

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ
၏
အမှတ် (၂၆) ကျမ်းစာ

မဟာဝါဘာသာဋီကာ

ဥတိယအုပ်

မဟာဝါအဋ္ဌကထာကို နိဿယအဓိပ္ပာယ် နှစ်လင်စွာဖြင့်
တန်ဆာဆင်ထားပါသည်။

သာသနာ ၂၅၄၅

ထောဇာ ၁၃၆၃

ဇန်နဝါရီ ၂၀၀၂

ရတနာတော်အောင်မြင်စေရန်
အထွေထွေ

၃-ဝဿူပနာယိကက္ခန္ဓကအဖွင့်

[ဝါကပ်ရာနေ့နှင့်စပ်သော သိက္ခာပုဒ်အပေါင်း။]

ဝဿူပနာယိကာနုစာနနကထာ

၁၈၄။ ဝဿူပနာယိကက္ခန္ဓကေ-ကဉ္စ၊ အပညတ္တာတိ-ကာ၊ အနနညာ
တော-ခွင့်ပြုတော်မမူအပ်သေးသည်။ ဝါ-တစ်နည်း၊ အသံဝိဟိတော-မစိမံ
အပ်သေးသည်။ (ဟောတိဉ္စ စပ်။) တေ ဣဓ ဘိက္ခုတိ-ကာ၊ တေ ဘိက္ခု-
ထိုရဟန်းတို့သည်။ (စရန္တိဉ္စ စပ်။) ဣဓ သဒ္ဓေါ-ဣသေဒ္ဓါသည်။ နိပါတ
မတ္တော-အနက်မရ နိပါတ်မျှသာတည်း။ သံဃာတံ အာပါဒန္တာတိ-ကာ၊
ဝိနာသံ-ပျက်စီးခြင်းသို့၊ အာပါဒန္တာ-ရောက်စေကြကုန်လျက်။ (စရိဿန္တိ
နာမဉ္စ စပ်။) သံကသာယိဿန္တိတိ- ကာ၊ အပ္ပောဿုက္ကာ- အားထုတ်ခြင်း
မရှိကြကုန်သည်။ ဝါ-ကြောင့်ကြမဲ့တို့သည်။ (ဟုတွာ)၊ နိဗ္ဗဒ္ဓဝါသံ-အမြဲ
နေခြင်းဖြင့်။ (ကြိယာဝိသေသန၊) ဝသိဿန္တိ (နာမ)-နေကြကုန်တုံဘိ၏။
(ပါဠိတော်၌ နာမနှင့် တွဲ၍ အနက်ပေး။) [“သံကသေ”ဟူသော ဧကာရန္တ
ဓာတ်သည် အစ္စန (နေခြင်း) အနက်ကို ဟော၏။ ဧ ကို အာယ ပြု၍
“သံကသာယ ” ဟု ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် “ဝသိဿန္တိ ” ဟု ဖွင့်သည်။

အပညတ္တာ။ ။ “ပညတ္တာ” ၌ ပ ပုဗ္ဗ ၂ ပ ဓာတ်သည် “ပညတ်”ဟူသော
အနက်ကို ဟော၏။ ထို ပညတ်ခြင်းသည် အာပတ် တပ်၍ ပညတ်ခြင်း မဟုတ်။
ခွင့်ပြုတော်မူခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ် မှတ်စေလို၍ “အနနညာတော”ဟု ဖွင့်၏။ (တစ်နည်း)
၂ ပ ဓာတ်ဖြင့်ပင် “စိမံအပ်”ဟု အဓိပ္ပာယ် မှတ်စေလို၍ “အသံဝိဟိတော ဝါ” ဟု
ဖွင့်သည်။ နှစ်မျိုးလုံး အဓိပ္ပာယ်ထွာချည်းတည်း။ [ယောဇနာဉ္စကာ “ပညတ္တာ” ၌
ပ ပုဗ္ဗ ၂ ဓာတ်၏ အနုစာနနအနက်ကို ပြလို၍ “အနနညာတော”ဟုလည်းကောင်း၊
၂ ပ ဓာတ်၏ ထပန အနက်ကို ပြလို၍ “အဝိဟိတော”ဟုလည်းကောင်း တစ်နည်း
ဖွင့်သည်ဟု ဆိုလေသည်။ ယောဇနာဖွင့်စဉ်က “အသံဝိဟိတော”ဟု ပါဠိရှိဟန် မတူ။]

သံဃာတံ။ ။ သံဟညိတ္တာတိ သံဃာတော-ညှင်းပန်းနှိပ်စက်အပ်သော သတ္တဝါ။
ဤ၌ “ဥဗ္ဗသံ အာဂစ္ဆန္တိ” ကဲ့သို့ ဘာဝပ္ပဓာန ဘာဝလောပကြံ၍ ညှင်းဆဲအပ်သော
သတ္တဝါတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ညှင်းဆဲခြင်းကြိယာကို အရကောက်ပါ။ ထို့ကြောင့်
“ဝိနာသံ - ပျက်စီးခြင်းသို့” ဟု အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်သည်။ [ယောဇနာဉ္စ “သံဟနနံ
သံဃာတော” ဟု ဘာဝသာဓန ပြု၍ ဝိနာသံနှင့် အရတူ ယူလေသည်။]

ယောနော၌ "သံ ပုဗ္ဗ ကသေ ဓာတ်" ဟု ဆို၏။] သက္ကန္တကာတိ-ကား၊ သက္ကဏ - ငှက်တို့သည်၊ (အလ္လိယိဿန္တိ နာမ၌ စပ်၊) [သက္ကန္တနှင့် သက္ကဏ (န)သည် ပရိယာယ်တည်း၊] ဝဿာနော ဝဿံ ဥပဂန္တန္တိ-ကား၊ ဝဿာနနာမကေ-မိုးလ အမည်ရှိသော၊ တေမာသေ-သုံးလ၌၊ ဝဿ-မိုးအခါ၌ နေခြင်းသို့၊ ဥပဂန္တဝံ- ကပ်ရာ၏။ ဣတိ အတ္ထော- နက်။ ["ဥပဂန္တန္တိ အတ္ထော" နေရာဝယ် "ဥပဂန္တန္တိ အတ္ထော" ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။ တယော မာသာ တိမာသံ၊ တိမာသံယေ တေမာသံ၊ သုတ္တ၌ ဏ ပစ္စည်း သက်၊ "ဝဿာနော"၏ အဖွင့် ဖြစ်သောကြောင့် "တေမာသေ" ကိုလည်း "ကေဝုဇံ သ္မိဝိဘာတ်" ဟု မှတ်ပါ။]

ကတိ န ဓေါ ဝဿူပနာယိကာတိ-ကား၊ ဝဿူပနမနာနိ-ဝါသို့ကပ်ခြင်း တို့သည်၊ ကတိ န ဓေါ-အဘယ်မျှလောက်တို့ပါနည်း?၊ အပရစ္ဆဂတာယာတိ ဧတ္ထ- ၌၊ (ဝစနတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဂတာယ- လွန်သွားပြီးသော၊ အဿာ-ထို ဝါဆိုလပြည့်နေ့၏၊ အပရစ္ဆ-နောက် တစ်ရက်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သာ-ထို ဝါဆိုလပြည့်နေ့သည်)၊ အပရစ္ဆဂတာ-တာမည်၏၊ တဿာ-ထို ဝါဆိုလပြည့်နေ့သည်၊ အပရစ္ဆဂတာယ-လွန်ပြီးသော ဝါဆိုလ ပြည့်နေ့၏ နောက်တစ်ရက် ရှိလတ်သော်၊ အတိက္ကန္တာယ-လွန်ပြီးလတ်သော်၊

ဝဿူပနာယိကာ။ ။ ဥပ ပုဗ္ဗ နိ ဓာတ်၊ ဥပဂမန အနက်ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် "ဝဿူပနာယိကာ" ဟု ဖွင့်သည်။ "ဥပနယန-ကပ်ခြင်း၊ ဥပနာယော-ခြင်း။ ဥပနာယော ဧဝ ဥပနာယိကာ" ဟု သုတ္တ၌ ဣက ပစ္စည်းသက်၊ ဝဿ-ဝါသို့၊ ဥပနာယိကာ-ကပ်ခြင်းတည်း၊ ဝဿူပနာယိကာ-ခြင်း၊ ပါဠိတော်၌ ဗဟုဝုဇံသက်။

အပရစ္ဆဂတာယ။ ။ ဤပုဒ်ကို "အသမာနာဓိကဏပိသယော-မတူသောတည်ရာ အနက်ဟူသောဟောရာရှိသော၊ ဗာဟိရတ္ထသမာသောယံ" ဟူ၍ကဖွင့်၏။ ဘိနာဓိကရဏ ဗဟုဗိဟိသမာသံဟု ဆိုခြင်းနှင့် သဘောတူပင်၊ "သတ္တာယံ+ ဝရီရိဇ္ဇတဿ+အဿာတိ သတ္တာယာပရိနိဇ္ဇတော" ပုဒ်ကဲ့သို့ "အပရစ္ဆ+ဂတာယ+ အဿာတိ အပရစ္ဆဂတာ" ဟု ဝိဂ္ဂဟ ပြုသည်။ တဿာ အပရစ္ဆဂတာယသည် ပါဠိတော် ပုဒ်ရင်းအတိုင်း ဝိဘတုန္တကို ပြသောပါဠိတည်း၊ အတိက္ကန္တာယ အပရသ္မိံ ဒိဝေသကား အဓိပ္ပာယ်ပြု တည်း၊ ဂတာကို "အတိက္ကန္တာ" ဟု ဖွင့်သည်။ မာသဂတာယ၌လည်း နည်းတူ။

မှတ်ချက်။ ။ "မာသော + ဂတာယ = အဿာ"၌ အဿာကို ဝါဆိုလပြည့် နေ့ပင် ရွဲရ၏။ ပါဠိတော်၌ "မာသဂတာယ အာသဋ္ဌိယာ" ဟု ရှိသောကြောင့်

အပရသ္မိံ ဒိဝေ-နောက် တစ်ရက်၌၊ ဝါ-ဝါဆိုလပြည့်ကျော်တစ်ရက်နေ့၌၊ ဣတိ အတ္ထောတိ၊ ဒုတိယနယေပိ-မာသဂတာယဟူသော ဒုတိယနည်း၌လည်း၊ (ဝစနတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဂတာယ- လွန်သွားပြီးသော၊ အဿာ- ထို ဝါဆိုလပြည့်နေ့၏၊ မာသေ - တစ်လသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သာ - ထို ဝါဆိုလပြည့်နေ့သည်)၊ မာသဂတာ - တာ မည်၏၊ တဿာ- ထို ဝါဆိုလပြည့်နေ့သည်၊ မာသဂတာယ- လွန်ပြီးသော ဝါဆိုလပြည့်နေ့၏ တစ်လရှိလတ်သော်၊ အတိက္ကန္တာယ- လွန်ပြီးလတ်သော်၊ မာသေ- တစ်လ သည်၊ ပရိပုဏ္ဏေ - ပြည့်လတ်သော်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တသ္မာ - ကြောင့်၊ (ထိုသို့ တစ်ရက်လွန်ပြီးသော ဝါဆိုလပြည့်နေ့၏ အပရဇ္ဈဂတာ မည်သည်၏ အဖြစ်၊ တစ်လလွန်ပြီးသော ဝါဆိုလပြည့်နေ့၏ မာသဂတာ မည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ အာသာဠိပုဏ္ဏမာယ-ဝါဆိုလပြည့်နေ့၏၊ အနန္တရေ-အခြားမဲ့ ဖြစ်သော၊ ပါဠိပဒဒိဝေ - အထွက်တစ်ရက်နေ့၌၊ (ဝသံ ဥပဂန္တဗ္ဗံ ၌ စပ်)၊ [ဤ စကားဖြင့် ပရိမဝါကပ်ရန် နေ့ကို ပြသည်] ဝါ - တစ်နည်း၊ အာသာဠိပုဏ္ဏမာ(မိ)တော - ဝါဆိုလပြည့်နေ့မှ၊ အပရာယ -အခြားသော၊ ပုဏ္ဏမာယ- ဝါခေါင်လပြည့်နေ့၏၊ အနန္တရေ - သော၊ ပါဠိပဒဒိဝေယေဝ- ၌ပင်၊ [ဤ စကားဖြင့် ပစ္စိမဝါကပ်ရန် နေ့ကို ပြသည်] ဝိဟာရံ - ကို၊ ပဋိဇေဂ္ဂိတွာ - သုတ်သင်ပြီး၍၊ ပါနိယံ - သောက်ရေကိုလည်းကောင်း၊ ပရိဘောဇနိယံ - သုံးရေကိုလည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာပေတွာ - တည်စေပြီး၍၊

ထိုသို့ စွဲရသည်၊ ထိုသို့ စွဲရသည့်အတွက် ဝါဆိုလပြည့်နေ့ကို တစ်လ လွန်သွားပြီး ဖြစ်လျှင် ဝါခေါင်လပြည့်နေ့ ပြည့်ပြီးရ၏၊ ထို ဝါခေါင်လပြည့်နေ့ ပြည့်ပြီးဖြစ်လျှင် ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်သို့ ရောက်နေ၏၊ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ **“အာသာဠိပုဏ္ဏမိတော ဝါ အပရာယ ပုဏ္ဏမာယ”** ၏ နောက်၌ **“အနန္တရေ ပါဠိပဒဒိဝေယေဝ”** ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့၌ ပစ္စိမဝါကပ်ရသည်။

ဝိဟာရံ ပဋိဇေဂ္ဂိတွာ။ ။ ဤ အဋ္ဌကထာဝယ် ဝါဆိုပုံ အစီအစဉ်ကို ပြရာ၌ **“ဝိဟာရံ ပဋိဇေဂ္ဂိတွာ၊ ပါနိယံ ပရိဘောဇနိယံ ဥပဋ္ဌာပေတွာ”** စသည်ကို ပြထား သောကြောင့် ရှေးခေတ်က ဆရာသမားတို့သည် ဝါဆိုခါနီး၌ တံမြက်စည်းများကိုလည်း ပြင်ဆင်ကြ၏၊ သောက်ရေ သုံးရေအိုးများကိုလည်း ပြင်ဆင်ကြ၏၊ ထိုသို့ ပြင်ဆင်ပြီး နောက် ဝါဆိုမည့် နေ့၌ ဥပုသ်ပြု အစီအစဉ်အတိုင်းပင် တံမြက်လှည်းခြင်း၊ သောက်ရေ သုံးရေတည်ခြင်း စသည်တို့ကို ပြုပြီးမှ သံဃာအများ ရှိခဲ့သော် စည်းဝေးပြီးလျှင် ဘုရားရှိခိုး ဝတ်တက်၍ ဝါဆိုလေ့ ရှိကြသည်။

သဗ္ဗံ- သော၊ စေတိယဝဋ္ဋနာဒိသာမိဓိကဗ္ဗံ- စေတိတော်ကို ရှိမိုးခြင်း အစ ရှိသော အရိအသေ ပြုမှုကို၊ နိဋ္ဌာပေတွာ - ပြီးဆုံးစေပြီး၍၊ ဣသ္မိံ ဝိဟာရေ ဣမံ တေမာသံ ဝဿံ ဥပေမိတိ - ဟူ၍၊ သင်္ကံ ဝါ - တစ်ကြိမ်သော် လည်းကောင်း၊ ဒုတ္တိက္ခတ္တံ၊ ဝါ- နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါစံ- စကားလုံးကို၊ နိစ္ဆာရေတွာ- မြှောက်ဆို၍၊ ဝဿံ- မိုးအခါ၌ နေခြင်းသို့၊ ဝါ- မိုးခိုခြင်းသို့၊ ဥပဂန္တဗ္ဗံ- ကပ်ရာ၏။

ဝဿာနေဓာရိကာပဋိကျေပါဒီကထာ

၁၈၅-၆။ ယော ပက္ခမေယျာတိ ဧတ္ထ-၌၊ အနပေက္ခဂမနေန ဝါ- ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိသော သွားခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အညတ္ထ-အခြား ကျောင်းတိုက်၌၊ အရုဏံ-အရုဏ်ကို၊ ဥဋ္ဌာပနေန ဝါ-တက်စေခြင်းအားဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိ- ကို၊ ဝေဒိတဗျာ၊ ယော အတိက္ခမေယျာတိ ဧတ္ထ - ၌၊ ဝိဟာရဂဏနာယ - ကျောင်းတိုက် အရေအတွက်အားဖြင့်၊

တေမာသံ ဝဿံ။ ။ ဝါတွင်း သုံးလပတ်လုံး အဆက်မပြတ် နေရမည် ဖြစ် သောကြောင့် "ဣမံ တေမာသံ"ကို အစွန္တသံယောဂအနက် ပေးရ၏။ ဝဿံကား ဥပေမိ ခ် ကံတည်း။ "ဝဿံ"အရ မိုးလကို ရသော်လည်း ဌာန၏ အမည်ကို ဌာနီ နေခြင်း၌ တင်စား၍ တစ်နည်း- "ဝဿဝါသံ" ဟု ဆိုလိုလျက် ဝါသပုဒ်ကို ချေ ဟု ကြံ၍ "ဝဿံ-မိုးအခါ၌ နေခြင်းသို့၊ ဝါ-မိုးခိုခြင်းသို့"ဟု အနက်ပေးရသည်။ "ဝဿံ- ဝါသို့"ဟူသော အနက်ကား အလွယ်တကူ ပေးအပ်သော အနက်တည်း။ [ဝဿံ ဥပဂန္တန္တေကာတိ ဝဿဝါသံ ဥပဂန္တန္တေ၊ -ဒုတိယပါရာဓိက၊ သာရတ္ထ။] "ဥပေမိ" ၌ ဥပ, ဣ ဓာတ်, ဂတိအနက်ဟော၊ ဥပဂန္တဗ္ဗံနှင့် အနက်တူ။

အနပေက္ခံ၊ အာပတ္တိ။ ။ "ကျောင်းသို့ ပြန်လာမည်"ဟု ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိဘဲ သွားရာ၌ ကျောင်းတိုက် ဥပစာကို လွန်လျှင် အာပတ်သင့်၏။ သွားတုန်းက "နေ့ရင်း ပြန်မည်"ဟု ရည်ရွယ်၍ ငဲ့ကွက်ခြင်း ရှိသော်လည်း ထိုကျောင်းသို့ ရောက်သောအခါ ညဉ့်အိပ်၍ အရုဏ်တက်စေခြင်းကြောင့်လည်း အာပတ်သင့်သည်။

၂၈၈

အာပတ္တိယော- တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ- န်၏၊ [ဝါဆိုမည့် နေ့၌ မိမိနေရာ ကျောင်းမှ ထွက်လာခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ခရီးသွားရင်း ကျောင်းတိုက် တွေ့ရာဝယ် ထို ကျောင်းတိုက်၏ ဥပစာကို လွန်သွားခြင်းသည်လည်းကောင်း **“အတိက္ကမန”** မည်သည်သာ။]

ဟိ- ချဲ့၊ တံ ဒိဝသံ- ထို နေ့၌၊ (ဝါကပ်ရာ နေ့၌) ဝိဟာရသတဿ- ကျောင်းတိုက်ပေါင်း တစ်ရာ၏၊ ဥပစာရ-ဥပစာသို့၊ ဩက္ကမိတွာ-သက် ရောက်ပြီး၍၊ သစေ အတိက္ကမတိ- အကယ်၍ လွန်သွားအံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ သတံ- တစ်ရာသော၊ အာပတ္တိယော- တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ပန - ဆက်၊ ဝိဟာရူပစာရံ - ကျောင်းတိုက်၏ ဥပစာကို၊ အတိက္ကမိတွာ - လွန်ပြီး၍၊ (မိမိနေရာ ကျောင်းတိုက်၏ ဥပစာကို လွန်ပြီး၍) အညဿ-အခြားသော၊ ဝိဟာရဿ-ကျောင်းတိုက်၏၊ ဥပစာရံ-သို့၊ အနောက္ကမိတွာဝ-မသက်ရောက် မှု၍သာ၊ သစေ နိဝတ္တတိ- အကယ်၍ ပြန်နစ်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဧကာဝ- တစ်ချက်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဧကနစိ-တစ်စုံ တစ်ခုသော၊ အန္တရာယေန - အန္တရာယ်ကြောင့်၊ ပုရိမိကံ - ပုရိမဝါသို့၊ အနုပဂတေန- မကပ်ရောက်သော ရဟန်းသည်၊ ပစ္စိမိကာ - မစ္စိမဝါသို့၊ ဥပဂန္တဗ္ဗာ- ကပ်ရောက်ထိုက်၏။ [ဤ စကားအရ **“ရာဇေ၊ စောရ စသော အန္တရာယ် မရှိလျှင် ပုရိမဝါ မကပ်ဘဲ မနေကောင်း”** ဟု မှတ်ပါ။]

ဝဿံ ဥက္ကမိတုကာမောတိ-ကား၊ ဝဿနာမကံ-မိုးဥတု အမည်ရှိသော၊ ပဌမမာသံ-ပထမလကို၊ (ဝါဆိုလကို)၊ ဥက္ကမိတုကာမော-အထက်သို့ ငင်လို သည်၊ သာဝဏမာသ - ဝါခေါင်လကို၊ အကတွာ - မပြုမူ၍၊ ပုန - ဖန်၊ အာသဠိမာသမေဝ-ဝါဆိုလကိုသာ၊ ကတ္တုကာမော-ပြုလိုသည်၊ (ဟုတွာ၊ ဒူတံ ပါဟေသိ ၌ စပ်)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အာဂမေ ဇုဏှောတိ-ကား၊ အာဂမ-

---

ဝဿံ ဥက္ကမိတုကာမော။ ။ **“ဝဿံ”** ဟု သာမညဆိုသော်လည်း မိုးဥတု(မိုးလ) အားလုံးကို မယူရ၊ ထို မိုးလတွင် ပါဝင်သော ဝါဆိုလကို ယူစေလိုသောကြောင့် **“ဝဿနာမကံ ပဌမမာသံ”** ဟု ဖွင့်သည်။ ထို ပထမဝါဆိုလကို **“ဥ-အထက်သို့၊ ကမိတုကာမ-ငင်လိုခြင်း”** ဟူသည် ဝါခေါင်လကို ဝါခေါင်လဟု မပြုဘဲ **“ဝါဆိုလ”** ဟု ထပ်၍ ပြုလိုခြင်းတည်း၊ ဤသို့ ပြုခြင်းကို **“ဝါထပ်ခြင်း”** ဟု ခေါ်စမှတ် ပြုကြသည်။ ထိုသို့ ဝါဆိုလ နှစ်ထပ် ဖြစ်ရခြင်းမှာလည်း ရက်မစုံလများကို ပြန်၍ အစားပေးသော အားဖြင့် ကောင်းကင်က နေသွား၊ လသွားနှင့် ကိုက်ညီစေလိုသောကြောင့်တည်း။

လာလတ္တံ့သော၊ မာသေ-ဝါခေါင်လ၌၊ (ဝသံ ဥပဂစ္ဆေယျံ ၌ ဝေ၊) ဣတိ အတ္ထော၊ [“စုဏှေ” ဟု ဆိုသော်လည်း လဆန်းကို မယူရ၊ မာသကို ယူပါ-ဟုလို၊] အနုဇာနာမိ၊ ဗေ၊ အနုဝတ္ထိတန္တိ၊ ဧတ္ထ-၌၊ (အဓိပ္ပာယော-ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်ကို၊ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဝသုက္ကမုနေ-ဝါဆိုလကို အထက်သို့ ငင်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-ဝါထပ်ခြင်းကြောင့်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ကာမိ-တစ်စုံတစ်ခု သော၊ ပရိဟာနိ နာမ-ဆုတ်ယုတ်ခြင်းမည်သည်၊ [ပရိဟာနိတိ ဂုဏပရိဟာနိ-ဝိမတိ၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာစသော ဂုဏ်တို့၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း၊] နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အနုဝတ္ထိတံ-လိုက်ခြင်းငှာ၊ ဝါ-ကို၊ အနုညာတံ-ခွင့်ပြု တော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အညသ္မိမ္မိ-ဝါထပ်ခြင်းကိစ္စမှ အခြားလည်း ဖြစ်သော၊ ဓမ္မိကေ-တရားနှင့်လျော်သော၊ ကမ္မေ-အလုပ်၌၊ အနုဝတ္ထိတဗ္ဗ-လိုက်ရာ၏၊ အဓမ္မိကေ-တရားနှင့် မလျော်သော၊ (ကမ္မေ)၊ ပန-၌ကား၊ ကသမိ-တစ်စုံတစ်ယောက်၏ (အလိုသို့)၊ န အနုဝတ္ထိတဗ္ဗ-မလိုက်ရာ။

သတ္တမာကရဏီယာနုဇာနကထာ

၁၈၇-၈။ သတ္တမာကရဏီယေသု-သတ္တမာကရဏီယတို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) သတ္တမာကရဏီယေန ဂန္တန္တိ-ကား၊ သတ္တမာပဉ္စန္ဒရေ-ခုနစ် ရက်အတွင်း၌၊ ယံ-အကြင် ကိစ္စကို၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊ တံ-ထို ကိစ္စ သည်၊ သတ္တမာကရဏီယံ-ယ မည်၏၊ ကရဏဘူတေန-ကရိုဏ်းဖြစ်၍ဖြစ် သော၊ တေန သတ္တမာကရဏီယေန-ထိုခုနစ်ရက်အတွင်းဝယ် ပြုပ္ပယ်ကိစ္စဖြင့်၊

သတ္တမာကရဏီယေန။ ။ သတ္တမာ- ခုနစ်ရက်၌၊ ဝါ- ခုနစ်ရက်ထဲ၌၊ (ခုနစ်ရက်အတွင်း၌) ကရဏီယံ-ပြုထိုက်သော ကိစ္စတည်း၊ သတ္တမာကရဏီယံ-ခုနစ်ရက်၌ ပြုထိုက်သောကိစ္စ၊ “ခုနစ်ရက်၌ ပြုထိုက်သောကိစ္စ” ဟုသည် ခုနစ်ရက် အတွင်း၌ ပြီးစေရမည့် ကိစ္စတည်း၊ ထို့ကြောင့် “သတ္တမာပဉ္စန္ဒရေ” ဟု အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်သည်၊ ယောဇနာ၌ကား “သတ္တမာပဉ္စန္ဒရဏီယံ” ဟု ဆိုလိုလျက် “အဉ္စန္ဒရဏီကို ဈေယျာသေဉ္စ” ဟု ဆိုသည်။

ကရဏဘူတေန။ ။ စာအုပ်တို့၌ “ကရဏဘူတေန” ဟု ရှိသောကြောင့် သတ္တမာကရဏီယေနကို “ဖြင့်” ဟု ကရိုဏ်းအနက် ပေးရသည်၊ ကရဏဘူတေန နေရာဝယ် “ကာရဏဘူတေန” ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊ ဘာကြောင့်နည်း?၊ ထိုကိစ္စ သည် သွားခြင်း၏ အကြောင်းသာ ဖြစ်၏၊ သွားတုန်း၊ သွားဆဲ၌ သွားခြင်းကြိယာ ကို ပြီးစေတတ်သော ကြိယာသာကေတမသတ္တိကရိုဏ်းသဘော မရှိသောကြောင့်တည်း၊ နောက်၌လည်း “ကာရဏေန” သုံးနှုန်းထားပုံကို တွေ့ရလတ္တံ့။

[ကာရဏဘူတေန-သော၊ တေန သတ္တာဟကရဏီယေန-ကြောင့်၊] ဂန္တု-
 သွားခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ပဟိတေ ဂန္တုန္တိ-ကား၊
 သတ္တဟိ-ခုနစ်ဦးကုန်သော၊ ဣမေဟိ ဘိက္ခုအာဒီဟိ-ဤ ရဟန်းအစရှိသော
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဒူတေ- တမန်ကို၊ ပဟိတေယေဝ- စေလွှတ်အပ်သော်သာ၊
 ဝါ- မှသာ၊ ဂန္တု- သွားခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ- ၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊
 [“ဣမေဟိ ဘိက္ခုအာဒီဟိ”ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ပါဠိတော်၌ “သတ္တန္တု
 ဘိက္ခုဿ” စသည်တို့ကို ဆဋ္ဌိကတ္တားဟုလည်းကောင်း၊ ပဟိတေ၏ ကံကို
 လည်း “ဒူတေ”ဟု ထည့်ပါဟုလည်းကောင်း သိရသည်၊] သတ္တာဟံ
 သန္နိဝတ္ထော ကာတဗ္ဗောတိ-ကား၊ သတ္တာဟေယေဝ-ခုနစ်ရက်၌သာ၊ ဝါ-
 ခုနစ်ရက်အတွင်း၌သာ၊ သန္နိဝတ္တိတဗ္ဗော-ပြန်နစ်ထိုက်၏၊ အဋ္ဌမော-ရှစ်ခု
 မြောက်သော၊ အရဏော- အရဏ်ကို၊ တတ္ထေဝ-ထို ပင့်ဖိတ်ရာ အရပ်၌သာ၊
 (ရောက်ရာ အရပ်၌သာ)၊ န ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော-မတက်စေထိုက်၊ ဣတိ အတ္ထော။

သတ္တာဟံ ၊ပေ၊ ကာတဗ္ဗော။ ။ “သတ္တာဟံ”အရ “ခုနစ်ရက်ကာလ”ကို
 မယူရ၊ ခုနစ်ရက်တွင် အဆုံးရက်ဖြစ်သော ကာလကို ကဒေသျှူပစာရအားဖြင့်
 ယူရသည်၊ [သတ္တာဟပရိယောသာနကာလော ဟိ ဣဓ သတ္တာဟသဒ္ဓေန ဝုတ္တော၊
 တဒပက္ခာယ စ (ထို သတ္တာဟပရိယောသာနကာလကို ငဲ့ခြင်းကြောင့်လည်း၊)
 သန္နိဝတ္ထောတိ ပုလ္လိဓေန ဝုတ္တံ-ဝိမတိ၊] ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ “သတ္တာဟံ-ခုနစ်ရက်၏
 အဆုံးကာလကို၊ သန္နိဝတ္ထော-ပြန်နစ်ရာကာလကို၊ ကာတဗ္ဗော-ပြုထိုက်၏”ဟု
 ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊ ယခုကာလ၌ကား ဝိမတိအဖွင့်ကို မလိုက်ဘဲ “သတ္တာဟံ-ခုနစ်ရက်
 အတွင်း၌၊ သန္နိဝတ္ထော-ပြန်နစ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော-ပြုထိုက်၏”ဟု ပေးကြသည်။

အဋ္ဌမော ၊ပေ၊ န ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။ ။ သတ္တာဟံ၌ “သဗ္ဗပဒံ သာဝဇာရဏံ”
 နှင့်အညီ အဝဇာရဏ ရသင့်သောကြောင့် “သတ္တာဟေ ယေဝ” ဟု ဧဝ ထည့်၍
 ဖွင့်ပြီးလျှင် ထို ဧဝ ၏ နိတ္တေတဗ္ဗ အနက်ကို ပြလိုသောကြောင့် “အဋ္ဌမော ၊ပေ၊
 န ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗောတိ အတ္ထော” ဟု မိန့်သည်၊ ဤ၌ “အဋ္ဌမအရဏံ”ဟူသည်
 ခုနစ်ရက်မြောက်နေ့၏ အဆုံး၌ တက်လာမည့် အရဏ်တည်း၊ မိမိ ကျောင်းမှ
 ထွက်လာခဲ့ရာနေ့၏ လွန်ပြီးသော အတိတ်အရဏ်ကိုပါ ယူ၍ တွက်သောကြောင့်
 ထို အရဏ်သည် အဋ္ဌမအရဏ် ဖြစ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် လဆန်းတစ်ရက်နေ့၌ ကျောင်းမှ
 ထွက်ချိန်ဝယ် “အတိတ်အရဏ်ဖြင့် တစ်အရဏ် ရပြီ”ဟု ယူ၍ “ခုနစ်ရက်မြောက်
 (ကျောင်းပြန်ရမည့်)နေ့၌ ခုနစ်အရဏ် ရနေပြီ”ဟု မှတ်ပါ၊ ဤသို့ အတိတ်အရဏ်ပါ
 ယူနည်းကို ပထမကထိနသိက္ခာပုဒ် “ဒသာဟပရမံ”ပုဒ်၌ အဋ္ဌကထာ ဖွင့်ပြခဲ့သည်။

ဘိက္ခုနီသံဃံ ဥဒ္ဓါဿာတိ ဣတော- ဟူသော ဤဝါရမှ၊ ပဌာယ- ဤ၊
 ဝစ္စကုဋိ-ဝစ္စကုဋိလည်းကောင်း၊ နန္ဒာယရ-ဇရုံးအိမ်လည်းကောင်း၊
 နန္ဒာယရသာလာ-ဇရုံးအိမ်ထားရာ ဇရပ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တိတိ-
 သုံးမျိုးကုန်သော၊ ဣမာနိ-ဤ အဆောက်အဦတို့သည်၊ ပရိဟိနာနိ-ယုတ်လျော
 ကုန်ပြီ။ [ဘိက္ခုနီဓန္ဒကဉ္စ ဝစ္စကုဋိကိုလည်းကောင်း၊ နန္ဒာယရကိုလည်းကောင်း
 ပယံတော်မူ၏၊ နန္ဒာယရကို ပယ်လျှင် နန္ဒာယရသာလာလည်း ဘိက္ခုနီတို့
 အတွက် ပယ်ပြီး ဖြစ်တော့သည်။]

၁၈၉။ ဥဒေါသိတာဒီနိ- ဘဏ္ဍာတိုက် အစရှိသည်တို့ကို၊ ဥဒေါသိတ
 သိက္ခာပဒါဒိသု-ဥဒေါသိတသိက္ခာပုဒ် အစရှိသည်တို့၌၊ ဝုတ္တာနေဝ-ဆိုအပ်
 ပြီးကုန်သည်သာ၊ ဘတ္တဂေဟံ-ထမင်းချက်ရာအိမ်ကို၊ ရသဝတီတိ-ရသဝတီ
 ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ [ရသော+ဓတ္ထ အတ္ထိတိ ရသဝတီ-အမဲ၊ သားငါး
 အစရှိသော အရသာရှိရာအိမ်၊] ဝါရေယျံ-လက်ထပ်ခြင်းကို၊ သဉ္စရိတ္တသိက္ခာ
 ပဒေ-သဉ္စရိတ္တသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ ပုရာယံ သုတ္တန္တော
 ပလုစ္စတီတိ-ကား၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ အယံ သုတ္တန္တော-သည်၊ န
 ပလုစ္စတိ-မပျက်စီးသေး၊ ယာဝ-လောက်၊ အယံ သုတ္တန္တော-သည်၊ န
 ဝိနဿတိ-မပျက်စီးသေး၊ ("တာဝ-ထို မပျက်စီးသေးမီ၊ ပရိယာပုထိဿန္တိ-
 သင်ယူကြရပါကုန်လတ္တံ့"၌ စပ်) အညတရံ ဝါ ပနဿ ကိစ္စံ ဟောတိ
 ကရဏီယံ ဝါတိ ဧတေန-ဟူသော ဤပါ၌ဖြင့်၊ ပရိသင်္ခတံ-ထက်ဝန်းကျင်
 ပြုပြင် စီမံအပ်ပြီးသော ဝါ-အသင့်ပြင်ဆင်အပ်ပြီးသော၊ ယံကိစ္စံ-အမှတ်မရှိ
 ကြွင်းမဲ့ဥသု အလုံးစုံသော၊ ကရဏီယံ - ပြုဖွယ် ကိစ္စသည်၊ ဝါ - ကို၊
 သင်္ဂဟိတံ-သိမ်းယူအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ [ကိစ္စံ၊ ကရဏီယံ ဟူသော ဤ
 နှစ်ပုဒ်ဖြင့် ပြုဖွယ်အားလုံးကို သိမ်းယူပြီးဖြစ်သည်-ဟူလို၊] စ-ဆက်၊ သဗ္ဗတ္ထ-
 အလုံးစုံသော ဓလ္လတိခြင်းတို့၌၊ ဣစ္ဆာမိ ၊ပေ၊ ပဿိတုန္တိ - ဟူသော၊

ပုရာယံ ၊ပေ၊ ပလုစ္စတိ။ ။လုစ ဓာတ်သည် ပျက်စီးခြင်း အနက်ကို ဟော၏။
 ထို့ကြောင့် "ဝိနဿတိ"ဟု ဖွင့်သည်။ သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ "ပုရေ၊ ယာဝ၊ ပုရာ
 တို့၏ ယှဉ်ရာဝယ် အနာဂတ်အနက်၌ ဝတ္ထမာနိဝိဘာတ် သက်"ဟု ဆို၏။ "ပုရာ
 ပလုစ္စတိ-မပျက်စီးမီ၊ ပရိယာပုထိဿန္တိ-သင်ယူရပါကုန်လတ္တံ့"ဟု ပါဠိတော်၌
 ပေး၊ မထေရ်တစ်ပါးသည် သုတ္တန်တစ်ရပ်ကို သုသာလျှင် ရရှိနေ၏။ မိမိ ကွယ်လွန်
 သွားလျှင် ပျောက်မည်မှီးသောကြောင့် မပျောက်မီ သင်လှည့်ကြပါဟု ဖိတ်ခေါ်သော
 စကားတည်း။ ယာဝ န ပလုစ္စတိသည် ပုရာ ပလုစ္စတိ၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း။
 ယာဝ ပါသောကြောင့် "တာဝ"ဟု ထည့်ပေးရသည်။ ဝိနဿတိကား
 ပလုစ္စတိ၌လုစဓာတ်၏ အနက်ဖွင့်တည်း။

ဣမိနာဝ ကပ္ပိယဝစနေန-ဤ အပ်စပ်သော စကားဖြင့်သာလျှင်၊ (ဒူတေ-ကို) ပေသိတေ-စေလွှတ်အပ်သော်၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွားရာ၏၊ (သွားကောင်း၏၊) ဒေတေသံ-ဤ ဣစ္ဆာမိ ဒါနဉ္စ ဒါတုံ စသော စကားတို့၏၊ ဝေဝစနေန ဝါ-ဝေဝစစ် ပရိယာယ် စကားလှယ်ဖြင့်သော်လည်း၊ (ဒူတေ ပေသိတေ ဂန္တဗ္ဗံ) [ဤသို့ တရားသဖြင့် ကိစ္စကြောင့် သွားနိုင်သည်၊ လူမှုကိစ္စကို ရွက်ဆောင်ပေးဖို့ရန် ပင့်လျှင် မသွားကောင်း ဟူလို၊ (ဣစ္ဆာမိ ဒါနဉ္စ ဒါတု စသော တုံပစ္စယန္တ သုံးပုဒ်ကို ကြည့်၍ တုံ သုံးတုံဖြင့် ပင့်မှ သွားကောင်း သည်ဟု ပြောစမှတ် ပြုကြသည်။)]

ပန-ဆက်၊ ပေယျာလက္ကမော-ပေယျာလအစဉ်ကို၊ ဧဝံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော အစဉ်ဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ [ပါဠိတောဝယ် ဥပါသကေန ကို စ၍ သံဃံ ဥဒ္ဓိဿ အတွက် အပြည့်အစုံ ပြုပြီးနောက် **“သမ္မဟုလေ ဘိက္ခုဉ္စဒ္ဓိဿ”**၊ စသည်တို့အတွက် အပြည့်အစုံ မပြု ထိုသို့ မပြခြင်းကို **“ပေယျာလ မြှုပ်ထားသည်”** ဟု ဆိုသည်၊] ဥပါသကေန- သည်၊ သံဃံ-ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-ရည်စူး၍၊ ဝိဟာရာဒယော - ဝိဟာရ အစရှိသည်တို့သည်၊ ဝါ - တို့ကို၊ ကာရာပိတာ-ပြုစေအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏၊ သမ္မဟုလေ-များစွာ ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-၍လည်းကောင်း၊ ဧကံ-သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ- လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိသံဃံ- ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ - လည်းကောင်း၊ သမ္မဟုလာ-န်သော၊ ဘိက္ခုနိယော-တို့ကို၊ (ဥဒ္ဓိဿ-လည်းကောင်း၊) ဧကံ-သော၊ ဘိက္ခုနိ- ကို၊ (ဥဒ္ဓိဿ-လည်းကောင်း၊) သမ္မဟုလာ- န်သော၊ သိက္ခမာနာယော-တို့ကို၊ (ဥဒ္ဓိဿ-လည်းကောင်း၊) ဧကံ-သော၊ သိက္ခမာန-ကို၊ (ဥဒ္ဓိဿ-လည်းကောင်း၊) သမ္မဟုလေ သာမဏေရေ-တို့ကို၊ (ဥဒ္ဓိဿ-လည်းကောင်း၊) ဧကံ သာမဏေရံ-ကို၊ (ဥဒ္ဓိဿ- လည်းကောင်း၊) သမ္မဟုလာ သာမဏေရိယော-တို့ကို၊ (ဥဒ္ဓိဿ-လည်းကောင်း၊) ဧကံ သာမဏေရိ-ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-လည်းကောင်း၊ (ဝိဟာရာဒယော-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ကာရာပိတာ ဟောန္တိ၊) အတ္တနော- ၏၊ (မိမိဟူသော ဥပါသကာ၏၊) အတ္ထာယ- အကျိုးငှာ၊ နိဝေသနာဒိ- အိမ် အစရှိသည်သည်၊ ဝါ- ကို၊ ကာရာပိတံ- သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ ယထာ-ဆိုအပ် သကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-သာလျှင်၊ ဥပါသိကာယ သံဃံ ဥဒ္ဓိဿာတိ-ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပေ၊ သာမဏေရိယာ သံဃံ ဥဒ္ဓိဿာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (ဣတိ-ဤသို့ အစရှိသော၊) သဗ္ဗံ-အလုံးစုံကို၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ဆိုရာ၏၊ ဝါ-ဆိုပါလေ၊ သတ္တပ္ပကာရေသု-ခုနစ်ပါး အပြားရှိကုန်သော၊

တောသု ကရထိယေသု-ဤ ပြုပ္ပယ်ကိစ္စတို့ကြောင့်၊ (ဒုတေ-ကို) ပဟိတေ-
 သော၊ ဂန္ထိဗ္ဗ-ရာ၏။ [ဓနုစိပါးဟူသည် ဥပါသကာ၊ ဥပါသိကာတို့နှင့်တကွ
 သီတင်းသုံးဖော် ငါးဦးတည်း၊ ထို ငါးဦးတို့၏ ပါဠိတော်၌ လာသော ပြုပ္ပယ်
 ကိစ္စတို့ကြောင့် တမန်စေလွှတ်လျှင် သွားကောင်းပါသည်-ဟုလို၊ ဤ ဝါကျ၌
 ပါဠိပျက်နေဟန် တူသည်၊ ယောဇနာ၌လည်း "သတ္တသု"ဟု ရှိ၏၊ "တောသံ
 သတ္တန္တံ ဝုတ္တပ္ပကာရေသု ကရထိယေသု"ဟု ရှိလျှင် ကောင်းသည်။]

ပဉ္စမအပ္ပဟိတေပိအနုစာနုနကာထာ

၁၉၃။ ပဉ္စမ သတ္တာဟကရထိယေနာတိ-ကာ၊ ဘိက္ခုအာဒိနံ-ရဟန်း
 အစရှိကုန်သော၊ တောသံ သဟမေဓိကာနံ-ဤ သီတင်းသုံးဖော်တို့၏အတွက်၊
 ဂိလာနဘတ္တံ- ဂိလာနဖို့ ဆွမ်းကို၊ ပရိယေသိဿာမိ- ရှာမှီးအံ့၊ ' တီ၊
 ဝါ- ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍သော်လည်းကောင်း၊ ဂိလာနပဋ္ဌာကဘတ္တံ- ဂိလာနကို
 လုပ်ကျွေးသူဖို့ ဆွမ်းကို၊ ပရိယေသိဿာမိ- အံ့၊ (ဣတိ) ဝါ- သော်လည်း
 ကောင်း၊ ဘောသန္တံ - ဆေးကို၊ ပရိယေသိဿာမိ- အံ့၊ (ဣတိ) ဝါ-
 သော်လည်းကောင်း၊ ပုစ္ဆိဿာမိ- ဂိလာနကို မေးအံ့၊ (ဣတိ) ဝါ- သော်
 လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ-ကိုယ်တိုင် လုပ်ကျွေးအံ့၊ (ဣတိ) ဝါ-သော်
 လည်းကောင်း၊ ဝေမာဒိနာ- ဤသို့ အစရှိသော၊ ပရတော- နောက်၌၊
 ဝိတ္တာရေတွာ- ချဲ့၍၊ ဒဿိတေန- ပြအပ်သော၊ ကာရဏေန- အကြောင်း
 ကြောင့်၊ (ဒုတေ - ကို) အပ္ပဟိတေပိ - မစေလွှတ်အပ်ပါသော်လည်း၊
 ဂန္ထိဗ္ဗ - သွားကောင်း၏၊ (ဒုတေ - ကို) ပဟိတေ - စေလွှတ်အပ်သော်၊
 ပဂေဝ- အဘယ်မှာ ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း?၊ ဘိက္ခု- သည်၊ ဂိလာနော -

ကာရဏေန၊ ပဂေဝ။ ။ ဤနေရာ၌ "ကာရဏေန"ဟု တွေ့ရ၏၊ နောက်၌
 လည်း "ကာရဏဟိ"ဟု တွေ့ဦးလတ္တံ့၊ ဤ "ကာရဏ" ဟူသည် သတ္တာဟ
 ကရထိယ အရ ပြုပ္ပယ်ကိစ္စပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ရှေ့ "သတ္တာဟကရထိယေန
 ကရထသုတေန ဂန္ထိ အနုစာနာတိ အတ္ထော"တုန်းက "ကာရဏသုတေန နှိုလျှင်
 ကောင်းသည်"ဟု ဆိုခဲ့သည်၊ အပ္ပဟိတေပိ၌ ပိသဒ္ဒါသည် မိမိဆိုင်ရာ ဝါကျ၏
 ဂရဟာဓောတက၊ "ပဂေဝ ပဟိတေ" ဟူသော နောက် ဝါကျလာ သမ္ဘာဝနာ
 သမုပ္ပည်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် "ပဂေဝ ပဟိတေ"ဟု သမ္ဘာဝနာအနက်ကို ဖော်သည်။
 [ပဂေဝ ပဟိတေတိ ဣမိနာ အပ္ပဟိတေပိ ဂန္ထိဗ္ဗိ ဧတ္ထ ပိသဒ္ဒဿ သမ္ဘာဝနတ္ထံ
 ဒဿေတိ။ - ယောဇနာ။]

မကျန်းမာသည်၊ ဟောတိ-၏၊ (ဘိက္ခုဿ-၏၊) အနဘိရတိ- မမွေ့လျော်ခြင်းသည်၊ ဥပ္ပန္နာ- ဖြစ်သည်၊ ဟောတိ၊ ကုက္ကုစ္စံ- ကုက္ကုစ္စသည်၊ ဥပ္ပန္နံ- သည်၊ ဟောတိ၊ ဒိဋ္ဌိဂတံ - မိစ္ဆာအယူသည်၊ ဥပ္ပန္နံ - သည်၊ ဟောတိ၊ ဂရုဓမ္မံ - အလေးပြုအပ်သော သံဃာဒိသေသ်အာပတ်သို့၊ အဇ္ဈာပန္နော - ရောက်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပရိဝါသာရဟော - ပရိဝါသ်ကို ထိုက်သည်၊ ဟောတိ၊ မူလာယ - အရင်းသို့၊ ပဋိကဿနာရဟော- ငင်ခြင်းကို ထိုက်သည်၊ ဟောတိ၊ မာနတ္တာရဟော - မာနတ်ကို ထိုက်သည်၊ (ဟောတိ)၊ အဗ္ဘာနာရဟော - အဗ္ဘာန်ကို ထိုက်သည်၊ (ဟောတိ)၊ သံဃော-သည်၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကတ္တုကာမော- ပြုလိုသည်၊ ဟောတိ၊ ဝါ- တစ်နည်း၊ သံဃေန- သည်၊ ကမ္မံ- သည်၊ ဝါ- ကို၊ ကတံ- ပြုအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဒသဟိ- ကုန်သော၊ ဧတေဟိ ကာရဏေဟိ- ဤ အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ သန္တိကံ- သို့၊ ဂန္တမ္ပံ- သွားနိုင်၏၊ (သွားကောင်း၏၊) [ယောဇနာ၌ “သံဃော ကမ္မံ ကတ္တုကာမော ဟောတိနှင့် ကတံ ဝါ သံဃေန ကမ္မံ ဟောတိ နှစ်ခုကို တပေါင်းတည်း ယူ၍ ဆယ်ပါး ဖြစ်သည်”ဟု ဆို၏၊ ထို နှစ်ပါးကို ပေါင်းလျှင် ဆယ်ပါး မရ၊ ကိုးပါးသာ ရသည်၊ ဂရုဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နော ဟောတိ ပရိဝါသာရဟောကား တစ်ပါးတည်းသာ၊ ထို့ကြောင့် ထို နှစ်ပါးကို မပေါင်းသင့်၊ တစ်ပါးစီ ယူသင့်၏။]

ဘိက္ခုနိယာ- ၏၊ သန္တိကံ- သို့၊ နဝဟိ- န်သော၊ ကာရဏေဟိ- တို့ကြောင့်၊ ဂန္တမ္ပံ၊ [ဘိက္ခုအတုကံ ဆယ်ပါးတွင် “ ပရိဝါသာရဟော”ကို နုတ်၍ ကျန် ကိုးပါးကို ဆိုသည်၊] သိက္ခမာနာယ- ၏၊ သန္တိကံ- သို့၊ အာဒိတော- အစမှ စ၍၊ စတုဟိ- လေးပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့် လည်းကောင်း၊ သိက္ခာ- သိက္ခာသည်၊ ကုပ္ပိတာ- ပျက်သည်၊ ဟောတိ၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇိတုကာမာ- မြင့်မြတ်သော ရဟန်း အဖြစ်သို့ ရောက်လိုသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ - သို့၊ ဆဟိ - ကုန်သော၊ (ကာရဏေဟိ- တို့ကြောင့်၊ ဂန္တမ္ပံ) သာမဏေရဿာပိ - ၏လည်း၊ အာဒိတော - အစမှ စ၍၊ စတုဟိ- လေးပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝဿ - ဝါကို၊ ပုစ္ဆိတု ကာမော- မေးလိုသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇိတုကာမော- သည်၊ ဟောတိ၊

ဣတိ-သို့၊ ဆဟိ (ကာရဏေဟိ ဂန္ထဝံ၊) သာမဏေရိယာ-သာမဏေမဏိ၊
 (သန္တိကံ- သို့၊) ဥပသမ္ပဒံ- ဥပသမ္ပဒါကို၊ အပနေတွာ- ဖယ်၍၊ သိက္ခာပဒံ-
 ကို၊ သမာဒိယိတုကာမာ- ဆောက်တည်လိုသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ- သို့၊
 ဣမိနာ- ဤ အကြောင်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ- တကွ၊ ဆဟိ (ကာရဏေဟိ ဂန္ထဝံ၊)
 ပရတော- နောက်၌၊ (ပါဠိတော် နောက်နား၌၊) မာတာပိတုနံ- မယ်တော်
 ဓမည်းတော်တို့၏ အတွက်၊ အနုညာတဋ္ဌာနေဝိ- ခွင့်ဖြုတ်ရာ ဌာန၌လည်း၊
 ဧသေဝ နယော - တည်း၊ ပန - ဝါဒန္တရ၊ အန္တကဋ္ဌကထာယံ - ၌၊
 မာတာပိတုနံ- တို့၏၊ ဉာတကာ ဝါ- ဆွေမျိုးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊
 အညာတကာ ဝါ - ဆွေမျိုး မဟုတ်သူသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေ
 ဥပဋ္ဌာကာ - အကြင် အလုပ်အကျွေးတို့သည်၊ (သန္တိ)၊ ["ဥပဋ္ဌာကာ ဝါ"
 ဟု စာအုပ်တို့၌ ဝါသဒ္ဓါ ရှိ၏၊ မရှိသင့်၊] တေသံ - ထို မိဘအလုပ်အကျွေး
 တို့၏၊ (သန္တိကံ၊ ဒုတေ- ကို) အပ္ပဟိတေဝိ- မစေလွှတ်အပ်သော်လည်း၊
 ဂန္ထံ - သွားခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ - အပ်၏၊ ဣတိ - သို့၊ ဝုတ္တံ - ပြီ၊ တံ -
 ထို စကားကို၊ အဋ္ဌကထာယံ - ရှေး အဋ္ဌကထာ၌၊ နေဝ ဝုတ္တံ - မဆိုအပ်၊
 ပါဠိယာ- ၌၊ န ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မမူအပ်၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ န ဂဟေတဝံ-
 မယူထိုက်။

သာမဏေရိယာ |ပေ၊ ဆဟိ။ ။ သာမဏေမဏိ အကြောင်း ဇိ ပါးသည်
 ပါဠိတော်၌ "ဂိလာနာ ဟောတိ၊ အနဘိရတိ ဥပ္ပမ္ဘာ ဟောတိ၊ ကုက္ကုန္တံ ဥပ္ပန္နံ
 ဟောတိ၊ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ ဝသံ ပုဋ္ဌိတုကာမာ ဟောတိ၊ သိက္ခံ
 သမာဒိယိတုကာမာ ဟောတိ"ဟု တိုက်ရိုက်လာ၏၊ ထို ဇိ ပါးကိုပင် ပြထားသော
 ကြောင့် ဥပသမ္ပဒံ အပနေတွာ အရ ဥပသမ္ပန္နိတုကာမော ဟောတိ နေရာဝယ်
 "သိက္ခံ သမာဒိယိတုကာမာ ဟောတိ"ဟု ထည့်လျှင် ပါဠိတော်အတိုင်း ဇိ ပါးပင်
 ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "ဒါတုကာမော" ဟုလည်း မရှိရ၊ "သမာဒိယိတုကာမာ ဟောတိ"
 ဟုသာ ရှိရမည်၊ "ပဉ္စဟိ"ဟုလည်း မရှိရ၊ "ဆဟိ"ဟုသာ ရှိရမည်။

ပဟိတေယေဝအနုစာနုနကထာ

၁၉၉။ ဘိက္ခုဂတိကောတိ-ကား၊ ဧကသ္မိံ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်တစ်ခု တည်း၌၊ ဘိက္ခုဟိ - နှင့်၊ သဒ္ဓိံ- တကွ၊ ဝဿနကပုရိသော - နေသော ယောက်ျားတည်း၊ ဥဋ္ဌိယတိတိ-ကား၊ ပလုဇုတိ- ပြိုပျက်နေ၏၊ [ဥဋ္ဌိယတိ၌ ဥဒိ ဓာတ်သည် ဤနေရာ၌ “ပလုဇုနအနက်ဟော”ဟု ကြံသင့်၏၊] ဘဏ္ဍိ ဆေဒါပိတန္တိ - ကား၊ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရဘဏ္ဍိ - သစ် အဆောက်အဦ ဖြစ်သော ဘဏ္ဍာကို၊ ဆေဒါပိတံ - ဖြတ်တောက်စေအပ်ပြီးသည်၊ (ဟောတိ)၊ အဝဟာပေယျန္တိ - ကား၊ (သစေ)၊ အာဟာရာပေယျူ - အကယ်၍ ဆောင်ကုန်စေပါမူကား၊ (“ဒဇ္ဇေ-ဓားလျှံပါအံ” ၌ စပ်) [အဝ ပုဗ္ဗ ဟရဓာတ်၊ ဏာပေ ပစ္စည်း၊ ဟရ ကို ဟာ ပြု၍ “အဝဟာပေယျူ”ဟု ဖြစ်ရသည်၊ ထို့ကြောင့် “အာဟာရာပေယျူ” ဟု ဟရ ဓာတ်ဖြင့် ဖွင့်သည်၊ အချို့စာ များ၌ အာ+ဝဟာပေယျူ ဟု ဝဟဓာတ်ဖြင့် ရှိလေ၏၊ အာဝဟာပေယျူ ဟု ရှိလျှင် အာဟာရာပေယျူ ဟု ဖွင့်ဖွယ် မလို၊ အနက် ထင်ရှားပြီး ဖြစ်သည်၊] ဒဇ္ဇာဟန္တိ ပဒဿ- ဒဇ္ဇာဟံ ဟူသော ပုဒ်၏၊ ဒဇ္ဇေ အဟန္တိ- ဒဇ္ဇေ+အဟံ ဟူ၍၊ (ပဒဇ္ဇေဒေါ-ကို၊ ကာတဗ္ဗော) သံဃာကရဏီယေနာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ယံကိဗ္ဗိ- အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော၊ ဥပေါသထာဂါရာဒီသု - ဥပုသ်ကျောင်းဆောင် အစရှိကုန်သော၊ သေနာသနေသု ဝါ - သံဃိကကျောင်းတို့၌သော်လည်းကောင်း၊ စေတီယဆတ္တဝေဒိကာဒီသု ဝါ - စေတီ၏ ထီးအောက်အကျည် အစရှိသည်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုထိုက်သော ကိစ္စသည်၊ (အတ္ထိ)၊

ဘိက္ခုဂတိကော။ ။ ဘိက္ခုနံ+ဂတိ ဝိယ+ဂတိ ယဿာတိ ဘိက္ခုဂတိကော၊ စားသောက် နေထိုင်မှု၌ ရဟန်းများ ဖြစ်သလို ဖြစ်ခြင်းရှိသော ကျောင်းသား၊ ဖိုးသူတော်၊ ကပ္ပိယ၊ ဝေယျာဝစ္စကရ အားလုံးတည်း၊ ရှင်ပြုဖို့ရန် နီးကပ်နေသူကိုကား “ပဗ္ဗဗ္ဗာပေက္ခ”ဟု ခေါ်သည်၊ [ယောနော၌ကား “ဘိက္ခုဇေ ဂတိ ပတိဋ္ဌာ ဧတဿာတိ ဘိက္ခုဂတိကော”ဟု ဖွင့်လေ၏၊ ဂတိ ကို “ပတိဋ္ဌာ”ဟု ဖွင့်ခြင်းကို စဉ်းစားပါ။]

စေတီယဆတ္တဝေဒိကာဒီသု။ ။ အဘိဓာန် (၂၂၂)၌ “ဝေဒိကာ ဝေဒိ ကဏ္ဍတေ” ဟု ရှိ၏၊ ထို ဝေဒိကာ သဒ္ဓါသည် “ဝရံတာ၊ လက်ရမ်း၊ မိန်ထောင်၊ ပန်းတင်စရာ ပစ္စယံ၊ ထိုင်နံ၊ အကျည်”ဟူသော အနက်များကို အရာဌာနအားလျော်စွာ ဟော၏ဟု အဘိဓာန် နိဿယသစ်၌ ကျေးဇူးရှင် အဘယာရာမ ဆရာတော် မိန်တော်မူ၏၊ ထိုတွင် စေတီနှင့် စပ်၍-

အန္တမသော-ဖြင့်၊ ဘိက္ခုနော-ရဟန်းတစ်ပါး၏၊ ပုဂ္ဂလိကသေနာသနေပိ-
 ပုဂ္ဂလိကကျောင်း၌သော်လည်း၊ (ကတဗ္ဗ-သည်၊ အတ္ထိ-၏၊) သဗ္ဗ-အလုံးစုံ
 သော ကိစ္စသည်၊ သံဃကရဏီယမေဝ-သံဃကရဏီယ မည်သည်သာ၊
 တသ္မာ-ကြောင့်၊ တဿ-ထို သံဃကိစ္စကို၊ နိပ္ပာဒနတ္ထံ-ပြီးစေခြင်း အကျိုးငှာ၊
 ဒဗ္ဗသမ္ဘာရာဒီနိ- သစ် အဆောက်အဦ အစရှိသည်တို့ကို၊ အာဟရိတုံ ဝါ-
 ဆောင်ခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဝဗ္ဗကိပဘုတီနိ-လက်သမား အစရှိသူတို့
 အား၊ ဘတ္တဝေတနာဒီနိ-ထမင်း ရိက္ခာ အစရှိသည်တို့ကို၊ ဒါပေတုံ ဝါ-
 ပေးစေခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွားကောင်း၏။

ပန-ဆက်၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ စတ္ထ-ဤ သတ္တာဟကရဏီယ
 ဖြင့် သွားရာ၌၊ ပါဠိမုတ္တကရတ္တိန္ဒေဒဝိနိစ္ဆယော-ပါဠိတော်မှ အလွတ်ဖြစ်သော
 ရတ္တိန္ဒေဒ အဆုံးအဖြတ်တည်း၊ ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ-တရားနာခြင်း အကျိုးငှာ၊

“ဇေတိယေ ဆတ္တဿ ဟောဋ္ဌာ ကာတဗ္ဗဝေဒိကာ ဆတ္တဝေဒိကာ၊ ဇေတိယံ
 ပရိက္ခိပိတ္တာ ပဒက္ခိဏကရဏဋ္ဌာနံ အရဗ္ဗာ ကတ္တာ ကာတဗ္ဗဝေဒိကာ
 ပုဋေဝေဒိကာ၊ ဇေတိယဿ ကုန္တိ ပရိက္ခိပိတ္တာ တံ သမ္ပန္နဗေဝ ကတ္တာ
 ကာတဗ္ဗဝေဒိကာ ကုန္တိဝေဒိကာ” ဟု မဟာဂေါဝိနသုတ် အဋ္ဌကထာ၌
 ဝေဒိကာ သုံးမျိုး ပြထား၏။ ထိုသုံးမျိုးတို့တွင် ဆတ္တဝေဒိကာကို နာမည်တပ်၍
 ကျန် ဝေဒိကာနှစ်မျိုးကို အာဒိဖြင့် ပြလိုသောကြောင့် “ဇေတိယဆတ္တဝေဒိကာဒီသု” ဟု
 မိန့်သည်။ [သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ ဇေတိတော်များ၏ ထီးတော်အောက်ဝယ် လေးထောင့်
 ပုံသဏ္ဍာန်ရှိသော အကျည်တစ်မျိုးကို ပြုလုပ်ထားကြသတတ်၊ (ထို အကျည်၏
 ဘေး၌လည်း မကျအောင် ပွတ်တိုင် ဝရံတာ ရှိပေလိမ့်မည်၊) ထို အကျည်ခုံကို
 “ဆတ္တ-ဝေဒိကာ” ဟု ခေါ်သည်။]

ပုဂ္ဂလိကသေနာသနေပိ။ ။ဤ သေနာသနကို “ပုဂ္ဂလိကသေနာသန” ဟု
 ဆိုသဖြင့် ရှေ့သေနာသနေသ၌ “သံဃိကသေနာသန” ဟု သိရ၏။ ထို သေနာသနေသု
 ကို ကတ္တဗ္ဗံ၌ စပ်ရသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း ကတ္တဗ္ဗံ ကို ထည့်၍ စပ်ဖို့ရန် “ပုဂ္ဂလိက
 သေနာသနေပိ” ဟု အာစာရဖြင့် ရှိသင့်၏။ စာအုပ်တို့၌ “သေနာသနန္တိ” ဟု ရှိသည်ကို
 စဉ်းစားပါ။ သေနာသနသည် ပြုဖွယ် ကရဏီယ မဟုတ်၊ သေနာသနနှင့် ဆိုင်သော
 ကိစ္စသာ ပြုဖွယ်ကရဏီယ ဖြစ်သည်။ [ပိကား ဂရဟာဇောတက။]

ရတ္တိန္ဒေဒဝိနိစ္ဆယ။ ။ သတ္တာဟကရဏီယေန ဂန္ဓာ ဗတိဒ္ဓါ အရဏုဋ္ဌာပန
 သဓါတဿ ရတ္တိန္ဒေဒဿ ဝိနိစ္ဆယော၊ -ဝိမတိ၊ ဤ ဝိမတိနှင့်အညီ သတ္တာဟကိစ္စဖြင့်
 သွားပြီးနောက် ခုနစ်ရက်အတွင်း မပြန်လာဘဲ ကျောင်းတိုက်ပြင်ဘက်၌ အရဏ်ကို

အနိမိတ္တိတေန-မပင်ဖိတ်အပ်သော ရဟန်းသည်၊ ဂန္တု-သွားခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော၊ မဟာဝါသေ-ကျောင်းတိုက်ကြီး၌၊ အသုကဒိဝသံ နာမ-ထိုမည်သောနေ့၌၊ သန္နိပတိတဗ္ဗ-စည်းဝေးရာ၏၊ ဝါ-စည်းဝေးကြစတမ်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပဌမိယေဝ-ရှေးဦးကပင်၊ ဝါ-စောစောကပင်၊ ကတိကာ-ကတိကဝတ် သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတာ-ပြုအပ်ပြီးသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ နိမိတ္တိတောယေဝ နာမ-ပင်ဖိတ်အပ်ပြီးသာလျှင် မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဂန္တု-သွားခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ [“မဟာဝါသ” ဟူသည် မိမိနေရာ ကျောင်းတိုက်မဟုတ်၊ ဆရာတော်ကြီးများစသည်နေရာ အခြားကျောင်းတိုက်ကြီး တစ်ခုတည်း၊] ဘဏ္ဍက-သင်္ကန်းစသော ဘဏ္ဍာကို၊ ဓောဝိဿာမိ-ဖွတ်လျှော်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဂန္တု-ငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-အနွယ်၊ အာစရိယုပဇ္ဇာယာ-ဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်၊ သစေ ပဟိဏန္တိ-အကယ်၍ စေခိုင်းကုန်အံ့၊ (သင်္ကန်း စသည် ဖွတ်ဖို့ရန် ခိုင်းကုန်အံ့၊ ဧဝံသတိ၊ ဂန္တု-ငှာ၊) ဝဋ္ဋတိ-၏၊ နာတိဒူရေ-မဝေးလွန်းသော အရပ်၌၊ ဝိဟာရေ- ကျောင်းသည်၊ (သွားရမည့် ကျောင်း သည်)၊ ဟောတိ - ရှိအံ့၊ တတ္ထ - ထို ကျောင်းသို့၊ ဂန္ဓာ - သွား၍၊ အဇ္ဇေဝ- ယနေ့၌ပင်၊ အာဂမိဿာမိ- ပြန်လာအံ့၊ ဣတိ- ဤသို့ ကြံ၍၊ (အာဂစ္ဆန္တေ-ပြန်လာလတ်သော်)၊ သမ္မာပုဏိတံ-ကောင်းစွာ ရောက်ခြင်းငှာ၊

တက်စေခြင်းသည်ပင် ရတ္တိစ္ဆေဒ (ညဉ့်၏ ပြတ်ခြင်း)မည်၏၊ ရတ္တိယာ-ညဉ့်၏၊ ဆေဒေါ-ပြတ်ခြင်းတည်း၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ-ခြင်း၊ ဝါဆိုတုန်းက “ဣမံ တေမာသံ”ဟု သုံးလပြည့်အောင် အဆက်မပြတ် နေဖို့ရန် အစွန္နသံယောဂဖြင့် ဝါဆိုခဲခြင်းဖြစ်၏၊ မြတ်စွာဘုရား ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော သတ္တာဟကရဏီယကိကိစ္စ မရှိလျှင် ထို ကျောင်းတိုက်၏ ပြင်ဘက်၌ အရဏံ မတက်စေထိုက်၊ ခွင့်ပြုအပ်သောကိစ္စ မရှိဘဲ ကျောင်းတိုက်ပြင်ဘက်၌ အရဏံတက်စေလျှင် အစွန္နသံယောဂ မဖြစ်သောကြောင့် ညဉ့်ပြတ်၏၊ ထို့ကြောင့် ကျောင်းတိုက်ပြင်ဘက်၌ အရဏံတက်စေခြင်းကို “ရတ္တိစ္ဆေဒ”ဟု ခေါ်သည်။

အနိမိတ္တိတေန ဂန္တု န ဝဋ္ဋတိ။ ။အနိမိတ္တိတတ္တာ သတ္တာဟကိစ္စံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ဂစ္ဆန္တဿာပိ ဝဿစ္ဆေဒေါ စေဝ၊ ဒုက္ကဋ္ဌေ ဟောတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာဂုတ္တဉ္စိ ရတ္တိစ္ဆေဒကာရဏံ ဝိနာ တိရောဝိဟာရေ (အခြားကျောင်းတိုက်၌) ဝသိတွာ အာဂစ္ဆိဿာမိတိ ဂစ္ဆတောပိ ဝဿစ္ဆေဒံ ဝဒန္တိ- သာရတ္ထ။

ဂန္တု ဝဋ္ဋတိ။ ။ အန္တော ဥပစာရသိမာယံ ဌိတေနေဝ သတ္တာဟကရဏီယနိမိတ္တံ သလ္လက္ခေတွာ ဣမိနာ နိမိတ္တေန ဂန္ဓာ အန္တော သတ္တာဟေ အာဂစ္ဆိဿာမိတိ အာဘောဂံ ကတွာ ဂန္တု ဝဋ္ဋတိ၊ ပုရိမက္ခဏေ အာဘောဂံ ကတွာ ဂမနက္ခဏေ

(အရုဏ် မတက်မီ ပြန်ရောက်ခြင်းငှာ) န သက္ကောတိ - မစွမ်းနိုင်အံ့၊
 ဝဋ္ဋတိ၊ ဥဒ္ဓေသပရိပုစ္ဆာဒီနံ- ပါဠိကို ရွတ်ပြခြင်း၊ အဋ္ဌကထာကို အဖန်ဖန်
 မေးမြန်းခြင်း အစရှိသည်တို့၏၊ အတ္ထာယပိ- အကျိုးငှာလည်း၊ ဂန္တံ- ငှာ၊
 န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန- အနွယ၊ အာစရိယံ- ဆရာကို၊ ပသိဿာမိ- ဖူးမြော်အံ့၊
 ဣတိ- ဤသို့ ကြံ၍၊ ဂန္တံ- ငှာ၊ လဘာတိ- ရ၏၊ [အဂိလာနံ ဓမ္မာစရိယဉ္စ
 နိဿယာစရိယဉ္စ၊ ပဂေဝ ဥပသမ္ပဒါစရိယဉ္စပဇ္ဈာယေသု၊ - ဝိမတိ၊]
 ပန- ဆက်၊ နံ- ထို တပည့်ကို၊ အာစရိယော- ဆရာသည်၊ (အဖူးမြော်
 ခံသော ဆရာသည်) အဇ္ဇ- ယနေ့၊ မာ ဂစ္ဆ- မပြန်ပါနှင့်တော့၊ ဣတိ-
 သို့၊ သစေ ဝဒတိ- အကယ်၍ ပြောအံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဝဋ္ဋတိ- ၏၊
 ဥပဋ္ဌာကကုလံ ဝါ- အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ၏ အမျိုးကိုသော်လည်းကောင်း၊

ဝိဿရိတ္တာ ဂတေပိ ဒေါသော နတ္ထိ၊ သကရဏီယော ပက္ကမတိတိ ဝုတ္တတ္တာ၊
 သဗ္ဗထာ ပန အာဘောဂံ အကတ္တာ ဂတဿ ဝဿဝစ္ဆဒေါတိ ဝဒန္တိ၊ ယော ပန
 သတ္တာဟကရဏီယနိမိတ္တာဘာဝေပိ (သတ္တာဟကရဏီယ အကြောင်း မရှိဘဲလည်း)
 သတ္တာဟဗ္ဗန္တရေ အာဂမိဿာမိတိ အာဘောဂံ ကတ္တာ ဂန္ဓာ သတ္တာဟဗ္ဗန္တရေ အာဂစ္ဆတိ၊
 တဿ အာပတ္တိယေဝ၊ ဝဿစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ၊ သတ္တာဟဿ သန္နိဝတ္တတ္တာတိ ဝဒန္တိ။
 ဝိမံသိတ္တာ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ -ဝိမတိ။

မှတ်ချက်။ ။ ဤ ဋီကာတို့၌ “ဓုနစ်ရက်အတွင်း ပြန်လာမည်ဟု နှလုံးသွင်းမှု
 ပြုရမည်”ဟု ဆို၏၊ နှုတ်ဖြင့် “အန္တောသတ္တာဟေ ပဋိနိဝတ္တိဿာမိ”ဟု ဆိုဖို့ရန်
 မပြုကြ၊ ထို့ကြောင့် “ဓုနစ်ရက်အတွင်း ပြန်လာမည်”ဟု နှလုံးသွင်းမှု ရှိ၍ သွားလျှင်
 နှုတ်က မမြွက်သော်လည်း အပ်၏ဟုမှတ်ပါ၊ ရှေးပုဂ္ဂိုလ်အချို့ကား ဘုရားရှေ့သို့သွား၍
 “အန္တောသတ္တာဟေ ပဋိနိဝတ္တိဿာမိ”ဟု ပဋိညာဉ် နှုတ်မြွက်မှုကို ပြုကြသေး၏။

န သက္ကောတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ တဒဟေဝ အာဂမနေ သဉ္ဇဿာဟတ္တာ ဝဿစ္ဆေဒေါ
 ဝါ အာပတ္တိ ဝါ န ဟောတိတိ အဓိပ္ပာယော၊- ဝိမတိ။ အဇ္ဇေဝ ဂမိဿာမိတိ
 သာမန္တဝိဟာရံ ဂန္ဓာ ပုန အာဂစ္ဆန္တဿ အန္တရာမဂ္ဂေ သစေ အရဏုဂ္ဂမနံ ဟောတိ၊
 ဝဿစ္ဆေဒေါပိ န ဟောတိ၊ ရတ္တိစ္ဆေဒဒုက္ကဋ္ဌေ နတ္ထိတိ ဝဒန္တိ။- သာရတ္ထ။

ဝဒတိ ဝဋ္ဋတိ။ ။ ဧဝံ သတ္တာဟကရဏီယေန ဂတံ အန္တောသတ္တာဟေယေဝ
 ပုန အာဂစ္ဆန္တံ သစေ အာစရိယော ဥပဇ္ဈာယော ဝါ “အဇ္ဇ မာ ဂစ္ဆာ”တိ ဝဒတိ၊
 ဝဋ္ဋတိ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိတိ အဓိပ္ပာယော၊ ဝဿစ္ဆေဒေါ ပန ဟောတိ
 ယေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ သတ္တာဟဿ ဗဟိဒ္ဓါ ဝိတိနာမိတတ္တာ၊- သာရတ္ထ။

ဉာတိကုလံ ဝါ-ဆွေမျိုးဖြစ်သော အမျိုးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒဿနာယ-
ကြည့်ရှုခြင်းငှာ၊ ဂန္ထ- ငှာ၊ န- လဘတိ- မရ၊ ဣတိ (အယံ)- ကား၊
(ပါဠိမုတ္တကရတ္တိန္ဒေဒဝိနိစ္ဆယော-တည်း။)

အန္တရာယေအနာပတ္တိဝဿန္တေဒကထာ

၂၀၁။ ယေန ဂါမော တေန ဂန္ထန္တိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊
(ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဂါမော-သည်၊ (ပြောင်းသွားသော ရွာသည်)၊
အဝိဒူရေ-အနီး၌၊ ဂတော-ရောက်နေသည်၊ (တည်နေသည်)၊ သစေ ဟောတိ၊
(ဧဝံ သတိ)၊ တတ္ထ-ထို ရွာ၌၊ ပိဏ္ဍာယ-ငှာ၊ စရိတွာ-လှည့်လည်ပြီး၍၊
ဝိဟာရမေဝ-ကျောင်းသို့သာ၊ အာဂန္ဓာ-ပြန်လာ၍၊ ဝသိတဗ္ဗ-နေရာ၏၊
[ပြောင်းရွှေ့သွားသော ရွာက နီးသောကြောင့် ရွာရှိရာသို့ လိုက်၍ မသွားရ-
ဟူလို]၊ ဒူရံ - ဝေးသော အရပ်သို့၊ ဂတော - သည်၊ သစေ ဟောတိ၊
(ဧဝံ သတိ)၊ သတ္တာဟဝါရေန- ခုနစ်ရက် တစ်ကြိမ်ဖြင့်၊ အရဏော- ကို၊
ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗော-တက်စေထိုက်၏၊ (သတ္တာဟဝါရေန-ဖြင့်၊ အရဏံ-ကို၊
ဥဋ္ဌာပေတံ-ငှာ) န သတ္တာ-မတတ်နိုင်သည်၊ စေ ဟောတိ၊ (ဧဝံ သတိ)၊
တကြောဝ- ထို ရွာ၌သာ၊ သဘာဂဋ္ဌာနေ- သဘောတူသူတို့၏ နေရာ၌၊
ဝသိတဗ္ဗ-နေရာ၏။ [ဤသို့ ရွှေ့ပြောင်း၍နေသည့်အတွက် ဝါပျက်သော်လည်း
ဆွမ်း၏ မမျှတမှုကြောင့် သွားကောင်းရကား “အနာပတ္တိ ဝဿန္တေဒဿ”
အရ အာပတ် မသင့်ပါ။]

မနုဿာ-တို့သည်၊ ယထာ ပဝတ္တာနိ-အကြင် အကြင် ဖြစ်စေအပ်ပြီးကုန်
သော၊ သလကဘတ္တာဒိနိ-သလကဘတ် အစရှိသည်တို့ကို၊ သစေ ဒေန္တိ၊

သတ္တာဟဝါရေန။ ။ ဝါကပ်ရာ ကျောင်းတိုက်၏ အပြင်ဘက်၌ သင်တော်ရာ
အရပ်ဝယ် ၆-ရက်လုံးလုံး နေပြီး၍ ၇-ရက်မြောက်၌ အရဏံမတက်မီ မူလ ဝါကပ်ရာ
ကျောင်းတိုက်၏ ဥပစာသို့ ဝင်၍ အရဏံတက်စေခြင်း၊ ထိုနောက်မှ တစ်ဖန် ၇-
ရက်အတွင်း ပြန်လာမည်ဟု အဓိဋ္ဌာန်၍သွားခြင်းကို “သတ္တာဟဝါရေန အရဏုပ္ပာပနံ”
ဟု ဆိုသည်။ [သတ္တာဟံ-၇ ရက်၌၊ (၇-ရက်အတွင်း အဆုံးရက်၌)၊ +ဝါရော-
ပြန်ဖို့ရန် အလှည့်အကြိမ်တည်း၊ သတ္တာဟဝါရော-အကြိမ်။]

မှတ်ချက်။ ။ အချို့က “၇-ရက်မြောက်နေ၌ ပြန်လာ၍ အရဏံတက်အောင်
မစောင့်ဘဲ ပြန်သွားနိုင်၏”ဟု ယူကြသတတ်၊ ထို အယူသည် “သတ္တာဟဝါရေန
အရဏော ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗော” ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့် မညီသောကြောင့်
မမှတ်ယူထိုက်၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဝိမတိ၌ အကျယ်ဆိုထားသည်။

အကယ်၍ လှူကုန်အံ့၊ (လှူမြီကျောင်း၌ ပေးလှူကုန်အံ့)၊ (ဧဝံ သတိ)၊ မယံ-
 ငါတို့သည်၊ တသ္မိံ ဝိဟာရေ-ထို ကျောင်း၌၊ (အသင်တို့ လှူနေကျကျောင်း၌)၊
 န ဝသိမှာ-မနေတော့ကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗာ-ပြောဆိုထိုက်ကုန်၏၊ မယံ-
 တပည့်တော်တို့သည်၊ ဝိဟာရဿ ဝါ-ကျောင်းအားသော်လည်းကောင်း၊
 ပါသာဒဿ ဝါ-ပြသာဒအားသော်လည်းကောင်း၊ န ဒေမ-ပေးလှူကြကုန်
 သည် မဟုတ်ပါ၊ တုမှာကံ-တို့အား၊ ဒေမ-လှူပါကုန်၏၊ ယတ္ထ ကတ္တစိ-
 အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အရပ်၌၊ ဝသိတွာ-နေ၍၊ ဘုဂ္ဂထ-ဘုဉ်းပေး
 ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ ပန-လျှောက်ထားအပ်သော်ကား၊ ယထာသုခံ-
 ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ၊ ဘုဂ္ဂိတဗ္ဗံ-သုံးဆောင်ကောင်း၏၊ တေသံယေဝ-
 ထို ရွှေ ပြောင်းသွားသော ရဟန်းတို့၏ အထံသို့သာ၊ တံ-ထို သလ္လာကဘတ်
 အစရှိသောဘတ်သည်၊ ပါပုဏာတိ-ရောက်၏၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့၏၊
 ဝသနဋ္ဌာနေ-နေရာအရပ်၌၊ ပါပုဏာပေတွာ-ရောက်စေ၍၊ ဘုဂ္ဂထ-ပါကုန်၊
 ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ ပန- သော်ကား၊ ယတ္ထ- အကြင် အရပ်၌၊ ဝသန္တိ-
 နေကြကုန်၏၊ တတ္ထ-ထို နေရာအရပ်သို့၊ နေတွာ-ဆောင်၍၊ (သလ္လာကဘတ်
 စသည်ကို မဲချခြင်းစသည် ပြုဖို့ရန် ဆောင်၍)၊ ဝဿဂ္ဂေန- ဝါအပိုင်းအခြား
 အားဖြင့်၊ (ဝါစဉ်အားဖြင့်)၊ ပါပုဏာပေတွာ-ရောက်စေ၍၊ ဘုဂ္ဂိတဗ္ဗံ-၏။

ပဝါရိတကာလေ-ပဝါရဏာ ပြုပြီးရာအခါ၌၊ ဝဿာဝါသိကံ-ဝဿာ
 ဝါသိကသင်္ကန်းကို၊ သစေ ဒေန္တိ-အကယ်၍ လှူကုန်အံ့၊ သတ္တာဟဝါရေန-
 ၇-ရက် တစ်ကြိမ်ဖြင့်၊ အရဏံ-ကို၊ ယဒိ ဥဋ္ဌာပယံ-သု-အကယ်၍ တက်စေ
 ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူကောင်း၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ယူကောင်း
 ပါသော်လည်း၊ ဆိန္နဝဿေဟိ-ပြတ်သော ဝါရှိသော ရဟန်းတို့သည်၊ မယံ-
 တို့သည်၊ တတ္ထ-ထို ကျောင်းတိုက်၌၊ န ဝသိမှာ-မနေကြကုန်၊ (သုံးလအပြည့်
 မနေကြကုန်)၊ မယံ-တို့သည်၊ ဆိန္နဝဿာ-ပြတ်သော ဝါရှိသူတို့တည်း၊
 ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ပြောဆိုရာ၏၊ ယေသံ-အကြင် ရဟန်းတို့၏ (အထံသို့)၊

ဝဿာဝါသိကံ ဒေန္တိ။ ။ ကျောင်းဒါယကာတို့သည် မိမိတို့ ကျောင်း၌
 ဝါကပ်သော ရဟန်းတို့အား ဝါကျွတ်သောအခါ လှူအပ်သောသင်္ကန်းကို ဝဿာ
 ဝါသိကသင်္ကန်းဟု ခေါ်၏။ ဝဿံ အာဝါသော ယေသန္တိ ဝဿာဝါသာ၊ ဝဿာဝါသာနံ
 ဒါတဗ္ဗန္တိ ဝဿာဝါသိကံ-ထို သင်္ကန်းကို ထို ကျောင်း၌ ဝါ မကျိုး မပြတ်ဘဲ
 နေသူတို့သာ ရထိုက်သောကြောင့် "ယဒိ သတ္တာဟဝါရေန" စသည်ကို ဆိုသည်။

အမှာကံ-တပည့်တော်တို့၏၊ သေနာသနံ-ကျောင်းကို၊ ပါပိတံ-ရောက်စေ
 အပ်ပြီ၊ [ဝါဆိုခါနီး၌ ကျောင်းရှာကြရ၏၊ ထိုသို့ရှာ၍ မိမိတို့ ကျောင်းကို
 သံဃာက နေရာချသဖြင့် ကျောင်းရသူကို-“အမှာကံ သေနာသနံ ပါပိတံ”ဟု
 ဆိုသည်၊] တေ- ထို ရဟန်းတို့သည်၊ (ဝါစဉ်အားဖြင့် ဝေသောအခါ
 တပည့်တော်တို့ ကျောင်းကိုရသော ထို ရဟန်းတို့သည်၊) ဂဏုန္ဒ-ယူပါကုန်၊
 ဣတိ-သို့၊ ယဒိ ဝဒန္တိ-န်အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူကောင်း၏၊
 ပန-ဆက်၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဥပနိက္ခိတ္တကံ-အပ်နှံထားအပ်သော ဘဏ္ဍာသည်၊
 မာ ဝိနံသိ-မပျက်ပါစေလင့်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကြံ၍၊ ဣဓ-ဤ အရပ်သို့၊
 (မိမိတို့ ရွှေ့ပြောင်းရာ အရပ်သို့)၊ အာဟဋံ-ဆောင်ယူအပ်သော၊ စီဝရာဒိ-
 သင်္ကန်း အစရှိသော၊ ယံ ဝေဘင်္ဂိယဘဏ္ဍံ-အကြင် ဝေဖန်အပ်သော ဘဏ္ဍာ
 သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ-ထို ဝေဘင်္ဂိယဘဏ္ဍာကို၊ တံတ္ထေဝ-ထို မူလကျောင်း
 သို့သာ၊ ဂန္ဓာ-၍၊ အပလောကေတွာ-ပန်ပြော၍၊ ဘာဇေတဗ္ဗံ-ဝေဖန်ရာ၏။

ဣတော-ဤ လယ်ယာ စသည်မှ၊ အယျာနံ-အရှင်တို့အား၊ စတ္တာရော-
 န်သော၊ ပစ္စယေ-တို့ကို၊ ဒေထ-န်၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ ကပ္ပိယကာရကာနံ-
 ကပ္ပိယကာရကတို့အား၊ ခေတ္တဝတ္ထုအာဒိကေ-လယ်ယာ အစရှိသော ဝတ္ထုကို၊
 (ယခုအခါ၌ “ဝတ္တကံ”ဟု ခေါ်ကြသည်)၊ ဒန္တေ-ပေးထားအပ်သော်၊
 တတြုပ္ပာဒေပိ-ထို လယ်ယာ အစရှိသော ဝတ္ထုကံဝယ်ဖြစ်သော ပစ္စည်း၌
 လည်း၊ ဒေသေ နယော-တံည်း၊ (ထိုကျောင်းသို့ပြန်၍ ဝေဖန်ရမည်-ဟူလို)၊

ဥပနိက္ခိတ္တကံ ၊ပေ၊ အာဟဋံ။ ။ ကျောင်း၌နေသော ရဟန်းတို့ဖို့ ကျောင်း
 ဒါယကာတို့က သင်္ကန်းစသည်ကို လှူထားတတ်ကြ၏၊ ထို သင်္ကန်းစသော
 အသုံးအဆောင်ဘဏ္ဍာကို “ဥပနိက္ခိတ္တကဘဏ္ဍာ”ဟု ခေါ်၏၊ ထို သင်္ကန်းစသည်တို့
 ပျက်စီးမည်စိုး၍ မိမိတို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားရာ အရပ်သို့ ဆောင်ယူအပ်သည်ကို “ဣဓ
 အာဟဋံ”ဟု ဆိုသည်၊ ထို ဘဏ္ဍာတို့တွင် သင်္ကန်းစသည်တို့ကား ဝေဖန်ကောင်း
 သော ဘဏ္ဍာတည်း၊ ကြေးအိုး၊ ကြေးဖလား စသည်တို့ကား မဝေဖန်ကောင်းသော
 ဘဏ္ဍာတည်း၊ ထို သင်္ကန်း စသော ဝေဖန်ကောင်းသော ဘဏ္ဍာမျိုးကို မူရင်း
 ကျောင်းသို့ ပြန်သွား၍ အပလောကနကံ ပြုပြီးမှ ထို ကျောင်းတွင်းရှိသော
 သံဃာများသာ ဝေဖန်ရမည်။

ဟိ-မှန်၊ သံဃိကံ-သံဃဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဝေဘင်္ဂိယဘဏ္ဍံ-ဝေဖန်ကောင်းသော
 ဘဏ္ဍာသည်၊ ဝါ-ကို၊ အန္တောဝိဟာရေ ဝါ-ကျောင်းတိုက် အတွင်း၌သော်
 လည်းကောင်း၊ ဗဟိသီမာယ ဝါ-ဥပစာရသိမ်၏၊ ပြင်ပ၌သော်လည်းကောင်း၊
 ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ ဗဟိသီမာယ-၌၊ ဌိတာနံ-တည် ၊ ၊ ရဟန်းတို့အား၊
 အပလောကေတွာ-၍၊ ဘာဇေတု-ဝေဖန်ခြင်းငှာ၊ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်၊ [သံဃိက
 ပစ္စည်းကို ဝေဖန်ရာ၌ ဤ စကားကို သတိပြုပါ။] ပန-ဆက်၊ ဥဘယတ္ထ-
 နှစ်ပါးစုံသော အရပ်၌၊ (အန္တောဝိဟာရ၊ ဗဟိသီမာ၌) ဌိတမ္ပိ-တည်သော
 ဘဏ္ဍာကိုလည်း၊ အန္တောသီမာယ-၌၊ ဌိတာနံ-တည်သော ရဟန်းတို့အား၊
 အပလောကေတွာ-၍၊ ဘာဇေတု-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိယေဝ-သည်သာ၊ [ဂိလာနစသည်
 ဖြစ်၍ မလှာနိုင်သော ကျောင်းတွင်း၌ ပုဂ္ဂိုလ်အားကား သံဃာ့ထံ ခွင့်ပန်၍
 ဝေဖန်ကောင်းသည်-ဟူလို။]

သံဃဘောဒအနာပတ္တိဝဿန္တေဒကထာ

၂၀၂။ သံဃော ဘိန္နောတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊
 သံဃေ-သည်၊ ဘိန္နေ-ကွဲပြီးလတ်သော်၊ (ကွဲပြီးခါမှ)၊ ဂန္ဓာ-သွား၍၊
 ကရုဏီယံ-ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ယော-အကြင်
 သံဃာကို၊ (အာသင်္ကီတော၌ စပ်)၊ ဘိဇ္ဇိဿတိ-ကွဲတော့လတ္တံ့၊ ဣတိ-သို့၊
 အာသင်္ကီတော-ယုံမှားအပ်၏၊ တ-ထိုသံဃာကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊
 ဘိန္နောတိ-ဟူ၍၊(ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ-ပြီ၊ သမ္မဟုလာဟိ၊ပေ၊ဘိန္နောတိ ဧတ္ထ-၌၊

သံဃိကံ |ပေ၊ န ဝဇ္ဇတိ။ ။ သံဃာအားလုံးနှင့် ဆိုသော စတုဒ္ဒိသသံဃိက
 ဖြစ်သောကြောင့် အပြင်ဘက် ရောက်နေသော တစ်ပါးတလေအား ခွင့်ပန်၍
 မပေးကောင်း၊ အာရာမသံဃိကဖြစ်သော ဥစ္စာကိုကား အာရာမံတွင်းရှိ ပုဂ္ဂိုလ်
 အားလုံးက ကျေနပ်လျှင် ဝေဖန်ကောင်းမည် ထင်သည်။

သံဃော ဘိန္နော။ ။ ဘိန္နော၌ ဘိဒဓာတ်+တပစ္စည်းတည်း၊ ထို တပစ္စည်း
 သည် အတိတ်အနက်၌ သက်ရိုးရှိသောကြောင့် “ဘိန္နော-ကွဲပြီ” ဟု အနက် ထွက်၏၊
 သို့သော် ပါဠိတော်၌ “ ပဏ္ဍမိတမ္ပံ ” ဟု ဆိုသောကြောင့် သံဃာ ကွဲပြီးဖြစ်လျှင်

(ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဘိက္ခုနီဟိ - တို့သည်၊ သံဃော - ကို၊ ဘိန္နော - ခွဲအပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ န ဒဋ္ဌဗ္ဗော - မမှတ်ထိုက်၊ ဟိ- သာဓကကား၊ န ခေါ ဥပါလိ ဘိက္ခုနီ သံဃံ ဘိန္နတီတိ - ဟူသော၊ ဧတံ (သုတ္တံ) - ဤ ပါဠိတော်ကို၊ (ဘဂဝတာ)၊ ဝုတ္တံ - ပြီ၊ [ဥပါလိ - ဥပါလိ၊ ဘိက္ခုနီ- သည်၊ သံဃ - ကို၊ န ဘိန္နတိ - မခွဲနိုင်၊] ပန - အနွယ်၊ ဧတာ - ဤ ဘိက္ခုနီတို့ကို၊ နိဿာယ - မှီ၍၊ အနုဗလံ - လျော်သောအားကို၊ ကတ္တာ- ပြု၍၊ ယံ သံဃံ - အကြင် သံဃာကို၊ ဘိက္ခု - တို့သည်၊ ဘိန္နေယျံ- ခွဲကုန်ရာ၏၊ ဣတိ- သို့၊ အာသင်္ကာ- ယုံမှားဖွယ်သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ တံ- ထိုသံဃာကို၊ သန္ဓာယ- ၍၊ ဧတံ- ဤ သမ္မဟုလာဟိ ဘိက္ခုနီဟိ သံဃော ဘိန္နောဟူသော စကားကို၊ (ဘဂဝတာ)၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

မိမိက သွား၍ စေတပ်ဖွယ်ကိစ္စ မရှိရကား **“ဘိန္နော-ကွဲပြီးပြီ”** ဟု မုချအတိတ် အနက်ကား မသင့်၊ ကွဲဖို့ရန် ယုံမှားဖွယ် ကောင်းလောက်အောင် အားထုတ်နေအပ်သော အကြောင်းကိုပင် ဖလူပစာရအားဖြင့် **“ဘိန္နော”** ဟု ဆိုထားကြောင်းကို ပြလို၍ **“ယော ပန ပေ၊ အာသင်္ဂါတာ”** ဟု မိန့်သည်။ သူတို့ အားထုတ်နေပုံက ကွဲတော့မည်ဟု ယုံမှားစရာ ဖြစ်နေသည်-ဟူလို၊ ကွဲခြင်းသည် အကျိုး၊ သူတို့ အားထုတ်နေပုံသည် အကြောင်းတည်း၊ [ယောဇနာဋ္ဌိကား ဘိန္နော ဋ္ဌိ တပစ္စည်း၏ အနာဂတ်အနက်ကို ပြလို၍ **“ယော ပန ဘိန္နိဿတိ”** ဟု မိန့်ကြောင်းကို ဆိုလေသည်၊] ဤ အဓိပ္ပာယ်မျိုးကို ကောသမ္မကက္ခန္ဓကဋ္ဌလည်း တွေ့ရဦးလတ္တံ့။

အနုဗလံ ကတ္တာ။

။ ဘိက္ခုတို့သည် ဘိက္ခုနီတို့အား မိမိတို့ဘက်က စွမ်းနိုင် သမျှ အားပေးကြဖို့ရန် ပြောကြကုန်၏။ ထိုအခါ ဘိက္ခုနီတို့က လူအား၊ နှုတ်အား၊ ဆွေမျိုးအားတို့ဖြင့် အားပေးကြ၏။ ထို အားကို အမှီရ၍ ဘိက္ခုတို့က သံဃာခွဲခြင်းကို ဘိက္ခုနီတို့ ခွဲသည်ဟု ဆိုသည်။

ဝဇာဒီသုဝဿူပဂမနကထာ

၂၀၃။ ဝဇာတိ-ကား၊ ဂေါပါလကာနံ-နွားကျောင်းသားတို့၏၊ နိဝါသ
 ဌာနံ-နေရာအရပ်တည်း၊ ယေန ဝဇာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဝဇေန-နွားကျောင်းသား
 ရွာနှင့်၊ သဒ္ဓိံ-တကွ၊ ဂတဿ-လိုက်သွားသော ရဟန်း၏၊ ဝဿစ္ဆေဒေ-
 ဝါပြတ် ခြင်းကြောင့်၊ အနာပတ္တိံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဥပကဋ္ဌာယာတိ-ကား၊
 အာသန္နာယ-နီးကပ်လတ်သော်၊ (သတ္ထေန ဂန္ထကာမော-ဟောတိ ၌ စပ်၊)
 [ဥပကဋ္ဌာနှင့် အာသန္နာသည် အနက်တူ ပရိယာယ်ပုဒ်ဟု ယောဇနာ၌ ဆို၏၊
 ထောမနိဓိ၌ကား “ဥပကဋ္ဌာ”ဟု မရှိ၊ “ဥပကဏ္ဍာ”ဟု ရှိ၏၊ “ကဏ္ဍ
 သမိပံ-အနီးသို့၊ ဥပဂတာ၊ ဥပဂဏ္ဍာ”ဟု ပြုသည်၊] သတ္ထေ ဝဿံ ဥပဂန္ထန္တိ
 ဧတ္ထ-၌၊ ဝဿူပနာယိကဒီဝသေ-ဝါကပ်ရာ နေ၌၊ တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊
 ဥပါသကာ-ဥပါသကာတို့ကို၊ (လှည်းကုန်သည်တို့ကို)၊ ဝတ္တဗ္ဗာ-ပြောဆို
 ထိုက်ကုန်၏၊ (ကိ?)၊ (ဥပါသကာ- တို့)၊ ကုဋိကာ- ကျောင်းငယ်ကို၊
 လဒ္ဓါ- ရခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ- သင့်၏၊ ဣတိ- သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗာ)၊ ကရိတွာ-
 ကျောင်းငယ်ကို ပြု၍၊ သစေ ဒေန္တိ-အကယ်၍ ပေးကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊
 တတ္ထ-ထို ကျောင်းငယ်သို့၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ ဣဓ-ဤ ကျောင်းငယ်၌၊
 ဝဿံ-မိုးလပတ်လုံး နေခြင်းသို့၊ ဥပေမိ-ကပ်ရောက်ပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊
 တိက္ခတ္တံ-သုံးကြိမ်၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ရွတ်ဆိုရာ၏၊ နော စေ ဒေန္တိ-အကယ်၍ မပေး
 ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ သာလာသဓဇိပေန-ဧရပ်အသွင်ဖြင့်၊ ဌိတသကဋ္ဌဿ-
 တည်သော လှည်းအပေါင်း၏၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဥပဂန္ထဗ္ဗံ-ဝါကပ်ရာ၏၊

ဝဇော။ ။ “ဝဇ-ဂတိမှီ”ဟု ဓာကျမ်း ရှိ၏၊ တစ်နေရာတည်း၌ အတည်မနေဘဲ
 ရွေ့၍ရွေ့၍ သွားကြသောကြောင့် နွားကျောင်းသားတို့၏ နေရာအရပ်ကိုလည်းကောင်း၊
 ထို နွားများ၏ နေရာခြံကိုလည်းကောင်း “ဝဇ”ဟု ခေါ်၏၊ [ဝဇတီတိ ဝဇော၊]
 ဣန္ဒိယ၌ နွားများကို ပိုင်သော ဂေါဝိန္ဒ (နွားသူဌေး)ကြီးများ၏ လုပ်သားဖြစ်သော
 နွားကျောင်းသားများသည် ရေကြည်ရာ မြက်နရာသို့ ရွေ့ကာရွေ့ကာ ရွာကလေး
 တည်နေတတ်ကြသည်၊ ထို ရွာကလေးကို “နွားကျောင်းသားရွာ”ဟု ခေါ်၏၊ ဤ
 ဝဇ ဟူသည်လည်း ထို ရွာကလေးမျိုးပင်တည်း၊ [အချို့ ဝဇ၌ကား နွားပိုင်ရှင်
 သူဌေးကြီးများကိုယ်တိုင် ခေါင်းဆောင်၍ ရွေ့ပြောင်း နေထိုင်တတ်ကြ၏၊
 (သုတ္တနိပါတ်၊ ဓနိယ)သုတ်ကို ကြည့်ပါ။]

သတ္ထေ |ပေ၊ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ။ဝဇ၌ ဝါကပ်သော ရဟန်းမှာ နွားကျောင်းသားတို့၏
 နေရာ တဲကုပ်ကဲ့သို့ မိမိအတွက် တဲကုပ်လည်း ကိုယ်တိုင် ပြုလုပ်၍ ရနိုင်သောကြောင့်

[သာလာဟူသည် အမိုးအကာပါသော စည်းဝေးရာ တန်ဆောင်းမျိုးတည်း၊ လှည်းများပေါင်း၍ နေသောအခါ ထို တန်ဆောင်းကဲ့သို့ အမိုးအကာ ဖြစ်၍ နေသောကြောင့် ထိုအောက်၌ ဝါကပ်ပါဟု ဆိုသည်] တမ္ဗိ-ထို လှည်းဇရပ် ကိုလည်း၊ အလဘန္တေန-မရသော ရဟန်းသည်၊ အာလယော-အာလယကို၊ ကာတဗ္ဗော-၏၊ သတ္ထေ ပန-လှည်းအပေါင်း၌ကား၊ ဝဿ-သို့၊ ဥပဂန္တု- ဝှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ အာလယော နာမ-မည်သည်၊ ဣဓ-ဤ သတ္တ၌၊ ဝဿ- မိုးလပတ်လုံး၊ ဝသိဿာမိ-နေအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တံ-စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းမျှ တည်း၊ [တစ်နည်း၊ ဣဓ-၌၊ ဝဿ-ပတ်လုံး၊ ဝသိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တံ-မျှသည်၊ အာလယော နာမ-မည်၏။]

သတ္ထေ-လှည်းကုန်သည်အပေါင်းသည်၊ မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နေယေဝ-ခရီးသွားစဉ် ပင်၊ ပဝါရဏာဒိဝသော-ပဝါရဏာနေသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ တတ္ထေဝ- ထို လှည်းအပေါင်း၌ပင်၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ- ပဝါရဏာ ပြုရာ၏၊ [တစ်ပါးတည်းဖြစ်လျှင် အဓိဋ္ဌာန်ပဝါရဏာ ပြုရမည်]၊ သတ္ထော-သည်၊ အန္တောဝသေယေဝ-ဝါတွင်း၌ပင်၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ပတ္တိတဋ္ဌာနံ-တောင့်တ အပ်သော အရပ်သို့၊ ပတွာ-ရောက်၍၊ အထ အတိက္ကမတိ-အကယ်၍ လွန်သွားအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပတ္တိတဋ္ဌာနေ-တောင့်တအပ်သော အရပ်၌၊ ဝသိတွာ- နေရစ်၍၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-၏၊

“ကုဋီ” ရဖိုးရန် အထူး မဆိုခဲ့၊ ဤ သတ္တ၌ကား ခရီးသွားရင်း ဝါကပ်ရမည် ဖြစ်သော ကြောင့် ခေတ္တ နားနေရာဝယ် ကျောင်းကလေးတစ်ခု ရသင့်သည်ဟု ဥပါသကာတို့အား ပြောရသည်၊ ထိုသို့ ပြော၍ ရလျှင် ထို ကျောင်းကလေး အတွင်းသို့ ဝင်၍ “ဣဓ ဝဿ ဥပေမိ” ဟု သုံးကြိမ် ဆို၍ (တစ်ကြိမ်၊ နှစ်ကြိမ်လည်း ဆို၍) ဝါကပ်ရသည်၊ ကျောင်းမဟုတ်သောကြောင့် “ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ” ဟုကား မဆိုရ၊ သုံးလပတ်လုံး အတည်တကျ နေရမည် မဟုတ်သောကြောင့် “ဣမံ တေမာသံ” ဟုလည်း မဆိုရ။

သတ္ထေ ပန ဖေ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ ။ ကျောင်းကပ်လဲ မရှိ၊ သာလာလည်း မရ သောကြောင့် “ဣဓ ဝဿ ဝသိဿာမိ” ဟု နှုတ်မြွက်၍ ဝါကပ်ခြင်းကို “သတ္ထေ ပန ဖေ၊ န ဝဋ္ဋတိ” ဟုဆိုသည်၊ “ဤ သတ္တဝယ် မိုးလပတ်လုံး နေအံ့” ဟု စိတ်ဖြင့် အာလယပြုရမည်-ဟုလို၊ [သတ္ထေ ပန ဝဿ ဥပဂန္တု န ဝဋ္ဋတိတိ ကုဋီကာဒိနံ အဘာဝေန ဣဓ ဝဿ ဥပေမိတိ ဝစီဗောဒံ ကတွာ ဥပဂန္တု န ဝဋ္ဋတိ၊ အာလယကရဏမတ္ထေန ဝ ဝဋ္ဋတိတိ အဓိပ္ပာယော၊-သာရတ္ထ။]

သတ္တော-သည်၊ အန္တောဝဿေယေဝ-၌ပင်၊ အန္တရာ-အကြား၌၊ (ရဟန်း-
 တောင့်တအပ်သော အရပ်သို့ မရောက်မီ အကြား၌) ဧကသ္မိံ-သော၊ ဂါမေ-
 ၌၊ အထာပိ တိဋ္ဌတိံ ဝါ-အကယ်၍မူလည်း တန့်ရပ်နေအံ့၊ အထာပိ ဝိပ္ပကိရတိ
 ဝါ-အကယ်၍မူလည်း တကွတပြား ဖြစ်သွားအံ့၊ [ဝိပ္ပကိရတိတိ ဝိသု သိသု
 ဂစ္ဆတိ-သာရတ္ထ၊] (ဧဝံ သတိ)၊ တသ္မိံယေဝ ဂါမေ-ထို ရွာ၌ပင်၊ ဘိက္ခုဟိ-
 တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ဝသိတွာ-၍၊ ပဝါရေတဗ္ဗ-၏၊ အပဝါရေတွာ-ပဝါရဏာ
 မပြုမူ၍၊ တတော-ထိုအရပ်မှာ ပရံ-အလွန်၊ (နောက်သို့)၊ ဂန္တံ-ငှာ၊ န
 ဝဋ္ဋတိ။

နာဝါယံ-လှေ၌၊ ဝသံ-သို့၊ ဥပဂစ္ဆန္တေနာပိ-ကပ်သော ရဟန်းသည်လည်း၊
 ကုဋိယံယေဝ- တဲကုပ်၌သာ၊ ဥပဂစ္ဆဗ္ဗံ- ရာ၏၊ [လှေပေါ်ဝယ် ပါသော
 တဲကုပ်၌သာ ဝါကပ်ရမည်၊] ပရိယေသိတွာ-တဲကုပ်ကို ရှာ၍၊ အလဘန္တေန-
 မရသော ရဟန်းသည်၊ အာလယော-ကို၊ ကာတဗ္ဗော-၏၊ [“ဤ လှေပေါ်၌
ဝါကပ်မည်ဟု စိတ်ဖြစ်စေရမည်” ဟူလို၊] အန္တောတေမာသံ-ဝါတွင်းသုံးလ
 အတွင်း၌၊ နာဝါ-သည်၊ သမုဒ္ဒေယေဝ-၌သာ၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံ သတိ)၊
 တတ္ထေဝ-ထို လှေ၌သာ၊ ပဝါရေတဗ္ဗ-၏၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ နာဝါ-သည်၊
 ကူလံ-ကမ်းကို၊ လဘတိ-ရအံ့၊ အယဉ္ဇ-ဤ ရဟန်းသည်လည်း၊ ပရတော-
 နောက်သို့၊ ဂန္တကာမော-ဆက်၍ သွားလိုသည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊
 ဂန္တံ-ဆက်လက်၍ သွားခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ နာဝါယံ-သည်၊ လဒ္ဒဂါမေယေဝ-
 ရအပ်သော ရွာ၌သာ၊ (လှေဆိုက်ရာ ရွာ၌သာ)၊ ဝသိတွာ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ
 ပဝါရေတဗ္ဗံ၊ နာဝါ-သည်၊ အနုတီရမေဝ-ကမ်း အစဉ်အတိုင်း သာ၊ အညတ္ထ-
 အခြားသော ရွာသို့၊ သစေပိ ဂစ္ဆတိ-အကယ်၍မူလည်း သွားအံ့၊ ဘိက္ခု စ-
 သည်လည်း၊ ပဌမံ-စွာ၊ လဒ္ဒဂါမေယေဝ-ရအပ်သော ရွာ၌သာ၊ (လှေဆိုက်ရာ
 ရွာ၌သာ)၊ ဝသိတုကာမော-နေရစ်လိုသည်၊ (သစေပိ ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ)၊
 နာဝါ-သည်၊ ဂစ္ဆတု-သွားပစေ၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ တတ္ထေဝ-ထို ရွာ၌သာ၊
 ဝသိတွာ-နေရစ်၍၊ ဘိက္ခုဟိ ၊ပေ၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-ပဝါရဏာပြုရာ၏။

ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဝဇေ-နွားကျောင်းသားရွာလည်းကောင်း၊ သတ္ထေ-
 လှည်းကုန်သည်အပေါင်းလည်းကောင်း၊ နာဝါယံ-လှေလည်းကောင်း၊ ဣတိ-
 သို့၊ တီသု - သုံးမျိုးကုန်သော၊ ဌာနေသု - အရပ်တို့၌၊ ဝဿစ္ဆေဒေ -

ဝါပြတ်ခြင်းကြောင့်၊ အာပတ္တိ-သည်၊ နတ္ထိ၊ ပဝါရေတုဉ္စ-ပဝါရဏာပြုခြင်း
 ဝှာလည်း၊ လဘတိ-ရ၏၊ ပန-ဆက်၊ ပုရိမေသု-ရှေ့၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါဠေဟိ
 ဥဗ္ဗဋ္ဌာဟောန္တိတိအာဒိသု-အစရှိကုန်သော၊ သံဃဘောဒပရိယန္တေသု-သံဃဘောဒ
 အဆုံးရှိကုန်သော၊ ဝတ္ထုသု-ဝတ္ထုတို့၌၊ ကေဝလံ-ပဝါရဏာမဖက် သက်သက်၊
 အနာပတ္တိ-အနာပတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပဝါရေတု ပန-ပဝါရဏာပြုခွင့်
 ကိုကား၊ န လဘတိ-မရ။

၂၀၄။ န ဘိက္ခဝ ရုက္ခသုသိရေတိ ဧတ္ထ-၌၊(ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော-
 ၏၊) သုဒ္ဓေ-သက်သက်သော၊ (အပေါ်က အမိုးမဖက် သက်သက်သော၊)
 ရုက္ခသုသိရေယေဝ-သစ်ခေါင်း၌သာ၊ (ဝဿံ ဥပဂန္တံ)၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ ပန-
 အနွယ၊ မဟန္တဿ-ကြီးစွာသော၊ ရုက္ခသုသိရဿ-၏၊ အန္တော-အတွင်း၌၊
 ပဒရစ္ဆဒနံ- ပျဉ်ချပ်အမိုးရှိသော၊ ကုဋိကံ- ကျောင်းကုပ်ကို၊ ကတွာ- ဤ၊
 ပဝိသနဒ္ဓါရံ- ဝင်ကြောင်းတံခါးကို၊ (ဝင်ကြောင်း ထွက်ကြောင်းတံခါးကို၊
 နိက္ခမနတစ်ပုဒ် ဧကသေသံ ပြုထားသည်၊) ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ (တပ်၍၊)
 ဥပဂန္တံ- ဝါကပ်ခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ရုက္ခံ- ကို၊ ဆိန္ဒိတွာ- ဖြတ်၍၊ (အခေါင်း
 ရှိသော နေရာ၏ အထက်၌ ဖြတ်၍၊) ခါဏုကမတ္ထကေ - သစ်ငုတ်၏
 အထက်၌၊ ပဒရစ္ဆဒနံ- ဘော၊ ကုဋိကံ- ကို၊ ကတွာပိ- ဤလည်း၊ (ဥပဂန္တံ)၊
 ဝဇ္ဇတိယေဝ-သည်သာ၊ [ရုက္ခံ ဆိန္ဒိတွာတိ သုသိရဋ္ဌာနဥပရိဘာဂါ ဆိန္ဒိတွာ၊
 ခါဏုမတ္ထကေတိ သုသိရခါဏုမတ္ထကော-ဝိမတိ၊] ရုက္ခဝိဋ္ဌဘိယာတိ ဧတ္ထာပိ-
 ၌လည်း၊ သုဒ္ဓေ-သော၊ (လင့်စင်မဖက် သက်သက်သော၊) ဝိဠပမတ္ထေ-
 သစ်ခွမျှ၌၊ (ဥပဂန္တံ)၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ ပန-အနွယ၊ မဟာဝိဠပေ-ကြီးစွာသော
 သစ်ခွ၌၊ အဇ္ဇကံ-လင့်စင်ကို၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့၍၊ တတ္ထ-ထို လင့်စင်၌၊ ပဒရစ္ဆဒနံ
 ကုဋိကံ ကတွာ၊ ဥပဂန္တံ-ဝါကပ်ရာ၏။

အသေနာသနိကေနာတိ-ကား၊ ယဿ-အကြင် ရဟန်း၏၊ ဝါ-မှာ၊
 ပဉ္စန္ဒ-ငါးမျိုးကုန်သော၊ ဆဒနာနံ-အမိုးတို့တွင်၊ (အုတ်၊ကျောက်၊သစ်ရွက်၊

နတ္ထိ၊ ပေ၊ လဘတိ။ ။ မူလဝါကပ်ရာ အရပ်၌ အတည် မနေရဘဲ ရွေ့၍
 ရွေ့၍ သွားရသောကြောင့် ဝဿဇ္ဈေဒဖြစ်၏၊ ထိုသို့ ဖြစ်သော်လည်း အာပတ်မသင့်၊
 ပဝါရဏာလည်း ပြုကောင်း၏-ဟူလို၊ သို့သော် ထို ဝေ စသည်တို့နှင့် အတူ
 သွားမှသာ ဤ ခွင့်ပြုချက် ရသည်၊ ခွဲ၍ သွားလျှင်ကား အာပတ်လည်း သင့်၏၊
 ပဝါရဏာ ပြုခွင့်လည်း မရ၊ [တီသု ဌာနေသု နတ္ထိ ဝဿဇ္ဈေဒေ အာပတ္တိတိ
 တေဟိ သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆန္တဿေဝ နတ္ထိ အာပတ္တိ၊ တေဟိ ဝိယုဇ္ဇိတွာ ဂမနေ ပန အာပတ္တိ
 ယေဝ၊ ပဝါရေတုဉ္စ န လဘတိ၊-သာရတ္ထ။]

အင်္ဂတေ၊ မြက်ဟု ငါးချက်သော အမိုးတို့တွင်၊) အညတရေန-တစ်မျိုးမျိုးသော အမိုးဖြင့်၊ ဆန္ဒ - မိုးအပ်သော၊ ယောဇိတဒွါရဗန္ဓနံ - ယှဉ်စေအပ်သော တံခါးပေါင် ရှိသော၊ သေနာသနံ- ကျောင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ [အချို့စာ၌ “ယောဇိတဒွါရဗန္ဓနာသနံ” ဟု သမာသ် ရှိ၏။ “ယှဉ်စပ်အပ်သော တံခါး အဖွဲ့ပါရှိသော ကျောင်းသည်” ဟု ပေး၊] တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ (ကျောင်းမရှိ သော ရဟန်းသည်၊) န ဥပဂန္တုဗ္ဗ-ဝါမကပ်ရာ၊ န ဘိက္ခဝေ ဆဝကုဋီကာယန္တိ- ကား၊ ဋ္ဌကိတမဇ္ဇာဒိဘောဒါ-ဋ္ဌကိတညောင်စောင်း အစရှိသော အပြားရှိသော၊ (ရှည်သော အခြေ၌ အပေါင်တပ်၍ ပြုအပ်သော ညောင်စောင်း အစရှိသော အပြားရှိသော၊) ကုဋီ-တဲကုပ်သည်၊ ဆဝကုဋီကာ နာမ-မည်၏၊ တတ္ထ- ထို သုသာန်တဲကုပ်၌၊ ဥပဂန္တူ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-အနွယ်၊ သုသာနေ-သုသာန်၌၊ အည-ဋ္ဌကိတမဇ္ဇ စသည်မှ တစ်ပါးသော၊ ကုဋီကံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ (ဥပဂန္တူ)၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ န ဘိက္ခဝေ ဆတ္တေတိ ဧတ္ထာပိ-၌လည်း၊ စတုသု-လေးခုကုန်သော၊ ထမ္ဘေသု-တိုင်တို့၌၊ ဆတ္တံ-ထီးကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ အာဝရဏံ-ပိတ်ဆို ကြောင်း အကာကို၊ ကတွာ-၍၊ ဒွါရံ-တံခါးကို၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ (တပ်၍)၊ ဥပဂန္တူ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧသာ-ဤ ကုဋီသည်၊ (တိုင်လေးတိုင်ပေါ်၌ ထီးရွက်ကို ထား၍ အကာ ကာပြီးလျှင် တံခါးတပ်ထားအပ်သော ကုဋီသည်၊) ဆတ္တကုဋီကာ နာမ-ထီးကျောင်းကုပ် မည်သည်၊ ဟောတိ၊ စာဋီယာတိ ဧတ္ထာပိ-၌လည်း၊ မဟန္တေန-ကြီးစွာသော၊ ကပလ္လေန-အိုးခွက်ဖြင့်၊ ဆတ္တေ- ၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ ကုဋီ ကတွာ ဥပဂန္တူ ဝဋ္ဋတိ။

ဋ္ဌကိတ ဩပ၊ ကုဋီ။ ။ ဋ္ဌကိတမဇ္ဇော နာမ ဒီဃေ မဇ္ဇပါဒေ ဝိဇ္ဇိတွာ အဋ္ဌနိယော ပဝေသေတွာ ကတော (ဥပမာ-နှစ်တောင်လောက် စသည် ရှည်သော ခြေထောက်ကို အလယ်ခေါင်၌ ထွင်း၍ အပေါင်တပ်ထားသော ညောင်စောင်းတည်း၊) သော ဟေဋ္ဌပုရိယဝသေန ပညတ္ထောပိ ပုရိမသဒိသောဝ ဟောတိ၊ (ထို ညောင်စောင်း မျိုးသည် အထက်အောက်ဟူ၍ အထူးမရှိ၊ အထက်ဘက်ကိုလည်း အောက်ဘက်၌ ထား၍ ခင်းနိုင်၏၊) တံ သုသာနေ၊ ဒေဝတာဌာနေ စ ထပေန္တိ၊ (ထို ညောင်စောင်း မျိုးကို သုသာန်၌လည်း ထားတတ်ကြ၊ နတ်ကွန်း၌လည်း ထားတတ်ကြ၏၊) ကျောက်တုံး လေးတုံး၏ အပေါ်၌ ကျောက်ဖျာခင်း၍ ပြုအပ်သော ညောင်စောင်း ကိုလည်း “ဋ္ဌကိတမဇ္ဇ” ဟု ခေါ်ကြသေး၏၊ စတုနံပါသာဏာနံ ဥပရိပါသာဏဖလဏေ အတ္ထရိတွာ ကတဂေဟမ္ပိ ဋ္ဌကိတမဇ္ဇောတိ ဝုစ္စတိ-ဝိမတိ။)

အဓမ္မိကကတိကာဒိကထာ

၂၀၅။ ဧဝရူပါ ကတိကာတိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) အညာပိ-ဤကတိကမှ အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ဤဒိသီ-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ အဓမ္မိကာ-တရားနှင့် မယှဉ်သော၊ ယာ ကတိကာ-အကြင် ကတိကဝတ်သည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ သာ-ထို ကတိကဝတ်ကို၊ န ကာတဗ္ဗာ-မပြုထိုက်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တဿာ-ထိုအဓမ္မိကကတိကာ၏၊ လက္ခဏံ-လက္ခဏာကို၊ မဟာ ဝိဘင်္ဂေ-ဘိက္ခုမဟာဝိဘင်းဌံ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [စတုတ္ထပါရာဇိကအဖွင့် “ယော ဣမမှာ အာဝါသာ ပဌမံ ပက္ခမိဿတိ၊ တံ အရဟတံ ဇာနိဿာမ” ဌံ ပြအပ်သော အဓမ္မိကကတိကဝတ်တည်း၊ သေနာသသနက္ခန္ဓကဌ်လည်း ပြဦးလတ္တံ့။]

၂၀၇-၈။ ပဋိဿဓေ စ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ကေဝလံ-သက်သက်၊ (ဆွမ်းခံဖို့ရန် ဝန်ခံခြင်းစသည်နှင့် မဖက် သက်သက်) ဣမံ တေမာသံ-ဤသုံးလပတ်လုံး၊ ဣဓ-ဤကျောင်း တိုက်ဌံ၊ ဝဿံ-မိုးအခါဌံ နေခြင်းငှာ၊ ဝါ-မိုးခိုခြင်းငှာ၊ ဝသထ-နေကြပါကုန်၊ (တေမာသံနှင့် အစန္တသံယောဂခြင်း ထပ်မည်စိုး၍ “ဝဿံ”ကို “ငှာ”ဟု ပေးလိုက်သည်) ဣတိ- သို့၊ ဧတဿေဝ- ဤ လျှောက်ထားအပ်သော စကားကိုသာ၊ ပဋိဿဓေ - ဝန်ခံချက် ပျက်ခြင်းကြောင့်၊ အာပတ္တိ၊ န (ဟောတိ)- ဖြစ်သည် မဟုတ်သေး၊ ဣမံ တေမာသံ- ပတ်လုံး၊ ဘိက္ခံ - ဆွမ်းကို၊ ဂဏှထ- ခံယူပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ ဥဘောပိ - နှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ မယံ-တို့သည်၊ ဣဓ-ဤ ကျောင်းဌံ၊ ဝဿံ- မိုးလပတ်လုံး၊ ဝသိဿာမ - နေကြကုန်စို့၊ ဣတိ - ဤသို့လည်းကောင်း၊

န ကေဝလံ၊ ခေ၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿ။ ။ ရဟန်းတစ်ပါးသည် ကျောင်းတစ်ကျောင်းဌံ “ပုရိမဝါ ဆိုမည်”ဟု ဝန်ခံထား၏၊ ဝါဆိုခါနီးသော် ထို ကျောင်းသို့ ဝါဆိုဖို့ရန် လာစဉ် လမ်းဌံ လာဘ်ပေါသော ကျောင်းနှစ်ကျောင်းကို တွေ့၍ ဝန်ခံထားရာ ကျောင်းသို့ မသွားဘဲ လာဘ်ပေါသော ကျောင်းနှစ်ကျောင်းဌံ ဝါကပ်လေ၏၊ ထို ရဟန်းအတွက် ပဋိဿဝကြောင့် ဒုက္ကဋ္ဌဟု ဆိုသည်၊ ဤ ပဋိဿဝဒုက္ကဋ္ဌကား “ကျောင်းဌံ နေမည်”ဟု ဝန်ခံချက် ပျက်မှုသာမက ဆွမ်းစား ပင့်ရာဌံ “လာမည်”ဟု ဝန်ခံပြီး၍ မသွားသူမှာလည်း ပဋိဿဝဒုက္ကဋ္ဌ သင့်သည်သာ။ [ပဋိဿဝဝိသံဝါဒေ၊ သုဒ္ဒစိတ္တဿ ဒုက္ကဋ္ဌ-ဒုဒ္ဒသိက္ခာ။]

ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ဥဒ္ဓိသာပေသာမ-ပါဠိကို ရွတ်စေကြကုန်စို့၊ (ပါဠိကို သင်ယူကြကုန်စို့) ဣတိ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ ဧဝမာဒိနာပိ-ဤသို့ အစရှိသော စကားဖြင့်လည်း၊ တဿ တဿ-ထိုထို လျှောက်ထားမှု၊ တိုင်ပင်မှုကို၊ ပဋိဿဝေ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊ (ဟောတိ)၊ တဉ္စ-ထို ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်လည်း၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ (အစစွာ လျှောက်ထားတုန်းက၊ သို့မဟုတ် တိုင်ပင်တုန်းက) သုဒ္ဓစိတ္တဿ-သန့်ရှင်းသော စိတ်ရှိသော ရဟန်း၏၊ ပစ္စာ-နောက်၌၊ (ဝါ-မှ) ဝိသံဝါဒနပစ္စယာ-ချွတ်ယွင်းစေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ဗျတိရိက်၊ ပဌမဓမ္မိ-စွာလည်း၊ အသုဒ္ဓစိတ္တဿ-မသန့်ရှင်းသော စိတ်ရှိသော ရဟန်း၏၊ (ဝန်ခံသည့်အတိုင်း မလုပ်ဘူးဟု မစင်ကြယ်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်း၏) ပဋိဿဝေ-ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ [သမ္မဇာနဗုဒ္ဓါဝါဒပါစိတ်အာပတ် သင့်သည်] ဝိသံဝါဒနေ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ပါစိတ္တိယေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊ ယုဇ္ဇတိ-သင့်၏။

သော တဒဟေဝ အကရဏီယောတိအာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဝဿ-သို့၊ အနုပဂန္ဓာ-မကပ်မှု၍၊ သစေ ပက္ကမတိ--အံကယ်၍ ဖဲသွားအံ့၊ (ဧဝံ သတိ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ဝဿ-သို့) ဥပဂန္ဓာ-ကပ်ပြီး၍၊ ဝါ-မှ၊ သတ္တာဟံ-ခုနစ်ရက်ကို၊ ဗဟိဒ္ဓါ-ပြင်ပ၌၊ (သစေ) ဝီတိနာမေတိ-အကယ်၍ လွန်စေအံ့၊ (ဧဝံ သတိ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပုရိမိကာ စ-

ပဋိဿဝေ။ ။ ပဋိဿဝနံ-ရှေးရှု နားထောင်ခြင်း၊ ပဋိဿဝေါ-ခြင်း၊ ဤသို့ သဒ္ဓတ္ထ ဖြစ်၏။ **“ဝန်ခံခြင်း”**ဟူသော အနက်ကား အဓိပ္ပာယ်ထွက်တည်း၊ [သာဓုတိ ပဋိသုဏီတွာ ကဲ့သို့တည်း၊] ဝန်ခံရုံဖြင့် အာပတ်မသင့်၊ ဝန်ခံချက်ကို ပျက်ကွက်စေမှ အာပတ်သင့်၏။ ထို့ကြောင့် အကြောင်း ပဋိဿဝ၏ အမည်ကို အကျိုး ပျက်ကွက်မှု၌ တင်စား၍ ကာရဏူပစာရအားဖြင့် ပျက်ကွက်မှုကိုလည်း **“ပဋိဿဝ”**ဟု ခေါ်ပါ။

ပုရိမိကာ စ န ပညာယတိ။ ။ ဤခန္ဓက အစနား၌ ဝဿပနာယိက နှစ်မျိုးကို **“ပုရိမာ၊ ပစ္စိကိကာ”**ဟု ပြခဲ၏။ ထို့ကြောင့် **“ပုရိမိကာ စ-ပုရိမဝါကပ်ခြင်းသည် လည်း”**ဟု တိုက်ရိုက်အနက် ထွက်၏။ သို့သော် ထို ပုရိမဝါကပ်သော ရဟန်းသည် ထို ဝါတွင်း၌ နေထိုင်ဖို့ရန် ကျောင်းကို မှတ်ယူထားရ၏။ ဝါကျွတ်သောအခါ ထို ကျောင်း၌ ရနေကျ လာဘ်ကိုလည်းရ၏။ ထို့ကြောင့် ပုရိမိကာဖြင့် ပုရိမဝါနှင့်ဆိုင်သော

ပုရိမဝါ၌ ကျောင်းခံခြင်းသည်လည်း၊ န ပညာယတိ-မထင်ရှား၊ ပဋိဿဝေ
 စ-ဝန်ခံချက် ပျက်ခြင်းကြောင့်လည်း၊ အာပတ္တိ-ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်(ဟောတိ)၊
 ပန-ဆက်၊ ဝဿ-သို့၊ ဥပဂန္ဓာ-ကပ်ပြီး၍၊ ဝါ-မှ၊ အရုဏ်-အရုဏ်ကို၊
 အနုဋ္ဌာပေတွာ-မတက်စေမူ၍၊ (ဝါကပ်ရာ ကျောင်း၌ အရုဏ် မတက်စေမူ၍)၊
 တဒဟေဝ-ထိုနေ့၌ပင်၊ သတ္တာဟကရဏီယေန-ခုနစ်ရက်အတွင်းဝယ် ပြုဖွယ်
 ကိစ္စကြောင့်၊ ပက္ကမန္တဿာပိ-ဖဲသွားသော ရဟန်း၏လည်း၊ အန္တောသတ္တာဟေ-
 ခုနစ်ရက်အတွင်း၌၊ နိဝတ္တန္တဿ-ပြန်နစ်လတ်သော်၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊
 ပန-ချီးမွမ်းဖွယ်ရာ သမ္ဘာဝနာကား၊ ဒွိဟတိဟံ-နှစ်ရက် သုံးရက်ပတ်လုံး၊
 ဝသိတွာ-နေပြီး၍၊ အန္တောသတ္တာဟေ-၌၊ နိဝတ္တန္တဿ-ပြန်နစ်သော ရဟန်း၏၊
 ဝါဒေါ-အနာပတ်ဟု ပြောဆိုဖွယ်သည်၊ ကော ပန-အဘယ်မှာ ရှိတော့အံ့နည်း?။

ဒွိဟတိဟံ ဝသိတွာတိ ဧတ္ထာပိ-၌လည်း၊ နိရပေက္ခေနေဝ-ငဲ့ကွက်ခြင်း
 မရှိသည်သာလျှင်၊ (ဟုတွာ)၊ [ခုနစ်ရက်အတွင်း ပြန်လာမည်ဟု ကျောင်း၌
 ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်၍]၊ ဥပစာရာတိက္ကမေ-ကျောင်းဥပစာကို
 လွန်ရာအခါ၌၊ ဝဿဇေဒေါ-ဝါပြတ်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ [အချို့
 စာအုပ်များ၌ ရှေ့ ဝါကျနှင့် ဤ ဝါကျ ရှေ့နောက် ပြန်နေ၏၊] ဣမ-ဤ
 ကျောင်း၌၊ ဝသိဿာမိ-နေအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ အာလယော-အာလယသည်။

သေနာသနဂ္ဂါဟ (ကျောင်းယူထားခြင်း) တိုင်အောင် ကာရဏူပစာရအားဖြင့် အနက်
 မှတ်ပါ။ [ပုရိမိကာ စ ပညာယတိတိ ပဌမံ သောသနဂ္ဂါဟံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊-
 ဝိမတိ။]

မှတ်ချက်။ ။ ကျောင်းတိုက် နှစ်ခုရှိသော ကျောင်းနှစ်ကျောင်း၌ ဝါကပ်မည်
 ဟု သံသိကကျောင်းနေရာကို မှတ်ယူထားသော (ရှေ့၌ ပြခဲ့သော) ရဟန်းသည်
 ပဌမကျောင်း၌ ဝါကပ်နေစဉ် ဒုတိယကျောင်း၌ နေမည်ဟု ကြံ၍ ထွက်သွားသော
 အခါ ပဌမကျောင်းတိုက် ဥပစာကို လွန်လျှင် ပဌမသေနာသနဂ္ဂါဟ ပျက်၏။ ထို
 အချိန်၌ ဒုတိယသေနာသနဂ္ဂါဟ တည်ရှိသေး၏။ တစ်ဖန် ဒုတိယကျောင်းမှ
 ပဌမကျောင်းသို့ နေမည်ဟု ထွက်လာပြန်လျှင် ဥပစာကို လွန်သောအခါ ဒုတိယ
 သေနာသနဂ္ဂါဟလည်း ပျက်မည်ဟု မှတ်ပါ။ (ဝိမတိ)၊ [သာရတ္ထ၌ “ဒုတိယ
 ကျောင်း၌ နေမည်ဟု စိတ်ဖြစ်ရုံမျှဖြင့် ပျက်၏”ဟု ဆိုသည်]၊ ကျောင်းခံခြင်း
 ပျက်သည်အားလျော်စွာ ထိုကျောင်းနှစ် ခပ်သော သင်္ကန်းစသော လာဘ်လည်း
 မရနိုင်တော့။

သစေ အတ္ထိ-အကယ်၍ ရှိအံ့၊ [အချို့စာ၌ “သဇေဝီ” ဟု ဝိသဒ္ဓါ ပါသည်။] ပန-ထိုသို့ပင် ရှိပါသော်လည်း၊ အသတိယာ-သတိ ကင်းသဖြင့်၊ ဝသံ-သို့၊ န ဥပေတိ-မကပ်မိအံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဂဟိတသေနာသနံ-ယူအပ်ပြီးသော ကျောင်းကို၊ သုဂ္ဂဟိတံ-ကောင်းစွာ ယူအပ်ပြီ၊ ဆိန္ဒဝသော-ပြတ်သော ဝါရှိသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ပဝါရေတု-ပဝါရဏာ ပြုခြင်းငှာ၊ လဘတိ ယေဝ-ရသည်သာ။

သတ္တာဟံ အနာဂတာယ ပဝါရဏာယာတိ ဧတ္ထ-၌၊ နဝမိတော-ကိုးရက် မြောက် နေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဂန္တံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ အာဂစ္ဆတု ဝါ-ပြန်လာလို မူလည်း ပြန်လာပစေ၊ မာ အာဂစ္ဆတု-ပြန်မလာလိုမူလည်း ပြန်မလာပစေ၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဝသုပနာယိကက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

သစေ |ပေ၊ လဘတိယေဝ။ ။ ကျောင်းတိုက် တစ်တိုက်ဝယ် “ဝါကပ်မည်” ဟူသော အာလယ(တွယ်တာစိတ်)ဖြင့် နေစဉ် ဝါဆိုရမည့်နေ့၌ကား ဝါဆိုဖို့ရန် သတိမရ၍ “ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ ဣမံ တေမာသံ ဝသံ ဥပေမိ” ဟု နှုတ်မြွက်လျက် ဝါမဆိုမိသော ရဟန်းမှာ မှတ်ယူအပ်ပြီးသော ကျောင်းလည်း ကောင်းစွာ ယူပြီး ဖြစ်၏၊ ဝါလည်း မကျိုး၊ ပဝါရဏာလည်း ပြုခွင့်ရသည်၊ [သတိရလျက် ဝါမဆိုသူကား ထိုသို့ ခွင့်မရပါ၊ ထုံးစံအတိုင်း အာပတ်သင့်သည်။]

သတ္တာဟာနာဂတာယ။ ။ စာအုပ်များ၌ “သတ္တာဟံ+အနာဂတာယ+ပဝါရဏာယ” ဟု တွေ့ရ၏၊ ယောဇနာ၌လည်း “သတ္တာဟန္တိ သတ္တာဟေန အနာဂတာယ” ဟု ဖွင့်၏၊ သို့သော် ဒသာဟနာဂတံ စသည်၌ ဗာဟိရတ္ထဗဟုဗ္ဗိဟိ သမာသံသာ တွေ့ရသောကြောင့် ဤ၌လည်း “သတ္တာဟံ+အနာဂတာယ+ယသာတိ သတ္တာဟာနာဂတာ” ဟု သမာသံသာ ရှိသင့်ပါသည်။

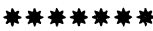
နဝမီ သွားခြင်း။ ။ “နဝမိတော ပဋ္ဌာယ ဂန္တံ ဝဋ္ဋတိ-ကိုးရက်မြောက်နေ့မှ စ၍ သွားကောင်း၏” ဟူရာ၌ အကြောင်းကိစ္စ အထူးမရှိဘဲ သွားချင်ရုံဖြင့် သွားကောင်းသည်ဟု မမှတ်ရ၊ ပါဠိတော်၌ “သကရဏီယော ပက္ခမတိ” ထုံးစံအတိုင်း မိဘ၊ဆရာ

စသုတို့၏ ကိစ္စအတွက် ပြုဖွယ်ရှိမှ သွားကောင်းသည်ဟု မှတ်ပါ။ ဤသို့ နဝမီဟု ခေါ်ရသော ကိုးရက်နေ့၌ သွားခြင်းကို “နဝမီသွားခြင်း” ဟု ပြောစမှတ် ပြုကြသည်။

အာဂစ္ဆတု ဝါ, မာ ဝါ။ ။ သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၉-ရက်နေ့မှ စ၍ (သတ္တာဟကရဏိယကိစ္စကြောင့်) ခရီးသွားသူမှာ ၁၅-ရက် (လပြည့်) နေ့ရောက်သော အခါ ကျောင်းတိုက်ပြင်ဘက်၌ ၇-ရက် ပြည့်နေလေပြီ။ ထုံးစံအတိုင်းဆိုလျှင် ထိုနေ့၌ ဝါကပ်ရာ ကျောင်းတိုက်သို့ အရောက်ပြန်လာရတော့မည်။ သို့သော် လပြည့်နေ့မှ ၁-ရက်နေ့ အကူး၌ အရုဏ်တက်ပြီးသောအခါ ဝါကျွတ်နေပြီဖြစ်သောကြောင့် လပြည့် တစ်ရက်ကို အထူး ခွင့်ပြုချက် အနေအားဖြင့် “အာဂစ္ဆယျ ဝါ သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ တံ အာဝါသံ, န ဝါ အာဂစ္ဆယျ” ဟု မိန့်တော်မူသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤနောက်ဆုံး သတ္တာဟ၌သာ အထူးခွင့်ပြုချက် အနေအားဖြင့် မပြန်လာဘဲ နေ့ခွင့်ရသော်လည်း အခြားသော ရှေ့ သတ္တာဟတို့၌ကား ဤသို့ မပြန်လာဘဲ နေ့ခွင့်မရှိဟု မှတ်ပါ။ [အာဂစ္ဆယျ ဝါ သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ တံ အာဝါသံ န အာဂစ္ဆယျာတိအာဒိနာ-ပစ္ဆိမသတ္တာဟေ အနာဂမနေ အနညာတေပိ (မပြန်လာခြင်းကို ခွင့်ပြုအပ်သော်လည်း) အညသတ္တာဟေသု န ဝဋ္ဋတိ-ဝိမတိ။]

ဆက်ဦးအံ့။ ။ နောက်ဆုံး သတ္တာဟ၌ အထူး ခွင့်ပြုချက် ရသကဲ့သို့ ထို့အတူ ဝါဆိုပြီးသောအခါ ပထမရက်၌ ညဉ့်မအိပ်ဘဲ သတ္တာဟကိစ္စရှိလျှင် သွားကောင်း သော်လည်း နောက်ရက်များ၌ကား အခြား အရပ်သို့ သတ္တာဟကိစ္စဖြင့် သွားပြီး၍ ပြန်လာသူ၏ ညဉ့်မအိပ်ဘဲ ထပ်၍ သွားခြင်းငှာ မအပ်ဟု မှတ်ပါ။-ဝိမတိ။

၄-ပဝါရဏာက္ခန္ဓကအဖွင့်

[ပဝါရဏာနှင့်စပ်၍ ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်အပေါင်း။]

အဖာသုကဝိဟာရကထာ

၂၀၉။ ပဝါရဏာက္ခန္ဓက-၌၊ နေဝ အာလပေယျာမ န သလ္လာပေယျာမာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ပဌမဝစနံ-ပထမပြောဆိုခြင်းသည်၊ (ရှေးဦးစွာ ပြောခြင်းသည်) အာလာပေါ နာမ - အာလာပ မည်၏၊ ပစ္စိမဝစနံ - နောက်မှ ပြောဆိုခြင်းသည်၊ သလ္လာပေါ - သလ္လာပ မည်၏၊ ဟတ္ထဝိလဗ်ဏေနာတိ-ကား၊ ဟတ္ထုက္ခေပကေန-လက်တို့ဖြင့် မြှောက်ယူခြင်းဖြင့်၊ (ဥပဋ္ဌာပေယျ ၌ စပ်)။

အာလာပသလ္လာပ။ ။ အာဒိတော လာပေါ အာလာပေါ၊ ဝစနပဋိဝစနဝသေန သမံ လာပေါ သလ္လာပေါ-သာရတ္ထ၊ “အာလာပေါ”၌ အာသဒ္ဓါသည် အာဒိအနက်ကို ဟော၏၊ “ပဌမံ+လာပေါ အာလာပေါ”ဟု ပြု၊ “သလ္လာပေါ”၌ သံကို “သမံ”ဟု ဖွင့်သည်၊ “သမံ+လာပေါ သလ္လာပေါ”ဟု ပြု၊ ရှေးဦးစွာ ပြောဆိုအပ်သော စကားနှင့် ညီမျှအောင် နောက်ထပ် ပြောဆိုခြင်းကို “သလ္လာပ”ဟု ခေါ်သည်၊ သမံ-ရှေးဦးစွာ ပြောဆိုအပ်သော စကားနှင့် အညီအမျှ၊ ဝါ-လိုက်လျောအောင်၊ လာပေါ-ပြန်၍ ပြောခြင်းတည်း၊ သလ္လာပေါ-ခြင်း။

ဟတ္ထဝိလဗ်ဏေန။ ။ လဗိဓာတ်သည် “ရန်တက်ယုံလွှားခြင်း” ဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ ဤ၌ မြှောက်ကြွခြင်းအနက်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဝိလဗ်ဏကို “ဥက္ခေပက”ဟု ဖွင့်သည်၊ ဝိလဗ်နံ ဝိလဗော၊ ဝိလဗော ဧဝ ဝိလဗ်ဏော၊ ဥက္ခိပနံ ဥက္ခေပေါ၊ ဥက္ခေပေါယေဝ ဥက္ခေပကော၊ ဟတ္ထေဟိ+ဝိလဗ်ဏော ဟတ္ထဝိလဗ်ဏော၊ ဟတ္ထေဟိ+ဥက္ခေပကော ဟတ္ထဥက္ခေပကော-လက်တို့ဖြင့် ရေအိုးကို မြှောက်ကြွခြင်း၊ အထ ဝါ ဝိလဗောတိ ဒေသန္တရံ ပါပေတိ ဧတေနာတိ ဝိလဗ်ဏော၊ ဟတ္ထော ဧဝ ဝိလဗ်ဏော၊ ဟတ္ထဝိလဗ်ဏော၊ တေန ဟတ္ထဝိလဗ်ဏော၊ အညမည သံသိဗ္ဗိတဟတ္ထေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊-သာရတ္ထ၊ ဤ ဋီကာနည်းကို ကြည့်၍ “လက်ချင်း ယှက်သဖြင့်”ဟု အနက်တစ်မျိုး ပေးကြသည်၊ ဆန်အိတ်များ မ သကဲ့သို့ လက်ချင်းယှက်၍ ချီယူသွားခြင်းတည်း။

အဝက္ကာရပါတိ၊ အဝိသယံ။ ။ ပါဠိတော်ဝယ် “အဝက္ကာရပါတိ”ဟု ရှိ၏၊ ထို အဝက္ကာရပါတိဟူသည် ဆွမ်းပို ဆွမ်းကျန် ထည့်ရာဖြစ်သော ခွက်၊ ဧလုံစသည် တည်း၊ [အဝက္ကာရပါတိန္တိ အတိရေက ပိဏ္ဏပါတတ္ထပနကံ ဧကံ ဘာဇနံ၊-ဝိမတိ၊] အဝ (အခော) ကရိယတေတိ အဝက္ကာရော- အောက်၌ ပြုအပ် (ဧလုံ စသည်၌

ပသုသံဝါသန္တိ - ကား၊ ပသုနံ-သားကောင်တို့၏၊ သံဝါသံ ဝိယ-ပေါင်းသင်း
 နေထိုင်ခြင်းနှင့်တူစွာ၊ (ဝုဠာသမာနာတို့၌ စပ်) ဟိ-မှန်၊ ပသဝေါပိ-သားကောင်
 တို့သည်လည်း၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ (သန္တာန်၌) ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သော၊ သုဒဒကံ-
 ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို၊ အညမညဿ-အချင်းချင်းအား၊ န အာရောစေန္တိ-
 မပြောနိုင်ကြကုန်၊ ပဋိသန္တာရံ-စကားဖြင့် ဆက်သွယ်၊ စေ့စပ်မှုကို၊ န ကရေန္တိ-
 မပြုနိုင်ကြကုန်၊ တထာ-ထိုအတူ၊ ဇတေပိ-ဤ ရဟန်းတို့သည်လည်း၊
 (ပဋိသန္တာရံ-ကို) န အကံသု-မပြုကြကုန်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ နေသံ-ထို
 ရဟန်းတို့၏၊ သံဝါသော-နေထိုင်ခြင်းကို၊ ပသုသံဝါသောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-
 အပ်၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဇဠကသံဝါသ၊ သပတ္တသံဝါသပုဒ်တို့၌၊
 ဒေသ(ဒေသော)-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော-သိကြောင်း
 အစီအရင်တည်း၊ န ဘိက္ခဝေ မူဂဗ္ဗတံ တိတ္ထိယသမာဒါနန္တိ - ကား၊ ဣမံ
 တေမာသံ-ဤ သုံးလပတ်လုံး၊ န ကထေတဗ္ဗံ-စကားမပြောရာ၊ ဝါ-စကား
 မပြောစတမ်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့ သဘောရှိသော၊ ဝတသမာဒါနံ-
 ဆောက်တည်အပ်သော အကျင့်ကို၊ န ကာတဗ္ဗံ-ထိုက်၊ ဟိ-မှန်၊ ဒေသ-ဤ
 စကား မပြောကြစတမ်းဟု ပြုအပ်သော ကတိကဝတ်သည်၊ အဓမ္မကတိကာ-
 တရားနှင့် မလျော်သော ကတိကဝတ်တည်း။

သွန်ချအပ်သော) ဆွမ်းပို ဆွမ်းကျွန်၊ အဝက္ကာရဿ+ပါတိ အဝက္ကာရပါတိ-ဆွမ်းပို
 ဆွမ်းကျွန်၏ ခွက်၊ (ဆွမ်းပို ဆွမ်းကျွန် ထည့်စရာ ခွက်)၊ အဝိသယံ ၌ ဝိပုဗ္ဗ
 သဟဓာတ်၊ ဣပစ္စည်း၊ န ဝိသယုတေတိ အဝိသယံ၊ “**ရိုးမြှောက်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်
 အပ်(မစွမ်းနိုင်သော) အိုး**” ဟူလို၊ [အဝိသယုန္တိ ဥက္ခိပိတုံ အသက္ကဏေယျံ-ဝိမတိ။]

ပသုသံဝါသံ။ ။ ပသုနံ-သမင် စသော သားကောင်တို့၏၊ သံဝါသော-
 ပေါင်းသင်း နေထိုင်ခြင်းတည်း၊ ပသုသံဝါသော-ခြင်း၊ ပသုသံဝါသော ဝိယာတိ
 ပသုသံဝါသော-သားကောင်တို့၏ ပေါင်းသင်း နေထိုင်ခြင်းနှင့်တူသော ပေါင်းသင်း
 နေထိုင်ခြင်း၊ ဤ၌ ဝုဠာဝယ် စပ်ရမည်ဖြစ်၍ အံဝိဘတ်ကို ကြိယာဝိသေသနအနက်၌
 သက်ပါ၊ ဘာကြောင့်နည်း? “**ဝုဠာ**” ၌ ဝသဓာတ်၏ အကမ္မကဓာတ် ဖြစ်သောကြောင့်
 တည်း၊ “**ပသုသံဝါသညေဝ-သားကောင်တို့၏ ပေါင်းသင်းခြင်းနှင့်တူစွာသာလျှင်၊
 ဝုဠာ-နေရဲကုန်သည်၊ သမာနာ-ဖြစ်ပါကုန်လျက်**” ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး။

မူဂဗ္ဗတံ တိတ္ထိယသမာဒါနံ။ ။ မူဂါနံ-စကား မပြောနိုင်သူ လူအ တို့၏၊
 ဝတံ-အကျင့်တည်း၊ မူဂဗ္ဗတံ-ကျင့်၊ ဝ ကို ဗ ပြု၊ သမာဒိယိတဗ္ဗန္တိ သမာဒါနံ-
 ဆောက်တည်အပ်သော အကျင့်၊ တိတ္ထိယာနံ + သမာဒါနံ တိတ္ထိယသမာဒါနံ ။

အညမညာနုလောမတာတိ- ကား၊ အညမညံ- အချင်းချင်း၊ ဝတ္တု-
 ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ အနုလောမဘာဝေါ-လျော်သည်၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊
 (ဘဝိဿတိ၌ စပ်)၊ ဟိ-မှန်၊ ဝဒန္တ မံ အာယသ္မန္တောတိ-ဟူ၍၊ ဝဒန္တ-
 ပြောဆို ဖိတ်မန်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုကို၊ ဝတ္တု-ပြောဆိုခြင်းငှာ၊
 သက္ကာ-တတ်ကောင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတရံ-ဝဒန္တ မံ အာယသ္မန္တောဟု
 ဖိတ်မန်သူမှတစ်ပါးသော မိဖိတ်မန်သူကို၊ (ကိဉ္စိ ဝတ္တု သက္ကာ) န (ဟောတိ)၊
အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနတာ ဝိနယပုရက္ခာရတာတိ-ကား၊ အာပတ္တိဟိ-အာပတ်တို့မှ၊
 ဝုဋ္ဌာနဘာဝေါ-ထမြောက်ကြောင်း၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝိနယံ-ကို၊
 ပုရတော-ရှေ့၌၊ ကတွာ-၍၊ စရဏဘာဝေါ-လှည့်လည်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်
 သည်လည်းကောင်း၊ (ဘဝိဿတိ၌ စပ်)၊ ဟိ-မှန်၊ ဝဒန္တ မံ အာယသ္မန္တောတိ-
 ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝဒန္တော-ပြောဆိုဖိတ်မန်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အာပတ္တိဟိ-တို့မှ၊
 ဝုဋ္ဌဟိဿတိတိ-ထလတ္တံ့သူဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝိနယံ-ဝိနည်းကို၊ ပုရက္ခတွာ-
 ၍၊ ဝိဟရိဿတိတိ စ-နေလတ္တံ့သူဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုစ္စတိ-၏။

၂၁၀။ သုဏာတု မေ ဣပေ သံဃော ပဝါရေယျာတိ-ဟူသော၊ အယံ-
 ဤ ဥတ်သည်၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကာ နာမ-သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကာမည်သော၊ (အလုံးစုံ
 သော ပဝါရဏာတို့ကို သိမ်းယူနိုင်သည် မည်သော) ဥတ္တိ-ဥတ်တည်း၊
 ဟိ-မှန်၊ ဧဝံ-ဤသို့ သံဃော ပဝါရေယျ ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-ရွတ်ဆိုအပ်သော်၊

စကား မပြောဘဲ ကျင့်အပ်သော ထို အကျင့်မျိုးသည် တတ္တိတို့ ဆောက်တည်အပ်သော
 အကျင့်တည်း။

စဝံ ဝဒန္တော ဣပေ ဝုစ္စတိ။ ။ ဤသို့ ဖိတ်မန်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဖိတ်မန်
 ထားတုန်းကပင် အာပတ်သင့်လျှင် အခြားသူများက ပြောဆို သတိပေးမည် ဖြစ်သော
 ကြောင့် ဒေသနာကြားမှု စသည်ကို ပြု၍ အာပတ်မှ ထမည့်သူဟုလည်းကောင်း၊
 ဝိနည်းကို ရှေ့၌ ထား၍ နေမည့်သူ၊ ဝိနည်းလေးစားမည့်သူဟုလည်းကောင်း တင်ကြီး၍
 ပြောဆိုနိုင်သည်။

သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကာ။ ။ သင်္ဂဏာတိတိ သင်္ဂါဟိကာ၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော
 တေဝါစိက၊ ဒွေဝါစိက စသော ပဝါရဏာတို့ကို၊ သင်္ဂါဟိကာ-သိမ်းယူနိုင်သော
 ဥတ်တည်း၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကာ-ဥတ်၊ သံဃော ပဝါရေယျဟု သာမညဆိုထားသော
 ကြောင့် တေဝါစိကပဝါရဏာလည်း ပြုနိုင် ဣပေ သမာနဝသိကပဝါရဏာလည်း
 ပြုနိုင်လောက်အောင် အလုံးစုံသော ပဝါရဏာတို့ကို သိမ်းယူထားသည်-ဟူလို။

(ပဝါရဏာအားလုံးကို သိမ်းကျုံးနိုင်သော သာမညပါဠိဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သော်၊) တေဝါစိကံ-တေဝါစိကပဝါရဏာကိုလည်းကောင်း၊ (သုံးခွန်းသော ဖိတ်မန်ကြောင်း စကားရှိသော ပဝါရဏာကိုလည်းကောင်း၊) ဒွေဝါစိကံ-ဒွေဝါစိကပဝါရဏာကိုလည်းကောင်း၊ (နှစ်ခွန်းသော ဖိတ်မန်ကြောင်း စကားရှိသော ပဝါရဏာ ကိုလည်းကောင်း၊) ဧကဝါစိကဉ္စ-ဧကဝါစိကပဝါရဏာကိုလည်းကောင်း၊ (တစ်ခွန်းသာ ဖိတ်မန်ကြောင်း စကားရှိသော ပဝါရဏာကိုလည်းကောင်း၊) ပဝါရေတုံ-ဖိတ်မန်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ [ဤ ပဝါရေတုံကို နောက်၌လည်း လိုက်ပါစေ၊] သမာနဝဿိကံ-သမာနဝဿိကပဝါရဏာကို၊ (ပဝါရေတုံ)၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ကား၊ တေဝါစိကံ ပဝါရေယျာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ တေဝါစိကမေဝ-တေဝါစိကပဝါရဏာကိုသာ၊ (ပဝါရေတုံ)၊ ဝဋ္ဋတိ၊ အညံ-တေဝါစိကပဝါရဏာမှ တစ်ပါးသော ပဝါရဏာကို၊ (ပဝါရေတုံ)၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဒွေဝါစိကံပဝါရေယျာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ဒွေဝါစိကဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ တေဝါစိကဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ (ပဝါရေတုံ)၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဧကဝါစိကဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ သမာနဝဿိကဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ (ပဝါရေတုံ)၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ကား၊ ဧကဝါစိကံ ပဝါရေယျာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ဧကဝါစိက ဒွေဝါစိကတေဝါစိကာနိ - ဧကဝါစိကပဝါရဏာ၊ ဒွေဝါစိကပဝါရဏာ၊ တေဝါစိကပဝါရဏာတို့ကို၊ (ပဝါရေတုံ)၊ ဝဋ္ဋန္တိ၊ သမာနဝဿိကမေဝ-သမာနဝဿိကပဝါရဏာကိုသာ၊ (ပဝါရေတုံ)၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ သမာနဝဿိကန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော ပဝါရဏာကို၊ (ပဝါရေတုံ)၊ ဝဋ္ဋတိ။

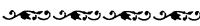

တေဝါစိကံ ၊ပေ၊ သမာနဝဿိကံ။ ။ ဥတံထံ၌ “တေဝါစိကံ ပဝါရေယျ” ဟု ဆိုထားလျှင် တေဝါစိကအောက် လျော့သော ပဝါရဏာများကို မပြုနိုင်၊ ဥတံထံ၌ “ဒွေဝါစိကံ ပဝါရေယျ” ဟု ဆိုထားလျှင် ဒွေဝါစိကပဝါရဏာလည်း ပြုနိုင်၊ ထို့ထက် ဂရုကဖြစ်သော တေဝါစိကပဝါရဏာလည်း ပြုနိုင်၏၊ လဟုကဖြစ်သော ဧကဝါစိက ပဝါရဏာ၊ သမာနဝဿိကပဝါရဏာတို့ကိုကား မပြုနိုင်၊ “ဧကဝါစိကံ ပဝါရေယျ” ဟု ဥတံထားရာ၌ ဧကဝါစိကပဝါရဏာလည်း ပြုနိုင်၊ ထို့ထက် ဂရုကဖြစ်သော ဒွေဝါစိက၊ တေဝါစိကပဝါရဏာလည်း ပြုနိုင်၏၊ လဟုကဖြစ်သော သမာနဝဿိကပဝါရဏာ ကိုကား မပြုနိုင်၊ “သမာနဝဿိကံ ပဝါရေယျ” ဟု ဥတံထားလျှင်ကား အားလုံး ပဝါရဏာများကို အလိုရှိရာ ပြုနိုင်သည်။ [တိဿော+ဝါစာ တိဝါစံ၊ တိဝါစံ+အဿာ အတ္ထိတိ တေဝါစိကာ၊ သမာနဝဿေဟိ+ကတာ သမာနဝဿိကာ။]

၂၁၁။ အစ္ဆန္တိတိ-ကား၊ နိသိန္ဒဝ-ထိုင်မြဲ ထိုင်နေကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ န ဥဋ္ဌဟန္တိ-ထိုင်ရာမှ မထကြကုန်၊ (ဆောင့်ကြောင့် မထိုင်ကြကုန်-ဟူလို၊) တဒမန္တရာတိ-ကား၊ တဒန္တရာ-ထို ပဝါရဏာ ပြုပြီးသည်၏ အခြားမဲ့တိုင် အောင်၊ တာဝတကံ-ထို ပဝါရဏာ ပြုပြီးရာကာလ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ကာလံ-ကာလပတ်လုံး၊ (ဥက္ကဋ္ဌိကံ နိသိဒိတုံ အနုဇာနာမိဋ္ဌံ စပံ) ဣတိ အတ္ထော။

တဒမန္တရာ။ ။ “မ” အက္ခရာသည် ဝါစာသိလိဋ္ဌ အကျိုးငှာ လာထားသော အက္ခရာ”ဘဟု သိစေလို၍ “တဒန္တရာ” ဟု ဖွင့်သည်။ တဿ+အန္တရံ တဒန္တရံ၊ တသ္မာ တဒန္တရာ-ထို အခြားမဲ့တိုင်အောင်၊ ယာဝနှင့် ယှဉ်သောကြောင့် “တဒန္တရာ” ဟု သ္မာဝိဘတ်ဖြင့် ထားသည်။ ယာဝ ၏ နိယမကိုလည်း ပြလိုသောကြောင့် “တာဝတကံ ကာလန္တိ အတ္ထော” ဟု အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်သည်။ မိန့်တော်မူလိုရင်းကား-“ပဝါရဏာ ပြုခါနီး၌ အားလုံး ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၍ ပဝါရဏာ ပြုရမည်” ဟု ပညတ်တော်မူပြီး နောက် မထေရ်ကြီး တစ်ပါး၏ ဆောင့်ကြောင့် ထိုင်နေရသည့်အတွက် မူးမိုက်၍ လဲသွားမှုကို အကြောင်းပြ၍ မိမိ ပဝါရဏာ ပြုပြီးချိန်တိုင်အောင်သာ ဆောင့်ကြောင့် ထိုင်ရမည်။ “ပဝါရဏာ ပြုပြီးသောအခါ အာသန၌ ထိုင်နိုင်သည်” ဟု ခွင့်ပြုတော် မူခြင်းတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ ဤ ပဝါရဏာကိစ္စ၌သာ အသီးသီး ထိုင်၍ သံဃာကို ဖိတ်မန် လျှောက်ထားရမည် ဖြစ်သောကြောင့် မိမိ ဖိတ်မန် မပြီးမီ ဆောင့်ကြောင့် ထိုင်ဖို့ရန် မိန့်တော်မူရသည်။ ဥပုသ်ကံ စသည်၌ကား မည်သူ့ကိုမျှ လျှောက်ရမည် မဟုတ်သော ကြောင့် မိမိဆိုင်ရာ အာသန၌ ချမ်းသာစွာ ထိုင်နေ၍ ပါတိမောက် ရွတ်သူကလည်း ရွတ်နိုင်၊ နာသူကလည်း နာနိုင်၏ဟုမှတ်ပါ။ အာသနအမျိုးမျိုးကို ဥပေါသထက္ခန္ဓက၌ ပြခဲ့ပြီ။ “အခြားသော ကိစ္စများ၌လည်း ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်ဖို့ အထူး ပညတ်ချက် မပါလျှင် ချမ်းသာသော ဣရိယာပုထ်ဖြင့် ထိုင်၍ ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုခြင်းစသော အမှုကို ပြုနိုင်၏” ဟု ယူဆသင့်ပါသည်။

ပဝါရဏာဘောဒကထာ

၂၁၂။ စာတုဒ္ဒသိကာ စ ပန္နရသိကာ စာတိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ စာတုဒ္ဒသိကာယ-
စာတုဒ္ဒသိကာပဝါရဏာနေဌံ၊ အဇ္ဇ ပဝါရဏာ စာတုဒ္ဒသိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-
သို့၊ ပုဗ္ဗကိစ္စံ-ပုဗ္ဗကိစ္စကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုရာ၏၊ [အဇ္ဇ-ယနေ၊ ပဝါရဏာ-
ပဝါရဏာနေသည်၊ စာတုဒ္ဒသိ-၁၄-ရက်တို့၏ ပြည်ကြောင်းဖြစ်သော
ပဝါရဏာနေပါတည်း၊] ပန္နရသိကာယ-ပန္နရသိကာပဝါရဏာနေဌံ၊ အဇ္ဇ
ပဝါရဏာ ပန္နရသိတိ-ဟူ၍၊ (ဧဝံ ပုဗ္ဗကိစ္စံ ကာတဗ္ဗံ။)

ပဝါရဏကမ္မေသု-ပဝါရဏာကံတို့၌၊ ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော၊ ဝိဟာရေ-
ဌံ၊ ပဉ္စသု-ငါးပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခုသု-တို့သည်၊ ဝသန္တေသု-နေကုန်လတ်သော်၊
(တစ်နည်း) ဝသန္တေသု-န်သော၊ ပဉ္စသု-န်သော၊ ဘိက္ခုသု-တို့တွင်၊ ဧကဿ-
တစ်ပါးသော ရဟန်း၏၊ ပဝါရဏံ-ပဝါရဏာကို၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်၍၊
စတ္တာရော- လေးပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဂဏ၇တ္ထိ- ဂဏ၇တံကို၊
ထပေတွာ-ထား၍၊ သစေ ပဝါရေန္တိ-အကယ်၍ ပဝါရဏာ ပြုကုန်အံ့၊ (ဧဝံ
ပဝါရေန္တေသု ဝါ-ဤသို့ ပဝါရဏာ ပြုကုန်သော်လည်းကောင်း၊) စတုသု
ဝါ-လေးပါးသော ရဟန်းတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ တီသု ဝါ-သုံးပါးသော
ရဟန်းတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝသန္တေသု-န်လတ်သော်၊ (တစ်နည်း)
ဝသန္တေသု-န်သော၊ စတုသု ဝါ-တို့တွင်သော်လည်းကောင်း၊ တီသု ဝါ-
တို့တွင်သော်လည်းကောင်း၊ ဧကဿ-၏၊ ပဝါရဏံ-ကို၊ အာဟရိတွာ-၍၊
တယော ဝါ-သုံးပါးတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွေ ဝါ-နှစ်ပါးတို့သည်သော်
လည်းကောင်း၊ သံဃ၇တ္ထိ-ကို၊ ထပေတွာ၊ (သစေ) ပဝါရေန္တိ-န်အံ့၊ (ဧဝံ
ပဝါရေန္တေသု ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊) ဧတံ သဗ္ဗံ-ဤ အလုံးစုံသော ကံသည်၊
အဓမ္မေန-မတရားသဖြင့်၊ ဝဂ္ဂံ-ဝဂ်ဖြစ်သော၊ ပဝါရဏကမ္မံ-ပဝါရဏာကံတည်း။

ပန-ကား၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဉ္စ-န်သော၊ ဇနာ-
ရဟန်းတို့သည်၊ ဧကတော- တပေါင်းတည်း၊ သန္နိပတိတွာ- စုဝေး၍၊
ဂဏ၇တ္ထိ ထပေတွာ၊ သစေ ပဝါရေန္တိ-န်အံ့၊ (ဧဝံ ပဝါရေန္တေသု ဝါ-န်
သော်လည်းကောင်း၊) စတ္တာရော ဝါ-လေးပါးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊
တယော ဝါ-န်သော၊ ဒွေ ဝါ-န်သော၊ ဝသန္တာ-နေကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။

ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ပေ၊ (သစေ) ပဝါရေန္တိ၊ (ဧဝံ ပဝါရေန္တေသု ဝါ-နိသော်လည်းကောင်း၊) ဧတံ သဗ္ဗံ-သည်၊ အဓမ္မေန-သဖြင့်၊ သမဂ္ဂံ- သမဂ္ဂဖြစ်သော၊ ပဝါရဏာကမ္မံ-တည်း။

ပဉ္စသု-နိသော၊ ဇနေသု-ရဟန်းတို့တွင်၊ ဧကဿ-၏၊ ပဝါရဏံ-ကို၊ အာဟရိတွာ-၍၊ စတ္တာရော-လေးပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ သံဃဉ္စတ္တိံ ထပေတွာ သစေ ပဝါရေန္တိ၊ (ဧဝံ ပဝါရေန္တေသု ဝါ)၊ စတူသု ဝါ-လေးပါးသော ရဟန်းတို့တွင်သော်လည်းကောင်း၊ တီသု ဝါ-တို့တွင်သော်လည်းကောင်း၊ ဧကဿ ပဝါရဏံ အာဟရိတွာ၊ တယော ဝါ-သုံးပါးသော ရဟန်းတို့သည် သော်လည်းကောင်း၊ ဒွေ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဂဏဉ္စတ္တိံ ထပေတွာ (သစေ) ပဝါရေန္တိ၊ (ဧဝံ ပဝါရေန္တေသု ဝါ)၊ ဧတံ သဗ္ဗံ-သည်၊ ဓမ္မေန- တရားသဖြင့်၊ ဝဂ္ဂံ-သော၊ ပဝါရဏာကမ္မံ-တည်း။

ပန-ကား၊ သဗ္ဗေပိ-နိသော၊ ပဉ္စ-နိသော၊ ဇနာ-တို့သည်၊ ဧကတော ပေ၊ သစေ ပဝါရေန္တိ၊ (ဧဝံ ပဝါရေန္တေသု ဝါ)၊ စတ္တာရော ဝါ-တို့သည် သော်လည်းကောင်း၊ တယော ဝါ-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ (သစေ) ပဝါရေန္တိ၊ (ဧဝံ ပဝါရေန္တေသု ဝါ)၊ ဒွေ-နှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ (သစေ) ပဝါရေန္တိ၊ (ဧဝံ ပဝါရေန္တေသု ဝါ)၊ ဧကကော-တစ်ပါးတည်းသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝသန္တော-နေစဉ်၊ အဓိဋ္ဌာန ပဝါရဏံ-အဓိဋ္ဌာန်ပဝါရဏာကို၊ (သစေ) ကရောတိ၊ (ဧဝံ သတိ ဝါ- သော်လည်းကောင်း၊ ဧတံ သဗ္ဗံ-သည်၊ ဓမ္မေန-ဖြင့်၊ သမဂ္ဂံ နာမ-သမဂ္ဂ မည်သော၊ ပဝါရဏာကမ္မံ-တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ [အချုပ်မှာ ဥပုသ်ကံ၌ လေးပါးရှိလျှင် သံဃဉ္စုပုသ် ပြုရ၏၊ ပဝါရဏာကံ၌ ငါးပါးရှိမှ တစ်ပါးက လေးပါးကို ဖိတ်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် သံဃပဝါရဏာ ပြုရသည် ဟု မှတ်ပါ၊ လေးပါးသာ ရှိလျှင် သုံးပါးကို ဖိတ်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် ဂဏပဝါရဏာသာ ပြုရသည်၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် မှတ်ပါ။]

ပဝါရဏာဒါနာနုဇာနကထာ

၂၁၃။ ဒိန္နာ ဟောတိ ပဝါရဏာတိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ဤပါဠိတော်၌ လာသည့်အတိုင်း၊) ပဝါရဏာယ-ပဝါရဏာကို၊ ဒိန္နာယ-ပေးအပ်ပြီးသော်၊ ပဝါရဏာဟာရဏေန-ပဝါရဏာကို ဆောင်သော ရဟန်းသည်၊ သံဃံ-ကို၊ ဝါ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-ဖိတ်ရာ၏၊ (ကိ?)၊ တိဿော ဘန္တေ ၊ပေ၊ ပဋိကရိဿတိတိ-ဟူ၍၊ (ပဝါရေတဗ္ဗံ)၊ [ဘန္တေ-တို့၊ တိဿော-တိဿမည်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သံဃံ-ကို၊ ဒိဋ္ဌေန ဝါ-မြင်ခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သုတေန ဝါ-ကြားခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပရိသင်္ကာယ ဝါ-ယုံမှားခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပဝါရေတိ-ပြောဆိုဖို့ရန် ဖိတ်မန်ပါ၏၊ ဘန္တေ-တို့၊ သံဃော-သည်၊ အနုကမ္ပ-လျော်စွာ တုန်လှုပ်တတ်သော ကရုဏာကို၊ ဝါ-သနားစောင့်ရှောက် ချီးမြှောက်ခြင်းကို၊ ဥပါဒါယ-ဉာဏ်ဖြင့် ယူ၍၊ တံ-ထို တိဿရဟန်းကို၊ ဝဒတု-ပြောဆိုတော်မူပါ၊ ပဿန္တော-အပြစ်ကို မြင်လတ်သော်၊ ပဋိကရိဿတိ-ကုစားပါ လိမ့်မည်၊] (ဒုတိယမိမိ တတိယမိမိ စသည်ကို ပဝါရေတိ၌ စပ်၍ အနက်ပေးပါ။) ပန-ဆက်၊ ဝုဗ္ဗတရော-သီတင်းကြီးသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ အာယသ္မာ ဘန္တေ တိဿောတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-၏၊ [ပဝါရဏာ ပေးလိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်က သီတင်းကြီးဖြစ်လျှင် “တိဿော ဘန္တေ ဘိက္ခု” နေရာဝယ် အာယသ္မာ ထည့်၍ “အာယသ္မာ ဘန္တေ တိဿော” ဟု ဆိုပါလေ-ဟူလို၊] ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧဝံ-သို့၊ (ပဝါရဏာ ဆောင်လာသူက ဖိတ်လတ်သော်၊) တေန-ထို ပဝါရဏာ ဆောင်လာသော ရဟန်းသည်၊ တဿ-ထို ရဟန်း၏၊ (ပဝါရဏာ ပေးလိုက်သော ရဟန်း၏) အတ္တာယ-အကျိုးငှာ၊ ပဝါရိတံ-ပဝါရဏာ ပြုအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ် တော့၏၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဝဒတု တံ သံဃော။ ။ ဤနေရာ၌ “ဝဒတု တံ ဘန္တေ သံဃော” ဟု ရှိ၏။ သံဃပဝါရဏာ ဖြစ်သောကြောင့် “သံဃံ ဘန္တေ ပဝါရေတိ” နှင့်အညီ “ဝဒတု တံ သံဃော” ဟု ရှိခြင်းသည် ရှေ့နောက် ညီညွတ်၏။

ဧဝဉ္စိ ၊ပေ၊ ဟောတိ။ ။ ဤသို့ ဆောင်လာသော ပုဂ္ဂိုလ်က ကိုယ်စား ပဝါရဏာပြုလျှင် ပဝါရဏာ ပေးလိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပဝါရဏာ ပြုပြီးဖြစ်၏။ ဆောင်လာသော ပုဂ္ဂိုလ်က သံဃာအထံသို့ ရောက်လျှင် အိပ်ပျော်နေခြင်း စသည်ကြောင့် ကိုယ်စား ပဝါရဏာ မပြုမိသော်လည်း ပဝါရဏာ ရောက်ပြီးဖြစ်ရကား

ပဝါရဏံ ဒေန္တေန ဆန္ဒမ္ပိ ဒါတုန္တိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ ဆန္ဒဒါနံ-ဆန္ဒပေးပုံကို၊ ဥပေါသထက္ခန္ဓကေ-ဌံ၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗ-၏၊ စ-ဆက်၊ ဣဓာပိ-ဤ ပဝါရဏာပေးရာ၌လည်း၊ ဆန္ဒဒါနံ-ဆန္ဒပေးခြင်းသည်၊ အဝသေသကမ္မတ္တာယ-ပဝါရဏာကံမှ ကြွင်းသောကံ အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပဝါရဏံ-ကို၊ ဒေန္တော-ပေးသော ရဟန်းသည်၊ ဆန္ဒ-ကို၊ သစေ ဒေတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ (ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သောနည်းဖြင့်) ပဝါရဏာယ-ကို၊ အာဟာဠာယ-ဆောင်အပ်ပြီးသော်၊ တေန စ ဘိက္ခုနာ-ထို ဆန္ဒ၊ ပဝါရဏာ ပေးလိုက်သော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ သံဃေန စ-သည်လည်းကောင်း၊ ပဝါရိတမေဝ-ပဝါရဏာ ပြုအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဟောတိ၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ ပဝါရဏမေဝ-ကိုသာ၊ (သစေ) ဒေတိ-အံ၊ ဆန္ဒ-ကို၊ (သစေ) န ဒေတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တဿ စ-ထို ပဝါရဏာ ပေးလိုက်သော ရဟန်း၏လည်း၊ ပဝါရဏာယ-ကို၊ အာရောစိတာယ-လျှောက်အပ်ပြီးသော်၊ သံဃေန စ-သည်လည်း၊ ပဝါရိတေ-သော်၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ သုပ္ပဝါရိတံ-ကောင်းစွာ ပဝါရဏာ ပြုအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် သုပ္ပဝါရိတ ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အညံ-ပဝါရဏာကံမှ တစ်ပါးသော၊ ကမ္မံ-သည်၊ ကုပ္ပတိ-ပျက်၏၊ ဆန္ဒမေဝ-ကိုသာ၊ သစေ ဒေတိ-အံ၊ ပဝါရဏံ-ကို၊ (သစေ) န (ဒေတိ၊ ဧဝံ သတိ)၊ သံဃဿ-၏၊ ပဝါရဏာ စ-သည်လည်းကောင်း၊ သေသကမ္မာနိ စ-ကြွင်းသော ကံတို့သည်လည်းကောင်း၊ န ကုပ္ပန္တိ-မပျက် ကုန်၊ ပန-ထိုသို့ပင် မပျက်ပါသော်လည်း၊ တေန ဘိက္ခုနာ-ထို ဆန္ဒသာ ပေးလိုက်သော ရဟန်းသည်၊ အပ္ပဝါရိတံ-ပဝါရဏာ မပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပန- ဆက်၊ ပဝါရဏာဒိဝေ- ပဝါရဏာ ပြုရာနေ၌၊ [အချို့စာ၌ “ပဝါရဏာဒိဝေနေ” ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း၊] ဗဟိသိမာယံ-ဥပစာရသိမ်၏ ပြင်ဘက်၌၊ ပဝါရဏံ-ကို၊ အဓိဋ္ဌာဟိတွာ-အဓိဋ္ဌာန်ပြီး၍၊ (တစ်ပါးတည်း နေသောကြောင့် အဓိဋ္ဌာန်ပဝါရဏာ ပြုပြီး၍) အာဂတေနပိ-လာသောရဟန်း သည်လည်း၊ ဆန္ဒော-ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-၏၊ တေန-ထိုသို့ ဆန္ဒပေးခြင်းကြောင့်၊

ပဝါရဏာကံမှာ သမဂ္ဂကံ ဖြစ်နိုင်သည်၊ ပေးလိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ပဝါရဏာ ပြုခြင်းကိစ္စလည်း ပြီးနိုင်သည်သာဟု နောက်၌ မိန့်တော်မူဦးလတ္တံ့၊ [ဧဝံ တေန တဿတ္တာယ ပဝါရိတံ ဟောတိတိ ဧတ္ထ ဧဝံ တေန အပ္ပဝါရိတောပိ တဿ သံဃပ္ပတ္တိမတ္တေန သံဃပဝါရဏာကမ္မံ သမဂ္ဂကမ္မမေဝ ဟောတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ဝိမတိ။]

သံဃဿ-၏။ ပဝါရဏာကမ္မ-သည်။ န ကုပ္ပတိ၊ [ဆန္ဒမပေးလျှင် ထိုပဝါရဏာ ကံကို သဘောတူရာ မရောက်သောကြောင့် မဟာသိမ်အတွင်း၌လည်း ထိုရဟန်း က ရောက်နေရကား ပဝါရဏာကံသည် ဝဂ်ဖြစ်၍ ပျက်လိမ့်မည်-ဟူလို၊]

၂၁၈။ အဇ္ဇ မေ ပဝါရဏာတိ ဣတ္ထ-၌၊ စာတုဒ္ဒသိကာ-စာတုဒ္ဒသိကာ ပဝါရဏာနေသည်။ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အဇ္ဇ မေ ပဝါရဏာ စာတုဒ္ဒသိတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပန္နရသိကာ-သည်။ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ အဇ္ဇ မေ ပဝါရဏာ ပန္နရသိတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ အဓိဋ္ဌာတမ္ပ-ရာ၏။

၂၁၉။ တဒဟုပဝါရဏာယ အာပတ္တိန္တိအာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ - ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ။ [ဥပေါသထက္ခန္ဓက၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ။]

အနာပတ္တိပန္နရသကာဒိကထာ

၂၂၂။ ပုန ပဝါရေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ပုဗ္ဗကိစ္စ-ကို၊ ကတွာ- ဖြူပြီး၍၊ ဥတ္တိ-ဥတ်ကို၊ ထပေတွာ-ထားပြီး၍၊ [ပုဗ္ဗကိစ္စ ကတွာ ကိုပင် "ဥတ္တိ ထပေတွာ"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။ နောက်၌ ဥတ်ကိုပင် "ပုဗ္ဗကိစ္စ"ဟု ဆိုလတ္တံ့၊] သံဃတ္ထေရတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ပဝါရေတမ္ပ-၏။ သေသံ-ကြွင်း သော အစီအရင်ကို၊ ဥပေါသထက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယံ-ဥပေါသထက္ခန္ဓကအဖွင့်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတမ္ပ-၏။

၂၂၈။ အာဂ္ဂန္တကေဟိ ဗေ၊ အနုဝတ္တိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ အဇ္ဇ ပဝါရဏာ စာတုဒ္ဒသိတိ-ဟူ၍၊ တေဒေဝ ပုဗ္ဗကိစ္စ-ဤ ပုဗ္ဗကိစ္စကိုသာ၊ ကာတမ္ပ-၏။ ပန္နရသိကဝါရေပိ-ဝါရ၌လည်း၊ ဒေဝေဝ နယော-တည်း။

အာဝါသိကေဟိ ဗေ၊ ပဝါရေတဗ္ဗန္တိ-ဟူသော၊ အဿ-ဤပါဠိရပ်၏။ အဝသာနေ-အဆုံး၌၊ အယံ-ကား၊ ပါဠိမှတ္တကဝိနိစ္ဆယော-ပါဠိတော်မှ အလွတ် ဖြစ်သော အဆုံးအဖြတ်တည်း။ ပုရိမိကာယ-ပုရိမဝါ၌၊ ပဉ္စ-ငါးပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဝဿံ-ဝါသို့၊ သစေ ဥပဂတာ-အကယ်၍ ကပ်ရောက်ကုန်အံ့၊ ပစ္ဆိမိကာယပိ-၌လည်း၊ ပဉ္စ-နိသော၊ (ဘိက္ခု၊ ဝဿံ၊ သစေ ဥပဂတာ- ကုန်အံ့၊ ဧဝံ သတိ)၊ ပုရိမေဟိ-ရှေ့၌ဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ (ပုရိမဝါ ကပ်သော ရဟန်းငါးပါးတို့သည်)၊ ဥတ္တိ - ဥတ်ကို၊ ထပေတွာ - ထား၍၊

ပဝါရိတေ-ပဝါရဏာ ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ပစ္စိမေဟိ-နောက်၌ဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ (ပစ္စိမဝါကပ်သော ရဟန်းငါးပါးတို့သည်) တေသံ-ထို ပုရိမဝါကပ်သော ရဟန်းတို့၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထော-ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ကို၊ ကာတဗ္ဗော-ပြုထိုက်၏၊ ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော၊ ဥပေါသထဂ္ဂေ-ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၌၊ ဒွေ-နှစ်ခုကုန်သော၊ ဥတ္တိယော-ဥတ်တို့ကို၊ နထပေတဗ္ဗာ-မထားထိုက်ကုန်၊ ပစ္စိမိကာယ-၌၊ (ဝဿံ-သို့) ဥပဂတာ-ကပ်ရောက်သော ရဟန်းတို့သည်၊ စတ္တာရော (ဝါ)-လေးပါးတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ တယော (ဝါ)-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ သစေပိ (ဟောန္တိ)၊ ဧကော ဝါ-တစ်ပါးသည်သော်လည်းကောင်း၊ (သစေပိ) ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဧသေဝ နယော-တည်း။

ပုရိမိကာယ- ၌၊ စတ္တာရော- တို့သည်၊ အထ (ဟောန္တိ)- ကုန်အံ့၊ ပစ္စိမိကာယပိ-၌လည်း၊ စတ္တာရော (ဝါ)-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ တယော (ဝါ)-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွေ (ဝါ)-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ (အထ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့)၊ ဧကော ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ (အထ) ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဧသေဝ နယော-တည်း၊ ပုရိမိကာယ-၌၊ တယော-တို့သည်၊ အထာပိ (ဟောန္တိ-ကုန်အံ့)၊ ပစ္စိမိကာယပိ-၌လည်း၊ တယော (ဝါ)-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွေ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (အထာပိ ဟောန္တိ၊ ဧဝံသတိ)၊ ဧသေဝ နယော၊ [ပစ္စိမဝါသားက တစ်ပါးတည်း ဖြစ်လျှင် သံဃပဝါရဏာ မပြုလောက်သောကြောင့် ဒွေ ဝါ တိုင်အောင်သာ ထားသည်။] ဟိ-မှန်၊ ဧတ္ထ-ဤသို့ ပုရိမဝါ၊ ပစ္စိမဝါ ကပ်ကြရာ၌၊ ဣဒံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ လက္ခဏံ-မှတ်ကြောင်း လက္ခဏာတည်း၊ (အချုပ် မှတ်ဖွယ်-ဟူလို)၊ ပုရိမိကာယ-၌၊ ဥပဂတေဟိ-ကပ်ရောက်သော ရဟန်းတို့နှင့်၊ (သမသမာဗ္ဓိ စပ်)၊ ဝါ-တို့အောက်၊ (ထောကတရာဗ္ဓိ စပ်)၊ ပစ္စိမိကာယ-၌၊ ဥပဂတာ-တို့သည်၊ ထောကတရာ စေဝ-နည်းကုန်သည်သော်လည်းကောင်း။

န ဇပေါ ထပေတဗ္ဗာ။ ။ ပစ္စိမဝါသား ငါးပါးဖြစ်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် ဥတ်ထား၍ သံဃဥပုသ် မပြုရသနည်း?၊ ဤသို့ မေးဖွယ် ရှိသောကြောင့် “န ဇပေါ ထပေတဗ္ဗာ”ဟု မိန့်သည်၊ ဥပုသ်ကျောင်းဆောင် တစ်ခုတည်း၌ ဥတ်နှစ်မျိုး မထားထိုက်သောကြောင့် ပစ္စိမဝါသား ရဟန်းတို့သည် ဥတ်ထား၍ သံဃပဝါရဏာ မပြုရ-ဟူလို။

သမသမာ စ-ထပ်တူညီမျှ ဖြစ်ကုန်သည်သော်လည်းကောင်း၊ သစေ ဟောန္တိ-
 န်အံ့၊ သံဃပဝါရဏာယ-၏၊ ဂဏံ-ဂိုဏ်းကို၊ (သစေ) ပူရေန္တိ-အကယ်၍
 ပြည့်စေကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သံဃပဝါရဏာဝသေန-သံဃပဝါရဏာ၏
 အစွမ်းဖြင့်၊ ဥတ္တိ-ကို၊ ထပေတဗ္ဗာ-ထားထိုက်၏၊ ဣတိ (ဣဒံ)-ဤဆိုအပ်
 ပြီးကား၊ (လက္ခဏံ-တည်း။)

ပန-သို့မဟုတ်၊ ပုရိမိကာယ-၌၊ တယော-တို့သည်၊ သစေ(ဟောန္တိ)၊
 ပစ္ဆိမိကာယ-၌၊ ဧကော-သည်၊ (သစေ ဟောတိ၊ ဧဝံ သတိ)၊ တေန-ထို
 တစ်ပါးသော ရဟန်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ စတ္တာရော-
 တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ စတုန္ဒ-လေးပါးသော ရဟန်းတို့အား၊ ဝါ-
 တို့၏၊ သံဃဥတ္တိ-ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ ပဝါရေတုံ-ငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊
 ဂဏဥတ္တိယာ ပန-၏ကား၊ သော-ထို ပစ္ဆိမဝါသား ရဟန်းတစ်ပါးသည်၊
 ဂဏ ပူရကော-ဂိုဏ်းကို ပြည့်စေတတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊
 ဂဏ ဝသေန-ဂိုဏ်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဥတ္တိ-ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ ပုရိမေဟိ-
 ရှေ့၌ဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ (ပုရိမဝါသား ရဟန်းတို့သည်)၊ ပဝါရေတဗ္ဗ-
 ၏၊ ဣတရေန-ပုရိမဝါကပ်သော ရဟန်းမှ တစ်ပါးသော ပစ္ဆိမဝါကပ်သော
 ရဟန်းသည်၊ တေသံ-ထို ပုရိမဝါကပ်သော ရဟန်းတို့၏၊ သန္တိကေ-၌၊
 ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထော - ကို၊ ကာတဗ္ဗော - ၏၊ ပုရိမိကာယ - ၌၊ ဒွေ-
 တို့သည်၊ သစေ (ဟောန္တိ)၊ ပစ္ဆိမိကာယ - ၌၊ ဒွေ-ဝါ - တို့သည်
 သော်လည်း၊ (သစေ ဟောန္တိ)၊ ဧကော ဝါ - သည်သော်လည်း၊ (သစေ
 ဟောတိ၊ ဧဝံ သတိ)၊ ဧသေဝ နယော၊ ပုရိမိကာယ-၌၊ ဧကော-သည်၊
 သစေ (ဟောတိ)၊ ပစ္ဆိမိကာယပိ-၌လည်း၊ ဧကော-သည်၊ (သစေ) ဟောတိ၊
 (ဧဝံ သတိ)၊ ဧကေန-တစ်ပါးသော ပုရိမဝါကပ် ရဟန်းသည်၊ ဧကဿ-
 တစ်ပါးသော ပစ္ဆိမဝါသား ရဟန်း၏၊ သန္တိကေ- ၌၊ ပဝါရေတဗ္ဗ- ရာ၏၊

သမသမာ။ ။ “ဒုက္ခဒုက္ခံ” ဟုရာ၌ “ဒုက္ခမေဝ ဒုက္ခံ” ဟု ကမ္မဓာရယ်
 ပြုရာသကဲ့သို့ “သမာယေဝ+သမာ သမသမာ”ဟု ပြုသင့်မည် ထင်၏။ ညီမျှကုန်
 သည် ဖြစ်၍ ညီမျှသော ရဟန်းတို့၊ “ထပ်တူထပ်မျှဖြစ်သော ရဟန်းတို့” ဟုလို၊
 ယောဇနာ၌ “သမေန သမတော ဝါ သမာ သမသမာ”ဟု ပြုလေ၏။ “ညီမျှသော
 အားဖြင့် ညီမျှသော ရဟန်းတို့” ဟုလို။

ဧကေန-တစ်ပါးသော ပစ္စိမဝါသား ရဟန်းသည်၊ (ဧကဿ-တစ်ပါးသော ပုရိမဝါသား ရဟန်း၏၊ သန္တိကေ-၌၊) ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထော-ကို၊ ကာတဗ္ဗော-၏၊ ပန-ကား၊ ပုရိမဝဿူပဂတေဟိ-ပုရိမဝါကပ်သော ရဟန်းတို့ထက်၊ ပစ္စိမဝဿူပဂတာ-ပစ္စိမဝါကပ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ဧကေနာပိ-တစ်ပါး အားဖြင့်လည်း၊ အဓိကတရာ-ပိုလွန်ကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပဌမံ-စွာ၊ ပါတိမောက္ခံ-ကို၊ ဥဒ္ဓိသိတွာ-ရွတ်ပြပြီး၍၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ ထောကတရေဟိ- နည်းသော ပုရိမဝါသား ရဟန်းတို့သည်၊ တေသံ- ထို ပစ္စိမဝါသား ရဟန်းတို့၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-၏။

ပန-ဆက်၊ ကတ္တိကစာတုမာသိနိယာ-ကြတ္တိကာနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သော မိုးလေးလတို့၏ အဆုံး တန်ဆောင်မှန်းလပြည့် ဖြစ်သော၊ [ယောဇနာ၌ “ကတ္တိကာယ စာတုမာသိနိယာ”ဟု ရှိ၏၊] ပဝါရဏာယ-ပဝါရဏာနေ၌၊ ပဌမံ- စွာ၊ ဝဿူပဂတေဟိ- ဝါကပ်ကုန်ပြီးသော၊ မဟာပဝါရဏာယ - သီတင်းကျွတ်လပြည့် မဟာပဝါရဏာနေ၌၊ ပဝါရိတေဟိ-ပဝါရဏာပြုပြီးသော ရဟန်းတို့နှင့်၊ ဝါ-တို့ထက်၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊(ဝဿံ-သို့)၊ ဥပဂတာ-ကပ်ရောက်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အဓိကတရာ ဝါ-ပိုလွန်ကုန်သည်သော်လည်းကောင်း၊ သမသမာ ဝါ-ထပ်တူညီမျှ ဖြစ်ကုန်သည်သော်လည်းကောင်း၊ သစေ ဟောန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပဝါရဏာဥတ္တိ-ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-၏၊ တေဟိ- ထိုပစ္စိမဝါသား ရဟန်းတို့သည်၊ ပဝါရိတေ-ပဝါရဏာ ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ ဣတရေဟိ-အခြားသော ပုရိမဝါသား ရဟန်းတို့သည်၊ ပါရိသုဒ္ဓိ ဥပေါသထော-ကို၊ ကာတဗ္ဗော-၏၊ မဟာပဝါရဏာယ-၌၊ ပဝါရိတာ-ပဝါရဏာ ပြုပြီးကုန်သော၊ ဗဟူ-န်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အထ ဟောန္တိ- အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်အံ့၊ ပစ္စိမဝဿူပဂတာ-ပစ္စိမဝါကပ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ထောကတရာ-နည်းကုန်သည်၊ (အထ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ သတိ)၊ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဧကော-သည်၊ (အထ ဟောတိ၊ ဧဝံ သတိ)၊ ဝါ-လည်းကောင်း၊ ပါတိမောက္ခေ-ကို၊ ဥဒ္ဓိဋ္ဌေ-ရွတ်ပြအပ်ပြီးသော်၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ တေသံ- ထိုပုရိမဝါသားရဟန်းတို့၏၊ သန္တိကေ-၌၊ တေန-ထိုပစ္စိမဝါသားရဟန်းသည်၊

ပဝါရေတဗွဲ-၏။ [“တေန” နေရာဝယ် “ထောကတရေန” ဟုရှိလျှင် “ထောက
တရာ ဝါ စကော ဝါ” နှစ်မျိုးလုံးကို သိမ်ကျုံးနိုင်သောကြောင့် ကောင်း၏။]
ဣတိ အယံ-ကား၊ ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ [ဤသို့ ပြန်၍ လှည့်ဖို့ရန်
“ဣတိ” ပါသင့်၏။ မပါလျှင် ထည့်ပါ။]

၂၃၃။ န စ ဘိက္ခဝေ ၊ပေ၊ သံဃသာမဂ္ဂိယာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ကောသမ္မက
သာမဂ္ဂိသဒိသာဝ-ကောသမ္မကက္ခန္ဓက၌ လာသော သာမဂ္ဂိနှင့် တူသည်သာ
လျှင်ဖြစ်သော၊ သာမဂ္ဂိ-သာမဂ္ဂိကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏။ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ
သာမဂ္ဂိပဝါရဏာ၌၊ အဇ္ဇ ပဝါရဏာ သာမဂ္ဂိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ပုဗ္ဗကိစ္စ-
ကို၊ ကာတဗွဲ-ပြုရာ၏၊ ပန-ဆက်၊ ယေ-အကြင် ရဟန်းတို့သည်၊ ကိသ္မိဉ္စီ
ဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ အပ္ပမတ္တကေ-နည်းသော အတိုင်းအရှည်
ရှိသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပဝါရဏံ-ကို၊ ထပေတွာ-ထားပြီး၍၊ (မပြုဘဲ
ထားပြီး၍) သမဂ္ဂါ-ညီညွတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ တေဟိ-ထို ရဟန်း
တို့သည်၊ ပဝါရဏာယမေဝ-ပဝါရဏာနေ့၌သာ၊ ပဝါရဏာ-ကို၊ ကာတဗ္ဗာ-
၏၊ စ-ဆက်၊ သာမဂ္ဂိပဝါရဏံ-ကို၊ ကရောန္တေဟိ-ပြုကုန်သော ရဟန်း
တို့သည်၊ ပဌမပဝါရဏံ-ပထမပဝါရဏာကို၊ ထပေတွာ-ထားပြီး၍၊ (မပြုဘဲ
ထားပြီး၍) ပါဠိပဒတော-သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-
၍၊ ယာဝ-လောက်၊ ကတ္တိကစာတုမာသိနီ-ကြတ္တိကာနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သော
မိုးလေးလတို့၏ ပြည့်ရာ ဖြစ်သော၊ [“ကတ္တိကာ + စတုမာသိနီ” ဟု
ဝါကျရှိလျှင် ကောင်း၏။] ပုဏ္ဏမာ-လပြည့်နေ့သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဧတ္တန္တရေ-
ဤအတွင်း၌၊ (သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ စ၍ တန်ဆောင်မုန်း
လပြည့် အတွင်း၌) (သာမဂ္ဂိ ပဝါရဏာ-ကို)၊ ကာတဗ္ဗာ-၏၊ တတော-
ထို ရက်မှ၊ ပစ္ဆာ ဝါ-နောက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပုရေ ဝါ-ရှေ့၌သော်
လည်းကောင်း၊ သာမဂ္ဂိပဝါရဏံ-ကို၊ ကာတု-ငှာ၊ န ဝံဇူတိ-မအပ်။

ဒွေဝါစိကာဒိပဝါရဏာကထာ

၂၃၄။ ဒွေဝါစိကံ ပဝါရေတုန္တိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ ဥတ္တိ-ဥတ်ကို၊ ထပေန္တေနာပိ-
 ထားသော ရဟန်းသည်လည်း၊ ယဒိ သံဃဿ ပေ၊ ဒွေဝါစိကံ
 ပဝါရေယျာတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗွံ-ဆိုရာ၏၊ ဧကဝါစိကေ-ဧကဝါစိကပဝါရဏာဌံ၊
 ဧကဝါစိကံ ပဝါရေယျာတိ - ဟူ၍၊ (ဝတ္တဗွံ)၊ သမာနဝဿိကေပိ -
 သမာနဝဿိကပဝါရဏာဌံလည်း၊ သမာနဝဿိကံ ပဝါရေယျာတိ- ဟူ၍၊
 ဝတ္တဗွံ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ သမာနဝဿိကပဝါရဏာဌံ၊ ဗဟူပိ-များစွာလည်း
 ဖြစ်ကုန်သော၊ သမာနဝဿာ-တူသောဝါရှိသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဧကတော-
 တပေါင်းတည်း၊ ပဝါရေတု-ငှာ၊ လဘန္တိ-ရကုန်၏။

ပဝါရဏာထပနကထာ

၂၃၆။ ဘာသိတာယ လပိတာယ အပရိယောသိတာယာတိ ဧတ္ထ-ဌံ၊
 (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဉ္စ-သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကပဝါရဏာ-
 ထပနလည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလိကဉ္စ-ပုဂ္ဂလိကပဝါရဏာထပနလည်းကောင်း၊
 ဣတိ-သို့၊ ပဝါရဏာထပနံ-ပဝါရဏာကို တန့်ထားခြင်းသည်၊ (မပြုသေး
 စေဘဲ တန့်ရပ်ထားခြင်းသည်) ဒုဝိခံ-နှစ်ပါး အပြားရှိ၏၊ တတ္ထ-ထို နှစ်ပါး
 တို့တွင်၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကေ-ဌံ၊ သုဏာတု မေ ပေ၊ ပဝါရေ ဣတိ-ဟူ၍၊
 (ယျ အက္ခရာသို့ မရောက်မီ) သုကာရတော-သု အက္ခရာမှ၊ (သုဏာတု
 မေ ဌံ သု အက္ခရာမှ) ယာဝ-လောက်၊ ရေကာရော-ရေ အက္ခရာသည်၊
 (အတ္ထိ)၊ တာဝ-ထို ရေ အက္ခရာတိုင်အောင်၊ ဘာသိတာ-ပြောဆိုအပ်ပြီးသည်၊
 လပိတာ-ရွတ်ဆိုအပ်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ-ပုဒ်နှစ်ပုဒ် ပရိယာယ်)၊ ပဝါရဏာ-
 သည်၊ ဝါ- ကို၊ အပရိယောသိတာဝ- မပြီးဆုံးစေအပ်သေးသည်သာလျှင်၊
 ဟောတိ၊ ဧတ္ထန္တရေ-ဤ အတွင်း၌၊ (ရေ အက္ခရာသို့ မရောက်မီ အတွင်း၌)
 ဧကပဒေပိ- တစ်ပုဒ်၌လည်း၊ ထပေန္တေန- တန့်ထားသော ရဟန်းသည်၊
 ပဝါရဏာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ထပိတာ-သည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ဗျတိရိက်၊
 ယျကာရေ- ယျ အက္ခရာသို့၊ ပတ္တေ- ရောက်အပ်သော်၊ ပရိယောသိတာ-

ပြီးဆုံးစေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တတော-ထို ယျ အက္ခရာမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ထပေန္တေန-သည်၊ ထပိတာ-တန့်ထားအပ်သည်။ (သမာနာ)ပိ-သော်လည်း၊ အတ္ထပိတာ-မတန့်ထားအပ်သည်။ ဟောတိ-၏။

ပန-ကား၊ (သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကပဝါရဏာထပနမှတစ်ပါး ပုဂ္ဂလိကပဝါရဏာ ထပနကား၊) ပုဂ္ဂလိကထပနေ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သံဃံ ဘန္တေ ပဝါရေမိ၊ ပေ၊ ပဿန္တော ပဋိတိ-ဟူ၍၊ သံကာရတော-သံ အက္ခရာမှ၊ ယာဝ-လောက်၊ သဗ္ဗပစ္စိမော-အလုံးစုံသော အက္ခရာတို့၏ အဆုံး၌ဖြစ်သော၊ အယံ ဋီကာရော-ဤ ဋီ အက္ခရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တာဝ-ထို ဋီ အက္ခရာ တိုင်အောင်၊ ပဝါရဏာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဘာသိတာ-သည်၊ လပိတာ-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အပရိယောသိတာဝ- မပြီးဆုံးစေအပ်သေးသည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဧတ္ထန္တရေ- ဤ အတွင်း၌၊ (သံဃံ၌ “သံ” မှစ၍ “ပဋိ” တိုင်အောင်သော ဤ ပုဒ်တို့၏ အတွင်း၌) ဧကပဒေပိ-တစ်ခုသော ပုဒ်၌လည်း၊ ထပေန္တေန-တန့်ထားသော ရဟန်းသည်၊ ပဝါရဏာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ထပိတာ-သည်၊ ဟောတိ၊ ပန- ဗျတိရိက်၊ ကရိဿာမိတိ- ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ- ဆိုအပ်ပြီးသော်၊ ပရိယောသိတာ- ပြီးဆုံးစေအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ ကရိဿာမိတိ-ဟူသော၊ ဧတသ္မိံ ပဒေ-ဤ ပုဒ်သို့၊ ပတ္တေ-ရောက်အပ်သော်၊ ထပိတာ-တန့်ထားအပ်သည်။ (သမာနာ)ပိ-သော်လည်း၊ အတ္ထပိကာ-မတန့် ထားအပ်သည်။ ဟောတိ- ၏၊ ဒွေဝါစိကဧကဝါစိကသမာနဝသိကာသုပိ-

---

တသ္မာ၊ ပေ၊ အတ္ထပိတာ။ ။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကပဝါရဏာကို တန့်ထားရာ၌ “ပဝါရေယျ” ဟူသော နောက်ပုဒ်တွင် “ရေ” အက္ခရာတိုင်အောင် တန့်ထားနိုင်၏ဟု ဆိုခဲ့၏။ ဤ ပုဂ္ဂလိကပဝါရဏာထပန၌ကား “ပဋိ တိုင်အောင်သာ တန့်ထားနိုင်၏” ဟု ဆိုသည်။ “ကရိဿာတိုင်အောင် တန့်ထားနိုင်၏” ဟု မဆို၊ “အဘယ်သို့ ထူးခြား သနည်း?” ဟု စဉ်းစားဖွယ် ရှိ၏။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိက ပဝါရဏာထပန၌ ဥတ်ကို ရွတ်ဆို သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖြည်းဖြည်းနှေးနှေး ရွတ်ဆိုရ၏။ ထို့ကြောင့် “ပဝါရေယျ” ဟု ရွတ်သောအခါ၌လည်း ရေနင့်ယျ အက္ခရာ၏ အကြား၌ ခပ်လေးလေး ရွတ်ဆို ရသည့်အတွက် တန့်ရပ်စေမည်ဆိုလျှင် တန့်ရပ်စေနိုင်စရာ ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် “ရေ အက္ခရာတိုင်အောင် တန့်ထားနိုင်၏” ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ဤ ပုဂ္ဂလိကပဝါရဏာထပန ၌ကား ရွတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ခပ်မှန်မှန် ရွတ်နေသောကြောင့် ကရိဿာ၌ တန့်ရပ်စေ နိုင်လောက်အောင် အချိန် မရ၊ ရွတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်က “ကရိဿာမိ” ဟု ခပ်သွက်သွက် ရွတ်သွားလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ကရိဿာကို “တန့်ထားရာ အပိုင်းအခြား” ဟု မဆိုဘဲ ပဋိကိုသာ “တန့်ထားရာ အပိုင်းအခြား” ဟု ဆိုသည်။

ဒွေဝါစိကပဝါရဏာ၊ ဧကဝါစိကပဝါရဏာ၊ သမာနဝဿိကပဝါရဏာတို့၌ လည်း၊ ဒေ နယော-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ(ယသွာ)-ကြောင့်၊ တောသုပိ-ဤ ဒွေဝါစိကပဝါရဏာ၊ ဧကဝါစိကပဝါရဏာ၊ သမာနဝဿိက ပဝါရဏာတို့၌လည်း၊ ဋီကာရာဝသာနံယေဝ-ဋီအက္ခရာအဆုံးရှိသော စကားရပ် သည်သာ၊ ထပနဓေတ္တံ-တန့်ထားရာ ခေတ်တည်း၊ (ဣတိ-ကြောင့်၊ ဒေ နယော-သည်၊ ဟောတိ၊) ဣတိ-ပဝါရဏာထပန အပြီးတည်း။ [ဣတိ တစ်လုံး အကျေ ကြံ။]

၂၃၇။ **အနယုဋ္ဌိယမာနောတိ**-ကား၊ ကိမိ-အဘယ် အပြစ်ကြောင့်၊ န- ထို ပဝါရဏာကို၊ ထပေသိ-တန့်ထားသနည်း?၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပရတော- နောက်၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဟောတော်မူအပ်သောနည်းဖြင့်၊ ပုစ္ဆိယမာနော-စစ်ဆေး မေးမြန်းအပ်သော်၊ (အနယောဂံ ဒါတုံ န ပဋိဗလောဉ္စ ဝပ်၊) **ဩမဒ္ဒိတွာတိ**- ကား၊ အလံ ဘိက္ခု မာ ဘဏ္ဍနန္ဒိအာဒိနိ-အစရှိကုန်သော၊ ဧတာနိ ဝစနာနိ- ဤ စကားတို့ကို၊ ဝတွာ-ပြောဆိုပြီး၍၊ (သံဃေန ပဝါရေတဗ္ဗံဉ္စ ဝပ်၊) ဟိ- မှန်၊ ဝစနောမဒ္ဒနာ(ဝစန+ဩမဒ္ဒနာ)-စကားဖြင့် နိမိနင်းခြင်းကို၊ ဣဓ-ဤ၊ ပဝါရဏာထပန အရာ၌၊ **ဩမဒ္ဒနာတိ**- ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတာ- အလိုရှိအပ်၏၊ **အနဒ္ဒံသိတံ ပဋိဇာနာတိတိ**- ကား၊ မယာ- သည်၊ အယံ- ဤ ရဟန်းကို၊ အမူလကေန- အကြောင်းရင်း မရှိသော၊ ဝါ- အခြေအမြစ် မရှိသော၊ ပါရာဇိကေန-ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့်၊ အနဒ္ဒံသိတော-စွပ်စွဲနိုင်စက် ဖျက်ဆီး အပ်ပါပြီ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပဋိဇာနာတိ-ဝန်ခံအံ့၊ **ယထာဓမ္မန္တိ**-ကား၊ သံဃာဒိ သေသေန- ဖြင့်၊ အနဒ္ဒံသနေ- ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ- သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတရေဟိ-သံဃာဒိသေသံအာပတ်မှ တစ်ပါးသော အခြား အာပတ်တို့ဖြင့်၊ (အနဒ္ဒံသနေ-ကြောင့်၊) ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ)၊ [ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲရာ၌ ကား “သံဃာဒိသေသံ အာရောပေတွာ”ဟု ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်ပြုပြီး ဖြစ်၏၊] **နာသေတွာတိ**-ကား၊ လိင်္ဂနာသနာယ-အသွင်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းအား ဖြင့်၊ နာသေတွာ-ဖျက်ဆီးပြီး၍၊ (သံဃေန ပဝါရေတဗ္ဗံ ဉ္စ ဝပ်။)

၂၃၈။ အဿ-ထိုရဟန်း၏(အပေါ်၌)၊ သာ-ထိုအာပတ်ကို၊ ယထာဓမ္မ- သိက္ခာပုဒ် ပါဠိတော်အားလျော်စွာ၊ ပဋိကတာ-ကုစားအပ်ပါပြီ၊ ဣတိ ဧတ္တကမေဝ-ဤမျှလောက်ကိုသာ၊ ဝတွာ-ပြောဆိုပြီး၍၊ ပဝါရေထ-ပဝါရဏာ ပြုကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗာ-န်၏၊ ပန-ဗျတ်ရိက်၊ အသုကာ နာမ အာပတ္တိတိ-ထို မည်သော အာပတ်ဟူ၍၊ ဣဒံ-ဤ စကားကို၊ န ဝတ္တဗ္ဗံ-

မဆိုထိုက်၊ (ကသွာ န ဝတ္ထု)၊ ဟိ (ယသွာ)-ကြောင့်၊ ဧတံ-ဤမည်သော အာပတ်ဟု ဤ ပြောဆိုခြင်းသည်၊ ကလဟဿ-ငြင်းခုံခြင်း၏၊ မုခံ-အကြောင်း သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (န ဝတ္ထု)။

ဝတ္ထုထပနာဒိကထာ

၂၃၉။ ဣဒံ ဝတ္ထု ပညာယတိ န ပုဂ္ဂလောတိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ (ဂုဇ္ဇတ္ထံ-ကို)၊ ကိရ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿေမိ-အံ) စောရာ-ခိုးသူတို့သည်၊ အရညဝိဟာရေ-တော ကျောင်း၌၊ ပေါက္ခရဏိတော-ရေကန်မှာ၊ မစ္ဆေ-ငါးတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ဖမ်းယူ၍၊ ပစိတွာ-ချက်၍၊ ခါဒိတွာ-ခဲစားပြီး၍၊ အဂမံသု-သွားကြကုန်ပြီ၊ သော-ထို ရဟန်းသည်၊ (ပဝါရဏာ တန့်ထားသော ရဟန်းသည်)၊ တံ ဝိပွကာရံ-ထို ဖောက်ပြန်သော အခြင်းအရာကို၊ ဒိသွာ-မြင်၍သော်လည်းကောင်း၊ အာရာမေ- အာရာမံ၌၊ ကိဉ္စိ(ကဉ္စိ)-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဓုတ္တေန-သေသောက်ကြူးသည်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ ဝိပွကာရံ-ကို၊ ဒိသွာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဣမိနာ ကမ္မေန-ဤ အလုပ်သည်၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ (ကမ္မေန-သည်)၊ ဘဝိတဗ္ဗံ- ဖြစ်ရာ၏၊ (ဖြစ်စရာရှိ၏)၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်ထင်ပြီး၍၊ ဧဝံ-ဤသို့ “ဣဒံ ဝတ္ထု ပညာယတိ န ပုဂ္ဂလော” ဟူ၍၊ အာဟ-ပြောပြီ၊ ဝတ္ထု ထပေတွာ သံဃော ပဝါရေယျာတိ-ကား၊ ယဒါ-အကြင် အခါ၌၊ တံ ပုဂ္ဂလံ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဇာနိဿာမ-သိကြကုန်လိမ့်အံ့၊ တဒါ-ဌံ၊ နံ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ စောဒေဿာမ-စောဒနာကြကုန်လိမ့်အံ့၊ ဣဒါနိ ပန-ယခုအခါ၌ ကား၊ သံဃော-သည်၊ ပဝါရေတု-ပဝါရဏာ ပြုတော်မူပါ၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ ဝတ္ထု ထပေတွာ သံဃော ပဝါရေယျဟူသော ပါဌ်၌၊ အတ္ထော-တည်း၊ ဣဒါနေဝ နံ ဝဒေဟီတိ-ကား၊ ဣမိနာ ဝတ္ထုနာ-ဤ ဝတ္ထုဖြင့်၊ ကဉ္စိ-သော၊ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ သစေ ပရိသင်္ကံသိ-အကယ်၍ ယုံမှားအံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဣဒါနေဝ-ဌ်ပင်၊ နံ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အပဒိသာဟိ-ညွှန်ပြပါ လော၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ သစေ အပဒိသတိ-အကယ်၍ ညွှန်ပြအံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ တံ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ အနုဝိဇ္ဇိတွာ-စစ်ဆေးမေးမြန်း၍၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-၏၊ နော စေ အပဒိသတိ-နိုင်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဥပပရိက္ခိတွာ-စူးစမ်းနှိုင်းချိန်၍၊ ဇာနိဿာမ-သိကြကုန်လိမ့်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-၏။

အယံ ပုဂ္ဂလော ပညာယတိ န ဝတ္ထုတိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ဧကော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ မာလဂန္ဓဝိလေပနေဟိ-ပန်း-နံသာ လိမ်းကျကြောင်းဖြစ်သော နံသာမှုန့် စသည်တို့ဖြင့်၊ စေတိယံ ဝါ-စေတီကိုသော်လည်း၊ ပူဇေသိ-ပူဇော်ခဲ့ပြီ၊ အရိဋ္ဌံ ဝါ-အရိဋ္ဌ ဆေးရည်ကို သော်လည်း၊ ပိဝိ-သောက်ခဲ့ပြီ၊ တဿ-ထို ရဟန်းအား၊ တဒနုရူပေါ-ထို အနံ့အားလျော်သော၊ သရီရဂန္ဓော-ကိုယ်အနံ့သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ၊ သော-ထို ရဟန်းသည်၊ တံ ဂန္ဓံ-ထို အနံ့ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဣမဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဧဝရူပေါ-ဤသို့ သဘောရှိသော၊ သရီရဂန္ဓော-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ထု-ကို၊ ပကာသေန္ဓော-ထင်ရှားပြလျက်၊ ဧဝ-ဤသို့ “အယံ ပုဂ္ဂလော ပညာယတိ န ဝတ္ထု”ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ပုဂ္ဂလံ ထပေတွာ သံယော ပဝါရေယျာတိ-ကား၊ ဧတံ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ သံယော-သည်၊ ပဝါရေတု-လော၊ ဣဒါနေဝ နံ ဝေဒဟိတိ-ကား၊ တွံ-အရှင်ဘုရားသည်၊ ယံ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ ထပေသိ-တန့်ထားပြီ၊ (ပဝါရဏာ မပြုဖို့ရန် တန့်ထားပြီ) တဿ ပုဂ္ဂလဿ-၏၊ ဣဒါနေဝ-ဌံပင်၊ ဒေါသံ-အပြစ်ကို၊ ဝဒ-ပြောပါလော၊ အယံ-ဤ အပြစ်သည်၊ အဿ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဒေါသော-အပြစ်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ တံ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ သောဓေတွာ-သုတ်သင်၍၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-ပဝါရဏာ ပြုရာပါ၏၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ အဟံ-သည်၊ န ဇာနာမိ-ပုဂ္ဂိုလ်ကို မသိပါ၊ ဣတိ-သို့၊ (သစေ) ဝဒတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဥပပရိက္ခိတွာ-၍၊ ဇာနိဿာမ-နောင်အခါ၌ သိကြကုန်လိမ့်အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-၏။

ဣဒံ ဝတ္ထု စ ပုဂ္ဂလော စ ပညာယတိတိ-ကား၊ ပုရိမနယေနေဝ-ရှေ့နည်းဖြင့်ပင်၊ (ပထမ ပြအပ်သော နည်းဖြင့်ပင်) စောရေဟိ-တို့သည်။

ဝတ္ထု ပကာသေန္ဓော အာဟ။ ။ဝတ္ထု ပကာသေန္ဓောတိ ပုဂ္ဂလေ ပရိသက္ကံပုတ္တိယာ နိမိတ္တဘူတံ ဝတ္ထုမုတ္တံယေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ပုဂ္ဂိုလ် အပေါ်၌ ယုံမှားသံသယ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဝတ္ထုဖြစ်သော ကိုယ်အနံ့မျှကိုသာ ရည်ရွယ်၍ ဆိုသည်၊ ယံ ပန ဝတ္ထု သန္ဓာယ “ပုဂ္ဂလော ပညာယတိ န ဝတ္ထု”တိ အာဟ၊ န တု သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ၊ ပါဠိတော်၌လာသော “ပုဂ္ဂလော ပညာယတိ န ဝတ္ထု”၌ ဝတ္ထုကား တကယ် လွန်ကျူးရာ၌ ဖြစ်သော ဝတ္ထုတည်း၊ ထို ဝတ္ထုကို ရည်ရွယ်၍ “ဝတ္ထု ပကာသေန္ဓော”ဟု ဆိုသည် မဟုတ်ပါ-ဝိမတိ။

မဇ္ဈ-တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ပစိတွာ-၍၊ ပရိဘုတ္တဋ္ဌာနဉ္စ-စားအပ်ရာ အရပ်ကို လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓာဒိဟိ-နံ-သာ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ နဟာနဋ္ဌာနဉ္စ-ရေချိုးရာ အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒိသွာ-၍၊ ဧတံ-ဤ အမှုသည်၊ ပဗ္ဗဇိတဿ- ရဟန်း၏၊ ကမ္မံ-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ မညမာနော-မှတ်ထင်သော၊ သော- ထို ပဝါရဏာ တန်ထားသော ရဟန်းသည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ “**ဣဒံ ဝတ္ထု စ ပုဂ္ဂလော စ ပညာယတိ**” ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဣဒါနေဝ နံ ဝဒေဟိတိ-ကား၊ ဣဒါနေဝ-ယခု ချက်ချင်းပင်၊ တေန ဝတ္ထုနာ-ထို ဝတ္ထုဖြင့်၊ ပရိသင်္ကိတံ- ယုံမှားအပ်သော၊ ပုဂ္ဂလံ- ကို၊ ဝဒေဟိ- ပြောပါလော၊ ပန- ဆက်၊ ဣဒံ ဥဘယမ္ပိ-ဤ နှစ်ပါးစုံကိုလည်း၊ ဒိသွာ-၍၊ ဒိဋ္ဌကာလတော-မြင်အပ်ရာ အခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ဝိနိစ္ဆိန်တွာဝ-ဆုံးဖြတ်ပြီး၍သာလျှင်၊ ပဝါရေတမ္ပံ- ၏၊ [ဤ ဝါကျ၌ “**ဒိသွာ ဒိဋ္ဌကာလတော**” ဟု ပါဠိရှိပုံသည် မကောင်း၊ စာတချို့ ကျနေဟန် တူသည်၊ “**ဒိသွာ စောဒန္တဿ စောဒနာကာလတော ပဋ္ဌာယ**” ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည် ထင်သည်။]

ကလ္လံ ဝစနာယာတိ-ကား၊ စောဒနာယ-စောဒနာခြင်းငှာ၊ ကလ္လံ-သင်၏၊ စောဒေတုံ-စောဒနာခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ကသွာ- အဘယံကြောင့်နည်း?၊ ပဝါရဏတော-ပဝါရဏာပြုရာ အခါမှ၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေ့၌၊ အဝိနိစ္ဆိတတ္တာ-မဆုံးဖြတ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပစ္စာ- နောက်၌၊ ဒိသွာ-၍၊ စောဒိတတ္တာ စ-စောဒနာအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်တည်း၊ ဥက္ကောဋကံ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ဟိ (ယသွာ)- ကြောင့်၊ ဣဒံ ဥဘယံ-ဤ ဝတ္ထု၊ ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်မျိုးစုံကို၊ ပဝါရဏာယ- ပဝါရဏာပြုရာ အခါ၏၊ ပုဗ္ဗေ- ၌၊ ဒိသွာ- မြင်ပြီး၍၊ ဝိနိစ္ဆိန်တွာဝ-၍သာ၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ပဝါရေန္တိ-ပဝါရဏာပြုကြကုန်၏၊ တသွာ-ကြောင့်၊ ပန-တစ်ဖန်၊ တံ-ထို ပဝါရဏာကံကို၊ ဥက္ကောဋန္တဿ- လှုပ်ရှားစေသော ရဟန်း၏၊ အာပတ္တိ-ပါစိတ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)။

ပဗ္ဗဇိတဿေတံ ကမ္မံ။ ။ “ဤ အလုပ်သည် ရဟန်း၏ အလုပ် ဖြစ်၏” ဟု ဆုံးဖြတ်ထားသောကြောင့် “**ဝတ္ထု စ ပုဂ္ဂလော စ ပညာယတိ**” ဟု ပုဂ္ဂိုလ်ပါ ထင်ရှား ကြောင်းကို ဆိုထားသည်။ ရှေ့ “**ဝတ္ထု ပညာယတိ န ပုဂ္ဂလော**” ၌ကား “**ဘိက္ခုဿ ဘဝိတမ္ပံ**” ဟု မှတ်ထင်ရုံသာ ဖြစ်သောကြောင့် “**န ပုဂ္ဂလော**” ဟု ပုဂ္ဂိုလ်ပါ မထည့်ဘဲ ဆိုခဲ့သည်။

ဘဏ္ဍနကာရကဝတ္ထုကထာ

၂၄၀။ ဒွတ္တယော ဥပေါသထေ စာတုဒ္ဒသိကေ ကာတုန္တိ ဧတ္ထ-ဌါ (ဝိနိစ္စယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ စတုတ္ထပဉ္စမာ-စတုတ္ထ၊ ပဉ္စမ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွေ-နှစ်ရက်ကုန်သော၊ (ဥပေါသထေ-တို့ကို၊ စာတုဒ္ဒသိကေ-စာတုဒ္ဒသိက ဥပုသ်တို့ကို၊ ကာတံ-ငှာ၊ အနုဇာနာမိဌံ စပ်၊) တတိယော ပန-တတိယဥပုသ် သည်ကား၊ ပကတိယာပိ- ပင်ကိုအားဖြင့်လည်း၊ စာတုဒ္ဒသိကောယေဝ - စာတုဒ္ဒသိဥပုသ်သာတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တတိယစတုတ္ထာ ဝါ- တတိယ၊ စတုတ္ထသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဒွေအတွက်)၊ တတိယစတုတ္ထ ပဉ္စမာ ဝါ-တတိယ၊ စတုတ္ထ၊ ပဉ္စမသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ (တယောအတွက်)၊ ဒွတ္တယော-နှစ်ခု၊ သုံးခုသော ဥပုသ်တို့ကို၊ စာတုဒ္ဒသိကာ-စာတုဒ္ဒသိကဥပုသ် တို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာ-န်၏၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ စတုတ္ထ-စတုတ္ထဥပုသ်ကို၊ ကတေ- ပြုအပ်ပြီးသော်၊ (တော်သလင်းလပြည့်နေ့ ဥပုသ်ပြုပြီးခါမှ) သုဏန္တိ-ကြားကြ ကုန်အံ့၊ (ငါတို့၏ ပဝါရဏာကို တန့်လိမ့်မည်ဟု ကြားကြကုန်အံ့) ပဉ္စမော- ပဉ္စမဥပုသ်ကို၊ (တော်သလင်းလကွယ်ဥပုသ်ကို)၊ စာတုဒ္ဒသိကော-စာတုဒ္ဒသိက ဥပုသ်ကို၊ ကာတဗ္ဗော- ၏၊ ဧဝမိ- ဤသို့ ပြုပြန်ပါသော်လည်း၊ ဒွေ - န်သော၊ စာတုဒ္ဒသိကာ- စာတုဒ္ဒသိဥပုသ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။

စတုတ္ထပဉ္စမာ။ ။ ဝါဆိုလကွယ်ဥပုသ်မှ စ၍ ရေတွက်လျှင် တော်သလင်း လပြည့်သည် စတုတ္ထဥပုသ်၊ လကွယ်သည် ပဉ္စမဥပုသ်တည်း၊ ထို နှစ်ဥပုသ်သည် ထုံးစံအတိုင်းဆိုလျှင် ပန္နရသီဥပုသ်များ ဖြစ်၏၊ ထို ပန္နရသီ နှစ်ဥပုသ်ကို စာတုဒ္ဒသိ ဥပုသ် လုပ်ပါ၊ တတိယဖြစ်သော ဝါခေါင်လကွယ်ဥပုသ်ကား ရိုးရာအတိုင်းပင် စာတုဒ္ဒသိဥပုသ် ဖြစ်၏။

တသ္မာ ၊ပေ၊ ကာတဗ္ဗာ။ ။ [စာအုပ်တို့၌ “ယေဝါတိ တသ္မာ” ဟု ရှိ၏၊ ဣတိ ရှိလျှင် တသ္မာ မလို၊ တသ္မာ ပါလျှင်လည်း ဣတိ မလို]၊ စတုတ္ထ ပဉ္စမဥပုသ် ကို စာတုဒ္ဒသိလုပ်ခြင်း၊ တတိယဥပုသ်က ရိုးရာအတိုင်းပင် စာတုဒ္ဒသိ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် တတိယနှင့် စတုတ္ထဥပုသ် နှစ်ရက်ကို ဖြစ်စေ၊ တတိယ စတုတ္ထ ပဉ္စမဥပုသ် သုံးရက်ကို ဖြစ်စေ စာတုဒ္ဒသိဥပုသ် လုပ်နိုင်ရကား “အနုဇာနာမီ ဘိက္ခဝေ ဒွတ္တယော ဥပေါသထေ စာတုဒ္ဒသိကေ ကာတံ”ဟု မိန့်တော်မူသည်။

အထ ၊ပေ၊ ဟောန္တိ။ ။ “အနီးကျောင်းတိုက်က ဘဏ္ဍနကာရက ဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည် ပဝါရဏာ ပြုချိန်ဝယ် မိမိတို့ ကျောင်းတိုက်သို့ လာ၍ ပဝါရဏာ ပြုကြလိမ့်မည်၊ ထိုအခါ ပဝါရဏာကို တန့်ထားလိမ့်မည်”ဟုသော အကြောင်းကို

စေ-သို့၊ (စာတုဒ္ဒသိဥပုသ် နှစ်ဥပုသ် သုံးဥပုသ် ဖြစ်အောင်)၊ ကရောက္ခာ-
 ပြုဟုန်လတ်သော်၊ ဘဏ္ဍနကာရကာန-ခိုက်ရန်ကို ပြုတတ်သော ရဟန်းတို့၏၊
 တေရဿေ ဝါ-၁၃ ရက်မြောက်နေ့၌သော်လည်းကောင်း၊ စာတုဒ္ဒသေ ဝါ-
 ၁၄ ရက်မြောက်နေ့၌သော်လည်းကောင်း၊ ဣမေ-ဤ ရဟန်းတို့သည်၊ (ဘဏ္ဍန
 ကာရကမှ တစ်ပါးသော ဤ ရဟန်းတို့သည်၊) ပန္နရသီပဝါရဏ-ပန္နရသီ
 ပဝါရဏာကို၊ ပဝါရေဿန္တိ-ပဝါရဏာ ပြုနိုင်ကုန်လတ္တံ့၊ စ-ဆက်၊ စေ-
 ဤသို့၊ (၁၃-ရက် သို့မဟုတ် ၁၄-ရက်ကို ပန္နရသီဖြစ်အောင် ပြုလုပ်၍၊)
 ပဝါရေန္တေဟိ-ပဝါရဏာပြုသော ရဟန်းတို့သည်၊ သီမာယ-ဥပစာရသိမ်၏၊
 ဗဟိ-ပြင်ဘက်၌၊ (ကျောင်းတိုက် ပြင်ဘက်၌)၊ သာမဏေရေ-သာမဏေတို့ကို၊
 ထပေတွာ-ထား၍၊ (အစောင့်အရှောက် ထား၍)၊ တေ-ထို ဘဏ္ဍနကာရက
 ရဟန်းတို့သည်၊ အာဂစ္ဆန္တိ-လာကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ သုတွာ-ကြားရ၍၊
 (သာမဏေတို့ အထံမှ ကြားရလျှင်)၊ လဟံ လဟံ - လျှင်စွာ လျှင်စွာ၊
 သန္နိပတိတွာ-စုဝေး၍၊ ပဝါရေတဗ္ဗ-ရာ၏၊ ဧတမတ္ထံ-ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊
 ဒဿေတံ-ပြတော်မူခြင်းငှာ၊ တေ စေ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ တထာ ကရောက္ခူတိ-
 ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ။

စတုတ္ထဥပုသ် ပြုပြီးမှ ကြားရလျှင် (စတုတ္ထဥပုသ်ကို စာတုဒ္ဒသီ လုပ်ခွင့် မရသော
 ကြောင့်) ပဉ္စမ တော်သလင်းလကွယ် ဥပုသ်ကိုသာ စာတုဒ္ဒသီလုပ်ပါ။ ဤသို့
 လုပ်လျှင်လည်း တတိယဥပုသ်နှင့်တကွ ရေတွက်သော် စာတုဒ္ဒသီဥပုသ် နှစ်ရက်ရသဖြင့်
 ပါဠိတော်လာ "ဒ္ဓတ္တယော"ဝယ် ဒွေ အရတွင် ပါဝင်သည်-ဟူလို။

စေ ပေ၊ ပဝါရေဿန္တိ။ ။ ပန္နရသီဥပုသ်ကို စာတုဒ္ဒသီလုပ်ခြင်း၏ အကျိုးကို
 ပြလို၍ "စေ"သည်ကို မိန့်သည်။ ဤသို့ ပြုလုပ်ခဲ့မှုကြောင့် ဘဏ္ဍနကာရကရဟန်း
 တို့၏ တွက်ရိုး တွက်စဉ်အားဖြင့် ၁၃ ရက်မြောက်၌ဖြစ်စေ၊ ၁၄ ရက်မြောက်၌ဖြစ်စေ
 ဤ ကျောင်းတိုက်က ရဟန်းတို့မှာ ၁၅-ရက် ဖြစ်နေသောကြောင့် ပန္နရသီပဝါရဏာ
 ပြုနိုင်ကြလိမ့်မည်။ [စာတုဒ္ဒသီ သုံးရက် လုပ်ခဲ့ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ "တေရဿ"ဟု
 လည်းကောင်း၊ နှစ်ရက် လုပ်ခဲ့ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ "စာတုဒ္ဒသေ"ဟုလည်းကောင်း
 ဆိုသည်။ "ဣမေ"အရ ဘဏ္ဍနကာရကမဟုတ်သော ဤကျောင်းတိုက်က ရဟန်းတို့ကို
 ယူရမည်ဖြစ်သောကြောင့် "ဣမေတိ ဘဏ္ဍနကာရကာ"ဟု သောဇနာ၌တွေ့ရသော ပါဠိ
 သည် ပျက်ဟန်တူသည်။ "ဣမေတိ ဘဏ္ဍနကာရကဟိ ဣတရေ"ဟု ရှိသင့်သည်။]

စေ ပဝါရေဗ္ဗဟိ။ ။ ဤသို့ ပဝါရဏာ ရက် မတူအောင် အပြောင်း
 အလွဲ လုပ်ထားသော်လည်း စိတ်မချရသေးသောကြောင့် ပဝါရဏာ ပြုခါနီးဝယ်
 ကျောင်းတိုက် ပြင်ဘက်၌ သာမဏေများကို အစောင့်အရှောက် ချထားပါ။

အသံဝိဟိတာတိ-ကား၊ သံဝိဒဟနရဟိတာ-စီစဉ်ခြင်းမှ ကင်းကုန်သည်၊ အာဂမနဇာနနတ္တာယ-မိမိတို့၏ လာခြင်းကို သိစေခြင်း အကျိုးငှာ၊ အကတ သံဝိဒဟိတာ-မပြုအပ်သော အစီအစဉ်ရှိကုန်သည်၊ ဝါ-ပြုအပ်သော အစီအစဉ် မရှိကုန်သည်၊ အဝိညာတာဝ-သိစေအပ်သော အစီအစဉ် မရှိကုန်သည်သာ လျှင်၊ (အသိမပေးအပ်ကုန်သည်သာလျှင်) ဟုတွာ-၍၊ (အာဂစ္ဆန္တိ ဝပ်)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ **တောသံ ဝိက္ခိပိတ္တာတိ-ကား၊** (တုမေ)၊ ကိလန္တာ-ပင်ပန်းလာကြ ကုန်သည်၊ အတ္ထ-ဖြစ်ပါကုန်၏၊ မုဟုတ္တံ-တစ်မုဟုတ်မျှ၊ ဝိဿမထ-အပန်း ဖြေကြပါကုန်၊ ဣတိအာဒိနာ နယေန-ဖြင့်၊ သမ္မောဟံ-ပြင်းစွာတွေ့စေခြင်းကို၊ (ပြင်းစွာ တွေ့ဝေအောင်) ကတွာ-၍၊ (ပဝါရေတဗ္ဗံ ဝပ်)၊ ဣတိ အတ္ထော။

[ဘဏ္ဍနကာရက ရဟန်းတို့က “ယနေ့ ပဝါရဏာ ပြုကြလိမ့်မည်” ဟု သိ၍လာလျှင် ကြိုတင်၍ သိဖို့ရန် ဖြစ်သည်။] ထိုသို့ အစောင့်ထား၍ ဘဏ္ဍနကာရကတို့ လာကြ သတုံဟု ကြားရလျှင် မိမိတို့၏ တိုက်သံဃာကို အမြန်စည်းဝေးကာ အလွယ်ဆုံး ပဝါရဏာကို ပြုလိုက်ကြပါဟု ပြလို၍ “**တောဟိ**” စသော ပါဠိတော်ကို မိန့်တော်မူသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဥပုသ်ပြုရာ၌ စာတုဒ္ဒသီ၊ ပန္နရသီ အသုံးအနှုန်းသည် အပေါ်က လ အနေအထားကိုကြည့်၍ သုံးနှုန်းခြင်းမဟုတ်၊ လောကဝေါဟာရကိုလည်း ကြည့်၍ သုံးနှုန်းခြင်းမဟုတ်၊ ရဟန်းများ၏ ဥပုသ်ပြုရာ ရက်၊လ အစဉ်ကို လိုက်၍ သုံးနှုန်း ခြင်းဖြစ်သည်ဟုမှတ်ပါ။ [ဘဏ္ဍနကာရကနံ ၊ပေ၊ ပဝါရေဿန္တိတိ ဣမိနာ ယထာ သကံ ဥပေါသထကရဏဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဘိက္ခုနံ စာတုဒ္ဒသီ ပန္နရသီ ဝေါဟာရော၊ န စန္ဒကတိသိဒ္ဓိယာ တိထိယာ ဝသေနာတိ ဒဿေတိ၊-ဝိမတိ၊] ရှေ့၌ “**အနုစာနာဒိ ဘိက္ခဝေ ရာဇနံ အနုဝတ္တိတုံ**” ကား ဤနေရာမျိုးကို ရည်ရွယ်တော်မူသည်မဟုတ်။

သမ္မောဟံ ကတွာ။ ။ ပဝါရဏာကန်ကွက်ဖို့ရန် လာကြသော ဘဏ္ဍနကာရက ရဟန်းတို့ကို ကန်ကွက်ဖို့ကိစ္စ၌ သတိမရစေဘဲ ခေတ္တခဏမျှ မေ့အောင် ပြုခြင်းကို “**သမ္မောဟံ ကတွာ**” ဟု ဆိုသည်၊ ထိုပြုပုံကို ပြလို၍ “**ကိလန္တတ္ထ ၊ပေ၊ အာဒိနာ နယေန**” ဟု မိန့်သည်၊ “**အရှင်ဘုရားများ ဓရီးပင်ပန်းလာကြပါတယ်၊ ခဏ အပန်း ဖြေကြပါဦးဘုရား**” ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပြော၍ ကန်ကွက်ဖို့ ကိစ္စ၌ မေ့နေအောင် ပြုပါ-ဟူလို၊ ဤသို့ သမ္မောဟ ပြုခြင်းကိုပင် ထို ရဟန်းတို့၏ စိတ်ကို ပြန်လွှင့်စေခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် “**တောသံ ဝိက္ခိပိတ္တာ**” ဟု ပါဠိတော်၌ မိန့်တော်မူသည်၊ ထို့ကြောင့် “**ဝိက္ခိပိတ္တာ**” ဟုသာ ရှိသင့်၏၊ “**ဝိက္ခိပါပေတ္တာ**” ဟု ကာရိတ် မဝင်စေရ၊ ဤ ဝိက္ခိပိတ္တစိတ် ဟူသည် သမ္မောဟ ဖြစ်နေသော စိတ်ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “**သမ္မောဟံ ကတွာ**” ဟု ဖွင့်သည်။

နော စေ လဘောထာတိ-ကား၊ ဗဟိသီမံ-ဥပစာရသီမံ၏ ပြင်ဘက်သို့၊
 ကန္တ-သွားခြင်းငှာ၊ ဝါ-သွားခွင့်ကို၊ နော စေ လဘောယျ-အကယ်၍ မရကုန်အံ့၊
 ဘဏ္ဍနကာရကာနံ-ခိုက်ရန် ပြုတတ်သော ရဟန်းတို့၏၊ သာမဏေရေဟိ
 စ-နောက်ပါ သာမဏေတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဒဟရဘိက္ခု စ-ရဟန်းငယ်တို့
 ယှဉ်လည်းကောင်း၊ နိရုတ္တရံ-မပြတ်၊ အနုဗဒ္ဓါဝ-အစဉ်လိုက်အပ်ကုန်သည်သာ
 လျှင်၊ (တကောက်ကောက် လိုက်နေအပ်ကုန်သည်သာလျှင်) သစေ ဟောန္တိ-
 ကုန်အံ့၊ (စဝံ ဟောန္တေသု-သော်၊ “ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန အာဝါသိကာ
 ဘိက္ခု ဉာပေတဗ္ဗာ” ဟုပါဠိတော်၌စပ်) အာဂမေ ဇုဏှေတိ-ကား၊ ယံ-အကြင်
 လာလတ္တံ့သော လဆန်းပက္ခကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ အာဂမေ ဇုဏှေပဝါရေယျာမာ
 တိ-ဟူ၍၊ ဥတ္တိ-ကို၊ ထပေသံ-ထားကြကုန်ပြီ၊ ကောမုဒိယာ-ကုမုဒြာကြာ
 ရှိရာဖြစ်သော၊ ဝါ-ကုမုဒြာကြာ ပွင့်တုန်းဖြစ်သော၊ စာတုမာသိနိယာ-မီးလေးလ
 တို့၏ အဆုံးဖြစ်သော၊ အာဂမေ-လာလတ္တံ့သော၊ တသ္မိံ ဇုဏှေ-ထို လဆန်း
 ပက္ခ၌၊ (တန်ဆောင်မှန်းလပြည့်၌) အကာမာ-အလိုမရှိဘဲ၊ (ပဝါရဏာ မပြုလို
 ဘဲ)၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-၏၊ အဝသံ-မချွတ်ဧကန်၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-၏၊ ဟိ-မှန်၊
 တံ-ထို တန်ဆောင်မှန်းလပြည့်ကို၊ အတိက္ကမိတွာ-ကျော်လွန်၍၊ ပဝါရေတု-
 ငှာ၊ န လုတ္တတိ-မရအပ်တော့၊ [ပဝါရဏာခေတ် ကုန်သွားပြီ-ဟူလို။]

ပဝါရဏာသင်္ဂဟကထာ

၂၄။ အညတရော ဖာသုဝိဟာရေတိ-ကား၊ တရဏသမထော ဝါ-
 နသော သမထသညသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊
 (အဓိဂတာ နှအပ်သည်) တရဏဝိပဿနာ ဝါ-နသော ဝိပဿနာသည်
 သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ (အဓိဂတာ-သည်၊ ဟောတိ၌
 စပ်)၊ [ဖာသုဝိဟာရ၏ သရုပ်ကို တရဏသမထ၊ တရဏဝိပဿနာဟု ပြသည်၊
 “ဖာသု + ဝိဟာရတိ စတေနာတိ ဖာသုဝိဟာရော” ဟု ပြု၊ ချမ်းသာစွာ
 နေရကြောင်းဖြစ်သော နသော သမထ၊ နသော ဝိပဿနာ-ဟူလို၊ ဤသို့
 ဖာသုဝိဟာရ၏ သရုပ် ဖြစ်သောကြောင့် “တရဏဝိပဿနော” ဟု
 ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန် ရှိသည်မှာ မကောင်း၊] ပရိဗာဟိရာ ဘဝိဿာမာတိ - ကာ ။

အနိဗဒ္ဓရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနာဒိဘာဝေန-မမြဲသော ညဉ့်နေရာ၊ နေ့နေရာ စသည် ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ [ဝါဆိုရာ အရပ်မှ တစ်ပါးသော အရပ်သို့ ရောက်သည့်အတွက် နေရာ အတည်တကျ မရခြင်းကြောင့်၊ အာဒိဖြင့် အနိဗဒ္ဓ စင်္ဂမန စသည်ကို ယူ၊] ဘာဝနာနုယောဂံ-အားထုတ်အပ်သော ဘာဝနာကို၊ သမ္မာဒေတုံ-ပြီးစီးစေခြင်းငှာ၊ အသက္ကောန္တော-မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဗာဟိရာ-သမထ၊ ဝိပဿနာမှ ပြင်ပတို့သည်၊ ဘဝိဿာမ-ဖြစ်ကြရကုန်လိမ့် မည်၊ သဗ္ဗေဟော ဧကန္တံ သန္နိပတိတဗ္ဗန္တိ ဣမိနာ-ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်၊ ဆန္ဒဒါနံ-ဆန္ဒပေးခြင်းကို၊ ပဋိက္ခိပတိ-ပယ်မြစ်တော်မူ၏၊ [“သဗ္ဗေဟော”၌ ဝေဖြင့် အားလုံး စုရမည်၊ “တစ်ပါးတလေမျှ ဆန္ဒ မပေးရ” ဟု ပယ်မြစ်သည်- ဟူလို၊] ဟိ-မှန်၊ ဘိန္နဿ-ကွဲနေသော၊ သံဃဿ-၏၊ သမဂ္ဂကရဏကာလေ- ညီညွတ်မှုကို ပြုရာအခါလည်းကောင်း၊ (ဣတိ၌စပ်၊) တိဏဝတ္ထာရကသမထေ- တိဏဝတ္ထာရကသမထလည်းကောင်း၊ (ဤ သမထ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သမထက္ခန္ဓက၌ တွေ့ရလတ္တံ့၊) ဣမသိဉ္စူ ပဝါရဏာသင်္ဂဟေ-ဤပဝါရဏာကို ချီးမြှောက်ရာ ဌာနလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တိသု-သုံးပါးကုန်သော၊ ဣမေသု ဌာနေသု-ဤ ဌာနတို့၌၊ ဆန္ဒ-ကို၊ ဒါတံ-ငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်။

အယ် ပဝါရဏာသင်္ဂဟော နာမ-ဤ ပဝါရဏာကို ချီးမြှောက်ခြင်းမည် သည်ကို၊(န ဒါတဗ္ဗော၌စပ်၊) ဝိဿဋ္ဌကမ္မဋ္ဌာနာနံ-စွန့်လွှတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း ရှိသော ရဟန်းတို့အားလည်းကောင်း၊ (ကမ္မဋ္ဌာန်း အားမထုတ်သော ရဟန်း တို့အားလည်းကောင်း၊) ထာမဂတသမထဝိပဿနာနံ-အားအစွမ်းသို့ ရောက် သော သမထ၊ ဝိပဿနာ ရှိသော ရဟန်းတို့အားလည်းကောင်း၊ (ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်၍ အလွန်သမထ၊ဝိပဿနာ တိုးတက်နေသော၊ တရားပေါက်လုခါနီး ဖြစ်သော ရဟန်းတို့အားလည်းကောင်း၊) သောတာပန္နာဒိနဉ္စူ-သောတာပန် အစရှိသော ရဟန်းတော်တို့အားလည်းကောင်း၊ န ဒါတဗ္ဗော-မပေးထိုက်၊ ပန-အန္တယံ၊ တရဏသမထဝိပဿနာလာဘိနော-နသော သမထ၊ဝိပဿနာကို ရခြင်းရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗေ ဝါ-အလုံးစုံတို့သည်မူလည်း၊ ဟောန္တု-ဖြစ်စေကုန်၊ ဥပနာ ဝါ-ထက်ဝက်တို့သည်မူလည်း၊(ဟောန္တု)၊ (တရဏသမထဝိပဿနာ လာဘိ-သော၊) ဧကပုဂ္ဂလော ဝါ-တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်မူလည်း၊ (ဟောတု-စေ)၊ ဧကဿပိ-တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း၊ ဝဋ္ဋေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ဒါတဗ္ဗော ယေဝ-သည်သာ၊ ပဝါရဏာသင်္ဂဟေ-ကို၊ ဒိန္တေ-ပေးအပ်ပြီးသော၊

အန္တောဝဿေ- ဝါ၏ အတွင်း၌၊ ပရိဟာဇရာဝ- အစောင့်အရှောက်ကဲ့သို့၊
 ဟောတိ၊ အာဂန္တုကာ-အာဂန္တုကရဟန်းတို့သည်၊ တေသံ-ထို ပဝါရဏာသင်္ဂဟ
 ရပြီးသော ရဟန်းတို့၏၊ သေနာသနံ-ယူထားအပ်ပြီးသော ကျောင်းအိပ်ရာ
 နေရာကို၊ ဂဟေတုံ-ယူခြင်းငှာ၊ န လံဘန္တိ-မရကုန်၊ တေဟိပိ-ထို ပဝါရဏာ
 သင်္ဂဟ ရထားသော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဆိန္ဒဝဿေဟိ-ပြတ်သော ဝါ
 ရှိသော ရဟန်းတို့သည်၊ န ဘဝိတဗ္ဗ-မဖြစ်ရာ၊ (နဂိုကလည်း ဝါ မပြတ်ခဲ့ရ၊
 သတ္တာဟကရဏီယ မရှိဘဲလည်း မသွားရ၊) ပန-အနွယ်၊ ပဝါရေတွာ-
 ပဝါရဏာပြုပြီး၍၊ အန္တရာပိ-တန်ဆောင်မှန်းလပြည့်နေ့ မရောက်မီ အကြား၌
 လည်း၊ စာရိကံ-ဒေသစာရိကို၊ ပက္ကမိတုံ-ဖဲသွားခြင်းငှာ၊ လဘန္တိ-နံ၏၊ ဣတိ
 (ဣမဿ အတ္တဿ)-ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒဿနတ္ထံ-ပြတော်မူခြင်း
 အကျိုးငှာ၊ ဟေဟိ စေ ဘိက္ခုဝေတိအာဒိ-အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို၊ (ဘဂဝါ)၊
 အာဟ-ပြီ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသောဝတ္ထုတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်း
 သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ပဝါရဏာက္ခန္ဓကဝတ္ထုနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ပရိဟာရာဝ ဟောတိ။ ။ ပဝါရဏာသင်္ဂဟကို မပြုလျှင် ဝါပ အချိန်၌
 ရောက်နေစရာ ရှိသော်လည်း ပဝါရဏာသင်္ဂဟကို ပြုထားသည့်အတွက် ဝါတွင်း၌
 ကဲ့သို့ အားလုံး အစောင့်အရှောက်ရသည်-ဟုလို၊ သတ္တာဟကံစွ မရှိဘဲ မသွားရ၊
 ဝါတွင်း၌ နေဖို့ရန် ယူထားသော သေနာသနကို ရ၍ ရနေသည်၊ ထို ယူအပ်ပြီးသော
 သေနာသနကို အခြား ကျောင်းတိုက်၌ ဝါကျွတ်၍ လာသော ဝါတော်(၆၀)ရပြီးသော
 အာဂန္တုကာ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတို့အားသော်မှ ဖယ်၍ပေးဖွယ် မလို၊ ထို ပရိဟာရကို ပြလို၍
 အာဂန္တုကာ စသည်ကို မိန့်သည်၊ [အာဂန္တုကာ ၊ပေ၊ န လဘန္တိတိ သဗေပိ သဋ္ဌိဝဿ
 ဘိက္ခု၊ အာဂန္တု၊ တေသံ သေနာသနံ ဂဟေတုံ န လဘန္တိ၊-သာရတ္ထ။]

ပဝါရေတွာ ၊ပေ၊ လဘန္တိ။ ။ “ပဝါရဏာ ပြုပြီး၍” ဟုရာ၌ သိတင်ကျွတ်
 လပြည့်နေ့၌ ပဝါရဏာ ပြုခြင်းကို ဆိုလိုသည်မဟုတ်၊ တန်ဆောင်မှန်းလပြည့်
 မတိုင်မီ အကြားကာလ တစ်ရက်ရက်၌လည်း တိုက်သံသာ စည်းစဉ်၌ ပဝါရဏာ
 ပြုနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ “ဟေဟိ စေ ဘိက္ခုဝေ ဘိက္ခုဟိ ကလေ
 ပဝါရဏာသင်္ဂဟေ အညတရော ၊ပေ၊ သော စေမဿ ဝစနိယော၊ သာဘဂုသော
 ပဝါရေတွာ ဂန္ဓာဟိတိ” ဟု မိန့်တော်မူသည်၊ [ပဝါရဏာသင်္ဂဟေ ကလေ
 ပက္ကမိတုကံစာ သံသံ သန္နိပါတေတွာ ပဝါရေတုံ လဘန္တိ၊ -သာရတ္ထ။]

၅-စမ္မက္ခန္ဓကအဖွင့်

[သားရေနှင့်စပ်၍ ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်အပေါင်း။]

သောဏကောဠိဝိသဝတ္ထုကထာ

၂၄၂။ စမ္မက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဣဿရိယာဓိပစ္စန္ဓိ-ကား၊ ဣဿရဘာဝေန စ-အစိုးရသူ၏ အဖြစ်နှင့်လည်းကောင်း၊ အဓိပတိဘာဝေန စ-အကြီးအကဲ၏ အဖြစ်နှင့်လည်းကောင်း၊ သမန္နာဂတံ-ပြည့်စုံသော၊ ရစ္စန္ဓိ-ကား၊ ရာဘောဝံ-မင်း၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ရညာ-မင်းသည်၊ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ-ပြုထိုက်သော ကိစ္စကို၊ (ကာရေတိ၌ စပ်၊) သောဏော နာမ ကောဠိဝိသောတိ ဧတ္ထ- ၌၊ သောဏောတိ- ကား၊ တဿ- ထို သူဌေးသား၏၊ နာမံ- အမည်တည်း၊ ကောဠိဝိသောတိ - ကား၊ (တဿ - ထို သူဌေးသား၏၊)

ဣဿရိယာဓိပစ္စန္ဓိ။ ။[အချို့စာအုပ်၌ “ဣဿရဓိပစ္စန္ဓိ”ဟု ရှိ၏၊ နောက်အဖွင့်ကို ကြည့်၍ “ဣဿရိယာဓိပစ္စန္ဓိ”ဟု ရှိသင့်၏၊ ယောဇနာ၌လည်း “ဣဿရိယာဓိပစ္စန္ဓိ”ဟုပင် ရှိသည်၊] သက္ကတ၌ အစိုးရခြင်းအနက်ဟော “ဤသ” ဓာတ်နောင် ဝရစ်ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော “ဤသွရ”ပုဒ်သည် ပါဠိ၌ ဝ အစား သံ လာ, ဤ ကို ရဿပြု၍ “ဣဿရ”ဟု ဖြစ်၏၊ “ဣဿရဿ+ဘာဝေါ-အစိုးရသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရာထူးစည်းစိမ်သည်၊ ဣဿရိယံ” မည်၏၊ ထို့ကြောင့် “ဣဿရဘာဝေန”ဟု ဖွင့်သည်၊ “အဓိပတိနော-အကြီးအကဲ၏၊ ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သြဇာအာဏာသည်၊ အာဓိပစ္စန္ဓိ” မည်၏၊ ထို့ကြောင့် “အဓိပတိဘာဝေန”ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို နှစ်ပုဒ်ကို ဒွန်သမာသံ တွဲပြီးနောက် သမန္နာဂတံကို ကြည့်၍ အဿတ္ထိတဒ္ဒိတ် ဆင့်ပါ၊ သို့မှ ရစ္စနှင့် အရတူမည်၊ [ယောဇနာ၌ကား “သမန္နာဂတံ”ပုဒ် အကျေ ကြံ၏။]

ရစ္စ။ ။ရညော နောင် ပထမနည်းအလို ဘာဝအနက်၌, ဒုတိယနည်းအလို “ရညော+ကမ္မံ”ဟု ပြု၍ ကမ္မအနက်၌ ဣ ပစ္စည်းဖြင့် “ရစ္စံ”ဟု ပြီး၏၊ “ရာဘောဝံ-ရှင်ဘုရင်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ”ဟူသည်, တိုင်းသူပြည်သား လူအများက ဘုရင်မြှောက်မှု, အရိအသေ ပေးမှု, အခွန်ဆက်မှု စသည်တည်း၊ ဤနည်း၌ “ရစ္စံ-မင်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဘုရင်မြှောက်မှု စသည်ကို၊ ကာရေတိ-တိုင်းသူပြည်သား လူအများကို ပြုစေ၏”ဟု ပေးပါ၊ နောက်နည်း၌ “ရှင်ဘုရင်၏ ပြုထိုက်သော ကိစ္စ” ဟူသည် အုပ်စိုးမှု, တရားစီရင်မှု, သြဝါဒပေးမှု စသော ကိစ္စများတည်း။

ဂေါတ္ထံ-အနွယ်တည်း၊ ပါဒတလေသု လောမာနီတိ-ကား၊ ရတ္တေသု-နိမြန်း
 ကုန်သော၊ ပါဒတလေသု-ခြေဖဝါး အပြင်တို့၌၊ သုခုမာနိ-သိမ်မွေ့ကုန်သော၊
 အဉ္စနဝဏ္ဏာနိ-မျက်စဉ်းညိုအဆင်းရှိကုန်သော၊ ကမ္မစိတ္တိကတာနိ-ကံသည်
 ဆန်းကြယ်စွာ ပြုအပ်ကုန်သော၊ လောမာနိ-အမွေးတို့သည်၊ ဇာတာနိ-
 ပေါက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-နံ၏၊ ကိရ-ချဲ့၊ သော-ထို သောဏသုဋ္ဌေးသား
 သည်၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ အသီတိသဟဿာန-ရှစ်သောင်းကုန်သော၊ ပုရိသာန-
 တို့၏၊ ဇေဋ္ဌပုရိသော-အကြီးအကဲ ယောက်ျားသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ တေဟိ-
 ထို ရှစ်သောင်းသော ယောက်ျားတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ-ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ
 ၏၊ ဝသနဋ္ဌာနေ-သီတင်းသုံးတော်မူရာ အရပ်၌၊ ပဏ္ဏသာလံ-သစ်ရွက်ကျောင်း
 ကိုး၊ ကတွာ-၍၊ အတ္တနော-၏၊ သဿိရိကံ-အသရေရှိသော၊ ဥဏ္ဏပါဝါရဏံ-
 သားမွေးအပေါ်ခြံကို၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ-၏၊ ပါဒေဟိ-ခြေတို့ဖြင့်၊ အက္ကမနဋ္ဌာနေ-
 နင်းရာအရပ်၌၊ ပါဒပုဉ္ဇနိကံ-ခြေသုတ်အဝတ်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ထပေသိ-
 ထားပြီ၊ ပန-ဆက်၊ တေ မာသံ-ဝါတွင်း သုံးလပတ်လုံး၊ သဗ္ဗေဝ-အလုံးစုံသော

“ရန္တံ-မင်း၏ အပူကိစ္စကို၊ ကာရေတိ-ပြု၏” ဟု အနက်ပေးပါ။ ကာရေ ၌ ဇော
 ပစ္စည်းလည်း ကာရိတ်မဟုတ်၊ စုရာဒိ ဇော ပစ္စည်းတည်း။ [အာယာရာမဆရာတော်၏
 မောဂ္ဂလ္လာန် ခါဒိ(၁၅)သုတ် နိဿယကို မှီးသည်၊ နောက်နည်း၌ **“ရညော+ဣဒံ”** ဟု
 ဣဒံတဒ္ဓိတ်လည်း ယောဇောပြု၏။]

ဂေါတ္ထံ။ ။ ဤ၌ အနွယ်ကို အကြောင်းပြု၍ **“ကောဋီဝိသ”** မည်၏ဟု ဖွင့်သည်၊
 အပဒါနိ၌ကား၊ မွေးဖွားပြီးရာ ခဏ၌ အာသုဋ္ဌေးက ကုဋေနှစ်ဆယ်သော ဥစ္စာကို
 နို့တိုက်ဖို့ရန် နို့ဖိုး လက်ဖွဲ့သောကြောင့် **“ကောဋီဝိသ”** ဟု ဆိုလိုလျက် **“ဧက္ကဝါဋံ”** မှ
“ဧက္ကဝါဋံ” ဖြစ်သကဲ့သို့ ငှက် ဥပြု၍ ကောဋီဝိသ အမည်ရကြောင်းကို မိန့်ဆိုလေသည်။

**ဇာတပုတ္တဿ ဓေ သုတွာ၊ ပီတု ဆနော အယံ အဟ၊
 ဒဒါမဟံ ကုမာရဿ၊ ဝိသကောဋီ အနုနကေ။**

ဥဏ္ဏပါဝါရဏံ။ ။ ဝါဂ္ဂမိကို နှစ်ဖက်ချော ရက်ထားသော အပေါ်ခြံလည်း
 ရှိသောကြောင့် ထို ကပ္ပာသပါဝါရကို တားမြစ်ခြင်းငှာ **“ဥဏ္ဏ”** ဟု ဝိသေသန [၆ ရ
 သည်၊ ယခုအခါ သိုးမွေးဖြင့် နှစ်ဖက်ချော ရက်အပ်သော ခြံထည်မျိုးကို **“ဥဏ္ဏပါဝါရ”**
 ဟု ခေါ်သည်၊ [ပုဉ္ဇတိ အနေနာတိ ပုဉ္ဇနံ၊ ပါဒဿ+ပုဉ္ဇနံ ပါဒပုဉ္ဇနံ၊ ပါဒပုဉ္ဇနရန-
 သုတ္တံ၌ ဣကပစ္စည်း သက်၍ **“ပါဒပုဉ္ဇနိကံ”** ဟု ဖြစ်၏၊ ယောဇော၌ကား
“ပါဒပုဉ္ဇနိယံ” မှ ယံ ကို က ပြုဟု ကြံသည်။]

ယောက်ျားတို့သည်ပင်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌဟိံသု-ပြုစုလုပ်ကျွေးကြကုန်ပြီ၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ တဿ စ-ထို သောဏသူဌေးသား၏လည်းကောင်း၊ တေသဉ္စ အသီတိယာ ဂါမိကသဟဿာနံ-ထို ရှစ်သောင်းသော ရွာသူကြီး တို့၏လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗယောဂေါ-ရှေး၌အားထုတ်အပ်သော ကောင်းမှုတည်း။

အသီတိဂါမိကသဟဿာနီတိ-ကား၊ တေသု ဂါမေသု-ထို ရွာတို့၌၊ ဝဿန္တာနံ-နေကုန်သော၊ ကုလပုတ္တာနံ-အမျိုးသားတို့၏၊ အသီတိသဟဿာနီ- ရှစ်သောင်းသော ရွာသူကြီးတို့ကို၊ (သန္နိပါတာပေတွာ၌စပ်၊) **ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေနာတိ-ကား၊** ကေနစိ-တစ်ခုတစ်ခုသော၊ ကရဏီယေန ဝိယ- ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်ကဲ့သို့၊ (ဒူတံ ပါဟေသိ၌ စပ်၊) ပန-ဆက်၊ အဿ-ထို မိမိသာရမင်း၏၊ တဿ-ထို သောဏသူဌေးသားကို၊ ဒဿနာ-ကြည့်လိုခြင်း သည်၊ အညတြ-ကြည့်၍၊ ကိဉ္စိ-သော၊ ကရဏီယံ-ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်၊ န အတ္ထိ- မရှိ၊ ရာဇာ-သည်၊ တာနိပိ အသီတိကုလပုတ္တသဟဿာနီ-ထို ရှစ်သောင်း သော အမျိုးသားတို့ကိုလည်း၊ သန္နိပါတာပေန္တော-စည်းဝေးစေလတ်သော်၊ ဧဝံ-ဤသို့ စည်းဝေးရလျှင်၊ အပရိသင်္ကန္တော-မရွံ့မကြောက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သောဏော-သောဏသည်၊ အာဂမိဿတိ-လာလတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ သန္နိပါတာပေသိ ကိရ-စည်းဝေးစေသတတ်။

ဒိဋ္ဌဓမ္မိက အတ္ထတိ-ကား၊ ကသိဝဏိဇ္ဇာဒီနိ-လယ်ထွန်ခြင်း၊ ကုန်ရောင်း ခြင်း အစရှိသော အမှုတို့ကို၊ ဓမ္မေန-တရားသဖြင့်၊ ကတ္တဗ္ဗာနိ-ပြုထိုက်ကုန်၏၊ မာတာပိတရော-မိဘတို့ကို၊ ဓမ္မေန-ဖြင့်၊ ပေါသေတဗ္ဗာ-မွေးမြူထိုက်ကုန်၏၊

ကေနစိဒေဝ။ ။ အခြားနေရာ၌ “**ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန**” ဟု လာလျှင် ဧဝံ သည် အဝဓာရဏတ္ထတည်း၊ ဤ၌ကား “**ကေနစိ+ဣဝ**” ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ “**ဥပမတ္ထ ဣဝသဒ္ဓါ**” ဟု သိစေလိုသောကြောင့် “**ကရဏီယေန ဝိယ**” ဟု ဖွင့်သည်၊ “**သူ၏ ခြေဖဝါးကို ကြည့်လိုသော ကိစ္စမှတစ်ပါး အခြားကိစ္စ မရှိသော်လည်း ရှိသကဲ့သို့ ထင်အောင် တမန်စေလွှတ်သည်**” ဟုလို။

ဒိဋ္ဌဓမ္မိက အတ္ထ။ ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိက ပုဒ်၊ သမ္ပရာယိက ပုဒ်တို့၏ ဝစနတ္ထကို ပါရာမိကဏ် သမယပုဒ်အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ၊ ထို ဒိဋ္ဌဓမ္မိက ပုဒ်၏အရ “**ဟိတ**” ကို အရ ကောက်ရကြောင်းကိုလည်း ပြခဲ့၏၊ ဟိတနှင့် အတ္ထလည်း အရတူ၏၊ ထို့ကြောင့် “**ဣဝ လောကဟိတေ အတ္ထ**” ဟု ဖွင့်သည်၊ [ယောနော၌ကား “**ဣကသဒ္ဓေါ ဟိတတ္ထေ ပဝတ္ထော**” ဟု ဖွင့်လေသည်။]

ဣတိ ဝေမာဒိနာ-သော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ဣဓ လောကဟိတော-ဤလောက
 ၏ စီးပွား ဖြစ်ကုန်သော၊ အတ္ထေ-စီးပွားတို့ကို၊ အနုသာသိတ္တာ-သွန်သင်ပြီး၍၊
 (ဥယျောဇေသိ-ပြန်လွတ်ပြီ၌ စပ်၊) သော နော ဘဂဝါတိ-ကား၊ အမှာကံ-
 ဗဟို၏၊ သော ဘဂဝါ - ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ တုမေ - သင်တို့ကို၊
 သမ္မုရာယိကေ - တမလွန်ဘဝ၌ ယှဉ်ကုန်သော၊ အတ္ထေ - စီးပွားတို့ကို၊
 အနုသာသိဿတိ-သွန်သင်တော်မူလိမ့်မည်၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

ဘဂဝန္တံ ပဋိဝေဒေတိ-ကား၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဇာနာပေမိ-သိစေသေး၏၊
 (သိဖို့ရန် လျှောက်ထားသေး၏၊ "တာဝ-ထို လျှောက်ထားရာ ကာလတိုင်
 အောင်၊ ဣဓေ-ဤ အရပ်၌ပင်၊ ဟောထ-ဖြစ်ရစ်ကြကုန်" ဟု ပါဠိတော်၌
 စပ်၊) ပါဠိကာယ နိမုစ္ဆိတ္တာတိ-ကား၊ သောပါနဿ-စောင်းတန်းလှေကား၏၊
 ဟေဇ္ဇာ-အောက်ဖြစ်သော၊ (ခြေရင်းဖြစ်သော၊) အမုစန္ဒပါသာဏေ-လ
 ထက်ဝက်သဏ္ဍာန်ရှိသော ကျောက်ဖျာ၌၊ နိမုစ္ဆိတ္တာ-ငုပ်လျှိုး၍၊ ယဿ ဒါနိ
 ဩပေ၊ မညတီတိ-ကား၊ တေသံ-ထို ရှစ်သောင်းသော ရွာသူကြီးတို့၏၊ ယဿ
 ဟိတကိရိယတ္ထဿ-အကြင် စီးပွားကို ပြုခြင်းဟူသော ကိစ္စ၏၊ ကာလံ-
 အချိန်ကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဇာနာတိ-သိတော်မူ၏၊ (တံ ဟိတကိရိယတ္ထံ-
 ထို" စီးပွားကို ပြုခြင်းဟူသော ကိစ္စကို၊ ကရောတု-ပြုတော်မူပါ၊ ဤသို့
 နိယမဝါကျ ထည့်ပေးပါ၊) ဝိဟာရပစ္စယာယန္တိ - ကား၊ ဝိဟာရပစ္စန္ဓေ -

---

အမုစန္ဒပါသာဏေ။ ။ ပါဠိကာ သဒ္ဒါသည် လှေကားဦး၌ ခင်းထားအပ်သော
 လထက်ဝက်သဏ္ဍာန်ရှိသော ကျောက်ဖျာကို ဟောသော ရဋ္ဌိသဒ္ဒါတည်း၊ အဘိဓာန်
 (၂၂၀)၊ နဂိုက အပိုင်းဖြစ်သော ကျောက်ဖျာ၏ တစ်ဝက်ကို လှေကားထိပ်အရင်း၌
 သွင်း၍ လှေကားခုံ လုပ်ထားသောကြောင့် တစ်ဝက်သာ ပေါ်နေရကား လ ထက်ဝက်
 နှင့် တူနေသည်၊ [သောပါဏမူလေ ဥပမံ အန္တော ပဝေသေတွာ ထပိတေ
 အမုပါသာဏေ-ဝိမတိ။]

ယဿ ဩပေ၊ မညတီ။ ။ ဤ ဝါကျသည် ရှေးခေတ်က တစ်စုံတစ်ခုကိစ္စကို
 တိုက်တွန်းရာ၌ သုံးစွဲအပ်သော ဝေါဟာရပါဠိဝါကျတည်း၊ "ယဿ" ၏ အနက်ကို
 အရာအားလျော်စွာ စွဲ၍ "တံ ကရောဟိ (ကရောတု)" စသည်ဖြင့် နိယမဝါကျ
 ထည့်ရသည်၊ ဤနေရာ၌ "သမ္မုရာယိကေ အတ္ထေ အနုသာသိဿတိ" ဟူသော
 ရှေ့စကားနှင့် လိုက်လျောအောင် ယဿ၏ စွဲနက်ကို "ဟိတကိရိယတ္ထဿ" ဟု
 ဖွင့်သည်၊ [ယောဇနာ၌ တစ်နည်း ဖွင့်လေသေး၏။]

ကျောင်း၏အစွန်ဖြစ်သော၊ ဆာယာယံ- ဘရိပ်၌၊ (အာသနံ ပညပေတိ၌ စပ်၊) ပြုစွာယာယံ ၌ ပ သည် ပစ္စန္တ အနက်ဟောတည်း၊) သမဗ္ဗာဟရန္တီ တိ- ကား၊ ပသာဒဝသေန-ကြည်ညိုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပုနပ္ပုနံ-အထပ်ထပ်၊ မနသံ-၌၊ ကရောန္တိ-ပြုကြကုန်၏၊ (စိတ်ဝင်စားကြကုန်၏၊) ဘိယျောသော မတ္တာယာတ်-ကား၊ မတ္တာယ-အတိုင်းအရှည်ထက်၊ ဘိယျောသော-လွန်စွာ၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဝါ-ထပ်၍၊ ဝိသိဋ္ဌတရံ-သာ၍ ထူးခြားသော၊ (ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယံ- တုန်ခိုးပြာဠိဟာကို၊) ဒဿေဟိ-ပြလော၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အန္တရဇာယတီတိ- ကား၊ အဒဿနံ-မမြင်ရခြင်းသည်၊ ဟောတိ။

သမဗ္ဗာဟရန္တီ ။ ။ သံ+အနု+အာဟရန္တိ၊ အရှင်သာဂတ၏ တန်ခိုးကို မြင်၍ ကြည်ညိုသောကြောင့် စိတ်ကို (အရှင်သာဂတဆိုသို့) “သံ-ကြည်ညိုသောအားဖြင့် ကောင်းစွာ၊ အနု-အစနိစနိ၊ အာဟရန္တိ-ဆောင်ကြကုန်၏” ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ပသာဒ ခပ၊ မနသိကရောန္တိ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွက် ဖွင့်သည်။ အရှင်သာဂတ အပေါ်၌ စိတ်ဝင်စားနေကြသည်-ဟူလို၊ [ယောနော၌ “သမ္ပုနာဟရန္တီ” ပါဠိကို လူ၍ (“သံ+မနံ+အာဟရန္တိ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်ပြီးလျှင်) “သံ ပုနပ္ပုနံ+မနံ+သာဂတံ အဘိဗုဒ္ဓံ ဟရန္တိ” ဟု သဒ္ဒတ္ထလည်းကောင်း၊ “ပသာဒဝသေန” ဟူသော ဝိသေသနဖြင့် ကောဝေသေနကို တားမြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွက်လည်းကောင်း ဖွင့်၏။]

ဘိယျောသော မတ္တာယ ။ ။ “ဘိယျောသော ခပ၊ ဒဿေဟိတိ အတ္ထော” ဟု အဓိပ္ပာယ်အနက် ဖွင့်၏။ “တန်ခိုးကို ပြ၍ အရှင်သာဂတကို ကြည်ညိုနေကြ သော လူတို့အား နောက်ထပ် တိုး၍ တန်ခိုးပြလော” ဟု တိုက်တွန်းတော်မူသော ဘုရားရှင်၏ စကားတော်တည်း။ [ဘိယျောသော မတ္တာယ၏ အဆုံးအဖြတ်ကို မောဂ္ဂလ္လာန်၂-ကဏ္ဍ၊ ၂၅ သုတ် အဖွင့်ကိုလည်းကောင်း၊ ကစွည်းဘာသာဋီကာ သမာသံ သမ္ပဒါန်အခန်းကိုလည်းကောင်း ကြည့်ပါလေ။

၁၃၃

သောတာပန် ပဉ္စကောသလ

၂၄၃။ လောဟိတေန ဖုဇ္ဈော ဟောတိတိ-ကာ။ လောဟိတေန-
သျှားသည်။ မက္ခိတော-လိမ်းကျအပ်သည်။ ဟောတိ။ ဂဝါယာတနန္တိ-ကား။
ယတ္ထ-အကြင် အရပ်၌။ ဂါဝေါ-နွားတို့ကို။ ဟညန္တိ-သတ်အပ်ကုန်၏။
တာဒိသော-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဝိဏာယ-

လောဟိတေန ဖုဇ္ဈော။ ။ စာအုပ်တို့၌ "ဖုဇ္ဈော" ဟုချည်း ရှိ၏။ "ပျံ့နှံ့" ဟု
လည်း လေးကြ၏။ ဖုဇ္ဈ ဓာတ်သည် ဝိကသန၊ ဘေဒန (ပွင့်ခြင်း၊ ဖောက်ခွဲခြင်း)
အနက်ကိုသာ ဟော၏။ ယောဇနာ၌ ဖုရ ဓာတ်ကြံ့၍ "ဖုရတိ ဝိပုရတိ ဗျာပေတိတိ
ဖုဇ္ဈော" ဟု ပြု၏။ ထိုအလို "လောဟိတေန-သျှားဖြင့်၊ ဖုဇ္ဈော-ပျံ့နှံ့သည်" ဟု ပေး။
ဖုရ ဓာတ်၏ ဗျာပန အနက်ကိုလည်း မတွေ့ရ။ ထို့ကြောင့် ဖုဇ္ဈော နေရာဝယ်
"ဖုဇ္ဈော" ဟု မူလပါ၌ ဖြစ်လေရာသလားဟု စဉ်းစားမိ၏။ ထိုသို့ ရှိမှလည်း
"မက္ခိတော" ဟုသော ကမ္မရုပ်ဖြင့် အဓိပ္ပာယ် အဖွင့်နှင့် ညီညွတ်မည်။ ပါရာမိကဏ်
တတိယဈာန် အခန်း၌ ထို မူကွဲမျိုး ရှိခဲ့သည်။

ဂဝါယာတနန္တိ။ ။ အာဟညန္တိ ဧတ္ထာတိ အာယာတနံ-သတ်ဖြတ်အပ်ရာ အရပ်။
ဂုနံ+အာယာတနံ ဂဝါယာတနံ-အရှင်သောတာပန် စင်္ကြံ သွားလျက် ကမ္မဋ္ဌာန်း
ကြီးစားသောအခါ မူလက အလွန်နနယ်သော ခြေဖဝါးတို့သည် ကွဲကုန်၏။ ခြေဖဝါး
ဖြင့် မသွားနိုင်သောအခါ လေးဖက်ထောက်၍ စင်္ကြံ သွားလျက် တရားအားထုတ်
ပြန်၏။ ထိုအခါ ဒူးပုဆစ်ရော လက်နှစ်ဖက်ပါ ကွဲကုန်၏။ ထို့ကြောင့် စင်္ကြံ
တစ်လျှောက်လုံး သွေးလူးနေသည်မှာ နွားသတ်ရာ သချိုင်းကဲ့သို့ အမြင်မကောင်း
ဖြစ်နေတော့သတတ်။ [ဆက္ကအင်္ဂုတ္တိုရ် အဋ္ဌကထာ။]

ဝိဏာယ ဣဝ။ ကုသလတာ။ ။ စာအုပ်တို့၌ ပါ၌အမျိုးမျိုး ရှိ၏။ ဋီကာ၌
"ဝိဏာယ တန္တိဿဇေ-ကုသလတာ နာမ ဝိဏာယ ဝါဒနကုသလတာ" ဟု ရှိ၏။
ဋီကာပါ၌သည် အဋ္ဌကထာ၌ ရောက်နေသောကြောင့် ထို ပါ၌အတိုင်း ရှိစေ။ တန္တိ
သဒ္ဒါသည် ဝုဏ(စောင်းကြိုး၊ စောင်းညှို့)အနက်ကို ဟော၏။ ပါဠိတော်၌ "ကုသလော
တံ ဣဝ။ တန္တိဿဇေ" ဟု ရှိ၏။ ထို ပါဠိတော်မှ ဝိဏာယ တန္တိဿဇေ ကုသလော
ကို ယူ၍ ကုသလအဖြစ် (ကျွမ်းကျင်ပုံ)ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် "ဝိဏာယ
တန္တိဿဇေ ကုသလတာ နာမ ဝိဏာယ ဝါဒနကုသလတာ" ဟု ဖွင့်သည်။ ["ဝိဏာ
ဝါဒနကုသလော" ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏။ ယောဇနာ၌လည်း ဖွင့်၏ စဉ်းစားပါ။]

ဗုဒ္ဓိဇ္ဈာတိ။ ။ ဤ အဖွင့်မှ စ၍ နောက်လာမည့် အဖွင့်များသည် ဤ
အဋ္ဌကထာ၏ မူရင်းမဟုတ်။ ဋီကာမှ(သို့မဟုတ်) ဤသုတ် ပါဠိတော်၏ အဖွင့်ဖြစ်သော

စောင်း၏။ တန္တိဿရေ-ညှို့၏အသံ၌၊ ကုသလတာ နာမ-ကျွမ်းကျင်သူ၏ အဖြစ် မည်သည်။ ဝိဏာယ- စောင်းကို၊ ဝါဒနကုသလတာ- တီးခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏ အဖြစ်တည်း။ ဝိဏာယ တန္တိဿရေတိ-ကား၊ ဝိဏာယ-၏။ တန္တိယာ-ညှို့၏။ သရေ-အသံ၌၊ (ကုသလော-ကျွမ်းကျင်သည် မဟုတ်လော?ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်)။ အစ္စာယတာတိ-ကား၊ အတိအာယတာ-အလွန် ဆွဲဆန်အပ်ကုန်သည်။ ဝါ-အလွန် တင်းကုန်သည်။ ခရမုစ္ဆိတာ-မာမာခက်ခက် တီးအပ်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။ သရဝတီတိ-ကား၊ သရသမ္ပန္နာ-အသံနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်းကောင်း၊ [ဝန္တပစ္စည်း၏ ပသံသာအနက်ကို ဖွင့်သည်။] ကမ္ပညာတိ-ကား၊ ကမ္မက္ခမာ-တီးခြင်းအမှု၌ ခံသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တီး၍ ကောင်းသည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ [ခမအနက်၌ ဣပစ္စည်း နအက္ခရာ လာ၍ ကမ္ပည် ပြီးသည်ဟု ပြသည်။ ယောဇနာ၌ ဥ ပစ္စည်းဟုဆို၏။] အတိ သိထိလာတိ-ကား၊ မန္တမုစ္ဆိတာ-ပျော့ညံ့စွာတီးအပ်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ -နံ၏။)

ဆက္ကအင်္ဂုတ္တိုရ် ဒုတိယပဏ္ဏာသက မဟာဝဂ္ဂ အဋ္ဌကထာမှ ယူထားသော အဖွင့်များသာ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် နောက်၌ “သုတ္တတ္ထော ပန သုတ္တသံဝတ္ထနာတော ယေဝ ဂဟေတဗ္ဗော”ဟု ဆိုလိမ့်မည်။

အစ္စာယတာ။ ။ ဝိဏာယ တန္တိယော အစ္စာယတာ၏ အဖွင့်တည်း။ အာယတ၌ အာပုဗ္ဗ ယမု ဓာတ်သည် ဒီဃဘာဝ (ရှည်လျားသည်၏အဖြစ်၊ ရှည်အောင် ဆွဲဆန်ခြင်း)အနက်ဟောတည်း။ လျော့နေသော စောင်းကြိုးကို တင်းအောင် ပြုလိုက်သော အခါ အနည်းငယ် ရှည်လာ၏။ ထို့ကြောင့် “အစ္စာယတာ”၌ “အလွန်တင်းကုန်သည်” ဟု ဝေါဟာရတ္ထ ဖြစ်၏။ ခရမုစ္ဆိတာကား အဓိပ္ပာယ်တ္ထတည်း။

ခရမုစ္ဆိတာ။ ။ မုစ္ဆနာကို အဘိဓာန် နိဿယသစ်၌ “အနိမ့် အမြင့် အသံ လွှတ်ခြင်း”ဟု ဆို၏။ “သရေသု တေသု ပစ္စကော၊ တိဿော တိဿော ဟိ မုစ္ဆနာ”ဟူသော (၁၃၅) အဘိဓာန် ကြည့်ပါ။ ထို၌ တိဿော တိဿော မုစ္ဆနာ ဟူသည် အသံ၏ အနိမ့်၊ အမြင့်၊ အလတ် သုံးမျိုး လွှတ်ခြင်းတည်း။ ဤနေရာ၌ “တန္တိယော+မုစ္ဆိတာ”ဟု တန္တိနှင့် အရတူဖြစ်အောင် “ခရမုစ္ဆိတာ-မာမာခက်ခက် တီးအပ်ကုန်သည်”ဟု ပေးရသည်။

မန္တမုစ္ဆိတာ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “မန္တမုစ္ဆနာ” ဟု တွေ့ရ၏။ ဋီကာ၏၌ “မန္တမုစ္ဆိတာ”ဟု ရှိ၏။ ဋီကာအတိုင်း ရှိမှ ခရမုစ္ဆိတာနှင့် အသွားတူ၍ တန္တိယော နှင့်လည်း အရတူ ကောက်၍ လွယ်သည်။ စောင်းကြိုးတို့က လျော့နေလျှင် အသံလည်း ပြောညံ့စွာ ဖြစ်နေသောကြောင့် “မန္တ”ဟု ဆိုသည်။

သမေ ဂုဏေ ပတိဋ္ဌိတာတိ-ကား၊ မဇ္ဈိမေ-အလယ်အလတ် ဖြစ်သော၊ သရေ- အသံ၌၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ မုစ္ဆိတာ-တီးအပ်ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)။

ဝီရိယသမထံ အဓိဋ္ဌဟာတိ-ကား၊ ဝီရိယသမ္ပယုတ္တသမထံ-ဝီရိယနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကို၊ အဓိဋ္ဌာဟိ - ဆောက်တည်လော၊ ဝီရိယံ - ကို၊ သမထေန - သမထနှင့်၊ ယောဇေဟိ - ယှဉ်စေလော၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဣန္ဒြိယာနု သမတံ ပဋိဝိဇ္ဈာတိ-ကား၊ သဒ္ဓါဒိနံ-သဒ္ဓါ အစရှိကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယာနံ-ဣန္ဒြေတို့၏၊ သမတံ- ညီမျှကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ သမဘာဝံ- ညီမျှကုန်သည် အဖြစ်ကို၊ (“ပဋိဝိဇ္ဈာ - ထိုးထွင်း၍ သိလော” ၌ စပ်၊)

သမေ ဂုဏေ။ ။ စောင်းညှို့၊ စောင်းကြိုး၏ မတင်းမလျော့ ဖြစ်ခြင်းကို “သမေ ဂုဏေ” ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ ဖြစ်သောအခါ အသံလည်း မမြင့် မနိမ့်ဘဲ အလယ်အလတ်သံ ဖြစ်သောကြောင့် “မဇ္ဈိမေ သရေ ထပေတွာ မုစ္ဆိတာ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွက် ဖွင့်သည်။ [ဤပါဠိတော်ကို ထောက်၍ အလယ်အလတ် ကြိုးစားခြင်းကို “မလျော့မတင်း၊ စောင်းကြိုးညှင်းသို့” ဟု ပြောစမှတ် ပြုကြရသည်။]

ဝီရိယသမထံ။ ။ “သမ္ပယုတ္တံ အလယ်ပုဒ် ကျေသည်” ဟု သိစေလို၍ “ဝီရိယ သမ္ပယုတ္တသမထံ” ဟု ဖွင့်သည်။ ဋီကာ၌လည်း ဤအတိုင်းပင် ဖွင့်၏။ ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ နိဒါန်း အရှင်အာနန္ဒာ၏ ရဟန်းဖြစ်ခန်း၌ကား “ဝီရိယသမထံ” ဟု ရှိခဲ့၏။ ထို ပုဒ်၏အနက်ကို ထိုအဖွင့်၌ ပြန်ရှုပါ။ [ဝီရိယ လွန်နေသော အရှင်သာဏ အား ဝီရိယကို လျော့၍ သမာဓိနှင့် ညီမျှအောင် ဆောက်တည်ဖို့ရန် တိုက်တွန်းသော အရာ ဖြစ်၍ “ဝီရိယသမထံ” ဟု ရှိခြင်းက ကောင်းစရာ ရှိသည်။] သို့သော် တတ္ထ အရ သမထကို စွဲသောကြောင့် “ဝီရိယသမထံ အဓိဋ္ဌဟာ” သည်ပင် ပါဠိတော်ပါဠိရင်း ဖြစ်ဟန် တူသည်။

ဣန္ဒြိယာနု သမတံ။ ။ သမာနံ-ညီမျှသော သဒ္ဓါနှင့် ပညိန္ဒြေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေနှင့် သမာဓိန္ဒြေတို့၏၊ ဘာဝေါ-တည်း၊ သမတာ-ဖြစ်၊ ဝါ-ညီမျှခြင်း၊ သဒ္ဓါ မစစ်တော့ ခင်မင်မှုတကျာ ဖြစ်နေတတ်၏။ မုဒ္ဒပ္ပသန္န (မကြည်ညိုထိုက်သည်ကို ကြည်ညိုတတ် သော) မောဟလည်း ဖြစ်တတ်၏။ ပညာလွန်တော့ ပရိယာယ်မာယာ များနေတတ်၏။ (ကိုယ့်တိုင် လှူမှ မဟုတ်ပါ။ သူတစ်ပါးအလှူကို သာဓုခေါ်လျှင်လည်း အလှူဒါန ဖြစ်နိုင်ပါသည် စသည်တည်း)။ ဝီရိယလွန်တော့ ဥဒ္ဓစ္စ၊ သမာဓိလွန်တော့ ကောသဇ္ဇ ဖြစ်တတ်၏။ သတိကား ထို အလွန်အလျောက်စွာတိုင်း၌ ပါဝင်နိုင်ရကား “သဗ္ဗတ္ထိကာ” တရား ဖြစ်သည်။ [သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ကိစ္စ၌၊ နိယုတ္တာ-ယှဉ်၏၊ ဣတိ သဗ္ဗတ္ထိကာ၊ (တစ်နည်း)၊ သဗ္ဗေန-အလုံးစုံသော ထိန ဥဒ္ဓစ္စ အဖို့တွင် ပါဝင်သောအားဖြင့်၊ အတ္ထယိတဗ္ဗာ-အလိုရှိထိုက်၏၊ ဣတိ-သဗ္ဗတ္ထိကာ၊ - အင်္ဂုတ္တိရိဋိကာ ဝိဂ္ဂဟ။]

တတ္ထ-ထို ဣန္ဒြေတို့တွင်၊ သဒ္ဓ-သဒ္ဓိန္ဒြေကို၊ ပညာယ-ပညိန္ဒြေနှင့်လည်းကောင်း၊ ပညဉ္စ-ပညိန္ဒြေကိုလည်း၊ သဒ္ဓါယ-သဒ္ဓိန္ဒြေနှင့်လည်းကောင်း၊ ဝီရိယံ-ဝီရိယိန္ဒြေကို၊ သမာဓိနာ-သမာဓိန္ဒြေနှင့်လည်းကောင်း၊ သမာဓိဉ္စ-သမာဓိန္ဒြေကိုလည်း၊ ဝီရိယေန-ဝီရိယိန္ဒြေနှင့်လည်းကောင်း၊ ယောဇယမာနော-ယှဉ်စေလျက်၊ ဣန္ဒြိယာနံ-သဒ္ဓါ စသော ဣန္ဒြေတို့၏၊ သမတံ-ညီမျှကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ပဋိဝိဇ္ဈ-ထိုးထွင်း၍ သိလော၊ **တတ္ထ စ နိမိတ္တံ ဂဏှာဟိတိ-ကား၊** တသ္မိံ သမထေ-ထို သမထေသည်၊ သတိ-ဖြစ်လတ်သော်၊ အာဒါသေ-ကြေးမုံ၌၊ (မှန်၌)၊ မုခဗိမ္မေန-မျက်နှာရိပ်သည်၊ (ဥပုဇ္ဈိတဗ္ဗံ)ဣဝ-ဖြစ်ရာသကဲ့သို့၊ ယေန နိမိတ္တေန-အကြင် နိမိတ်သည်၊ ဥပုဇ္ဈိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ရာ၏၊ တံ သမထနိမိတ္တံ-ထို သမထနိမိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ တံ ဝိပဿနာနိမိတ္တံ-ထို ဝိပဿနာနိမိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ တံ မဂ္ဂနိမိတ္တံ-ထို မဂ္ဂနိမိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ တံ ဖလနိမိတ္တဉ္စ-ထို ဖလနိမိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဏှာဟိ-ယူလော၊ နိဗ္ဗတ္တေဟိ-ဖြစ်စေလော၊ ဣတိ အတ္ထော။

၂၄၄။ **အညံ ဗျာကရေယုန္တိ-ကား၊** အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ အရဟာ-ရဟန္တာပါတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဇာနာပေယျံ-သိစေရပါမူကား၊ (“ယံ နုန-ကောင်းလေစွ”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်)၊ [အညိန္ဒြေပုဒ်၌ကဲ့သို့ အည သဒ္ဓါ အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊] **ဆဋ္ဌာနာနိတိ-ကား၊** ဆ-၆ ပါး ကုန်သော၊ ကာရဏာနိ-အကြောင်းတို့ကို၊ **အဓိမုတ္တော ဟောတိတိ-ကား၊** ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ-ထိုးထွင်းကာ သိ၍၊ ပစ္စက္ခံ-မျက်မှောက်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဌိတော-တည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ **နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တောတိအာဒိ-အစရှိသော၊** သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို၊ အရဟတ္တဝသေန-အရဟတ္တဖိုလ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (အာယသ္မတာ သောဏေန-အရှင်သောဏသည်)၊ ဝုတ္တံ-လျှောက်အပ်ပြီ၊ ဟိ-ချဲ့၊

တတ္ထ စ နိမိတ္တံ။ ။တတ္ထသည် လက္ခဏအနက်၌ ထပစ္စည်းတည်းဟု သိစေလို၍ “တသ္မိံ သမထေ သတိ”ဟု ဖွင့်ကြောင်းကို ယောဇနာဆို၏၊ သို့သော် “တသ္မိံ ယေ၊ ဥပုဇ္ဈိတဗ္ဗံ”သည် သဘောအဓိပ္ပာယ်အဖွင့်သာဟု ထင်၏၊ “သမထောစ+နိမိတ္တံ သမထနိမိတ္တံ”ဟု အင်္ဂုတ္တိုရ်ဋီကာ ဝိဂ္ဂဟပြုသည်၊ “နောက်နောက်သမထ၏ အကြောင်း ဖြစ်သော ရှေးရှေးသမထ”ဟူလို၊ ဝိပဿနာသမထသည် မဂ္ဂသမထ၏လည်းကောင်း၊ နောက်နောက်ဝိပဿနာ၏လည်းကောင်း အကြောင်း၊ မဂ္ဂသမထသည် ဖလသမထ၏ အကြောင်းတည်း၊ ရှေးရှေးဖိုလ်သည် နောက်နောက်ဖလသမာပတ်၏ အကြောင်းတည်း။

အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ (ဝုစ္စတိ၌ စပ်)၊ သဗ္ဗကိလေသေဟိ-အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့မှ၊ နိက္ခန္ဓတ္တာ-ထွက်မြောက်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နေက္ခမ္မိတံ စ-နေက္ခမ္မဟူ၍လည်းကောင်း၊ [နိက္ခမိတံ နိက္ခမံ၊ နိက္ခမံယေဝ နေက္ခမ္မံ၊ သုတ္တံ၌ ကျပစ္စည်း၊] တေဟေဝ-ထို ကိလေသာတို့မှပင်၊ ပဝိဝိတ္တတ္တာ-အပြားအားဖြင့် ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဝိဝေကောတိ စ-ကဟူ၍လည်းကောင်း၊ [ပကာရေန ပိဝိစ္စိတံ ပဝိဝေကော၊] ဗျာပဇ္ဇာဘာဝတော-ဒေါသဗျာပါဒ၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ အဗျာပဇ္ဇိတံ စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ [နတ္ထိ+ဗျာပါဒေါ+ယဿာတိ အဗျာပါဒေါ၊ အဗျာပါဒဿ+ဘာဝေါ အဗျာပဇ္ဇံ၊] ဥပါဒါနဿ-ဥပါဒါနံ၏၊ ခယန္တေ-ကုန်ကြောင်း အရဟတ္တမဂ်၏ အဆုံး၌၊ ဥပ္ပန္နတ္တာ-ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပါဒါနက္ခယောတိ စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ [ခိယန္တိ ဧတေနာတိ ခယော-ကုန်ကြောင်း အရဟတ္တမဂ်၊ ဥပါဒါနာနံ+ခယော ဥပါဒါနက္ခယော၊ မဂ်၏ ခယအမည်ကို ဖိုလ်၌ တင်စား၍ ဖိုလ်ကိုလည်း "ဥပါဒါနက္ခယ" ဟု ခေါ်ရသည်၊] တဏှာက္ခယန္တေ-တဏှာ၏ကုန်ကြောင်း အရဟတ္တမဂ်၏အဆုံး၌၊ ဥပ္ပန္နတ္တာ-ကြောင့်၊ တဏှာက္ခယောတိ စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (ရှေနည်းအတိုင်း ကြံ)၊ သမ္မောဟာဘာဝတော-တွေဝေတတ်သော မောဟ၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ အသမ္မောဟောတိ စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-သမ္မောဟ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [နတ္ထိ+သမ္မောဟော+ယဿာတိ အသမ္မောဟော။]

ကေဝလံ သဒ္ဓါမတ္တကန္တိ-ကား၊ ပဋိဝေဓရဟိတံ-ပဋိဝေဓမှ ကင်းသော ကေဝလံ-သက်သက်၊ ပဋိဝေဓပညာယ-ပဋိဝေဓပညာနှင့်၊ အသမ္ဘိဿံ-မရော နှောသော၊ (ကေဝလံ၏ အသမ္ဘိဿ အနက်ကို ဖွင့်သည်)၊ သဒ္ဓါမတ္တကံ- သဒ္ဓါမျှကို၊ (နိဿာယဟု ပါဠိတော်၌ စပ်)၊ **ပဋိဝေဓန္တိ**-ကား၊ ပုနပ္ပုနံ- အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်၊ ကရဏေန-ပြုခြင်းအားဖြင့်၊ ဝမိံ-တိုးပွားစေဖွယ်ကို၊ (အသမနုပဿန္တောဟု ပါဠိတော်၌စပ်)၊ **ဝိတရဂတ္တာတိ**-ကား၊ မဂ္ဂပဋိဝေဓေန- အရဟတ္တမဂ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းအားဖြင့်၊ ရာဂဿ-ရာဂ၏၊ ဝိဂတတ္တာ ယေဝ-ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာ၊ နေက္ခမ္မသင်္ခါတံ-နေက္ခမ္မဟု ဆိုအပ် သော၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ပဋိဝိဇ္ဇာတွာ-၍၊ ဌိတော-သည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်ပါ၏၊ ဖလသမာပတ္တိဝိဟာရေနေဝ-နေကြောင်းဖြစ်သော ဖလသမာပတ် ဖြင့်သာ၊ ဝိဟရတိ-နေပါ၏၊ တန္တန္တမာနသောယေဝ-ထို ဖလသမာပတ်၌ ညွတ်သောစိတ် ရှိသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ - ဖြစ်ပါ၏။ ဣတိ အတ္ထေက-

သေသပဒေသုပိ-ဓယာ ဒေါသဿ ဝိတဒေါသတ္တာ အစရှိသော ကြွင်းသော ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဒေသေ နယော-တည်း။

လာဘသက္ကာရသိလောကန္တိ-ကား၊ စတုပစ္စယလာဘဉ္စ-ပစ္စည်း လေးပါး ဟူသော လာဘ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ရအပ်သော ပစ္စည်းလေးပါးကိုလည်း ကောင်း၊ တေသံယေဝ-ထိုပစ္စည်းလေးပါးတို့၏ပင်၊ သုကတဘာဝဉ္စ-ကောင်းစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝဏ္ဏဘဏနဉ္စ-ဂုဏ်ကို ပြောဆိုခြင်း ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ချီးမွမ်းခံရခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ **နိကာမယမာနောတိ**-ကား၊ ဣစ္ဆမာနော-လိုလားသည်၊ ပတ္တယမာနော-တောင့်တသည်၊ (ဟုတွာ)၊ **ပဝိဝေကာဓိမုတ္တာတိ**-ကား၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ ဝိဝေဓက-ကာယဝိဝေက၊ စိတ္တဝိဝေက၌၊ အဓိမုတ္တာ-စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သည်၊ (အမှီ-ဖြစ်ပါ၏၊) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ဗျာကရောတိ-ဖြေဆို၏၊ ဣတိ အတ္ထော။

သီလဗ္ဗတမရာမာသန္တိ-ကား၊ သီလဉ္စ-အလေ့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝတဉ္စ-အကျင့်ကိုလည်းကောင်း၊ ပရာမသိတွာ-မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်၍၊ ဂဟိတ ဂဟဏမတ္တံ-ယူအပ်သော အယူမျှကို၊ **သာရတော ပဗ္ဗာဂစ္ဆန္တောတိ**-ကား၊ သာရဘာဝေန-အနှစ်သာရ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဇာနန္တော-သိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ **အဗျာပဗ္ဗာဓိမုတ္တာတိ**-ကား၊ အဗျာပဗ္ဗ-ဗျာပါဒမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ဖြစ်သော၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ဗျာကရောတိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဣမိနာဝ နယေန-ဤနည်းဖြင့်ပင်၊ သဗ္ဗဝါရေသု-အလုံးစုံသော ဝါရတို့၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

လာဘသက္ကာရသိလောကံ။ ။ လဗ္ဗတိ ပါပုဏိယတိတိ လာဘော၊ စတုန္ဒံ ပစ္စယာနမေတံ အဓိဝစနံ၊ သက္ကစွံ+ကာတဗ္ဗောတိ သက္ကာရော၊ ပစ္စယာ ဧဝ ဟိ ပဏိတပဏိတာ သုန္ဒရသုန္ဒရော အဘိသင်္ခရိတွာ ကတွာ သက္ကာရောတိ ဝုစ္စတိ၊ ယာ စ ပရေဟိ အတ္တနော ဂါရဝကြိယာ၊ ပုပ္ဖာဒိဟိ ဝါ ပူဇာ၊ သိလောကောတိ ဝဏ္ဏဘဏနံ၊-ဆက္ကအင်္ဂုတ္တရဋီကာ၊ [ရရှိရစဉ် ရအပ်သော ပစ္စည်းလေးပါးသည် လာဘ၊ အထူးတလည် ကောင်းအောင် ပြုစီမံအပ်သော ပစ္စည်းလေးပါးသည် သက္ကာရ၊ (သမ္မာ+ကရိယတေတိ သက္ကာရော) တစ်နည်း-သူတစ်ပါးတို့က မိမိကို ရိုသေခြင်း၊ နန်းနဲ့သာ စသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းသည် သက္ကာရ၊ (သမ္မာ+ကရဏံ သက္ကာရော) ဂုဏ်ကို ပြောဆိုခြင်း၊ ချီးမွမ်းခံရခြင်းသည် သိလောက မည်၏၊] **“လာဘသက္ကာရကို လိုလား၍ ရဟန္တာ မဟုတ်ပါဘဲ ရဟန္တာ ဖြစ်၏ဟု ဖြေဆိုသည်ဟု အခြားပုဂ္ဂိုလ်က ထင်စရာရှိ၏”** ဟုလို။

ဘုသာတိ-ကား၊ ဗလဝန္တော-အားရှိကုန်သော၊ [ဒိဗ္ဗရူပသဒိသာ-နတ်သမီး တမျှ လှနေကုန်သော-ဋီကာ၊] **နေဝဿ စိတ္တံ ပရိယာဒိယန္တိတိ-**ကား၊ ဧတဿ ဝိဏာသဝဿ-ဤ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ စိတ္တံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-ဟူ၍၊ ဌာတုံ- တည်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကောန္တိ- မစွမ်းနိုင်ပါကုန်၊ **အမိဿိကတန္တိ-** ကား၊ အမိဿကတံ-မရောအောင် ပြုအပ်သည်ကို၊ ဝါ-ရောအောင် မပြုအပ်သည်ကို၊ ဟိ-မှန်၊ ကိလေသာ-တို့သည်၊ အာရမဏေန-အာရုံနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ မိဿ- ရောနှောအောင်၊ ကရောန္တိ-ပြုတတ်ကုန်၏၊ တေသံ-ထို ကိလေသာတို့၏၊ အဘာဝါ-မရှိခြင်းကြောင့်၊ အမိဿိကတံ-ရောနှောအောင် မပြုအပ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ **ဋီတန္တိ-**ကား၊ ပတိဋ္ဌိတံ-စွဲမြဲတည်တံ့သည်၊ **အာနုပ္ပတ္တန္တိ-**ကား၊ အစလ္လပ္ပတ္တံ-မတုန်လှုပ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်၊ (ဟောတိ)၊ **ဝယဉ္ဇဿာ နုပဿတိတိ-**ကား၊ သေ(ဇေယျ)-ဤ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တဿ စိတ္တဿ- ထို စိတ်၏၊ ဥပ္ပာဒမ္ပိ-ဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝယမ္ပိ-ပျက်ခြင်းကိုလည်း ကောင်း၊ ပဿတိ-ရှု၏၊ [**“ဝယဉ္ဇဿာနုပဿတိတိ တဿ စေသ စိတ္တဿ”**ဟု ဋီကာ၌ ရှိ၏၊ ဝယ၌ **“ဥပ္ပာဒ ဝယဉ္ဇ”**ဟု ဆိုလိုလျက် ဥပ္ပာဒပုဒ် အကျေ ကြံ၊ တစ်နည်း-ဧကသေသံ ပြု။]

ဓမ္မက္ခန္ဓံ အမိမုတ္တဿာတိ-ကား၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ပဋိ ဝိဇ္ဇိတွာ-၍၊ ဋ္ဌိတဿ-တည်သော၊ သေသပဒေဟိယိ-ကြွင်းသော အဗျာပဇ္ဇေ စေတဿော စသော ပုဒ်တို့ဖြင့်လည်း၊ အရဟတ္တမေဝ-ကိုပင်၊ ကထိတံ- ဖြေဆိုအပ်ပြီ၊ **ဥပါဒါနက္ခယဿာတိ-**ဟူသော သဒ္ဓါသည်၊ ဥပယောဂတ္ထေ- ဒုတိယာဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ သာမိဝစနံ-သာမိဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဓါတည်း၊ **အသမ္မောဟဉ္ဇ စေတဿာတိ-**ကား၊ စိတ္တဿ-၏၊ အသမ္မောဟံ-သမ္မောဟ၏၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ အမိမုတ္တဿ စ-စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင် သည်လည်းဖြစ်ထသော၊ **ဒိသ္မာ အာယတနုပ္ပာဒန္တိ-**ကား၊ အာယတနာနံ- စက္ခု သောဓာစသော အာယတနတို့၏၊ ဥပ္ပာဒဉ္ဇ-ဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝယဉ္ဇ-ပျက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဒိသ္မာ-၍၊ **သမ္မာ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိတိ-** ကား၊ သမ္မာ-သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်၊ ဟေတုနာ-သင့်သောအကြောင်း အားဖြင့်၊ နယေန-နည်းလမ်းအားဖြင့်၊ ဝိပဿနာယ-ဝိပဿနာဖြစ်သော၊ ဣမာယ ပဋိပတ္တိယာ-ဤ အကျင့်ဖြင့်၊ [သမ္မာကို အဆင့်ဆင့် ထပ်ဖွင့်သည်၊] ဖလသမာပတ္တိဝသေန-ဖလသမာပတ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဝိမုစ္စတိ-

နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်၏။ နိဗ္ဗာနာရမ္ပဏေ-နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌၊ အဓိမုစ္စတိ-
 စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်၏။ [ဝိမုစ္စတိကို ဖွင့်သည်။ ပါဠိတော်၌ “ဝိမုစ္စတိ-ကိလေသာ
 တို့မှ လွတ်၏” ဟု မပေးဘဲ “နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်၏” ဟု ပေးပါ။]
 သန္တစိတ္တဿာတိ-ကား၊ နိဗ္ဗုတစိတ္တဿ-ငြိမ်းအေးပြီးသော စိတ်ရှိသော၊
 တာဒိနောတိ-ကား၊ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေ-ဣဋ္ဌာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံ၌၊ အနနယပဋိဗေဟိ-
 စိတ်ကို ဆွဲဆောင်တတ်သော လောဘ၊ ထိပါးတတ်သော ဒေါသတို့သည်။
 အနပ္ပိတတ္တာ-မသက်ရောက်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊
 အကမ္မိယတ္တာ စ-မတုန်လှုပ်စေအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊
 တာဒိ-တာဒိ မည်၏။ တာဒိနော-ဣဋ္ဌ၊ အနိဋ္ဌ စသော အာရုံတို့ကြောင့်
 တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသော၊ တဿ-ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ (“စိတ္တံ-သည်၊ ဋ္ဌိတံ-
 တည်တံ့၏” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်။)

ဒီဂုဏာဒိဥပါဟနပဋိက္ခေပကထာ

၂၄၅။ အည ဗျာကရောန္တိ တိ-ကား၊ အရဟတ္တံ-ကို၊ ဗျာကရောန္တိ-ဖြေဆို
 ကြကုန်၏။ အတ္ထော စ ဝုတ္ထောတိ-ကား၊ ယေန-အကြင် အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖြင့်၊
 အရဟာတိ-ရဟန္တာဟူ၍၊ ဉာယတိ-သိအပ် သိနိုင်၏။ သော အတ္ထော-ထို
 အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဝုတ္ထော-ဆိုအပ်ပြီး ဖြစ်တော့၏။ အတ္ထော စ အနုပနီတော
 တိ-ကား၊ အဟံ-ငါသည်။ အရဟာ-ရဟန္တာတည်း။ ဣတိ ဝေံ-သို့၊ ဗျဉ္ဇန
 ဝသေန-သဒ္ဒါ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အတ္ထာ-မိမိကိုယ်ကို၊ န ဥပနီတော-မကပ်ဆောင်
 အပ်၊ [ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို အတ္တုပနာယိက မပြု-ဟူလို] သုတ္တတ္ထော ပန-
 သောဏသုတ်၏ အနက်ကိုကား၊ သုတ္တဝဏ္ဏနတောယေဝ-သုတ်၏ အဖွင့်
 ဖြစ်သော အဋ္ဌကထာမှသာ၊ ဂဟေတဗ္ဗော-ယူထိုက်၏။ ဝါ-ယူပါလေ။

သုတ္တော ပန |ပေ၊ ဂဟေတဗ္ဗော။ ။ပါဠိတော်၌“အတ္ထော စ ဝုတ္ထော၊ အတ္ထာ
 စ အနုပနီတော” ဟု တစ်ဆက်တည်း ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် “သုတ္တတ္ထော ပန သုတ္တ
 သံဝဏ္ဏနတောယေဝ ဂဟေတဗ္ဗော” ဟူသော ဝါကျသည် ဤနေရာ၌ မရှိသင့်၊
 လောဟိတေန ဖုဋ္ဌော အဖွင့်၏ အဆုံးနား၌ပင် ရှိသင့်ခဲ့၏။ ထိုနောက် အဖွင့်များသည်
 အဋ္ဌကထာအဖွင့် မဟုတ်၊ ဋီကာမှလည်းကောင်း၊ ဆက္ကအင်္ဂုတ္တိုရ် သောဏသုတ်အဖွင့်မှ
 လည်းကောင်း ယူထားအပ်သော အဖွင့်များ ဖြစ်သည်။

အထ ၈ ပနိဓကေစ္စ မောဃပုရိသာတိ-ကား၊ အညေ-ရဟန္တာအစစ်မှ တစ်ပါးကုန်သော၊ တုစ္ဆပုရိသာ ပန-မဂ်ဖိုလ်မမှီး အချည်းနှီးသော ယောက်ျား တို့သည်ကား၊ ဟသမာနာ ဝိယ-ပြောင်လှောင်ကုန်သကဲ့သို့၊ အသန္တမေဝ- ထင်ရှား မရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အည-အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ဝစနမတ္တေန- အဟံ အရဟံဟူသော စကားမျှဖြင့်၊ သန္တ-ထင်ရှားရှိသည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဗျာကရောန္တိ-ပြောဆိုကြကုန်၏။

ကေပလာသိက္ခန္တိ-ကား၊ ကေပဋ္ဌလံ-တစ်ထပ်တစ်လွှာရှိသော၊ (ဥပါဟနံ အနုဇာနာမိဋ္ဌံ စပ်) **အသီတိသကဋ္ဌဝါဟောတိ** ဣတ္ထ-ဋ္ဌ၊ ဒွေ-နှစ်ခုကုန်သော၊ သကဋ္ဌဘာရာ-လှည်းဖြင့် တိုက်ဆောင်အပ်သော ဝန်တို့ကို၊ ဧကော ဝါဟောတိ- တစ်ဝါဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော - ၏၊ [ဤအလို **“အသီတိ သကဋ္ဌဝါဟ”** ဟူသည် လှည်းအစီး (၁၆၀) ဖြင့် တိုက်အပ်သော ဝန်တည်း၊] **သတ္တဟတ္ထိကဋ္ဌ** ; **အနိက္ခန္တိ** ဣတ္ထ-ဋ္ဌ၊ ဆ-၆ စီးကုန်သော၊ ဟတ္ထိနိယော-ဆင်မတို့လည်းကောင်း၊ ဧကော-တစ်စီးသော၊ ဟတ္ထိ စ-ဆင်ထီးလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဣဒံ-ဤ ဆင် ၇ စီးသည်၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ အနိကံ-အနိက မည်၏၊ ဝါ-ဆင်အပေါင်း မည်၏၊ ဤဒိသာနိ-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော၊ သတ္တ-၇ ခုကုန်သော၊ အနိကာနိ-အနိကတို့သည်၊ သတ္တဟတ္ထိကံ အနိကံ နာမ-သတ္တဟတ္ထိကအနိက မည်၏။

ဒီဂုဏာတိ-ကား၊ ဒွိပဋ္ဌလာ-နှစ်ထပ်နှစ်လွှာရှိသော ဖိနပ်တို့ကိုလည်း ကောင်း၊ **တိဂုဏာတိ-**ကား၊ တိပဋ္ဌလာ-သုံးထပ်သုံးလွှာ ရှိသော ဖိနပ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ (န ဓာရေတဗ္ဗာဋ္ဌံ စပ်) စတုပဋ္ဌလာ-လေးထပ်လေးလွှာ ရှိသော ဖိနပ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ- ၍၊ **ဂုဏဝုဏ္ဏပါဟနာတိ-** ဟူ၍၊ ဂုဏတိ- ၏၊ [**“ဂုဏဝုဏ္ဏပါဟနာ”** ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း၊ ဂုဏ သဒ္ဓါ ပဋ္ဌလာ အနက် ဟောတည်း၊ ဂုဏောပဋ္ဌလာရာသိသု၊ အာနိသံသေ စ ဗန္ဓနော -အဘိဓာန် (၇၈၇)။]

သဗ္ဗနီလိကာဒိပဋိကျေပကထာ

၂၄၆။ သဗ္ဗနီလိကာတိ-ကာ၊ သဗ္ဗာဝ-အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ (တစ်နည်း) သဗ္ဗဝ- အလုံးစုံ အကုန်အစင်သာလျှင်၊ နီလိကာ- ညိုသော အဆင်း ရှိကုန်သော၊ (ဥပါဟနာယော ဓာရေန္တိ၌ စပ်)၊ သဗ္ဗပီတိကာဒိပဋိ- သဗ္ဗပီတိက အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဒေသနယော - ဤနည်းတည်း၊ စ- ဆက်၊ တတ္ထ - ထို နီလိကာ အစရှိသော ဖိနပ်တို့တွင်၊ နီလိကာ - ညိုသော အဆင်းရှိသော ဖိနပ်သည်၊ ဥမာပုပ္ဖဝဏ္ဏာ-နမ်းကြပ်ပွင့်၏ အဆင်း နှင့်တူသော အဆင်းရှိသည်၊ ဟောတိ - ၏၊ ပီတိကာ - ရွှေသော အဆင်း ရှိသော ဖိနပ်သည်၊ ကဏိကာရပုပ္ဖဝဏ္ဏာ-မဟာလှေကားပန်း၏ အဆင်းနှင့် တူသော အဆင်းရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ လောဟိတိကာ - နီသောအဆင်း ရှိသော ဖိနပ်သည်၊ ဇယသုမနပုပ္ဖဝဏ္ဏာ - လယ်ခေါင်ရမ်းပွင့်၏ အဆင်းနှင့် တူသော အဆင်းရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ မဉ္ဇိဋ္ဌိကာ - မောင်းသော အဆင်း ရှိသော ဖိနပ်သည်၊ မဉ္ဇိဋ္ဌဝဏ္ဏာ ဧဝ-ထန်းကျင့်နီပဆေးနှင့် တူသော အဆင်း ရှိသည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ကဏှာ - မည်းနက်သော အဆင်းရှိသော ဖိနပ်သည်၊

သဗ္ဗနီလိကာ။ ။ နီလံ+ယာသန္တိ နီလိကာ-ညိုသော အဆင်းရှိသော ဖိနပ်တို့၊ “ညိုသော အဆင်း” ဟူရာ၌ ဖိနပ်အပြင်သာ ညိုခြင်း၊ သည်းကြိုး ညိုခြင်း၊ ချုပ်ရိုး ကြောင်း ညိုခြင်းအားဖြင့် အမျိုးမျိုးရှိရာ “အလုံးစုံ အကုန် ညိုခြင်း” ဟု သိစေလို၍ “သဗ္ဗ” ဟု ဝိသေသန ပြုသည်။ သဗ္ဗဝ+နီလိကာ သဗ္ဗနီလိကာ၊ ဤသို့ အဓိပ္ပာယ် ရသောကြောင့် “သဗ္ဗာဝ” ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိသည်ကို စဉ်းစားသင့်သည်။ သဗ္ဗာဝရ ဖိနပ်အကုန်လုံးကို ရလျှင် ဖိနပ် ဆယ်ရုံ ရှိရာ၌ “ဆယ်ရုံလုံး” ဟုသာ အဓိပ္ပာယ်ရ သည်။ “ဖိနပ်တစ်ရုံလုံး ညိုသည်” ဟု အဓိပ္ပာယ်မရ၊ ယောဇနာ၌ “သဗ္ဗာသု+နီလိကာ” ဟုလည်း တစ်နည်း ပြုသေး၏။ “အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌ ညိုသော အဆင်းရှိသော ဖိနပ်တို့” ဟုလို၊ ဖိနပ် နှစ်ဖက်ဖြစ်သောကြောင့် ဗဟုဝစ်ဖြင့် ထားသည်။ ဤ၌ ဣတ္ထိလိင်ရှိ၏။ အဘိဓာန်၌ “ဥပါဟနော ဝါ” ဟု ပုလ္လိင် နပုလ္လိင် ရှိသည်။

ဥမာပုပ္ဖ။ ။ ဥမာ တု အတသိ ဘဝေ၊ အဘိဓာန် (၄၅၂)၊ အဘယာရာမ ဆရာတော်၏ နိဿယသစ်၌ ဥမာကို “ နမ်းကြပ် (ပိဇ္ဇာ) ” ဟု ပေး၏။ ရှေး စာအုပ်များ၌ “ဥမာပုပ္ဖဝဏ္ဏာ” ဟုလည်းကောင်း၊ “ဥမာရပုပ္ဖဝဏ္ဏာ” ဟုလည်းကောင်း မူအမျိုးမျိုး ရှိ၏။ “အောင်မဲညိုပွင့်” ဟုလည်း ပေးကြသည်။

အဒ္ဓါရိဋ္ဌကဝဏ္ဏာ-စိုသော မျောက်မင်းသွေးခဲသီး၏ အဆင်းနှင့် တူသော အဆင်းရှိသည်။ (ဟောတိ)။ မဟာရင်္ဂရတ္တာ-များစွာသော ဆိုးရည်ဖြင့် ဆိုးအပ်သော ဖိနပ်သည်။ သတပဒီပိဋ္ဌိဝဏ္ဏာ-ကင်းခြေများ၏ ကျောက်ကုန်းအဆင်းနှင့် တူသောအဆင်းရှိသည်။ (ဟောတိ)။ မဟာနာမရတ္တာ-များစွာသော အမည်ရှိသော ဆိုးရည်ဖြင့် ဆိုးအပ်သော ဖိနပ်သည်။ သမ္ဘိန္ဒဝဏ္ဏာ-ရောစပ်သော အဆင်းရှိသည်။ ပဏ္ဍုပလာသဝဏ္ဏာ-ပျော့တော့ ဝင်းဝါသော အဆင်းရှိသည်။ ဟောတိ။ ပန-ဝါဒန္တရ၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ ပဒုမပုပ္ဖဝဏ္ဏာတိ-ပဒုမ္မာကြာပန်း၏ အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိ၏ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဧတာသု-ဤ ဖိနပ်တို့တွင်၊ ယံကိဋ္ဌိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော ဖိနပ်ကို၊ လဘိတွာ-ရ၍၊ ဝါ-ရလတ်သော်၊ ရဇနံ- ဆိုးရည်ကို၊ စောဠကေန- အဝတ်ကြမ်းဖြင့်၊ ပုဋ္ဌိတွာ-

အဒ္ဓါရိဋ္ဌကဝဏ္ဏာ။ ။ “အဒ္ဓ-စိုသော၊ အရိဋ္ဌက-မျောက်မင်းသွေးခဲပင်၏ အသီး”ဟု အနက်ပေး၏။ အရိဋ္ဌော ဖေနိလော ဘဝေ၊ အဘိဓာနံ (၅၅၅)။ ထိုအသီးသည် စိုသောအခါ အရောင်ထွက်သောကြောင့် “အဒ္ဓ”ဟု ဝိသေသန ပြုသည်။ [အဒ္ဓါရိဋ္ဌကဝဏ္ဏာတိ အဘိနဝါရိဋ္ဌဗလဝဏ္ဏာ(အသစ်ဖြစ်သော မျောက်မင်းသွေးခဲသီး၏ အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိ၏) ဥဒကေန တိန္ဒကာကပတ္တဝဏ္ဏာတိပိ(ရေဖြင့် စိုနေသော ကျီးကန်း၏ အတောင်နှင့်တူသော အဆင်းရှိ၏ဟူ၍လည်း။) ဝဒန္တိ-ဋီကာ။]

မဟာရင်္ဂရတ္တာ။ ။ ရင်္ဂသဒ္ဓါသည် “ဆိုးရည်” ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ မဟန္တော+ရင်္ဂေါ မဟာရင်္ဂေါ-များစွာသောဆိုးရည်၊ မဟာရင်္ဂေန ရတ္တာ မဟာရင်္ဂရတ္တာ-များစွာသော ဆိုးရည်တို့ဖြင့် အထပ်ထပ် ဆိုးအပ်သည့်အတွက်ကြောင့် ကင်းခြေများ ကျောက်ကုန်းကဲ့သို့ နီရင့်၍ ခပ်မောင်းမောင်း အရောင်မျိုး ဖြစ်လာသည်။ ထို့ကြောင့် “သတပဒီပိဋ္ဌိဝဏ္ဏာ”ဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သည်။ ရသေ့အဝတ်များ၏ အရောင်မျိုး ဖြစ်သော အရောင်တည်း။

မဟာနာမရတ္တာ။ ။ မဟန္တာနိ+နာမာနိ ယဿာတိ မဟာနာမော (ရင်္ဂေါ)။ ဆိုရည် အမျိုးမျိုး၏ အရည်ကို ရောစပ်ထားသည့်အတွက် အရောင်အမျိုးမျိုး ထွက်နေသောကြောင့် နာမည် အမျိုးမျိုး ခေါ်နိုင်သော ဆိုးရည်ကို “မဟာနာမရင်္ဂ”ဟု ခေါ်၏။ မဟာနာမေနရတ္တာ မဟာနာမရတ္တာ-အရောင်အမျိုးမျိုး ထွက်နေသော ဆိုးရည်ဖြင့် ဆိုးအပ်သော ဖိနပ်။ ထို့ကြောင့် “သမ္ဘိန္ဒဝဏ္ဏာ”ဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သည်။ “အရောင် နှစ်မျိုး သုံးမျိုး ရောစပ်နေသော အဆင်း” ဟုလိမ့်။

စောဠကေန ။ ပေ၊ ဝဠတီ။ ။ ဖိနပ်အပြင်၌သော်လည်းကောင်း၊ သည်းကြိုး၌ သော်လည်းကောင်း၊ ချုပ်ကြိုး၌သော်လည်းကောင်း ဤ မအပ်သော အရောင်တစ်မျိုးမျိုး

သုတ်၍၊ ဝဏ္ဏံ-အဆင်းကို၊ ဘိန္ဒိတော-ဖျက်၍၊ ဓာရေတုံ-ဆောင်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-
၏၊ အပ္ပမတ္တကေပိ-နည်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော အရောင်
သည်၊ ဘိန္ဒေ-ပျက်လတ်သော်၊ (ဓာရေတုံ-ငှာ၊) ဝဋ္ဋတိယေဝ-သည်သာ။

နီလကဝဒ္ဓိကာတိ-ကား၊ ယာသံ-အကြင် ဖိနပ်တို့၏၊ ဝဒ္ဓါယေဝ-
သည်းကြီးတို့သည်သာ၊ နီလာ-ညိုကုန်၏၊ ဝါ-ညိုသောအဆင်း ရှိကုန်၏၊
(တာ-ထို ဖိနပ်တို့သည်၊ နီလကဝဒ္ဓိကာ-ကာတို့မည်ကုန်၏၊) [ယသဒ္ဓါ
ပါသောကြောင့် တသဒ္ဓါဖြင့် နိယမဝါကျ အပို ထည့်ရသည်၊] သဗ္ဗတ္ထ-
ပိတကဝဒ္ဓိကာ အစရှိသော အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌၊ ဒေသ နယော-ဝံသည်း၊
တောပိ-ဤ သည်းကြီးတို့ကိုလည်း၊ ဝဏ္ဏဘေဒံ-အဆင်းကို ဖျက်ခြင်းကို၊
ကတွာ- ၍၊ ဓာရေတဗ္ဗာ- ဆောင်ထိုက်ကုန်၏၊ **ဓလ္လကဗဒ္ဓါတိ- ကား၊**
ပဏိပိဓာနတ္ထံ- ဖနောင့်ကို ပိတ်ဖုံးခြင်း အကျိုးငှာ၊ တလေ- ဖိနပ်အပြင်၌၊
ဓလ္လကံ-ဖနောင့်ဖုံးကို၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့၍၊ ကတာ-ပြုအပ်သော ဖိနပ်တို့ကို၊
(ဓာရေန္တိ၌ စပ်၊) ယောနကဥပါဟနာ- ယောနကလူမျိုးတို့၏ ဖိနပ်ကို၊
ပုဋ္ဌဗဒ္ဓါတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ယာ-ယင်းဖိနပ်သည်၊ ယာဝ ဇယံတော-ခြေ
သလုံးတိုင်အောင်၊ သဗ္ဗပါဒံ-အလုံးစုံသော ခြေကို၊ ပဋိစ္ဆာဒေတိ-ဖုံးအုပ်နိုင်၏၊

ရှိလျှင် မသုံးစွဲကောင်း၊ သုံးစွဲလျှင် **“ယော ဓာရေယျ အာပတ္တိ ဒုက္ခဋ္ဌဿ”** ဖြစ်၏၊
“ဓောဋ္ဌကေန ပုဋ္ဌိတွာ” ဟု ဆိုသောကြောင့် အဝတ်ဖြင့် ပွတ်တိုက်၍ ရကောင်းသော
အရောင်များကိုသာ ပွတ်တိုက်ဖို့ရန် တာဝန်ရှိ၏၊ သားရေအနံ့ပျောက်အောင်
အညိုရောင်၊ အနီရောင် စသည်ဖြင့် ဆိုးထားလျှင်ကား သားရေသဘော
ဖြစ်သွားသောကြောင့် အဝတ်ဖြင့် ပွတ်တိုက်သော်လည်း မပျက်၊ ထိုသို့ မပျက်နိုင်သော
အရောင်မျိုး ရှိလျှင်ကား အပ်၏ဟု ဝိမတိဆို၏၊ ဆရာတို့ကား အဝတ်ဖြင့် ပွတ်ဖျက်၍
မရလျှင် အရောင်ဖျက်သော သဘောအားဖြင့် အနည်းငယ်သော နေရာ၌ မင်
စသည်ဖြင့် ခြစ်၍ ဖျက်ကြသေး၏။

ပုဋ္ဌဗဒ္ဓါ။ ။ ပုဋ္ဌော ဝိယ ဗဒ္ဓေါ ယာသန္တိ ပုဋ္ဌဗဒ္ဓါ၊ ယာသံ-အကြင် ဖိနပ်တို့၏၊
ပုဋ္ဌော ဝိယ-အထုပ်ကဲ့သို့၊ ဗဒ္ဓေါ-ဖွဲ့အပ်သော အဖုသည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ ပုဋ္ဌဗဒ္ဓါ၊
ဆန်အိပ်ကြီးများ ထောင်ထားသကဲ့သို့ ခြေထောက် တစ်ခုလုံးကို ဖုံးထားနိုင်သော
ဖိနပ်-ဟူလို၊ စစ်သားများ မြင်းစီးသည့်အခါ ခြေသလုံးထိအောင် ဖုံးထားနိုင်သော
ဘွတ်ဖိနပ်ရှည်တည်း၊ စာအုပ်တို့၌ ကေဂုဏ်ချည်း တွေ့ရ၏၊ ပါဠိတော်၌ **“ပုဋ္ဌဗဒ္ဓါ
ဥပါဟနာယော ဓာရေန္တိ”** ဟု ဗဟုဂုဏ် ရှိသည်၊ ထို့ကြောင့် **“ပုဋ္ဌန္တိ”** ဟု ရှိလျှင်
ကောင်းမည်။

ပါလိဂုဏ္ဍိမာတိ-ကား၊ ပါလိဂုဏ္ဍိတွာ-ထက်ဝန်းကျင် ရစ်ပတ်၍၊ ကတာ-ပြုအပ်သော ဖိနပ်တို့ကို၊ (ဓာရေန္တိ၌ စပ်၊) ယာ-ယင်း ဖိနပ်သည်၊ ဥပရိ ပါဒမတ္တမေဝ-ခြေ၏ အထက်မျှကိုသာ၊ ပဋိစ္စာဒေတိ-ဖုံးအုပ်နိုင်၏၊ ဇယံ-ခြေသလုံးကို၊ န (ပဋိစ္စာဒေတိ)-မဖုံးအုပ်နိုင်။

တူလပုဏ္ဍိကာတိ- ကား၊ တူလပိစုနာ- လဲ ဝါဂွမ်းဖြင့်၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ ကတာ-ပြုအပ်သော ဖိနပ်တို့ကို(ဓာရေန္တိ၌စပ်၊) တိတ္ထိရပုဏ္ဍိကာတိ-ကား၊ တိတ္ထိရပတ္တသဒိသာ-ခါ၏ အတောင်နှင့် တူကုန်သော၊ ဝိစိတြဗဒ္ဒါ-ဆန်းကြယ်သော သည်းကြိုးရှိသော ဖိနပ်တို့ကို၊ (ဓာရေန္တိ)၊ မေဏ္ဍဝိသာဏ ဝဒ္ဓိကာတိ-ကား၊ ကဏ္ဍိကဋ္ဌာနေ-သည်းကြိုးနှစ်ခု ပေါင်းစုရာ ခြေညှပ်အရပ်၌၊ မေဏ္ဍကသိင်္ဂသဏ္ဍာနေ-သိုး၏ဦးချိုနှင့်တူသော ပုံသဏ္ဍာန် ရှိကုန်သော၊ ဗဒ္ဒေ-သည်းကြိုးတို့ကို၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ ဝါ-ပူးတွဲ၍၊ ကတာ-ပြုအပ်သော ဖိနပ်တို့ကို၊ (ဓာရေန္တိ)၊ [ဝဒ္ဓိကာ၌ ဝဒ္ဓသဒ္ဓါလည်း ဗဒ္ဓသဒ္ဓါနှင့် ပရိယာယ်တူပင် တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဝဒ္ဓကို “ဗဒ္ဓ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ခြေညှပ်ရာ အရပ်၌ သည်းကြိုး နှစ်ခု ပူးတွဲ၍ သိုး၏ ချိုနှင့်တူအောင် ပုံသဏ္ဍာန် လုပ်ထားသည်-ဟူလို၊] အဓိသာဏဝဒ္ဓိကာဒိသုပိ-အဓိသာဏဝဒ္ဓိကာ အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧသေ ဝနယော-တည်း၊ ဝိန္ဒိကာဋိကာပိ-ကင်းပုဇွန်၏ လက်မနှင့်တူသော သည်းကြိုးရှိ သော ဖိနပ်တို့ကိုလည်း၊ တတ္ထေဝ-ထိုခြေညှပ်အရပ်၌ပင်၊ ဝိန္ဒိကာနဂ္ဂဋ္ဌသဏ္ဍာနေ-ကင်းပုဇွန်၏အမြီးပုံသဏ္ဍာန်ရှိကုန်သော၊ ဝဒ္ဓေ-သည်းကြိုးတို့ကို၊ ယောဇေတွာ-၍၊ ကတာ-ပြုအပ်ကုန်၏၊ မောရပိဉ္စပရိသိဗ္ဗိတာတိ-ကား၊ တလေသု ဝါ-ဖိနပ်အပြင်တို့၌သော်လည်း ကောင်း၊ ဝဒ္ဓေသု ဝါ-သည်းကြိုး တို့၌သော်လည်း ကောင်း၊ သုတ္တကသဒိသေဟိ-ချည်ငယ်နှင့်တူကုန်သော၊ မောရပိဉ္စဟိ-ဥဒေါင်းမြီးတို့ဖြင့်၊ ပရိသိဗ္ဗိတာ-ထက်ဝန်းကျင် ချုပ်အပ်သော ဖိနပ်တို့ကို၊ (ဓာရေန္တိ)၊ စိတြာတိ-ကား၊ ဝိစိတြာ-ဆန်းကြယ်သော ဖိနပ်တို့ကို၊ (ဓာရေန္တိ)။

ဧတာသု-ဤ ဖိနပ်တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော ဖိနပ် ကို၊ လဘိတွာ-ရ၍၊ တာနိ ခလ္လကာဒိနိ-ထို ဖနောင့်ဖုံး အစရှိသည်တို့ကို၊

ပါလိဂုဏ္ဍိမာ။ ။ ပရိ(သမန္တတော) ဂုဏ္ဍိနံ ပါလိဂုဏ္ဍော၊ ပါလိဂုဏ္ဍေန+ကတာ ပါလိဂုဏ္ဍိမာ-ခြေထောက်၏ ပတ်ဝန်းကျင် ဖမိုးအရပ်၌ အဖုံးဖြင့် ပြုအပ်သောဖိနပ်၊ ယခုအခါ “ခြေနင်း ရူးဖိနပ်”ဟု ခေါ်ကြသည်။

အပနေတွာ-ဖယ်၍၊ ဝဠု၌တုံ-သုံးစွဲခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-န်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဝဠုဇ္ဇေတဗ္ဗာ-သုံးစွဲထိုက်ကုန်၏၊ ပန-ဆက်၊ တေသု-ထို ဖနောင့်ဖုံး စသည်တို့သည်၊ သတိ-ရှိကုန်လတ်သော်၊ ဝါ-ရှိကုန်လျက်၊ ဝဠုန္တဿ-သုံးစွဲသော ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပရိယန္တေသု-ဖိနပ်အစွန်တို့၌၊ စီဝရေ-သင်္ကန်း၌၊ အနဝါတံ ဝိယ-အလျား အနားပတ်ကဲ့သို့၊ သီဟစမ္ပ-ခြင်္သေ့ရေကို၊ ယောဇေတွာ-၍၊ ကတာ-ပြုအပ်သော ဖိနပ်တို့သည်၊ သီဟစမ္ပပရိက္ခဏာ နာမ-ခြင်္သေ့ရေဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ပြုအပ်၊ ကွပ်အပ်သော ဖိနပ်တို့ မည်၏၊ လုဝကစမ္ပပရိက္ခဏာတိ-ကား၊ ပက္ခိဗိဠာလ စမ္ပပရိက္ခဏာ-ရှူးပျံ၏ အရေဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ပြုအပ်၊ ကွပ်အပ်ကုန်သော၊ (ဥပါဟနာယော ဓာရေန္တိ)၊ [ပက္ခိ-အတောင်ရှိသည် ဖြစ်၍၊ ဗိဠာလမုခ-ကြောင်မျက်နှာနှင့် တူသော ငှက်တစ်မျိုး၊ ရှူးခနဲ ပျံသွားတတ်သောကြောင့် ထို ငှက်မျိုးကို “ရှူးပျံ” ဟု ခေါ်ကြသတတ်၊] ဧတာသုပိ-ဤ ဖိနပ်တို့တွင် လည်း၊ ယာ ကာစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော ဖိနပ်တို့ကို၊ လဘိတွာ-ရ၍၊ ဝါ-ရလတ်သော်၊ တံ စမ္ပ-ထို အရေကို၊ အပနေတွာ-ဖယ်၍၊ ဓာရေတဗ္ဗာ-ဆောင်ထိုက်ကုန်၏။

၂၄၇။ ဩမုက္ကန္တိ-ကား၊ ပဋိမုဋ္ဌိတွာ-စွပ်ပြီး၍၊ အပနိတံ-ဖယ်အပ်သော၊ (ဂုဏဂုံဏူပါဟနံ အနုဇာနာမိ ၌ စပ်)၊ နဝါတိ-ကား၊ အပရိဘုတ္တာ-မသုံးစွဲ အပ်ကုန်သေးသော၊ (ဂုဏဂုံဏူပါဟနာ န ဓာရေတဗ္ဗာ ၌ စပ်။)

ဩမုက္ကံ။ ။ အဝ ရေးရှိသော မုစ ဓာတ်၊ က ပစ္စည်းတည်း၊ အဝ သည် အစောတာဂ အနက်ဟော၊ စွပ်၍ ချွတ်ထားအပ်သော ဖိနပ်၊ “လူ ဒါယကာတို့ စီးပြီးသား ဖိနပ်ဟောင်း” ဟုလို၊ ယောဇနာ၌ “အဝ သည် ဝိယောဂတ္ထ အနက် ဟော” ဟု ဆို၏၊ “စွပ်ခြင်းမှ ကင်းအောင် ပြုအပ်သော ဖိနပ်” ဟု ဆိုလိုဟန် တူသည်။

အဇ္ဈာရာဓေ ဥဝါဟနပဋိက္ခေပကထာ

၂၄၈။ အဘိဇိဝနိကဿာတိ-ကား၊ ယေန သိပ္ပေန-အကြင် အတတ်ဖြင့်၊ အဘိဇိဝနိ-အညွှန်မွေးကြကုန်၏။ ဇီဝိကံ-အသက်မွေးမှုကို၊ ကပ္ပေန္တိ-ဖြူကြကုန်၏။ [ဇိဝနံ ဝုတ္တိံ ဇီဝိကာ၊ အဘိဓာန် (၄၄၅)]၊ တဿ-ထို အတတ်၏၊ ကာရဏာ-အကြောင်းကြောင့်၊ သဂါရဝါ၊ ပေ၊ ဝိဟရိဿန္တိ နာမဋ္ဌစပ်၊) ဣတိ အတ္ထော၊ ဣဓ ခေါ တံ ဘိက္ခဝေတိ ဧတ္ထ-၌၊ တန္တိ-တံဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ နိပါတမတ္တံ-အနက်မရ နိပါတ်မျှသာတည်း၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဣဓ-ဤ သာသနာတော်၌၊ သောဘောယျာထ-တင့်တယ်ကုန်ရာအုံလော၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ယံ တုမေတိ-ကား၊ ယေ တုမေ-အကြင် သင်တို့သည်၊ (အဂါရဝါ၊ ပေ၊ ဝိဟရေယျာထ၌ စပ်၊) [ယံ ကို ဝစနဝိပလ္လာသ ဟု ကြံပါ၊] အထဝါ-ကား၊ တုမေ-တို့သည်၊ ယဒိ (ဝိဟရေယျာထ)-အကယ်၍ နေကြကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤ အနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်၊ ဝါ-ဆိုလိုသည်၊ ဟောတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ယဒိ သဒ္ဒဿ-ယဒိ သဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထေ-အနက်၌၊ ယံ နိပါတော-ယံ ဟူသော နိပါတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ [စာအုပ်တို့၌ "အယံ နိပါတော" ဟု ရှိ၏၊ "ယံ နိပါတောတိ ယံ ဣတိ နိပါတော" ဟု ယောဇနာ ရှိသည်၊ "ယံ" နိပါတ်သည် ယဒိ အနက်ဟော-ဟူလို၊ "ယံ ဝိဟရေယျာထ-အကယ်၍ နေကြကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ သောဘောထ ခေါ-တင့်တယ်ကုန်ရာအုံလော" ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး၊ တံ ကား အနက်မရ နိပါတ်မျှသာ။]

အာစရိယေသုတိအာဒိမိ-အစရိသော ပါဠိရပ်၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ပဗ္ဗဇ္ဇာစရိယော - ပဗ္ဗဇ္ဇာစရိယလည်းကောင်း၊ (ရှင်ဖြစ်ရာ အံခါ၌ သရဏဂုံ ပေးသော ဆရာလည်းကောင်း၊) ဥပသမ္ပဒါစရိယော - ဥပသမ္ပဒါစရိယလည်းကောင်း၊ (ပံ့ပိုးခံရာ အခါ၌ ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုသော

အဘိဇိဝနိကဿ။ ။ အဘိ ရှေးရှိသော ဇိဝ ဓာတ်၊ ယု ပစ္စည်းဖြင့် "အဘိ ဇိဝနံ" ဟု ရှေးဦးစွာ ဖြစ်စေပြီးမှ သုတ္တံ၌ ဣကပစ္စည်း သက်၍ "အဘိဇိဝနိကံ" ဟု ပြီးစေ၊ အဘိဇိဝနိ ဧတေနာတိ အဘိဇိဝနံ-အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအတတ်၊ အဘိဇိဝနံယေဝ အဘိဇိဝနိကံ၊ ဋီကာ၌ "အဘိဇိဝနိ ဧတေနာတိ အဘိဇိဝနိကံ" ဟု တစ်ခါတည်း ပြုသွား၏၊ ထို၌ အနိယ ပစ္စည်းမှ ဤ ကို ဣ ရဿ၊ ယ ကို က ပြုထားသည်ဟု ကြံပါ၊ ဥပမာ နိယျာနိယ မှ နိယျာနိက ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

ဆရာလည်းကောင်း၊) နိဿယာစရိယော-နိဿရည်းဆရာလည်းကောင်း၊(မိနိ
 အပ်သော ဆရာလည်းကောင်း၊) ဥဒ္ဓေသာစရိယော-ဥဒ္ဓေသာစရိယလည်း
 ကောင်း၊ (ပါဠိရွတ်ပြခြင်း၌ ဆရာလည်းကောင်း၊ ဝါ-စာသင်ပေးသောဆရာ
 လည်းကောင်း၊) ဣတိ-သို့၊ စတ္တာရောပိ-လေးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေ-
 ဤ ဆရာတို့သည်၊ ဣဓ-ဤ သာသနာတော်၌၊ အာစရိယာ ဧဝ-အာစရိယတို့
 ချည်းသာတည်း၊ (ဧဝဖြင့် အာစရိယမတ္တကို ကန့်၊) အဝဿိကဿ-ဝါမရှိ
 သေးသော ရဟန်း၏၊ ဝါ-ဝါမရသေးသော ရဟန်း၏၊ ဆဗ္ဗသော-ခြောက်ပါ
 ရှိသော ရဟန်းသည်၊ အာစရိယမတ္တာ - အာစရိယမတ္တတည်း၊ ဝါ-
 ဆရာလောက် ကြီးသူတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ သော-ထိုဝါမရှိသေးသော ရဟန်းသည်၊
 စတုဝဿကာလေ-လေးဝါရှိရာ အခါ၌၊ တံ-ထို ရဟန်းကို၊ နိဿာယ-
 မှီ၍၊ ဝစ္ဆတိ-နေလတ္တံ့၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဧကဝဿဿ-တစ်ဝါရှိသော
 ရဟန်း၏၊ သတ္တဝဿော-ခုနစ်ဝါရှိသော ရဟန်းသည်၊ (အာစရိယမတ္တာ-
 မတ္တတည်း၊) ဒုဝဿဿ-နှစ်ဝါရှိသော ရဟန်း၏၊ အဋ္ဌဝဿော-ရှစ်ဝါရှိသော
 ရဟန်းသည်၊ (အာစရိယမတ္တာ-တည်း၊) တိဝဿဿ-သုံးဝါရှိသော ရဟန်း၏၊
 နဝဝဿော- ကိုးဝါရှိသော ရဟန်းသည်၊ (အာစရိယမတ္တာ- တည်း၊)
 စတုဝဿဿ-လေးဝါရှိသော ရဟန်း၏၊ ဒသဝဿော-ဆယ်ဝါရှိသော
 ရဟန်းသည်၊ (အာစရိယမတ္တာ-တည်း၊) ဣမေပိ-ဤ ရဟန်းအားလုံးတို့သည်
 လည်း၊ အာစရိယမတ္တာဧဝ-အာစရိယမတ္တတို့ချည်းသာတည်း၊ ဝါ-ဆရာလောက်
 ကြီးသူတို့ချည်းသာတည်း။

ပန-ကား၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-ဥပဇ္ဈာယ်၏၊ သန္နိဋ္ဌသမ္ဘတ္တာ-သန္နိဋ္ဌ၊ သမ္ဘတ္တ
 ဖြစ်ကုန်သော၊ သဟာယဘိက္ခု-သီတင်းသုံးဖော်ဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည်
 လည်းကောင်း၊ ပန-သည်သာမကသေး၊ ယေ ကေစိ-အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥသံ
 အလုံးစုံသောရဟန်းတို့သည်၊ ဒဿဟိ ဝဿဟိ-ဆယ်ဝါတို့ဖြင့်၊ မဟန္တတရာ-
 မိမိထက် သာ၍ ကြီးကုန်၏၊ တေ ဝါ- ထို ရဟန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊

အာစရိယမတ္တာ။ ။ အာစရိယဿ+မတ္တံ (ပမာဏံ) ယေသန္တိ အာစရိယမတ္တာ-
 ဆရာ၏ အတိုင်းအရှည်ရှိသူ၊ ဝါ-ဆရာလောက်ကြီးသူတို့၊ ဝါမရသေးသော ရဟန်းထက်
 ခြောက်ပါကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် (ဝါမရသေးသော) ရဟန်းက လေးဝါရှိသောအခါ
 ဆယ်ဝါ ရနေသောကြောင့် လေးဝါရ ရဟန်း၏ နိဿရည်းဆရာ ဖြစ်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့်
 ဝါမရသေးသူထက် ခြောက်ပါ ကြီးသူကို အာစရိယမတ္တ (ဆရာလောက်ရှိသူ)လို့
 ခေါ်ရ၏၊ ထိုအတူ တစ်ဝါရသူထက် ခုနစ်ဝါကြီးသူ၏ အာစရိယမတ္တဖြစ်ပုံ
 စသည်ကိုလည်း သိပါ။

ဗတ သဗ္ဗပိ-ထို အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ (ဥပဇ္ဈာယ်၏ သဟာယ ဘိက္ခု၊ မိမိထက် ဆယ်ဝါကြီးသော ဘိက္ခုတို့သည်လည်း၊) ဥပဇ္ဈာယမတ္တာ နာမ-တို့ မည်၏။ ဝါ-ဥပဇ္ဈာယ်လောက် ကြီးသူတို့ မည်၏။ ဧတ္တကောသု- ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခုသူ-တို့သည်၊ (အစရိယ၊ အာစရိယမတ္တ၊ ဥပဇ္ဈာယ၊ ဥပဇ္ဈာယမတ္တဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည်၊) အနုပါဟနေသု-ဖိနပ် မရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ စက်မန္တေသု-စင်္ကြံသွားကုန်လတ်သော်၊ သဥပါဟနသု- ဖိနပ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ စက်မတော-စင်္ကြံသွားသော ရဟန်း၏။ အာပတ္တိ-ဒုက္ကဋ် အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)။

၂၄၉။ (ယေန-အကြင် အနာကြောင့်၊) ပါဒတော-ခြေမှ၊ ဝိလသဒိသံ- ငုတ်နှင့်တူသော၊ မံသံ-အသားသည်၊ နိက္ခန္တံ-ထွက်နေသည်၊ ဟောတိ၊ (သော- ထို အနာသည်၊) ပါဒဝိလာဗာဓော နာမ-မ မည်၏။

၂၅၀။ တိဏပါဒုကာတိ-ကား၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခု သော၊ တိဏေန-မြက်ဖြင့်၊ ကတပါဒုကာ-ပြုအပ်သော ခြေနင်းတို့ကို၊ (ဓာရေန္တိ ဌှပ်၊) ဟိန္ဒ္ရလပါဒုကာတိ-ကား၊ ခဇ္ဈရိပတ္တေဟိ-သင်ပေါင်းရွက်တို့ဖြင့်၊ ဝါ- စွန်ဝလွန်ရွက်တို့ဖြင့်၊ ကတပါဒုကာ-တို့ကို၊ (ဓာရေန္တိ)၊ ဟိန္ဒ္ရလပါဒုကာတိ- ဝန်းရွက်တို့ဖြင့်လည်း၊ (ကတပါဒုကာ-သည်၊) န ဝဋ္ဋတိယေဝ-မအပ်သည်သာ၊ ကမလပါဒုကာတိ-ကား၊ ကမလတိဏံ နာမ-တောင်ကြာမြက် မည်သည်၊ အတ္တိ-၏။ တေန-ထို မြက်ဖြင့်၊ ကတပါဒုကာ-တို့ကို၊ (ဓာရေန္တိ)၊ ဥသီရ ပါဒုကာတိ-ပန်းရင်းမြက်ဖြင့် ပြုအပ်သော ခြေနင်းတို့ဟူ၍လည်း၊ ဝဒန္တိ- ဆိုကြကုန်၏။ ကမ္မလပါဒုကာတိ-ကား၊ ဥဏ္ဍာဟိ-သားမွေးတို့ဖြင့်၊ ကတ ပါဒုကာ-တို့ကို၊ (ဓာရေန္တိ)၊ [ဥဏ္ဍာဟိ ကတပါဒုကာတိ ဥဏ္ဍာလောမမယ ကမ္မလေဟိ၊ ဥဏ္ဍာလောမေဟိဧဝ ဝါ ကတပါဒုကာ-ဋီကာ၊ ပထမနည်းအလို သားမွေးဖြင့်ပြီးသော သက္ကလပ်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော ခြေနင်း၊ ဒုတိယနည်းအလို

ပါဒဝိလာဗာဓော။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ "ပါဒတော ဝိလသဒိသံ" စသည်ဖြင့် အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ထား၏။ ထို အဖွင့်အတိုင်းဆိုလျှင် အနာကို မရ၊ ထွက်သော အသား ကိုသာ ရသည်။ ထို့ကြောင့် "ယေန" ဟုလည်းကောင်း၊ "သော" ဟုလည်းကောင်း ထည့်၍ အဗာဝ ရအောင် အနက်ပေးရသည်။ "ပါဒတော+နိက္ခန္တံ+ဝိလံ+ယေနာတိ ပါဒဝိလော၊ ပါဒဝိလော စ+သော+အာဗာဓော ဓာတိ ပါဒဝိလာဗာဓော" ဟုပြု၊ ယောနော၌ကား "ပါဒတော နိက္ခန္တန ဝိလသဒိသေန မံသေန ပဝတ္တော အာဗာဓော ပါဒဝိလာဗာဓော" ဟု ဝိဂြိုဟ် ပြုသည်။

သားမွေးတို့ဖြင့် ပြုအပ်သော ခြေနင်း၊] အသင်္ကာမနိယာတိ-ကား၊ ဘူမိယံ-
မြေ၌၊ ဝါ-တည်ရာ ကြမ်းပြင် စသည်၌၊ သုပ္ပဋ္ဌိတာ-ကောင်းစွာတည်ကုန်သော၊
နိစ္စလာ-မလှုပ်ရှားနိုင်ကုန်သော၊ အသံဟာရိယာ-အရပ်တစ်ပါးသို့ မဆောင်အပ်
မဆောင်နိုင်ကုန်သော၊ ဝါ- မပြောင်းရွှေ့နိုင်ကုန်သော၊ (ပါဒကား- တို့ကို၊
အနုဇာနာမိ၌ စပ်)။

၂၅၂။ အင်္ဂဇာတံ ဆုပဋိတိ-ကား၊ အင်္ဂဇာတေနေဝ-အင်္ဂါဇာတ်ဖြင့်ပင်၊
အင်္ဂဇာတံ-နွားမတို့၏ အင်္ဂါဇာတ်ကို၊ ဆုပဋိ-တို့ကြကုန်၏၊ ဩဂါဟေတွာ
မာရေန္တိတိ-ကား၊ အန္တောဥဒကေ-ရေ၏အတွင်း၌၊ ဒဠ်-မြဲမြဲစွာ၊ ဂါဟေတွာ-
သက်ဝင်စေ၍၊ ဝါ-နှစ်၍၊ မာရေန္တိ-သတ်ကြကုန်၏။

ယာနာဒိပဋိကျေပကထာ

၂၅၃။ ဣတ္ထိယုတ္တေနာတိ-ကား၊ ဓေနယုတ္တေန-နွားမဖြင့် ကပ်ယှဉ်အပ်
သော၊ [ဣတ္ထိသဒ္ဓါသည် လူမိန်းမသာမက အမဟူသမျှကို ဟောနိုင်၏၊
ထို့ကြောင့် “ဓေနယုတ္တေန” ဟု ဖွင့်သည်၊ ယောဇော၌ “ရဋ္ဌိသဒ္ဓါ” ဟု
ဆို၏၊ သဒိသူပစာဟုလည်း ဆိုလိုဟန် တူသည်၊] ပုရိသန္တရေနာတိ- ကား၊

အသင်္ကာမနိယာ။ ။ သံ ပုဗ္ဗ ကမုဓာတ်သည် အရပ်တစ်ပါးသို့ ပြောင်းရွှေ့
ခြင်း အနက်ကို ဟော၏၊ “သင်္ကာမန္တိ-အရပ်တစ်ပါးသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားကုန်၏” ဟု
ကတ္တရုပ် ရှိရာ၌ “သင်္ကာမန္တိ-အရပ်တစ်ပါးသို့ ပြောင်းသွားစေကုန်၏” ဟု ကာရိတ်
ဝင်စေရသကဲ့သို့ ကမ္မရုပ်၌လည်း “သင်္ကာမိယန္တေ-အရပ်တစ်ပါးသို့ ပြောင်းရွှေ့စေ
အပ်ကုန်၏၊ ဣတိ သင်္ကာမနိယာ” ဟု ကာရိတ် ဝင်ပါစေ၊ န+သင်္ကာမနိယာ
အသင်္ကာမနိယာ၊ ထို့ကြောင့် “အသံဟာရိယာ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွက် ဖွင့်လေသည်။

ဩဂါဟေတွာ။ ။ ဩဂါဟေတွာ၌ “အဝ ပုဗ္ဗ ဂါဟု=ဝိဇ္ဇောလနေ-ဓမ္မဇောက်
ခြင်း” ဟူသော ဓာတ်တည်း၊ အဝ ၏ အောက်ချခြင်း အနက်ကို “အန္တောဥဒကေ”
ဟု ဖွင့်သည်၊ ဂါဟုဓာတ်ကို “ဂါဟေတွာ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ဂါဟုဓာတ်ဖြစ်၍
“ဂါဟေတွာ” ဟု ရှိစေရမည်၊ နှစ်သတ်ရမည့် အရာဖြစ်၍ “ဒဠ်” ဟု အပိုထည့်သည်၊
“ဩဂါဟေတွာ-ရေသို့ သက်ဝင်စေ၍၊ ဝါ-နှစ်၍၊ မာရေန္တိ-သတ်ကြကုန်၏” ဟု
ပါဠိတော်၌ ပေး၊ [ယောဇော၌ကား တစ်မျိုး ဖွင့်လေ၏။]

ပုရိသသာရထိနာ-ယောက်ျားဟူသော ယာဉ်ထိန်းရှိသော၊ (ယာနေန ယာယန္တိ၌ စပ်)၊ [ပုရိသော ဝေ+အန္တရော အညော ဧတ္တာတိ ပုရိသန္တရော-မိန်းမမှတစ်ပါး သော ယောက်ျားဟူသော မောင်းသူရှိသော ယာဉ်ရထား၊] ပုရိသယုတ္တေနာတိ- ကား၊ ဂေါဏယုတ္တေန-နွားထီးဖြင့် ကပ်ယှဉ်အပ်သော၊ ဣတ္ထိရောနာတိ- ကား၊ ဣတ္ထိသာရထိနာ-မိန်းမဟူသော ယာဉ်ထိန်းရှိသော၊(ယာနေန ယာယန္တိ၌ စပ်)၊ ဂင်္ဂါမဟိယာယာတိ-ကား၊ ဂင်္ဂါမဟကိဋ္ဌိကာယ(သေယျထာပိ)-ဂင်္ဂါမြစ် ပူဇော်ပွဲကို ကစားရာအခါကဲ့သို့တည်း။

ပုရိသယုတ္တံ ဟတ္ထဝဋ္ဌကန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ ပုရိသယုတ္တံ-နွားထီး၊ မြင်းထီးသည် ကပ်ယှဉ်အပ်သော ယာဉ်သည်၊ ဣတ္ထိသာရထိ ဝါ-မိန်းမဟူသော မောင်းသူ ရှိသည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ ပုရိသသာရထိ ဝါ-ယောက်ျားဟူသော မောင်းသူရှိသည်မူလည်း၊ (ဟောတု)၊ ဝဋ္ဌတိ-အပ်၏၊ ပန-ကား၊ ဟတ္ထဝဋ္ဌကံ- လက်ဖြင့် လည်စေအပ်သော ယာဉ်သည်၊ ဝါ-လက်ဆွဲယာဉ်သည်၊ ဣတ္ထိယော ဝါ-မိန်းမတို့သည်မူလည်း၊ ဝဋ္ဌေန္တု-လည်ပစေကုန်၊ ပုရိသာ ဝါ-တို့သည်မူလည်း။

ဂင်္ဂါမဟကိဋ္ဌိကာယ။ ။ဂင်္ဂါယ-ဂင်္ဂါမြစ်ကို၊ မဟော-ပူဇော်ပွဲတည်း၊ ဂင်္ဂါမဟော- ပွဲ၊ ဂင်္ဂါမဟေ-ဂင်္ဂါမြစ်ကို ပူဇော်ပွဲ၌၊ ကိဋ္ဌိကာ-မြူးတူးပျော်ပါး ကစားခြင်းတည်း၊ ဂင်္ဂါမဟကိဋ္ဌိကာ-ခြင်း၊ ထို ပူဇော်ပွဲကို သွားသောအခါ ယခု မြန်မာနိုင်ငံ ဘုရားပွဲ သွားသကဲ့သို့ လှည်း အမျိုးမျိုး မောင်းသူ အမျိုးမျိုးဖြင့် သွားကြသည်၊ ဂင်္ဂါမဟကိဋ္ဌိကာယာတိ ဂင်္ဂါမဟေ ကိဋ္ဌိကာယ၊ တတ္ထ ဟိ ဣတ္ထိပုရိသာ ယာနေဟိ ဥဒကကိဋ္ဌိ ဂစ္ဆန္တိ-ဝိမတိ၊ [ယောဇနာ၌ကား “ဂင်္ဂါ စ+မဟိ စ ဂင်္ဂါမဟိ၊ တတ္ထ ကိဋ္ဌိကာ ဂင်္ဂါမဟိကိဋ္ဌိကာ-ဂင်္ဂါမြစ်၊ မဟိမြစ်၌ ကစားခြင်း” ဟု ဖွင့်လေ၏။]

ပုရိသယုတ္တံ၊ ဟတ္ထဝဋ္ဌကံ။ ။ ပုရိသေန-နွားထီး၊ မြင်းထီး စသော အထိ သတ္တဝါသည်၊ ယုတ္တံ-ကပ်ယှဉ်အပ်သော ယာဉ်တည်း၊ ပုရိသယုတ္တံ-ယာဉ်၊ ဟတ္ထေန- လက်ဖြင့်၊ ဝဋ္ဌိယတေ-လည်စေအပ်၏၊ ဣတိ ဟတ္ထဝဋ္ဌံ၊ ဟတ္ထဝဋ္ဌယေဝ ဟတ္ထဝဋ္ဌကံ၊ ယာဉ်ကို သွားအောင် လက်ဖြင့် ပြုစီမံ၍ ပေးရသော လက်ဆွဲယာဉ်ဖြစ်လော ရှေးအခါက လန်ချား၊ ယခုအခါ ဆိုက်ကား စသည်တည်း၊ ရှေးက “ဝိနည်းဗိုရ် ဆရာတော်အမျိုး မီးရထား၊ မော်တော်ကားတို့ကို ဟတ္ထဝဋ္ဌကယာဉ်ဟု ယူဆ၍ မနီးကြ” ဟု ကြားရဖူး၏၊ သို့သော် စက်ဖြင့် သွားနေသော မော်တော်ကား၊ မီးရတ တို့မှာ လူက တာဝန်ဆောင်ရသည် မဟုတ်သောကြောင့် ဤ ဟတ္ထဝဋ္ဌကယာဉ် ယုတ္တံ မသွင်းသင့်ပါ၊ လူက အားစိုက်၍ ဆွဲငင် နင်းယူရသော လန်ချား ဆိုတာ တို့ကိုသာ ယူသင့်ပါသည်။

(ဝဋ္ဋေန္တ-ကုန်) ဝဋ္ဋတိယေဝ-သည်သာ၊ [ဂိလာနဖြစ်သူအား အပ်သည်-ဟူလို] **ယာနုတ္တိတေနာတိ**-ကား၊ ယာနံ-ယာဉ်ကို၊ အဘိရဟန္တဿ-တက်စီးသော ရဟန်း၏၊ သဗ္ဗော-အလုံးစုံသော၊ ကာယော-ကိုယ်သည်၊ စလတိ-လှုပ်၏၊ တပ္ပစ္စယာ-ထို ကိုယ်၏ လှုပ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ (ဗာဠတရံ အဖာသု ဟောတိ၌ စပ်)၊ **သီဝိကန္တိ**-ကား၊ ပိဋကသီဝိကံ-ပျဉ်ချပ် စသည်ဖြင့် ပြုအပ်သော ထမ်းစင်ကိုလည်းကောင်း၊ [ဖလကာဒိနာ ကတံ ပိဋကယာနံ-ဝိမတိ၊ ပျဉ်ချပ် စသည်ဖြင့် ပြုအပ်သော ယာဉ်၊ “**ယာဉ်**” ဆိုသော်လည်း ထမ်းသွားရသော ယာဉ်တည်း၊] **ပါဠတိန္တိ**-ကား၊ ဝံသေ-ဝါး၌၊ လဂ္ဂေတွာ-ဆွဲချိတ်၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ ပဋ္ဌပေါတလိကံ-အဝတ်သံလျင်းကိုလည်းကောင်း၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်)၊ [အဝတ် လေးစကို နှစ်စစီ ချည်ပြီးလျှင် ထမ်းပိုး လျှို၍ ထမ်းရသော ထမ်းစင်မျိုးတည်း၊ ဤ အလုံးစုံသော ယာဉ်များသည် ဖိနပ်စီး၍ မသွားနိုင်သော အားနည်းသော နာကျင်သော ဂိလာနအား ခွင့်ပြုအပ်သော ယာဉ်များတည်း၊ သဗ္ဗမ္ပိ ယာနံ ဥပါဟနေနပိ ဂန္တံ အသမတ္ထဿ ဂိလာနဿ အနညာတံ- ဝိမတိ။]

၂၅၄။ **ဥစ္စာသယနမဟာသယနာနိတိ** ဧတ္ထ-၌၊ **ဥစ္စာသယနန္တိ**-ကား၊ ပမာဏာတိက္ကန္တံ-မဉ္ဇသိက္ခာပုဒ်လာ ပမာဏထက် လွန်သော အခြေရှိသော၊ မဉ္ဇံ-ညောင်စောင်းကိုလည်းကောင်း၊ [မဉ္ဇကို မှတ်၍ ဆိုထားသည်၊ ထိုင်စရာ အိပ်စရာ အားလုံးကို ယူပါ၊] **မဟာသယနန္တိ**-ကား၊ အကပ္ပိယတ္ထရဏံ-မအပ်သော အခင်းကိုလည်းကောင်း၊ (ဓာရေန္တိ၌စပ်)၊ အာသန္နိအာဒိသု-အာသန္နိ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ **အာသန္နိတိ**-ကား၊ ပမာဏာတိက္ကန္တာသနံ-မဉ္ဇသိက္ခာပုဒ်လာ ပမာဏထက် လွန်သော အခြေရှိသော နေရာတည်း၊ **ပလ္လင်္ဂောတိ** - ကား၊ ပါဒေသု - ခြေတို့၌၊

ယာနုတ္တိတေန။ ။ ဥတ္တိတ၌ ဥ ပုဗ္ဗ ဖာနဓာတ်သည် ဂတိ အနက်ဟောတည်း၊ ဥတ္တိတနံ-အထက်သို့၊ မြောက်ခြင်း၊ ဥတ္တိတော-ခြင်း၊ ယာနဿ+ဥတ္တိတော ယာနုတ္တိတော-ယာဉ်က ကိုယ်ကို အထက်သို့မြောက်ခြင်း၊ အထက်သို့ မြောက်ပြီးနောက် အောက်ပြန်ကျသော အခါ ယာဉ်စီးသူမှာ တော်တော်နာ၏၊ ထို့ကြောင့် ဂိလာန ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရောဂါ တိုးရသည်၊ ဤကဲ့သို့ ယာဉ်က ကိုယ်ကို မြောက်၍ ပြန်ချခြင်းကို “**လှည်းဆောင့်ခြင်း**” ဟု ခေါ်ကြသည်။

ဝါဠုရူပါနိ-ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျားစသော သားရဲရုပ်တို့ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊
 ကတော-ပြုအပ်သော ပလ္လင်တည်း၊ ဂေါနကောတိ-ကား၊ ဒီဃလောမကော-
 ရှည်သောအမွေးရှိသော၊ မဟာကောဇေါ-ကော်ဇောကြီးတည်း၊ တဿ-ထို
 ကော်ဇောကြီး၏၊ လောမာနိ-အမွေးတို့သည်၊ စတုရဂုံလာဓိကာနိ-လက်
 လေးသစ်ထက် လွန်သော ပမာဏ ရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)ကိရ-ဖြစ်ကုန်
 သတတ်၊ စိတ္တကောတိ-ကား၊ ဝါနစိတြော-ရက်ခြင်းအားဖြင့် ဆန်းကြယ်သော၊
 ဥဏ္ဍာမယတ္ထရဏော-သားမွေးဖြင့် ပြုအပ်သော အခင်းတည်း၊ ပဋိကာတိ-
 ကား၊ ဥဏ္ဍာမယော- သော၊ သေတတ္ထရဏော- ဖြူသော အခင်းတည်း၊
 ပဋ္ဌလိကာတိ-ကား၊ ဃနပုပ္ဖကော-တစ်ခဲနက် ပန်းပြောက်ရှိသော၊ ဥဏ္ဍာမယ
 လောဟိတတ္ထရဏော-သားမွေးဖြင့် ပြုအပ်သော နိသော အခင်းတည်း၊ ယော-
 ယင်း အခင်းကို၊ အာမလကပတ္တောတိပိ-သျှိသျှားရွက် ပုံသဏ္ဍာန်ရှိသော
 အခင်းဟူ၍လည်း၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တူလိကာတိ-ကား၊ ပကတိတူလိကာယေဝ-
 ပကတိ လဲရှိသော အခင်းပင်တည်း။

ဒီဃလောမကော။ ။ ဒီဃလောမကော မဟာကောဇေါတိ စတုရဂုံလာဓိက
 လောမော-လက်လေးသစ်ထက် ပိုလွန်သော အမွေးရှိသော၊ ကာဠကောဇေါ-ကော်ဇော
 နက်ကြီးတည်း၊-ဋိကာ၊ ဤအလို **“မဟာကောဇေါ-သားမွေးဖြင့် ရက်အပ်သော
 ကော်ဇောနက်ကြီး”**ဟု ပေးရလိမ့်မည်၊ လက်လေးသစ်အောက် တိုသော အမွေးရှိသော
 ကော်ဇောကား ဥဒ္ဒလောမိ ဧကန္တလောမိတို့၌ ပါဝင်လိမ့်မည်။

စိတ္တကော။ ။ စိတ္တ- ဆန်းကြယ်အောင် + ကရိယတေ- ပြုအပ်၏၊ ဣတိ
 စိတ္တကော-သိုးမွေးကို ချည်လုပ်၍ အရောင် အမျိုးမျိုး ဆိုးပြီးလျှင် (နံရံကို အကွက်
 ဖောက်သကဲ့သို့) အကွက်ဖော်၍ အဆန်းတကျယ် ရက်အပ်သော အခင်းကို **“စိတ္တက”**
 ဟု ခေါ်၏၊ [ဝါနစိတြော ဥဏ္ဍာမယတ္ထရဏောတိ နာနာဝဏ္ဏေဟိ ဥဏ္ဍာမယသုတ္တေဟိ
 ဘိတ္တိစ္ဆေဒါဒိဝသေန ဝါယိတွဉ ကတစိတ္တတ္ထရဏော၊-ဝိမတိ။]

ပဋိကာ၊ ပဋ္ဌလိကာ။ ။ ပဋိကာ သဒ္ဒါသည် **“သားမွေးဖြင့် ပြုအပ်သော
 ဖြူသော အခင်း”**ဟူသော အနက်ဟော အနိပ္ပန္နပါဠိပဒိကတည်း၊ ပဋ္ဌလိကာသဒ္ဒါ
 ကား **“ပန်းပြောက်တွေ တစ်ခဲနက် ပြည့်နေသော အခင်း”**ဟူသော အနက်ဟောတည်း။

တူလိကာ။ ။ ပကတိတူလိကာတိ ရက္ခတူလ (လက်ပံပင် စသည်မှ ဖြစ်သော
 သစ်ပင်လဲ)၊ လတာတူလ (နွယ်ပင်မှ ဖြစ်သောလဲ)၊ ဝေါဠကီတူလ (ဖောင်းခါးမြက်၊

ဝိကတိကာတိ-ကား၊ သီဟဗျူဂါဒိရူပစိတြော-ခြင်္သေ့၊ ကျားအစရှိသော အရုပ်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော၊ ဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏော-သားမွေးဖြင့် ပြုအပ်သော အခင်းတည်း၊ **ဥဒ္ဒလောမီတိ-**ကား၊ ဧကတော-တစ်ဖက်၌၊ ဥဂ္ဂတလောမံ-ထွက်သော အမွေးရှိသော၊ ဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏံ - တည်း၊ ဥဒ္ဒလောမီတိပိ-ဥဒ္ဒလောမီဟူ၍လည်း၊ ပါဠိ-ပါဠိတော်ပါ၌သည်၊ (အတ္ထိ)၊ **ဧကန္တလောမီတိ-**ကား၊ ဥဘတော-နှစ်ဖက်၌၊ ဥဂ္ဂတလောမံ-သော၊ ဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏံ-တည်း၊ **ကဋိဿန္တိ-** ကား၊ ရတနပရိသိဗ္ဗိတံ- ရတနာချည်တို့ဖြင့် ချုပ်အပ်သော၊ ကောသေယျကဋိဿမယံ - ပိုးချည်အတွင်း ရွှေချည်သွင်း၍ ရအပ်သော၊

ရှင်မွေ့လွန်းမြက်မှ ဖြစ်သော လဲ) သင်္ခါတာနံ တိတ္ထံ တူလာနံ အညတရပုဏ္ဏာ တူလိကာ၊-သာရတ္ထ၊ ဤသို့ လဲ၊ ဝါဂွမ်း သွတ်သွင်းထားအပ်သော အခင်းသည် တူလိကာ မည်၏၊ ဈေး၌ ရောင်းရိုးဖြစ်သော မွေ့ရာများသည် ရှင်မွေ့လွန်းလဲ သွတ်သွင်းထားသည်သာ များ၏၊ [တူလာ ယတ္ထ အတ္ထိတိ တူလိကာ။]

ဝိကတိကာ။ ။ ဝိ(ဝိစိတ္တံ)-ဆန်းကြယ်စွာ+ကတံ-ပြုလုပ်ခြင်းတည်း၊ ဝိကတံ-ခြင်း၊ ဝိကတေန-ခြင်္သေ့ရုပ်၊ ကျားရုပ်စသော အရုပ်များ ပေါ်ထင်စေလျက် ဆန်းကြယ်/စွာ ရက်လုပ်ခြင်းဖြင့်+နိဗ္ဗတ္တာ-ဖြစ်သော သားမွေးအခင်းတည်း၊ ဝိကတိကာ-ခင်း၊

ဥဒ္ဒလောမီ။ ။ ဥဒိတပုဒ်မှ ဣ ကို အ၊ တ ကို ချေ၊ ဒိ တစ်လုံး လာ၍ “ဥဒ္ဒ” ပြီးသည်ဟု သီလက္ခနဋီကာသစ် ဆို၏၊ လောမံ-ယဿာတိ လောမိ၊ ဥဒိတံ-တစ်ဖက်၌ ထင်ရှားစွာ+လောမိ-အမွေးရှိသော အခင်းတည်း၊ ဥဒ္ဒလောမိ-ခင်း၊ ပါ၌ တစ်မျိုး ရှိရာဝယ် “ဥဒ္ဒံ-အထက်၌၊ ဝါ-အပေါ်၌”ဟု ပေး။

ဧကန္တလောမီ။ ။ ဧကန္တံ-စင်စစ်ဧကန်၊ ဝါ-နှစ်ဖက်လုံး+လောမိ=ဧကန္တလောမိ၊ ဤသို့ ဤ အဋ္ဌကထာအလို ဝိဂ္ဂဟ ပြုရသည်၊ သီလက္ခနံ ဗြဟ္မဇာလသုတ်၌ကား ဤ အခင်း နှစ်မျိုး၌ ဤ အဖွင့်မှ ပြောင်းပြန် ဖွင့်ထား၏ ထို အလို “ဥဒိတံ-နှစ်ဖက်၌ ထင်ရှားစွာ၊ ဧကန္တံ-တစ်ဖက်သော အစီ၌”ဟု အနက် ပေးပါ၊ ဆိုလိုရင်း မှာ “တစ်ဖက်ချော၊ နှစ်ဖက်ချော အခင်းများ”ဟု ဆိုလိုသည်။

ကောသေယျကဋိဿမယံ။ ။ ကောသီယသုတ္တာနံ အန္တရာ သုဝဏ္ဏမယသုတ္တာနံ ပဝေသေတွာ ဝိတံ-ပိုးချည်တို့၏ အကြား၌ ရွှေချည်တို့ကို သွင်း၍ (ပိုးချည်တိုင်၊ ရွှေချည်ဖောက်၍) ရက်အပ်သောအခင်း၊ သုဝဏ္ဏသုတ္တံ ကိရိ ကဋိဿံ=ကဿဋ္ဌန္တိ စ ဝုစ္စတိ-ရွှေချည်ကို ကဋိဿဟုလည်းကောင်း၊ ကဿဋ္ဌဟုလည်းကောင်း ခေါ်အပ် သတတိ၊-ဝိမတိ၊ [ကောသီယေန+ပကတံ ကောသေယျ၊ ကဋိဿေန+ပကတံ ကဋိဿမယံ၊ ကောသေယျံ စ+တံ+ကဋိဿမယံ စာတိ ကောသေယျကဋိဿမယံ၊ ပစ္စတ္ထရဏံ။]

ပစ္စတ္တရဏံ - အခင်းတည်း၊ ကောသေယျန္တိ - ကား၊ ရတနပရိသိဗ္ဗိတံ - ရတနာချည်တို့ဖြင့် ချုပ်အပ်သော၊ ကောသိယသုတ္တမယံ-ပိုးချည်ဖြင့် ရက်အပ်သော၊ ပစ္စတ္တရဏံ-တည်း၊ ပန-အနွယ်၊ သုဒ္ဓကောသေယျ-ရတနာချည်မဖက်သက်သက်သော ပိုးချည်အခင်းသည်၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

ကုတ္တကန္တိ - ကား၊ သောဠသန္တံ- တစ်ကျိပ်ခြောက်ယောက်ကုန်သော၊ နာဠကိတ္တိနံ-ကချေသည် မိန်းမတို့၏၊ ဌတွာ-ရပ်၍၊ နစ္စနယောဂ္ဂံ-ကခြင်း၌ ရှောက်ပတ်သော၊ ဥဏ္ဍာမယတ္တရဏံ-တည်း၊ ဟတ္ထတ္တရအဿတ္တရာ-ဟတ္ထတ္တရ အခင်း၊ အဿတ္တရ အခင်းတို့သည်၊ ဟတ္ထိအဿပိဋ္ဌိသု-ဆင်ကျောက်ကုန်း၊ မြင်းကျောက်ကုန်းတို့၌၊ အတ္တရဏကအတ္တရဏာ ဧဝ-ခင်းအပ်သော အခင်းတို့သာတည်း၊ ရထတ္တရေပိ-ရထတ္တရအခင်း၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း၊ အဓိနပ္ပဝေဏီတိ-ကား၊ အဓိနစမ္မေဟိ-သစ်နက်ရေတို့ဖြင့်၊ (ကတာ၌ စပ်) မဉ္ဇူပမာဏေန-ညောင်စောင်းပမာဏဖြင့်၊ သိဗ္ဗိတွာ-ချုပ်၍၊ ကတာ-ပြုအပ်သော၊ ပဝေဏီ-အထပ်ထပ်ဖြစ်သော အခင်းတည်း၊ ကာဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္တရဏန္တိ-ကား၊ ကာဒလိမိဂစမ္မံ နာမ-ဝံပိုင်၏အရေ မည်သည်။

ကုတ္တကံ။ ။ "ကရောတိ ဧတ္ထ နန္ဒတိ ကုတ္တကံ" ဟု သီလကွန်ဋီကာသစ် ပြု၏။ ကရ ဓာတ်၊ တ ပစ္စည်း၊ က ကို ကု ပြု၊ ရ ချေ၊ တ တစ်လုံးလာ၊ သုတ္တံ၌ က ပစ္စည်း၊ တစ်ကျိပ်ခြောက်ယောက် က လောက်အောင် ကြီးမားသော သားမွေး (တစ်ဖက်ချော၊ နှစ်ဖက်ချော) ကော်စောကြီးတည်း။

ဟတ္ထတ္တရ ဝေ၊ ရထတ္တရ။ ။ အတ္တရိယတေ-ခင်းအပ်၏။ ဣတိ အတ္တရော၊ ဟတ္ထိမိ-ဆင်၌၊ ဝါ-ဆင်ကျောက်ကုန်း၌၊ အတ္တရော-အခင်းတည်း၊ ဟတ္ထတ္တရော-ခင်း၊ အဿတ္တရ၊ ရထတ္တရတို့၌လည်း နည်းတူ၊ [သိ-ဋီသစ်၌ "ဟတ္ထိနော+ပိဋ္ဌိယံ အတ္တရံ ဟတ္ထတ္တရံ" ဟု ပြု၍ နပုလ္လိင် ချလေ၏။]

အဓိနပ္ပဝေဏီ။ ။ [စမ္မံ တု အဓိနံပျထာ-အဘိဓာန်(၄၄၂)]။ သစ်နက်ရေကို အဓိနဟု ခေါ်၏။ ထို သားရေသည် အလွန် သိမ်မွေ့သဖြင့် နှစ်ထပ်၊ သုံးထပ် ထပ်၍ ချုပ်ရသောကြောင့် ပဝေဏီ (အထပ်ထပ်)ဟု ဆိုသည်။ အဓိနစမ္မေဟိ+ကတာ+ပဝေဏီ အဓိနပ္ပဝေဏီ၊ [အဓိနစမ္မာနံ အတိသုခုမတ္တာ ဒုပဋ္ဋတိပဋ္ဋာနိ ကတွာ သိဗ္ဗိ၊-ဝိမတိ။]

ကာဒလိ ဝေ၊ ဣရဏံ။ ။ "ကာဒလိမိဂ-ဝံပိုင်" ဟု အနက်ပေးကြ၏။ သိ-ဋီသစ်၌ "မဉ္ဇူပမာဏာရိဓါ-ကြောင်နှင့်သဏ္ဍာန်တူသော သားကောင်" ဟု အနက်ဖွင့်၏။

အတ္ထိ-၏၊ တေန-ထို အရေဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ ပဝရပစ္စတ္တရုဏံ-
 မြတ်သော အခင်းတည်း၊ ဥတ္တမပစ္စတ္တရုဏံ-ကောင်းမြတ်သော အခင်းတည်း၊
 ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ တံ-ထို အခင်းကို၊ သေတဝတ္ထဿ-ဖြူသောအဝတ်၏၊
 ဥပရိ-အပေါ်၌၊ ကဒလိမိဂစမ္ပဲ-ကဒလိမည်သော သားကောင်၏ အရေကို၊
 ပတ္တရိတွာ-ဖြန့်၍၊ သိဗ္ဗိတွာ-ချုပ်၍၊ ကရောန္တိ ကိရ-ပြုကြကုန်သတတ်။

သဥတ္တရစ္ဆဒန္တိ-ကား၊ ဥတ္တရစ္ဆဒနေန-အပေါ်၌ မိုးကြောင်းဖြစ်သော အမိုး
 နှင့်၊ သဟ-တကွ၊ ဥပရိဗန္ဓေန-အပေါ်၌ ဖွဲ့အပ်သော၊ ရတ္တဝိတာနေန-
 ဆိုးအပ်သော အရောင်ရှိသော မျက်နှာကြက်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဣတိ အတ္ထော၊
 သေတဝိတာနမ္ပိ-အဖြူထည် ဗိတာန် မျက်နှာကြက်သည်လည်း၊ (န ဝဋ္ဋတိ၌
 စပ်) ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ အကပ္ပိယပစ္စတ္တရုဏေ-မအပ်သော အခင်းသည်၊
 သတိ-ရှိလတ်သော်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ပန-အနွယ်၊ (ဟေဋ္ဌာ-၌၊ အကပ္ပိယ
 ပစ္စတ္တရုဏေ-သည်) အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ **ဥဘတော**
လောဟိတကပဓာနန္တိ-ကား၊ သိသုပဓာနဉ္စ-ခေါင်းအုံးလည်းကောင်း၊ ပါဒု
 ပဓာနဉ္စ-ခြေအုံးလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ မဉ္ဇဿ-ညောင်စောင်း၏၊ ဥဘတော
 လောဟိတကပဓာနံ-နှစ်ဖက်၌ နီသောအုံးရှိသောအခင်းထည်း၊ ဧတံ-ဤအခင်း
 သည်၊ န ကပ္ပတိ-မအပ်၊ ပန-ဆက်၊ ဧကမေဝ-တစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊
 ယံ ဥပဓာနံ-အကြင်အုံးသည်၊ ဥဘောသု-နှစ်ဖက်ကုန်သော၊ ပဿေသု-
 နံပါးတို့၌၊ ရတ္တံ ဝါ-နီသည်သော်လည်းကောင်း၊ ပဒမဝဏ္ဏံ ဝါ-ပဒမ္မာကြာအဆင်း
 ရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ စိတြံ ဝါ-ဆန်းကြယ်သည်သော်လည်းကောင်း၊

ဤအလို ကြောင်ဝံပုံကို ဆိုလိုဟန်တူသည်။ ထိုသားကောင်၏အရေကား အကြီးကြီး
 မရနိုင်၊ အပေါ်လွမ်း အခင်းသာ ရနိုင်စရာရှိ၏။ ထို့ကြောင့် "တံ ကီရိ"စသည်ဖြင့်
 ချုပ်ပုံကို သရုပ်ဖော်သည်။ အဝတ်ဖြူပေါ်၌ ထို သားကောင်၏ အရေကို ဖြန့်၍
 (ယခုခေတ် နေရာထိုင် ချုပ်သကဲ့သို့) ချုပ်ကြသည်-ဟူလို။

ရတ္တဝိတာနေန။ ။ ရတ္တဝိတာနေနာတိ သဗ္ဗရတ္တေန ဝိတာနေန၊ ယံ ပန
 နာနာဝဏ္ဏံ ဝါနစိတ္တံ ဝါ လေပစိတ္တံ ဝါ၊ တံ ဝဋ္ဋတိ၊ (အမျိုးမျိုး အဆင်းရှိ၍ ချုပ်ပုံ
 ဆန်းကြယ်သော၊ သို့မဟုတ် ဆေးဖြင့် သုတ်လိမ်းပုံ ဆန်းကြယ်သော ဗိတာန်
 မျက်နှာကြက်ကား အပ်၏)။- ဝိမတိ။

ဟောတိ-ဖြစ်၏။ (တံ ဥပစာနံ-သည်။) ပမာဏယုတ္တံ-ခေါင်းအုံးပမာဏနှင့် ယှဉ်သည်။ သံစေ (ဟောတိ)။ (ဧဝံ သတိ)။ ဝဋ္ဋတိ-၏။ ပန-ထိုသို့ပင် အပ်ပါသော်လည်း။ မဟာဥပစာနံ-ကြီးစွာသော ခေါင်းအုံးကို။ (ဘဂဝတာ)။ ပဋိက္ခိတ္တံ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ။ [စူဠဝါ သေနာသနက္ခန္ဓကဋ္ဌံ ပယ်တော်မူ အပ်ပြီ။ ပမာဏကိုလည်း ထို၏ အဋ္ဌကထာ၌ တွေ့ရလတ္တံ့။]

သဗ္ဗဓမ္မပဋိက္ခေပါဒိကထာ

၂၅၅။ ဒိပိစ္ဆာပေါတိ-ကား။ ဒိပိပေါတကော (သေယျထာပိ)-သစ်ပေါက်စ ကလေးကဲ့သို့တည်း။ ဩဂ္ဂိယန္တိတိ-ကား။ ဘိတ္တိဒဏ္ဍကာဒိသု-နံရံ ထုတ်တန်း အစရှိသည်တို့၌။ ဝေဋ္ဌေတွာ-ရစ်ပတ်၍။ ဗန္ဓန္တိ-ဖွဲ့ချည်ကြကုန်၏။ (ဖွဲ့ချည်၍ တန်းလုပ်ထားကြကုန်၏။) [ဩဂ္ဂိယန္တိ၌ အဝပုဗ္ဗ ဂုဗိဓာတ်၊ ဗန္ဓနအနက်ဟော။]

၂၅၆။ အဘိနိသီဒိတန္တိ- ကား။ အဘိနိဿာယ- မှီ၍။ နိသီဒိတုံ- ထိုင်ခြင်းငှာ။ အပဿယံ-မှီရာကို။ (တံကဲမှီ ပျဉ်ချပ်ကဲ့သို့ မှီစရာကို)။ ကတွာ- ၍။ နိသီဒိတုံ-ထိုင်ခြင်းငှာ။ (အနဇာနာမိ၌ စပ်)။ ဣတိ အတ္ထော။ ဂိလာနေ ဘိက္ခုနာ သဥပါဟနေနာတိ ဧတ္ထ-၌။ ယော-အကြင် ရဟန်းသည်။ အနုပါဟနော-ဖိနပ် မရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ ဂါမံ-သို့။ ပဝိသိတုံ-ငှာ။ န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်။ (သော-သည်။) ဂိလာနော နာမ-န မည်၏။

ပမာဏယုတ္တံ။ ။ သစေ ပမာဏယုတ္တိအာဒိ အညပ္ပမာဏာတိက္ကန္တဿ ဝိပျောဟနဿ ပဋိက္ခိတ္တဘာဝဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ [ပမာဏလွန်သော ခေါင်းအုံးကို ပယ်ထားကြောင်း ပြလို၍ "ပမာဏယုတ္တံ"ဟု ဆိုသည်။ ပမာဏယုတ္တ မဟုတ်သော ခေါင်းအုံးက ဥစ္စာသယန မဟာသယနတွင် ပါဝင်သောကြောင့် ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။] န ပန ဥစ္စာသယနမဟာသယနဘာဝဒဿနတ္ထံ တထာ အဝုတ္တတ္တာ။ တံ ပန ဥပစာနံ ဥပေါသထိကာနံ ဂဟဋ္ဌာနံ ဝဋ္ဋတိ။ (မှန်၏။ ဥစ္စာသယနမဟာသယနသည်သာ ထို ဥပစာတော်သောအခါ ထို လူဝတ်ကြောင့်တို့အား မအပ်။ ဥစ္စာသယနမဟာသယနတွင် မပါဝင်သော ခေါင်းအုံးကား အစသည်-ဟုလို)။- ဝိမတိ။

၂၅၇။ ကုရရဃရေတိ-ကား၊ ဧဝံ နာမဏေ-ဤသို့ ကုရရဃရ အမည်ရှိ
 သော၊ နဂရေ-မြို့၌၊ (ဝိဟရတိ၌စပ်၊) ဧတေန-ဤ ကုရရဃရေ နဂရေဟူသော
 ပါဠိဖြင့်၊ အဿ-ထို အရှင်မဟာကစ္ဆည်း၏၊ ဂေါစရဂါမော-ဂေါစရဂါမ်ကို၊
 (ဆွမ်းခံရွာကို၊) (သင်္ဂီတိကာရေဟိ)၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ ပပတဏေ ပဗ္ဗတေတိ-
 ကား၊ ပပတနာမဏေ-ပပတ အမည်ရှိသော၊ ပဗ္ဗတေ-တောင်၌၊ (ဝိဟရတိ၌
 စပ်၊) ဧတေန-ဤ ပပတဏေ ပဗ္ဗတေဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ အဿ-ထို အရှင်
 မဟာကစ္ဆည်း၏၊ နိဝါသနဋ္ဌာနံ-အမြဲနေရာ အရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ သောဏောတိ-
 ကား၊ တဿ- ထို ဥပါသကာ၏၊ နာမံ- အမည်တည်း၊ ပန- ဆက်၊
 ကောဋိအဂ္ဂနကံ-တစ်ကုဋေ ထိုက်တန်သော၊ ကဏ္ဍပိဋနန္ဒနကံ-နားတန်ဆာကို၊
 ဓာရေတိ-ဆောင်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ကုဋိကဏ္ဍောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊
 ကောဋိကဏ္ဍော-တစ်ကုဋေ ထိုက်တန်သော နားတန်ဆာရှိသော၊ (သောဏော-
 သောဏ မည်သော၊ ဥပါသကော-တည်း၊) ဣတိ အတ္ထော။

ပါသာဒီကန္တိ-ကား၊ ပသာဒဇနကံ-စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေ
 တတ်သော၊ ပသာဒနိယန္တိ ဣဒံ-ဟူသော ဤ သဒ္ဒါသည်၊ တဿေဝ-ထို
 ပါသာဒီက သဒ္ဒါ၏ပင်၊ အတ္ထဝစနံ - အနက်ကိုဟောသော သဒ္ဒါတည်း၊

ပါသာဒီကံ ပသာဒနိယံ။ ။ ပသာဒံ+ဇနေတိတိ ပါသာဒီကော၊ ဣကပစ္စည်း၊
 ဇနေတိ အနက်၌သက်၊ ဣအနုဗန်ကြောင့် ပ၌ ဝုဒ္ဓိ ရောက်၍ “ပါသာဒီကော”ဟု
 ဖြစ်ရသည်၊ ပသာဒနိယံကို “ပသီဒိတဗ္ဗယုတ္တံ၊ ပသာဒကံ ဝါ”ဟု ဋီကာ၌ နှစ်နည်း
 ဖွင့်၏၊ ထိုတွင် ပသီဒိတဗ္ဗယုတ္တံဖြင့် “ပပုဗ္ဗ သဒဓာတ်၊ အနိယပစ္စည်း၊ ယုတ္တအနက်၌
 သက်သည်”ဟု ပြ၏၊ “ပသာဒီယတေတိ ပသာဒနိယော”ဟု ပြ၊ “ပသာဒနိယံ-
 ကြည်ညိုသင့် ကြည်ညိုထိုက်သော”ဟု ပေး၊ “ပသာဒကံ ဝါ”ဟူသော ပါဠိဖြင့်
 “အနိယပစ္စည်း ကတ္တာအနက်၌ သက်သည်” ဟု ပြ၏၊ ကာရိတ်လည်း ကျေ၊
 “ပသာဒေတိတိ ပသာဒနိယော”ဟု ပြ၊ “ပသာဒနိယံ-ကြည်ညိုစေတတ်သော”ဟု
 မေး၊ ထို နှစ်နက်လုံးပင် ပါသာဒီကံနှင့် အဓိပ္ပာယ်တူ ဖြစ်၍ “တဿေဝ အတ္ထဝစနံ”ဟု
 အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သည်၊ စာအုပ်များ၌ “အတ္ထဝေဝစနံ”ဟု တွေ့ရ၏၊ အတ္ထနှင့် တွဲရာ၌
 “ဝေဝစနံ”ဟု သုံးရိုး မရှိပါ၊ အနက်မှာ ဝေဝစံပရိယာယ် မရှိနိုင်၊ ထို အနက်ကို
 ဟောသော သဒ္ဒါ၌သာ ဝေဝစံပရိယာယ် စကားလှယ်ဟူ၍ ရှိနိုင်ပါသည်၊ ထို့ကြောင့်
 ပင် ယောဇနာ၌လည်း “အတ္ထော ဝုစ္စတိ အနေနာတိ အတ္ထဝစနံ”ဟု အတ္ထဝစနံပုံဒ်
 ကိုသာ ဖွင့်ထားပါသည်။

ဥက္ကမဒမထသမထန္တိ-ကား၊ ဥက္ကမံ-မြတ်သော၊ ဒမထဉ္စ-ဆုံးမကြောင်းပညာသို့ လည်းကောင်း၊ သမထဉ္စ-ငြိမ်သက်စေထသော၊ သမာဓိသို့လည်းကောင်း၊ ပညာ-ပညာသို့လည်းကောင်း၊ သမာဓိဉ္စ-သမာဓိသို့လည်းကောင်း၊ (အနုပုတ္တံ၌ စပ်)၊ ကာယုပသမဉ္စ-ကိုယ်၏ ငြိမ်သက်ခြင်းသို့လည်းကောင်း၊ စိတ္တုပသမဉ္စ-စိတ်၏ ငြိမ်သက်ခြင်းသို့လည်းကောင်း၊ (အနုပုတ္တံ၌ စပ်)၊ ဣတိပိ အတ္ထော-ဤ အနက်သည်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ဒန္တန္တိ-ကား၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံကုန်သော၊ ဝိသုကာယိကဝိပုန္နိတာနံ-ထိုးဆွခြင်းဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော မငြိမ်မသက် လှုပ်လှက် ခြင်းတို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဥပစ္ဆန္နတ္တာ-ဖြတ်တောက်အပ်ပြီးကုန်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်၊ ဒန္တံ-ယဉ်ကျေးတော်မူပြီးသော၊ ခိဏကိလေသံ-ကုန်ခန်းပြီးသော ကိလေသာရှိတော်မူသော၊ (ကိလေသာ ကုန်ခန်းတော်မူပြီးသော)၊ ဣတိ အတ္ထော-ဤကား အနက်၊ ဂုတ္တန္တိ-ကား၊ သံဝရဂုတ္တိယာ-စောင့်စည်းခြင်း ဟူသော လုံခြုံခြင်းအားဖြင့်၊ ဂုတ္တံ-လုံခြုံတော်မူသော။

ဥက္ကမဒမထ သမထံ။ ။ဒမထကို "ပညာ" ဟု ဖွင့်၏။ "ဒဗီယတော စတောနာတိ ဒမံထော စတေန-ဤ ဉာဏ်ပညာဖြင့်၊ ဒဗီယတော-ဆုံးမအပ်၏။ ဣတိ ဒမထော" ဟု ပြု၊ သမထကို "သမဓိ" ဟု ဖွင့်သည်။ ဒမထနှင့်သမထကို ဒွန်တွဲ၊ ဥက္ကမနှင့် ကမ္မဓာနာယံ တွဲ၊ ကိုယ်၏ ငြိမ်သက်ခြင်းကို "ဒမထ" ဟုလည်းကောင်း၊ စိတ်၏ ငြိမ်သက်ခြင်းကို "သမထ" ဟုလည်းကောင်း တစ်နည်းပြလို၍ ကာယုပသမဉ္စ စသည်ကို မိန့်သည်။

ဆက်ဦးအံ။ ။ ကာယုပသမဟူသည် ကိုယ်ကိုလည်းကောင်း၊ နှုတ်ကိုလည်း ကောင်း ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမထားသောကြောင့် ငြိမ်သက်ခြင်းတည်း။ ["ဥက္ကမဒမထ သမထံ-မြတ်သော ဆုံးမကြောင်း ဉာဏ်ပညာ၊ ငြိမ်သက်စေတတ်သော သမာဓိသို့၊ (တစ်နည်း) ဥက္ကမဒမထ သမထံ-မြတ်သော ကိုယ်၏ ယဉ်ကျေးခြင်း၊ စိတ်၏ ငြိမ်သက်ခြင်းသို့၊ အနုပုတ္တံ-သော" ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး။]

ဝိသုကာယိကဝိပုန္နိတာနံ။ ။ ဝိသုက သဒ္ဒါသည် ဝိသုကဒဿန ၌ကဲ့သို့ ထိုးဆွကြောင်းဖြစ်သော ငြောင့်တံကျင်ကို ယော၏။ ကိုယ် နှုတ်တို့၏ မငြိမ်မသက် လှုပ်လှက်ခြင်းသည် သုတစ်ပါး အမြင်မတော်သောကြောင့် သုတစ်ပါးကို ထိုးဆွသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ဝိသုစနံ ဝိသုကော၊ ဝိသုကေန အယန္တိ ပဝတ္တန္တိတိ ဝိသုကာယိကာ-ထိုးဆွခြင်းဖြင့် ဖြစ်တတ်ကုန်သော လက်ဆော့ ခြေဆော့ခြင်း၊ ရယ်မောခြင်း စသည်တို့ကိုယူ၊ ထိုဝိသုကာယိကတို့သည် ကိုယ်နှုတ်တို့၏ မငြိမ်မသက် လှုပ်လှက်ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဝိပုန္နိတံလည်း မည်၏။

သန္တိန္ဒြိယန္တိ-ကား၊ ယတိန္ဒြိယံ-စောင့်စည်းအပ်သော မနိန္ဒြေရှိတော်မူ
သော၊ နာဂန္တိ-ကား၊ အာဂုဝိရဟိတံ-မကောင်းမှုမှ ကင်းတော်မူသော၊ (“တံ
ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဒက္ခိဿသိ” ဝပ်။)

တိတ္ထံ မေ ဝဿာနံ အစ္စယေနာတိ-ကား၊ မမ-တပည့်တော်၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ
ဒိဝသတော-ရှင်ဖြစ်ရာနေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ တိတ္ထံ ဝဿာနံ-သုံးနှစ်တို့၏၊
အစ္စယေန-လွန်ရာအခါ၌၊ ဥပသမ္ပတံ အလတ္တန္တိ-ကား၊ အဟံ-သည်၊ ဥပသမ္ပတံ-
မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့၊ အလဘိ-ရခဲ့ပါပြီ၊ (ဣဝိဘတ်ကို ထွံပြု၊)
ကဏ္ဍတ္တရာတိ-ကား၊ ကဏ္ဍမတ္တိကုတ္တရာ-အထက်၌တက်သော နက်သောမြေ
ရှိပါ၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ဝနိတကဏ္ဍမတ္တိကာ-တိုးပွားသော နက်သောမြေ
ရှိပါ၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဂေါကဏ္ဍကဟတာတိ-ကား၊ ဂုန္တံ-နွားတို့၏၊
ခုရေဟိ-ခွာတို့ဖြင့်၊ အက္ကန္တ ဘူမိတော-နင်းအပ်သော မြေမှ၊ သမုဋ္ဌိတေဟိ-
ကြွတက်ကုန်သော၊ ဂေါကဏ္ဍကေဟိ-နွားခြေရာခွက် ဆူးတို့ဖြင့်၊ ဥပဟတာ-
ဖျက်ဆီးအပ်ပါ၏၊ တေ ဂေါကဏ္ဍကေ-ထို နွားခြေရာခွက် ဆူးတို့ကို၊
ဧကပဋ္ဌလိကာ-တစ်ထပ်တစ်လွှာသာ ရှိကုန်သော၊ ဥပါဟနာ-ဖိနပ်တို့သည်၊
ရက္ခိတု-စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကောန္တိ ကိရ-မစွမ်းနိုင်ကုန်သတတ်၊
ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝါ-သို့ကလောက်၊ ခရာ-ကြမ်းတမ်းသည်၊ ဟောတိ၊ [ဘူမိကို
ငဲ့၍ “ခရာ ဟောတိ” ဟု ရှိစေ၊]

ယတိန္ဒြိယံ။ ။ “သန္တိန္ဒြိယန္တိ ယတိန္ဒြိယံ” ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏။ ယတိန္ဒြိယံ
ကိုပင် ဋီကာတို့၌ ဖွင့်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ “သန္တိန္ဒြိယံ” ဟုလည်းကောင်း၊
အဋ္ဌကထာ၌ “သန္တိန္ဒြိယန္တိ ယတိန္ဒြိယံ” ဟုလည်းကောင်း ရှိခြင်းသည် ကောင်း၏။
အချို့ စာအုပ်တို့၌ “ယတိန္ဒြိယန္တိ ဝီရိယိန္ဒြိယံ” ဟု ရှိခြင်းကား အဖွင့်နှင့် မညီ။

နာဂံ။ ။ “နတ္ထိ+အာဂု ယဿာတိ နာဂေါ” ဟု ပြုပါ။ “နာဂန္တိ ဆန္ဒာဒိဝသေန
အာဂမနတော၊ ပဟိနာနံ ရာဂါဒိ ကိလေသာနံ အပုနာဂမနတော အပစ္စာဂမနတော
ကဿစိပိ အာဂုဿ သဗ္ဗဒါပိ အကရဏတော၊ ပုနတ္ထဝဿ အဂမနတောတိ ဣဗေဟိ
ကာရဏေဟိ နာဂံ” ဟု ဋီကာ၌ အဋ္ဌကထာမှ တစ်နည်း ဖွင့်လေ၏။ ထိုတွင်
ဆန္ဒာဒိဝသေန အဂမနတောဖြင့် “န ဂစ္ဆတိ၊ ဆန္ဒာဂတိ ဧသည်သို့ မလိုက်၊ ဣတိ
နာဂေါ” ဟု ပြု၊ ပဟိနာနံ ၊ပေ၊ အပစ္စာဂမနတောဖြင့် “န ဂစ္ဆာပတိတိ နာဂေါ” ဟု
ပြု၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာတို့ကို တစ်ဖန် မလာစေတတ်သော ရဟန္တာ၊
ကဿစိပိ ၊ပေ၊ အကရဏတောဖြင့် “နတ္ထိ+အာဂု ယဿာတိ နာဂေါ” ဟု ရှေ့အတိုင်း
ပြု၊ တစ်စုံတစ်ခုသော မကောင်းမှု မရှိသော ရဟန္တာ၊ ပုနတ္ထဝဿ အဂမနတောဖြင့်
“ပုနတ္ထဝ+န ဂစ္ဆတိတိ နာဂေါ” ဟု ပြု၊ န ၏ အ ကို အာ ဒိယပြု။

ရေဝ-ပြိန်းမြက်လည်းကောင်း၊ မောရဝ-မြာမြက်လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈာရ-သင်မြက်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မ-ပိတ်မြက်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတသောပိ-လေးမျိုးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမာ-ဤမြက်တို့သည်၊ တိဏဇာတိယော-မြက်မျိုးတို့တည်း၊ ဧတေဟိ-ဤမြက်တို့ဖြင့်၊ ကဋ္ဌသာရဏေ စ-ဗျာ သင်ဖြူးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ တဋ္ဌိကာယော စ-သပေါဗျာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကရောန္တိ-ပြုကြကုန်၏။ ဣ-ဤမြက်မျိုးတို့တွင်၊ ရေဝတိ-ကား၊ ရေကတိဏ်-ပြိန်းမြက်တည်း၊ တံ-ထို ပြိန်းမြက်သည်၊ သြဋ္ဌာရိကံ-ကြမ်းတမ်း၏။ မောရဝတိဏ်-မြာမြက်သည်၊ တမ္ပသီသံ-နိသော အဖျားရှိ၏။ မုဒကံ-နူးညံ့၏။ သုခသမ္ပဿ-ကောင်းသော အတွေ့ရှိ၏။ တေန-ထိုမြက်သည်၊ ကတတဋ္ဌိကာ-ပြုအပ်သော သပေါဗျာသည်၊ နိပဗ္ဗိတွာ-လျောင်း၍၊ ဝုဋ္ဌိတမတ္တေ-ထကာမျှ ဖြစ်လတ်သော်၊ ဗုဒ္ဓ-ပန်၊ ဥဒ္ဓမ္မာတာ-အထက်သို့ တက်ကြွသည်၊ (ဖောင်းကြွ သည်)၊ ဟုတွာ-၍၊ တိဋ္ဌတိ-တည်၏။ မဇ္ဈာရနာ-သင်မြက်ဖြင့်၊ သာဋ္ဌကေပိ-အဝတ်တို့ကို သော်မှလည်း၊ ကရောန္တိ-န်၏။ [ပိသဒ္ဓါ သမ္ဘာဝနာ၊ အဝတ်တောင် ရက်လို့ ရသည်၊ သင်ဖြူးရက်ဖို့ကား ပြောဖွယ် မလို] နန္ဒဿ-ပိတ်မြက်၏။ မဏိ သဒိဿာ-ပတ္တမြားအဆင်းနှင့်တူသော၊ ဝဏ္ဏော-အဆင်းသည်၊ ဟောတိ-၏။

သေနာသနံ ပညပေသီတိ-ကား၊ ဘိသိံ ဝါ-ဘုံလျှို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကဋ္ဌသာရကံ ဝါ-ဗျာ သင်ဖြူးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပညပေသီ-ခင်းပြီ၊ [မြတ်စွာဘုရား၏ ဂန္ဓကုဋိကျောင်းတော်၌ အရှင်သောဏဖို့ ညောင်စောင်း ခင်းပေးဖို့ရန် မလျော်သောကြောင့် သေနာသနံကို “ဘိသိံ ဝါ ကဋ္ဌသာရကံ ဝါ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို နှစ်မျိုးတွင်လည်း တစ်မျိုးမျိုးကိုသာ ခင်းမည် ဖြစ်သော ကြောင့် ဝိကပ္ပနတ္ထ ဝါသဒ္ဓါဖြင့် ပြသည်၊] စ ပန-ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့၊ ပညပေတွာ-ခင်းပြီး၍၊ သောဏဿ-အား၊ အာရောဇေတိ-ပြော၏။ (ကိ?)၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ သတ္တာ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တယာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-အတူ၊ ဧကာဝါသေ-တစ်ခုတည်းသော ဂန္ဓကုဋိကျောင်းတော်၌၊ ဝသိတုကာမော-သီတင်းသုံးတော်မူလို၏။ ဂန္ဓကုဋိယံယေဝ-ဂန္ဓကုဋိကျောင်းတော်၌ပင်၊ တေ-သင့်ဖို့၊ အာသနံ- နေရာကို၊ ပညတ္ထံ- ခင်းထားအပ်ပြီ၊ ဣတိ- သို့၊ (အာရောဇေတိ)။

၂၅၈။ အယံ ဓူဿ ကာလောတိ-ကား၊ အယံ-ဤ အခါသည်ကား၊ (တဿ-ထို နှုတ်မှာစကား၏) ကာလော-လျှောက်ထားဖို့ရန် အချိန်အခါသည်၊ ဘဝေယျ - ဖြစ်လောက်ရာ၏။ [အဿကို “ဘဝေယျ” ဟု ဖွင့်သည်၊

ပါဠိတော်ဝယ် ယံ ပရိဒဿိ၌ ယံ ဟူသော အနိယမအတွက် “တဿ” ဟု နိယမ အပိုထည့်ပါ။] **ပရိဒဿီတိ-ကာ:**၊ ပရိဒဿေသိ-ညွှန်ပြပြီး၊ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ- ဤမည် ဤမည်သော အကြောင်းကိုလည်း၊ ဝဒေယျာသိ-လျှောက်လေလော၊ ဣတိ-သို့၊ ယံ-အကြင် အကြောင်းအရာကို၊ မေ-ငါ၏၊ ဥပဇ္ဈာယော- သည်၊ စာနာပေသိ-သိစေပြီ၊ အယံ-ဤအခါသည်ကား၊ တဿ-ထို အကြောင်း အရာ၏၊ ကာလော-လျှောက်ဖို့ရန် အချိန်အခါသည်၊ ဘဝေယျ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဟန္တ-ချက်ချင်း၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ တံ သာသနံ-ထို နှုတ်မှာစကားကို၊ အာရောစေမိ-လျှောက်အံ့၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ အယံ ခုဿ ကာလောဟူသော ပါဠိ၌၊ အဓိပ္ပာယော-အရှင်သောထ၏ အလိုတည်း။

၂၅၈။ ဝိနယစရပဉ္စမေနာတိ-ကာ:၊ အနုဿာဝနာစရိယပဉ္စမေန- ကမ္မဝါစာဆရာဟူသော ငါးပါးမြောက်ရှိသော၊ (ဂဏေန၌ စပ်) **အနုဇာနာမီ**၊ **ပေ၊ ဝုဏ္ဏဝံထူပါဟနန္တိ** ဧတ္ထ-၌၊ မနုဿစမ္ပဲ-လူ၏ အရေကို၊ ထပေတွာ- ထား၍၊ ယေန ဧကနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ စမ္ပေန-အရေဖြင့်၊ ဥပါဟနာ-ဖိနပ်သည်၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ [လူ့အရေမှတစ်ပါး နွားရေ၊ ကျားရေ စသည်တို့တွင် မည်သည့် အရေမဆို ဖိနပ်ချုပ်ဖို့ရန် အပ်သည်-ဟူလို၊] ဥပါဟနကောသကသတ္တကောသကကုဉ္စိကကောသကေသုပိ - ဖိနပ်အိမ်၊ ဓားအိမ်၊ သံကောက်အိမ်တို့၌လည်း၊ ဒေဝေ နယော-တည်း။

ပန-ကား၊ **ဓမ္မာနိ အတ္ထရဏာနီတိ** ဧတ္ထ-၌၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဧဋကစမ္ပဲ စ-သိုးရေကိုလည်းကောင်း၊ အစေမ္ပဉ္စ-ဆိတ်ရေကို လည်းကောင်း၊ အတ္ထရိတွာ-ခင်း၍၊ နိပဇ္ဇိတုံ ဝါ-လျောင်းခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ နိသီဒိတုံ ဝါ-ထိုင်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ မိဂစမ္ပေ-သားကောင်မျိုး တို့၏ အရေ၌၊ ဧကိမိဂေါ-ဧကီမည်သော သားကောင်လည်းကောင်း၊ ဝါတ မိဂေါ-သမင်ပျံလည်းကောင်း၊ ပသဒမိဂေါ-ချေ(ဂျီ)သမင်လည်းကောင်း၊ ကုရင် မိဂေါ-ဆတ်သမင်လည်းကောင်း၊ မိဂမာတုကော-ပြောင်သမင်လည်းကောင်း၊ ရောဟိတမိဂေါ - စိုင်သမင်လည်းကောင်း၊ ဣတိ - သို့၊ ဧတေသံယေဝ- ဤ သမင်မျိုးတို့၏သာ၊ စမ္မာနိ- တို့သည်၊ ဝဋ္ဋန္တိ- ကုန်၏၊ ပန- ဗျတိရိက် ကား၊ အညေသံ - ဆိုအပ်ပြီးသော သားကောင်တို့မှ တစ်ပါးကုန်သော၊ မက္ကဋော - ဈောက်လည်းကောင်း၊ ကာဠသီဟော စ - ဈောက်ညို လည်းကောင်း၊ သရဘော - သမင်ဆီးဆောက်လည်းကောင်း၊ ကဒလိမိဂေါ- ကဒလိမည်သော သားကောင်လည်းကောင်း၊ ဝါ - ဝံပိုင်လည်းကောင်း၊

(ကြောင်ဝံပိုက်ဟုလည်း ဆိုကြ၏။) ယေကေစိ-အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥသံ အလုံးစုံကုန်သော၊ ဝါဠမိဂါ စ-ရဲစွမ်းသော သားကောင်တို့လည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့၊) တေသံ-ထို သားကောင်တို့၏၊ စမ္ပံ-သည်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်။

တတ္ထ-ထိုသားကောင်တို့တွင်၊ ဝါဠမိဂါတိ-ကား၊ သီဟဗျဏ္ဏအစ္ဆတရစ္ဆာ-ခြင်္သေ့၊ ကျား၊ ဝံ၊ အောင်းတို့တည်း၊ စ-ဆက်၊ ကေဝလံ-ဂေါမဟိံသ စသည်မဖက် သက်သက်၊ ဧတေသံယေဝ-ဤ ဝါဠမိဂတို့၏သာ၊ (စမ္ပံ-သည်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်သည်ကား၊) န-မဟုတ်သေး၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ ယေသံ-အကြင် သားကောင်တို့၏၊ စမ္ပံ-သည်၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီး၊ တေ-ထို သားကောင်တို့ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ အဝသေသာ-ကြွင်းကုန်သော၊ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ဂေါမဟိံသသသ ဗိဠာရာဒယောပိ-နွား၊ ကျွဲ၊ ယုန်၊ ကြောင် အစရှိသည်လည်း-ဖြစ်ကုန်သော၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော သားကောင်တို့ကို၊ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ-ဤ သိက္ခာပုဒ်၏ အနက်၌၊ (အနဇာနာမိံ |ပေ၊ ဧဠကစမ္ပံ အစေမ္ပံ မိဂစမ္ပံ ဟူသော ဤ သိက္ခာပုဒ်၏ အနက်၌၊) ဝါဠမိဂါတွေဝ-ဝါဠမိဂတို့ဟူ၍သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ ဟိ-မှန်၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံကုန်သော၊ ဧတေသံ-ဤ သားကောင်တို့၏၊ စမ္ပံ-သည်၊ န ဝဋ္ဋတိ။

န တာဝ |ပေ၊ ဂစ္ဆတိတိ-ကား၊ ယာဝ-လောက်၊ အာဟရိတွာ ဝါ-ဆောင်၍သော်လည်း၊ န ဒိန္နံ-မပေးအပ်သေး၊ (သင်္ကန်း လက်ခံထားသော

စမ္ပံ န ဝဋ္ဋတိ။ ။ “ဤ မက္ခန္ဓ စသော သားကောင်တို့၏ အရေသည် မအပ်” ဟုရာ၌ ညောင်စောင်း၊ အင်းပျဉ်၊ ခုတင်၊ ကုလားထိုင် စသည်တို့၌ ခင်း၍ အိပ်ခြင်း ထိုင်ခြင်း၌ မအပ်ဟု ဆိုလိုသည်။ ကြမ်းပြင်စသည်ပေါ်၌ ခင်း၍ ကျောင်းအသုံးအဆောင် အဖြစ်ဖြင့်ကား သုံးစွဲကောင်းပါသေး၏။ [စမ္ပံ န ဝဋ္ဋတိတိ နိသီဒနက္ခတ္တရဏံ ကာတံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဘူမတ္ထရဏာဒီဝသေန သေနာသနပရိဘောဂေါ ဝဋ္ဋတေဝါ-ပီမတိ၊] ဤ စကားကို ထောက်၍ ယခုအခါ သားရေနယ်များကို ဆိတ်ရေ၊ သိုးရေ အပ်သော သားကောင်ရေ ဟုတ်-မဟုတ် စစ်၍ အပ်သော သားရေကိုသာလည်းကောင်း၊ အပ်သော နေရာ၌သာလည်းကောင်း သုံးသင့်ကြသည်။

န တာဝ |ပေ၊ ဂစ္ဆတိ။ ။ ဤ စကား၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါဠိတော် ကြည့်မှ နားလည်နိုင်မည်။ ကျောင်းတိုက်၏ ပြင်ဘက်သို့ ရောက်နေကြသော ရဟန်းတို့အား လူတို့က ကျောင်းတိုက်၌ ရှိနေသော ရဟန်းများထံ အပ်နှံ၍ သင်္ကန်း လှူကြ၏။

ပုဂ္ဂိုလ်က ဆောင်ယူ၍ မပေးအပ်သေး၊) ဘန္တေ၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့ဖို့၊
 စီဝရံ-သည်၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်ပါပြီ၊ (ရပါပြီ)၊ ဣတိ-သို့၊ ပဟိဏ္ဍိတွာ ဝါ-စေလွှတ်၍
 သော်လည်း၊ နာရောစိတ်-မလျှောက်အပ်သေး၊ (သင်္ကန်း- လက်ခံထားသော
 ပုဂ္ဂိုလ်က တမန်လွှတ်၍ မလျှောက်အပ်သေး၊) တာဝ-ထိုမျှလောက် ကာလ
 ပတ်လုံး၊ ဂဏနံ-ရအပ်ပြီဟူသော အရေအတွက်သို့၊ န ဥပေတိ-မကပ်ရောက်
 သေး၊ အနမိဋ္ဌိတံ-အမိဋ္ဌာန်မတင်အပ်သည်၊ သစေ (ဟောတိ၊ ဧဝံ သတိ)၊
 ဝဋ္ဋတိ-၏၊ အမိဋ္ဌိတဉ္စ-အမိဋ္ဌာန်တင်အပ်ပြီးသော သင်္ကန်းသည်လည်း၊ ဂဏနံ-
 အမိဋ္ဌာန်တင်အပ်ပြီးဟူသော အရေအတွက်သို့၊ န ဥပေတိ-မကပ်ရောက်၊
 ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ပန-အနွယ်၊ ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ အာနေတွာ ဝါ-
 ဆောင်၍သော်လည်း၊ ဒိန္နံ-သည်၊ ဟောတိ၊ (ဘန္တေ တုမှာကံ၊ စီဝရံ-သည်)၊
 ဥပ္ပန္နံ-ပြီ၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်း၊ သုတံ-ကြားအပ်သည်၊ (ဟောတိ)၊
 တတော-ထိုအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဒသာဟမေဝ-ဆယ်ရက်ပတ်လုံးသာ၊
 ပရိဟာရံ-အစောင့်အရှောက် ကို၊ လဘတိ-ရ၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

စမ္မက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

မိမိအတွက် မူလကျောင်းတိုက်၌ သင်္ကန်းရကြောင်း မသိသေးသော ရဟန်းတို့မှာ
 ဆယ်ရက်လွန်သော် အဘယ်သို့ ပြုဖွယ်ရှိသနည်းဟု ယုံမှားဖွယ် ရှိသောကြောင့်
 ဤ စကားကို မိန့်တော်မူသည်၊ ဆိုလိုရင်းကား မိမိမှာ သင်္ကန်း ရရှိကြောင်းကို
 မသိသေးသမျှ အမိဋ္ဌာန် (ဝိကပ္ပနာ) မပြုဘဲ ထား၍ အပြစ် မရှိ၊ လူကြုံဖြင့်
 ပို့လိုက်၍ (အကြောင်းကြား၍) သိလျှင်ကား ထို သိသည့်နေ့မှ စ၍ ဆယ်ရက်သာ
 အစောင့်အရှောက်ရသည်-ဟူလို။

၆-ဘောသဇ္ဇကုန္ဒကအပ္ပင်

[ဆေးနှင့်စပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၏အပေါင်း။]

ပဉ္စဘောသဇ္ဇာဒိကထာ

၂၆၀။ ဘောသဇ္ဇကုန္ဒကေ-၌၊ သာရဒိကေန အာဟာရောတိ-ကာ၊ သရဒကကလေ-သရဒဥတုအခါ၌၊ ဥပ္ပန္နေန-ဖြစ်သော၊ ပိတ္တာဗာဓေန-သည်းခြေနာသည်၊ (ဖုဋ္ဌာန်၌ စပ်၊) ဟိ-ချဲ့၊ တသ္မိံ- ကာလေ-ထို သရဒဥတုအခါ၌၊ ဝဿောဒကေနပိ-မိုးရေဖြင့်လည်း၊ တေမေန္တိ-စိုထိုင်းနေကုန်၏၊ ကဒ္ဒမမ္ပိ-ရွံ့ညွှန်ကိုလည်း၊ မဒ္ဒန္တိ- နင်းရကုန်၏၊ အန္တရန္တရ- အကြား အကြား၌၊ အာတပေါပိ-နေပူသည်လည်း၊ ခရော-ကြမ်းတမ်းသည်၊ ဟောတိ၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ တေသံ-ထို ရဟန်းတို့၏၊ ပိတ္တံ-သည်းခြေသည်၊ ကောဋ္ဌဗ္ဗန္တရဂတံ-အူအတွင်းသို့ ရောက်နေသည်၊ ဟောတိ၊ အာဟာရတ္ထူ ပရေယျာတိ-ကာ၊ အာဟာရတ္ထံ-အာဟာရကိစ္စကို၊ သာဓေယျ-ပြီးစေနိုင်ရာ၏။

၂၆၁။ နန္ဒာဒန္တိတိ-ကာ၊ န ဇိရန္တိ-မကြေကျက်ကုန်၊ ဝါ-အစာမကြေကုန်၊ ဝါတရောဂံ-လေရောဂါကို၊ ပဋိပ္ပဿမ္ပေတု-ငြိမ်းစေခြင်းငှာ၊ န သက္ကာန္တိ-မစွမ်းနိုင်ကုန်၊ သေနေဟိတာနီတိ-ကာ၊ သိနိဒ္ဓါနိ-စေးကပ်သော ဘောဇဉ်တို့သည်။

ပိတ္တံ ကောဋ္ဌဗ္ဗန္တရဂတံ။ ။တစ်ကိုယ်လုံး၌ ပျံ့နှံ့နေသော သည်းခြေသည် အဗဒ္ဒသည်းခြေ မည်၏။ ထို အဗဒ္ဒသည်းခြေသည် မိုး၏ စိုစွတ်ခြင်း၊ ရွံ့ညွှန်ကို နင်းရ ခြင်း၊ နေပူ၏ ပြင်းထန်ခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖောက်ပြန်၍ တစ်ကိုယ်လုံး၌ ပျံ့နှံ့မနေဘဲ အူအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်သွားခြင်းကို “ကောဋ္ဌဗ္ဗန္တရဂတံ”ဟု ဆိုသည်။ ကောဋ္ဌဿ + အဗ္ဗန္တရံ ကောဋ္ဌဗ္ဗန္တရံ၊ ကောဋ္ဌဗ္ဗန္တရေ + ဂတံ ကောဋ္ဌဗ္ဗန္တရဂတံ။

သိနိဒ္ဓါနိ။ ။သိနိဟဓာတ်+တပစ္စည်းဖြင့် “သိနိဒ္ဓါနိ”ဟု ပြီး၏။ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ၌လည်း စုရာဒိ သိနိဟဓာတ်ဖြင့် “သေနေဟိတာနီ”ဟု ရှိသင့်၏။ သိနိဟိဓာတ်သည် (သေဟ) စိုစွတ်စေးကပ်ခြင်း၊ အဆီအစေးများခြင်း အနက်ကို ဟော၏။ “သေနေဟယတိ စောနာတိ သေနေဟော၊ သေနေဟော+ယေသံ အတ္ထိတိ သေနေဟိတာနီ”ဟု ပြု၊ သဉ္ဇာတ+အဿတ္ထိအနက်၌ ဣတပစ္စည်း သက်၊ “အဆီအစေးများသော ထောပတ်စသော အစာတို့သည် သာဋ္ဌိပင် အစာ မကြေနိုင်ကြ” ဟုလို။

ဝါ-အဆီအစေးများသောဘောဇဉ်တို့သည်။ (“ပဂေဝ-ရေးဦးမဆွ အစကပင်၊ နန္ဒာဒေန္တိ-မနှစ်သက်စေနိုင်ကုန်၊ ဝါ-အစာမကြေကုန်” ဟု ပါဠိတော်၌စမ်း) ဘတ္တာစ္ဆာဒကေနာတိ-ကား၊ဘတ္တံ-ဆွမ်းကိုး အရောစကေန-မနှစ်သက်စေ တတ်သော ဆေးကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ကိသာ ဟောန္တိ စသည်၌ စပ်။)

၂၆၂။ အစ္စဝသန္တိအာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ နိသဂ္ဂိယဝဏ္ဏနာယံ- နိသဂ္ဂိယသိက္ခာပုဒ်၏ အဖွင့်၌၊ ဝတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊ ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ကာလေ ပဋိဂ္ဂဟိတန္တိအာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ မဇ္ဈနိကေ-မွန်းတည့်အခါသည်၊ အဝိတိဝတ္ထေ-မလွန်သေးမီ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံပြီး၍လည်းကောင်း၊ ပစိတွာ-ချက်ပြီး၍လည်းကောင်း၊ ပရိသာဝေတွာ စ-စစ်ပြီး၍လည်းကောင်း၊ (“တေလပရိဘောဂေန ပရိဘူတံ” ၌စပ်) ဣတိ အတ္ထော၊ [တွာပစ္စယန္တပုဒ်တို့ဖြင့် ဖွင့်သောကြောင့် ပါဠိတော်၌ ပဋိဂ္ဂဟိတံ စသည်တို့ကို ကြိယာဝိသေသန ထင်ရှားအောင် “ဟုတွာ”တည့်၍ အနက်ပေးပါ။] တေလပရိဘောဂေန ပရိဘူတံ-ကား၊ သတ္တာဟကာလိက တေလပရိဘောဂေန-သတ္တာဟကာလိကဆီကို သုံးဆောင်နည်းဖြင့်၊ ပရိဘူတံ-

နန္ဒာဒေန္တိ။ ။ စုရာဒိ၊ ဆဒိဓာတ်သည် ရစိ (နှစ်သက်ခြင်း) အနက်ကို ဟော၏။ ဤ၌ ကာရိတ်လည်း ဝင်စေရမည်၊ ဘာကြောင့်နည်း?-“ဘောဇနာနိ”ဟု ကတ္တာဒိ ရှိသောကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “နန္ဒာဒေန္တိတိ ရစိ န ဥပ္ပာဒေန္တိ”ဟု သဒ္ဒတ္ထဖွင့်သည်၊ အဋ္ဌကထာ၌ န ဇိရန္တိကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း၊ “မူလ စားထားသော အစာများက အစာမကြေသောကြောင့် လေရောဂါကိုလည်း မငြိမ်းစေနိုင်ကြကုန်” ဟုလို။

ဘတ္တံ အရောစကေန။ ။ ဘတ္တာစ္ဆာဒကေနကို “ဘတ္တံ+အစ္ဆာဒကေန”ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ အစ္ဆာဒကဋ္ဌ “ဆာဒေတိ-နှစ်သက်စေ၏၊ ဣတိ ဆာဒကံ၊ န+ဆာဒကံ အစ္ဆာဒကံ၊ ဘတ္တံ+အစ္ဆာဒကံ ဘတ္တာစ္ဆာဒကံ (ပဉ္စမောသန-ထောပတ်စသော ငါးမျိုးသော ဆေး။)” ဤသို့ ပြုပါ၊ ဆဒိ-ရစိမိဟု ဓာတ်နက် ရှိသောကြောင့် အရောစကေနဟု ဖွင့်၏၊ [အချို့စာအုပ်၌ “ဘတ္တာစ္ဆာဒကေန”ဟု ရှိ၏၊ “ထမင်း၌+ဆန္ဒမရှိကြောင်းဖြစ်သော ဆေး”ဟု ပေးပါ။] ရောစေတိတိ ရောစကံ၊ န+ရောစကံ အရောစကံ၊ စာအုပ်များ၌ “အရောစိကေန”ဟု တွေ့ရ၏၊ ဣပစ္စည်းဖြင့် ဘောဟော ဖြစ်ဖို့ရန် မကောင်းသော ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဣတ္ထိလိင်အရာ၌သာ အ ကို ဣပြုသောကြောင့်လည်းကောင်း ထိုပါဠိကို စဉ်းစားသင့်၏၊ ယောဇနာ၌လည်း ဘတ္တာရောစကေနဟု ရှိသည်။

သုံးဆောင်ခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိဉ္ဇံ စပ်)၊ [သတ္တာဟကာလိကဆီကို သုံးဆောင် နိုင်သကဲ့သို့ အကပ်ခံပြီးလျှင် ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး သုံးဆောင်နိုင်သည်-ဟူလို။]

၂၆၃။ မူလဘောသဇ္ဇာဒိဝိနိစ္ဆယောပိ- မူလဘောသဇ္ဇ အစရှိသည်တို့၏ အဆုံးအဖြတ်ကိုလည်း၊ ခုဒ္ဒကဝဏ္ဏနာယံ - ခုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်၏ အဖွင့်၌၊ (ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၏ အဖွင့်၌)၊ ဝုတ္တောယေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣဓ-ဤ ဘောသဇ္ဇကုန္ဒက၌၊ ယံ ယံ-အကြင် အကြင် အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်ကို၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေ့၌၊ အဝုတ္တံ-မဆိုအပ်သေး၊ တံ တဒေဝ-ထိုထို ရှေး၌ 'မဆိုအပ်သေးသော စကားရပ်ကိုသာ၊ ဝဏ္ဏယိဿာမ-ဖွင့်ကုန်အံ့၊ ဝဏ္ဏန္တိ-ကား၊ သေတဝစံ-ဖြူသောအဆင်းရှိသော လင်းလေကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ဆိတ်ဖူးကိုလည်းကောင်း၊ (အနုဇာနာမိဉ္ဇံ စပ်)၊ နိသဒံ နိသဒပေါတကန္တိ-ကား၊ ပိသနသီလံ စ- ကြိတ်ရာ ကျောက်ကိုလည်းကောင်း၊ (ဆေးကြိတ် ကျောက်ပြင်ကိုလည်းကောင်း၊) ပိသနပေါတံ စ- ကြိတ်ကြောင်းဖြစ်သော ကျောက်ငယ်ကိုလည်းကောင်း၊ (ဆေးကြိတ်ကျောက်တုံးငယ်ကိုလည်းကောင်း၊) [အနုဇာနာမိဉ္ဇံ စပ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် "ပိသနသီလံ စ ပိသနပေါတံ စ" ဟု ဒုတိယန္တ ရှိစေ၊] ဖဂ္ဂန္တိ-ကား၊ လတာဇာတိ-နွယ်မျိုးတည်း၊ [ခွေးတောက် နွယ်-ဟူလို၊] နတ္ထမာလန္တိ-ကား၊ ကရဉ္စ-သင်းဝင်ကို၊ [အဘိဓာန်၌ ပုလ္လိင် ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ဒုတိယန္တ ကြံသည်၊] ဟိဂုံ ဟိဂုံဇတု ဟိဂုံသိပါဠိကာ- ရှိန်းခို၊ ရှိန်းခိုချိပ်၊ ရှိန်းခိုလွှာတို့သည်၊ ဟိဂုံဇာတိယောယေဝ-ရှိန်းခိုမျိုးတို့ ချည်းသာတည်း၊ [ရှေးက "ဟိန်းခို" ဟု ခေါ်ကြ၏၊] တက တကပတ္တိ တကပတ္တိယော-ချိပ်၊ ချိပ်စေး၊ ချိပ်လွှာတို့သည်၊ လာခါဇာတိယော(ဇေ)- ချိပ်မျိုးတို့ချည်းသာတည်း။

သာမုဒ္ဒန္တိ-ကား၊ (ယံ-အကြင် ဆားသည်၊) သမုဒ္ဒတိရေ-သမုဒ္ဒရာ၏ ကမ်း၌၊ ဝါလုကာ ဝိယ- သဲသည်ကဲ့သို့၊ သန္တိဋ္ဌတိ- ကောင်းစွာ တည်၏။

သာမုဒ္ဒံ။ ။သာမုဒ္ဒန္တိ ဧတ္ထ သမုဒ္ဒေ သန္တိဋ္ဌတိတိ သာမုဒ္ဒန္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ သမုဒ္ဒတိရေတိအာဒိ၊ တိရေတိ ဣမိနာ သမုဒ္ဒေတိ ဧတ္ထ သတ္တမိဝိဘက္ကိယာ သမိပတ္တေ ပဝတ္တာဘာဝံ ဒဿတိ၊-ယောဇနာ။

(တံ-ထို သမုဒ္ဒရာကမ်း၌ တည်သော ဆားကို၊ အနုဇာနာမိဟု ပါဠိတော်၌ စပ်) ကာဠုလောဏန္တိ-ကား၊ ပကတိလောဏံ-မပြုမပြင် ပင်ကိုဆားကို၊ (မချက်ရသေးသည်ဖြစ်၍ နက်နေသော ပင်ကိုဆားကို၊ အနုဇာနာမိ) သိန္ဓဝန္တိ-ကား၊ (ယံ-အကြင် ဆားသည်) သေတဝဏ္ဏံ-ဖြူသောအဆင်း ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပဗ္ဗတေ-သိန္ဓုတောင်၌၊ ဥဋ္ဌဟတိ-ထ၏၊ ဝါ-ပေါက်၏၊ (တံ-ထို သိန္ဓုတောင်၌ ပေါက်သောဆားကို၊ အနုဇာနာမိ) [“သိန္ဓုမ္ပိ+ဥဋ္ဌိတံ သိန္ဓဝံ” ဟု ပြု]၊ ဥဋ္ဌိဒန္တိ-ကား၊ (ယံ-အကြင် ဆားသည်) ဘူမိတော-မြေမှ၊ အင်္ဂုရံ-အညွန့်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဥဋ္ဌဟတိ-ပေါ်ထွက်လာ၏၊ (တံ-ထို မြေမှ ပေါ်ထွက်သော ဆားကို၊ အနုဇာနာမိ) [ဆပ်ပြာပေါက်သကဲ့သို့ မြေပေါ်၌ ပေါ်ထွက်သော ဆား-ဟူလို]၊ ဝိလန္တိ-ကား၊ ဒဗ္ဗသမ္ဘူရေဟိ-သစ် အဆောက်အဦတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-တကွ၊ ပစိတံ-ချက်အပ်သော ဆားကို၊ (အနုဇာနာမိ)၊ တံ-ထို ဆားသည်၊ ရတ္တဝဏ္ဏံ-နီသောအဆင်း ရှိ၏။

၂၆၄-၆။ ကာယော ဝါ ဒုဂ္ဂန္ဓောတိ-ကား၊ ကဿစိ-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အဿာဒိနံ- မြင်း အစရှိသည်တို့၏၊ ကာယဂန္ဓော ဝိယ- ကိုယ်အနံ့ကဲ့သို့၊ ကာယဂန္ဓော-ကိုယ်အနံ့သည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ တဿာပိ-(မကောင်းသော ကိုယ်နံ့ရှိသော) ထို ရဟန်းအားလည်း၊ သိရိသကောသုမ္မာဒိစုဏ္ဏာနိ ဝါ-ကုက္ကိခေါက်၊ ဝတ်ပန်း အစရှိသည်တို့၏ အမှုန့်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓစုဏ္ဏာနိ ဝါ-နံ့သာမှုန့်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသော အမှုန့်တို့သည်၊ ဝဇ္ဇန္တိ-အပ်ကုန်၏၊ ဆကဏန္တိ-ကား၊ ဂေါမယံ-နွားချေးကို၊ ရုဇနနိပတ္တန္တိ-ကား၊ ရဇနကသဋ်-ဆိုးရည်ခေါက် အဖတ်ကို၊ (အနုဇာနာမိ၌စပ်)

ဥဋ္ဌိဒံ။ ။ ဘူမိတော-မြေမှ၊ ဥဋ္ဌိဒန္တိ-ဖောက်ထွက်တတ်၏၊ ဣတိ ဥဋ္ဌိဒံ၊ ဥပဗ္ဗ+ဘိဒ၊ အ ပစ္စည်း၊ ယောဇနာ၌ကား ဤသို့ မကြဲဘဲ “ဥဋ္ဌိရံ”ဟု ပါဠိမှန်ပြု၍ “ဥဋ္ဌိတော(ဘူမိတော) ဤရတိ ဥဂ္ဂတိတိ ဥဋ္ဌိရန္တိ ဝဇ္ဇနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ဘူမိတော အင်္ဂုရံ ဥဋ္ဌဟတိတိ၊ ဣမိနာ အဋ္ဌကထာနယေန ဩဋ္ဌဇော တတိယက္ခရာယေဝ ယုဇ္ဇတိ၊ ပေါက္ကောသု ပန စတုတ္ထက္ခရာယေဝ ဒိဿတိ”ဟု ဆိုလေသည်။

ဝိလံ။ ။ ဝိလန္တိ ကောဋ္ဌာသော၊ တသ္မာ ဒဗ္ဗသမ္ဘူရေဟိ ဝိလေဟိ သဒ္ဓိံ ပစိတံ ဝိလန္တိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ဒဗ္ဗသမ္ဘူရေဟိ သဒ္ဓိံ ပစိတန္တိ၊ အဘိဓာနေ ပန ဝိလာလန္တိ ပါဠော အတ္ထိ-ယောဇနာ၊ [အာယာရာမဆရာတော်၏ အဘိဓာန် နိဿယ၌ “ဝိဠကံ=ဝိဠံ”ဟု ရှိ၏၊ (၄၆၁) အဘိဓာန်။]

ပါကတိကစုတ္တမ္ဘိ-ပကတိဖြစ်သော အမှုန့်ကိုလည်း၊ (မချက်အပ်သော ဖန်ရည် ခေါက်၏ အမှုန့်ကိုလည်း၊) ကောဋေတွာ-ထောင်း၍၊ ဥဒကေန-ရေဖြင့်၊ တေမေတွာ-ဆွတ်၍၊ နာယိတုံ-ရေချိုးခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဧတမ္ဘိ-ဤ ပါကတိစုတ္တသည်လည်း၊ ရဇနနိပက္ကသဇံပမေဝ - ကျိုးချက်အပ်ပြီးသော ဆိုးရည်ခေါက်၌ သွင်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ-၏။

အာမကမံသဉ္စ ခါဒိ၊ ပေ၊ ပိဝီတိ-ကား၊ တံ-ထိုအသားစိမ်း၊ အသွေးစိမ်းကို၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ န ခါဒိ-ခဲစားသည် မဟုတ်၊ န ပိဝိ-သောက်သည် မဟုတ်၊ အမနုဿော-သရဲသဘက်သည်၊ ခါဒိတွာ စ-ခဲစားပြီး၍လည်းကောင်း၊ ပိဝိတွာ စ-သောက်ပြီး၍လည်းကောင်း၊ ပက္ကန္တော-ဖဲသွားပြီ၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ **“တဿ သော အမနုဿိကာဗာဓော ပဋိပ္ပဿန္တိ”** တိ-တဿ၊ ပေ၊ ပဋိပ္ပဿန္တိ ဟူ၍၊ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ)၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

အဉ္စနန္တိ ဧတံ-အဉ္စနံဟူသော ဤ သဒ္ဒါသည်၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကဝစနံ- အလုံးစုံသော မျက်စဉ်းကို သိမ်းယူကြောင်း သဒ္ဒါတည်း၊ **ကာဋ္ဌဉ္စနန္တိ**-ကား၊ ကော-တစ်မျိုးသော၊ အဉ္စနဇာတိ-မျက်စဉ်းမျိုးတည်း၊ နာနာသမ္ဘာရေဟိ- အမျိုးမျိုးသော အဆောက်အဦတို့ဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော မျက်စဉ်းသည်၊ **ရသဉ္စနံ**-ရသဉ္စနမည်၏၊ **သောတာဉ္စနန္တိ**-ကား၊ နဒိသောတာဒိသု-မြစ်ရေအယဉ် အစရှိသည်တို့၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇနကံ-ဖြစ်သော၊ အဉ္စနံ-မျက်စဉ်းတည်း၊ **ဂေရုကော** နာမ-ဂေရုက မည်သည်၊ သုဝဏ္ဏဂေရုကော-ရွှေအဆင်းနှင့် တူသောအဆင်း ရှိသော ရွှေသင်္ဘောတည်း၊ (ဋီကာ၌ **“ရွှေအဆင်းရှိသော ဒုတ္တာအဝါတည်း”** ဟု ဆို၏၊)

ပါကတိကစုတ္တံ ။ ။ အပက္ကကသာဝစုတ္တံ-မချက်အပ်သေးသော ဆိုးရည်ခေါက် ၏ အမှုန့်တည်း၊ တေန-ထိုသို့ ပါကတိကစုတ္တကို ခွင့်ပြုတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ထေတွာ ဂန္ဓစုတ္တံ-နံသာမှုန့်ကို ချန်ထား၍၊ သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတိ-အလုံးစုံသော အမှုန့်သည် အပ်၏၊ ဣတိ ဝဒန္တိ-သာရတ္ထ။

အဉ္စနံ ။ ။ အဉ္စေတိ စက္ခု၊ ဧတေနာတိ အဉ္စနံ-မျက်စိကို သုတ်လိမ်းကြောင်း ဖြစ်သော မျက်စဉ်း၊ မြန်မာလူမျိုးတို့က မျက်စဉ်းကို မျက်စိထဲ၌ အရည်လုပ်၍သာ ခတ်ကြသော်လည်း ကုလားလူမျိုးတို့ကား မျက်စိအေးအောင် မျက်လုံးပတ်ပတ်လည်၌ သုတ်လိမ်း၍လည်း ထားကြသည်။

ကပလ္လန္တိ-ကား၊ ဒီပသိခတော-ဆီမိးအလျှံ့မှ၊ ဂဟိတမသိ-ယူအပ်သော မင်တည်း၊ **အဉ္စနုပဝိသနေဟိတိ**-ကား၊ အဉ္စနေန-မျက်စဉ်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တထွ၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ပိသိတဗ္ဗေဟိ-ကြိတ်ထိုက်သော ဆေးတို့ဖြင့်၊ (“**အတ္ထော ဟောတိ**” ဌ်စပ်၊) ဟိ-မှန်၏၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ အဉ္စနုပဝိသနံ-မျက်စဉ်းနှင့်တကွ ကြိတ်ထိုက်သော ဆေးသည်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်သည် ကား၊ န-မဟုတ်၊ ဝဋ္ဋတိ ဧဝ-အပ်သည်သာ၊ **စန္ဒနန္တိ**-ကား၊ လောဟိတစန္ဒနာ ဒိကံ-စန္ဒကူးနီ အစရှိသော၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော စန္ဒကူး သည်၊ **တဂရာဒိနိ**-တောင်လေပ်ပန်း အစရှိသည်တို့သည်၊ ပါကဋ္ဌာနိ-ထင်ရှား ကုန်၏၊ အညာနိပိ-စန္ဒနုနု၊ တဂရစသည်တို့မှ တစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ နိလုပုလာဒိနိ-ကြာညိုပန်း အစရှိသည်တို့သည်၊ ဝဋ္ဋန္တိယေဝ-န်သည်သာ။

အဋ္ဌိမယန္တိ-ကား၊ မနုဿဋ္ဌိ-လူရိုးကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ အဝသေသ အဋ္ဌိမယံ-ကြွင်းသော အရိုးဖြင့် ပြုအပ်သော မျက်စဉ်းကျည်ကို၊ **ဒန္တမယန္တိ**-ကား၊ ဟတ္ထိဒန္တာဒိသဗ္ဗဒန္တမယံ-ဆင်စွယ် အစရှိသော အလုံးစုံသော အစွယ်ဖြင့် ပြုအပ်သော မျက်စဉ်းကျည်ကို၊ (အနုဇာနာမိဋ္ဌိ စပ်၊) **ဝိသာဏမယေပိ**-သားချိုဖြင့် ပြုအပ်သော မျက်စဉ်းကျည်လည်း၊ အကပ္ပိယံ နာမ-မအပ်သော မျက်စဉ်းကျည်မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ [အဉ္စနိပုဒ်ကို ငဲ့၍ အကပ္ပိယာ နာမရှိလျှင် ကောင်း၏၊] နဋ္ဌမယာဒယော-နဋ္ဌမအစရှိသော မျက်စဉ်းကျည်တို့သည်၊ ဧကန္တ ကပ္ပိယာယေဝ-ဧကန်အပ်ကုန်သည်သာ၊ **သလာကဋ္ဌာနိယန္တိ**-ကား၊ ယတ္ထ-အကြင် အရပ်၌၊ သလာကံ-မျက်စဉ်းတံကို၊ သြဒဟန္တိ-သွင်းထားကြကုန်၏၊ တံ-မျက်စဉ်းတံ ထားရာ ထိုအရပ်ကို၊ (သာမညကံ)၊ သုသိရဒဏ္ဍကံ ဝါ-အခေါင်းရှိသော တုတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ထဝိကံ ဝါ-အိတ်ငယ်ကိုလည်း ကောင်း၊ (ဝိသေသကံ)၊ အနုဇာနာမိ- ၏၊ ဣတိ အတ္ထော- နက်၊ [တိဋ္ဌတိ ဧတ္ထာတိ ဌာနိယံ- ဌာ ဓာတ်၊ အနိယ ပစ္စည်း၊ သလာကာယ + ဌာနိယံ သလာကဋ္ဌာနိယံ၊] **အံသဗဒ္ဓကောတိ** - ကား၊ အဉ္စနိတ္ထဝိကာယ - မျက်စဉ်းကျည်အိတ်၏၊ အံသဗဒ္ဓကော - ပခုံးလွယ်သည်၊ (ပခုံး၌ ဖွဲ့ချည်ကြောင်းဖြစ်သော လွယ်အိတ်ကြိုးသည်၊ န ဟောတိ-၌ စပ်၊) **ယမက နတ္ထုကရဏိန္တိ**-ကား၊ သမသောတာဟိ-ညီမျှသော နှာနှပ်ရည် ရှိကုန်သော၊

ယမကနတ္ထုကရဏိ။ ။ ကရိယတိ တောယာတိ ကရဏိ၊ နတ္ထုယာ+ကရဏိ နတ္ထုကရဏိ၊ (နှာနှပ်မှုကို ပြုကြောင်းဖြစ်သော နှာနှပ်တံ)၊ ယမမာ+နတ္ထုကရဏိ ယမကနတ္ထုကရဏိ - နှာနှပ်တံ တစ်ခု၌ နှာနှပ်ဖိုရန် ပြန်တံနှစ်ခု အစုံပါသော၊

(အညီအမျှ နာနပ်ရည် ဝင်ကုန်သော) ဒွိဟိ-နှစ်ခုကုန်သော၊ ပနာဠိကာဟိ-
ပြန်ချောင်းတို့ဖြင့်၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ နတ္ထုကရဏိ-နာနပ်တံကို၊ (အနုဇာနာမိ၌
စပ်။)

၂၆၇။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တေလပါကန္တိ-ကား၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ
တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဘောသန္တံ-ဆေးကို၊ ပက္ခိတ္တံ-ထည့်အပ်ပြီး၊ တံ သဗ္ဗံ-ထို
အလုံးစုံသော ဆေးသည်၊ ဝါ-ကို၊ အနုညာတမေဝ-ခွင့်ပြုအပ်ပြီးသည်သာ၊
ဟောတိ-ဖြစ်တော့၏။ အတိပက္ခိတ္တမဇ္ဇာနီတိ-ကား၊ အတိဝိယ-အလွန်အကဲ
သာလျှင်၊ ဝိတ္တမဇ္ဇာနိ-ခတ်အပ်သော သေရည်အရက် ရှိကုန်သော၊ ဗဟု-
များစွာ၊ မဇ္ဇိ-သေရည်အရက်ကို၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ ယောဇိတာနိ-ယှဉ်စေ
အပ်ကုန်သော၊ ("တေလာနိ ပဗ္ဗန္တိ"၌ စပ်) ဣတိ အတ္ထော-ဤကား အနက်။

အင်္ဂါဝါတောတိ-ကား၊ ဟတ္ထပါဒေ-လက်ခြေ၌၊ ဝါတော-လေသည်၊
(ဟောတိ၌ စပ်) ["အင်္ဂါမင်္ဂေသု ဝါတော" ဟုလည်း မူကွဲရှိ၏။] သမ္ဘာရ
သေဒန္တိ-ကား၊ နာနာဝိပေဏ္ဍာဘင်္ဂသေဒံ-အထူးထူးသော အပြားရှိသော ချိုးအပ်
သော သစ်ရွက်တို့ဖြင့် နှူးနှပ်မှုကို၊ ဝါ-ချွေးထုတ်မှုကို၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်)။

ထို ပြန်တံ၌လည်း နာနပ်ရည် အညီအမျှဝင်သော နာနပ်တံတည်း၊ ဒွိဟိ ပနာဠိကာဟိ
တို့ကား ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏတည်း၊ [ဓူမံ ပါတုံနှင့် စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို ဘောဇနဝဂ်
ဒန္တပေါနသိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။]

ယံကိဉ္စိ ဟေ၊ ဟောတိ။ ။ ဆီကို ချက်ရာ၌ ဆေးအမျိုးမျိုး ထည့်တတ်ကြ၏။
ချက်အပ်သော ဆီကို ခွင့်ပြုလျှင် ထို ဆေးအမျိုးမျိုးကိုလည်း ခွင့်ပြုအပ်ပြီး ဖြစ်တော့
သည်-ဟုလို၊ ပက္ခိတ္တံ နေရာဝယ် "ပက္ခိပန္တံ" ဟု မူကွဲရှိ၏။ မကောင်းပါ၊ ယောဇနာ၌
တံ သဗ္ဗံ တေလပါကန္တိ သမ္မဇ္ဇော ဟု တွေ့ရ၏။ ထိုအလို "ယသ္မိံ တေလပါကေ
ယံကိဉ္စိ ဘောသန္တံ ပက္ခိတ္တံ၊ သဗ္ဗံ တံ တေလပါကံ အနုညာတမေဝ ဟောတိ" ဟု
ရှေးနိဿယ အနက်ပေးသည်။ မိမိကား သဗ္ဗံအရ ယံကိဉ္စိ ဘောသန္တံကို ပြန်၍
စွဲသင့်သည်ဟု ထင်သည်။ ထို့ကြောင့် ယံကိဉ္စိနှင့်ညီအောင် တံ ထည့်၍ အနက်
ပေးလိုက်သည်။ အချို့စာများ၌ "အတိပက္ခိတ္တမဇ္ဇာနီတိ" ဟု ရှိ၏။ ပက္ခိတ္တံ ဟု
ထင်ရှားပြီးကို ဝိတ္တံ ဟု မထင်မရှား မဖွင့်သင့်သောကြောင့် မူလပါ၌ ဟုတ်ဟန်မတူ။

သမ္ဘာရသေဒံ။ ။ ယခုကာလ၌ ဝါ-ခြမ်းကို ချွေးပေါင်းလုပ်ဖို့ရန် လူတစ်ရပ်
လောက်နီးနီး မြင့်အောင် ရက်၍ ဖျာသင်ဖြူးတို့ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အဝတ်တို့ဖြင့် ဖြစ်စေ
ကာလျက် ချွေးပေါင်း လုပ်ထားကြ၏။ တမာရွက် မယ်လေရွက် စသော အမျိုးမျိုးသော

မဟာသေဒန္တိ-ကာ:၊ မဟန္တ-ကြီးကျယ်သော၊ (သမ္ဘာရသေဒထက်ပင် ကြီးကျယ်သော) သေဒံ- နှူးနှပ်မှုကို၊ ဝါ- ချွေးထုတ်မှုကို၊ (အနုဇာနာမိ၌ စမ်)၊ ပုရိသပ္ပမာဏံ- ယောက်ျားတစ်ရပ် ပမာဏရှိသော၊ (တစ်နည်း)၊ ပေါရိသပမာဏံ-ယောက်ျားတစ်ရပ် ပမာဏရှိသော၊ အာဝဋ်-တွင်းကို၊ အင်္ဂါရာနံ-မီးကျိုးတို့ဖြင့်၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ ပံသုဝါလိကာဒိဟိ-မြေမှုန့် သဲ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ပိဒဟိတွာ-ပိတ်ဖုံး၍၊ တတ္ထ-ထို မြေမှုန့် သဲ အစရှိသည်တို့၏ အပေါ်၌၊ နာနာပိဇာနိ-အထူးထူးသော အပြားရှိကုန်သော၊ ဝါတဟရဏပဏ္ဏာနိ-လေကို ဖယ်ရှားနိုင်သော သစ်ရွက်တို့ကို၊ (တမာရွက်စသော အရွက်တို့ကို)၊ သန္တရိတွာ-ဖြန့်ခင်း၍၊ တေလမက္ခိတေန-ဆီတို့ဖြင့် သုတ်လိမ်းအပ်သော၊ ဂတ္ထေန-ကိုယ်ဖြင့်၊ (ဣတ္ထမ္ဘူလက္ခဏ)၊ တတ္ထ-ထို သစ်ရွက်အခင်းပေါ်၌၊ နိပဇ္ဇိတွာ-လျောင်း၍၊ သမ္ပရိဝတ္တန္တေန-တပြောင်းပြန်ပြန် ပြန်လျက်၊ (ဝဲဘက်စောင်းလိုက် ယာဘက်စောင်းလိုက် ပက်လက်လှန်လိုက် မှောက်လျက် နေလိုက် ပြုလျက်)၊ သရိရံ-ကိုယ်ကို၊ သေဒေတံ-နှူးနှပ်ခြင်းငှာ၊ ဝါ-ချွေးထုတ်ခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

ဘင်္ဂါဒကန္တိ-ကာ:၊ နာနာပဏ္ဏာဘင်္ဂကုထိတံ-အမျိုးမျိုးသော ချိုးအပ်သော သစ်ရွက်တို့ဖြင့် ပွက်ပွက်ဆူသော၊ ဥဒကံ-ရေကို၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်)၊ တေဟိပဏ္ဏေဟိ စ-ထို သစ်ရွက်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (တေန) ဥဒကေန စ-ထို ရေပူဖြင့်လည်းကောင်း၊ သိဉ္စိတွာ သိဉ္စိတွာ-လောင်း၍ လောင်း၍၊ သေဒေတဗ္ဗော-နှူးနှပ်ထိုက်၏၊ [မာတောင့်တောင့် မဖြစ်အောင် ခန္ဓာကိုယ် နှူးနှပ်မှုကို

အရွက်များကို ထည့်၍ ရေနွေးကျိုပြီးလျှင် ထို ရေနွေးအိုးကို ချွေးပေါင်းတွင်းသို့ သွင်း၍ ခါးဝတ်မျှလောက်ကိုသာ ဝတ်ပြီးလျှင် ချွေးပေါင်းတွင်းသို့ ဝင်၍ ထိုင်ခုံတစ်ခုခုဖြင့် ထိုင်နေလျှင် မကြာခင် တစ်ကိုယ်လုံး၌ ချွေးထွက်၍ လာသည်။ ထိုချွေးတွေကိုလည်း ချွေးပေါင်း အတွင်းမှာပင် သုတ်၍ သုတ်၍ ပစ်ရသည်။ ဤကဲ့သို့ ခန္ဓာကို နှူးနှပ်မှုကို သမ္ဘာရသေဒဟု ခေါ်ရသည်။ ဤကဲ့သို့ နှူးနှပ်ပေးလျှင် ခန္ဓာကိုယ်နှင့် အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၌ လျှောက်နေသော လေများ ငြိမ်သွားရကား ခန္ဓာကိုယ် မတောင့်တင်းတော့ဘဲ ပျော့ပျောင်း၍ လာနိုင်သည်။

ပုရိသပ္ပမာဏံ။ ။ “ပုရိသော ပမာဏံ ယဿာတိ ပေါရိသံ”ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုလျှင် ပေါရိသံ ပုဒ်ရင်းက ပမာဏအနက်ကို ဟောပြီး ဖြစ်၏။ ဤ၌ ပမာဏပုဒ် တိုက်ရိုက်ပါသောကြောင့် “ပုရိသပ္ပမာဏံ”ဟု ရှိသင့်မည်ထင်သည်။ တစ်နည်း-ပုရိသဿ+ဣဒံ ပေါရိသံ-ယောက်ျား၏ ဥစ္စာဖြစ်သော တစ်ရပ်၊ လက်ခုပ်တစ်ဖောင်၊ ပေါရိသံ+ပမာဏံ ယဿာတိ ပေါရိသပမာဏော (အာဝါဇော)၊ ဤသို့သော်လည်း ကြံ။

“သေဒေတဇ္ဇော” ဟု ဆိုသည်။ “ရေချိုးသလို ချိုးခြင်းမဟုတ်၊ ဈေးထွက်လာအောင် အနည်းငယ်လောင်း၍ နူးနှပ်ရမည်” ဟုလို၊] ဥဒကကောဋ္ဌကန္တိ-ကား၊ ဥဒကကောဋ္ဌ-ရေချိုးအံ့၌၊ စာဋိ ဝါ-အိုးစရည်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒေါဏီ ဝါ-ရေစားကျင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ရေလေးကိုသော်လည်းကောင်း၊) ဥဏောဒကဿ-ရေနွေးဖြင့်၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ တတ္ထ-ထိုရေချိုးအံ့၌၊ ပဝိသိတွာ-၍၊ သေဒကမ္မကရဏံ-နူးနှပ်မှုကို ပြုခြင်းကို၊ ဝါ-ဈေးထုတ်မှုကို ပြုခြင်းကို၊ အနုဇာနာမိ - ၏၊ ဣတိ အတ္ထော - နှက်၊ [ရေနွေးငွေ့တွေ ရှိသောကြောင့် ထို ရေချိုးအံ့၌ ဝင်နေလျှင် ဈေးထွက်နိုင်သည်။]

ပဗ္ဗဝါတော ဟောတီတိ-ကား၊ ပဗ္ဗေ ပဗ္ဗေ-အဆစ်တိုင်း အဆစ်တိုင်း၌၊ ဝါတော-လေသည်၊ ဝိဇ္ဈတိ-ထိုး၏၊ လောဟိတံ မောစေတုန္တိ-ကား၊ သတ္တကေန-ဓားငယ်ဖြင့်၊ လောဟိတံ-သွေးကို၊ မောစေတု-လွတ်စေခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်၊) [လေထိုးသော နေရာ၌ ဓားကလေးဖြင့် ပေါက်၍ သွေးထွက်သောအခါ လေပါ ထွက်သွားသည်၊] ပဗ္ဗံ အဘိသင်္ခရိတုန္တိ-ကား၊ ယေန-အကြင် ဆေးဖြင့်၊ ဖလိတပါဒါ-ကွဲသော ခြေတို့သည်၊ ပါကတိကာ-ပင်ကိုသဘောရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ- န်၏၊ နာဠိကေရာဒိသု- အုန်းသီးအစရှိသည်တို့၌၊ နာနာဘောသဇ္ဇာနိ-အမျိုးမျိုးသော ဆေးတို့ကို၊ ပကပ္ပိတွာ-ထည့်၍၊ တံ ပဗ္ဗံ-ထို ခြေ၏ အစီးအပွားဖြစ်သော ဆေးကို၊ အဘိသင်္ခရိတု-ပြုစီမံခြင်းငှာ၊ ပါဒါနံ-ခြေတို့၏၊ ဝါ-တို့အား၊ သပ္ပာယဘောသန္ဓေ-လျှောက်ပတ်သော ဆေးကို၊ ပစိတု-ချက်ခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော-နှက်၊ တိလကက္ကေန အတ္ထောတိ-ကား၊ ပိဋ္ဌေဟိ-ကြိတ်ချေအပ်ကုန်သော၊ ဝါ-အမှုန် ပြုအပ်ကုန်သော၊ တိလေဟိ-နှမ်းတို့ဖြင့်၊ အတ္ထော-အလိုသည်၊ (ဟောတိ၌ စပ်၊) [ကက္ကသဒ္ဓါ အမှုန်အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် ကက္ကကို ပိဋ္ဌ ဟု ဖွင့်သည်၊ ပိသိယိ-သူတိ ပိဋ္ဌာ - ကြိတ်ချေအပ်သော အမှုန်တို့၊]

ပဗ္ဗံ။ ။ ပါဒါနံ ဟိတံ ပဗ္ဗံ ဟု ပြု၊ ပဗ္ဗံ အရ ခြေနယ်ဆီ ရိုးရိုးကို မယူစေဘဲ ဆေးတို့ဖြင့် ဖော်စပ်ထားသော ခြေနယ်ဆီကို ယူစေလိုသောကြောင့် ပါဒါနံ သပ္ပာယဘောသန္ဓေ ဟု မိန့်သည်၊ ရိုးရိုး ခြေနယ်ဆီကား ပါဒဘဉ္စနသိက္ခာပုဒ်၌ ပါသွားပြီ။

ကဗဠိကန္တိ-ကား၊ ဝဏမုခေ-အနာဝဉ္စ၊ သတ္တုပိဏ္ဍ-မုန့်မုန့်စိုင်ကို၊ ပက္ခိပိတံ-ထည့်ခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိဉ္စ ဝပံ) သာသပကုဋေနာတိ-ကား၊ သာသပပိဋေန-မုန့်ညင်းမုန့်ဖြင့်၊ (“**ဟောသီတု-ဖြူးခြင်းငှာ**” ဉ္စ ဝပံ) **ဝမုမံသန္တိ**-ကား၊ အဓိကမံသံ-အပိုဖြစ်သော အသားသည်၊ အာဏိ ဝိယ-စိုကဲ့သို့၊ ဥဋ္ဌဟတိ-ပေါ်ထွက်နေ၏၊ **လောဏသက္ခရိကာယ ဆိန္နိတန္တိ**-ကား၊ ခါရေန-ဆားငန်ရေဖြင့်၊ ဆိန္နိတု-ဖြတ်ခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိဉ္စ ဝပံ)။

ဝိကာတိကန္တိ-ကား၊ တေလရန္တနပိလောတိကံ-ဆီကို ပိတ်ဆိုကြောင်းဖြစ်သော အဝတ်ပိုင်းကို၊ [လျှောကျသောဆီကို ပိတ်ဆိုကြောင်းဖြစ်သော အဝတ်၊ “**ဝိကာသံ ရန္တတိတိ ဝိကာသိကံ**” ဟု ယောဇနာ ပြု၏၊ ဝိကာသံ-ပွင့်လင်းသော အားဖြင့် စီးကျလာသော ဆီကို၊ ရန္တတိ-ပိတ်ဆိုတားမြစ်တတ်၏၊ အဝတ်ဖြင့် ဖုံးအုပ်ထားသောအခါ ဆီသည် ဘေးသို့ စီး၍ မကျတော့၊] **သဗ္ဗံ ဝဏပဋိကမ္မန္တိ** - ကား၊ ယံကိဉ္စိ - အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဝဏပရိကမ္မံ နာမ-ဝဏပရိကမ် မည်သည်၊ (အနာဉ္စ အဖန်ဖန် ပြုထိုက်သော အမှု မည်သည်)၊ အတ္ထိ - ရှိ၏၊ သဗ္ဗံ - အလုံးစုံသော ဝဏပရိကမ်ကို၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

ကဗဠိကံ။ ။ကဗဠသဒ္ဓါသည် စပါးမျိုး ခုနစ်ပါးမှ ဖြစ်သော ထမင်းလုတ် ထမင်းဆုပ် ထမင်းခဲ အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် သတ္တုပိဏ္ဍ (စပါးမျိုး ခုနစ်ပါးမှ ဖြစ်သော မုန့်မုန့်၏ အစိုအခဲကို) ဟု ဖွင့်သည်၊ ကဗဠဿ-ထမင်းဆုပ် မုန့်မုန့် အဆုပ်ကို+ပက္ခိပနံ-အနာဝဉ္စ ထည့်ခြင်း (အုံထားခြင်း)တည်း၊ ကဗဠိကံ-ခြင်း၊ [ယောဇနာဉ္စ “**ကဗဠေန ပက္ခိပနံ ကဗဠိကံ**” ဟု ပြု၏၊] ဝိမတိဉ္စ ဤ သတ္တုပိဏ္ဍကိုပင် “**ဥပနာဟဘောသန္တံ-ကြပ်စည်းကြောင်း ဆေး**” ဟု ဖွင့်သည်။

လောဏသက္ခရိကာယ။ ။ ဆားပွင့်ကို “**လောဏသက္ခရ**” ဟု ခေါ်၏၊ ဆားချက်ပြီးသောအခါ ထို ဆားပွင့်မှ ဆားငန်ရည် ထွက်၏၊ ထို ဆားငန်ရည်ဖြင့် အနာပေါ် တက်နေသော အသားကို ဖြတ်ဖို့ရန် ခွင့်ပြုဟန် တူ၏၊ ထို့ကြောင့် “**ခါရေန ဆိန္နိတု**” ရှိသော ပါဠိသာ အမှန် ဖြစ်သင့်၏၊ “**ခုရေန ဆိန္နိတု**” ဟု ရှိသည်ကား မူလပါဠိ ဟုတ်ဟန်မတူ၊ [ခါရေနာတိ လောဏသက္ခရိကမယေန ခါရေန၊- ယောဇနာ။]

၂၆၈။ သာမံ ဂဟေတွာတိ-ကား၊ ဣဒံ-ဤ မဟာဝိကဋ္ဌဆေးကို၊ ကေဝလံ-ဒဋ္ဌဝိသနှင့်မဖက် သက်သက်၊ သပ္ပဒဋ္ဌဿေဝ-မြွေကိုက်အပ်သူသည် သာ၊ (ပရိဘူတိတဗ္ဗံ-ဆုံးဆောင်ထိုက်သည်ကား၊) န-မဟုတ်သေး၊ အညသ္မိမ္မိ-မြွေဆိပ်မှ တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော၊ ဒဋ္ဌဝိသေ-ကိုက်ခြင်းကြောင့် အဆိပ်သည်၊ သတိ-ဖြစ်လတ်သော်၊ သာမံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ပရိဘူတိတဗ္ဗံ-သုံးဆောင်ကောင်း၏၊ [သာမံ ဂဟေတွာတိ ဧတ္ထ သပ္ပဒဋ္ဌဿ အတ္ထာယ အညေန ဘိက္ခုနာ ဂဟိတမ္ပိ သာမံ ဂဟိတသင်္ခမေဝ ဂစ္ဆတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သာရတ္ထံ၊] ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ အညေသု-သပ္ပဒဋ္ဌမှ အခြားကုန်သော၊ ကာရဏေသု- အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ- အကပ် ခံအပ်သော မဟာဝိကဋ္ဌဆေးသည်သာ၊ ဝဋ္ဌတိ-အပ်၏၊ ကတော ပန ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ (ဂုဏော-ကျင်ကြီးသည်၊) ဘူမိပုတ္တော-မြေသို့ ရောက်ပြီးသည်၊ ဝါ-တည်ရာခွက်ထဲသို့ ရောက်ပြီးသည်၊ သဗေ (ဟောတိ)-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော-အကပ်ခံထိုက်၏၊ အပ္ပတ္တံ ပန-မြေသို့ မရောက်သေးသော ကျင်ကြီးကိုကား၊ ဝါ-တည်ရာခွက်ထဲသို့ မရောက်သေးသော ကျင်ကြီးကိုကား၊ ဂဟေတုံ-ကိုယ်တိုင်ယူခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဌတိ-အပ်၏။

၂၆၉။ ယရဒိန္နကာဗာဓောတိ-ကား၊ ဝသီကရဏပါနကသမုဋ္ဌိတရောဂေါ- မိမိအလိုကို ပြုကြောင်းဖြစ်သော ဆေးဖျော်ရည် စသည်ကြောင့် ဖြစ်သော ရောဂါသည်၊ (ဟောတိ ဌှိ စပ်၊) သီတာလောဋ္ဌိန္ဒြိ-ကား၊ နဂံလေန-ထွန်ဖြင့်၊

ယရဒိန္နကာဗာဓော။ ။ ယရ အရ အိမ်ကို ရသော်လည်း ဌာနပစာရအားဖြင့် "အိမ်ရှင်မ" တိုင်အောင် ယူ၊ အိမ်ရှင်မက မိမိအလို ပါအောင် ပေးအပ်သော ပိယဆေးရည်ကို "ယရဒိန္န" ဟု ဆိုသည်။ ထို ဆေးကြောင့်ဖြစ်သော ရူးနမ်းနမ်းဖြစ်ခြင်း စသော ရောဂါကို "ယရဒိန္နကာဗာဓ" ဟု ခေါ်သည်။ ယရေန+ဒိန္နော ယရဒိန္နော- အိမ်သည် (အိမ်ရှင်မသည်) ပေးအပ်သော ပိယဆေးရည်၊ ယရဒိန္နေန+သမုဋ္ဌိတော+ ယရဒိန္နကာ၊ ယရဒိန္နကာ စ+သော+အာဗာဓော စာတိ ယရဒိန္နကာဗာဓော၊ ကံရောတိ+အနေနာတိ ကရဏံ၊ ဝသံ+ကရဏံ+ဝသီကရဏံ-မိမိအလိုပါအောင် ပြုကြောင်းဖြစ်သော ဆေးရည်၊ ပိဝိယတေတိ+ပါနံ၊ (ဆေးခတ်ထားသော ဖျော်ရည် လေ့ကျင့်ဖက်၍ စသည်၊) ပါနယေဝ ပါနကံ၊ ဝသီကရဏံ စ+တံ+ပါနကံ စာတိ ပသီကရဏပါနကံ၊ တေန+သမုဋ္ဌိတော ဝုသီကရဏပါနကသမုဋ္ဌိတော-ရောဂါနှင့် ကမ္မဓာရည်း တွဲ။

သီတာလောဋ္ဌိ။ ။ သီတာသဒ္ဒါသည် လယ်ထွန်ရာ၌ ထွန်ကြောင်း၊ သယ်ကြောင်းကို ဟော၏။ သီတာ တု ဖာလပဒ္ဒတိ၊ [အဘိဓာန် ၄၄၉]၊ အလောဋ္ဌနံ အာလောဋ္ဌိ

ဝါ-ထယ်ဖြင့်၊ ကသန္တဿ-ထွန်သူ၏၊ ဖာလေ-ထွန်သွား၌၊ ဝါ-ထယ်သွား၌၊ လဂ္ဂမတ္တိကံ-ကပ်ငြိသော မြေညက်ကို၊ ဥဒကေန-ရေဖြင့်၊ အာလောဋ္ဌေတွာ-မွှေနှောင့်၍၊ ပါယေတုံ-သောက်စေခြင်းငှာ၊ ဝါ-တိုက်ခြင်းငှာ၊ အနဇာနာမိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဒုဋ္ဌဂဟဏီကောတိ-ကား၊ ဝိပနုဂဟဏီကော-ပျက်စီးသော အစာအိမ်ရှိသည်၊ ကိစ္ဆေန-ပင်ပန်းသဖြင့်၊ ဥစ္စာရော-ကျင့်ကြီးသည်၊ နိက္ခမတိ-ထွက်ရ၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ဒုဿတိတိ ဒုဋ္ဌာ၊ ဩဒနာဒိ ဂဏဟာတိတိ ဂဟဏီ-ဝမ်းဗိုက် အစာအိမ်၊ ဒုဋ္ဌာ+ဂဟဏီ ယဿာတိ ဒုဋ္ဌဂဟဏီကော၊] အာမိသခါရန္တိ-ကား၊ သုက္ခောဒနံ-ခြောက်သော ထမင်းကို၊ ဈာပေတွာ-စီးရှို၍၊ ဝာယ ဆာရိကာယ-ထို ထမင်းခြောက်ပြာမှ၊ ပဋ္ဌရိတံ-ယိုထွက်လာသော၊ ခါရောဒကံ-ပြာငန်ရည်ကို၊ (ပါယေတုံ အနဇာနာမိ၌ စပ်)၊ မုတ္တဟရိတကန္တိ-ကား၊ ဂေါမုတ္တပရိဘာဝိတံ-နွားကျင်ငယ်ဖြင့် ထုံအပ်သော၊ ဟရိတကံ-သျှိသျှားသီးကို၊ (အနဇာနာမိ၌ စပ်)၊ [မုဒတ္တန+ပရိဘာဝိတံ+ဟရိတကံ မုတ္တဟရိတကံ-ဤ ဆေးကိုပင် ရဟန်းသစ် ဩဝါဒခန်း၌ “ပူတိမုတ္တဘာသဇ္ဇ” ဟု ဆိုသည်။]

အဘိသန္တကာယောတိ - ကား၊ ဥဿန္တဒေါသကာယော - များသော အပြစ်ရှိသော ကိုယ်ရှိသည်၊ (ဟောတိ၌ စပ်)၊ အစ္စကဉ္စိယန္တိ-ကား၊ တဏှုလောဒကမဏ္ဍော-ဆန်ဆေးရည် အကြည်တည်း၊ အကဋယုသန္တိ-ကား၊

သိတာယ အာလောဋ္ဌော သိတာလောဋ္ဌော-ထွန်ချေးခဲဖြင့် မွှေခြင်း၊ သိတာလောဋ္ဌော ယဿာတိ သိတာလောဋ္ဌိ-ထွန်ချေးခဲဖြင့် မွှေခြင်းရှိသော ရေ။

တာယ ဩပ၊ ပဋ္ဌရိတံ။ ။ ပရိသာဝနေ တစ္ဆာရိကံ ပကိပိတွာ ဥဒကေ အဘိသိဉ္စိတေ တတော ဆာရိကတော ဟေဋ္ဌာ ပဋ္ဌရိတံ ခါရောဒကံ-ပဝါ ရေစစ်ထဲ၌ ထို ထမင်းခြောက်ပြာကို ထည့်၍ ရေကို လောင်းထည့်အပ်သည်ရှိသော် ထို ထမင်းခြောက်ပြာမှ အောက်သို့ ယိုကျလှသော ပြာငန်ရည်၊-ဝိမတိ။

တဏှုလောဒကမဏ္ဍော။ ။ “တဏှုလောဒကမဏ္ဍော-ဆန်ဆေးရည်အကြည် မှုတည်း” ဟု မူကွဲရှိသော်လည်း မကောင်း၊ အစ္စကို မဏ္ဍောဟုလည်းကောင်း၊ ကဉ္စိယကို တဏှုလောဒကဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်၊ ယောဇနာ၌ “တဏှုလကသဇ္ဇောတိ တဏှုလဓောဝနောဒကကသဇ္ဇော-ဆန်ဆေးရည်အဖတ်” ဟု ရှိ၏။

အကဋယုသံ။ ။ ယုသ သဒ္ဓါသည် “ပဲပြုတ်ရည်” အနက်ကို ဟော၏၊ ကောင်းစွာ မစစ်အပ်သေးသောကြောင့် သိနိဒ္ဒမဖြစ်ရကား အကဋ(မပြုပြင်အပ်)ကိုပင်

အသိနိဒ္ဒေါ-မညက်ညောသော၊ မုဂ္ဂပစိတပါနိယော-ပဲနောက်ပြုတ်ရည်တည်း၊
 ကဏ္ဍကဋ္ဌန္တိ-ကား၊ ဓောတသိနိဒ္ဒေါ-ဆေးအပ် (စစ်အပ်)သည်ဖြစ်၍ ညက်ညော
 သော၊ သောဝ-ထို ပဲနောက်ပြုတ်ရည်ပင်တည်း၊ ပဒိစ္ဆာဒနိယေနာတိ-ကား၊
 မံသရသေန-အသားရည်ဖြင့်၊ (အတ္တော ဟောတိ၌ စပ်၊) [လူမမြင်အောင်
 အသားရည်ကိုပင် တစ်စုံတစ်ခုဖြင့် ဖုံး၍ ထားအပ်သောကြောင့် ပဒိစ္ဆာဒနိယ
 ဟု ခေါ်ဟန် တူသည်၊ ယောဇနာ၌ကား-မံသရသေနာတိ ဣမိနာ မံသရသော
 မံသေန ပဒိစ္ဆာဒေတဗ္ဗန္တိ ပဒိစ္ဆာဒနိယန္တိ ဝုစ္စတိတိ ဒဿေတိ-အသားဖြင့်
 ဖုံးအပ်သောကြောင့် အသားရည်ကို ပဒိစ္ဆာဒနိယ ခေါ်သည်ဟု ဆို၏။]

ဝုဠာဒိအနုဇာနကထာ

၂၇၂။ သံစေ ဘိက္ခဝေ ပက္ကပိ မုဂ္ဂါ ဇာယန္တိတိ-ကား၊ ပက္က-ကျက်ပြီး
 ကုန်သော၊ မုဂ္ဂါ-ပဲနောက်တို့ကို၊ ဝါ-တို့သည်၊ သစေပိ ဇာယန္တိ-အကယ်၍မူ
 လည်း ပေါက်စေကုန်ဦးလော့၊ (ဧဝံ သတိပိ)၊ ယထာသုခံ-ချမ်းသာသည်
 အားလျော်စွာ၊ ပရိဘုဂ္ဂိတဗ္ဗာ-သုံးဆောင်ကောင်းကုန်၏၊ ဟိ-မှန်၏၊ ပက္ကတ္တာ-
 ကျက်ကုန်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တေ-ထို ပဲနောက်တို့သည်၊ ကပ္ပိယာ
 ဧဝ-အပ်ကုန်သည်သာ။

၂၇၄။ အဗ္ဗောဝုတ္တန္တိ-ကား၊ အကပ္ပိယကုဋိယံ-အကပ္ပိယကျောင်း၌၊ ဝုတ္တံ-
 တည်နေစေအပ်ပြီ၊ သာမံ ပက္ကန္တိ ဧတ္ထ-ဤပါ၌၌၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ အလုံးစုံ
 သော၊ အာမိသံ-အာမိသကို၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ ပစိတံ-ချက်ခြင်းငှာ၊ န
 ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ အဿ-ထိုရဟန်းအား၊ (န ဝဋ္ဋတိ၌စပ်)၊ ဥဏှယာဂုယာ-ပူသော
 ယာဂု၌၊ သုလသိပဏ္ဏာနိ ဝါ-ရုံးရွက်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သီဂီဝေရံ ဝါ-
 ချင်း (ဂျင်း)ကိုသော်လည်းကောင်း၊ လောဏံ ဝါ-ဆားကိုသော်လည်းကောင်း၊

အသိနိဒ္ဒဟု ဖွင့်သည်၊ နောက် ကဋ္ဌကဋ္ဌန္တိကား "မုဂ္ဂေ ပစိတွာ အစာလေတွာဝ
 (မလှုပ်စေဘိသာ) ပရိဿာဘိတာန (အိမ်ပေါ်ယံ စစ်ယူအပ်သော) မဂ္ဂသုဗေနာတိ
 ဂဏ္ဍိဝံဓံသု ဝုတ္တံ"ဟု သာရတ္ထ ဆို၏၊ ထိုအလို လှုပ်ရှားမှု မပြုအပ်သည်ကို
 အကဋ္ဌ၊ အပေါ်ယံ စစ်မှု ပြုအပ်သည်ကို ကဋ္ဌ ဟု ဆိုလိုဟန် တူသည်။

သစေ ပက္ခိပန္နိ-အကယ်၍မူလည်း ထည့်ကြကုန်အံ့၊ (လူ သာမဏေတို့က ထည့်ကြကုန်အံ့) တမ္ဘိ-ထို ပူသော ယာဂုကိုလည်း၊ စာလေတုံ-လှုပ်စေခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ (လှုပ်ပေးသည့်အတွက် အရွက်စသည် ကျက်လွယ်သွားသောကြောင့် မအပ်၊) ပန-အနွယကား၊ ယာဂုံ-ကို၊ နိဗ္ဗာပေမိ-ငြိမ်းစေ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ စာလေတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ (အရွက်စသည်ကို ကျက်စေလို သော ဆန္ဒ မရှိဘဲ ယာဂုအေးအောင် လှုပ်ပေးရာ၌ အရွက်စသည် ကျက်သွား သော်လည်း အပ်ပါ၏-ဟူလို၊) ဥတ္တဏ္ဍုလဘတ္တံ-မနပ်သေးသော ထမင်းကို၊ လဘိတွာပိ-ရ၍လည်း၊ ပိဒဟိတုံ-သပိတ်ကို ပိတ်ခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန- ဆက်၊ မနဿာ-တို့သည်၊ ပိဒဟိတွာဝ-သပိတ်ကို ပိတ်ပြီး၍သာ၊ သစေ ဒေန္တိ-အကယ်၍ ပေးလျှူကုန်အံ့၊ (စေ သတိ)၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဘတ္တံ-သည်၊ မာ နိဗ္ဗာယတု-မအေးပါစေလင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ ပိဒဟိတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ (“မနပ်သေးသည်ကို နပ်အောင်” ဟု သဘောမထုဘဲ “မအေးအောင်” ဟု သဘောထားလျက် သပိတ်ကို ပိတ်လျှင် အပ်ပါ၏။)

ပန-ဆက်၊ ခီရတက္ကာဒီသု-နို့ရည်၊ ရက်တက်ရည် အစရှိသည်တို့သည်၊ သကံ-တစ်ကြိမ်၊ ကုထိတေသု-ပွက်ပွက်ဆူပြီးကုန်လတ်သော်၊ အဂ္ဂိ-မီးကို၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ (ကသွား-ကြောင့်နည်း?!) ပုန ပါကဿ-နောက်ထပ် ချက်ခြင်း၏၊ ဝါ-ကို၊ အနညာတတ္တာ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း၊ [တစ်ကြိမ် ကျက်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် နောက်ထပ် မီးထည့် သော်လည်း သာမံပါက မဖြစ်၊ ပုနပါကသာ ဖြစ်၏၊ ပုနပါကကိုလည်း ခွင့်ပြုတော်မူပြီး ဖြစ်သည်။]

ဥက္ကပိဏ္ဍကာပိ ခါဒန္တိတိ-ကား၊ ဗိဠာလမုသိကဂေါဓမဂုံသာ-ကြောင်၊ ကြွက်၊ ဖွတ်၊ မြွေပါတို့သည်၊ ခါဒန္တိ- ကုန်၏၊ [“ဗိဠာလာဒီနံ သတ္တာနံ

ဥတ္တဏ္ဍုလဘတ္တံ။ ။ဥဒံ + တဏှုလံ ယတ္တာတိ ဥတ္တဏ္ဍုလံ-အထက်၌ တက်သော ဆန်ရှိသော ထမင်း (သဒ္ဒတ္တ)၊ မနပ်သောထမင်း (ဝေါဟာရတ္တ)၊ ဤသို့ ကြံသင့်၏၊ ယောဇနာ၌-“ဥတ္တဏ္ဍုလဘတ္တန္တိ ပက္ခတဏ္ဍုလတော ပိယောဂါတိ ဥတ္တဏ္ဍုလော၊ ဥကာရော ဟိ ပိယောဂတ္ထဝါဏော၊ အပက္ခတဏ္ဍုလောတိ အတ္ထော၊ ဥတ္တဏ္ဍုလမယံ ဘတ္တန္တိ ဥတ္တဏ္ဍုလဘတ္တံ” ဟု ကြံလေသည်။

သမ္မုဘော ရုဋ်ဝိသေနေ ဥက္ကပ္ပိတ္တကောတိ ဝုစ္ဆတိတိ အာဟာ ဝိဠာလမုသိကဂေါဓာ မကိုသာတိ”-ယောဇနာ၊] ဒမကာတိ-ကာ၊ ဝိဃာသာဒါ-စားကြွင်းစားတို့ သည်၊ (ပဝါရေန္တိ၌ စပ်)။

၂၇၆။ တတော နိဟဋ္ဌန္တိ-ကာ၊ ယတ္ထ-အကြင် အရပ်၌၊ နိမန္တိတာ-ပင့်ဖိတ်အပ်ကုန်ပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဘုဉ္ဇန္တိ-စားကြကုန်၏၊ တတော-ထို ပင့်ဖိတ်ရာ အရပ်မှ၊ နိဟဋ္ဌ-ထုတ်ဆောင်အပ်သော ခဲဖွယ်ကို၊ (“ပရိဘုဉ္ဇိတုံ အနုဇာနာမိ”၌ စပ်)။

၂၇၈။ ဝနဋ္ဌံ ပေါက္ခရန္တိ-ကာ၊ ဝနေ စေဝ-၌လည်းကောင်း၊ ပဒုမိနိဂစ္ဆေ စ-ပဒုမ္မာကြာချ၍လည်းကောင်း၊ ဇာတံ-ပေါက်သော ခဲဖွယ်ကို၊ (“ပရိဘုဉ္ဇိတုံ အနုဇာနာမိ”၌ စပ်)၊ အဝိဇ္ဇန္တိ-ကာ၊ ယဿ-အကြင် သစ်သီး၏၊ ဝိဇ-အစေ့သည်၊ အင်္ဂုရံ-အညွန့်အညောက်ကို၊ န ဇနေတိ-မဖြစ်စေ၊ တံ တရုဏဖလံ-ထို နသော အသီးကိုလည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗတ္တဝိဇ္ဇန္တိ-ကာ၊ ဝိဇ-အစေ့ကို၊ နိဗ္ဗဋ္ဌေတွာ-ထုတ်၍၊ အပနေတွာ-ဖယ်၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗကံ-သုံးဆောင် ထိုက်သော၊ အမ္မပနသာဒိံ-သရက်၊ ပိန္နဲ အစရှိသော အသီးကို၊ (ပရိဘုဉ္ဇိတုံ အနုဇာနာမိ၌ စပ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် အမ္မပနသာဒိံဟု ဒုတိယန္တိ ရှိစေ။)

၂၇၉။ ဒုရောပယော ဝဏောတိ-ကာ၊ ဒုက္ခေန-ခဲယဉ်းသဖြင့်၊ ရုဟတိ-အသားနု တက်ရ၏၊ ဒုက္ခေန-ဖြင့်၊ ပါကတိကော-ပင်ကိုသဘောရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်ရ၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဒုပ္ပရိဟာရံ သတ္တန္တိ-ကာ၊ သမ္မာဓေ-ကျဉ်းမြောင်းသော အရပ်၌၊ ဒုက္ခေန-ဖြင့်၊ သတ္ထံ- စားကို၊ ပရိဟရေယျ-

ဒမကာ။ ။ ဝိဃာသာဒဘာဝေန နိဟတမာနတ္တာ ကာယဝါစံ ဒမေတိတိ ဒမကာ၊ ဝိဃာသာဒေါတိ အာဟာ ဝိဃာသာဒါတိ- ယောဇနာ၊ တောင်းရမ်း စားသောက်ရသည့်အတွက် ကိုယ်နေ နှုတ်ပြောအားဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ဆုံးမခြင်းကြောင့် ယဉ်ကျေးပြီးသော သူတောင်းစားများကို “ဒမက”ဟု ခေါ်သည်။ ဝိရူပေါ-စားကြွင်းဖြစ်၍ ဖောက်ပြန်သော+ယာသော-အစာတည်း၊ ဝိဃာသာဒေါ-စာ၊ ဝိဃာသံ+အဒတိ ဘက္ခတိတိ ဝိဃာသာဒေါ။

ဒုရောပယော။ ။ ဒုက္ခေန ရောပိယတေ-အသားနု တက်စေအပ်၏၊ ဣတိ ဒုရောပယော၊ [ဒု ပုဗ္ဗ ရုဟ ဓာတ်၊ ကာရိတ် ဣပယ၊ ခ ပစ္စည်း၊ ခ-အနုဗန်ကို ချေ၊ ဟ ချေ၊ ရ ကို ဝုခိ ပြု၊ “ဒုက္ခေန ရုဟတိ”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ကတ္တုရုပ်ကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သာ၊ ယောဇနာ၌မူ “ဒုက္ခေန+ရုဟတိ”ဟု ကတ္တုသာဓိပင် ပြု၏။]

ဆောင်ထိုက်၏။ သတ္တကမ္မံ ဝါ ဝတ္တိကမ္မံ ဝါတိ-ကား၊ ယထာ ပရိစ္ဆိန္နေ-
 အကြင်အကြင် ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော၊ ဩကာသေ-အရပ်၌၊ (လက်နှစ်သစ်
 ပတ်ဝန်းကျင် အရပ်၌) ယေန ကေနစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ သတ္တေန
 ဝါ- ဓားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သူစိယာ ဝါ- အပ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊
 ကဏှကေန ဝါ- ဆူးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သတ္တိကာယ ဝါ- လုံငယ်ဖြင့်
 သော်လည်းကောင်း၊ ပါသာဏသက္ခလိကာယ ဝါ- ကျောက်စရစ်ဖြင့်သော်
 လည်းကောင်း၊ နခေန ဝါ-လက်သည်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဆိန္နနံ ဝါ-
 ဖြတ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဖာလနံ ဝါ-ခွဲခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝိဇ္ဈနံ ဝါ-
 ဖောက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ လေခနံ ဝါ-ခြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ န
 ကာတဗ္ဗ- မပြုထိုက်၊ ဟိ- မှန်၊ သဗ္ဗ- အလုံးစုံသော၊ ဧတံ- ဤ ဖြတ်ခြင်း
 အစရှိသော အမှုသည်၊ သတ္တကမ္မမေဝ- သတ္တကမ္မသည်သာ၊ ဝါ- ဓားဖြင့်
 ပြုအပ်သော အမှုသည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ ယေန
 ကေနစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ စမ္ပေန ဝါ-သားရေဖြင့်သော်လည်း
 ကောင်း၊ ဝတ္တေန ဝါ-အဝတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထိပိဋနံ-စည်ဖောင်းကို
 ဖိနှိပ်ခြင်းကို၊ န ကာတဗ္ဗ-မပြုထိုက်၊ ဟိ-မှန်၏၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော၊ ဧတံ-
 ဤ အမှုသည်၊ (သားရေဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အဝတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ စည်ဖောင်းကို ဖိနှိပ်
 ခြင်းသည်) ဝတ္တိကမ္မမေဝ-ဝတ္တိကမ္မမည်သည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ စ-ဆက်၊
 ဧတ္ထ-ဤ သတ္တကမ္မ၊ ဝတ္တိကမ္မတို့တွင်၊ သမ္မာဓဿ သာမန္တာ ဒွဂုံလာတိ
 ဣဒံ-ဟူသော ဤ စကားကို၊ သတ္တကမ္မယေဝ-ဓားခွဲမှုကိုသာ၊ သန္ဓာယ-
 ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ ဝုတ္တံ-အပ်ပြီ၊ ဝတ္တိကမ္မံ ပန-စည်ဖောင်းကို ဖိနှိပ်မှုကိုကား၊
 သမ္မာဓေယေဝ-ကျဉ်းမြောင်းသော အရပ်၌သာ၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-ပြီ။

သတ္တကမ္မံ။ ။ သတ္တေန+ကာတဗ္ဗံ+ကမ္မံ သတ္တကမ္မံ-ဓားဖြင့် ပြုထိုက်သောအမှု
 (ဓားခွဲမှု)၊ သတ္တကို ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် ဆိုထား၏။ ထို သတ္တဖြင့် သူစိ၊
 ကဏှက၊ သတ္တိကာ၊ ပါသာဏသက္ခလိကာ၊ နခ တို့ကိုပါ ဥပလက္ခိတဗ္ဗအဖြစ်ဖြင့်
 ယူပါဟု သိစေလို၍ “သတ္တေန ဝါ ၊ပေ၊ သတ္တကမ္မမေဝ ဟောတိ” ဟု မိန့်သည်။
 သတ္တေနကို ဆိန္နနံ ဝါ ဖာလနံ ဝါတို့နှင့်တွဲ၊ သူစိယာ ကဏှကသတ္တိကာယတို့ကို
 ဝိဇ္ဈနံ ဝါနှင့်တွဲ၊ ပါသာဏသက္ခလိကာယ၊ န ခေနတို့ကို လေခနံ ဝါနှင့် တွဲပါ။

ဝတ္တိကမ္မံ။ ။ ဝသတိ ဧတ္ထာတိ ဝတ္တိ-ဆီ စသော ဆေးရည်၏တည်နေရာ
 စည်ဖောင်းပါသော ပြန်တံ၊ ထို စည်ဖောင်းကလေးကို ဖိနှိပ်ပေးသောအခါ ဆီစသော
 ဆေးရည်သည် အနာရှိရာသို့ ဝင်သွား၏။ ထို့ကြောင့် “ဝတ္ထိပိဋနံ ကာတဗ္ဗံ” ဟု ဆိုသည်။

ပန-ဆက်၊ တတ္ထ-ထို ကျဉ်းမြောင်းသော အရပ်၌၊ ခါရ-ဆားငန်ရည်ကို၊ အာဒါတုံ-ယူခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ယေန ကေနစိ-သော၊ ရဇ္ဈကေန-ကြီးငယ်ဖြင့်၊ ဗန္ဓိတုံဝါ-ဖွဲ့စည်းခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ တေန-ထိုဆားငန်ရည်ယူခြင်း၊ ကြီးငယ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းခြင်းကြောင့်၊ ယဒိ ဆိဇ္ဇတိ-အကယ်၍ ပြတ်သွားအံ့၊ (စေံ သတိ)၊ သုစ္ဆိန္ဒ-ကောင်းစွာဖြတ်အပ်သည်၊ ဝါ-ကောင်းစွာ ပြတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ အဏ္ဏဝုမိရောဂေဝိ-မှတ်ကြီးသော ရောဂါ၌လည်း၊ သတ္တကမ္မ-စားခဲ့မှုသည်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အဏ္ဏ-အကို၊ ဖာလေတွာ-ခွဲ၍၊ ဝိဇာနိ-ရှေးစေတို့ကို၊ ဥဒ္ဒရိတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ အရောက်သည်ကို၊ ကရိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ န ကတ္တမ္မ-ခွဲမှုကို မပြုထိုက်၊ ပန-အနွယ်၊ အဂ္ဂိတာပနဘောသဇ္ဇာလိမ္မနေသု-မီးဖြင့် ပူစေခြင်း၊ ဆေးလိမ်းကျခြင်းတို့၌၊ ပဋိက္ခေပေါ-ပယ်မြစ်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ [အဂ္ဂိတာပန ဟူသည် မီးကင်ပေးခြင်း၊ ကျက်ပူတိုက်ခြင်းတည်း၊] ဝစ္စမဂ္ဂေ-ကျင်ကြီးလမ်း၌၊ ဘောသဇ္ဇမက္ခိတံ ဝါ-သုတ်လိမ်းအပ်သော ဆေးသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဆေးသုတ်လိမ်းခြင်း၌လည်းကောင်း၊ (နပုလ္လိင်ဖြစ်၍ မက္ခိတံ ဟု ရှိစေ၊) အာဒါနဝဋ္ဋိ ဝါ-ယူအပ်သော အဝတ်ကျစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-အဝတ်လိပ်ကို ယူခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ယာယ (ဝေဠုနာဠိကာယ)-အကြင် ဝါးကျည်တောက်ဖြင့်၊ ခါရကမ္မ-ဝါ-ဆားငန်ရည်သွင်းမှုကိုလည်း၊ ကရောန္တိ-ကုန်၏၊ တေလံ ဝါ-

“ဝတ္ထိနာ+ကာတမ္မ+ကမ္မ ဝတ္ထိကမ္မ” ဟု ပြု၊ [ဝတ္ထိပိဋနန္တိ ယထာ ဝတ္ထိဂတတေလာဒိ အန္တောသရီရေ အာရောဟန္တိ (တက်ရောက်ဝင်သွားကုန်၏၊) စေံ ဟတ္ထေန ဝတ္ထိမဒ္ဒနံ (စည်ဖောင်းကို နှိပ်ပေးမှု)-ဝိမတိ၊ သားရေအဝတ် စွပ်ထားအပ်သော လက်ဖြင့် ဖိပေးခြင်းကို **“ဓမ္မေန ဝါ”** စသည်ဖြင့် ဆိုဟန်တူသည်။]

တတ္ထ ပန ဗေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ ရှေ့၌ **“လောဏသက္ခရိကာယ ဆိန္နိတုံဝိ ခါရေန ဆိန္နိတုံ”** ဟု ရှိခဲ့၏၊ ထို ဆားငန်ရည်ကို ယူခြင်းဟူသည် ပေါ်ထွက်နေသော အနာငုတ်ပေါ်၌ ဆားငန်ရည် ထည့်ခြင်းတည်း၊ ထိုသို့ ထည့်ခြင်းဖြင့် အနာငုတ် ပြတ်သွားနိုင်၏၊ ကြီးစည်းထားလျှင်လည်း အနာငုတ် ပြတ်သွားနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် **“ခါရံ အာဒါတုံ”** စသည်ကို မိန့်သည်။

ဝစ္စမဂ္ဂေ ဗေ၊ ပဝေသန္တိ။ ။ နိဿယ၌ ပေးထားအပ်သော အနက်သည် ရှေးမအုဆရာတော် နိဿယကို မိုး၍ ပေးအပ်သော အနက်တည်း၊ **“အာဒါနဝဋ္ဋိ”** ဟူသည် ဆေးသုတ်ပြီးလျှင် ဝစ္စမဂ္ဂတွင်းသို့ သွင်းအပ်သော အဝတ်လိပ်တည်း၊ **“ဝေဠုနာဠိကာ”** ကား ဝစ္စမဂ္ဂတွင်းသို့ ဆားငန်ရည် သွင်းဖို့ရန် သို့မဟုတ် ဆေးဖြင့် ထုံအပ်သော ဆီကို သွင်းဖို့ရန် ဝါးကျည်တောက်တည်း။

ဆေးဖြင့် ထုံအပ်သော ဆီကိုမူလည်း၊ ပဝေသေန္တိ-ကုန်၏။ သာ ဝေဠုနာဠိကာ ဝါ-ထို ဝါ-ကျည်တောက်သည်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

၂၈၀။ ပဝတ္တမံသန္တိ-ကား၊ မတဿ-သေပြီးသော သားကောင်၏။ မံသံ-ကို၊ (ဇာနာဟိ၌ စပ်၊) မာဃာတောတိ-ကား၊ တံ ဒီဝသံ-ထိုနေ့၌၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည်၊ ကိဉ္စိ- တစ်စုံတစ်ခုသော သတ္တဝါကို၊ (နွားစသည်ဖြစ်စေ၊ ငါးစသည်ဖြစ်စေ၊) ဇီဝိတာ-ဇီဝိတိန္ဒြေမှ၊ ဝေါရောပေတုံ-ခွင်းခြင်းငှာ၊ န လဟ္တာ-မရအပ်၊ မံသန္တေဒနသတ္တကံ-အသားကို လှီးဖြတ်ကြောင်း ဖြစ်သော ဓားငယ်ကို၊ ပေါတ္တနိကန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ ကိမ္ဘိမာဃာတိ-ကား၊ ကိမ္ဘိ-အဘယ်ဝတ္ထုသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ ဣမာယ-ဤ သုပ္ပိယသည်၊ (“အဒေယျံ ဘဝိဿတိ”၌ စပ်၊) [“အည-မိမိအသားမှတစ်ပါး သော၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကိမ္ဘိ-အဘယ်သည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ အဒေယျံ-မပေးအပ် မပေးနိုင်သည်၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့နည်း?” ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ။]

ပဝတ္တမံသံ ဇာနာဟိ။ ။ပါဠိတော်၌ “အမောင်...သွားပါချေ၊ ပဝတ္တမံသကို သိပါလော” ဟု ရှိ၏။ ထို၌ “ပဝတ္တမံသ” ဟူသည် သတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ အလိုလို ဖြစ်စေ သေပြီးသော သားကောင်၏ အသားတည်း၊ [ပဝတ္တ- ဝယ်သူ မလာမီ ဖြစ်ပြီးသော၊ မံသံ-တည်း၊ ပဝတ္တမံသံ-သား၊] ထို အသားကို ဈေးသို့သွား၍ အဝယ်ခိုင်း ခြင်းကို “ဇာနာဟိ” ဟု ဆိုသည်၊ [ပကတိယာ ပဝတ္တံ (ရိုးရာ ထုံးစံအတိုင်း ဖြစ်ပြီး သော) ကပ္ပိယမံသံ(မိမိ အသတ်မခိုင်းခြင်းကြောင့်) အပ်သော အသား၊ မူလံ ဂဟေတွာ (အဖိုးကို ယူ၍) အန္တရာပဏေ ပရိယေသာဟိတိ အဓိပ္ပာယော၊-ဋီကာ၊] ရှေးက “ပဝတ္တမံသံ-အလိုလိုဖြစ်သော အသား” ဟု ပေးကြ၏။ အလိုလို ဖြစ်သော အသားကို ဈေး၌ မရနိုင်ပါ။

မာဃာတော။ ။ တံ ဒီဝသံ နေရာ၌ ယံ ဒီဝသံ ရှိလျှင် ကောင်း၏။ ယံ ဒီဝသံ-အကြင်နေ့၌၊ ပေ၊ န လဟ္တာ-မရအပ်၊ သော ဒီဝသော-ထို နေ့သည်၊ မာဃာတောတိ-မာဃာတ မည်၏ဟု ပေး၊ မာဃာတောတိ “မာ ဃာတေထ ပါဏီနော” တိ ဧဝံ မာဃာတဃောသိတဒီဝသော၊-သာရတ္ထ၊ ယနေ့၌ သတ္တဝါတို့ကို မသတ်ကြရ၊ ဤသို့ မသတ်ခြင်းကို ကြွေးကြော်ရာ နေ့ကို “မာဃာတ” ဟု ခေါ်သည်၊ မာဃာတေထဂံ ကြည့်၍ မာဃာတသည် ဝိဂြိုဟ်မလုပ်ရသော ရဋ္ဌိပုဒ် ဖြစ်ဟန်တူ၏။ ဝိဂြိုဟ်လုပ်လိုလျှင် “ဟညိံသု ဧတ္တာတိ ဃာတော၊ န+ဃာတော မာဃာတော” (မသတ်အပ်ရာနေ့) ဟု ပြုပါ။

န ဘဂဝါ ဥဿဟတီတိ-ကား၊ ဘဂဝါ-ရား၊ န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်ပါ။ (“သုပ္ပိယာ” ဟု ကတ္တား ထည့်ပါ။) ယတြ ဟိ နာမာတိ-ကား၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ (ဘဝိဿတိ)နာမ-ဖြစ်တုံသေး၏။ ပဋိဝေက္ခိတိ-ကား၊ ဝိမံသိ-စူးစမ်းလိုက်၏လော့?၊ ပဋိပုစ္ဆိ-ပြန်၍ မေးလိုက်၏လော့?၊ ဣတိ-ဤအနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ-သည်၊ ဝါ-သည်၊ ဟောတိ-၏။ အပ္ပဋိဝေက္ခိတွာတိ-ကား၊ အပဋိပုစ္ဆိတွာ-မမေးမြန်းမှု၍၊ ပန-ဆက်ဦးအံ့၊ အသုကမံသန္တိ-ထိုမည်သောအသားဟူ၍၊ သစေ ဇာနာတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ပဋိပုစ္ဆနကိစ္စ-မေးဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ အဇာနန္တေန ပန-မသိသော ရဟန်းသည်ကား၊ ပုစ္ဆိတွာဝ-မေးပြီး၍သာလျှင်၊ ဝါ-မေးပြီးမှသာလျှင်၊ ခါဒိတဗ္ဗ-ခဲစားထိုက်၏။

ဟတ္ထိမံသာဒိပဋိက္ခေပကထာ

၂၈၁။ သုနခမံသန္တိ ဧတ္ထ-ဦး၊ အရညကောကာ နာမ-ဝံပုလ္လေတို့မည်သည်၊ သုနခသဒိသာ-အိမ်ခွေးနှင့်တူကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ တေသံ-ထို ဝံပုလ္လေတို့၏၊ မံသံ-သည်၊ ဝဇ္ဇတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင် ဝံပုလ္လေသည်၊ ဂါမသုနခိယာ-ရွာ၌ဖြစ်သော ခွေးမ၏၊ ကောကေန-ဝံပုလ္လေနှင့်၊ (သံယောဂါ ဝါ-ပေါင်းဖော်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊) ကောကသုနခိယာ-ဝံပုလ္လေမ၏၊ ဂါမသုနခေန-ရွာခွေးနှင့်၊ သံယောဂါ ဝါ-ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပန္နော-ဖြစ်ပြီ၊ တဿ-ထို အစပ်ဖြစ်သော ခွေး၏၊ မံသံ-သည်၊ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်၊ (ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်၊ န ဝဇ္ဇတိ-နည်း?)၊ ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ သော-ထို အစပ်ဖြစ်သော ခွေးသည်၊ ဥဘယံ-ဝံပုလ္လေ ခွေးနှစ်ဖက်သို့၊ ဘဇေတိ-ကပ်ဝင်၏၊ (တသ္မာ- ကြောင့်၊ န ဝဇ္ဇတိ- မအပ်) အဟိမံသန္တိ- ကား၊

ကောကာ နာမ။ ။ အဘိဓာန် (၆၁၅) နိဿယ၌ “ကောက, ဝက-ဝံပုလ္လေ” ဟုရှိ၏။ သစ်ကျွတ်ဟုလည်း ရှေးကပေးကြ၏။ သဒ္ဒနိတိဓာတုမာလာ၌ “ကောကောတိ အရညသုနခေါ” ဟု ဆို၏။ ရှေး နိဿယ၌ ကောက ကို တောခွေး (ခွေးအ)ဟု အနက်ပေး၏။ တောခွေးကို ခွေးနှင့်တူ၏ဟု မဆိုသင့်၊ ခွေးအစပ်ပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “အရညသုနခ” ဟူသည်လည်း “ဝံပုလ္လေ”ပင် ဖြစ်ရာ၏။

ကဿစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ အပါဒကဿ-အခြေမရှိသော၊ ဒီဃဇာတိကဿ-ရှည်သော ဇာတ်ရှိသော မြွေနဂါး၏၊ မံသံ-သည်၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ သီဟမံသာဒီနိ-တို့သည်၊ ပါကဋ္ဌာနေဝ-န်သည်သာ။

စ-ဆက်ဦးအံ့၊ ဧတ္ထ-ဤ အသားကြီးဆယ်မျိုးတို့တွင်၊ မနုဿမံသံ-ကို၊ သဇာတိတာယ-တူသော ဇာတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဇာတ်တူသား၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ပဋိက္ခိတ္တံ- ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဟတ္ထိအဿမံသံ- ကို၊ ရာဇင်္ဂတာယ-မင်း၏ အင်္ဂါ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ပဋိက္ခိတ္တံ)၊ သုနဓမံသဉ္စ-ကို လည်းကောင်း၊ အဟိမံသဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိကူလတာယ-ရွံ့ရာဖွယ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ရွံ့စရာကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (ပဋိက္ခိတ္တံ)၊ သီဟမံသာဒီနိ-ခြင်္သေ့၏အသား အစရှိကုန်သော၊ ပဉ္စ-ငါးမျိုးသော အသား တို့ကို၊ အတ္တနော-၏၊ အနုပဒ္ဒဝတ္ထာယ-ဘေးရန် မရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ၊ (ပဋိက္ခိတ္တံနိ)၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ မနုဿာဒီနိ-လူအစရှိ ကုန်သော၊ ဣမေသံ ဒသန္တံ-ဤ ဆယ်မျိုးတို့၏၊ မံသဉ္စ-အသားသည်လည်း ကောင်း၊ အဋ္ဌိပိ-အရိုးသည်လည်းကောင်း၊ လောဟိတမ္ဘိ-သွေးသည်လည်း ကောင်း၊ စမ္ပမ္ဘိ-အရေသည်လည်းကောင်း၊ လောမမ္ဘိ-အမွေးသည်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသည်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုကို၊ ဥတွာ ဝါ-သိပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ အဥတွာ ဝါ-မသိမူ၍သော်လည်း ကောင်း၊ ခါဒန္တဿ- ခဲစားသော ရဟန်း၏၊ အာပတ္တိယေဝ- သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ ဇာနာတိ-သိ၏၊ တဒါ-သိရာ ထိုအခါ၌၊ ဒေသေတဗ္ဗာ-ဒေသနာ ပြောထိုက်၏၊ အပုစ္ဆိတွာ-မမေးမူ၍၊ ခါဒီဿာမိ- အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဂဏှတော-ခံယူသော ရဟန်း၏၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ- ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ပုစ္ဆိတွာ- ၍၊ ခါဒီဿာမိ- အံ့၊ ဣတိ- သို့၊ ဂဏှတော-၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်ဦးအံ့၊ ဥဒ္ဒိဿ-ရည်စူး၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သော အသားကို၊ ဇာနိတွာ-သိ၍၊ (သီတင်းသုံးဖော် တစ်ပါးပါးကို ရည်စူး၍ သတ်အပ်သော အသားဟု သိ၍)၊ ခါဒန္တဿေဝ-၏သာလျှင်၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ ဝါ-မှ၊ ဇာနန္တော-သိသော ရဟန်းကို၊ အာပတ္တိယာ-ဖြင့်၊ န ကာတဗ္ဗော-မပြုစေထိုက်၊ ဝါ-မဆုံးဖြတ် ထိုက်၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ယာဂုမရဂေါဠကဒီကထာ

၂၈၂။ **ဧကတ္တကောတိ-ကား၊** ဧကကော-တစ်ယောက်တည်းသည်။ (အမှီ၌ စပ်)၊ မေ-၏။ ဝါ-မှာ၊ ဒုတိယော-နှစ်ယောက်မြောက်သည်။ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ **ပဟူတံ ယာဂုဉ္စ မရဂေါဠကဉ္စ ပဋိယာဒါပေတွာတိ** (ဧတ္ထ)-၌၊ (ဂုဠတ္ထံ-ကို) ကိရ (ဥဒ္ဒရိတွာ ဒဿေမိ)-အံ၊ သော-ထို ပုဏ္ဏားသည်။ သတသဟသံ-တစ်သိန်းကို၊ ဝယံ-အကုန်အကျကို၊ ကတွာ-၍၊ ပဋိယာဒါပေသိ-စီရင်စေပြီ၊ (တစ်သိန်းတန် ဖြစ်သောကြောင့် **“ပဟူတံ”** ဟုဆိုသည်-ဟူလို။) အနုမောဒနာဂါထာပရိယောသာနေ-အနုမောဒနာဂါထာတို့၏ အဆုံးနား ၌၊ **“ပတ္တယတံ ဣစ္ဆတံ”** နှိ ပဒါနံ-ပုဒ်တို့၏၊ **“အလမေဝ ဒါတု”** နှိ ဣမိနာ-ဤပုဒ်နှင့်၊ သမ္ပန္နော-စပ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ [အလမတ္ထသမ္ပဒါနံ ဖြစ်၍ **“ပတ္တယတံ-နိဿာ၊ ဣစ္ဆတံ-တို့အား”** ဟု ပေး၊] ပန-ကား၊ ပတ္တယတာ ဣစ္ဆတာတိ ပါဌော-သည်။ သစေ အတ္ထိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ သောယေဝ-ထို ပါဌ်ကိုသာ၊ ဂဟေတဗ္ဗော-၏။

၂၈၃။ **ဘောဇ္ဇယာဂုန္တိ-ကား၊** ယာ-အကြင် ယာဂုသည်။ ပဝါရဏံ-ပယ်မြစ်ခြင်းကို၊ ဝါ-ပဝါရိတ်ကို၊ ဇနေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ (တံ ဘောဇ္ဇယာဂု-ပဝါရိတ်သင့်စေနိုင်လောက်သော ထိုဘောဇ္ဇယာဂုကို၊ **“ပဋိယာဒေန္တိ-စီရင်ကြကုန်၏”** ၌ စပ်)၊ **ယဒဂ္ဂေနာတိ-ကား၊** ယံ-အကြင်ကာလကို၊ အာဒိ' ကတွာ-

ဧကတ္တကော။ ။ ဧကတ္တကောကို ဧကကောဟု ဖွင့်သောကြောင့် တက ပစ္စည်းသည် အနက် သီးခြားမရှိ၊ ဧကကော၌ က ပစ္စည်းလည်း အနက် သီးခြားမရှိ၊ သုတ္တပင်၊ ယောဇနာ၌ကား က ပစ္စည်းကို အသဟာယ အနက်ဟု ဖွင့်၏၊ ဧက ပုဒ်ရင်းက အသဟာယ အနက်ကို ဟောနိုင်သောကြောင့် ထို အဖွင့်ကို စဉ်းစားပါ၊ [ဧကော တီသု သရံာ် တုလျာ-တုလျာသဟာယမိဿနေ- နာမ်ဂိုဏ်း။]

ယဒဂ္ဂေန။ ။ **“အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါထုပေတံ”** ၌ အဂ္ဂသဒ္ဒါသည် အာဒိအနက်ကို ဟောသကဲ့သို့ ဤ၌ အဂ္ဂသဒ္ဒါလည်း အာဒိအနက်ကို ဟော၏၊ **“ယဒဂ္ဂေန-အကြင် အအေးဖြင့်”** ဟု ကြိယာဝိသေသနအနက်ကို နာဝိဘတ်က ဟောသောကြောင့် **“ယံ အာဒိ' ကတွာ”** ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။ သဒ္ဒတ္ထမှာ **“အကြင် အစဖြင့်”** ဟု ပေး၊ အဇ္ဇတဂ္ဂေ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဝေရဉ္စကဏ္ဍအဖွင့်၌ ကြည့်ပါ၊ [အာဒိ' ကတွာတိ ဣမိနာ ယဒဂ္ဂေနာတိ ဧတ္ထ အဂ္ဂသဒ္ဒေါ အာဒျတ္ထော၊ ကြိယာဝိသေသနတ္ထေ ကရဏဝစနန္တိ ဒဿေတိ၊- ယောဇနာ။]

အစပြု၍၊ သဂ္ဂါ တေ အာရဒ္ဓါတိ-ကား၊ သဂ္ဂနိဗ္ဗတ္တကပုည-နတ်ပြည်၌ ဖြစ်စေနိုင်သော ကောင်းမှုကို၊ ဥပစိတ်-ဆည်းပူးအပ်ပြီ၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ . ယထာဓမ္မော ကာရေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ပရမ္မရဘောဇနေန-ပရမ္မရဘောဇနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-ပြုစေထိုက်၏၊ ဝါ-ဆုံးဖြတ် ထိုက်၏၊ (ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ပရမ္မရဘောဇနေန-ဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-နည်း?)၊ ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဘောဇ္ဇယာဂုယာ-စားဖွယ်ဖြစ်သော ယာဂုကြောင့်၊ ပဝါရဏာ-ပဝါရိတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ပရမ္မရဘောဇနေန-ဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-၏။)

၂၈၄။ နာဟံ တံ ကစ္စာနာတိ-ကား၊ ကိရ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ တသ္မိ အဝသိဋ္ဌဂုဠေ-ထို ကြွင်းကျန်သော တင်လဲခဲ၌၊ ဒေဝတာ-တို့သည်၊ သုခုမောဇံ-သိမ်မွေ့သော နတ်ဩဇာကို၊ ပက္ခိပိ-သု-ထည့်ကြကုန်ပြီ၊ (ဘုရား ဘုဉ်းပေး လိမ့်မည်ဟု ထင်၍ နတ်ဩဇာ ထည့်ကြကုန်၏)၊ သာ-ထို နတ်ဩဇာသည်၊ အညေသံ- အခြားသူတို့၏၊ (ကာယေ- ၌)၊ ပရိဏာမံ- ကြေကျက်ခြင်းသို့၊ န ဂစ္ဆတိ- မရောက်နိုင်၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ “နာဟံ တံ ကစ္စာန” စသည်ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဂီလာနဿ ဝုဠန္တိ-ကား၊ တထာရူပေန-

သဂ္ဂါ တေ အာရဒ္ဓါ။ ။ “တယာ ဒေဝလောကာ အာရာမိတာ-နတ်ပြည်တို့ကို ပြီးစေအပ်ကုန်ပြီ” ဟု ဝိမတိ ဖွင့်၏၊ အာရဒ္ဓါ၌ အာ ပုဗ္ဗ ရာဓ ဓာတ်၊ ကာရိတ် ကျေ၊ တ ပစ္စည်း၊ အကျိုးနတ်ပြည်၏ သဂ္ဂ အမည်ကို အကြောင်းကောင်းမှု၌ တင်စားထားသည်ဟု သိစေလို၍ “သဂ္ဂနိဗ္ဗတ္တကပုည ဥပစိတ်” ဟု ဖွင့်သည်။

ဘောဇ္ဇ ဩပေ ဟောတိတိ။ ။ ဘောဇဉ်ငါးပါးတွင် တစ်ပါးပါး၏ အမည်ဖြင့် ဖိတ်မန်အပ်သူသည် ထို ဘောဇဉ်ကို အလျဉ်းမစားဘဲ အခြား ဘောဇဉ်ကို အလျဉ် စားမှ ပရမ္မရဘောဇနအာပတ် သင့်၏၊ ဤ၌ ဘောဇ္ဇယာဂုကို အလျဉ်းစားမှုကြောင့် ပရမ္မရဘောဇနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်ဟု ဆို၏၊ ဘောဇ္ဇယာဂုသည် ပဝါရိတ် သင့်စေနိုင်သော ဘောဇဉ်ငါးပါးတွင် ပါဝင်ပါသလော? ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဘောဇ္ဇ ဩပေ ဟောတိ” ဟု မိန့်သည်၊ ဘောဇ္ဇယာဂုဟူသည် လက်ဖြင့်ယူ၍ ထမင်းကဲ့သို့ စားနိုင်သော ယာဂုအဖြစ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ထမင်းနှင့် အလားတူပင် ပဝါရိတ် သင့်စေနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် ပရမ္မရဘောဇနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်-ဟုလို၊ [ယသ္မာ ပဉ္စန္ဒံ ဘောဇနာနံ အညတရံ ပဋိက္ခိပုန္တဿ ဝုတ္တာ ပဝါရဏာ ဘောဇ္ဇယာဂုံ ပဋိက္ခိပုန္တဿပိ ဟောတိယေဝ၊ တသ္မာ ဘောဇ္ဇယာဂုပိ ဩဒနဂတိ ကာယေဝါတိ အဓိပ္ပာယော၊- သာရတ္ထ။]

ထိုသို့ သဘောရှိသော၊ (ထန်းလျက်၊ ကြံသကာ စားခြင်းကြောင့် ပျောက်ကင်းနိုင်လောက်သော သဘောရှိသော၊) ဗျာဓိနာ-အနာဖြင့်၊ ဂိလာနဿ-မကျန်းမာသူအား၊ ပစ္စာဘတ္တံ-နေလွဲအခါ၌၊ ဂုဠ-တင်လဲကို၊ (ထန်းလျက်၊ကြံသကာကို၊) အနုဇာနာမိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

ဂိလာနဿ ဂုဠ။ ။ အဘိဓာန် (၄၆၂) ဂါထာ၌ ကြံသကာအခဲကို “ဂုဠ” ဟုဆို၏။ ထန်းလျက်ကိုလည်း ဂုဠဟု ခေါ်ကြသည်။ သကြား၊ သကာများကို ဂုဠ၌ သွင်းပါ။ ထို ဂုဠ (အခဲကို အမှန်ကို) စားရမှ ရောဂါ ပျောက်ကင်းမည့်သူကို “ဂိလာန” ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် “တထာရူပေန ဗျာဓိနာ ဂိလာနဿ” ဟုဆိုသည်။ ထိုကဲ့သို့သော ဂိလာနအားသာ ကြံသကာ၊ ထန်းလျက်၊ သကာ၊ သကြားကို နေလွဲအခါ၌ စားခွင့်ပြုတော်မူသည်။

ဂုဠောဒက။ ။ ပါဠိတော်၌ “အဂိလာနဿ ဂုဠောဒကံ” ဟု ခွင့်ပြုတော်မူသောကြောင့် ဂိလာန မဟုတ်ဘဲ မွတ်သိပ် ဆာလောင်ရုံမျှဖြင့်ကား ဂုဠကို ရေဖြင့် ရောစပ်ထားသော ထန်းလျက်ရည်၊ ကြံသကာရည်၊ သကြားရည်ကိုသာ ခွင့်ပြုတော်မူသည်။ [ထို အရည်များသည် သတ္တာဟကာလိက ဖြစ်သောကြောင့် ထုံးစံအတိုင်း ဆိုလျှင် ဂိလာနဖြစ်မှ သောက်ကောင်း၏။ သို့သော် သီးခြား ခွင့်ပြုထားသောကြောင့် ပါန (ဖျော်ရည်) ကဲ့သို့ မွတ်သိပ် ဆာလောင်ရုံမျှဖြင့် သောက်ကောင်းတော့သည်။]

မှတ်ချက်။ ။ များသောအားဖြင့် လမနစ်ရည် (ဘိလပ်ရည်) များလည်း မူရင်းမှာ သကြားရည်ပင်တည်း။ အနံ့ အမျိုးမျိုး အရောင် အမျိုးမျိုး ဖြစ်အောင် ဆေးများဖြင့် ရောစပ်ထား၏။ ထို ဆေးများအတွက် အဗ္ဗောဟာရိကဟု ဆိုသင့်၏။ ယခုခေတ်၌ ဝိနည်းစိုရ်ဆရာတော်များသည် စတုမဂ္ဂကို အရွယ်ကြီး၍ ဖြစ်စေ၊ ရောဂါရှိ၍ဖြစ်စေ အားနည်းသော ရောဂါရှိမှ ဆေးအဖြစ်ဖြင့် ဘုဉ်းပေးတော်မူကြ၏။ စတုမဂ္ဂ၌ ဆီ၊ ပျား၊ သကာ၊ ထောပတ် လေးမျိုးလုံးပင် သတ္တာဟကာလိကချည်း ဖြစ်၍ ဆာရုံမျှဖြင့် နေလွဲအခါ၌ မစားကောင်းချေ။ အချို့က (စတိသဘော) ရေဖြင့် ရော၍ အဆာပြေဘုဉ်းပေးကြ၏။ ရေရောရုံမျှဖြင့် သတ္တာဟကာလိက မပျက်၊ ဂုဠောဒကလည်း မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် စဉ်းစားသင့်သည်။

ပါဠိလိဂါမဝတ္ထုကာတာ

၂၈၅။ သဗ္ဗသန္တရိန္ဒြိယ-ကား၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ခင်းအပ်
သော်၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံ၊ (အကုန်အစင်၊) သန္တတ-ခင်းအပ်သည် မည်သည်၊
ဟောတိ၊ ဧဝံ-ဤ အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (သန္တရိတွာ၌ စပ်)။

သုနိဝေဿကာရာတိ-ကား၊ သုနိဓော စ-သုနိဝေဿ- မည်သော၊ ဝဿ
ကာရော စ- ဝဿကာရလည်း မည်သော၊ ဒွေ- ကုန်သော၊ ဗြာဟ္မဏာ-
ပုဏ္ဏားတို့သည်၊ (မာပေန္တိ၌ စပ်)၊ မဂဓမဟာမတ္တာတိ-ကား၊ မဂဓရညော-
မဂဓမင်း၏၊ မဟာမစ္စာ-အမတ်ကြီး ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဗြာဟ္မဏာ၌ စပ်)၊
ဝန္တိနံ ပဋိဗာဟာယာတိ-ကား၊ ဝဇ္ဇိရာဇကုလားနံ-ဝဇ္ဇိမင်းမျိုးတို့၏၊ အာယမုခ
ပစ္စိန္တနတ္ထံ-ဝင်လာသော အခွန်အတုတ်၏ အဝကို ဖြတ်ထားခြင်းအကျိုးငှာ၊
(မာပေန္တိ၌ စပ်)၊ ဝတ္ထုနီတိ-ကား၊ ယရဝတ္ထုနိ-အိမ်ရာတို့ကို၊ (ပရိဂ္ဂဏန္တိယော
၌ စပ်)၊ စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုန္တိ-ကား၊ တာ ဒေဝတာ-ထို
နတ်တို့သည်၊ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာပါဌကားနံ-ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာကျမ်းကို ရွတ်ဖတ်တတ်ကုန်သော
ဆရာတို့၏၊ [အိမ်ရာ၏ အကျိုး၊ အပြစ်ကို သိတတ်သောအတတ်ကို ရွတ်ဖတ်
တတ်ကုန်သော ဆရာတို့၏ အိမ်ရာမြေကြံအတတ်ကို တတ်သော ဆရာတို့၏၊]
သရီရေ-ကိုယ်၌၊ အဓိမှုတ္တော-ပူးဝင်၍၊ ဧဝံ-သို့၊ (ပါဠိတော်၌ လာသည့်အတိုင်း)၊

သဗ္ဗသန္တရိ။ ။ “ယထာ ပေ၊ ဧဝံ” ဟု ကြိယာဝိသေသန ဖွင့်ပုံကို ကြည့်၍
“သဗ္ဗသန္တရိ” ၌ ကြိယာဝိသေသန (ဘာဝနပုံ) ဟု မှတ်ပါ။ သန္တရိယတေတိ သန္တရိ၊
သဗ္ဗ-အလုံးစုံ+သန္တရိ- ခင်းအပ်သော အာဝဿတာဂါရတည်း၊ သဗ္ဗသန္တရိ၊
ကြိယာဝိသေသနအနက်၌ ဒုတိယာသက်၍ “သဗ္ဗသန္တရိ-အလုံးစုံ ခင်းအပ်သည်
မည်လောက်အောင်” ဟု ပေး၊ [သန္တတတိ သန္တရိ၊ သဗ္ဗ+သန္တရိ သဗ္ဗသန္တရိ၊ တံ
သဗ္ဗသန္တရိ၊ ဘာဝနပုံသကန်ဒွေသော ဝါယံ-ဟူသော ဋီကာ ဒုတိယဖွင့်အတိုင်းတည်း၊
“သဗ္ဗသန္တရိ-အလုံးစုံ ခင်းခြင်းရှိသော၊ အာဝဿတာဂါရ-ကို” ဟု ဋီကာ၌ ပထမနည်း
ရှိသေး၏။]

မှတ်ချက်။ ။ ဤ သဗ္ဗသန္တရိ စသော ပုဒ်များသည် မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်
စသော သုတ္တန်စကားများတည်း၊ သုတ္တန်စကားများ၏ အဖွင့်ကို သုတ္တန်အဋ္ဌကထာတို့မှ
ယူပါဟု ရေး၌ ဆိုခဲ့၏၊ ထို့ကြောင့် သဗ္ဗသန္တရိစသော ပုဒ်များ၏ အဖွင့်ကို ရေး
အဋ္ဌကထာစာအုပ်တို့၌ ပါဟန်မတူ၊ နောက်ဆရာတို့ ဋီကာမှ ယူထားကြဟန်တူသည်။

စိတ္တန်-တို့ကို၊ နာမေန္တိ ကိရ-ညွတ်စေကြကုန်သတတ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (နာမေန္တိ)၊ အမှား-တို့အား၊ ယထာရူပ-ထိုက်တန်သည်အားလျော်စွာ၊ သက္ကာရ-ပူဇော်ဖွယ်ကို၊ ကရိသန္တိ-ပြုကြကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံခြင်းကြောင့်၊ (နာမေန္တိ)၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ တာဝတိံသေဟိတိ-ကား၊ လောကေ-၌၊ ဒေဝရာဇာနံ-နတ်တို့၏ မင်းဖြစ်သော၊ သက္က-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိသုကမ္မဉ္စ-ဝိသုကြံနတ်သားကိုလည်းကောင်း၊ ဥပါဒါယ-ကပ်ယူ၍၊ (စွဲ၍)၊ တာဝတိံသာ-တာဝတိံသာနတ်တို့သည်၊ ပဏ္ဍိတာ-ပညာရှိပါပေကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ သဒ္ဓေါ-ကျော်စောသံသည်၊ အဗ္ဗဂ္ဂတော ကိရ-ပျံ့နှံ့၍ တက်သတတ်၊ တေနေဝ-ကြောင့်ပင်၊ တာဝတိံသေဟိတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝါ)၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ တာဝတိံသေဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-တကွ၊ မန္တေတွာ ဝိယ-တိုင်ပင်၍ ကဲ့သို့၊ မာပေန္တိ-ဖန်ဆင်းကြကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

ယာဝတာ အရိယာယတနန္တိ -ကား၊ ယတ္တကံ-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသော၊ အရိယမနုဿာနံ-အရိယဒေသ၌ နေကြကုန်သောလူတို့၏၊ ဩသရဏဋ္ဌာနံ နာမ-သက်ရောက်ရာ အရပ်မည်သည်၊ အတ္ထိ၊ **ယာဝတာ ဝဏိပ္ပထောတိ** -ကား၊ ယတ္တကံ-သော၊ (ကယဝိက္ကယဋ္ဌာနံ နာမ၌ စပ်)၊ ဝါဏိဇာနံ-ကုန်သည်တို့၏၊ အာဘတဘဏ္ဍဿ-ဆောင်ယူအပ်သော ဘဏ္ဍာ၏၊ ရာသိဝသေနေဝ-အစုအပုံ၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်၊ ကယဝိက္ကယဋ္ဌာနံ နာမ-ဝယ်ရာရောင်းရာ

အရိယာယတနံ။ ။ အရိယ အရပ်၌ နေသူတို့ကို **"အရိယက"** ဟု ခေါ်၏။ အာယတန သဒ္ဓါသည် **"ပေါင်းစုသက်ရောက်ရာ အရပ်"** ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ [အရိယကမနုဿာနန္တိ အရိယဒေသဝါသိမနုဿာနံ၊-မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်ဋီကာ] အနို့ဇာအုပ်များ၌ **"အရိယံ အာယတနံ"** ဟုလည်းကောင်း၊ **"အရိယာနံ အာယတနံ"** ဟုလည်းကောင်း မူကွဲရှိ၏။ **"အရိယာယတနံ"** ဟု ရှိမှ ထို ဋီကာနှင့် ညီမည်။ **"အရိယာနံ+အာယတနံ အရိယာယတနံ"** ဟု ပြု။

ဝဏိပ္ပထော။ ။ ပထသဒ္ဓါသည် **"လမ်း"** ဟူသော အနက်ကို ဟောရင်းတည်း၊ ထိုလမ်းကဲ့သို့ ဖြစ်ရာအရပ်ကိုလည်း ဟော၏။ **"ဝါဏိဇာနံ အာဘတဘဏ္ဍဿ"** ဖြင့် ဝဏိပုဒ်၏ အနက်ကို ပြ၏။ **"ကယဝိက္ကယဋ္ဌာနံ"** ဖြင့် ပထပုဒ်၏ အနက်ကို ပြ၏။ ဝဏိဗ္ဗာယ-ရောင်းဝယ်အပ်သော ကုန်ပစ္စည်း၏+ပထော-ရောင်းဝယ်သောအားဖြင့် ဖြစ်ရာအရပ်တည်း၊ ဝဏိပ္ပထော-ရပ်၊ [**"ဝဏိပ္ပပထော"** ဟု ဆိုလိုလျက် ဇွကိုချေ၊ ပကို ခွေတော်ပြု၊ ဝဏိဗ္ဗာယ+ပထော ပဝတ္တိဋ္ဌာနံတိ ပုရိမဝိကပ္ပေ အတ္ထော-သုတ်ဋီကာ။]

ဌာနမည်သည်။ အတ္ထိ၊ [ရာသီဝသေနေဝဖြင့် အစုလိုက် အပြုလိုက် လက်ကား
 ရောင်းခြင်း ဝယ်ခြင်းကို ပြ၏။ အနည်းငယ် လက်လီ ရောင်းဝယ်ခြင်းမျိုးကား
 အခြား မြို့ကလေးများ၌လည်း ရနိုင်ပါ၏။] [ဝါ-တစ်နည်း၊ ဝါဏီဇာနံ-
 ကုန်သည်တို့၏။ ဝသနဌာနံ-နေရာအရပ်သည်။ (အတ္ထိ)၊] **ဣဒံ အဂ္ဂနဂရန္တိ-**
 ကား၊ ဣဒံ-ဤ ပါဠိလိပုတ်မြို့သည်။ တေသံ အရိယာယတနဝဏီပွထာနံ-
 ထိုအရိယလူမျိုးတို့၏ သက်ရောက်ရာအရပ်၊ ကုန်တို့၏အစုအားဖြင့် ရောင်း
 ဝယ် ရာ အရပ်တို့၏။ ဝါ-ကုန်သည်တို့၏ နေရာအရပ်တို့၏။ ဝါ-တို့တွင်၊
 အဂ္ဂနဂရံ-အမြတ်ဆုံးမြို့သည်။ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့။ [ပါဠိလိဂ္ဂကြီးမှ ပေါက်ပွား
 လာသော မြို့ဖြစ်သောကြောင့် “**ပါဠိလိပုတ်မြို့**” ဟု ခေါ်ဟန်တူသည်။]

ပုဋ္ဌဘောဒနန္တိ-ကား၊ ပုဋ္ဌဘောဒနဌာနံ-ကုန်ထုပ်ကို ဖျက်ရာအရပ်သည်။
 မောစနဌာနံ-ဖြေရာအရပ်သည်။ (ဘဝိဿတိ)၊ ဣတိ-ဤ အနက်သည်။
 ဝုတ္တံ-သည်။ ဟောတိ၊ [ပုဋ္ဌ-ဘဏ္ဍာအထုပ်တို့ကို+ဘိန္တိ မောစန္တိ ဧတ္တာတိ
 ပုဋ္ဌဘောဒနံ] **အဂ္ဂိတော ဝါတိအာဒိသု-အဂ္ဂိတော ဝါ** အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊
 ဝါသဒ္ဒေါ-သည်။ သမုစ္စယတ္ထော-သမုစ္စည်းအနက်ရှိ၏။ ဟိ-မှန်၊ တစ်နည်း၊ ဟိ-
 ချဲ့ဦးအံ၊ တတြ-ထို ပါဠိလိပုတ်မြို့၌၊ ဧကဿ-တစ်ခုသော၊ ကောဋ္ဌာသဿ-
 အစု၏။ အဂ္ဂိတော-မီးကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဧကဿ-သော၊ (ကောဋ္ဌာသဿ-
 ၏)၊ ဥဒကတော-ရေကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဧကဿ၊(ကောဋ္ဌာသဿ-၏)၊
 အပ္ပန္တရတော-အတွင်း၌ဖြစ်သော၊ အညမညဘောဒါ-အချင်းချင်း ခွဲခြင်းကြောင့်
 လည်းကောင်း၊ ဝါ - အချင်းချင်း ကုန်းတိုက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊
 အန္တရာယော-အန္တရာယ်သည်။ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့။

ဝါဏီဇာနံ ဝသနဌာနံ ဝါ။ ။ ဤပါဠိလည်း ဋီကာ၌ ရှိ၏။ မဟာပရိနိဗ္ဗာန
 သုတ် အဋ္ဌကထာ၌လည်း ရှိ၏။ ဝဏီဇာနံ-ကုန်သည်တို့၏။ ပထော-ဖြစ်ရာနေရာ
 အရပ်တည်း။ ဝဏီပုထော-ရပ်၊ ဧကို ချေ၊ [ဒုတိယဝိကပ္ပေ ပန ဝဏီဇာနံ ပထော
 ပဝတ္တိဋ္ဌာနန္တိ အာဟ၊ သုတ်ဋီကာ။]

သမုစ္စယတ္ထော။ ။ ဝါသဒ္ဒါ၏ တစ်မျိုးမျိုးသာ ဖြစ်ခြင်းဟူသော ဝိကပ်အနက်၊
 တစ်မျိုး နှစ်မျိုးပြစ်စေ၊ သုံးမျိုးဖြစ်စေ မသေချာခြင်းဟူသော အနိယမအနက်တို့
 မရနိုင်၊ သုံးမျိုးလုံးဖြစ်ခြင်းဟူသော သမုစ္စည်းအနက်သာ ရနိုင်၏။ ထိုသို့ ရနိုင်ပုံကို
 “**တတြ ဟိ**” စသည်ဖြင့် ပြသည်။

ဥဋ္ဌမ္ဘန္တိ -ကား၊ ပါရဂမနက္ခယ-တစ်ဖက်ကမ်းသို့ သွားခြင်းအကျိုးငှာ၊ အာဏိယော-မယ်နတို့ကို၊ (စိုသံတို့ကို) အာဏောဇေတွာ-ရိုက်နှက်၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သော အသားဖောင်ကို၊ (ပရိယေသန္တိ၌ စပ်)၊ **ကုလ္လန္တိ** - ကား၊ ဝလ္လိအာဒိဟိ-နွယ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ (အာဒိဖြင့် ကြိမ် စသည်ကို ယူ)၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့တုပ်၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သော ဝါးဖောင်ကို၊ (ဗန္ဓိ၌ စပ်။)

အဏ္ဏဝန္တိ တေ-ဟူသော ဤအမည်သည်၊ သဗ္ဗန္တိမေန-အလုံးစုံသော အပိုင်းအခြားတို့၏ အဆုံး၌ဖြစ်သော၊ ပရိစ္ဆေဒေန-အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ယောနေမတ္တံ-တစ်ယူနေရာ အတိုင်းအရှည်တိုင်အောင်၊ ဂမ္ဘီရဿ စ-နက်သည် လည်းဖြစ်သော၊ ပုထုလဿ စ-ပြန့်ကျယ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဥဒကဋ္ဌာနဿ-ရေ၏တည်ရာအရပ်၏၊ အဓိဝစနံ-တည်း၊ [အဏ္ဏော ဧတ္တာတိ အဏ္ဏဝါ၊ ဝန္တုပစ္စည်း၏ ပဟူတ(ရေအများရှိခြင်း)အနက်ကို ပြလို၍] **“သဗ္ဗန္တိဗေန ဣပေါ”**

ဥဋ္ဌပ။ ။သက္ကတ၌ **“ဥချုနိ(ဇလေ)-ရေထဲ၌+ပါတိ-စောင့်ရှောက်တတ်၏။** **ဣတိ ဥချုပေါ(ဥချုပေါ)”**ဟု ရှိ၏၊ ပါဠိ၌ ၃ ကို ၆ ပြုထားသည်၊ **“ဥဋ္ဌဗ္ဗော”**ဟု လည်း ပါဠိတစ်မျိုးရှိ၏၊ **“အာဏိယော အာဏောဇေတွာ ကတံ”**ဟု အဋ္ဌကထာ၌ လည်းကောင်း၊ **“ဥဋ္ဌမ္ဘန္တိ** ပါရဂမနက္ခယ လဟုဏေ ဒါရုဒဏ္ဏေ ဂဟေတွာ ကဝါဠုဖလဏေ ဝိယ အညမညသမ္ပန္နေ ကာတံ အာဏိယော ဧကာဇေတွာ (စိုသံတို့ကို ရိုက်နှက်၍) နာဝါသဇေဗေန ကတံ (လှေအသွင်ဖြင့် ပြုအပ်)”ဟု ဋီကာ၌လည်းကောင်း ဖွင့်၏၊ ထို အဖွင့်၌ **“ပျဉ်ချပ် မဟုတ်ဘဲ ပေါသော တုတ်ချောင်းတို့ကို လှေသဏ္ဍာန် ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်အပ်”**ဟု ဆိုသောကြောင့် ယခုခေတ်၌ သစ်သားဖောင်နှင့် မတူသော စက်ဖောင်တစ်မျိုး ဖြစ်ဟန်တူသည်၊ အလဂဒ္ဒူပမသုတ် အဋ္ဌကထာ၌ကား **“ပတ္တရိတွာ ဗဒ္ဒါ ပန ပဒရဇာဋီအာဒယော ဥဋ္ဌပေါ”**ဟု ဆို၏၊ ထို အဆိုအတိုင်း ယူလျှင် သစ်သား၊ သို့မဟုတ် စဉ့်အိုး စသည်တို့ကို ဖွဲ့စပ်ထားသော သစ်သားဖောင်၊ စဉ့်အိုးဖောင် စသည်ပင်တည်း။

ကုလ္လ။ ။ဥဋ္ဌပနှင့် ကုလ္လကို အဘိဓာန် (၆၆၅)၌ ပရိယာယ်ဟု ဆို၏၊ (**“ကုလဿ-ကမ်းနား စသည်၌ တည်သော အိမ်၏+ဟိတော-အစီးအပွားတည်း။** **ကုလ္လော”**ဟု ပြု၊ **“ဝလ္လိအာဒိဟိ ဗန္ဓိတွာ ကတံ”**ဟု အဋ္ဌကထာ၌လည်းကောင်း၊ **“ဝေဠုမုဒ္ဒာဒိကာ၊ သမိရိတွာ ဝလ္လိအာဒိဟိ ကလာပဝေသန ဗန္ဓိတွာ ကတံ”**ဟု ဋီကာ၌လည်းကောင်း ဖွင့်၏၊ ထို့ကြောင့် အိမ်သုံးအဖြစ်ဖြင့် အလွယ်တကူ ပြုလုပ်၍ ရကောင်းသော ဝါးစည်း ကျူစည်း စသည်တို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားအပ်သော ဝါးဖောင် ကျူဖောင် စသည်တို့ကို **“ကုလ္လ”**ဟု ခေါ်ပါ။

အဓိဝဇ္ဇာ”ဟု မိန့်သည်။] ဣဝ-ဤ ဂါထာ၌၊ “နဒီ-မြစ်ကို၊ သရန္တီ-ဟူ၍၊ အဓိပေတ-အပ်၏။ ဣဒံ-သည်၊ ဝုတ္တံ-သည်၊ ဟောတိ၊ (ကိ?)၊ ယေ-အကြင် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဂမ္ဘီရံ-နက်သော၊ ဝိတ္ထတံ-ပြန့်ကျယ်သော၊ (အဏ္ဏဝံ၏ အဖွင့်) တဏှာသရံ-တဏှာတည်းဟူသော ငြိကို၊ တရန္တီ-ကူးမြောက်ကုန်၏။ တေ-တို့သည်၊ အရိယမဂ္ဂသင်္ခါတံ-အရိယာမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ သေတံ-တံတားကို၊ ကတွာန-ပြု၍၊ ပလ္လလာနိ-ရွံ့ညွှန်တို့ကို၊ ဝိသဇ္ဇ-စွန့်လွှတ်၍၊ ဥဒကဘရိတာနိ-ရေဖြင့် ပြည့်ကုန်သော၊ နိန္ဒုဋ္ဌာနာနိ-ချိုင့်ဝှမ်းသော အရပ်တို့ကို၊ အနာမသိတွာဝ-မသုံးသပ်မှု၍သာလျှင်၊ (တရန္တီ)၊ အယံ ပန ပရိဇ္ဇော-ဤ လူအပေါင်းသည်ကား၊ အပ္ပမတ္တကံ-နည်းသော အတိုင်း အရှည်ရှိသော၊ ဣဒံ ဥဒကံ-ဤ ဂင်္ဂါမြစ်ရေကို၊ ဥတ္တရိတုကာမော-ကူးမြောက်လိုသည်၊ (ဟုတွာပိ-ဖြစ်၍လည်း၊) ကုလ္လံ-ဝါးဖောင်းကို၊ ဗန္ဓတိ-ဖွဲ့တုပ်နေရ၏။ ဗုဒ္ဓါ-ဘုရားရှင်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓသာဝကာ စ-ဗုဒ္ဓ၏ သာဝကလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ မေဓာဝိနော-ပညာရှိ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဇော ပန-လူတို့သည်ကား၊ ကုလ္လေန-နှင့်၊ ဝိနာ ဧဝ-ကင်း၍သာလျှင်၊ တိဏ္ဍာ-ကူးမြောက်တော်မူကုန်ပြီ။ ဣတိ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ (ဝုတ္တံ ဟောတိ)။

၂၈၇။ အနုဇ္ဈောဓာတိ-ကား၊ အပုဏ္ဏနေန-မသိခြင်းကြောင့်၊ (အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် လျော်စွာမသိခြင်းကြောင့်-ဟူလို။)

သရန္တီ ဣဝ နဒီ။ ။ အခြားနေရာ၌ ရေကန် အင်းအိုင်တို့ကို “သရ”ဟု ဆိုရသော်လည်း ဂင်္ဂါမြစ်ကို ဥပမာပြသော အရာဖြစ်သောကြောင့် မြစ်ကို ယူပါဟု သိစေလို၍ “သရန္တီ ဣပ၊ အဓိပေတာ”ဟု မိန့်သည်။ “သရတိ သန္တတိတိ သရော”ဟု ပြု။

အနုဇ္ဈောဓာ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “အပုဏ္ဏနေန”ဟု ဖွင့်ခြင်းသည် အလွယ်ဖွင့်ခြင်းသာတည်း။ ထို အဖွင့်ဖြင့် အနု၏ အနက်ကို မသိရ၊ သွာ ဝိဘာတ်၏ ကာရဏအနက်ကိုသာ သိရသည်။ “အနုဇ္ဈောဓော စေတ္တ ပုပ္ဖဘာဂိယဉာဏံ၊ ပဋိဝေဓော မဂ္ဂဉာဏေန အဘိသမယော”ဟု ဋီကာ၌ ဖွင့်သောကြောင့် မဂ်၏ ရှေ့အဖို့ဖြစ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ကို “အနုဇ္ဈောဓ-လျော်စွာသိ”ဟုလည်းကောင်း၊ မဂ်ဉာဏ်ကို “ပဋိဝေဓ-ထိုးထွင်းသိ”ဟုလည်းကောင်း ခွဲပါ။ [“လျော်စွာသိ”ဟုသည် နောက်၌ လာမည့် မဂ်ဉာဏ်အား လျော်သော (မဂ်ဉာဏ်သိလတ္တံ့နှင့် အလျော်ဖြစ်သော) အသိတည်း။ ယခုခေတ်၌ သစ္စာလေးပါးကို သုတမယ၊ စိန္တာမယဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းမျိုး မဟုတ်၊ မဂ္ဂဝိထိနား၌ ကပ်၍နေသော အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းတည်း။]

သန္ဓာဝိတန္တိ-ကား၊ ဘဝတော-ဘဝတစ်ခုမှ၊ ဘဝ-ဘဝတစ်ခုသို့၊ ဂမန ဝသေန-သွားခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ သန္ဓာဝိတံ-အဆက်မပြတ်၊ ပြေးသွားအပ်ခဲ့လှ လေပြီ၊ **သံသရိတန္တိ**-ကား၊ ပုနပ္ပုနံ-အဖန်ဖန်အထပ်ထပ်၊ (တပြောင်းပြန်ပြန်)၊ ဂမနဝသေန-ဖြင့်၊ သံသရိတံ-ကျင်လည်အပ်ခဲ့လှလေပြီ။

မမဇ္ဇေဝ တုမှာကဉ္စာတိ-ကား၊ မယာ စ-ငါဘုရားသည်လည်းကောင်း၊ တုမေဟိ စ-သင်တို့သည်လည်းကောင်း၊ (သန္ဓာဝိတံ၊ သံသရိတံတို့၌ စပ်၊ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ၌ ကံဟော တပစ္စည်းအတွက် ဆဋ္ဌိကတ္တာအနက်ကို ဖွင့်သည်။) အထ ဝါ-ကား၊ **သန္ဓာဝိတံ သံသရိတန္တိ**-ကား၊ မမဇ္ဇေဝ-၏ လည်းကောင်း၊ တုမှာကဉ္စာ-တို့၏လည်းကောင်း၊ သန္ဓာဝနံ-အဆက်မပြတ် ပြေးသွားခဲ့ခြင်းသည်၊ သံသရဏံ-တပြောင်းပြန်ပြန်၊ ကျင်လည်ခဲ့ခြင်းသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤ သန္ဓာဝိတံ အစရှိသော ပါဠိ၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-မှတ်ထိုက်၏၊ [တပစ္စည်းကို ဘောဟောကြံ၍ ဆဋ္ဌိ ဝိဘတ်၏ ရိုးရာ သာမီအနက်ကို ဖွင့်သည်။] **သံသီတန္တိ**-ကား၊ သံသရိတံ- ကျင်လည်အပ်ခဲ့လှလေပြီ၊ [သံပုဗ္ဗ+သီဓာတ်သည် ဂတိအနက်ဟောတည်း၊ သံသရနှင့် အနက်တူဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “သံသရိတံ” ဟု ဖွင့်သည်။] **ဘဝနေတ္ထိ သမူဟတာတိ**-ကား၊ ဘဝတော-ဘဝတစ်ခုမှ၊ ဘဝဂမနာ-ဘဝတစ်ခုသို့ သွားကြောင်းဖြစ်သော၊ သန္ဓာဝနာ-ပြေးသွားကြောင်းဖြစ်သော၊ တဏှာရဇ္ဈ- တဏှာတည်းဟူသော ကြီးကို၊ သုဋ္ဌ-ကောင်းစွာ၊ ဟတာ-ဖျက်ဆီးအပ်ပြီ၊ ဆိန္နာ-ဖြတ်အပ်ပြီ၊ အပ္ပဝတ္တိကတာ-တစ်ဖန် ဖြစ်ခြင်းမရှိအောင် ပြုအပ်ပြီ။

သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ ။ သံ+ဓာဝ ဓာတ်သည် “ပြေးသွားခြင်း” အနက်ကို ဟော၏၊ သံ+သရ ဓာတ်သည် “ဆက်စပ်၍+သွားခြင်း၊ ဖြစ်ခြင်း” အနက်ကို ဟော ၏၊ ထို့ကြောင့် ဘဝတစ်ခုမှ ဘဝတစ်ခုသို့ သွားနေခြင်းကို “သန္ဓာဝန” ဟုလည်း ကောင်း၊ ထိုသို့ သွားနေရာဝယ် တစ်ကြိမ်တစ်ခါစီ မဟုတ်၊ ဘဝများစွာ၌ ထပ်ကာ ထပ်ကာ သွားနေခြင်းကို “သံသရဏ” ဟုလည်းကောင်း ခွဲ၍ မှတ်ရသည်။

ဘဝနေတ္ထိ သမူဟတာ ။ ။ “ဘဝတော ဘဝဂမနာ သန္ဓာဝနာ တဏှာရဇ္ဈ” ကို ကြည့်၍ “နေတိ စောယာတိ နေတ္ထိ၊ ဘဝဿ - ဘဝတစ်ပါးသို့ + နေတ္ထိ- ဆောင် ကြောင်းဖြစ်သော တဏှာကြီးတည်း၊ ဘဝနေတ္ထိ-ကြီး” ဟု ပြု၊ သံ+ဥ+ဟန ဓာတ်သည် ဖျက်ဆီးခြင်း၊ ဖြတ်ခြင်းအနက်ဟောတည်း၊ “သုဋ္ဌဟတာ ဆိန္နာ” ဟု သဒ္ဒတ္ထ ဖွင့်သည်၊ “အပ္ပဝတ္တိကတာ” ကား အဓိပ္ပာယ်ထွက်တည်း။

၂၈၉။ နီလာတိ- ကား၊ ဣဒံ- နီလာဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကံ-အလုံးစုံ အညှီရောင်ကို သိမ်းယူကြောင်း သဒ္ဒါတည်း၊ နီလဝဏ္ဏာတိ အာဒိ-အစရှိသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ တသေဝ-ထို နီလ၏ပင်၊ ဝိဘာဂဒဿနတ္ထံ-ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားကို ပြရခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ တတ္ထ-ထိုနီလာ၊ နီလဝဏ္ဏစသော စကားရပ်၌၊ တေသံ-ထို လိစ္ဆဝီမင်းတို့၏၊ ပကတိဝဏ္ဏော-ပင်ကိုအဆင်းသည်၊ နီလာ-ညှီသည်၊ န-မဟုတ်၊ နီလဝိလေပနာနံ-ညှီသောနံသာပျောင်းတို့၏၊ ဝိစိတ္တတာဝသေန-ဆန်ကြယ်ကုန်သည်၏အဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဧတံ-ဤ နီလာနီလဝဏ္ဏစသော စကားရပ်ကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ **ပဋိဝဋ္ဌေသီတိ-**ကား၊ ပဟရိ-တိုက်ခတ်ပြီ၊ [ဋီကာ၌ “ပဟရိ” ဟု ရှိ၏၊ ရထားလှည်းသံချင်း တိုက်သောအခါ အနည်းငယ် ပြန်လှည့် သွားခြင်းကြောင်း “ပဋိဝဋ္ဌေသီ-ပြန်လည်စေပြီ” ဟု မိန့်သည်၊ “ပဟရိ” ကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်။]

သာဟာရံ ဒဗ္ဗေယျာထာတိ-ကား၊ သဇနပဒံ-ဇနပုဒ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ ဝေသာလိ-ဝေသာလိတစ်မြို့လုံးကို၊ (သဇေပိ) ဒဒေယျာထ-အကယ်၍မူလည်း ပေးစေကုန်ဦးတော့၊ [အာဟာရန္တိ ဣမသ္မာ ဗလိန္တိ အာဟာရော-အခွန်အတုပ်ကို ဆောင်ယူခဲ့ရာ ဇနပုဒ်၊ အာဟာရေန+သဟိတာ သာဟာရာ၊ (ဝေသာလိ)၊] **အင်္ဂုလိံ ဖောဋ္ဌေသုန္တိ-**ကား၊ အင်္ဂုလိံ-လက်ချောင်းကို၊ စာလေတုံ-လှုပ်စေကြကုန်ပြီ၊ ဝါ-ခါကြကုန်ပြီ၊ [ဖုဋ္ဌဓာတ်သည် ဝိဓုနန(ခါတွက်ခြင်း)အနက်ကို ဟော၏၊ ထို အနက်ကို ဖွင့်သည်၊] **အမ္မကာယာတိ-**ကား၊ ဣတ္ထိကာယ-မိန်းမသားသည်၊ (ဧတာ၌ စပ်၊) **ဩလောကေထာတိ-** ကား၊ ပဿထ-ကြည့်လိုက်ကြကုန်၊ **အပလောကေထာတိ-**ကား၊ ပုနပ္ပုနံ-အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်၊

သဗ္ဗသင်္ဂါဟကံ။ ။ နောက်၌ပြမည့် ဝဏ္ဏ-ဝတ္ထ-အလင်္ကာရ အားလုံးကို သိမ်းကျုံးနိုင်သောကြောင့် နီလာကို “သဗ္ဗသင်္ဂါဟက” ဟု ဆို၏၊ “နီလာ” ဟု သာမညသဒ္ဒါကို ဆိုသောကြောင့် အညှီရောင်ရှိသော အဆင်း၊ အဝတ်၊ တန်ဆာ အားလုံးကို သိမ်းယူနိုင်သည် -ဟူလို။

အမ္မကာယ။ ။ အမ္မာသဒ္ဒါသည် အမ္မာသဒ္ဒါကဲ့သို့ “အမိ”အနက်ကို ဟော၏၊ အမိနှင့် တူသောကြောင့် သဒ္ဒါပစ္စည်းအားဖြင့် မိန်းမဟူသမျှကိုလည်း ဟောနိုင်၏၊ “အမ္မာ ဧဝ+အမ္မကာ”ဟု ပြု၊ က ပစ္စည်းအနက် မရှိ၊ [အမ္မကာယာတိ အမ္မာယ၊ ဥပစာရဝစနဓမ္မတံ၊ မာတုဂါမေနာတိ အတ္ထော-ဝိမတိ၊] ယောဇနာ၌ကား ယောကျ်ားအောက် ငယ်သောကြောင့် က သဒ္ဒါကို ခုဒ္ဒကအနက်ဟောဟု ကြံလေသည်။

ပဿထ-ကုန်၊ ဥပသံဟရဏာတိ-ကာ၊ ဥပနေထ-ကပ်၍ ဆောင်ကြကုန်၊
 ဣမံ လိစ္စဝိပရိသံ-ဤ လိစ္စဝိမင်း ပရိသတ်ကို၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ စိတ္တေန-
 စိတ်အားဖြင့်၊ တာဝတိံသပရိသံ- တာဝတိံသာနတ်ပရိသတ်သို့၊ ဟရထ-
 ဆောင် လိုက်ကြကုန်၊ တာဝတိံသေဟိ-တာဝတိံသာနတ်တို့နှင့်၊ (ဋီကာ၌
 "တာဝတိံသေဟိ" ဟု ရှိ၏၊) သမကံ-တူမျှသည်ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ပဿထ-
 ကုန်၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

သီဟသေနာပတိဝတ္ထုအာဒိကထာ

၂၅၀။ နေရာ ၈။ အနုစန္ဒိ နေရာတို့-ကာ၊ ဘဂဝတာ-သည်၊
 ဝုတ္တကာရဏသမ-ဟောတော်မူအပ်သော အကြောင်းအား၊ အနုကာရဏ-
 လျော်သော အကြောင်းကို၊ ကထေန္တိ-ပြောဆိုကြပါကုန်၏လော့?၊ [ဓမ္မသဒ္ဓါ
 သည် ကာရဏအနက်ဟော၊ အကြောင်းဟူသည်လည်း ထို ပြောဆိုအပ်သော
 သဒ္ဓါ၏အနက်စာည်း၊] သဟဇ္ဈိကာ ဝါဒါနုဝါဒေါတိ-ကာ၊ ပရေဟိ-
 သူတစ်ပါးတို့သည်၊ (ဋီကာ၌ "ပရေဟိ" ဟု ရှိသည်၊) ဝုတ္တကာရဏေန-
 ပြောဆိုအပ်သော အကြောင်းအားဖြင့်၊ သကာရဏော-အကြောင်းနှင့်တကွ
 ဖြစ်သည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့၏၊ ဝါဒေါ ဝါ-ရှေးဦးစွာ
 ပြောဆိုအပ်သော ဝါဒသည်လည်းကောင်း၊ အနုဝါဒေါ ဝါ-အဖန်ဖန်ပြောဆိုအပ်
 သော ဝါဒသည်လည်းကောင်း၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ အပ္ပမတ္တကောပိ-
 နည်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဝါဒသည်လည်း၊ ဝိညုဟိ-ပညာရှိတို့သည်၊
 ဂရဟိတဗ္ဗ-ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော၊ ကာရဏ-အကြောင်းသို့၊ န အာဂစ္ဆတိ ကိ-
 မရောက်ဘဲ ရှိပါ၏လော့?၊ ["ဝါဒေါ ဝါ အနုဝါဒေါ ဝါ ကောစိ အပ္ပမတ္တကောပိ
 ဝိညုဟိ ဂရဟိတဗ္ဗ" ဟု ဋီကာအတိုင်း ရှိစေ၊] ဣဒံ-ဤ အနက်သည်၊
 ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ (ကိ-အဘယ် အနက်သည်၊ ဝုတ္တံ၊ ဟောတိ-
 နည်း?)၊ သဗ္ဗကာရေနာပိ-အလုံးစုံသောအခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ တုမှာကံ-
 အရှင်ဘုရား၏၊ ဝါဒ-ဝါဒ၌၊ ဂါရယုကာရဏ-ကဲ့ရဲ့ထိုက်သောအကြောင်းသည်၊

ဩလောကေထ ဗေ၊ အတ္ထော။ ။ ဤသို့ လိစ္စဝိပရိသတ်ကို တာဝတိံသာ
 နတ်ပရိသတ်နှင့်အတူ စိတ်ထား၍ သေသေချာချာ ကြည့်ကြဖို့ရန် မိန့်တော်မူခြင်းမှာ
 သံဝေဂရဖို့ရန် မိန့်တော်မူခြင်းတည်း၊ မှန်၏၊ နောက် မကြာသော ကာလ၌
 ဤမျှလောက် ကြီးကျယ်သော တာဝတိံသာနတ်ပရိသတ်ကဲ့သို့ ရှုဖွယ်ကောင်းလှသော
 လိစ္စဝိမင်းပရိသတ်သည် အဓာတသတ်နှင့် စစ်ဖြစ်၍ အလုံးစုံ ပျက်စီးကြရရှာလိမ့်
 မည်၊ ထိုအခါ သံဝေဂ ဖြစ်ဖို့ရန် ဤကဲ့သို့ မိန့်တော်မူသည်၊ [ဣဒဉ္စ ဘိက္ခုနံ
 သံဝေဂဓနနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟတ္ထံ-ဝိမတိ။]

နတ္ထိ ကိ-မရှိပါ၏လော?၊ ဣတိ-သည်၊ (ဝုတ္တံ ဟောတိ)၊ အနတ္တက္ခာတု
ကာမာတိ-ကား၊ အဘိဘဝိတွာ-လွမ်းမိုး၍၊ န အာစိက္ခိတုကာမာ-မပြောလိုပါ
ကုန်၊ (မစွပ်စွဲလိုပါကုန်-ဟူလို။)

၂၉၃။ အနုဝိဇ္ဇကာရန္တိ-ကား၊ အနုဝိဒိတွာ-လျော်စွာသိ၍၊ စိန္တေတွာ-
စဉ်းစား၍၊ တုလယိတွာ-နှိုင်းချိန်၍၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်သော အမှုကို၊
ကရောဟိ-ပြုလော၊ ဣတိ-ဤ အနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊
ဉာတမနုဿာနန္တိ-ကား၊ လောကေ-၌၊ ပါကဇ္ဇာန-န်သော၊ (တုမှာဒိသာနံ၌
စပ်)၊ [ဉာတကို "ပါကဇ္ဇ" ဟု ဖွင့်သည်၊ ဉာယိ-သု-အများ သိအပ်ကုန်ပြီ၊
(အများသိအောင် ထင်ရှားကုန်ပြီ) ဣတိ ဉာတာ၊] သာဓု ဟောတိတိ-
ကား၊ သုန္တရံ-ကောင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပဋ္ဌာကံ ဟရိဟရေယျန္တိ-ကား၊
ပဋ္ဌာကံ-အောင်လံကို၊ ဥက္ခိပိတွာ-မြှောက်၍၊ နဂရေ-၌၊ ယောသန္တာ-
ကြွေးကြော်ကုန်လျက်၊ အာဟိဏ္ဏေယျ-လှည့်လည်ကုန်ရာ၏၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊
(အာဟိဏ္ဏေယျ-နည်း?)၊ ဝေ-ဤသို့ လှည့်လည်လတ်သော်၊ နော အမှောက်-
ငါတို့၏၊ မဟန္တဘာဝေါ-ကြီးကျယ်သူတို့၏ အဖြစ်သည်၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့၊
ဣတိ-ဤသို့ ကြံခြင်းကြောင့်။ (အာဟိဏ္ဏေယျ)၊ [ဤသို့ အများသိအောင်
ကြွေးကြော်ထားလျှင် နောင်အခါ စိတ်ပျက်၍ မကိုးကွယ်လိုသော စိတ်
ဖြစ်စေကာမူ နောက်ဆုတ်ဖို့ ခဲယဉ်းစရာ ရှိသည်ဟုလည်း ရည်ရွယ်ကြသည်၊]
ဩပါနဘူတန္တိ-ကား၊ ပဋိယတ္တဥဒပါနော ဝိယ-အသင့် စီမံအပ်သော
ရေတွင်းကဲ့သို့၊ ဌိတံ- တည်ပြီ၊ [ကုလံကို ငဲ့၍ "ဌိတံ" ဟု ထားသည်၊]

အနုဝိဇ္ဇကာရံ။ ။ အနုဝိဇ္ဇကို "အနုဝိဒိတွာ"ဟုလည်းကောင်း၊ ကာရံကို "ကာတဗ္ဗံ"
ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်၏၊ အဋ္ဌကနိပါတ် ပဌမပံ၊ မဟာဝဂ္ဂ အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ၌
လည်း အလားတူ ဖွင့်၏၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်ဋီကာ၌ အနုဝိဇ္ဇကို "အဝေဇ္ဇ"ဟု ဖွင့်၏၊
ဓမ္မပဒကောဓဝဂ်(၂၂၉)ဂါထာအဖွင့်၌လည်း အနုဝိဇ္ဇကို "ဇာနိတွာ"ဟု ဖွင့်၏၊
ထို့ကြောင့် အနုဝိဇ္ဇ၌ အနု ပုဗ္ဗ+ဝိစဇာတ် မဟုတ်၊ အနု+အဝ+ဣဇာတ်၊ တွာပစ္စည်း
သာ၊ "အနုဝိဇ္ဇ-ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်၍"ဟု ပေးပါ၊ စိန္တေတွာ၊ တုလယိတွာတို့ကား
အဓိပ္ပာယ်ထွာ၊ "ဉာဏ်ဖြင့် စဉ်းစားနှိုင်းချိန်၍"ဟုလို၊ "ကာရံ-ပြုထိုက်သော အမှုကို၊
ကရောဟိ-လော၊ အနုဝိဇ္ဇ-၍၊ ကာရော-ပြုခြင်းသည်၊ သာဓု ဟောတိ"ဟု ပါဠိတော်၌
ပေးပါ၊ အချို့စာအုပ်များ၌ "အနုဝိဇ္ဇ"ဟု ကွေ့နှစ်လုံးနှင့် ရှိ၏၊ အခြားပါဠိများနှင့် မညီ။

ဩပါနဘူတံ။ ။ဩသရိတွာ-လူအများ သက်ရောက်၍+ပိဝန္တိ ဧတ္ထာတိ
ဩပါနော၊ ဩပါနနှင့် ဥဒပါနသည် ပရိယာယ်တည်း၊ ပိဝန္တိ ဧတ္ထာတိ ပါနော၊

ကုလန္တိ-ကား၊ နိဝေသန-အိမ်သည်၊ (ဩပါနဘူတံ /၌ စပ်၊) ဒါတဗ္ဗ
 မညေယျာသီတိ- ဣမေသံ-ဤ နိဂဏ္ဏတို့အား၊ ဒေယျဓမ္မံ-ပေးလှူထိုက်သော
 သဘောရှိသော ပစ္စည်းကို၊ ဝါ-လှူဖွယ်ပစ္စည်းကို၊ မာ ဥပစ္ဆိန္နိတ္ထ-မဖြတ်လိုက်
 ကုန်လင့်၊ [ပါဠိတော်၌ “မညေယျာသီ” ဟု ဧကဝုဏ်ရှိသောကြောင့် ဩဝိဘာတ်ကို
 ဣ ပြု၍ “မာ ဥပစ္ဆိန္နိ” ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊] ဟိ-မှန်၊ သမ္ပတ္တာနံ-ရောက်လာ
 ကုန်သော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ ဒါတဗ္ဗမေဝ-ပေးလှူထိုက်သည် သာ၊ ဣတိ-
 သို့၊ ဩဝဒတိ-ဆုံးမတော်မူ၏၊ ဩကာရံတိ-ကား၊ အဝကာရံ-ယုတ်ညံ့သော
 အခြင်းအရာကို၊ လာမကဘာဝံ-ယုတ်ညံ့သည်၏ အဖြစ်ကို၊ (ပကာသေသိ၌
 စပ်၊) သာမုက္ကံသိကာတိ-ကား၊ အတ္တနာယေဝ-ကိုယ်တော်တိုင် သာ၊ ဥဒ္ဓရိတွာ-
 ထုတ်၍၊ ဂဟိတာ-ဆောင်ယူတော်မူအပ်သော၊ အညေသံ-အခြားသူတို့၏၊
 ဝါ-တို့နှင့်၊ အသာဓာရဏာ-တူသော ဆောင်ခြင်းမရှိသော၊ ဝါ-မဆက်ဆံသော၊
 (ယာ ဓမ္မဒေသနာ၌ စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဥဒ္ဓိဿ ကတန္တိ-ကား၊
 ဥဒ္ဓိသိတွာ-မိမိကို ရည်စူး၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ (မံသံ၌ စပ်။)

၂၉၄။ ပဋိစ္စကမ္မန္တိ-ကား၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီး
 သော၊ (မံသံ၌ စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ အထ ဝါ-ကား၊ ပဋိစ္စကမ္မန္တိ ဧတံ-

ဥဒကဿ-ရေ၏၊ ဝါ-ကို၊ ပါနော-သောက်ရာ ရေတွင်းတည်း၊ ဥဒပါနော၊
 ဥဒက ကို ဥဒ ပြု။

သာမုက္ကံသိကာ။ ။ သာမံကို “အတ္တဇော” ဟုလည်းကောင်း၊ ဥ ကို “ဥဒ္ဓရိတွာ”
 ဟုလည်းကောင်း၊ ကံသံ၌ ကသိဓာတ်ကို “ဂဟ” ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်၏၊ သာမံ+
 ဥက္ကံသော သာမုက္ကံသော၊ သာမုက္ကံသေန-ကိုယ်တော်တိုင် ထုတ်ယူခြင်းဖြင့်+နိဗ္ဗတ္တာ-
 ဖြစ်စေအပ်သည်တည်း၊ သာမုက္ကံသိကာ-သည်၊ “ဂဟိတာ” ကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း၊
 “ကိုယ်တော်တိုင် ထုတ်ယူအပ်သော ဓမ္မဒေသနာ” ဟုလို၊ [ဤ သာမုက္ကံသိကာပုဒ်နှင့်
 ဩကာရံပုဒ်ကို ပါဠိတော်၌ ပေယျာလမြုပ်ထားသည်။]

ပဋိစ္စကမ္မံ။ ။ ပဋိစ္စ၏ ကံကို “အတ္တာနံ” ဟု ထည့်၍ ကမ္မံ၌လည်း အတိတ်ဟော
 ကမ္မသာဓနဟု သိစေလို၍ “အတ္တာနံ ပဋိစ္စ ကတံ” ဟု ဖွင့်သည်၊ “ကရိယိတ္တာတိ
 ကမ္မံ” ဟု ပြု၊ ဤအလို “ပဋိစ္စ-မိမိကိုစွဲ၍၊ (မိမိကို အကြောင်းပြု၍) ကမ္မံ-ပြုအပ်
 သော၊ မံသံ-ကို၊ ပရိဘုဂ္ဂတိ-၏” ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။

အထ ဝါ။ ။ ဤနည်း၌ ပဋိစ္စ-(သတ်ခြင်းအမှုသို့) ရှေးရှုရောက်၍၊ (ရည်စူး၍)၊
 ဝါ-အရိပ်နိမိတ်ပြု၍၊ ကမ္မံ-ပြုအပ်သော ပါဏာတိပါတကတည်း၊ ပဋိစ္စကမ္မံ-ကံ၊

ဟူသော ဤ အမည်သည်၊ နိမိတ္တကမ္မဿ - အရိပ်နိမိတ်ဖြင့် ရအပ်သော ပါဏာတိပါတကံ၏၊ အဓိဝစနံ- အမည်တည်း၊ ဣတ္ထ- ဤ အသား၌၊ တံ ပဋိစ္စကမ္မံ-ထို မိမိကို ရည်ရွယ်၍ ပြုအပ်သောပါဏာတိပါတကံသည်၊ ဝါ- အရိပ်နိမိတ်ဖြင့် ရအပ်သော ပါဏာတိပါတကံသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ မံသမ္ပိ-ကိုလည်း၊ ပဋိစ္စကမ္မန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ ယော- အကြင်သူသည်၊ ဝေဂူပံ-သော၊ မံသံ-ကို၊ ပရိဘူတံ-သုံးဆောင်၏၊ သောပိ- သည်လည်း၊ တဿ ကမ္မဿ-ထို ပါဏာတိပါတကံ၏၊ ဒါယာဒေါ-အမွေခံ သည်၊ ဟောတိ၊ ဝေကဿ ဝိယ-သတ်သူ၏ကဲ့သို့၊ တဿာပိ-ထို စားသူ၏ လည်း၊ ပါဏဃာတကမ္မံ-သတ္တဝါကို သတ်ကြောင်းကံသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အဓိပ္ပာယော-(နိဂဏ္ဏတို့၏)အလိုတည်း၊ ဇိရိဒန္တိတိ- ကား၊ (န) ဇိရန္တိ-မဆွေးမြေ့နိုင်ကုန်၊ အတ္တစိက္ခန္တာ-စွပ်စွဲကုန်လတ်သော်၊ န ဇိရန္တိ-ကုန်၊ အတ္တက္ခာနဿ-စွပ်စွဲခြင်း၏၊ အန္တံ-အဆုံးသို့၊ န ဂစ္ဆန္တိ- မရောက်နိုင်ကုန်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တိကောဋီပရိသုဒ္ဓကထာ-တိကောဋီပရိသုဒ္ဓ ကထာကို၊ သံဃဘောဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာယံ-သံဃဘောဒသိက္ခာပုဒ်၏ အဖွင့်၌၊ (မယာ)၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ဝါ-ဆိုခဲ့ပြီ။

“ဤသို့ ပြုအပ်သော ပါဏာတိပါတကံ”ဟူသည် အရိပ်နိမိတ် ပြုခြင်းဖြင့် ရအပ်သော ပါဏာတိပါတကံတည်း၊ ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်း၊ အပြုခိုင်းခြင်းကြောင့် ရအပ်သော ပါဏာတိပါတကံ မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် “နိမိတ္တကမ္မဿတံ အဓိဝစနံ”ဟုလည်း ကောင်း၊ ဋီကာ၌ “နိမိတ္တကမ္မဿာတိ နိမိတ္တဘာဝေန လဒ္ဓဗ္ဗကမ္မဿ”ဟုလည်း ကောင်း ဖွင့်၏၊ ထို့နောက်မှ အသားကို အရကောက်ဖို့ရာ “ပဋိစ္စကမ္မံ ဣတ္ထိတိ ပဋိစ္စကမ္မံ”ဟု အဿတ္ထိ ဆင့်ရသည်၊ ဥပမာ-“ဗုဒ္ဓံ (ဉာဏံ) ယဿ အတ္ထိတိ ဗုဒ္ဓေါ”ကဲ့သို့တည်း၊ ဤအလို “ပဋိစ္စကမ္မံ-သတ်ဖို့ရန် အရိပ်နိမိတ် ပြုခြင်းအမှု ရှိသော၊ မံသံ-ကို၊ ပရိဘူတံ”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။

ဇိရိဒန္တိ။ ။ ဇေ ဓာတ်၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သော ဇိရိဒ ဓာတ်တစ်မျိုးဟု ကြံ၍ “ဇိရန္တိ”ဟု ဖွင့်သည်၊ “စွပ်စွဲ၍ မဆွေးမြေ့”ဟူသည် “စွပ်စွဲ၍ မကုန်နိုင်ခြင်း”ဟု အဓိပ္ပာယ်ပြလို၍ “အတ္တက္ခာနဿ အန္တံ န ဂစ္ဆန္တိ”ဟု ဖွင့်သည်၊ [အထ ဝါ “လဒ္ဓဗ္ဗက္ခေ ဣဒံ ဇိရိဒန္တိ ပဒံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ”ဟု အင်္ဂုတ္တိုရ်ဋီကာမှ ယူ၍ ဋီကာ၌ တစ်နည်း ဖွင့်သေး၏၊ ဤအလိုလည်း “ဇိရိဒ”ဓာတ် တစ်မျိုးပင်တည်း။]

ကပ္ပိယဘူမိအရစောနကဏ္ဍ

၂၉၅။ သကဋပရိဝဋ္ဌိ-ကား၊ သကဋေဟိ-လှည်းတို့ဖြင့်၊ ပရိက္ခေပံ ဝိယ-ထက်ဝန်းကျင် ကာရံအပ်သည်ကိုကဲ့သို့၊ ကတွာ-၍၊ အစ္ဆန္တိ-နေကြကုန်၏၊ (လှည်းဝိုင်းကြီး လုပ်၍ နေကြကုန်၏၊) ပစ္ဆန္တိမန္တိ ဧတံ-ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ အဘိလာပမတ္တံ-ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုအပ်သော သဒ္ဒါမျှသာတည်း၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ယံ သံဃော အာကင်္ခတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ- မိန့်တော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဓုရဝိဟာရောပိ-ပဓာနဖြစ်သော ကျောင်းကြီးသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ သမ္ပနိတုံ-သမုတ်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ကမ္မဝါစံ-ကို၊ အဝတွာ-မဆိုမူ၍၊ အပလောကနေနာပိ-ပန်ပြောခြင်းအားဖြင့်လည်း၊ (သမ္ပနိတုံ)၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ- အပ်သည်သာ၊ ကာကောရဝသဒ္ဒန္တိ- ကား၊ တတ္ထ တတ္ထ -

သကဋပရိဝဋ္ဌိ။ ။ ပရိဝဋ္ဋတိတိ ပရိဝဋ္ဋေ-ထက်ဝန်းကျင် လည်တတ်သော အပိုင်း၊ "သကဋေဟိ+ပရိဝဋ္ဋော သကဋပရိဝဋ္ဋော"ဟု ပြုစေလို၍ "သကဋေဟိ ပရိက္ခေပံ ဝိယ"ဟု ဖွင့်သည်၊ [ယောဇနာဝယံ "ဗဟာရာမကောဋ္ဌကောတိ ဧတ္ထ သမိပတ္တော ဘုပ္ပဝဇေန္တိ အာဟ ဗဟာရာမကောဋ္ဌကသမိပေတိ၊ အာရာမ ကောဋ္ဌကသမ ဗဟိ သမိပေတိ အတ္ထော"ဟု တွေ့ရ၏၊ ဤပါဌ်ကို ထောက်၍ ထို လက်ထက်က သကဋပရိဝဋ္ဌိ၏ ရှေ့၌ "ဗဟာရာမကောဋ္ဌကောတိ ဗဟာရာမ ကောဋ္ဌကသမိပေ"ဟု အဋ္ဌကထာပါဌ် ရှိသေးဟန် တူသည်။]

အဘိလာပမတ္တံ။ ။ အဘိလပ္ပတိတိ အဘိလာပေါ၊ "ပစ္ဆန္တိမံ"ဟု ပါဠိတော်၌ ရွတ်ဆိုအပ်သော စကားသည် ဒေသနာ၏ ဦးခေါင်းသဖွယ်ဖြစ်သော ဒေသနာသီသ မျှသာ ဖြစ်သည်၊ နည်းအားဖြင့် နိဒဿနနည်းတည်း၊ တကယ်သမုတ်သောအခါ "ယံ သံဃော အာကင်္ခတိ"ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ပဓာနဖြစ်သော ကျောင်းကြီးကိုလည်း ကပ္ပိယကုဋိ အဖြစ်ဖြင့် သမုတ်ကောင်းပါ၏၊ ပါဠိတော်၌လာသော ဥတ္တိ ဒုတိယကမ္မဝါစာကို မဆိုဘဲ အပလောကနက်ဖြင့်လည်း သမုတ်ကောင်းပါ၏၊ သိမ်တွင်း၌ သံဃာစည်းဝေးပြီးလျှင် "မည်သည့်ကျောင်းကို ကပ္ပိယကုဋိဟု သမုတ်ပါ၏၊ သံဃာသည် နှစ်သက်ပါ၏လော?"ဟု သုံးကြိမ် ပြောဆိုခြင်းကို အပလောကနက်ဟု ခေါ်သည်၊ အကျယ်ကို ပရိဝါကမ္မက္ခန္ဓကအဖွင့်၌ ရှုပါ။

ကာကောရဝသဒ္ဒန္တိ။ ။ အဝ၏ ကာရိယဖြစ်သော ဩသည် မဟန္တအနက်ကို ဟော၏။ "ဗဟုဇ္ဈာ+ရဝေါ ဩရဝေါ၊ ဩရဝေါယေဝ+သဒ္ဒေါ ဩရဝသဒ္ဒေါ၊ ကာကာန+ဩရဝသဒ္ဒေါ ကာကောရဝသဒ္ဒေါ"ဟု ပြု၊ [ဩရဝသဒ္ဒန္တိ မဟာသဒ္ဒါ-ဋီကာ၊ ပါဏိတ်ဘာသာဋီကာ ဘောဇနဝဂ် ပဌမပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်၌လည်း တစ်နည်း ပြခဲ့၏။]

ထိုထိုအရပ်၌၊ ပဝိဋ္ဌာနံ-ဝင်ပြီးကုန်သော၊ အာမိသခါဒနတ္ထာယ-အာမိသကို ခဲစားခြင်းအကျိုးငှာ၊ အနုပုဂေယေဝ-စောစောကပင်၊ သန္နိပတိတာနံ-စုရုံးနေ ကုန်သော၊ ကာကာနံ-ကျီးတို့၏၊ သြရဝသဒ္ဓံ-ကျယ်စွာသော အသံကို၊ (အသောသိ၌စပ်၊) ယသောစော နာမ-ယသောစ မည်သော ထေရ်သည်၊ ကပိလသုတ္တပရိယောသာနေ- ကပိလသုတ်၏ အဆုံး၌၊ (သုတ္တနိပါတ်ဝယ် သင်္ဂါယနာတင်အပ်သော ကပိလသုတ်၏အဆုံး၌၊) ပဗ္ဗဇိတာနံ-ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သော၊ ပဉ္စနံ သတာနံ-ငါးရာသော ယောက်ျားတို့၏၊ အဂ္ဂပုရိသော- အမြတ်ဆုံး ယောက်ျားတည်း၊ ဝါ-ပဓာနဖြစ်သော ယောက်ျားတည်း။

ဥဿာဝနန္တိကန္တိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) တာဝ-ဂေါနိသာဒိကာ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သော၊) ဥဿာဝနန္တိကာ-ဥဿာဝနန္တိကာကုဋ်ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ကတ္တဗ္ဗာ-ပြုထိုက်၏၊ ထမ္ဘာနံ-တိုင်တို့၏၊ ဥပရိ ဝါ-အထက်၌သော်လည်း ကောင်း၊ ဘိတ္တိပါဒေ-နံရံခြေတို့ကို၊ နိဓနိတွာ ဝါ-တူးစိုက်၍သော်လည်းကောင်း၊ ယော ဝိဟာရော-ကို၊ ကရိယတိ-ပြုအပ်၏၊ တဿ-ထို ကျောင်း၏၊ ဖောဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဝါ-အောက်က၊ ထမ္ဘပဋိစ္စကာ-တိုင်ကို ခံတတ်ကုန်သော၊ ပါသာဏာ-

ဥဿာဝနန္တိကာ။ ။ ဥသည် ဥက္ခိပန(မြောက်ခြင်း) အနက်ဟော၊ မြောက်ရုံ သာမက မြောက်၍ မြေ၊ သို့မဟုတ် အုတ်မြစ် စသည်၌ တည်စေခြင်းတိုင်အောင် ယူ၊ သာဝနဿ-“ကပ္ပိယကုဋ် ကရောမ”ဟူသော စကားကို ကြားစေခြင်း (ကြားအောင် ရွတ်ဆိုခြင်း)၏+ အန္တော-အဆုံး၊ သာဝနန္တော-ဆုံး၊ တိုင်စသည်ကို မြောက်၍ တည်စေခြင်းနှင့် ညီမျှသော ရွတ်ဆိုခြင်း၏ အဆုံးရှိသော ကုဋ်ကို “ဥဿာဝနန္တိကာ ကုဋ်”ဟု ခေါ်သည်၊ ကုဋ်ဟူသည်လည်း နေထိုင်ရာကျောင်းပင်တည်း၊ “ဥက္ခိပိတွာ ပတိဋ္ဌာနဉ္စ သာဝနန္တော စ ဥဿာဝနန္တော၊ ဥဿာဝနန္တော ဧတိဿာ အတ္ထိတိ ဥဿာဝနန္တိကာ”ဟု အဿတ္ထိ ဆင့်။

ယော |ပေ၊ ဂတိကာဝ။ ။ “ထမ္ဘာနံ ဥပရိဝိဟာရော ကရိယတိ”ဖြင့် တိုင်စိုက်၍ ဆောက်အပ်သော ကျောင်းကို ပြ၏၊ “ဘိတ္တိပါဒေ နိဓနိတွာ ဝိဟာရော ကရိယတိ”ဖြင့် တိုင်မစိုက်ဘဲ အုတ်နံရံ ကျောက်နံရံတို့ဖြင့် ပြုအပ်သော အုတ်တိုက်ကျောင်း စသည်ကို ပြ၏၊ ထို ကျောင်းနှစ်မျိုးကို ဆောက်လုပ်ရာဝယ် တိုင်စိုက်၍ ဆောက်လျှင် တိုင်ကို ကျွဲမကျအောင် အောက်က ခံထားသော ကျောက်ခဲတို့သည် (ယခုခေတ်၌ ကျင်တွယ် စိုက်ထားသော အုတ်မြစ်၊ ကျောက်မြစ်တို့သည်) မြေကြီးနှင့် အလားတူ၏၊

ကျောက်တို့သည်။ ဘူမိဂတိကာ ဝေ-မြေ၏ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သည်သာ၊ ဝါ-မြေနှင့် အလားတူကုန်သည်သာ၊ (ဟောန္တိ)၊ ပန-ဆက်၊ ပဌမထမ္ဘံ-ပထမတိုင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဌမဘိတ္တိပါဒံ ဝါ-ပထမနံရံခြေကိုသော်လည်းကောင်း၊ [အုတ်ဖြစ်အပေါ်၌ နံရံတက်သောအခါ ပထမဆုံး ချရသော အုတ်ကို "ပဌမဘိတ္တိပါဒံ" ဟု ဆိုသည်။] ပတိဋ္ဌာပေန္တေဟိ-တည်စေကုန်လတ်သော်၊ (ချကုန်လတ်သော်)၊ ဝါ-ချကုန်သော၊ ဗဟူဟိ-များစွာသော ရဟန်းတို့သည်။ သမ္ပရိဝါရေတွာ-ကောင်းစွာ ဝိုင်းအုံ၍၊ ကပ္ပိယကုဋိ- ကရောမ၊ ကပ္ပိယကုဋိ- ကရောမာတိ-ဟူ၍၊ ဝါစံ-စကားလုံးကို၊ (နှုတ်ကို)၊ နိစ္ဆာရေန္တေဟိ-မြှောက်ဆိုကုန်လျက်၊ မနုဿေသု - တို့သည်၊ (လက်သမား စသူတို့သည်။) ဥက္ခိပိတွာ-မြောက်၍၊ ပတိဋ္ဌာပေန္တေသု-တည်စေကုန်လတ်သော်၊ အာမသိတွာ ဝါ-သုံးသပ်၍သော်လည်းကောင်း၊ (ရဟန်းများက တိုင်စသည်ကို လက်ဖြင့် ထိ၍သော်လည်းကောင်း၊) သယံ-ကိုယ်တိုင် (ရဟန်းကိုယ်တိုင်)၊ ဥက္ခိပိတွာ ဝါ-မြောက်၍သော်လည်းကောင်း၊ ထန္တော ဝါ-တိုင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဘိတ္တိပါဒေါ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗော-တည်စေထိုက်၏။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကုရန္တိမဟာပစ္စရိသု-တို့၌၊ ကပ္ပိယကုဋိကပ္ပိယကုဋိတိ-ဟူ၍၊ ဝတွာ-ဆို၍၊ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ-တည်စေရာ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တံ-ပြီ၊

ထို အုတ်တိုင်ကို ချစဉ်၌ "ကပ္ပိယကုဋိ ကရောမ" ဟု ဆိုဖွယ် မလိုသေးပါ။ "ဘူမိယာ+ဂတိ ဘူမိဂတိ၊ ဘူမိဂတိ ပိယ ဂတိယေသန္တိ ဘူမိဂတိကာ-မြေနှင့်အလားတူစွာ အောက်အခြေခံများသာ ဖြစ်ကြသည်"-ဟုလို။

ဗဟူဟိ ။ပေ၊ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။ ။ လူများအတွက် "မနုဿေသု" ဟု သီးခြားဆိုထားသောကြောင့် "ဗဟူဟိ" အရ ရဟန်းများစွာကို ရ၏ဟု သိရ၏။ နောက်၌ "သယံ" အရလည်း "ရဟန်းများကိုယ်တိုင်" ဟု ဆိုလို၏။ ထို့ကြောင့် "ကပ္ပိယကုဋိ ကရောမ" ဟူသော စကားကို လူ၊ သာမဏေများက ဆိုရမည် မဟုတ်၊ ရဟန်းများဆိုရမည်၊ တိုင်ကို မြေ စသည်ပေါ်ဝယ် ချခြင်းနှင့် ရဟန်းများ၏ ဆိုခြင်းအဆုံးသည် ညီမျှလျက် (ပြိုင်တူကျလျက်) ရှိရမည်၊ တိုင်ကိုလည်းကောင်း၊ နံရံ၏ အခြေခံအုတ် စသည်ကိုလည်းကောင်း မြောက်ရာ၌ကား ရဟန်းများလည်း မြောက်နိုင်၊ လက်သမား စသော လူများလည်း မြောက်နိုင်၏။ လူများက တိုင်ကို မြောက်ရာ၌ ရဟန်းများက ထို တိုင်ကို လက်ဖြင့် ထိထား၍ ရွတ်ဆိုရသည်။

[“ကပ္ပိယကုဋ် ကရောမ” ဟု ဆိုမှ အထမြောက်သည် မဟုတ်၊ “ကပ္ပိယကုဋ် ကပ္ပိယကုဋ်” ဟု ဆိုလျှင်လည်း အထမြောက်သည်-ဟူလို၊] အနုကဋကထာယံ-၌၊ သံဃဿ ကပ္ပိယကုဋ် အဓိဋ္ဌာမိတိ-ဟူ၍၊ (“သံဃာ၏ ကပ္ပိယကုဋ်ကို အဓိဋ္ဌာန်ပါ၏” ဟူ၍)၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ တံ-ထို စကားကို၊ အဝတ္တပိ-မဆိုမူ၍လည်း၊ အဋ္ဌကထာသု-ရေးအဋ္ဌကထာတို့၌၊ (မဟာအဋ္ဌကထာ၊ ကုရန္တိ အဋ္ဌကထာ၊ မဟာပစ္စရိအဋ္ဌကထာတို့၌)၊ ဝုတ္တနယေန-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်း-ဖြင့်၊ ဝုတ္တေ-ဆိုအပ်သော်၊ ဒေါသော-အပြစ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ ဥဿာဝနန္တိ ကာကုဋ်၌၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ သာဓာရဏ လက္ခဏံ-ဆက်ဆံသော လက္ခဏာတည်း၊ ထမ္ပပတိဋ္ဌာနဉ္စ-တိုင်ကို မြေ၌ တည်စေခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝစနပရိယောသာနဉ္စ-စကား၏ ပြီးဆုံးခြင်း သည်လည်းကောင်း၊ (ကပ္ပိယကုဋ် ကရောမ-ဟူသော စကား၏ ပြီးဆုံးခြင်း သည်လည်းကောင်း၊) သမကာလံ-ညီမျှသော ကာလရှိသည်၊ (သမာနံ-ဖြစ် လတ်သော်၊ ဝါ-ဖြစ်မှ)၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဣတိ-ဤကား သာဓာရဏလက္ခဏာ တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ဝစနေ-စကားသည်၊ (“ကပ္ပိယကုဋ် ကရောမ” စသော စကား သည်)၊ အနိဋ္ဌိတေ-မပြီးဆုံးသေးမီ၊ ထမ္မော-တိုင်သည်၊ သစေ ပတိဋ္ဌာတိ-အကယ်၍ မြေ၌တည်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊) တသ္မိ-ထို တိုင်သည်၊ အပ္ပတိဋ္ဌိတေ-မြေ၌ မတည်သေးမီ၊ ဝစနံ-စကားသည်၊ (သစေ) နိဋ္ဌာတိ-အကယ်၍ ပြီးဆုံးအံ့၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ကပ္ပိယကုဋ်-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အကတာ-မပြုအပ်သည်၊ (ပြုအပ်ရာ မရောက်သည်)၊ ဟောတိ-၏၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်ပင်၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဗဟူဟိ |ပေ၊ ဘဝိဿတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ဗဟူဟိ-များစွာသော ရဟန်းတို့သည်၊ သမ္ပရိဝါရေတွာ-ကောင်းစွာ ဝိုင်းအံ့၍၊ ဝတ္တမ္ပံ-ရာ၏၊ ဟိ-အကျိုးကား၊ (များစွာသော ရဟန်းတို့

သာဓာရဏလက္ခဏံ။ ။ မဟာအဋ္ဌကထာ၌ “ကပ္ပိယကုဋ် ကရောမ” ဟု ဆိုရမည်ဟုလည်းကောင်း၊ ကုရန္တိ မဟာပစ္စရိ အဋ္ဌကထာတို့၌ “ကပ္ပိယကုဋ် ကပ္ပိယကုဋ်” ဟု ဆိုရမည်ဟုလည်းကောင်း၊ အနုကဋကထာ၌ “သံဃဿ ကပ္ပိယကုဋ် အဓိဋ္ဌာမိ” ဟု ဆိုရမည်ဟုလည်းကောင်း ဝါဒကွဲနေသော်လည်း ထို အဋ္ဌကထာအားလုံး၏ အဆိုနှင့် ဆက်ဆံသော လိုရင်းလက္ခဏာမှာ “တိုင်(အုတ် စသည်)တို့၏ မြေပေါ် နံပေါ်၌ တည်ခြင်းနှင့် ကပ္ပိယကုဋ်စသော စကား၏ ပြီးဆုံးခြင်းတို့၏ သမကာလ ဖြစ်ခြင်းသာ လိုရင်းဖြစ်သည်”-ဟူလို၊ “ဝဋ္ဋတိတိ” ဟု ဣတိ ပါလျှင် ကောင်း၏၊ မပါလျှင် ထည့်ပါ။

ပိုင်း၍ ဆိုရကိစ္စကား၊) စက္က-ဤ များစွာသော ရဟန်းတို့တွင်၊ ကေသာပိ-
 တစ်ပါးသော ရဟန်း၏လည်း၊ ဝစနိဋ္ဌာနဉ္စ-စကား၏ ပြီးဆုံးခြင်းသည်လည်း
 ကောင်း၊ ထမ္ဘပတိဋ္ဌာနဉ္စ- တိုင်၏ မြေ၌ တည်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊
 ကေတော-တစ်ပြိုင်နက်၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့၊ တံစနည်း၊ (ကသွာ-ကြောင့်၊)
 ဗဟူဟိ သမ္ဘရိဝါရေတွာ၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ရာသနည်း?၊ ဟိ(ယသွာ-ကြောင့်၊) အဝသံ
 ပေ၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့၊ (ဣတိ-ကြောင့်၊) ဗဟူဟိ ပေ၊ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဤသို့
 သော်လည်း ပေးပါ။]

ပန-အား၊ ဣဋ္ဌကသီလာမတ္တိကာကုဋိကာသု-အုတ်နံရံ၊ ကျောက်နံရံ၊
 မြေနံရံ ရှိကုန်သော၊ ကုဋိသု-တို့၌၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ စယံ-အကျည်ကို၊
 (မြေခံကို) ဗန္ဓိတွာ ဝါ-ဖွဲ့၍သော်လည်းကောင်း၊ အဗန္ဓိတွာ ဝါ-မဖွဲ့မူ၍သော်
 လည်းကောင်း၊ ကရောဇ္ဈ-ပြုပစေကုန်၊ ယတော-အကြင်အုတ်မှ၊ (ကျောက်၊
 မြေညက်ခဲမှ) ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဘိတ္တိ-ကို၊ ဥဋ္ဌာပေတုကာမာ-ထစေခြင်းငှာ အလို
 ရှိကုန်သည်၊ ဝါ-ထောင်လိုကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ သဗ္ဗပဋ္ဌမံ-အလုံးစုံတို့၏
 ရှေးဦးစွာဖြစ်သော၊ တံ ဣဋ္ဌကံ ဝါ-ထို အုတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ (တံ)
 သီလံ ဝါ-ထို ကျောက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ (တံ) မတ္တိကာပိဏ္ဍံ ဝါ-ထို
 မြေညက်ခဲကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ
 လျှင်၊ (ကပ္ပိယကုဋိ ကရောမဟု ဆိုခြင်း၊ အုတ်စသည်ကို မြေ၌ တည်စေခြင်း၏
 သမကာလ ဖြစ်အောင်သာလျှင်) ကပ္ပိယကုဋိ-ကို၊ ကာတဗ္ဗာ-ထိုက်၏၊
 ဟိ-မှန်၊ ဣဋ္ဌကာဒယော-အုတ် အစရှိသည်တို့သည်၊ (အာဒိဖြင့် ကျောက်၊

ဣဋ္ဌက ပေ၊ ကာတဗ္ဗာ။ ။ တိုင်စိုက်၍ ဆောက်လုပ်အပ်သော ကုဋိကို ပြုပြီး၍
 အုတ်တိုက်စသည်ကို ထပ်၍ ပြုလိုသောကြောင့် "ဣဋ္ဌကသီလာ" စသည်ကို မိန့်သည်။
 အုတ်တိုက်၊ ကျောက်တိုက်၊ မြေတိုက်များ၌ မြေနေရာက မာကျောလျှင် အုတ်မြစ်
 စသည် မချဘဲ၊ ပျောနေလျှင် အုတ်မြစ် ထည့်ချ၍ ဆောက်လုပ်တတ်ကြ၏။ ထို
 "ဟေဋ္ဌာပေ" ဟု ခေါ်အပ်သော အောက်ခံအုတ်မြစ် စသည်ကို ချရာ၌ "ကပ္ပိယကုဋိ
 ကရောမ" စသည်ဖြင့် ဆိုဖွယ်မလိုသေး၊ ထို အုတ်ခဲ စသည်တို့၏ အပေါ်၌ နံရံ
 တက်လိုသောအခါ ပထမ၌ကား အုတ်၊ ကျောက်၊ မြေစိုင်ခဲကို အောက်၌ ချခြင်းနှင့်
 "ကပ္ပိယကုဋိ ကရောမ" စသော စကား၏ ဆုံးခြင်းသည် ပြိုင်တူဖြစ်စေရမည်။

ဣဋ္ဌကာဒယော ပေ၊ ဝဋ္ဌန္တိ။ ။ အုတ် စသည်တို့ကို ဆောက်၌ အုတ်မြစ်
 စီသောအခါ ပထမအုတ် စသည်ကို ချရာ၌ "ကပ္ပိယကုဋိ ကရောမ" ဟု ဆိုခြင်းငှာ

မြေညက်ခဲတို့ကို ယူ) ဘိတ္တိယာ-၏၊ ပဌမိဋ္ဌကာဒီနံ-ပထမအုတ် အစရှိသည် တို့၏၊ ဟောဋ္ဌာ-၌၊ န ဝဋ္ဌန္တိ-မအပ်ကုန်၊ (“ကပ္ပိယကုဋ် ကရောမ” ဟု ဆိုခြင်းငှာ မအပ်ကုန်) ထမ္ဘာ ပန-တိုင်တို့သည်ကား၊ ဥပရိ-အပေါ်သို့၊ (မြေ၏အပေါ်သို့) ဥဂ္ဂစ္ဆန္တိ-တက်လာကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝဋ္ဌန္တိ-ကုန်၏၊ အန္တကဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ထမ္ဘဟိ-တို့ဖြင့်၊ ကရိယမာနေ-ပြုအပ်သောကျောင်း၌၊ စတူသု-လေးဖက် ကုန်သော၊ ကောဏေသု-အထောင့်တို့၌၊ စတ္တာရော-လေးလုံးကုန်သော၊ ထမ္ဘာ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဣဋ္ဌကာဒီကုဋေ-အုတ်စသည်ဖြင့် ပြုအပ်သော နံရံရှိသော ကျောင်း၌ စတူသု-ကုန်သော၊ ကောဏေသု-တို့၌၊ ဒွတ္တိဿော-နှစ်ချပ် သုံးချပ်ကုန်သော၊ ဣဋ္ဌကာ-အုတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ-အဓိဋ္ဌာန်ထိုက်ကုန်၏၊ (“ကပ္ပိယကုဋ် ကရောမ” ဟု ဆို၍ ချထိုက်ကုန်၏၊) ဣတိ ဝုတ္တံ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ တထာ-ထို ဆိုအပ်သည့် အတိုင်း၊ အကတာယပိ-မပြုအပ်ပါသော်လည်း၊ ဒေါသော-သည်၊ နတ္ထိ၊ ဟိ-မှန်၊ အဋ္ဌကထာသု-တို့၌၊ (ရှေးအဋ္ဌကထာ သုံးစောင်တို့၌) ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်သော စကားသည်သာ၊ ပမာဏံ-ပမာဏတည်း။

ဂေါနိသာဒီကာ-ဂေါနိသာဒီကာကုဋ်သည်၊ အာရာမဂေါနိသာဒီကာ-အာရာမဂေါနိသာဒီကာကုဋ်လည်းကောင်း၊ ဝိဟာရဂေါနိသာဒီကာ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒုဝိဓာ-ရှိ၏၊ တာသု-ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်၊ ယတ္ထ-အကြင် ကုဋ်၌၊ အာရာမော-အာရာမ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပရိက္ခိတ္တာ-ကာရ်အပ်သည်၊ နေဝ (ဟောတိ)-မဖြစ်၊ သေနာသနာနိ-ကျောင်းတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ပရိက္ခိတ္တာနိ-န်သည်၊ န ဟောန္တိ-ကုန်၊ အယံ-ဤ ကုဋ်သည်၊ အာရာမဂေါနိသာဒီကာ-မည်၏၊ (အာရာမ်အားဖြင့် ဂေါနိသာဒီကာကုဋ် မည်၏၊) ယတ္ထ-အကြင် ကုဋ်၌၊ သေနာသနာနိ-တို့ကို၊ သဗ္ဗာနိ ဝါ-အလုံးစုံသော ကျောင်းတို့ကိုသော် လည်းကောင်း၊ ဧကစ္စာနိ ဝါ-အချို့သော ကျောင်းတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊

မအပ်ပါဘဲ တွင်းတူး၍ တိုင်တို့ကို စိုက်သောအခါ မြေကြီးအတွင်း ရောက်နေပါလျက် “ကပ္ပိယကုဋ် ကရောမ” ဟု အဘယ့်ကြောင့် ဆိုခြင်းငှာ အပ်ပါသနည်း?၊ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဣဋ္ဌကာဒီယော ဩဝဋ္ဌန္တိ” ဟု မိန့်သည်၊ အုတ်မြစ်တို့သည် မြေကြီးအတွင်း၌သာ တည်နေသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ တိုင်တို့က မြေပေါ်သို့ တက်လာသောကြောင့်လည်းကောင်း အုတ်မြစ်ချစဉ်က ဆိုခြင်းငှာ မအပ်၊ တိုင်ချသော အခါ၌သာ ဆိုခြင်းငှာ အပ်သည်-ဟူလို။

ပရိက္ခိတ္တာနိ-ကုန်၏။ အာရာမော-ကို၊ အပရိက္ခိတ္တာ-မကာရံအပ်၊ အယံ-
 သည်၊ ဝိဟာရဂေါနိသာဒိကာ နာမ-မည်၏။ (ကျောင်းအားဖြင့် ဂေါနိသာဒိကာ
 ကုဋ် မည်၏။) ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဥဘယတြာပိ-နှစ်ပါးစုံသော ကုဋ်၌လည်း၊
 (အာရာမဂေါနိသာဒိကာ၊ ဝိဟာရဂေါနိသာဒိကာကုဋ်၌လည်း။) အာရာမဿ-
 ၏။ အပရိက္ခိတ္တာဘာဝေါယေဝ-မကာရံအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်သာ၊ ပမာဏံ-
 တည်း၊ ဖန-ဆက်၊ အာရာမော-သည်၊ ဥပမပရိက္ခိတ္တာ-ထက်ဝက်ကာရံ
 အပ်သည်။ (တစ်ဝက်လောက်သာ အကာအရံ ရှိ၍ ကျန်တစ်ဝက်က အကာအရံ
 မရှိသည်။ သမာနော)ပိ-ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ ဗဟုတရံ-များစွာ (ထက်ဝက်
 ထက် ပိုလွန်၍) ပရိက္ခိတ္တာ-သည်၊ (သမာနော)ပိ-သော်လည်းကောင်း၊
 ပရိက္ခိတ္တာယေဝ နာမ-ပရိက္ခိတ္တ မည်သည်သာ၊ ဣတိ-သို့၊ ကုရန္တိမဟာ
 ပစ္စရိယာဒိသု ဝုတ္တံ၊ ဧတ္ထ-ဤ ပရိက္ခိတ္တအာရာမံ၌၊ ကပ္ပိယကုဋ်-သည်၊ ဝါ-
 ကို၊ လဒ္ဓံ-ငှား၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏။

ဂဟပတိန္ဒိ-ကား၊ (ပါဠိတော်၌ “**ဂဟပတိ**” ဟု ဒုတိယန္တ ရှိသည်။)
 မနုဿာ - တို့သည်၊ အာဝါသံ - နေရာ ကျောင်းကို၊ ကတ္တာ - ပြုပြီး၍၊

ဂေါနိသာဒိကာ။ ။ နိ+သဒဓာတ်သည် နေခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ဣပစ္စည်း၊
 နိသိဒနံ နိသာဒေါ၊ ဂုန္န+နိသာဒေါ ဂေါနိသာဒေါ-နွားတို့၏ နေခြင်း၊ ဂေါနိသာဒေါ
 ယတ္ထာတိ ဂေါနိသာဒိကာ (အာရာမံ၌ အကာ များစွာ မရှိသောကြောင့်) နွားတို့၏
 ဝင်ရောက် နေနိုင်ရာဖြစ်သော ကုဋ်၊ ဤ ဂေါနိသာဒိကာကုဋ်၌ အာရာမံ၏ များစွာသော
 အရပ်ဝယ် အကာမရှိခြင်းသာ လိုရင်းတည်း။ အသီးသီးသော ကျောင်းများ၏ အကာ
 ရှိခြင်း၊ မရှိခြင်းမှာ လိုရင်း မဟုတ်၊ အာရာမံက အကာ များစွာ မရှိလျှင် ကျောင်းများ၌
 အကာ ရှိစေကာမူ “**ဂေါနိသာဒိကာကုဋ်**” ပင်တည်း။

ဧတ္ထ ဣပ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ အာရာမံက အကာအရံ ရှိနေသောကြောင့် ဂေါနိသာဒိကာ
 ကုဋ် မရနိုင်ရကား ဥဿာဝနန္တိကာ စသော အခြား သုံးမျိုးတွင် တစ်မျိုးမျိုးရအောင်
 လုပ်ထားသင့်၏။ ထိုသို့ လုပ်ထားမှ ထို ကျောင်း၌ အန္တောဝုတ္တ အန္တောပက္က
 အမှုကို ပြုလုပ်လျှင် အပ်မည်-ဟုလို။

ဂဟပတိ။ ။ အိမ်ရှင်(အိမ်ပိုင်ရှိသူ) လှဝတ်ကြောင်ကို “**ဂဟဿ-အိမ်၏+ပတိ-**
အရွတ်ကုဋ်” ဟူသော ဝိဂ္ဂဟအရ “**ဂဟပတိ**” ဟုခေါ်၏။ ထိုဂဟပတိသည် “**ကပ္ပိယကုဋ်**
ဒေမ၊ ပရိက္ခိတ္တ” ဟုသော်လည်း၊ “**ကပ္ပိယကုဋ် ကာတုံ ဒေမ**” ဟုသော်လည်းကောင်း

ကပ္ပိယကုဋ် ဒေမ၊ ပရိဘူထတတိ-ဟူ၍၊ (ကပ္ပိကုဋ်ကို လှူပါကုန်၏။ သုံးစွဲ
 တော်မူကြပါကုန်-ဟူ၍)၊ ဝဒန္တိ-လျှောက်ကြကုန်၏။ သော-ဤ ကုဋ်သည်၊
 ဂဟပတိ နာမ-ဂဟပတိကုဋ် မည်၏။ ကပ္ပိယကုဋ် ကာတု ဒေမာတိ-ဟူ၍၊
 (ကပ္ပိယကုဋ် ပြုဖို့ရာ လှူပါကုန်၏-ဟူ၍)၊ ဝုတ္တေပိ-လျှောက်အပ်သော်လည်း၊
 ဝဋ္ဋတိယေဝ-သည်သာ၊ ပန-ဝါဒန္တရ၊ အန္တကဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊
 ဘိက္ခံ- ကို၊ ထပေတွာ- ချန်ထား၍၊ သေသသဟမဓိကာနံ -ကြွင်းသော
 သီတင်းသုံးဖော်တို့၏လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗေသံ-ကုန်သော၊ ဒေဝမနုဿာနဉ္စ-
 နတ်လူတို့၏လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထတော-လက်မှ၊ ပဋိဂ္ဂဟော စ-အကပ်ခံခြင်း
 သည်လည်းကောင်း၊ သန္နိမိ စ-သိုမှီး သိမ်းဆည်းအပ်သော ပစ္စည်းသည်လည်း
 ကောင်း၊ အန္တောဝုတ္တဉ္စ-အကပ္ပိယကုဋ်အတွင်း၌ တည်နေစေအပ် (သိုမှီးအပ်
 သော) ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်သည်လည်းကောင်း၊ တေသံ - ထို ကြွင်းသော
 သီတင်းသုံးဖော်၊ အလုံးစုံသော နတ်လူတို့၏၊ သန္တကံ-ဥစ္စာသည်၊ ဘိက္ခုဿ-
 အား၊ ဝဋ္ဋတိ- အပ်၏။ တသ္မာ- ကြောင့်၊ တေသံ- ထို ကြွင်းသော
 သီတင်းသုံးဖော်၊ အလုံးစုံသော နတ်လူတို့၏၊ ဂေဟာနိ ဝါ-အိမ်တို့ကိုလည်း
 ကောင်း၊ တေဟိ-ထိုကြွင်းသော သီတင်းသုံးဖော်၊ အလုံးစုံသော နတ်လူတို့
 သည်၊ ဒိန္နာ-လှူအပ်သော၊ ကပ္ပိယကုဋ် ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဟပတိတိ-
 ဟူ၍၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ၊ ပုနပိ-တစ်ဖန်လည်း(ထပ်၍လည်း)၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

လျှောက်၍ လှူအပ်သော ကျောင်းဖြစ်စေ၊ ထို ဂဟပတိ၏ အိမ်ဖြစ်စေ ကာရဏပုစာရ
 အားဖြင့် ဂဟပတိအမည် ရနိုင်၏။ [ယခုအခါ ကျောင်းရေစက်ချရာ၌ "ဣမံ ပိဟာရံ
 အာဂတာနာဂတဿ စာတုဒ္ဓိသဿ သံဃဿ ကပ္ပိယကုဋ် ကာတု ဒေမ" ဟု ထည့်၍
 ဆိုလျှင်လည်း ကပ္ပိယကုဋ် ဖြစ်တော့၏။]

ယသ္မာ ။ပေ၊ ဝုတ္တံ။ ။ဘိက္ခုကို ချန်ထား၍ သီတင်းသုံးဖော် လေးဦးတို့၏
 လည်းကောင်း၊ နတ်လူအားလုံးတို့၏လည်းကောင်း လက်မှ အကပ်ခံလျှင် အကပ်
 မြောက်၏။ ထို သူတို့၏ သိုမှီး သိမ်းဆည်းထားအပ်သော သန္နိမိပစ္စည်းသည် ရဟန်း
 တို့အား အပ်၏။ ထို သူတို့၏ အန္တောဝုတ္တ (အကပ္ပိယကုဋ် အတွင်း၌ ထားအပ်သော
 ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်)သည် အပ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသူတို့၏ အိမ်၊ ဘိက္ခုနီ သာမဏေတို့၏
 ကျောင်းသည်လည်းကောင်း၊ ထို သူတို့ လှူအပ်သော ကပ္ပိယကုဋ်သည်လည်းကောင်း
 သဘာဝအားဖြင့် ဂဟပတိကုဋ်ဖြစ်သည်ဟု အန္တကဋ္ဌကထာ၌ ဆိုသည်။

(ကိ?)၊ ဘိက္ခုသံဃဿ-၏၊ ဝိဟာရ-ကျောင်းကို၊ (ရဟန်းများ နေဖို့ရန် ကျောင်းကို) ထပေတွာ-၍၊ ဘိက္ခုနုပဿယော ဝါ-ဘိက္ခုနီတို့၏ ကျောင်းသည် လည်းကောင်း၊ အာရာမိကာနံ-အာရာမစောင့်တို့၏၊ (ဂေဟံ)ဝါ-အိမ်သည် လည်းကောင်း၊ တိတ္ထိယာနံ-တိတ္ထိတို့၏၊ (သေယျာ)ဝါ-ကျောင်းသည်လည်း ကောင်း၊ ဒေဝတာနံ ဝါ-နတ်တို့၏သော်လည်းကောင်း၊ နာဂါနံ ဝါ-နဂါးတို့၏ သော်လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာနံ အပိ-ဗြဟ္မာတို့၏သော်လည်း၊ ဝိမာနံ-ဗိမာန် သည်လည်းကောင်း၊ ကပ္ပိယကုဋိ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ၊ တံ-ထို စကားကို၊ သုဝုတ္တံ-ကောင်းစွာ ဆိုအပ်ပြီ၊ (အကျယ်ချဲ့၍ ဆိုအပ်သောကြောင့် "သုဝုတ္တံ" ဖြစ်သည်-ဟူလို)၊ ဟိ-မှန်၊ သံဃသန္တကမေဝ-သံဃဥစ္စာသာလျှင် ဖြစ်သော၊ (ဂေဟံ ဝါ-နေရာ ကျောင်းသည်လည်းကောင်း၊) ဘိက္ခုသန္တက- ရဟန်း၏ ပုဂ္ဂလိက ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဂေဟံ ဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ ဂဟပတိ ကုဋိကာ-သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ [သံဃာပိုင်၊ ရဟန်းပိုင် ဖြစ်သောကြောင့် "ဂဟပတိကုဋိ" မဖြစ်နိုင်တော့-ဟူလို။]

သမ္ဗုတိကာ နာမ-သမ္ဗုတိကုဋိ မည်သည်၊ ကမ္မဝါစ-ကို၊ သာဝေတွာ- ကြားသိစေ၍၊ (ရွတ်ဆို၍) ကတာ-ပြုအပ်သော ကုဋိတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ စတူသု-လေးပါးကုန်သော၊ ဣမာသု ကပ္ပိယဘူမိသု-ဤ အပ်သော တည်ရာ အရပ်တို့၌၊ ဝုတ္တံ - တည်နေစေအပ်သော၊ (သိုမှီး သိမ်းဆည်းအပ်သော)

သံဃဿ ဝိဟာရံ ထပေတွာ။ ။ ဥပသမ္ပနာနံ ဝါသတ္တယ ကတဂေဟံ ထပေတွာတိ အတ္ထော၊ ("ရဟန်းများ နေဖို့ရန် ကျောင်းကို ချန်ထား၍"ဟူလို)၊ ဤ၌ "သေနာသန"ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ကျောင်းတို့ကိုပင် "ဝိဟာရ"ဟု ဆိုသည်၊ ဂေဟန္တိ နိဝါသဂေဟံ၊ တဒညံ ပန ဥပေါသထာဂါရာဒိ သဗ္ဗံ အနိဝါသဂေဟံ (နေရာ မဟုတ်သော အဆောက်အအုံသည်) စတုကပ္ပိယဘူမိဝိမုတ္တာ ပဉ္စမိ ကပ္ပိယဘူမိ၊ ပေ၊ ယေန ဂြေကနစိ ဆန္ဒေ ပရိစ္ဆိန္ဒေ စ သဟသေယျပ္ပဟောနကေ ဘိက္ခုသံဃဿ နိဝါသဂေဟေ အန္တေဝုတ္တဒိဒေါသော၊ န အညတ္ထ၊- ဝိမတိ။

သမ္ဗုတိကာ။ ။ ကမ္မဝါစာပြင် "ကပ္ပိယဘူမိ"ဟု သမုတ်အပ်သော ကုဋိသည် "သမ္ဗုတိကုဋိ" မည်၏၊ ["သမ္ဗုတိကာ"ဟု ရှိရာ၌ က ပစ္စည်း အနက် သီးခြား မရှိ၊ "သမ္ဗုတိ စေ + သမ္ဗုတိကာ"ဟု ပြု။

ယံ အာမိသံ-အကြင် အာမိသသည်။ (ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်သည်။ အတ္ထိ) တံ သဗ္ဗံ-ထို အလုံးစုံသော အာမိသသည်။ အန္တောဝုတ္တသဗျံ-အန္တောဝုတ္တဟူသော အရေအတွက်သို့၊ န ဂစ္ဆတိ-မရောက်၊ [အန္တောဝုတ္တ ဖြစ်စေကာမူ အန္တောဝုတ္တ မခေါ်ရ-ဟူလို] ဟိ-မှန်၊ ဘိက္ခုနဉ္စ-ရဟန်းတို့၏လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနဉ္စ-ဘိက္ခုနီတို့၏လည်းကောင်း၊ အန္တောဝုတ္တအန္တောပက္ကမောစနတ္ထံ-အန္တောဝုတ္တ၊ အန္တောပက္က အပြစ်မှ လွတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကပ္ပိယကုဋိယော-ကပ္ပိယကုဋိတို့ကို၊ (ဘဂဝတာ)၊ အနညာတာ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ အကပ္ပိယ ဘူမိယံ-အကပ္ပိယဖြစ်သော တည်ရာအရပ်၌၊ (ဥဿာဝန္တန္တိကာ စသည် မဟုတ် သော အရပ်၌) သဟသေယျုပ္ပဟောနကေ-သဟသေယျ ဖြစ်လောက်သော၊ ဂေဟေ-နေရာကျောင်း၌၊ ဝုတ္တံ-တည်နေစေအပ်သော၊ သံဃိကံ ဝါ-သံဃာ၏ ဥစ္စာမူလည်းဖြစ်သော၊ ပုဂ္ဂလိကံ ဝါ-ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါး၏ ဥစ္စာမူလည်းဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုဿ ဝါ-၏သော်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီယာ ဝါ-၏သော်လည်းကောင်း၊ ယံ သန္တကံ-အကြင် ဥစ္စာကို၊ ဧကရတ္တမ္ပိ-တစ်ညဉ့်မျှလည်း၊ ထပိတံ-ထား အပ်ပြီ၊ (သိမ်းဆည်းထားအပ်ပြီ) တံ-ထို ဥစ္စာသည်၊ အန္တောဝုတ္တံ-သည်၊ (အကပ္ပိယကုဋိအတွင်း၌ သိုမှီးသိမ်းဆည်းထားအပ်သည်၊ ဟောတိ) တတ္ထံ-ထို အကပ္ပိယကုဋိ၌၊ ပက္ကဉ္စ-ချက်အပ်သော အာမိသသည်လည်း၊ အန္တောပက္ကံ နာမ-အန္တောပက္က မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဧတံ-ဤ အန္တောဝုတ္တ၊ အန္တောပက္က အာမိသသည်၊ န ကပ္ပတိ-မအပ်၊ (စားသောက်လျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်သည်-ဟူလို)၊ ပန-အနွယ်၊ သတ္တာဟကာလိကံ-သတ္တာဟကာလိကဝတ္ထုသည် လည်းကောင်း၊ ယာဝ ဧဝိကဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ (အကပ္ပိယကုဋိ အတွင်း၌ သိုမှီး သိမ်းဆည်းကောင်း၏-ဟူလို။)

အန္တောဝုတ္တ စသည်။ ။ အန္တော (ကပ္ပိယကုဋိ လေးမျိုးတွင် မပါဝင်သော ကြောင့် အကပ္ပိယကုဋိဟု ဆိုအပ်သော) ကျောင်းအတွင်း၌ + ဝုတ္တံ-တစ်ညဉ့်လွန် အောင် တည်နေစေအပ်၊ ထားအပ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်တည်း၊ အန္တောဝုတ္တံ-ဇဉ်၊ အန္တော-၌၊ ပက္ကံ-လူ၊ သာမဏေတို့ ချက်အပ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်တည်း၊ အန္တောပက္ကံ-ဇဉ်၊ သာမံ-ရဟန်း ကိုယ်တိုင် + ပက္ကံ (ပါကံ)- (ကပ္ပိယကုဋိအတွင်း၌ ဖြစ်စေ၊ အခြားနေရာ၌ ဖြစ်စေ) ချက်အပ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်တည်း၊ သာမံပက္ကံ (သာမံပါကံ)-ရဟန်းကိုယ်တိုင် ချက်အပ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်။

တကြ - ထို သတ္တာဟကာလိက ယာဝဇီဝိကတို့သာ အပ်ရာ၌၊ [ယာမ
ကာလိကအတွက်မှာ အရက် မတက်မီ သောက်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့်
အန္တောဝုတ္တ မဖြစ်၊ ချက်အပ်သောပစ္စည်း မဟုတ်သောကြောင့် အန္တောပက္က
လည်း မဖြစ်၊] အယံ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ သာမဏေရော-သည်၊
ဘိက္ခုဿ-အား၊ (ဒေတိ၌ စပ်၊) ဝါ-၏၊ တဏှုလာဒိကံ-ဆန်အစရှိသော၊
အာမိသံ-ကို၊ အာဟာရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ ကပ္ပိယကုဋိယံ-၌၊ နိက္ခိပိတွာ-
ထားပြီး၍၊ ပုနဒိဝသေ-နောက်တစ်နေ့၌၊ ပစိတွာ-၍၊ ဒေတိ-အံ၊ အန္တောဝုတ္တံ-
အန္တောဝုတ္တသည်၊ န ဟောတိ၊ [ကပ္ပိယကုဋိအတွင်း၌ ထားအပ်သောကြောင့်
အန္တောဝုတ္တ မဖြစ်-ဟုလို] တတ္ထ-ထို အန္တောဝုတ္တ မဖြစ်သော အာမိသံ၌၊
(ပက္ခိပိတွာ ဒေတိ၌ စပ်၊) အကပ္ပိယကုဋိယံ-၌၊ နိက္ခိတ္တသပ္ပိအာဒိသု-ထားအပ်
သော ထောပတ် အစရှိသည်တို့တွင်၊ (သတ္တာဟကာလိက ယာဝဇီဝိကဝတ္ထု
တို့တွင်၊) ယံကိစ္ဆံ-အမှတ်မထား တုတ်ပါးပါးကို၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ ဒေတိ-
အံ၊ (စဝံသတိ)၊ မုခသန္နိမိ နာမ-မုခသန္နိမိမည်သည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ဝါဒန္တ ရ၊
မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ အန္တောဝုတ္တံ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထိုသို့
ဆိုရာ၌၊ နာမမတ္တမေဝ-နာမည်မျှသည်သာ၊ နာနာကရဏံ-အသီးအခြား
ပြုကြောင်း အထူးတည်း၊ [မုခသန္နိမိ ဟူသော နာမည်နှင့် အန္တောဝုတ္တ
ဟူသော နာမည်သာ ထူးသည်၊ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်မှာ အတူပင်-ဟုလို။]

မုခသန္နိမိ။ ။ မုခေန-အမြှက်အားဖြင့် (ပရိယာယ်အားဖြင့်)+သန္နိမိ-သိုမှီး
သိမ်းဆည်းအပ်သည်တည်း၊ မုခသန္နိမိ-တည်း၊ ဆွမ်းစသော အာမိသကသန္နိမိ မဖြစ်
သော်လည်း ထောပတ်စသော သတ္တာဟကာလိက ယာဝဇီဝိကတို့က အကပ္ပိယကုဋိ၌
ထားအပ်သောကြောင့် ထို ထောပတ်စသည်နှင့် ရောသွားသောအခါ ထို ဆွမ်းစသည်
လည်း သန္နိမိပစ္စည်းနှင့် ရောသောကြောင့် သန္နိမိ ဖြစ်သွား၏၊ ဤသို့ ပရိယာယ်
အားဖြင့် သန္နိမိ ဖြစ်သွားခြင်းကို **“မုခသန္နိမိ-အမြှက်အားဖြင့် သန္နိမိ”** ဖြစ်သည်ဟု
ဆိုသည်၊ ထိုသို့ မုခသန္နိမိ ဖြစ်သောကြောင့် စားသောက်သူမှာ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်
သည်-ဟုလို၊ ဒုတိယသင်္ဂါယနာအခန်း၌ သီရိလောဏကပ္ပလည်း ဤအဓိပ္ပာယ်ပင်
တည်း၊ [မုခသန္နိမိတိ ဣမိနာ အန္တောဝုတ္တဒုက္ကဋ်မေဝ ဒိပိတံ၊-ဋီကာ၊] ဝိဇတိ၌ကား
**“မုခပဝေသန နိမိတ္တံ-ခံတွင်းသို့ သွင်းခြင်းဟူသော အကြောင်းရှိသော၊ အာပတ္တိ
ကရောတိ”** ဟု ဆို၏၊ ရောရုံမျှဖြင့် အာပတ်မသင့်သေး၊ ခံတွင်းသို့ သွင်း၍ စားမျှ
လိုက်မှ အာပတ်သင့်သည်-ဟုလို၊ ထို အလို **“မုခေ (မုခပဝေသန)-ခံတွင်းသို့
သွင်းခြင်းကြောင့်+သန္နိမိ-သန္နိမိတည်း၊ မုခသန္နိမိ”** ဟု ပြု။

ဘိက္ခု-သည်။ အကပ္ပိယကုဋိယံ-၌၊ ထပိတသပ္ပိဋ္ဌ-ထားအပ်သော ထောပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယာဝဇီဝိကပဏ္ဍိတ-ယာဝဇီဝိကဖြစ်သော အရွက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ပစိတွာ-၍၊ ပရိဘူတိ-အံ၊ သတ္တာဟံ-ပတ်လုံး၊ နိရာမိသံ-အာမိသ မရှိသည်၊ (သမာနံ) ဝဋ္ဋတိ၊ အာမိသ သံသဋ္ဌံ-ဆွမ်းစသော အာမိသနှင့် ရောအပ်သည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ သစေ ပရိဘူတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ အန္တောဝုတ္တဇ္ဇေဝ-အကပ္ပိယကုဋိတွင်း၌ တည်နေစေအပ်သည် မည်သည်လည်းကောင်း၊ သာမံပတ္တဉ္စ-ကိုယ်တိုင်ချက်အပ်သည် မည်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ ဧတေနပါယေန-ဤနည်းအားဖြင့်၊ သဗ္ဗသံသဂ္ဂါ-အလုံးစုံသော ရောနှောမှုတို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-နံ၏၊ [ယာဝကောလိကနှင့် ယာဝဇီဝိက ရောပုံစသည် အားလုံးကို သိပါ-ဟူလို၊] ဣတိ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ (ဤသို့ နောက်ပြန်၍ လှည့်ဖို့ရန် ဣတိ ရှိသင့်၏၊ မရှိလျှင် ထည့်ပါ။)

ပန-အံ၊ (ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ၊) ဣမာ ကပ္ပိယကုဋိယော-တို့သည်၊ ကဒါ-အဘယ် အခါ၌၊ ဧဟိတဝတ္ထုကာ-စွန့်အပ်ပြီးသော တည်ရာဝတ္ထု ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်သနည်း?၊ (အဘယ်အခါ၌ ကပ္ပိယကုဋိအဖြစ်၏ တည်ရာဝတ္ထုကို စွန့်ကုန်သနည်း?)၊ တာဝ-ခေါ်နိသာဒိကာ ကုဋိ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-ညွှန်ပြအပ်သော၊ ဥဿာဝနန္တိကာ-သည်၊ ယာ-အကြင် ဥဿာဝနန္တိကာကုဋိကို၊ ထမ္ဘာနံ-တို့၏၊ ဥပရိ ဝါ-အထက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဘိတ္တိပါဒေ-နံရံခြေတို့ကို၊ နိဓဏိတွာ ဝါ-တူးမြှုပ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ကတာ-ပြုအပ်ပြီ၊ သာ-ထို ဥဿာဝနန္တိကာကုဋိသည်၊ [ရှေ့ ဥဿာဝနန္တိကာသည် သာမည၊ ဤကား ဝိသေသ၊] သဗ္ဗေသု-ကုန်သော၊ ထမ္ဘေသု စ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘိတ္တိပါဒေသု စ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အပနိတေသု-ဖယ်အပ်ပြီးကုန်လတ်သော်၊ ဧဟိတဝတ္ထုကာ-စွန့်အပ်ပြီးသော တည်ရာဝတ္ထု ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ထမ္ဘေ ဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဘိတ္တိပါဒေ ဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သစေ ပရိဝတ္တန္တိ-အကယ်၍ လဲလှယ်ကုန်အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ယော ယော-အကြင် အကြင် တိုင်သည်၊ ဝါ-အကြင် အကြင် နံရံခြေသည်၊ ဌိတော-တည်နေ၏၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုတိုင်၌၊ ဝါ-ထိုထို နံရံခြေ၌၊ ပတိဋ္ဌာတိ-တည်၏၊ (ကပ္ပိယကုဋိအဖြစ်တည်၏၊) သဗ္ဗေသု-အလုံးစုံသော တိုင်၊ နံရံခြေတို့ကို၊ ပရိဝတ္တိတေသုပိ-လဲလှယ်အပ်ပြီးပါကုန်သော်လည်း၊ အဧဟိတဝတ္ထုကာဝ-မစွန့်အပ်သော တည်ရာဝတ္ထု ရှိသည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဣဋ္ဌကာဒိဟိ-အုတ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊

ကတော-ပြုအပ်သော် ဥဿာဝနန္တိကာကုဋ်သည်၊ စပုဿ-အကျည်၏။ ဥပရိ-
 အထက်၌၊ ဘိတ္တိအတ္တယ-နိရိအကျိုးငှာ၊ ထပိတံ-ထားအပ်သော၊ ဣဋ္ဌကံ
 ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သီလံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ မတ္တိကာပိဏ္ဍ
 ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာဒိကတွာ-အစပြု၍၊ ဝိနာသိတကာလေ-
 ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးရာ အခါ၌၊ ဧဟိတဝတ္ထုကာ-သည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊
 ဧဟိ ဣဋ္ဌကာဒိဟိ-အကြင် အုတ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အဓိဋ္ဌိတာ-ဆောက်
 တည်အပ်ပြီ၊ ("ကပ္ပိယကုဋ် ကရောမ" ဟု ဆို၍ ကပ္ပိယကုဋ် အဖြစ်ကို
 ဆောက်တည်အပ်ပြီ၊) တေသု-ထို အုတ် အစရှိသည်ကို၊ အပနိတေသုပိ-
 ဖယ်အပ်ပြီးကုန်သော်လည်း၊ တဒညာသု-ထို အခြားသော အုတ် အစရှိသည်တို့
 သည်၊ ပတိဋ္ဌိတာသု-တည်ကုန်လတ်သော်၊ အဧဟိတဝတ္ထုကာဝ ဟောတိ။

ဂေါနိသာဒိကာ- သည်၊ ပါကာရာဒိဟိ- တံတိုင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊
 ပရိက္ခေပေ-အကာအရံကို၊ ကတော-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ဧဟိတဝတ္ထုကာ ဟောတိ၊
 ပန-တစ်ဖန်၊ တသ္မိ အာရာမေ-ထို အာရာမ၌၊ (ဂေါနိသာဒိကာကုဋ် ဖြစ်ပူးရာ
 ကျောင်းတိုက်၌)၊ ကပ္ပိယကုဋ်-သည်၊ ဝါ-ကို၊ လဒ္ဓါ-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-သင့်၏။
 [ဂေါနိသာဒိကာကုဋ် ပျက်သွားသောကြောင့် နောက်ထပ် ကပ္ပိယကုဋ်တစ်မျိုးမျိုး
 ရအောင် ပြုထိုက်သည်-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ ပနပိ-တစ်ဖန်လည်း၊ ပါကာရာ
 ဒယော-တံတိုင်း အစရှိသည်တို့သည်၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထို အရပ်၌၊ ခဏ္ဍာ-
 ပြတ်ကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ [တတ္ထ တတ္ထ ခဏ္ဍာ ဟောန္တိတိ
 ဥပမုတော အဓိကခဏ္ဍာ ဟောန္တိ၊ တစ်ဝက်ထက်ကျော်အောင် ပြတ်ကုန်အံ့-
 ဟူလို၊ ဝိမတိ၊] တတော တတော-ထိုထို ပြတ်ရာအရပ်မှ၊ ဂါဝေါ-တို့သည်၊
 (သုစေ)ပဝိသန္တိ-အကယ်၍ ဝင်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပန- ဖန်၊ ကပ္ပိယကုဋ်
 ဟောတိ၊ [တစ်ဖန် ပြန်၍ ဂေါနိသာဒိကာကုဋ် ဖြစ်သည်-ဟူလို၊] ပန-
 ကား၊ ဣတရာ-တစ်ပါးကုန်သော၊ (ဥဿာဝနန္တိကာ၊ ဂေါနိသာ ဒိကာကုဋ်တို့မှ
 တစ်ပါးကုန်သော)၊ ဒွေ-နှစ်လုံးသော ကုဋ်တို့သည်၊ (ဂဟပတိ ကုဋ်၊
 သမ္ဘတိကုဋ်တို့သည်)၊ ဂေါပါနသိမတ္တံ- အခြင်ရနယ်မျှကို၊ ထပေတွာ- ထား၍၊
 သဗ္ဗသ္မိ- အလုံးစုံသော၊ ဆဒနေ- အမိုးကို၊ ဝိနဋ္ဌေ- ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော်၊

သဗ္ဗသ္မိံ ခေပံ ဣက္ခတိ။ ။ သဗ္ဗသ္မိံ ဆဒနေ ဝိနဋ္ဌတိ တိဏပဏ္ဍာဒိ
 ဝဿ ပရိက္ခာယဏေ ဆဒနေ ဝိနဋ္ဌေ- မိုးကို စောင့်ရှောက်နိုင်သော အမိုးအားလုံးကို

ဇေတဝတ္ထိကာ ဟောန္တိ၊ ဂေါပါနသိနံ-တို့၏၊ ဥပရိ-၌၊ ဧကမ္ပိ-တစ်ခုလည်း ဖြစ်သော၊ ပက္ခပါသကမဏ္ဍလံ-ခေါင်ချုပ် အဝန်းအဝိုင်းသည်၊ သစေ အတ္ထိ- အကယ်၍ ရှိသေးအံ့၊ (ကျန်သေးအံ့၊ ဧဝံ သတိ၊) ရက္ခတိ-စောင့်သေး၏၊ (ကပ္ပိယကုဋိ အဖြစ်မှ မစွန့်အောင် စောင့်သေး၏။)

ပန-ဆက်၊ တစ်နည်း-ပရိဟာရပက္ခမ္ပတစ်ပါး စောဒကပံက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ ယတြ-အကြင် ကျောင်းတိုက်၌၊ စတသောပိ-လေးလုံးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမာ ကပ္ပိယဘူမိယော-ဤကပ္ပိယဘူမိတို့သည်၊ နတ္ထိ-မရှိကုန်၊ တတ္ထ-ထို ကျောင်းတိုက်၌၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ကာတမ္ပ-ပြုထိုက်သနည်း?၊ အနုပသမ္ပန္နဿ- လူ့သာမဏေအား၊ ဒတွာ-၍၊ တဿ-ထို လူ့သာမဏေ၏၊ သန္တကံ-ဥစ္စာကို၊ ကတွာ-၍၊ ပရိဘုဒ္ဓိတမ္ပ-သုံးဆောင်ရာ၏၊ တတြ-ထိုသို့ လူ့သာမဏေ၏ ဥစ္စာပြု၍ သုံးဆောင်ရာ၌၊ ဣဒံ- ကား၊ ဝတ္ထု- ဝတ္ထုတည်း၊ ဝိနယဓရ ပါမောက္ခော-ဝိနည်းမိရ်တို့၏ ပါမောက္ခဖြစ်သော၊ ကရဝိကတိဿထွေရော- ကရဝိကတိဿထေရ်သည်၊ မဟာသိဝထွေရဿ-မဟာသိဝထေရ်၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ အဂမာသိ ကိရ-ကြွတော်မူသတတ်၊ သော-ထို ကရဝိကတိဿ ထေရ်သည်၊ ဒီပါလောကေန-ဆီမီးရောင်ဖြင့်၊ သပ္ပိကုမ္ဘံ-ထောပတ်အိုးကို၊ ပဿိတွာ-မြင်၍၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ဧတံ-အဲဟို အိုးသည်၊ ကိ- ဘာအိုးပါနည်း?၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိ-မေးပြီ။

ဖျက်ပြီးလတ်သော် ကပ္ပိယကုဋိ ပျက်တော့၏၊ အခြင်ရနယ်လောက်သာ ကျန်ရဲဖြင့် ကပ္ပိယကုဋိ အဖြစ်ကို မစောင့်ရှောက်နိုင်တော့၊ အခြင်ရနယ်တို့၏ အထက်၌ "ပက္ခပါသကမဏ္ဍလံ" ဟု ခေါ်သော ဝမ်းဘဲတောင် ခေါင်အုပ်-ခေါင်ချုပ် အဝန်းအဝိုင်း ကျန်နေသေးလျှင် ထို အဝန်းအဝိုင်းက မိုးမစွပ်အောင် အနည်းငယ် တားနိုင်သောကြောင့် ကပ္ပိယကုဋိအဖြစ်မှ မစွန့်အောင် စောင့်နိုင်သေး၏၊ ["အဝန်းအဝိုင်း" ဟု ရာ၌ ခေါင်အုပ်၏ ဝဲယာနစ်ဖက်တွင် တစ်ဖက်တစ်ဖက်၌ အခြင်ရနယ် သုံးခု၏ အထက်က မပျက်သော အမိုးကို "ပက္ခပါသကမဏ္ဍလံ" ဟု ဆိုသတတ်၊ ပက္ခပါသကမဏ္ဍလန္တိ ဧကသ္မိံ ပသေေ တိဏ္ဍံ ဂေါပါနသိနံ ဥပရိ ဌိတတိဏပဏ္ဍာဒိစ္စဒနံ ဝုစ္စတိ၊-ဝိမတိ၊] ထိုမျှလောက် အမိုးရှိနေသေးလျှင် အောက်က တင်ပျဉ်ခွေ၍ ကမ္မဋ္ဌာန်း ထိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မိုး မစွပ်အောင် စောင့်ရှောက်နိုင်လောက်သည်-ဟုလို။

ပလ္လင်္ကေန နိသိန္နဿ၊ ဇာဏုကေ နာဘိဝဿတိ၊
အလံ ဖာသု ဝိဟာရာယ၊ ပဟိတတ္ထဿ ဘိက္ခုနော။

တိသနိပါတ်၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရဂါထာ။

ထေရော- မဟာသီဝထေရ်သည်၊ အာဂုသော- ငါ့ရှင်၊ လူဒဒိဝသေ-
 ခေါင်းပါးရာနေ၌၊ သပ္ပိနာ-ထောပတ်ဖြင့်၊ ဘုဇ္ဇနတ္ထာယ-စားခြင်းအကျိုးငှာ၊
 ဂါမတော-မှ၊ သပ္ပိကုဗ္ဘော-ကို၊ အာဘာဘော-ဆောင်ယူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊
 အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ တတော-ထိုမှ နောက်၌၊ နံ-ထို မဟာသီဝထေရ်ကို၊
 တိဿတ္ထေရော-သည်၊ ဘန္တေ ... န ဝဋ္ဋတိ- မအပ်ပါ၊ ဣတိ အာဟ-
 လျှောက်ပြီ၊ [ထောပတ်က သတ္တာဟကာလိက ဖြစ်သော်လည်း ဆွမ်းဖြင့်ရော၍
 စားသောက်သောအခါ ယာဝကာလိကဘက်၌ ပါသွားသောကြောင့် မုခသန္နိမိ
 ဖြစ်၍ မအပ်ပါ-ဟု လျှောက်သည်၊] ထေရော-မဟာသီဝထေရ်သည်၊ ပုန
 ဒိဝသေ-နောက်တစ်နေ့၌၊ ပမုခေ-အဦးစမှန်၌၊ နိက္ခိပါပေသိ-ထားစေပြီ၊
 တိဿတ္ထေရော- သည်၊ ပုန- တစ်ဖန်၊ ဧကဒိဝသေ- တစ်ရက်သောနေ့၌၊
 အာဂတော-လာသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တံ-ထိုထောပတ်အိုးကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ တထေဝ-
 ထို့အတူသာလျှင်၊ ပုစ္ဆိတွာ-၍၊ ဘန္တေ၊ သဟသေယျပုဟောနကန္တာနေ-
 သဟသေယျ ဖြစ်လောက်သော အရပ်၌၊ ထပေတုံ-ထားခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-
 မအပ်ပါ၊ ဣတိ အာဟ-ပြီ၊ [အဦးစမှန် ဖြစ်သော်လည်း အပေါ်က အမိုးရှိ၍
 ဆောင်မဘက်က အကာရှိနေ၏၊ ထို့ကြောင့် စမှန်ထိပ် တစ်ဖက်ဖက်က အကာ
 ရှိနေလျှင် သဗ္ဗစ္ဆန္တုပပုပရိစ္ဆန္တု ဖြစ်နိုင်ရကား သဟသေယျလောက်သည်။]

ထေရော-မဟာသီဝထေရ်သည်၊ ပုနဒိဝသေ၊ ဗဟိ-သို့၊ နိဟရာပေတွာ-
 ထုတ်ဆောင်စေ၍၊ နိက္ခိပါပေသိ-ထားစေပြီ၊ တံ-ထိုထောပတ်အိုးကို၊ စောရာ-
 သူခိုးတို့သည်၊ ဟရိသု-ဆောင်ယူကုန်ပြီ၊ သော-ထို မဟာသီဝထေရ်သည်၊
 ပုန-တစ်ဖန်၊ ဧကဒိဝသေ-၌၊ အာဂတံ-လာသော၊ တိဿတ္ထေရ်-ကို၊ အာဟ-
 ပြီ၊ (ကိံ) အာဂုသော၊ တယာ-သည်၊ န ဝဋ္ဋတိတိ-မအပ်ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-
 ပြောဆိုအပ်သော၊ သော ကုဗ္ဘော-ထို ထောပတ်အိုးကို၊ ဗဟိ-၌၊ နိက္ခိတ္တော-
 ထားအပ်သည်၊(ဟုတွာ)၊ စောရေဟိ-တို့သည်၊ အာဟတော-ခိုးဆောင်အပ်ပြီ၊
 ဣတိ (အာဟ)၊ တတော-ထိုမှနောက်၌၊ နံ-ထို မဟာသီဝထေရ်ကို၊ တိဿ
 ဣတ္ထေရော အာဟ၊ (ကိံ) ဘန္တေ၊ အနုပသမ္ပန္နဿ-အား၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်
 သည်၊ အဿ နန-ဖြစ်ရာသည် မဟုတ်ပါလော၊ ဟိ-မှန်၊ အနုပသမ္ပန္နဿ-အား၊

အနုပသမ္ပန္နဿ ။ပ၊ အဿ၊ ။အနုပသမ္ပန္နဿ ဒါတဗ္ဗော အဿာတိအာဒိနာ
 ဣက္ခိယကုဋိယံ ဝုတ္တမိ အနုပသမ္ပန္နဿ ဒိဇေ ကပ္ပိယံ ဟောတိ၊ သာပေက္ခဒါနဗျတ္တ
 ဝိပဿိ၊ ပဋိဂ္ဂဟာဏံ ဝိယ(အကပ်ခံအပ်သော ဝတ္ထုကဲ့သို့) န ဟောတိတိ ဒဿတိ၊-ဝိမတိ၊

ဒတွာ-ပေးပြီး၍၊ တဿ-ထို လူ့၊ သာမဏေ၏၊ သန္တကံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ ပရိဘူဒ္ဓိတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်ပါ၏၊ ဣတိ(အာဟ)၊ ဣတိ (ဣဒံ)-ကား၊ (ဝတ္ထု-တည်း၊) [ဤ ဝတ္ထု၌ “န န ဘန္တေ” စသော စကားရပ်သည် သက်သေ ပြလိုရင်း ဖြစ်သည်။]

၂၉၆-၉။ မေဏှကဝတ္ထု-မေဏှကသူဌေး၏ ဝတ္ထုသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင် ထင်ရှားသည်သာ၊ အပိ စ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ ဧတ္ထ-ဤ မေဏှကဝတ္ထု၌၊ အနုစာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဂေါရသေတိ-ဟူသော ပါဠိ၌၊ (အတ္ထော၌ စပ်၊) ပဉ္စ-နံသော၊ ဂေါရသေ-နွား၏အရသာတို့ကို၊ (နွားမှဖြစ်သော အရသာတို့ကို) ဝိသု-သီးခြား၊ ပရိဘောဂေန-သုံးဆောင် စားသောက်ဖွယ်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ပရိဘူဒ္ဓိတုံပိ - သုံးဆောင်ခြင်းငှာလည်း၊ အနုစာနာမိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ဆွမ်းစားရင်း ရောစားမှ အပ်သည်မဟုတ်၊ သီးခြားလည်း စားကောင်းသည်-ဟူလို၊] ပါထေယျံ ပရိယေသိတုန္တိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ကေစိ-အချို့လူတို့သည်၊ (ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမတို့သည်၊) သယမေဝ-မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်သာ၊ ဥတွာ-သိ၍၊ (အလိုက်သိ၍၊) သစေ ဒေန္တိ-အကယ်၍ လှူကုန်အံ့၊ ဣစ္စေတံ-ဤသို့ လှူခြင်းသည်၊ ကုသလံ-ကောင်း၏၊ နော စေ ဒေန္တိ-အကယ်၍မလှူကုန်အံ့၊ (ဝေသတိ)၊ ဉာတိပရိဝါရိတဋ္ဌာနတော ဝါ-ဆွေမျိုးတော်သူ၊ ဖိတ်မန်သူတို့၏ အထံမှသော်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခာစာရ ဝတ္ထေန ဝါ-ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်းဟူသော ကျင့်ဝတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပရိယေသိတဗ္ဗံ-ရှာမှီးထိုက်၏၊ တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အလဘန္တေန-မရသော ရဟန်းသည်၊ အညာတိကအပဝါရိတဋ္ဌာနတော-ဆွေမျိုးမတော်သူ၊ မဖိတ်မန်သူတို့၏ထံမှ၊ ယာစိတွာပိ-တောင်း၍လည်း၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူထိုက်၏၊

အကပ်ခံအပ်ပြီး ဝတ္ထုကို လူ့၊ သာမရဏအား စွန့်သောအခါ အနုပေက္ခဝိသဇ္ဇန အဖြစ်ဖြင့် စွန့်မှ နောက်တစ်နေ့၌ စားကောင်း၏ဟု အယူရှိသောကြောင့် ထို အကပ်ခံခြင်းနှင့် မတူကြောင်း သာပေက္ခဝိသဇ္ဇနလည်း ဤနေရာ၌ အပ်ကြောင်းကို ဆိုသည်၊ သာရတ္ထု၌ကား-“နောက်တစ်နေ့ စားရန် ဖြစ်သော်လည်း (ငဲ့ကွက်မှုရှိသော စွန့်ခြင်းအားဖြင့်) အကပ်ခံခြင်းကို စွန့်လိုက်လျှင် အပ်၏”ဟု ယူ၏။

ဘိက္ခာစာရဝတ္ထေန ဝါ။ ။ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာ၌ ထိုထို အိမ်ပေါက်ဝယ် ရပ်၍ ဆွမ်းကို ရှာမှီးရသကဲ့သို့ လမ်းစာရိက္ခာ ရှာရာ၌လည်း ဉာတိ၊ ပဝါရိတတို့ အထံမှ

ဧကဒိဝသေန-တစ်နေ့ဖြင့်၊ ဂမနိယေ-သွားထိုက်သော၊ မဂ္ဂေ-လမ်း၌၊ ဧကဘတ္တတ္တယ-တစ်ထပ်စာ ဆွမ်းအကျိုးငှာ၊ ပရိယေသိတဗ္ဗံ-ရှာမှီးထိုက်၏၊ ဒီယေ-ရှည်သော၊ အဒ္ဓါနေ-ခရီး၌၊ ယတ္တကေန- အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသော ရိက္ခာဖြင့်၊ ကန္တာရံ-ခရီးခဲကို၊ နိတ္ထရတိ-လွန်မြောက်နိုင်၏၊ တတ္တကံ-ထိုမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ရိက္ခာကို၊ ပရိယေသိတဗ္ဗံ-၏။

ကေတိယဇဉ်လဝတ္ထုကထာ

၃၀၀။ ကာဇေဟိ ဂါဟာပေတွာတိ-ကား၊ ပဉ္စဟိ ကာဇေတေဟိ-ငါးရာ သော ထမ်းပိုးတို့ဖြင့်၊ သုသင်္ခတဿ-ကောင်းစွာ စီမံအပ်သော၊ ဗဒရပါနဿ-ဇီးဖျော်ရည်၏၊ ကုဋသဟဿံ-အိုးပေါင်း တစ်ထောင်ကို၊ ဂါဟာပေတွာ-ယူစေပြီး၍၊ (ဥပသကံမိ၌ စပ်) ဧတသ္မိံ ၊ပေ၊ ကတွာတိ-ကား၊ ဘိက္ခဝေ-ဘိက္ခုတို့၊ သာဓု-သာဓု၊ ပါနံ-ဖျော်ရည်ကို၊ အပိဝန္တော-မသောက်ကြကုန်သော၊ (ပင်ကိုက မသောက်ဘဲ မြတ်စွာဘုရား ခွင့်ပြုတော်မူမှ သောက်ကြသည်ကို ဆိုလိုသည်) တုမေ-တို့သည်၊ သမဏဿ ဂေါတမဿ-၏၊ သာဝကာ-တို့သည်၊ ပစ္စယဗာဟုလ္လိကာ-ပစ္စည်းတို့၏ များကုန်သည်၏အဖြစ် အကျိုးငှာ

မရလျှင်၊ သို့မဟုတ် မပြောလိုလျှင် ဆွမ်းရပ်သကဲ့သို့ ထိုထို အိမ်၌ ရပ်၍ “ဘာ အလိုရှိပါတုန်း?” ဟု လျှောက်သောအခါ ခရီးသွားစရာရှိ၍ “ဆန် အလိုရှိသည်၊ ဆီ အလိုရှိသည်” ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပြောဆို၍ ရှာမှီးခြင်းကို “ဘိက္ခာစာရဝတ္ထေန ဝါ ပရိယေသိတဗ္ဗံ” ဟု ဆိုသည်။ ထို “ဆီ” စသည်ကိုလည်း နက်ဖြန် ချက်စားဖို့ရာ ဖြစ်လျှင် ရဟန်းကိုယ်တိုင် မကိုင်ယူကောင်း၊ အိမ်ထဲသို့ ဝင်ထိုင်၍ အိမ်ရှင်က မမေးဘဲ ဆန်လိုချင်သည်၊ ဆီလိုချင်သည်ဟုလည်း မပြောကောင်း၊ ဆွမ်းရပ်သလိုသာ ရပ်ကောင်းသည်။ မေးမှလည်း ပြောကောင်းသည်ဟု မှတ်ပါ။ ထိုသို့ ဆွမ်းရပ်သလို ရပ်၍ မရနိုင်လျှင် တိုက်ရိုက်ပင် တောင်းဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူသည်။ သို့သော် တစ်နေ့ ခရီးဖြစ်လျှင် တစ်နေ့စာသာ တောင်းရမည်။ [ဆီ၊ ဆန် စသော ရိက္ခာသာမက မီးရထားလက်မှတ်၊ သင်္ဘောလက်မှတ်ကိုလည်း ဆွမ်းရပ်သလို ရပ်၍ အလှူခံ ကောင်း၏။ ငွေကိုသံ တားမြစ်တော်မူသည်။]

ကျင့်ကြကုန်၏။ ဣတိ ဝါဒံ-ဤသို့ ပြောဆိုကြောင်း စကားကို၊ ဝါ-ပြောဆို စွပ်စွဲခြင်းကို၊ န ဥပ္ပာဒယိတ္ထ-မဖြစ်စေလိုက်ကြကုန်၊ စ-သည်သာမကသေး၊ မယိ-ငါဘုရား၌၊ (ငါဘုရားအပေါ်၌) ဂါရဝံ-လေးစားခြင်းကို၊ အကတ္ထ-ပြုလိုက်ကြကုန်ပြီ၊ မမ စ-ငါဘုရား၏လည်း၊ တုမေသု-သင်တို့၌၊ (သင်တို့အပေါ်၌) ဂါရဝံ-ကို၊ ဇနယိတ္ထ-ဖြစ်စေလိုက်ကြကုန်ပြီ၊ ဣတိ-လျှင်၊ ဝေါ-သင်တို့၏ (အပေါ်၌)၊ အဟံ-သည်၊ ဣမိနာ ကာရဏေန-ဤ အကြောင်းကြောင့်၊ (ပစ္စည်းလေးပါးကို မမက်မောခြင်းဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်) သုဠ-လွန်စွာ၊ ပသန္နော-ကြည်ညိုတော်မူ၏၊ (ကျေနပ်တော်မူ၏)၊ ဣတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ဓမ္မိ-တရားရှိသော၊ ကထံ-စကားကို၊ ကတွာ-၍၊ အနုဇာနာမိ ဝေ၊ ပါနာနိတိအာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ။

တတ္ထ-ထို အနုဇာနာမိ ဝေ၊ ပါနာနိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ အပ္ပပါနန္တိ-ကား၊ အာမေဟိ ဝါ-အစိမ်းသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပက္ကေဟိ ဝါ-အမှည့်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အမ္မေဟိ-သရက်သီးတို့ဖြင့်၊ ကတပါနံ-ပြုအပ်သော ဖျော်ရည်တည်း၊ [“အပ္ပေဟိ+ကတံ+ပါနံ အပ္ပပါနံ”ဟု ပြု၊] တတ္ထ-ထို အစိမ်းအမှည့်တို့တွင်၊ အာမေဟိ-စိမ်းသော သရက်သီးတို့ဖြင့်၊ ကရောဇ္ဇေန-ပြုသော ရဟန်းသည်၊ အမ္မတရဏာနိ-သရက်သီးနုတို့ကို၊ ဘိန္နိတွာ-ခွဲ၍၊ (ဖျစ်ချေ၍)၊ ဥဒကေ-ရေ၌၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ အာတပေ-နေပူ၌၊ အာဒိစ္စပါကေန- နေဖြင့် ချက်ခြင်းအားဖြင့်၊ ပစိတွာ- ချက်ပြီး၍၊

ကရောဇ္ဇေန ဝေ၊ ပနိဿာဝေတွာ။ ။ “ကရောဇ္ဇေန”အရ ပြုသော ရဟန်းရ၏၊ ရဟန်းကိုယ်တိုင် ပြုသောကြောင့် မီးဖြင့် မချက်ကောင်း၊ မီးဖြင့် ချက်လျှင် သာမံပါကဒုက္ကဋ် သင့်၏၊ ထို့ကြောင့် “အာဒိစ္စပါကေန ပစိတွာ”ဟု ဆိုသည်၊ [အာဒိစ္စေန-နေဖြင့်+ပါကော-ချက်ခြင်းတည်း၊ အာဒိစ္စပါကော-ခြင်း၊ ပစိတွာ၌ ကြိယာဝိသေသနစပ်၊ အစိမ်းဖြစ်သောကြောင့် နေဖြင့် ချက်မှ သရက်သီး အရသာ ပေါ်လွင် ထင်ရှားနိုင်ရကား၊ “အာဒိစ္စပါကေန”ဟု ဆိုဟန်တူ၏၊ အမှည့်ဖြစ်လျှင်ကား ရေဖြင့် နယ်ရုံသာ၊] အဖတ်ပါနေလျှင် ဖျော်ရည် မဟုတ်သောကြောင့်“ပနိဿာဝေတွာ”ဟု ဆိုဟန် တူသည်၊ နံနက်သောက်ဖို့ ဖြစ်လျှင် မစစ်ဘဲလည်း အပ်ပါ၏၊ ဆွမ်းစသော အာမိသနှင့် ရော၍လည်း သောက်ကောင်းပါ၏။

ပရိသာဝေတွာ-စစ်ပြီး၍၊ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတေဟိ-ထိုနေ့၌ အကပ်ခံအပ်ပြီး ကုန်သော၊ မဇသက္ကရကပ္ပူရာဒိဟိ-ပျားရည်၊ သကြား၊ ပရုပ် အစရှိသည်တို့နှင့်၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ (ရောစပ်၍) ကာတပ္ပ-ရာ၏၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော သရက်သီးဖျော်ရည်သည်၊ ပုရောဘတ္တမေဝ- နံနက်အခါ၌သာ၊ ကပ္ပတိ-အပ်၏၊ ပန-ကား၊ အနုပသမ္ပန္နေဟိ-လူ့သာမဏေ တို့သည့်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော သရက်သီးဖျော်ရည်ကို၊ လဘိတွာ-ရ၍၊ ပုရောဘတ္တံ-၌၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-အကပ်ခံအပ်သည်၊ (သမာနံ)၊ ပုရောဘတ္တံ-၌၊ သာမိသပရိဘောဂေနာပိ-အာမိသနှင့် တကွဖြစ်သော သုံးဆောင်ခြင်းဖြင့်လည်း၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ပစ္စာဘတ္တံ-ဆွမ်းစားရာ ကာလ၏ နောက်အဖို့၌၊ (နေလွဲအခါ၌) နိရာမိသပရိဘောဂေန-အာမိသနှင့် မရောသော သုံးဆောင်ခြင်းဖြင့်၊ ယာဝ အရုဏဂ္ဂမနာ-အရုဏ်တက်သည်တိုင်အောင်၊ ဝဇ္ဇတိယေဝ-သည်သာ၊ သဗ္ဗ ပါနေသု-အလုံးစုံသော ဖျော်ရည်တို့၌၊ (ဓမ္မပါန စသော ကြွင်းသော ဖျော်ရည် တို့၌) ဧသ(ဧသော)-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော-သိကြောင်း အစီအရင်တည်း။

ပန-ဆက်၊ တေသု-ထို ကြွင်းသောဖျော်ရည်တို့တွင်၊ ဓမ္မပါနန္တိ-ကား၊ ဓမ္မုပလေဟိ- သပြေသီးတို့ဖြင့်၊ ကတပါနံ- ပြုအပ်သော ဖျော်ရည်တည်း။

တဒဟု ယေ၊ ကပ္ပတိ။ ။ ရှေးနေ့တို့၌ အကပ်ခံထားသော မဇသက္ကရ စသည်တို့နှင့် မရောကောင်း၊ ရောလျှင် ယနေ့မှ အကပ်ခံအပ်သော သရက်သီးလည်း မုခသန္တိမိ ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် **“တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတေဟိ”** ဟု ဝိသေသန ပြုသည်၊ ဤ ပြခဲ့သော အစီအစဉ်ဖြင့် ရဟန်းကိုယ်တိုင် ပြုအပ်သော ဖျော်ရည်သည် မွန်းမတည့်မီ နံနက်၌သာ အပ်၏၊ **“ပုရောဘတ္တမေဝ”** ၌ **“ဧဝံ”** ဖြင့် မွန်းလွဲသည်မှ စ၍ ပစ္စာဘတ္တ၌ မအပ်ဟု ကန့်၊ ဘာကြောင့်နည်း?၊ သရက်သီးကို အကပ်ခံထားပြီး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ [နံနက်၌ အကပ်ခံအပ်သော ယာဝကာလိက (သရက်သီး စသော) ဝတ္ထုသည် ပစ္စာဘတ္တ၌ မစားသောက်ကောင်း၊ ထို့ကြောင့် **“ညနေ၌ ရဟန်း ကိုယ်တိုင် သရက်သီး၊ လိမ္မော်သီး၊ မန်ကျည်းသီး စသည်ကို အကပ်ခံ၍ ဖျော်ရည် မလုပ်ကောင်း”** ဟု သတိပြုပါ။]

အနုပသမ္ပန္နေဟိ ယေ၊ ဝဇ္ဇတိယေဝ။ ။ ပြခဲ့သော အစီအစဉ်ဖြင့် လူ့သာမဏေ တို့ ပြုအပ်သော ဖျော်ရည် ဖြစ်လျှင်ကား နံနက်၌ အကပ်ခံပြီးလျှင် ထို နံနက်၌ ဆွမ်း၊ မုန့်စသော အာမိသတို့နှင့် ရော၍လည်း စားကောင်း၊ ယခုအခါ ထောပတ်ဆွမ်း ကပ်ရာ၌ ဂူလဘတ်ရည်များကို သောဇွန်သကဲ့သို့တည်း၊ ပစ္စာဘတ္တ၌ကား ဆွမ်းစသော အာမိသနှင့် မရောစေဘဲ ယာမကာလိက ထုံးစံအတိုင်း သောက်ကောင်း၏။

စောစပါနန္ဒိ-ကား၊ အဋ္ဌိကေဟိ-အစေ ရှိကုန်သော၊ ကဒလိဖလေဟိ-
 တောငှက်ပျောသီးတို့ဖြင့်၊ ကတပါနံ-တည်း၊ **မောစပါနန္ဒိ**-ကား၊ အနဋ္ဌိကေဟိ-
 အစေ မရှိကုန်သော၊ ကဒလိဖလေဟိ-အိမ်ငှက်ပျောသီးတို့ဖြင့်၊ ကတပါနံ-
 တည်း၊ **မဓုပါနန္ဒိ**-ကား၊ မဓုကာနံ-သစ်မည်စည်သီးတို့၏၊ (မယ်ဇယ်သီး
 တို့၏)၊ စာတိရသေန-ဖြစ်မြဲတိုင်းသော အရည်ဖြင့်၊ (ရေမပါသော ပင်ကို
 အသီးရည်ဖြင့်)၊ ကတပါနံ-တည်း၊ ပန-ဆက်၊ တံ-ထို သစ်မည်စည်သီး
 ဖျော်ရည်သည်၊ ဥဒကသမ္ဘိန္နံ-ရေဖြင့်ရောစပ်သည်၊ (သမာနံ-ဖြစ်လတ်သော်၊
 ဝါ-မှ)၊ ဝဋ္ဋတိ၊ သုဒ္ဓံ-ရေနင့်မဖက် သက်သက်သော သစ်မည်စည်သီးဖျော်ရည်
 သည်၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ **မုဒ္ဒိကပါနန္ဒိ**-ကား၊ မုဒ္ဒိကာ-မုဒရက်သီးတို့ကို၊ (သပျစ်သီး
 တို့ကို)၊ ဥဒကေ-၌၊ မဒ္ဒိတွာ-နယ်၍၊ အမ္မပါနံ ဝိယ-သရက်သီးဖျော်ရည်ကဲ့သို့၊
 ကတပါနံ-တည်း၊ **သာလူကပါနန္ဒိ**-ကား၊ ရတ္တပ္ပလနီလုပ္ပလာဒီနံ-ကြာနီ
 ကြာညို အစရှိသည်တို့၏၊ သာလူကေ-ကြာစွယ်တို့ကို၊ မဒ္ဒိတွာ-၍၊ ကတပါနံ-
 တည်း၊ **ဖာရသကပါနန္ဒိ**-ကား၊ ဖာရသကဖလေဟိ-ဖက်သက်သီးတို့ဖြင့်၊
 အမ္မပါနံ ဝိယ-ကဲ့သို့၊ ကတပါနံ-ပြုအပ်သော ဖျော်ရည်တည်း၊ [ဤ ဖက်သက်
 သီးကို **“မြရာသီး”**ဟူသော အမည်ဖြင့် ရခိုင်ပြည်၌ တွေ့ရသတတ်၊
 မြန်မာပြည်၌လည်း အနည်းငယ် ရှိ၏၊ ထို အသီးမှာ မြန်မာပြည် အထက်ပိုင်း၌
 ဘောင်ဗဲသီးလောက် ရှိ၏၊] အဋ္ဌ-ရှစ်မျိုးကုန်သော၊ ဣမာနိ ပါနာနိ-ဤ
 ဖျော်ရည်တို့သည်၊ သီတာနိပိ-အေးသော ဖျော်ရည်တို့သည်လည်းကောင်း၊
 (ရေအေးဖြင့် ပြုအပ်သော ဖျော်ရည်တို့သည်လည်းကောင်း)၊ အာဒိစ္စပါကာနိပိ-
 နေဖြင့် ချက်အပ်သော ဖျော်ရည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋန္တိ - နံ၏၊
 အဂ္ဂိပါကာနိ-မီးဖြင့် ချက်အပ်သော ဖျော်ရည်တို့သည်၊ န ဝဋ္ဋန္တိ-နံ။

မဓုကပါနံ။ ။ သစ်မည်စည်သီးကို (မယ်ဇယ်သီးကို) ဖျော်ရည်လုပ်ရာဝယ်
 ရေ၌ မနယ်ဘဲလည်း အရည်ထွက်နိုင်သောကြောင့် **“စာတိရသေန”**ဟု ဆိုသည်၊
 [ယောဇနာ၌ကား မဓုသက္ကရ စသည်တို့ဖြင့် မရောဘဲ ပြုအပ်သည်ကို **“စာတိရသ”**ဟု
 ဆို၏၊] **“ရေ ရောမှ အပ်သည်”**ဟူသော စကားကား ပစ္စာဘတ္တ၌ ယာမကာလိက
 အဖြစ်ဖြင့် သောက်ဖို့ရန်ဆိုသော စကားတည်း၊ နံနက်ပိုင်း ဖြစ်မှ အသီးကိုပင်
 စားကောင်းရကား ရေ မရောဘဲ မသောက်ကောင်းစရာ မရှိပါ။

မဓုမုဒ္ဒိကသာလူက၊ စောစမောစမ္မေဗျက်၊
ဖာရသံ နာသဂ္ဂိသန္တတ္တံ၊ သဗ္ဗံ တံ ယာမကာလိကံ။-ခုဒ္ဒသိက္ခာ။

ညောင်ဖလရသန္တိ-ကား၊ သတ္တန္တ-ခုနစ်မျိုးကုန်သော၊ ညောနံ-စပါးတို့၏၊ ဖလရသံ-အသီး၏ အရည်ကို၊ (ဆန်ဆေးရည်၊ ထမင်းရည်ကို၊ ထပေတွာ၌ စပ်၊) **သာကရသန္တိ**-ကား၊ ပက္ကသာကရသံ-ချက်အပ်သော ဟင်းရွက်၏ အရည်ကို၊ (ထပေတွာ၌ စပ်၊) ဟိ-မှန်၊ (ပက္ကသာကရသံကို ချန်ထားခြင်းသည် မှန်၏၊ ထို အရည်ကား ညဉ့်အခါ၌ မသောက်ကောင်း၊) ယာဝကာလိက ပက္ကာနံ-ယာဝကာလိကအရွက်တို့၏၊ (ဟင်းချက်၍ စားကောင်းသော အရွက်တို့၏၊) ပုရောတ္တယေဝ-နံနက်အခါ၌သာ၊ ရသော-အရည်သည်၊ ကပ္ပတိ-အပ်၏၊ ယာဝဇီဝိကာနံ - ယာဝဇီဝိက ဖြစ်ကုန်သော၊ (ပက္ကာနံ ၌ စပ်၊) ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံ၍၊ ထပိတသပိအာဒိဟိ-ထားအပ်သော ထောပတ် အစရှိသည်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ပက္ကာနံ-ချက်အပ်သော အရွက်တို့၏၊ (ရသော)၊

ညောင်ဖလရသံ။ ။**တက္ကလစောဝနရသန္တိ (ဆန်ဆေးရည်ကိုလည်း) ညောင်ဖလရသော ယေဝါတိ ဝဒန္တိ**”ဟု ဋီကာရှိသောကြောင့် ဆန်ဆေးရည်ကို **“ညောင်ဖလရသံ”**ဟု ခေါ်ရာ၌ ဝဒန္တိဝါဒသာတည်း။ မူလနာမည်ရင်းမှာ ဆန်ကို ချက်ထားသော ထမင်းရည်၏ နာမည်သာ ဖြစ်သင့်၏။ ယောနော၌ကား ဆန်ဆေးရည်ကိုပင် မူလနာမည် အဖြစ်ဖြင့် ယူလေသည်။ [ထို ဆန်ဆေးရည်လည်း ညနေ မအပ်သောကြောင့် **“ညောင်ဖလရသံ”**ပင်တည်း။]

ယာဝကာလိကပက္ကာနံ။ ။မန်ကျည်းရွက်အနု စသည်ကို **“ယာဝကာလိက ပက္ကာနံ”**ဟု ဆိုသည်။ ထို အရွက်နုများကို ဟင်းရည်ချက်သလို မီးဖြင့် ချက်ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ **“ပုရောတ္တယေဝ ကပ္ပတိ”**ဟု ဆိုသည်။ မီးဖြင့် မချက်ဘဲ သာမဏေ စသည်တို့က ရေဖြင့် နယ်၍ ထို အရည်ကိုကပ်လျှင် သရက်သီးဖျော်ရည် စသည်နှင့် သဘောတူသောကြောင့် ပက္ကသာတ္တ၌လည်း အပ်ပါ၏။ ဤ အဓိပ္ပာယ်ကိုပင် **“ကုရုဗ္ဗိယံ ပန”** စသည်ဖြင့် နောက်၌ ပြလိမ့်ဦးလတ္တံ့။

ယာဝဇီဝိကာနံ ။**ပ၊ ကပ္ပတိ**။ ။မန်ကျည်းရွက် အကြမ်း၊ ကင်မွန်းရွက် အကြမ်း၊ ပြည်ပန်းညိုရွက် အကြမ်းစသော ဟင်းချက်၍ စားရိုး မဟုတ်သော အရွက်ကြမ်းများကို အကပ်ခံထားသော ထောပတ်စသည်နှင့် ရော၍ ကိုယ်တိုင် ချက်ကောင်း၏။ သာမပါက မဖြစ်။ **“ထို ရော၍ ချက်အပ်သော ဟင်းရွက်အကြမ်း၏ အရည်သည် ခုနစ်ရက် အပ်၏”**ဟုရာ၌ ထောပတ်စသော သတ္တဟကာလိကဝတ္ထုက ထို ရောရာနေ၌ အကပ်ခံထားသော ဝတ္ထုဖြစ်မှ ခုနစ်ရက် အပ်သည်။ အကပ်ခံပြီး၍ တစ်ရက်၊ နှစ်ရက် စသည်ကြာမှ ရောလျှင် လွန်ခဲ့သော ရက်ကို နတ်၍ ထောပတ် စသည်၏ ကျန်သမျှ ရက်အတိုင်းသာ အပ်သည်ဟု မှတ်ပါ။ ထောပတ် စသော သတ္တဟကာလိက မပါဘဲ ရေသက်သက်ဖြင့် ချက်လျှင် ယာဝဇီဝိက အရွက်ရည် ဖြစ်သောကြောင့် တစ်သက်လုံး အပ်သည်ဟု အဋ္ဌကထာ ဆိုသည်။

သတ္တာဟံ-ပတ်လုံး၊ ကပ္ပတိ၊ ပန-ဆက်၊ သုဒ္ဓဉဒကေန-သက်သက်သော
 ရေဖြင့်၊ (ထောပတ်စသော သတ္တာဟကာလိကဝတ္ထု မပါသောရေဖြင့်၊) သစေ
 ပစတိ-အံ၊ (ဒေံ သတိ)၊ ယာဝဇီဝမ္ပိ-အသက်ထက်ဆုံးလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-
 ဗျတိရိက်၊ ခီရာဒိဟိ-နို့ရည် အစရှိသည်တို့နဟင်၊ သဒ္ဓိံ ပစိတံ န ဝဋ္ဋတိ၊
 အညေဟိ-တစ်ပါးသော ဝတ္ထုတို့နှင့်၊ (ခီရ စသည်တို့မှ တစ်ပါးသော ယာဝ
 ကာလိကဝတ္ထုတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ)၊ ပက္ကမ္ပိ-ချက်အပ်သော ဟင်းရွက်ရည်သည်လည်း၊
 ညာကရသသချံမေဝ-ညာကရသဟု သော အရေအတွက်သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ-
 ရောက်၏၊ ပန-ဝါဒန္တရ၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ ယာဝကာလိကပတ္တာနမ္ပိ-ယာဝ
 ကာလိက အရွက်တို့၏လည်း၊ သီတောဒကေန-ရေအေးဖြင့်၊ မဒ္ဓိတွာ-၍၊
 ကတရသော ဝါ-ပြုအပ်သော အရည်သည်လည်းကောင်း၊ အာဒိစ္စပါကော
 ဝါ-နေဖြင့် ချက်အပ်သော အရည်သည်လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ ပုတ္တံ။

ထပေတွာ မဓကပုပ္ဖရသန္တိ ဧတ္တ-၌၊ မဓကပုပ္ဖရသော-သစ်မည်စည်ပွင့်၏
 အရည်သည်၊ အဂ္ဂိပါကော ဝါ-မီးဖြင့် ချက်အပ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-
 ဖြစ်စေ၊ အာဒိစ္စပါကော ဝါ-နေဖြင့် ချက်အပ်သည်မူလည်း၊ (ဟောတု)၊
 ပစ္ဆာဘတ္တံ-နေလွဲအခါ၌၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပုရောတ္တမ္ပိ-နံနက်အခါ၌လည်း၊ ယံ
 ပါနံ-အကြင် ဖျော်ရည်ကို၊ (သစ်မည်စည်ပွင့် အရည်ကို)၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊
 မန္တံ-သေရည်ကို၊ ကရောန္တိ-ပြုတတ်ကြကုန်၏၊ သော-ထို အရည်သည်၊
 အာဒိတော-အစမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ [သေရည်လုပ်မည် ဖြစ်သောကြောင့်
 အစမှ စ၍ မအပ်-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ မဓကပုပ္ဖံ-သစ်မည်စည်ပွင့်သည်၊
 (ဝဋ္ဋတိ၌ စပ်)၊ ဝါ-ကို၊ (န ကရောန္တိ၌ စပ်)၊ အလ္လံ ဝါ-စိုသော အပွင့်သည်
 လည်းကောင်း၊ သုက္ကံ ဝါ-ခြောက်သော အပွင့်သည်လည်းကောင်း၊ ဘန္တိတံ ဝါ-

---

ခီရာဒိဟိ ၊ပေ၊ ဂစ္ဆတိ။ ။ “ခီရာဒိဟိ” ၌ အာဒိဖြင့် သတ္တာဟကာလိက
 မဟုတ်သော ဒဓိတက္က ဟူသော ယာဝကာလိက ဂေါရသတို့ကို ယူ၊ ထို ခီရ စသော
 ဝတ္ထုက ယာဝကာလိက ဖြစ်သောကြောင့် ပစ္ဆာဘတ္တံ၌ သောက်ဖို့ရန် ဟင်းရွက်ရည်ကို
 ကြိုချက်ရာ၌ ထို ခီရ စသည်နှင့် ရော၍ မချက်ကောင်း၊ ခီရ စသည်မှ တစ်ပါးသော
 ယာဝကာလိကဝတ္ထုများကို “အညေဟိ”အရ ယူပါ၊ ထို ဝတ္ထုများနှင့် ရော၍
 ကြိုချက်လျှင်လည်း “ထပေတွာ ညာကရသံ”ဟု ပါဠိတော်၌ ပယ်အပ်သော
 (ဟင်းရွက်ရည်) ဟုပင် ခေါ်ရသည်၊ [ဤ ဝါကျ၌ စာနေ မကောင်းလှ။]

လှော်အပ်သော အပွင့်သည်လည်းကောင်း၊ တေန-ထို သစ်မည်စည်ပွင့်ဖြင့်၊ ကတဖာဏိတံ ဝါ-ပြုအပ်သော တင်လဲသည်လည်းကောင်း၊ [သစ်မည်စည် ပွင့်ကို အရည်ညစ်၍ ထို အရည်ကို နေလှန်းသောအခါ တင်လဲရည်ကဲ့သို့ ဖြစ်သွား၏၊] ယတော-အကြင် အခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ မဒ္ဒ-ကို၊ န ကရောန္တိ- ကုန်၊ (တတော ပဋ္ဌာယ)၊ တံ သဗ္ဗ-ထို အလုံးစုံသည်၊ ပုရောတ္တံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဥစ္ဆာရသော-ကြံရည်သည်၊ နိက္ကသဋ္ဌော-အဖတ် မရှိသည်၊ (သမာနော)၊ ပစ္စာဘတ္တံ- ဌ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ [ညနေ သောက်ကောင်းသော အနေအားဖြင့် အရည်အချင်း တူသောကြောင့် ယာမကာလိက အရည်တို့ကို ပြရာ၌ ရော၍ မိန့်တော်မူသည်၊ အဖတ် မပါသော ကြံရည်ကား သတ္တာဟကာလိကသာ တည်း၊-ဝိမတိ၊] ဣတိ-လျှင်၊ ပါနာနိ-ပျော်ရည်တို့ကို၊ အနုဇာနန္တေန- ခွင့်ပြုတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ စတ္တာရော-လေးမျိုးကုန်သော၊ (အသီး၊ အရွက်၊ အပွင့်၊ ကြံရည်အားဖြင့် လေးမျိုးကုန်သော) ဣမေပိ ရသာ-ဤ ရသာရည်တို့ကိုလည်း၊ အနုညာတာ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ [ဤခွင့်ပြုချက်အရ မန်ကျည်းပျော်ရည် စသည်တို့ကို ပါန၌ သွင်းယူနိုင်သည်၊] အဂ္ဂိဟုတ္တမုခါ ယညာတိအာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ အဂ္ဂိဟုတံ-မီးပူဇော်ခြင်းသည်၊ သေဋ္ဌံ-အမြတ်ဆုံး တည်း၊ အဂ္ဂိဟုတံ-သည်၊ မုခံ-ပဓာနတည်း၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အဂ္ဂိဟုတ္တံ ။ပ၊ ဟောတိ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “အဂ္ဂိဟုတ္တမုခါ ယညာတိအာဒိသု အဂ္ဂိဟုတံ သေဋ္ဌံ၊ အဂ္ဂိဟုတံ မုခံတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ”ဟု တွေ့ရ၏။ ထို ပါဠိသည် မကောင်းပါ။ နောက်ဆရာတို့ ထည့်ပါဠိသာ ဖြစ်စရာ ရှိ၏။ “အဂ္ဂိဟုတ္တမုခါ”ဟူသော သမာသ်ပုဒ်ကို “အဂ္ဂိဟုတံ သေဋ္ဌံ”ဟု ဖွင့်သဖြင့် သဒ္ဒါနည်း ပျက်၏။ “သေဋ္ဌံ”ဟု ရှေ့၌ ထင်ရှားသော အဓိပ္ပာယ်တို့ကို ဖွင့်ပြီးမှ “မုခံ”ဟု နောက်ထပ် ပုဒ်ရင်းအတိုင်း ဆိုပြန်၏။ ထို့ပြင် “အာဒိသု”ဟု စတည်ထားပါလျက် ထို အာဒိဖြင့် ယူရမည့် ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကိုလည်း မပြ၊ ထို့ကြောင့် နောက်ဆရာတို့ ထည့်ပါဠိသာ ဖြစ်စရာ ရှိသည်။ ဋီကာ၌ “အဂ္ဂိဟုတ္တံ သေဋ္ဌာ အဂ္ဂိဗုဒ္ဓာနုပုဗ္ဗာနာတိ အတ္ထော”စသည်ဖြင့် ဖွင့်၏။ ထိုသို့ ဋီကာ ဖွင့်ပုံသာ ထုံးစံ ကျပါသည်။ ဝိမတိ၌လည်း အဋ္ဌကထာအဖွင့် မရှိ၍ သူ့ကိုယ်တိုင် ဖွင့်လိုသောကြောင့် “ပါဠိယံ အဂ္ဂိဟုတ္တမုခါတိ အဂ္ဂိဗုဒ္ဓာနုပုဗ္ဗာနာ”စသည်ဖြင့် ဖွင့်သည်။

ရောမဗျာဒိဝတ္ထုကထာ

၃၀၁-၂။ ရောဇေဝတ္ထု-ရောဇေဝတ္ထုသည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-သည်သာ၊ တတ္ထ-ထို ရောဇေဝတ္ထု၌၊ သင်္ကရံ အင်္ဂသုတိ-ကား၊ ကတိကံ-ကတိကဝတ်ကို၊ အင်္ဂသု-ပြုကြကုန်ပြီ၊ ဥဠာရံ ခေါ် တော ဣဒန္တိ-ကား၊ တေ-သင်၏၊ ဣဒံ-ဤ မြတ်စွာဘုရားကို ခရီးဦး ကြိုဆိုခြင်းသည်၊ သုန္ဒရံ ခေါ်-ကောင်းသည် သာ၊ နာဟံ ဘဇ္ဇန္တ အာနန္တ ဗဟုကတောတိ-ဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ (ဒဿေတိ၌ စပ်၊) အဟံ-အကျွန်ုပ်သည်၊ ဗုဒ္ဓါဒိဂတပသာဒဗဟုမာနေန-ဘုရား အစရှိသည် တို့၌ ဖြစ်သော ကြည်ညိုခြင်း၊ များစွာမြတ်နိုးခြင်းကြောင့်၊ ဣဇ-ဤ ကြိုဆိုရာ အရပ်သို့၊ န အာဂတော-လိုက်လာသည် မဟုတ်ပါ၊ ဣတိ-ဤ အနက်ကို၊ ဒဿေတိ-၏၊ သဗ္ဗန္တ ညာကန္တိ-ကား၊ သပိအာဒီဟိ-ထောပတ် အစရှိသည် တို့ဖြင့်၊ ပက္ကံ ဝါ-ချက်အပ်ပြီးသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အပက္ကံ ဝါ-မချက်အပ် သေးသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော၊ ညာကံ-ဟင်းရွက် ကိုလည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌခါဒနိယန္တိ-ကား၊ ပိဋ္ဌမယံ-မှန်မှုန်ဖြင့် ပြုအပ်သော၊ ခါဒနိယံ-ခဲဖွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်၊) ကိရ-ချဲ့၊ ရောဇော-ရောဇေသည်၊ ဣဒံ ဥဘယမ္ပိ-ဤ နှစ်ပါးစုံကိုလည်း၊ (ညာက၊ ပိဋ္ဌခါဒနိယ နှစ်ပါးစုံကိုလည်း၊) သတသဟဿံ-တစ်သိန်းကို၊ ဝယံ-အကုန်အကျကို၊ ကတွာ-၍၊ ပဋိယာဒါပေသိ-စီမံစေပြီ။

၃၀၃။ မဇ္ဈကာတိ-ကား၊ မဓရဝစနာ-ချို့သောစကားသံ ရှိကြကုန်၏။

သင်္ကရံ၊ ကတိကံ။ ။ “သင်္ကမ္မ-အညီအညွတ် ဝေါင်းနံ၍+ကရိယတေ-ပြုအပ် ၏၊ ဣတိ သင်္ကရော”ဟု ပိဂ္ဂဟပြု၍ ကတိကဝတ်ကို “သင်္ကရံ”ဟု ခေါ်နိုင်သော ကြောင့် “ကတိတံ”ဟု ဖွင့်သည်။ ကရဏံ ကတံ၊ ကတေန+နိဗ္ဗတ္တာ ကတိကာ၊ (ရှေးက ရှိပြီးသော ကျင့်ဝတ်မဟုတ်ဘဲ ယခုမှ) ပြုခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော ကျင့်ဝတ်။

ဗဟုကတော။ ။ ကရိယတေတိ ကတံ-ပြုအပ်သော မြတ်နိုးခြင်း၊ ဗဟု+ကတံ ယေနာတိ ဗဟုကတော-များစွာ ပြုအပ်သော မြတ်နိုးခြင်းရှိသူ၊ “နာဟံ |ပေ၊ ဒဿေတိ”ကား ထို ပါဠိ၏ အဓိပ္ပာယ် အနက်ပြုသာ။

မဇ္ဈကာ။ ။ မဇ္ဈ သဒ္ဒါသည် သုန္ဒရ (အကောင်း) အနက်ကို ဟော၏။ “မဇ္ဈ ဇေတသံ အတ္ထိတိ မဇ္ဈကာ-ကောင်းသော စကားသံ ရှိသူတို့”ဟု အနက်ဖြစ် သောကြောင့် “မဓရဝစနာ”ဟု ဖွင့်သည်။

ပဋိဘာနေယျကာတိ- ကား၊ သကေ- မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ သိပ္ပေ- ဆတ္တာသည်အတတ်၌၊ ပဋိဘာနသမ္ပန္နာ-ရှေးရှုထင်လာသော ဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံကြကုန်၏။ ဒက္ခာတိ-ကား၊ ဆေကာ-ကျွမ်းကျင်ကြကုန်၏။ ဝါ- တစ်နည်း၊ အနလသာ-မပျင်းရိကြကုန်၊ ပရိယောဒါတသိပ္ပာတိ-ကား၊ နိဒ္ဒေါသ သိပ္ပာ-အပြစ်မရှိသောအတတ် ရှိကြကုန်၏။ [“ပရိညဒါတသိပ္ပ-ထက်ဝန်းကျင် ဖြူစင်သော အတတ်ရှိသူ” ဟူသည်။ “နိဒ္ဒေါသသိပ္ပ-အပြစ် မရှိသော အတတ် ရှိသူပင်တည်း” ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။] နာဠိယာဝါပကောနာတိ-ကား၊ နာဠိယာ စ-ကွမ်းစားခွက်ငယ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (စလယ်တောင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊) အာဝါပကေန စ-အိမ်ငယ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (အာဟိဏ္ဏထ၌ စပ်) [နာဠိ+ အာဝါပကေန၌ ယ အကွရာလာ၍လည်းကောင်း၊ ဒွန်သမာသံတွဲ၍လည်း ကောင်း “နာဠိယာဝါပကော” ဟု ဖြစ်၏။] ယတ္ထ-အကြင်အိမ်၌၊ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ- ရအပ် ရအပ်သော ဝတ္ထုကို၊ အာဝပန္နိ-ထည့်ကြကုန်၏။ (သော-ထို အိမ်သည်၊) အာဝါပကော နာမ - အာဝါပက မည်၏။ ပက္ခိပန္နိ - ထည့်ကြကုန်၏။ (အာဝပန္နိ၏ အဖွင့်၊) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ [အာ + ဝပန္နိ ဧတ္ထာတိ အာဝါပကော။]

န စ ဘိက္ခဝေ ယေ၊ ဓုရဘာဏ္ဍန္တိ ဧတ္ထ - ၌၊ ဂဟေတွာ - ယူ၍၊ (ကိုယ်ပိုင် ယူ၍) ပရိဟရိတုမေဝ - သွားလေရာရာ ဆောင်ယူခြင်းငှာသာ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ အညဿ- အခြားသူ၏။ သန္တကေန- ဥစ္စာဖြစ်သော သင်ဓုန်း ဘဏ္ဍာဖြင့်၊ ကေသေ - ဆံတို့ကို၊ ဆေဒေတုံ - ဖြတ်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဝေတနံ-အခကို၊ ဟဂေတွာ - ယူ၍၊ သစေ ဆိန္ဒတိ - အကယ်၍ဖြတ်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ယော - အကြင်သူသည်၊ အနဟာပိပုဗ္ဗော - ရှေး၌ ဆတ္တာသည် မဖြစ်ခဲ့၊ (ဆတ္တာသည် ဖြစ်ဖူးသူ မဟုတ်၊) တဿ- ထို သူအား၊ ပရိဟရိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ တံ ဝါ - ထို သင်ဓုန်းကိုလည်းကောင်း၊

ပဋိဘာနေယျကာ။ ။ “ပဋိဘာတိ-ရှေးရှု ထင်လာတတ်၏။ ဣတိ ပဋိဘာနံ” ဟု ပြု၍ ဆိုင်ရာ ကိစ္စ၌ အကြောင်းအားလျော်စွာ ထင်လာ မြင်လာသော ဉာဏ်ကို ကောက်ပါ။ ပဋိဘာနေန+သမ္ပန္နာ ပဋိဘာနေယျကာ၊ (ယုတ္တအနက်၊ သမ္ပန္နအနက်၌ ဧဝေယျက ပစ္စည်း။)

အည် ဝါ-အခြားသော သင်ခုန်းကိုလည်းကောင်း၊ (သူတစ်ပါးပိုင် သင်ခုန်းကို လည်းကောင်း။) ဂဟေတွာ ကေသေ ဆေဒေတုမ္မိ ဝဋ္ဋတိ။

၃၀၄။ ဘာဂံ ဒတွာတိ-ကား၊ ဒသမဘာဂံ-ဆယ်ခုမြောက် တစ်ဖို့ကို၊ ဒတွာ-ပေး၍၊ (ပရိဘုရိတဗ္ဗာနိဉ္စ ဝပ်၊) ဣဒံ-ဤ ဆယ်ဖို့တစ်ဖို့ ပေးခြင်းသည်၊ ဇမ္ဗုဒီပေ-ဇမ္ဗုဒီပင်၌၊ ပေါရာဏက စာရိတ္တံ-ရှေး၌ဖြစ်သော အကျင့်သည်၊ (ထုံးစံသည်၊) ဟောတိ ကိရ-ဖြစ်သတတ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဒသ-ဆယ်ခုကုန် သော၊ ကောဋ္ဌာသေ-အဖို့အစုတို့ကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ ဧကော-တစ်ခုသော၊ ကောဋ္ဌာသော-ကို၊ ဘူမိသာမိကာနံ-မြေရှင်တို့အား၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏။

စတုမဟာပဒေသကထာ

၃၀၅။ ယံ ဘိက္ခဝေ ဣပ၊ † ကပ္ပတီတိ-ဟူကုန်သော၊ စတ္တာရော- ကုန်သော၊ ဣမေ မဟာပဒေသေ-ဤ မဟာပဒေသတို့ကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဘိက္ခုနံ-ဝိနည်းခိုရ်ရဟန်းတို့အား၊ ဝါ-တို့၏၊ နယဂ္ဂဟဏတ္ထာယ-နည်းယူခြင်း အကျိုးငှာ၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ တတ္ထ-ထို လေးမျိုးသော မဟာပဒေသတို့၌၊ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရာ-ဓမ္မသင်္ဂါဟကထေရ်တို့သည်၊ သုတ္တံ-ဤ ပါဠိတော်ကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ ပရိမဒ္ဒန္တာ- ဉာဏ်ဖြင့် နှိပ်နယ်ကုန်လတ်သော်၊ (စူးစမ်း

မဟာပဒေသ။ ။ ဘုရားရှင်သည် အပ်၏ဟုလည်း ခွင့်ပြုတော်မမူအပ်သော၊ မအပ်ဟူ၍လည်း ပယ်မြစ်တော်မမူအပ်သော ဝတ္ထုများကို ဝိနည်းခိုရ် ပုဂ္ဂိုလ်များက အပ်၊ မအပ် ဆုံးဖြတ်ရာဝယ် အထောက်သာဓက အဖြစ်ဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ထိုသို့ ညွှန်ပြရာဝယ် တစ်နေရာသာမက နေရာတိုင်း၌ ညွှန်ပြရ လောက်အောင် အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့် အလွန်ကျယ်ဝန်းသောကြောင့်လည်းကောင်း “ယံ ဘိက္ခဝေ မယာ ဣဒံ † ကပ္ပတီတိ ပဋိက္ခိတ္တံ”စသော ပါဠိတော်စကားရပ်ကို (တစ်နည်း ထိုစကားတော်အရ ဝိနည်းခိုရ်တို့ ယူဆအပ်သောနည်းကို) “မဟာပဒေသ”ဟု ခေါ်သည်။ [“အပဒီသီယန္တတိ အပဒေသာ၊ မဟန္တာ+အပဒေသာ မဟာပဒေသာ”ဟု ပြု၊ ယောဇနာ၌ကား အပ အတွက် အပဿယ အနက်ကို ယူ၍ “အပဿယံ ကတွာ ဒီသီယန္တိ စတ္တာတိ အပဒေသာ (ဩကာသာ)၊ အပဿယံ ကတွာ ဒီသီယန္တိ စတေနာတိ အပဒေသာ(ကာရဏာ)”ဟု ပြုလေသည်။]

ဆင်ခြင်ကုန်လတ်သော်-ဟူလို၊) ဣဒံ-ဤအချက်ကို၊ အဒ္ဓသံသု-တွေ့မြင်ကြကုန်ပြီ၊ (ကံ အဒ္ဓသံသု)၊ ထပေတွာ ဧညေဖလရသန္တိ-ဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ (ပဋိက္ခိတ္တာနိဉ္စ ဓပံ)၊ သတ္တ-ခုနစ်မျိုးကုန်သော၊ ဧညရသာနိ-စပါးရည်တို့ကို၊ ဝါ-တို့သည်၊ ပစ္စဘတ္တံ-၌၊ န ကပ္ပန္တိ-မအပ်ကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋိက္ခိတ္တာနိ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ (တိုက်ရိုက် ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ)၊ တာလ၊ ပေ၊ ဧညာလုကာနိ-ထန်းသီး၊ အုန်းသီး၊ အိမ်ပိန္နဲသီး၊ တောင်ပိန္နဲသီး၊ ဘူးသီး၊ ဖရုံသီး၊ သခွားငပြုတ်သီး၊ သခွားငကြောင်သီး၊ သခွားငဆစ်သီးဟူကုန်သော၊ နဝ-ကိုးလုံးကုန်သော၊ မဟာဖလာနိ-အသီးကြီးတို့သည်လည်းကောင်း၊ (“ထန်းအုန်းနှစ်တွဲ၊ ပိန္နဲနှစ်နံ၊ ဘူးဖရုံ၊ မှတ်ကုန် သုံးသခွား”ဟူသော အသီးကြီးကိုးလုံးတို့သည်လည်းကောင်း၊) သဗ္ဗံ-သော၊ အပရတ္ထံ စ-ပဲမျိုးသည်လည်းကောင်း၊ ဧညဂတိကမေဝ-စပါး၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့် တူသောဖြစ်ခြင်း ရှိကုန်သည်သာ၊ (စပါးနှင့် အလားတူကုန်သည်သာ)၊ တံ-ထို အသီးကြီးကိုးလုံးနှင့် ပဲမျိုးအားလုံးကို၊ ကိဉ္ဇာပိ န ပဋိက္ခိတ္တံ-အကယ်၍ကား (တိုက်ရိုက်) ပယ်မြစ်တော်မမူအပ်ပါပေ၊ အထ ခေါ-ထိုသို့ပင် တိုက်ရိုက် ပယ်မြစ်တော်မမူအပ်ပါသော်လည်း၊ အကပ္ပိယံ-မအပ်သော အရာကို၊ အနုလောမေတိ-လျော်စွာပြု၏၊ [“အနုလောမ”ဟူသော နာမ်ပုဒ်နောင် ကရဓာတ်၏ အနက်၌ ဣပစ္စည်းသက်]၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပစ္စဘတ္တံ န ကပ္ပတိ။

အဋ္ဌ-ရှစ်မျိုးကုန်သော၊ ပါနာနိ-ဖျော်ရည်တို့ကို၊ အနုညာတာနိ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ အဝသေသာနိ-ရှစ်မျိုးသော ဖျော်ရည်မှ ကြွင်းကုန်သော၊ ဓေတ္တ၊ ပေ၊ ခုဒ္ဒကဖလပါနာနိ-ကြိမ်သီး၊ မန်ကျည်းသီး၊ ရှောက်သီး၊ သီးသီး၊ ကြို့သီးအစရှိသော ငယ်သောအသီး၏ အရည်တို့သည်၊ အဋ္ဌပါနဂတိကာနေဝ-ရှစ်မျိုးသော ဖျော်ရည်၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်း ရှိကုန်သည်သာ၊ (ရှစ်မျိုးသော ဖျော်ရည်နှင့် အလားတူကုန်သည်သာ)၊ [“မာတုလူဂံ”၏ အဆုံးအပြတ်ကို အဘယာရာမဆရာတော်၏ အဘိဓာန်နိဿယ(၅၇၇)ဂါထာ၌ ရှုပါ၊] တာနိ-ထို အနုလောမဖျော်ရည်တို့သည်၊ (အနုလောမန္တိ၌ ဓပံ)၊ ဝါ-တို့ကို၊ ကိဉ္ဇာပိ န အနုညာတာနိ-အကယ်၍ကား တိုက်ရိုက် ခွင့်ပြုတော်မမူအပ်ပါပေကုန်၊ အထ ခေါ-ထိုသို့ပင် ခွင့်ပြုတော်မမူအပ်ပါကုန်သော်လည်း၊ ကပ္ပိယံ-အပ်သော အရာကို၊ အနုလောမန္တိ-လျော်စွာ ပြုကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ကပ္ပန္တိ၊ ဟိ-မှန်၊ သာနုလောမံ-အနုလောမအသီးရည်နှင့် တကွဖြစ်သော၊ ဧညေဖလရသံ-စပါးသီး၏ အရည်ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အညံ-သော၊ အကပ္ပိယံ-

မအပ်သော၊ ဖလပါနံ နာမ-အသီးဖျော်ရည် မည်သည်၊ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံ သော အသီးဖျော်ရည်သည်၊ ယာမကာလိကံယေဝ-ယာမကာလိကချည်းသာ တည်း၊ ဣတိ ကုရန္တိယံ ဝုတ္တံ။

ဘဂဝတာ- သည်၊ ဆ- ခြောက်ထည်ကုန်သော၊ စီဝရာနိ- တို့ကို၊ အနညာတာနိ- ကုန်ပြီ၊ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရေဟိ- တို့သည်၊ တေသံ- ထို ခြောက်မျိုးသော သင်္ကန်းတို့အား၊ အနုလောမာနိ-လျော်ကုန်သော၊ (အပရာနိ ဆ၌ စပ်)၊ ဒုကူလံ-ဘွဲ့ဖြူအဝတ်လည်းကောင်း၊ ပတ္တုဏ္ဏံ-ပတ္တုဏ္ဏအရပ်၌ ဖြစ်သော အဝတ်လည်းကောင်း၊ စိနပဋ္ဌံ-စိန့်တိုင်း၌ ဖြစ်သောအဝတ်လည်း ကောင်း၊ သောမာရပဋ္ဌံ- သောမာရအရပ်၌ ဖြစ်သောအဝတ်လည်းကောင်း၊ ဣဒ္ဓိမယိကံ-ရှေးကံ၏ တန်ခိုးကြောင့် ဖြစ်သောအဝတ်လည်းကောင်း၊ [“**ဟိ ဘိက္ခု**” ခေါ်တော်မူသောအခါ ရှေးကံ၏ တန်ခိုးကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော သင်္ကန်းတည်း၊] ဒေဝဒတ္တိယံ-နတ်သည် ပေးလှူအပ်သော အဝတ်လည်း ကောင်း၊ [အရှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ ဇနီးဟောင်းဖြစ်သော **ဇာလိနီ**နတ်သမီးသည် **အရှင်အနုရုဒ္ဓါ** ပံသုကူသင်္ကန်းကို ရှာခိုက်၌ အမှိုက်ပုံဝယ် ပံသုကူပစ်၍ လှူအပ် သော သင်္ကန်းမျိုးတည်း၊] ဣတိ-သို့၊ အပရာနိ-တစ်ပါးကုန်သော၊ ဆ- ခြောက်ထည်သော သင်္ကန်းတို့ကို၊ အနညာတာနိ၊ တတ္ထ-ထိုအနုလောမသင်္ကန်း ခြောက်ထည်တို့တွင်၊ ပတ္တုဏ္ဏန္တိ-ကာ၊ ပတ္တုဏ္ဏဒေသေ-ပတ္တုဏ္ဏအရပ်၌၊ ပါဏဏေဟိ-ပိုးငယ်တို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗာတဝတ္ထံ-ကောင်းစွာဖြစ်သော အဝတ် တည်း၊ ဒွေ-နှစ်မျိုးကုန်သော၊ ပဋ္ဌာ-အဝတ်တို့ကို၊ ဒေသနာမေနေဝ-စိနဒေသ၊ သောမာရဒေသ၏ နာမည်ဖြင့်သာ၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်ကုန်ပြီ၊ တိဏိ- သုံးမျိုးကုန်သော၊ တာနိ-ထို သင်္ကန်းတို့သည်၊ (ပတ္တုဏ္ဏ၊စိနပဋ္ဌံ၊သောမာရပဋ္ဌံ

ပတ္တုဏ္ဏံ။ ။သက္ကတ၌ “ပတြောရ်ဏ” ဟု ရှိ၏။ “ပတြကြိယာ+ဥတ္တာ အသေ အတ္တိတိ ပတ္တုဏ္ဏံ” ဟု ပြု၍ “ပဋ္ဌဝတ္ထ (အပြားအချပ် ပြုအပ်သော သားမွေးအဝတ်) ကေသေယျ (ပိုးချည်အဝတ်)” ဟုသော အနက်ကို ဟော၏ဟု ဆို၏။ ပတ္တုဏ်တိုင်းဟူသော အနက်မပါ၊ သို့သော် အဋ္ဌကထာ၌ “ပတ္တုဏ္ဏဒေသေ” စသည်ဖြင့် ဆိုသောကြောင့် ထိုအတိုင်း အနက်ပေးရတော့သည်။

ဒွေ ပဋ္ဌာ ။ပေ၊ ဝုတ္တာ။ ။ စိနပဋ္ဌံ၊ သောမရပဋ္ဌံတို့ကို “ဒွေ ပဋ္ဌာ” ဟု ဆိုသည်။ စိနဒေသ (စိန့်တိုင်း-တရုတ်ပြည်ဒေသ), သောမာရဒေသ (သောမာရတိုင်း ဒေသ)၊ စိနေ + ဇာတံ + ပဋ္ဌံ စိနပဋ္ဌံ၊ သောမာရေ + ဇာတံ + ပဋ္ဌံ သောမာရပဋ္ဌံ၊

သင်္ကန်းတို့သည်) ကောသေယျဿ-ပိုးချည်ဖြင့် ရက်အပ်သော သင်္ကန်းအား၊ အနုလောမာနိ-လျော်ကုန်၏။ ဒုက္ခလ-သည်။ သာဏဿ-ပိုက်ဆံလျော်ဖြင့် ရက်အပ်သော သင်္ကန်းအား၊ (အနုလောမံ)။ ဣတရာနိ-အခြားကုန်သော၊ ဒွေ-နှစ်ထည်သော သင်္ကန်းတို့သည်၊ (ဣဒ္ဓိမယိက၊ ဒေဝဒတ္တိယ သင်္ကန်းတို့သည်။ ကပ္ပာသိကဿ ဝါ-ဝါချည်ဖြင့် ရက်အပ်သော သင်္ကန်းအားသော်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗေသံ ဝါ-အလုံးစုံသော သင်္ကန်း ခြောက်ထည်တို့အားသော်လည်းကောင်း၊ (အနုလောမာနိ)။

ဘဂဝတာ-သည်။ ဧကာဒသ-တစ်ဆယ့်တစ်လုံးကုန်သော၊ ပတ္တေ-သပိတ်တို့ကို၊ ပဋိက္ခိပိတ္တာ-ပယ်မြစ်တော်မူပြီး၍၊ (စူဠဝဂ္ဂပါဠိ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုကုဋကဋ္ဌ ပယ်မြစ်တော်မူပြီး၍) လောဟပတ္တော စေဝ-သံသပိတ်လည်းကောင်း၊ မတ္တိကာပတ္တော စ-မြေသပိတ်လည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့) ဒွေ-နှစ်လုံးကုန်သော၊ ပတ္တာ-တို့ကို၊ အနုညာတာ-ကုန်ပြီ၊ [စူဠဝဂ္ဂပါဠိ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုခန္ဓကဋ္ဌ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ အယောပတ္တော ဘူမိပတ္တော၊ ဇာတိယာ ကပ္ပိယာ ဒုဝေ] လောဟထာလကံ-သံခွက်လည်းကောင်း၊ မတ္တိကာထာလကံ-မြေခွက်လည်းကောင်း၊ တမ္ဗလောဟထာလကံ-ကြေးနီခွက်လည်းကောင်း၊ ဣတိ- ဤ ခွက်တို့သည်၊ တေသံယေဝ- ထို သပိတ် နှစ်မျိုးတို့အားပင်၊ အနုလောမာနိ-လျော်သော ခွက်တို့တည်း၊ ဘဂဝတာ-သည်။ လောဟတုမ္ဗော-သံဘူးလည်းကောင်း၊ ကဋ္ဌတုမ္ဗော-သစ်သားဘူးလည်းကောင်း၊ ဖလတုမ္ဗော-သစ်သီးဘူးလည်းကောင်း၊ [ဖလတုမ္ဗောတိ လာဗုအာဒိ-ဘူးသီးဘူး စသည်၊] ဣတိ-သို့၊ တယော-သုံးမျိုးကုန်သော၊ တုမ္ဗာ-ဘူးခွက်တို့ကို၊ အနုညာတာ၊ [ဤ ခန္ဓက၊ မူလာဒိဘောသန္ဓေကထာဋ္ဌ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊] ကုဏ္ဍိကာ-

[ဒွေ ပဋေ ဒေသနာမေန ဝုတ္တာတိ တေသံ သရူပဒဿနပရမေတံ၊ ဤ စကားသည် ထို အဝတ်နှစ်မျိုး၏ သရုပ်သကောင်ကို ပြခြင်းသာလျှင် အလွန် အတိုင်းအရှည် ရှိသော ဆိုလိုရင်းစကားတည်း၊ နာညနိဝတ္တနပရံ-တစ်ပါးသော အဝတ်ကို တားမြစ်ခြင်းရှိသော စကားမဟုတ်၊ (ကဿ) ပတ္တုဏ္ဏပဋ္ဌဿာပိ ဒေသနာမေန ဝုတ္တတ္တာ၊ ဘာကြောင့်နည်း?- ပတ္တုဏ္ဏပဋ္ဌကိုလည်း ဒေသနာမည်ဖြင့် ဆိုအပ်သော ကြောင့်တည်း၊ -သာရတ္ထ၊ ပဋနင့် ပဋ္ဌသည် အဝတ်ဟော ပရိယာယ်တည်း။]

ရေကရားလည်းကောင်း၊ (ရေတကောင်းလည်းကောင်း၊) ကဉ္စနကော-အင်းတွဲ
 လည်းကောင်း၊ (အင်တုံလည်းကောင်း၊) ဥဒကတုမ္မော-ရေဘူးလည်းကောင်း၊
 [ဥဒကတုမ္မောတိ ဥဒကုက္ခိပနကကုဋကော - ရေခပ်အိုးကလေး၊ ရေငင်
 ပုံးကလေး၊] ဣတိ-ဤ ရေကရား စသည်တို့သည်၊ တေသံယေဝ-ထို ဘူးခွက်
 တို့အားပင်၊ အနုလောမာနိ၊ ပန-ဝါဒန္တရ၊ ကုရုန္တိယံ-၌၊ ပါနိယသင်္ခပါနိယသရာ
 ဝကာနိ-သောက်ရေခရသင်း၊ သောက်ရေခွက်ငယ်တို့သည်၊ (ရေသောက်ဖို့ရန်
 ခရသင်း၊ ရေသောက်ဖို့ ခွက်ငယ်တို့သည်၊) ဧတေသံ-ဤ လောဟတုမ္မ
 စသည်တို့အား၊ အနုလောမာနိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ။

ပဋိကာ - ခါးပန်းပြားလည်းကောင်း၊ (ခါးပတ်ပြားလည်းကောင်း၊)
 သူကရန္တံ-ဝက်အူပုံသဏ္ဍာန်ရှိသော ခါးပန်းလုံးလည်းကောင်း၊ (ခါးပတ်လုံး
 လည်းကောင်း၊) ဣတိ-သို့၊ ဒွေ-နှစ်ချောင်းကုန်သော၊ ကာယဗန္ဓနာနိ-ကိုယ်ကို
 ပွဲကြောင်းဖြစ်သော ခါးပန်းကြိုးတို့ကို၊ (ခါးပတ်ကြိုးတို့ကို၊) အနုညာတာနိ-
 [စုဠဝဂ္ဂပါဠိ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုကုန္ဒက၌ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊] ဒုဿပဋ္ဌေန-
 အဝတ်ပြားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရဇ္ဈကေန စ-ကြိုးငယ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကတ
 ကာယဗန္ဓနာနိ-ပြုအပ်သော ခါးပန်းကြိုးတို့သည်၊ တေသံ-ထို ပဋိကာ၊ သူကရန္တံ
 ခါးပန်းကြိုးတို့အား၊ အနုလောမာနိ။

သေတစ္ဆတ္တံ-ထီးဖြူလည်းကောင်း၊ ကိလုစ္ဆတ္တံ-နီးဖြင့် ပြုအပ်သော
 ဖျာထီးလည်းကောင်း၊ [ကိလုစ္ဆတ္တံန္တိ ဝေဠုဝိလိဝေဟိ ဝါယံတွာ ကတဆတ္တံ-
 ယခုအခါ ဖျာရက်သကဲ့သို့ ဝါးနီးတို့ဖြင့် ရက်၍ ပြုအပ်သော ထီးတည်း၊]
 ပဏ္ဍစ္ဆတ္တံ - သစ်ရွက်ထီးလည်းကောင်း၊ ဣတိ - သို့၊ တိဏိ ဆတ္တာနိ
 အနုညာတာနိ၊ [ပါစိတ္တိယပါဠိ ဘိက္ခုနီဝိဘင်း၌ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊]
 ဧကပဏ္ဍစ္ဆတ္တံ-တစ်ခုသော အရွက်ရှိသော ထီးသည်၊ (ယပ်တောင်ကို ဆိုလို
 သည်၊) တေသံယေဝ-ထို သေတစ္ဆတ္တံ စသည်တို့အားပင်၊ အနုလောမံ-၏၊
 (ဣတိ-သို့၊ အဒုသံသု-မြင်ကြကုန်ပြီ၊ ဤသို့ ပြန်လှည့်ပါ၊) ဣတိ ဣမိနာ
 နယေန-ဤ နည်းအားဖြင့်၊ ပါဠိဉ္စ-ပါဠိတော်ကိုလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာ-
 အဋ္ဌကထာကိုလည်းကောင်း၊ အနုပေက္ခိတွာ-အဖန်ဖန် ရှု၍၊ အညာနိပိ-
 အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ကပ္ပိယာကပ္ပိယာနံ-အပ်သော ဝတ္ထု၊ မအပ်သော
 ဝတ္ထုတို့အား၊ အနုလောမာနိ-လျော်သော ဝတ္ထုတို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏။

တဒဟု ဟေ၊ ကပ္ပတိတိအာဒိ-အစရှိသော၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို၊ သမ္ဘိန္ဒရသံ-ရောစပ်အပ်သော အရသာရှိသော ဝတ္ထုကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဆလ္လိမ္မိ-အခွံကိုလည်း၊ အနပနေတွာ-မဖယ်မူ၍၊ (မခွာမူ၍) သကလေနေဝ-အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော၊ နာဠိကေရ ဖလေန-အုန်းသီးနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ပါနကံ-ဖျော်ရည်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-အကပ်ခံအပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ နာဠိကေရံ-အုန်းသီးကို၊ အပနေတွာ- ဖယ်၍၊ (ဖယ်လိုက်သည်ရှိသော်) တံ- ထို ဖျော်ရည်သည်၊ ဝိကာလေပိ-နေလွဲအခါ၌လည်း၊ ကပ္ပတိ-အပ်၏၊ ဥပရိ-ပါယသ၏အပေါ်၌၊ သပ္ပိပိဏ္ဍ-ထောပတ်ခဲကို၊ ထပေတွာ-တင်ထား၍၊ သီတလပါယသံ-အေးသော နို့ဃနာကို၊ ဒေန္တိ-လျှူတတ်ကြကုန်၏၊ [ပူလျှင် ထောပတ် အရည်ပျော်၍ သမ္ဘိန္ဒရသ ဖြစ်မည်စိုးသောကြောင့် “သီတလပါယသ”ဟု ဆိုသည်၊] ယံ သပ္ပိ-သည်၊ ပါယသေန-နို့ဃနာနှင့်၊ အသံသဗ္ဗံ-မရောနှော၊ (အထက်ပိုင်းက သပ္ပိသည် အောက်ပိုင်းက ပါယသနှင့် မရောနှော) တံ-ထို မရောသော ထောပတ်ကို၊ အပနေကာ-ဖယ်၍၊ (ပါယသမှ ဖယ်၍) သတ္တာဟံ ပရိဘုဉ္ဇိတံ ဝဋ္ဋတိ၊ [ပါယသနှင့် တိုက်ကာ အောက်ပိုင်း ထောပတ်ကား ခုနစ်ရက် မအပ်၊ ပါယသ၏ သဘောအတိုင်း နံနက်၌သာ အပ်သည်၊] ထဒ္ဓမဓုဖာဏိတာ ဒီသုပိ-ထန်နေသော ပျား၊ တင်လဲ အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော၊ [ပြစ်ခဲနေသော မဓုဖာဏိတကို “ထဒ္ဓ” “ဗဒ္ဓ”ဟု ဆိုသည်။]

သမ္ဘိန္ဒရသံ။ ။ ပါဠိတော်၌ “ယာဝကာလိကေန ဘိက္ခဝေ ယာမကာလိကံ တဒဟု ပဋိဂ္ဂဟိတံ ကာလေ ကပ္ပတိ၊ ဝိကာလေ န ကပ္ပတိ” စသည်ဖြင့် ယာဝကာလိကကို မူတည်၍ ယာမသတ္တာဟ ယာဝဇီဝိကတို့နှင့် ရောပုံ၊ ယာမကာလိက ကို မူတည်၍ သတ္တာဟ ယာဝဇီဝိကတို့နှင့် ရောပုံ၊ သတ္တာဟကာလိက နှင့် ယာဝဇီဝိက ရောပုံတို့ကို ပြတော်မူ၏။ ထိုသို့ ပြရာ၌ ယာဝကာလိက စသည်နှင့် ယာမကာလိက စသည်တို့၏ အရသာချင်း ရောသွားမှုဟူသော “သမ္ဘိန္ဒရသံ” ကို ရည်ရွယ်၍ မိန့်တော်မူသည်။ ဥပမာ - ယာဝကာလိက ထောပတ်ဆွမ်းနှင့် ယာမကာလိက ရှုလပတ်ရည်ကို ရောခြင်းငှားတည်း၊ “ရော” ဟူရာ၌လည်း ခွက်ထဲ၌ ရောသည် ဖြစ်စေ၊ ပါးစပ်ထဲ၌ ရောသည် ဖြစ်စေ အရောပင်တည်း၊ [သမ္ဘိန္ဒရသန္တိ သံမိသိတရသံ၊-ဋီကာ..]

သစေ ဟိ ဟေ၊ ကပ္ပတိ။ ။ အတို ကာလိကနှင့် အရှည်ကာလိက ရောရာ၌ အရသာချင်း ရောလျှင် အတိုကာလိကနောက်သို့ အရှည်ကာလိကသည် လိုက်ရသော် လည်း အရသာချင်း မရောလျှင် လိုက်ဖို့ မလိုဟု ပြလိုသောကြောင့် “သစေ ဟိ”

တက္ကောလဇာတိဖလာဒီဟိ-ကရဝေးရွက်, ဇာတိပွိုလ်သီး အစရှိသည် တို့ဖြင့်၊ အလင်္ကာရိတွာ-တန်ဆာဆင်၍၊ ပိဏ္ဏပါတ်-ကို၊ ဒေန္တိ-ပေးလှူတတ် ကြကုန်၏။ တာနိ-ထို တက္ကောလ, ဇာတိဖလ အစရှိသည်တို့ကို၊ ဥဒ္ဒရိတွာ- ထုတ်၍၊ (ဆွမ်းမှ ထုတ်၍) ဓောဝိတွာ-ရေဆေးပြီး၍၊ (ပိဏ္ဏပါတ၏ အရသာ နှင့် မရောအောင် ရေဆေးပြီး၍)၊ ယာဝဇီဝ-အသက်၏ အပိုင်းအခြားအတိုင်း၊ (အသက်ထက်ဆုံး)၊ ပရိဘူတဗ္ဗာနိ-သုံးဆောင်ကောင်းကုန်၏။ ယာဂုယံ- ယာဂု၌၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ ဒိန္နသိဂီဝေရာဒီသုပိ-ပေးလှူအပ်သော ချင်း အစရှိသည်တို့၌လည်းကောင်း၊ တေလာဒီသု-ဆီ အစရှိသည်တို့၌၊ ပက္ခိပိတွာ- ၍၊ ဒိန္နလဋ္ဌိမဓုကာဒီသုပိ-ပေးလှူအပ်သော နွယ်ချို အစရှိသည်တို့၌လည်း ကောင်း၊ ဧသေဝ နယော၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ယံ ယံ-အကြင် အကြင်ဝတ္ထု သည်၊ အသမ္ဘိန္နရသံ-မရောသော အရသာရှိသည်၊ ဟောတိ၊ တံ တံ-ထိုထို ဝတ္ထုသည်၊ (ဟောတိ ဝဋ္ဋတိတို့၌ စပ်)၊ ဝါ-ကို၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-အကပ်ခံအပ်သည်၊ (သမာနံ)ပိ-သော်လည်း၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ဆေးလတ်သော်၊ သုဒ္ဓံ-သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သည်၊ ဟောတိ၊ တထာ-ထို သန့်ရှင်း စင်ကြယ်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဓောဝိတွာ ဝါ-ဆေး၍သော်လည်းကောင်း၊ တစ္ဆေတွာ ဝါ-ရွှေ၍သော်လည်း ကောင်း၊ (ရောနေသောဘက်ကို သစ်ရွေသလို ဖယ်ခွာ၍သော်လည်းကောင်း)၊ တဿ တဿ-ထိုထို ဝတ္ထု၏၊ (ယာမကာလိက, သတ္တာဟကာလိက, ယာဝ ဇီဝိကဝတ္ထု၏) ကာလဝသေန-ကာလ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပရိဘူတံ ဝဋ္ဋတိ။

ပန-ဗျတိရိက်၊ သမ္ဘိန္နရသံ-ရောနှောသော အရသာရှိလောက်အောင်၊ သံသဋ္ဌံ-ရောစပ်အပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံ သတိ တဿ တဿ ကာလဝသေန ပရိဘူတံ) န ဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ-ချဲ့၊ ယာဝကာလိကံ-ယာဝကာလိက ဝတ္ထုသည်၊ အတ္တနာ- မိမိနှင့်၊ သဒ္ဓိ- တကွ၊ သမ္ဘိန္နရသာနိ- ရောစပ်သော

စသည်ကို မိန့်သည်။ အုန်းသီး ယာမကာလိက ဖျော်ရည်ခွက်ကို လင်ပန်းပေါ်ဝယ် တင်၍ ကပ်လှူရာ၌ အတူတကွ အကပ်ခံစေကာမူ အုန်းသီး၏ အရသာနှင့် ဖျော်ရည်၏ အရသာ မရောသောကြောင့် ဖျော်ရည်သည် ယာမကာလိက ထုံးစံအတိုင်း နေလွဲအခါ၌ အပ်၏။ အုန်းသီး၏ ယာဝကာလိက သဘောသို့ လိုက်လျောဖွယ် မလို-ဟူလို။

အရသာရှိကုန်သော၊ တိဏိပိ-သုံးမျိုးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ယာမကာလိကာဒိနိ-
 ယာမကာလိက အစရှိသောဝတ္ထုတို့ကို၊ (အာဒိဖြင့် သတ္တာဟကာလိက၊ ယာဝ
 ဇီဝိကတို့ကို ယူ၊) အတ္တနော-မိမိဟူသော ယာဝကာလိက၏၊ သဘာဝ-
 သဘောသို့၊ ဥပနေတိ-ကပ်ဆောင်၏။ [ယာဝကာလိသဘောအတိုင်း နံနက်ပိုင်း
 ၌သာ အပ်တော့သည်- ဟူလို၊] ယာမကာလိက- သည်၊ (အတ္တနာ သဒ္ဓိ
 သန္တိန္ဒရသာနိ၊) ဒွေပိ-ကုန်သော၊ သတ္တာဟကာလိကာဒိနိ-အစရှိသော ဝတ္ထု
 တို့ကို၊ (အာဒိဖြင့် ယာဝဇီဝိကကို ယူ၊) အတ္တနော-မိမိဟူသော ယာမကာလိက
 ၏၊ သဘာဝ ဥပနေတိ၊ သတ္တာဟကာလိကမ္ပိ - သည်လည်း၊ အတ္တနာ
 သဒ္ဓိ၊ သံသန္ဓ - ရောစပ်အပ်သော၊ ယာဝဇီဝိက - ယာဝဇီဝိကဝတ္ထုကို၊
 အတ္တနော- မိမိဟူသော သတ္တာဟကာလိက၏၊ သဘာဝဥပေဝ- သို့သာ၊
 ဥပနေတိ။

တသ္မာ-ကြောင့်၊ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတေန-ထိုနေ၌ အကပ်ခံအပ်သော၊
 တေန-ထို သတ္တာဟကာလိကဝတ္ထုနှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝါ-ထိုနေ၌
 အကပ်ခံအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ပုရေပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝါ-ရှေးရှေး၌ အကပ်ခံအပ်
 သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ယာဝဇီဝိက-ယာဝဇီဝိကဝတ္ထုသည်၊ သတ္တာဟ-ပတ်လုံး၊
 ကပ္ပတိ၊ ဒွိဟပဋိဂ္ဂဟိတေန-အကပ်ခံအပ်ပြီး၍ နှစ်ရက်ရှိသော၊ (တေန-ထို
 သတ္တာဟကာလိကဝတ္ထုနှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝါ၊ ပုရေပဋိဂ္ဂဟိတံ
 ဝါ ယာဝဇီဝိက) ဆာဟံ (ကပ္ပတိ)၊ တိဟပဋိဂ္ဂဟိတေန-အကပ်ခံအပ်ပြီးဖြစ်၍
 သုံးရက်ရှိသော၊ (တေန သဒ္ဓိ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝါ၊ ပုရေပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝါ
 ယာဝဇီဝိက) ပဉ္စာဟံ ကပ္ပတိ၊ [“စတုဟပဋိဂ္ဂဟိတေန တေန သဒ္ဓိ
 တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝါ၊ ပုရေပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝါ ယာဝဇီဝိကံ စတုဟံ ကပ္ပတိ၊
 ပဉ္စာဟပဋိဂ္ဂဟိတေန တေန သဒ္ဓိ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝါ၊ ပုရေပဋိဂ္ဂဟိတံ
 ဝါ ယာဝဇီဝိကံ တိဟံ ကပ္ပတိ၊ ဆာဟပဋိဂ္ဂဟိတေန တေန သဒ္ဓိ
 တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝါ၊ ပုရေပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝါ ယာဝဇီဝိကံ ဒွိဟံ ကပ္ပတိ” ဤသို့
 ပေယျာလ ဖော်ပါ၊] သတ္တာဟပဋိဂ္ဂဟိတေန-အကပ်ခံအပ်ပြီးဖြစ်၍ ခုနစ်ရက်
 ရှိသော၊ (တေန-ထို သတ္တာဟကာလိကဝတ္ထုနှင့်၊ သဒ္ဓိ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ
 ဝါ ပုရေပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝါ ယာဝဇီဝိက-သည်၊) တဒေဝ-ထို အကပ်ခံရာနေ၌သာ၊

ကပ္ပတိ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဟိ-မှန်၊ တသ္မာယေဝ-ကြောင့်ပင်၊ (တစ်ရက်သာ မက၊ ခုနစ်ရက်တိုင်အောင် အပ်သောကြောင့်ပင်၊) သတ္တာဟကာလိကေဒ ဟေ၊ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟန္တိ-ဟူ၍၊ အဝတွာ-ဟောတော်မမူဘဲ၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ သတ္တာဟံ ကပ္ပတိတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသို့ ကာလိကချင်း ရောရာ၌၊ ဣလယာမသတ္တာဟာ တိက္ကမေသု-မွန်းမတည့်မီကာလ၊ ညဉ့်ယံ၊ ခုနစ်ရက်ကို လွန်ရာအခါတို့၌၊ ဝိကာလ ဟေ၊ သိက္ခာပဒါနံ-ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၊ သန္နိမိသိက္ခာပုဒ်၊ ဘောသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်တို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ အာပတ္တိယော-တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ [မွန်းတည့်ကာလကို လွန်လျှင် ဝိကာလဘောဇနပါစိတ်၊ ညဉ့်ယံကို လွန်လျှင် သန္နိမိပါစိတ်၊ ခုနစ်ရက် လွန်လျှင်ကား ဘောသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်ဟု မှတ်ပါ။] စ ပန-ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့၊ စတုသု-န်သော၊ ဣမေသု ကာလိကေသု-ဤ ကာလိကတို့တွင်၊ ယာဝကာလိကံ-ယာဝကာလိကဝတ္ထုလည်းကောင်း၊ ယာမကာလိကံ- လည်းကောင်း၊ ဣတိ- သို့၊ ဣဒမေဝ ဒွယံ- ဤ နှစ်ပါး အပေါင်းသည်သာ၊ (ဧဝဖြင့် သတ္တာဟကာလိက၊ ယာဝဇီဝိကတို့ကို ကန့်၊)

တသ္မာယေဝ ဟိ ဟေ၊ ဝုတ္တံ။ ။ သတ္တာဟကာလိကနှင့် ယာဝဇီဝိက ရောရာ၌ကား တစ်ရက်သာမက သတ္တာဟကာလိက၏ အကပ်ခံပြီးရာ ရက်အလိုက် တစ်ရက်မှ စ၍ ခုနစ်ရက်တိုင်အောင် အပ်သောကြောင့် (ရှေး ကာလိကများနှင့် ဖျော့ရာ၌ “တဒဟု” သဒ္ဒါ ထည့်သကဲ့သို့) “တဒဟု” သဒ္ဒါ မထည့်ဘဲ ပါဠိတော်၌ “ပဋိဂ္ဂဟိတံ” ဟုသာ မိန့်တော်မူသည်။

ဣဒမေဝ ဒွယံ ဟောတိ။ ။ ယာဝကာလိကနှင့်ယာမကာလိက ဝတ္ထုနှစ်ပါး သာ အန္တောဝုတ္တ (အကပ္ပိယကုဋိတွင်း၌ သိမ်းထားမှု) ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ထို အန္တောဝုတ္တကာလိက နှစ်ပါးနှင့် အန္တောဝုတ္တ မဟုတ်သော ကာလိက လေးပါး တွင် တစ်ပါးပါးကို ရော၍ စားသော် (ထို ကာလိကက ယနေ့မှ အကပ်ခံသဖြင့် သန္နိမိ မဟုတ်သော်လည်း) သန္နိမိကိုလည်းကောင်း ပြုသည်၊ ထိုသို့ ပြုသောကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သည်- ဟူလို၊ [အန္တောဝုတ္တံ + ကရောတိတိ အန္တောဝုတ္တကံ၊ သန္နိမိကာရံ (ပြုအပ်သော သိုမှီး သိမ်းဆည်းခြင်းကို) + ကရောတိတိ သန္နိမိကာရကံ။]

အန္တောဝုတ္တကဉ္စေ-အန္တောဝုတ္တကို ပြုတတ်သည်လည်းကောင်း၊ (အကပ္ပိယ ကုဋ်တွင်း၌ တည်နေစေခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော ဒုက္ခဋ်အာပတ်ကို ပြုတတ်သည်လည်းကောင်း) သန္နိဓိကာရကဉ္စ-သန္နိဓိကာရကကို ပြုတတ် သည်လည်းကောင်း၊ (သတ္တာဟကာလိက စသည်နှင့် ရောစားခြင်းကြောင့် သက်ရောက်အပ်သော ဒုက္ခဋ်အာပတ်ကို ပြုတတ်သည်လည်းကောင်း)၊ ဟောတိ၊ သတ္တာဟကာလိကဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ ယာဝဇီဝိကဉ္စ-သည်လည်း ကောင်း၊ အကပ္ပိယကုဋ်ယံ-၌၊ နိက္ခိယိတုမ္ပိ-ထားခြင်းငှာလည်း၊ ဝဇ္ဇတိ၊ သန္နိဓိမ္ပိ- သန္နိဓိကိုလည်း၊ (ထို ဝတ္ထုနှစ်ပါး ရောခြင်းကြောင့် သန္နိဓိကိုလည်း၊) န ဇနေတိ-မဖြစ်စေနိုင်၊ [တစ်ည၌ လွန်ရုံဖြင့် သန္နိဓိသိက္ခာပုဒ်အရ အပြစ်မရှိ- ဟူလို၊ ခုနစ်ရက်လွန်အောင် ရောလျှင်ကား ဘောသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်အရ အပြစ် ရှိသည်] ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ (ဘောသဇ္ဇကုန္ဒက၌ လာသော သိက္ခာပုဒ် အားလုံးကို ဆိုသည်။) သေသံ- ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ-တည်း။

ဘောသဇ္ဇကုန္ဒကဝတ္ထုနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

၇-ကထိနက္ခန္ဓကအဖွင့်

[ကထိနနှင့်စပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၏ အပေါင်းကို ပြရာအခန်း။]

ကထိနာနုဇာနကထာ

၃၀၆။ ကထိနက္ခန္ဓကေ-၌၊ ပါဝေယျကာတိ-ကား၊ ပါဝေယျရဋ္ဌ
ဝါသိနော-ပါဝေယျတိုင်း၌ နေလေ့ရှိကုန်သော၊ (ဘိက္ခု၌ စပ်၊) [ပါဝေယျ+
ဝသန္တိတိ ပါဝေယျ၊ (ဏပစ္စည်း)၊ က လာ၍ ပါဝေယျကာ၊ မလ္လာမင်းတို့၏
နေရာ ပါဝါပြည်ဟု ထင်မည်စိုး၍ “ပါဝေယျံ နာမ” ဟု မိန့်သည်၊] ပါဝေယျ
နာမ-ပါဝေယျ မည်သည်ကား၊ ကောသလေသု-ကောသလာဟု ဗဟုဝစ်
အမည်ရသော ဇနပုဒ်၌၊ ပစ္စိမဒိသာဘာဂေ-အနောက်အရပ်အဖို့၌၊ ရဋ္ဌ-
တိုင်းတစ်တိုင်းတည်း၊ တတ္ထ-ထို ပါဝေယျတိုင်း၌၊ ဝါသိနော-နေလေ့ရှိ
ကုန်သော၊ (ဘိက္ခု၌ စပ်၊) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဧတံ-ဤ ပါဝေယျကာ
ဟူသော အမည်သည်၊ ကောသလရညော-ကောသလမင်း၏၊ ဧကပိတုကာ
ဘာတူနံ-တစ်ယောက်တည်းသော ခမည်းတော်ရှိသော ညီတော် နောင်တော်
ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဖတူမိကွဲ ဖြစ်ကုန်သော၊) ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယထေရာနံ-ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယထေရ်
တို့၏၊ အဓိဝစနံ-တည်း၊ [ဧကော+ပိတာ ယေသန္တိ ဧကပိတုကာ၊ ဧကပိတုကာ
စ+တေ+ဘာတရော စာတိ ဧကပိတုကာဘာတရော၊ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂေ (ကောင်းသော
အစု၌)+ဘဝါ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာ၊] တေသု-ထို ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိ နောင် ညီ သုံးကျိပ်တို့တွင်၊
သဗ္ဗဇေဋ္ဌကော-အလုံးစုံတို့၏ အကြီးအကဲဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အနာဂါမိ-
အနာဂါမ်တည်း၊ သဗ္ဗပစ္စိမကော-အလုံးစုံတို့၏ နောက်ဆုံးဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်
သည်၊ သောတာပနော-သောတာပန်တည်း၊ [ဂုဏ်အားဖြင့် “ဇေဋ္ဌက၊ ပစ္စိမက”
ဟု ဆိုသည်၊ အသက် ကြီးငယ်အားဖြင့် ဆိုသည်မဟုတ်၊] ဧကောပိ-တစ်ပါး
လည်း ဖြစ်သော၊ အရဟာ ဝါ-ရဟန္တာသည်လည်းကောင်း၊ ပုထုဇ္ဇနော
ဝါ-ပုထုဇဉ်သည်လည်းကောင်း၊ နတ္ထိ-မရှိ။

အာရညိကာတိ-ကား၊ ဝုတင်္ဂသမာဒါနဝသေန-ဝုတင်ကို ဆောက်တည်
ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အာရညိကာ-တော၌ နေလေ့ရှိကုန်သော၊ အရညဝါသ
မတ္တေန- တော၌ နေခြင်းမျှဖြင့်၊ န (အာရညိကာ)- အာရညိက မဟုတ်
ကုန်သော၊ (ဘိက္ခု၌ ၌ စပ်၊) တေသံ- ထို ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိ နောင်ညီ သုံးကျိပ်တို့၏၊

ပိဏ္ဏပါတိကာဒိဘာဝေပိ-ပိဏ္ဏပါတိက အစရှိသည်၏ အဖြစ်၌လည်း၊ ဒေသဝ
 နယော-တည်း၊ [အရညဖြင့် အရညဝါသတိုင်အောင် ဌာနူပစာရအားဖြင့်
 ယူ၍ “အရည စောသန္တိ အာရညာ” (ဏပစ္စည်း) က လာ၍ အာရညကာ၊
 ဏိက ပစ္စည်းဖြင့် “အာရညိကာ”လည်း သင့်၏။] စ-ဆက်၊ သီသဝသေန-
 ခေါင်းတပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ပဓာနအစွမ်းဖြင့်)၊ ဧတံ-ဤ အာရညိကစသော
 ဓုတင်လေးပါးကို၊ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ ပန-စင်စစ်သော်ကား၊ ဣမေ-
 ဤ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိ နောင်ညီသုံးကျိပ်တို့သည်၊ တေရသာပိ-တစ်ဆယ်သုံးပါးလည်း
 ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓုတင်္ဂါနိ-ဓုတင်တို့ကို၊ သံမာဒါယေဝ-ကောင်းစွာ ယူ၍သာ၊
 (ဆောက်တည်၍သာ) ဝတ္တန္တိ-ကျင့်ကြကုန်၏။

ဥဒကသင်္ဂဟေတိ-ကား၊ ဥဒကေန-ရေသည်၊ သင်္ဂဟိတေ-သိမ်းယူအပ်
 သော၊ ဃဋ္ဌိတေ-ဆက်ဆပ်အပ်သော၊ သံသဋ္ဌေ-ရောနှောအပ်သော၊ ထလေ
 စ-ကုန်းအရပ်၌လည်းကောင်း၊ နိန္ဒေ စ-ချိုင့်ဝှမ်းသော အရပ်၌လည်းကောင်း၊
 ဧကောဒကီဘူတေ-တစ်ခုတည်းသော ရေရှိသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ (ရေတစ်ပြင်
 တည်း ဖြစ်၍နေသော၊ စိက္ခလ္လေ၌ စပ်)၊ ဣတိ အထွော၊ **ဥဒကစိက္ခလ္လေတိ-**
 ကား၊ အက္ကန္တအက္ကန္တဋ္ဌာနေ-နင်းအပ် နင်းအပ်သော အရပ်၌၊ ဥဒကစိက္ခလ္လော-
 ရေဖြင့် ရောသော ညွန်သည်၊ (ညွန်ရေသည်)၊ ဥဋ္ဌာယိတွာ-ထ၍၊ ယာဝ
 အာနိသဒါ-တင်ပါးတိုင်အောင်၊ ပဟရတိ-ပုတ်ခတ်၏၊ ဤဒိသေ-ဤကဲ့သို့
 ရှုအပ်သော၊ (ဤကဲ့သို့ ရေနှင့်ရော၍နေသော)၊ စိက္ခလ္လေ-ရွံ့ညွန်၌၊ ဣတိ
 အထွော၊ **ဩကပုဏ္ဏေဟိတိ-ကား၊** ဥဒကပုဏ္ဏေဟိ-ရေဖြင့် ပြည့်ကုန်သော၊

သီသဝသေန။ ။ [ပဓာနကို သီသဟု ဆိုသည်။] ပါဠိတော်၌ ဓုတင်လေးမျိုး
 ကိုသာ ခေါင်းတပ်၍ ပဓာနနည်းအားဖြင့် ဆိုထားသည်။ ထို အရှင်တို့ကား ဓုတင်
 တစ်ဆယ့်သုံးပါးလုံး ဆောင်ကြပါသည်-ဟူလို၊ [သီသဝသေနာတိ ပဓာနင်္ဂဝသေန
 (ပဓာနဖြစ်သော ဓုတင် အစိတ်အပိုင်း၏ အစွမ်းဖြင့်)-ဋီကာ။]

ဥဒကသင်္ဂဟေ။ ။ “သင်္ဂဟိတေ”ဖြင့် သင်္ဂဟ၌ ဂဟ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း၏
 ကံ အနက်ကို ပြ၏။ သင်္ဂယုတေတိ သင်္ဂဟော၊ ဥဒကေန+သင်္ဂဟော-ကုန်းအရပ်
 ချိုင့်အရပ် အားလုံးကို ရေက သိမ်းကျုံး ယူထားအပ်သော အရပ်ဖြစ်၍ ရေပြင်ကြီး
 ဖြစ်နေသည်-ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် “ထလေ စ |ပေ၊ ဘူတေ”ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။

(စီဝရေဟိ၌ စပ်၊ ဩကနှင့် ဥဒကသည် ပရိယာယ်တည်း၊) တေသံ-ထို ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိ နောင်ညီသုံးကျိပ်တို့၏၊ စီဝရာနိ-တို့သည်၊ ယနာနိ ကိရ-ပိတ်ပိတ် သဲသဲ၊ တစ်ခဲနက် ဖြစ်ကုန်သတတ်၊ တေသု-ထို သင်္ကန်းတို့၌၊ ပတိတ်- ကျသော၊ ဥဒကံ-သည်၊ န ပုဏ္ဏရတိ-မယိုထွက်၊ ယနတ္တာ-ပိတ်ပိတ်သဲသဲ၊ တစ်ခဲနက်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပုဋ္ဌဗဒ္ဓံ ဝိယ-ထမင်းထုပ်ကဲ့သို့၊ တိဋ္ဌတိ- တည်နေ၏၊ တေန-ကြောင့်၊ ဩကပုဏ္ဏေဟိ စီဝရေဟိတိ-ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ ဩဃပုဏ္ဏေဟိတိပိ-ဟူ၍လည်း၊ ပါဠိ-ပါဠိတော် ပါဠိသည်၊ (အတ္ထိ)၊ (“ရေအယဉ်ဖြင့် ပြည့်ကုန်သော”ဟု ပေး။)

အဝိဝဒမာနာ ဝဿံ ဝသိမှာတိ ဧတ္ထ-၌၊ (နာဝေါစုံ၌ စပ်၊) အာဂန္တုက ဌာနေ-အာဂန္တုကတို့၏ နေရာအရပ်၌၊ (အာဂန္တုက အဖြစ်ဖြင့် ဝါကပ်ခဲ့ရာ ဖြစ်သော သာကေတအရပ်ကို ရည်ရွယ်သည်၊) သေနာသနဗာသုတာယ- ကျောင်း အိပ်ရာနေရာ၏ ချမ်းသာသည်၏အဖြစ်၏၊ အဘာဝေန စ-မရှိခြင်း ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဘဂဝတော-ကို၊ ဒဿနာလာဘေန-ဖူးမြင်ခွင့်ကို မရခြင်းကြောင့်၊ (ဖူးမြင်ခွင့်ကို မရသည့်အတွက်၊) ဥက္ကဏ္ဍိတတာယ စ- ပျင်းရိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ တေ ဘိက္ခု-ထို ရဟန်းတို့ သည်၊ ဖာသု-ချမ်းသာစွာ၊ န ဝသိသု-မနေခဲ့ကြရကုန်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အဝိဝဒမာနာ ဖာသုကံ ဝဿံ ဝသိမှာတိ-ဟူ၍၊ နာဝေါစုံ-မလျှောက်ကြကုန်၊ [“ဖာသုကံ”ကို ထည့်၍ မလျှောက်ကြ-ဟူလို]၊ **ဓမ္မိံ ကထံ ကတွာတိ-ကား၊** ဘဂဝါ-သည်၊ တေသံ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ အနမတဂ္ဂိယကထံ-အနမတဂ္ဂိယ ကထာကို၊ ကထေသိ-ဟောတော်မူပြီ၊ တေ-ထို ရဟန်းတို့သည်၊ သဗ္ဗေပိ- အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ကထာပရိယောသာနေ-အနမတဂ္ဂိယ ကထာ၏ အဆုံး၌၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိတွာ-ရောက်၍၊ နိသိန္နဋ္ဌာနတောယေဝ- ထိုင်နေရာအရပ်မှပင်၊ အာကာသေ- ကောင်းကင်၌၊

အနမတဂ္ဂိယကထံ။ ။ [သံယုတ်၊ အနမတဂ္ဂိယသုတ်၊] အနမတဂ္ဂေ+ပဝတ္တံ အနမတဂ္ဂိယံ (အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ဖြစ်ခဲ့သော အကြောင်းအရာ)၊ အနမတဂ္ဂိယဿ+ ကထာ အနမတဂ္ဂိယကထာ၊ အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ဖြစ်ခဲ့သော၊ အကြောင်းအရာကို ဟောတော်မူကြောင်းစကား၊ ထို စကားဟူသည် အနမတဂ္ဂိယသုတ်တော်ပင်တည်း။

ဥပတိတွာ-ပျံတက်၍၊ အဂမံသု-သွားကြကုန်ပြီ၊ တံ-ထို အနမတဂ္ဂိယကထာကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဓမ္မိံ ကထံ ကတွာတိ-ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ။

တတော-ထိုမှ နောက်၌၊ (ရဟန်းများ ပြန်ကြွပြီးရာ ကာလမှနောက်၌) ဘဂဝါ-သည်၊ ကထိနက္ခန္ဓာရော-ကထိန်ခင်းခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ပညတ္ထော-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီးသည်၊ သစေ အဘဝိဿ-အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ (စံသတိ)၊ ဧတေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဧကံ-တစ်ထည်သော၊ စီဝရံ-ကို၊ (သင်္ကန်းကြီးကို) ထပေတွာ-ထားခဲ့၍၊ သန္တရတ္ထရေန-သင်းပိုင်နှင့်တကွဖြစ်သော ဧကသီဖြင့်၊ အာဂစ္ဆန္တာ-လာကုန်လတ်သော်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ဤမျှလောက်) ကိလန္တာ-ပင်ပန်းကြရကုန်သည်၊ န အဿု-မဖြစ်ကုန်ရာ၊ စ-ဆက်၊ ဒေသ (ဒေသ) ကထိနက္ခန္ဓာရော နာမ-ဤကထိန်ခင်းခြင်း မည်သည်ကို၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓေဟိ-အလုံးစုံသော ဘုရားရှင်တို့သည်၊ အနုညာတော-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ စိန္တေတွာ-ကြံတော်မူပြီး၍၊ ကထိနက္ခန္ဓာရံ-ကထိန်ခင်းခြင်းကို၊ အနုဇာနိတု ကာမော- ခွင့်ပြုတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဘိက္ခု- တို့ကို၊ အာမန္တေသိ-

ကထိန်။ ။ကထနသဒ္ဓါသည် ထိရအနက်ကို ဟောသော အနိပ္ပန္နပါဠိပဒိကပုဒ်တည်း။ ထိရ အနက်ကို ဟောသော ရဋ္ဌိပုဒ် ဖြစ်သည်-ဟူလို၊ **"ထိရ-ခိုင်မြဲ"** ဟူသည်လည်း နောက်၌ လာမည့် ကထိန်၏ အာနိသင် (အကျိုး) ငါးပါးကို ကထိန်ခင်းရာ ကျောင်းတိုက်အတွင်း၌ ထားနိုင်လောက်အောင် ခိုင်ခံ့ခြင်းတည်း။ [ကထိနန္တိ ပဉ္စာနိသံသေ အန္တောကရဏသမတ္တတာယ ထိရန္တိ အတ္ထော၊] ဝိနယာလင်္ကာရ၌ ဓာတ်အမျိုးမျိုး ကြံ၍ ဝိဂြိုဟ်ပြုလေသေး၏။

အတ္ထာရော။ ။သက္ကတ၌ **"အာဿရ"** ဟု ရှိ၏။ အာပုဗ္ဗ+ဿရဓာတ်သည် ပါဠိ၌ အာပုဗ္ဗ+ထရဓာတ် ဖြစ်၏။ အတ္တာဒန (ဖုံးအုပ်-ဖုံးလွှမ်း) အနက်ကို ဟော၏။ ဖြန့်ခင်းခြင်းဟူသည် ထို ခင်းရာဌာနကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် **"အတ္ထာရ-စင်းခြင်း"** ဟု အနက်ပေးကြသည်။ ထို့ကြောင့် ကထိန်ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ပညတ်တစ်မျိုးကို မိမိတို့၏ ကျောင်းတိုက်အတွင်း၌ (ကျောင်းတိုက်ကို ဖုံးလွှမ်းသောအားဖြင့်)ထားခြင်းကို **"စင်းခြင်း"** ဟု မှတ်ပါ။ ထိုသို့ ဖုံးလွှမ်းထားသည့်အတွက် ကထိန်၏ အရှိန်အဝါ အာနိသင် ငါးပါးသည် အခြားသို့ လွန်၍ မသွားတော့ဘဲ ဤ ကျောင်းတိုက်မှာပင် တည်နေရတော့သည်။ ကထိနဿ-ကို+အတ္ထာရော ကထိနက္ခန္ဓာရော၊ [ကထိန၏ အရကောက်နှင့် ခင်းပုံ အစီအစဉ်မှာ နောက်၌လာမည့် စကားများနှင့် ပရိဝါ၌ ထင်ရှားပါလိမ့်လတ္တံ့။]

မိန့်တော်မူပြီ။ စ ပန-ထပ်၍ဆက်၊ အာမန္တေတွာ-မိန့်တော်မူပြီး၍၊ **အနုစာနာမိ ဘိက္ခဝေတိအာဒိ**-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-ပြီ။

တတ္ထ-ထို အနုဇာနမိ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ **အတ္တတ ကထိနာနံ ဝေါတိ**(ဧတ္ထ)-၌၊ ဝေါကာရော-ဝေါသဒ္ဒါသည်၊ နိပါတမတ္ထံ- အနက်မရ နိပါတ်မျှသာတည်း၊ အတ္တတကထိနာနံ-ခင်းအပ်ပြီးသော ကထိနံ ရှိသော ရဟန်းတို့၏၊ (ကပ္ပိဿန္တိ-အပ်ကုန်လတ္တံ့၌ စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော၊ ဟိ-လဒ္ဒဂုဏ်ကို ဆိုဦးအံ့၊ (ဝေါကို နိပါတ်မျှဟု ကြံရခြင်း၏ အကျိုးကို ဆိုဦးအံ့) ဧဝံ-ဤသို့ ဝေါသဒ္ဒါ၏ နိပါတ်မျှ၏ အဖြစ်သည်၊ သတိ-ဖြစ်လတ် သော်၊ ပရတော-နောက်၌၊ (နောက်နား၌) သော နေသံ ဘဝိဿတိတိ- ဟူသော စကားသည်၊ ယုဇ္ဇတိ-သင့်၏၊ အထ ဝါ-ကား၊ **ဝေါတိ** ဧတံ- ဝေါဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ သာမိဝစနမေဝ-သာမိဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါပင် တည်း၊ (“**ဝေါ-သင်တို့၏**” ဟုသာ ပေးပါ-ဟူလို) ပန-ဆက်၊ **သော နေသန္တိ** ဧတ္ထ-၌၊ သော စီဝရပ္ပာဒေါ-ထို သင်္ကန်း၏ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည်၊ ဝါ-ထို ဖြစ်ပေါ်လာသော သင်္ကန်းသည်၊ ယေ-အကြင် ရဟန်းတို့သည်၊ အတ္တတ ကထိနာ-ခင်းအပ်ပြီးသော ကထိနံ ရှိကြကုန်၏၊ တေသံ-ထို ရဟန်းတို့၏၊ (သင်တို့နှင့်တကွသော ရဟန်းအားလုံးတို့၏) ဝါ-တို့ဖို့၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့၊ ဣတိ အတ္ထော။

ဝေါတိ ၊ပေ၊ ဧဝဉ္စိ။ ။ဝေါသဒ္ဒါကို အနက်မရှိသော နိပါတ်ပုဒ်သာဟု ယူ၍ ထိုသို့ ယုရခြင်း၏ အကျိုးကို ပြလိုသောကြောင့် “**ဧဝဉ္စိ**” စသည်ကို မိန့်သည်၊ နောက်၌ “**သော တုမှာကံ**” ဟုလည်းကောင်း၊ “**သော ဝေါ**” ဟုလည်းကောင်း မိန့်တော် မမူဘဲ “**သော နေသံ**” ဟု မိန့်တော်မူ၏၊ ဝေါသဒ္ဒါကို နိပါတ်မျှသာဟု ယူမှ ထို စကား၏ သင့်မြတ်ခြင်း (ရှေ့နောက် လိုက်လျောခြင်း)အကျိုးကို ရမည်၊ ဤနေရာ၌ “**ဝေါ-သင်တို့၏**” ဟု ဆိုပြီးလျက် နောက်၌ “**သော+နေသံ**” ဟု ဝေါ၏အစား “**နေသံ**” ဟု ဆိုလျှင် ရှေ့နောက် စကားအသုံး ဆန့်ကျင်ရာ ရောက်လိမ့်မည်-ဟူလို။

အထ ဝါ ၊ပေ၊ နေသံ။ ။ဤနည်း၌ကား ဝေါသဒ္ဒါသည် သာမိအနက်ရှိသော နာမ်ပုဒ်ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “**အတ္တတကထိနာနံ**” ကိုလည်း ဝေါနှင့် အနက်တူ သာမိဝိဘတ်ပင်တည်းဟု မှတ်ပါ၊ ကပ္ပိဿန္တိကို ငဲ့၍ “**အား**” ဟု သမ္ပဒါန်အနက် ပေးခြင်းသည် ဤ အဖွင့်နှင့် မညီ၊ ဤသို့ ဝေါသဒ္ဒါက အနက်ရှိလျှင် သော နေသံ၌ နေသံအတွက် အဘယ်သို့ အနက် မှတ်ရမည်နည်း?- ဟု မေးဖွယ် ရှိ၍

တတ္ထ-ထို ကထိန်အာနိသင် ငါးပါးတို့တွင်၊ **အနာမန္တစာရောတိ-ကား**၊ ယာဝ-လောက်၊ ကထိန်-ကထိန်ကို၊ န ဥဒ္ဓရိယတိ-မနုတ်အပ်သေး၊ တာဝ-ထို ကထိန် မနုတ်အပ်သေးသမျှ၊ အနာမန္တော-ခွင့်မပန်မူ၍၊ (ထင်ရှားရှိသော ရဟန်းကို မပန်ပြောဘဲ) စရဏံ-အိမ်တို့၌ လှည့်လည်ခြင်းသည်၊ ကပ္ပိဿတိ-အပ်လတ္တံ့၊ စာရိတ္တသိက္ခာပဒေန-စာရိတ္တသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ အနာပတ္တိ-အနာပတ်သည်၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့၊ ဣတိ-အတ္ထော၊ **အသမာဒါနစာရောတိ-ကား**၊ တိစီဝရံ-သုံးထည်သော သင်္ကန်းကို၊ အသမာဒါယ-မယူမူ၍၊ (မယူဘဲ) စရဏံ-လှည့်လည်ခြင်းသည်၊ (ကပ္ပဿတိ)၊ စီဝရဝိပွဝါသော-အဓိဋ္ဌာန် တင်အပ်သော သင်္ကန်းနှင့် ညဉ့်အခါ၌ ကင်း၍ နေခြင်းသည်၊ ကပ္ပိဿတိ၊

“သော နေသန္တိ” စသည်ကို မိန့်သည်၊ **“နေသံ”** အရ ယခု မျက်မှောက်၌ ရောက်နေသော **“သင်္ကန်း”** ဟူသော ရဟန်းများနှင့်တကွ ကထိန်အာနိသင် ရသော နောက်နောက် ရဟန်းအားလုံးကို ယူရမည်၊ ထိုသို့ ယူလျှင် ရှေ့က **“ဝေါ”** နှင့် မဆန့်ကျင်ပါ-ဟူလို၊ [ယေ အတ္တတကထိနာတိ န ကေဝလံ တုမှာကမေဝ၊ ယေ အညေပိ (သင်တို့မှ တစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော) အတ္တတကထိနာ၊ တေသမ္ပိ ဘဝိဿတိတိ အတ္ထော- ဋီကာ။]

အနာမန္တစာရော။ ။ **“အနာမန္တော”** ဟု ဆိုလိုလျက် တွာပစ္စည်း ချေထားသည်၊ အနာမန္တော-ထင်ရှားရှိသော ရဟန်းကို ခွင့်မပန်ဘဲ+စာရော-အိမ်တို့၌ လှည့်လည် သွားလာခြင်းတည်း၊ အနာမန္တစာရော-ခြင်း၊ အစေလကဝင် (၆) စာရိတ္တ သိက္ခာပုဒ်၌ ထင်ရှားရှိသော ရဟန်းကို ခွင့်မပန်ဘဲ ပုရောတ္တ၌ ဖြစ်စေ၊ ပစ္ဆာဘတ္တ၌ ဖြစ်စေ အိမ်တို့၌ မလှည့်လည်ရဟု ပညတ်တော်မူ၏၊ ထို ပညတ်တော်အရ အာပတ် မသင့်ခြင်းသည် ကထိန်၏ အကျိုးအာနိသင် တစ်မျိုးတည်း။

အသမာဒါနစာရော။ ။ အသမာဒါနေန-အဓိဋ္ဌာန် တင်ထားအပ်သော သင်္ကန်းကို မယူခြင်းအားဖြင့်၊ ဝါ- မယူဘဲ၊ စာရော- လှည့်လည်သွားလာခြင်းတည်း၊ အသမာဒါနစာရော-ခြင်း၊ [ယောနေ၌ တွာပစ္စည်းကို အာနုပြု၍ **“အသမာဒါန-မယူမူ၍”** ဟု ပေးစေလို၏၊ စဉ်းစားပါ၊] ဒုတိယကထိနစီဝရပွဝါသသိက္ခာပုဒ်အရ အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်သော သင်္ကန်းကို သွားလေရာသို့ ယူ၍ အရဏံတက်ချိန်၌ မိမိနှင့် မကင်းအောင် နေရရိုးတည်း၊ ကင်း၍ နေလျှင် နိဿဂ္ဂါပိစိတ် သင့်၏၊ ထိုသို့ မယူဘဲ ပေါ့ပေါ့ပါးပါး သွားနိုင်ခြင်းသည် ကထိန်၏ အာနိသင် တစ်မျိုးတည်း။

ဣတိ အတ္ထော၊ ဂဏဘောဇနန္တိ-ကား၊ ဂဏဘောဇနဓိ-ဂဏဘောဇေကို စားခြင်းသည်လည်း၊ ကပ္ပိဿတိ၊ ယာဝဒတ္တစိဝရန္တိ-ကား၊ ယာဝတ္ထကေန-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ စိဝရေန-ဖြင့်၊ အတ္ထော-အလိုသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တာဝတ္တကံ-ထိုမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော သင်္ကန်းသည်၊ အနဓိဋ္ဌိတံ-အဓိဋ္ဌာန် သော်လည်း မတင်အပ်သည်၊ အဝိကပ္ပိတံ-ဝိကပ္ပနာသော်လည်း မပြုအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ-ဖြစ်၍၊ ဝါ-ဖြစ်လျက်၊) ကပ္ပိဿတိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ယော စ တတ္ထ စိဝရပ္ပာဒေါတိ-ကား၊ တတ္ထ ကထိနတ္ထတသိမာယံ-ထို ခင်းအပ်ပြီးသော ကထိန်ရှိသော ဥပစာရသိမ်၌၊ (ကျောင်းတိုက်၌၊) မတကစိဝရံ ဝါ-သေသူ၏ အဝတ်သင်္ကန်းသည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ သံဃံ-ကို၊ ဥဒ္ဒိဿ-ရည်စူး၍၊

ဂဏဘောဇနံ။ ။ မအပ်သောနည်းဖြင့် **“ထမင်းစားကြွပါ”** ဟု ပင့်လျှင် ရဟန်း လေးပါး အတူခံယူ၍ မစားကောင်း၊ ဂဏဘောဇနသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏၊ ထိုသို့ စားခြင်းကြောင့် အာပတ် မသင့်ခြင်းသည် ကထိန်၏ အာနိသင် တစ်မျိုးတည်း၊ [ပရမ္မရဘောဇနသိက္ခာပုဒ်အရလည်း အာပတ်မသင့်ပါ၊ ထို သိက္ခာပုဒ်၏ အနာပတ္တိဝါရကို ကြည့်ပါ၊ ဂဏဘောဇနနှင့် သဘောသွား၊ အနည်းငယ် တူ၍ အာနိသင်ထဲ၌ မထည့်ဟန်တူသည်၊ သို့မဟုတ် ထိုသိက္ခာပုဒ်က ကထိန်ပညတ်ပြီးမှ ပညတ်အပ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ကြံပါ။]

ယာဝဒတ္တစိဝရံ။ ။ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ အတ္ထော-သင်္ကန်းဖြင့် အလိုရှိ၏၊ တာဝ-ထိုအလိုရှိသလောက်သည်၊ ယာဝဒတ္တံ-မည်၏၊ ယာဝဒတ္တံ-အလိုရှိသလောက် သော+စိဝရံ-တည်း၊ ယာဝဒတ္တစိဝရံ-ကထိန်အာနိသင် မရလျှင် အဓိဋ္ဌာန် ဝိကပ္ပနာ မပြုဘဲ ဆယ်ရက်လွန်အောင် မထားရ၊ ကထိန်အာနိသင် ရလျှင်ကား အဓိဋ္ဌာန်မတင် ဝိကပ္ပနာ မပြုဘဲ သင်္ကန်း(အဝတ်)များကို အလိုရှိသလောက် ထားနိုင်၏၊ ထိုသို့ ထားသည့်အတွက် ပထမကထိနသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ် မသင့်ခြင်းသည် ကထိန်၏ အာနိသင် တစ်မျိုးတည်း။

ယော စ ယော ဘဝိဿတိ။ ။ ကထိန်ခင်းရာ ကျောင်းတိုက်၌ သံဃိကသင်္ကန်း (အဝတ်အထည်) ဟူသမျှသည် ကထိန်အာနိသင် ရထားသော ထို ကျောင်းတိုက်ရှိ ရဟန်းများ ဝေ၍ ယူနိုင်၏၊ ထိုသို့ ယူနိုင်ခြင်းသည် ကထိန်၏ အာနိသင် တစ်မျိုး တည်း၊ [ကထိန်အာနိသင် မရသူနှင့် အခြားကျောင်းတိုက်မှ လာသော အာဂန္တုကများသည် ကထိန်လအတွင်း၌ သံဃိကသင်္ကန်း (အဝတ်အထည်)များကို ဝေငှ၍ မယူပါနိုင်၊ ဤ အဓိပ္ပာယ်များ ကင်္ခါဘာသာဋီကာ နိသဂ္ဂိယစိဝရဝဂ် (၃၁၅ စသည်)၌ ပါသည်။]

ဒိန္နံ ဝါ- လှူအပ်သော သံဃိက အဝတ်သင်္ကန်းသည်မူလည်း၊ (ဟောတု)၊ သံဃိကေန- သံဃာဥစ္စာဖြစ်သော၊ တတြုပ္ပာဒေန- ထို ကထိန်ခင်းရာ ကျောင်းတိုက်၌ဖြစ်သော ဝတ္ထုဖြင့်၊ (ထို ကျောင်းတိုက်၌ လှူထားအပ်သော လယ် ဥယျာဉ် စသည်တို့၌ ဖြစ်သော ဆန် ဆီ အုန်းသီး စသော ဝတ္ထုဖြင့်) အာဘတံ ဝါ-ဆောင်ယူအပ်သော အဝတ်သင်္ကန်းသည်မူလည်း၊ (ဟောတု)၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ အာကာရေန-အခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ ယံ သံဃိကစိဝရံ-အကြင် သံဃိက အဝတ်သင်္ကန်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ တံ-ထို သံဃိက အဝတ်သင်္ကန်းသည်၊ တေသံ-ထို ခင်းအပ်ပြီးသော ကထိန်ရှိသော ရဟန်းတို့၏၊ ဝါ-တို့ဖို့၊ ဘဝိဿတိ၊ ဣတိ အတ္ထော။

ဝေဉ္စ ဟေ၊ အတ္ထရိတဗ္ဗန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ (စောဒနာ သောဓနာနယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ကထိနတ္ထာရံ-ကထိန်ခင်းခြင်းကို၊ (ကထိန်ခင်းခွင့်ကို)၊ ကေ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ လဘန္တိ-ရကုန်သနည်း?၊ ကေ-တို့သည်၊ န လဘန္တိ-မရကုန်သနည်း?၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ တာဝ-မရသော ပုဂ္ဂိုလ်မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-ညွှန်ပြအပ်ကုန်သော)၊ ဂဏဝသေန-အရေအတွက်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပစ္ဆိမကောဋီယာ-နောက်ဆုံး၌ ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားဖြင့်၊ ပဉ္စ-ငါးပါးကုန်သော၊ ဇနာ-ရဟန်းတို့သည်၊(ကထိနတ္ထာရံ) လဘန္တိ၊ ဥဉ္စ-အထက်၌၊ သတသဟဿမ္ပိ-တစ်သိန်းလည်းဖြစ်သော၊ (ဘိက္ခု၊ ကထိနတ္ထာရံ လဘန္တိ) ပဉ္စန္ဒ-ငါးပါးတို့၏၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ (ဘိက္ခု၊ ကထိနတ္ထာရံ) န လဘန္တိ၊ ဝုတ္ထဝဿဝသေန - မိုးလပတ်လုံး နေပြီးသူ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပုရိမိကာယ-ပုရိမဝါ၌၊ ဝဿံ-ဝါသို့၊ ဥပဂန္တာ-ကပ်ပြီး၍၊ ပဌမပဝါရဏာယ-ပထမ ပဝါရဏာနေ၌၊ (သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့၌၊ ပဝါရိတာ - ပဝါရဏာ ပြုပြီးသော ရဟန်းတို့သည်၊ (ကထိနတ္ထာရံ) လဘန္တိ၊ ဆိန္နဝဿာ ဝါ-

ပစ္ဆိမ ဟေ၊ သတသဟဿမ္ပိ။ ။ သိမ်အတွင်း၌ လေးပါးသံဃာက တစ်ပါးအား ဥတ်ကမ္မဝါစာဖြင့် သင်္ကန်းပေးရမည် ဖြစ်သောကြောင့် အနည်းဆုံး ငါးပါးရှိမှ ကထိန် ခင်းနိုင်၏၊ ငါးပါး၏ အထက်၌ကား တစ်သိန်းသော သံဃာများလည်း ခင်းနိုင်သည်။

ကျီးပြတ်သော ဝါရှိသော ရဟန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပစ္စိမိကာယ-ပစ္စိမဝါ၌၊ (ဝသံ)၊ ဥပဂတာ ဝါ-ကပ်နေသော ရဟန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ (ကထိနတ္ထာရံ) န လဘန္တိ၊ အညသ္မိ-ကထိန်ခင်းရာ ကျောင်းတိုက်မှ တစ်ပါးသော၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ ဝုတ္တဝဿာပိ-မိုးလပတ်လုံး နေခဲ့သော အဂန္တုကရဟန်းတို့သည်လည်း၊ (ကထိနတ္ထာရံ) န လဘန္တိ၊ ဣတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။

ပန-ထိုသို့ပင် ကထိန်ခင်းခွင့် မရပါသော်လည်း၊ ပုရိမိကာယ-၌၊ (ဝသံ)၊ ဥပဂတာနံ-ကပ်ရောက်သော ရဟန်းတို့၏၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ (ဆိန္ဒဝဿရဟန်း၊ ပစ္စိမဝဿပဂတရဟန်း၊ အညဝိဟာရဝုတ္တဝဿရဟန်းတို့သည်)၊ ဂဏပူရကာ-ဂိုဏ်းကို ပြည့်စေတတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ အာနိသံသံ-ကထိန်အဝတ်ဟူသော အာနိသင်ကို၊ န လဘန္တိ၊ အာနိသံသော-သည်၊ ဣတရေသံယေဝ-တစ်ပါးသော ရဟန်းတို့၏သာ၊ (ဆိန္ဒဝဿ စသော ရဟန်းတို့မှ တစ်ပါးသော ပုရိမဝဿဝုတ္တ ရဟန်းတို့၏သာ၊) ဟောတိ၊ ပုရိမိကာယ-၌၊(ဝသံ)၊ ဥပဂတာ-ကပ်ရောက်သော ရဟန်းတို့သည်၊ စတ္တာရေ ဝါ-လေးပါးတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ တယော ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဒွေ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဧကော ဝါ-တစ်ပါးသည်သော်လည်းကောင်း၊

ဆိန္ဒဝဿာ ဝါ။ ။ ပဌမပဝါရဏာယ ပဝါရိတာတိ ဣဒံ ဝဿန္တေဒံ အကတွာ ဝသံဝုတ္တဘာဝသန္တဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ အန္တရာယေန အပ္ပဝါရိတာနမ္ပိ ဝုတ္တဝဿာနံ ကထိနတ္ထာရသမ္ဘဝတော၊ တေနော **“အပ္ပဝါရိတာ ဝါ”**တိ အဝတွာ **“ဆိန္ဒဝဿာ ဝါ ပစ္စိမိကာယ ဥပဂတာ ဝါ န လဘန္တိ”**တိ ဧတ္တကမေဝ ဝုတ္တံ၊ - ဋီကာ။

အာနိသံသံ ၊ပေ၊ ဟောတိ။ ။ **“အနိသံသံ”** အရ ကထိန်အာနိသင် ငါးပါးကို မဆိုလို၊ ကထိန်ခင်းမည့် သင်္ကန်း၏ အခြေအရံဖြစ်သော အဝတ်တို့ကို ဆိုလိုသည်၊ မှန်၏၊ ထို အဝတ်တို့သည် ကထိန်သင်္ကန်း၏ အခြေအရံ အဖြစ်ဖြင့် လှူအပ်သော ကြောင့် ကထိန်၏ အာနိသင်များပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် နောက်၌ **“အညာနိ စ ဗဟုနိ ကထိနာနိသံသဝတ္တာနိ ဒေတီ”** ဟုလည်းကောင်း၊ **“ယော အာနိသံသံ ဗဟု ဒေတီ”** ဟုလည်းကောင်း ဆိုလတ္တံ့၊ ထို အဝတ်များသည် သံသိက ဖြစ်နေသောကြောင့် ဆိန္ဒဝဿစသော ရဟန်းများ မရနိုင်၊ အကယ်၍ အဝတ်သင်္ကန်းမှတစ်ပါး စားဖွယ် သောက်ဖွယ်နှင့်တကွ တိုလီမိုလီ ပစ္စည်းများကို လှူသေးအံ့၊ ထို ပစ္စည်းများကိုကား ဆိန္ဒဝဿ စသော ရဟန်းတို့ ဝေစုအဖြစ်ဖြင့် ရနိုင်ပါသေးသည်။

သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဣတရေ-လေးပါး စသည်မှ တစ်ပါး သော ရဟန်းတို့ကို၊ ဂဏပူရကေ-ငါးပါးဂိုဏ်းကို ပြည့်စေတတ်သူတို့ကို၊ ကတ္တာ၊ ကထိန်-ကို၊ အတ္ထရိတဗ္ဗံ-ခင်းရာ၏၊ [သိမ်အတွင်း၌ သင်္ကန်း ပေးသော အခါ ငါးပါးပြည့်အောင် ပင့်၍ ခင်းပါ-ဟူလို။]

အထ-သို့မဟုတ်၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ (ဝသံ) ဥပဂတာ-ကုန်သည်၊ (သစေ ဟောန္တိ)၊ ဧကော-သော၊ ပရိပုဏ္ဏဝသော-ပြည့်သော အသက်နှစ်ဆယ်ရှိသော၊ သာမဏေရော (ဝသံ ဥပဂတာ သစေ ဟောတိ)၊ သော-ထို ပုရိမဝါကပ်ခဲ့သော သာမဏေသည်၊ ပစ္စိမိကာယ-၌၊ စေ ဥပသမ္ပဇ္ဇတိ-အကယ်၍ မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ သော-ထို ရဟန်းသစ်သည်၊ ဂဏပူရကော စေဝ-ငါးပါးဂိုဏ်းကို ပြည့်စေနိုင်သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ အာနိသံသဉ္စ-ကထိန်အဝတ်ဟူသော အာနိသင်ကိုလည်း၊ လံဘတိ-၏၊ တယော-န်သော၊ ဘိက္ခု-တို့လည်းကောင်း၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ သာမဏေရော-အသက်နှစ်ဆယ်ပြည့်သော သာမဏေတို့လည်းကောင်း၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့လည်းကောင်း၊ တယော-ကုန်သော၊ သာမဏေရာ-တို့လည်းကောင်း၊ ဧကော-သော၊ ဘိက္ခု-လည်းကောင်း၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ သာမဏေရာ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝသံ ဥပဂတာ သစေ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ သတိ)၊ ဧတ္ထာပိ-ဤသို့ ဝါကပ်ကြရာ၌လည်း၊ ဒေဝေ နယော-တည်း။

ပုရိမိကာယ (ဝသံ)၊ ဥပဂတာ- ကပ်ရောက်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ကထိန်က္ခန္ဓာရ ကုသလာ-ကထိန်ခင်းခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူတို့သည်၊ သစေ န ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ အတ္ထာရကုသလာ-ကထိန်ခင်းခြင်း၌ ကျွမ်းကျင် ကုန်သော၊ ခန္ဓကဘာဏကတ္ထေရာ-ခန္ဓကဘာဏကထေရ်တို့ကို၊ ပရိယေသိတွာ-ရှာမှီး၍၊ အာနေတဗ္ဗာ-ပင့်ဆောင်ထိုက်ကုန်၏၊ [ဤ ကထိန်က္ခန္ဓာနှင့် ခန္ဓက တို့ကို ရွတ်ဖတ်ဆောင်ယူတတ်သော ထေရ်တို့သာ ကထိန်ခင်းတတ်သော ကြောင့် ထို ထေရ်တို့ကို ရှာ၍ ပင့်ပါ-ဟူလို၊] (တေ-ထို ခန္ဓကဘာဏကထေရ် တို့သည်)၊ ကမ္မဝါစ-ကို၊ သာဝေတွာ-ကြားသိစေပြီး၍၊ (ဖတ်၍)၊ ကထိန်-ကို၊ အတ္ထရာပေတွာ-ခင်းစေပြီး၍၊ ဒါနဉ္စ-လှူဖွယ် အစားအသောက်ကိုလည်း၊ ဘုဒ္ဓိတွာ-စားသောက်ပြီး၍၊ ဂမိဿန္တိ-ပြန်ကြွကုန်လတ္တံ့၊ အာနိသံသော ပန-

အဝတ်သင်္ကန်းဟူသော အာနိသင်သည်ကား၊ ဣတရေသံယေဝ-အခြားသော ရဟန်းတို့၏သာ၊ (ခန္ဓကဘာဏကထေရ်တို့မှ တစ်ပါးသော ကထိန်ရှင် ရဟန်းတို့၏သာ၊) ဟောတိ၊ [ဤတွင် “ကထိနတ္ထာရုံ ကေ လာန္တိ၊ ကေ န လာန္တိ” ဟူသော ပုစ္ဆာနှင့် စပ်၍ အကျယ်ပြီးပြီ။]

ကထိနံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကေန-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒိန္နံ-ပေးလှူအပ်သည်၊ (သမာနံ)၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်သနည်း?၊ (ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ကထိနံ) ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဒေဝေန ဝါ-နတ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ မနုဿေန ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပဉ္စန္ဒ-ငါးပါးကုန်သော၊ သဟဓမ္မိကာနံ-သီတင်းသုံးဖော်တို့တွင်၊ အညတရေန ဝါ-တစ်ပါးပါးသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒိန္နံ (သမာနံ) ဝဋ္ဋတိ၊ (ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း)၊ ကထိနဒါယကာဿ-ကထိန်ဒါယကာ၏၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်သည်၊ အတ္ထိ၊ သော-ထို ကထိန်ဒါယကာသည်၊ တံ-ထို ကျင့်ဝတ်ကို၊ အဇာနန္ဓော-မသိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သစေ ပုစ္ဆတိ-အံ့၊ (ကိ?) ဘန္ဓေ၊ ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ (အဘယ်နည်းဖြင့်)၊ ကထိနံ-ကထိန်သင်္ကန်းကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-လှူထိုက်ပါသနည်း?၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (သစေ ပုစ္ဆတိ၊ ဧဝံ သတိ)၊ တဿ-ထို မေးသော ကထိန်ဒါယကာအား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ-ပြောပြရာ၏၊ (ကိ?)၊ တိဏ္ဏံ-သုံးထည်ကုန်သော၊ စီဝရာနံ-တို့တွင်၊ အညတရပ္ပဟောနကံ-တစ်ထည်ထည်ကို လောက်သော၊ သူရိယုဂ္ဂမနသမယေ-နေထွက်ရာအခါ၌၊ ဝတ္တံ-အဝတ်ကို၊ ကထိနစီဝရံ ဒေမာတိ-ဟူ၍၊ (ကထိန်လျှာအဝတ်ကို လှူပါကုန်၏ဟူ၍)၊ ဝတွာ-လျှောက်၍၊ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တဿ-ထိုကထိန်လျှာအဝတ်၏၊ ပရိကမ္မတ္တံ-အဖန်ဖန် ပြုဖွယ်ကိစ္စ အကျိုးငှာ၊ ဧတ္တကာ နာမ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သည်မည်သော၊ သူစိယော-အပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဧတ္တကံ-သော၊ သုတ္တံ-ချည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဧတ္တကံ-သော၊ ရဇနံ-ဆိုးရည်ကိုလည်းကောင်း၊

သူရိယုဂ္ဂမန ခမေ၊ ဒေမ။ ။ သံဃာ့ရှေ့မှောက် လာရောက်၍ “ကထိနစီဝရံ ဒေမ” ဟု လှူသောကြောင့် ထိုမျှလောက် ဆိုရုံဖြင့် သံဃိကဖြစ်၍ ကထိန်ခင်းကောင်း တော့၏၊ သို့သော် ရှေးခေတ်က သင်္ကန်း မချုပ်ရသေး၍ ထိုနေ့၌ သင်္ကန်းပြီးအောင် ချုပ်ပြီး၊ ဆိုးပြီးလျှင် ကထိန်ခင်းရမည် ဖြစ်သောကြောင့် “သူရိယုဂ္ဂမနသမယေ” ဟု ဆိုသည်၊ ယခုအခါ၌ကား ချုပ်ပြီး၊ ဆိုးပြီးသင်္ကန်းကို လှူသောကြောင့် မည်သည့် အချိန်၌မဆို လှူနိုင်ပါသည်။

ပရိကမ္မံ- အဖန်ဖန် ပြုဖွယ်ကိစ္စကို၊ (သင်္ကန်းချုပ်ခြင်း စသောကိစ္စကို)၊ ကရောက္ခာနံ-ပြုကုန်သော၊ ဧတ္တကာနံ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့ဖို့၊ ယာဂုဘတ္တဉ္စ-ယာဂုဆွမ်းကိုလည်းကောင်း၊ ဒါတုံ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏၊ ဣတိ (အာစိက္ခိတမ္ပ)။

ကထိနတ္ထာရကေနာပိ-ကထိန်ခင်းမည့် ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဓမ္မေန-တရားနှင့်၊ သမေန-ညီညွတ်သဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နံ-သော၊ ကထိနံ-ကို၊ အတ္ထရန္တေန-ခင်းလို့လတ်သော်၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ ဇာနိတမ္ပံ-သိထိုက်၏၊ [အပိသဒ္ဓါဖြင့် ကထိနဒါယကာကို ပေါင်း၊ ကထိနဒါယကာကသာ ကျင့်ဝတ်ကို သိရမည် မဟုတ်သေး၊ ကထိနတ္ထာရကရဟန်းကလည်း ကျင့်ဝတ်ကို သိရမည်-ဟူလို၊] ဟိ-ချဲ့၊ တန္တဝါယဂေဟတော-ရက်ကန်းသည်တို့၏ အိမ်မှ၊ အဘာတသန္တာနေ နေဝ-ဆောင်ယူအပ်သော အစဉ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ခလိမက္ခိတသာဋ္ဌကော-ကစီရည် တို့ဖြင့် လိမ်းကျံအပ်သော အဝတ်သည်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ [အစာ မချေရသေးဘဲ ကစီရည် ထမင်းရည် ကော်ရည်ရှိသော အဝတ်မျိုးသည် ကထိန်ခင်းခြင်းငှာ မအပ်-ဟူလို၊ ခလိမက္ခိတသာဋ္ဌကောတိ အဟတဝတ္ထံ (အစာ မချေရသေးသော အဝတ်ကို)၊ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊- ဋီကာ၊] မလိနသာဋ္ဌကောပိ-အညစ်အကြေးရှိ သော အဝတ်သည်လည်း၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ [မလံ+ယဿ+အတ္ထိတိ မလိနော၊ ဣန(ဣနစ်)ပစ္စည်း၊] တသ္မာ-ကြောင့်၊ ကထိနတ္ထာရသာဋ္ဌကံ-ကထိန်ခင်း ကြောင်း အဝတ်ကို၊ လဘိတွာ-ရ၍၊ ဝါ-သော်၊ သုဋ္ဌာ-ကောင်းစွာ၊ ဓောဝိတွာ-ဖွတ်လျှော်ပြီး၍၊ (ကစီရည်နှင့် အညစ်အကြေး ကင်းအောင် ဖွတ်လျှော်ပြီး၍)၊ သူစိအာဒိနိ-အပ် အစရှိကုန်သော၊ စီဝရကမ္မူပကရဏာနိ-သင်္ကန်းချုပ်ခြင်း ဆိုးခြင်း၏ အဆောက်အဦတို့ကို၊ သဇ္ဇေတွာ-ပြင်ဆင်ပြီး၍၊ ဗဟူဟိ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-တကွ၊ တဒဟေဝ-ထိုနေ့၌ပင်၊ (အဝတ်ရရာ နေ့၌ပင်)၊ သိဗ္ဗိတွာ-ချုပ်ပြီး၍၊ နိဋ္ဌိတသုစိကမ္ပံ-ပြီးပြီးသော အပ် အမှုရှိသော အဝတ်ကို၊ ရဇိတွာ-ဆိုးပြီး၍၊ ကပ္ပမိန္ဒု-ကပ္ပမိန္ဒုကို၊ ဒတွာ-ပေးပြီး၍၊ ကထိနံ-ကို၊ အတ္ထရိတမ္ပံ- ခင်းရာ၏၊ [ကထိန်အဝတ်ကို အလှူခံပြီးနောက် တစ်ရက် လွန်သွားလျှင် ကထိန် မခင်းကောင်းသောကြောင့် "တဒဟေဝ လပေ အတ္ထရိတမ္ပံ"ဟု ဆိုသည်။]

တသ္မိံ-ထို ကထိန်ကို၊ အနတ္ထတေယေဝ-မခင်းအပ်သေးမိသာလျှင်၊ အညံ- သော၊ ကထိနသာဋ္ဌကံ- ကထိန်လျာ အဝတ်ကို၊ သုစေ အာဟာရတိ-

အကယ်၍ ဆောင်ယူလာအံ့၊ စ-ဆောင်ယူလာရုံသာ မကသေး၊ အညာနိ-
 ကထိန်လျာ အဝတ်မှ တစ်ပါးကုန်သော၊ ဗဟူနိ-ကုန်သော၊ ကထိနာနိသံသ
 ဝတ္ထာနိ-ကထိန်၏ အာနိသင်ဖြစ်သော အဝတ်တို့ကို၊ (သစေ) ဒေတိ-အံ့၊
 (ဧဝံ သတိ)၊ ယော-အကြင် ဒါယကာသည်၊ အာနိသံသံ-အာနိသင်အဝတ်ကို၊
 ဗဟု-စွာ၊ ဒေတိ-၏၊ တဿ-ထို ဒါယကာ၏၊ သန္တကေနေဝ-ဥစ္စာဖြစ်သော
 သင်္ကန်းဖြင့်သာ၊ အတ္ထရိတဗ္ဗ-ရာ၏၊ ဣတရော-အခြားသော ဒါယကာကို၊
 (အာနိသင်အဝတ်ကို များစွာ လှူနိုင်သော ဒါယကာမှတစ်ပါး မလှူနိုင်သော
 ဒါယကာကို) ယထာ တထာ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အခြင်းအရာ
 အားဖြင့်၊ ဩဝဒိတွာ-ဆုံးမ၍၊ သညာပေတဗ္ဗော-နားလည်စေထိုက်၏၊ [အသင်
 ဒါယကာ၏ ဥစ္စထက် ထို ဒါယကာ၏ ဥစ္စာက သံဃာအား ကျေးဇူးများပါ
 သည်၊ သံဃာအား ကျေးဇူးများခြင်းကို အသင် ဒါယကာလည်း လိုလားထိုက်
 ပါသည်၊ ဤသို့ လိုလားသော အသင့်မှာ များစွာ ကောင်းမှုတိုးပါသည်၊
 ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဩဝါဒပေးခြင်းကို “ယထာ တထာ ဩဝဒိတွာ”ဟု
 ဆိုသည်၊- ယောဇနာ။]

ပန-ကား၊ ကထိန်-ကို၊ ကေန-အဘယ် ရဟန်းသည်၊ အတ္ထရိတဗ္ဗ-
 ခင်းနိုင်ပါသနည်း?၊ (ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊) ယဿ-အကြင် ရဟန်း
 အား၊ သံဃော-သည်၊ ကထိနစီဝရ်-ကို၊ ဒေတိ-၏၊ (ဥတိကမ္မဝါစာဖြင့်
 ပေး၏၊ တေန-သံဃာကပေး၍ သင်္ကန်းရသော ထိုရဟန်းသည်၊ ကထိန်
 အတ္ထရိတဗ္ဗ၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊) သံဃေန ပန-သည်ကား၊ ဣဿ-
 အား၊ ဒါတဗ္ဗ-ပေးထိုက်သနည်း?၊ (ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊) ယော-
 အကြင် ရဟန်းသည်၊ ဇိတ္ထစီဝရော-ဟောင်းနွမ်းသော သင်္ကန်းရှိသည်၊ ဟောတိ၊
 (တဿ ဒါတဗ္ဗ ဣတိ-တည်း၊) ဗဟူ-များစွာသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဇိတ္ထ
 စီဝရ-ကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ၊ (ဧဝံ သတိ) ဝုဗ္ဗဿ-သီတင်းကြီး ရဟန်း
 အား၊ ဒါတဗ္ဗ-ပေးရာ၏၊ ဝုဗ္ဗသုပိ-သီတင်းကြီး ရဟန်းတို့တွင်လည်း၊ ယော-
 အကြင် ရဟန်းသည်၊ မဟာပရိသော-များသော ပရိသတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊
 တဒဟေဝ-ထို အဝတ်ရရာနေ၌ပင်၊ စီဝရ်-ကို၊ ကတွာ-၍၊ အတ္ထရိတံ၊
 သက္ကောတိ-စွမ်းနိုင်၏၊ တဿ ဒါတဗ္ဗ၊ ဝုဗ္ဗော-သည်၊ သစေ န သက္ကောတိ-
 အံ့၊ (ပရိသတ် အခြေအရံ မရှိ၍ မစွမ်းနိုင်အံ့၊) နဝကတရော-သီတင်းငယ်
 ရဟန်းသည်၊ (သစေ) သက္ကောတိ-အံ့၊ (ပရိသတ် အခြေအရံရှိ၍ စွမ်းနိုင်အံ့၊)

(ဧဝံ သတိ)၊ တဿ-ထိုသီတင်းငယ်အား၊ ဒါတဗ္ဗံ၊ အပိ စ-သို့သော်လည်း၊
 (သီတင်းငယ်အား ပေးရာပါသော်လည်း၊ သံယေန-သည်၊ မဟာထေရဿ-
 အား၊ သင်္ဂဟံ-သင်္ဂြိုဟ်ချီးမြှင့် ထောက်ပံ့ခြင်းကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-သင့်၏၊
 တဿ-ကြောင့်၊ ဘန္တေ၊ တုမေ-တို့သည်၊ ဂဏှထ-ခံယူပါကုန်၊ မယံ-
 တို့သည်၊ ကတွာ-၍၊ (သင်္ကန်းဖြစ်အောင် ပြု၍) ဒဿာမ-ပေးပါကုန်အံ့၊
 ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-လျှောက်ရာ၏။

တိသု-ကုန်သော၊ စိဝရေသု-တို့တွင်၊ ယံ-အကြင် သင်္ကန်းသည်၊ ဇိဏ္ဏံ-
 ဟောင်းနွမ်းသည်၊ ဟောတိ၊ တဒတ္ထာယ-ထို ဟောင်းနွမ်းသော သင်္ကန်း
 အကျိုးငှာ၊ ဒါတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ပကတိယာ-ပင်ကိုအားဖြင့်၊ (နဂိုကပင်)၊
 ဒုပဋ္ဌစိဝရဿ-နှစ်ထပ် နှစ်လွှာသင်္ကန်းရှိသော ရဟန်းအား၊ ဒုပဋ္ဌတ္ထာယေဝ-
 နှစ်ထပ်နှစ်လွှာ အကျိုးငှာပင်၊ ဒါတဗ္ဗံ၊ [ရှေးက သင်းပိုင် စသည်တို့ ပါးသည့်
 အတွက် နှစ်ထပ် ထပ်၍ ချုပ်လှေ့ရှိကြသည်၊] အဿ-ထို ရဟန်း၏၊
 ဧကပဋ္ဌစိဝရံ-တစ်ထပ် တစ်လွှာရှိသော သင်္ကန်းသည်၊ ဃနံ-ပိတိပိတ်သဲသဲ၊
 တစ်ခဲနက်သည်၊ သံဇေပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်းဖြစ်အံ့၊ ကထိနသာဠကော
 စ-ကထိန်လျှာ အဝတ်သည်လည်း၊ ပေလခေါ-ကျသည်၊ ဝါ-ပါးသည်၊ (သဇေ
 ဟောတိ၊ ဧဝံ သတိ)၊ သာရုပ္ပတ္တာယ-လျှောက်ပတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
 အကျိုးငှာ၊ ဒုပဋ္ဌပ္ပဟောနကမေဝ-နှစ်ထပ် နှစ်လွှာလောက်သော အဝတ်ကိုသာ၊
 ဒါတဗ္ဗံ-၏၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ အလဘန္တော-မရလတ်သော်၊ (နှစ်ထပ်
 နှစ်လွှာ သင်္ကန်းကို မရလတ်သော်)၊ ဧကပဋ္ဌံ-တစ်ထပ် တစ်လွှာရှိသော
 သင်္ကန်းကို၊ ပါရုပါမိ-ရန်းပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တဿပိ-ပြောသော ရဟန်းအား
 လည်း၊ (ကထိန်ခံမည့် ရဟန်းကို ဆိုလိုသည်)၊ ဒုပဋ္ဌံ-နှစ်ထပ် နှစ်လွှာရှိသော
 သင်္ကန်းကို၊ ဒါတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ပန-ဗျတိရိက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊
 လောဘမကတိကော-လောဘသဘောရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တဿ-အား၊
 န ဒါတဗ္ဗံ၊ တေနာပိ-ထို ရဟန်းသည်လည်း၊ (ဒုပဋ္ဌပ္ပဟောနကအဝတ်ကို
 ရသော ရဟန်းသည်လည်း)၊ ကထိနံ-ကို၊ အတ္ထရိတွာ-၍၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊
 ဝိသိဗ္ဗိတွာ-ဖြေ၍၊ (နှစ်ထပ် နှစ်လွှာကို ဖြေ၍)၊ ဒွေ-နှစ်ထည်ကုန်သော၊
 စိဝရာနိ-တို့ကို၊ ကရိဿာမိ- ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ န ဂဟေတဗ္ဗံ-ထိုက်၊
 (ဒုပဋ္ဌသင်္ကန်းကို မယူထိုက်)၊ ပန- ဆက်၊ ယဿ- အကြင် ရဟန်းအား၊

ဒီယတိ-ပေးအပ်၏။ တဿ-ထို ပေးရာရဟန်းအား၊ ယေန ဝိဓိနာ-အကြင် အစီအစဉ်ဖြင့်၊ ဒါတဗ္ဗ-ပေးရာ၏။ တံ-ထို အစီအစဉ်ကို၊ ဒဿေတံ-ငှာ၊ ဝေဉ္စု၊ ပေ၊ အတ္ထရိတဗ္ဗန္တိ-ဟူ၍၊ အာရဘိတွာ-အားထုတ်တော်မူပြီး၍၊ သုဏာတု **မေ ဘန္တေ** တိအာဒိကာ-အစရှိသော၊ ဒါနကမ္မဝါစာ-ဒါနကမ္မဝါစာကို၊ တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊ (ကထိန်ခင်းပုံ အစီအစဉ်မှ ရှေးဦးစွာ၊ ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [ဒါနကမ္မဝါစာတိ ကထိနဒုဿဒါနကမ္မဝါစာ - ကထိန်လျာအဝတ်ကို ပေးကြောင်း ကမ္မဝါစာ -ဋီကာ။]

ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအစဉ်ဖြင့်၊) ကထိနေ-ကထိန်လျာအဝတ်ကို၊ ဒိန္နေ-ပေးအပ်ပြီးသော်၊ တံ ကထိနဒုဿ-ထိုကထိန်လျာ အဝတ်သည်၊ နိဋ္ဌိတပရိကမ္မမေဝ-ပြီးပြီးသော ပရိကမ်ရှိသည်သာလျှင်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ချုပ်မှု ဆိုးမှု ပရိကမ်ကို ပြုပြီးဖြစ်အံ့၊) ဣတိ-ဤသို့ ဖြစ်လတ် သော်၊ ဧတံ-ဤသို့ အပြီးအစီး ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ကုသလံ-ကောင်း၏၊ [ဤစကား နှင့်အညီ ယခုအခါ ချုပ်ပြီး ဆိုးပြီး သင်္ကန်းကို ရသောကြောင့် ကောင်းပါပေ သည်၊] နိဋ္ဌိတပရိကမ္မ-သည်၊ နော စေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ အဟံ-ငါသည်၊ ထေရော-ထေရ်တည်း၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ (အဟံ)၊ ဗဟုသုတော-များသော သုတရှိသူတည်း၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ဝဝံတွာ)၊ ဧကေနာပိ-တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်လည်း၊ အကာတံ-မပြုခြင်းငှာ၊ (သင်္ကန်းကို ကူညီ၍ မပြုလုပ်ခြင်းငှာ) န လဗ္ဘတိ-မရအပ်၊ [အကာတံ န လဗ္ဘတိတိ ဣမိနာ အနာဒရိယေန အကရောန္တဿ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ ဒီပေတိ-ဋီကာ၊] သဗ္ဗေဟေဝ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်သာ၊ (ထေရ၊ နဝ၊ မဇ္ဈိမ၊ ဗဟုသုတ၊ အပ္ပသုတရဟန်း အားလုံးတို့သည်သာ) သန္နိပတိတွာ-စုဝေး၍၊ ဓောဝနသိဗ္ဗနရဇနာနိ-ဖွပ်လျော်ခြင်း၊ ချုပ်ခြင်း၊ ဆိုးခြင်းတို့ကို၊ နိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာနိ-ပြီးစေထိုက်ကုန်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဣဒံ ကထိနဝတ္တံ နာမ-ဤ ကထိန်ကျင့်ဝတ် မည်သည်ကို၊ ဗုဒ္ဓပ္ပသတ္တံ-ဘုရားရှင်တို့ ချီးမွမ်းတော်မူအပ်ပြီ၊ အတိတေ-လွန်လေပြီးသောအခါ၌၊ ပဒုမုတ္တရော-ပဒုမုတ္တိရ် မည်တော်မူသော၊ ဘဂဝါပိ-သည်သော်လည်း၊ ကထိနဝတ္တံ-ကို၊ အကာသိ-ပြုတော်မူပြီ၊ တဿ-ထို **ပဒုမုတ္တိရ်**ဘုရားရှင်၏၊ အဂ္ဂသာဝကော-အဂ္ဂသာဝကဖြစ်သော၊ သုဇာတတ္ထေရော နာမ-သုဇာတထေရ် မည်သည်၊ ကထိနံ-ကထိန်သင်္ကန်းကို၊ ဂဏီ ကိရ-ယူသတတ်၊ တံ-ထို ကထိန်သင်္ကန်းကို၊ သတ္တာ-ပဒုမုတ္တိရ် မြတ်စွာဘုရားသည်။

အဋ္ဌသဋ္ဌိယာ ဘိက္ခု သတသဟဿေဟိ-ခြောက်သန်းရှစ်သိန်းသော ရဟန်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ နိသိဒိတွာ-ထိုင်တော်မူ၍၊ အကာသိ-ပြုတော်မူပြီ။

ပန- ဆက်၊ ကတပရိယောသိတံ- ပြုအပ်ပြီး ပြီးဆုံးစေအပ်ပြီးသော၊ **“ကတာကတဝေါဟာရ”**၌ မပြီးသေးသော်လည်း ပြီးခါနီးကို **“ကတ”** ဟု ခေါ်ရသောကြောင့် ဤ၌ ပြီးပြီးဖြစ်ကြောင်းကို ပြလို၍ **“ပရိယောသိတံ”** ဟု ထည့်သည်။ ကထိနံ-ကထိန်သင်္ကန်းကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ အတ္ထာရကေန-ခင်းလိုသော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ သစေ၊ ဩ၊ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာတိအာဒိနာ-အစရှိသော၊ ပရိဝါရေ-ပရိဝါပါဠိတော်၌၊ ဝုတ္တဝိဓာနေန-ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအစဉ်ဖြင့်၊ ကထိနံ အတ္ထရိတဗ္ဗံ၊ [သံဃာဋ္ဌိယာ-သင်္ကန်းကြီးဖြင့်၊ ကထိနံ-ကို၊ အတ္ထရိတုကာမော-ခင်းလိုသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့(ဧဝံသတိ)၊ ပေါရာဏိကာ-ရှေး၌ဖြစ်သော၊ (အဟောင်းဖြစ်သော)၊ သံဃာဋ္ဌိ-ကို၊ ပစ္စုဒ္ဓရိတဗ္ဗာ-ပစ္စုဒ္ဓါရ်ပြုထိုက်၏၊ နဝါ-အသစ်ဖြစ်သော၊ သံဃာဋ္ဌိ-သင်္ကန်းကြီးကို၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ-

အတ္ထာရကေန ဘိက္ခုနာ။ ။ ဤ ကတ္တာပုဒ်ကို **“သစေ သံဃာဋ္ဌိယာ ဩ၊ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ”** တိုင်အောင်သော ပရိဝါပါဠိတော် အတွင်း ကြိယာတို့၌ မစပ်ဘဲ **“ကထိနံ အတ္ထရိတဗ္ဗံ”** ဝယ် **“အတ္ထရိတဗ္ဗံ”** ကြိယာ၌လည်းကောင်း၊ **“အတ္ထရိတွာ”** ၌ စဉ်းငယ်ဆိုက်၍ **“တေန ကထိနက္ခန္ဓာရကေန ဘိက္ခုနာ ဩ၊ အနုမောဒါမ”** တိုင်အောင်သော ပရိဝါပါဠိတော်ကို ကျော်၍ **“အနုမောဒါပေတဗ္ဗံ”** ၌လည်းကောင်း စပ်ပါ။ ပါဠိတော် အတွင်း၌ ရှိသော ကြိယာများအတွက် ကတ္တာကား **“တေန ကထိနက္ခန္ဓာရကေန ဘိက္ခုနာ”** ဟုလည်းကောင်း၊ **“တေဟိ အနုမောဒကေဟိ ဘိက္ခုဟိ”** ဟုလည်းကောင်း ပါဠိတော်၌ပင် တိုက်ရိုက်လာသည်။ ဤသို့ ပါဠိတော် စကားနှင့် အဋ္ဌကထာစကားကို မခွဲခြားလျှင် စာစပ် မှားတတ်သည်။

ပေါရာဏိကာ ဩ၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ။ ။ **“သင်္ကန်းကြီး အဟောင်းကို ပစ္စုဒ္ဓါရ် ပြုရမည်”** ဟူရာ၌ နဂိုက အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ ဆောင်ထားသော ရဟန်းကို ရည်ရွယ်သည်။ နဂိုကပင် အဓိဋ္ဌာန် မတင်ဘဲ ဝိကပ္ပနာပြု၍ဖြစ်စေ၊ ပရိက္ခာရစောဋ္ဌအဓိဋ္ဌာန် တင်၍ ဖြစ်စေ ထားလျှင် ထို သင်္ကန်းကြီးကို ပစ္စုဒ္ဓါရ် ပြုဖွယ် မလို၊ မှန်၏။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သင်္ကန်းကြီး မရှိသော်လည်း အသစ် သင်္ကန်းကြီးဖြင့် ကထိနံခင်းနိုင်သေး၏။ ထိုသို့ မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဘယ်သို့လျှင် ပစ္စုဒ္ဓါရ် ပြုနိုင်ပါတော့အံ့နည်း?၊ အချို့ကား **“ပေါရာဏိကာ သံဃာဋ္ဌိ ပစ္စုဒ္ဓတိတဗ္ဗာ”** ဟု ဆိုသောကြောင့် ကထိနံခင်းခါနီးမှ ပစ္စုဒ္ဓါရ် ပြုဖို့ရန် ရှိပြီး သင်္ကန်းကြီးကို စတိသဘောအားဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ကြသေး သတတ်၊ ထိုကဲ့သို့ အဓိဋ္ဌာန်တင်ဖွယ် မလိုပါ။

အဓိဋ္ဌာန်တင်ထိုက်၏။ ဣမာယ သံဃာဋီယာ ကထိနံ အတ္တရာမိတိ-ဣမာယ
၊ပေ၊ မိဟူ၍၊ (ဤ သင်္ကန်းဖြင့် ကထိန်ခင်းပါ၏ဟူ၍) ဝါစာ-နှုတ်ကို၊
(စကားလုံးကို)၊ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ-ခွဲခြားထိုက်၏။ ဝါ-မြှောက်ဆိုထိုက်၏။

စ ပန-ထပ်၍ဆက်၊ အတ္တရိတွာ-ခင်းပြီး၍၊ တေန ကထိနတ္ထာရကေန
ဘိက္ခုနာ ၊ပေ၊ အနုမောဒါမာတိ-ဟူ၍၊ ဝေမာဒိနာ-ဤသို့ အစရှိသော၊
ပရိပရိဝါရေ-၌၊ ဝုတ္တဝိဓာနေနေဝ-ဖြင့်ပင်၊ (ရှေး၌ ဝုတ္တဝိဓာနေနေဟု ပါပြီး
ဖြစ်၍ “ဝုတ္တဝိဓာနေနေဝ”ဟု ဆိုသည်။) အနုမောဒါပေတဗ္ဗံ-အနုမောဒနာ
ပြုစေထိုက်၏။ ဣတရေဟိ စ-ကထိန်ခံသော ရဟန်းမှ တစ်ပါးသော ရဟန်း
တို့သည်လည်း၊ အနုမောဒိတဗ္ဗံ-အနုမောဒနာ ပြုရာ၏။

[ပါဠိတော်အနက်ကား= ကထိနတ္ထာရကေန-ကထိန်ခင်းသော၊ တေန
ဘိက္ခုနာ-သည်၊ သံဃံ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-ချဉ်းကပ်၍၊ ဧကံသံ-တစ်ခုသော
လက်ဝဲအဖို့၌၊ (လက်ဝဲတစ်ဖက် ပန်းထက်၌) ဥတ္တရာသင်္ဂံ-အပေါ်ခြုံကေသီကို၊
ကရိတွာ-၍၊ အဉ္စလိ-လက်အုပ်ကို၊ ပဂ္ဂဟေတွာ-ချီမြှောက်၍၊ ဧဝံ-သို့၊
ဝစနိယော-ပြောဆိုထိုက်သည်၊ အဿ-ဖြစ်၏၊ (ကိ?)၊ ဘန္တေ-တို့၊ သံဃဿ-
သံဃာသည်၊ ကထိနံ-ကို၊ အတ္တတံ-ခင်းအပ်ပါပြီ၊ ကထိနတ္ထာရော-ကထိန်
ခင်းခြင်းသည်၊ ဓမ္မိကော-ဝိနည်းတရား၌ ယှဉ်ပါ၏၊ ဝါ-ဝိနည်းတရားနှင့်
လျော်ပါ၏၊ (တုမှေ)၊ အနုမောဒထ-ဝမ်းမြောက်တော်မူပါကုန်၊ (အနုမောဒနာ
ပြုတော်မူပါကုန်၊ ဣတိ ဝစနိယော အဿ၊) [ဤစကားကို အနုမောဒနာပြုဖို့ရန်
တိုက်တွန်းအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်က တစ်ပါးဖြစ်လျှင် “အနုမောဒါဟိ”ဟု ဆိုပါ၊]
အနုမောဒကေဟိ-အနုမောဒနာပြုကုန်သော၊ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ ဒကသံ
ဥတ္တရာသင်္ဂံ ၊ပေ၊ ဝစနိယော အဿ၊ (ကိ?) အာဝသော၊ သံဃဿ-သည်၊

ဣမာယ ၊ပေ၊ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ။ ။ “ဣမာယ သံဃာဋီယာ-ဤ သင်္ကန်းကြီးဖြင့်၊
ကထိနံ-ကို၊ အတ္တရာမိ-ခင်းပါ၏”ဟု ပေး၊ ဧကသီဖြင့် ခင်းရာ၌ အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်
ပြီးသော ဧကသီအဟောင်းရှိက ပစ္စုဒ္ဓိရံပြု၍ မရှိလျှင် မပြုဘဲ “ဣမိနာ ဥတ္တရာသင်္ဂံ
ကထိနံ အတ္တရာမိ”ဟုလည်းကောင်း၊ သင်းပိုင်ဖြင့် ခင်းရာ၌ အဓိဋ္ဌာန် တင်အပ်ပြီး
သော သင်းပိုင် အဟောင်းရှိက ပစ္စုဒ္ဓိရံပြု၍ မရှိလျှင် မပြုဘဲ “ဣမိနာ အန္တရ
ဝါသကေန ကထိနံ အတ္တရာမိ”ဟုလည်းကောင်း ဆိုရမည်ဟု သိပါ။

ကထိနံ-ကို၊ အတ္တတံ-ခင်းအပ်ပါပြီ၊ ကထိနတ္ထာရော-သည်၊ ဓမ္မိကော-၏၊ (မယံ)၊ အနုမောဒါမ-ဝမ်းမြောက်ပါကုန်၏၊ (အနုမောဒနာ ပြုပါကုန်၏) ဣတိ ဝစနိယော အဿ၊ [ကထိနံခံသော ပုဂ္ဂိုလ်က သီတင်းကြီးဆုံးဖြစ်လျှင် “ဘန္ဓေ” ဟု ဆို၍ အနုမောဒနာ ပြုသော ရဟန်းက တစ်ပါးတည်းဖြစ်လျှင် “အနုမောဒါမိ” ဟု ဆိုပါ။]

ဝေ-ဤသို့ အနုမောဒနာ ပြုလိတ်သော်၊ သဗ္ဗေသံ-တို့သည်၊ (ကထိနံ ခံသောရဟန်း၊ အနုမောဒနာပြုသော ရဟန်းတို့သည်) ကထိနံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အတ္တတံ-ခင်းအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ ဟိ-သာဓကကား၊ ပရိဝါရေ-၌၊ ဒွိန္ဒံ ပုဂ္ဂလာနံ၊ ပေ၊ အနုမောဒကဿ စာတိ-ဟူသော၊ ဧတံ-ဤစကားကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ [အတ္ထာရကဿ စ-ကထိနံခင်းတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ် သည်လည်းကောင်း၊ အနုမောဒကဿ စ-အနုမောဒနာ ပြုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ် သည်လည်းကောင်း၊ ဒွိန္ဒံ-ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာနံ-တို့သည်၊ ကထိနံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အတ္တတံ ဟောတိ၊] ပုနပိ-တစ်ဖန်လည်း၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (ပရိဝါ၌ ဆိုအပ်ပြီ၊ ကိ?၊) သံဃော-သည်၊ ကထိနံ-ကို၊ န အတ္ထရတိ-မခင်းနိုင်၊ (ကိုယ်တိုင် မခင်းနိုင်) ဂဏော-ဂိုဏ်းသည်၊ ကထိနံ န အတ္ထရတိ-(ကိုယ်တိုင် မခင်းနိုင်) ပုဂ္ဂလော-ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးသည်သာ၊ ကထိနံ အတ္ထရတိ-(ကိုယ်တိုင် ခင်းနိုင်၏)၊ သံဃဿ-၏၊ အနုမောဒနာ-အနုမောဒနာ ပြုခြင်းကြောင့်၊ ဂဏဿ-၏၊ အနုမောဒနာ-ကြောင့်၊ ပုဂ္ဂလဿ-ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါး၏၊ အတ္ထာရာ-

န သံဃော န ဂဏော။ ။ သံဃာက(ဂဏသာရှိသော ကျောင်းတိုက်၌လည်း သံဃာပြည့်အောင် ပင့်၍ ထို သံဃာက) ကထိနံလျာအဝတ်ကို ရဟန်းတစ်ပါးအား ပေးရ၏၊ ထို ရဟန်းသည်သာ “ဣမာယ သံဃာဋီယာ ကထိနံ အတ္ထရာမိ” ဟု ဆို၍ ခင်းရ၏၊ ထို့ကြောင့် “န သံဃော (သံဃာပြည့်သော ကျောင်း၌လည်း) သံဃာသည် ကထိနံ မခင်းနိုင်၊ သင်္ကန်းပေးရုံသာ ပေးနိုင်သည်-ဟူလို၊ န ဂဏော- နှစ်ပါး၊ သုံးပါး၊ လေးပါးတိုင်အောင် ဂိုဏ်းသာရှိသော ကျောင်း၌လည်း ဂိုဏ်းသည် ကထိနံ မခင်းနိုင်၊ ပုဂ္ဂလော ကထိနံ အတ္ထရတိ-သံဃာကပေး၍ သင်္ကန်းရသော ထို ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးသည်သာ ခင်းနိုင်၏” ဟု ဆိုသည်။

သံဃဿ အနုမောဒနာ။ ။ ဤသို့ သံဃာကိုယ်တိုင်၊ ဂိုဏ်းကိုယ်တိုင် မခင်း နိုင်ပါသော်လည်း “အတ္တတံ ဘန္ဓေ (အာဝုသော)၊ ပေ၊ အနုမောဒါမ” စသည်ဖြင့်

ခင်းခြင်းကြောင့်၊ သံဃဿ-သည်၊ ကထိနံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အတ္ထတံ-ခင်းအပ်
ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဂဏဿ-သည်၊ ကထိနံ အတ္ထတံ ဟောတိ၊
ပုဂ္ဂလဿ-ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးသည်၊ ကထိနံ အတ္ထတံ ဟောတိ၊ ဣတိ (၃၅၅)။

ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအစဉ်ဖြင့်) ကထိနေ-
ကို၊ အတ္ထတေ-ခင်းအပ်ပြီးသော်၊ ကထိနစိဝရေန-ကထိနသင်္ကန်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ-
တူ၊ အာဘတံ-ဆောင်အပ်သော၊ အာနိသံသံ-အာနိသင်ဖြစ်သော အဝတ်ကို၊
ဒါယကာ-ကထိနဒါယကာတို့သည်၊ (ဒေန္တိ၌ စပ်)၊ ယေန-အကြင်
ရဟန်းသည်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ကထိနံ-ကို၊ ဂဟိတံ-ခံယူအပ်ပြီ၊ တဿေဝ-
ထို ရဟန်းအားသာ၊ ဒေမ-လှူပါကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ လျှောက်၍၊ သစေ
ဒေန္တိ၊ ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဘိက္ခုသံဃဃော-ရဟန်းသံဃာသည်၊
အနိဿရော-အစိုးမရ၊ (ကထိနံအာနိသင် အဝတ်ကို အစိုးမရ)၊ အထ-
သို့မဟုတ်၊ အဝိစာရေတွာဝ-မစိစစ်မှု၍သာ(“**ယေန အမှာကံ ကထိနံ ဂဟိတံ၊
တဿေဝ ဒေမ**” ဟု မလျှောက်ဘဲသာ)၊ ဒတွာ၊ သစေ ဂစ္ဆန္တိ- ကုန်အံ့၊
(ဧဝံ သတိ)၊ ဘိက္ခုသံဃဃော-သည်၊ ဣဿရော-အစိုးရ၏၊ (အာနိသင်အဝတ်
ကို အစိုးရ၏)၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (သံဃာက အစိုးရသည်၏အဖြစ်ကြောင့်)။

အနမောဒနာ ပြုလျှင်ကား သံဃာလည်း ကထိနံခင်းပြီး ဖြစ်၏၊ ဂိုဏ်းသာရှိသော
ကျောင်း၌ အနမောဒနာပြုလျှင် ဂိုဏ်းလည်း ကထိနံခင်းပြီးဖြစ်၏၊ နှစ်ပါးရှိသော
ကျောင်း၌ တစ်ပါးက ကထိနံခံ၍ တစ်ပါးက အနမောဒနာပြုလျှင် ထို တစ်ပါးလည်း
ကထိနံခင်းပြီး ဖြစ်တော့သည်။

အနိဿရော ဣဿရော။ ။ ကထိနံခင်းရာ၌ ကထိနံသင်္ကန်းတစ်ထည်အပြင်
အာနိသင်ဟု ခေါ်ရသော အပိုအဝတ်များ ပါလာတတ်သေး၏၊ “**ထို အာနိသင်
အဝတ်များကို ကထိနံခံသော ရဟန်းအား လှူပါ၏**”ဟု ဒါယကာတို့က လျှောက်လျှင်
ထို ကထိနံခံသော ရဟန်းသာ ပိုင်၏၊ အထူး မလျှောက်လျှင် ထို ကျောင်းတိုက်၌
ပုရိမဝါကျွတ်သော ရဟန်းသံဃာက ပိုင်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ ယခုအခါကား အာနိသံသဟူရာ၌ အဝတ်သင်္ကန်းသာမက
“**ဥတ်မကြီးအတွက်**”ဟု ရည်မှန်းထားသော ဥတ်ရံပစ္စည်းတွေ (မျက်နှာသုတ်ပုဝါ၊
စောင်မှစ၍) အမျိုးမျိုး ပါရှိတတ်၏၊ “**ထို အားလုံးကိုလည်း ကထိနံခံသော ကိုယ်တော်
အား လှူပါ၏**”ဟု အထူး မလျှောက်ကြသည်သာ များ၏၊ သို့သော် “**ဥတ်သင်္ကန်း
ရသော ကိုယ်တော်**”ဟုလည် “**ဤ ကျောင်းတိုက် ဆရာတော်(ဘုန်းတော်ကြီး)ပင်**

ကထိနတ္ထာရကဿ-ကထိန်ခင်းသော ရဟန်း၏။ သေသစီဝံရာနိပိ-ကြွင်းသော သင်္ကန်းတို့သည်လည်း၊ (ကထိန်သင်္ကန်းမှ ကြွင်းသော သင်္ကန်းတို့သည်လည်း၊) ဒုဗ္ဗလာနိ-အားမရှိကုန်သည်၊ (ဆွေးမြေ့ ဟောင်းနွမ်းကုန်သည်၊) သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (စဝံသတိ)၊ သံဃေန-သည်၊ အပလောကေတွာ-ပန်ပြော၍၊ (သံဃာ့ထံ ခွင့်ပန်၍၊) တေသမ္ဘိ-ထို ဆွေးမြေ့ ဟောင်းနွမ်းသော သင်္ကန်းတို့၏လည်း၊ အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊ ဝတ္ထာနိ-အာနိသင်အဝတ်တို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ပေးထိုက် ကုန်၏၊ ကမ္မဝါစာ ပန-ကမ္မဝါစာသည်ကား၊ ဧကာယေဝ-ပထမတစ်ကြိမ် သည်သာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

အဝသေသေ-ကြွင်းကုန်သော၊ ကထိနာနိသံသေ-ကထိန်အာနိသင် ဖြစ် ကုန်သော၊ ဗလဝဝတ္ထာနိ-အားရှိသော အဝတ်တို့ကို၊ (များစွာသော အဝတ်တို့ ကို) ဝဿာဝါသိကဋ္ဌိတိကာယ-ဝါကပ်သော ရဟန်းတို့၏ တည်စဉ်အားဖြင့်၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏၊ ဌိတိကာယ-တည်နေကြောင်း အစဉ်၏၊ (ထေရ်စဉ် ဝါစဉ်၏) အဘာဝေ-မရှိခြင်းသည်၊ (သတိ-သော်) ထေရာသနတော- ထေရ်ကြီး၏ နေရာမှ၊ ပဋ္ဌာယ- စ၍၊ ဒါတဗ္ဗာနိ၊ ဂရဘတ္ထံ- ဂရဘဏ်ကို၊

ဖြစ်၏”ဟု ဒါယကာတို့က နားလည်နေကြသောကြောင့် (သံဃိကစစ်စစ် ဖြစ်-မဖြစ်၊ ကထိန် မြောက်၊ မမြောက်ကို မစဉ်းစားတော့ဘဲ) ထို ဆရာတော် (ထို ဘုန်းတော်ကြီး)သည်သာ ဥတ်မကြီးကို ပိုင်သည်ဟု ယူဆကြတော့သည်။ အကယ်၍သာ ထို ဥတ်မကြီးကိုလည်း သံဃိက ရေစက်ချလျှင် သံဃာသာ ဆိုင်ပါသည်။ ဝေစု ဝေရာဋ္ဌ်လည်း အဝတ် မဟုတ်သော ဂရဘဏ်လည်း မဟုတ်သော ပစ္စည်းများကို တိုက်တွင်း တိုက်ပက ရောက်ရှိနေသော မျက်မှောက် သံဃာအားလုံး ဝေငှရပါသည်။

တသ္မာ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။အထူး မလျှောက်လျှင် သံဃာက အစိုးရခြင်း (ပိုင်ဆိုင် ခြင်း)ကို **“တသ္မာ”**ဟု ညွှန်သည်။ သံဃာပိုင် ဖြစ်သောကြောင့် ကထိန်ခံသော ရဟန်းမှာ ကထိန်သင်္ကန်းအပြင် အခြားသင်္ကန်းများ ဟောင်းနွမ်းနေ၍ ပေးသင့်လျှင် သံဃာက အပလောကန (သံဃာ့ထံ ခွင့်ပန်မှု)ကံကို ပြု၍ပေးပါ။ ကထိန်လျာအဝတ်ကို ပေးစဉ်က ကမ္မဝါစာဖြင့် ပေးရသကဲ့သို့ နောက်တပ် ကမ္မဝါစာဖြင့် ပေးဖွယ် မလိုပါ။

ဝဿာဝါသိကဋ္ဌိတိကာယ။ ။[ဝဿာဝါသ-မိုးလပတ်လုံး နေခြင်း၊ (ဝါတွင်း၌ ဝါမပျက်အောင် နေခဲ့ခြင်း) + ဣက-ရှိသူများ၊ ဝဿာဝါသိက-ဝါတွင်း၌ ဝါမပျက် အောင် နေခဲ့ခြင်း ရှိသူများ၊ တိဋ္ဌတိ ဧတာယာတိ ဋ္ဌိတိ-ရပ်တည်ကြောင်း အစဉ်၊

န ဘာဇေဟဗွံ-မဝေဖန်ထိုက်၊ [သံဃိက အဖြစ်ဖြင့် ထားပါ-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ ဧကသီမာယ-တစ်ခုတည်းသော ဥပစာရသိမ်၌၊ ဗဟူ-ကုန်သော၊ ဝိဟာရာ-ကျောင်းတို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ သဗ္ဗေ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ သန္နိပါတေတွာ-စည်းဝေးစေပြီး၍၊ ဧကတ္ထ-တစ်ခုသော အရပ်၌၊ ကထိနံ-ကို၊ အတ္ထရိတဗွံ-ခင်းရာ၏၊ ဝိသု ဝိသု-အသီးအသီး၊ (ကျောင်းတိုင်း ကျောင်းတိုင်း)၊ အတ္ထရိတံ န ဝဋ္ဋတိ။

၃၀၈။ ဣဒါနိ-၌၊ ယထာ စ-အကြင် အစီအစဉ်ဖြင့်လည်း၊ ကထိနံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အတ္ထတံ ဟောတိ၊ ယထာ စ-ဖြင့်လည်း(ကထိနံ)၊ အနတ္ထတံ-မခင်းအပ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ တံ ဝိမံ-ထို အစီအစဉ်ကို၊ ဝိတ္ထာရတော-ဖြင့်၊ ဒဿေတု-ငှာ၊ **ဧဝံ စ ဩ၊ အတ္ထတန္တိ**-ဟူ၍၊ ဝတွာ-ဟောတော်မူပြီး၍၊ အကရဏီယဗ္ဗေဝ-မပြုသင့် မပြုထိုက်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ မဟာဘူမိကဉ္စ-ကြီးကျယ်သော ဖြစ်ရာရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ အနတ္ထတလက္ခဏံ-အနတ္ထတ၏

ဌိတိယေဝ ဌိတိကာ၊ ဝဿာဝါသိကာနံ+ဌိတိကာ ဝဿာဝါသိကဌိတိကာ၊ ဝေစုဝေသောအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ရပ်တည်ကြောင်း အစဉ်ကို “ဝဿာဝါသိက ဌိတိကာ”ဟု ခေါ်သည်၊ ထို အစဉ်ကိုပင် “ထေရ်စဉ်ဝါစဉ်”ဟု ခေါ်ကြသည်၊ သံဃာအများရှိသော ကျောင်းတိုက်၌ ရသမျှ သံဃိကအဝတ်ကို ထေရ်စဉ် ဝါစဉ်ဖြင့် ဝေစုပေးလေ့ရှိသဖြင့် ဝေစုပေးလေ့ရှိလျှင် ရှေးဝေစုစဉ်က မလောက်၍ ဆိုင်းငံ့ထား ရသော အစဉ်မှစ၍ သံဃိကသင်္ကန်းကို ဝေပါ၊ ထိုသို့ ရှေးက ဝေစဉ် မရှိလျှင်ကား ထေရ်ကြီး၏နေရာမှ စ၍ ဝေပါ။

သစေ ပန ဩ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ ။ကထိနံသင်္ကန်း ပေးစဉ်က သိမ်တွင်း၌ ပေးပြီး နောက် ခင်းသောအခါ ကျောင်းတိုက်သံဃာ အားလုံး စုပေါင်း၍ သိမ်တွင်း၌ဖြစ်စေ၊ သိမ်ပြင်၌ဖြစ်စေ ကျောင်းတိုက်တွင်းဝယ် သင့်တော်ရာအရပ်၌ ခင်းနိုင်ပါသည်၊ ကျောင်းတိုက် တစ်ခုတည်း၌ (အချင်းချင်း မတည့်သောကြောင့်)နှစ်ကထိနံ သုံးကထိနံကား မခံကောင်း၊ မခင်းကောင်း။

အကရဏီယံ၊ မဟာဘူမိကံ။ ။မူလဝါကျတုန်းက “ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခုဝေ အတ္ထတံ ဟောတိ”စသည်ဖြင့် အတ္ထတကို ရှေးဦးစွာ ပြသော်လည်း အကျယ်ပြရာ၌ အနတ္ထတကို ရှေးဦးစွာ ပြရခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြလို၍ “အကရဏီယဗ္ဗေဝ မဟာဘူမိကဉ္စ”ဟု ဝိသေသနပြုသည်၊ ထို ဝိသေသနကို “ဟောတုမန္တဝိသေသန”ဟု မှတ်ပါ။

လက္ခဏာကို၊ တာဝ-အနတ္တတ၏လက္ခဏာမှ-ရှေးဦးစွာ၊ ဒဿေန္တော-ပြတော်
 မူလိုသည်။ (ဟုတွာ)၊ **န ဥဗ္ဗိဓိတမတ္တေနာတိ**အာဒိကေ-အစရှိကုန်သော၊
 စတုဝိသတိ-နှစ်ဆယ့်လေးပါးသော၊ အာကာရေ-အခြင်းအရာတို့ကို၊ (ဘဂဝါ)၊
 ဒဿေသိ-ပြတော်မူပြီ၊ တတော-ထိုနှစ်ဆယ့်လေးပါးသော အခြင်းအရာမှ၊
 ပရ-နောက်၌၊ အတ္တတလက္ခဏံ-အတ္တတ၏သဘောလက္ခဏာကို၊ ဒဿေန္တော-
 သည်၊ (ဟုတွာ)၊ **အဟာတေန အတ္တတန္တိ**အာဒိကေ-အစရှိကုန်သော၊ သတ္တရသ-
 တစ်ဆယ့်ခုနစ်ပါးကုန်သော၊ အာကာရေ-တို့ကို၊ (ဘဂဝါ)၊ ဒဿေသိ-ပြီ၊
 ဟိ-မှန်၊ ပရိဝါရေပိ-၌လည်း၊ စတုဝိသတိယာ၊ ပေ၊ ကထိနန္တိ-ဟူ၍၊ ဣဒမေဝ
 လက္ခဏံ-ဤလက္ခဏာကိုပင်၊ (ဤအနတ္တတ၏ သဘောလက္ခဏာ၊ အတ္တတ၏
 သဘောလက္ခဏာကိုပင်၊ ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ [စတုဝိသတိယာ-နှစ်ဆယ့်လေးပါး
 သော၊ အာကာရေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ကထိနံ အနတ္တတံ ဟောတိ၊ သတ္တရသဟိ-
 ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ ကထိနံ အတ္တတံ ဟောတိ။]

တတ္ထ- ထို နှစ်ဆယ့်လေးပါးသော အခြင်းအရာတို့တွင်၊ ဥဗ္ဗိဓိတ
 မတ္တေနာတိ-ကား၊ ဒီဃတော စ-အလျားအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ (အလျား
 ဘက်မှလည်းကောင်း၊) ပုထုလတော စ - အနံအားဖြင့်လည်းကောင်း၊

အကရဏီယ ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ မဟာဘူမိဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း
 ရှေးဦးစွာ ပြသည်-ဟူလို၊ **“အကရဏီယ”**ဟူသည် ကထိနံခင်းမှုကို မပြုထိုက်သော
“ဥဗ္ဗိဓိတ”စသော လက္ခဏာပင်တည်း၊ [မဟာဘူမိကန္တိ မဟာဝိသယံ၊ စတုဝိသတိ
 အာကာရဝန္တတယ မဟာဝိတ္ထာရိကန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ-ဋီကာ။]

ဥဗ္ဗိဓိတမတ္တေန။ **“ပမာဏဂ္ဂဟဏမတ္တေန”**ဟု ကြည့်၍ **“ဥဗ္ဗိဓေန ဥဗ္ဗိဓိတံ”**
 လက်သည်း စသည်တို့ဖြင့် အဝတ်၏ အထက်၌+ခြစ်ခြင်း၊ ထို ခြစ်ခြင်းသည်
 သင်္ကန်း၏ ဖြတ်ဖိုရာ ပမာဏကို၊ မှတ်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် **“ပမာဏဂ္ဂဟဏ”**
 မည်၏၊ ယခုခေတ်ကဲ့သို့ ခဲတံ စသည် မရှိသောကြောင့် သင်္ကန်း၏ အလျားအနံ
 ပမာဏကို မှတ်သောအခါ လက်သည်း စသည်ဖြင့် သင်္ကန်းပေါ်၌ အရာထင်အောင်
 ခြစ်၍ မှတ်ရသည်၊ ယခုအခါ ခဲတံစသည်ဖြင့် ခြစ်၍ မှတ်ခြင်းလည်း ပါဝင်နိုင်၏။

ဆက်ဦးအံ့ - ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် **“လိမိတ”**ကို မှတ်၍ ဆိုထားသည်၊
 နဖူး စသည်တို့၌ အဝတ်ကို (နှစ်လွှာထပ်၍) ပွတ်တိုက်လျှင်လည်း အခေါက်ရာ
 ထင်သောကြောင့် ထို အရာသည်ပင် သင်္ကန်း၏ အလျားအနံ ပမာဏ ဖြစ်နိုင်၏။

(အနံဘက်မှလည်းကောင်း၊) ပမာဏဂ္ဂဟဏမတ္တေန-အတိုင်းအရှည်ကို ယူခြင်း မျှဖြင့်၊ (ယူရုံမျှဖြင့်၊ န ကထိနံ အတ္တတံ ဟောတိ၌ စပ်၊) ဟိ-ချဲ့၊ တစ်နည်း၊ ဟိ(ယသွာ)-ကြောင့်၊ ပမာဏံ-အတိုင်းအရှည်ကို၊ (ဖြတ်ဖို့ရန် ပမာဏကို၊) ဂဏန္တော-ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တဿ တဿ ပဒေသဿ-ထိုထို အရပ်ကို၊ (ဖြတ်ဖို့ရန်ဖြစ်သော ထိုထို အရပ်ကို၊) သဉ္ဇာနနတ္ထံ-မှတ်သားခြင်း အကျိုးငှာ၊ နခါဒိဟိ ဝါ-လက်သည်းအစရှိသည်တို့ဖြင့်မူလည်း၊ ပရိစ္ဆေဒံ-အပိုင်းအခြားကို၊ ဒဿန္တော-ပြုလျက်၊ ဥလ္လိခတိ-အဝတ်၏ အပေါ်၌ ခြစ်၏၊ နလာဠာဒိသု ဝါ-နဖူး အစရှိသည်တို့၌မူလည်း၊ ဗံသတိ-ပွတ်တိုက်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ ပမာဏဂ္ဂဟဏံ-ထို ပမာဏကို ယူခြင်းကို၊ ဥလ္လိခိတမတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ **ဓောဝနမတ္တေနာတိ-ကား၊** ကထိနဒုဿဓောဝနမတ္တေန-ကထိန်လျာ အဝတ်ကို ဖွပ်လျှော်ခြင်းမျှဖြင့်၊ (န ဟောတိ၌ စပ်၊) **စီဝရဝိစာရဏမတ္တေနာတိ-ကား၊** ပဉ္စကံ-ငါးခန်းရှိသော သင်္ကန်းသည်၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ သတ္တကံ-ခုနစ်ခန်းရှိသော သင်္ကန်းသည်၊ (ဟောတု)၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ နဝကံ-ကိုးခန်းရှိသော သင်္ကန်းသည်၊ (ဟောတု)၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဧကာဒသကံ-တစ်ဆယ့်တစ်ခန်းရှိသော သင်္ကန်းသည်၊ (ဟောတု)၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝိစာရိတ မတ္တေန-စီရင်အပ်ကာမျှဖြင့်၊ (န ဟောတိ)၊ **ဆေဒနမတ္တေနာတိ-ကား၊** ယထာ ဝိစာရိတဿ-အကြင် အကြင် စီရင်အပ်ပြီးသော၊ (“ပဉ္စကံ ဝါ ဟောတု” စသည်ဖြင့် စီရင်အပ်ပြီးသော) ဝတ္ထဿ-သင်္ကန်းလျာအဝတ်ကို၊ ဆေဒန မတ္တေန-ဖြတ်ခြင်းမျှဖြင့်၊ (ဖြတ်ရုံမျှဖြင့်၊ န ဟောတိ။)

ထို့ကြောင့် “နလာဠာဒိသု ဝါ ဗံသတိ”ဟု မိန့်သည်။ အာဒိဖြင့် ဒူး၌လည်း ပွတ်တိုက်နိုင်၊ ပေါင်၌လည်း ပွတ်တိုက်နိုင်သောကြောင့် ထို အရပ်များကို ယူပါ။ မတ္တသဒ္ဒါကား ချုပ်ပြီး ဆိုးပြီး အဖြစ်သို့ မရောက်သေး၍ အနည်းငယ်မျှသော ကိစ္စဖြစ်သည်ဟု ပြသော အပ္ပတ္တဝါစကတည်း။ ဥလ္လိခိတံ+မတ္တံ ဥလ္လိခိတမတ္တံ ဆိုလိုရင်းကား “သံဃာက ပေး၍ သင်္ကန်းလျာအဝတ် ရသောအခါ သင်္ကန်းချုပ်ဖို့ရန် အလျား အနံ ပမာဏကို ရှေးဦးစွာ မှတ်ရ၏။ ထိုသို့ မှတ်ရုံဖြင့်လည်း ကထိန်ခင်း အပ်သည် မမည်သေးပါ” ဟူလို။

ပဉ္စကံ ဝါ။ ။ ပဉ္စ+ပရိမာဏာနိ ယဿာတိ ပဉ္စကံ-ငါးခန်း အတိုင်းအရှည် ရှိသော သင်္ကန်း၊ ပရိမာဏအနက်၌ ကပစ္စည်း၊ ဤ၌ ဧကာဒသက (ဆယ့်တစ်ခန်း) သင်္ကန်းကို အဆုံးသတ်ထားသော်လည်း အဝုတ္တဝိကပ္ပနဝါသဒ္ဒါကြောင့် ထိုဆ-ခန်းထက်

ဗန္ဓနမတ္တေကာတိ-ကား၊ မောဃသုတ္တကာရောပနမတ္တေန-အချည်းနှီးသော ချည်ငယ်ကို တင်ခြင်းမျှဖြင့်၊ (န ဟောတိ)၊ **သြဝတ္တိယကရဏမတ္တေကာတိ**-ကား၊ မောဃသုတ္တကာနုသာရေန-အချည်းနှီး တည်ထားအပ်သော ချည်ကို အစဉ်လိုက်သဖြင့်၊ ဒီဃသိဗ္ဗိတမတ္တေန-အလျား ချုပ်ခြင်းမျှဖြင့်၊ (န ဟောတိ)၊ **ကဏ္ဍုသကရဏမတ္တေကာတိ**-ကား၊ မုဒ္ဒိယပတ္တဗန္ဓနမတ္တေန-တလုပ်မြောင်း ဖြစ်သော အလွှာကို ဖွဲ့စပ်ခြင်းမျှဖြင့်၊(န ဟောတိ)၊ **ဒဠိကမ္ပကရဏမတ္တေကာတိ**-ကား၊ ဒွေ-နှစ်လွှာကုန်သော၊ စိမိလိကာယော-အဝတ်လွှာတို့ကို၊ ဧကတော-

များသော အခန်းရှိသော သင်္ကန်းများကိုလည်း ယူနိုင်၏။ သို့သော် ထို အခန်းများ သော သင်္ကန်းတို့မှာ အလုပ်တာဝန် များသလောက် အသုံးပြုရာ၌ အကျိုးမများပါ။ ရှေးက ပံသုကူသင်္ကန်းများ၌သာ တိုတိုထွာထွာ အဝတ်တွေကို စပ်၍ ချုပ်ရသော ကြောင့် အခန်းပမာဏ မထားဘဲ အလွန်များရသည်။ ထို့ပြင် ရိုးရိုးသင်္ကန်း ချုပ်ရာ၌ ပထမ “ခေါင်” ဟု ခေါ်ရသော အဝတ်လွှာ၏ ဝဲဘက် ယာဘက်၌ အစုံရံ၍ ချုပ်ရ သောကြောင့် အခန်းများ၌ စုံဂဏန်း မရှိဘဲ မဂဏန်းချည်းသာ ရှိရပါသည်။

ဗန္ဓနမတ္တေန။ ။ ဖြတ်အပ်ပြီးသော အဝတ်နှစ်စကို ဖွဲ့စပ်ခြင်းကို “ဗန္ဓန” ဟု ဆို၏။ ထိုသို့ ဖွဲ့စပ်သောအခါ ထို အဝတ် နှစ်စကို အပ်ချည်ဖြင့် သီရ၏။ ထို သိကြီးကို “မောဃသုတ္တက” ဟု ခေါ်၏။ သြဝတ္တိယချုပ်ခြင်း၏ ရှေးဦးစွာ အပို ချုပ်ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် ထိုဗန္ဓနကို “မောဃသုတ္တကာရောပန” ဟု ဆိုဟန်တူသည်။ [ဤ မောဃသုတ္တကကိုပင် သီထားအပ် (တည်ထားအပ်)သောကြောင့် “သီအပ် သီခြင်း၊ တည်းအပ် တည်းခြင်း” ဟု ခေါ်ကြသည်။]

သြဝတ္တိယကရဏ။ ။ နောက်၌ “ဝဋ္ဋေတွာ ကရဏံ သြဝဋ္ဋိကံ” ဟု ဖွင့်လိမ့် မည်။ ထို့ကြောင့် “သြ” ကို အနက်မရှိ ကြံပါ။ မောဃသုတ္တက တင်တုန်းက အပြီးသတ် ချုပ်ခြင်း မဟုတ်၊ ယခုမှ အပြီးသတ် လုံး၍ ချုပ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မောဃ သုတ္တကသို့ လိုက်၍ အလျားချုပ်ခြင်းကို “သြဝတ္တိယ” ခေါ်သည်ဟု ကြံပါ။ သြဝတ္တနံ သြဝတ္တော-တည်းထားအပ်ပြီးသော အစ နှစ်ခုကို လုံး၍ ချုပ်ခြင်း၊ သြဝတ္တော ယဿ အတ္တိတံ သြဝတ္တိယံ-လုံး၍ ချုပ်ခြင်းရှိသော ချုပ်မှု၊ သြဝတ္တိယဿ+ကရဏံ သြဝတ္တိယကရဏံ။

ကဏ္ဍုသ၊ မုဒ္ဒိယ။ ။ ရှေးက “တလုပ်မြောင်း ဖွဲ့ခြင်း” ဟု ပေးကြ၏။ အဝတ် နှစ်စ၏ အလယ်က မြောင်းကို “တလုပ်” ဟု ခေါ်ခြင်း၊ ပါဠိလို “ကဏ္ဍုသ၊ မုဒ္ဒိယ” ဟု ခေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ကျွမ်းကျင်သူတို့အား မေးမြန်းကြပါလေ။

တပေါင်းတည်း၊ ကတွာ၍- သိဗ္ဗိတမတ္တေန-ချုပ်ခြင်းမျှဖြင့်၊ အထ ဝါ-
 ကား၊ ပဌမစိမိလိကာ-ပထမအဝတ်လွှာသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဃဋေတွာ-ဆက်စပ်၍၊
 ထပိတာ-ထားအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ ကထိနသာဋက-ကထိန်လျာအဝတ်ကို၊
 တဿာ-ထိုပထမအဝတ်လွှာ၏၊ ကုစ္ဆိစိမိလိက-ဝမ်းဘက်၌ဖြစ်သော အဝတ်လွှာ
 ကို၊ (အနံ အနားပတ်ကို)၊ ကတွာ-၍၊ သိဗ္ဗိတမတ္တေန-ဖြင့်၊ (န ဟောတိ)၊
 ဣတိပိ အတ္ထော-ဤ အနက်သည်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊
 ပကတိစီဝရဿ-ပကတိသင်္ကန်းအား၊ (ကထိန်လျာ မဟုတ်သော နဂိုရှိရင်းစွဲ
 အဝတ်အား)၊ ဥပဿယဒါနေန-အပေါ်၌ ထပ်၍ ပေးခြင်းဖြင့်၊ (န ဟောတိ)၊
 ဣတိ ဝုတ္တံ၊ ပန-ဝါဒန္တရ၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ ပကတိပတ္တဗန္ဓစီဝရံ-ပင်ကိုအားဖြင့်
 ဖွဲ့စပ်အပ်ပြီးသော အထပ်အလွှာရှိသော သင်္ကန်းကို၊ ဒုပဋ္ဌ-နှစ်ထပ်ရှိသည်ကို၊
 ကာတု-ငှာ၊ ကုစ္ဆိစိမိလိက-ဝမ်းဘက်၌ဖြစ်သော အလွှာကို၊ (အနံ အနားပတ်
 ကို)၊ အလ္လိယာပနမတ္တေန-ငြိကပ်စေခြင်းမျှဖြင့်၊ (န ဟောတိ)၊ ဣတိ ဝုတ္တံ။

အနုဝါတကရဏမတ္တေနာတိ-ကား၊ ပိဋ္ဌိအနုဝါတာရောပနမတ္တေန-
 ကျောဘက်၌ဖြစ်သော အလျားအနားပတ်ကို တင်ခြင်းမျှဖြင့်၊ (န ဟောတိ)၊
ပရိဘဏ္ဍကရဏမတ္တေနာတိ - ကား၊ ကုစ္ဆိအနုဝါတာရောပနမတ္တေန -
 ဝမ်းဘက်၌ဖြစ်သော အလျား အနားပတ်ကို တင်ခြင်းမျှဖြင့်၊ (န ဟောတိ)။

အထ ဝါ။ ။ပဌမစိမိလိကာတိ ကထိနဝတ္ထတော အညာ အတ္တနော ပကတိ
 စိမိလိကာ-မိမိ၏ နဂိုရှိပြီးအဝတ်၊ ကုစ္ဆိ ။ပေ၊ မတ္တေနာတိ ထိရဇိဏ္ဏာနံ စိမိလိကာနံ
 (ခိုင်မြဲသော အဝတ်သစ်နှင့် ဟောင်းနွမ်းသော မူလရှိပြီး အဝတ်တို့ကို) ဧကတော
 ကတွာ သိဗ္ဗနဿေတံ အဓိဝစနံ။

မဟာပစ္စရိယံ၊ ကုရန္တိယံ။ ။ “ပကတိစီဝရဿ ဥပဿယဒါနေန”နှင့်
 “ပကတိမတ္တဗန္ဓစီဝရံ ။ပေ၊ အလ္လိယာပနမတ္တေန”ဟူသော အဋ္ဌကထာ စကားနှစ်ရပ်
 သည် စကားအသုံးသာ ကွဲ၍ အဓိပ္ပာယ်မှာ သဘောတူ၏။ ထိုသို့ တူကြောင်းကို
 ပြလို၍ “မဟာပစ္စရိယံ”စသော စကားကို ဆိုရသတတ်၊ [မဟာပစ္စရိယံ ကုရန္တိယံ
 စ ဝုတ္တဝစနနိဒဿနံ ဗျဉ္ဇနေဧဝ ဘေဒေါ အတ္ထေ (ဘေဒေါ) နတ္ထိတိ ဒဿနတ္ထံ
 ကတန္တိ ဝဒန္တိ၊-ဋီကာ။]

အနုဝါတ၊ ပရိဘဏ္ဍ။ ။ ဝါဓာတ်သည် ဗန္ဓနအနက်ကို ဟော၏။ အနု-
 နောက်ထပ်+ဝါတ-ဖွဲ့စပ်အပ်သော အလွှာ၊ ဝါ-အနားပတ်၊ အနားပတ် နှစ်မျိုးတွင်

ဩဝဇ္ဇေယျကရဏမတ္တေနာတိ-ကား၊ အာဂန္တုကပတ္တာရောပနမတ္တေန-
 အာဂန္တုကအလွှာကို တင်ခြင်းမျှဖြင့်၊ (န ဟောတိ)၊ [**“ဩ အဝ-အောက်၌+
 ဝဇ္ဇေယျ-တိုးပွားစေအပ်သော အနားပတ်”** ဟူသည် နဂို တလုပ်မြောင်းပေါ်ဝယ်
 နောက်ထပ် အာဂန္တုကအလွှာ တင်ခြင်းတည်း၊ ထိုသို့ တင်ခြင်းကို **“သလင်း
 ထောင်ခြင်း”** ဟု ဆိုကြသည်၊] ဝါ-တစ်နည်း၊ ကထိနစီဝရတော-ကထိန်လျာ
 သင်္ကန်းမှ၊ ပတ္တ-အဝတ်လွှာကို၊ ဂဟေတွာ-ယူပြီး၍၊ အညသ္မိ-အခြားသော၊
 (ကထိန်လျာသင်္ကန်းမှ အခြားသော) အကထိနစီဝရေ-ကထိန်လျာမဟုတ်သော
 သင်္ကန်း၌၊ ပတ္တာရောပနမတ္တေန-အာဂန္တုကအလွှာကို တင်ခြင်းမျှဖြင့်၊ (န
 ဟောတိ)၊ **ကမ္မလမဒ္ဒနမတ္တေနာတိ-ကား၊** ဧကဝါရံယေဝ-တစ်ကြိမ်သာလျှင်၊
 ရဇနေ- ဆိုးရည်၌၊ ပက္ခိတ္တေန- ထည့်အပ်သော၊ (ထည့်၍ ဆိုးအပ်သော)၊
 ဒန္တဝဏ္ဏေန-ဆင်စွယ်ရောင်ရှိသော အဝတ်ဖြင့်၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ပဏ္ဍုပလာသ
 ဝဏ္ဏေန-ဖက်ရွက်ရော်အဆင်းရှိသော အဝတ်ဖြင့်၊ (န ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊
 သင်္ကံ ဝါ-တစ်ကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွိက္ခတ္တံ ဝါ-နှစ်ကြိမ်သော်လည်း
 ကောင်း၊ ရတ္တံ-ဆိုးအပ်သည်၊ (သမာနမ္ပိ-ဖြစ်သော်လည်း)၊ သာရပွဲ-လျှောက်ပတ်
 သည်၊ (ရဟန်းများ ဝတ်ခြင်းငှာ လျှောက်ပတ်သည်)၊ သစေ ဟောတိ-
 အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ-သော်၊ ကထိနံ အတ္ထရိတံ)၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏။

နိမိတ္တကတေနာတိ-ကား၊ ဣမိနာ ဒုဿေန-ဤအဝတ်ဖြင့်၊ ကထိနံ-
 ကို၊ အတ္ထရိသာမိ-ခင်းအံ့၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ နိမိတ္တကတေန-ပြုအပ်သော
 အရိပ်နိမိတ်ရှိသော သင်္ကန်းဖြင့်၊ (န ဟောတိ) ဟိ-မှန်၊ ဧတ္တကမေဝ-ဤမျှ
 လောက်သော စကားကိုသာ၊ ပရိဝါရေ-၌၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပန-ဝါဒန္တရ၊
 အဋ္ဌကထာသု-ရှေး အဋ္ဌကထာတို့၌၊ အယံ သာဠကော-ဤ အဝတ်သည်၊
 သုန္ဒရော-ကောင်း၏၊ ဣမိနာ-ဤအဝတ်ဖြင့်၊ ကထိနံ-ကို၊ အတ္ထရိတံ-ငှာ၊

အလျား အနားပတ်သည် အနုဝါတ မည်၏၊ သီဟိုဠ်များ ရန်းသကဲ့သို့ သင်္ကန်း
 ရန်းသောအခါ ထိုအလျား အနားပတ်သည် ကျောဘက် (လက်မောင်း၏ နောက်ဘက်)
 ၌ အများအားဖြင့် ရောက်နေသောကြောင့် ပိဋိအနုဝါတလည်း မည်၏၊ ဘေးအနားက
 အနားပတ်သည် အခြံအရံ ဖြစ်သောကြောင့် ပရိဘာဏ္ဍ မည်၏၊ သီဟိုဠ်များ ရန်းသကဲ့သို့
 ရန်းသောအခါ ဝမ်းဘက်၌ ရောက်နေသောကြောင့် ကုဋိအနုဝါတလည်း မည်၏၊
 [ပိဋိ ၊ပေ၊ မတ္တေနာတိ ဒီဃတော အနုဝါတဿ အာရောပနမတ္တေန၊ ကုဋိ ၊ပေ၊
 မတ္တေနာတိ ပုထုလတော (အနံအားဖြင့်) အနုဝါတဿ အာရောပနမတ္တေန၊-ဋီကာ]

သက္ကာ-တတ်ကောင်း၏။ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ နိမိတ္တကမ္မံ-အရိပ်နိမိတ်ပြုမှုကို၊ (သင်္ကန်းလှူအောင် အရိပ်နိမိတ် ပြုမှုကို) ကတ္တာ-၍၊ လဒ္ဒေန-ရအပ်သော အဝတ်ဖြင့်၊ (န ဟောတိ)။ ဣတိ ဝုတ္တံ၊ ပရိကထာကတေနာတိ-ကား၊ ကထိနံ နာမ-ကထိနံ မည်သည်ကို၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏။ ကထိနဒါယကော- ကထိနဒါယကာသည်၊ ဗဟုံ-စွာ၊ ပုညံ-ကို၊ ပသဝတိ-တိုးပွား စေ၏။ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပရိကထာယ-ပရိယာယ်စကားဖြင့်၊ ဥပ္ပာဒိတေန-ဖြစ်စေအပ်သော သင်္ကန်းဖြင့်၊ (န ဟောတိ)၊ [ကထိနံ ကထာ၊ ပရိယာယ+ ကထာ ပရိကထာ၊] ကထိနံ နာမ-ကထိနံသင်္ကန်း မည်သည်၊ အတိဥက္ကဋ္ဌံ-အလွန်မြတ်သောသင်္ကန်း သည်၊ (ဘဝိတုံ) ဝဋ္ဋတိ၊ မာတံရမ္မိ-အမိကိုသော်မှလည်း၊ ဝိညာပေတုံ-သိစေခြင်း ငှာ၊ (တောင်းခြင်းငှာ) န ဝဋ္ဋတိ၊ အာကာသတော-ကောင်းကင်မှာ၊ ဩတိဏ္ဏ သဒိသမေဝ-သက်ဆင်းကျရောက်လာသော သင်္ကန်းနှင့် တူသည်သာ၊ (ဘဝိတုံ) ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ - ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ကုက္ကုကတေနာတိ - ကား၊ တာဝကာလိကေန-တာဝကာလိကဖြစ်သော သင်္ကန်းဖြင့်၊ (ထို ကထိနံခင်းရာ ကာလမျှ သုံးစွဲဖို့ရန် ငှားရမ်းအပ်သော သင်္ကန်းဖြင့်၊ န ဟောတိ)၊ [“တာဝကာလံ + ဂဟိတံ တာဝကာလိကံ” ဟုပြု။]

သန္နိမိကတေနာတိဇတ္ထ-၌၊ (လဗ္ဘမာနော-ရထိုက်သော) သန္နိမိ စ- သန္နိမိသည်၊ ကရဏသန္နိမိ စ-ကရဏသန္နိမိလည်းကောင်း၊ နိစယသန္နိမိ စ-လည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့) ဒုဝိဇော-၏၊ တတ္ထ-ထို နှစ်ပါးတို့တွင်၊ တဒဟေဝ-ထိုနေ့၌ပင်၊ (ထို သင်္ကန်းလှူရာနေ့၌ပင်) အကတ္တာ-ချုပ်ဆိုသမှု မပြုဘဲ၊ ထပေတွာ- သိမ်းထား၍၊ ကရဏံ- ချုပ်ဆိုမှုကို ပြုခြင်းသည်၊ ကရဏသန္နိမိ- မည်၏၊ (ပြုခြင်းအားဖြင့် သိုမှီးခြင်း မည်၏)၊ သံယော- သည်၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ ကထိနဒုဿံ-ကထိနံလျာအဝတ်ကို၊ လဘိတွာ-ရပြီး၍၊ ပုနဒိဝေသ-နောက်တစ်နေ့၌၊ (နက်ဖြန်ခါမှာ) ဒေတိ- ပေး၏၊ (ကထိနံခံမည့် ရဟန်းအား ဥတံကမ္မဝါစာဖြင့် ပေး၏)၊ အယံ-ဤ နောက်နေ့မှ ပေးခြင်းသည်။

ကထိနံ နာမ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ကထိနံသင်္ကန်းဟူသည်မှာ အလွန်သန့်ရှင်း မြင့်မြတ်သော သင်္ကန်းဖြစ်ရမည်။ မယ်တော်ကိုမျှ မတောင်းကောင်း၊ ကောင်းကင်မှ အလိုအလျောက် ကျလာသော မိုးပေါ်ကျ အဝတ်ကဲ့သို့ မည်သူ့ကိုမျှ အရိပ်နိမိတ် ပရိယာယ်စကား ပြောကြား၍ ရအပ်သော သင်္ကန်းမျိုး မဖြစ်စေရ၊ ထို့ကြောင့် “န နိမိတ္တကတေန” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်။

နိစယသန္နိဓိ-မည်၏။ (ကထိန်အဝတ်ကို မပေးသေးဘဲ သိမ်းထားသောအားဖြင့် သန္နိဓိ မည်၏။) [**“သန္နိဓိကတေန-ပြုအပ်သော သိုဖိုးသိမ်းဆည်းခြင်းရှိသော အဝတ်ဖြင့်”** ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။] **နိဿဂ္ဂိယေနာတိ-ကား၊** ရုတ္တိ နိဿဂ္ဂိယေန-ညဉ့်ကို စွန့်လွှတ်ခြင်းရှိသော သင်္ကန်းဖြင့်၊ (ညဉ့်ကို လွန်သွားသော သင်္ကန်းဖြင့်၊ န ဟောတိ)၊ ပရိဝါရေပိ-၌လည်း၊ နိဿဂ္ဂိယံ နာမ၊ ပေ၊ ဥဋ္ဌဟတိတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ [(ယသ္မိ-အကြင် သင်္ကန်းကို) ကရိယမာနေ-ချုပ်ဆိုးသမှု ပြုအပ်စဉ်၊ အရုဏံ-အရုဏံသည်၊ ဥဋ္ဌဟတိ-တက်သွား၏၊ (တံ-ထို သင်္ကန်းသည်၊) နိဿဂ္ဂိယံ နာမ-ယ မည်၏။]

အကပ္ပကတေနာတိ-ကား၊ အနာဒိန္နကပ္ပဗိန္နုနာ-မယူအပ်သော ကပ္ပဗိန္နုရှိသော သင်္ကန်းဖြင့်၊ (န ဟောတိ)၊ [ပါဠိတော်၌ **“အကပ္ပကတေန-မပြုအပ်သော ကပ္ပဗိန္နုရှိသော သင်္ကန်းဖြင့်”** ဟု ပေး၊] **အညတြ သင်္ဃာဋီယာတိ** အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (အတ္ထောဇေ ဝေဒိတဗ္ဗော) သင်္ဃာဋီ ဥတ္တရာသင်္ဂအန္တရဝါသကေ-သင်္ကန်းကြီး၊ အပေါ်ခြုံ ဧကသီ၊ သင်းပိုင်တို့ကို၊ ထပေတွာ - ထား၍၊ အညေန - သင်္ကန်း သုံးထည်မှ တစ်ပါးသော၊ ပစ္စတ္ထရဏာဒိနာ-အိပ်ရာခင်း အစရှိသော အဝတ်ဖြင့်၊ (အာဒိဖြင့် မုခပုဉ္ဇန စသော ကျန်သင်္ကန်း ငါးထည်ကို ယူပါ) အတ္တတံ-ခင်းအပ်သည်၊ (သမာနံ)၊ အနတ္တတံ-ခင်းအပ်သည် မမည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ (အတ္ထော)၊ အညတြ **ပဉ္စကေန ဝါ အတိရေကပဉ္စကေန ဝါတိ-ကား၊** ပဉ္စ ခဏ္ဍာနိ ဝါ-ငါးခန်းတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကာနိ - ငါးခန်းထက် ပိုလွန်ကုန်သော၊ ခဏ္ဍာနိ ဝါ-အခန်းတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကတွာ-၍၊ မဟာမဏ္ဍလ အဖုမဏ္ဍလာနိ-ကြီးစွာသော အဝန်းအဝိုင်း၊ တစ်ဝက်ဖြစ်သော အဝန်းအဝိုင်းတို့ကို၊ (အိမ်ဝန်းကြီး၊ အိမ်ဝန်းငယ်တို့ကို) ဒဿေတွာ-ပြပြီး၍၊ ကတေနေ-

ရုတ္တိနိဿဂ္ဂိယေန။ ။ချုပ်ဆိုးနေစဉ် မပြီးဘဲ အရုဏံတက်အောင် တစ်ညဉ့်ကို လွန်သွားသော သင်္ကန်းကို **“ရုတ္တိနိဿဂ္ဂိယေန”** ဟု ဆိုသည်။ ထို လွန်သွားသော သင်္ကန်းသည် နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ်၌ လာသော နိဿဂ္ဂိယသင်္ကန်းမျိုးကဲ့သို့ စွန့်အပ်သော သင်္ကန်း မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် **“ရုတ္တိနိဿဂ္ဂိယေနာတိ ရုတ္တိအတိက္ကဇ္ဇေန (ညဉ့်ကို လွန်သွားသော သင်္ကန်း ဖြင့်)”** ဟု ဋီကာတို့ ဖွင့်ကြသည်။

ပြုအပ်သော သင်္ကန်းဖြင့်သာ၊ (ကထိနံ အတ္ထရိတုံ) ဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပြုအပ်သော်၊ (စိဝရံ-သည်၊ ဝါ-ကို)၊ သမဏ္ဍလိကတံ-အိမ်ဝန်းကြီး၊ အိမ်ဝန်းငယ်နှင့်တကွ ပြုအပ်သည်မည်သည်၊ ဟောတိ၊ တံ-ထို သင်္ကန်းကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ အညေန-အခြားသော၊ အစ္ဆိန္ဒကေန ဝါ-လုံးလုံး မဖြတ်အပ်သော သင်္ကန်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒွတ္တိစတုခဏ္ဍေန ဝါ-နှစ်ခန်း၊ သုံးခန်း၊ လေးခန်း ရှိသော သင်္ကန်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ကထိနံ အတ္ထရိတုံ)၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ **အညတြ ပုဂ္ဂလဿ အတ္ထာရာတိ-ကား၊** ပုဂ္ဂလဿ-ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါး၏၊ အတ္ထာရံ-ခင်းခြင်းကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အညေန-ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါး၏ ခင်းခြင်းမှ တစ်ပါးသော၊ သံဃဿ ဝါ-သံဃာ၏သော်လည်းကောင်း၊ ဂဏဿ ဝါ-၏သော်လည်း ကောင်း၊ အတ္ထာရေန-ခင်းခြင်းအားဖြင့်၊ (ကထိနံ) အတ္ထတံ န ဟောတိ၊ [ကထိနံခင်းရာ၌ သံဃာက ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးအား ကထိနံခင်းဖို့ရန် သင်္ကန်းပေး၍ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးကသာ ခင်းရသည်၊ သံဃာ စသည်တို့ကား အနုမောဒနာပြုရုံသာ ပြုနိုင်သည်။] **နိဿိမဋ္ဌော အနုမောဒတီတိ-ကား၊** ဗဟိဥပစာရသိမာယ-ဥပစာရသိမ်၏ပြင်ဘက်၌၊ (ကျောင်းတိုက်၏ ပြင်ဘက်၌)၊ ဌိတော-တည်သော ရဟန်းသည်၊ (စေ) အနုမောဒတိ-အကယ်၍ အနုမောဒနာ ပြုအံ့၊ [ပါဠိတော်၌ပါသော “စေ”ကို ယူ၍ ပေးသည်၊ န+သိမာ နိဿိမာ - ဥပစာရသိမ် မဟုတ်သော ကျောင်းတိုက်၏ အပြင်ဘက်အရပ်၊ နိဿိမာယံ+ ဌိတော-နိဿိမဋ္ဌော။]

၃၀၉။ အဟတေနာတိ-ကား၊ အပရိဘုတ္တေန-မသုံးစွဲအပ်သော သင်္ကန်းဖြင့်၊ (“ကထိနံ အတ္ထတံ ဟောတိ”၌ စပ်)၊ **အဟတကပ္ပေနာတိ-ကား၊** အဟတသဒိသေန-မထရိုက်(မဖွပ်လျှော်အပ်)သေးသော အသစ်နှင့်တူသော၊

အစ္ဆိန္ဒကေန။ ။ ဤ-စကားကို ထောက်၍ ကထိနံသင်္ကန်းသည် ဖြတ်၍ ချုပ်အပ်သော သင်္ကန်း ဖြစ်ရမည်၊ မဖြတ်ဘဲ ချုပ်အပ်သောသင်္ကန်း မဖြစ်ရ၊ ဒွတ္တိစတုက္ခဏ္ဍ သင်္ကန်းလည်း မဟုတ်ရ၊ အနည်းဆုံး ငါးခန်းရှိသော သင်္ကန်းဖြစ်ရမည်ဟု မှတ်ပါ။ ကထိနံသင်္ကန်း မဟုတ်လျှင်ကား အစ္ဆိန္ဒက (ဖြတ်အပ်သော သင်္ကန်းမဟုတ်သော်လည်း ဝိကပ္ပနာပြု၍ ပရိက္ခာရစောဋ္ဌ အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ ဝတ်ကောင်း၏) သို့သော် တိစိဝရိတ် အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ကား မဆောင်ကောင်းပါ။

အဟတေန။ ။ အနတ္တတလက္ခဏာကို ဖွင့်ပြပြီး၍ အတ္တတလက္ခဏာကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “အဟတေနာတိ” စသည်ကို မိန့်သည်၊ ဟညိတ္ထ-ထုရိုက် ဖွပ်လျှော်သောအားဖြင့် ညှင်းဆဲအပ်ပြီ၊ ဣတိ ဟတ်၊ န + ဟတ် အဟတံ- တစ်ကြိမ် တစ်ခါမျှ မဝတ်ရသေးသောကြောင့် မဖွပ်လျှော်အပ်သေးသော အဝတ်သစ်၊ ထို့ကြောင့်

ကေဝါရုံ ဝါ-တစ်ကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွိက္ခတ္တုံ ဝါ-နှစ်ကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊ ဓောတေန-ဖွပ်လျှော်အပ်ပြီးသော အဝတ်ဖြင့်၊ (ဟောတိ။)

ပိလောတိကာယာတိ-ကား၊ ဟတ်ဝတ္ထကသာဠကေန-ဖွပ်လျှော်အပ်ပြီးသော အဝတ်ဟောင်း ပုဆိုးဖြင့်၊ (ဟောတိ)၊ ပံသုကူလေနာတိ - ကား၊ တေဝိသတိယာ- နှစ်ဆယ့်သုံးပါးသော၊ ခေတ္တေသု- ခေတ်တို့၌၊ ဥပ္ပန္န ပံသုကူလေန-ဖြစ်သော ပံသုကူသင်္ကန်းဖြင့်၊ (ဟောတိ)၊ [“တေဝိသတိ”၏ သရုပ်ကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ရှုပါ။] ပံသုကူလိကဘိက္ခုနား-ပံသုကူဓုတင်ဆောင်ရဟန်းသည်၊ စောဠကဘိက္ခ-အဝတ်ဆွမ်းကို၊ (အဝတ်ရှာ လှည့်လည်းခြင်းကို) အာဟိဏ္ဏိတွာ-လှည့်လည်ပြီး၍၊ လဒ္ဒစောဠကေဟိ-ရအပ်သော အဝတ်တို့ဖြင့်၊ ကတစိဝရေန-ပြုအပ်သော သင်္ကန်းဖြင့်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိပိ-ဤသို့လည်း၊ ကုရန္တိမဟာပစ္စရိသု-တို့၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

“အပရိဘုတ္တေန”ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွ ဖွင့်သည်။ [အဝတ်၌ ပါရိုးဖြစ်သော ကစည်ရည်စသော အစာကို မချေရသေးသောကြောင့် ဤ အသစ်စက်စက် အဝတ်ကို “အစာမချေအပ်သေးသော အဝတ်”ဟုလည်းကောင်း၊ သင်္ကန်း ဆိုးပြီးသောအခါ တောင့်နေအောင် ခေါက်ထားအပ်သော သင်္ကန်းပေါ်၌ ဂျပ်ပြားကြီးဖြင့် ဖိထားရာမှ ချွတ်ယူအပ်ခါစ ဖြစ်သောကြောင့် “အသစ်ဂျပ်ချွတ်”ဟုလည်းကောင်း ခေါ်စမှတ်ပြုကြရသည်။]

ဒွိက္ခတ္တုံ ဝါ ဓောတေန။ ။ ကပ္ပသဒ္ဓါ၏ ကာလယုဂ စသော အနက်တို့တွင် သဒိသအနက်ဟု သိစေလို၍ “အဟတသဒိသေန”ဟု ဖွင့်သည်။ ဝတ်၍ တစ်ကြိမ် နှစ်ကြိမ်သာ ဖွတ်လျှော်ရသေးသောကြောင့် အသစ်စက်စက်နှင့် မထူးခြားသေး၊ အသစ်ကဲ့သို့ပင်ဖြစ်သော အဝတ်-ဟူလို၊ [ဤ၌ တစ်ကြိမ် နှစ်ကြိမ် ဖွပ်လျှော်အပ်သော အဝတ်ကို “အဟတကပ္ပ”ဟု ဆိုသဖြင့် လုံးလုံး မဖွပ်ရသေးသော အဝတ်ကို “အဟတ” ခေါ်ကြောင်း သိသာသည်။]

ပိလောတိကာယ။ ။ အသစ်၊ အသစ်နှင့်အလားတူ အဝတ်နှစ်မျိုးကို ပြုပြီး ဖြစ်သောကြောင့် အဝတ်နှစ် နှစ်ဟောင်းကို “ပိလောတိက”ဟု ခေါ်သည်ဟု ပြလို၍ “ဟတဝတ္ထကသာဠကေန”ဟု ဖွင့်သည်။ ဟတ-အစာ ချေအပ်ပြီးဖြစ်၍ ဟောင်းနွမ်းသော+ဝတ္ထ-အဝတ်၊ သာဠက-ဝတ်ပြီး ပုဆိုးနှင့် ကုလားမများဝတ်သော ထိုဘီ၊ ထို အဝတ်သည် ဟောင်းနွမ်းသော်လည်း အဟတ၊ အဟတကပ္ပတို့လောက် မသစ်၊ မလတ်ဆတ်ရုံသာ၊ စုတ်ပြတ် ဟောင်းနွမ်းသော အဝတ်ကား မဟုတ်ထိုက်ပါ။

ပါပဏီကောနာတိ ပဒဿ-ဟူသော ပုဒ်၏။ အာပဏဒ္ဓါရေ-ဈေးတံခါး အနီး၌၊ (ဈေးပေါက်၌) ပတိတပိလောတိကံ - ကျရစ်သော အဝတ်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ကထိနတ္ထာယ-ကထိန်အကျိုးငှာ၊ ဒေတိ-အံ့၊ တေနာပိ-ထိုအဝတ်ဖြင့်လည်း၊ (ကထိနံ အတ္ထရိတံ) ဝဇ္ဇတိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို၊ ဝုတ္တဝိပလ္လာသေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗွံ-၏။ **“အနိမိတ္တကတေန”** စသော ပုဒ် အပေါင်း၏ အနက်ကို၊ **“နိမိတ္တကတေန”** စသည်၌ ဖွင့်အပ်ပြီးသော အနက်၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့် သိပါ-ဟူလို]၊ ပန-ဆက်၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ-ဤအရာ၌၊ (ဤအတ္ထတု၏ လက္ခဏာကို ပြရာ၌) သဟ ကထိနဿ ပေ၊ ဇာယန္တိတိ အာဒိ- အစရှိသော၊ ဗဟု- များစွာသော စကားကို၊ အဋ္ဌကထာသု- ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌၊ ဝုတ္တံ၊ တံ သဗ္ဗံ-ထို အလုံးစုံသော စကားသည်၊ ပရိဝါရေ- ပရိဝါ၌၊ ပါဠိအာရဋ္ဌမေဝ-ပါဠိတော်သို့ တက်ရောက်ပြီးသည်သာ၊ (ပါဠိတော် ၌ သင်္ဂါယနာ တင်အပ်ပြီးသည်သာ)၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တတ္ထ- ထိုပရိဝါပါဠိတော် ၌၊ အာဂတနယေနေဝ- လာသော နည်းဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗွံ၊ ဟိ-မှန်၊ တစ်နည်း၊ ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဣမ-ဤ ကထိနက္ခန္ဓက၌၊ အဝုစ္စမာနေန-တိုက်ရိုက် မဆိုအပ်သော၊ တေန-ထို ပရိဝါစကားကြောင့်၊ ကထိနတ္ထာရကဿ- ကထိန်ခင်းသော ရဟန်း၏၊ ကိဉ္စိ- တစ်စုံတစ်ခုသော သိဖွယ်အကျိုးသည်၊ န ပရိဟာယတိ-မဆုတ်ယုတ်၊ (တသ္မာ တတ္ထ အာဂတ နယေနေဝ ဝေဒိတဗွံ။)

ထို့ကြောင့် ဝိမတိ၌ **“ဟတဝတ္ထသာဋ္ဌကောတိ အတိမိတ္တသာဋ္ဌကော”** ဟု ရှိရာဝယ် **“နာတိမိတ္တသာဋ္ဌကော”** ဟု ရှိသင့်ပါသည်။ ကထိန် သင်္ကန်းသည် ဟောင်းနွမ်းသော သင်္ကန်းရှိသူအား ပေးရမည့် အဝတ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကထိန်သင်္ကန်းကိုက ဟောင်း နွမ်းနေလျှင် အဘယ်မှာ ပေးထိုက်ပါတော့အံ့နည်း?။

ပါပဏီကေန။ ။ အာပဏဖြင့် အာပဏဒ္ဓါရကို သမိပူပစာရအားဖြင့် ယူစေလို၍ **“အာပဏဒ္ဓါရေ”** ဟုလည်းကောင်း၊ ပ ၏ ပတိတ အနက်ကို ယူစေလို၍ **“ပတိတ ပိလောတိကံ”** ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။ **“အာပဏော+ပတိတံ ပါပဏံ၊ ပါပဏံ+ပါပဏီကံ”** ဟု ပြု၊ [ယောဇနာ၌ကား **“ပသာရိတော+အာပဏော ပါပဏော၊ တသ္မိံ+ပတိတံ ပါပဏီကံ”** ဟု ပြုလေသည်။]

၃၁၀။ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ကထိနက္ခန္ဓာရုံ-ကထိန်ခင်းပုံကို၊ ဒဿေတွာ-
 ပြတော်မူပြီး၍၊ ဣဒါနိ-ဤ၊ ဥဗ္ဘာရုံ-ကထိန် ရုပ်သိမ်းပုံကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊
 ကထဉ္စ၊ ဩပေ၊ ကထိနန္တိအာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ (ဘဂဝါ)၊ အာဟ-ပြီ၊
 တတ္ထ-ထို ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ မာတိကာတိ-ကား၊
 မာတရော-အမိနှင့်တူသော အကျဉ်းခေါင်းစဉ်တို့သည်၊ ဇနေတ္ထိယော-သား
 သမီးကို ဖြစ်စေတတ်သော အမိရင်းနှင့်တူသော အကျဉ်းခေါင်းစဉ်တို့သည်၊
 (ဣမာ အဋ္ဌ၌စပ်)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဟိ-မှန်၊ ကထိနုဗ္ဘာရုံ-ကထိန် ရုပ်သိမ်းမှု
 ကို၊ ဧတာ အဋ္ဌ-ဤ ရှစ်ပါးသော မာတိကာတို့သည်၊ ဇနေတ္ထိယော-ဖြစ်စေ
 တတ်ကုန်၏၊ တာသု-ထို မာတိကာတို့တွင်၊ အဿာ-ထို မာတိကာ၏၊
 ပက္ကမနံ-ဖဲသွားခြင်းဟူသော၊ (ဥပစာရသိမ်၏ ပြင်ပသို့ ဖဲသွားခြင်းဟူသော)၊
 အန္တော-အဆုံးသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သာ-ထို မာတိကာသည်)၊
 ပက္ကမနန္တိကာ-ကာ မည်၏၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ သေသာပိ-ကြွင်းသော မာတိကာ
 တို့ကိုလည်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ [“နိဋ္ဌာနံ+အန္တော အဿာတိ နိဋ္ဌာနန္တိကာ”
 စသည်ဖြင့် သိပါ- ဟူလို။]

ဥဗ္ဘာရ။ ။ဥ-အထက်သို့ + ဘရ-ဆောင်ခြင်း၊ ကထိန်ခင်းသောအခါ
 ကျောင်းတိုက်၌ “ကထိန်” ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ပညတ်တစ်မျိုးကို ဖြန့်ခင်းထား
 သကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ ထို ဖြန့်ခင်းထားခြင်းမှ ရုပ်သိမ်းမှုကို “ဥဗ္ဘာရ” ဟု ခေါ်၏၊
 ထို့ကြောင့် “ကထိနုဗ္ဘာရ(ကထိနုဒ္ဓါရ)-ကထိန် ရုပ်သိမ်းခြင်း” ဟု အဓိပ္ပာယ်မှတ်ပါ၊
 ရှေးဆရာတို့ကား “ကထိနုဗ္ဘာရ(ကထိနုဒ္ဓါရ)-ကထိန်နမ်(နုတ်)ခြင်း” ဟု သုံးစွဲကြ၏။

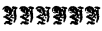
မာတိကာ။ ။“မာတရော ဝိယာတိ မာတိကာ” ဟု ပြု၊ မာတုနောင် ဣဝ
 အနက်၌ ကပစ္စည်း သက်၊ ဥ ကို ဣ ပြု၊ ထို့ကြောင့် “မာတရော ဩပေ အတ္ထော”
 ဟု ဖွင့်သည်၊ [မာတာ ဝိယာတိ မာတိကာ၊ ဣဝတ္ထေ ကပစ္စယော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ တေန
 သိဒ္ဓမတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ မာတိကာတိ မာတရောတိအာဒိ-ဝိမတိ၊] “ဇနေတ္ထိယော”
 ၌ ဇနဓာတ်+ကာရိတ် ဇော+တိ ပစ္စည်း၊ ဇနေန္တိတိ ဇနေတ္ထိယော ဟု ပြု။

ပက္ကမနန္တိကာ။ ။“ပက္ကမန” ဟူသည် ကထိန်ခင်းရာ ကျောင်းတိုက်၏ ဥပစာ
 ဖြစ်သော သိမ် (အပိုင်းအခြား)မှ ဖဲသွားခြင်းတည်း၊ အဋ္ဌကထာအတိုင်း ဝိဂ္ဂဟပြု၊
 “ပက္ကမနန္တိ” ဟု သမာသံ ပြီးပြီးမှ သွတ္တံ၌ ဣကပစ္စည်း သက်၊ [သမာသန္တ ကပစ္စည်း
 မသက်သင့်၊ “ပက္ကမနန္တိကာ” ဟု ပုလ္လိင်လည်း (ကထိနုဗ္ဘာရောကို ငဲ့၍) ရှိနိုင်သည်။]

ဆက်ဦးအံ့— ကထိန် အာနိသင် ငါးပါးကို မပျက်ပြယ်အောင် တားဆီးနိုင်သော ပညတ်တစ်မျိုးကို **“ပလိဗောဓ”** ဟု ခေါ်၏။ ပလိဗုဒ္ဓတိ—တားမြစ်တတ်၏။ ဣတိ ပလိဗောဓော၊ ထို ပလိဗောဓသည် စီဝရပလိဗောဓ၊ အာဝါသပလိဗောဓဟု နှစ်မျိုး ရှိ၏။ ကထိန်မှ အခြွေအရံ အာနိသင် အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်သော အဝတ်သည် သင်္ကန်း ချုပ်၍ မပြီးသေးသမျှ ထို အာနိသင်တို့ကို တားဆီးနိုင်သောကြောင့် **“စီဝရပလိဗောဓ”** မည်၏။ ချုပ်၍ ပြီးသောအခါ ဖြစ်စေ၊ ပျောက်ပျက်သွားသောအခါ ဖြစ်စေ၊ လာလတ္တံ့ သော အခြားနည်းဖြင့် ကိစ္စ ပြီးသောအခါ ဖြစ်စေ စီဝရပလိဗောဓ ပျက်၏။ သို့သော် ဤ ကျောင်းတိုက်၌ နေမြဲ နေသေးလျှင်ကား အာဝါသပလိဗောဓက တားဆီး ထားသောကြောင့် အာနိသင် ငါးပါး ရသေး၏။ ဤ ကျောင်းတိုက်၌ **“မနေတော့အံ့”** ဟု ကြံ၍ ရွှေ့ပြောင်း ဖဲသွားသောအခါ ထို အာဝါသပလိဗောဓလည်း ပြတ်၏။ ကထိန် အာနိသင်လည်း တပေါင်းလပြည့် မရောက်စေကာမူ ပျက်ပြယ်လေတော့ ၏။

ပက္ကမနံ ၊ပေ၊ နိကာ။ ။ **“ပက္ကမနံ+အန္ဓော အသာ”** ဟူသော ဤဝိဂြိုဟ်အရ မာတိကာကို အရကောက်ရ၏။ သို့သော် **“ဖဲသွားခြင်း အဆုံးရှိသော မာတိကာ”** ဟု မရှိ။ ဖဲသွားခြင်း အဆုံးရှိသော ကထိန်နုတ်ခြင်းသာ ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် မာတိကာကို အရကောက်ရာ၌ ကထိန်နုတ်ခြင်း၏ ပက္ကမနန္တိက အမည်ကို မာတိကာ၌ တင်စား သော အဘောဒေါပစာရ စကားဟု ဝိမတိ ဆိုသည်။ [**“အဘောဒေါပစာရ”** ဟူသည် အကျိုးဖြစ်သော ကထိန်နုတ်ခြင်း၏ အကျယ်ကို အကြောင်းမာတိကာ အကျဉ်း၌ တင်စားသော ဖလူပစာတည်း။ ထိုပက္ကမနန္တိက ကထိန်နုတ်ပုံကိုပြသော **“ပက္ကမနန္တိကာ”** ဟူသော ပါဠိကိုကား ကာရဏူပစာရ (အကြောင်း အနက်၏ အမည်ကို အကျိုးသဒ္ဒါ၌ တင်စားသော)အားဖြင့် **“ပက္ကမနန္တိကာ”** ဟု ခေါ်ရသည်။]

ဝိမတိ။ ။ ပက္ကမနန္တိကော ကထိနုတ္တရာ ဧဝံ ဟိ သယံ အတ္တနော ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ (မိမိဟူသော ကထိန်နုတ်ခြင်း၊ ကိုယ်တိုင် ဖဲသွားခြင်း အဆုံး၌ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်) ဧဝမဘောဒေါပစာရေန မာတိကာတိ ဝုတ္တော၊ ဥတ္တာရသေဝ ပက္ကမနန္တေ သမုပ္ပတ္တိတော၊ တဗ္ဗိနိမုတ္တာယ စ မာတိကာယ အဘာဝါ တပ္ပကာသိကာပိ စေတ္ထ ပါဠိ မာတိကာတိ ဝတ္တံ၊ ယုဇ္ဇတိ၊ သာပိ ဟိ ပက္ကမနန္တိ ကုမ္ဘာရပ္ပကာသနေန ပက္ကမနန္တိကာတိ ဝုတ္တာ၊ ဧသေဝ နယော သေသုတ္တာရေသုပိ။

အာဒါယသတ္တကကထာ

၃၁၁။ န ပစ္စေသန္တိ-ကား၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ န အာဂမိသံ-မပြန်တော့အံ့၊ [ပစ္စေသံ၌ “ပတိ+ဣ ကတိမှီ” ဟူသော ဓာတ်+သံဝိဘတ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “ပုန န အာဂမိသံ” ဟု ဓာတ်နက် ဖွင့်သည်၊] ပန-ဆက်၊ ပက္ကမနန္တိကေ-ပက္ကမနန္တိက မည်သော၊ (ဖဲသွားခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော၊) ဧတသ္မိံ ကထိနဒ္ဓါရေ-ဤ ကထိန်ရုပ်သိမ်းခြင်း၌၊ ပဌမံ-စွာ၊ စီဝရပလိဗောဓော-စီဝရပလိဗောဓေသည်၊ ဆိဇ္ဇတိ- ပြတ်၏၊ ပစ္ဆာ- နောက်မှ၊ အာဝါသ ပလိဗောဓော-သည်၊ (ဆိဇ္ဇတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ ဧဝံ-သို့၊ ပက္ကမတော-ဖဲသွားသော ရဟန်း၏၊ စီဝရပလိဗောဓော-သည်၊ အန္တောသီမာယမေဝ-ဥပစာရသိမ်၏ အတွင်း၌ပင်၊ (ကျောင်းတိုက် အတွင်းတုန်းကပင်)၊ ဆိဇ္ဇတိ-ပြတ်ခဲ့၏၊ (“ကတစီဝရံ” ဟု ဆိုသောကြောင့် သင်္ကန်းချုပ်၍ ပြီးတုန်းက စီဝရပလိဗောဓ ပြတ်ခဲ့ပြီ) အာဝါသပလိဗောဓော-သည်၊ သီမာတိက္ကမေ-ဥပစာရသိမ်ကို လွန်ရာအခါ၌၊ (ဆိဇ္ဇတိ-၏) စ-သာဓကကား၊ ပရိဝါရေ-၌၊ ပက္ကမနန္တိကော-ပေ၊ ဆိဇ္ဇတိတိ-ဟူသော၊ ဧတံ-ဤ ဂါထာစကားကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ)ပိ-တို့သည်လည်း၊ ဝုတ္တံ၊ [ပက္ကမနန္တိကော-က မည်သော၊ (ဖဲသွားခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော) ကထိနဒ္ဓါရေ-ကထိန်ရုပ်သိမ်းခြင်းကို၊ အာဒိစ္စပန္နုနာ-နေမင်း၏ ဆွေတော်မျိုးတော် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား သည်၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ ဧတဉ္စ-ဤ ပက္ကမနန္တိကကထိနဒ္ဓါရကိုလည်း၊ တေ-သင့်အား၊ အဟံ-ငါသည်၊ ဝိဿဇ္ဇိသံ-အံ့၊ စီဝရပလိဗောဓော-သည်၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဆိဇ္ဇတိ-၏၊ ပစ္ဆာ-မှ၊ အာဝါသပလိဗောဓော-သည်၊ ဆိဇ္ဇတိ-၏။]

စီဝရံ အာဒါယာတိ-ကား၊ အကတစီဝရံ-ချုပ်ဆိုးသမှု မပြုအပ်သေးသော သင်္ကန်းကို၊ အာဒါယ-ယူ၍၊ (ပက္ကမတိ၌စပ်)၊ ဗဟိသီမာဂတဿာတိ-ကား၊

အာဒိစ္စပန္နုနာ။ ။ အာဒိစ္စသ+ပန္နု အာဒိစ္စပန္နု-မြတ်စွာဘုရား၏ သာကီဝင် အနွယ်ကို “အာဒိစ္စဂေါတ္ထ” ဟု ဆို၏၊ ထို့ကြောင့် “အာဒိစ္စပန္နုနာ” ဟု ဆိုသည်၊ တစ်နည်း၊ “အာဒိစ္စော+ပန္နု ယဿာတိ အာဒိစ္စပန္နု” ဟု ပြု၊ “တာဟံ” ကို “တေ+အဟံ” ဟု ယောနော ပုဒ်ဖြတ်သည်၊ “တေဉ္စ တာဟံ ပုဋိဿ” ၌ကား ပုစ္ဆ ဓာတ်သည် ဒွိကမ္မကဓာတ်ဖြစ်၍ “တံ+အဟံ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်ရမည်။

အည- မူလကျောင်းတိုက်မှ အခြားသော၊ သာမန္တဝိဟာရ- အနီးဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂတဿ-ရောက်သော၊ (တဿ ဘိက္ခုနောဋ္ဌံ စပ်)၊ **စဝံ ဟောတီတိ-ကား၊** တသ္မိံ ဝိဟာရေ-ထို အနီးဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်၌၊ သေနာသနဗာသုကံ ဝါ-ကျောင်းအိပ်ရာ၏ ချမ်းသာခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ သဟာယသမ္ပတ္တိံ ဝါ-အဖော်သဟဲ၏ ပြည့်စုံခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒိသ္မာ-တွေ့ရ၍၊ ဝါ-ခြင်းကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤ အကြံသည်၊ ဟောတီ၊ ပန-ဆက်၊ နိဋ္ဌာနန္တိကေ-နိဋ္ဌာနန္တိက မည်သော၊ (သင်္ကန်း ပြီးဆုံးခြင်းဟူသော အဆုံးရှိ သော)၊ ဧတသ္မိံ ကထိနုဒ္ဓါရေ-၌၊ အာဝါသပလိဗောဓော-သည်၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဆိဇ္ဇတိ၊ ဟိ-မှန်၊ သော-ထို အာဝါသပလိဗောဓေသည်၊ န ပစ္စေသမံ-မပြန် တော့အံ့၊ (ပြန်မသွားတော့အံ့)၊ ဣတိ-သို့၊ စိတ္တေ-သည်၊ ဥပ္ပန္နမတ္တေယေဝ- ဖြစ်ကာမျှသော်သာလျှင်၊ ဆိဇ္ဇတိ၊ စ-သာဓကကား၊ **နိဋ္ဌာနန္တိကော၊ ဟေ၊ ဆိဇ္ဇတီတိ-ဟူသော၊** ဧတံ-ဤ ဂါထာစကားကို၊ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ)ပိ ဝုတ္တံ၊ [နိဋ္ဌာနန္တိကော-က မည်သော၊ (သင်္ကန်း ပြီးဆုံးခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော)၊ ကထိနုဒ္ဓါရေ-ကို၊ အာဒိစ္စပန္နုနာ-သည်၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ ဧတဉ္စ-ဤ၊ နိဋ္ဌာနန္တိက ကထိနုဒ္ဓါရကိုလည်း၊ တေ-အား၊ အဟံ-သည်၊ ဝိသဇ္ဇိဿံ-အံ့၊ အာဝါသ ပလိဗောဓော ပဌမံ ဆိဇ္ဇတိ၊ စိဝရေ-သည်၊ နိဋ္ဌိတေ-ပြီးစီးလတ်သော်၊ စိဝရ ပလိဗောဓော ဆိဇ္ဇတိ။]

ဧတေန နယေန - ဤနည်းအားဖြင့်၊ သေသမာတိကာဝိဘဇနေပိ- ကြွင်းသော မာတိကာတို့ကို အကျယ်ဝေဖန်ခြင်း၌လည်း၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန-အထူးကား၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဝိသေသော-အထူးတည်း၊ သန္နိဋ္ဌာနန္တိကေ-သန္နိဋ္ဌာနန္တိကကထိနုဒ္ဓါရ၌၊ (ဆုံးဖြတ်ခြင်းဟူသော အဆုံးရှိ သော ကထိနုရုပ်သိမ်းခြင်း၌)၊ ဒွေပိ-နှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဗလိဗောဓာ- တို့သည်၊ **“နေဝိမံ စိဝရံ ကာရေသံ၊ န ပစ္စေသမံ”**န္တိ-ဟူ၍၊ (“သင်္ကန်းကို လည်း ချုပ်ဆိုသမှု မပြုစေတော့အံ့၊ ပြန်၍လည်း မသွားတော့အံ့”ဟူ၍)၊ စိတ္တေ-ဆုံးဖြတ်ကြောင်းစိတ်သည်၊ ဥပ္ပန္နမတ္တေယေဝ-သော်သာ၊ ဧကတော- တစ်ပြိုင်နက်၊ ဆိဇ္ဇန္တိ-ပြတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤကား၊ အထူးတည်း၊ ဟိ- သာဓကကား၊ **သန္နိဋ္ဌာနန္တိကော၊ ဟေ၊ ဆိဇ္ဇန္တီတိ-ဟူသော၊** ဧတံ-ကို၊ (သင်္ဂီတိ ကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ [သန္နိဋ္ဌာနန္တိကော-ကမည်သော၊ (ဆုံးဖြတ်ခြင်းဟူသော အဆုံးရှိ သော)၊ ကထိနုဒ္ဓါရေ-ကို၊ အာဒိစ္စပန္နုနာ၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ ဧတဉ္စ-ဤ၊ သန္နိဋ္ဌာနန္တိက

ကထိနဒွါရကိုလည်း၊ တေ အဟံ၊ ဝိသဒ္ဓိသံ-အံ၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ပလိဗောဓာ-
တို့သည်၊ အပုဗ္ဗံ-ရှေ့လည်း မကျ၊ အစရိမ်-နောက်လည်း မကျ၊ ဆိဇ္ဇန္တိ-
ပြတ်ကုန်၏။]

ဝေ-ဤသို့-လျှင်၊ သဗ္ဗကထိနဒွါရေသု-အလုံးစုံသော ကထိန်ရုပ်သိမ်းခြင်း
တို့၌၊ ပလိဗောဓုပစ္ဆေဒေါ-ပလိဗောဓတို့၏ ပြတ်ခြင်းကို၊ ဂေဒိတဗ္ဗော-
သိထိုက်၏၊ ပန-ဆက်၊ သော-ထို ပလိဗောဓုပစ္ဆေဒသည်၊ (သက္ကာ၌ စပ်၊)
ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣမိနာ ဝုတ္တနယေန စ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းအားဖြင့်
လည်းကောင်း၊ ပရိဝါရေ-၌၊ အာဂတဘာဝေန စ-တိုက်ရိုက်လာသည်၏
အဖြစ်အာ ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဇာနိတုံ-သိခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်း၏၊
တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝိတ္တာရတော-အကျယ်အားဖြင့်၊ (မယာ)၊ န ဝုတ္တော-မဆိုအပ်၊
ပန-ဆက်၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ ပလိဗောဓ ပြတ်ရာ၌၊
တစ်နည်း၊ ဧတ္ထ-ဤ ကထိန် ရုပ်သိမ်းရာ၌၊ သင်္ခေပေါ-အကျဉ်းချုပ်တည်း၊
[ယောဇနာ၌ “**ဧတ္တာတိ ဣမသ္မိံ ကထိနုတ္တာရေ**”ဟု စွဲသည်၊] နာသနန္တိကေ-
နာသနန္တိကကထိနဒွါရ၌၊ (သင်္ကန်း ပျောက်ပျက်ခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော
ကထိန်ရုပ်သိမ်းခြင်း၌) အာဝါသပလိဗောဓော ပဌမံ ဆိဇ္ဇတိ၊ စီဝရေ-သည်၊
နဋ္ဌေ-ပျောက်ပျက်လတ်သော်၊ (ပျောက်ပျက်ခါမှ)၊ စီဝရပလိဗောဓော ဆိဇ္ဇတိ၊
ယသ္မာ-ကြောင့်၊ စီဝရေ-သည်၊ နဋ္ဌေ-လတ်သော်၊ စီဝရပလိဗောဓော၊ ဆိဇ္ဇတိ၊
တသ္မာ-ကြောင့်၊ နာသနန္တိကောတိ-ဟူ၍၊ (ပျောက်ပျက်ခြင်းဟူသော အဆုံး
ရှိသော ကထိန်ရုပ်သိမ်းခြင်းဟူ၍)၊ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ၊ သမနန္တိကေ-သဝနန္တိက
ကထိနဒွါရ၌၊ (ကြားခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော ကထိန်ရုပ်သိမ်းခြင်း၌)၊
စီဝရပလိဗောဓော ပဌမံ ဆိဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ၊ တဿ-ထို ရဟန်း၏၊ သာဝနေန-
နှင့်၊ (“**မိမိနေခဲရာ ကျောင်းတိုက်ဝယ် ကထိန်ရုပ်သိမ်းပြီတဲ့**”ဟု ကြားခြင်း
နှင့်)၊ သဟ-တကွ၊ အာဝါသပလိဗောဓော ဆိဇ္ဇတိ။

အာသာဝစ္ဆေဒိကေ-အာသာဝစ္ဆေဒိကကထိနဒွါရ၌၊ (သင်္ကန်း၌ဖြစ်သော
အာသာ ပြတ်ခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော ကထိန်ရုပ်သိမ်းခြင်း၌)၊ အာဝါသ
ပလိဗောဓော ပဌမံ ဆိဇ္ဇတိ၊ စီဝရာသာယ-သင်္ကန်း၌ဖြစ်သော အာသာသည်၊
ဥပစ္ဆိန္နာယ-ပြတ်စဲလတ်သော်၊ စီဝရပလိဗောဓော ဆိဇ္ဇတိ၊ ပန-ဆက်၊ အယံ-
ဤအာသာဝစ္ဆေဒိကကထိနဒွါရကို၊ (ဝုတ္တော န ဝုတ္တောတို့၌စပ်)၊ ဝါ-သည်၊

(အနေကပ္ပဘောဒေါ ဟောတိ၌ စပ်၊) ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အနာသာယ၊ ပေ၊ န ပစ္စေသန္တိအာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ဣတရေဟိ-တစ်ပါးကုန်သော၊ (အာသာဝဇ္ဇေဒိကကထိနုဒ္ဓါရမ္မ တစ်ပါးကုန်သော၊) ဥဒ္ဓါရေဟိ-ကထိန်ရုပ်သိမ်းခြင်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဝေါမိဿဒေသနော-ရောနှောကြောင်း ဒေသနာရှိသည်၊ (ဟုတွံ)၊ အနေကပ္ပဘောဒေါ-တစ်ပါးမက များသောအပြားရှိသည်၊ ဟောတိ၊ [အနာသာယ-မတောင့်တအပ်ရအရပ်၌၊ လဘတိ-ရ၏၊ အာသာယ-တောင့်တအပ်ရာ အရပ်၌၊ န လဘတိ၊ တဿ-ထို ရဟန်း၏၊ ဧဝံ-ဤ အကြံသည်၊ ဟောတိ၊ (ကိ?)၊ ဣဓေဝ-ဤ အရပ်၌ပင်၊ ဣမံ စိဝရံ-ကို၊ ကာရေသံ-ချုပ်ဆိုသမှု ပြုစေအံ့၊ န ပစ္စေသံ-မပြန်တော့အံ့၊ (ဣတိ-ဤ အကြံသည်၊ ဟောတိ၊) အာသာယ၊ အနာသာယတို့၌ ဌာနိ အာသာ၏ အမည်ကို ဌာနအရပ်ပေါ်၌ တင်စားသော ဥပစာစကားဟု ကြံပါ၊] တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပရတော-နောက်၌၊ (အနာသာဒေါဠသက အခန်း၌၊) ဝိသု-သီးခြား၊ ဝိတ္ထာရေတွာ-ချဲ့၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော၊ ဣဓ-ဤနေရာ၌၊ (ဝိတ္ထာရေတွာ၊ ဘဂဝတာ) န ဝုတ္တော၊ [ဣဓ န ဝုတ္တောတိ ပါဠိယံ မာတိကာပဒဘာဇနော-သာနန္တိကာနန္တရံ န ဝုတ္တော-ပါဠိတော်၌ မာတိကာကို အကျယ် ဝေဖန်ရာဝယ် သဝနန္တိက၏ အခြားမဲ့၌ အာသာဝဇ္ဇေဒိကကို ဟောတော်မမူအပ်။]

ဣဓ ပန - ဤနေရာ၌ကား၊ (မာတိကာ၏ ပဒဘာဇနီ၌ကား၊) သဝနန္တိကဿ - သဝနန္တိကကထိနုဒ္ဓါရ၏၊ အနန္တရံ - အခြားမဲ့၌၊ သီမာတိက္ကန္တိကော-သီမာတိက္ကန္တိကကထိနုဒ္ဓါရကို၊ (တပေါင်းလပြည့်ဟူသော အပိုင်းအခြားကို လွန်ခြင်းရှိသော ကထိန်ရုပ်သိမ်းခြင်းကို၊) ဝုတ္တော၊ တတ္ထ-တို့ သီမာတိက္ကန္တိကကထိနုဒ္ဓါရ၌၊ စိဝရပလိဗောဓော ပဌမံ ဆိဇ္ဇတိ၊ တဿ-

သီမာတိက္ကန္တိကော။ ။သီမာတိက္ကန္တိကော နာမ စိဝရကာလသီမာတိက္ကန္တိကောတိ ကေနစိ ဝုတ္တံ-တပေါင်းလပြည့်ဟူသော သင်္ကန်းကာလ အပိုင်းအခြားကို လွန်ခြင်းရှိသော ကထိန်နုတ်ခြင်းကို သီမာတိက္ကန္တိကဟု အချို့ဆရာသည် ဆိုအပ်ပြီ၊ ဗဟိသီမာယံ စိဝရကာလသမယဿ အတိက္ကန္တတ္တာ (ဥပစာရသိမ်၏ ပြင်ပ၌ သင်္ကန်းကာလကို လွန်အပ်သောကြောင့်၊) သီမာတိက္ကန္တိကောတိ အယံ အမှာကံ ခန္တိ-သာရတ္ထ၊ ဤသာရတ္ထအလို “သီမာတိက္ကန္တိကော-ဥပစာရသိမ်ပြင်ပ၌ သင်္ကန်းကာလကို လွန်ခြင်းရှိသော ကထိန်နုတ်ခြင်း”ဟု ဆိုရလိမ့်မည်၊ သို့သော် ဤပါဒကို ဝိမတိက ပယ်၍ ကေစိဝါဒကိုပင် ထပ်မံ အတည်ပြုသည်။

ထို ရဟန်း၏၊ ဗဟိသိမာယံ-ဥပစာရသိမ် ပြင်ပ၌၊ အာဝါသပလိဗောဓေ ဆိဇ္ဇတိ၊ သံဟုတ္တာရေ-သံဟုတ္တာရကထိနုဒ္ဓါရ၌၊ (ရဟန်းများနှင့်အတူ ကထိန် ရုပ်သိမ်းခြင်း၌) ဒွေ-ကုန်သော၊ ပလိဗောဓာ-တို့သည်၊ အပုဗ္ဗ-ရှေ့လည်း မကျ၊ အစရိမံ-နောက်လည်း မကျ၊ ဆိဇ္ဇန္တိ၊ ဣတိ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ (သင်္ခေါ-အကျဉ်းချုပ်တည်း) [“အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေါ”ကို ပြန်၍ လှည့်သည်။]

၃၁၆-၃၂၅။ ဧဝံ- ဤသို့လျှင်၊ အာဒါယဝါရေ- အာဒါယဝါရ၌၊ သတ္တ ကထိနုဒ္ဓါရေ-ခုနစ်မျိုးသော ကထိန်ရုပ်သိမ်းခြင်းတို့ကို၊ (အာသာဝဇ္ဇေဒိက ကထိနုဒ္ဓါရမှ တစ်ပါးသော ခုနစ်မျိုးသော ကထိနုဒ္ဓါရတို့ကို)၊ ဒဿေတွာ- ပြတော်မူပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ သမာဒါယဝါရေပိ-သမာဒါယဝါရ၌လည်း ကောင်း၊ ဝိပ္ပကတစီဝရဿ-ဝိပ္ပကတသင်္ကန်း၏၊ (အပြားအားဖြင့် ပြုအပ်ပြီး မဟုတ်သော သင်္ကန်း၊ ပြုတုန်း ပြုဆဲဖြစ်သော သင်္ကန်း၏)၊ အာဒါယ သမာဒါယဝါရေသုပိ-အာဒါယဝါရ၊ သမာဒါယဝါရတို့၌လည်းကောင်း၊ ယထာသမ္ဘဝံ- ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ၊ တေယေဝ- ထို ခုနစ်မျိုးသော ကထိနုဒ္ဓါရတို့ကိုပင်၊ (ဘဂဝတာ)၊ ဒဿိတာ-ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တတော- ထို ဝါရတို့မှာ၊ ပရ-နောက်၌၊ အန္တောသိမာယံ-ဥပစာရသိမ်အတွင်း၌၊ ပစ္စေသယံ၊ န ပစ္စေသန္တိ-ဟူသော၊ ဣမံ ဝိမိ-ဤ အစီအရင်ကို၊ အနာမသိတွာဝ- မသုံးသပ်မှု၍သာ၊ န ပစ္စေသန္တိ-ဟူသော၊ ဣမမေဝ-ဤ အစီအရင်ကိုသာ၊

သံဟုတ္တာရေ။ ။ ပါဠိတော်၌ “သော ကတစီဝရော ပစ္စေသယံ ပစ္စေသန္တိ သမ္မုဏာတိ ကထိနုဒ္ဓါရံ-ပြုအပ်ပြီးသော သင်္ကန်းရှိသော ထို ရဟန်းသည် ပြန်မည် ပြန်မည်ဟု ကြံစည်၍ ပြန်သောအခါ ကထိန်နုတ်ခြင်းကို မှီ၏” ဤသို့ ဆိုသော ကြောင့် စီဝရပလိဗောဓက အရင်ပြတ်နှင့်၏ဟု ဆိုရ၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် “ဒွေ ပလိဗောဓာ အပုဗ္ဗ အစရိမံ ဆိဇ္ဇန္တိ”နှင့် ဆန့်ကျင်သည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာဖွယ် ရှိ၏၊ ဝိမတိ ဖြေပုံကား အကတစီဝရ ပုဂ္ဂိုလ်မှာလည်း ထိုကဲ့သို့ ပြန်မည်ဟု အဓိဋ္ဌာန် ရှိသင့်၏၊ ပြန်သွား၍ ကျောင်းတိုက်၌ ရှိရင်းစွဲ သံဃာများနှင့်အတူ နုတ်သောအခါ ပလိဗောဓ နှစ်မျိုးလုံး ပြတ်သည့် ပက္ခကို ရည်ရွယ်၍ “ဒွေ ပလိဗောဓာ ယေ ဆိဇ္ဇန္တိ”ဟု ဆိုကြောင်း ပါဠိတော်၌ “ကတစီဝရော”ဟူသော စကားသည် ဥပလက္ခဏာမျှသာ ဖြစ်၍ အကတစီဝရကိုလည်း ယူနိုင်ကြောင်းကို မိန့်သည်။

အာမသိတွာ-သုံးသပ်တော်မူပြီး၍လည်းကောင်း၊ အနမိဋ္ဌိတေနာတိအာဒိနာ-
 အစရှိသော၊ နယေန စ-နည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယေ ယေ-အကြင် အကြင်
 ဝါရတို့သည်၊ ယုဇ္ဇန္တိ-ဖြစ်သင့်ကုန်၏၊ တေ တေ-ထိုထို ဝါရတို့ကို၊
 (ဘဂဝတာ)၊ ဒသိတာ-ကုန်ပြီ၊ [“အနမိဋ္ဌိတေန- ပြန်မည် မပြန်မည်ဟု
 ဆုံးဖြတ်ခြင်း မရှိသဖြင့်” ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊] တတော-ထို ဝါရတို့မှ၊
 ပရ-၌၊ စီဝရာသာယ ပက္ကမတိတိအာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊
 [စီဝရာသာယ-သင်္ကန်းအာသာရိရာ အရပ်သို့၊ ပက္ကမတိ-ဖဲသွား၏ဟု
 ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊] ဣတရေဟိ-အခြားသော ကထိန် ရုပ်သိမ်းခြင်းတို့နှင့်၊
 (အာသာဝဇ္ဇေဒိက ကထိနုဒ္ဓါရမှ တစ်ပါးသော ကထိနုဒ္ဓါရတို့နှင့်)၊ သဒ္ဓိ-
 ကွ၊ ဝေါမိဿက နယေန-ရောနှောကြောင်း နည်းအားဖြင့်၊ အနေကက္ခတ္တု-
 အကြိမ်များစွာ၊ အာသာဝဇ္ဇေဒိက-အာသာဝဇ္ဇေဒိကကထိနုဒ္ဓါရကို၊ ဒဿေတွာ၊
 ပုန-ဖန်၊ ဒိသံဂမိယဝသေန စ-အရပ်တစ်ပါးသို့ သွားမည့် ရဟန်း၏ အစွမ်း
 အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖာသုဝိဟာရိကဝသေန စ-ချမ်းချမ်းသာသာ နေလိုသော
 ရဟန်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ နိဋ္ဌာနန္တိကေသု-နိဋ္ဌာနန္တိကကထိနုဒ္ဓါရ
 တို့၌၊ ယုဇ္ဇမာနာ-ဖြစ်သင့်ကုန်သော၊ ကထိနုဒ္ဓါရာ-တို့ကို၊ (ဘဂဝတာ)
 ဒသိတာ။

ဧဝံ-လျှင်၊ ပဘေဒတော-အပြားအားဖြင့်၊ ကထိနုဒ္ဓါရ-ကို၊ ဒဿေတွာ-
 ၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ တေန တေန ကထိနုဒ္ဓါရေန-ထိုထို ကထိန်ရုပ်သိမ်းခြင်း၌၊
 ယေ ပလိဗောဓာ-အကြင် ပလိဗောဓတို့သည်၊ ဆိဇ္ဇန္တိ-ပြတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-
 သို့၊ (ဘဂဝတာ)၊ ဝုတ္တာ-ကုန်ပြီ၊ တေသံ-ထို ပလိဗောဓတို့၏၊ ပဋိပက္ခေ-
 ဆန့်ကျင်ဘက်တို့ကို၊ (ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အာဝါသ အပလိဗောဓ၊
 စီဝရ အပလိဗောဓတို့ကို)၊ ဒဿေန္တော-ပြတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒွေမေ
 ပေ၊ ပလိဗောဓာတိအာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ (ဘဂဝါ)၊ အာဟ-ပြီ၊
 တတ္ထ-ထို ဒွေမေ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ စတ္ထေနာတိ-ကား၊
 ယေန စိတ္တေန-အကြင် စိတ်ဖြင့်၊ သော အာဝါသော-ထို မူလကျောင်းတိုက်
 သည်၊ ဝါ - ကို၊ စတ္ထော - စွန့်လွှတ်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တံ (စိတ္တံ)-

ထို စိတ်သည်၊ စတ္တံ နာမ-စတ္တံ မည်၏၊ တေန စတ္တေန-ထို စွန့်ကြောင်းစိတ်ဖြင့်၊ (ပက္ကမတိဋ္ဌံ စပ်၊) ဝန္တမုတ္တေသုပိ-ဝန္တမုတ္တတို့၌လည်း၊ ဒေသေ နယော-ပင်တည်း၊ [“ယေန စိတ္တေန သော အာဝါသော ဝန္တော ဟောတိ၊ တံ ဝန္တံ နာမ၊ တေန ဝန္တေန” (ထို ထွေးအံကြောင်း စိတ်ဖြင့်၊) ယေန စိတ္တေန သော အာဝါသော မုတ္တော ဟောတိ၊ တံ မုတ္တံ နာမ၊ တေန မုတ္တေန (ထို လွတ်ကြောင်း စိတ်ဖြင့်)ဟု နည်းတူသိပါ-ဟူလို] သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဝါရတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင် ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊ [ပါဠိတော်ကို အစဉ်အတိုင်း သေချာစွာ ကြည့်လျှင် ဆိုအပ်ပြီးသော အဓိပ္ပာယ်များကို လွယ်ကူစွာ သိနိုင် ပါသည်။]

ကထိနက္ခန္ဓကဝတ္ထုနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ယေန ယော၊ စတ္တံ နာမ။ ။ “ယေန စိတ္တေန”ကို ကြည့်၍ “စမိယတိ ယေနာတိ စတ္တံ”ဟု ကရဏသာဓိ ပြုပြီးလျှင် စိတ်ကို အရကောကံပါ၊ ရှေးစာအုပ်တို့၌ “စိတ္တံ နာမ”ဟု ရှိသည်ကား ပါဠိပျက်၊ “စမိယတိ ယေနာတိ ဝန္တံ- ထွေးအန် အပ်ကြောင်း စိတ်၊ မုစ္ဆတိ ယေနာတိ မုတ္တံ-လွတ်အပ်ကြောင်း စိတ်”ဟု ပြုစေလို၍ “ဝန္တမုတ္တေသုပိ ဒေသေ နယော”ဟု မိန့်သည်။

၈-စီဝရက္ခန္ဓကအပွင့်

[သင်္ကန်းနှင့်စပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၏ အပေါင်းကို ပြရာအခန်း။]

ဇီဝိကဝတ္ထုကထာ

၃၂၆။ စီဝရက္ခန္ဓကေ-ဥ၊ ပဒက္ခိတာတိ-ကား၊ ဆေကာ-ကျွမ်းကျင်သည်၊ ကုသလာ-လိမ္မာသည်၊ (ဟောတိ)၊ အဘိသဇ္ဇာတိ-ကား၊ အဘိဂတာ-ရှေ့ရှု ရောက်အပ် ရောက်နိုင်၏၊ (သွားလာအပ်၊ သွားလာနိုင်၏၊) ဂေဟိ-အဘယ်သူတို့သည်၊ အဘိဂတာ-ရှေ့ရှု ရောက်အပ် ရောက်နိုင်သနည်း?၊ ဣတိ-ဤကား၊ အမေးတည်း၊ အတ္ထိဂေဟိ အတ္ထိဂေဟိ-အလိုရှိကုန်၊ အလိုရှိကုန် သော၊ မနုဿေဟိ-တို့သည်၊ (အဘိဂတာ၊ ဣတိ-ဤကား၊ အဖြေတည်း၊) ပန-ဆက်၊ ကရဏတ္ထေ-ကရိုဏ်းအနက်၌၊ သာမိဝစနံ-သာမိဝိဘတ်ကို၊ ကတွာ-၍၊ အတ္ထိကာနံ အတ္ထိကာနံ မနုဿာနန္တိ-ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ ပညာသာယ စ ရတ္ထိံ ဂစ္ဆတိတိ-ကား၊ ပညာသကဟာပဏေ-ငါးဆယ် သော အသပြာတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ရတ္ထိံ-ညဉ့်၌၊ (တစ်ညဉ့်အတွက်။)

ပဒက္ခိတာ ၊ပေ၊ ဂစ္ဆတိ။ ။အဗ္ဗပါလီဟူသည် ဤခန္ဓက၌လည်းကောင်း၊ ရှေး ဘောသဇ္ဇက္ခန္ဓက၌လည်းကောင်း လာသည့်အတိုင်း ထင်ရှားသော အဗ္ဗပါလီပင်တည်း၊ ဤမျှလောက် ထင်ရှားသော အဗ္ဗပါလီသည် နဂိုကပင် သရက်ပင်ပေါ်၌ ဥပပတ် ပဋိသန္ဓေ နေခဲ့သော သတို့သမီးဖြစ်သည်၊ အရွယ်ရောက်သောအခါ အလွန်လှပသူ ဖြစ်၍ မင်းသားတိုင်းက အလိုရှိနေကြသောကြောင့် တရားရုံး၌ သူရထိုက်၊ ငါရထိုက် ငြင်းခုံကြရာ ထိုရန် မအေးမည်မှီး၍ တရားသူကြီးတို့က အများနှင့် ဆက်ဆံအောင် ပြည့်တန်ဆာမ ရာထူးဖြင့် မြှောက်စားလိုက်ကြလေသည်။

ထိုကဲ့သို့ ပြည်ကြီး၏ အဆင်တန်ဆာ (ပြည့်တန်ဆာမ) အဖြစ်ဖြင့် နေစဉ် မိမိသာရမင်းသည် ငယ်ရွယ်စဉ်က နောက်ပါ သုံးလေးယောက်နှင့်အတူ ရုပ်ဖျောက်၍ အဗ္ဗပါလီထံ ရောက်ဖူး၏၊ ထို အကြိမ်၌ပင် ကိုယ်ဝန်ရကြောင်းကို သိ၍ ပြောသောအခါ မိမိသာရကလည်း သူ့ကိုယ်သူ မိမိသာရမင်း ဖြစ်ကြောင်း တိုးတိုးတိတ်တိတ် နှုတ်ပိတ် လက်ဆောင် ပေးခဲ့၏၊ ကိုယ်ဝန်ရင့်၍ မွေးဖွားသောအခါ “ဝိမလကာဏ္ဍည” အမည်ရှိ သော သတို့သားကို ရ၏၊ ထို သတို့သား ကြီးရင့်သောအခါ ရဟန်းပြု၍ ရဟန္တာ ဖြစ်သည်၊ အဗ္ဗပါလီမယ်တော်လည်း နောင်အခါ သူ့ဥယျာဉ်ဝယ် ကျောင်းတိုက်တည်၍ ဘုရားရှင်အား လှူဒါန်းပြီးနောက် ကျောင်းအမ ဖြစ်ပြီးမှ ဘိက္ခုနီ ပြု၍ ရဟန္တာမ ဖြစ်လေသည်။ [အဗ္ဗပါလီထေရီဂါထာ။]

ဂစ္ဆတိ-သွားနိုင်၏။ နေဂမောတိ-ကား၊ ကုဋ္ဌမ္ဗိယဂဏော-သူကြွယ်အပေါင်းတည်း၊ ဝါ-သူကြွယ်အပေါင်းတွင် ပါဝင်သူတည်း။

၃၂၇။ သာလဝတိ ၊ပေ၊ ဝုဋ္ဌာပေသီတိ-ကား၊ နာဂရာ-မြို့သူမြို့သားတို့သည်၊ (မြို့သူမြို့သားတို့က)၊ ဒွေသတသဟဿာနိ-နှစ်သိန်းတို့လည်းကောင်း၊ ရာဇာ-သည်၊ (မင်းက)၊ သတသဟဿံ-တစ်သိန်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တီဏိ သတသဟဿာနိ-သုံးသိန်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အညံ-သုံးသိန်းမှ တစ်ပါးသော၊ အာရာမုယျာနဝါဟနာဒိပရိစ္ဆေဒံ စ-ခြံ၊ ဥယျာဉ်၊ ယာဉ်အစရှိသော အပိုင်းအခြားကိုလည်းကောင်း၊ ဒတွာ-၍၊ ဝုဋ္ဌာပေသံ-ထစေကြကုန်ပြီ၊ (ထူထောင်ကြကုန်ပြီ)၊ ဂဏိကဋ္ဌာနေ-အပေါင်းဆိုင်သော မိန်းမအရာ၌၊ (ပြည့်တန်ဆာမအရာ၌)၊ ထပေသံ-ထားကြကုန်ပြီ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ဂဏဿ+သန္တကာ ဂဏိကာ-လူအပေါင်း၏ ဥစ္စာ၊ (အပေါင်းဆိုင် ပြည့်တန်ဆာမ)] ပဋိသတေန စ ရတ္တိံ ဂစ္ဆတိတိ-ကား၊ ရတ္တိံ-ညဉ့်၌၊ ပဋိသတေန-အသီးအသီးတစ်ရာဖြင့်၊ (တစ်ရာစီဖြင့်)၊ ဂစ္ဆတိ-သွားရ၏၊ ဂိလာနံ ပဋိဝေဒယျန္တိ-ကား၊ ဂိလာနဘာဝံ-ဂိလာန၏ အဖြစ်ကို၊ ဇာနာပေယျံ-သိစေရပါမူကား၊ (ယံ နူန-ကောင်းလေစွာ)၊ ကတ္တရသုပ္ပေတိ-ကား၊ ဇိဏ္ဏသုပ္ပေ-ဟောင်းနွမ်းသော စကော၌၊ (စကောစုတ်၌၊ ပက္ခိပိတွာ ဆဋ္ဌေဟိ၌ စပ်။)

၃၂၈။ ကာ မေ ဒေဝ မာတာ၊ ကော ပိတာတိ-ဟူ၍၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ပုစ္ဆိ-မေးသနည်း?၊ တံ-ထို စီဝကကို၊ အညေ-အခြားကုန်သော၊ ရာဇေါရကာ-မင်းသားတို့သည်၊ ကိဋ္ဌန္တာ- ကစားကုန်စဉ်၊ ကလဟေ- ငြင်းခုံခြင်းသည်။

နေဂမော။ ။ “ရာဇဂဟကော နေဂမော” ဟု ပါဠိတော်၌ ရှိ၏။ ရာဇဂဟကော ဖြင့် ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ နေကြော်ငှားကို ပြပြီးဖြစ်သောကြောင့် နေဂမော အရ “နိဂုံး၌ နေသူ” ဟု မဖြစ်နိုင်တော့၊ မြို့သူဌေးလောကံ ပစ္စည်း မပေါ်ဘဲ တောသူဌေးလောကံသာ ပစ္စည်း ပေါသောကြောင့် “နေဂမော” ကို “ကုဋ္ဌိမ္ဗိယဂဏော” ဟု ဖွင့်သည်။ ကုဋ္ဌမ္ဗိယ+ယဿ+အတ္တိတိ ကုဋ္ဌမ္ဗိယော၊ ဂဏော ကား ထို သူဌေးသည် နိဂုံး (နေပုဒ်-နယ်) သူဌေး အမျိုးအစား ဖြစ်ကြောင်းကို ပြသည်ဟု ကြံပါ။ ယောဇနာ၌ “နိဂမေ+ဝသတိတိ နေဂမော” ဟု ပြုလေသည်။ ရာဇဂဟကော ကို ထောက်၍ စဉ်းစားသင့်၏။ “နိဂမေ+စာတာ (ဘဝေါ) နေဂမော” ဟုသာ ပြုသင့်သည်။

ကာ မေ ၊ပေ၊ ပုစ္ဆိ။ ။ ဤသို့ မေးသောအခါ အဘယမင်းသည် တကယ်ပင် မသိ၍လော၊ သို့မဟုတ် မပြောလို၍လေလော မသိရ၊ “အဟမ္ဘိ ခေါ တေ ဘဏေ စီဝက မာတရံ န ဇာနာမိ၊ အပိ စာဟံ တေ ပိတာ၊ မယာသိ ပေါသာပိတာ” ဟု

ဥဋ္ဌိတေ-ဖြစ်ပါလတ်သော်၊ နိမ္မာတိကော-အမေမရှိတဲ့ အကောင်၊ (အမိမဲ့သား၊) နိပိတိကော-အဖေမရှိတဲ့ အကောင်၊ (အဖမဲ့သား၊) ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ ကိရ-ပြောဆိုကြကုန်သတတ်၊ စ-သည်သာမကသေး၊ အညေသံ-မိမိမှတစ်ပါး အခြားကုန်သော၊ ဒါရကာနံ-ကလေးတို့၏(အထံသို့)၊ ဆဏာဒီသု-ပွဲလမ်းသဘင်အစရှိသော အခါတို့၌၊ စူဠမာတာမဟာမာတာဒယော-မိထွေး၊ မိကြီး အစရှိသူတို့သည်၊ (ဒေါ်လေး၊ ဒေါ်ကြီး အစရှိသူတို့သည်) ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော လက်ဆောင်ကို၊ ပေသေန္တိ ယထာ-ပို့ကုန်သကဲ့သို့၊ တထာ-တူ၊ တဿ-ထို ဇီဝက၏ (အထံသို့)၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော လက်ဆောင်ကို၊ န ပေသေတိ-မပို့၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သော-ထို ဇီဝကသည်၊ တံ သဗ္ဗံ-ထို အလုံးစုံကို၊ စိန္တေတွာ-စဉ်းစား၍၊ အဟံ-သည်၊ နိမ္မာတိကောယေဝ-တကယ်ပင် အမိမရှိသူသည်၊ (အမိ)န ခေါ်-ဖြစ်လေရော သလော?၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဇာနနတ္ထံ-သိခြင်း အကျိုးငှာ၊ ကာ ဒေဝမာတာ၊ ကော ပိတာတိ-ဟူ၍၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ။

ယန္တုနာဟံ သိပုံ သိက္ခေယုန္တိ-ကား၊ အဟံ-သည်၊ ဝေဇ္ဇသိပုံ-ဆေးဆရာ၏ အတတ်ကို၊ ယန္တုန သိက္ခေယု-သင်ရပါမူကား၊ ကောင်းလေစွ၊

ပြောဆိုလေသည်၊ ဤ၌ အဘယမင်းသားသည် “**မွေးစားသော အဖေ**”ဟု ဆိုသော်လည်း ဇီဝကသူငယ်၏ ကိုယ်ဝန်သည် အဘယမင်းသားနှင့်ရသော ကိုယ်ဝန်ပင်တည်း။

ဆက်ဦးအံ- အဘယမင်းသား ဆိုသူသည်လည်း ဥဇ္ဇေနိပြည် ပဒုမဝတီမည်သော ပြည့်တန်ဆာမ၏ သားပင်တည်း၊ မိမိသာရမဟာရာဇာသည် နုပျိုစဉ်အခါတုန်းက ပဒုမဝတီ၏ အကြောင်းကို ကြားရ၍ တွေ့ချင်လှသောကြောင့် ပုရောဟိတ်ကို ပြောပြရာ ပုရောဟိတ်က သူ၏ မန္တန်အစွမ်းဖြင့် ကုန္တိရနတ်ကို ပူးဝင်စေ၍ ထို ကုန္တိရနတ်၏ အစွမ်းဖြင့် မိမိသာရမင်းပျိုကလေးကို ပဒုမဝတီ အထံသို့ ဆောင်ပို့ရသတတ်၊ ထိုည၌ပင် အဘယမင်းသား ကိုယ်ဝန်ကို ရ၏၊ ကိုယ်ဝန်ရကြောင်းကို ပဒုမဝတီသည် မိမိသာရမင်းအား ပြောပြရာ မိမိသာရမင်းသည် သူ၏ အမှတ်အသားပါသော လက်စွပ်ကို ပေး၍ သားတော်ဖွားလျှင် သူ့အထံသို့ ပို့ရန် မှာကြားခဲ့လေသည်၊ အဓာတသတ်၏ လုပ်ကြံမှုကြောင့် ခမည်းတော် မိမိသာရမဟာရာဇာ နတ်ရွာစံသောအခါ ထိုအဘယမင်းသားသည် သံဝေဂရ၍ ရဟန်းပြုပြီးလျှင် ရဟန္တာ ဖြစ်လေသည်။ [အဘယထေရဂါထာ။]

ဣတိ-ဤသို့၊ စိန္တေသိ-ကြံပြု၊ တဿ-ထို ဇီဝက၏၊ ဧတံ-ဤ အကြံသည်၊ အဟောသိ ကိရ-ဖြစ်သတတ်၊ (ကိ?)၊ ဣမာနိ ဟတ္ထိအဿသိပ္ပာဒီနိ-ဤ ဆင်အတတ်၊ မြင်းအတတ် အစရှိသော အတတ်တို့သည်၊ ပရူပဃာတပဋိ သံယုတ္တာနိ-သူတစ်ပါးတို့ကို ညဉ့်ဆဲနိပ်စက်ခြင်းနှင့် စပ်ယှဉ်ကုန်၏၊ ဝေဇ္ဇသိပ္ပ-ဆေးဆရာ၏ အတတ်သည်၊ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂံ-ရေးအဖို့၌ မေတ္တာရှိသည်၊ (သတ္တဝါများကို အနာရောဂါ ကင်းကွာ၍ ကျန်းမာချမ်းသာစေလိုသော မေတ္တာ ရှေ့သွားရှိသည်၊ ဟုတွာ၊) သတ္တာနံ-တို့၏၊ ဟိတပဋိသံယုတ္တံ-စီးပွားနှင့် စပ်ယှဉ်၏၊ ဣတိ-ဤ အကြံသည်၊ (အဟောသိ ကိရ၊) တသ္မာ-ကြောင့်၊ ထိုသို့ အကြံဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဝေဇ္ဇသိပ္ပမေဝ-ကိုသာ၊ သန္ဓာယ-၍၊ ယန္တုနာဟံ သိပ္ပံ သိက္ခေယုန္တိ-ဟူ၍၊ စိန္တေသိ။

အပိ စ-သည်သာမကသေး၊ [နောက်၌ “**စောဒိယမာနောပိ**” ဝယ် သမ္ပိဏ္ဏန ပိ ကို ကြည့်၍ အပိ စကို အနက်ပေးသည်၊ ယောဇနော၌ “**အပိ စ ဧကန္တေန**” ဟု စွဲ၏၊] အယံ-ဤ **စီဝက**သည်၊ [**“ပတ္ထနံ အကာသိ”**၌ စပ်၊] ဣတော-ဤ ကမ္ဘာမှ၊ ကပ္ပသတသဟဿဿ-ကမ္ဘာတစ်သိန်း၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ပဒုမုတ္တရဿ-**ပဒုမုတ္တိရိ** မည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော-၏၊ ဥပဋ္ဌာကံ-အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော၊ (ဝေဇ္ဇံ၌ စပ်၊) အယံ-ဤ ယောက်ျား သည်၊ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာကော- ဘုရားရှင်၏ အလုပ်အကျွေးတည်း၊ ဣတိ- သို့၊ စတုပရိသန္တရေ- ပရိသတ်လေးပါး၏ အလယ်၌၊ ပတ္ထတဂုဏံ- ပျံ့နှံ့သော ဂုဏ်ရှိသော၊ ဝေဇ္ဇံ-ဆေးဆရာကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ အဟမ္မိ-သည်လည်း၊ ဧဝရူပံ- ဤသို့ သဘောရှိသော၊ ဌာနန္တရံ-အရာထူးသို့၊ ပါပုဏေယျံ-ရောက်ရပါမူကား၊ အဟော ဝတ-ဪ... ကောင်းလေစွ၊ ဣတိ-သို့၊ စိန္တေတွာ-၍၊ သတ္တာဟံ- ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပမုဓဿ-ဘုရား အမျိုးရှိသော၊ သံဃဿ-သံဃာတော် အား၊ ဒါနံ-အလှူကို၊ ဒတွာ-ပေးလှူပြီး၍၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဝန္တိတွာ-ဝပ်ချပြီး၍၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရား၊ အဟမ္မိ-တပည့်တော်သည်လည်း၊ တုမှာကံ- ရှင်တော်ဘုရားတို့၏၊ ဥပဋ္ဌာကော-အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော၊ အသုကဝေဇ္ဇော ဝိယ-ထိုမည်သော ဆေးဆရာကဲ့သို့၊ အနာဂတော-နောင်အခါ၌၊ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာကော- ဘုရားရှင်၏ အလုပ်အကျွေးသည်၊ ဘဝေယျံ-ဖြစ်ရပါလို၏၊ ဣတိ-သို့၊ ပတ္ထနံ-ဆုတောင်းမှုကို၊ အကာသိ-ပြုပြီး၊ တာယ ပုရိမပတ္ထနာယ-ထို ရှေး၌ ဖြစ်သော ဆုတောင်းမှုသည်၊ စောဒိယမာနော-တိုက်တွန်းနှိုးဆော်အပ်သည်၊

(ဟုတွာ)ပိ-ဖြစ်၍လည်း၊ ဝါ-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်း၊ သေ(သေသော)-ဤ
ဒီဝကသည်၊ ဝေဇ္ဇသိပ္ပမေဝ-ဆေးဆရာ၏ အတတ်ကိုသာ၊ သန္ဓာယ-၍၊
ယန္နုနာဟံ သိပ္ပံ သိက္ခေယုန္တိ-ဟူ၍၊ စိန္တေသိ-ကြပြီ။

၃၂၉။ ဒိသာပါမောက္ခောတိ-ကား၊ သဗ္ဗဒိသာသု-အလုံးစုံသော အရပ်
မျက်နှာတို့၌၊ ဝိဒိတော-အများသိအပ်သော၊ ပါကဇ္ဇော-ထင်ရှားသော၊ ဝါ-
တစ်နည်း၊ ပဓာနော-ပြဋ္ဌာန်းသော၊ (ဝေဇ္ဇော ပဋိဝသတိ၌ စပ်၊) ဣတိ
အတ္ထော၊ [“ဒိသာသု+ပါမောက္ခော ဒိသာပါမောက္ခော” ဟု ပြု၊ ပါမောက္ခောကို
“ဝိဒိတော ပါကဇ္ဇော” ဟုလည်းကောင်း၊ “ပဓာနော” ဟုလည်းကောင်း၊ နှစ်နည်း
ဖွင့်သည်၊] စ-ဆက်၊ တသ္မိံ သမယေ-ဒီဝက၏ အကြံဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌၊
တက္ကသီလတော- တက္ကသိုလ်မှာ၊ ဝါဏီဇာ- ကုန်သည်တို့သည်၊ အဘယ
ရာဇကုမာရုံ-အဘယမင်းသားကို၊ ဒဿနာယ-ဖူးမြင်ခြင်းငှာ၊ အာဂမံသု-
လာကြကုန်ပြီ၊ တေ-ထို ကုန်သည်တို့ကို၊ ဒီဝကော-သည်၊ တုမေ-တို့သည်၊
ကုတော-အဘယ်အရပ်မှ၊ အာဂတာ-လာခဲ့ကြကုန်သနည်း?၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိ-
မေးပြီ၊ (မယံ-ကျွန်ုပ်တို့သည်၊) တက္ကသီလံတော-တက္ကသိုလ်မှာ၊ (အာဂတာ-
လာခဲ့ကြကုန်ပြီ၊) ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ တတ္ထ-ထို တက္ကသိုလ်၌၊
ဝေဇ္ဇသိပ္ပာစရိယော-ဆေးဆရာ၏ အတတ်ကို သင်ပေးသော ဆရာသည်၊
အတ္ထိ-ရှိပါသလော?၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊ ကုမာရ-မင်းသား၊ အာမ-အိမ်း၊
တက္ကသီလာယံ-၌၊ ဒိသာပါမောက္ခော-အရပ်မျက်နှာတို့၌ ထင်ရှားကျော်စော
သော၊ ဝါ-အရပ်မျက်နှာတို့၌ ပဓာနဖြစ်သော၊ ဝေဇ္ဇော-ဆေးဆရာသည်၊
ပဋိဝသတိ-နေပါ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောဆိုကြကုန်ပြီ၊ (ဣတိ-ဤစကားကို၊
ဣတိ တံစလုံး အကျေကြပါ၊) သုတွာ-ကြားရ၍၊ တေနဟိ-ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊
ယဒါ-အကြင် အခါ၌၊ ဝစ္ဆထ-ပြန်သွားကြကုန်၏၊ (တဒါ-၌၊) မယံ-
ကျွန်တော်အား၊ အာရောစေယျာထ-ပြောကြပါကုန်၊ ဣတိ အာဟ-ပြီ၊ တေ-
ထို ကုန်သည်တို့သည်၊ တထာ-ထို ပြောအပ်သည့်အတိုင်း၊ အကံသု-ပြုကြ
ကုန်ပြီ၊ သော-ထို ဒီဝကသည်၊ ဝိတရံ-ခမည်းတော်ကို၊ အနာပုစ္ဆာ-မပန်ပြော
ဘဲ၊ တေဟိ-ထို ကုန်သည်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-တကွ၊ တက္ကသီလံ-တက္ကသိုလ်သို့၊
အဂမာသိ-လိုက်သွားပြီ၊ တေန-ထိုကြောင့်၊ အဘယံ ရာဇကုမာရုံ အနာပုစ္ဆာတိ
အာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ။

ဣစ္ဆာမဟံ၊ ပေါ သိက္ခိတန္တိ (ဧတ္ထ-ဌံ၊ ဂုဇ္ဇတ္ထံ-လျှို့ဝှက်သော အနက်ကို) ကိရ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒသေမိ) - ထုတ်၍ ပြဦးအံ၊ တံ - ထို စီဝကကို၊ ဥပသကံမန္တံ - ချဉ်းကပ်လာသည်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ သော ဝေဇော- ထို ဆေးဆရာသည်၊ တာတ-အမောင်၊ တံ-သည်၊ ကော-အဘယ်သူသည်၊ အသိ- ဖြစ်သနည်း?၊ ဣတိ ပုစ္ဆိ၊ သော-ထို စီဝကသည်၊ (အဟံ-ကျွန်တော်သည်၊) ဗိမ္ဗိသာရမဟာရာဇေ- ဗိမ္ဗိသာရ မဟာရာဇာ၏၊ နတ္တာ- မြေးဖြစ်သော၊ အဘယရာဇေမာရဿ-အဘယမင်းသား၏၊ ပုတ္တော-သားတော်သည်၊ အမိ- ဖြစ်ပါ၏၊ ဣတိ၊ အာဟ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ တာတ-အမောင်၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-သည်၊ ဣဓ-ဤ အရပ်သို့၊ အာဂတော-လာသည်၊ အသိ-ဖြစ်သနည်း?၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိ)၊ တတော-ထိုသို့၊ မေးခြင်းကြောင့်၊ သော-ထို စီဝကသည်၊ (အဟံ-ကျွန်တော်သည်၊) တုမှာကံ-အရှင်ဆရာတို့၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ သိပ္ပံ- အတတ်ကို၊ သိက္ခိတံ-သင်ခြင်းငှာ၊ (အာဂတော-သည်၊ အမိ) ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-ပြောဆိုပြီး၍၊ အာစရိယ-ဆရာ၊ အဟံ-သည်၊ သိပ္ပံ-အတတ်ကို၊ (ဆေး ဆရာ၏ အတတ်ကို)၊ သိက္ခိတံ၊ ဣစ္ဆာမိ-အလိုရှိပါ၏၊ ဣတိ၊ အာဟ-ပြီ။

မဟုဉ္စ ဂဏှာတိတိ-ကား၊ အညေ-စီဝကမှ တစ်ပါးကုန်သော၊ ခတ္တိယ ကုမာရာဒယော-မင်းဇာတ်ရှိသော သတို့သား အစရှိသူတို့သည်၊ (မင်းသား စသူတို့သည်၊) အာစရိယဿ-အား၊ ဓနံ-ဥစ္စာကို၊ ဒတွာ-ပေးပြီး၍၊ ကိဉ္စိ- တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကမ္မံ-အလုပ်ကို၊ အကတွာ-မပြုလုပ်မူ၍၊ သိက္ခန္တိယေဝ ယထာ-သင်ရုံသာ သင်ကြရကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ သော-ထို စီဝကသည်၊ န (သိက္ခိတံ)-သင်ရုံသာ သင်ရသည် မဟုတ်၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ သော- စီဝကသည်၊ ကိဉ္စိ-သော၊ ဓနံ-ကို၊ အဒတွာ-မပေးနိုင်၍၊ (မပေးနိုင်ခြင်း ကြောင့်)၊ ဓမ္မန္တေဝါသိကောဝံ-ဓမ္မအန္တေဝါသိကသည်သာ၊ ဟုတွာ-၍၊ ဧကံ ကာလံ-တစ်ချိန်၌၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကြီး၏၊ ကမ္မံ-အလုပ်ကို၊ ကရောတိ-ပြုလုပ်ရ၏၊ [အတတ်သင်ပေးသော ဆရာကြီးကိုပင် “ဥပဇ္ဈာယဿ” ဟု ဆိုထားသည်၊] ဧကံ ကာလံ-၌၊ (သိပ္ပံ)၊ သိက္ခိတံ-သင်ရ၏၊ ဧဝံ သန္တေပိ-ဤသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အဘိနိဟာရသမ္ပန္နော-ဆုတောင်းနှင့် ပြည့်စုံသော၊ (ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာကအဖြစ်သို့ ရှေ့ဆောင်ကြောင်း ဆုတောင်းနှင့် ပြည့်စုံ သော) ကုလပုတ္တော- အမျိုးသားသည်၊ အတ္တနော- ၏၊ မေဓဝိတာယ-

လျင်မြန်သော ပညာရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗဟုဉာဏ်-များစွာလည်း၊ ဂဏှာတိ-
 သင်ယူနိုင်၏။ လဟုဉာဏ်-လျင်စွာလည်း၊ ဂဏှာတိ-၏။ သုဠု စ-ကောင်းစွာ
 လည်း၊ ဥပဓာရေတိ- စူးစမ်း ဆင်ခြင်နိုင်၏။ အဿ- ထို အမျိုးသား၏။
 (အမျိုးသားဖြစ်သော ဒီဝေက၏။) ဝါ-သည်။ ဂဟိတဉာဏ်-သင်ယူအပ်ပြီးသော
 အတတ်သည်လည်း၊ န သမ္မုဿတိ-မပျောက်ပျက်၊ ဝါ-မမေ့။

သတ္တ စ ပေ၊ ပညာယတီတိ ဧတ္ထ-ဉှံ၊ (ဂုဠတ္ထံ-ကို) ကိရ (ဥဒ္ဒရိတွာ
 ဒဿေမိ)-အံ၊ အယံ ဒီဝေကော-သည်။ (ဥဂ္ဂဟေသိဉှံ စပ်)၊ ယတ္တကံ-အကြင်မျှ
 အတိုင်းအရှည်ရှိသော အတတ်ကို၊ အာစရိယော-ဆရာကြီးသည်။ ဇာနာတိ-
 သိ၏။ ယံ-အကြင် အတတ်ကို၊ (ဆရာတတ်သလောက် အတတ်ကို)၊ အညေ-
ဒီဝေကမှ တစ်ပါးသော တပည့်တို့သည်၊ သောဠသဟိ ဝဿေဟိ-တစ်ဆယ့်
 ခြောက်နှစ်တို့ဖြင့်၊ (တစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ်ကြာအောင်)၊ ဥဂ္ဂဏန္တိ-သင်ယူကြရ
 ကုန်၏။ တံ သဗ္ဗံ-ထို အလုံးစုံသော အတတ်ကို၊ (တစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ်
 ကြာအောင် သင်ယူရသော အတတ်ကို)၊ သတ္တဟိ မာသေဟိ-ခုနစ်လတို့ဖြင့်၊
 (သတ္တဟိ ဝဿေဟိ-ခုနစ်နှစ်တို့ဖြင့်)၊ ဥဂ္ဂဟေသိ-သင်ယူပြီး၊ ပန-ထိုသို့ပင်
 ခုနစ်လတို့ဖြင့် သင်ယူနိုင်ပါသော်လည်း၊ ဒေဝရညော-နတ်တို့၏ မင်းဖြစ်သော၊
 သက္ကဿ-သိကြား၏။ ဧတံ-ဤ အကြံသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ (ကိ?)၊
 အယံ-ဤ ဒီဝေကသည်၊ ဗုဒ္ဓါနံ-ဘုရားရှင်တို့၏၊ ဥပဋ္ဌာကော-အလုပ်အကျွေး
 ဖြစ်သော၊ အဂ္ဂဝိဿာသကော- အမြတ်ဆုံးဖြစ်၍ အကျွမ်းဝင်သူသည်၊
 ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဟန္တု-ယခု၊ နံ-ထို ဒီဝေကကို၊ ဘောသဇ္ဇယောဇနံ-
 ဆေးကို ယှဉ်စပ်စေနည်းကို၊ (ဆေးဖော်စပ်နည်းကို)၊ သိက္ခာပေမိ-သင်စေအံ့။

သတ္တဟိ မာသေဟိ။ ။ အချို့စာအုပ်၌ “သတ္တတိ ဝဿေဟိ” ဟု ရှိ၏။ ရှေး
 စာအုပ်များ၌ကား “သတ္တဟိ မာသေဟိ” ဟု ရှိ၏။ ပါဠိတော်၌ “သတ္တ စ ပေ
 ဝဿာနိ” ကို ထောက်လျှင် “သတ္တတိ ဝဿေဟိ” ဟု ရှိသောပါဠိက မှန်သကဲ့သို့
 ထင်ရ၏။ သို့သော် ခုနစ်နှစ် သင်ရခြင်းမှာ သိကြားမင်း သင်ပေးအပ်သော အတတ်
 များကြောင့်သာ ကြာခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆရာကြီး၏ သင်ရိုးအတတ်ကိုကား ခုနစ်နှစ်
 ကြာအောင် သင်ဖွယ် မလိုပါ။ ထို့ကြောင့် ဒီဝေက၏ ဉာဏ်စွမ်း၊ ပါရမီစွမ်းကို
 ထောက်လျှင် “သတ္တဟိ မာသေဟိ” ဟူသော ပါဠိသာ အမှန် ဖြစ်စရာ ရှိသည်။
 [“ယတ္တကံ သိပ္ပံ အာစရိယော ဇာနာတိ၊ တတ္တကံ အယံ ဒီဝေကော ဇာနာတိ” ဟု
 နိယမဝါကျ ထည့်၍ ယောဇနာ ဖွင့်၏။ ယတ္တကံ၊ ယံတို့၏ နိယမသည် “တံ
 သဗ္ဗံ” ဟု ရှိသောကြောင့် ထည့်ဖွယ် မလိုဟု ထင်သည်။]

ဣတိ-ဤ အကြံသည်၊ (အဟောသိ)၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံပြီး၍၊ အာစရိယဿ-
 ၏၊ သရီရေ-ကိုယ်၌၊ အဇ္ဈာဝသိတွာ-ကပ်ဝင်၍၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာ
 အားဖြင့် သင်ပေးအပ်သော်၊ ကမ္မဝိပါကံ-ကံ၏ အကျိုးဖြစ်သော ရောဂါကို၊
 ထပေတွာ-ထား၍၊ အဝသေသရောဂံ-ကြွင်းသော ရောဂါကို၊ ဧကေနေဝ-
 တစ်ကြိမ်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဘောသဇ္ဇယောဂေန-ဆေးကို ယှဉ်စပ်ခြင်းဖြင့်၊
 တိကိစ္ဆိတုံ-ကုစားခြင်းငှာ၊ သက္ကောတိ-စွမ်းနိုင်၏၊ တထာ-ထို စွမ်းနိုင်
 လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ နံ-ထို **စီဝက**ကို၊ ဘောသဇ္ဇယောဇနံ-
 ဆေးကို ယှဉ်စပ်စေနည်းကို၊ သိက္ခာပေသိ-သင်စေပြီ၊ (သင်ပေးပြီ။)

ပန-ထိုသို့ပင် သိကြား ကူ၍ သင်ပေးအပ်ပါသော်လည်း၊ သော-ထို
စီဝကသည်၊ အာစရိယဿ-၏၊ သန္တိကေ-၌၊ သိက္ခာမိ-သင်နေ၏၊ ဣတိ-
 သို့၊ မညတိ-မှတ်ထင်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣဒါနိ-၌၊ စီဝကော-သည်၊
 တိကိစ္ဆိတုံ-ဆေးကုခြင်းငှာ၊ သမတ္ထော-စွမ်းနိုင်လောက်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့
 နှလုံးသွင်း၍၊ သက္ကေန-သည်၊ ဝိသဋ္ဌမတ္ထေ-လွတ်အပ်ကာမျှ ဖြစ်လတ်သော်၊
 ဧဝံ-သို့၊ (“**အဟံ ခေါ ဗဟုဉ္စ ဂဏှာမိ**” စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်လာသည့်
 အတိုင်း၊) စိန္တေတွာ-ကြံ၍၊ အာစရိယံ-ကို၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ အာစရိယော-
 သည်၊ ဣမိနာ-ဤ **စီဝက**သည်၊ မမ-ငါ၏၊ အာနဘာဝေန-အစွမ်းဖြင့်၊ န
 ဥဂ္ဂဟိတံ-သင်ယူအပ်သည် မဟုတ်၊ ဒေဝတာနဘာဝေန-နတ်၏အစွမ်းဖြင့်၊
 ဥဂ္ဂဟိတံ-သင်ယူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဥတွာဝ-သိ၍သာလျှင်၊ (သိခြင်းကြောင့်
 သာလျှင်) **တေနဟိ ဘဏေတိအာဒိ**-အစရှိသော စကားကို၊ အာဟ-ပြောပြီ၊
သမန္တာ ယောဇနံ အာဟိဏှန္တောတိ-ကာ၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ-နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း၊
 ဧကေနေန-တစ်ပေါက်တစ်ပေါက်သော၊ ဒွါရေန-တံခါးဖြင့်၊ နိက္ခမိတွာ-
 ထွက်၍၊ စတ္တာရော ဒိဝသေ-လေးရက်တို့ပတ်လုံး၊ အာဟိဏှန္တော-လှည့်လည်
 လတ်သော်၊ (န အဒ္ဒဿ၌ စပ်၊)

ကမ္မဝိပါကံ။ ။ ကံ၏ တိုက်ရိုက်အကျိုးဖြစ်သော ရောဂါဟူ၍ မရှိနိုင်၊ ကံကို
 အရင်းခံ၍ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရတို့ကြောင့် ဖြစ်သော ရောဂါကိုပင် ကာရဏူပစာရ
 အားဖြင့် “**ကမ္မဝိပါကံ**” ဟု ဆိုထားသည်၊ [ကမ္မဝိပါကန္တိ ကမ္မပစ္စယဥတုစိတ္တာဟာရ
 သမုဋိတံ အပ္ပဋိဗဟိယရောဂံ သန္တာယ ဝုတ္တံ၊ ကမ္မဿေ အဘာဝါ၊ - ဝိမတိ။]

ပရိတ္တံ ပါထေယျံ ပါဒါသီတိ-ကား၊ အပ္ပမတ္တကံ-နည်းသော အတိုင်း အရှည်ရှိသော ရိက္ခာကို၊ အဒါသိ-ပေးပြီ၊ [“ပါထေယျမဒါသိ” ဟုလည်း ရှိ၏၊] ကသ္မာ-ကြောင့်၊ (အပ္ပမတ္တကံ၊ အဒါသိ-နည်း?)၊ ကိရ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ တစ်နည်း၊ ကိရ-ချဲ့ဦးအံ့၊ တဿ-ထို ဆရာကြီး၏၊ ဧတံ-ဤ အကြံသည်၊ အဟောသိ၊ (ကိ?)၊ အယံ-ဤ နိဝကသည်၊ မဟာကုလဿ-ကြီးကျယ်သော အမျိုး၏၊ ပုတ္တော-သားတည်း၊ ဂတမတ္တော-ရောက်ကာမျှသည်၊ (သမာနော) ယေဝ-ဖြစ်သော်သာ၊ ပိတိပိတာမဟာနံ-ခမည်းတော်၊ ဘိုးတော်တို့၏၊ သန္တိကာ-အထံမှ၊ မဟာသက္ကာရံ-မျိုးစွာသော သက္ကာရကို၊ (များစွာသော ဆုလာဘ်ကို) လဘိဿတိ-ရလတ္တံ့၊ တတော-ထိုသို့ ရခြင်းကြောင့်၊ မယံ ဝါ-ငါ၏သော် လည်းကောင်း၊ သိပ္ပဿ ဝါ-အတတ်၏သော်လည်းကောင်း၊ ဂုဏံ-ဂုဏ် ကျေးဇူးကို၊ န ဇာနိဿတိ-မသိလတ္တံ့၊ ပန-အန္ဓယ၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-ခရီးအကြား ဌံ၊ ခီဏပါထေယျာ-ကုန်သော ရိက္ခာရှိသည်၊ (သမာနော-သော်) သိပ္ပံ-ကို၊ ပယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ အဝဿံ-မချွတ်ဧကန်၊ မယံ စ-၏လည်း ကောင်း၊ သိပ္ပဿ စ- လည်းကောင်း၊ ဂုဏံ- ကို၊ ဇာနိဿတိ- သိလတ္တံ့၊ ဣတံ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ပရိတ္တံ-အနည်းငယ်သော ရိက္ခာကို၊ ဒါပေသိ-ပေးစေပြီ။

ဣ ဣ ဣ ဣ ဣ ဣ

သေဋ္ဌိဘရိယာဒိဝတ္ထုကထာ

၃၃၀။ ပဿတေနာတိ-ကား၊ ဧကဟတ္ထပုဋ္ဌေန-လက်တစ်ခုပင် အတိုင်း အရှည်ရှိသော၊ (သပ္ပိနာဌံ စပ်)၊ ပီစုနာတိ-ကား၊ ကပ္ပာသပဋ္ဌလေန- ဝါဂွမ်းလွှာဖြင့်၊ (ဂဏှာတိဌံ စပ်)၊ ယတြ ဟိ နာမာတိ-ကား၊ ယာ- အကြင် သူဌေးကတော်သည်၊ (ဂါဟာပေဿတိ)နာမ-ယူစေထုံသေး၏၊ (ယူစေတယ်ဟု ရှိရသေး၏)၊ အယံ ဃရဏီ-ဤ အိမ်ရှင် သူဌေးကတော်သည်၊ ယာဝ-အလွန်အကဲသာလျှင်၊ (“လူခါဝတ-ခေါင်းပါးလေစွ၊ ဝါ-နမြောလေစွ” ဟု ပါဠိတော် ထည့်စပ်) ကိမ္ပိမာယန္တိ-ကား၊ အယံ (ဃရဏီ)-ဤ အိမ်ရှင် သူဌေးကတော်သည်၊ မေ-ငါအား၊ (ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဒေယျဓမ္မံ- ပေးထိုက်သော သဘောရှိသော ပစ္စည်းကို)၊ ကိမ္ပိ (ဒဿတိ)-အဘယ်မှာ ပေးတော့လတ္တံ့နည်း?၊ တစ်နည်း၊ အယံ (ဃရဏီ) - သည်၊ မေ - အား၊

(ကိမ္ဘိ-သော၊ ဒေယျမေဓံ-ပေးထိုက်သော သဘောရှိသော၊) ကိမ္ဘိ-အဘယ်ကို လည်း၊ (ဒသတိ-ပေးတော့လတ္တံ့နည်းဟု ပါဠိတော် ထည့်စပ်၊) ဥပဇာနာမ တဿ သံယမဿာတိ-ကား၊ ကတဿ စ-ပြုအပ်ပြီးသော ဆေးကုမှုအား လည်းကောင်း၊ ရောဂူပသမဿ စ-ရောဂါ ငြိမ်းအေးခြင်းအားလည်းကောင်း၊ ဥပကာရံ-လျော်စွာပြုတတ်သော ကျေးဇူးကို၊ ဇာနာမ-သိပါကုန်၏၊ ဣတိ (အယံ)-ကား၊ အဓိပ္ပာယော-သူဌေးကတော်၏ အလိုတည်း၊ [သဒ္ဓတ္ထမဟုတ် အဓိပ္ပာယတ္ထ-ဟူလို။]

၃၃၁။ သဗ္ဗာလင်္ကာရံ တုယံ ဟောတူတိ (ဧတ္ထ-၌၊ ဂုဏ္ဏတ္ထံ-ကို၊) ကိရ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒသေမိ)-အံ၊ ရာဇာ-သည်၊ (စိန္တေတွာ အာဟန္တိ စပ်၊) ဣမံ- ဤ အလုံစုံသော တန်ဆာကို၊ သစေ ဂဏိဿတိ-အကယ်၍ ယူအံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ပမာဏယုတ္တေ-အတိုင်းအရှည်အား သင့်လျော်သော၊ ဌာနေ-အရာ၌၊ နံ-ထို စီဝကကို၊ ထပေဿာမိ-ထားအံ၊ [ယုလျှင် သင့်တော်ရုံအရာ၌ ထားမည်- ဟူလို၊] သစေ န ဂဏိဿတိ-အကယ်၍ မယူအံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ နံ-ထို စီဝကကို၊ အပ္ပန္နရိကံ-အတွင်း၌ ဖြစ်သော၊ ဝိဿာသကံ-အကျွမ်းဝင်သူကို၊ (အခြားနေရာ၌ “ဝိဿာသိကံ-အကျွမ်းဝင်ခြင်း ရှိသူကို” ဟုလည်း ရှိ၏၊) ကရိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-သို့၊ စိန္တေတွာ-ကြံ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (“သဗ္ဗာလင်္ကာရံ တုယံ ဟောတူ” ဟူ၍) အာဟ-မိနိပြီ၊ အဘယကုမာရဿပိ-အဘယမင်းသား ၏လည်းကောင်း၊ နာဠကာနမ္ပိ-ကချေသည် မောင်းမတို့၏လည်းကောင်း၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ-ဖြစ်ပြီ၊ (ကိ?)၊ န ဂဏေယျ-မယူပါမူကား၊ အဟော ဝတ-သြော်...ကောင်းလေစွ၊ ဣတိ (စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိ) [မယူလျှင် အတွင်းလူ

ဥပ ဗေ၊ သံယမဿ။ ။ သာရတ္ထ၌ “သံယမဿာတိ အာနိသံသဿ၊ ဥပယောဂတ္ထေ ဓေတံ သာမိဝစနံ” ဟု ဖွင့်၏၊ ဤအလို-“မယံ အဂါရိကာ နာမ- တို့မည်သည်၊ ဧတဿ သံယမဿ-ဤ အကျိုးကို၊ (ထောပတိကို တို့ယူစေခြင်း အကျိုးကို) ဥပဇာနာမ-သိပါကုန်၏” ဟု ပေးပါ၊ သို့သော် သံယမဿဒ္ဓါ၏ အာနိသံသ အနက်ကို စဉ်းစားသင့်၏၊ ဝိမတိ၌ သာရတ္ထအဖွင့်ကို သဘောမကျ၍ “ပါဠိယံ သံယမဿာတိ သင်္ဂဟနဿ အဝိသဇ္ဇနဿ” ဟု ဖွင့်၏၊ သံယမဿ-ထောပတိကို စွန့်မပစ်ဘဲ သိမ်းယူထားခြင်း၏၊ ဖလံ-အကျိုးကို၊ “ဥပဇာနာမ” ဟု ပေးပါ-ဟူလို၊ ဤ အဖွင့်သည် သံယမဿဒ္ဓါ၏ စောင့်စည်းခြင်း အနက်နှင့် လျော်၏ဟု ထင်သည်၊ ဝိသဇ္ဇနဿ၏ နောက်၌ “ရောဂဿ” ဟု အချို့စာအုပ်၌ ရှိသည်ကား ပါဠိပျက်ဟန် တူသည်။

ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် “မယုလျှင် ကောင်းလေစွ” ဟု အကြံ ဖြစ်ကြသည်။ သောပိ-ထိုစီဝကသည်လည်း၊ တေသံ-ထိုသူတို့၏၊ (အဘယမင်းသားနှင့် မောင်းမတို့၏၊) စိတ္တံ-ကို၊ ဥတ္တာ ဝိယ-သိသကဲ့သို့၊ ဒေဝ-မင်းမြတ်၊ ဣဒံ-ဤ အလုံးစုံသော တန်ဆာသည်၊ မေ-ကျွန်တော်၏၊ အယျိကာနံ-အဘွားတော်တို့၏၊ အာဘရဏံ-တန်ဆာပါတည်း၊ ဣဒံ-ဤ အလုံးစုံသော တန်ဆာကို၊ မယု- ကျွန်တော်အား၊ ဂဏှိတုံ- ယူခြင်းငှာ၊ န ပတိရူပံ-မလျောက်ပတ်ပါ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-သံတော်ဦးတင်၍၊ အလံ ဒေဝါတိအာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ အာဟ-သံတော်ဦးတင်ပြီ။

အဓိကာရံ မေ ဒေဝါ သရတုတိ-ကား၊ မေ-ကျွန်တော်၏၊ ဝါ-သည်၊ ကတဿ-ပြုအပ်ပြီးသော ဆေးကုမှုအား၊ ဥပကာရံ-လျော်စွာ ပြုတတ်သော ကျေးဇူးကို၊ ဒေဝါ-မင်းမြတ်သည်၊ သရတု-အမှတ်ရတော်မူပါ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ရာဇာ-သည်၊ ပသန္နော-ကြည်ညိုသည်၊ (ကျေနပ်သည်၊ ဟုတ္တာ၊) သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နံ - အလုံးစုံ အခြင်းအရာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော၊ (အိမ်၏ အသုံးအဆောင် အားလုံးနှင့် ပြည့်စုံသော၊) ဂေဟဉ္စ-အိမ်တော်ကိုလည်းကောင်း၊ အမ္မဝနယျာနဉ္စ- သရက်ဥယျာဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ အနုသံဝစ္ဆရံ- နှစ်စဉ်၊ (နှစ်တိုင်း၊) သတသဟဿ ဥဋ္ဌာနကံ-တစ်သိန်းသော အခွန်ကို ထွက်စေနိုင်သော၊ ဂါမဉ္စ-ရွာဆုကိုလည်းကောင်း၊ မဟာသက္ကာရဉ္စ-များစွာသော ကောင်းစွာ ပြုအပ်သော ဆုလာဘ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒတ္တာ-ပေးပြီး၍၊ တေနဟိ ဘဏေတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ အာဟ-ပြောပြီ။

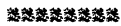
ရာဇဂဟသေဋ္ဌိဝတ္ထုကထာ

၃၃၂။ သက္ခိဿသိ ပန တံ ဂဟပတိတိ-ဟူ၍၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ အာဟ-ပြောသနည်း?၊ ကိရ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ တစ်နည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ ဣရိယာပထ သမ္ပရိဝတ္တနေန-ဣရိယာပုထ်ကို ပြောင်းလွဲခြင်းကြောင့်၊ မတ္ထလုဂံ-ဦးဇောက်သည်၊ န သဏ္ဍာတိ-ကောင်းစွာ မတည်နိုင်၊ အဿ စ-ထို သူဌေး၏လည်း၊ ဝါ-သည်လည်း၊ တိဟိ သတ္တာဟေဟိ-သုံးသတ္တာဟတို့ဖြင့်၊ နိစ္စလဿ-လှုပ်ရှားခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍၊ နိပန္နဿ- အိပ်လတ်သော်၊ မတ္ထလုဂံ- သည်။

သဏ္ဍဟိဿတိ-ကောင်းစွာတည်လတ္တံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဥတွာ-၍၊ သတ္တသတ္တ
 မာသေ-ခုနစ်လ ခုနစ်လတို့ကို၊ ပဋိဇာနိတွာ-ဝန်ခံပြီး၍၊ သတ္တသတ္တဒိဝသေပိ-
 ခုနစ်ရက် ခုနစ်ရက်တို့ပတ်လုံးလည်း၊ အပ္ပေဝ နာမ နိပဇ္ဇေယျ-အိပ်နိုင်တန်ရာ
 ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံခြင်းကြောင့်၊ နံ-ထို သူဌေးကို၊ ဧဝံ-ဤသို့ **“သက္ခိဿသိ
 ပန တံ ဂဟပတိ”** ဟူ၍၊ အာဟ-ပြောပြ၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်ပင်၊ ပရတော-
 နောက်၌၊ အပိ စ ပဋိကစ္ဆေဝ မယာ ဉာတောတိ-ဟူ၍၊ (ဇီဝကေန) ဝုတ္တံ။

သိသန္တဝိ ဦးပွားတောတိ-ကား၊ သိသစမ္ပ-ဦးခေါင်းရေကို၊ အပနေတွာ-
 ဖယ်၍၊ **သိဗ္ဗိနိံ ဝိနာမေတွာတိ-ကား၊** သိဗ္ဗိနိံ-ချုပ်စပ်ကို၊ ဝိဝရိတွာ-ဖွင့်၍၊
 (ဒဿေသိဉ္စိ စပ်)၊ ဦးခေါင်းအခွံ နှစ်ခု ဆက်စပ်နေသော အရပ်ကို **“ချုပ်စပ်=
 ဦးခေါင်းအစပ်=ဦးဆက်”** ဟု ခေါ်ကြသည်။] **နာဟံ အာစရိယ သက္ကာမိတိ-**
 ကား၊ တဿ-ထို သူဌေး၏၊ သရိရေ-ကိုယ်၌၊ မဟာဗျာဟော-ကြီးစွာသော
 ပူလောင်ခြင်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ ကိရ-ဖြတ်သတတ်၊ [ဣရိယာပုထ် မပြောင်းလွှဲဘဲ
 အကြာကြီး အိပ်နေရသည့်အတွက် ကိုယ် အလွန်ပူလောင်နေသည်မှာ ထုံးစံပင်
 ဖြစ်၏။] တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ **“နာဟံ အာစရိယ သက္ကာမိ”** ဟူ၍၊
 အာဟ-ပြောပြ၊ **တိဟိ သတ္တာဟေတိတိ-ကား၊** တိဟိ-သုံးဖက်ကုန်သော၊ ပဿေဟိ-
 ဘေးတို့ဖြင့်၊ ဧကေကေန-တစ်ခု တစ်ခုသော၊ သတ္တာဟေန-သတ္တာဟအားဖြင့်၊
 [ဤနည်းအားဖြင့် သုံးသတ္တာဟ ဖြစ်သည်-ဟူလို။]

၃၃၃။ ဧနံ ဥဿာရေတွာတိ-ကား၊ ဧနံ-လူအပေါင်းကို၊ နိဟရာပေတွာ-
 ဖယ်ရှားစေ၍၊ (ဒဿေသိဉ္စိ စပ်။)

ပစ္စောတရာစဝတ္ထုကထာ

၃၃၄။ ဧဝုန္တံ မေ သပ္ပိတိ- ကား၊ အယံ ရာဇာ- ဤ မင်းသည်၊
 ဝိစ္ဆိကဿ-ကင်းမြီးကောက်၏အတွက်၊ (ကင်းမြီးကောက်ကြောင့်၊) ဇာတော
 ကိရ-မွေးဖွားသတတ်၊ ဝိစ္ဆိကဝိသပဋိဿာတာယ စ-ကင်းမြီးကော် အဆိပ်ကို
 ပယ်ရှားခြင်း အကျိုးငှာလည်း၊ သပ္ပိ= ထောပတ်သည်၊ ဝိစ္ဆိကာနံ- တို့၏။

ဝါ-တို့သည်။ ပဋိကူလ-ရွံ့ရှာဖွယ်ကောင်းသော၊ ဘောသဇ္ဇ-ဆေးသည်။ ဟောတိ-
 ၏။ တသ္မာ- ကြောင့်၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ “**ဇေဂုစ္ဆံ မေ သပ္ပိ**” ဟူ၍၊ အာဟ-
 ပြောပြီ၊ **ဥဒ္ဒေကံ ဒဿတီတိ**- ကား၊ ဥဂ္ဂါရံ- ကြို့ထိုးခြင်းကို၊ ဒဿတိ-
 ပေးလတ္တံ့၊ **ပညာသ ယောဇနိကာ ဟောတီတိ**-ပညာသ ယောဇနာနိ-ယူဇနာ
 ငါးဆယ်တို့တိုင်တိုင်၊ ဂစ္ဆံ-နေ့ချင်းပေါက် သွားခြင်းငှာ၊ သမတ္တာ-စွမ်းနိုင်
 သည်၊ ဟောတိ၊ ကေဝလံ-နာဠာဂီရိ စသည်မဖက် သက်သက်၊ အဿ
 ရညော-ထို မင်း၏၊ ဟတ္ထိနိယေဝ-ဆင်မယဉ်သာသည်သာ၊ န-သွားနိုင်သည်
 မဟုတ်သေး၊ နာဠာဂီရိ-မည်သော၊ ဟတ္ထိ-ဆင်သည်၊ ယောဇနသတံ-ယူဇနာ
 တစ်ရာတိုင်တိုင်၊ ဂစ္ဆတိ- နေ့ချင်းပေါက် သွားနိုင်၏၊ စေလကဏ္ဍော စ-
စေလကဏ္ဍမြင်းတော်လည်းကောင်း၊ မုဉ္ဇကေသော စ-**မုဉ္ဇကေသ**မြင်းတော်
 လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေ-နှစ်စီးကုန်သော၊ အဿာ-မြင်းတော်တို့သည်၊
 ဝိသယောဇနသတံ-ယူဇနာ တစ်ရာနှစ်ဆယ်တိုင်တိုင်၊ ဂစ္ဆန္တိ-နေ့ချင်းပေါက်
 သွားနိုင်ကုန်၏၊ ကာကော-ကာက မည်သော၊ ဒါသော-ကျွန်သည်၊ သဋ္ဌိ
 ယောဇနာနိ- ယူဇနာ ခြောက်ဆယ်တို့တိုင်တိုင်၊ ဂစ္ဆတိ- နေ့ချင်းပေါက်
 သွားနိုင်၏။

ကိရ-ချဲ့၊ ဧကဿ-တစ်ယောက်သော၊ ကုလပုတ္တဿ-အမျိုးသား၏၊
 ဝါ-သည်၊ (နိသိန္နဿ၌ စပ်)၊ ဗုဒ္ဓေ-ဘုရားရှင်သည်၊ အနုပ္ပန္နေ-ပွင့်တော်
 မမူသေးမီ၊ ဧကဒိဝသံ-တစ်နေ့သ၌၊ ဘုဒ္ဓိတုံ-စားခြင်းငှာ၊ နိသိန္နဿ-ထိုင်
 နေစဉ်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည်၊ ဒွါရေ- တံခါး၌၊ ဌတွာ- ရပ်၍၊
 အဂမာသိ-ကြွသွားပြီ၊ တဿ-ထို အမျိုးသားအား၊ ဧကော-သော၊ ပုရိသော-
 သည်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ အာဂန္တာ-ကြွလာပြီး၍၊ ဂတော-ပြန်သွားပါပြီ၊
 ဣတိ-သို့၊ အာရောစေသိ-ပြောပြီ၊ သော-ထို အမျိုးသားသည်၊ သုတွာ-
 ကြားရ၍၊ ဂစ္ဆ-သွားလော့၊ ဝေဂေန-လျင်မြန်စွာ၊ ပတ္တံ-သပိတ်ကို၊ အာဟရ-
 ဆောင်ယူချေလော၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ အာဟရာပေတွာ-ဆောင်ယူစေ၍၊
 အတ္တနော-မိမိဖို့၊ သဇ္ဇိတံ-ပြင်ဆင်အပ်ပြီးသော၊ ဘတ္တံ-ထမင်းကို၊ သဗ္ဗံ-
 အလုံးစုံ၊ (အကုန်အစင်)၊ ဒတွာ-လှူ၍၊ ပေသေသိ-ပို့စေပြီ၊ ဣတရော-
 အခြားသော ယောက်ျားသည်၊ တံ-ထို သပိတ်ကို၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊
 ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ-၏၊ ဟတ္ထေ-လက်၌၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ ဘန္တေ၊ အဟံ-
 တပည့်တော်သည်၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့၏အတွက်၊ ကတေန-ဖြူအပ်သော၊

ဣမိနာ ကာယဝေယျာဝတိကေန-ဤ ကိုယ်ဖြင့် ကြောင့်ကြစိုက်သူ၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ ယတ္ထ တတ္ထ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ဘဝ၌၊ နိဗ္ဗတ္တော- ဖြစ်ရသည်။ (သမာနော)ဝိ-သော်လည်း၊ ဝါဟနသမ္ပန္နော-ယာဉ်နှင့် ပြည့်စုံသူ သည်၊ ဟောမိ-ဖြစ်ရပါလို၏၊ ဣတိ-သို့၊ ပတ္ထနံ-ဆုတောင်းမှုကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ၊ သော အယံ-ထို ဝေယျာဝစ္စပြုသော ဤသူသည်၊ ဧတရဟိ-ယခုခါ၌၊ ပဇ္ဇောတော နာမ-ပဇ္ဇောတ မည်သော၊ ရာဇာ-သည်၊ ဇာတော-ဖြစ်ပြီ၊ တာယ ပတ္ထနာယ-ထို ဆုတောင်းမှုကြောင့်၊ အယံ ဝါဟနသမ္ပတ္တိ-ဤ ယာဉ်၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ (ဟောတိ-၏။)

သပ္ပိ ပါယေတွာတိ-ကား၊ သပ္ပိ-ကို၊ ပါယေတွာ စ-တိုက်ပြီး၍လည်း ကောင်း၊ ပရိစာရိကာနံ-အလုပ်အကျွေးတို့အား၊ အာဟာရာစာရေး-အာဟာရကို ပြုကျင့်ခြင်း၌၊ ဝိမိ-အစီအရင်ကို၊ အာစိက္ခိတွာ စ-ပြောပြပြီး၍လည်းကောင်း၊ (“နိပ္ပတိ-ထွက်ပြေးပြီ” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) နဓေန ဘောသန္တံ သြလုမ္မေတွာတိ- ကား၊ နဓေန-လက်သည်းဖြင့်၊ (“နဓေ-လက်သည်း၌” ဟုလည်း ရှိ၏၊) ဘောသန္တံ-ဆေးကို၊ သြဒဟိတွာ-ထား၍၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ (ခါဒတိ၌ စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော၊ နိစ္ဆာရေသီတိ-ကား၊ ဝိရေစေသိ-ဝမ်းလျှောစေပြီ၊ [ဝိပုဗ္ဗ+စရဓာတ်၊ ကာရိတ် ဏေပစ္စည်း၊ ဝိရေစန အနက်ဟော။]

ကာယဝေယျာဝတိကေန။ ။ “ဗျာကရဏံ+အဓိတေ ဝေယျာကရဏိကော” ဟူရာ၌ ဗျာကရဏမှ ဝေယျာကရဏ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဗျာဝဋ္ဋမှ ဝေယျာဝဋ္ဋ ဖြစ်၏၊ ဗျာဝဋ္ဋ၌ ဝိ+အာ++ဝရဓာတ်၊ တပစ္စည်း၊ “ဗျာဝဋ္ဋဿ+ဘာဝေါ (ကမ္မံ)” ဟု ပြုလျှင် ဈာပစ္စည်း သက်၍ “ဝေယျာဝစ္စံ” ဟု ပြီးသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း ဈာပစ္စည်း၊ တ၏ အ ကို ဣပြု၍ “ဝေယျာဝတိယံ” ဟု ပြီးနိုင်ရကား “ဝေယျာဝတိယံ” ဟု ရှိပြီး ယ ကို ကပြု၍ “ဝေယျာဝတိက” ဟု ဖြစ်သည်၊ ကာယေန+ဝေယျာဝတိကံ ကာယဝေယျာဝတိကံ-ကိုယ်ဖြင့်+ကြောင့်ကြစိုက်သူ၏အဖြစ် (ကြောင့်ကြစိုက်သူ၏ အလုပ်။)

နဓေန ဩပ၊ ပက္ခိပိတွာ။ ။ သြလုမ္မေတွာ၌ အဝ ပုဗ္ဗ+လုပဓာတ်+ရဓာဒိ တည်း၊ “ဝိလုမ္မန-(လုယက်ခြင်း)အနက်ဟော” ဟု ဓာတ်ကျမ်း၌ ဆို၏၊ ဤ နေရာ၌ လုယူခြင်း မဟုတ်ဘဲ ရိုးရိုးယူခြင်းကိုပင် “သြလုမ္မန၊ ဝိလုမ္မန” ဟု မှတ်ပါ၊ “လက်သည်းဖြင့် ဆေးကို ယူ၍” ဟုလို၊ သြဒဟိတွာကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း။

သီဝေယျကဒုဿယုဂကထာ

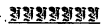
၃၃၅။ သီဝေယျကံ နာမ-သီဝေယျက မည်သည်ကား၊ ဥတ္တရကုရုသု-
 မြောက်ကျွန်းတို့၌၊ သီဝထိကံ-သုသာန်၌ ဖြစ်သော၊ အဝမင်္ဂလဝတ္ထံ-မင်္ဂလာ
 မရှိသော အဝတ်တည်း၊ တတ္ထ-ထို မြောက်ကျွန်းတို့၌၊ မနုဿာ-တို့သည်၊
 မတံ-လူသေကောင်ကို၊ တေန ဝတ္ထေန-ထို အဝတ်ဖြင့်၊ ဝေဋ္ဌေတွာ-ရစ်ပတ်၍၊
 နိက္ခိပန္တိ ကိရ-ချထားကြကုန်သတတ်၊ တံ-ထို အဝတ်ဖြင့် ရစ်ပတ်အပ်သော
 အလောင်းကောင်ကို၊ မံသပေသီတိ-အသားတစ်ဟူ၍၊ သလ္လက္ခေတွာ-
 မှတ်ထင်၍၊ ဟတ္ထိသောဏ္ဏကသကုဏာ-ဆင်နာမောင်းနှင့် တူသော နာမောင်း
 ရှိသော ငှက်တို့သည်၊ (ငှက်ဆင်တို့သည်၊) ဥက္ခိပိတွာ-မြောက်ချီ၍၊ ဟိမဝန္တာ
 ကုဋေ- ဟိမဝန္တာတောင်ထွတ်၌၊ ထပေတွာ- ထား၍၊ ဝတ္ထံ- အဝတ်ကို၊
 အပနေတွာ-ဖယ်၍၊ ခါဒန္တိ-ခဲစားကြကုန်၏၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ ဝနစရကာ-
 တောလည်မှဆိုးတို့သည်၊ ဝတ္ထံ-ကို၊ ဒိသွာ-မြင်၍၊ ရညော-မင်းဖို့၊ အာဟရန္တိ-
 ဆောင်ယူကြကုန်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ (ဤနည်းအားဖြင့်၊) ဣဒံ-ဤအဝတ်ကို၊

ပက္ခိပိတွာလည်း သြဒဟိတွာကို ထပ်ဖွင့်ခြင်းပင်တည်း၊ “ထည့်ခြင်း”ဟူသည်
 “မည်သည့်အရာ၌ ထည့်”ဟု အာဓာရကို ငဲ့၏၊ ထို့ကြောင့် “နဓေ ဣ၊ သြဒဟိတွာ”
 ဟု ရှိလျှင် ကောင်းသည်။

သီဝထိကံ။ ။သီဝထိကန္တိ သီဝါ ဓမ္မုကာ ကုဏပခါဒနတ္ထာယ အာဂန္နာ တိဋ္ဌန္တိ
 ဧတ္တာတိ သီဝဋ္ဌံ၊ တဒေဝ သီဝထိကံ၊ ဣမိနာ သီဝထိကာယံ+ဥပပန္တံ သီဝေယျကံ၊
 ထိကသဒ္ဓဿ လောပံ ကတွာတိ ဒဿေတိ၊-ယောဇနာ။

ဟတ္ထိသောဏ္ဏက ဣ၊ ခါဒန္တိ။ ။ဟတ္ထိသောဏ္ဏော ဝိယ သောဏ္ဏော
 ယေသန္တိ ဟတ္ထိသောဏ္ဏကာ၊ (သမာသန္တ ကပစ္စည်း၊) ဟတ္ထိသောဏ္ဏကာ စ +
 တေ + သကုဏာ စာတိ ဟတ္ထိသောဏ္ဏကသကုဏာ၊ “ထို ငှက်ဆင်ကြီးတို့သည်
 မြောက်ကျွန်းမှ အဝတ်ကို ချီ၍ ဟိမဝန္တာတောင်သို့ ယူလာနိုင်၏”ဟူသော စကားကို
 ကောက်ချက်ချလျှင် မြောက်ကျွန်းဟူသော အရပ်သည် ထို ငှက်ဆင်ကြီးများ ပျံနိုင်
 လောက်သော အရပ်ဖြစ်၍ အလွန် မဝေးနိုင်၊ ယခုခေတ် လေယာဉ်ပျံတို့ကား ထို
 ငှက်ဆင်ကြီးတို့ထက်ပင် အားကောင်းစရာ ရှိသည်။

ပဇ္ဇောတေန-ပဇ္ဇောတမင်းသည်၊ လဒ္ဓံ-ရအပ်ပြီ၊ သိဝိရဋ္ဌေ-သိဝိတိုင်း၌၊ ကုသလာ-ကျွမ်းကျင်ကုန်သော၊ ဣတ္ထိယော-တို့သည်၊ တိဟိ အံသူဟိ-သုံးမြင်သော ချည်တို့ဖြင့်၊ သုတ္တံ-ချည်ကို၊ ကန္တန္တိ-ငင်ကြကုန်၏၊ (ချည်သုံးမြင်ကို ကျစ်၍ ချည်ငင်ကြသည်)၊ ဧတံ-ဤ အဝတ်သည်၊ တေန သုတ္တေန-ထို ချည်ဖြင့်၊ ဝါယံတဝတ္ထံ-ရက်အပ်သော အဝတ်တည်း၊ ဣတိပိ-ဤသို့လည်း၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ [ဤမှ နောက်၌ “တေနာဟု၊ ဟေ၊ ဝဒန္တိတိ” ဟု ပါဠိတစ်မျိုးရှိသေး၏၊ ထို ပါဠိကို အပိုဟု ဆိုကြသည်။]

သမတ္ထိံသဝိရေစနကထာ

၃၃၆။ သိနေဟေထာတိ-ကား၊ ကိံ ပန-အဘယ်သို့နည်း?၊ ဘဂဝတော-၏၊ ကာယော-ကိုယ်တော်သည်၊ လူခေါ-ခြောက်ကပ်ကပ်နေပါသလော?၊ ဣတိ - ဤကား အမေးတည်း၊ (ဘဂဝတော ကာယော၊) န လူခေါ-ခြောက်ကပ်ကပ် မနေပါ၊ (ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊) ဟိ-မှန်၊ ဘဂဝတော-၏၊ အာဟာရေ-အာဟာရတော်၌၊ သဒါ-အခါခပ်သိမ်း၊ ဒေဝတာ-နတ်တို့သည်၊ ဒိဗ္ဗောဇံ-နတ်ဩဇာကို၊ ပက္ခိပန္တိ-ထည့်ကြကုန်၏၊ ပန-ဆက်၊

သိနေဟေထ ဟေ၊ ပက္ခိပန္တိ။ ။ “ကာယံ-ကိုယ်တော်ကို၊ ကတိပါဟံ-အနည်းငယ်သော ရက်ပတ်လုံး၊ သိနေဟေထ-စိုစိုစွတ်စွတ် ဖြစ်ပါစေကုန်လော?” ဟု ဇီဝက၏ လျှောက်ပုံကို ထောက်လျှင် “ဘုရားရှင်၏ ကိုယ်တော်သည် ထို အချိန်အခါ၌ စိုစိုပတ်ပတ် မရှိဘဲ ဖြစ်နေ၏” ဟု ထင်စရာ ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် “ကိံ ပန ဘဂဝတော ကာယော လူခေါတိ” ဟု ပုစ္ဆာထုတ်၍ “န လူခေါ” ဟု ဖြေသည်၊ ဘုရားရှင်၏ အာဟာရတော်တိုင်း၌ နတ်တို့က နတ်ဩဇာ ထည့်ကြသောကြောင့် ထို ဩဇာသည် ကိုယ်တော်၌ ပျံ့နှံ့ရကား ခြောက်ခြောက်ကပ်ကပ် မရှိ၊ စိုစိုပြည်ပြည်ပင် ဖြစ်ပါသည်-ဟုလို၊ [“သိနေဟေထ”၌ စုရာဒိဂိုဏ်းဝင် ဖြစ်သော်လည်း “ကာယံ” ဟူသော ကံကို ကြည့်၍ ကာရိတ်ပစ္စည်းဟု သိပါ။]

သိနေဟာပနံ-စိုစိုပြည်ပြည် ဖြစ်စေခြင်းသည်၊ (စိုစိုပြည်ပြည် ဖြစ်အောင်
 ချွေးထုတ်စေခြင်းသည်) သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ကိုယ်တော်၌၊ ဒေါသေ-
 သလိပ်၊ သည်းခြေ စသော အပြစ်တို့ကို၊ တေမေတိ-စိုစွတ်စေနိုင်၏၊
 (နှူးနပ်စေနိုင်၏၊ သိရာ-အကြောတို့ကို၊ မုဒုကာ-နှူးညှပ်ပျော့ပျောင်းသည်တို့ကို၊
 ကရောတိ-ပြုနိုင်၏၊ တေန-ကြောင့်၊ အယံ-ဤ **နိဝက**သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊
“ကတိပါဟံ သိနေဟေထ” ဟူ၍၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ။

တိဏိဥပ္ပလဟတ္တာနိတိ-ကား၊ ဧကံ-တစ်လက်ကို၊ (စုပေါင်းထားသော
 လက်ငါးချောင်းကဲ့သို့ စုပေါင်း စည်းထားအပ်သော ကြာစည်းကို)၊ ဩဠာရိက
 ဒေါသဟရဏတ္ထံ - ကြမ်းတမ်းသော အပြစ်တို့ကို ပယ်ရှားခြင်း အကျိုးငှာ၊
 (ဥပနာမေသိ-ဆက်ကပ်ပြီ) ဧကံ-ကို၊ မဇ္ဈိမဒေါသဟရဏတ္ထံ-အလယ်အလတ်
 ဖြစ်သော အပြစ်တို့ကို ပယ်ရှားခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဥပနာမေသိ)၊ ဧကံ-ကို၊
 သုခုမဒေါသဟရဏတ္ထံ-သိမ်မွေ့သော အပြစ်တို့ကို ပယ်ရှားခြင်း အကျိုးငှာ၊
 (ဥပနာမေသိ)၊ **န စိရဿေဝ ပကတတ္ထော အဟောသီတိ-ကား၊** ပန-
 ဆက်၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ (ပါဠိတော်၌ လာသောနည်းအားဖြင့်၊)

သိနေဟာပနံ |ပေ၊ ဧဝမာဟ။ ။ စာအုပ်တို့၌ **“သိနေဟပါနံ ပန”** ဟု
 တွေ့ရ၏၊ **“သိနေဟေထ”** ဟု ကာရိတ် ဣပစ္စည်းပါသော ပုဒ်ဖြင့် ဆိုခဲ့သောကြောင့်
 ဣပစ္စည်းဖြင့် **“သိနေဟာပန”** ဟု ရှိမှ ရှေ့နောက် လိုက်သည်၊ သိနေဟဓာတ်သည်
 စိုစွတ်ခြင်းအနက်ကိုသာ ဟောတိ၊ **“ဆိ”** ဟူသော တေလ အနက်ကို မဟောပါ၊
 ထို့ကြောင့် **“သိနေဟပါနံ-ဆိကို သောက်ခြင်းသည်”** ဟူသော ရှေးပါဠိ အနက်များကို
 စဉ်းစားသင့်ပါသည်၊ [**“သိနေဟာပန-စိုစေခြင်း”** ဟူသည် **“ချွေးထုတ်ခြင်း”** ပင်တည်း၊
 မှန်၏၊ သိဒဓာတ်သည် သေနဟအနက်ကိုလည်း ဟော၏။]

ဆိုလိုရင်းကား- ဘုရားရှင်၏ ကိုယ်တော်သည် ခြောက်ကပ်ကပ် ဖြစ်၍
 မနေလျှင် အဘယ့်ကြောင့် **“ကာယံ သိနေဟေထ-ကိုယ်တော်ကို စိုစွတ်စေပါ
 ကုန်လော”** ဟု လျှောက်ရသနည်း?-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် **“သိနေဟာပနံ ပန”**
 စသည်ကို မိန့်သည်၊ ကိုယ်တော်ကို စိုစိုဖတ်ဖတ် ဖြစ်လာအောင် ချွေးထုတ်စေခြင်းသည်
 ကိုယ်တော်၏ အရပ်တိုင်း၌ရှိသော သလိပ်၊ သည်းခြေစသော အပြစ်တို့ကို စိုစေ
 (နှူးစေ)၏၊ ထိုသို့ နူးခြင်းကြောင့် အကြောတို့လည်း ပျော့လာကုန်၏၊ ထို့ကြောင့်
“ကာယံ သိနေဟေထ” ဟု လျှောက်ပါသည်။

ကာယေ-ကိုယ်တော်သည်။ ပကတတ္ထေ-ပင်ကိုသဘောရှိလတ်သော်၊ နာဂရာ-
 မြို့သူမြို့သားတို့သည်။ ဒါနံ-အလှူကို၊ သမ္မာဒေသံ-ပြီးစီးစေကြကုန်ပြီ။
 ဇီဝကော-သည်။ အာဂန္ဓာ-လာ၍၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဧတံ-ဤ၊ စက္ကာ-ကို၊
 အဝေါစ-လျှောက်ပြီ၊ (ကိ?)၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရား၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ နာဂရာ-
 တို့သည်၊ တုမှာကံ-ရှင်တော်ဘုရားတို့အား၊ ဒါနံ-ကို၊ ဒါတုကာမာ-ပေးခြင်း
 ငှာ အလိုရှိပါကုန်၏၊ အန္တောဂါမံ-ရွာတွင်းသို့၊ (မြို့တွင်းသို့)၊ ပိဏ္ဏာယ-
 ဆွမ်းအလိုငှာ၊ မာ ပဝိသထ-ဝင်တော်မမူပါကုန်လင့်၊ ဣတိ (အဝေါစ)၊
 မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံတ္ထေရော-သည်။ စိန္တေသိ-ကြံပြီ၊ (ကိ?)၊ ကုတော-အဘယ်မှ၊
 အဇ္ဇ-ယနေ၊ ဘဂဝတော-ဖို့၊ ပဌမံ-စွာ၊ ပိဏ္ဏပါတော-ဆွမ်းသည်။ ဝါ-ကို၊
 လဒ္ဓံ-ရခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ န ခေါ-သင့်ပါလိမ့်မည်နည်း?၊ ဣတိ (စိန္တေသိ)၊
 တတော-ထိုမှနောက်၌၊ စိန္တေသိ-ကြံပြန်ပြီ၊ (ကိ?)၊ သောဏော-**သောဏ**
 မည်သော၊ သေဋ္ဌိပုတ္တော-သူဌေးသားသည်။ [ခြေဖဝါး၌ အမွှေးတွေ ပေါက်သော
 ကောဠိဝိသ အနွယ်ဖြစ်သော **သောဏ** သူဌေးသားကို ဆိုသည်။] ခေတ္တ
 ပရိကမ္မတော-လယ်ကို ပရိကမ် ပြုရာအခါမှ၊ [လယ်ထွန်ခြင်းစသော အမှုကို
“ခေတ္တပရိကမ္မ” ခေါ်သည်။] ပဌာယ-စ၍၊ အညေဟိ-အခြား သလေးတို့နှင့်၊
 အသာဓာရဏာနံ-မဆက်ဆံကုန်သော၊ ခီရောဒကသေစနသံဝဒ္ဓါနံ-နို့ရည်ကို
 သွန်းလောင်းခြင်းဖြင့် ကြီးပွားစေအပ်ကုန်သော၊ ဂန္ဓသာလီနံ-နံ့သာသလေးဆန်
 တို့၏၊ ဩဒနံ-တမင်းကို၊ ဘုဠတိ-စား၏၊ တတော-ထို **သောဏ**သူဌေးသား၏
 ထမင်းမှ၊ ဘဂဝတော-ဖို့၊ ပိဏ္ဏပါတံ-ကို၊ အာဟရိဿာမိ-ဆောင်အံ့၊ ဣတိ
 (စိန္တေသိ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံပြီး၍)၊ ဣဒ္ဓိယာ-တန်ခိုးဖြင့်၊ ဂန္ဓာ-ကြွတော်မူ၍၊
 တံဿ-ထို **သောဏ** သူဌေးသား၏၊ ပါသာဒတံလေ-ပြာသာဒ် အပြင်၌၊
 အတ္တာနံ-မိမိကို၊ ဒသေသံ-ပြုပြီ။

သော-ထို **သောဏ**သူဌေးသားသည်၊ ထေရဿ-၏၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-
 ၍၊ ပဏီတံ-မွန်မြတ်သော၊ ပိဏ္ဏပါတံ-ကို၊ အဒါသိ-လှူပြီ၊ စ-ဆက်၊
 ထေရဿ-၏၊ ဂမနာကာရံ-ပြန်ကြွခြင်းဟူသော အခြင်းအရာကို၊ (ပြန်ကြွမည့်
 အခြင်းအရာကို)၊ ဒိဘွာ-၍၊ ဘန္တေ၊ ဘုဠထ-ဘုဉ်းပေးတော်မူပါကုန်၊ ဣတိ-
 သို့၊ အာဟ- လျှောက်ပြီ၊ ထေရော- သည်၊ တမတ္တံ- ထို အကြောင်းကို၊
 အာရောစေသိ-ပြောပြီ၊ (ဘုရားရှင်အတွက် လာ၍ ဆွမ်းခံတဲ့အကြောင်းကို
 ပြောပြီ)၊ ဘန္တေ၊ ဘုဠထ-ကုန်၊ အဟံ-သည်၊ အညံ-အခြားသော ဆွမ်းကို၊

ဘဂဝတော-ဖို့၊ ဒဿာမိ-လှူပါအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ ထေရ်-ကို၊ ဘောဇေတွာ-ဘုဉ်းပေးစေပြီး၍၊ ဂန္ဓေဟိ-နံ့သာတို့ဖြင့်၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဥဗ္ဗဋ္ဌေတွာ-ပွတ်တိုက်၍၊ ပိဏ္ဏပါတဿ-ဆွမ်းဖြင့်၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ အဒါသိ-ပြီ၊ တံ-ထို ဆွမ်းကို၊ ထေရော-သည်၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ ဘဂဝတော-အား၊ အဒါသိ-လှူပြီ။

ဗိမ္ဗိသာရော-ဗိမ္ဗိသာရမည်သော၊ ရာဇာပိ-သည်လည်း၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ကိ-အဘယ်ဆွမ်းကို၊ ဘုဒ္ဓိဿတိ-ဘုဉ်းပေးတော်မူပါလိမ့် မည်နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ပိဟာရ်-ကျောင်းတော်သို့၊ အာဂန္ဓာ-လာ၍၊ ပဝိသမာနောဝ-ဝင်လျှင် ဝင်ခြင်းပင်၊ ပိဏ္ဏပါတဂန္ဓံ-ဆွမ်း၏ အနံ့ကို၊ ဃာယိတွာ-မွှေး၍၊ ဘုဒ္ဓိတုကာမော-စားခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ ဘဂဝတော - ၏၊ ဒွိသုယေဝ - နှစ်မျိုးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ပိဏ္ဏပါတေသု-ဆွမ်းတို့၌၊ ဝါ-တို့သည်၊ ဘာဇေနဂတေသု-ခွက်တော်၌ ရောက်ပြီးကုန်လတ်သော်၊ (ရောက်ပြီးခါမှ) ဒေဝတာ-နတ်တို့သည်၊ ဩဇံ-ဩဇာကို၊ ပက္ခိပိသု-ထည့်ကြကုန်ပြီ၊ ယဉ္ဇ-အကြင် ဆွမ်းကိုလည်း၊ သုဇာတာ-သည်၊ အဒါသိ-လှူပြီ၊ ယဉ္ဇ-ကိုလည်း၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ-ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော် မူခါနီး အခါ၌၊ ကမ္မာရပုတ္တော-ရွှေပန်းထိမ်သည်၏ သားဖြစ်သော၊ စုန္ဒော-စုန္ဒသည်၊ (အဒါသိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွိသုယေဝ ဣမေသု ပိဏ္ဏပါတေသု ဘာဇေန ဂတေသု ဒေဝတာ ဩဇံ ပက္ခိပိသု၊) အညေသု-အခြားသော ဆွမ်းတို့၌၊ ကဗဠေ ကဗဠေ-ဆွမ်းလုတ်တိုင်း ဆွမ်းလုတ်တိုင်း၌၊ (ဒေဝတာ ဩဇံ) ပက္ခိပိသု၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ရညော-၏၊ ဣစ္ဆံ-ကို၊ ဇာနိတွာ-သိတော်မူ၍၊ အပက္ခိတ္တောဇမေဝ-မထည့်အပ်သော နတ်ဩဇာရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ထောက်-အနည်းငယ်သော၊ ပိဏ္ဏပါတံ-ကို၊ ရညော-အား၊ ဒါပေသိ- ပေးစေတော်မူပြီ၊ [ပေးစေရခြင်း၏ အကြောင်းကား နောက်၌ ထင်းရှားလတ္တံ့၊]

သော-ထို မင်းသည်၊ ပရိဘုဒ္ဓိတွာ-သုံးဆောင်ပြီး၍၊ ပုစ္ဆိ-မေးလျှောက်ပြီ၊ (ကိ?)၊ ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ ဥတ္တရကုရုတော-မြောက်ကျွန်းမှ၊ အာဘတံ-ဆောင်ယူအပ်သော၊ ဘောဇနံ ကိ-ဘောဇဉ်ပါလော?၊ ဣတိ(ပုစ္ဆိ)၊ မဟာရာဇေ-မဟာရာဇာ၊ ဥတ္တရကုရုတော- မှ၊ (အာဘတံ- သော၊ ဘောဇနံ- သည်၊)

န-မဟုတ်၊ အပိ စ-စင်စစ်ကား၊ ဇေတံ-ဤ ဘောဇဉ်သည်၊ တဂေဝ-သင်
 ဒကာတော်၏သာ၊ ရဋ္ဌဝါသီနော-တိုင်း၌နေသော၊ ဂဟပတိပုတ္တဿ-
 သူကြွယ့်သား၏၊ ဘောဇနံ-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-မိန့်တော်မူပြီး၍၊
 သောဏဿ-၏၊ သမ္ပတ္တိ-စည်းစိမ်ကို၊ အာစိက္ခိ-မိန့်တော်မူပြီ၊ တံ-ထို
 စကားကို၊ သုတ္တာ-ကြားရ၍၊ ရာဇာ-သည်၊ သောဏံ-ကို၊ ဒဋ္ဌကာမော-
 ကြည့်ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ စမ္ပက္ခန္ဓကေ-၌၊ ပုတ္တနယေန-
 ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ အသိတိယာ ကုလပုတ္တဿဟဿေဟိ-ရှစ်သောင်း
 သော အမျိုးသားတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ သောဏဿ-၏၊ အာဂမနံ-လာခြင်းကို၊
 (လာကြောင်းနည်းလမ်းကို) အကာသိ-ပြုပြီ၊ တေ-ထို အမျိုးကောင်းသား
 တို့သည်၊ ဘဂဝတော-၏၊ ဓမ္မဒေသနံ-တရားဒေသနာတော်ကို၊ သုတ္တာ-
 နာရ၍၊ သောတာပန္နာ-သောတာပန်တို့သည်၊ ဇာတာ-ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ သောဏော
 ပန- သည်ကား၊ ပဗ္ဗဇိတ္တာ- ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီး၍၊ အရဟတ္တေ-
 အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ ပတိဋ္ဌိတော-တည်ပြီ၊ ဘဂဝါပိ-သည်လည်း၊ ဧတဒတ္ထမေဝ-
 ဤ အကျိုးငှာသာ၊ ရညော-အား၊ ပိဏ္ဏပါတံ-ကို၊ ဒါပေသိ-ပေးစေတော်မူပြီ၊
 [ရှင်ဘုရင်ကို ချီးမြှောက်သောအားဖြင့် ပေးခြင်းမဟုတ်၊ အမျိုးသားတို့၏
 သောတာပန်ဖြစ်ခြင်းအကျိုး၊ သောဏ၏ ရဟန္တာဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှာသာ
 ပေးစေတော်မူပါသည်-ဟူလို။]

ဝရယာစနကထာ

၃၃၇။ ဇေ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ဘဂဝတိ-သည်၊ ကတဘတ္တ
 ကိစ္စေ-ပြုအပ်ပြီးသော ဆွမ်းကိစ္စ ရှိတော်မူလတ်သော်၊ အထ-ဆွမ်းဘုဉ်းပေး
 ပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ ကောမာရဘစ္စော-အဘယမင်းသားသည် မွေးစားအပ်သော၊
 ဇီဝကော-သည်၊ သိဝေယျကံ-မြောက်ကျွန်း သင်္ချိုင်း၌ ဖြစ်သော၊ ဝါ-သီဝီ
 တိုင်း၌ ဖြစ်သော၊ တံ ဒုဿယုဂံ-ထို အဝတ်အစုံကို၊ အာဒါယ-ယူ၍၊
 ပေ၊ ဇေ-ဤ စကားကို၊ အဝေါစ-လျှောက်ပြီ၊ အတိက္ကန္တဝရာတိ ဧတ္ထ-၌၊
 ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ မဟာဓန္ဓကေ-၌၊ ပုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊
 ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏၊ [ရာဟုလဝတ္ထုကထာဝယ် သုဒ္ဓေါဒနမင်းက လျှောက်
 ရာ၌ "အတိက္ကန္တဝရာ" ဟု ပါခဲ့ပြီ၊ ထိုအတိုင်း သိပါ-ဟူလို၊] ဘဂဝါ ပေ၊

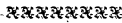
ဘိက္ခုသံယော စာတိ (ဧတ္ထ-ဌံ၊ ဂုဇ္ဈတ္ထံ-ကို) ဟိ၊ (ဥဒ္ဒရိတွာ ဒသေမိ)-
 အံ၊ ဘဂဝတော-၏၊ ဗုဒ္ဓတ္ထံ-ဗုဒ္ဓ၏ အဖြစ်သို့၊ ပတ္တတော-ရောက်ရာအခါမှ၊
 ပဋ္ဌာယ-၍၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ ဣဒံ ဝတ္ထံ-ဤ အဝတ်သည်၊ (စိဝက၏
 အဝတ်သည်၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်ပြီ)၊ ဧတ္ထန္တရေ-ဤ အတွင်း၌၊ ဝိသတိ ဝဿာနိ-
 အနှစ် နှစ်ဆယ်တို့ပတ်လုံး၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်းသည်၊
 ဂဟပတိစိဝရံ-အိမ်ရှင် ဒါယကာတို့ လှူအပ်သော သင်္ကန်းကို၊ န သာဒိယိ-
 မသာယာ၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ ပံသုကူလိကာဝ-ပံသုကူစုတင်
 ဆောင်တို့ချည်းသာ၊ အဟေသု-ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ အယံ-ဤ
 စိဝကသည်၊ ဧဝံ-ဤသို့ “ဘဂဝါ ဘန္တေ” စသော စကားကို၊ အာဟ-ပြီ။

ဂဟပတိစိဝရန္တိ-ကား၊ ဂဟပတိဟိ-အိမ်ရှင်ဒါယကာတို့သည်၊ ဒိန္နံ-
 လှူအပ်သော၊ စိဝရံ-ကို၊ (အနုဇောနာတုဌံ စပ်)၊ [ဂဟပတိဟိ+ဒိန္နံ ဂဟပတိဒိန္နံ၊
 ဂဟပတိဒိန္နံ စ + တံ + စိဝရံ စာတိ ဂဟပတိစိဝရံ၊ ဒိန္နံပုဒ် ချေ၊] ဓမ္မိယာ
 ကထာယာတိ-ကား၊ ဝတ္ထဒါနာနိသံသပဋိသံယုတ္တာယ-အဝတ်အလှူ၏
 အကျိုးနှင့် စပ်ယှဉ်သော၊ ကထာယ-စကားဖြင့်၊ (သန္တဿေသိ စသည်၌
 စပ်)၊ ဣတရိတရေနာပိတိ-ကား၊ အပ္ပဏ္ဍနပိ-နည်းသော အဖိုးရှိသည်လည်း
 ဖြစ်သော၊ မဟဏ္ဍနပိ-များသော အဖိုးရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ယေန ကေနစိ-
 အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောသင်္ကန်းဖြင့်၊ (သန္တုဋ္ဌိံ ဝဏ္ဏေမိဌံ စပ်)၊ ဣတိ
 အတ္ထော၊ ပါဝါရောတိ- ကား၊ သလောမကော- အမွေးနှင့် တကွဖြစ်သော၊
 ကပ္ပာသာဒိဘောဒေါ-ဝါချည်ဖြင့် ရက်အပ်သော အဝတ်အစရှိသော အပြားရှိ
 သော ခြံထည်တဘက်သည်၊ (ဥပ္ပန္နော ဟောတိဌံ စပ်)၊ အနုဇောနာမိ ဘိက္ခုဝေ
 ကောဇေန္တိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပကတိကောဇေမေဝ-
 ပကတိကော်ဇောသည်သာ၊ (ရိရိး ကော်ဇောသည်သာ)၊ ဝဇ္ဇတိ- အပ်၏။

ဣတရိတရေန။ ။ ဣတရိတရေနာတိ ဣတရေန ဣတရေန၊ ဣတရသဒ္ဓေါ
 ပန အနိယမဝစနော ဒွိက္ခတ္တံ၊ ဝုစ္စမာနော ယံကိဉ္စိ သဒ္ဓေဟိ သမာနတ္ထော ဟောတိတိ
 ဝုတ္တံ-ဋီကာ၊ ဤအလို “ဣတရိတရေန-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော သင်္ကန်းဖြင့်”
 ဟု ပေးပါ၊ သဒ္ဓတ္ထအားဖြင့်ကား ဣတရသည် အပါဒါန်ကို ငဲ့သော အပါဒါန်ပုဒ်
 ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “ဣတရံ စ-မဟဏ္ဍမှ တစ်ပါးသော အပ္ပဏ္ဍအဝတ်လည်း၊ ဣတရံ
 စ-အပ္ပဏ္ဍမှ တစ်ပါးသော မဟဏ္ဍအဝတ်လည်း” ဟု မှတ်ပါ။

မဟာပိဋိယကောဇံ-ဆင့်ကျောက်ကုန်းစသည်၌ ခင်းအပ်သော ကြီးကျယ်
ကောင်းမြတ်သော ကော်ဇောကြီးသည်။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မဟာပိဋိယကောဇေန္တိ-ကား၊
ဥဏ္ဏာမယော-သားမွေးဖြင့် ပြုအပ်သော၊ ပါဝါရ သဒိသော-ခြုံထည်တဘက်နှင့်
အလားတူသော၊ ကောဇေဝါ-တည်း၊ [တဘက်ကဲ့သို့ ခြုံ၍ရသော ကော်ဇော။]

ကမ္မလာနုဇာနဒိကထာ

၃၃၈။ ကာသိရာဇာတိ-ကား၊ ကာသိနံ-ကာသိဟု ဗဟုဝုစံ အမည်ရသော
တိုင်း၏၊ ရာဇာ-သည်၊ (ပါပေသိ၌ စပ်၊) ဧသ (ဧသော)-ဤ ကာသိမင်းသည်၊
ပသေနဒိဿ-ပသေနဒိမင်း၏၊ ဧကပိတိကဘာတာ-တူသော ခမည်းတော်ရှိ
သော နောင်းတော်တည်း၊ (ညီတော်လည်း ဖြစ်နိုင်၏၊) အမုကာသိယန္တိ
ဧတ္ထ-၌၊ သဟဿံ-တစ်ထောင်ကို၊ ကာသိတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တံ-ထို
တစ်ထောင်ကို၊ အဂ္ဂနကော-ထိုက်တန်သော ကမ္မလာသည်၊ ကာသိယော-
ကာသိယ မည်၏၊ အယံ ပန-ဤ ကမ္မလာသည်ကား၊ ပဉ္စသတာနိ-ငါးရာ
တို့ကို၊ အဂ္ဂတိ-ထိုက်တန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အမုကာသိယောတိ-ဟူ၍၊
ဝုတ္တော-ဆိုအပ်ပြီ၊ [အမုကာသိ+အရဟတီတိ အမုကာသိယောဟု ပြု၊]
တေနေဝ-ထို့ကြောင့်ပင်၊ ဥပမုကာသိနံ ခမမာနန္တိ-ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရော-
သင်္ဂါယနာတင် ထေရ်အပေါင်းသည်၊) အာဟ-မိန်ပြီ။

၃၃၉။ ဥစ္စာဝစာနိတိ-ကား၊ သုန္ဒရာနိ စ-ကောင်းသည်လည်း ဖြစ်ကုန်
သော၊ အသုန္ဒရာနိ စ-မကောင်းသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (စီဝရာနိ၌စပ်၊)
ဘင်္ဂ နာမ- မည်သည်ကား၊ ခေါမာဒီဟိ- ခေါမ အစရှိကုန်သော၊ ပဉ္စဟိ-

မဟာပိဋိယကောဇံ။ ။ မဟာပိဋိယကောဇေန္တိ ဟတ္ထိပိဋေသု အတ္ထရိတဗ္ဗ
တာယ မဟာပိဋိယန္တိ လဒ္ဒသမညံ စတုရဂုံလပုပ္ဖံ ကောဇံ-ဆင့်ကျောက်ကုန်း
စသည်၌ ခင်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် “မဟာပိဋိယ”ဟု ရအပ်သော အမည်ရှိ
သော လက် လေးသစ်လောက် ပန်းပျောက် အဆာပါသော ကော်ဇောကြီးတည်း၊-
ဋီကာ။

ငါးမျိုး ကုန်သော၊ သုတ္တေဟိ-ချည်တို့ဖြင့်၊ မိဿေတွာ-ရော၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သော သင်္ကန်းတည်း၊ ဝါကမယမေဝ-လျှော်ချည်ဖြင့် ပြုအပ်သော သင်္ကန်းသာတည်း၊ ဣတိပိ-ဤသို့လည်း၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။

၃၄၀။ ဧကံယေဝ ၊ပေ၊ **ဗ္ဗေတိ-ကာ**၊ တေ-ထို ရဟန်းတို့သည်၊ (ဂဟပတိစီဝရကို သာယာ၍ ပံသုကူလစီဝရကို ကုက္ကုစ္စပြုသော ရဟန်းတို့သည်၊) ဣတရိတရေန စီဝရေနာတိ တေဿ - ဟူသော ဤပါဌ်၏၊ ဂဟပတိကေန ဝါ-အိမ့်ရှင် ဒါယကာတို့ လှူအပ်သော သင်္ကန်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပံသုကူလေန ဝါ-ပံသုကူသင်္ကန်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ (သန္တုဋ္ဌိဝဏ္ဏေမိ၌ စပ်၊) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အတ္ထံ-အနက်ကို၊ သလ္လက္ခိယသု ကိရမုတ်ထင်ကြကုန်သတတ်၊ [ကုက္ကုစ္စပြုသော ရဟန်းတို့သည်၊ “**ဣတရိတရေန**” အရ “**ဂဟပတိစီဝရဖြစ်စေ၊ ပံသုကူလစီဝရဖြစ်စေ တစ်မျိုးမျိုးသာ**” ဟု အနက်မှတ်ထင်နေကြသည်။]

နာဂဗေသန္တိ-ကာ၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ တေ-ထို ပံသုကူရှာသော ရဟန်းတို့သည်၊ သုသာနတော-သုသာန်မှာ၊ အာဂစ္ဆန္တိ-ပြန်လာကြကုန်၏၊ တံ၁ဝ-ထို ပြန်လာသည့်တိုင်အောင်၊ တေ-ထို အခြားသော ရဟန်းတို့သည်၊ န အစ္စိသု - မနေကြကုန်၊ ပက္ကမိသုယေဝ - ဖဲသွားကြကုန်သည်သာ၊ **နာကာမာဘာဂံ ဒါတုန္တိ-ကာ**၊ အနိစ္စာယ-အလိုမရှိသဖြင့်၊ (အလိုမရှိလျှင်၊) န ဒါတု-မပေဘဲ နေခြင်ငှာ၊ (အနုစာနာမိ၌ စပ်၊) ပန-ဆက်၊ (ဒါတု)၊ ယဒိ ဣစ္ဆန္တိ - အကယ်၍ အလိုရှိကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊ ဘာဂေါ- အဖို့ကို) ဒါတဗ္ဗော-ပေနိုင်၏၊ **အာဂဗေသန္တိ-ကာ**၊ ဥပစာရေ-သုသာန်၏ ဥပစာ၌၊ အစ္စိသု-စောင့်နေကြကုန်ပြီ၊ [ဥပစာရေတိ သုသာနဿ အာသန္ဓေ ပဒေသော-ဋီကာ၊] တေန-ကြောင့်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အနုစာနာမိ ၊ပေ၊ ဘာဂံ ဒါတုန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ (တစ်နည်း၊) ပန-ထိုသို့ အလိုမရှိဘဲ ပေးဖို့ရန် ခွင့်ပြုပါသော်လည်း၊ မနဿာ-တို့သည်၊ ဣဓ-ဤ အရပ်သို့၊ အာဂတာ ဧဝ-ရောက်လာသော ရဟန်းတို့သည်သာ၊ (ဧဝဖြင့် ပြင်ဘက်က စောင့်နေသော ရဟန် များကို ကန့်၊) ဂဏုန္တု-ယူကြပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ ယဒိ ဒေန္တိ-အကယ်၍ လှူကုန်အံ့၊ (အကယ်၍ ပံသုကူအဖြစ်ဖြင့် လှူကုန်အံ့၊ ဧဝံသတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊) [ဤစကားဖြင့် တိုက်ရိုက်လှူပုံကို ပြသည်။]

သမ္ပတ္တာ- ရောက်လာသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဂဏ္ဍန္တ- ကုန်၊ ဣတိ- သို့၊ သညာဏ်-အမှတ်အသားကို၊ (စာရေးထားခြင်း စသော အမှတ်အသားကို) ကတ္တာ- ရှိ၊ (ယဒိ) ဂစ္ဆန္တိ- ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဝါ- သော်လည်းကောင်း ၊ သမ္ပတ္တာနံ-ရောက်လာကုန်သော၊ သဗ္ဗေသမ္ဘိ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏ အထံ သို့လည်း၊ ပါပုဏန္တိ-ရောက်ကုန်၏၊ [ရောက်လာသော ရဟန်းအားလုံးနှင့် ဆိုင်သည်-ဟူလို၊] (မနုဿာ-တို့သည်၊) ဆဇ္ဇေတွာ-စွန့်ပစ်၍၊ (“ဣဇာဂတာ ဧဝ”စသည်ဖြင့်လည်း မလျှောက်၊ အမှတ်အသားလည်း မပြုဘဲ စွန့်ပစ်၍) ဂတာ-သွားကုန်သည်၊ သစေ (ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ ဧဝ သတိ၊) ယေန-အကြင် ရဟန်းသည်၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပြီ၊ သော ဧဝ-ထို ယူသော ရဟန် သည်သာ၊ သာမိ-အရှင်တည်း၊ (ပိုင်ဆိုင်သူတည်း ၊) [သူတစ်ပါးအား မပေ လိုလျှင် မပေးဘဲ နေနိုင်သည်-ဟူလို။]

သဒိသာ သုသာနံ ဩက္ကမိံသုတိ-ကာ၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော ရဟန် တို့ သည်၊ သမံ-အညီအမျှ၊ (အတူတကွ) ဩက္ကမိံသု-သက်ရောက်ကြကုန်ပြီ၊ ဝါ-တစ်နည်း ၊ ဧကဒိသာယ-တစ်ခုသော အရပ်မျက်နှာ၌၊ ဩက္ကမိံသု-ကုန် ပြီ၊ ဣတိပိ အတ္ထော-သည်လည်း၊ (ဟောတိ၊) တေ ကတိကံ ကတ္တာတိ-ကာ၊

သစေ ဆဇ္ဇေတွာ ဂတာ။ ။ ဆဇ္ဇေတွာ ဂတာတိ ကိန္တိ အဝတွာ ဧဝ ဆဇ္ဇေတွာ ဂတာ၊ ဒတေန (ဤစကားဖြင့် ဒဿေသိ၌ စပ်)၊ ဂဏ္ဍန္တုတိ ဆဋ္ဌိတေ ဒဝ အကာမာံ ဘာဂဒါနံ ဝိဟိတ၊ ဧဝဝလ ဆဋ္ဌိတေ ပန ကတိကာယ အသတိ ဧကတော ဗဟုသု ပဝိဋ္ဌေသု ယေန ဂဟိတံ၊ တေန အကာမာ ဘာဂေါ န ဒါတဗ္ဗောတိ ဒဿေတိ၊- ဝိမတိ။

သဒိသာ။ ။ ပထမနည်း၌ “သဒိသ”သဒ္ဒါသည် “အတူ”ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ “သဒိသာ-တူကုန်သည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊”ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေး၊ “သမံ”ကာ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သာ၊ “သမံ-အညီအမျှ၊ အတူတကွ”ဟုလို၊ ဒုတိယနည်း၌ “သ+ဒိသာ”ဟု နှစ်ပုဒ်ခွဲ၍ “သမာနာ+ဒိသာ ပုရတ္ထိမာဒိဘောဒါ ဧတေသန္တိ သဒိသာ”ဟု ဝိမတိ ဝိဂြိုဟ်ပြုသည်၊ “သဒိသာ-တူသော အရပ်ရှိကြကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)”ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေး၊ “သုသာနံဝယ် အရှေ့အရပ် ဝင်ကြလျှင် အရှေ့အရပ် ဝင်သူချင်း၊ တောင်အရပ်ဝင်ကြလျှင် တောင် အရပ် ဝင်သူချင်းအားဖြင့် တူသောအရပ် ရှိကြသည်”ဟုလို၊ ဤ၌လည်း “ဧကဒိသာယ ဝါ ဩက္ကမိံသု”ကာ အဓိပ္ပာယ်ထွက်ပင်တည်း။

လဒ္ဒံ-ရအပ်ပြီးသော၊ ပံသုကူလံ-ပံသုကူအဝတ်ကို၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ (ရသော ရဟန်း၊ မရသော ရဟန်းတို့သည်၊) ဘာစေတွာ-ဝေဖန်၍၊ ဂဏှိသာမ-ယူကြကုန်စို့၊ ဣတိ-သို့၊ ဗဟိမေဝံ-သုသာန်ပြင်ဘက်၌ပင်၊ (သုသာန်ပြင်ဘက်တုန်းကပင်)၊ ကတိကဝတ္တံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ (သုသာန်ဩက္ကမိသ၌ စပ်)။

၃၄၂။ စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကန္တိ-ကား၊ ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ ဂဟပတိကေဟိ-အိမ်ရှင် ဒါယကာတို့သည်၊ သံဃဿ-အား၊ ဒီယမာနံ-လှူအပ်သော၊ စီဝရံ-ကို၊ ဂဏှာတိ-ခံယူ၏၊ (တံ-ထို စီဝရပဋိဂ္ဂါဟက ရဟန်းကို၊ သမ္ပနိတံ-သမုတ်ခြင်းငှာ၊ အနုစာနာမိ-၏ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်)၊ ယော န ဆန္ဒာဂတိန္ဒြေယျာတိအာဒိသု-အစရှိကုန်သော၊ စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကေသု-သံဃိကသင်္ကန်းကို လက်ခံတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ (ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ နာမ စသည်၌ စပ်)၊ ပစ္ဆာ- နောက်မှ၊ အာဂတာနမ္ဘိ- ရောက်လာသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အတ္တနော-၏၊ ဉာတကာဒိနံ-ဆွေမျိုး အစရှိသူတို့၏၊ (စီဝရံ-ကို)၊ ပဌမတရံ-ရှေးဦးစွာ၊ ပဋိဂ္ဂဏှော ဝါ-ခံယူသော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ဧကစ္စသ္မိ-အချို့သော ဒါယကာ၌၊ ပေမံ-ချစ်ဟန်ကို၊ ဒဿေတွာ-ပြု၍၊ ဂဏှော ဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ လောဘပကတိကတာယ-လောဘသဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အတ္တနော-မိမိ၏ အထံသို့၊ ပရိဏာမေန္တော ဝါ-ညွတ်စေသော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ နာမ-တိ မည်၏၊ (ဆန္ဒာဂတိသို့ လိုက်သူ မည်၏)၊ ပဌမတရံ-စွာ၊ အာဂတာသာပိ-ရောက်လာသော ဒါယကာ၏လည်း၊ (စီဝရံ-ကို)၊ ကောဝေသေန-ဒေါသ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပစ္ဆာ-မှ၊ ဂဏှော ဝါ-ခံယူသော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ဒုဂ္ဂတမနုဿေသု-ဆင်းရဲသော လူတို့၌၊ အဝမညံ-မထိမဲ့မြင်ကို၊ (အထင်သေးမှုကို)၊ ကတွာ-၍၊ ဂဏှော ဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝေါ-သင်တို့၏၊ ဃရေ-အိမ်၌၊ ထပနောကာသော-ထားအပ်ရာ အရပ်သည်၊ နတ္ထိ ကိ-မရှိတော့သလော? တုမှာကံ-တို့၏၊ သန္တကံ-ဥစ္စာကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဂစ္ဆထ-ပြန်သွားကြကုန်၊ [သင်္ကန်း အလှူခံရဖန်များ၍ ပင်ပန်းသောကြောင့် "သင်တို့အိမ်မှာ ထားစရာ မရှိ၍ လာလှူကြသလား" စသည်ဖြင့် ငေါက်လွှတ်သည်၊] ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ သံဃဿ-၏၊ လာဘန္တရာယံ-လာဘ်၏ အန္တရာယ်ကို၊ ကရောန္တော ဝါ-ပြုသော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ဒေါသာဂတိံ ဂစ္ဆတိ နာမ-မည်၏၊ (ဒေါသာဂတိသို့ လိုက်သူ မည်၏)။

ပန-ကား၊ ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ မုဋ္ဌဿတိ-ပျောက်ကင်းသော သတိ ရှိသည်၊ အသမ္ပဇာနော-ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် မသိသည်၊ (ဟောတိ)၊ အယံ-ဤ ရဟန်းသည်၊ မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆတိ နာမ-မည်၏၊ (မောဟဂတိံသို့ လိုက်သူမည်၏)၊ ပစ္စာ-မှ၊ အာဂတာနဗ္ဗိ-ရောက်လာသည် လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣဿရာနံ - အစိုးရသူတို့၏၊ ဝါ - တို့ကို၊ ("ဣဿရာနဗ္ဗိ"ဟု "ဝိ"ပါသည်ကား အပို၊) ဘယေန-ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ ပဌမတရ-စွာ၊ ပဋိဂ္ဂဏန္တော ဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ ဧတံ စီဝရံပဋိဂ္ဂါဟက ဌာနံ နာမ-ဤ သင်္ကန်း ခံယူရာဌာန မည်သည်၊ ဘာရိယံ-အလေးဂရ ပြုအပ်၏၊ (ဝန်လေး၏)၊ [အများနှင့် ဆက်ဆံသောအရာဖြစ်၍ အမှားလည်း ဖြစ်နိုင်၊ မှားစရာလည်းရှိနိုင်၊ အများ၏ အပြောအဆို ခံစရာလည်း ရှိနိုင် သောကြောင့် ဝန်လေးသည်၊] ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ သန္တသန္တော ဝါ-ကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်သော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆတိ နာမ-မည်၏၊ (ဘယာဂတိံသို့ လိုက်သူ မည်၏)၊ မယာ-သည်၊ ဣဒဗ္ဗိဒဗ္ဗ-ဤမည် ဤမည် သော သင်္ကန်းကိုလည်း၊ ဂဟိတံ-ခံယူအပ်ပြီး၊ ဣဒဗ္ဗိဒဗ္ဗ-ကိုလည်း၊ န ဂဟိတံ- မခံယူအပ်သေး၊ [အများအပြား လာ၍ လျှာရာဝယ် ခံယူအပ်ပြီး မခံယူအပ်သေး ကို သိနိုင်သည်၊] ဣတိ ဧဝံ- သို့၊ ဇာနန္တော- သိသော ရဟန်းသည်၊ ဂဟိတာဂဟိတံ ဇာနာတိ နာမ-မည်၏၊ (ခံယူအပ်ပြီးသော သင်္ကန်း၊ မခံယူ အပ်သေးသော သင်္ကန်းကို သိသူ မည်၏။)

တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဆန္ဒာဂတိအာဒိဝသေန- ဆန္ဒာဂတိ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ န ဂစ္ဆတိ - မလိုက်၊ ဉာတက အညာတကအမုဒုဂ္ဂတေသု-ဆွေမျိုးတော်သူ၊ ဆွေမျိုးမတော်သူ၊ ကြွယ်ဝသူ၊ ဆင်းရဲသူတို့၌၊ ဝိသေသံ-အထူးကို၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ အာဂတပဋိပါဒိယာ- ရောက်လာသူတို့၏ အစဉ်အားဖြင့်၊ ဂဏှာတိ-ခံယူ၏၊ သီလာစာရပဋိပတ္တိ ယုတ္တော-ဝါရိတ္တသီလ၊ စာရိတ္တသီလ အကျင့်ပဋိပတ်နှင့် ယှဉ်သည်၊ ဟောတိ၊ သတိမာ-သတိရှိသည်၊ မေဓာဝိ-ပညာရှိသည်၊ ဗဟုဿုတော-များသော သုတ ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒါယကာနံ-ဒါယကာတို့၏၊ (ပသာဒံ၌ စပ်)၊ ဝါ- တို့အား၊ ဝိသဋ္ဌဝါစာယံ-သလိပ်၊ သည်းခြေ စသော အပြစ်တို့သည် စွန့်လွှတ် အပ်သော စကားသံဖြင့်၊ (ရှင်းလင်း ပြတ်သားသော စကားသံဖြင့်)၊ ပရိ မဏ္ဍလေဟိ-ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်းကုန်သော၊ ပဒဗျူနေဟိ-ပုဒ်ဗျည်းတို့ဖြင့်၊ အနမောဒနံ-အနမောဒနာကို၊ ကရောန္တော-ပြုလျက်၊ ပသာဒံ-ကြင်ညိုခြင်းကို၊

နေေတုံ-ဖြစ်စေခြင်းငှား၊ သက္ကောတိ-စွမ်းနိုင်၏၊ ဧဝရူပေါ-ဤသို့၊ သဘောရှိသော ရဟန်းကို၊ သမ္ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗော-သမုတ်ထိုက်၏။

ပန-ဆက်၊ ဧဝဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ သမ္ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗောတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ယထာဂုတ္တာယ-အကြင် အကြင် ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော၊ (ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော၊) ဧတာယ ကမ္မဝါစာယပိ ဤ ကမ္မဝါစာဖြင့်လည်းကောင်း၊ အပလောကနေနာပိ-အပလောကနက်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ကမ္မဝါစာ၌ လာသော အဓိပ္ပာယ်ကို အများနားလည်သော ဘာသာဖြင့် ပြောခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊) အန္တောဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်အတွင်း၌၊ (မဟာသိမ်ဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်အတွင်း၌) သဗ္ဗသံဃမဇ္ဈေပိ-အလုံးစုံသော သံဃာ၏ အလယ်၌လည်းကောင်း၊ ခဏ္ဍသီမာယပိ-ခဏ္ဍသိမ်၌လည်းကောင်း၊ သမ္ဗုဒ္ဓိတုံ-သမုတ်ခြင်းငှား၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ-အပ်သည်သာ၊ စ-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ သမ္မတေန-သမုတ်အပ်ပြီးသော ရဟန်းသည်၊ (စီဝရပဋိဂ္ဂါဂကသမ္မုတိရသော ရဟန်းသည်) ဝိဟာရပစ္စန္တေ ဝါ-ကျောင်းတိုက်၏ အစွန်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပဓာနဃရေ ဝါ-ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ န အစ္စိတဗ္ဗံ-မနေရာ၊ [သင်္ကန်းလှူသူ လာသောအခါ အလွယ်တကူ မတွေ့မည်စိုး၍၊ ထို နေရာမျိုး၌ မနေရ] ပန-အနွယ်၊ ယတ္ထ-အကြင် အရပ်၌၊ အာဂတာဂတာ-လာကုန် လာကုန်သော၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ သုခံ-လွယ်ကူစွာ၊ ပဿန္တိ-မြင်နိုင်ကုန်၏၊ တာဒိသေ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ဓုရဝိဟာရဋ္ဌာနေ-ပဓာနဖြစ်သော ကျောင်း အရပ်၌၊ ဗီဇေနိ-ယပ်တောင်ကို၊ ပဿေ-ဘေး၌၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ (လူ လာလျှင် ဖပ်တောင်ကို အဆင်သင့် ကိုင်နိုင်ဖို့ရာ ဘေးနား၌ ချ၍) သုနိဝတ္ထေန-ကောင်းစွာ ဝတ်အပ်သော သင်းပိုင်ရှိသည်၊ သုပါရုတေန-ကောင်းစွာ ရန်းအပ်သော ဧကသီရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ-ထိုင်နေရာ၏၊ ဣတိ (အယံ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊) [ဓုရဝိဟာရဋ္ဌာနေတိ ဝိဟာရဿ သမ္မုခဋ္ဌာနေ-ဝင်လာလျှင် ဝင်လာချင်း ရှေးဦးစွာ တွေ့နိုင်သော ကျောင်း အရပ်ကို ဤနေရာ၌ “ဓုရဝိဟာရ” ဟု ခေါ်သည်ဟု ဋီကာ ဆိုသည်။

တတ္ထေဝ ဥပဇ္ဈိတွာတိ- ကား၊ ပဋိဂ္ဂဟဏမေဝ- ခံယူခြင်းသည်သာ အမှာကံ-ငါတို့၏၊ (စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကသမ္မုတိရသော ငါတို့၏) ဘာရော-တာဝန် တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-ပြော၍၊ ဂဟိတဋ္ဌာနေယေဝ-ခံယူအပ်ရာ အရပ်၌သာ၊

ဆဇ္ဇေတွာ-စွန့်၍၊ ဂစ္ဆန္တိ-ကုန်၏။ [“ဥဇ္ဈိတွာ”ကို “ဆဇ္ဇေတွာ”ဟု ဖွင့်သည်။ ဥဇ္ဈိဓာတ်သည် ဥဿဂ္ဂ (စွန့်လွှတ်ခြင်း) အနက်ဟောတည်း။] စီဝရနိဒဟကန္တိ-ကား၊ စီဝရပဋိသာမကံ-သင်္ကန်းကို သိုမှီးသိမ်းဆည်းတတ်သော ရဟန်းဟူ၍၊ (သမ္ဗုဒ္ဓိတုံ အနုဇာနာမိ၌ စပ်)၊ [နိ+ဓာဓာတ်သည် “ထားခြင်း”အနက်ကို ဟော၏။ ဤ၌ “သိမ်းဆည်း၍ ထားခြင်း”တည်း။] စ-ဆက်၊ န ဆန္ဒာဂတိ ဂစ္ဆေယျာတိအာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဧတ္ထ-ဤ စီဝရနိဒဟကသမ္မုတိ အရာ၌လည်းကောင်း၊ ဣတော-ဤ စီဝရနိဒဟကသမ္မုတိမှာ ပရစ္ဆ-နောက်ဖြစ် သော ဘဏ္ဍာဂါရသမ္မုတိစသော အရာ၌လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော အရာတို့၌၊ (“န ဆန္ဒာဂတိ ဂစ္ဆေယျ” စသည်ပါသော အရာတို့၌) ဝုတ္တနယေ နေဝ-ဖြင့်သာ၊ (စီဝရပဋိဂါဟကသမ္မုတိ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ)၊ ဝိနိစ္ဆယော- ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော- ထိုက်၏။ သမ္မုတိဝိနိစ္ဆယောပိ- သမ္မုတိ အဆုံးအဖြတ်ကိုလည်း၊ ကထိတာနုသာရေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ် သို့ အစဉ်လိုက်သဖြင့်သာ၊ ဇာနိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏။ [“ဇတာယ ယထာဝုတ္တာယ ကမ္မဝါဓာယပိ၊ အပလောကနေနာပိ” စသော နည်းသို့ အစဉ်လိုက်၍ သိပါလေ-ဟူလို။]

ဘဏ္ဍာဂါရသမ္မုတိအာဒိကထာ

၃၄၃။ ဝိဟာရံ ဝါတိအာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) အာရာမမဇ္ဈေ-ကျောင်းတိုက်၏ အလယ်၌၊ အာရာမိက သာမဏေရာဒိဟိ-အာရာမံစောင့် သာမဏေ အစရှိသူတို့မှ၊ အဝိဝိတ္ထေ- မကင်းဆိတ်သော၊ (အဝိဝိတ္ထောဟု ရှိသည်ကားမကောင်း၊) သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံ သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ သမောသရဏဋ္ဌာနေ-သက်ရောက်ရာ အရပ်၌၊ ယော ဝိဟာရော ဝါ-အကြင် လေးဖက်မိုးအပ်သောကျောင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ယော အမုယောဂေါ ဝါ-အကြင် နှစ်ဖက်မိုးအပ်သော ကျောင်းသည်သော်လည်း ကောင်း၊ ဟောတိ-ရှိ၏။ သော-ထို ကျောင်းကို၊ သမ္ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗော-သမုတ်ထိုက်၏။ ပန-ဗျတိရိက်၊ ပစ္စန္တသေနာသနံ-ကျောင်းတိုက်၏ အစွန်အဖျား ဖြစ်သော ကျောင်းကို၊ န သမ္ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗံ-မသမုတ်ရာ၊ [အများ မရောက်နိုင်သော နေရာဖြစ်၍ ခိုးသူစသည်ကြောင့် သင်္ကန်းများပျောက်မည်စိုးသည့်အတွက် မသမုတ်ရ-ဟူလို။]

ပန-ဆက်၊ ဣဒံ ဘဏ္ဍာဂါရံ-ဤ ဘဏ္ဍာတိုက်သည်။ ဝါ-ကို၊ ခဏ္ဍသိမ်-
ခဏ္ဍသိမ်သို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ ခဏ္ဍသိမ်ဗယ- ဌံ၊ နိသိန္ဓေဟိ- ထိုင်နေသော
ရဟန်းတို့သည်။ သမ္ဗုဒ္ဓိတံ- ငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ- မအပ်၊ ဝိဟာရမဇ္ဈေယေဝ-
ကျောင်းတိုက်၏ အလယ်၌သာ၊ သမ္ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗံ-ရာ၏။

ဂုတ္တာဂုတ္တဉ္စ ဇာနေယျာတိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊)
တာဝ-အဂုတ္တမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ-သော၊) ယဿ-အကြင် ကျောင်း၏၊
ဆဒနာဒိသု-အမိုး အစရှိသည်တို့၌၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဒေါသော-
အပြစ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တံ-ထို ကျောင်းသည်၊ ဂုတ္တံ-ဂုတ္တမည်၏၊ (လုံခြုံသော
ကျောင်းမည်၏)၊ ပန-ကား၊ ယဿ-အကြင်ကျောင်း၏၊ ဆဒနတိဏံ ဝါ-
မိုးကြောင်း မြက်သည်သော်လည်းကောင်း၊ (သက်ငယ် စသည်ကို ဆိုလိုသည်၊)
ဆဒနိဋ္ဌကာ ဝါ-မိုးကြောင်း အုတ်ချပ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ-
အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အရပ်၌၊ ပတိတာ-ပြိုကျ၏၊ [ဆဒနိဋ္ဌကာ
ဝါ၌ အဂုတ္တဝိကပ္ပနတ္ထ ဝါ သဒ္ဓါဖြင့် အခြား အမိုးများကို ယူပါ၊] ယေန-
ယင်းသို့ ပြိုကျခြင်းကြောင့်၊ ဩဝဿတိ ဝါ-မိုးသော်လည်း စွတ်အပ်၏၊
မူသိကာဒိနံ-ကြွက် အစရှိသည်တို့၏၊ ပဝေသော ဝါ-ဝင်ခြင်းသည်သော်
လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဘိတ္တိအာဒိသု-နံရံ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ကတ္ထစိ-
တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်၌၊ ဆိဒ္ဓံ ဝါ-အပေါက်သည်သော်လည်း၊ ဟောတိ-
ရှိ၏၊ ဥပစိကာ ဝါ-ခြံတို့သည်သော်လည်း၊ ဥဋ္ဌဟန္တိ-တက်ကုန်၏၊ တံ
သဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသောကျောင်းသည်၊ အဂုတ္တံ နာမ-အဂုတ္တမည်၏၊ (မလုံခြုံသော
ကျောင်း မည်၏)၊ တံ-ထိုမလုံခြုံသော ကျောင်းကို၊ သလ္လကေတွာ-မှတ်သား၍၊

ဣဒံ ခေ၊ သမ္ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗံ။ ။ “ဣဒံ ဘဏ္ဍာဂါရံ”ကို သမ္ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗံ၌ ပဓာန စပ်၊
ခဏ္ဍသိမ်သို့ သွား၍ သမုတ်လျှင် အများသိမည် စိုးသောကြောင့် မဟာသိမ်ဖြစ်သော
ကျောင်းတိုက် အလယ်၌သာ သမုတ်ရမည်ဟု ဆိုသည်၊ [ဝိဟာရမဇ္ဈေယေဝ
သမ္ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗံ သဗ္ဗေသံ ဇာနနတ္ထာယ ဝိဟာရမဇ္ဈေယေဝ နိသိန္ဓေဟိ သမ္ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗံ-
ဋီကာ။] သို့သော် ယခုခေတ်ဝယ် မဟာသိမ် မရှိဘဲ ခဏ္ဍသိမ်သာရှိသော ကျောင်းတိုက်
ဖြစ်လျှင်ကား ခဏ္ဍသိမ်သို့ပင် သွား၍ သမုတ်ရပေလိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် “န ဝဋ္ဋတိ-
မအပ်” ဟူရာ၌ “အာပတ်သင့်သော မအပ်” ဟု မယူဘဲ “မသင့်မတော်သော မအပ်”
ဟုသာ အဓိပ္ပာယ် ယူသင့်သည်။

ပဋိသန္ဓ်ရိတဗ္ဗ-ပြင်ဆင်ထိုက်၏။ သီတသမယေ-အအေး၏ အခါ၌၊ (အေးရာ အခါ၌) ဒွါရဉ္စ-တံခါမကြီးကိုလည်းကောင်း၊ ဝါတပါနဉ္စ-လေသောက်ပြတင်း ကိုလည်းကောင်း၊ သုပိဟိတံ-ကောင်းစွာ ပိတ်အပ်သည်ကို၊ ကာတဗ္ဗ-ပြုရာ၏။ ဟိ-မှန်၊ သီတေန-အအေးကြောင့်၊ စီဝရာနိ-တို့သည်၊ ကဏ္ဍကိတာနိ- ရောပြုမ်းသော မှိုရိုကုန်သည်၊ (မှိုတက်ကုန်သည်) ဟောန္တိ၊ ဥဏှသမယေ- အပူ၏အခါ၌၊ (ပူရာအခါ၌) အန္တရန္တရာ-အကြား အကြား၌၊ ဝါတပုဝေသနတ္ထံ- လေကို ဝင်စေခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဝိဝရိတဗ္ဗ-ဖွင့်ထားရာ၏။ ဟိ-မှန်၊ ဧဝံ- သို့၊ ကရောန္တော-ပြုသော ရဟန်းသည်၊ ဂုတ္တာဂုတ္တံ ဇာနာတိ နာမ-တိ မည်၏။ (လုံခြုံသောကျောင်း၊ မလုံခြုံသောကျောင်းကို သိသူ မည်၏။)

ပန-ဆက်၊ စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကာဒိဟိ-စီဝရပဋိဂ္ဂါဟက အစရိုကုန်သော၊ တိဟိပိ-သုံးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေဟိ-ဤ ရဟန်းတို့သည်၊ (သမ္မုတိ ရသော ရဟန်းတို့သည်) အတ္တနေဝ-၏၊ ဝတ္ထံ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗ- သိထိုက်၏၊ တတ္ထ-ထိုသုံးပါးသော ရဟန်းတို့တွင်၊ တာဝ-စီဝရနိဒဟက၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကရဟန်းတို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေန-သော) စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကေန- စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကရဟန်းသည်၊ (န ဂဏှိတဗ္ဗံ၊ ဒါတဗ္ဗံတို့၌ စပ်) ယံ ယံ- အကြင် အကြင် သင်္ကန်းကို၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ကာလစီဝရန္တိ ဝါ-ကာလ သင်္ကန်းဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ အကာလစီဝရန္တိ ဝါ-အကာလသင်္ကန်းဟူ၍ သော်လည်းကောင်း၊ အစ္စေကစီဝရန္တိ ဝါ-အစ္စေကသင်္ကန်းဟူ၍သော်လည်း ကောင်း၊ ဝဿိကသာဠိကန္တိ ဝါ-ဝဿိကသာဠိကသင်္ကန်းဟူ၍သော်လည်း ကောင်း၊ နိသီဒနန္တိ ဝါ-နိသီဒိုင်ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္စတ္ထရဏန္တိ ဝါ- အပေါ်လွှမ်း အိပ်ရာခင်းဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ မုခပုဉ္ဇနစောဠန္တိ ဝါ- မျက်နှာသုတ်ပဝါဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ (ဝတွာ-လျှောက်၍) ဒေန္တိ-လှူကြ ကုန်၏။ တံ သဗ္ဗံ-ထို အလုံးစုံသော သင်္ကန်းကို၊ ဧကရာသိ-တစ်စုတည်းကို၊ ကတွာ-၍၊ မိဿေတွာ-ရောနှော၍၊ န ဂဏှိကဗ္ဗံ-မခံယူရာ၊ ဝိသု ဝိသု- အသီးအသီး၊ ကတွာဝ-ပြု၍သာ၊ ဂဏှိတွာ-ခံယူပြီး၍၊ စီဝရနိဒဟကဿ- သင်္ကန်းကို သိုမှီးသိမ်းဆည်းသော ရဟန်းအား၊ တထေဝ-ထို အလှူရှင်တို့ လျှောက်အပ်သည့် အတိုင်းသာ၊ အာစိက္ခိတွာ-ပြောပြ၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏။ စီဝရနိဒဟကေနာပိ-သင်္ကန်းကို သိုမှီး သိမ်းဆည်းသော ရဟန်းသည်လည်း၊

ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ-ဘဏ္ဍာဂါရိကရဟန်းအား၊ ဒဒမာနေန-ပေးလတ်သော်၊ ဣဒံ-ဤ သင်္ကန်းသည်၊ ကာလစီဝရံ-ကာလသင်္ကန်းပါတည်း၊ ပေ၊ ဣဒံ-သည်၊ မုခပုဉ္ဇနစောဠ-မျက်နှာသုတ်ပဝါပါတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ အာစိက္ခိတ္တာဝ-ပြောပြ၍သာ၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကေနာပိ-သည်လည်း၊ တထေဝ-ထို ပြောပြအပ်သည့်အတိုင်းပင်၊ ဝိသံ ဝိသံ ဝိယ-အသီးအသီးကဲ့သို့၊ (အချို့ စာအုပ်များ၌ “ဝိယ” မပါ။) သညာဏံ-အမှတ်အသားကို၊ ကတ္တာ-၍ ဌပေတဗ္ဗံ-ထားရာ၏၊ [စာရေးခြင်းစသော အမှတ်အသားကို ပြု၍ ငှားပါ-ဟူလို၊] တတော-ထိုမှနောက်၌၊ သံဃေန-သည်၊ ကာလစီဝရံ-ကို၊ အာဟရ-ဆောင်ယူ ခဲ့ပါလော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ ကာလစီဝရမေဝ-ကိုသာ၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏၊ ပေ၊ မုခပုဉ္ဇနစောဠကံ-ကို၊ အာဟရ-လော့၊ ဣတိ ဝုတ္တေ-သော်၊ တဒေဝ-ထို မျက်နှာသုတ်ပဝါကိုသာ၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏။

ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကော-သင်္ကန်းခံယူ တတ်သော ရဟန်းကို၊ အနုညာတော-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ စီဝရနိဒဟကော- သင်္ကန်းကို သိုမှီး သိမ်းဆည်းတတ်သော ရဟန်းကို၊ အနုညာတော-ပြီ၊ ဘဏ္ဍာဂါရံ-ဘဏ္ဍာထားရာကျောင်းကို၊ အနုညာတံ၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကော-ဘဏ္ဍာ ထားရာကျောင်း၌ ယှဉ်သော ရဟန်းကို၊ (ဘဏ္ဍာစိုး ရဟန်းကို)၊ အနုညာတော- ပြီ၊ ဗာဟုလ္လိကတာယ-သင်္ကန်းတို့၏ များသည်၏အဖြစ်ကို အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ၊ န အနုညာတော-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သည် မဟုတ်၊ အသန္တုဋ္ဌိယာ-သင်္ကန်းတို့၌ မရောင့်ရဲခြင်း အကျိုးငှာ၊ (မရောင့်ရဲကြောင်း ဖြစ်သော အသံဝရအကျိုးငှာ) န (အနုညာတော)၊ အပိ စ ခေါ-အဟုတ်ကား၊ သဃဿ-သံဃာကို၊ အနုဂ္ဂဟာယ-ချီးမြှောက်ခြင်းငှာ၊ (အနုညာတော)၊ [ချီးမြှောက်ခြင်းကို အကျယ်ပြလို၍ “သစေ ဟိ” စသည်ကို မိန့်သည်၊] ဟိ- ချဲ့၊ အာဟဋ္ဌာဟဋ္ဌံ-လူတို့သည် ဆောင်ပို့အပ် ဆောင်ပို့အပ်ပြီးသော သင်္ကန်းကို၊ (လှူလာတိုင်းသော သင်္ကန်းကို) ဂဟေတွာ-ခံယူပြီး၍၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ သစေ ဘာဇေယျံ-အကယ်၍ ဝေဖန်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ ဘာဇေန္တေသု)၊ အာဟဋ္ဌံ- ဆောင်ယူအပ်ပြီးသော သင်္ကန်းကို၊ နေဝ ဇာနေယျံ-မသိကုန်ရာ၊ အနာဟဋ္ဌံ- မဆောင်ပို့အပ်သေးသော သင်္ကန်းကို၊ န ဇာနေယျံ၊ [လှူနေကျ နေရာမှ ဆောင်ပို့အပ်ပြီး၊ မဆောင်ပို့အပ်သေးသော သင်္ကန်းကို မသိကုန်ရာ၊] ဒိန္နံ- လှူအပ်ပြီးသော သင်္ကန်းကို၊ န ဇာနေယျံ၊ လဒ္ဓံ-သင်္ကန်းရပြီးသော ရဟန်းကို၊

န ဇာနေယျံ၊ အလဒ္ဓိ-သင်္ကန်း မရသေးသော ရဟန်းကို၊ န ဇာနေယျံ-
 မသိကုန်ရာ၊ အာဟာဠာဟုဋ်-ဆောင်ပို့အပ် ဆောင်ပို့အပ်ပြီးသော သင်္ကန်းကို၊
 ထေရာသနေ ဝါ-ထေရ်ကြီး၏ နေရာ၌မူလည်း၊ ဒဒေယျံ-ပေးလှူကုန်ရာ၏၊
 [ဝေဖန်သောအခါ ထေရ်ကြီးက စ၍ ဝေဖန်ရသောကြောင့် ထေရ်ကြီးပုဂ္ဂိုလ်
 များသာ ထပ်ခါထပ်ခါ ရစရာရှိသည်- ဟူလို၊] ခဏ္ဍာခဏ္ဍ- အပိုင်းငယ်
 အပိုင်းကြီးကို၊ သိန္နိတွာ ဝါ-ဖြတ်၍မူလည်း၊ ဂဏှောယျံ-ယူကုန်ရာ၏၊ [အားလုံး
 ညီမျှအောင် ဝေလျှင်လည်း အပိုင်း အပိုင်း ဖြတ်၍ ဝေရတော့မည်-ဟူလို။]

ဧဝံ သတိ-သော်၊ အယုတ္တပရိဘောဂေါ စ-မသင့်သော သုံးစွဲခြင်းသည်
 လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ စ-သည်သာမကသေး၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်း
 တို့ကို၊ သင်္ဂဟော-သင်္ဂြိုဟ်ချီးမြှောက်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတော-ပြုအပ်
 သည်၊ (ပြုအပ်ရာ ရောက်သည်၊) န ဟောတိ-မဖြစ်တော့၊ [ထေရ်ကြီးတို့
 နေရာ၌သာ ထပ်ခါထပ်ခါ ပေးနေရသောကြောင့် သံဃာအားလုံးကို ချီးမြှောက်
 ရာ မရောက်၊] ပန-အနွယ်၊ ဘဏ္ဍာဂါရေ-ဘဏ္ဍာထားရာ ကျောင်း၌၊ စီဝရ-
 ကို၊ ဌပေတွာ-သိမ်းထားပြီး၍၊ ဥဿန္နကာလေ-များရာ အခါ၌၊ (များရာ
 အခါကျမှ၊) ဧကကဿ-တစ်ပါး တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ တိစီဝရံ
 ဝါ-သုံးထည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ဒွေ ဒွေ ဝါ-နှစ်ထည်၊ နှစ်ထည်မူလည်း
 ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧကေကံ ဝါ-တစ်ထည် တစ်ထည်မူလည်းဖြစ်သော၊ စီဝရ-
 ကို၊ ဒဿန္တိ-ပေးဝေနိုင်ကုန်လတ္တံ့၊ လဒ္ဓါလဒ္ဓိ-သင်္ကန်း ရပြီး၊ မရသေးသူကို၊
 ဇာနိဿန္တိ-သိနိုင်ကုန်လတ္တံ့၊ [ပထမဝေတုန်းက မည်သည့် ဝါစဉ်အထိသာ
 ရသေး၏၊ မည်သည့် ဝါစဉ်မှ စ၍ မရသေး၊ ဤသို့ သိနိုင်မည်-ဟူလို၊]
 အလဒ္ဓဘာဝ-မရအပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကို၊ (သင်္ကန်း မရသေးကြောင်းကို၊)
 ဥတွာ-သိ၍၊ သင်္ဂဟံ-သင်္ဂြိုဟ်ချီးမြှောက်ခြင်းကို၊ ကာတု-ငှာ၊ မညိဿန္တိ-
 သိနိုင်ကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

န ဘိက္ခဝေ ဗေ၊ ဝုဋ္ဌာပေတဗ္ဗောတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊
 အညေပိ-ဘဏ္ဍာဂါရိကရဟန်းမှ တစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အဝုဋ္ဌာပနီယာ-
 နေရာမှ မထစေထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗာ-သိထိုက်ကုန်၏၊ [သံဃိက
 အိပ်ရာ နေရာမှ မထစေထိုက်၊ အခြားနေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့၍ မသွားစေထိုက်
 သော ပုဂ္ဂိုလ်၏အကြောင်းကို မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မဆို သိထားထိုက်သည်-ဟူလို၊]

ဟိ- ချဲ့၊ ဝုမတရော- သီတင်းကြီးပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကော-
 ဘဏ္ဍာဂါရိကပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ ဂိလာနော-ဂိလာနပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊
 သံဃတော-မှ၊ လဒ္ဒသေနာသုနော-ရအပ်သော ကျောင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်း
 ကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတ္တာရော-လေးပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ န ဝုဠာပေတဗ္ဗော-
 မထစေထိုက်ကုန်၊ (ထ၍ မသွားစေထိုက်ကုန်၊) တတ္ထ-ထို လေးပါးသော
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဝုမတရော - သီတင်းကြီးပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အတ္တနော - မိမိထက်၊
 ဝုမတာယ-သီတင်းကြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နဝကတရေန-သီတင်းငယ်
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ န ဝုဠာပေတဗ္ဗော-မထစေထိုက်၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကော-ကို၊ သံဃေန-
 သည်၊ သမ္ဗုဒ္ဓိတွာ-သမုတ်ပြီး၍၊ ဘဏ္ဍာဂါရသ-ဘဏ္ဍာထားရာကျောင်း၏၊
 ဝါ-ကို၊ ဒိန္နတာယ-ပေးထားအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (န ဝုဠာပေတဗ္ဗော၊)
 ဂိလာနော - ကို၊ ဂိလာနတာယ - မကျန်းမမာသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (န
 ဝုဠာပေတဗ္ဗော)၊ ပန-ကား၊ သံဃော-သည်၊ ဗဟုသုတဿ-များသော သုတ
 ရှိသော၊ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီဟိ-ပါဠိကို ရွတ်ပြခြင်း၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အဖန်ဖန်
 မေးခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဗဟုပကာရသ-များသော လျော်သော ကျေးဇူးကို
 ပြုတတ်သော၊ ဘာရနိတ္တာရကဿ-တာဝန်ကို ဆောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊
 ဖာသုကံ-ချမ်းသာသော၊ အာဝါသံ-နေရာကို၊ အနုဠာပနိယံ-မထစေထိုက်
 သည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဒေတိ-ပေးထား၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သော-ထို
 ဗဟုသုတ၊ ဘာရနိတ္တာရကပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဥပကာရတာယ စ-လျော်သော
 ကျေးဇူးကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သံဃတော-မှ၊
 လဒ္ဒတာယ စ - ရအပ်သော နေရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ န
 ဝုဠာပေတဗ္ဗော၊ ဣတိ (အယံ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း။)

ဥဿန္တံ ဟောတိတိ-ကား၊ ဗဟု-များသည်၊ ရာသိကတံ-ပြုအပ်သော
 အစုအပုံ ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ [“ဥဿန္တံ” ကို “ဗဟု” ဟု သဒ္ဒတ္ထဖွင့်၍
 “ရာသိကတံ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွ ဖွင့်သည်၊] ဘဏ္ဍာဂါရံ - ဘဏ္ဍာထားရာ
 ကျောင်းသည်၊ န ဂဏှာတိ- မယူနိုင်၊ [များသောကြောင့် မဆန့်- ဟူလို၊]
 သမ္မုဒိဘူတေနာတိ-ကား၊ အန္တောဥပစာရသိမာယံ-ဥပစာရသိမိ၏အတွင်း၌၊

သမ္မုဒိဘူတေနံ။ ။ “သမ္မုဒိဘူတေနာတိ အညမညဿ မုခေ သံဝိဇ္ဇမာနော
 သန္နိပတိတော ဝါ သမ္မုခေါ၊ သမ္မုခေါ ဟုတွာ ဘူတော သမ္မုဒိဘူတော” ဟု

(ကျောင်းတိုက်၏ အတွင်း၌) ဌိတေန-တည်သော သံဃာသည်၊ (ဘာဇေတုံ အနုဇာနာမိ၌ စပ်၊) ဘာဇေတုန္တိ-ကား၊ ကာလံ-ဝေဖန်ရာ အချိန်ကို၊ ယောသေတွာ-ကြွေးကြော်၍၊ ပဋိပါဋိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ ဘာဇေတုံ-ဝေဖန်ခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်၊) ကောလာဟလံ အကာသီတိ-ကား၊ အမှောက်-တပည့်တော်တို့၏၊ အာစရိယဿ-ဆရာဖို့၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ (အမှောက်)၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-ဥပဇ္ဈာယ်ဖို့၊ ဒေထ-ကုန်၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့ ပြော၍၊ မဟာသဒ္ဓံ-ကျယ်စွာသော အသံကို၊ အကာသီ-ပြုပြီ။

စီဝရဘာဇေကသု - သင်္ကန်း ဝေဖန်သော ရဟန်းတို့တွင်၊ (ဒေန္တော ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ နာမ စသည်၌ စပ်၊) သဘာဂါနံ-သဘောတူကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-ရဟန်းတို့အား၊ (ဒေန္တော၌ စပ်၊) ဝါ-တို့၏၊ အထံသို့၊ အပါပုဏ္ဏန္တိမ္ပိ-မရောက်သည်လည်းဖြစ်သော၊ မဟဂ္ဂံ-များသော အဖိုးရှိသော၊ စီဝရံ-ကို၊ ဒေန္တော-ပေးသော စီဝရဘာဇေက ရဟန်းသည်၊ ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ နာမ-တိ မည်၏၊ အဒတွာ-မပေးမူ၍၊ အပ္ပဂ္ဂံ-နည်းသော အဖိုးရှိသော သင်္ကန်းကို၊ ဒေန္တော-သည်၊ ဒေါသာဂတိံ ဂစ္ဆတိ နာမ-တိ မည်၏၊ (ဒေါသာဂတိံ လိုက်သည် မည်၏၊) မောဟမုဋ္ဌော-မောဟဖြင့် တွေဝေသည်၊ (ဟုတွာ)၊ စီဝရဒါနဝတ္ထံ-သင်္ကန်း ပေးဝေခြင်း၏ ကျင့်ဝတ်ကို၊ အဇာနန္တော-မသိသော

ယောဇနာ ဖွင့်၏၊ သို့သော် သမ္ပုဓ၏ တွဲဖက် ပြောင်းပြန် “ပရမ္ပုဓ” ဟု ပုဒ်ရှိသေး၏၊ ထို “ပရမ္ပုဓ” ၌ “မုဓဿ-မျက်နှာ၏+ပရံ-ထိုမှာဘက်တည်း၊ ဝါ-မျက်ကွယ်တည်း၊ ပရမ္ပုဓံ-မျက်နှာ၏ ထိုမှာဘက်၊ (မျက်နှာလွှဲ-မျက်စိ၏ မမြင်ကွယ်ရာ)” ဟု ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “သမ္ပုဓ” ၌ “သံ” ကို “ရှေ့ရှု” အနက် ကြံ၍ “မုဓဿ+အဘိမုဓံ သမ္ပုဓံ - မျက်နှာ၏ ရှေ့ရှု (မျက်မှောက်)၊ သမ္ပုဓေ + ဘူတော သမ္ပုဓိဘူတော-မျက်မှောက်၌ဖြစ်သော သံဃာ” ဟု ကြံသင့်မည် ထင်သည်၊ ထို “သမ္ပုဓိဘူတသံဃာ” ဟူသည် အခြားနေရာ၌ “ရှေ့ရှုရောက်နေသမျှ” ကိုသာ ယူရသော်လည်း ဤနေရာ၌ “တစ်တိုက်လုံးရှိသံဃာ” ကို ယူရမည်ဟု သိစေလိုသောကြောင့် “အန္တောဥပစာရသီမာယံ ဌိတေန” ဟု အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်သည်။

စီဝရဘာဏေ ရဟန်းသည်၊ မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆတိ နာမ-တိ မည်၏။ (မောဟာဂတိ လိုက်သည် မည်၏။) မုခရာနံ-ကြမ်းတမ်းသော နှုတ်ရှိကုန်သော၊ (စကား ဗရပွာ ပြောတတ်ကုန်သော။) နဝကာနမ္ပိ-သီတင်းငယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အားလည်း၊ ဘယေန-ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ အပါပုဏန္တမေဝ-မရောက်သည် သာလျှင်ဖြစ်သော၊ မဟဂ္ဂံ-သော၊ စီဝရံ-ကို၊ ဒေန္တော-ပေးသော စီဝရဘာဏေ ရဟန်းသည်၊ ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆတိ နာမ-တိ မည်၏။ (ဘယာဂတိ လိုက်သည် မည်၏။) ယော-အကြင် စီဝရဘာဏေရဟန်းသည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ဤ အဂတိ လေးပါးသို့။) န ဂစ္ဆတိ- မလိုက်၊ သဗ္ဗေသံ- အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏။ တုလာဘူတော-ချိန်ခွင်သဖွယ် ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၊ ပမာဏဘူတော-ပမာဏ ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၊ (အချို့စာအုပ်၌ “ပမာဏဘူတော” မပါ။) မဇ္ဈတ္တော- အလယ်အလတ်၌ တည်သောသဘောရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ သော-ထို ရဟန်း ကို၊ သမ္ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗော-သမုတ်ထိုက်၏။ ဘာဇိတာဘာဇိတန္တိ-ကား၊ ဧတ္တကာနိ- ဤမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဝတ္ထာနိ-အဝတ်တို့ကို၊ ဘာဇိတာနိ- ဝေဖန်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဧတ္တကာနိ-ကုန်သော၊ (ဝတ္ထာနိ)၊ အဘာဇိတာနိ-မဝေဖန် အပ်ကုန်သေး၊ ဣတိ - သို့၊ ဇာနန္တော - သိသော စီဝရဘာဏေရဟန်းကို၊ ဘာဇိတာဘာဇိတဉ္စ ဇာနေယျာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိ-ဆိုအပ်၏။

ဥစ္စိနိတွာတိ-ကား၊ ဣဒံ-ဤ အဝတ်သင်္ကန်းသည်၊ ထုလံ-ကြမ်းတမ်း၏။ ဣဒံ-သည်၊ သဏှံ-သိမ်မွေ့၏။ ဣဒံ-သည်၊ ဃနံ-ပိတ်ပိတ်သဲသဲ တစ်ခဲခဲကပ် ဖြစ်၏။ ဣဒံ- သည်၊ တနုကံ- ပါး၏။ (ကျဲ၏။) ဣဒံ- ကို၊ ပရိဘုတ္တံ- သုံးစွဲ အပ်ပြီ၊ (တံစံပတ်ရစ် ဖြစ်သည်- ဟူလို)၊ ဣဒံ- ကို၊ အပရိဘုတ္တံ- မသုံးစွဲအပ်သေး၊ (အသစ်ကျပ်ချွတ် ဖြစ်သည်- ဟူလို)၊ ဣဒံ- ဤ အဝတ် သင်္ကန်းသည်၊ ဒီဃတော- အလျားအားဖြင့်၊ ဧတ္တကံ- ဤမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိ၏။ ပုထုလတော-အနံအားဖြင့်၊ ဧတ္တကံ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ ဣတိ ဧဝံ- သို့၊ ဝတ္ထာနိ- အဝတ်သင်္ကန်းတို့ကို၊ ဝိစိနိတွာ- ရွေးချယ် ၍၊ (ထပေတုံ အနုဇာနာမိ၌ စပ်) **တုလယံတွာတိ- ကား၊** ဣဒံ- ဤ အဝတ် သင်္ကန်းသည်၊ ဧတ္တကံ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အဖိုးကို၊ အဂ္ဂတိ-ထိုက်တန်၏။ ဣဒံ- သည်၊ ဧတ္တကံ- ကို၊ (အဂ္ဂတိ)၊ ဣတိ ဧဝံ- သို့၊ အဂ္ဂပရိစ္ဆေဒံ- အဖိုး၏ အပိုင်းအခြားကို၊ ကတွာ-၍၊ (ထပေတုံ အနုဇာနာမိ)။

ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏံ ကတ္တာတိ-ကား၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့ဖို့၊ ဧကေကမေဝ-တစ်ထည်စီ တစ်ထည်စီသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဒသဏ္ဍကံ-တစ်ဆယ် ထိုက်တန်သော အဝတ်သင်္ကန်းသည်၊ သစေ ပါပုဏ္ဏာတိ-အကယ်၍ရောက်အံ့၊ (အညီအမျှ ရအံ့)၊ ဣစ္စေတံ-ဤသို့ ရောက်ခြင်းသည်၊ ကုသလံ-ကောင်း၏၊ နော စေ ပါပုဏ္ဏာတိ-အကယ်၍ မရောက်အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ ယံ-အကြင် အဝတ်သင်္ကန်းသည်၊ နဝ ဝါ-ကိုးကျပ်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌ ဝါ-ရှစ်ကျပ်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂတိ-ထိုက်တန်၏၊ တံ-ထို အဝတ်သင်္ကန်းကို၊ အညေန-အခြားသော၊ ဧကအဏ္ဍကေန စ-တစ်ကျပ်ထိုက်တန်သော ဝတ္ထုနှင့်လည်းကောင်း၊ ဒွိအဏ္ဍကေန စ-နှစ်ကျပ် ထိုက်တန်သော ဝတ္ထုနှင့်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဗန္ဓိတွာ-စပ်ဖွဲ့၍၊ (တစ်တွဲ တွဲ၍)၊ ဧတေန ဥပါယေန-ဤနည်းအားဖြင့်၊ သမေ-ညီမျှကုန်သော၊ (တစ်ဆယ်တန်စီ စသည်ဖြင့် ညီမျှကုန်သော) ပဋိဝိသေ-အဖို့တို့ကို၊ ဌပေတွာ-ထားပြီး၍၊ ဣတိ အတ္ထော။

ဘိက္ခု ဂဏေတွာ ဝဂ္ဂံ ဗန္ဓိတွာတိ-ကား၊ ဧကေကဿ-တစ်ပါး တစ်ပါးအား၊ ဒိယျမာနေ-ပေးဝေအပ်သော်၊ (ပေးဝေနေလျှင်)၊ ဒီဝသော-နေသည်။

ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏံ။ ။ပဋိဝိသပဟောနကံတာဇာနနတ္ထံ-အဖို့လောက်သည်၏ အဖြစ်ကို သိခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဟလိဒ္ဓိယာဒိဟိ-နန္ဒင်၊ အစရှိကုန်သော၊ ခုဒ္ဒကမဟန္တဝဏ္ဏေဟိ-ငယ်သောအဆင်း၊ ကြီးသောအဆင်းတို့နှင့်၊ ယုတ္တေ-ယှဉ်ကုန်သော၊ သမေ ပဋိဝိသေ-ညီမျှသော အဖို့တို့ကို၊ ဌပေတွာ-ထားပြီး၍၊-ဝိမတိ၊ ဤသို့ ဝိမတိ ဖွင့်သောကြောင့် **“ဝဏ္ဏသဒ္ဓါသည် နန္ဒင်စသော အဆင်းကို ဟော၏”**ဟု သိသာ၏။ **“အဝဏ္ဏ”**၌ **“အ”**သည်၊ **“ဝုဒ္ဓိ”**အနက်ဟောတည်း၊ ထို့ကြောင့် **“မဟန္တ”**ဟု ဖွင့်၍ ရှေ့ဝဏ္ဏအတွက် **“ခုဒ္ဒက”**ဟု ဖွင့်သည်။ [ယောနောဋ္ဌိကား **“ဝဏ္ဏသဒ္ဓါသည် ပမာဏအနက်ဟော”**ဟု ဖွင့်၏။]

ဝိမတိ၏ ဆိုလိုရင်းကား - သင်္ကန်းဝေဖို့ရန် စီစဉ်သောအခါ တစ်ပါးလျှင် တစ်ဆယ်တန်စီ စသည်ဖြင့် အညီအမျှ ရလျှင် ကောင်းပါ၏။ ထိုသို့ အညီအမျှ မရလျှင်ကား ကိုးကျပ်တန်သော အဝတ်ကို အခြား တစ်ကျပ်တန် ပစ္စည်းနှင့် ရှစ်ကျပ်တန်သော အဝတ်ကို အခြား နှစ်ကျပ်တန် ပစ္စည်းနှင့် ပူးတွဲ၍ (ဤနည်းအတိုင်း မူလသင်္ကန်းလျှာ အဝတ်က တန်ဖိုးလျော့သလောက် တွဲဖက်ပစ္စည်းကို အဖိုးများစေသောအားဖြင့်) ညီမျှသော အဖိုးရှိအောင် ထားပါ။ ဤသို့ ပူးတွဲ၍ ထားသောအခါ အဖိုးများသော ပစ္စည်းအတွက် အဆင်းကြီး၊ အဖိုးနည်းသော ပစ္စည်းအတွက် အဆင်းငယ်များကို ပြုလုပ်မှတ်သားထားပါ။ စာသော်လည်း ရေးသားထားပါ-ဟူလိ။

သစေ နပုဟောတိ-အကယ်၍ မလောက်အံ့၊ [သံဃာက များနေသောကြောင့် တစ်ပါးစီ ဝေနေလျှင် နေဝင်သွားစရာ ရှိသည်-ဟူလို၊] (ဧဝံ သတိ)၊ ဒသ ဒသ-တစ်ကျိပ် တစ်ကျိပ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဂဏေတွာ-ရေတွက်၍၊ ဒသ ဒသ-ဆယ်စု ဆယ်စုကုန်သော၊ စီဝရပဋိဝိသေ-သင်္ကန်းအဖို့တို့ကို၊ ဧကဝဂ္ဂံ-တစ်စုကို၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့၍၊ ဧကံ-တစ်ထုပ်သော၊ ဘဏ္ဍိကံ-ဘဏ္ဍာရှိ သော အထုပ်ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ (ဆယ်ပါးလျှင် တစ်ထုပ်စီ ထုပ်ထား၍၊) ဧဝံ-သို့၊ (ဤနည်းအားဖြင့်၊) စီဝရပဋိဝိသံ-သင်္ကန်းအဖို့ကို၊ ဌပေတုံ-ထားခြင်း ငှာ၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ စီဝရပဋိဝိသေသု- သင်္ကန်းအဖို့တို့ကို၊ ဌပိတေသု-ထားအပ်ပြီးကုန်လတ်သော်၊ ကုသော-စာရေးတံ ကို(မဲလိပ်ကို)၊ ပါတေတဗ္ဗော-ကျစေထိုက်၏၊ တေဟိပိ ဘိက္ခုဟိ-ထို ရဟန်း တို့သည်လည်း၊ (ထို ဆယ်ပါးစီ ရဟန်းတို့သည်လည်း၊) ပုန-ဖန်၊ ကုသပါတံ- မဲချခြင်းကို၊ ကတွာ-၍၊ ဘာဇေတဗ္ဗံ-ဝေဖန်ရာ၏၊ [ပထမတုန်းက ဆယ်ပါး တစ်တွဲစီ တွဲထားသောကြောင့် ထို ဆယ်ပါးလည်း ထပ်၍ မဲချပါ-ဟူလို။]

သာမဏေရာနံ ဥပဗုပဋိဝိသန္တိ ဧတ္ထ-ဌ၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ယေ သာမဏေရာ-အကြင် သာမဏေတို့သည်၊ အတ္တိဿရာ-မိမိဟူသော အစိုးရသူရှိကုန်၏၊ (ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပိုင်ကုန်၏၊ သူတစ်ပါး၏ စေခိုင်းမှုကို မခံကုန်၊) ဘိက္ခုသံဃဿ-၏၊ ကတ္တဗ္ဗကမ္မံ-ပြုထိုက်သော အလုပ်ကို၊ န ကရောန္တိ-မပြုလုပ်ကြကုန်၊ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာသု-ပါဠိကို ရွတ်ပြခြင်း၊ အနက်ကို အဖန်ဖန် မေးမြန်းခြင်းတို့၌၊ (ပါဠိကို သင်ယူခြင်း၊ အဋ္ဌကထာကို မေးမြန်း ခြင်းတို့၌)၊ ယုတ္တာ-အားထုတ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံယေဝ- ဆရာ၊ ဥပဇ္ဈာယ်တို့၏သာ၊ ဝတ္တပဋိပတ္တိ-ဝတ်အကျင့်ကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကုန်၏။ အညေသံ-အခြားရဟန်းတို့၏၊ (ဝတ္တပဋိပတ္တိ) နကရောန္တိ၊ [သံဃာအား ကျေးဇူးမများ-ဟူလို၊] ဧတေသံယေဝ-ဤသာမဏေတို့အားသာ၊ ဥပဗုဘာဂေါ- ထက်ဝက်သော အဖို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏၊ [ရဟန်းများ ရသလို အပြည့် မပေးဘဲ တစ်ဝက်သာ ပေးရမည်-ဟူလို၊] ပန-ကား၊ ယေ-အကြင် သာမဏေ တို့သည်၊ ပုရောတ္တဉ္စ- ခွဲလည်းကောင်း၊ ပစ္ဆာဘတ္တဉ္စ- ခွဲလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုသံဃဿေဝ-၏သာ၊ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ-ပြုထိုက်သော ကိစ္စကို၊ ကရောန္တိ- န်၏၊ တေသံ-ထိုသာမဏေတို့အား၊ (သံဃာအား ကျေးဇူးများသော ထို သာမဏေတို့ အား)၊ သမကော-ညီမျှသော အဖို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏။

စ-ဆက်၊ ဣဒံ-ဤ သာမဏေတို့အား တစ်ဝက်သော အဖို့ကို ပေးခြင်းကို၊ [ဣဒန္တိ သာမဏေရာနံ ဥပဗုပဋိဝိသဿ ဒါနံ၊ “သာမဏေရာနံ ဥပဗုပဋိဝိသံ ဒါတုံ” ဟု ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း သာမဏေတို့အား တစ်ဝက်သော အဖို့ကို ပေးခြင်းကို၊-ဋီကာ၊] ပိဋိသမယေ-သင်္ကန်းကာလ၏ နောက်ဘက်ဖြစ်သောကာလ၌၊ ဥပ္ပန္နေန-ဖြစ်သော၊ ဘဏ္ဍာဂါရေ-ဘဏ္ဍာထားရာ ကျောင်း၌၊ ဌပိတေန-ထားအပ်သော၊ အကာလစီဝရေနေဝ-အကာလသင်္ကန်းဖြင့်သာ၊ ကထိတံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ပန-ကား၊ ကာလစီဝရံ-သင်္ကန်းကာလ၌ဖြစ်သော သင်္ကန်းကို၊ သမကမေဝ-အညီအမျှသာ၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏၊ [ဤ စကားကို ထောက်၍ ကထိန်ခင်းရာ၌ ရအပ်သော သင်္ကန်းကိုလည်းကောင်း၊ စီရကာလ မကုန်မီ ရအပ်သော သံဃိကသင်္ကန်းကိုလည်းကောင်း အညီအမျှဝေဖန်ရသည်၊] တတြုပ္ပာဒဝဿာဝါသိကံ-ထို ကျောင်း၌ဖြစ်သော ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကို၊ သမ္ပုဉ္ဇနီပန္နနာဒိ-တံမြက်ဆုပ်ကို ဖွဲ့စည်းခြင်း အစရှိသော၊ သံဃဿ-၏၊ ဖာတိကမ္ပံ-တိုးပွားကြောင်း အမှုကို၊ ကတွာ-၍၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ခံယူရာ၏၊

တတြုပ္ပာဒ ပေ ဝတ္တံ။ ။ ဝဿာဝါသာနံ-မိုးလပတ်လုံး နေခြင်းရှိသော ရဟန်းတို့အား+ဒိန္နံ-လှူအပ်သော သင်္ကန်းတည်း၊ ဝဿာဝါသိကံ-သင်္ကန်း၊ တတြု-ထို ကျောင်းတိုက်၌၊ ဥပ္ပာဒေါ-ဖြစ်သော ဝဿာဝါသိကတည်း၊ တတြုပ္ပာဒေါ၊ တတြုပ္ပာဒေါ စ + သော + ဝဿာဝါသိကံ စာတိ တတြုပ္ပာဒဝဿာဝါသိကံ-ကျောင်းတိုက်၌ဖြစ်သော သစ်သီး၊ သစ်ရွက်များကို ကပ္ပိယတို့က ရောင်း၍ ထို အဖို့ဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းသည်လည်းကောင်း၊ ကျောင်းတိုက်၏ ဝတ္ထုကံအဖြစ်ဖြင့် လှူအပ်သော လယ်၊မြေ၊ဥယျာဉ် စသည်မှဖြစ်သော အသီးအနှံတို့ကို ကပ္ပိယတို့က ရောင် ၍ ထို အဖိုးဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းသည်လည်းကောင်း “**တတြုပ္ပာဒဝဿာဝါသိကံ**” မည်၏၊ ထိုကဲ့သို့သော ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းမျိုးကို ရဟန်းသာမဏေတို့က ဝေစုယူသောအခါ သံဃာမှာ တိုးပွားမှုဖြစ်သော တမြက်စည်း ပြုလုပ်ခြင်းစသော အမှုကို ပြုပြီးမှ ယူပါ-ဟူလို၊ ဤ စည်းကမ်းအရ ရှေ့ခေတ်က ဝါဆိုခါနီးဝယ် တံမြက်စည်း စသည်ကို ပြုလုပ်လေ့ ရှိကြသည်။

ဝိမတိ။ ။ ဖာတိကမ္ပံ ပဟောနကကမ္ပံ၊ ယတ္တကေန ဝိနယာဂတေန သမ္ပုဉ္ဇနီ ပန္နနာဒိယတ္တကမ္ပေန ဝိဟာရဿ ဦနကတာ န ဟောတိ၊ တတ္တကံ ကတွာတိ အတ္ထော၊ သဗ္ဗေသန္တိ တတြုပ္ပာဒဝဿာဝါသိကံ ဂဏန္တာနံ သဗ္ဗေသံ ဘိက္ခုနံ၊ သာမဏေရာနံ စ၊ [**“ဖာတိကမ္ပံ”**၌ ဖာတိသဒ္ဒါသည် ဖာယိဓာတ်+တိပစ္စည်း၊ ယကို ချေ၍ ပြီးသော ဝနုနအနက်ဟော သဒ္ဒါတည်း။]

ဟိ-မှန်၊ ဧတံ-ဤ တံမြက်စည်း ပြုလုပ်ခြင်းစသော ကျင့်ဝတ်သည်၊ ဧတ္ထ-ဤ ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကို ယူရာ၌၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းသမဏေတို့၏၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်တည်း။

ဘဏ္ဍာဂါရိကစီဝရေပိ-ဘဏ္ဍာထားရာ ကျောင်းဆောင်ဝယ် ထားအပ်သော သင်္ကန်း၌လည်း၊ [ဘဏ္ဍာဂါရိကစီဝရေပိတိ အကာလစီဝရံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ-ဝိမတိ၊] သာမဏေရာ-တို့သည်၊ အာဂန္တာ-လာ၍၊ ဘန္တေ-တို့၊ မယံ-တပည့်တော်တို့သည်၊ ယာဂံ-ယာဂကို၊ ပစာမ-ကျိုကြရပါကုန်၏၊ ဘတ္တံ-ဆွမ်းကို၊ ပစာမ-ချက်ကြရပါကုန်၏၊ ခဇ္ဇကံ-မုန့်ခဲဖွယ်ကို၊ (ပစာမ-ကြော်ကြ၊ ဖုတ်ကြရပါကုန်၏၊) အပ္ပဟရိတကံ-စိမ်းစိုသော မြက်သစ်ပင် မရှိအောင်၊ ကရောမ-ပြုကြရပါကုန်၏၊ ဒန္တကဗ္ဗံ-ဒန်ပူကို၊ အာဟရာမ-တောထဲမှ ဆောင်ယူကြရပါကုန်၏၊ ရံဂံဆလ္လိ-ဆိုးရည်ခေါက်ကို၊ ကပ္ပိယံ-အပ်စပ်အောင်၊ ကတွာ-၍၊ ဒေမ-ပေးကြရပါကုန်၏၊ (အပ်စပ်အောင် ခွာ၍ ပေးကြရပါကုန်၏၊) အမှေဟိ-တို့သည်၊ န ကတံ နာမ-မပြုအပ်သော အမှုမည်သည်၊ ကိံ-အဘယ်ပါနည်း?၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ ဥက္ကဋ္ဌိံ-ဆူဆူညည်ကို၊ သစေ ကရောန္တိ-အကယ်၍ ပြုကြကုန်အံ့၊ [ရဟန်းများနှင့် အညီအမျှ သင်္ကန်းအဖို့ကို ရအောင် သာမဏေတို့က သူတို့ အလုပ်မယားကို ပြော၍ ဆူဆူညည် ပြုကြကုန်အံ့-ဟူလို၊] (ဧဝံ ကရောန္တေသု၊) သမဘာဂေါဝ-ညီမျှသော အဖို့ကိုသာ၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏၊ ဧတံ-ဤ သမဘာဂကို ပေးခြင်းကို၊ (ဆူဆူညည် လုပ်မှ သမဘာဂကို ပေးခြင်းကို၊ ဝုတ္တံ၌ စပ်၊) ယေ စ-အကြင် သာမဏေတို့ သည်လည်း၊ ဝိရဇ္ဈတွာ-ချွတ်ယွင်း၍၊ ကရောန္တိ၊ [ကတ္တဗ္ဗကာလေန အကတွာ ယထာရစိတက္ခဏေ ကရောန္တိ-ဝိမတိ၊] ယေသဉ္စ-အကြင် သာမဏေတို့၏ လည်း၊ ကရဏဘာဝေါ-ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ န ပညာယတိ-မထင်ရှား၊ (“ကရဏဘာဝေါ”၌ “ကတဘာဝေါ”ဟုရှိလျှင် ကောင်း၏၊) တေ-ထို သာမဏေတို့ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ။

ပန-ဝါဒန္တရ၊ ကုရုန္နိယံ-၌၊ သာမဏေရာ-တို့သည်၊ ဘန္တေ-တို့၊ မယံ-တို့သည်၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ သံဃကမ္ပံ-သံဃာ၏ အလုပ်ကို၊ န ကရောမ-မလုပ်ဘဲ ရှိပါကုန်အံ့နည်း?၊ ကရိသာမ-လုပ်ပါကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ သစေ ယာစန္တိ-အကယ်၍ တောင်းကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ၊) သမပဋိဝိသော-

ညီမျှသော အဖို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံ၊ [တကယ် အလုပ် မလုပ်ကြစေ
ကာမူ ဤသို့ ပြော၍ တောင်းလျှင် ပေးပါ-ဟူလို။]

ဥတ္တရိတုကာမောတိ-ကား၊ နဒိံ ဝါ-မြစ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကန္တာရံ
ဝါ- ခရီးခဲကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရိတုကာမော- လွန်မြောက်လိုသည်၊
သတ္တံ-အဖော်ကုန်သည် အပေါင်းကို၊ လဘိတွာ-ရ၍၊ ဒိသာ-အရပ်မျက်နှာ
တို့သို့၊ ပက္ကမိတုကာမော-ဖဲသွားလိုသည်၊ (ဟောတိဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊)
ဣတိ အတ္ထော၊ [သွားရမည့် အရပ်က တစ်ရပ်တည်း ဖြစ်သင့်သောကြောင့်
"ဒိသံ"ဟု ဧကဝုဏ်ရှိလျှင် ကောင်း၏၊] သကံ ဘာဂံ ဒါတုန္တိ ဣဒံ-ဟူသော
ဤစကားကို၊ (ဝုတ္တံ၌ စပ်၊) ဘဏ္ဍာဂါရတော-ဘဏ္ဍာထားရာ ကျောင်းမှ၊
စီဝရာနိ-တို့ကို၊ နိဟရိတွာ-ထုတ်ဆောင်ပြီး၍၊ ပုဗ္ဗေ-အစုအပုံကို၊ (ဝေဖို့ရန်
အစုအပုံကို) ကတေ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ဃာဏီယာ-ခေါင်းလောင်းကို၊ (သံဃာ
စည်းဝေးဖို့ရန် အချက်ပေး ခေါင်းလောင်းစသည်ကို)၊ ပဟဠာယ-တီးခေါက်
အပ်ပြီးသော်၊ (ထိုသို့ တီးခေါက်ခြင်းကြောင့်) ဘိက္ခုသံဃေ - သည်၊
သန္နိပတိတေ-စည်းဝေးပြီးသော်၊ သတ္တံ-ကို၊ လဘိတွာ-၍၊ ဂန္ထကာမော-
သွားလိုသော ရဟန်းသည်၊ သတ္တတော-အဖော်ကုန်သည်အပေါင်းမှ၊ မာ
ပရိဟာယိ-မကျန်ရစ်ပါစေလင့်၊ ဣတိ ဧတမတ္ထံ-ဤ အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို၊
(ဤ အကျိုးကို)၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ (ဘဂဝတာ)၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဝေစုသင်္ကန်းကို ထုတ်ဆောင်၍ အပုံ ပုံပြီးမှ
ခေါင်းလောင်းထိုးပြီးလျှင် ထို ခေါင်းလောင်းသံကြောင့် သံဃာစည်းဝေးပြီးသော
အခါမှ ခရီးသွားလိုသော ရဟန်းသည် မကျန်ရစ်ပါစေလင့်ဟူသော အဓိပ္ပာယ်
ကို ရည်ရွယ်၍ မိန့်တော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ စီဝရေသု - တို့ကို၊
အနိဟတေသု ဝါ-မထုတ်ဆောင်အပ်သေးကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ဃာဏီယာ-
ခေါင်းလောင်းကို၊ အပ္ပဟဠာယ ဝါ-မတီးအပ်သေးမိသော်လည်းကောင်း၊ သံဃေ-
သည်၊ အသန္နိပတိတေ ဝါ-မစည်းဝေးသေးမိသော်လည်းကောင်း၊ (သကံ-မိမိ
ဥစ္စာဖြစ်သော-ထိုရဟန်း၏ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဘာဂံ-အဖို့ကို)၊ ဒါဒံ န ဝဇ္ဇတိ၊
ပန-ဆက်၊ စီဝရေသု-တို့ကို၊ နိဟတေသု-ထုတ်ဆောင်အပ်ပြီးကုန်လတ်သော်၊
ဃာဏီ-ကို၊ ပဟရိတွာ-တီးပြီး၍၊ ဘိက္ခုသံဃေ-သည်၊ သန္နိပတိတေ-စည်းဝေး
ပြီးလတ်သော်၊ စီဝရဘာဧကေန - သင်္ကန်းကို ဝေဖန်သော ရဟန်းသည်။

ဣမဿ ဘိက္ခုနော-ဤ ခရီးသွားလိုသော ရဟန်း၏။ ကောဋ္ဌာသေန-အဖို့ အစုသည်။ ဧတ္တကေန-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ (တစ်ဆယ်တန်သည်၊ သို့မဟုတ် ဆယ်တောင်ရှိသည်။) ဘဝိတဗ္ဗ-ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ-သို့၊ တက္ကေတွာ-ကြံဆ၍၊ နယဂ္ဂါဟေန-နည်းကို ယူခြင်းအားဖြင့်၊ စီဝရံ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗ-ပေးရာ၏။ ဟိ-မှန်၊ (တက္ကေတွာ နယဂ္ဂါဟေန စီဝရံ ဒါတဗ္ဗဟူသော စကားသည် မှန်၏။) တုလာယ-ချိန်ခွင်ဖြင့်၊ တုလိတမိဝ-နှိုင်းချိန်အပ်သော ပစ္စည်းကိုကဲ့သို့၊ သမသမံ-ထပ်တူညီမျှဖြစ်အောင်၊ ဒါတု-ငှာ၊ န သက္ကာ-မစ္စမ်းနိုင်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဦနံ ဝါ-ယုတ်လျော့သည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ အဓိကံ ဝါ-ပိုလွန်သည်မူလည်း၊ (ဟောတု)၊ ဧဝံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ တက္ကေန-ကြံဆသဖြင့်၊ နယေန-နည်းအားဖြင့်၊ ဒိန္နံ-ပေးအပ်သော သင်္ကန်းသည်၊ သုဒိန္နံ-ကောင်းစွာ ပေးအပ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဦနကံ-ယုတ်လျော့သောအဖို့ကို၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ နေဝ ဒါတဗ္ဗ-မပေးထိုက်၊ (ပေးဖွယ်မလို)၊ အတိရိတ္တံ-ပိုလွန်သော အဖို့ကို၊ န ပဋိဂ္ဂဟိတဗ္ဗ-ပြန်၍ မယူထိုက်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မှတ်အပ်၏။

အတိရေကဘာဂေနာတိ- ကား၊ ဒသ- ကုန်သော၊ ဘိက္ခု- တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏။ သာဠကာပိ-တို့သည်လည်း၊ ဒသေဝံ-ဆယ်ထည်တို့သည် သာ၊ (ဟောန္တိ)၊ တေသု-ထို ဆယ်ထည်တို့တွင်၊ ဧကော-တစ်ထည်သည်၊ ဒွါဒသ-တစ်ဆယ့်နှစ်ကျပ်တို့ကို၊ အဂ္ဂတိ-၏။ သေသာ-ကြွင်းသော ကိုးထည် တို့သည်၊ ဒသဂ္ဂနကာ-တစ်ဆယ် ထိုက်တန်ကုန်၏။ သဗ္ဗေသု-အလုံးစုံသော အဝတ်တို့၌၊ ဒသဂ္ဂနကဝသေန-တစ်ဆယ်တန်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ (၁၂ ကျပ်တန်ပါ ၁၀ တန် အနေအားဖြင့်) ကုသေ-မဲကို၊ ပါတိတေ-ကျစေအပ်ပြီးသော်၊ ယဿ ဘိက္ခုနော-၏။ ဒွါဒသဂ္ဂနကော-တစ်ဆယ့်နှစ်ကျပ် ထိုက်တန်သော၊ ကုသေ-မဲကို၊ ပါတိတော-ကျစေအပ်ပြီ၊ သော-ထို ရဟန်းသည်၊ ဧတ္တကေန-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အဝတ်ဖြင့်၊ (၁၂ ကျပ်တန်၍ အနည်းငယ် ပိုနေသော အဝတ်ဖြင့်) မမ-တပည့်တော်၏။ စီဝရံ-သည်၊ ပဟောတိ-လောက်ပါ၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ လျှောက်၍၊ တေန အတိရေကဘာဂေန-ထို အပိုအလွန်ဖြစ်သော အဖိုးဖြင့်၊ ဂန္တုကာမော-သွားလိုသည်၊ ဟောတိ-၏။ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အာဂုသော-ငါ့ရှင်၊ အတိရေကံ-အပိုအလွန်သည်၊ (တစ်ဆယ်မှ ပိုသော နှစ်ကျပ်တန်သည်) သံဃဿ-၏။ သန္တကံ-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-ပြောဆိုကြကုန်၏။

တံ-ထို အကြောင်းကို၊ သုတ္တာ-ကြားတော်မူရ၍၊ (ဘဂဝါ အာဟဋ္ဌိ စပ်)၊ ဘဂဝါ-သည်၊ (ဒဿေတုံ အာဟဋ္ဌိ စပ်)၊ သံဃီကေ စ-သံဃာ၏ ဥစ္စာ၌လည်းကောင်း၊ ဂဏသန္တကေ စ-ဂိုဏ်း၏ ဥစ္စာ၌လည်းကောင်း၊ အပ္ပကံ နာမ-နည်းသည် မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော သံဃိက၊ဂဏိက ဥစ္စာ၌၊ သံယမော-စောင့်စည်းခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော-ပြုထိုက်၏၊ (မည်သူမဆို အပို မသုံးမိအောင် သံဃာက၊ သို့မဟုတ် ဂိုဏ်းက ပြုထိုက်၏)၊ ဂဏန္တေနာပိ-အပိုကို ယူသော ရဟန်းသည်လည်း၊ ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗ-ကုက္ကုစ္စကို ပြုထိုက်၏၊ ဣတိ-ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ **အနုဇာနာမိ ပေ၊ ဒိဇ္ဇေတိ-ဟူ၍၊** အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ တတ္ထ-ထို အနုဇာနာမိ ပေ၊ ဒိဇ္ဇေဟူသော စကားရပ်၌၊ **အနုက္ခေပေါ** နာမ-အနုက္ခေပ မည်သည်ကား၊ ယံကိစ္ဆိ-အမှတ် မထား တစ်ပါးပါးသော၊ အနုက္ခိပိတဗ္ဗ-နောက်ထပ် ထည့်သွင်း ထိုက်သော၊ အနပ္ပဒါတဗ္ဗ-နောက်ထပ်ပေးထိုက်သော၊ ကပ္ပိယာဘဏ္ဍ-အပ်သော ဘဏ္ဍာတည်း။

တံ သုတ္တာ ဒဿေတုံ အာဟ။ ။ ရဟန်းများတို့ ပြောအပ်သော အကြောင်း အရာကို ဘုရားရဟင် ကြားတော်မူ၍ သံဃိက၊ ဂဏိကပစ္စည်း၌ **“အနည်းငယ်ကလေး ပါ၊ မဖြစ်လောက်ပါဘူး”**ဟု မှတ်ထင်ဖွယ် မရှိဟုလည်းကောင်း၊ ထို သံဃိက၊ ဂဏိကပစ္စည်းကို မည်သူမျှ အပိုအမို မသုံးစွဲအောင် သံဃာသည် (ဂိုဏ်းသည်) ဝိုင်း၍ စောင့်ရှောက်မှုကို ပြုရမည်၊ အပိုယူသော ရဟန်းကလည်း ဤ သံဃိကပစ္စည်းကို အပိုယူလိုက်လျှင် ဒုတိယပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်အရ အပြစ်ဖြစ်မည် အရေးကို တွေးတော၍ သံသယ ရှိထိုက်သည်ဟု ပြတော်မူလိုသောကြောင့်လည်းကောင်း **“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝ အနုက္ခေပ ဒိဇ္ဇေ”**ဟူသော စကားကို မိန့်တော်မူသည်၊ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ၌ သံဃိကပစ္စည်းကို သံဃာထံ ခွင့်မပန်ဘဲ အုပ်ချုပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ပင် ဖြစ်သော်လည်း အပိုအမို မသုံးစွဲထိုက်ပါ။

အနုက္ခေပ။ ။ အနု+ခိပိယတေ-နောက်ထပ် ထည့်အပ်၏၊ ဣတိ အနုက္ခေပေါ-အများရအပ်သော သင်္ကန်းလျာအဝတ်က တစ်ဆယ်ကျပ်တန် ဖြစ်၍၊ ရဟန်းတစ်ပါး ရအပ်သော အဝတ်က ဆယ်နှစ်ကျပ်တန် ဖြစ်နေလျှင် တစ်ဆယ်တန် ရသူတို့အား နှစ်ကျပ်တန် အပိုအဝတ်ကို နောက်ထပ် ထည့်ပေးအပ်၏၊ ထို နောက်ထပ် ထည့်ပေး အပ်သော အဝတ်ကို **“အနုက္ခေပ”**ဟု ခေါ်သည်၊ [ထိုသို့ အခြား ရဟန်းတို့အား အနုက္ခေပကို ဝေးပြီးမှ ဆယ်နှစ်ကျပ်တန် ရသော ရဟန်းသည် သွားလိုရာသို့ သွားနိုင်ပါသည်ဟု ပါဠိတော်၌ ဆိုသည်။]

ယတ္တကံ-အကြင်မျှလောက်သည်။ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပဋိဝိသေ-အဖို့၌၊ အဓိကံ-ပိုလွန်၏၊ (ဆယ့်နှစ်ကျပ်တန် ရသော ရဟန်းမှာ နှစ်ကျပ်တန် ပိုနေသည်) တတ္တကဏ္ဍနကေ-ထို မျှလောက် အဖို့ကို ထိုက်တန်သော၊ ယသ္မိံ ကိသ္မိံ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍေ-အပ်သောဘဏ္ဍာကို၊ ဒိန္နေ-ပေးအပ်ပြီးသော်၊ (ထည့်၍ ပေးအပ်ပြီးသော်၊ အတိရောက် ဘာဂံ ဒါတုံ အနုဇာနာမိ၌ စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော။

ဝိကလကေ တောသေတွာတိ ဧတ္ထ-၌၊ စီဝရဝိကလကံ-သင်္ကန်း၏ ချို့တဲ့သည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလဝိကလကံ-ပုဂ္ဂိုလ်၏ချို့တဲ့သည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိကလကော-ဝိကလကတို့သည်၊ ဒွေ-နှစ်မျိုး တို့တည်း၊ (တတ္ထ-ထို ဝိကလကနှစ်မျိုးတို့တွင်၊) **စီဝရဝိကလကံ** နာမ-မည်သည်ကား၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့ဖို့၊ ပဉ္စ ပဉ္စ ဝတ္တာနိ-ငါးထည် ငါးထည်သော အဝတ်တို့သည်၊ ပတ္တာနိ-ရောက်ကုန်ပြီ၊ သေသာနိပိ-ကြွင်းသော အဝတ်တို့သည်လည်း၊ အတ္ထိ- ရှိကုန်သေး၏၊ ပန- ထိုသို့ပင်

ယတ္တကံ ၊ပေ၊ အဋ္ဌနကေ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “ယတ္တကံ ၊ပေ၊ အဓိကံ၊ တတ္တကေ အဋ္ဌနကေ” ဟု တွေ့ရ၏၊ “ယတ္တကံ” ဟု ဧကဝစ်ရံပြီးမှ “တတ္တကေ” ဟု ဗဟုဝစ်ရံခြင်းသည် မကောင်း၊ “တတ္တကံ+အဋ္ဌနကံ တတ္တကဏ္ဍနကံ-ထိုမျှလောက် အပိုအဝတ်ကို ထိုက်တန်သော” ဟု ပြု၍ “တတ္တကဏ္ဍနကေ” ဟု ရှိမှ ကောင်းမည်၊ ယောဇနာ၌ကား “တတ္တကေန အဋ္ဌေန အဋ္ဌနကေတိ ယောဇနာ” ဟု တွေ့ရ၏၊ ထို အလို “တတ္တကေန အဋ္ဌနကေ” ဟု ရှိဟန်တူသည်၊ သို့သော် ယတ္တက၊ တတ္တက တို့အရ အဖိုးကို မရဘဲ အဖိုးတန်သော အဝတ်ပိုင်းအပိုကို ရသောကြောင့် ထို ပါဠိကိုလည်း စဉ်းစားသင့်သည်။

ဝိကလကေ။ ။ ကလဓာတ်သည် ဂဏန (ရေတွက်ခြင်း)အနက်ကို ဟော၏၊ ကလိယဓာတ် ကလော-ရေတွက်အပ်သော အဖို့၊ န+ကလော ဝိကလော-မရေတွက်အပ်သော အဖို့၊ ဝါ-မလောက်မငဖြစ်ခြင်း၊ တစ်ဆယ်တန်စီရသော ရဟန်းတို့ မှာ ဆယ့်နှစ်ကျပ်တန်ရသော ရဟန်းတို့၏ အဖို့ကို ထောက်၍ နှစ်ကျပ်တန်သည် ဝိကလတည်း၊ ဝိကလော ယေသံ အတ္ထိတိ ဝိကလော၊ (အ ပစ္စည်း၊) ဝိကလာယေဝ+ ဝိကလကော-ချို့တဲ့သော (လိုနေသော နှစ်ကျပ်တန် ရှိသူတို့၊) [စီဝရဝိကလကံ စသည်၌ကား “ဝိကလာနံ+ဘာဝေါ ဝိကလကံ” ဟု ပြု၍ “မလောက်မငဖြစ်ခြင်း၊ လိုနေခြင်း” ကို အရကောက်ပါ၊ ထို့ကြောင့် “စီဝရဿ အပ္ပဟောနကဘာဝေါ စီဝရဝိကလကံ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ယောဇနာ၌ “ဝိကလ္လကာ” ဟု တွေ့ရ၏၊ “ဝိကလ္လ” ၌ “ဣ” ပစ္စည်း ဖြစ်သောကြောင့် “ဝေကလ္လ” ဟုသာ အခြားနေရာ၌ တွေ့ရသည်။]

ရှိပါသော်လည်း၊ ဧကောက်-တစ်ထည် တစ်ထည်စီသည်၊ န ပါပုဏ္ဏာတိ-မရောက်အံ့၊ (မရအံ့၊) ဆိန္ဒိတွာ-ဖြတ်၍၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ပေးဝေထိုက်ကုန်၏၊ စ-ဆက်၊ ဆိန္ဒန္တေဟိ-ဖြတ်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အမုမဏ္ဍလာဒီနံ ဝါ-အိမ်ဝန်းငယ် အစရှိသည်တို့အားသော်လည်းကောင်း၊ ဥပါဟနတ္ထဝိကာဒီနံ ဝါ - ဖိနပ်အိတ် အစရှိသည်တို့အားသော်လည်းကောင်း၊ ပဟောနကာနိ-လောက်ကုန်သော၊ ခဏ္ဍာနိ-အပိုင်းတို့ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ပေးဝေထိုက်ကုန်၏၊ [ယောဇနာ၌ ဒါဓာတ်၏ အဝဓဏ္ဍန အနက်ကို ယူ၍ **“ဒါတဗ္ဗာနိတိ ဆိန္ဒိတဗ္ဗာနိ”** ဟု ဖွင့်လေသည်၊] ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန-အောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ စတုရဂုံလဝတ္ထာရန္တိ-လက်လေးသစ် အပြန်ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ အနုဝါတပုဟောနကာယာမံ-အလျား အနားပတ်လောက်အောင် အလျားရှိသော၊ ခဏ္ဍ-အပိုင်းကို၊ ကတွာ-၍၊ ဒါတံ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ [အနားပတ်၏ အသေးဆုံးမှာ စတုရဂုံလ ဖြစ်သောကြောင့် **“စတုရဂုံလဝိတ္ထာရန္တိ”** ဟု ဂရဟာဇောတက ပိဖြင့် ဆိုသည်၊] ပန-ဗျတိရိက်၊ အပရိဘောဂံ-မသုံးစွဲကောင်းသည်ကို၊ (သုံးစွဲ၍ မဖြစ်အောင်၊) န ကာတမ္ဗံ-မပြုထိုက်၊ [လက်လေးသစ်မျှ မရှိလျှင်လည်း သုံးစွဲ၍ မဖြစ်သောကြောင့် ထိုအောက် ငယ်အောင် မဖြတ်ထိုက်-ဟူလို၊] ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤ၊ ဝိကလကနစ်မျိုးတို့တွင်၊ စီဝရဿ-၏၊ အပုဟောနကာဘာဝေါ-မလောက်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ စီဝရဝိကလကံ-စီဝရဝိကလက မည်၏၊ (သင်္ကန်း၏ ချို့တဲ့သည်၏အဖြစ် မည်၏။)

ပန-ဆက်၊ ဆိန္ဒိတွာ-ဖြတ်ပြီး၍၊ ဒိန္နေ-ပေးဝေအပ်ပြီးသော်၊ တံ-ထိုချို့တဲ့သည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ တောသိတံ-နှစ်သက်စေအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ အထ-အားလုံး နှစ်သက်စေပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ ကုသပါတော- မဲချခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော- ပြုထိုက်၏၊ ဧကဿ- တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုနော- ၏၊ ကောဋ္ဌာသေ-အဖို့အစဉ်၊ ဧကံ ဝါ-တစ်ထည်သော်လည်း ဖြစ်သော၊ ဒွေ ဝါ-နှစ်ထည်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝတ္ထာနိ-အဝတ်တို့သည်၊ သဗေပိ န ပဟောန္တိ-အကယ်၍မူလည်း မလောက်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိပိ-သော်လည်း၊) တတ္ထ-ထို မလောက်ရာ အစုအပုံ၌၊ အညံ-အခြားသော၊ သာမဏကံ-ရဟန်းတို့၏ အသုံးအဆောင်ဖြစ်သော၊ ပရိက္ခာရံ-ပရိက္ခရာကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ (မလောက်သော အဖို့အစုဝယ် အစားထည့်၍၊) ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ တေန-ထို အစားထည့်အပ်သော ပရိက္ခရာဖြင့်၊ တုဿတိ-နှစ်သက်၏၊ တဿ-

ထို ရဟန်းအား၊ တံ ဘာဂံ-ထို အဖို့ကို၊ ဒတွာ-ပေးပြီး၍၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ ကုသပါတော - မဲချခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော - ပြုထိုက်၏၊ ဣဒမ္ဗိ - ဤသို့ အစားထည့်၍ မဲချခြင်းသည်လည်း၊ စီဝရဝိကလကံ- မည်၏၊ ဣတိ- သို့၊ **အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။

ပုဂ္ဂလဝိကလကံ နာမ-မည်သည်ကား၊ ဒသ ဒသ-တစ်ကျိပ် တစ်ကျိပ် ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဂဏောတွာ-ရေတွက်ပြီး၍၊ ဝဂ္ဂံ-အစုကို၊ ကရောန္တာနံ- ပြုကုန်လတ်သော်၊ ဧကော-တစ်ခုသော၊ ဝဂ္ဂေါ-အစုသည်၊ န ပူရတိ-မပြည့်အံ့၊ (ဆယ်ပါး မပြည့်အံ့)၊ အဋ္ဌ ဝါ-ရှစ်ပါးတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ နဝ ဝါ- ကိုးပါးတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ [သံဃာ တစ်ရာ ပြည့်ဖို့ရန် နှစ်ပါးသာ လိုရာ၌ ကိုးစုက ဆယ်ပါးစီ ရှိ၍ တစ်စုက ရှစ်ပါး၊ သို့မဟုတ် ကိုးပါး ဖြစ်နေအံ့-ဟူလို၊] တေသံ-ထို ရဟန်းတို့အား၊ (ဒါတဗ္ဗာ၌ စပ်)၊ အဋ္ဌ ဝါ-ရှစ်စုသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ နဝ ဝါ-ကိုးစုသော်လည်း ဖြစ်ကုန် သော၊ ကောဋ္ဌာသာ-အဖို့အစုတို့ကို၊ တုမေ-အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ (ဆယ်ပါး မပြည့်သော အရှင်ဘုရားတို့သည်)၊ ဣမေ-ဤ အဖို့အစုတို့ကို၊ ဂဟေတွာ- ကောက်ယူ၍၊ ဝိသု-သီးခြား၊ ဘာဇေ-ဝေဖန်ကြပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ ဒါတဗ္ဗာ-ပေးထိုက်ကုန်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ပုဂ္ဂလာနံ-ပုဂ္ဂိုလ် တို့၏၊ အယံ အပ္ပဟောနကဘာဝေါ-ဤမလောက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ ပုဂ္ဂလဝိကလကံ-မည်၏၊ (ပုဂ္ဂိုလ်၏ ချို့တဲ့သည်၏အဖြစ်မည်၏)၊ ပန-ကား၊ ဝိသု-သီးခြား၊ ဒိန္နေ-ပေးအပ်ပြီးသော်၊ တံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ချို့တဲ့သည်၏အဖြစ် သည်၊ ဝါ-ကို၊ တောသိတံ-နှစ်သက်စေအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ ဧဝံ-သို့၊ တောသေတွာ-နှစ်သက်စေပြီး၍၊ ကုသပါတော-ကို၊ (ကျန်အစုများအတွက် မဲချမှုကို)၊ ကာတဗ္ဗော-၏၊ ဣတိ-သို့၊ (အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ)၊ အထ ဝါ- ကား၊ ဝိကလကေ တောသေတွာတိ-ကား၊ ယော စီဝရဘာဂေါ-အကြင် သင်္ကန်း အဖို့သည်၊ ဦနကော-ယုတ်လျော့နေ၏၊ တံ-ထို သင်္ကန်းအဖို့ကို၊ အညေန-သော၊ ပရိက္ခာရေန-ဖြင့်၊ သမံ-ညီမျှသည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ကုသ ပါတော ကာတဗ္ဗော၊ [ကိုးကျပ်တန် အပုံဝယ်၊ တစ်ကျပ်တန် ထည့်၍ မဲချပါ- ဟူလို၊ ဤသို့ ထည့်လိုက်ခြင်းသည်၊ လိုနေသော အပုံကို ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကျေနပ်စရာ ရောက်သောကြောင့် “ဝိကလကေ တောသေတွာ”ဟု ဆိုသည်။]

စိဝရရဇနကထာ

၃၄၄။ ဆကဏေနာတိ-ကာ၊ ဂေါမယေန-နွားချေးဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍမတ္တိကာယာတိ-ကာ၊ တမ္ပမတ္တိကာယ-မြေနီဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ရဇန္တိဉ္စ စပ်) မူလရဇနာဒီသု-အမြစ်ဆိုးရည် အစရှိသည်တို့တွင်၊ ဟလိဒ္ဓိ-နန္ဒင်းတက်ကို၊ ထပေတွာ-ချန်ထား၍၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော၊ မူလရဇနံ-အမြစ်ဆိုးရည်သည်၊ ဝဇူတိ-အပ်၏။ မဉ္ဇိဋ္ဌဉ္စ-ထန်းကျင့်ပင်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-နီးပါးဆေးပင်ကိုလည်းကောင်း၊ တုဂံဟာရဉ္စ-ပိန္နဲနွယ်ပင်ကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတွာ-၍၊ သဗ္ဗ-သော၊ ခန္ဓရဇနံ-ပင်စည်ဆိုးရည်သည်၊ ဝဇူတိ-၏။ [ဤကဲ့သို့ ချန်ထားခြင်းသည် အသွေးအရောင်က ကောင်းလွန်းသောကြောင့် ဖြစ်ဟန်တူသည်။] တုဂံဟာရော နာမ-မည်သည်၊ ဧကော-တစ်မျိုးသော၊ သကဏ္ဍကရက္ခော-ဆူးရှိသော သစ်ပင်တည်း။ [“တုဂံဟာရ”ကို “ပိန္နဲနွယ်ပင်”ဟု ပေးကြ၏။ “ပိန္နဲနွယ်ပင်”၌ ဆူး ရှိ မရှိကို သတိပြုပါလေ။] တဿ-ထို သစ်ပင်၏။ ဟရိတာလဝဏ္ဏံ-ဆေးဒန်း မြင်းသီလာ အဆင်းရှိသော၊ ခန္ဓရဇနံ-သည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏။ လောဒ္ဒဉ္စ-ဒေါက်ရပ်ခေါက်ကိုလည်းကောင်း၊ ကဏ္ဍုလဉ္စ-ကြာပိုင်ခေါက်ကိုလည်းကောင်း၊ (“မဒမ”ဟုလည်း ပေးကြ၏။) ထပေတွာ-၍၊ သဗ္ဗ-သော၊ တစရဇနံ-အခေါက်ဆိုးရည်သည်၊ ဝဇူတိ၊ [ထိုအခေါက်များကို ချန်ထားခြင်းမှာ အနံ့ မကောင်းသောကြောင့် ဖြစ်ဟန်တူသည်။] အလ္လိပတ္တံ-ဒန်းရွက်ကိုလည်းကောင်း၊ နီလိပတ္တဉ္စ-မဲရွက်ကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတွာ သဗ္ဗံ၊ ပတ္တရဇနံ-အရွက်ဆိုးရည်သည်၊ ဝဇူတိ၊ [ထို အရွက်များကို ချန်ထားခြင်းမှာ အသွေးအရောင် မကောင်းသောကြောင့် ဖြစ်ဟန်တူသည်။ ခုဒ္ဒသိက္ခာ နိဿယ၌ “အလ္လိပတ္တကို မဲရွက်၊ နီလိပတ္တကို ဒန်းရွက်”ဟု ပေးသည်။] ပန-ထိုသို့ပင် အလ္လိပတ္တ၊ နီလိပတ္တကို ချန်ထားရပါသော်လည်း၊ ဂိဟိပရိဘုတ္တံ-လူတို့ သုံးစွဲအပ်ပြီးသော အဝတ်ဟောင်းကို၊ အလ္လိပတ္တေန-ဒန်းရွက်ဖြင့်၊ ဧကဝါရံ-တစ်ကြိမ်၊ ရဇိတုံ-ဆိုးခြင်းငှာ၊ ဝဇူတိ၊ [လူတို့ သုံးစွဲထားသည့်အတွက်

မူလရဇနံ။ ။ရဉ္စတိ-ငြိကပ်တပ်စွဲတတ်၏။ ဣတိ ရဇနံ (ဆိုးရည်)၊ သကံန်း၌ ငြိကပ် တပ်စွဲနေတတ်သော ဆိုးရည်တည်း။ မူလဿ-အမြစ်၏+ရဇနံ-ဆိုးရည်တည်း။ မူလရဇနံ-အမြစ်၏ဆိုးရည်၊ ခန္ဓရဇန ဧသည်တို့၌လည်း နည်းတူ။

အရောင် ကွက်တိကွက်ကျား ဖြစ်နေသောကြောင့် အလွှ်ပတ္တဖြင့် တစ်ကြိမ် ဆိုးပြီးမှ အသွေးအရောင် ညီသောအခါ အခြား ဆိုးရည်များဖြင့် ဆိုးနိုင်သည်။] ကိသုကပုပ္ဖ-ပေါက်ပွင့်ကိုလည်းကောင်း၊ ကုသုမ္ဘပုပ္ဖ-ဝတ်ပန်းပွင့်ကိုလည်းကောင်း၊ ဌပေတွာ သဗ္ဗံ၊ ပုပ္ဖရဇနံ-အပွင့်ဆိုရည်သည်၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ကား၊ ဖလရဇနေ-အသီးဆိုးရည်၌၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော ဆိုးရည်သည်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်သည်ကား၊ န-မဟုတ်၊ (ဝဋ္ဋတိ ဧဝ-သည်သာ။)

အပက္ကရဇနံ-မကျက်သေးသော ဆိုးရည်ကို၊ သီတုဒကာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [“သီတုဒကာယ-အေးသော ဆိုးရည်ဖြင့်၊ ဝါ-မကျက်သေးသော ဆိုးရည်ဖြင့်” ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။] သီတုဒကာကို လိင်္ဂံဝိပလ္လာသ (နပုလ္လိင်မှ ဣတ္ထိလိင် ပြန်နေသော ပုဒ်) ဟု ယောဇနာ၌ ဆို၏။] ဥတ္တရာဋ္ဌန္တိ-ကား၊ ဝဋ္ဋာဓာရကံ-လုံးဝိုင်းသော ခွေကို၊ (ဗန္ဓိတုံ အနုဇာနာမိ၌ စပ်)၊ [ဥတ္တရာဋ္ဌတော+ ပါတိ ရက္ခတိတိ ဥတ္တရာဋ္ဌန္တံ-လျှံတက်လာသော၊ (ဝေလာသော၊) ရေမှ စောင့်ရှောက်တတ်သောကြောင့် ခွေဝိုင်းကို “ဥတ္တရာဋ္ဌ” ဆိုသည်။] ရဇန ကုမ္ဘိယာ- ဆိုးရည်အိုး၏၊ မဇ္ဈေ- အလယ်၌၊ ဌပေတွာ- ထားပြီး၍၊ တံ အာဓာရကံ-ထို ခွေဝိုင်းကို၊ ပရိက္ခိပိတွာ-ဝန်းရံ၍၊ ရဇနံ-ဆိုးရည်ကျိုအပ်သော အဆောက်အဦကို၊ (ဆိုရည်ကျိုရန် အခေါက်၊ အရွက် စသည်ကို)၊ ပက္ခိပိတုံ-တည့်ခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧဝ-ဤသို့၊ ကတေ-ပြုအပ်သော်၊ ရဇနံ-ဆိုရည်သည်၊ န ဥတ္တရတိ-လျှံမတက်၊ (ဝေ၍မကျ။)

ဥဒကော ဝါ နဓိပိဋိကာယ ဝါတိ- ကား၊ ပရိပက္ကံ- ထက်ဝန်းကျင် ကျက်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဥဒကပါတိယာ-ရေခွက်၌၊ ဒိန္နော- ပေးအပ်သော၊ (ထည့်အပ်သော)၊ ထေဝေါ- ဆိုးရည်ပေါက်သည်၊ သဟသာ-အဆောတလျင်၊ န ဝိသရတိ-မပြန်ကြ၊ [ရေထဲ၌ ဆိုးရည်လုံး ကလေး အဖြစ်ဖြင့် ခဏလောက် တည်နေသည် - ဟူလို]၊ နဓိပိဋိယမ္ဘိ-

ဧဝံ ဣပ၊ ဥတ္တရတိ။ ။ ဧဝံ ဝဋ္ဋာဓာရကော အန္တော ရဇနကုမ္ဘိယာ ပက္ခိတ္ထော (ဤသို့ ခွေဝိုင်းကို ဆိုးရည်အိုး အတွင်း၌ ထည့်အပ်သော်) မဇ္ဈေ ဥဒကံ တိဋ္ဌတိ (ခွေဝိုင်း၏ အလယ်၌ ရေတည်၏) ဝဋ္ဋာဓာရကတော ဗဟိ သမန္တာ အန္တော ကုမ္ဘိယံ ရဇနဆလ္လိ-ခွေဝိုင်း၏ ဘေးပတ်ဝန်းကျင် အိုးအတွင်း၌ ဆိုးရည်ခေါက် တည်၏။ ထို့ကြောင့် ဆိုးရည် ဝေမကျနိုင်- သာရတ္ထ။

လက်သည်း၏ ကျောက်ကုန်းပေါ်၌လည်း၊ (လက်သည်းပြင်ပေါ်၌လည်း၊ ဒိန္နော- သော၊ ထေဝေါ- သည်)၊ အဝိသရန္တာ- မပြန်ကြသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တိဋ္ဌတိ - တည်နေ၏၊ ရဇနဋ္ဌကံန္တိ - ကား၊ ရဇနဋ္ဌကံ - ဆိုးရည် ခပ်ကြောင်း မှုတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒဏ္ဍကထာလကန္တိ- ကား၊ သဒဏ္ဍက- အရိုးနှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ တမေဝ (ထာလကံ)- ထို ခွက်ကိုပင်လည်းကောင်း၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်)၊ [အရိုးပါသော ခွက်ငယ်ကို “ဒဏ္ဍကထာလက” ဟု မှတ်ပါ၊ ရဇနကောလမ္ဘန္တိ - ကား၊ ရဇနကုဏ္ဍ- ဆိုးရည် ထည့်ရာ ဖျဉ်အိုး ကို၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်)၊ [ရဇနကုဏ္ဍန္တိ ပက္ကရဇနတ္ထပနကံ - ကျိုအပ်ပြီး သော ဆိုးရည်ထည့်ရာ ဖြစ်သော၊ မဟာဃဋ္ဌ- အိုးကြီးကို၊ (အနုဇာနာမိ)- ဝိမတိ၊] ဩမဒ္ဒန္တိတိ - ကား၊ သမ္ပဒ္ဒန္တိ - နယ်ကြကုန်၏၊ န စ အစ္စိန္တေ ထေဝေ ပက္ကမိတုန္တိ - ကား၊ ယာဝ - အကြင်မျှလောက်၊ ရဇနဗိန္ဒု- ဆိုးရည်ပေါက်သည်၊ ဂဠိတံ - လျှောကျသည်၊ (ဟုတွာ)၊ န ဆိဇ္ဇတိ- မပြတ်စဲသေး၊ တာဝ- ထို မပြတ်စဲသေးသမျှ၊ အညတြ- အခြား အရပ်သို့၊ န ဂန္တဗ္ဗံ - မသွားရာ၊ (မသွားရ)၊ ပတ္တိန္တိ - ကား၊ အတိရဇိတတ္တာ- အလွန် ဆိုးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဆိုးရည်များကြောင့်)၊ ထဒ္ဒံ- ခက်ထန်သည်၊ (တောင့်မာနေသည်၊ ဟောတိ)၊ ဥဒကေ ဩသာရေတုန္တိ - ကား၊ ဥဒကေ - ရေ၌၊ ပက္ခိပိတွာ - ထည့်၍၊ ထပေတုံ - ထားခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်)၊ ပန - ဆက်၊ ရဇနေ - ဆိုးရည်သည်၊ နိက္ခန္တေ - ထွက်သွားလတ်သော်၊ (ဆိုးရည် အများကြီး ရှိရာမှ အချို့ ဆိုးရည်များ ထွက်သွားလတ်သော်)၊ တံ ဥဒကံ - ထို ရေကို၊ ဆဇ္ဇေတွာ - စွန့်ပစ်၍၊ စီဝရံ - ကို၊ မဒ္ဒိတဗ္ဗံ - နယ်ရာ၏၊ ဒန္တကာသာဝါနီတိ - ကား၊ ဧကံ (ဝါရံ) ဝါ - တစ်ကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွေ ဝါရေ ဝါ - နှစ်ကြိမ်တို့ တိုင်တိုင်သော်လည်းကောင်း၊ ရဇိတွာ- ဆိုးပြီး၍၊ ဒန္တဝဏ္ဏာနိ - ဆင်စွယ်ရောင် အဆင်းရှိသော သင်္ကန်းတို့ကို၊ ဓာရေန္တိ - ဆောင်ကုန်၏။

ဆိန္ဒကစိဝရာနုဇာနနကထာ

၃၄၅။ **အစ္စိဗဒ္ဓန္တိ** -ကား၊ စတုရသမကေဒါရကဗဒ္ဓံ-လေးထောင့်သဏ္ဍာန် လယ်ရှိအောင် ဖွဲ့အပ်သော၊ **ပါဠိဗဒ္ဓန္တိ** -ကား၊ အာယာမတော စ-အလျား အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိတ္ထာရတော စ - အနံအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒီဃမရိယာဒဗဒ္ဓံ-ရှည်သော လယ်ကန်သင်း (လယ်ကင်း)ရှိအောင် ဖွဲ့အပ် သော၊ **မရိယာဒဗဒ္ဓန္တိ** -ကား၊ အန္တရန္တရာ-အကြား အကြား၌၊ ရသမရိယာဒ ဗဒ္ဓံ-တိုသော လယ်ကန်သင်းရှိအောင် ဖွဲ့အပ်သော၊ **သိဃာဋကဗဒ္ဓန္တိ** -ကား၊ မရိယာဒါယ-လယ်ကန်သင်းတစ်ခုဖြင့်၊ မရိယာဒံ-လယ်ကန်သင်း တစ်ခုကို၊ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ-ဖောက်ထွင်း၍၊ ဂတဋ္ဌာနေ-သွားသော အရပ်၌၊ သိဃာဋကဗဒ္ဓံ- လမ်းဆုံသဏ္ဍာန်ရှိအောင် ဖွဲ့အပ်သော၊ စတုက္ကသဏ္ဍာနံ-လမ်းလေးခွသဏ္ဍာန် ရှိသော၊ **“မဂဓေတ္တံ - မဂတိုင်း၌ လယ်ကို”**၌ စပ်)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ **သံဝိဒဟိတုန္တိ** -ကား၊ ကာတံ-ပြုလုပ်ခြင်းငှာ၊ **ဥဿဟာသိ တံ့ အာနန္ဒာတိ** - ကား၊ အာနန္ဒ-**အာနန္ဒာ**၊ တံ့-သည်၊ သက္ကောသိ-စွမ်းနိုင်မည်လော၊ **ဥဿဟာမိ ဘဂဝါတိ** (ဣမိနာ)-ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်၊ တုမေဟိ-ရှင်တော်ဘုရားတို့သည်၊ ဒိန္နနယေန-ပေးတော်မူအပ်သောနည်းဖြင့်၊ (သံဝိဒဟိတံ-ကောင်းစွာ ပြုလုပ် ခြင်းငှာ) သက္ကောမိ-၏၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏၊ **ယတြ ဟိ နာမာတိ** -ကား၊ ယော (အာနန္ဒော)-သည်၊ (အာဇာနိဿတိ)နာမ-သိနိုင် ပါပေ၏၊ [ပါဠိတော်၌ **“ယတြ”**ကို **“ယော”**ဟု ဖွင့်သည်၊ နာမသဒ္ဓါ သမ္ဘာဝနာ ဇောတက၊ ဟိ (ယသ္မာ) ဟုပေး။]

ကုသိမ္ပိ နာမာတိအာဒီသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ **ကုသိတိ** ဧတံ- ဟူသော ဤ အမည်သည်၊ အာယာမတော စ-အလျားအားဖြင့်လည်းကောင်း၊

အစ္စိဗဒ္ဓံ။ ။ အစ္စိသဒ္ဓါသည် **“မျက်လုံး”** ကို ဟော၏၊ မျက်လုံး၏ ဘေး ပတ်ပတ်လည်က အပိုင်းအခြား ရှိသကဲ့သို့ လယ်၏ ဘေးပတ်ပတ်လည်က ကန်သင်း (ကင်း)ဖွဲ့ထားသောအခါ မျက်လုံးပေါက်ကဲ့သို့ အလယ်၌ တည်ရှိနေသောကြောင့် **“အစ္စိဗဒ္ဓံ”**ဟု ဆိုဟန်တူသည်၊ **“အစ္စိဗဒ္ဓံ-မျက်လုံးပေါက်ကဲ့သို့ လေးထောင့်သဏ္ဍာန် ရှိအောင် ဖွဲ့အပ်သော”**ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။

ကုသိတိ ၊ပေ၊ ဒီဃပတ္တာနံ။ ။ သင်္ကန်း၏ ဘေးအစွန် အနား၌ အနားပတ်ဟု ခေါ်သော သင်္ကန်းအလွှာကို **“ကုသိ”** ဟု ခေါ်၏၊ အလျား အနားပတ်၊ အနံ အနားပတ် နှစ်မျိုးလုံးပင်တည်း၊ အနားပတ် အတို အဆက်ကလေးများကိုကား

ဝိတ္ထာရတော စ-အနံအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနုဝါတာဒီနံ-အလျားအနားပတ်
 အစရှိကုန်သော၊ ဒီဃပတ္တာနံ-ရှည်သော အလွှာတို့၏၊ (ရှည်သော အနားပတ်
 တို့၏၊) အဓိဝစနံ- အမည်တည်း၊ **အမုကုသီတိ**- ဟူသော အမည်သည်၊
 အန္တရန္တရာ-အကြား အကြား၌၊ ရဿပတ္တာနံ-တိုသော အလွှာတို့၏၊ (တိုသော
 အနားပတ်တို့၏၊) နာမံ-တည်း၊ **မဏ္ဍလန္တိ**-ကား၊ ပဉ္စေဏ္ဍိကစိဝရဿ-
 ငါးခန်းရှိသော သင်္ကန်း၏၊ ဧကေကသ္မိ-တစ်ခုတစ်ခုသော၊ ခဏ္ဍေ-အခန်း၌၊
 မဟာမဏ္ဍလံ-ကြီးသော အိမ်ဝန်းတည်း၊ **အမုမဏ္ဍလန္တိ**-ကား၊ ခုဒ္ဒကမဏ္ဍလံ-
 ငယ်သော အိမ်ဝန်းတည်း၊ **ဝိဝဋ္ဌန္တိ**-ကား၊ မဏ္ဍလဉ္စ-အိမ်ဝန်းကြီးကိုလည်း
 ကောင်း၊ အမုမဏ္ဍလဉ္စ-အိမ်ဝန်းငယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဧကတော-တပေါင်း
 တည်း၊ ကတွာ-၍၊ သိဗ္ဗိတံ-ချုပ်အပ်သော၊ မဇ္ဈိမဓဏ္ဍံ-အလယ်အခန်းတည်း၊
 (ခေါင်ခန်းတည်း၊) **အနုဝိဝဋ္ဌန္တိ**-ကား၊ တဿ-ထိုအလယ်ခန်း၏၊(ခေါင်ခန်း၏၊)

“အမုကုသီ”ဟု ခေါ်သည်။ ထို အမုကုသီကို ထောက်၍ ကုသီအရ ဒီဃပတ္တကို
 ယူရသည်။ [သင်္ကန်း၏ ဘေးအနား၌ ဖြစ်သောကြောင့် **“အနား”**ဟုလည်းကောင်း၊
 ပတ္တဖုဒ်ကို ကြည့်၍ အနားပတ်ဟုလည်းကောင်း ခေါ်ကြသည်။]

အနုဝါတာဒီနံ။ ။ ဝါဓာတ်သည် ဗန္ဓန (ဖွဲ့ဆက်ခြင်း)အနက်ကိုဟော၏။ မူလ
 သင်္ကန်း၏ အစွန်ဆုံး အခန်းနှင့် ဆက်ထားအပ်သောကြောင့် **“အနု-နောက်ထပ်+
 ဝါတ-ဆက်စပ်အပ်သော အလွှာ၊ ဝါ-အနားပတ်”**ဟု ခေါ်သည်။ အာဒိဖြင့် နှစ်ခန်း
 နှစ်ခန်းတို့၏ အလယ်၌ ရေမြောင်းငယ်သဏ္ဍာန်ရှိသော တလုပ်မြောင်းအရှည်ကို
 ယူပါ-ဟု ဝိမတိ ဆို၏။ တလုပ်မြောင်းတို့ကိုလည်း အမုကုသီဖြင့် ယူရပေလိမ့်မည်။
 [အာဒိသဒ္ဒေန ဒွိန္ဒု ခဏ္ဍာနံ အန္တရာ မာတိကာကာရေန ထပိတပတ္တံ စ ဒီဃပတ္တန္တိ
 ဒဋ္ဌဝံ-ဝိမတိ] ယောဇနာ၌ကား အာဒိဖြင့် **“ပရိာဏ္ဍ-(အနုအနားပတ်)”**ကို ယူ၏။
 အာယာမတော စ ဝိတ္ထာရတော စကို ထောက်၍ ထို အယူလည်း သင့်ဖွယ်ရှိ၏။

မဏ္ဍလံ, အမုမဏ္ဍလံ။ ။ ငါးခန်းရှိသော သင်္ကန်း၏ တစ်ခန်း တစ်ခန်း၌
 အိမ်ဝန်းကြီးကို **“မဟာမဏ္ဍလံ”**ဟုလည်းကောင်း၊ အိမ်ဝန်းငယ်ကို **“အမုမဏ္ဍလံ”**ဟု
 လည်းကောင်း ခေါ်၏။ မဏ္ဍလဟု ဆိုသော်လည်း ယခု သင်္ကန်းများ၏ အိမ်မှာ
 အဝန်း အဝိုင်း မဟုတ်၊ အိမ်ဝန်း အငယ်လည်း အနည်းငယ် (အထက်အောက်)ရှည်၍
 အိမ်ဝန်းကြီးကား တော်တော်များများ ရှည်နေသည်။

ဝိဝဋ္ဌံ, အနုဝိဝဋ္ဌံ။ ။ ငါးခန်းသင်္ကန်း၌ အလယ်ခန်း (ခေါင်ခန်း)ကို **“ဝိဝဋ္ဌံ”**ဟု
 ခေါ်၏။ ခေါင်ခန်း၏ ဘေးနှစ်ဖက်၌ **“ခေါင်ရံ”**ဟု ခေါ်အပ်သော အခန်းနှစ်ခုကို
“အနုဝိဝဋ္ဌံ”ဟု ခေါ်သည်။ ဝိဝဋ္ဌတိ ဣတောတိ ဝိဝဋ္ဌံ၊ ဣတော-ဤခေါင်မှာ၊ ဝိဝဋ္ဌတိ-
 ဘေးနှစ်ဖက်တို့၌ လည်၍ ဖြစ်ရ၏။ ဣတိ ဝိဝဋ္ဌံ၊ ဝိဝဋ္ဌံ + အနဂတံ အနုဝိဝဋ္ဌံ-
 ခေါင်ခန်းသို့ အစဉ်လိုက်သော ခေါင်ရံ။

ဥဘောသု-နှစ်ဖက်ကုန်သော၊ ပဿေသု-ဘေးတို့၌၊ ဒွေ-နှစ်ခုကုန်သော၊ ခဏ္ဍာနိ-တို့တည်း၊ (ခေါင်ရုံတို့တည်း။)

ဂီဝေယျကန္တိ-ကား၊ ဂီဝါဝေဋ္ဌနဋ္ဌာနေ-လည်ပင်းကို ရစ်ပတ်ရာ အရပ်၌၊ ဒဠိကရဏတ္ထံ-ခိုင်မြဲအောင် ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ အညံ-အခြားသော၊ သုတ္တ သံသိဗ္ဗိတံ-ချည်တို့ဖြင့် ချုပ်အပ်သော၊ အာဂန္တုကပတ္တံ-အာဂန္တုကအလွှာတည်း၊ (အပေါ်လွှာတည်း၊) **ဇေယံယျကန္တိ**-ကား၊ ဇေယံပါပုဏနဋ္ဌာနေ-ခြေသလုံး၏ ရောက်ရာအရပ်၌၊ တထေဝ-ထိုအတူပင်၊ သံသိဗ္ဗိတံ-ချုပ်အပ်သော၊ ပတ္တံ- အာဂန္တုကအလွှာတည်း၊ ဇေ-ဤ ဂီဝေယျက၊ ဇေယံယျကဟူသော အမည် သည်၊ ဂီဝဋ္ဌာနေ စ-လည်ပင်းတည်ရာ အရပ်၌လည်းကောင်း၊ ဇေယံဋ္ဌာနေ စ-

ဂီဝေယျကံ။ ။သင်္ကန်းရန်းသောအခါ လည်ပင်းဖြင့် ပွတ်တိုက်ရာ အရပ်၌ ဆွေးမြေ့လွယ်ခြင်း၊ စုတ်လွယ်ခြင်းကို တားမြစ်ဖို့ရန် အပေါ်က ထပ်၍ ဖုံးအပ်သော အနားပတ်ကို **“အာဂန္တုကပတ္တံ”** ဟု ခေါ်၏။ ထို အာဂန္တုက အလွှာကို **“ဂီဝေယျက”** ဟု ခေါ်သည်။ ဂီဝါယံ-လည်ပင်းနေရာအရပ်၌+သံသိဗ္ဗိတံ-ချုပ်စပ်အပ်သော အလွှာ တည်း၊ ဂီဝေယျကံ-လွှာ။

ဇေယံယျကံ။ ။ခြေသလုံး ကြွက်သားဖြင့် ပွတ်တိုက်ဖန်များ၍ စုတ်လွယ်သော အောက်ပိုင်းအရပ်၌ ထပ်၍ပိုးအပ်သော အနားပတ် အာဂန္တုကအလွှာကို **“ဇေယံယျက”** ဟု ခေါ်သည်။ ဇေယံယံ-ခြေသလုံးမြင်းခေါင်း ရောက်ရာ အရပ်၌+သံသိဗ္ဗိတံ- တည်း၊ ဇေယံယျကံ-လွှာ၊ [အထက်အောက်၌သာ အာဂန္တုကအလွှာ ရှိဖို့လို၏။ ဘေး၌ ရှိဖို့မလို၊ ဝိမတိ၌ ထို အာဂန္တုကအလွှာကို တစ်မျိုး ကောက်ယူသွား၏။ ယခုခေတ်ဝယ် ဘေးအနားပတ်တို့၌လည်း အာဂန္တုကအပိုလွှာ ထပ်လျက် ရှိသည်။]

မှတ်ချက်။ ။ **“အာဂန္တုကအလွှာ”** ဟူသည် အနားပတ်ဟု ခေါ်အပ်သော ပထမ တစ်လွှာပေါ်၌ ထပ်၍ ပိုးအပ်သော အလွှာတည်း၊ **“ဂီဝါဝေဋ္ဌနဋ္ဌာနေ၊ ဇေယံပါပုဏန ဋ္ဌာနေ”** ဟု ဆိုသောကြောင့် အထက်ဘက် အောက်ဘက် အနားပတ်အလွှာ-အားလုံးကို ထပ်၍ ပိုးရမည်ဟု မဆိုလို၊ လည်ပင်းဖြင့် တိုက်မိရာ အရပ်၊ ခြေသလုံးဖြင့် တိုက်မိရာ အရပ်လောက်သာ ထို အနားပတ် ပိုး၍ ချုပ်ရမည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ယခုခေတ်၌ကား **“ဂီဝါဝေဋ္ဌနဋ္ဌာန၊ ဇေယံပါပုဏနဋ္ဌာန”** လောက်သာမက အစ အဆုံး ပိုး၍ ချုပ်ထား ကြသည်။ **“ဂီဝါဝေဋ္ဌနဋ္ဌာန”** ဟူသည်မှာလည်း မြန်မာများ သင်္ကန်းရန်းပုံ၌ ဂီဝါဝေဋ္ဌ ဌာနကို မတွေ့ရ၊ ရှေးခေတ်က သင်္ကန်းခြံထားသော ပုံအတိုင်း ပါရုပန ပြုမှသာ

ခြေသလုံး တည်ရာအရပ်၌လည်းကောင်း၊ ပတ္တာနံ-သင်္ကန်းအလွှာတို့၏၊ နာမံ-
 တည်း၊ ဣတိပိ-သို့လည်း၊ ဝဒန္တိ-ကုန်၏၊ ဗာဟန္တန္တိ-ကား၊ အနုဝိဝဋ္ဋာနံ-
 ခေါင်ရံနှစ်ဖက်တို့၏၊ ဗဟိ-အပြင်ဘက်၌၊ ဧကေကံ-တစ်ခုတစ်ခုသော၊ ခဏှံ-
 အခန်းတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဧတံ-ဤ အနုဝိဝဋ္ဋစသော အစီအရင်ကို၊
 ပဉ္စခဏှိကစီဝရေန-ငါးခန်းရှိသော သင်္ကန်းဖြင့်၊ ဝိစာရိတံ-စီရင်အပ်ပြီ၊ ဣတိ-
 ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ အထ ဝါ-ကား၊ အနုဝိဝဋ္ဋန္တိ ဧတံ-ဟူသော ဤ
 အမည်သည်၊ ဝိဝဋ္ဋဿ-ခေါင်ခန်း၏၊ ဧကပဿတော-တစ်ဖက်သော ဘေး၌၊
 (ဘေးတစ်ဖက်၌)၊ ဒွိန္ဒံ-နှစ်ခန်းတို့လည်းကောင်း၊ ဧကပဿတော-၌၊ ဒွိန္ဒံ-
 တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ စတုန္ဒမ္ပိ ခဏှာနံ-လေးခန်းတို့၏လည်း၊
 နာမံ- တည်း၊ ဗာဟန္တန္တိ ဧတံ - ဟူသော ဤ အမည်သည်၊ သုပ္ပမာဏံ-

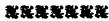
ဂီဝါဝေဋ္ဌနဋ္ဌာနကို တွေ့ရပေမည်။ ထို ခြုံထားပုံကို နိုင်ငံခြားမှလာသော ဆင်းတုတော်
 များ၏ ရုပ်ပုံကို ကြည့်ပါ။ မြန်မာပြည်၌ သင်္ကန်းရုံသောအခါ ဂီဝါဝေဋ္ဌနဋ္ဌာနကို
 တွေ့ရသော်လည်း ထို နေရာ၌ ရှည်လျားသော သင်္ကန်းကို ခေါက်ထားသောကြောင့်
 အနားပတ် နေရာနှင့် လည်ပင်းလည်း ကောင်းစွာ မထိတော့ပါ။ ထို့ကြောင့် စာဆို
 အတိုင်း သဘောပေါက်အောင် သင်္ကန်း ရန်းပုံမှ စ၍ တစ်မျိုး ပြုပြင် ကြည့်ရှု
 ပါလေ။

ဣတိပိ ဝဒန္တိ။ ။ဣတိပိဟု ဆိုသောကြောင့် မူလဝါဒမှ တစ်မျိုးဆိုအပ်သော
 ဝါဒဟု မှတ်ပါ။ ဤ ဝဒန္တိဝါဒ၌ အာဂန္တုကအလွှာကို မဆိုလို၊ ခြေသလုံးဖြင့်
 ပွတ်တိုက်ရာ အရပ်ဝယ် အနားပတ် နေရာကိုသာ ဆိုလိုသည်။ ထိုသို့ ဆိုခြင်းအား
 ဖြင့် အကျိုးထူး မရှိ၊ နဂို အနားပင် ရှိနေသောကြောင့် “ဝဒန္တိ”ဟု အဋ္ဌကထာ
 ဆိုသည်။

ဗာဟန္တိ။ ။ခေါင်ရံ နှစ်ခန်း၏ အပြင်ဘက်၌ အစွန်ဆုံးနှစ်ခန်းကို “ဗာဟန္တိ”
 ဟု ခေါ်၏။ ဗဟိ-အပြင်၌ဖြစ်သော+အန္တံ-အစွန်တည်း၊ ဗဟိအန္တံ၊ ဗဟန္တေ-အပ
 အစွန်၌၊ ဇာတံ-ဖြစ်သော အခန်းတည်း၊ ဗာဟန္တိဟု ပြု။

အထ ဝါ။ ။ဤနည်း၌ကား ခေါင်ခန်း၏ ဘေးနှစ်ဖက်၌ရှိသော (တစ်ဖက်
 နှစ်ခန်းစီအားဖြင့်) လေးခန်းကို ဝိဝဋ္ဋသို့ အစဉ်လိုက်သော အခန်းများ ဖြစ်သော
 ကြောင့် “အနုဝိဝဋ္ဋ”ဟုချည်း ခေါ်၏။ သို့ဖြစ်လျှင် အဘယ်ကို “ဗာဟန္တိ”
 ခေါ်မည်နည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ “ဗာဟန္တိ ၊ပေါ၊ ဧတံ နာမံ”ဟု မိန့်သည်။

ကောင်းသော ပမာဏရှိသော၊ (မတို မရှည် ပမာဏ ရှိသော) စိဝရံ - ကို၊
 ပါရပန္နေန-ရန်းသော ရဟန်းသည်၊ (“ရုံသော” ဟု မပေးနှင့်၊) သံဟရိတွာ-
 အညီအမျှ ဆောင်၍၊ ဝါ-ခေါက်၍၊ (“သံယရိတွာ-ခေါက်၍” ဟုလည်း ရှိလျှင်
 ကောင်း၏၊) ဗာဟာယ-လက်မောင်း၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ဌပိတာ-ထားအပ်
 ကုန်သော၊ ဥဘော-နှစ်ဖက်ကုန်သော၊ အန္တာ-အစွန်တို့သည်၊ ဗဟိမုခါ-
 ပြင်ဘက်သို့ ရှေ့ရှုကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တိဋ္ဌန္တိ-တည်ကုန်၏၊ တေသံ-ထို
 သင်္ကန်းနှစ်စတို့၏၊ (အပသို့ ရှေ့ရှုနေသော နှစ်ဖက်သော အစွန်တို့၏၊)
 နာမံ-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ အယမေဝ နယော-ဤနည်းကိုသာ၊ (ဤ အထ ဝါ
 တက်သော နည်းကိုသာ) မဟာဌကထာယံ-၌၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့
 မှတ်အပ်၏။

တိစိဝရာနုဇာနနကထာ

၃၄၆။ စိဝရေဟိ ဥပ္ပဏှိကေတိ-ကား၊ စိဝရေဟိ-သင်္ကန်းတို့သည်၊ ဥပ္ပဏှေ-
 အထက်၌ ဘဏှာရှိကုန်အောင်၊ ကတေ-ပြုအပ်ကုန်သော၊ (ဘိက္ခု အဒ္ဒသံ၌
 စပ်)၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုအပ်သော်၊ ဥက္ခိတ္တဘဏှာ-

သုပ္ပမာထံ ခေ၊ တိဋ္ဌန္တိ။ ။ မရှည်မတိုဘဲ ကောင်းသော ပမာဏရှိသော
 သင်္ကန်းကို ရန်းသောအခါ (သီဟိုများ ရန်းသကဲ့သို့ သင်္ကန်းနှစ်စကို အညီထား၍
 ရန်းပြီးလျှင် ဝဲဘက် လက်မောင်း၏ အပေါ်သို့ တင်လိုက်သောအခါ) ညီနေသော
 ဘေးအစွန် နှစ်ခုတို့သည် လက်မောင်း၏ အပြင်ဘက်သို့ ရှေ့ရှုလျက် တည်နေကုန်၏၊
 ထို နှစ်စွန်းအရပ်ကို “ဗာဟန္တ” ဟု ခေါ်သည်၊ ဗာဟုနော-လက်မောင်း၏+အန္တ-
 အစွန်(ပြင်ဘက်)တည်း၊ ဗာဟန္တံ၊ ဗာဟန္တေ+ဇာတံ ဗာဟန္တံဟု ပြုပါ၊ ဤနည်း၌
 ဘေးအနားပတ် နှစ်ခုကို ဗာဟန္တဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။

ဥပ္ပဏှိကေ။ ။ ဥအတွက် ဥက္ခိတ္တ အနက်ကို ယူ၍ “ဥက္ခိတ္တံ + ဘဏှံ
 ဥပ္ပဏှံ-မြောက်ရီအပ်သော ဘဏှာ၊ ဥပ္ပဏှံ+ယေသန္တိ ဥပ္ပဏှိကာ” ဟု ပြုစေလို၍

အထက်၌ မြောက်ချီအပ်သော ဘဏ္ဍာရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ-ကုန်၏။ ဧဝံ-
 ဤ အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (အထက်၌ ဘဏ္ဍာ ရှိကုန်လောက်အောင်သော
 အခြင်းအရာအားဖြင့်) ကတေ- ပြုအပ်ကုန်သော၊ ဥက္ခိတ္တဘဏ္ဍိကဘာဝံ-
 အထက်၌ မြောက်ချီအပ်သော ဘဏ္ဍာရှိသူတို့၏ အဖြစ်သို့၊ အာပါဒိတေ-
 ရောက်စေအပ်ကုန်သော၊ (ဘိက္ခု အဒ္ဒသ၊) ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ **စီဝရ**
ဘိသိန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ ဒုတ္တိဏိ-နှစ်ထည် သုံးထည်တို့ကို၊ (“**ဒုတ္တိဏိ**” ဟု သမာသ်
 ရှိစေ) ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ကတွာ-၍၊ ဘိသိသဇ္ဇေပန-ဘုံလျှိုအသွင်
 အားဖြင့်၊ (ဘုံလျှို ပုံသဏ္ဍာန်အားဖြင့်) သံဟရိတစီဝရာနိ-ထပ်အပ်သော
 သင်္ကန်းတို့ကို၊ **ဘိသိတိ**-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာနိ-မိန့်တော်မူအပ်ကုန်ပြီး၊ တေ ဘိက္ခု-
 ထို ရဟန်းတို့သည်၊ ဒက္ခိဏဂိရိတော-ဒက္ခိဏဂိရိဇေယျဒေဝီ၊ ဘဂဝါ-သည်၊
 လဟံ-လျှင်စွာ၊ ပဋိနိဝတ္တိဿတိ-ပြန်နစ်တော်မူလိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊
 တတ္ထ-ထိုဒက္ခိဏဂိရိဇေယျဒေဝီ၊ ဂစ္ဆန္တော-ကုန်လတ်သော်၊ (သွားတုန်းက)၊ ဧဝံ
 ဝတ္ထုသ္မိ-ဧဝံက၏ ဝတ္ထု၌၊ လဒ္ဒစီဝရာနိ-ရအပ်ပြီးသော သင်္ကန်းတို့ကို၊
 ဌပေတွာ-ထားခဲ့၍၊ အဂမံသု ကိရ-သွေးကြကုန်သတတ်၊ ဣဒါနိ ပန-ယခု
 အခါ၌ကား၊ (ဝေသာလီမြို့သို့ ကြွရာ ယခုအခါ၌ကား)၊ စိရေန-ကြာမြင့်မှ၊
 အာဂမိဿတိ-ပြန်လာတော်မူလိမ့်မည်၊ ဣတိ-သို့၊ မညမာနာ-မှတ်ထင်ကုန်
 သည်၊ (ဟုတွာ၊ ဧဝံကဝတ္ထုသ္မိ၊ လဒ္ဒစီဝရာနိ- တို့ကို)၊ အာဒါယ- ယူ၍၊
 ပက္ကမိံသု ကိရ-ဖဲသွားကြကုန်သတတ်။

“ဥပ္ပဏှော ကတေ ဟု ဖွင့်သည်။ ဥပ္ပဏှော၌လည်း ကြိယာဝိသေသန ကြံစေလို၍
“ယထာ ၊ပေ၊ ကတေ” ဟု ဖွင့်၏။ **“ဥက္ခိတ္တဘဏ္ဍိကဘာဝံ အာပါဒိတေ”** ကား
 အဓိပ္ပာယ်ထွက်တည်း။

ယောဇနာ၌ကား **“အာပါဒိတေ”**ကို ကြည့်၍ ဥက္ခိတ္တိတာ ကို ပုဒ်ရင်းဟု
 ယူပြီးလျှင် **“ဥက္ခိတ္တံ+ဘဏ္ဍံ ဥပ္ပဏှံ၊ ဥပ္ပဏှဘာဝံ + ဣတာ (အာပါဒိတာ)တိ**
ဥပ္ပဏှိတာ” ဟု ကြံလေသည်။ သဒ္ဒတ္ထကို ဦးစွာ ဖွင့်ပြီးမှ အဓိပ္ပာယ်ထွက်ကို နောက်မှ
 ဖွင့်ရိုးတည်း။ ထို့ကြောင့် **“အာပါဒိတေ”**ကို ကြည့်၍ **“ဥပ္ပဏှဘာဝံ+ဣတာ”** ဟု
 သဒ္ဒတ္ထ ကြံခြင်းကို စဉ်းစားပါ။ **“ဣတာ”**၌ ကာရိတ် မပါ။ **“အာပါဒိတာ”**၌
 ကာရိတ် ပါသည်။ ယခု စာအုပ်များ၌ **“ဥပ္ပဏှိတာ”** ဟုလည်း မရှိ၊ **“ဥပ္ပဏှိကာ”** ဟုသာ
 ရှိသည်။

အန္တရဋ္ဌကာသုတိ - ကား၊ မာဃဿ စ - တပို့တွဲလ၏လည်းကောင်း၊ ဖဂ္ဂဏဿ စ-တပေါင်းလ၏လည်းကောင်း၊ အန္တရာ-အကြား၌၊ အဋ္ဌသု-ရှစ်ရက်တို့၌၊ [တစ်နည်း၊ အဋ္ဌကာသု-အဋ္ဌကရက်တို့၌၊ **“နိသီဒိ-နေတော်မူပြီ”** ဟု၊ ပါဠိတော်၌ စပ်၊] **န ဘဂဝန္တံ သီတံ အဟောသီတိ**-ကား၊ ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရား၏၊ (ကိုယ်တော်၌) သီတံ-အအေးသည်၊ နာဟောသိ-မဖြစ်၊ **ဧတဒဟောသိ ပပေ၊ ကုလပုတ္တာတိ**-ကား၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အဇ္ဈောကာသေ-လွင်တီးခေါင်၌၊ အနိသီဒိတွာ-နေတော်မူဘဲ၊ ဧတမတ္ထံ-ဤအကြောင်းအရာကို၊ န ဇာနာတိ-သိတော်မမူသည်ကား၊ န-မဟုတ်၊ (ဇာနာတိ ဧဝ-သိတော်မူသည်သာ) ပန-ထိုသို့ပင် သိတော်မူပါသော်လည်း၊ မဟာဇနသညာပနတ္ထံ-များစွာသော လူအပေါင်းကို နားလည်စေခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဧဝံ - သို့၊ (လွင်တီးခေါင်ဝယ် နေတော်မူ၍ စမ်းသပ်မှုကို) အကာသိ - ပြုတော်မူပြီ၊ **သီတာလုကာတိ**-ကား၊ သီတပကတိကာ-ချမ်းခြင်းသဘော ရှိကုန်၏၊ (အချမ်းများကုန်၏၊ ချမ်းတတ်ကုန်၏-ဟူလို) ယေ-အကြင် အမျိုးသားတို့သည်၊ ပကတိယာဝ-ပင်ကိုအားဖြင့်ပင်၊ သီတေန-အချမ်းကြောင့်၊ ကိလမန္တိ-ပင်ပန်းကြကုန်၏၊ [**“တေ-တို့သည်၊ သီတာလုကာ-တို့မည်၏”** ဟု ထည့်စပ်။]

အန္တရဋ္ဌကာသု။ ။အန္တရာကို“တပို့တွဲလ, တပေါင်းလတို့၏ အကြား”ဟုလည်းကောင်း, အဋ္ဌကာသုကို အဋ္ဌသုဟုလည်းကောင်း (ယောဇနာ၌ **“အဋ္ဌပုမာဏာသု”** ဟုလည်းကောင်း)ဖွင့်၏။ ထို အဖွင့်အတိုင်း (တပို့တွဲလပြည့်လျှင် မဇ္ဈိမဒေသ အခေါ်အတိုင်း လကုန်တော့ရကား) တပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၄-ရက်နှင့် တပေါင်းလဆန်း ၄-ရက်ကို **“အန္တရဋ္ဌကာရက်”** ဟု ခေါ်စမှတ် ပြုကြသည်။ [ထို အခေါ်အဝေါ်သည်ပင် မြန်မာအခေါ်သာ ဖြစ်နိုင်တော့သည်၊ မဇ္ဈိမဒေသအခေါ်ကား မဖြစ်နိုင်တော့။]

စဉ်းစားဖွယ်။ ။ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ထို ရှစ်ရက်၏ ရှစ်ညပတ်လုံး အအေးကို စမ်းသပ်တော်မူပါသလော?၊ ပါဠိတော် ဆိုပုံမှာ တစ်ည၌မျှသာ စမ်းသတ်တော်မူသည်ဟု ထင်စရာ ရှိပါသည်။ ဥရုဝေလကဿပကထာ၌လည်း ဤ အန္တရဋ္ဌကာကို တွေ့ခဲ့ရ၏။ ထို၌ ဤရက် ဖြစ်ဖို့ရန် ခဲယဉ်း၏။ ဘာကြောင့်နည်း?၊ ဘုရားရှင်သည် ဝါကျွတ်တော်မူစကပင် ထို ဥရုဝေဠတောသို့ ကြွတော်မူသောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဤ အန္တရဋ္ဌကာ အဓိပ္ပာယ်ကို တစ်မျိုး စဉ်းစားသင့်မည် ထင်ပါသည်။

ထောမနိဓိ။ ။ရှစ်ခုအနက်ဟော သင်္ချာကို အသဓာတ်+ကန်ပစ္စည်း+တုဋ်လာ၍ **“အသုကန်”** ဟု ရှိ၏။ ပါဠိ၌ **“အဋ္ဌ”** ဟု ဖြစ်၏။ အဋ္ဌကလည်း **“အသုက”** မှ လာသော ပါဠိပင်တည်း။ **“အသန္တိ ပိတရော ဧတ္တာတိ အသုကာ = ပိတုနတ်တို့**

ဒီဂုဏ် သင်္ဘောဋီန္ဒြိယ-ကား၊ ဒုပဋ္ဌ-နှစ်ထပ် နှစ်လွှာရှိသော၊ သင်္ဘောဋီ-
 သင်္ကန်းကြီးကိုလည်းကောင်း၊ ကေစွိယန္တိ-ကား၊ ကေပဋ္ဌ-တစ်ထပ် တစ်လွှာ
 ရှိသော၊ (“ဥတ္တရာသင်္ဂ-ကိုလည်းကောင်း၊ အန္တရဝါသင်္ဂ-ကိုလည်းကောင်း၊
 အနုဇာနာမိ” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) ဣတိ- ဤသို့လျှင်၊ ဘဂဝါ- သည်၊
 (အနုဇာနာမိ၌ စပ်၊) အတ္တနာ-ကိုယ်တော်တိုင်၊ စတူဟိ-လေးထည်ကုန်သော၊
 စီဝရေဟိ-သင်္ကန်းတို့ဖြင့်၊ ယာပေတိ-မျှတတော်မူ၏၊ အမှာကံ ပန-ငါတို့အား
 ကား၊ တိစီဝရံ-သုံးထည်သော သင်္ကန်းကို၊ အနုဇာနာတိ-၏၊ ဣတိ ဝစနဿ-
 ဤသို့ ပြောဆိုခြင်း၏၊ ဩကာသံ-အခွင့်ကို၊ ဥပစန္ဒိတု-ဖြတ်ခြင်းငှာ၊ ဒီဂုဏ်-
 နှစ်ထပ် နှစ်လွှာရှိသော၊ သင်္ဘောဋီ-ကို၊ အနုဇာနာတိ-၏၊ ကေစွိကေ-တစ်ထပ်
 တစ်လွှာ ရှိကုန်သော၊ ဣတရေ-သင်္ကန်းကြီးမှ တစ်ပါးသော ကေသီ၊ သင်းပိုင်
 တို့ကို၊ (အနုဇာနာတိ၊) ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧဝံ-ဤသို့ ခွင့်ပြုတော်မူလတ်သော်၊
 (နှစ်ထပ် နှစ်လွှာရှိသော သင်္ကန်းကြီးကို ခွင့်ပြု၍ တစ်ထပ် တစ်လွှာရှိသော
 ကေသီ၊ သင်းပိုင်ကို ခွင့်ပြုတော်မူလတ်သော်၊) နေသံ-ထို ရဟန်းတို့ဖို့၊
 စတ္တာရိ-လေးထည်သော သင်္ကန်းတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ-ဖြစ်ကုန်လိမ့်မည်၊
 ဣတိ-ဤကား အကျိုးတည်း။

စားသောက်ရာ တိထိ (နေ့ရက်)တို့” ဟု ဝိဂ္ဂဟ ပြု၏။ “အသကာ တု သမာချာတာ၊
 သတ္တမာဒိ ဒိနတြယံ=သတ္တမ၊ အဋ္ဌမ၊ နဝမ တိထိ သုံးရက်ကို အဋ္ဌကာဟု ခေါ်သည်”
 ဟု ဆို၏။ ထို့ပြင် ပြာသို၊ တပို့တွဲ၊ တပေါင်းလတို့၏ အကြားရက် တစ်ရက်ရက်
 ကို၊ သို့မဟုတ် နှစ်ရက်လောက်ကို “အန္တရဋ္ဌကာ” ခေါ်လေသလားဟု စဉ်းစားမိ
 ပါသည်။

ကေစွိယံ။ ။ “ကေသဒ္ဓါနောင် သုတ္တံ၌ အစွပစွည်း သက်၍ ကေစွ ပြီးသည်”
 ဟု ယောနော ဆို၏။ ထို့နောက် “ကေ+ယဿ အတ္ထိတိ ကေစွိကံ” ဟု ဖြစ်၍၊ က
 ကို ယ ပြုလျှင် “ကေစွိယံ” ဟု ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ကေပဋ္ဌ” ဟု ဖွင့်သည်။
 [ဒီဂုဏ်ကို ထောက်၍ သင်္ကန်းကြီးကို “ဒီဂုဏ်” ဟု ခေါ်ကြ၏။ ကေစွိယံပုဒ်ကို
 ထောက်၍ သင်္ကန်းကြီးကဲ့သို့ နှစ်ထပ် နှစ်လွှာ မရှိဘဲ တစ်ထပ် တစ်လွှာသာ
 ရှိသော သင်္ကန်းကို “ကေစွိ” ဟုလည်းကောင်း၊ “ကေသံ ဥတ္တရာသင်္ဂ” ကို ထောက်၍
 “ကေသီ = ကေသီ” ဟုလည်းကောင်း ခေါ်ကြသည်။

အတိရေကစီဝရာဒိကထာ

၃၄၈။ အဂ္ဂဋ္ဌ အစ္ဆုပေယျန္တိ- ကား၊ ဆိဒ္ဓတ္ထာနေ- ပေါက်သော အရပ်၌၊ ပိလောတိကဓဏ္ဍ-အဝတ်ပိုင်းကို၊ လဂ္ဂါပေယျ-ငြိကပ်စေရပါမူကား၊ ဝါ- ဖာရပါမူကား၊ (“ယန္တုန-ကောင်းလေစွ” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်)၊ အဟာတ ကပ္ပာနန္တိ-ကား၊ ဧကဝါရ်-တစ်ကြိမ်၊ ဓောတာနံ-ဖွပ်လျှော်အပ်ပြီးကုန်သော၊ (ဒုဿာနံ၌ စပ်)၊ [ကပ္ပ သဒ္ဓါ အတူအနက်ဟောတည်း၊ “တစ်ကြိမ်သာ ဖွပ်လျှော်ရသေးသဖြင့် အဟာတဟု ခေါ်အပ်သော အသစ်စက်စက်နှင့်တူသော အဝတ်များ” ဟူလို]၊ ဥတုဒ္ဓဇ္ဇာနန္တိ-ကား၊ ဥတုတော ဒီဃကာလတော- ရှည်စွာသော ကာလမှ၊ ဥဒ္ဓဇ္ဇာနံ-ထုတ်ဆောင်အပ်ကုန်သော၊ ဟတဝတ္ထကာနံ- ထုရိုက်ဖွပ်လျှော်အပ်သော အဝတ်တို့၏၊ ပိလောတိကာနံ-အဝတ်ဟောင်းတို့၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ပါပဏီကောတိ-ကား၊ အန္တ ရာပဏတော-အိမ်ဈေး မှ၊ ပတိတပိလောတိကစီဝရေ- ကျရစ်သော အဝတ်ပိုင်းဖြစ်သော သင်္ကန်း၌။

အဂ္ဂဋ္ဌ အစ္ဆုပေယျံ။ ။ “အဂ္ဂဋ္ဌ” သဒ္ဓါသည် အဝတ်ကို ဖာထေးဖို့ရန် “အဝတ်စ အဝတ်ပိုင်း” ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် “ပိလောတိကဓဏ္ဍ” ဟု ဖွင့် သည်။ ဆပ ဓာတ်သည် “ထိခြင်း” အနက်ကို ဟောသော်လည်း အာ ဥပသာရ ကြောင့် လဂ္ဂါပန (ငြိကပ်စေခြင်း၊ ငြိကပ်အောင် ဖာထေးခြင်း) အနက်ကို ဟော၏။ “လဂ္ဂါပေယျံ” ဟု ဖွင့်သည်။

ယောဓနာ။ ။ ယောဓနာ၌ကား “အန္တိ ဥပေယျံ” ဟု ပုဒ်ခွဲ၍ “မျက်လုံး” အနက်ဟော “အန္တိ” သဒ္ဓါဟု ကြံပြီးလျှင် “အန္တိ ဝိယာတိ အန္တိ (မျက်လုံးနှင့် တူသော အပေါက်) ဥပဂန္တုဗ္ဗန္တိ ဥပေယျံ၊ အန္တိသ္မိ-အပေါက်၌+ဥပေယျံ-ကပ်ရောက် ထိုက်သော အဝတ်စတည်း။ အစ္ဆုပေယျံ” ဟု ဆို၏။ “ယန္တုနာဟံ အဂ္ဂဋ္ဌ အစ္ဆုပေယျံ” ဟူသော အာချာတ်ကြိယာကို ကိတ်ပုဒ် ကြံမှုမှ စ၍ စဉ်းစားကြပါလေ။

ဥတုဒ္ဓဇ္ဇာနံ။ ။ ဥတုတော ကို “ဒီဃကာလတော” ဟု ဖွင့်သည်။ နောက်၌ မိုးကာလမှ တစ်ပါးသော ကာလကို “ဥတုကာလ” ဟု ဖွင့်လိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် “ဥတုဒ္ဓဇ္ဇာနံ-ဥတုများစွာ ရှည်ကြာသော ကာလမှ ထုတ်ဆောင်အပ်ကုန်သော” ဟု ဆရာတို့ အနက်ပေးကြသည်။ ရှေးနိဿယ၌ကား “ရှည်ကြာသော ကာလ၌ ထားအပ် ကုန်သော” ဟု အနက်ပေး၏။ ဆိုလိုရင်းမှာ ရှည်ကြာသော ကာလက ရက်ကန်းစင်မှ ဖြစ်စေ၊ သေတ္တာ စသည်မှ ဖြစ်စေ ထုတ်ယူ၍ အသုံးပြုသည်မှာ ကြာမြင့်လှပြီဖြစ်၍ ဟောင်းနွမ်းနေသော အဝတ်များ-ဟူလို။

ဥဿာဟော ကရုဏီယောတိ-ကား၊ ပရိယေသနာ-ရှာခြင်းကို၊ (ရှာခြင်းအားဖြင့် အားထုတ်မှုကို) ကာတဗ္ဗာ-ပြုထိုက်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ အိမ်ဈေးမှ ကျရစ်သော အဝတ်ပိုင်းမှ ဖြစ်သော သင်္ကန်း၌၊ ပရိစ္ဆေဒေါ-အပိုင်းအခြားသည်၊ (အထပ်ပေါင်း မည်၍မည်မျှဟု အပိုင်းအခြားသည်၊) နတ္ထိ၊ ပဋ္ဌသတမ္ဗိ-အထပ်အလွှာ တစ်ရာသည်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ [ရသမျှကို စပ်ဖာ၍ ချုပ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် အထပ်တစ်ရာ ရှိသော်လည်း အပ်ပါ၏-ဟူလို၊] သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော၊ ဣဒံ- ဤ “ဒိဂုဏံ သင်္ဘာဋီ” စသော စကားကို၊ သာဒိယန္တဿ-သာယာသော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ)၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

အဂ္ဂဋံ တုန္နံ ဧတ္ထ-၌၊ ဥဒ္ဒရိတွာ-ဆွေးမြေ့သော အရပ်ကို ထုတ်ဖယ်၍၊ အလ္လိယာပနဓဏ္ဍံ-ငြိကပ်စေအပ်သော အဝတ်ပိုင်းဟူသော၊ **အဂ္ဂဋံ**-အဖာကို၊ (အနုဇာနာမိ) သုတ္တေန-ချည်ဖြင့်၊ သံသိဗ္ဗိတံ-ဆက်စပ်၍ ချုပ်အပ်သော၊ **တုန္နံ**-အပ်ချုပ်မှုကို၊ (အနုဇာနာမိ)၊ ဝဋ္ဋေတွာ-လုံး၍၊ ကရဏံ-ပြုလုပ်ခြင်း ဟူသော၊ (ချုပ်ခြင်းဟူသော)၊ **ဩဝဋ္ဋိကံ**-လုံး၍ ချုပ်ခြင်းကို၊ (အနုဇာနာမိ)၊ မုဒ္ဒိကာ- တလုပ်မြောင်း ချုပ်ခြင်းကို၊ **ကဏ္ဍုသကံ** - ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ၏။

သဗ္ဗမိဒံ ။ပေ၊ ဝုတ္တံ။ ။ပါဠိတော်၌ “ဒိဂုဏံ သင်္ဘာဋီ” စသည်ဖြင့် မိန့်ဆိုအပ် သော စကားအားလုံးကို “သဗ္ဗမိဒံ” ဟု ဆိုသည်။ ဤပါဠိတော်၌ ဆိုအပ်သော သင်္ကန်း များကား ပံသုကူ မကောက်ဘဲ ခုတင်လည်း မဆောင်ဘဲ သင်္ကန်းအားလုံးကို သာယာ သော ရဟန်းအတွက်တည်း၊ ပံသုကူခုတင် ဆောင်သော ဈေးပေါက်စသည်၌ ကျန်ရစ် သော အဝတ်များကို ချုပ်စပ်၍ သုံးစွဲသော ရဟန်းမှာ “ဒိဂုဏံ သင်္ဘာဋီ” စသော စည်းကမ်းသို့ လိုက်ဖွယ်မလို၊ အထပ်အလွှာ များစွာဖြစ်သော်လည်း အပ်ပါ၏-ဟူလို။

အဂ္ဂဋံ တုန္နံ ။ ဆွေးမြေ့နေသော အရပ်ကို ထုတ်ပစ်၍ အဝတ်စ အပိုင်းကို ထပ်၍ ချုပ်ခြင်းကို “အဂ္ဂဋံ (ဖာခြင်း)” ဟု ခေါ်သည်။ အစ နှစ်စကို ဆက်ရုံသာ ဆက်၍ အပ်ဖြင့် ချုပ်ခြင်းကို “တုန္နံ (အပ်ဖြင့် ချုပ်ခြင်း)” ဟု ခေါ်သည်။

ဩဝဋ္ဋိကံ ကဏ္ဍုသကံ ။ စုတ်သွားသော အဝတ်စ နှစ်စကို ဆက်စပ်ရုံမျှ မကဘဲ လုံး၍ ပေါင်း၍ ချုပ်ခြင်းကို “ဩဝဋ္ဋိကံ” ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။ စုတ်နေသော အဝတ်စ နှစ်စကို စပ်၍ ချုပ်ခြင်းငှာလည်း မဖြစ်၊ ထပ်၍ လုံး၍ ချုပ်ခြင်းငှာလည်း မဖြစ်၊ ထို့ကြောင့် အဝတ်စတစ်ခု ပိုး၍ ချုပ်ခြင်းကို “ကဏ္ဍုသကံ မုဒ္ဒိကံ” ဟု ခေါ်၏။ ရှေးက “တလုပ်မြောင်းအုပ်ခြင်း” ဟု ခေါ်ကြသည်။

ဒဋ္ဌိကမ္မန္တိ-ကား၊ အနုဒ္ဒရိတွာဝ-ထုတ်မပစ်မူ၍သာ၊ ဥပဿယံ-ကပ်၍ မှီအပ်သော အပေါ်ထပ်ကို၊ ကတွာ- ၍၊ အလ္လိယာပနက်- ငြိကပ်စေအပ်သော၊ ဝတ္ထခဏ္ဍံ-အဝတ်ပိုင်းကို၊ (အနုဇာနာမိ)။

၃၄၉-၃၅၁။ ဝိသာခါဝတ္ထု-ဝိသာခါ၏ ဝတ္ထုသည်၊ ဥတ္တာနတ္ထံ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အနက်ရှိ၏၊ တတော-ထို ဝိသာခါ၏ဝတ္ထုမှ၊ ပရံ-နောက်ဖြစ်သော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ဝိနိစ္ဆိတမေဝ-ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသည်သာ၊ **သောဝဂ္ဂိကန္တိ**-ကား၊ သဂ္ဂုပ္ပတ္တဟေတုကံ-နတ်ပြည်သို့ ရောက်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော၊ (ဒါနံ၌ စပ်)၊ တေနေဝ-ကြောင့်ပင်၊ သောဝဂ္ဂိကန္တိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝါ)၊ အာဟ-ပြီ၊ သောက်-သောကကို၊ အပနေတိ-ပယ်ရှားတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သောကနုဒံ-မည်၏၊ [ငြိကာ၌ “**သောက် နုဒေတိ**” ဟု ရှိသည်၊] **အနာမယာတိ**-ကား၊ အရောဂါ-ရောဂါ မရှိသည်၊ သဂ္ဂမိ ကာယမီတိ-ကား၊ သဂ္ဂေါပပနာ-နတ်ပြည်သို့ ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ “**ပမောဒတိ**” ၌ စပ်) [ဤ “**သဂ္ဂေါပပနာ**” ကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သာတည်း။]

ဒဋ္ဌိကမ္မံ။ ။အလွန်ကြီး မဆွေးမြေ့သောကြောင့် အဝတ်ဟောင်း၏ အပိုင်းအစကို ထုတ်မပစ်တော့ဘဲ အပေါ်ထပ်ပေး၍ ဖာထေးခြင်းကို “**ဒဋ္ဌိကမ္မ (ခိုင်မြဲအောင် ပြုခြင်း)**” ဟု ဆိုသည်။

သောဝဂ္ဂိကံ။ ။ “**သု+အဂ္ဂံ**” ကို သန္နိစပ်လျှင် “**သဂ္ဂံ**” ဟုလည်းကောင်း၊ ဝလာလျှင် “**သုဝဂ္ဂံ**” ဟုလည်းကောင်း ဖြစ်၏၊ လွန်စွာ ကောင်းမြတ်သော ရူပ၊ သဒ္ဒ စသည်ရှိရာ နတ်ပြည်ဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ “**သုဂ္ဂု+အဂ္ဂါ (ရူပါဒယော) ယတ္ထာတိ သဂ္ဂေါ (သုဝဂ္ဂေါ)**” ဟု ပြု၊ “**သုဝဂ္ဂံ-လွန်စွာ ကောင်းမြတ်သော ရူပ၊ သဒ္ဒ စသည်ရှိရာ နတ်ပြည်ကို+အရဟတိတိ သောဝဂ္ဂိကံ (ဒါနံ)**” ဟု သီလက္ခန် အဋ္ဌကထာ ပြုသည်၊ ထို့ကြောင့် “**သဂ္ဂုပ္ပတ္တဟေတုကံ**” သည် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း၊ ထို့နောက် “**တေနာဟ သောဝဂ္ဂိကန္တိ**” ဟု ရှိသည်ကား ပါဠိပျက်တည်း။

အမှာ။ ။ဤ “**သောဝဂ္ဂိကန္တိ**” မှ စ၍ “**ဂဟိတပိဿာသော ရဟတိ**” တိုင်အောင် သီဟိုဠ်မှ စာအုပ်များ၌ မပါဟု ဆို၏၊ မပါခြင်းသာ ကောင်း၏၊ စာနေပုံလည်း မကောင်း၊ ဝိသာသဂ္ဂါဟ အဖွင့်လည်း ဒုတိယပါရာဇိက၌ ယခုထက် ရှင်းလင်းစွာ အကျယ်ပါပြီ ဖြစ်သည်၊ အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း ထိုနေရာ၌ ရေးခဲ့ပြီ၊ ထို့ကြောင့် ဤနေရာ၌ အကျယ် မရေးတော့။

၃၅၃။ ပုထုဇ္ဇနာ ကာမေသု ဝီတရာဂါတိ - ကား၊ ဈာနလာဘိနော-
ဈာန်ရခြင်း ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)။

၃၅၆။ သန္တိဇ္ဈာတိ-ကား၊ ဒိဋ္ဌမတ္တကမိတ္တော-မြင်အပ်ဖူးကာမျှဖြစ်သော
မိတ်ဆွေသည်၊(ဟောတိ၌စပ်)၊ သန္တုဇ္ဈာတိ-ကား၊ ဧကသမ္ဘောဂေါ-အတူတကွ
သုံးဆောင်ခြင်းရှိသော၊ ဒဋ္ဌမိတ္တော-ခိုင်မြဲသော မိတ်ဆွေသည်၊ (ဟောတိ)၊
အာလပိတောတိ-ကား၊ မမ-၏၊ သန္တကံ-ဥစ္စာကို၊ (ဂဏှာဟိ၌ စပ်)၊ ယံ-
အကြင် ဥစ္စာကို၊ (ဂဏှိတုံ-ယူခြင်းငှာ)၊ ဣစ္ဆေယျာသိ-အလိုရှိ၏၊ တံ-ထို
ဥစ္စာကို၊ ဂဏှာဟိ-ယူပါလော၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တော-ပြောဆိုအပ်ဖူးသည်၊
(ဟောတိ)၊ တီသု-သုံးပါးကုန်သော၊ ဧတေသု-ဤ အင်္ဂါတို့တွင်၊ အညတရ
နာမေန-တစ်ပါးပါးသော နာမည်နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ ဇီဝတိ-ဇီဝတိဟူသော
အင်္ဂါလည်းကောင်း၊ ဂဟိတေ အတ္တမနော ဟောတီတိ-ဟူသော အင်္ဂါလည်း
ကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမေဟိ-ဤ အင်္ဂါတို့နှင့်၊ (သမန္နာဂတဿ-ပြည့်စုံသော
ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ-သည်)၊ ဂဟိတဝိဿာသော-ယူအပ်သော ဝိဿာသသည်၊
(ဝိဿာသဂ္ဂါဟသည်)၊ ရဟတိ-ရောက်၏၊ (အထမြောက်၏)။

ပစ္စိမဝိကပ္ပနုပဂစိဝရာဒိကထာ

၃၅၉။ ပံသုကူလကတောတိ-ကား၊ ကတပံသုကူလော-ပြုအပ်ပြီးသော
ပံသုကူအဖြစ်ရှိသော အဝတ်သည်၊ (ပံသုကူအဖြစ်ကို ပြုပြီးသော အဝတ်သည်)၊
ဂရုကော ဟောတီတိ-ကား၊ ဇိဏ္ဏဇိဏ္ဏဌာနေ-ဆွေးမြေ့ရာ ဆွေးမြေ့ရာ အရပ်၌၊
အဂ္ဂဌာရောပနေန- အဖာကို တင်ခြင်းကြောင့်၊ ဂရုကော- လေးနေသည်၊
ဟောတိ၊ [ကတံ+ပံသုကူလံ ယဿာတိ ပံသုကူလကတော၊ ပဇ္ဇောကို ငဲ့၍
ပုလ္လိင်ထားသည်၊ *ပံသုကူလံ*၌ ဘာဝပ္ပဓာန၊ ဘာဝလောပကြံ] သုတ္တလူစံ
ကာတုန္တိ-ကား၊ သုတ္တေနေဝ-ချည်ဖြင့်သာ၊ (ဝေဖြင့် အဝတ်ပိုင်းကို ကန့်)၊
အဂ္ဂဋ္ဌ-အဖာကို၊ (အဖာဖြစ်အောင်)၊ ကာတုံ-ငှာ၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်)၊ ဣတိ
အတ္ထော၊ ဝိကတ္ထော ဟောတီတိ-ကား၊ သုတ္တံ-ချည်ကို၊ အဋ္ဌိတွာ အဋ္ဌိတွာ-
ဆွဲ၍ ဆွဲ၍၊ သိပ္ပန္နာနံ-ချုပ်သော ရဟန်းတို့၏၊ ဧကော-တစ်ဖက်သော၊
သံဃာဋီကောဏော-သင်္ကန်း အထောင့်သည်၊ ဒီဃော-ရှည်နေသည်၊ ဟောတိ၊
ဝိကတ္ထံ ဥဒ္ဓရိတုန္တိ-ကား၊ ဒီဃကောဏံ-ရှည်သော အထောင့်ကို၊ ဆိန္နိတုံ-

ဖြတ်ခြင်းငှာ(အနုဇာနာမိ)၊ ဩကိရိယန္တိတိ-ကား၊ ဆိန္ဒကောဏတော-ဖြတ်အပ်
 သော အထောင့်မှ၊ (သုတ္တာ-ချည်တို့သည်)၊ ဂဠန္တိ-လျှောကျကုန်၏၊ (တွဲကျ
 နေကုန်၏)၊ **အနုဝါတံ ပရိဘဏ္ဍန္တိ**-ကား၊ အနုဝါတဉ္စေ-အလျား အနားပတ်
 ကိုလည်းကောင်း၊ ပရိဘဏ္ဍန္တိ-အနံ အနားပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ (အာရောပေတုံ
 အနုဇာနာမိ၌ စပ်)၊ **ပတ္တာလုဇ္ဈန္တိ**တိ- ကား၊ မဟန္တေသု- ကြီးကုန်သော၊
 ပတ္တမုခေသု-အနားပတ်၏ အဖျားတို့၌၊ ဒိန္နာနိ-ပေးအပ်ကုန်သော၊ သုတ္တာနိ-
 ချည်တို့သည်၊ ဂဠန္တိ-လျှောကျကုန်၏၊ တတော-ထိုသို့ လျှောကျခြင်းကြောင့်၊
 ပတ္တာ- အနားပတ်တို့သည်၊ လုဇ္ဈန္တိ- ပျက်စီးကုန်၏၊ [**“ပျက်စီး”** ဟူသည်
“အနားပတ်တွေ တွန့်၍နေခြင်း”တည်း၊ ထို့ကြောင့် ယောဇော၌ **“လုဇ္ဈန္တိတိ
 ဝလိံ ဂဏ္ဍန္တိ”** ဟု ဆိုသည်၊] **အဋ္ဌပဒကံ ကာတန္တိ**-ကား၊ အဋ္ဌပဒကစ္ဆိန္ဒေန-
 ရှစ်ကွက်ကျားသဏ္ဍာန်ရှိသော ချုပ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ပတ္တမုခံ- အနားပတ်၏
 အဖျားကို၊ သိဗ္ဗိတံ-ချုပ်ခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်။)

၃၆၀။ အနာမိကမ္ပိ အာရောပေတန္တိ-ကား၊ အာဂန္တုကပတ္တမ္ပိ-အာဂန္တုက
 အလွှာကိုလည်း၊ ဒါတံ-ပေးခြင်းငှာ(အနုဇာနာမိ၌စပ်)၊ ပန-ဆက်၊ ဣဒံ-ဤ
 အာဂန္တုကအလွှာကို၊ အပ္ပဟောနကေ - မလောက်သော သင်္ကန်း၌၊
 အာရောပေတဗ္ဗံ-တင်ရာ၏၊ (စီဝရ်-သည်)၊ သစေ ပဟောတိ-အကယ်၍
 လောက်အံ့၊ (စံသတိ)၊ အာဂန္တုကပတ္တံ - သည်၊ န ဝဇ္ဇတိ - မအပ်၊
 ဆိန္ဒိတဗ္ဗမေဝ-ဖြတ်ရာသည်သာ၊ (ဖြတ်ရမည်သာ။)

အဋ္ဌပဒကံ ကာတံ။ ။ရှစ်ကွက်ကျား ရေးသားထားသော ပျဉ်ချပ်ပုံသဏ္ဍာန်
 ကဲ့သို့ အနားပတ်၏ အဦးအစ အဖျားကို ချုပ်ဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူသည်၊ အဋ္ဌ+ပဒါနိ
 (အဖို့အစတို့သည်) ယတ္တာတိ အဋ္ဌပဒကံ-ရှစ်ကွက်ကျား ချရာ ပျဉ်ချပ်၊ ထို ပျဉ်ချပ်၌
 ကျားကွက်ရေးသောအခါ အကွက်ထင်နေသကဲ့သို့ အနားပတ်အလွှာ၏ အဦးအစ၌
 လည်း ချည်ကလေးတွေ လျှောကျ မသွားအောင် ရှစ်ကွက်ကျားသဏ္ဍာန် ချုပ်စပ်ခြင်း
 ကို **“အဋ္ဌပဒကံ”** ဟု ဆိုသည်၊ **“အဋ္ဌပဒကစ္ဆိန္ဒေန”** နေရာဝယ် **“အဋ္ဌပဒကစ္ဆိန္ဒေန”**
 ဟုလည်း ရှိ၏၊ **“ရှစ်ကွက်ကျား ပျဉ်ချပ်သဏ္ဍာန်အားဖြင့် ချုပ်ခြင်း”** ဟုလို၊ [အဋ္ဌပဒ
 ကစ္ဆိန္ဒေန ပတ္တမုခံ သိဗ္ဗိတန္တိ အဋ္ဌပဒလေခါကာရေန ပတ္တမုခေ တတ္ထ တတ္ထ ဂစ္ဆံ
 (ထိုထိုနေရာ၌ ကျားကွက်ကဲ့သို့ အကွက်အခန်းကို) ဒဿေတွာ သိဗ္ဗိတံ-ဋီကာ။]

အနာမိကံ။ ။သင်္ကန်းများကို ဖြတ်၍ ဆက်စပ်ချုပ်သောအခါ တိုသွားသော
 ကြောင့် သင်္ကန်း မလောက်သည့်အတွက် ဖြတ်ခြင်းကို မပြုဘဲ **“အနာမိကကို
 တင်ရမည်”** ဟု ခွင့်ပြုတော်မူသည်၊ ထို **“အနာမိကံ”** ဟူသည် တလုပ်မြောင်းနေရာ၌

၃၆၁။ န စ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါဒ္ဓေယျန္တိ ဧတ္ထ - ဌ။ (ဝိနိစ္စယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) သေသညာတိနံ-မိဘမှ ကြွင်းသော ဆွေမျိုးတို့အား၊ ဒေန္တော-ပေးသော ရဟန်းသည်၊ ဝိနိပါတေတိယေဝ-ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျရောက်စေသည်သာ၊ (ဖရိဖရဲ ကျဲစေသည်သာ)၊ မာတာပိတရော ပန-မိဘတို့သည်ကား၊ ရဇ္ဇေ-မင်းအဖြစ်၌၊ ဌိတာ-တည်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-ဖြစ်ပါလျက်)၊ သစေ ပတ္တယန္တိ-အကယ်၍ တောင့်တကုန်အံ့၊ (သားထံမှ တစ်စုံတစ်ခုသော ပစ္စည်းကို တောင့်တကုန်အံ့) (ဧဝံသတိ)၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏၊ (ပေးကောင်း၏)၊ [ဤဝါကျ၌ သမ္ဘာဝနာဇောတက ပိသဒ္ဓါ လိုသည်၊ “သစေပိ” ဟု ဖြစ်စေ၊ “ဌိတာပိ”ဟု ဖြစ်စေ ရှိလျှင် ကောင်း၏။]

ထပ်၍ (ပိုး၍) ချုပ်အပ်သော အလွှာတည်း၊ ထို့ကြောင့် “အာဂန္တုကပတ္တိ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ရှေးက “သလင်းထောင်”ဟု ခေါ်ကြ၏၊ “အနု-နောက်ထပ်+အာဓိယတေ (ထပ်ယတေ)-ထားအပ်၏၊ ဣတိ အနာဓိကံ”ဟု ဣ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးပြီးနောက် “ယ”ကို “က”ပြု၍ “အနာဓိကံ”ဟု ဖြစ်သည်။

ဆိန္နိတဗ္ဗမေဝ။ ။တိစိဝရိတ် အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ ဆောင်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထို တိစိဝရိတ်သင်္ကန်းကို ဖြတ်၍ ချုပ်ရမည်၊ မချုပ်လောက်သောအခါ မလောက်မှသာ “အနာဓိကံ”ခေါ် သလင်းထောင် တင်ရမည်၊ လောက်လျှင်ကား ဧကန်ဖြတ်ပြီးမှ တိစိဝရိတ်တင် ဆောင်ရမည်-ဟူလို။

တီသု ဒွေ ဝါပိ ဧကံ ဝါ၊ ဆိန္နိတဗ္ဗံ ပဟောတိ ယံ၊
 သဗ္ဗေသု အပ္ပဟောန္တေသု၊ အနာဓိ မာဒိယေယျ ဝါ၊
 အစ္စိန္နု အနာဒိန္နံ၊ န ဓာရေယျ တိစိဝရံ။ - ခုဒ္ဒသိက္ခာ။

သဒ္ဓါဒေယျ၊ ဝိနိပါတ။ ။သဒ္ဓါယ+ဒေယျံ သဒ္ဓါဒေယျံ-သဒ္ဓါဖြင့် ပေးလှူအပ်သော ပစ္စည်း၊ ထိုပစ္စည်းကို တရားသဖြင့် မသုံးဘဲ အလွဲသုံးစားမှု ပြုသမျှကို “သဒ္ဓါဒေယျ ဝိနိပါတ”ဟု ဆိုသည်၊ “သဒ္ဓါဖြင့် လှူအပ်သော ပစ္စည်းကို ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျရောက်စေသည်၊ အလွဲသုံးစား လုပ်သည်”ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် မိဘမှတစ်ပါး အခြားဆွေမျိုးတို့အား ပေးလျှင် “သဒ္ဓါဒေယျ ဝိနိပါတဒုက္ကဋ်အာပတံ” သင့်၏၊ ပေးကောင်း၊ မပေးကောင်းနှင့် စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို တတိယပါရာဇိကနှင့် ကုလဒူသနသိက္ခာပုဒ်တို့၏ အဖွင့်၌ ရှုပါ။

၃၆၂။ ဂိလာနောတိ- ကား၊ ဂိလာနတာယ- မကျန်းမာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ (သင်္ကန်းကိုယူ၍)၊ ဂန္တု-သွားခြင်းငှာ၊ အသမတ္ထော-မစွမ်းနိုင်သည်၊ (“ဟောတိ-ဖြစ်အံ့” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်)၊ ဝဿိကသင်္ကေတန္တိ- ကား၊ ဝဿိကာ-မိုးဥတု၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ စတ္တာရော မာသာ-လေးလတို့သည်၊ (ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်အံ့)၊ နဒိပါရန္တိ-ကား၊ နဒိယာ-မြစ်၏၊ ပါရေ-ထိုမှာဘက်ကမ်း၌၊ ဘတ္တံ-ဆွမ်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-စားထိုက်သည်၊ (ဟောတိ-အံ့)၊ စ-ဆက်၊ အဂ္ဂဋ္ဌဂုတ္တိဝိဟာရောတိ-ကား၊ သံဗ္ဗေသေဝ-အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတေသု ဂိလာန ပေ၊ ကထိနဘာဝေသု-ဤ ဂိလာန၏အဖြစ်၊ ဝဿိကသင်္ကေတ၏အဖြစ်၊ နဒိပါရဂမန၏အဖြစ်၊ အတ္တတကထိန၏အဖြစ်တို့၌၊ အဂ္ဂဋ္ဌဂုတ္တိယေဝ-တံခါးရွက်ဖြင့် ကျောင်း၏ လုံခြုံခြင်းသည်သာ၊ ပမာဏံ-လိုရင်း ပမာဏတည်း။

ဟိ-မှန်၊ ဂုတ္တေ ဧဝ-လုံခြုံသည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်း၌၊ ဧတေသု ကာရဏေသု-ဤ ဂိလာနစသော အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ နိက္ခိပိတွာ-ထားခဲ့၍၊ (သင်္ကန်းကို ထားခဲ့၍)၊ ဗဟိ-ပြင်ဘက်သို့၊ ဂန္တု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ အဂုတ္တေ-မလုံခြုံသော၊ (ဝိဟာရေ-၌၊ ဧတေသု ကာရဏေသု နိက္ခိပိတွာ ဗဟိ ဂန္တု န ဝဋ္ဋတိ)၊ ပန-ဆက်၊ အာရညကဿ-တော၌ နေလေ့ရှိသော ရဟန်း၏၊ ဝိဟာရေ-သည်၊ သုဂုတ္တော-ကောင်းစွာ လုံခြုံသည်၊ န ဟောတိ၊

ဝဿိကသင်္ကေတံ။ ။ “ဝဿိကာ ဣတိ-မိုးလတို့ဟူ၍၊ သင်္ကေတံ ဝါ-အသိအမှတ် ပြုအပ်သည်မူလည်း၊ ဟောတိ” ဟု ပါဠိတော်၌ ပေ။ “ဝဿိကော စတ္တာရော မာသေ” ဟု-စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏။ “ဝဿိကသင်္ကေတံ ဝါ ဟောတိ” ၏ အဖွင့် ဖြစ်သောကြောင့် “ဝဿိကာ စတ္တာရော မာသာ” ဟု ပဌမန္တ ရှိသင့်သည်။

အဂ္ဂဋ္ဌဂုတ္တိယေဝ ပမာဏံ။ ။ သင်္ကန်း ထားခြင်း၏ အကြောင်းငါးပါးကို သတိပြု၍ တံခါးရွက် မလုံခြုံသော ကျောင်း၌ သင်္ကန်းကို ထားပြီးလျှင် အရပ်တစ်ပါးသို့ မသွားကောင်းဟု မှတ်ပါ။ မိုးအခါဖြစ်၍ ရွာတွင်းသို့ ယူသွားသောအခါ မိုးရွာလျှင် သင်္ကန်းပါ မိုးစွတ်ဖွယ် ရှိသဖြင့် “အဂ္ဂဋ္ဌဂုတ္တိဝိဟာရ” ၌သာ ထားခဲ့ကောင်းသည်-ဟူလို၊ [အဂ္ဂဋ္ဌဂုတ္တိယေဝ ပမာဏန္တိ ဣမေဟိ စတုဟိ နိက္ခေပ ကာရဏေဟိ ထပေန္နေနာပိ အဂ္ဂဋ္ဌဂုတ္တိဝိဟာရေယေဝ ထပေတုံ ဝဋ္ဋတိတိ အဓိပ္ပာယော၊-ဋီကာ။]

[အဂ္ဂဋ္ဌဂုတ္တိ ဖြစ်စေကာမူ ခိုးသူ စသည်တို့က ဖောက်ဖျက်၍ ဝင်နိုင်သောကြောင့် “သုဂုတ္တော န ဟောတိ” ဟု ဆိုသည်။] တေန-ကြောင့်၊ ဘဏ္ဍာကုလိကာယ-ဘဏ္ဍာထားရာ အိုးကြီးထဲ၌၊ (ယခုခေတ်ဝယ် သေတ္တာ စသည်၌) ပက္ခိပိတ္တာ-ထည့်၍၊ ပါသာဏသုသိရရက္ခန္ဓသုသိရာဒီသု-ကျောက်ခေါင်း၊ သစ်ခေါင်း အစရှိ ကုန်သော၊ သုပ္ပဋိစ္ဆန္နေသု-ကောင်းစွာ ဖုံးကွယ်အပ်သော အရပ်တို့၌၊ ထပိတ္တာ-၍၊ ဂန္တဗွဲ-ရာ၏။

သံဃိကစီဝရပ္ပာဒကထာ

၃၆၃။ တုယေဝ ဘိက္ခု တာနိ စီဝရာနိတိ-ကား၊ အညတ္ထ-အခြား အရပ် သို့၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဟဋ္ဌာနိ-ဆောင်အပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိ)ပိ-ဖြစ်ကုန် သော်လည်း၊ တုယေဝ-သင်၏ (ဥစ္စာသည်)သာ၊ (ဟောတိ-၏)၊ တေသံ-ထိုသင်္ကန်းတို့ကို၊ အညော-သင်မှ အခြားသော၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက် သော ရဟန်းသည်၊ န ဣဿရော-အစိုးမရ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မိန့်တော်မူပြီ၊ စ ပန-ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (“တုယေဝ ဘိက္ခု တာနိ စီဝရာနိ” ဟူ၍) ဝတွာ-မိန့်တော်မူပြီး၍၊ အနာဂတေပိ-နောင်အခါ၌လည်း၊ နိက္ကာဏ္ဏာ-ကုက္ကာဏ္ဍ မရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဂဏှိဿန္တိ-ယူကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤအနက် ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ဣဓ ပနာတိအာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (ဘဂဝါ)၊ အာဟ-ပြီ၊ တဿေဝ ဩေ၊ ဥပ္ပာရာတိ-ကား၊ ဂဏပူရကေ-ဂိုဏ်းကို ပြည့်စေ တတ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု- တို့ကို၊ လဘိတွာ-၍၊ ကထိနံ- သည်၊ ဝါ- ကို၊

သဓေ ဂဏပူရကေ။ ။ဝါတွင်း၌ ရဟန်းတစ်ပါးတည်း နေရာဝယ် “သံဃဿ ဒေမ” ဟု ဆို၍ သင်္ကန်းလှူရာ၌ အလှူရှင်တို့က “ကထိနံ အတ္တရိတုံ-ကထိနိခင်းဖို့ ရနံ” ဟု မလျှောက်သော်လည်း ကထိနံသင်္ကန်းလုပ်၍ ကထိနိခင်းကောင်း၏၊ ထို့ကြောင့် “သဓေ ဂဏပူရကေ” ဟု စသည်ကို မိန့်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ပါဠိတော်၌ တစ်ပါးတည်းနေသော ရဟန်းအား “သံဃဿ ဒေမ” ဟု လျှောက်၍လှူရာဝယ် “သံဃဿ” ဟု သာမညဆိုသောကြောင့် ထို သင်္ကန်းလှူ အဝတ်သည် စာတုဒ္ဓိသသံဃာနှင့် သက်ဆိုင်နေ၏၊ ထို့ကြောင့် ထို ရဟန်းသည်

အတ္ထတံ-ခင်းအပ်သည်။ သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ပဉ္စမာသေ-တို့ ပတ်လုံး၊ (တဿေဝ-ထိုရဟန်း၏သာ၊ သန္တကာနိ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ကထိနံ၊) အတ္ထတံ-သည်။ နော စေ ဟောတိ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဧကံ စီဝရမာသမေဝ- သင်္ကန်းလ တစ်လပတ်လုံးသာ၊ (တဿေဝ သန္တကာနိ ဟောန္တိ၊) ယံ- အကြင် သင်္ကန်းလျာအဝတ်ကို၊ [ယောဇနာ၌ “ယံ ယံ” ဟု ဝိစ္ဆာ တွေ့ရ၏၊] သံဃဿ ဒေမာတိ-ဟူ၍၊ (သံဃာအား လှူပါကုန်၏ဟူ၍၊ ဝတ္တာ) ဝါ- လျှောက်၍သော်လည်း၊ ဒေန္တိ-ကုန်၏၊ (ယံ-ကို)၊ သံဃံ ဥဒ္ဓိဿ ဒေမာတိ- ဟူ၍၊ (သံဃာကိုရည်စူး၍ လှူပါကုန်၏ဟူ၍၊ ဝတ္တာ)ဝါ-သော်လည်း၊ ဒေန္တိ- ကုန်၏၊(ယံ-ကို)၊ ဝဿံဂုတ္ထသံဃဿ ဒေမာတိ-ဟူ၍၊ (မိုးလပတ်လုံး နေပြီး သော သံဃာအား လှူပါကုန်၏ဟူ၍၊ ဝတ္တာ)ဝါ-သော်လည်း၊ ဒေန္တိ၊ (ယံ- အကြင် သင်္ကန်းလျာအဝတ်ကို)၊ ဝဿာဝါသိကံ ဒေမာတိ-ဟူ၍၊ (မိုးလပတ်လုံး နေခြင်းရှိသော ရဟန်းအား လှူအပ်သော သင်္ကန်းကို လှူပါကုန်၏ဟူ၍၊ ဝတ္တာ) ဝါ-သော်လည်း၊ ဒေန္တိ၊ မတကစီဝရံ-သေပြီးသော ရဟန်း၏ သင်္ကန်းကို၊ အဝိဘဇိတ္တာ-မဝေဖန်သေးမူ၍၊ တံ ဝိဟာရံ-ထိုကျောင်းတိုက်သို့၊ (တစ်ပါးတည်း နေရာ ကျောင်းတိုက်သို့၊) သစေပိ ပဝိသန္တိ-အကယ်၍မူလည်း ဝင်ကုန်အံ့။

သံဃာရှိရာ သာဝတ္ထိသို့ ယူသွား၏၊ သို့သော် ဘုရားရှင်၏ သီးခြား ခွင့်ပြုတော်မူချက် အရ ထို ဝါကပ်ရာ ကျောင်းတိုက်ရှိ သံဃာသာ (တစ်ပါးရှိလျှင် တစ်ပါးသာ) ပိုင်တော့သည်။ ဤစကားကို ထောက်၍ ယခုခေတ်၌ ကထိန်သင်္ကန်းကို ရေစက်ချ ရာဝယ် အလှူရှင်တို့အား စာတုဒ္ဓိသံဃာကို ရည်မှန်းဖို့ရန် ဆရာတို့ ညွှန်ပြကြသည်။ စာတုဒ္ဓိသံဃာ ဆိုင်သော်လည်း တကယ်ပိုင်သောအခါ အာရာမသံဃာသာ ပိုင်သည်ဟု မှတ်ပါ။ [အချို့ကား ကထိန်သင်္ကန်းကို အာရာမသံဃိက (ထိုကျောင်းတိုက် ရှိ သံဃာ၏ဥစ္စာ)ဟု ဆို၍ အာရာမသံဃိက ရေစက်ချပေးကြ၏၊ စဉ်းစားကြပါလေ။]

ဝဿာဝါသိကံ။ ။ဝဿံ-ဝါလပတ်လုံး+အာဝါသော ယသ္မာတိ ဝဿာ ဝါသော-ဝါလပတ်လုံး နေခြင်းရှိသော ရဟန်း၊ ဝဿာဝါသဿ+ဒိန္နံ ဝဿာဝါသိကံ- ဝါလပတ်လုံး နေခြင်းရှိသော ရဟန်းအား လှူအပ်သော သင်္ကန်း၊ [ယခုကာလ၌ ဝါဆိုခါနီး လှူလေ့ရှိကြ၏၊ ထို သင်္ကန်းကို “ဝဿာဝါသိကံ”ဟုလည်း အချို့က ခေါ်ကြ၏၊ အမှန်ကား “ဝါတွင်း၌ နေသော ရဟန်းအား ဝါကျွတ်မှ ဖြစ်စေ၊ ဝါကျွတ်သောအခါ သုံးစွဲရန် ဝါတွင်း၌ ဖြစ်စေ လှူအပ်သော သင်္ကန်းကိုသာ ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်း”ဟု ခေါ်သည်။

(“သဗ္ဗေ ပဝေသေန္တိ-အကယ်၍မှလည်း သွင်းကုန်အံ့” ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။ ဧဝံ သတိပီ။) သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ တံ-ထို သင်္ကန်းသည်။ တဿေဝ ဘိက္ခုနော-ထိုရဟန်း၏သာ၊ (တစ်ပါးတည်းနေသော ရဟန်း၏သာ၊ သန္တကံ-သည်။) ဟောတိ။

ယမ္မိ-အကြင် သင်္ကန်းကိုလည်း၊ သော-ထို ရဟန်းသည်။ (တစ်ပါးတည်း နေသော ထို ရဟန်းသည်။ ဂဏှာတိ၌ စပ်။) ဝဿာဝါသတ္ထာယ-မိုးလပတ်လုံး နေခြင်းရှိသော ရဟန်း၏အကျိုးငှာ၊ [“ဝဿာဝါသိကတ္ထာယ-ဝဿာဝါသိက သင်္ကန်းအကျိုးငှာ” ဟု ဋီကာ၌ ရှိ၏။] ဝမိံ-အတိုးအပွားကို၊ ပယောဇေတွာ- ယှဉ်စေ၍၊ (အတိုးချ၍) ဌပိတဥပနိက္ခေပတော ဝါ-ထားအပ်သော၊ အပ်နံ အပ်သော ဘဏှာမှသော်လည်းကောင်း၊ တတြုပ္ပာဒတော ဝါ-ထို ကျောင်းတိုက် ဝယ် ဥယျာဉ်၊ ခြံ စသည်၌ ဖြစ်သော သစ်သီး စသည်မှ သော်လည်းကောင်း၊ ဝဿာဝါသိကံ-ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကို၊ (ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းအဖြစ်ဖြင့်) ဂဏှာတိ-ယူ၏။ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ (တံ-ထို သင်္ကန်းသည်။ ဝါ-ကို) သုဂ္ဂဟိတမေဝ-ကောင်းစွာယူအပ်သည်သာ၊ ဟောတိ-၏။ ဟိ-မှန်၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သည်ကား၊ ဧတ္ထ-ဤသံဃိကသင်္ကန်းကို တစ်ပါးတည်းယူရာ၌။

ဝမိံ ပယောဇေတွာ။ ။ ကျောင်းတိုက်၌ ဝေယျာဝစ္စ ပြုလုပ်ကြသော ကပ္ပိယ ကာရကတို့က “ဝဿာဝါသိက သင်္ကန်းအကျိုးငှာ” ဟု သတ်မှတ်၍ ကျောင်းဒကာ စသူတို့ အပ်နှံထားအပ်သော ငွေ စသည်ကို တိုးအောင် ပြုလုပ်ခြင်းကို “ဝမိံ ပယောဇေတွာ” ဟု ဆိုသည်။ ဥပ-အပ်နှံ၍+နိက္ခေပ-ထားအပ်သော ငွေ စသည်။ ဝမိံ ပယောဇေတွာ ဌပိတဥပနိက္ခေပတောတိ။ ဝဿာဝါသိကတ္ထာယ ဝေယျာဝစ္စ ကရေဟိ ဝမိံ ပယောဇေတွာ ဌပိတဥပနိက္ခေပတော၊-ဋီကာ။]

တတြုပ္ပာဒတော။ ။ တတြ-ထိုကျောင်းတိုက်ဝယ် အုန်းခြံ၊ ပန်းခြံ စသော ခြံတို့၌+ဥပ္ပာဒ-ဖြစ်သော သစ်သီး၊ ပန်း စသည်။ [တတြုပ္ပာဒတောတိ၊ နာဠိကေရ အာရာမာဒိ တတြုပ္ပာဒတော။] ထို ဥပနိက္ခေပ၊ တတြုပ္ပာဒတို့ဖြင့် ကပ္ပိယကာရကတို့က ဝယ်ယူ လဲလှယ်ပေးအပ်သော သင်္ကန်းသည် ထို ကျောင်းတိုက်၏ သံဃိကသင်္ကန်း တည်း။ ထို သံဃိကသင်္ကန်းကို တစ်ပါးတည်းသာ ဝါကပ်သော ထို ရဟန်းက ယူလျှင် သုဂ္ဂဟိတ (အပြစ်ကင်း၍ ကောင်းသော ယူခြင်း) ဖြစ်သည်။ “သဗ္ဗံ သုဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတိ” ၌ “သဗ္ဗံ” ဖြင့် ဌပိတဥပနိက္ခေပဝါဿာဝါသိကံ၊ တတြုပ္ပာဒ ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်း အားလုံးကို ဆိုသည်။

လက္ခဏံ-မှတ်သားကြောင်း အချက်တည်း၊ (မှတ်ချက်တည်း၊) [ယောဇနာ၌ “ဇတ္ထာတိ တဿေဝ တာနိ စီဝရာနိ ယာဝ ကထိနဿ ဥပ္ပာရာတိဝဇေ-
 ဤ တဿေဝ ဩ၊ ဥပ္ပာရာဟူသော ပါဠိတော်စကားရပ်၌” ဟု စွဲသည်၊] ယေန တေနာကာရေန-အကြင် အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အခြင်းအရာ
 အားဖြင့်၊ သံဃဿ-သံဃာဖို့၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သော၊ ဝတ္ထံ-အဝတ်သည်၊ အတ္ထတ
 ကထိနဿ-ခင်းအပ်ပြီးသော ကထိန်ရှိသော ရဟန်း၏ (အထံသို့)၊ ပဉ္စမာသေ-
 ငါးလတို့ပတ်လုံး၊ (ပါပုဏ္ဏာတိ-ရောက်၏၊) အနတ္တတကထိနဿ-မခင်းအပ်
 သော ကထိန်ရှိသော ရဟန်း၏ (အထံသို့)၊ ဧကံစီဝရမာသံ-သင်္ကန်းလ
 တစ်လပတ်လုံး၊ (သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်မှ တန်ဆောင်မုန်း
 လပြည့်အထိ တစ်လပတ်လုံး၊) ပါပုဏ္ဏာတိ၊ ဣတိ (အယံ)-ကား၊ (လက္ခဏံ)၊
 ပန-ဆက်၊ ယံ-အကြင် သင်္ကန်းကို၊ (ဒိန္နံ၌ စပ်)၊ ဣဓ ဣဒံ ဝဿံဝုတ္တ
 သံဃဿ ဒေမာတိ ဝါ-ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ (“ဤ သင်္ကန်းကို ဤ
 ကျောင်းတိုက်၌ ဝဿံဝုတ္တသံဃာအား လှူပါကုန်၏” ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊)
 ဝဿာဝါသိကံ ဒေမာတိ ဝါ-ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ “”ဝဿာဝါသိက
 သင်္ကန်းကို လှူပါကုန်၏” ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊) ဝတွာ-၍၊ ဒိန္နံ-ပြီ၊
 တံ-ထို သင်္ကန်းသည်၊ အနတ္တတကထိနဿာပိ-မခင်းအပ်သော ကထိန်ရှိသော
 ရဟန်း၏(အထံသို့)လည်း၊ ပဉ္စမာသေ-ပတ်လုံး၊ ပါပုဏ္ဏာတိ-၏၊ ပန-ကား၊
 တတော-ထိုငါးလမှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သော၊ ဝဿာဝါသိကံ-ကို၊
 ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ-မေးထိုက်၏၊(ကိ?)၊ ဣဒံ ဝဿာဝါသိကံ-ဤဝဿာဝါသိကသင်္ကန်း
 သည်၊ အတိတဝဿေ-အတိတ်ဝါ၌၊ (ဟောတိ)ကိ-ဖြစ်သလော့?၊ ဥဒါဟု-
 သို့မဟုတ်၊ အနာဂတဝဿေ-အနာဂတ်ဝါ၌၊ (ဟောတိ ကိ-ဖြစ်သလော့?)၊

ဣဓ ဝဿံဝုတ္တ ဩ၊ ဒေမ။ ။ ဣဓာတိ အဘိလာပမတ္တမေတံ-ပြောဆိုရိုး
 စကားမျှသာ ဖြစ်၏၊ [“ဣဓ ဝဿံဝုတ္တသံဃဿ” ဟု “ဣဓ” ထည့်၍ လျှောက်ရာ၌
 “ဣဓ” သဒ္ဒါကို ထည့်၍ လျှောက်ထားရိုးဖြစ်သောကြောင့် “အဘိလာပမတ္တ” ဟု
 ဆိုသည်၊] ဝဿံဝုတ္တသံဃဿ ဒေမာတိ ဝုတ္တပိ သောယေဝ နယော၊ ဣဓ မပါဘဲ
 “ဝဿံ ဩ၊ ဒေမ” ဟု ဆို၍ လှူလျှင်လည်း (ပဉ္စမာသေ ပါပုဏ္ဏာတိ) ဟု လာသည့်
 အတိုင်းပင်တည်း၊ ဤလှူခြင်းသည် ဝါကျွတ်သည်မှ စ၍ တပေါင်းလပြည့်အထိ
 သင်္ကန်းလအတွင်း၌ လှူပုံတည်း၊ “ဝဿံဝုတ္တ၊ ဝဿာဝါသိကံ” ဟု ဆိုသောကြောင့်
 ထို ကျောင်းတိုက်၌ ဝါကျွတ်ပြီးသော ရဟန်းမှန်လျှင် ကထိန်အာနိသင် မရသော်လည်း
 ငါးလအထိ ရခွင့်ရှိသည်-ဟူလို။

ဣတိ-သို့၊ (ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ)၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ (ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ-နည်း?)၊ ပိဋိသမယေ-
သင်္ကန်းလ၏ ကျောဘက်အခါ၌၊ (သင်္ကန်းလ၏ ပြင်ဘက်အခါ၌)၊ ဥပ္ပန္နတ္တာ-
ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ-၏။)

ဥတုကာလန္တိ - ကား၊ ဝဿာနတော- မိုးဥတုမှ၊ အည- အခြားသော၊
ကာလ-ကာလပတ်လုံး၊ ("ဝသိ-နေပြီ"၌ စပ်)၊ တာနိ၊ ပေ၊ ဂန္ဓာတိ ဧတ္ထ-
၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ တာနိ စိဝရန်-ထို သင်္ကန်းတို့သည်၊
ဂတဂတဋ္ဌာနေ-ရောက်အပ် ရောက်အပ်သော အရပ်၌၊ သံဃိကာနေဝ-တို့သည်
သာ၊ ဟောန္တိ၊ ဧတ္ထ-ဤ သံဃိကသင်္ကန်းတို့၌၊ ဘိက္ခုဟိ-ရဟန်းတို့သည်၊
(သင်္ကန်းကို လက်ခံထားသော ရဟန်းမှ အခြားရဟန်းတို့သည်)၊ ဒိဋ္ဌမတ္တမေဝ-
တွေ့မြင်အပ်ကာမျှသည်သာ၊ ပမာဏ-လိုရင်း ပမာဏတည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊
ကေစိ-အချို့ကုန်သော၊ ပဋိပထ-ရှေ့ရှုခရီးကို၊ (ခရီးရင်ဆိုင်)၊ အာဂစ္ဆန္တာ-
လာသော ရဟန်းတို့သည်၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ ကုဟိ-အဘယ်အရပ်သို့၊
ဂစ္ဆသိ-သွားမည်လို့နည်း?၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပုစ္ဆိတွာ-မေး၍၊ တမတ္ထံ-ထို
အကြောင်းကို၊ (သံဃိကသင်္ကန်းတို့ကို သံဃာရှိရာသို့ ဆောင်ယူသွားမည့်
အကြောင်းကို)၊ သုတွာ-၍၊ အာဝုသော-ရှင်၊ မယံ-တပည့်တော်တို့သည်၊
သံဃော-သည်၊ န ဟောတိ ကိ-မဖြစ်ကုန်သလော?၊ (အချို့စာ၌ "န
ပဟောမ-မလောကီကုန်သလော" ဟု ရှိ၏)၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ တတ္ထေဝ-
ထို တွေ့ရာအရပ်၌ပင်၊ ဘာဇေတွာ-ဝေဖန်၍၊ သစေ ဂဏန္တိ-အကယ်၍
ယူကုန်အံ့၊ (ဧဝံ ဂဏန္တေသု)၊ သုဂ္ဂဟိတာနိ-ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဧသ
(ဧသော)-ဤရဟန်းသည်၊ (သံဃိကသင်္ကန်းများကို ယူလာသော ရဟန်းသည်)၊
မဂ္ဂါ-သွားမြဲလမ်းမှ၊ ဩက္ကမိတွာ-ဖဲ၍၊ ကဗ္ဗိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဝိဟာရံ
ဝါ-ကျောင်းတိုက်သို့သော်လည်းကောင်း၊ အာသနသာလံ ဝါ-ဆွမ်းစားဧရပ်သို့
သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဇ္ဇာယ-ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ စရန္တော-လှည့်လည်စဉ်၊ ဧကံ
ဂေဟမေဝ ဝါ-အိမ်တစ်အိမ်သို့သာလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ သစေဝိ ပဝိသတိ-
အကယ်၍မူလည်း ဝင်သွားအံ့၊ (ဧဝံ သတိဝိ)၊ တတြ စ-ထို အရပ်၌လည်း၊
နံ-ထို ရဟန်းကို၊ (သံဃိကသင်္ကန်းများကို ယူလာသော ရဟန်းကို)၊ ဘိက္ခု-
အခြား ရဟန်းတို့သည်၊ ဒိသွာ-၍၊ တမတ္ထံ-ထို အကြောင်းကို၊ ပုစ္ဆိတွာ-
၍၊ ဘာဇေတွာ - ၍၊ (သစေ) ဂဏန္တိ - ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ ဂဏန္တေသု)၊
သုဂ္ဂဟိတာနေဝ-ကုန်သည်သာ၊ (ဟောန္တိ)။

အဓိဋ္ဌာတုန္တိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ (ဝိနိစ္စယော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော) အဓိဋ္ဌဟန္တေန-
 မိမိဥစ္စာဟု ဆောက်တည်သော ရဟန်းသည်၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗံ-
 သိထိုက်၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ယဏှိ-ခေါင်းလောင်းစသည်
 ကို၊ ပဟရိတွာ-တီးခတ်ပြီး၍၊ ကာလံ-သင်္ကန်းဝေချိန်ကို၊ ယောသေတွာ-
 ကြွေးကြော်ပြီး၍၊ ထောက်- အတန်ငယ်၊ အာဂမေတွာ- စောင့်ဆိုင်းပြီး၍၊
 ယဏှိသညာယ ဝါ-ခေါင်းလောင်းစသော အမှတ်အသားကြောင့်သော်လည်း
 ကောင်း၊ (ခေါင်းလောင်းစသည် တီးသံကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊) ကာလ
 သညာယ ဝါ-ကာလအမှတ်အသားကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ (ကြွေးကြော်သံ
 ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊) ဘိက္ခု-တို့သည်၊ သစေ အာဂစ္ဆန္တိ-ကုန်အုံ၊
 (ဧဝံ သတိ)၊ တေဟိ-ထို ရဟန်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဘာဇေတဗ္ဗာနိ-ဝေဖန်
 ထိုက်ကုန်၏၊ နော စေ အာဂစ္ဆန္တိ-ကုန်အုံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဣမာနိ စီဝရာနိ-
 ဤ သင်္ကန်းတို့သည်၊ မယံ-ငါ၏၊ (အထံသို့)၊ ပါပုဏန္တိ-ရောက်ကုန်၏၊
 ဣတိ-သို့၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ-အဓိဋ္ဌာန်ထိုက်ကုန်၏၊ ဧဝံ-သို့၊ အဓိဋ္ဌိတေ-
 အဓိဋ္ဌာန်အပ်ပြီးသော်၊ သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသော သင်္ကန်းတို့သည်၊ တဿေဝ-
 ထို ရဟန်း၏ (ဥစ္စာသည်သာ)၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်
 လည်း၊ ဌိတိကာ-ရပ်တည်ကြောင်း အစဉ်သည်၊ န တိဋ္ဌတိ-မတည်၊ [ဤ
 သင်္ကန်းတို့သည် ငါ့အား ရောက်ကုန်၏”ဟု တပေါင်းတည်း အဓိဋ္ဌာန်လိုက်
 သောကြောင့် နောင်အခါဝေဖို့ရန် ထေရ်စဉ်အားဖြင့်ကား မတည်တော့-ဟူလို၊]

တေန ဗေ၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ။ ။သင်္ကန်း ယူဖို့ရန် အဓိဋ္ဌာန်ခါနီး၌ အနီးအပါး
 ဝယ် ရဟန်းများရှိလျှင် လာဖို့ရန် ခေါင်းလောင်း စသည်ကိုလည်း တီးခတ်ရ၏၊
 သို့မဟုတ် “သင်္ကန်း ဝေချိန်ပါဘုရား”ဟု အချိန်ကိုလည်း ကြွေးကြော်ရ၏၊ ထို့နောက်
 လာဖို့ရန် အနည်းငယ် ဆိုင်းငံ့ရသည်၊ ထိုသို့ဆိုင်းငံ့၍ အခြားရဟန်းများ လာလျှင် အတူ
 ဝေရ၏၊ မလာလျှင် “ဤသင်္ကန်းများ ငါ၏အထံသို့ ရောက်ကြ၏”ဟု အဓိဋ္ဌာန်ရသည်။

ဌိတိကာ ပန န တိဋ္ဌတိ။ ။တိဋ္ဌတိ ဧတ္ထ တောယာတိ ဝါ ဌိတိ-ရပ်တည်ရာ
 ရပ်တည်ကြောင်း အစဉ်၊ ဌိတိယေဝ ဌိတိကာ-ရပ်တည်ရာ ရပ်တည်ကြောင်း အစဉ်ကို
 ပင် “ထေစဉ် ဝါစဉ်”ဟု ခေါ်ကြ၏၊ ဤ ဌိတိကာ တည်ခြင်း မတည်ခြင်း၏
 အကျိုးကို နောက် သံဃိကသင်္ကန်း လှူရာဝယ် ဝေဖန်ခန်း၌ တိုက်ရိုက်ပြလတ္တံ့၊
 ဋီကာ၌ကား ထိုမှ ယူ၍ ဤနေရာ၌ ပြထားသည်။

ဧကေကံ-တစ်ထည် တစ်ထည်ကို၊ ဥဒ္ဓရိတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ အယံ ပိဋမဘာဂေါ-ဤ ပထမအဖို့သည်၊ မယံ-ငါ၏(အထံသို့)၊ ပါပုဏ္ဏာတိ-ရောက်၏၊ အယံ ဒုတိယဘာဂေါ-သည်၊ (မယံ ပါပုဏ္ဏာတိ)၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ သစေ ဂဏှာတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဂဟိတာနိ စ-ယူအပ်ပြီးသော သင်္ကန်းတို့သည်လည်း၊ ဝါ-တို့ကိုလည်း၊ သုဂ္ဂဟိတာနိ-ကောင်းစွာ ယူအပ်ပြီး ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဌိတိကာ စ-ရပ်တည်ကြောင်း အစဉ်သည်လည်း၊ တိဋ္ဌတိ-၏၊ ဧဝံ-သို့၊ ပါပေတွာ-ရောက်စေ၍၊ (တစ်ဖို့စီ၊ တစ်ဖို့စီကို ရောက်စေ၍) ဂဏှန္တေနာပိ-ယူသော ရဟန်းသည်လည်း၊ အဓိဋ္ဌတမေဝ-အဓိဋ္ဌာန်အပ်ပြီးသည် သာ၊ ဟောတိ၊ ပန-ဗျတိရိတိ၊ ဃဏှိ-ကို၊ ပဟရိတွာ ဝါ-တီးခတ်၍သော် လည်းကောင်း၊ အပ္ပဟရိတွာ ဝါ-မတီးခတ်ဘဲသော်လည်းကောင်း၊ ကာလမ္ဗိ- သင်္ကန်းဝေချိန်ကိုလည်း၊ ယောသေတွာ ဝါ-ကြွေးကြော်၍သော်လည်းကောင်း၊ အယောသေတွာ ဝါ - မကြွေးကြော်ဘဲသော်လည်းကောင်း၊ ဧတ္ထ - ဤ ကျောင်းတိုက်၌၊ အဟမေဝ-ငါတစ်ယောက်တည်းသာ၊ (အတ္ထိ)၊ ဣမာနိ စီဝရနိ-တို့သည်၊ မယုမေဝ-ငါ၏၊ (ဥစ္စာချည်းသာတည်း)၊ ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ သစေ ဂဏှာတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဒုဂ္ဂဟိတာနိ-မကောင်းသဖြင့် ယူအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ အညော-ငါမှတစ်ပါးသော၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်းသည်၊ ဣစ-ဤ ကျောင်းတိုက်၌၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ မယံ-ငါ၏ (အထံသို့)၊ ဧတာနိ-ဤ သင်္ကန်းတို့သည်၊ ပါပုဏ္ဏန္တိ- ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ (သစေ) ဂဏှာတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ သုဂ္ဂဟိတာနိ-ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)။

ပါတိတေ ကုသေတိ-ကာ၊ ဧကကောဋ္ဌာသေ-တစ်ခုသော အဖို့အစဉ်၊ ကုသဒဏှကေ- ကဗျည်းတုတ်တံကို၊ ပါတိတမတ္ထေ- ကျစေအပ်ပြီးကာမျှ

ဒုဂ္ဂဟိတာနိ။ ။ခေါင်းလောင်း စသည်ကို ထိုးခြင်း၊ မထိုးခြင်း၊ ကာလကို ကြွေးကြော်ခြင်း၊ မကြွေးကြော်ခြင်းကား ပဓာနမဟုတ်၊ "ငါ တစ်ပါးတည်းသာရှိသော ကျောင်းပြစ်၍ သင်္ကန်းအားလုံး ငါ့ဟာချည်း" ဟု နှလုံးသွင်း၍ ယူခြင်းသည် ဝေစု ဝေနည်း မဟုတ်၊ အဓိဋ္ဌာန်နည်းလည်း မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် "ဒုဂ္ဂဟိတ" ဖြစ်သည်၊ "ဒုဂ္ဂဟိတ" ဟူသည်ကား "ယုရာမရောက်၊ သံဃိက ဖြစ်မြဲ ဖြစ်နေသည်" ဟု ဆိုလိုသည်၊ [ဒုဂ္ဂဟိတာနိတိ ဒုဂ္ဂဟိတာနိ၊ သံဃိကာနေဝါတိ အတ္ထော- ဝိမတိ။]

ဖြစ်လတ်သော်၊ (“အညော ဘိက္ခု အာဂစ္ဆတိ” ဌစပ်)၊ [က, ခ စသော အက္ခရာ တို့ကို ရေးသားထားအပ်သော တုတ်တံကို “ကုသဒဏ္ဍက” ဟု ခေါ်သည်။ ယခုခေတ်၌ “မဲလိပ်” မျိုးတည်း။] ဘိက္ခုသဟဿံ-ရဟန်းတစ်ထောင်သည်။ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံ သတိပိ)၊ စီဝရ-ကို၊ ဂဟိတမေဝနာမ-ယူအပ်ပြီးမည်တော့သည်သာ၊ အကာမာ-အလိုမရှိဘဲ၊ (မပေးလိုဘဲ)၊ ဘာဂေါ-ကို၊ န ဒါတဗ္ဗော-မပေးထိုက်၊ ပန-ဆက်၊ အတ္တနော-၏၊ ရုစိယာ-အလိုအားဖြင့်၊ ဒါတုကာမာ-ပေးလိုကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဒေန္တ-ပေးပါစေကုန်၊ [ဝိနည်းအလိုအားဖြင့် မပေးဘဲ နေနိုင်သည်။ သံဃာအလိုအားဖြင့်ကား ပေးလိုလျှင် ပေးကြတော့-ဟူလို၊] အနဘာဂေပိ-နောက်ထပ် အဖို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း။

သစိဝရာနိတိ-ကား၊ ကာလစီဝရမ္ဗိ-သင်္ကန်းကာလ၌ လှူအပ်သောသင်္ကန်း ကိုလည်း၊ သံဃဿ-အား၊ ဣတောဝ-ဤ ထေရ်တို့အား လှူထိုက်သော သင်္ကန်းမှပင်၊ ဒဿာမ-ကုန်အံ့၊ ဝိသု-သီးခြား၊ သန္ဓိယမာနေ-စီစဉ်အပ်သော်၊ အတိစီရ-အလွန်ကြာမြင့်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ခိပ္ပမေဝ-လျှင်စွာသာလျှင်၊ သစိဝရာနိ-သင်္ကန်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘတ္တာနိ-ဆွမ်းတို့ကို၊ အကံသု - ပြုကြကုန်ပြီ၊ ထေရေ အာဂမ္မ ဥပ္ပန္နာနိတိ - ကား၊

ဂဟိတမေဝ နာမ။ ။အစည်းအဝေး၌ ဝေစုယူမည့် ရဟန်းက တစ်ထောင် ဖြစ်စေကာမူ မဲတစ်လိပ် ချပြီးဖြစ်လျှင် ထိုရဟန်းအားလုံးအတွက် မချရသေးသော်လည်း မိမိအဖို့ကို ယူပြီးသားဟု ဆိုရတော့သည်-ဟူလို၊ ဘာကြောင့်နည်း?၊ အသီး အသီး အဖို့ကို ခွဲဝေသတ်မှတ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ [ဂဟိတမေဝ နာမာတိ “ဣမဿ ဣဒံ ပတ္တံ” တိ ကိဉ္ဇာပိ န ဝိဒိတံ၊ ဝေ ပန ဘာဂါ အတ္တတော ဝေသံ ပတ္တာယေဝါတိ အဓိပ္ပာယော၊-ဋီကာ။]

ကာလစီဝရံ ပေ၊ အကံသု။ ။ဣသိဒါသ၊ ဣသိဘဋ္ဌဟူသော ညီနောင် ထေရ်နှစ်ပါးတို့ ကြွလာကြရာဝယ် လူတို့ အကြံ ဖြစ်ပုံမှာ “ကာလသင်္ကန်းကိုလည်း ဤ ထေရ် နှစ်ပါးအား လှူအပ်သော သင်္ကန်းထဲမှာပင် လှူကြကုန်အံ့၊ ထေရ်တို့အား လှူအပ်သော သင်္ကန်းက တခြား၊ သံဃာအား လှူအပ်သော သင်္ကန်းက တခြား ခွဲနေလျှင် အချိန်ကြာလိမ့်မည်” ဤသို့ကြံ၍ သင်္ကန်းနှင့်တကွ ဆွမ်းတို့ကို လှူကြသည်-ဟူလို၊ “ကာလသင်္ကန်း” ဟူသည် သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်မှ တပေါင်း လပြည့်အတွင်း လှူအပ်သော ပုရိမဝသံဝုဋ္ဌ ရဟန်းများနှင့်သာဆိုင်သော သင်္ကန်း တည်း၊ [ဣတော ဝါတိ ထေရာနံ ဒါတဗ္ဗတောယေဝါ-ဋီကာ။]

တုမေ့သု-အရှင်ဘုရား နှစ်ပါးတို့၌၊ ပသာဒေန-ကြည်ညိုခြင်းကြောင့်၊ ခိပ္ပ-
စွာ၊ ဥပ္ပန္နာနိ-ဖြစ်ပါကုန်ပြီ။

သံဃဿ၊ **ပေ၊ ဒေန္တိတိ**-ကား၊ သကလမ္ပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ စီရ
ကာလံ-သင်္ကန်းကာလပတ်လုံး၊ သဏိကံ သဏိကံ-ဖြည်းဖြည်း ဖြည်းဖြည်း၊
ဒေန္တိယေဝ-ပေးမြဲ ပေးကုန်သည်သာ၊ ပုရိမေသု-ရှေးဖြစ်ကုန်သော၊ တီသု-
ကုန်သော၊ ဝတ္ထုသု ပန-ဝတ္ထုတို့၌ကား၊ (ပါဠိတော်လာ တစ်ပါးတည်း ဝါကပ်
သော ရဟန်း၏ဝတ္ထု၊ ဆောင်း နွေဥတုကာလပတ်လုံး တစ်ပါးတည်း နေသော
ရဟန်း၏ ဝတ္ထု၊ ဒွေဘာတိကထေရဝတ္ထုတို့၌ကား၊) ပစ္ဆိန္ဒဒါနတ္တာ-ပြတ်စဲသော
လှူခြင်းကြိယာ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဒံသုတို့-ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ)
ဝုတ္တံ၊ **သမ္ပဟုလာ ထေရာတိ**-ကား၊ ဝိနယဓရပါတိမောက္ခထေရာ-ဝိနည်းမိုရ်
တို့၏ ပါတိမောက္ခဖြစ်သော ထေရ်တို့သည်၊ (ဝိဟရန္တိ၌ စပ်၊) ပန-ဆက်၊
ဣဒံ ဝတ္ထု-ဤ ဝတ္ထုသည်၊ (လေးခုမြောက် တယောဇနဝတ္ထုသည်၊) ပုရိမေန-
ရှေးဖြစ်သော၊ ဒွေဘာတိကဝတ္ထုနာ-ဒွေဘာတိကဝတ္ထုနှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ဘဂဝတိ-
သည်၊ ပရိနိဗ္ဗုတေ-ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးလတ်သော်၊ (စံတော်မူပြီးနောက်မှ၊)
ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်ပြီ၊ ဣမေ စ ထေရာ-ဤ ထေရ်တို့သည်လည်း၊ တထာဂတံ-ကို၊
ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ-ရှေး၌ ဖူးမြင်ကြရကုန်ပြီ၊ (ဖူးမြင်ရဖူးကုန်ပြီ၊) [ထို ထေရ်များတွင်
အရှင်သာဏဝါသီကား ဒုတိယသင်္ဂါယနာ တင်သောအခါ ခေါင်းဆောင်
အဖြစ်ဖြင့် တည်ရှိတော်မူသည်၊] တသ္မာ - ကြောင့်၊ ပုရိမေသု - ရှေးဖြစ်
ကုန်သော၊ ဝတ္ထုသု- တို့၌၊ (တစ်ပါးတည်း ဝါကပ်သော ရဟန်း၏ ဝတ္ထု၊

ပစ္ဆိန္ဒ၊ **ပေ၊ ဝုတ္တံ**။ ။ရှေး သုံးဝတ္ထုတို့၌ **“အဒံသု”**ဟု ဆိုခဲ့၍ ဤ ဝတ္ထု၌ကား
“ဒေန္တိ”ဟု ဆို၏၊ ထိုသို့ ဆိုခြင်း၏ အထူးမှာ ရှေးသုံးဝတ္ထုတို့၌ အဆက်မပြတ်
လှူနေခြင်း မဟုတ်၊ ယခုမှ အကြောင်းအားလျော်စွာ လှူခြင်းဖြစ်သောကြောင့်လည်း
ကောင်း၊ ထို လှူခြင်းကြိယာက သင်္ဂါယနာတင်ချိန်ဝယ် အတိတ်ဖြစ်နေသောကြောင့်
လည်းကောင်း၊ **“အဒံသု”**ဟု ဆိုခဲ့သည်၊ ဤ စတုတ္ထဝတ္ထု၌ကား သင်္ကန်းကာလ
ပတ်လုံး ဟိုနေရာ လှူလိုက်၊ ဒီနေရာ လှူလိုက်အားဖြင့် မပြတ်မပြတ် လှူနေသော
ကြောင့် ဒါနကြိယာ မပြတ်ရကား **“ဒေန္တိ”**ဟု ပဝတ္ထာဝိရတဝတ္ထမာန်ဖြင့် ဆိုသည်။

ပုရိမေသု ဝတ္ထုသု။ ။[**“ပညတ္တနယေနေဝ”** ၌ စပ်၊] ပါဠိတော်၌ ဝတ္ထု
လေးပုဒ် ရှိ၏၊ ထိုတွင် ရှေ့ နှစ်ဝတ္ထု၌ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ဆုံးဖြတ်တော်မူ၏၊

ဆောင်း နွေ ဥတုကာလပတ်လုံး တစ်ပါးတည်းနေသော ရဟန်း၏ ဝတ္ထုတို့၌၊) တထာဂတေန-သည်။ ပညတ္တနယေန-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် သာ၊ ကထေသုံး-ပြောဆိုကြကုန်ပြီ။

ဥပနန္ဒသကျပုတ္တဝတ္ထုကထာ

၃၆၄။ ဂါမကာဝါသံ အဂမာသီတိ-ကား၊ စီဝရာနိ-တို့ကို၊ ဘာဇ္ဇော-ဝေဖန်ကုန်လတ်သော်၊ မယုမ္ဗိ-ငါ့အားလည်း၊ သင်္ဂဟံ-သင်္ဂြိုဟ်ချီးမြှင့်ခြင်းကို၊ အပ္ပေဝ နာမ ကရေယျု-ပြုကုန်တန်ရာ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ စီဝရဘာဇေ ကာလံ-သင်္ကန်း ဝေဖန်ချိန်ကို၊ သလ္လက္ခေတွာဝ-မှတ်သား၍သာ၊ အဂမာသိ-သွားပြီ၊ သာဒယိဿသီတိ-ကား၊ ဂဏှိဿသိ-ယူလတ္တံ့လော၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ဥပနန္ဒဝတ္ထု၌၊ တဿ-ထို ဥပနန္ဒ၏ (အထံသို့)၊ ဘာဂေါ-သင်္ကန်း အဖို့သည်၊ ကိဉ္စာပိ န ပါပုဏာတိ-အကယ်၍ကား မရောက်ပါပေ၊ အထ ခေါ-ထိုသို့ပင် မရောက်ပါသော်လည်း၊ နဂရဝါသိကော-မြို့၌ နေလေ့ရှိသော၊ အယံ-ဤ ဥပနန္ဒသည်၊ မုခရော-အကောင်းအဆိုး စကားအမျိုးမျိုးရှိသော၊ (စကားတတ်သော) ဓမ္မကထိကော-ဓမ္မကထိကတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊

ထို့ကြောင့် “ပုရိမေသု ဝတ္ထုသု တထာဂတေန ပညတ္တနယေန” ဟု ဆိုသည်။ “ဘုရားရှင်သည် ကထိန်ကာလ၌ သံဃိက လှူရာဝယ် ထိုကျောင်း၌ ဝါဆိုသော ရဟန်းသာ ပိုင်ဆိုင်၏၊ ကထိန်ကာလ မဟုတ်ချိန်၌ လှူရာဝယ် သမ္မုဒိဘူတ သံဃာများ ဝေရမည်” ဟု ပညတ်တော်မူ၏၊ ထို ပညတ်တော်နည်းကို ယူ၍ အရှင်နီလဝါသီ စသော ထေရ်တို့ ဆုံးဖြတ်တော်မူကြသည်။

မုခရော။ ။ “မုခရော” ပုဒ် အဖွင့်ကို ရူပသိဒ္ဓိ “မဇ္ဈဒိတော ရော” သုတ်၌ ပြထား၏၊ အကောင်းအဆိုး အမျိုးမျိုးသော စကားရှိသူ (စကားတတ်သူ) ကို “မုခရ” ဟု ဆို၏၊ ယောဇနာ၌ကား “မုခရောတိ မုခံ ခရံ ဧတဿာတိ မုခရော၊ ဓကာရလောပေါ၊ အထ ဝါ မုခံ ဧတဿ အတ္ထိတိ မုခရော၊ မန္တုတ္တေ ပဝတ္ထော ရပစ္စယော နိန္ဒိဋ္ဌဝါဓကော” ဟု ဖွင့်လေသည်၊ ထို အဖွင့်အတိုင်း ပထမနည်းအလို သမာသ်ပုဒ်၊ “ကြမ်းတမ်းသော နှုတ်ရှိသူ”၊ ဒုတိယနည်းအလို အဿတ္ထိတဒ္ဓိတိ၊ “ကဲ့ရဲ့ဖွယ် နှုတ်ရှိသူ” ဟု ပေး။

တေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ (အာဝါသိကရဟန်းတို့သည်) သာဒယိဿသီတိ-ဟူ၍၊ အာဟံသု-ပြောဆိုကြကုန်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ယော သာဒယေယျ အာပတ္တိ ဒုက္ခဋသောတိ ဧတ္ထ-၌၊ လဟုကာ-ပေါ့သော၊ အာပတ္တိ-ဒုက္ခဋအာပတ်သည်၊ ကိဉ္ဇာပိ (ဟောတိ)-အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏၊ အထ ခေါ-ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဂဟိတာနိ-ယူအပ်ပြီးသော သင်္ကန်းတို့ကို၊ ဂဟိတဋ္ဌာနေ-ယူအပ်ပြီးရာ အရပ်၌၊ (မူလသင်္ကန်းဖြစ်ရာ ကျောင်းတိုက်၌) ဒါတဗ္ဗာနိ-ပြန်ပေးထိုက်ကုန်၏၊ နဋ္ဌာနိ ဝါ-ပျောက်ကုန်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဇိဏ္ဏာနိ ဝါ-ဆွေးမြေ့ကုန်သည်သော်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗေပိ ဟောန္တိ-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိပိ)၊ တဿေဝ-ထို ရဟန်း၏သာ၊ (ဝေစုယူခဲ့သော ရဟန်း၏သာ)၊ ဂိဝါ-ဘဏ္ဍာစားတည်း၊ ဒေဟိ-ပြန်ပေးလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ အဒေန္တော-မပေးသော ရဟန်းကို၊ ဓုရနိက္ခေပေ-တာဝန်ကို လျှော့ချခြင်းကြောင့်၊ (ပြန်ပေးဖို့ရန် တာဝန်ကို လျှော့ချခြင်းကြောင့် “ပြန်မပေးတော့အံ့” ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းကြောင့်) ဘဏ္ဍေန္တေန-ဘဏ္ဍာ၏ တန်ဖိုး ဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-ပြုစေထိုက်၏၊ (ဆုံးဖြတ်ထိုက်၏)။

ဧကာဓိပ္ပာယန္တိ -ကား၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ အဓိပ္ပာယံ-အလိုကို၊ (အလိုရှိ အပ်သော အဖို့ကို)၊ ဧကပုဂ္ဂလပဋိဝိသမေဝ-တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖို့ကိုသာ၊ (တစ်ပါးရထိုက်သော ဝေစုကိုသာ)၊ ဒေထ-ပေးလိုက်ကြကုန်၊ ဣတိ အတ္ထော၊

ဧကာဓိပ္ပာယံ။ ။ “ဧကံ+အဓိပ္ပာယံ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် သမာသ်မဟုတ် ဝါကျ ဟု ထင်ရ၏။ နောက်၌ “ဧကာဓိပ္ပာယော” ဟု လာလတ္တံ့ ဖြစ်သောကြောင့် “ဧကာဓိပ္ပာယံ” ကို သမာသ်ဟု မှတ်ပါ။ “ဧကံ+အဓိပ္ပာယံ” ကား အရတူ ကမ္မစာရည်း သမာသ်ဖြစ်ကြောင်း ပြသောစကားတည်း။ ထို “ဧကံ+အဓိပ္ပာယံ” ဟူသည် “ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ပါး ရထိုက်သော တစ်ဖို့တည်း” ဟု သိစေလို၍ “ဧကပုဂ္ဂလံ၊ ပေ၊ အတ္ထော” ဟု ဖွင့်သည်။ “အဓိပ္ပာယံ” အရ ဝေစုဖြစ်သော အဖို့ကို ယူပါ-ဟူလို၊ အဓိပ္ပာယ၏ ပုဒ်ပြီးပုံကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဓမ္မတ္တဒေသနာပဋိဝေဓအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ၊ ယောနော ၌ကား “အဓိပ္ပိယတေ ဣန္ဒိယတေတိ အဓိပ္ပာယော” ဟု ဝိဂြိဟ် ပြုလေသည်။ [စာအုပ် တို့၌ “ဧကံ ပုဂ္ဂလပဋိဝိသမေဝ” ဟု ဝါကျရှိ၏၊ ယောနော၌ “ဧကပုဂ္ဂလပဋိဝိသမေဝ” ဟု သမာသ်ရှိ၏။ “ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါး၏အဖို့ (တစ်ပါးရထိုက်သော ဝေစု)” ဟု အဓိပ္ပာယ် ရသောကြောင့် သမာသ်သာ ကောင်းသည်။]

ဣဒါနိ-၌၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ယော-အကြင် အဖို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏၊ တံ-ထို ပေးပုံ အခြင်းအရာ၊ ပေးထိုက်သော အဖို့ကို၊ ဒသေတု-ငှာ၊ တန္တိ-ပါဠိတော်အစဉ်ကို၊ ဌပေန္တော-ထားတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဣဓ ပနာတိအာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (ဘဂဝါ)၊ အာဟ-ပြီ၊ [ယောနော၌ “ယထာ ယထာ” ဟု ပါဠိရှိ၏၊ “တထာ တထာ” ဟုလည်း ထည့်သည်၊] တတ္ထ-ထို ဣဓ ပန အစရှိသော စကားရပ်၌၊ သဗေ၊ ဩ၊ ဥပမုန္တိ-ကား၊ ဧကေကသ္မိ-တစ်ကျောင်းတစ်ကျောင်း၌၊ ဧကာဟံ ဧကာဟံ ဝါ-တစ်ရက်စီ တစ်ရက်စီသော်လည်းကောင်း၊ သတ္တာဟံ သတ္တာဟံ ဝါ-ခုနစ်ရက်စီ ခုနစ်ရက်စီသော်လည်းကောင်း၊ သဗေ ဝသတိ-အကယ်၍ နေအံ့၊ [“ဒ္ဓိဟံ ဒ္ဓိဟံ ဝါ” စသည်ကို ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်၊] (ဧဝံ သတိ)၊ ဧကေကသ္မိ ဝိဟာရေ-တစ်ကျောင်း တစ်ကျောင်း၌၊ ယံ-အကြင် ဝေစုအဖို့ကို၊ [နောက်၌ “တတော တတော” ဟု ရှိသောကြောင့် “ယံ ယံ-အကြင် အကြင် ဝေစုအဖို့ကို” ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊] ဧကော-တစ်ပါးသော၊ ပုဂ္ဂလော-ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (အာဝါသိကပုဂ္ဂိုလ်သည်)၊ လဘတိ-၏၊ တတော တတော-ထိုထို ဝေစုအဖို့မှ၊ ဥပမံ ဥပမံ-ထက်ဝက် ထက်ဝက်သော ဝေစုအဖို့ကို၊ ဒါတမ္ပ-ပေးထိုက်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့ ပေးအပ်သော်၊ ဧကာဓိပ္ပာယော-တစ်ခုသော အလိုသည်၊ (အလိုရှိအပ်သော တစ်ခုသော အဖို့သည်)၊ ဝါ-ကို၊ ဒိန္နော-သည်၊ ဟောတိ-၏။

ယတ္ထ ဝါ ပန ဗဟုတရန္တိ-ကား၊ ဧကသ္မိ ဝိဟာရေ-တစ်ခုသော ကျောင်း၌၊ ဝသန္တော - နေလျက်၊ ဣတရသ္မိ - အခြား ကျောင်း၌၊ သတ္တာဟဝါရေန-ခုနစ်ရက်တစ်ကြိမ်အားဖြင့်၊ အရဏမေဝ-အရဏ်ကိုသာ၊

သတ္တာဟဝါရေန။ ။ကျောင်းတိုက်ကြီး တစ်ခုတည်းဝယ် သေနာသနဟု ခေါ်အပ်သော ကျောင်းနှစ်ကျောင်း၌ ခုနစ်ရက် တစ်ကြိမ်ကျ အရဏ်တက်စေခြင်းဖြင့် အကျိုးထူး မရှိ၊ ကျောင်းတိုက်အပြင်က ကာရံထား၍ ဧကူပစာရဖြစ်သောကြောင့် ကျောင်းခံယူပြီးနောက် နေ့အခါ၌လည်း သွား၍ နေနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် **“သတ္တာဟဝါရေန”**ကို **“အဘိလာပမတ္တ-ပြောရိုးဆိုစဉ် (အဓိပ္ပာယ် အထူးမရှိ)”** ဟု သာရတ္ထဋီကာ ဆို၏၊ ဝိမတိ၌ကား ဥပစာ မတူသော ကျောင်းတိုက်နှစ်တိုက်တို့၌ ပြုသော ထိုနည်းအားဖြင့် ကျောင်းတိုက်ကြီး တစ်ခုဝယ် သေနာသနကျောင်းဆောင် နှစ်ခုတို့၌ နေပုံနေဟန်ကို ပြလို၍ ဆိုသည်ဟု မိန့်သည်။

သစေ ဥဋ္ဌာပေတိ-အကယ်၍ တက်စေအံ့၊ ဧဝံ-ဤသို့ တက်စေလတ်သော်၊ ပုရိမသ္မိ-ရှေ့ကျောင်း၌၊ ဗဟုတရံ-များစွာ၊ ဝသတိ နာမ-နေသည် မည်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဗဟုတရံ-စွာ၊ တတော ဝသိတဝိဟာရတော-ထိုနေရာ ကျောင်းမှ၊ တဿ-ထို ရဟန်းအား၊ ပဋိဝိသော-အဖို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗော၊ ဧဝမ္မိ-ဤသို့ ပေးပြန်သော်လည်း၊ ဧကာဓိပ္ပာယော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒိန္နော-သည်၊ ဟောတိ၊ စ-ဆက်၊ ဣဒံ-ဤ အဖို့ပေးခြင်းကို၊ [ဣဒန္တိ ဧကာဓိပ္ပာယာနံ၊-ဋီကာ] နာနာလာဘောဟိ-အမျိုးမျိုးသော လာဘ်ရှိကုန်သော၊ နာနုပစာရေဟိ-အမျိုးမျိုးသော ကျောင်းဥပစာရှိကုန်သော၊ ဧကသီမဝိဟာရေဟိ-တစ်ခုတည်းသော ဥပစာရသိမ်ရှိသော ကျောင်းတို့ဖြင့်၊ ကထိတံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ပန-ကား၊

ဣဒဉ္စ ပေ၊ ကထိတံ။ ။ကျောင်းတိုက်ကြီးတစ်တိုက် အတွင်း၌ “**သောနာသန**”

ဟု ခေါ်အပ်သော ကျောင်းဆောင် အမျိုးမျိုးဝယ် ဝါတွင်း၌ နေလိုရာ နေနိုင်၏။ ထို ကျောင်းဆောင်များ၌ ကျောင်းဒါယကာတို့သည် မိမိတို့ ကျောင်းဝယ် ဝါကပိုင်သော သံဃာများအတွက် သီတင်းကျွတ်သောအခါ ဝေ၍ ယူဖို့ရန် ကျောင်းပိုင်သင်္ကန်းများ လှူတတ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်လာ လောဘကြီးသော အရှင်ဥပနန္ဒသည် ကျောင်းနှစ်ကျောင်း၌ ဝါကပိုင်ဖို့ရန် နေရာ မှတ်ယူထားလေသည်။ ထို ပါဠိတော်၌ လာသော စကားများကား တစ်ကျောင်းနှင့် တစ်ကျောင်း လာဘ်မတူသော နာနုပစာရ ရှိသော ကျောင်းအသီးသီး၌ နေသော ရဟန်းတို့အတွက် ဧကူပစာရဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်ကြီးဖြင့် ဆိုထားသည်။

နာနာလာဘောဟိ။ ။ “နာနာ(ဝိသုံဝိသုံ)+လာဘော ဧတေသုတိ နာနာလာဘာ-

တစ်တိုက်တည်းပင် ဖြစ်သော်လည်း ကိုယ့်ကျောင်း၌ ရသော လာဘ်ကို ကိုယ့်ကျောင်း သံဃာသာ ရထိုက်၏” ဟု သတ်မှတ်ထားသောကြောင့် အသီးအသီး လာဘ်ရှိသော ကျောင်းများ ဖြစ်သည်။

နာနုပစာရေဟိ။ ။ “နာနာ(ဝိသုံဝိသုံ)+ပါကာရာဒီဟိ ပရိစ္ဆိန္နော ဥပစာရော

ဧတေသန္တိ နာနုပစာရာ-တစ်တိုက်တည်းပင် ဖြစ်သော်လည်း ဝင်းအကာရှိသော ကျောင်းများကို “နာနုပစာရ” ဟု ဆိုသည်။ “**ပါကာရာဒီဟိ**” ဟု ဆိုသောကြောင့် ဤ ဋီကာများအလို ကျောင်းတိုက်ကြီးနှစ်တိုက်ဟု ဆိုလို၏။ ထို နှစ်တိုက်လုံးကိုပင် ဟံတိုင်းက တစ်ခုတည်း ဝိုင်းထားသောကြောင့် “**ဧကူပစာရ**” ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။

ဧကသီမဝိဟာရေဟိ။ ။ကျောင်းတိုက်ကြီး တစ်ခုဝယ် တည်ရှိသော ကျောင်း

နှစ်ကျောင်းကို “**ဧကသီမဝိဟာရာ-တစ်ခုသော ဥပစာရသိမ်ရှိသော ကျောင်းများ**” ဟု ဆိုသည်။ ဧကသီမာယ်-တစ်ခုသော ဥပစာရသိမ်၌+ဝိဟာရာ-ကျောင်းတို့တည်း၊ ဧကသီမဝိဟာရာ-တို့။

နာနာသီမဝိဟာရေ-အမျိုးမျိုးသော ဥပစာရသိမ်ရီသော ကျောင်းတိုက်၌၊
 သေနာသနဂ္ဂါဟော-ကျောင်းကို ခံယူခြင်းသည်၊ (ပထမကျောင်းကို ခံယူခြင်း
 သည်) ပဋိပဿမ္ဘတိ-ငြိမ်း၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထို နာနာသီမဝိဟာရ၌၊
 စီဝရပဋိဝီသော-သည်၊ န ပါပုဏာတိ၊ ပန-ဆက်၊ သေသံ-သင်္ကန်းမှ ကြွင်း
 သော၊ အာမိသဘောသဇ္ဇာဒိ-စားသောက်ဖွယ် အာမိသ၊ ဆေး အစရှိသော၊
 သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော ဝေစုသည်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ကျောင်းတိုက်၌၊ အန္တော
 သီမဂတဿ-ဥပစာရသိမ်အတွင်း၌ ရောက်နေသော ရဟန်း၏ (အထံသို့)၊
 ပါပုဏာတိ-၏။

ဂိလာနဝတ္ထုကထာ

၃၆၅။ မဇ္ဇကေနိပါတေသန္တိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ (ပါဠိတော်၌လာသည့်အတိုင်း၊)
 ဓောဝိတွာ-ဆေးကြောသုတ်သင်ပြီး၍၊ အညံ-သော၊ ကာသာဝံ-သင်္ကန်းကို၊
 နိဝါသေတွာ-ဝတ်စေပြီး၍၊ (ဝတ်ပေးပြီး၍)၊ ပဇ္ဇကေ-ညောင်စောင်းငယ်၌၊
 နိပဇ္ဇာပေသံ-အိပ်စေကြကုန်ပြီ၊ စ ပန-ထပ်၍ဆက်၊ နိပဇ္ဇာပေတွာ-အိပ်စေပြီး၍၊
 အာယသ္မာ အာနန္ဒော-သည်၊ မုတ္တကရိသင်္ကလိဋ္ဌံ-ကျင်ငယ် ကျင်ကြီးတို့ဖြင့်
 ညစ်ပေနေသော၊ ကာသာဝံ-ကို၊ ဓောဝိတွာ-ဖွတ်လျှော်ပြီး၍၊ ဘူမိယံ-မြေ၌၊

နာနာသီမ | ပေ၊ န ပါပုဏာတိ။ ။ဥပစာ မတူသော ကျောင်းတိုက်ကြီး
 နှစ်တိုက် ဖြစ်လျှင်ကား တောင်ဘက်တိုက်၌ ဝါကပ်ဖို့ရန် ကျောင်းနေရာ ယူပြီးနောက်
 မြောက်ဘက် ကျောင်းတိုက်သို့ သွား၍ ကျောင်းနေရာ တစ်ခု ယူပြန်လျှင် ပထမ
 ယူမှုသည် ငြိမ်းပျောက် ပျက်သွားတော့၏။ ထို့ကြောင့် ပထမကျောင်းနှင့်ဆိုင်သော
 သင်္ကန်းလားလည်း မရနိုင်တော့-ဟူလို။

သေသံ | ပေ၊ ပါပုဏာတိ။ ။ထို မြောက်ဘက် ကျောင်းတိုက်၌ ဝါကပ်သော
 ရဟန်းမှာ သင်္ကန်းလားသာ မရ၊ သင်္ကန်းလားမှတစ်ပါး အခြားသော အာမိသ-
 ဆေး အစရှိသော ဝတ္ထုများကား ထိုရဟန်းနှင့်တကွ ဝေစု ဝေချိန်ဝယ် ဥပစာရသိမ်
 အတွင်း၌ ရောက်လာသော ရဟန်းအားလုံး ရနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ယခုခေတ်ဝယ်
 သင်္ကန်းမှတစ်ပါးသော သံဃိက ပစ္စည်းကို ဝေရာ၌ အာဂန္တုကရဟန်းတို့အားလည်း
 ဝေစု ဝေရသည်ဟု မှတ်ပါ။

ပရိဘူတံ-အပြေအပြစ်ကို၊ အကာသိ-ပြုပြီ၊ [ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်တွေ ပေနေ
သော ဂိလာန၏ နေရာကို ရေဖြင့် ဆေးကြောသုတ်သင်ခြင်းကို “ပရိဘူတံ
အကာသိ” ဟု ဆိုသည်။ ဝိမတိဉ္စကာ: နွားချေးဖြင့် သုတ်လိမ်းခြင်းတိုင်အောင်
“ပရိဘူတံ ပြုသည်” ဟု ဆိုသည်။]

ယော ဘိက္ခဝေ၊ ယေ၊ ဥပဋ္ဌဟေယျာတိ-ကား၊ ယော-အကြင် ရဟန်း
သည်၊ မ-ငါဘုရားကို၊ ဩဝါဒါနုသာသနီကရဏေန-ဩဝါဒ၊ အနုသာသနီကို
ပြုကျင့်ခြင်းအားဖြင့်၊ (ဩဝါဒ၊ အနုသာသနီကို လိုက်နာသောအားဖြင့်)၊
ဥပဋ္ဌဟေယျ-ပြုစုလုပ်ကျွေးရာ၏၊ သော-ထို ရဟန်းသည်၊ ဂိလာန-ဂိလာနကို၊
ဥပဋ္ဌဟေယျ-ပြုစုလုပ်ကျွေးရာ၏၊ (ပြုစုလုပ်ကျွေးလော့) မမ-၏၊ ဩဝါဒ
ကာရဏေန-ဩဝါဒကို ပြုလုပ် လိုက်နာသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဂိလာနော-
ကို၊ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော-၏၊ ဣတိ အယမေဝ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဧတ္ထ-
ဤ ယောဘိက္ခဝေ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ အတ္ထော-တည်း၊ မန-ဗျတိရိတ်၊
ဘဂဝတော စ-အားလည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဂိလာနဿ စ-
အားလည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာနံ-ပြုစု လုပ်ကျွေးခြင်းသည်၊
ဧကသဒိသံ-တစ်ထပ်တည်း တူညီ၏၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဧတ္ထ-ဤ ယော
ဘိက္ခဝေ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ အတ္ထော-ကို၊ နှု ဂဟေတဗ္ဗော-မယူထိုက်။

သံဃေန ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗောတိ (ဧတ္ထ-ဤ ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)
ယဿ-အကြင်ဂိလာန၏၊ ဧတေ ဥပဇ္ဈာယာဒယော-ဤဥပဇ္ဈာယ် အစရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ တသ္မိ ဝိဟာရေ-ထိုကျောင်း၌၊ (မကျန်းမမာဖြစ်နေရာကျောင်း
၌)၊ နတ္ထိ-ကုန်၊ [ဥပဇ္ဈာယာဒယော၌ အာဒိဖြင့် အာစရိယ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိက၊
အန္တေဝါသိက၊ သမာနုပဇ္ဈာယက၊ သမာနာစရိယတို့ကို ယူ]၊ အာဂန္တုကော-
အာဂန္တုကဖြစ်သော၊ ဧကစာရိကော-တစ်ပါးတည်း လှည့်လည်လေ့ ရှိသော၊
ဘိက္ခု-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သော-ထို ဂိလာနသည်၊ သံဃဿ-၏၊ ဘာရော-
တာဝန်တည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သံဃေန-သည်၊ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော-၏၊ နော
စေ ဥပဋ္ဌဟေယျ-အကယ်၍ မပြုစု မလုပ်ကျွေးအံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ သကလံဿ-
အလုံးစုံသော၊ သံဃဿ-၏၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ဝါရ်-
အလှည့်အကြိမ်ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ ဧဂန္တေ သ-ပြုစုလုပ်ကျွေးကုန်လတ်သော်၊

ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ အတ္တနော-၏၊ ဝါရေ-အလှည့်အကြိမ်၌၊ န ဂ္ဂုတိ-မပြုစု၊ တဿေဝ-ထို မပြုစုသော ရဟန်း၏သာ၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ သံဃတ္ထေရောပိ-သံဃာ့ထေရ်သော်မှလည်း၊ ဝါရတော-မှ၊ န မုစ္စတိ-မလွတ်၊ သကလော-သော၊ သံဃော-သည်၊ ဧကဿ-တစ်ပါးသော ရဟန်း၏၊ ဘာရ-တာဝန်ကို၊ သစေ ကရောတိ-အံ့၊ (တစ်ပါးကို တာဝန်ပေးထားအံ့) ဧဝံ သတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဧကော-သော၊ ဝတ္တသမ္ပန္နော-ကျင့်ဝတ်နှင့် ပြည့်စုံ သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အဟမေဝ-တပည့်တော်သည်သာ၊ ဧဂ္ဂိဿာမိ- ပြုစုလုပ်ကျွေးပါအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ (သစေ) ပဋိဂ္ဂုတိ-အကယ်၍ ပြုစုလုပ်ကျွေးအံ့၊ (ဧဝံ သတိ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သံဃော-သည်၊ အာပတ္တိတော-မှ၊ မုစ္စတိ-လွတ်၏။

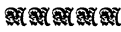
၃၆၆။ အဘိက္ကမန္တံ ဝါ အဘိက္ကမတိတိအာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၌ စပါ) ဝမုန္တံ-တိုးလာသော၊ အာဗာဓံ ဝါ-အနာကိုမူလည်း၊ ဣဒံ နာမ-ဤမည်သော ဆေး၊ ဤမည်သော အစာကို၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ- သုံးဆောင်လတ်သော်၊ ဝါ-သော၊ မေ-တပည့်တော်၏၊ (အာဗာဓော-သည်) ဝပတိ-တိုးလာ၏၊ ဣဒံ (နာမ)-ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ-လတ်သော်၊ ဝါ-သော၊ (မေ-၏၊ အာဗာဓော-သည်) ပရိဟာယတိ-ဆုတ်ယုတ်၏၊ (လျော့၏) ဣဒံ (နာမ)-ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ (မေ အာဗာဓော)၊ တိဋ္ဌတိ-တန်ရပ်နေ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ယထာဘူတံ-ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ နာဝိကရောတိ-ထင်စွာ မပြုတတ်၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အတ္ထော-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-မှတ်ထိုက်၏၊ နာလန္တိ-ကား၊ ဥပဋ္ဌာတု- ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းငှာ၊ န ပဋိရူပေါ-မလျောက်ပတ်၊ န ယုတ္တော-မသင့်၊ ဘောသန္တံ သံဝိဓာတန္တိ-ကား၊ ဘောသန္တံ-ဆေးကို၊ ယောဇေတု-ယှဉ်စပ်ခြင်းငှာ၊ အသမိတ္ထော-မစွမ်းနိုင်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ အာမိသန္တရောတိ-ကား၊ အာမိသံ ထို ဂိလာနပဋ္ဌာက၏၊ အာမိသံ-အာမိသဟူသော၊ အန္တရံ-အကြောင်းသည်။

ဘောသန္တံ ဟောတိ။ ။ဘောသန္တံ ယောဇေတု အသမိတ္ထော ဟောတိတိ။
 “ထေဇေန ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဘောသန္တံ ဂဟေတွာ ဣမိနာ ယောဇေတွာ ဒါတဗ္ဗန္တိ”
 ဝုတ္တေ တထာ ကာတံ အသမိတ္ထောတိ အတ္ထော-ဤမည် ဤမည်သော ဆေးကို ယူ၍ ဤ ဝတ္ထုနှင့် (ဥပမာ-ထန်းလျက်ရည်၊ ဆားပြုတ်ရည် စသည်နှင့်) ရောစပ်၍

(အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော-ထို ဂိလာနပဋ္ဌာကသည်၊ အာမိသန္တရော-
 ရ မည်၏၊ ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ အန္တရန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [ကာရဏံဖြင့်
 အဘိဓာန် (၈၀၂) လာ မဇ္ဈ၊ ဝတ္ထ စသော အနက်တို့ကို တားမြစ်သည်၊]
 အာမိသကာရဏာ-အာမိသဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ယာဂုဘတ္တပတ္တ
 စီဝရာနိ-ယာဂု၊ ဆွမ်း၊ သပိတ်၊ သင်္ကန်းတို့ကို၊ ပတ္တေန္တော-တောင့်တသည်၊
 (ဟုတွာ)၊ ဥပဋ္ဌာတိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော။ [ဂိလာနအတွက် ရသော ယာဂု၊
 ဆွမ်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဂိလာန ပျံလွန်တော်မူသောအခါ ရမည့် သပိတ်
 သင်္ကန်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ တောင့်တ၍ ပြုစုသည်-ဟူလို။]

ဆရာ ပြောသည့်အတိုင်း ပေးစွမ်းနိုင်ခြင်းကို “**ဘောသန္တ သံဝိဇာတုံ**” ဟု ဆိုသည်။
 မိမိကိုယ်တိုင် ဆေးဆရာ အဖြစ်ဖြင့် ဆေးပေးခြင်းကို ဆိုလိုရင်း မဟုတ်၊ မိမိကိုယ်တိုင်
 ဆေးဆရာ အဖြစ်ဖြင့် စီမံတတ်မှုကား သာ၍ပင် လျှောက်ပတ်၏။

မှတ်ချက်။ ။ သီလက္ခန္ဓ မဟာသီလအခန်း၌ ဆေးအတတ်ကို “**မိစ္ဆာဇီဝ**” ဟု
 ဟောတော်မူ၏။ ထို၌ “**မိစ္ဆာဇီဝ**” ဟု ဟောတော်မူခြင်းကား လူအများအား ဆေးကု၍
 ကုလဒူသန အနေသန ဖြစ်မှုကို တားမြစ်ခြင်းတည်း၊ ဆေးအတတ် သင်ရုံဖြင့်
 မိစ္ဆာဇီဝ မဖြစ်ကြောင်းမှာ ဤ ပါဠိတော်၌ “**ဆေးစပ် တတ်ရမည်**” ဟူသော စကားဖြင့်
 လည်းကောင်း၊ “**လျှောက်ပတ် မလျှောက်ပတ်သော ဓာတ်စာကို သိရမည်**” ဟူသော
 စကားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဘောသန္တက္ခန္ဓက၌ တတ်သိရမည့် ဆေးအတတ်များဖြင့်
 လည်းကောင်း ထင်ရှားပါသည်။

မတသန္တကကထာ

၃၆၇။ ကာလံကတေတိ-ကား၊ ကာလကိရိယာယ-သေချိန်ကို ပြုခြင်းကြောင့်၊ (“သံဃော သာမီ” ၌ စပ်) ဂိလာနုပဋ္ဌာကာနံ ဒါတုန္တိ ဧတ္ထ-ဤ၊ အနန္တရံ-အခြားမဲ့၌၊ ဝုတ္တယ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော၊ (ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော၊) ကမ္မဝါစာယ-ဖြင့်၊ ဒိန္နမ္မိ-ပေးအပ်သော သပိတ်၊ သင်္ကန်းသည်လည်းကောင်း၊ အပလောကေတွာ-ပန်ပြော၍၊ (အပလောကနကံ ပြု၍) ဒိန္နမ္မိ-သည်လည်းကောင်း၊ ဒိန္နမေဝ-ပေးအပ်ပြီး မည်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏။

၃၆၉။ ယံ တတ္ထ ဝပ၊ ဂရုဘဏ္ဍန္တိ ဧတ္ထ-ဤ၊ လဟုဘဏ္ဍဂရုဘဏ္ဍာနံ-ပေါသောဘဏ္ဍာ၊ အလေးဂရုပြုအပ်သော ဘဏ္ဍာတို့၏၊ နာနာကရဏံ-အသီးအခြား ပြုကြောင်းအထူးကို၊ ပရတော-နောက်၌၊ (နောက် သေနာသနက္ခန္ဓက၌)၊ ဝဏ္ဏယိဿာမ-ဖွင့်ကုန်အံ့၊ ပန-ဆက်၊ ဂိလာနုပဋ္ဌာကလာဘော-ဂိလာနုပဋ္ဌာကတို့ ရထိုက်သော လာဘ်၌၊ အယံ-ကား၊ အာဒိတော-အစမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း။

သကလေ-အလုံးစုံသော၊ ဘိက္ခုသံဃေ-သည်၊ ဥပဋ္ဌဟန္တေ-ပြုစုလုပ်ကျွေးလတ်သော်၊ (ပြုစုလုပ်ကျွေးစဉ်)၊ ကာလံ-သေချိန်ကို၊ (သေခြင်းကို)၊ သစေကရောတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ သာမိကာ-ဥစ္စာရှင်တို့တည်း၊ (ပျံလွန်တော်မူသော ဂိလာနု၏ ကျန်ရစ်သော ပစ္စည်းကို ပိုင်ဆိုင်သူတို့တည်း)၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ ဧကစ္စေဟိ-အချို့သော ရဟန်းတို့သည်၊ ဝါရေ-အလှည့်အကြိမ်ကို၊ ကတေ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ (ပြုစုလုပ်ကျွေးပြီးသော်)၊ ဧကစ္စေဟိ-တို့သည်၊ (ဝါရေ-ကို)၊ အကတေယေဝ-မပြုအပ်သေးမီပင်၊ ကာလံ-ကို၊ (သစေ)ကရောတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ တတ္ထ-ထိုသို့၊ သေခြင်းကို ပြုရာ၌၊ ဧကစ္စေ-အချို့ကုန်သော၊ အာစရိယာ-တို့သည်။

အပလောကေတွာ။ ။သိမ်ထဲ၌ သံဃာ စည်းဝေး၍ “ဤမည်သော ပုဂ္ဂိုလ် ပျံလွန်တော်မူပါသည်။ သူ၏ ဤမည်သော ပစ္စည်းများ ကျန်ရစ်ပါသည်။ ထိုပစ္စည်းများတွင် သပိတ်နှင့် သင်္ကန်းကို ဂိလာနုပဋ္ဌာကဖြစ်သော မည်သူ မည်သူအား ပေးရပါမည်။ သံဃာက နှစ်သက်လျှင် ဆိတ်ဆိတ် နေကြပါ” ဤသို့ သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ခွင့်ပန်ခြင်းကို “အပလောကေတွာ” ဟု ဆိုသည်။

ဝဒန္တိ=ဆိုကြကုန်၏။ (ကိ?)။ သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊
 အတ္တနော-၏၊ ဝါရေ-သည်၊ သမ္ပတ္တေ-ရောက်လတ်သော်၊ ကိရေယျံ-ပြုကုန်
 ရာ၏။ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗေပိ-တို့သည်လည်း၊ သာမိနော-ဥစ္စရင်တို့တည်း၊
 ဣတိ-သို့၊ (ဝဒန္တိ)။ ဧကစ္စေ-ကုန်သော၊ (အာစရိယာ) ဝဒန္တိ၊ (ကိ?)။ ယေဟိ-
 အကြင် ရဟန်းတို့သည်၊ ဧဂီတော-ပြုစုလုပ်ကျွေးအပ်ပြီ၊ တေ ဧဝ-ထို ရဟန်း
 တို့သည်သာ၊ လဘန္တိ-ရနိုင်ကုန်၏၊ (ကျန်ရစ်သော ပစ္စည်းကို ရနိုင်ကုန်၏)။
 ဣတရေ-အခြားသော ရဟန်းတို့သည်၊ (မပြုစုရသေးသော ရဟန်းတို့သည်)။
 န လဘန္တိ-ကုန်၊ ဣတိ (ဝဒန္တိ)။ [ဤ ဒုတိယဝါဒကို နှစ်သက်သောကြောင့်
 အဋ္ဌကထာဆရာ နောက်ထား၍ဆိုသည်] သာမဏေရေ-သည်၊ ကာလံကတေ-
 ပျံလွန်လတ်သော်၊ စီဝရံ-သည်၊ သဗ္ဗေအတ္ထိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)။ ဂိလ္လာနပဋ္ဌာကာန-
 ကတံအံ၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်၏၊ (စီဝရံ-သည်)။ နော စေ အတ္ထိ-အံ၊ (ဧဝံ
 သတိ)။ ယံ-အကြင် ပစ္စည်းဝတ္ထုသည်၊ အတ္ထိ၊ တံ-ထို ပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ ဒါတဗ္ဗံ
 အညသ္မိ-အခြားသော၊ (သင်္ကန်းမှ အခြားသော) ပရိက္ခာရေ-သည်၊ သတိ-
 သော်၊ စီဝရဘာဂံ-သင်္ကန်း၏ အဖို့ကို၊ ကဝ္ဘာ-၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-၏။

ဘိက္ခု စ-သည်လည်းကောင်း၊ သာမဏေရော စ-သည်လည်းကောင်း၊
 သမံ-အညီအမျှ၊ သဗ္ဗေ ဥပဋ္ဌဟိ-သူ-ကုန်အံ၊ (ဧဝံ သတိ)။ သမကော-ညီမျှ
 သော၊ ဘာဂေါ-အဖို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-၏၊ သာမဏေရောဝ-သည်သာ၊ အထ
 ဥပဋ္ဌဟတိ-အံ၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ သံဝိဒဟနမတ္တမေဝ-စီမံခြင်းမျှသည်သာ၊
 (အထ) ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)။ သာမဏေရဿ-အား၊ ဇေဋ္ဌကဘာဂေါ-
 ကြီးသော အဖို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗော၊ သာမဏေရော-သည်၊ (ကရောတိဋ္ဌစပ်)။
 ဘိက္ခုနာ-သည်၊ အာနိတဥဒကေန-ဆောင်ယူအပ်ပြီးသော ရေဖြင့်၊ ယာဂုံ-
 ယာဂုကို၊ ပစိတွာ - ကျို၍၊ ပဋိဂ္ဂါဟာပနမတ္တမေဝ - ခံယူစေခြင်းမျှကိုသာ၊

အညသ္မိံ ၊ပေ၊ ဒါတဗ္ဗံ။ ။သင်္ကန်း ဓရှိဘဲ အခြား ပစ္စည်းများသာ ရှိလျှင်
 ထို ပစ္စည်းများကို သင်္ကန်းအတွက် ရထိုက်သော အဖို့ကို ပြု၍ (သင်္ကန်းအစား ထို
 ပစ္စည်းကို) ဂိလာနပဋ္ဌာကတို့အား ဗေပါ-ဟူလို၊ အချို့စာ၌ “အညသ္မိံ ဟိ”ဟု
 ရှိ၏။ “ယံ အတ္ထိ၊ တံ ဒါတဗ္ဗံ”ကို ခိုင်မြဲစေသော ဝါကျ-ဖြစ်သောကြောင့် ထို ဟိ
 ပါသော စာလည်း ကောင်းသည်ဟု ထင်သည်။

(ကပ်ခြင်းမျှကိုသာ) သုခေ ကရောတိ-အံ၊ ဘိက္ခု-သည်။ (သုခေ) ဥပဋ္ဌဟတိ-
အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဘိက္ခုဿ-အား၊ ဇေဋ္ဌကဘာဂေါ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-၏။

ဗဟူ-ကုန်သော်၊ ဘိက္ခု-တို့သည်။ သမဂ္ဂါ-ညီညွတ်ကုန်သည်။ ဟုဟွာ-
၍၊ (သုခေ) ဥပဋ္ဌဟန္တိ-ကုန်အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့
အား၊ သမကော ဘာဂေါ ဒါတဗ္ဗော၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ရဟန်းတို့တွင်၊
ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ ဝိသေသေန-အထူးအားဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌဟတိ-၏၊
တဿ-ထို ရဟန်းအား၊ ဝိသေသော-အထူးကို၊ ကာတဗ္ဗော၊ [ကောင်းသော
အဖို့ကို ပေးပါ-ဟူလို]၊ ပန-ဆက်၊ ယေန-အကြင် ရဟန်းသည်၊ ဧကဒိဝသမ္ပိ-
တစ်နေ့ပတ်လုံးလည်း၊ ဂိလာနုပဋ္ဌာကဝသေန-ဂိလာနုပဋ္ဌာက၏ အဖြစ်ဖြင့်၊
ယာဂုဘတ္တံ ဝါ-ယာဂု၊ ဆွမ်းကိုသော်လည်း၊ ပစိတွာ-ကျိုချက်၍၊ ဒိန္နု-
ပေးအပ်ပြီ၊ နဟာနံ ဝါ-ချိုးရေကိုသော်လည်း၊ ပဋိယာဒိတံ-စီရင်အပ်ပြီ၊
သောပိ-ထို ရဟန်းသည်လည်း၊ ဂိလာနုပဋ္ဌာကောဝ-ကပင်တည်း၊ ယော-
အကြင် ရဟန်းသည်၊ သမိပံ-အနီးသို့၊ (ဂိလာန၏ အနီးသို့) အနာဂန္နာ-
မလာမူ၍။ ဘောသဇ္ဇတဏှာလာဒိနိ-ဆေး၊ ဆန် အစရှိသည်တို့ကို၊ ပေသေတိ-
ပို့၏၊ အယံ-ဤ ရဟန်းသည်၊ ဂိလာနုပဋ္ဌာကော-သည်၊ န ဟောတိ၊ ယော-
အကြင် ရဟန်းသည်၊ ပရိယေသိတွာ-ရှာပြီး၍၊ (ဆေး-ဆန် စသည်တို့ကို
ရှာပြီး၍) ဂါဟာပေတွာ-ယူစေပြီး၍၊ အာဂစ္ဆတိ-လာ၏၊ အယံ-ဤ ရဟန်း
သည်၊ ဂိလာနုပဋ္ဌာကောဝ-ပင်တည်း။

ဧကော-တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်၊ ဝတ္တသိသေန-ဝတ်ကို အဦးပဓာန
ပြုသဖြင့်၊ ဧဂ္ဂတိ-၏၊ ဧကော-သည်၊ ပစ္စာသီသာယ-တောင့်တသဖြင့်၊ (သပိတ်
သင်္ကန်းစသော အဖို့ကို တောင့်တသဖြင့်၊ ဧဂ္ဂတိ)၊ မတကာလေ-ပျံလွန်တော်
မူရာအခါ၌၊ ဥဘောပိ-နှစ်ပါးလုံးတို့သည်လည်း၊ (သုခေ) ပစ္စာသီသန္တိ-
အကယ်၍ အဖို့ကို တောင့်တကြကုန်အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဥဘိန္နမ္ပိ-တို့အားလည်း၊
ဒါတဗ္ဗံ၊ ဧကော-တစ်ပါးသည်၊ ဥပဋ္ဌဟိတွာ-ပြုစုလုပ်ကျွေးပြီး၍၊ ဂိလာနဿ-
၏၊ ကမ္မေန ဝါ-အလုပ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အတ္တနော-၏၊ ကမ္မေန
ဝါ-ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကတ္တစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်သို့၊ ဂတော-
သွားပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ကြံ၍ သွားသနည်း?)၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ အာဂန္နာ-
ပြန်လာ၍၊ ဧဂ္ဂိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ (ဂတော)၊ ဧတဿပိ-ဤ
ရဟန်းအားလည်း၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏၊ ဧကော-အသည်၊ စိရံ-ကြာမြင့်စွာ၊

ဥပဋ္ဌဟိတွာ-၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ (ဥပဋ္ဌာတုံ)၊ န သက္ကောမိ-မစွမ်းနိုင်၊ ဣတိ-ဤသို့၊
 ရရ-လုံလဝီရိယကို၊ နိက္ခိပိတွာ-လျှောချ၍၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ တံ ဒိဝသမေဝ-
 ထို သွားရာနေ့၌ပင်၊ ဂိလာနော-သည်၊ ကာလံ-ကို၊ သစေပိ ကရောတိ-
 အကယ်၍မူလည်း ပြုစေဦးတော့၊ (ဧဝံ သတိပိ)၊ ဥပဋ္ဌာကဘာဂေါ-
 အလုပ်အကျွေး၏ အဖို့ကို၊ န ဒါတဗ္ဗော။

ဂိလာနပဋ္ဌာကော နာမ-မည်သည်၊ ဂိဟိ ဝါ-လူဝတ်ကြောင်သည်မူလည်း၊
 ဟောတု- ဖြစ်စေ၊ ပဗ္ဗဇိတော ဝါ - ရှင် ရဟန်းသည်မူလည်း၊ (ဟောတု)၊
 အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ မာတုဂါမောပိ-မာတုဂါမသည်မူလည်း၊
 (ဟောတု)၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဘာဂံ-အဖို့ကို၊ လဘန္တိ-
 ကုန်၏၊ တဿ ဘိက္ခုနော-ထိုပျံလွန်တော်မူသော ရဟန်း၏၊ ပတ္တစိဝရမေတ္တမေဝ-
 သပိတ်၊ သင်္ကန်းမျှသည်သာ၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ အညံ-သပိတ်၊ သင်္ကန်းမှ
 တစ်ပါးသော ပစ္စည်းဝတ္ထုသည်၊ (သစေ) နတ္ထိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ၊ ပတ္တစိဝရ-
 သည်)၊ သယသံ-တစ်ထောင်ကို၊ သစေ အဂ္ဂတိ-အကယ်၍မူလည်း ထိုက်တန်
 စေဦးတော့၊ (ဧဝံ သတိပိ)၊ သဗ္ဗံ - အလုံးစုံသော သပိတ်၊ သင်္ကန်းကို၊
 ဂိလာနပဋ္ဌာကာနယေဝ-တို့အားသာ၊ ဒါတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ ပန-ကား၊ အညံ-
 သပိတ်၊ သင်္ကန်းမှ တစ်ပါးသော၊ ဗဟုမ္ဘိ-များစွာလည်းဖြစ်သော၊ ပရိက္ခာရ-
 ကို၊ တေ-ထို ဂိလာနပဋ္ဌာကတို့သည်၊ န လဘန္တိ၊ သံဃဿေဝ-၏ (ဥစ္စာ
 သည်သာ)၊ ဟောတိ၊ အဝသေသံ-ကြွင်းသော၊ (သပိတ်၊ သင်္ကန်းမှ ကြွင်းသော)၊
 ဘဏ္ဍံ-ဘဏ္ဍာသည်၊ ဗဟုကဗ္ဗေဝ-များသည်လည်းကောင်း၊ မဟဂ္ဂန္ဓ-များသော
 အဖိုးရှိသည်လည်းကောင်း၊ (သစေ ဟောတိ-အံ့)၊ တိစိဝရံ-သည်၊ အပ္ပဂ္ဂန္တိ-
 နည်းသောအဖိုးရှိသည်၊ (သစေ ဟောတိ-အံ့)၊ [အပ္ပဂ္ဂန္တိ အတိဇဏ္ဍာဒိဘာဝေန
 နိဟိနံ-အလွန် ဟောင်းနွမ်းခြင်း စသည်ကြောင့် ညံ့နေသည်-ဟူလို၊-ဝိမတိ၊]
 တတော-ထို သပိတ်၊ သင်္ကန်းမှ ကြွင်းသော ဘဏ္ဍာမှ၊ [တတောတိ၊
 အဝသေသ ပရိက္ခာရတော- ဝိမတိ၊] ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ တိစိဝရပရိက္ခာရော-
 တိစိဝရိတ်၏ အခြံအရံဖြစ်သော ပရိက္ခာရကို၊ ဒါတဗ္ဗော - ပေးထိုက်၏။

တိစိဝရပရိက္ခာရော။ ။မတသန္တကဖြစ်သော တိစိဝရိတ်က ဟောင်းနွမ်း၍
 ညံ့နေလျှင် တိစိဝရိတ်မှကြွင်းသော ဘဏ္ဍာထဲမှ ယူ၍ တိစိဝရိတ်၌ အခြံအရံပရိက္ခာရ
 အဖြစ်ဖြင့် ပေးပါ။ **"ပရိက္ခာရ"** ဟူရာ၌ သင်္ကန်းချုပ်ဖို့ အဝတ်စလည်း ဖြစ်နိုင်၏၊
 အခြား ပစ္စည်းများလည်း ဖြစ်နိုင်သည်၊ [တိစိဝရပရိက္ခာရောတိ တိဏ္ဍံ စိဝရာနံ
 ပရိဝါရော-ယောနော။]

စ-ဆက်၊ သဗ္ဗ-သော၊ ဧတံ-ဤ သပိတ် သင်္ကန်းနှင့်တကွသော ပရိက္ခရာကို၊ သံဃိကတောဝ-သံဃာ၏ ဥစ္စာထဲမှသာ၊ လတ္တတိ-၏။

ပန-ဆက်၊ သော-ထို ရဟန်းသည်၊ (ပျံလွန်တော်မူသော ရဟန်းသည်၊) ဇီဝမာနောယေဝ-အသက်ရှင်စဉ်ပင်၊ သဗ္ဗ-သော၊ အတ္တနော-၏၊ ပရိက္ခာရ-ကို၊ နိသဇ္ဇိတွာ-စွန့်၍၊ ကဿစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်အား၊ သစေ အဒါသိ-အကယ်၍ ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်အံ့၊ ကောစိ ဝါ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်မူလည်း ဝိဿာသံ-အကျွမ်းဝင်သဖြင့်၊ (သစေ) အဂ္ဂဟေသိ-အကယ်၍ ယူပြီးဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ယဿ-အကြင်သူအား၊ ဒိန္နံ-ပေးအပ်ပြီ၊ ယေန စ-အကြင်သူ သည်လည်း၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပြီ၊ တဿေဝ-ထိုသူ၏ ဥစ္စာသည်သာ၊ (ပေးရာပုဂ္ဂိုလ်၊ ယူတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာသည်သာ) ဟောတိ၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (ပေးရာပုဂ္ဂိုလ်၊ ယူတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏) ရုစိယာ ဧဝံ-အလိုအား ဖြင့်သာ၊ ဂိလာနပဋ္ဌာကာ လဘန္တိ၊ အညေသံ-အခြားသူတို့အား၊ အဒတွာ-မပေးခဲ့မူ၍၊ ဒုရေ-အဝေး၌၊ ဌပိတပရိက္ခရာပိ-ထားအပ်သော ပရိက္ခရာတို့ သည်လည်း၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထို ထို ကျောင်းတိုက်၌၊ သံဃဿေဝ-၏သာ၊ (သန္တကာနိ) ဟောန္တိ။

ဒိန္နံ-နှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့၏၊ (ပျံလွန်တော်မူသော ရဟန်း၊ ကျန်ရစ်သော ရဟန်းတို့၏) သန္တကံ-သည်၊ အဝိဘတ္တံ-မဝေဖန်အပ်သေးသည်၊ (သစေ) ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဧကသ္မိံ-တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်၊ ကာလကံတေ-ပျံလွန်တော်မူလတ်သော်၊ ဣတရော-အခြားသော ရဟန်းသည်၊ သာမိ-ဥစ္စာရှင်တည်း၊ ဗဟူနမ္ပိ- များစွာသော ရဟန်းတို့၏လည်း၊ သန္တကေ-၌၊

တတ္ထ တတ္ထ သံဃဿေဝ။ ။ တတ္ထ တတ္ထ သံဃဿေဝါတိ၊ တသ္မိံ တသ္မိံ ဝိဟာရေ ဌပိတဿ သံဃဿေဝါ-ဣဒံ ဝိဟာရေ ဌပိတပရိက္ခရာရေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ကျောင်းတိုက်တွင်း တည်ရှိသော ပရိက္ခရာကို ရည်ရွယ်၍ “တတ္ထ တတ္ထ သံဃဿေဝ” ဟု ဆိုသည်။ သစေ ဂါမေ ဝါ-အရညေ-ဝါ ဌပိတာ ဟောန္တိ၊ သကလောဝ သံဃော ဣဿရော၊ ရွာထဲ၌ဖြစ်စေ၊ တောထဲ၌ဖြစ်စေ တည်ရှိနေလျှင် စာတုဒ္ဓိသာသံဃိက သာ ဖြစ်သည်။ ကသ္မာ သံဃဿေဝ ဒါယဇ္ဇဘာဝတော၊ ထို့ကြောင့် ရောက်ရာ ရောက်ရာ ဌာန၌ တည်ရှိသော ရဟန်းများ ဝေယျနိုင်သည်။

ဧသေဝ နယော-တည်း၊ သဗ္ဗေသု-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ မတေသု-
 ပျံလွန်တော်မူပြီးကုန်လတ်သော်၊ သံဃိကံ - သံဃာဥစ္စာသည်၊ ဟောတိ၊
 အဝိဘဇိတွာ-မဝေဖန်မူ၍၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ-သဒ္ဓိဝိဟာရိက စသူတို့အား၊
 သစေပိ ဒေန္တိ-အကယ်၍မူလည်း ပေးကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိပိ)၊ အဒိန္နမေဝ-
 မပေးအပ်သည်သာ၊ (ပေးရာ မရောက်သည်သာ၊) ဟောတိ၊ ဝိဘဇိတွာ-
 ဝေဖန်ပြီး၍၊ ဒိန္နံ ပန-ပေးအပ်သော ဥစ္စာသည်ကား၊ သုဒိန္နံ-ကောင်းစွာ
 ပေးအပ်သည်၊ (အပေးမြောက်သည်၊ ဟောတိ)၊ တံ- ထို သုဒိန္နံဖြစ်သော
 ပစ္စည်းဝတ္ထုသည်၊ တေသု-ထို ဥစ္စာရှင် ဆရာတို့သည်၊ မတေသုပိ-ကုန်သော်
 လည်း၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒိနယေဝ-တို့၏သာ၊ (သန္တကံ) ဟောတိ၊ သံဃဿ-
 ၏၊ (သန္တကံ) န (ဟောတိ၊ ဣတိ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊) [“အာဒိတော
 ပဋ္ဌာယ ဝိနိစ္ဆယော”ကို ပြန်အုပ်သည်။]

ကုသစိရာဒိပဋိက္ခေပကထာ

၃၇၁။ ကုသစိရာဒိသု-ကုသစိရ အစရှိသည်တို့တွင်၊ အက္ကနာဠန္တိ-ကား၊
 အက္ကနာဠမယံ-မရိုးပင် အတံဖြင့် ပြုအပ်သော သင်္ကန်းကို၊ (နိဝါသေတွာဥှိစပ်၊)
 [“အက္ကနာဠမယန္တိ အက္ကဒဏ္ဍမယံ-မရိုးပင်၏ အတံကလေးတွေကို စိတ်ဖြာ၍

သစေပိ ၊ပေ၊ အဒိန္နမေဝ။ ။ဗဟုသန္တကဖြစ်သော ပစ္စည်းတို့တွင် “ဤပစ္စည်း
 ကို မည်သူ ရသည်၊ ဤပစ္စည်းကို မည်သူရသည်”ဟု မူလဥစ္စာရှင်တို့က နှုတ်အပြော
 အားဖြင့် အချင်းချင်း မခွဲဝေဘဲ တစ်လုံးတစ်စည်းတည်း ထားရာမှ သဒ္ဓိဝိဟာရိက
 စသူတို့အား ပေးလိုက်ကြလျှင် အပေး မမြောက်၊ ဘာကြောင့်နည်း?၊ အများဆိုင်
 ဗဟုသန္တက ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ဝိဘဇိတွာ ၊ပေ၊ သုဒိန္နံ။ ။အချင်းချင်း ခွဲဝေပြီးမှ သဒ္ဓိဝိဟာရိက စသူတို့အား
 ပေးလိုက်ကြလျှင် သုဒိန္နံ ဖြစ်၏၊ ဘာကြောင့်နည်း?၊ အသီးအသီး၏ ပုဂ္ဂလိက
 ဖြစ်နေသောကြောင့်တည်း၊ ထို သုဒိန္နံ ဖြစ်ပြီးသော ပစ္စည်းများသည် မူလဆရာကြီးတို့
 ပျံလွန်တော်မူသော်လည်း နဂို အပေးခံရသော သဒ္ဓိဝိဟာရိက စသူတို့၏ အပိုင်သာ
 ဖြစ်၏၊ သံဃာ၏ အပိုင် မဟုတ်။

အဝတ် ရက်သလို ရက်ထားအပ်သော သင်္ကန်း” ဟူလို-ဝိမတိ] မကစိမယော-
 သင်ပေါင်းလျှော်ဖြင့် ပြုအပ်သော သင်္ကန်းကို၊ ပေါတ္တကောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-
 ၏၊ သေသာနိ-ကြွင်းသောပုဒ်တို့ကို၊ (အက္ကနာဠ၊ ပေါတ္တကမှ ကြွင်းသော
 ကုသစီရ၊ ဝါကစီရစသောပုဒ်တို့ကို) ပဌမပါရာဇိကဝဏ္ဏနာယံ-ပထမပါရာဇိက
 သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌၊ ဝုတ္တာနိ-ကုန်ပြီ၊ တေသု-ထိုသင်္ကန်းတို့တွင်၊ ပေါတ္တကေဇဝ-
 သင်ပေါင်းလျှော်ဖြင့် ပြုအပ်သော သင်္ကန်းကြောင့်သာ၊ (သင်ပေါင်းလျှော်ဖြင့်
 ပြုအပ်သော သင်္ကန်းကို ဝတ်ခြင်းကြောင့်သာ) ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ သေသေသု-
 ကြွင်းသော သင်္ကန်းတို့ကြောင့်၊ (ကြွင်းသော သင်္ကန်းတို့ကို ဝတ်ခြင်းကြောင့်)၊
 ထုလ္လစ္စယာနိ (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ ပန-ဆက်၊ အက္ကဒုဿ
 ကဒလိဒုဿ ဧရကဒုဿာနိ-မရိုးတံဖြင့် ပြုအပ်သော အဝတ်၊ ငှက်ပျောရွက်ဖြင့်
 ပြုအပ်သော အဝတ်၊ ပိန်းရွက်ဖြင့် ပြုအပ်သော အဝတ်တို့သည်၊ ပေါတ္တက
 ဂတိကာနေဝ-ပေါတ္တကအဝတ်၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့် တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သည်၊
 (ပေါတ္တကအဝတ်နှင့် အလားတူကုန်သည်သာ) [အက္ကဒုဿာနိတိ အက္ကဝါကေန
 ကတဒုဿာနိ၊ ပေါတ္တာဂတိကာနိ ဒုက္ကဋ်ဝတ္ထုကာနိတိ အတ္ထော-ဝိမတိ။]

၃၇၂။ သဗ္ဗနိလကာဒိနိ-သဗ္ဗနိလက အစရှိသော သင်္ကန်းတို့ကို၊ ရဇနံ-
 ဆိုးရည်ကို၊ ဓောဝိတွာ-ဖွပ်လျှော်ပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ရဇိတွာ-ဆိုးပြီး၍၊
 ဓာရေတဗ္ဗာနိ-ဆောင်ထိုက်ကုန်၏၊ [နဂိုက အညိုရောင်ကြီး စသည်ကို
 ပျောက်အောင် ဖွပ်လျှော်ပြီးမှ သင့်လျော်သော အရောင်ကို ထပ်မံဆိုးပြီး သုံးစွဲ
 ပါ-ဟူလို] ဓောဝိတုံ-ငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းကုန်သည်၊ စေ န ဟောန္တိ-
 နံအံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ပစ္စတ္ထရဏာနိ ဝါ-အပေါ်လွှမ်းအခင်းတို့ကိုသော်လည်း။

တေသု |ပေါ ပေါတ္တကဂတိကာနေဝ။ ။

ကုသဝါကဖလကာနိ၊ ကမ္မလံ ကေသဝါလဓံ၊
 ထုလ္လစ္စယံ ဓာရယတော၊ လူကပက္ခာ နိနက္ခိပေါ၊
 ကဒလေရကက္ကဒုဿ၊ ပေါတ္တကေ စာပိ ဒုက္ကဋ်၊
 သဗ္ဗနိလကမဋ္ဌိဋ္ဌ-ပီတလောဟိတကဏှကော၊
 မဟာရဂံမဟာနာမ၊ ရဂံရတ္ထေ တိရိဋ္ဌကော၊
 အန္တိန္ဒဒိဃဒသကေ၊ ဖလပုပ္ဖဒသေ တထာ၊
 ကဉ္စုကေ ဝေဋ္ဌနေ သဗ္ဗံ၊ လဘတိန္တိန္ဒစီဝရော။ (ခုဒ္ဒသိက္ခာ)

ကာတဗ္ဗာနိ-ပြုထိုက်ကုန်၏။ ဒုပဋ္ဌစိဝရဿ-နှစ်ထပ်ရှိသော သင်္ကန်း၏။ မဇ္ဈေဝါ-အလယ်၌သော်လည်း၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ပေးထိုက်ကုန်၏။ [“အရောင် မပေါ်အောင် အလယ်က သွင်း၍ ချုပ်ရမည်။ ထိုသို့ ချုပ်လိုက်လျှင် သုံးထပ် ဖြစ်သွားသည်” ဟူလို၊ ဒုပဋ္ဌစိဝရဿ ဝါ မဇ္ဈေတိ၊ ယံ နိဋ္ဌိတေ တိပဋ္ဌစိဝရံ ဟောတိ၊ တဿ မဇ္ဈေ ပဋ္ဌလံ ဒါတဗ္ဗာနိတိ အတ္ထော-ဝိမတိ၊] တေသံ-ထို သဗ္ဗနိလကစသော သင်္ကန်းတို့၏၊ ဝဏ္ဏနာနတ္တံ-အဆင်းအားဖြင့် ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဥပါဟနာသု-ဖိနပ်တို့၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ၊ အတ္ထိန္ဒဒသဒိဃဒသာနိ-မဖြတ်အပ်သော အမြိတ်အဆာရှိသော သင်္ကန်း၊ ရှည်သော အမြိတ်အဆာရှိသော သင်္ကန်းတို့ကို၊ ဒသာ-အမြိတ်အဆာ တို့ကို၊ ဆိန္ဒိတွာ-ဖြတ်ပြီး၍၊ ဓာရေတဗ္ဗာနိ၊ ကဉ္စုကံ-သင်တိုင်းကို၊ လဘိတွာ-ရ၍၊ ဖာလေတွာ-ခွ၍၊ (ဆုတ်၍) ရဇိတွာ-ဆိုးပြီး၍၊ ပရိဘုဒ္ဓိတု-သုံးစွဲခြင်း ငှာ၊ ဝဋ္ဌတိ၊ ဝေဋ္ဌနေပိ-ဦးရစ်ခေါင်းပေါင်း၌လည်း၊ ဒသေဝ နယော-တည်း၊ ပန-ကား၊ တိရိဋ္ဌကံ-တိရိဋ္ဌကသင်္ကန်းသည်၊ ရကုဿလ္လိမယံ-သစ်ခွံ သစ်ခေါက် ဖြင့် ပြုအပ်သော သင်္ကန်းတည်း၊ တံ-ထို တိရိဋ္ဌကသင်္ကန်းကို၊ ပါဒပုဋ္ဌန္တံ-ခြေသုတ်ကို၊ ကာတု ဝဋ္ဌတိ-၏။

၃၇၄။ ပတိရူပေ ဂါဟကောတိ-ကား၊ ကောစိ-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ တဿ-ထို ရဟန်း၏အတွက်၊ (အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားသော ရဟန်း စသည်၏အတွက်) ဂဏှာမိ-ယူပါအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ သစေ ဂဏှာတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ တေဝီသတိယာ-နှစ်ကျိပ်သုံးယောက်သော၊ ဧတေသု ပုဂ္ဂလေသု-တို့တွင်၊ သောဠသ-တစ်ကျိပ်ခြောက်ယောက်ကုန်သော၊ ဇနာ-ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ န လဘန္တိ-မရကုန်၊ သတ္တ-ခုနှစ်ယောက်ကုန်သော၊ ဇနာ-တို့သည်၊ လဘန္တိ-ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ [သောဠသ၊ သတ္တတို့၏ သရုပ်ကို ပါဠိတော်၌ ကြည့်ပါ။]

သံဃောဘိဇ္ဇေစိဝရပျာဒကထာ

၃၇၆။ သံဃော ဘိဇ္ဇတိတိ-ကား၊ ဘိဇ္ဇိတွာ-ကွဲပြီး၍၊ ကောသမ္မကဘိက္ခုဝိယ-ကောသမ္မကရဟန်းတို့ကဲ့သို့၊ ဒွေ-နှစ်စုကုန်သော၊ ကောဠာသာ-အဖို့အစုတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ **ဧကသ္မိံ ပက္ခေတိ**-ကား၊ ဧကသ္မိံ-တစ်စုသော၊ ကောဠာသေ-အစု၌၊ ဒက္ခိဏောဒကဉ္စ-အလှူရေကိုလည်းကောင်း၊ ဂန္ဓာဒီနိ စ-နံသာ စသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒေန္တိ-လှူကြကုန်၏၊ ဧကသ္မိံ-သော၊ (ကောဠာသေ-၌) စိဝရနိ-တို့ကို၊ (ဒေန္တိ) **သံဃဿေဝေတန္တိ**-ကား၊ ဧတ-ဤသင်္ကန်းသည်၊ သကလဿ-သော၊ သံဃဿ-၏၊ ဒွိန္ဒမ္ပိ-နှစ်စုလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ကောဠာသာနံ-တို့၏၊ (“သကလဿ သံဃဿ”ကို ထပ်ဖွင့်သည်၊ သန္တကံ) ဟောတိ၊ ဗဏ္ဍိ-ခေါင်းလောင်း စသည်ကို၊ ပဟရိတွာ-တီးခတ်၍၊ ဒွိဟိပိ-နှစ်ဖက်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပက္ခေဟိ-အဖို့အစုတို့သည်၊ ဧကတော-တပေါင်း တည်း၊ ဘာဇေတဗ္ဗံ-ဝေဖန်ရာ၏၊ **ပက္ခဿေဝေတန္တိ**-ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (“ပက္ခဿ ခေမ”ဟူ၍) ဒိန္နေ-လှူအပ်သော်၊ ယဿ ကောဠာသဿ-အကြင် အဖို့အစုအား၊ ဥဒကံ-ကို၊ ဒိန္နံ-ပြီ၊ တဿ-ထို အဖို့အစု၏၊ (ထိုအဖို့အစုတွင် ပါဝင်သော ရဟန်းများ၏) ဥဒကမေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ယဿ (ကောဠာသဿ)-အား၊ စိဝရံ-ကို၊ ဒိန္နံ-ပြီ၊ တဿေဝ-ထို အဖို့အစု၏ သာ၊ (ထို အဖို့အစုတွင် ပါဝင်သော ရဟန်းများ၏သာ) စိဝရံ (ဟောတိ)။

ပန- ဆက်၊ ယတ္ထ- အကြင် တိုင်းနိုင်ငံ၌၊ ဒက္ခိဏောဒကံ- သည်၊ ပမာဏံ-ပမာဏသည်၊ (လိုရင်းသည်) ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထို တိုင်းနိုင်ငံ၌၊

ဒက္ခိဏောဒကံ။ ။ဒက္ခိန္တိ (ဝမုန္တိ) ဧတာယာတိ ဒက္ခိဏာ၊ ဧတာယ-ဤအလှူဖြင့်၊ (ဒါနစေတနာဖြင့်) သတ္တာ-အလှူရှင် သတ္တဝါတို့သည်၊ ဒက္ခိန္တိ (ဝမုန္တိ)-တမလွန်ဘဝ၌ ကြီးပွားကြကုန်၏၊ ဣတိ ဒက္ခိဏာ၊ ဒက္ခိဏာယ+ပဋိသယတ္ထံ+ဥဒကံ ဒက္ခိဏောဒကံ-အလှူနှင့်စပ်သော ရေ၊ ရှေးခေတ်က အလှူ လှူရာဝယ် ရေအိုး၌ ဖျေထည့်၍ ထို ရေကိုလည်း ဒက္ခိဏောဒကအဖြစ် လှူကြသည်။

ယတ္ထ ပန ပေ၊ ဘာဇေတဗ္ဗံ။ ။“ဒက္ခိဏောဒကသာ လိုရင်း ပမာဏ”ဟု အယူရှိသော တိုင်းနိုင်ငံ၌ နှစ်ဖက်ကွဲနေရာဝယ် တစ်ဖက်၌ ဒက္ခိဏောဒကကို လှူ၍ အခြားတစ်ဖက်၌ သင်္ကန်းကို လှူအံ့၊ ဒက္ခိဏောဒကရသော ဘက်သည် လိုရင်းဖြစ်သော

ဧကော-တစ်ခုသော၊ ပက္ခော-အသင်းအပင်းသည်၊ ဒက္ခိဏောဒကဿ-၏၊
 ဝါ-ကို၊ လဒ္ဓတ္တာ-ရအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ စီဝရာနိ-တို့ကို၊ လဘာတိ-
 ၏၊ ဧကော-သော၊ (ပက္ခော-သည်) စီဝရာနမေဝ-တို့၏ပင်၊ ဝါ-တို့ကိုပင်၊
 လဒ္ဓတ္တာ-ကြောင့်၊ (စီဝရာနိ လဘာတိ) ဣတိ-ကြောင့်၊ ဥဘောဟိပိ-နှစ်ဖက်
 သော အသင်းအပင်းတို့သည်လည်း၊ (နှစ်ဖက်သော အသင်းအပင်းတွင် ပါဝင်
 သော ရဟန်းတို့သည်လည်း) ဧကော-တပေါင်းတည်း၊ ဟုတ္တာ-၍၊ ယထာ
 ဝုန-အကြင် အကြင် ကြီးသူတို့အတိုင်း၊ (ကြီးစဉ်ငယ်လိုက်) ဘာဇေတဗ္ဗ-
 ဝေဖန်ရာ၏၊ ဣဒံ-ဤ အချက်သည်၊ ပရသမုဒ္ဒေ-သမုဒ္ဒရာ၏ တစ်ဖက်ကမ်း၌၊
 (ဓမ္မုဒိပံ၌) လက္ခဏံ-မှတ်သားကြောင်း အချက်သည်၊ (ဟောတိ) ကိရ-
 ဖြစ်သတတ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊
 တသ္မိံယေဝ- ပက္ခေတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဣတရော-အခြားသော၊ (ရေနှင့် သင်္ကန်း
 နှစ်မျိုးလုံးကို ရသောဘက်မှ အခြားသော) ပက္ခော-သည်၊ (နှစ်မျိုးလုံးကို
 မရသောဘက်သည်) အနိဿရောယေဝ-အစိုးမရသည်သာ၊ (သင်္ကန်းကို အစိုး
 မရသည်သာ) [ဤဝါကျ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါဠိတော်ကြည့်၍မှ သိနိုင်မည်]၊
 စီဝရပေသနဝတ္ထုနိ-တို့သည်၊ ပါကဋ္ဌာနေဝ-ထင်ရှားကုန်သည်သာ။

ရေကို ရထားသောကြောင့် သင်္ကန်းကိုလည်း ရပိုင်ခွင့် ရှိ၏၊ အခြား တစ်ဖက်ကလည်း
 သင်္ကန်းကိုပင် တိုက်ရိုက်ရထားသောကြောင့် ထိုသင်္ကန်းနှင့် ဆိုင်နေ၏၊ ထို့ကြောင့်
 ဝေစ ဝေသောအခါ နှစ်ဖက်သံဃာတို့ ကြီးစဉ်ငယ်လိုက် ဝေရမည်ဟု ဓမ္မုဒိပံ၌
 ထုံးစံ ရှိသတတ်၊ [ဤ အဋ္ဌကထာကို သိဟိုဠ်ကျွန်း၌ ရေးသောကြောင့် “ဓမ္မုဒိပံ”
 ခေါ် အိန္ဒိယကို “ပရသမုဒ္ဒ”ဟု ဆိုသည်။]

မှတ်ချက်။ ။ဝိမတိဋီကာ ဤနေရာ၌ “ပဌမံ ဥဒကံ ပါတေတွာ ပစ္ဆာ
 ဒေန္တိ”ဟု ဆို၏၊ “ဥဒကံ ပါတေတွာ”ဟူသော ဤ စကားကို ထောက်၍ မြန်မာတို့က
 ရေတစ်စက်တစ်စက် ချခြင်းကို “ဥဒကပါတန”ဟု ယူကြဟန်တူသည်၊ အမှန်ကား
 ရေကို အိုးနှင့်တကွ တစ်ဖက်သော သံဃာအား လှူလိုက်သောအခါ ထို သံဃာဘက်၌
 ရေကို ကျစေခြင်း (ရေကို ရစေခြင်း)ကို “ဥဒကံ ပါတေတွာ”ဟု ဆိုသည်၊
 [အချို့နေရာ၌ “ဥဒကံ ပါတေတွာ-ရေကို ရောက်စေ ရစေ၍”ဟုလည်း ရှိ၏။]

အဋ္ဌစီဝရမာတိကာကထာ

၃၇၉။ ဣဒါနိ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ၊ ဝုတ္တစီဝရာန-မိန့်တော်မူအပ်ပြီးသော သင်္ကန်းတို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ပဋိလာဘဓေတ္တံ-ရရာဓေတ်ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ အဋ္ဌိမာ ဘိက္ခဝေ မာတိကာတိအာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (ဘဂဝါ)၊ အာဟ-ပြီ၊ သီမာယ ဒေတိတိအာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန နယေန-ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်နည်းအားဖြင့်၊ (ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော တည်ရာရှိသော နည်းအားဖြင့်) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ သီမာယ ဒေတိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ သီမာယ-သိမ်အား၊ ဒါနံ-ပေးလှူခြင်းသည်၊ ဧကာ-တစ်ပါးသော၊ မာတိကာ-ကာတည်း၊ ကတိကာယ-ကတိကအား၊ ဒါနံ-သည်၊ ဒုတိယာ-နှစ်ပါးမြောက်သော(မာတိကာ-တည်း)၊ ပေ၊ ပုဂ္ဂလဿ-အား၊ ဒါနံ-သည်၊ အဋ္ဌမာ-ရှစ်ပါးမြောက်သော၊ (မာတိကာ-တည်း)၊ တတ္ထ-ထို ရှစ်ပါးသော မာတိကာတို့တွင်၊ သီမာယ ဒေတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ သိမ်-ကို၊ ပရာမသိတွာ-သုံးသပ်၍၊ ဒေန္တော-ပေးလှူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သီမာယ ဒေတိ နာမ-သီမာယ ဒေတိ မည်၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော မာတိကာတို့၌၊ ဒေ နယော-တည်း။

ပန-ဆက်၊ သီမာယ ပေ၊ ဘာဓေတဗ္ဗန္တိ အာဒိမိ-အစရှိသော၊ မာတိကာ နိဒ္ဒေသေ-မာတိကာ၏ နိဒ္ဒေသ၌၊ (မာတိကာကို အကျယ်ညွှန်ပြရာ ပါဠိရပ်၌) ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) တာဝ-ကတိကာယ ဒေတိအစရှိသော မာတိကာမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-ညွှန်ပြအပ်သော) သီမာယ ဒေတိတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤမာတိကာ၌၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော၌ စပ်)၊ ခဏ္ဍသီမာ-ခဏ္ဍသိမ်လည်းကောင်း၊ ဥပစာရသီမာ-ဥပစာရသိမ်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ စက္ကဝါဠသီမာ-စက္ကဝါဠသိမ် လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပန္နရသံ-တစ်ဆယ့်ငါးပါးကုန်သော၊ သီမာ- သိမ်တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏။

ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနနယေန။ ။[ပုဂ္ဂလ-ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော+အဓိဋ္ဌာန-တည်ရာရှိသော+ နယ-နည်း] အကြင်စကား၏တည်ရာသည် ပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ ထိုစကားကို “ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန် နည်း”ဟု ခေါ်ရသည်၊ ဤ၌ “သီမာယ ဒါနံ”ဟု ပေးခြင်းကြိယာကို မဆိုဘဲ “သီမာယ ဒေတိ”ဟု ပေးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆိုသောကြောင့် “ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနနယေန”ဟု ဆိုသည်၊ [ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနနယေန ဝုတ္တန္တိ “သီမာယ ဒါနံ”န္တိအာဒိနာ ဝတ္တဗ္ဗေ “သီမာယ ဒေတိ”တိ အာဒိ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနနယေန ဝုတ္တံ၊-ဋီကာ။]

တတ္ထ-ထို သိမ်တို့တွင်၊ ခဏ္ဍသီမာ-ကို၊ သီမာကထာယံ-သီမာကထာ၌၊ ဝုတ္တာဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဥပစာရသီမာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပရိက္ခိတ္တဿ-ကာရံအပ်သော၊ ဝိဟာရဿ-ကျောင်းတိုက်၏၊ ပရိက္ခေပေန-အကာအရံဖြင့်လည်းကောင်း၊ အပရိက္ခိတ္တဿ-မကာရံအပ်သော၊ (ဝိဟာရဿ-၏၊) ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနေန-အကာအရံ ထိုက်ရာအရပ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပရိစ္ဆိန္ဒာပိုင်းခြားအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ အပိ စ-သည်သာမကသေး၊ ဘိက္ခုနီ-တို့၏၊ ဓုဝသန္နိပါတဋ္ဌာနတော ဝါ-အမြဲ စည်းဝေးရာ အရပ်မှသော်လည်းကောင်း၊ ပရိယန္တေ-ကျောင်းတိုက်၏ အစွန်၌၊ ဌိတဘောဇနသာလတော ဝါ-တည်သော ဆွမ်းစားကျောင်းမှသော်လည်းကောင်း၊ နိဗဒ္ဒဝသနကအာဝါသတော ဝါ - အမြဲနေရာကျောင်းမှသော်လည်းကောင်း၊ ထာမမဇ္ဈမဿ-အားအစွမ်းဖြင့် အလယ်အလတ်ဖြစ်သော၊ ပုရိသဿ-၏၊ ဒွိန္ဒု လေ့ပြုတတ်-ခဲနှစ်ကျ အရပ်တို့၏၊ အန္တော-အတွင်းကို၊ ဥပစာရသီမာ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ပန-ဆက်၊

အပိ စ ဟေ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ။ပထမနည်းဝယ် ဥပစာရသီမိကို (အကာအရံ မရှိသော ကျောင်းတိုက်ဖြစ်လျှင်) ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနဖြင့် ပိုင်းခြားရမည်ဟု ဆိုရာ၌ **“ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာန”** ဟူသည် အစွန်ဆုံးကျောင်းမှ ခဲတစ်ကျ အရပ်တည်း၊ ထိုခဲကျရာ အရပ်အတွင်းသာ **“ဥပစာရသီမိ”** ဟု ဆိုရာရောက်၏။ အပိ စ တက်သော ဤနည်း၌ ကား ပထမခဲတစ်ကျအပြင် ဒုတိယခဲတစ်ကျ အတွင်းကိုပါ ဥပစာရသီမိဟု ဆိုလိုသည်၊ ဤနည်း၌ **“ဓုဝသန္နိပါတဋ္ဌာန”** ဟူသည် **“ကျောင်းတိုက်၏ အစွန်ဆုံး၌ တည်ရှိသော အမြဲ စည်းဝေးရာအရပ်”** တည်း၊ [ဤ **“အပိ စ”** တက်သော နည်းသည် အပရိက္ခိတ္တဝိဟာရအတွက် ဥပစာယူပုံ တစ်နည်းပြတည်း၊ ပရိက္ခိတ္တဝိဟာရအတွက်မှာ ပထမနည်း အတိုင်းသာ။]

ဋီကာ။ ။ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနေန ပရိစ္ဆိန္ဒာတိ ဣမိနာ အပရိက္ခိတ္တဿ ဝိဟာရဿ ဓုဝသန္နိပါတဋ္ဌာနာဒိတော ပဌမလေ့ပြုတဿ အန္တော ဥပစာရသီမာတိ ဒေသေတိ၊ ဣဒါနိ ဒုတိယလေ့ပြုတဿ အန္တောပိ ဥပစာရသီမာယေဝါတိ ဒေသေတုံ အပိ စာတိအာဒိ အာရဒ္ဓံ၊ ဓုဝသန္နိပါတဋ္ဌာနမ္ပိ ပါရိယန္တဂတမေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဘိက္ခုနီနံ အာရာမပဗေဝသနသေနာသနာပုစ္ဆနာဒိ ပရိဝါသမာနတ္တာရောစန ဝဿဇ္ဇေဒ နိဿယ သေနာသနဂါဟာဒိ ဝိစာနန္တံ ဣဒံ သဗ္ဗံ ဣမိဿာယေဝ ဥပစာရသီမာယ ဝသေန (ပရိက္ခိတ္တအတွက် ပရိက္ခေပ၏ အစွမ်းဖြင့် အပရိက္ခိတ္တအတွက် ဒွေ လေ့ပြုတ၏ အစွမ်းဖြင့်) ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သာ-ထို ဥပစာရသိမ်သည်၊ အာဝါသေသု-ကျောင်းတို့သည်၊ ဝမုန္တေသု-တိုးပွားကုန်လတ်သော်၊ ဝမုတိ-တိုးပွား၏၊ (အာဝါသေသု)၊ ပရိဟာယန္တေသု-ဆုတ်ယုတ်ကုန်လတ်သော်၊ (လျော့ကုန်လတ်သော်)၊ ပရိဟာယတိ-ဆုတ်ယုတ်၏၊ (လျော့၏။)

ပန-ဝါဒန္တရ၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဘိက္ခုသုပိ-တို့သည်လည်း၊ ဝမုန္တေသု-ကုန်လတ်သော်၊ ဝမုတိ-၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝိဟာရေ-၌၊ သန္နိပတိတဘိက္ခုဟိ-စည်းဝေးသော ရဟန်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဧကာဗဒ္ဓါ-တစ်စပ်တည်း စပ်ကုန်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ ယောဇနသတမ္ပိ-ယူဇနာတစ်ရာတိုင်တိုင်လည်း၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ သစ နိသီဒန္တိ-အကယ်၍ ထိုင်ကုန်အံ့၊ (ဒေဝ သတိ)၊ ယောဇနသတမ္ပိ-ယူဇနာတစ်ရာတိုင်တိုင်လည်း၊ ဥပစာရသိမာဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏အထံသို့၊ (ယူဇနာတစ်ရာတိုင်တိုင် အပြည့်ထိုင်၍ စည်းဝေးနေသော ရဟန်းအားလုံးတို့၏ အထံသို့) လာဘော-လာဘ်သည်၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ သမာနသံဝါသအဝိပ္ပဝါသသိမာဒ္ဓယမ္ပိ - သမာနသံဝါသသိမ်၊ အဝိပ္ပဝါသသိမ် နှစ်ပါးအပေါင်းကိုလည်း၊ ဝုတ္တမေဝ - သည်သာ၊ [ပိ ဖြင့် ခဏ္ဍသိမ်ကိုသာ ဆိုခဲ့သည် မဟုတ်သေး၊ သမာနသံဝါသသိမ်၊ အဝိပ္ပဝါသသိမ်တို့ကိုလည်း ဆိုခဲ့ပြီဟု ပေါင်း။]

မဟာပစ္စရိယံ |ပေ၊ ဝုတ္တံ။ ။“ဘိက္ခုသုပိ”၌ “ပိ”ဖြင့် “အာဝါသေသု ဝမုန္တေသု”ဟူသော ရှေ့စကားကို ပေါင်း၊ အာဝါသ တိုးရုံသာမက ရဟန်းများ တိုးလာလျှင်လည်း ဥပစာရသိမ် ကျယ်လာနိုင်သည်-ဟူလို၊ အာဝါသ မတိုးသော်လည်း အစည်းအဝေး၌ ရဟန်းတွေချည်း ယူဇနာတစ်ရာတိုင်အောင် ပြည့်နေလျှင် ဥပစာရသိမ်လည်း တိုး၍ ကျယ်နိုင်သည်၊ ထိုသို့ ဘိက္ခု တိုးပွားခြင်း၏ အကျိုးရ (ဥပစာရသိမ် ကျယ်ပုံ)ကို ပြလိုသောကြောင့် “တသ္မာ”စသော ဖလဝါကျကို တက်သည်။

ဆက်ဦးအံ - “စည်းဝေး” ဟူရာ၌ သံဃာ့ အစည်းအဝေးကြီးသာမက ဆွမ်းကြီးလောင်းဖို့ စီတန်း၍ စည်းဝေးနေလျှင်လည်း အစည်းအဝေးပင်တည်း၊ လိုစည်းဝေးသော ရဟန်းများသည် အာဂန္တုက ဖြစ်စေကာမူ ဥပစာရသိမ်တွင်းရှိ သံဃာအား လှူဒါန်းအပ်သော ပစ္စည်းကို ဝေရာ၌ ထို ရဟန်းအားလုံးပင် ရသည်။

လာဘသီမာ နာမ - မည်သည်ကို၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန - သည်၊ နေဝ အနုညာတာ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သည် မဟုတ်၊ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရေဟိ- ဓမ္မသင်္ဂါဟကထေရ်တို့သည်၊ န ထပိတာ-ထားအပ်သည်လည်း မဟုတ်၊ အပိ စ-အဟုတ်ကား၊ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာ-မင်း၊ မင်း၏အမတ်တို့သည်၊ ဝိဟာရ-ကျောင်းတိုက်ကို၊ ကာရေတွာ-စေပြီး၍၊ ဂါဝုတ် ဝါ-တစ်ဂါဝုတ် အရပ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အနုယောဇနံ ဝါ-ယူဇနာဝက် အရပ်ကိုသော် လည်းကောင်း၊ ယောဇနံ ဝါ-တစ်ယူဇနာ အရပ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သမန္တတာ-ကျောင်းတိုက်၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ-ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍၊ အယံ-ဤအပိုင်းအခြားသည်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဝိဟာရဿ-၏၊ လာဘသီမာ- လာဘသီမိတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ နာမလိခိတကေ-နာမည်ကို ရေးသားရာ ဖြစ် ကုန်သော၊ (ရေးအပ်သော နာမည်ရှိကုန်သော၊) ထမ္ဘေ-တိုင်တို့ကို၊ နိဓဏိတွာ- တူးစိုက်၍၊ ယံ-အကြင် ပစ္စည်းဝတ္ထုသည်၊ ဧတ္ထန္တရေ-ဤ အပိုင်းအခြား၏ အတွင်း၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ သဗ္ဗံ-သော၊ တံ-ထို ပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ အမှာကံ- တို့၏၊ ဝိဟာရဿ-အား၊ ဒေမ-လှူပါကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ လျှောက်၍၊ သီမံ-အပိုင်းအခြားကို၊ ထပေန္တိ-ထားကြကုန်၏၊ အယံ-ဤ အပိုင်းအခြား သည်၊ လာဘသီမာ နာမ-မည်၏။

ဂါမ ဝေ၊ ဥဒကုက္ကေပသီမာပိ-ဂါမသီမံ ဝေ၊ ဥဒကုက္ကေပသီမံတို့ကိုလည်း၊ ဝုတ္တာဝေ-ဆိုအပ်ပြီးကုန်သည်သာ၊ (သီမာကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီးကုန်သည်သာ၊)

လာဘသီမာ။ ။လာဘာယ + ထပိတာ + သီမာ လာဘသီမာ = လာဘ် အကျိုးငှာ ထားအပ်သော သီမံ၊ ထို တစ်ဂါဝုတ် စသည် ပိုင်းခြားအပ်သော အပိုင်းအခြား အတွင်း၌ ဝတ္ထုကံ မြေ၊ ဥယျာဉ်၊ မြေ စသည်မှ ထွက်သော ပစ္စည်းသည် ထို ကျောင်းတိုက်နှင့်သာ ဆိုင်၏၊ [နာမံ + လိခိတံ ယေသန္တိ နာမလိခိတကာ၊ တစ်နည်း၊ လိခိယတိ၊ ဧတေသုတံ လိခိတာ၊ နာမဿ + လိခိတာ နာမလိခိတကာ (ထမ္ဘာ)။]

ဇနပဒသီမာ နာမ-ဇနပဒသီမည်သည်၊(ဇနပုဒ်၏အပိုင်းအခြားမည်သည်၊) ကာသိကောသလရဋ္ဌာဒိနံ-ကာသိတိုင်း၊ ကောသလတိုင်း အစရှိသော တိုင်းကြီးတို့၏၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ ဗဟု-ကုန်သော၊ ဇနပဒါ-ဇနပုဒ်တို့သည်၊ (နယ်တို့သည်၊) ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊ တတ္ထ-ထို ဇနပုဒ်တို့တွင်၊ ဧကေကော-တစ်ခုတစ်ခုသော၊ ဇနပဒပရိစ္ဆေဒေါ-ဇနပုဒ်အပိုင်းအခြားတည်း၊ ရဋ္ဌသီမာ နာမ-မည်သည်၊ (တိုင်း၏ အပိုင်းအခြား မည်သည်၊) ကာသိကောသလာဒိရဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေါ-ကာသိတိုင်း၊ ကောသလတိုင်း အစရှိသော တိုင်းကြီးတို့၏ အပိုင်းအခြားတည်း၊ ရဋ္ဌသီမာ နာမ - မည်သည်၊ (တိုင်းပြည်၏ အပိုင်းအခြားမည်သည်၊) စောဠဘောဂါ-စောဠမင်း၏ သုံးဆောင်ခံစားအပ်သော တိုင်းပြည်၊ ကေရဋ္ဌဘောဂါ-ကေရဋ္ဌမင်း၏ သုံးဆောင်ခံစားအပ်သော တိုင်းပြည်၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဧကေကဿ-တစ်ယောက် တစ်ယောက်သော၊ ရညော-၏၊ အာဏာပဝတ္တိဋ္ဌာနံ-အာဏာ၏ ဖြစ်ရာအရပ်တည်း၊ ဒီပသီမာ နာမ-မည်သည်၊ (ကျွန်း၏ အပိုင်းအခြား မည်သည်၊) သမုဒ္ဒန္တေန-သမုဒ္ဒရာ၏ အပိုင်းအခြားဖြင့်၊ ပရိစ္ဆိန္နာ-ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော၊ မဟာဒီပါ စ-ကျွန်းကြီးလေးကျွန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ အန္တရာ ဒီပါ စ-ကျွန်းကြီးလေးကျွန်းတို့၏ အကြား၌ ဖြစ်သော ကျွန်းငယ်တို့သည်လည်းကောင်းတည်း၊ စက္ကဝါဠသီမာ နာမ-စက္ကဝါဠသီမမည်သည်၊ (စက္ကဝါဠ၏ အပိုင်းအခြား မည်သည်၊) စက္ကဝါဠပဗ္ဗတေနေဝ-စက္ကဝါဠတောင်ဖြင့်သာလျှင်၊ ပရိစ္ဆိန္နာ-ပိုင်းခြားအပ်သော အပိုင်းအခြားတည်း။

ဇနပဒသီမာ၊ **ပရိစ္ဆေဒေါ**။ ။ “ဇနပဒပရိစ္ဆေဒေါ”၏ နောက်၌ “ဇနပဒသီမာ”ဟု ပါဠိတစ်မျိုး တွေ့ရ၏။ “ဇနပဒသီမာ နာမ”က “သီမာ နာမ”နှင့် “ဇနပဒပရိစ္ဆေဒေါ”သည် အနက် အရတူဖြစ်သောကြောင့် နောက်ထပ် ဇနပဒသီမာ တစ်ပုဒ် ပါဖွယ် မလိုတော့၊ နောက်၌ “ရဋ္ဌသီမာ နာမ၊ ပရိစ္ဆေဒေါ”ဟူသော စာသွားကို ထောက်ပါ။ [“ကာသိကောသလာဒိနံ-တို့၏၊ အန္တော ဗဟု ဇနပဒါ ဟောန္တိ၊ တတ္ထ ဧကေကော-သော၊ ဇနပဒပရိစ္ဆေဒေါ-သည်၊ ဇနပဒသီမာ နာမ-မည်၏” ဤသို့ ရှေ့ပြန် လှည့်၍လည်း စပ်နိုင်သည်။]

မှတ်ချက်။ ။ တချို့ဇနရာ၌ တိုင်းကြီးတစ်ခုလုံးကိုပင် “ကောသလေသုဇနပဒေ” စသည်ဖြင့် “ဇနပဒ”ဟု ခေါ်ထား၏။ ဤဇနရာ၌ကား ထို တိုင်းကြီးများတွင် ပါဝင်သော မြို့နယ်ကလေးများကိုသာ “ဇနပဒ”ဟု ခေါ်ထားသည်။ ဥပမာ မန္တလေးတိုင်းတွင် ပါဝင်သော မြို့နယ်အသီးသီးရှိရာ မန္တလေးကို “တိုင်း”ဟု ခေါ်၍ ကျောက်ဆည်နယ်စသော မြို့နယ်များကို “ဇနပဒ-နယ်”ဟု ခေါ်သကဲ့သို့တည်း။

စေ-ဤသို့လျှင်၊ ဧတာသု သီမာသု-ဤသိမ်တို့တွင်၊ ခဏ္ဍသီမာယ-၌၊
 ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကမ္မေန-ကံကြောင့်၊ သန္နိပတိတံ-စည်းဝေးနေ
 သော၊ သံဃ-ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ ဧတ္ထေဝ သီမာယ-ဤ သိမ်၌သာ၊ သံဃဿ-
 အား၊ ဒေမိ-လှူပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ ယာဝတိကာ-
 အကြင်မျှအတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အန္တောခဏ္ဍသီမဂတာ-
 ခဏ္ဍသိမ်၏ အတွင်း၌ ရောက်နေကုန်၏၊ တေဟိ-ထိုမျှ အတိုင်းအရှည်
 ရှိသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဘာဇေတဗ္ဗ-ဝေဖန်ရာ၏၊ ဟိ-မှန်၊ တေသံယေဝ-
 ထို ရဟန်းတို့၏ (အထံသို့သာ)၊ တံ-ထို သင်္ကန်းစသော ဝတ္ထုသည်၊
 ပါပုဏာတိ၊ အညေသံ-အခြားကုန်သော၊ သီမန္တရိကာယ ဝါ-သီမန္တရိက်၌
 သော်လည်းကောင်း၊ ဥပစာရသီမာယ ဝါ-ဥပစာရသိမ်၌သော်လည်းကောင်း၊
 ဌိတာနမ္ပိ-တည်နေသော ရဟန်းတို့၏(အထံသို့)လည်း၊ န ပါပုဏာတိ၊ ပန-
 ဆက်၊ ခဏ္ဍသီမာယ-၌၊ ဌိတေ-တည်သော၊ ရက္ခေ ဝါ-သစ်ပင်၌သော်လည်း
 ကောင်း၊ ပဗ္ဗတေ ဝါ-တောင်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဌိတဿ-တည်သော
 ရဟန်း၏(အထံသို့)လည်းကောင်း၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ပထဝီဝေမဇ္ဈဂတဿ
 ဝါ-မြေကြီး၏ အလယ်၌ ရောက်နေသော ရဟန်း၏(အထံသို့)လည်းကောင်း၊
 ပါပုဏာတိယေဝ-သည်သာ။

ပန-ကား၊ ဣမိဿာ ဥပစာရသီမာယ-၌၊(ဌိတဿ)၊ သံဃဿ-အား၊
 ဒမ္ပိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ ဒိန္နံ-လှူအပ်သော သင်္ကန်းသည်၊
 ခဏ္ဍသီမာသီမန္တရိကာသု-ခဏ္ဍသိမ်၊ သီမန္တရိက်တို့၌၊ ဌိတာနမ္ပိ-တည်သော
 ရဟန်း၏ (အထံသို့)လည်း၊ ပါပုဏာတိ၊ ပန-ကား၊ သမာနသံဝါသသီမာယ-
 အား၊ [တစ်နည်း၊ သမာနသံဝါသသီမာယ-၌၊ ဌိတဿ သံဃဿ-အား၊]
 ဒမ္ပိ-၏၊ ဣတိ-၍၊ ဒိန္နံ-သည်၊ ခဏ္ဍသီမာသီမန္တရိကာသု-တို့၌၊ ဌိတာနံ-
 တို့၏(အထံသို့)၊ န ပါပုဏာတိ၊ အဝိပ္ပဝါသလာဘသီမာသု-တို့၌၊ (ဌိတဿ
 သံဃဿ)၊ ဒိန္နံ-သည်၊ တာသု သီမာသု-ထို အဝိပ္ပဝါသသိမ်၊ လာဘသိမ်တို့၌၊

အဝိပ္ပဝါသသိမ်နှင့် သမာနသံဝါသသိမ်အား လှူရာ၌ ထူးပုံ။ ။သုံးယူနောလောက်
 ကျယ်သောသိမ်၌ “**သမာနသံဝါသသိမ်အား လှူပါ၏**” ဟု လျှောက်လျှင် ထိုသိမ်တွင်း၌
 ရွာပါနေမှု ထိုရွာတွင်း၌နေသော ရဟန်းတို့လည်းရ၏၊ “**အဝိပ္ပဝါသသိမ်အား လှူပါ၏**”
 ဟု လျှောက်လျှင်ကား “**ဌေတော ဂါမဉ္ဇ ဂါပုပစာရဉ္ဇ**” ဟု ဆိုသောကြောင့် အဝိပ္ပဝါသ
 သိမ်က ရွာ၌ မပြန်ရကား ရွာတွင်း၌နေသော ရဟန်းတို့ မရနိုင်၊- ဋီကာ။

အန္တောဂတာနံ-အတွင်း၌ ရောက်သော ရဟန်းတို့၏ (အထံသို့)၊ ပါပုဏာတိ၊
 ဂါမသိမာဒိသု-ဂါမသိမ် အစရှိသည်တို့၌၊ (ဋ္ဌိတဿ သံဃဿ)၊ ဒိန္နံ-သည်၊
 တာသံ သီမာနံ-ထို ဂါမသိမ် အစရှိသည်တို့၏၊ အပ္ပန္နရေ-အတွင်း၌၊
 ဗဒ္ဒသိမာယ-ဗဒ္ဒသိမ်၌၊ ဋ္ဌိတာနမ္ပိ-တို့၏(အထံသို့)လည်း၊ ပါပုဏာတိ၊ အပ္ပန္နရ
 သီမာဥဒကုက္ကေပသိမာသု-တို့၌၊ (ဋ္ဌိတဿ သံဃဿ)၊ ဒိန္နံ၊ တတ္ထ-ထို
 အပ္ပန္နရသိမ်၊ ဥဒကုက္ကေပသိမ်တို့၌၊ [အချို့စာအုပ်၌ “တတ္ထ တတ္ထ” ဟု ရှိ၏။]
 အန္တောဂတာနံယေဝ-တို့၏(အထံသို့)သာ၊ ပါပုဏာတိ၊ နေပဒ၊ ပေ၊ စက္ကဝါဠ
 သီမာသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဂါမသိမာဒိသု-အစရှိသည်တို့၌၊ ပုတ္တသဒိသောယေဝ-
 ဆိုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်နှင့် တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝိနိစ္ဆယော-
 သည်၊ (ဟောတိ)။

ပန-ဆက်၊ ဇမ္မုဒိပေ-ဇမ္မုဒိပ်၌၊ ဋ္ဌိတော-တည်သော ဒါယကာသည်၊
 တမ္မပဏ္ဍိဒိပေ-သီဟိုဠ်ကျွန်း၌၊ သံဃဿ-အား၊ ဒမ္မိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့
 လျှောက်၍၊ သစေ ဒေတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ တမ္မပဏ္ဍိဒိပတော-မှ၊ ဧကောပိ-
 တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်လည်း၊ ဂန္တာ-သွား၍၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော
 ရဟန်းတို့၏အတွက်၊ ဂဏှိတု-ငှာ၊ (ယုခွင့်ကို)၊ လဘတိ၊ တကြေဝ-ထို
 ဇမ္မုဒိပ်၌ပင်၊ ဧကော-သော၊ သဘာဂဘိက္ခု-သဘောတူသော ရဟန်းသည်၊
 (သီဟိုဠ်ကျွန်းနေ အချို့သော ရဟန်းနှင့် သဘောတူသော သီတင်းသုံးဖော်
 ရဟန်းသည်)၊ သဘာဂါနံ-သဘောတူသော သီဟိုဠ်ကျွန်းနေ ရဟန်းတို့၏၊
 ဘာဂံ-အဖို့ကို၊ သစေပိ ဂဏှာတိ-အကယ်၍မူလည်း ယူအံ၊ (ဧဝံ သတိပိ)၊
 န ဝါရေတဗ္ဗော-မတားမြစ်ထိုက်၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ တာဝ-စွာ၊ (မည်သည့်
 သိမ်ဟု မသိသော ဒါယကာမှ ရှေးဦးစွာ)၊ ယော-အကြင် ဒါယကာသည်၊
 သိမ်-ကို၊ ပရာမသိတွာ-သုံးသပ်၍၊ ဒေတိ-၏၊ တဿ-ထို ဒါယကာ၏၊
 ဒါနေ-လျှူခြင်း၌၊ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

[မည်သည့်သိမ်ဟု သိသော ဒါယကာ၏ သိမ်နာမည်ကို သုံးသပ်၍
 လျှူပုံမှတစ်ပါး မည်သည့်သိမ်ဟု မသိသော ဒါယကာ၏ သိမ်နာမည်ကို
 မသုံးသပ်ဘဲ လျှူပုံကို ပြလိုသောကြောင့် “ယော ပန”စသည်ကို မိန့်၊]
 ပန-ကား၊ ယော-အကြင် ဒါယကာသည်၊ အသုကသိမာယာတိ-ထို မည်သော
 သိမ်၌ဟူ၍၊ ဝတ္တု-လျှောက်ခြင်းငှာ၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ (နားမလည်း) ဧကဝလံ-
 နာမည်အထူးကို သုံးသပ်ခြင်းမဖက် သက်သက်၊ သီမာတိ ဝစနမတ္တမေဝ-

သိမ်ဟူသော စကားမျှကိုသာ၊ ဇာနန္ဒော-သိသည်၊ (ဟုတွာ) ဝိဟာရ-သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ သီမာယ-အား၊ ဒမ္မိ-၏၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ သီမဋ္ဌကသံဃဿ-သိမ်၌ တည်သော သံဃာအား၊ ဒမ္မိ-၏၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဘဏတိ-လျှောက်၏၊ သော-ထို ဒါယကာကို၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-မေးထိုက်၏၊ (ကိ?)၊ သီမာ နာမ-မည်သည်၊ ဗဟုဝိဓာ-များသော အပြားရှိ၏၊ ကတရသိမံ-အဘယ်သိမ်ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဘဏသိ-လျှောက်သနည်း?၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ သော-ထို ဒါယကာသည်၊) သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ (ကိ?)၊ အဟံ-သည်၊ အသုက သီမာတိ-ထို မည်သော သိမ်ဟူ၍၊ န ဇာနာမိ-မသိပါ၊ သီမဋ္ဌကသံဃော-သည်၊ ဘာဇေတွာ-၍၊ ဂဏှာတု-ယူတော်မူပါ၊ ဣတိ (သစေ ဝဒတိ၊ ဧဝံ သတိ) ကတရသီမာယ-အဘယ်သိမ် ၌၊ ဘာဇေတဗ္ဗံ-ဝေဖန်ထိုက်သနည်း?၊ မဟာသိဝတ္ထေရော-မဟာသိဝထေရ် သည်၊ အာဟ ကိရ-မိန့်တော်မူသတတ်၊ (ကိ?)၊ အဝိပ္ပဝါသသီမာယ-၌၊ (မဟာသိမ်၌၊ ဘာဇေတဗ္ဗံ၊) ဣတိ (အာဟ ကိရ)။

တတော-ထိုသို့ မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့်၊ နံ-ထို မဟာသိဝထေရ်ကို၊ အာဟံသု-လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ (ကိ?)၊ အဝိပ္ပဝါသသီမာ နာမ-မည်သည်၊ တိယောဇနောပိ-သုံးယူနေရာ ရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်ပါ၏၊ ဧဝံ သန္ဓေ-ဤသို့ ဖြစ်လတ်သော်၊ တိယောဇနေ-သုံးယူနေရာ၌၊ ဌိတာ-တည်သော ရဟန်းတို့သည်၊ လာဘံ-ကို၊ ဂဏှိဿန္တိ-ယူပါကုန်လတ္တံ့၊ တိယောဇနေ-၌၊ ဌတွာ-တည်၍၊ အာဂန္တုကဝတ္တံ-အာဂန္တုကဝတ်ကို၊ ပူရေတွာ-ဖြည့်ကျင့်၍၊ အာရာမံ-ကျောင်းတိုက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပဝိသိတဗ္ဗံ-ဝင်ထိုက်သည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်ပါလတ္တံ့၊ ဂမိကော-ခရီးသွားမည့် ရဟန်းသည်၊ တိယောဇနံ-သုံးယူနေရာ အရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ-ရောက်ပြီး၍၊ (ရောက်ပြီးမှ၊) သေနာသနံ-ကျောင်းအိပ်ရာ နေရာကို၊ အာပုစ္ဆိဿတိ-ပန်ပြောရပါလတ္တံ့၊ နိဿယပဋိပန္နဿ-နိဿရည်းဖြင့် နေရသော ရဟန်း၏၊ (နိဿရည်းယူနေသော ရဟန်း၏၊) တိယောဇနာတိက္ကမေ-သုံးယူနေရာကို လွန်ရာအခါ၌၊ (လွန်ရာအခါကျမှ၊) နိဿယော-နိဿရည်းသည်၊ ပဋိပ္ပဿန္တိဿတိ-ငြိမ်းပါလတ္တံ့၊ ပါရိဝါသိကေန-ပရိဝါသ ဆောက်တည်သော ရဟန်းသည်၊ တိယောဇနံ-ကို၊ အတိက္ကမိတွာ-လွန်၍၊ အရဏံ-အရဏ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ-တက်စေထိုက်သည်၊ ဘဝိဿတိ၊ ဘိက္ခုနိယာ-သည်၊ တိယောဇနေ-၌၊ ဌတွာ-၍၊ အာရာမပုဝေသနံ-အာရာမသို့ ဝင်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ-ပန်ပြောထိုက်သည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်ပါလတ္တံ့၊ သဗ္ဗံ-သော၊

သဗ္ဗ-သော၊ ဧတံ-သော၊ ဧတံ-ဤလာဘ်ကို ယူခြင်းအစရှိသည်သည်။ ဥပစာရ သိမာယ-ဥပစာရသိမ်၏။ ပရိစ္ဆေဒဝသေနေဝ-အပိုင်းအခြား၏ အစွမ်းဖြင့်သာ၊ ကာတု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်ပါ၏။ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဥပစာရသိမာယမေဝ- ဌ်သာ၊ ဘာဇေတဗ္ဗံ-ဝေဖန်ထိုက်ပါ၏။ ဣတိ (အာဟံသု)။

ကတိကာယာတိ-ကား၊ သမာနလာဘကတိကာယ-တူသော လာဘ်ရှိ အောင် ပြုအပ်သော ကတိကဝတ်အား၊ (“**ဒေတီ**” ဖွဲ့ စပ်) တေနေဝ-ကြောင့်ပင်၊ သမ္မဟုလာ ၊ပေ၊ ဟောန္တိတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝါ)၊ အာဟ-ပြီ၊ တတြ-ထို **“ကတိကာယ ဒေတီ”** ဟူသော ပါဠိရပ်၌၊ ဧဝံ-သို့၊ ကတိကာ-ကတိကဝတ်ကို၊ ကာတဗ္ဗာ - ပြုထိုက်၏။ ဧကသ္မိံ - သော၊ ဝိဟာရေ - ကျောင်းတိုက်၌၊ သန္နိပတိတေဟိ-စည်းစေးကုန်သော၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ (သာဝေတဗ္ဗံ ဖွဲ့ စပ်) ယံ ဝိဟာရံ-အကြင် ကျောင်းတိုက်ကို၊ သင်္ဂဏိတုကာမာ-ချီးမြှောက်ခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သမာနလာဘံ-တူသော လာဘ်ရှိသည်ကို၊ ကာတု- ငှာ၊ ဣစ္ဆန္တိ-အလိုရှိကုန်၏။ တဿ-ထို ကျောင်းတိုက်၏၊ နာမံ-အမည်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ အသုကော နာမ-ထိုမည်သော၊ ဝိဟာရော-သည်၊ ပေါရာဏ ကော-ရှေး၌ ဖြစ်၏။ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓါမိဝုတ္တော-ဘုရားရှင် သည် သီတင်းသုံးတော်မူအပ်ပြီ၊ (ဘုရားရှင်သည် သီတင်းသုံးတော်မူဖူးပြီ) ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အပ္ပလာဘော-နည်းသော လာဘ်ရှိ၏။ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ကာရဏံ- အကြောင်းကို၊ ဝတွာ-ပြောပြီး၍၊ တံ ဝိဟာရံ-ကို၊ ဣမိနာ ဝိဟာရေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ ဧကလာဘံ-တူသောလာဘ်ရှိသည်ကို၊ ကာတု-ငှာ၊ သံဃဿ-အား၊

သဗ္ဗမေတံ။ ။လာဘ်ရသော နေရာနှင့် အာဂန္တုကဝတ် စသည် ပြုရာတို့ သဘောတူ ဖြစ်သောကြောင့် လာဘ်ဝေရာက အဝိပ္ပဝါသသိမ် (မဟာသိမ်) ဖြစ်နေလျှင် ထို အလုံးစုံသော ဝတ်များကို သုံးယူနေလောက်က ပြုရလိမ့်မည်ဟု လျှောက်ကြသည်၊ ထိုစကားကို ကြားရသောအခါ **မဟာသီဝထေရ်လည်း** ဥပစာရသိမ်၌သာ ဝေဖန်ဖို့ရန် သဘောတူတော်မူသည်။

သမာနလာဘကတိယာယ။ ။သမာနော+လာဘော ယေသန္တိ သမာနလာဘာ၊ သမာနလာဘာယ-တူသော လာဘ်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ+ကတာ+ ကတိကာ-ကတိကဝတ်တည်း၊ သမာနလာဘကတိကာ-ဝတ်။

ရုစ္စတိ-နှစ်သက်အပ်ပါ၏လော၊ ဣတိ-သို့၊ တိက္ခတ္တံ-သုံးကြိမ်၊ သာဝေတဗ္ဗ-
 ကြားသိစေထိုက်၏၊ [“တံ ဝိဟာရံ ဃေ၊ ရုစ္စတိ” ဟူသော စကားကို မည်သည့်
 ဘာသာဖြင့်မဆို ပြောနိုင်သည်။] ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော
 ကြားသိစေခြင်းဖြင့်၊ တသ္မိံ ဝိဟာရေ-၌၊ နိသိန္နောပိ-နေသော ရဟန်းသည်
 လည်း၊ ဣဓ-ဤကျောင်းတိုက်၌၊ နိသိန္နောဝ-နေသည်မည်သည်သာ၊ ဟောတိ၊
 [လာဘ်အတူ ရသောကြောင့် ထို ကျောင်းတိုက်၌ နေသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်း
 ဤ ကျောင်းတိုက်၌ နေသော ပုဂ္ဂိုလ်ပင် ဖြစ်တော့သည်-ဟူလို] တသ္မိံ
 ဝိဟာရေပိ-၌လည်း၊ သံဃေန-သည်၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူသာလျှင်၊ ကာတဗ္ဗ-
 ပြုထိုက်၏၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပြုခြင်းဖြင့်၊ ဣဓ-
 ဤ ကျောင်းတိုက်၌၊ နိသိန္နောပိ-သည်လည်း၊ တသ္မိံ-ထို ကျောင်းတိုက်၌၊
 နိသိန္နောဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဧကသ္မိံ-တစ်ခုသော ကျောင်းတိုက်၌၊
 လာဘေ- ကို၊ ဘာဇိယမာနေ- ဝေဖန်အပ်သော်၊ ဣတရသ္မိံ- အခြား
 ကျောင်းတိုက်၌၊ ဌိတဿ-တည်သော ရဟန်း၏၊ ဘာဂံ-အဖို့ကို၊ ဂဟေတုံ-
 ယူခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဧကေန-တစ်ခုသော၊ ဝိဟာရေန-
 နှင့်၊ သဒ္ဓိံ- ကွ၊ ဗဟူပိ- ဖြစ်ကုန်သော၊ အာဝါသာ- ကျောင်းတိုက်တို့ကို၊
 ဧကလာဘာ-တူသော လာဘ်ရှိသည်တို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာ-ပြုနိုင်ကုန်၏။

ဘိက္ခာပညတ္တိယာတိ-ကား၊ အတ္တနော-မိမိဟူသော ဒါယကာ၏၊
 ပရိစ္စာဂပညာပနဋ္ဌာနေ-စွန့်ကြဲအပ်သော ဆွမ်းစသည်ကို ဝတ်တည်ထားရာ
 အရပ်၌၊ (ဒေတိ)၊ တေနေဝ-ကြောင့်ပင်၊ ယတ္ထ ဃေ၊ ကရိယန္တိတိ-ဟူ၍၊
 (ဘဂဝါ)၊ အာဟ-ပြီ၊ တဿ-ထို “ယတ္ထ သံဃဿ” အစရှိသော ပါဠိရပ်၏၊
 အတ္ထော- ကို၊ (ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ- ၌၊ ဣမဿ စိဝရ
 ဒါယကဿ-ဤ သင်္ကန်း ဒါယကာ၏၊ သန္တကံ-သော၊ သံဃဿ-ဖို့၊
 ပါကဝတ္ထံ ဝါ - ချက်အပ်သော ဆွမ်းဝတ်သည်မူလည်း၊ ဝတ္တတိ - ဖြစ်၏၊

ဘိက္ခာပညတ္တိယာ။ ။ပညပိယတိ (ပဋ္ဌပိယတိ) ဧတ္တာတိ ပညတ္တိ၊ ဘိက္ခာယ+
 ပညတ္တိ ဘိက္ခာပညတ္တိ-အမြဲ ဆွမ်းဝတ်တည်ထားအပ်ရာ ကျောင်းတိုက်၊ ဆွမ်းဝတ်ကို
 ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် မှတ်ပြောသည်၊ ကျောင်းဆောက်ထားရာ ဌာန၊ အမြဲ
 ဆေးပစ္စည်း ထောက်ပံ့ထားရာ ဌာန စသည်တို့ကိုလည်း “ဘိက္ခာပညတ္တိ” ၌ သွင်းယူပါ။

[ဆွမ်းဝတ်ကို ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် မှတ်၍ ဆိုသည်။ အမြဲ ဆန်ထောက်
 နေခြင်း စသည်ကိုလည်း “ပါကဝတ္ထ”၌ သွင်းယူပါ။ ပါကဝတ္ထန္တိ နိဗဒ္ဓဒါနံ-
 ဝိမတိ၊] ယသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝါ-၌မူလည်း၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အတ္တဇော-မိမိဟူသော
 ဒါယကာ၏၊ ဘာရုံ-တာဝန်ကို၊ ကတွာ-၍၊ သဒါ-အခါခပ်သိမ်း၊ ဂေဟေ-
 အိမ်၌၊ ဘောဇေတိ-ဆွမ်းကျွေး၏၊ ယတ္ထ ဝါ-အကြင် ကျောင်းတိုက်၌လည်း၊
 အနေန- ဤ သင်္ကန်းဒါယကာသည်၊ အာဝါသော ဝါ- ကျောင်းကိုမူလည်း၊
 ကာရိတော-ဆောက်လုပ်စေအပ်ပြီ၊ သလာကဘတ္တာဒိနိ ဝါ-သလာကဘတ်
 အစရှိသည်တို့ကိုမူလည်း၊ နိဗဒ္ဓါနိ-အမြဲ ဖွဲ့စပ်အပ်ကုန်ပြီ၊ (အမြဲ ဝတ်တည်
 ထားအပ်ကုန်ပြီ) [“ယသ္မိံ ဝါ ဝိဟာရေ၊ ယတ္ထ ဝါ”ဟု ဝိကပ်တစ်တွဲ
 ပြု၍ “အာဝါသော ဝါ၊ သလာကဘတ္တာဒိနိ ဝါ”ဟု ဝိကပ်တစ်တွဲ ပြုပါ။]
 ပန-ချီးမွမ်းဖွယ်ရာ သမ္ဘာဝနာကား၊ ယေန-အကြင် သင်္ကန်းဒါယကာသည်၊
 သကလောပိ-သော၊ ဝိဟာရေ-ကို၊ ပတိဋ္ဌာပိတော-တည်စေအပ်ပြီ၊ တတ္ထ-
 ထိုသင်္ကန်းဒါယကာ၌၊ ဝတ္ထဗ္ဗမေဝ-ခုဝကာရရှိ၏ဟု ဆိုဖွယ်သည်ပင်၊ နတ္ထိ-
 မရှိတော့၊ ဣမေ-ဤပါကဝတ္ထအစရှိသော အမြဲပြုအပ်သော ကောင်းမှုတို့သည်၊
 ခုဝကာရာ နာမ-ရတို့ မည်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သော-ထို သင်္ကန်းဒါယကာ
 သည်၊ ယတ္ထ-အကြင်ကျောင်းတိုက်၌၊ မယံ-၏၊ ခုဝကာရာ-အမြဲ ပြုအပ်သော
 ကောင်းမှုတို့ကို၊ ကရိယန္တိ-ပြုအပ်ကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်းတိုက် ၌၊ ဒမ္ဗိ-
 လှူပါ၏၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တတ္ထ-၌၊ ဒေထ-လှူပါကုန်၊ ဣတိ
 ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သစေ ဘဏတိ-အကယ်၍ လျှောက်အံ့၊ (ခံဝံသတိ)၊
 ဗဟူသု-ကုန်သော၊ ဋ္ဌာနေသု-အရပ်တို့၌၊ ခုဝကာရာ-တို့သည်၊ စေပိ ဟောန္တိ-

ခုဝကာရာ။ ။ကရိယန္တေတိ ကာရာ၊ ခုဝ+ကာရာ ခုဝကာရာ-ဆွမ်းဝတ်၊
 ကွမ်းဝတ်၊ လက်ဖက်ဝတ်မှ စ၍ အမြဲ ကျောင်းဆောက်ထားခြင်း၊ မိမိက စ၍
 တည်ထားအပ်သော ကျောင်းတိုက်၊ ဤသို့ အမြဲ ပြုအပ်သော ကောင်းမှုများကို
 “ခုဝကာရာ”ဟု ခေါ်သည်။ [ယောဇနာ၌ကား ပါကဝတ္ထ စသည်ကို အရမကောက်ဘဲ
 ပါကဝတ် စသည်တို့၏ဖြစ်ရာ ကျောင်းတိုက်ဋ္ဌာနကို “ခုဝကာရာ” အရကောက်လေ
 သည်၊ ဣမေဟိ ပါကဝတ္ထဿ ဝတ္ထနဋ္ဌာနာဒယော ဝိဟာရာ၊ ခုဝေန+ ကရိယန္တိတိ
 ခုဝကာရာ၊ ဝိဟာရာ၊] ဤစကားကို “ယတ္ထ ခုဝကာရာ ကရိယန္တိ-အကြင် ကျောင်းတိုက်
 ၌ ခုဝကာရတို့ကို ပြုအပ်ကုန်၏”ဟူသော ပါဠိတော်စကားဖြင့် စဉ်းစားပါ။ ။

အကယ်၍မူလည်း ရှိစေကုန်ဦးတော့၊ (ဧဝံ သတိပိ)၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌၊ ဒိန္နမေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ။

ပန-ဆက်၊ ဧကသ္မိ-သော၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဗဟုတရ-သာ၍ များကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ တေဟိ-ထို ရဟန်းတို့သည်၊ (ဒါယကာ၏ အလျှောက်ခံရသော ရဟန်းတို့သည်)၊ ဝတ္တဗ္ဗ-ပြောဆိုရာ၏၊ (ကိ?)၊ တုမှာကံ-သင် ဒါယကာတို့၏၊ ဓုဝကာရေ-အမြဲ ပြုအပ်သော ကောင်းမှုရှိရာ ကျောင်း၌၊ ဝါ- တွင်၊ [ဤနေရာ၌ ဓုဝကာရ အရ ကျောင်းကို အရကောက်မှ သင့်မည်၊] ဧကတ္ထ-တစ်ခုသော ကျောင်း၌၊ ဘိက္ခု- တို့သည်၊ ဗဟု- များကုန်၏၊ ဧကတ္ထ- ၌၊ (ဘိက္ခု)၊ အပ္ပကာ-နည်းကုန်၏၊ ဣတိ - သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗ)၊ ဘိက္ခုဂဏနာယ - ရဟန်းတို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့်၊ ဂဏှထ-ယူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ တထာ-ထို လျှောက်အပ်သည့်အတိုင်း၊ ဘာဇေတွာ-ဝေဖန်၍၊ ဂဏှိတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ။

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ လှူဖွယ်ဝတ္ထုတို့တွင်၊ ဝတ္တဘောသဇ္ဇာဒိ-အဝတ်၊ ဆေး အစရှိသော လှူဖွယ်ဝတ္ထုကို၊ အပ္ပကမ္မိ-အနည်းငယ်ကိုလည်း၊ သုခေန-လွယ်ကူ သဖြင့်၊ ဘာဇိယတိ-ဝေဖန်အပ်၏၊ (ဝေဖန်နိုင်၏၊ ဖြတ်၍၊ ခွဲခြမ်း၍ ဝေဖန်လို့ ဖြစ်၏)၊ ပန-ကား၊ မဇ္ဈော ဝါ-ညောင်စောင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ပိဋကံ ဝါ-အင်းပျဉ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဧကမေဝ-တစ်ခုတည်းသည်သာ၊ ယဒိ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ တံ-ထို ဒါယကာကို၊ ပုစ္ဆိတွာ-မေးမြန်း၍၊ ယဿ ဝိဟာရဿ ဝါ - အကြင် ကျောင်းတိုက်ဖို့သော်လည်းကောင်း၊ ဧကဝိဟာရေပိ-တစ်ခုသော ကျောင်းတိုက်၌လည်း၊ ယဿ သေနာသနဿ ဝါ-အကြင် ကျောင်းဖို့သော်လည်းကောင်း၊ သော-ထို ဒါယကာသည်၊ ဝိစာရေတိ-စီမံ၏၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ (ထိုကျောင်း၌) ဒါတဗ္ဗ-ပေးရာ၏၊ အသုကဘိက္ခု-ထို မည်သော ရဟန်းသည်၊ ဂဏှာတု-ယူပါလော့၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ ဂဏှိတုံ)၊ ဝဋ္ဋတိ။

မယံ-၏၊ ဓုဝကာရေ-၌၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-လျှောက်၍၊ အဝိစာရေတွာ-မစီမံမူ၍သာ၊ အထ ဂဇ္ဇတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊

သံဃဿာပိ-အားလည်း၊ ဝိစာရေတု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။ [“ဝိစာရေတု ဝဋ္ဋတိ” အရ စီမံပုံကို ပြလို၍ “ဧဝံ ပန”စသည်ကို မိန့်၊] ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ (သံဃေန-သည်။) ဝိစာရေတဗ္ဗ-စီမံထိုက်၏။ (ကိ?)၊ သံဃတ္ထေရဿ-၏။ ဝသနဋ္ဌာနေ-နေရာကျောင်း၌၊ ဒေထ-ကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗ-ရာ၏။ တဿ-ထို သံဃာ့ထေရ်၏။ သေနာသနံ-အိပ်ရာနေရာသည်၊ ပရိပုဏ္ဏံ-ပြည့်စုံသည်။ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ယတ္ထ-အကြင် ကျောင်းတိုက်၌၊ (သေနာသနံ)၊ နပ္ပဟောတိ-မလောက်၊ တတ္ထ-၌၊ ဒါတဗ္ဗ-ရာ၏။ ဧကော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ မယံ-တပည့်တော်၏။ ဝသနဋ္ဌာနေ-နေရာကျောင်း၌၊ သေနာသနပရိဘောဂဘဏ္ဍံ-ကျောင်းအသုံးအဆောင် ဘဏ္ဍာသည်၊ နတ္ထိ-မရှိပါ၊ ဣတိ သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ တတ္ထ-ထို ကျောင်း၌၊ ဒါတဗ္ဗ-ရာ၏။ (“ဣတိ ဝိစာရေတဗ္ဗံ”ဟု ပြန်လှည့်။)

သံဃဿ ဒေတီတိ-ကား၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်ပြီး၍၊ ဣမာနိ စီဝရာနိ-တို့ကို၊ သံဃဿ-အား၊ ဒမ္ဗိ-၏။ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ ဒေတိ-အံ့၊ သမ္ဗုဒ္ဓိဘူတေနာတိ-ကား၊ ဥပစာရသီမာယ-ဥပစာရသီမံ၌၊ ဌိတေန-တည်သော၊ သံဃေန-သည်၊ ဃဏှိ-ခေါင်းလောင်း စသည်ကို၊ ပဟရိတွာ-တီးခတ်ပြီး၍၊ ကာလံ-သင်္ကန်းဝေချိန်ကို၊ ယောသေတွာ-ကြွေးကြော်ပြီး၍၊ ဘာဇေတဗ္ဗ-ဝေဖန်ရာ၏။ [ကထိန်အာနိသင် ရရာခေတ် မဟုတ်သော ကာလ၌ လျှာသောကြောင့် သမ္ဗုဒ္ဓိဘူတသံဃာက ဝေယျရသည်။] သီမဋ္ဌဿ-ဥပစာရသီမံ အတွင်း၌ တည်သော၊ အသမ္ပတ္တဿာပိ-မရောက်လာသော ရဟန်း၏လည်း၊ (ဝေစ ဝေရာသို့ မရောက်လာသော ရဟန်း၏လည်း၊) ဘာဂံ-အဖို့ကို၊ ဂဏုန္တော-ယူသော ရဟန်းကို၊ န ဝါရေတဗ္ဗော-မတားမြစ်ထိုက်၊ ဝိဟာရော-သည်၊ မဟာ-ကျယ်သည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ ထေရာသနတော-ထေရ်ကြီး၏ နေရာမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဝတ္ထေသု-သင်္ကန်းလျှာအဝတ်တို့ကို၊ ဒိယမာနေသု-ပေးဆောင်ကုန်စဉ်၊ အလသဇာတိကာ-ပျင်းသူ၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိကုန် သော၊ မဟာထေရာ-ဝါနှစ်ဆယ်ကျော်ပြီး ထေရ်ကြီးတို့သည်၊ ပစ္ဆာ-မှ၊ အာဂစ္ဆန္တိ-ရောက်လာကုန်အံ့၊ ဘန္တေ-တို့၊ ဝိသတိဝဿာန-ဝါ နှစ်ဆယ်ရသော ထေရ်တို့အား၊ ဒိယျတိ-ပေးဆောင်ပါ၏။ (ပေးဆောင်ပါ၏။) တုမှာဂံ-ဝါနှစ်ဆယ် ကျော်ပြီးသော အရှင်ဘုရားတို့၏၊ ဌိတိကာ-တည်စဉ်သည်၊ အတိက္ကန္တာ-လွန်သွားပါပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ န ဝတ္တဗ္ဗာ-မလျှောက်ထိုက်ကုန်၊ ဌိတိကံ-ကို၊ ဌပေတွာ-ရပ်ထား၍၊ တေသံ-ထိုထေရ်ကြီးတို့အား၊ ဒတွာ-ပေးပြီး၍၊ ပစ္ဆာ-မှ၊

ဌိတိကာယ-တည်ကြောင်း အစဉ်အားဖြင့်၊ ဒါတဗ္ဗံ၊ [ဌိတိကာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှေ့၌ ပြခဲ့ပြီ။]

အသုကဝိဟာရေ-ထိုမည်သော ကျောင်းတိုက်၌၊ ပဟုံ-စွာ၊ စီဝရံ-သည်၊ ဥပ္ပန္နံ ကိရ-ဖြစ်သတတ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သုတွာ-ကြား၍၊ ယောဇနန္တရိက ဝိဟာရတောပိ-တစ်ယူဇနာ ကွာခြားသော ကျောင်းတိုက်မှလည်း၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အာဂစ္ဆန္တိ-လာကုန်အံ့၊ သမ္ပတ္တသမ္ပတ္တာနံ-ရောက်လာ ရောက်လာသော ရဟန်းတို့အား၊ ဌိတဋ္ဌာနတော-တည်ရာအရပ်မှာ (တည်ရာအစဉ်မှာ) ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ အသမ္ပတ္တာနမ္ပိ-မရောက်လာသေးကုန်သော်လည်း၊ (ဝေစု ဝေရာသို့ မရောက်လာသေးကုန်သော်လည်း၊) ဥပစာရသီမံ-သို့၊ ပဝိဋ္ဌာနံ-ဝင်ပြီးသော ရဟန်းတို့ဖို့၊ အန္တေဝါသိကာဒိသု-အန္တေဝါသိက အစရှိသူတို့သည်၊ ဂဏှန္တေသု-ကိုယ်စားယူကုန်လတ်သော်၊ ဒါတဗ္ဗမေဝ-ပေးထိုက်သည်သာ၊ ဥပစာရသီမာယ-၏၊ ဗဟိ-ပြင်ဘက်၌၊ ဌိတာနံ-တည်သော ရဟန်းတို့အား၊ ဝါ-တို့ဖို့၊ ဒေထ-ကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-ကုန်အံ့၊ (အန္တေဝါသိက စသူတို့က ပြောကုန်အံ့) န ဒါတဗ္ဗံ-မပေးထိုက်၊ ပန-ဆက်၊ ဥပစာရသီမံ-သို့၊ ဩက္ကန္တေဟိ-သက်ရောက်သော ရဟန်းတို့နှင့်၊ ဧကာဗဒ္ဓါ-တစ်စပ်တည်း စပ်ကုန်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ အတ္တနော-၏၊ ဝိဟာရဒ္ဓါရေ ဝါ-ကျောင်းတိုက်၏ တံခါး၌သော် လည်းကောင်း၊ အန္တောဝိဟာရေယေဝ ဝါ-ကျောင်းတိုက်တွင်း၌သာလျှင်လည်း ကောင်း၊ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ပရိသဝသေန-ပရိသတ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သီမာ-ဥပစာရသီမံသည်၊ ဝစိတာ နာမ-တိုးပွားသည် မည်သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဒါတဗ္ဗံ၊ သံဃနဝကဿ-သံဃနောရဟန်းအား၊

ပရိသဝသေန သီမာ။ ။တောင်ဘက်ကျောင်းတိုက်၌ သင်္ကန်းလျာ အဝတ်တွေ ဝေစရာ များစွာရှိ၏ဟု ကြားသောကြောင့် မြောက်ဘက်ကျောင်းတိုက်က ရဟန်းများ သည် သင်္ကန်းဝေချိန်ကို မှန်း၍ လာနေကြရာ သင်္ကန်း ဝေသော နေရာနှင့် ထို မြောက်ဘက်ကျောင်းတိုက်က သံဃာများ တစ်ဆက်တည်း ဖြစ်နေသည်၊ ထိုသို့ ဖြစ်နေရာ၌ အချို့ရဟန်းများသည် သူတို့ ကျောင်းတိုက်၏ တံခါးပေါက်မှာ ရှိနေသေး၍ တစ်ချို့က ကျောင်းတိုက်အတွင်းမှာပင် ရှိနေသေးစေကာမူ ထေရ်စဉ်ဝါစဉ် ရောက်လာ သောအခါ ထို ရဟန်းများအတွက် အစားယူမည့်သူရှိက ပေးရမည်၊ ဘာကြောင့်နည်း? သံဃာချင်း ဆက်နေသည့်အတွက် တောင်ဘက်ကျောင်းတိုက်၏ ဥပစာသည် မြောက်ဘက် ကျောင်းတိုက်တွင်းတိုင်အောင် ကျယ်ပြန့်သွားသောကြောင့်တည်း။

(ဝေစု ယူဖို့ရန် လာသော သံဃာတို့တွင် အငယ်ဆုံး ရဟန်းအား၊) ဒိန္နေပိ-
 ပေးအပ်ပြီးပါသော်လည်း၊ ပစ္ဆာ-မှ၊ အာဂတာနံ-ရောက်လာသော ရဟန်းတို့
 အား၊ ဒါတဗ္ဗမေဝ-သည်သာ၊ ပန-ဗျတိရိက်၊ ဒုတိယဘာဂ-ဒုတိယအဖို့သည်၊
 ထေရာသနံ-ထေရ်ကြီး၏ နေရာသို့၊ အာရဋ္ဌေ-တက်ရောက်ပြီးလတ်သော်၊
 အာဂတာနံ-နောက်မှ ရောက်လာသော ရဟန်းတို့၏ (အထံသို့)၊ ပဌမဘာဂါ-
 သည်၊ န ပါပုဏာတိ၊ ဒုတိယဘာဂတော-မှ၊ ဝဿဂ္ဂေန-ဝါ အပိုင်းအခြား
 အားဖြင့်၊ (ဝါစဉ်အားဖြင့်)၊ ဒါတဗ္ဗ-ရာ၏။

ဧကသ္မိ-သော၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ ဒသ-တစ်ကျိပ်ကုန်သော၊
 ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ ဒသ-ဆယ်ထည်ကုန်သော၊ ဝတ္ထာနိ-
 သင်္ကန်းလျာအဝတ်တို့ကို၊ သံဃဿ-အား၊ ဒေမ-ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့
 လျှောက်၍၊ ဒေန္တိ-ကုန်အံ့၊ ပါဠေက္ကံ-အသီးအသီး၊ ဘာဇေတဗ္ဗာနိ-ဝေဖန်ထိုက်
 ကုန်၏၊ သဗ္ဗာနေဝ-အလုံးစုံသော သင်္ကန်းလျာအဝတ်တို့သည်ပင်၊ အမှောက်-
 ငါတို့ ဆယ်ပါး၏(အထံသို့)၊ ပါပုဏန္တိ-ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊
 ဂဟေတွာ-တပေါင်းတည်းယူ၍၊ သစေ ဂစ္ဆန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊
 ဒုပ္ပာပိတာနိ စေဝ-မကောင်းသဖြင့် ရောက်စေအပ်ကုန်သည်လည်းကောင်း၊
 ဒုဂ္ဂဟိတာနိ စ-မကောင်းသဖြင့် ယူအပ်ကုန်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ)၊

ဒုတိယဘာဂေါ ပေါ အာရဋ္ဌေ။ ။ဒုတိယဘာဂေ ပန ထေရာသနံ အာရဋ္ဌေတိ
 ယာဝ သံဃနဝကာ ဧကဝါရံ သဗ္ဗေသံ ဘာဂံ ဒတွာ စီဝရေ အပရိက္ခိဏေ ပုန
 သဗ္ဗေသံ ဒါတု ဒုတိယဘာဂေ ထေရဿ ဒိန္နေတိ အတ္ထော-ပထမအကြိမ်အဖြစ်ဖြင့်
 အားလုံး ဝေပြီးနောက် သင်္ကန်း မကုန်သေး၍ ဒုတိယအကြိမ်အဖြစ်ဖြင့် ထပ်၍
 ဝေဖို့ရန် ထေရ်ကြီးအား ပေးအပ်ပြီးသော်-ဝိမတိ။

ဒုပ္ပာပိတ၊ ဒုဂ္ဂဟိတ။ ။သင်္ကန်း ဝေရာ၌ ဆယ်ပါးကို တစ်ထည်စီ ဝေမှ
 ဝေသူ့ဘက်က ကောင်းစွာ ဝေရာရောက်သည်၊ ထိုသို့ ဝေသည်ကို ယူမှလည်း
 ယူသူ့ဘက်က ကောင်းစွာယူရာရောက်သည်၊ ထိုသို့ မဟုတ်ဘဲ **“ဆယ်ထည်လုံး
 ငါတို့အား ရောက်၏”**ဟု အဓိဋ္ဌာန်၍ ယူလိုက်လျှင် ဝေသူကလည်း ဒုပ္ပာပိတ-
 မကောင်းသဖြင့် ရောက်စေအပ်သည် မည်၏၊ ထိုသို့ ဝေသည်ကို လက်ခံယူသူကလည်း
 ဒုဂ္ဂဟိတ-မကောင်းသဖြင့် ယူရာရောက်သည်၊ **“အဝေလည်း မမြောက်၊ အယူလည်း
 မမြောက်”**ဟုလို၊ ထိုသို့ ဒုပ္ပာပိတ၊ ဒုဂ္ဂဟိတ ဖြစ်သောကြောင့် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မျှ
 မပိုင်ဘဲ သံဃိက ဖြစ်မြဲဖြစ်နေသည်။

ဂတဂတဋ္ဌာနေ-ရောက်အပ် ရောက်အပ်သော အရပ်၌၊ သံဃိကာနေဝ-
 သံဃိကတို့သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ ပန-အနုယ၊ ဧကံ-တစ်ထည်ကို၊ ဥဒ္ဓရိတွာ-
 ထုတ်ဆောင်၍၊ ဣဒံ-ဤ သင်္ကန်းလျာအဝတ်သည်၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရား
 တို့၏(အထံသို့)၊ ပါပုဏာတိ-ရောက်ပါ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊
 သံဃတ္ထေရဿ-အား၊ ဒတွာ-၍၊ သေသာနိ-ကြွင်းသော သင်္ကန်းလျာအဝတ်
 တို့သည်၊ အမှာကံ-တပည့်တော်တို့၏ (အထံသို့)၊ ပါပုဏန္တိ-ရောက်ပါကုန်၏၊
 ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ ဂဟေတု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ။

ဧကမေဝ-တစ်ထည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ဝတ္ထံ-ကို၊ သံဃဿ-အား၊
 ဒေမ-လျှူပါကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ အာဟရန္တိ-ဆောင်ယူလာ
 ကုန်အံ့၊ အဘာဇေတွာဝ-မဝေဖန်မှု၍သာ၊ အမှာကံ-ငါတို့ ဆယ်ပါး၏အထံသို့၊
 ပါပုဏန္တိ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဂဏန္တိ-ကုန်အံ့၊ ဒုပ္ပာပိတဇ္ဇေဝ-မကောင်း
 သဖြင့် ရောက်စေအပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဒုဂ္ဂဟိတဇ္ဇ-မကောင်းသဖြင့် ယူအပ်
 သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ပန-အနုယ၊ သတ္တကေန-ဓားငယ်ဖြင့်သော်
 လည်းကောင်း၊ ဟလိဒ္ဓအာဒိနာ ဝါ-နနင်း အစရှိသည်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊
 လေမံ-အရေးအသားကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ ဧကံ-သော ကောဋ္ဌာသံ-အစုကို၊
 (ပါတေတွာ၌ စပ်)၊ ဣမံ ဌာနံ-ဤအရပ်သည်၊ တုမှာကံ-တို့အား၊ ပါပုဏာတိ-
 ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ သံဃတ္ထေရဿ-၏(အထံသို့)၊ ပါပေတွာ-
 ရောက်စေပြီး၍၊ သေသံ (ဌာနံ)-သည်၊ အမှာကံ ပါပုဏာတိ၊ ဣတိ-
 ဤသို့ လျှောက်၍၊ ဂဟေတု ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဗျုတ်ရိုက်၊ ဝတ္ထဿေဝ-၏ပင်၊
 ယံ ပုပ္ဖံ ဝါ-အကြင် ပန်းပွင့်သည်လည်းကောင်း၊ (ယာ) ဝလိ ဝါ-အကြင်
 အတွန့်သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ တေန-ထို ပန်းပွင့်ဖြင့်၊ (ထိုအတွန့်ဖြင့်)၊
 ပရိစ္ဆေဒံ-အပိုင်းအခြားကို၊ ကာတု န ဝဋ္ဋတိ၊ [နနင်း စသည်ဖြင့် အပိုင်းအခြား
 ပြုသကဲ့သို့ အဝတ်တွင်ပါသော ပန်းပြောက် သို့မဟုတ် အတွန့်များဖြင့်
 အပိုင်းအခြား မလုပ်ပါနှင့်-ဟုလို]၊ ဧကံ-တစ်မျှင်သော၊ တန္တံ-ချည်မျှင်ကို၊
 ဥဒ္ဓရိတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ ဣဒံ ဌာနံ-သည်၊ တုမှာကံ ပါပုဏာတိ၊ ဣတိ-
 ဤသို့ လျှောက်၍၊ သံဃတ္ထေရဿ ဒတွာ၊ သေသံ (ဌာနံ)-သည်၊ အမှာကံ
 ပါပုဏာတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ သမေ ဂဏန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊
 ဝဋ္ဋတိ၊ ခဏ္ဍံ ခဏ္ဍံ-အပိုင်းအပိုင်းကို၊ ဆိန္ဒိတွာ-ဖြတ်ပြီး၍၊ ဘာဇိယမာနံ-
 ဝေဖန်အပ်သော သင်္ကန်းလျာအဝတ်သည်၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ-သည်သာ။

ဧကဘိက္ခုကေ-တစ်ပါးသော ရဟန်းရှိသော၊ ဝိဟာရေး-၌၊ သံဃဿ-
 အား၊ ဝါ-ဖို့၊ စီဝရေသု-တို့သည်၊ ဥပ္ပန္နေသု-ဖြစ်ကုန်လတ်သော်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊
 ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ (သံဃိက စီဝရပွာဒကထာဝယ် “အဓိဋ္ဌာတုံ”၏
 အဖွင့်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ) သော ဘိက္ခု-သည်၊ သဗ္ဗာနိ-
 အလုံးစုံသော သင်္ကန်းတို့သည်၊ မယု-ငါ၏(အထံသို့)၊ ပါပုဏန္တိ-ကုန်၏၊
 ဣတိ-ဤသို့ အဓိဋ္ဌာန်၍၊ သစေ ဂဏှာတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ သုဂ္ဂဟိတာနိ-
 ကောင်းစွာယူအပ်ကုန်ပြီ၊ ပန-ထိုသို့ပင် သုဂ္ဂဟိတဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဌိတိကာ-
 တည်ရာ အစဉ်သည်၊ န တိဋ္ဌတိ-မတည်၊ ဧကေကံ-တစ်ထည် တစ်ထည်
 ကို၊ ဥဒ္ဒရိတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ ဣဒံ-ဤ သင်္ကန်းသည်၊ မယု ပါပုဏာတိ၊
 ဣတိ-၍၊ သစေ ဂဏှာတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဌိတိကာ-သည်၊ တိဋ္ဌတိ-
 ၏၊ တတ္ထ-ထို ဌိတိကာ တည်၊ မတည်နှစ်မျိုးတွင်၊ ဌိတိကာယ-သည်၊
 အဋ္ဌိတာယ-မတည်လတ်သော်၊ ပုန-ဖန်၊ အညသ္မိ-သော၊ စီဝရေ-သည်၊
 ဥပ္ပန္နေ-လတ်သော်၊ ဧကော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သစေ အာဂစ္ဆတိ-အံ၊
 (ဧဝံ သတိ)၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ ဆိန္ဒိတွာ-၍၊ ဒွိဟိပိ-နှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့
 သည်လည်း၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူရာ၏၊ ဌိတိကာယ-သည်၊ ဌိတာယ-လတ်သော်၊
 ပုန-ဖန်၊ အညသ္မိ စီဝရေ ဥပ္ပန္နေ၊ နဝကတရော-သီတင်းငယ်သည်၊ သစေ
 အာဂစ္ဆတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဌိတိကာ-သည်၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်သို့၊
 ဩရောဟတိ-သက်၏၊ [နောက်မှ ရောက်လာသော သီတင်းငယ် ရသည်-
 ဟူလို] ဝုပုတရော-သီတင်းကြီး ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သစေ အာဂစ္ဆတိ-အံ၊ (ဧဝံ
 သတိ)၊ ဌိတိကာ-သည်၊ ဥဒ္ဒံ-အထက်သို့၊ အာရောဟတိ-တက်၏၊ [ထေရ်ကြီး
 ရသည်-ဟူလို] အညော-အခြားသော ရဟန်းသည်၊ အထ နုတ္ထိ-အံ၊ (ဧဝံ
 သတိ)၊ အတ္တနော-၏(အထံသို့)၊ ပါပေတွာ-ရောက်စေ၍၊ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ပန-ဆက်၊ သံဃဿ ဒေမာတိ ဝါ-ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခု
 သံဃဿ ဒေမာတိ ဝါ-ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား
 တစ်ပါးပါးသော၊ အာကာရေန-အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သံဃံ-ကို၊ အာမသိတွာ-
 သုံးသပ်၍၊ ဒိန္နံ-လှူအပ်သော သင်္ကန်းသည်၊ ပံသုကူလိကာနံ-ပံသုကူစုတင်
 ဆောင် ရဟန်းတို့အား၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ (ကသ္မာ?)၊ ဂဟပတိစီဝရံ ပဋိက္ခိပါမိ
 ပံသုကူလိကံ သမာဒိယာမိတိ-ဟူ၍၊ (“ဂဟပတိစီဝရကို ပယ်ပါ၏၊ ပံသုကူ
 စုတင်ကို ဆောင်ပါ၏” ဟူ၍) ဝုတ္တတ္တာ-ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ပန-ဆက်၊ အကပိယတ္တာ-အကပိယ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (န ဝဋ္ဋတိ-
 အပ်သည်ကား၊) န-မဟုတ်၊ ဘိက္ခုသံဃဗျေဒန-သည်၊ အပလေကေတွာ-
 န်ပြော၍၊ ဒိန္နမ္မိ-ပေးအပ်သော သင်္ကန်းကိုလည်း (ပံသုကူလိကေဟိ)၊ န
 ဟောတဗ္ဗ-မယူထိုက်၊ ပန-အနွယ၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ယံ သန္တက-
 ခကြင် ဥစ္စာဖြစ်သော သင်္ကန်းကို၊ ဒေတိ-၏၊ တံ-ထို သင်္ကန်းသည်၊
 ဘိက္ခု၊ ဒတ္တိယံ နာမ-ရဟန်းသည် ပေးအပ်သော သင်္ကန်းမည်သည်၊ (ဟုတွာ
 သုကူလိကာနံ) ဝဋ္ဋတိ၊ [ဂဟပတိစီဝရ မဟုတ်သောကြောင့် အပ်သည်] ပန-
 သိသိပင် အပ်ပါသော်လည်း၊ ပံသုကူလံ-ပံသုကူသင်္ကန်းသည်၊ န ဟောတိ၊
 ဒံ သန္တပိ-ဤသို့ ပံသုကူ မဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဓုတင်-ဓုတင်သည်၊ န
 ဘိက္ခုတိ-မပျက်၊ [အချို့စာ၌ “န ဘိက္ခုတိ”ဟု ရှိ၏၊ ထို သင်္ကန်းက ပံသုကူ
 နှုတ်ကို မပျက်ပါ-ဟူလို၊] ပန-ကား၊ ဘိက္ခုနံ ဒေမ၊ ထေရာနံ ဒေမာတိ-
 ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ ပံသုကူလိကာနမ္မိ-အားလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣဒံ
 ဝတ္ထံ-ကို၊ သံဃဿ-အား၊ ဒေမ၊ ဣမိနာ-ဤ အဝတ်ဖြင့်၊ ဥပါဟနတ္ထံ ပေ၊
 အံသဗဒ္ဒကာဒိနိ-ဖိနပ်အိတ်၊ သပိတ်အိတ်၊ အာယောဂပတ်၊ ပနးလွယ် အစရှိ
 သည်တို့ကို၊ ကရောန္တု-ပြုတော်မူပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ ဒိန္နမ္မိ-
 သူ့အပ်သော အဝတ်သည်လည်း၊ (ပံသုကူလိကာနံ) ဝဋ္ဋတိ။

ပတ္တတ္ထဝိကာဒိနံ-သပိတ်အိတ် အစရှိသည်တို့၏၊ အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊
 ဒိန္နာနိ-လှူအပ်သော အဝတ်တို့သည်၊ ဗဟူနိပိ-ကုန်သည်လည်း၊ ဟောန္တိ-
 ကုန်အံ့၊ စီဝရတ္ထာယပိ-သင်္ကန်းအကျိုးငှာလည်း၊ ပဟောန္တိ-လောက်ကုန်အံ့၊
 ဘတော- ထို အဝတ်တို့မှ၊ စီဝရံ- ကို၊ ကတွာ- ၍၊ ပါရပိတံ- ခြံခြင်းငှာ၊

ပံသုကူလိကာနမ္မိ ဝဋ္ဋတိ။ ။ “တယံ ဒေမ”ဟု မဆိုသည့်အတွက် ဂဟပတိစီဝရ
 မဖြစ်သောကြောင့် ပံသုကူဓုတင်ဆောင်သော ရဟန်းတို့အား အပ်၏ဟု သာရတ္ထ
 ဖွင့်၏၊ ထို အကြောင်းပြချက်ကို ဝိမတိ မကျေနပ်၍ “ဓဉးဓားထိုက်သည်”ဟု
 ဆိုလေသည်၊ [ပံသုကူလိကာနမ္မိ ဝဋ္ဋတိတိ ဧတ္ထ “တယံ ဒေမာ”တိ အဝုတ္တတ္တာတိ
 ကာရဏံ ဝဒန္တိ၊ ယဒိ ဝေ “သံဃဿ ဒေမာ”တိ ဝုတ္တေပိ ဝဋ္ဋေယျ၊ “ဘိက္ခုနံ
 ဒေမ၊ ထေရာနံ ဒေမ၊ သံဃဿ ဒေမာ”တိ ဝစနတော ဘေဒေါ န ဒိဿတိ၊
 (စကား အသုံးအနှုန်းအားဖြင့် ကွဲပြားမှုမထင်၊) ဝိမံသိတဗ္ဗမေတ္ထကာရဏံ၊-ဝိမတိ။]

(ပံသုကူလိကာနံ) ဝဋ္ဋတိ၊ [ပံသုကူဓုတင်ဆောင် ရဟန်းတို့အား သင်္ကန်းချုပ်ကောင်းပါ၏-ဟူလို] ပန-ဆက်၊ သံဃော-သည်၊ ဘာဇိတာတိရိတ္တာနိ-ဝေဖန်အပ်ပြီးသော အဝတ်မှ ကြွင်းကျန်ကုန်သော၊ ဝတ္ထာနိ-တို့ကို၊ ဆိန္ဒိတွာ-၍၊ ဥပါဟနတ္ထဝိကာဒိနံ-တို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ သဗေ ဘာဇေတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ တတော-ထို အဝတ်မှ၊ ဂဟေတုံ၊ (ပံသုကူလိကာနံ) န ဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ-မှန်၊ သာမိကေဟိ-အလှူရှင်တို့သည်၊ ဝိစာရိတမေဝ-စီမံအပ်သည့်အတိုင်း သာ၊ (စီမံအပ်သော ဖိနပ် အိတ် စသော ပရိက္ခရာအတိုင်းသာ) [ဝိစာရိတမေဝါတိ ဥပါဟနတ္ထဝိကာဒိနမတ္ထာယ ဝိစာရိတမေဝါ-ဋီကာ] ပံသုကူလိကာနံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတရံ-စီမံအပ်သည်မှ တစ်ပါးသော အပိုဖြစ်သော အဝတ်သည်၊ န (ဝဋ္ဋတိ)။

ပံသုကူလိကာသံဃဿ-ပံသုကူဓုတင်ဆောင် သံဃာအား၊ မေကရဏပဋ္ဌာဒိနံ - မေကရိဏ်အဝတ် အစရှိသည်တို့၏၊ (မေကရိဏ် ပြုလုပ်ဖို့ရန် အဝတ် အစရှိသည်တို့၏)၊ အတ္ထာယ- ငှာ၊ ဒေမ- ကုန်၏၊ ဣတိ- သို့၊ ဝုတ္တေပိ-သော်လည်း၊ ဂဟေတုံ (ပံသုကူလိကာနံ) ဝဋ္ဋတိ၊ ပရိက္ခာရော နာမ- ပရိက္ခရာ မည်သည်ကို၊ (မေကရိဏ် စသော အသုံးအဆောင် မည်သည်ကို) ပံသုကူလိကာနမ္ပိ - တို့၏ (အတွက်လည်း)၊ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော - အလိုရှိထိုက်၏၊ တတ္ထ-ထို ပရိက္ခရာတို့တွင်၊ ယံ-အကြင် အဝတ်သည်၊ အတိရေကံ-ပိုသည်၊ ဟောတိ၊ တံ-ထို အဝတ်ကို၊ စိဝရေပိ-၌လည်း၊ ဥပနေတုံ-ကပ်ဆောင်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ သုတ္တံ-ချည်ကို၊ သံဃဿ-အား၊ ဒေန္တိ-ကုန်အံ၊ ပံသုကူလိကေဟိပိ-တို့သည်လည်း၊ ဂဟေတမ္ပိ-ခံယူနိုင်၏၊ အယံ-ကား၊ တာဝ-စွာ၊ (ဥပစာရသိမ် ပြင်ဘက်က လှူအပ်သော သင်္ကန်းမှ ရှေးဦးစွာ) ဝိဟာရံ-သို့၊ ပဝိသိတွာ-၍၊ ဣမာနိ စိဝရာနိ သံဃဿ ဒမ္ပိတိ-ဟူ၍၊ ဒိန္နေသု-လှူအပ်သော သင်္ကန်းတို့၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း။

ပန-ကား၊ ဗဟိ-ဥပစာရသိမ် ပြင်ပ၌၊ အဒ္ဓါနပ္ပဋိပဇ္ဇေ-အခွန်ရှည်သော ခရီးကို သွားနေကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ သံဃဿ ဒမ္ပိတိ-ဟူ၍၊ သံဃတ္ထေရဿ ဝါ-အားသော်လည်းကောင်း၊ သံဃနဝကဿ ဝါ- သံဃနောရဟန်းအားသော်လည်းကောင်း၊ သဗေ အာရောစေတိ-အံ၊ ယောဇနံ-တစ်ယူဇော တိုင်တိုင်၊ ဖရိတွာ-ဖြန့်၍၊ ပရိသာ-သည်၊ ဌိတာ-တည်သည်။

သစေ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ ဧကဗဒ္ဓါ-တစ်စပ်တည်း စပ်နေသည်။ (၁၂-တောင်အတွင်း ဆက်စပ်နေသည်။) စေ (ဟောတိ)-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏(အထံသို့)၊ ပါပုဏာတိ၊ ပန-ဗျတိရိက်၊ ယေ-အကြင်ရဟန်းတို့သည်၊ ဒွါဒသဟိ ဟတ္ထေဟိ-၁၂ တောင် တို့ဖြင့်၊ ပရိသံ-သို့၊ အသမ္ပတ္တာ-မရောက်ကုန်၊ တေသံ-ထို ရဟန်းတို့၏ (အထံသို့)၊ န ပါပုဏာတိ။

ဥဘတောသံဃဿ ဒေတီတိ ဣတ္ထ-ဥ၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ဥဘတောသံဃဿ ဒိဋ္ဌိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တေပိ-လျှောက်အပ်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွိဓာ သံဃဿ-နှစ်ဖြာဖြစ်သော သံဃာအား၊ ဒိဋ္ဌိ-လျှူပါ၏၊ ဒွန္န-နှစ်ဖက်ကုန် သော၊ သံဃာနံ-တို့အား၊ ဒိဋ္ဌိ-၏၊ ဘိက္ခုသံဃဿ စ-အားလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိသံဃဿ စ-အားလည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တေပိ- သော်လည်းကောင်း၊ ဥဘတောသံဃဿ-အား၊ ဒိန္နမေဝ-လျှူအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဥပနံ ဒါတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဒွေဘာဂေ-နှစ်ဖို့တို့ကို၊ သမေ-ညီမျှသည်တို့ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဧကော-တစ်ဖို့စီကို၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏၊ ဥဘတောသံဃဿ စ-အားလည်းကောင်း၊ တုယုဉ္စ-အရှင်ဘုရားအားလည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိ ဣတိ၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ဒသ ဒသ-တစ်ကျိပ် တစ်ကျိပ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု စ-ရဟန်း ယောကျ်ားတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိယော စ-ရဟန်းမတို့သည်လည်း ကောင်း၊ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဧကဝိသတိ-နှစ်ဆယ့်တစ်ဖို့ သော၊ ပဋိဝိသေ-အဖို့တို့ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဧကော-တစ်ဖို့ကို၊ ပုဂ္ဂလဿ- အား၊ ဒါတဗ္ဗော၊ ဒသ-ဆယ်ဖို့တို့ကို၊ ဘိက္ခုသံဃဿ-အား၊ (ဒါတဗ္ဗော)၊ ဒသ-ဆယ်ဖို့တို့ကို၊ ဘိက္ခုနိသံဃဿ-အား၊ (ဒါတဗ္ဗော)၊ ယေန-အကြင် ရဟန်းသည်၊ ပုဂ္ဂလိကော-ပုဂ္ဂလိက အဖို့ကို၊ လဒ္ဓေါ-ရအပ်ပြီ၊ သော-ထို ရဟန်းသည်၊ သံဃတောပိ-သံဃာ့အထံမှလည်း၊ အတ္တနော-၏၊ ဝဿဂ္ဂေန-

---

ဥပနံ ဒါတဗ္ဗံ။ ။ဥပနံ ဒါတဗ္ဗန္တိ ယံ ဥဘတော သံဃဿ ဒိန္နံ၊ တံတော ဥပနံ ဘိက္ခုနံ၊ ဥပနံ ဘိက္ခုနိနံ ဒါတဗ္ဗံ၊ သစေပိ ဧကော ဘိက္ခု ဟောတိ ဧကော ဝါ ဘိက္ခုနံ၊ အန္တမသော အနုပသမ္ပန္နဿာပိ ဥပနမေဝ ဒါတဗ္ဗံ၊- ဋီကာ။

ဝါအပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ဂဟေတုံ- ငှာ၊ လဘတိ- ၏၊ ကသ္မာ- နည်း?၊ ဥဘတောသံဃဂ္ဂဟဏေန-ဥဘတောသံဃသဒ္ဓါဖြင့်၊ ဂဟိတတ္တာ-ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ဥဘတောသံဃဿ စ-အားလည်းကောင်း၊ စေတိယဿ စ-စေတီတော်အားလည်းကောင်း၊ ဒမ္မိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေပိ-လျှောက်အပ်သော်လည်း၊ ဒေဝေ နယော-တည်း၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဓ-ဤနည်း၌၊ စေတိယဿ-စေတီတော်၏ (အထံသို့)၊ သံဃတော-သံဃာအထံမှ၊ ပါပုဏနကောဋ္ဌာသော နာမ-ရောက်ထိုက်သောအဖို့မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ ဧကပုဂ္ဂလဿ-၏ (အထံသို့)၊ ပတ္တကောဋ္ဌာသသမောဝ-ရောက်အပ်သောအဖို့နှင့် တူသည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ကောဋ္ဌာသော-သည်၊ ဟောတိ၊ (စေတီတော်မှာ တစ်ဖို့သာရ၏-ဟူလို။)

ပန-ကား၊ ဥဘတောသံဃဿ စ-အားလည်းကောင်း၊ တုယံ စ-အားလည်းကောင်း၊ စေတိယဿ စ-အားလည်းကောင်း၊ (ဒမ္မိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ဒွါဝိသတိ-နှစ်ဆယ့်နှစ်ဖို့သော၊ ကောဋ္ဌာသေ-အဖို့တို့ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဒသ-ဆယ်ဖို့တို့ကို၊ ဘိက္ခုနိ-တို့အား၊ (ဒါတဗ္ဗာ)၊ ဒသ-တို့ကို၊ ဘိက္ခုနိနိ-တို့အား၊ (ဒါတဗ္ဗာ)၊ ဧကော-တစ်ဖို့ကို၊ ပုဂ္ဂလဿ-အား၊ (ဒါတဗ္ဗာ)၊ ဧကော-ကို၊ စေတိယဿ-အား၊ ဒါတဗ္ဗော၊ တတ္ထ-ထို သံဃာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ စေတီတော်တို့တွင်၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ သံဃတောပိ-မှလည်း၊ အတ္တဇော-၏၊ ဝဿဂ္ဂေန-အားဖြင့်၊ ပန-ဖန်၊ ဂဟေတုံ လဘတိ၊ စေတိယဿ-၏ (အထံသို့)၊ (ဧကောယေဝ-တစ်ဖို့သည်သာ) (ပါပုဏာတိ)။

[ဥဘတောသံဃာ မူတည်သောနည်းကို ပြပြီး၍ ဘိက္ခုသံဃာ မူတည်သော နည်းကို ပြလိုသောကြောင့် “ဘိက္ခုသံဃဿ စ” စသည်ကို မိန့်၊] ပန-ကား၊ ဘိက္ခုသံဃဿ စ-အားလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိနိ စ-တို့အားလည်းကောင်း၊ ဒမ္မိ- ၏၊ ဣတိ ဝုတ္တေ- လျှောက်အပ်သော်၊ မဇ္ဈေ- အလယ်၌၊

ဘိက္ခုသံဃဿ စ ဘိက္ခုနိနိ စ။ ။ဤလှူနည်း၌ ဘိက္ခုနိများအတွက် ဥပစာရ သိမ်၌ ရှိသမျှကို ရေတွက်၍ ဝေစု ပေးရလိမ့်မည်၊ ထိုသို့ ပေးရလျှင် ဘိက္ခုသံဃာဘက်၌ ဘိက္ခုတို့ကို ရေတွက်မှ ဝေစု ညီမျှဖွယ် ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့်

ဘိန္နိတွာ-ခွဲ၍၊ န ဒါတဗ္ဗံ-မပေးရာ၊ ဘိက္ခု စ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိယော စ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဏေတွာ-ရေတွက်ပြီး၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ပန-ကား၊ ဘိက္ခုသံဃဿ စ-အားလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနံ စ-တို့အားလည်းကောင်း၊ တုယံ စ-အားလည်းကောင်း၊ (ဒမ္မိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ ဝိသုံ-သီးခြား၊ န လဘတိ-မရ၊ ပါပုဏန ဌာနတော-ရောက်ရာအရပ်မှာ၊ ဧကမေဝ-တစ်ဖို့ကိုသာလျှင်၊ လဘတိ၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ (ဧကမေဝ လဘတိ)၊ ဘိက္ခုသံဃဂ္ဂဟဏေန-ဘိက္ခုသံဃသဒ္ဓါဖြင့်၊ (ပုဂ္ဂလဿ-၏၊ လဘတိ)၊ ဘိက္ခုသံဃဿ စ-အားလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနံ စ တုယံ စ၊ စေတိယဿ စ-အားလည်းကောင်း၊ (ဒမ္မိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေပိ-သော်လည်း၊ စေတိယဿ-သည်၊ ဧကပုဂ္ဂလပဋိဝိသော-ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါး၏ အဖို့ကို၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏၊ ပုဂ္ဂလဿ-သည်၊ ဝိသုံ-သီးခြား၊ န လဗ္ဘတိ။

“ဘိက္ခုသံဃဿ”ဟု ဆိုသော်လည်း “ဘိက္ခုနီ”ဟု ဆိုခြင်းနှင့် သဘောတူပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်ပင် “န မဇ္ဈေ ဘိန္နိတွာ၊ ဖေ၊ ဂဏေတွာ ဒါတဗ္ဗံ”ဟု မိန့်သည်။ [တသ္မာ ဘိက္ခုသံဃဿာတိ ဝုတ္တဝစနဓိ ဘိက္ခုနန္တိ ဝုတ္တဝစနသဒိသမေဝါတိ အာဟ၊ ဖေ၊ ဒါတဗ္ဗန္တိ၊- ဝိမတိ။]

ဘိက္ခုသံဃဿ စ ဖေ၊ တုယံ စ။ ။ဤ လှူနည်း၌ ဒါယကာ၏ အလိုကို ကြည့်ပါ။ “တုယံ”ဟု ဆိုသောကြောင့် ရဟန်း၏ အထံ၌ လှူပုံ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဘိက္ခုသံဃာအားလည်း လှူပါ၏။ ဘိက္ခုနီတို့အားလည်း လှူပါ၏။ အရှင်ဘုရားအားလည်း လှူပါ၏”ဟု လျှောက်သဖြင့် အရှင်ဘုရားအတွက် သီးခြား လျှောက်ပြီး ဖြစ်၍ ဘိက္ခုသံဃာတွင် “အရှင်ဘုရား”ဟူသော ပုဂ္ဂိုလ် မပါဝင်စေလိုဟု ဒါယကာ အလိုကို မှန်းနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “ဘိက္ခုသံဃဂ္ဂဟဏေန (အ)ဂ္ဂဟိတတ္တာ”ဟု ဝိမတိ၌ အ သဒ္ဓါပါသောပါဠိကို ပါဠိမှန်ဟု ဆုံးဖြတ်သည်။ [သာရဋ္ဌဗ္ဗိကား “ဂဟိတတ္တာ”ပါဠိကို ပင် အတည်ပြု၍ “ဤ လှူနည်း၌ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးအတွက် အပို မရခြင်းကို အဋ္ဌကထာ ပမာဏ ဖြစ်သောကြောင့် မှတ်ရတော့သည်”ဟု မကျေနပ်သဖြင့် ဆိုသွားလေသည်။]

ပုဂ္ဂလဿ ဝိသုံ န လဗ္ဘတိ။ ။ဘိက္ခုသံဃ အရတွင် ပုဂ္ဂိုလ်ပါဝင်သောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် သီးခြား မရဟု ဆိုသည်။ ဤစကားကို ထောက်လျှင် အထက်၌ “ဘိက္ခုသံဃဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတတ္တာ” ပါဠိက မှန်သကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ သို့သော် ဤ ဝါကျ၌ ဆိုလိုရင်းမှာ “သင်္ကန်း စေသောအခါ ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် တစ်ဖို့သာ ရမည်၊ နှစ်ဖို့ မရ”ဟု ဆိုလိုရင်းသာတည်း။ ဘိက္ခုသံဃ သဒ္ဓါဖြင့် ယူခြင်း၊ မယူခြင်းမှာ လိုရင်း မဟုတ်။

တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧကံ-တစ်ဖိုကို၊ စေတိယဿ-အား၊ ဒတွာ-လှူပြီး၍၊ အဝသေသံ-ကြွင်းသော အဖိုကို၊ ဘိက္ခု ၈-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိယော ၈-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဏေတွာ-ရေတွက်၍၊ ဘာဇေတဗ္ဗံ-ဝေဖန်ရာ၏။

[ဘိက္ခုသံဃာ မူတည်သော နည်းကို ပြပြီး၍ ဘိက္ခု မူတည်သောနည်းကို ပြလိုသောကြောင့် **“ဘိက္ခုနဉ္စ”** စသည်ကို မိန့်၊] ဘိက္ခုနဉ္စ ဘိက္ခုနိနဉ္စ ဒမ္မိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တေပိ-လျှောက်အပ်သော်လည်း၊ မဇ္ဈေ-၌၊ ဘိန္ဒိတွာ-၍၊ န ဒါတဗ္ဗံ-မပေးရာ၊ ပုဂ္ဂလဂဏနာယ ဧဝ-ပုဂ္ဂိုလ်၏ အရေအတွက်အား ဖြင့်သာ၊ ဝိဘဇိတဗ္ဗံ-ဝေဖန်ရာ၏၊ [ဤ ဝါကျ၏ နောက်၌ **“ဘိက္ခုနဉ္စ ဘိက္ခုနိနဉ္စ တုယုဉ္စာတိ ဝုတ္တေ”** စသော တစ်ဝါကျ လိုနေဟန်တူသည်၊ ထိုဝါကျ ပါဠိမှ ရှေ့နောက်ညီမည်၊] ဘိက္ခုနဉ္စ ဘိက္ခုနိနဉ္စ တုယုဉ္စ စေတိယဿ ၈ (ဒမ္မိ)၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တေပိ-သော်လည်း၊ စေတိယဿ-သည်၊ ဧကပုဂ္ဂလပဋိဝိသော-ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါး၏ အဖိုကို၊ လဗ္ဘတိ၊ ပုဂ္ဂလဿ-၏ (အတွက်)၊ ဝိသု-သီးခြား၊ နတ္ထိ၊ ဘိက္ခု ၈-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိယော ၈-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဏေတွာ ဧဝ-ရေတွက်၍သာ၊ ဘာဇေတဗ္ဗံ၊ စ-ဆက်၊ ဘိက္ခုသံဃံ-ကို၊ အာဒိံ ကတွာ-အစပြု၍၊ နယော-နည်းကို၊ နိတော ယထာ-ဆောင်အပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဘိက္ခုနိသံဃံ-ကို၊ အာဒိံ ကတွာပိ-၍လည်း၊ (နယော-ကို)၊ နေတဗ္ဗော-ဆောင်ထိုက်၏။

[ဘိက္ခုနှင့်ဘိက္ခုနိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ စေတိတော်တို့၏ တွဲပုံကို ပြပြီး၍ ဘိက္ခုသံဃာ နှင့်ပုဂ္ဂိုလ်၊ စေတိတော်တို့၏ တွဲပုံကို ပြလိုသောကြောင့် **“ဘိက္ခုသံဃဿ ၈”** စသည်ကို မိန့်၊ ဤ ဝါကျများ၌ နိဿယ လွယ်ပြီ၊] သံဃဿ ၈ တုယုဉ္စ (ဒမ္မိ) ဣတိ ဝုတ္တေ၊ ပုဂ္ဂလဿ-သည်၊ ဝိသု န လဗ္ဘတိ၊ ဝဿဂ္ဂေနေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ပန-ကား၊ ဘိက္ခုသံဃဿ ၈ စေတိယဿ ၈ (ဒမ္မိ) ဣတိ ဝုတ္တေ၊ စေတိယဿ-သည်၊ ဝိသု ပဋိဝိသော လဗ္ဘတိ၊ ဘိက္ခုသံဃဿ ၈ တုယုဉ္စ စေတိယဿ ၈ (ဒမ္မိ) ဣတိ ဝုတ္တေပိ၊ စေတိယဿေဝ-သည်သာ၊ (ပဋိဝိသော) လဗ္ဘတိ၊ ပုဂ္ဂလဿ-သည်၊ န (လဗ္ဘတိ)။

[ဘိက္ခုသံဃ မူကို ပြပြီး၍ ဘိက္ခု မူကို ပြလိုသောကြောင့် **“ဘိက္ခုနဉ္စ တုယုဉ္စ”** စသည်ကို မိန့်၊] ဘိက္ခုနဉ္စ တုယုဉ္စာတိ ဝုတ္တေပိ ဝိသု န လဗ္ဘတိ၊ ဘိက္ခုနဉ္စ စေတိယဿ ၈တိ ဝုတ္တေ ပန စေတိယဿ လဗ္ဘတိ၊ ဘိက္ခုနဉ္စ

တုယုဉ္ဇ ဧတိယဿ စာတိ၊ ပုတ္တေပိ ဧတိယဿေဝ ဝိသု လဗ္ဘတိ၊ န ပုဂ္ဂလဿ၊ ဘိက္ခုသံဃံ အာဒိံ ကတွာပိ ဝေမေဝ ယောတေဗ္ဗံ-ယုဉ္ဇစေရာ၏။
 [“ဘိက္ခုနိသံဃဿ ဓ တုယုဉ္ဇ၊ ဘိက္ခုနိသံဃဿ ဓ ဧတိယဿ ဓ၊ ဘိက္ခုနိသံဃဿ ဓ တုယု ဓ ဧတိယဿ ဓ”ဟု သုံးဝါကျ၊ “ဘိက္ခုနိဗ္ဗ တုယုဉ္ဇ၊ ဘိက္ခုနိဗ္ဗ ဧတိယဿ ဓ၊ ဘိက္ခုနိဗ္ဗ တုယုဉ္ဇ ဧတိယဿ ဓ”ဟု သုံးဝါကျ ယုဉ္ဇစေပါ-ဟူလို။]

ပုဗ္ဗေ-ရှေ့၌၊(ဘုရားလက်ထက်တော်၌၊) ဗုဒ္ဓပုဗ္ဗဓဿ-ဘုရားအမျိုးရှိသော၊ ဥဘတောသံဃဿ-ဥဘတောသံဃာအား၊ ဒါနံ-အလှူကို၊ ဒေန္တိ-ပေးလှူကြ ကုန်၏၊ ဘဂဝါ- သည်၊ မဇ္ဈေ- အလယ်၌၊ နိသီဒတိ- ထိုင်တော်မူ၏၊ ဒက္ခိဏတော-လက်ယာဘက်၌၊ ဘိက္ခု-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝါမတော- လက်ဝဲဘက်၌၊ ဘိက္ခုနိယော-တို့သည်လည်းကောင်း၊နိသီဒန္တိ-ကုန်၏၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဥဘိန္ဒု-ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီ နှစ်ဖက်တို့၏၊ သံဃတ္ထေရော- သံဃထေရ်သည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်တော်မူ၏၊) တဒါ-ထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ- သည်၊ အတ္တနာ-ကိုယ်တော်မြတ်သည်၊ လဒ္ဓပစ္စယေ-ရအပ်သော ပစ္စည်းတို့ကို၊ အတ္တာနာပိ-ကိုယ်တော်တိုင်လည်း၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ-သုံးစွဲတော်မူ၏၊ ဘိက္ခုနုဗ္ဗိ- တို့အားလည်း၊ ဒါပေတိ-ပေးစေတော်မူ၏။

ဧတရဟိ ပန-ယခုလက်ထက်၌ကား၊ ပဏ္ဍိတမနုဿာ-ဉာဏ်ရှိသော လူတို့ သည်၊ သဓာတုကံ-ဓာတ်တော်နှင့် တကွဖြစ်သော၊ ပဋိမံ ဝါ-ဆင်းတုတော်ကို သော်လည်းကောင်း၊ ဧတိယံ ဝါ - ဧတိတော်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ ဗုဒ္ဓပုဗ္ဗဓဿ-သော၊ ဥဘတောသံဃဿ-အား၊ ဒါနံ- ကို၊ ဒေန္တိ-ပေးလှူတတ်ကြကုန်၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့ လှူကြသနည်း?)၊ ပဋိမာယ ဝါ-၏သော်လည်းကောင်း၊ ဧတိယဿ ဝါ-၏သော်လည်းကောင်း၊ ပုရတော-ရှေ့၌၊ အာဓာရကေ-သပိတ်ခြေ၌၊ ပတ္တံ-သပိတ်ကို၊ ဌပေတွာ-၍၊

ပုဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓပုဗ္ဗဓဿ။ ။ “ဥဘတော သံဃဿ ဒေတိ”ဟူသော မာတိကာနှင့် စပ်၍ ဗုဒ္ဓပုဗ္ဗဓသံဃိကအလှူကို ပြလိုသောကြောင့် “ပုဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓပုဗ္ဗဓဿ”စသည်ကို မိန့်သည်။ ဤ ဝါကျ၌ ဘုရားမှန်း၍ လှူဒါန်းအပ်သော ဆွမ်းစသည်တို့ကို စီစဉ်ပုံမှာ မှတ်သားဖွယ် ကောင်းလှ၏။ ဆွမ်းတော်ကြီးတင်ပြီး၍ စွန့်ပစ်လိုက်ကြခြင်းမှာ ဤ အစီအစဉ်နှင့် မညီပါ။

ဒက္ခိဏောဒကံ-အလှူရေကို၊ ဒတွာ-လှူ၍၊ ဗုဒ္ဓါနံ ဒေမာတိ-ဟူ၍၊ (ဘုရားရှင်တို့အား လှူပါကုန်၏ဟူ၍၊ ဝတွာ-လျှောက်၍၊ ဒေန္တိ) တတ္ထ-ထိုသို့ လှူရာ၌၊ တစ်နည်း၊ တတ္ထ-ထို လှူဖွယ်ဝတ္ထုတို့တွင်၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ ယံ ခါဒနိယံ-အကြင် ခဲဖွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယံ ဘောဇနိယံ ဝါ-အကြင် ဘောဇေကိုလည်းကောင်း၊ ဒေန္တိ၊ ဝိဟာရံ ဝါ-ကျောင်းတိုက်သို့မူလည်း၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ ဣဒံ-ဤ လှူဖွယ်ကို၊ စေတိယဿ-အား၊ ဒေမ-ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍ ပိဏ္ဍပါတဉ္စ-ဆွမ်းကိုလည်းကောင်း၊ မာလာဂန္ဓာဒီနိ စ-ပန်း၊ နံသာ အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒေန္တိ။

တတ္ထ-ထိုသို့ လှူရာ၌၊ ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ-ကျင့်ရာပါသနည်း?၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ တာဝ-အဝတ်စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိန္ဒာနိ-ညွှန်ပြအပ်ကုန်သော၊) မာလာဂန္ဓာဒီနိ-တို့ကို၊ စေတိယေ-စေတီတော်၌၊ အာရောပေတဗ္ဗာနိ-တက်ရောက်စေထိုက်ကုန်၏၊ (တင်ထိုက်ကုန်၏၊) ဝတ္ထေဟိ-အဝတ်တို့ဖြင့်၊ ပဋ္ဌာကာ-ကုက္ကားတို့ကို၊ (ကာတဗ္ဗာ-ပြုထိုက်ကုန်၏၊) တေလေန-ဆိုဖြင့်၊ ပဒိပါ-ဆီမီးတို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာ၊ ပန-ကား၊ ပိဏ္ဍပါတမခုဖာဏိတာဒီနိ-ဆွမ်း၊ ပျားရည်၊ တင်လဲ အစရှိသည်တို့ကို၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (သမညကတ္တာ၊) ပဗ္ဗဇိတော ဝါ-ရဟန်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဂဟဋ္ဌော ဝါ-လူဝတ်ကြောင်သည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဝိသေသကတ္တာ၊) နိဗဒ္ဓစေတိယ ဧဂ္ဂကော-အမြဲ စေတီတော်ကို သုတ်သင်တတ်သူသည်၊ ဟောတိ၊ တဿေဝ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်အားသာ၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏၊ နိဗဒ္ဓဧဂ္ဂကော-အမြဲ သုတ်သင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ အာဟတဘတံ-ဆောင်ယူလာအပ်သော ဆွမ်းကို၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ ဝတ္တံ-ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ပရိဘုဒ္ဓိတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ [ဆွမ်းတော်တင်ကို မစားသေးဘဲ အသာချထား၍ ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ် ပြုပြီးမှ စားပါ-ဟူလို]၊ ကာလေ-မွန်းတည့်ချိန်သည်၊ ဥပကဋ္ဌေ-နီးကပ်လတ်သော်၊ ဘုဒ္ဓိတွာ-စားပြီး၍၊ ပစ္စာပိ-နောက်မှလည်း၊ ဝတ္တံ ကာတုံ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ-သည်သာ။

စ-ဆက်၊ မာလာဂန္ဓာဒီသု-အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးကို၊ (ဟရိတွာ ပူဇေတဗ္ဗံ၌ စပ်)၊ ဣဒံ-ဤ ပူဇော်ဖွယ်ကို၊ ဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ စေတိယဿ-အား၊ ပူဇံ-ပူဇော်မှုကို၊ ကရောထ-ပြုပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-လူတို့က လျှောက်အပ်သော်၊ ဒူရမ္ဘိ-ဝေးသောအရပ်သို့လည်း၊

ဟရိတ္တာ-၍၊ ပူဇောဗွဲ- ပူဇော်ရာ၏။ (ပူဇော်ကောင်း၏။) [**“ပူဇံ ကရောထ”** ဟု လူတို့က ခိုင်း၍ ပူဇော်သော်လည်း ဂိဟိဝေယျာဝစ္စကို ပြုရာ မရောက်ဟု ပြခြင်းငှာ **“ပူဇောဗွဲ”** ဟု ဆိုသည်။ ရတနာသုံးပါးနှင့် စပ်၍ ဂိဟိ ဝေယျာဝစ္စ ပြုကောင်းကြောင်းကို သဗ္ဗရိတ္တသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ကြည့်ပါ။] ဘိက္ခံ-ဆွမ်းကို၊ သံဃဿ-ဖို့၊ ဟရ-ဆောင်ပါလေ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေပိ-လူတို့က လျှောက်အပ် သော်လည်း၊ ဟရိတဗွဲ-ဆောင်ရာ၏။ (ဆောင်ကောင်း၏။) [**“ဘိက္ခုသံဃဿ ဟရာ”** တိ ဣဒံ ပိဏ္ဍပါတဟရဏံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ-ဟူသော ဝိမတိအလို **“ဘိက္ခံ”** မပါဘဲ **“ဘိက္ခုသံဃဿ ဟရ”** ဟု ရှေးက ပါဠိရှိဟန်တူသည်။] ပန-ဆက်၊ အဟံ-သည်၊ ပိဏ္ဍာယ-ဆွမ်းအလိုငှာ၊ စရာမိ-လှည့်လည်နေ၏။ အာသနသာလာယ-ဆွမ်းစားရေပ်၌၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အတ္ထိ-ကုန်၏။ တေ- ထို ရဟန်းတို့သည်၊ အာဟရိဿန္တိ-ဆောင်ကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ- ပြောအပ်သော်၊ ဘန္တေ ... တုယံယေဝ-အရှင်ဘုရားအားသာ၊ ဒမ္မိ၊ ဣတိ- သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဘုဒ္ဓိတံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-သို့မဟုတ်၊ ဘိက္ခုသံဃဿ-အား၊ ဒဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဟရန္တဿ-ဆောင်ယူ လျက်၊ ဂစ္ဆတော-သွားစဉ်၊ အန္တရာဝ-ဘိက္ခုသံဃ အထံသို့ မရောက်မီ အကြား ၌ပင်၊ ကာလော-မွန်းတည့်ချိန်သည်၊ ဥပကဋ္ဌော-နီးကပ်သည်၊ အထ ဟောတိ- အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ အတ္တနော-၏(အထံသို့)၊ ပါပေတွာ-ရောက်စေ၍၊ ဘုဒ္ဓိတံ ဝဋ္ဋတိ၊ [သံဃိကဆွမ်းဖြစ်သောကြောင့် **“ဤဆွမ်းသည် ငါ့အထံသို့ ရောက်၏”** ဟု ဝေစုအဖြစ်ဖြင့် မိမိအထံသို့ ရောက်စေပြီးမှ စားကောင်းသည်-ဟူလို။]

ဝဿဝုဋ္ဌသံဃဿ ဒေတီတိ-ကား၊ ဝိဟာရ-ကျောင်းတိုက်သို့၊ ပဝိသိတွာ- ဝင်၍၊ ဣမာနိ စီဝရာနိ ဝဿ ဝုဋ္ဌသံဃဿ ဒမ္မိတိ-ဟူ၍၊ (ဤ သင်္ကန်းတို့ကို မိုးလပတ်လုံး နေပြီးသော သံဃာအား လှူပါ၏ဟူ၍၊ ဝတွာ၊) ဒေတိ-အံ၊ **ယာဝတိကာ ယေ၊ ဝဿဝုဋ္ဌာတိ-ကား၊** ယတ္တကာ-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဝဿဇ္ဈဒံ-ဝါပြတ်ခြင်းကို၊ အကတွာ-၍၊ ပုရိမဝဿ- ပုရိမဝါပတ်လုံး၊ ဝုဋ္ဌာ-နေပြီးကုန်ပြီ၊ တေဟိ-ထိုမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပုရိမဝဿဝုဋ္ဌရဟန်းတို့သည်၊ ဘာဇောဗွဲ-ရာ၏၊ အညေသံ-အခြားသော ရဟန်း တို့၏(အထံသို့)၊ န ပါပုဏာတိ၊ ဒိသာပက္ကန္တဿာပိ-အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားပြီး သော ရဟန်းအားလည်း၊ ပဋိဂ္ဂါဟကေ-အစားယူမည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သတိ- ရှိလတ်သော်၊ ကထိနဿ-ကထိန်ကို၊ ယာဝ ဥဗ္ဘာရာ-နတ်ရာကာလတိုင်အောင်၊ ဒါတဗွဲ-ပေးရာ၏၊ ပန-ကား၊ ကထိနေ-ကို၊ အနတ္ထတေ-မခင်းအပ်သော်၊

အန္တောဟေမန္တေ - ဆောင်းဥတုအတွင်း၌၊ ဧဝဉ-ဤသို့လည်း၊ (“ဣမာနိ စီဝရာနိ ဝသံဝုဋ္ဌသံဃဿ ဒမ္မိ” ဟူ၍လည်း၊) ဝတော-လျှောက်၍၊ ဒိန္နံ-လျှူအပ်သော သင်္ကန်းသည်၊ ပစ္ဆိမဝသံ-ပစ္ဆိမဝါပတ်လုံး၊ ဝုဋ္ဌာနမ္ပိ-နေပြီးသော ရဟန်းတို့၏(အထံသို့)လည်း၊ ပါပုဏာတိ၊ [ပိ ဖြင့် ပုရိမဝသံဝုဋ္ဌကို ပေါင်း၊] ဣတိ-သို့၊ လက္ခဏညူ-ဝိနည်းလက္ခဏာကို သိသော ပညာရှိတို့သည်၊ ဝဒန္တိ-ကုန်၏၊ [လက္ခဏညူ ဝဒန္တိတိ ဣဒံ သန္တိဋ္ဌာနဝစနံ-ဆုံးဖြတ်ကြောင်းစကား တည်း၊ အဋ္ဌကထာသု အနာဂတတ္တာ ပန ဧဝံ ဝုတ္တံ-ဋီကာ၊] အဋ္ဌကထာသု ပန-တို့၌ကား၊ ဧတံ-ဤ သင်္ကန်းကို၊ န ဝိစာရိတံ-အထူး မစိစစ်အပ်ခဲ့။

ပန-ဆက်၊ ဗဟိဥပစာရသီမာယံ-၌၊ ဌိတော-တည်သော ဒါယကာသည်၊ ဝသံဝုဋ္ဌသံဃဿ ဒမ္မိတိ-ဟူ၍၊ သစေ ဝဒတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ သမ္ပတ္တာနံ-ရောက်လာကုန်သော၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏ (အထံသို့)၊ ပါပုဏာတိ၊ [မည်သည့် ကျောင်းတိုက်မဆို မိုးလပတ်လုံး နေပြီးသော ရဟန်း အားလုံးတို့သို့ ရောက်၏-ဟူလို၊] အထ-သို့မဟုတ်၊ အသုကဝိဟာရေ-ထို မည်သော ကျောင်းတိုက်၌၊ ဝသံဝုဋ္ဌသံဃဿ-အား၊ ဒမ္မိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ (သစေ)ဝဒတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ တကြ-ထို ကျောင်းတိုက်၌၊ ဝသံဝုဋ္ဌာနမေဝ-တို့၏(အထံသို့)သာ၊ ကထိနဿ-ကို၊ ယာဝ ဥတ္တာရာ-တိုင်အောင်၊ ပါပုဏာတိ၊

အန္တောဟေမန္တေ ။ ။အန္တောဟေမန္တေတိ ဣမိနာ အနတ္တတေ ကထိနေ ဝဿာနံ ပစ္ဆိမေမာသေ ဒိန္နံ ပုရိမဝသံဝုဋ္ဌာနညေဝ ပါပုဏာတိ၊ တတော ပရံ ဟေမန္တေ ဒိန္နံ ပစ္ဆိမဝသံ ဝုဋ္ဌာနမ္ပိ ဝုဋ္ဌဝဿတ္တာ ပါပုဏာတိ၊ ဟေမန္တတော ပန ပရံ ပိဋိသမယေ ဝသံဝုဋ္ဌသံဃဿာတိ ဧဝံ ဝတော ဒိန္နံ အနန္တရေ ဝဿေ ဝါ တတော ပရေသု ဝါ ယတ္ထ ကတ္တမိ တသို့ ဝုဋ္ဌဝဿာနံ သဗ္ဗေသံ ပါပုဏာတိ၊ ယေ ပန သဗ္ဗတံ အဝုဋ္ဌဝဿာ၊ တေသံ န ပါပုဏာတိတိ ဒဿေတိ၊-ဝိမတိ။

အထ အသုကဝိဟာရေ ပေ၊ ပါပုဏာတိ။ ။ဤဝါကျ၌ လျှပ်ကို သတိပြုပါ၊ ကျောင်းတိုက် အပြင်ဘက်၌ နေလျက် ကျောင်းတိုက်ကို နာမည်တပ်၍ “မည်သည့် ကျောင်းတိုက်၌ ဝသံဝုဋ္ဌသံဃာအား လျှူပါ၏” ဟု လျှောက်၏၊ ထို လျှောက်ခြင်း သည် ယခုအခါ ကထိန်ခေတ်ဝယ် ကျောင်းတိုက်ပြင်ဘက်၌ ကထိန်သင်္ကန်း လျှူနည်း နှင့် ခပ်ဆင်ဆင် တူနေ၏၊ “တကြ ဝသံဝုဋ္ဌာနမေဝ ယာဝ ကထိနသုတ္တာရာ ပါပုဏာတိ” ဟု ဆိုသောကြောင့် ကထိန်သင်္ကန်းနှင့်လည်း သဘောတူနေ၏၊ သို့ရာဝယ် စာတုဒ္ဒိသသံဃိကကား မဖြစ်နိုင်တော့၊ အာရာမသံဃိကသာ ဖြစ်နိုင်တော့သည်။

ပန-ဆက်၊ ဂိမ္မာနံ-ဇွေလတို့၏၊ (ကထိန်ခေတ်ကုန်ရာ ဇွေလတို့၏) ပဌမ ဒီဝသတော-ပထမနေ့မှ၊ (တပေါင်းလဆုတ် တစ်ရက်နေ့မှ) ပဌာယ-၍၊ ဧဝံ-သို့၊ (“အသုကဝိဟာရေ ဝသံဝုဋ္ဌသံဃဿ ဒမ္မိ” ဟူ၍) သစေ ၀ဒတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ တတြ-ထို ကျောင်းတိုက်၌၊ သမ္ပုဗ္ဗိဘူတာနံ-မျက်မှောက်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ သဗ္ဗေသံ-တို့၏ (အထံသို့)၊ ပါပုဏာတိ၊ ကသ္မာ-နည်း?၊ ပိဋ္ဌိသမယေ - သင်္ကန်းကာလ၏၊ ကျောဘက်အခါ၌၊ (ပြင်ဘက်အခါ၌) ဥပ္ပန္နတ္တာ-ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ အန္တောဝဿေယေဝ-ဝါတွင်း၌ သာ၊ ဝသံ-မိုးလပတ်လုံး၊ ဝသန္တာနံ-နေဆဲရဟန်းတို့အား၊ ဒမ္မိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ ဆိန္နဝဿာ-ကျိုးပြတ်သော ဝါရှိသော ရဟန်းတို့သည်၊ န လဘန္တိ-ကုန်၊ ဝသံ-ပတ်လုံး၊ ဝသန္တာဝ-နေဆဲရဟန်းတို့သည် သာ၊ လဘန္တိ၊ ပန-ဆက်၊ စီဝရမာသေ-သင်္ကန်းလ၌၊ (သီတင်းကျွတ်လဆုတ် တစ်ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့အထိ သင်္ကန်းကာလ၌၊ ဝသံ-ပတ်လုံး၊ ဝသန္တာနံ - နေဆဲရဟန်းတို့အား၊ ဒမ္မိ၊ ဣတိ၊ ဝုတ္တေ - သော်၊ ပစ္ဆိမိကာယ-ပစ္ဆိမဝါ၌၊ ဝသုပဂတာနံယေဝ-ဝါကပ်သော ရဟန်းတို့၏(အထံ) သို့သာ၊ ပါပုဏာတိ၊ ပုရိမိကာယ-ပုရိမဝါ၌၊ ဝသုပဂတာနဉ္စ-ဝါကပ်ပြီးသော ရဟန်းတို့၏ (အထံသို့)လည်းကောင်း၊ ဆိန္နဝဿာနဉ္စ-တို့၏ (အထံသို့)လည်းကောင်း၊ န ပါပုဏာတိ။

စီဝရမာသတော-သင်္ကန်းလမှ၊ ပဌာယ-၍၊ ယာဝံ-အကြင်မျှလောက်၊ ဟေမန္တဿ-ဆောင်းလ၏၊ ပစ္ဆိမော-နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဒီဝသော-နေ့သည်၊ (တပေါင်းလပြည့်နေ့သည်၊ အတ္တိ) တာဝ-ထို နောက်ဆုံးနေ့တိုင်အောင်၊ ဝဿာဝါသိကံ ဒေမာတိ-ဟူ၍၊ (မိုးလပတ်လုံး နေခြင်းရှိသော ရဟန်းတို့အား လှူအပ်သောသင်္ကန်းကို လှူပါကုန်၏-ဟူ၍) ဝုတ္တေ-သော်၊ ကထိန်-သည်။

ထို အာရာမသံဃိကသင်္ကန်းကို ကထိန်သင်္ကန်းလုပ်၍ ခင်းလိုကလည်း “ယာဝ ကထိနသုပ္ပာရာ ပါပုဏာတိ” ဟု ဆိုသောကြောင့် ခင်းနိုင်ခွင့် ရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ ကျောင်းတိုက်တွင်း၌ ကထိန်သင်္ကန်းလှူလျှင် စာတုဒ္ဓိသံဃိက အဖြစ်ဖြင့် ရေစက်ချပါ၊ ကျောင်းတိုက်ပြင်ဘက်၌ ကထိန်သင်္ကန်းလှူလျှင် ကျောင်းတိုက်နာမည်ကို တပ်၍ အာရာမသံဃိကအဖြစ်ဖြင့် ရေစက်ချပါ။ ထို နှစ်မျိုးလုံးပင် ကထိန်သင်္ကန်းလည်း ဖြစ်နိုင်၊ ထို ကျောင်းတိုက်တွင်းရှိ သံဃာများသာလည်း ဝေယျနိုင်သည်ဟု မှတ်ပါ။

ဝါ-ကို၊ အတ္တတံ ဝါ-ခင်းအပ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ အနတ္တတံ ဝါ-မခင်းအပ်သည်မူလည်း၊ (ဟောတု)၊ အတိတဝသံ-အတိတ်ဝါပတ်လုံး၊ ဝုဋ္ဌာနမေဝ-နေပြီးသော ရဟန်းတို့၏(အထံသို့)သာ၊ ပါပုဏာတိ၊ ပန-ကား၊ ဂိမှာနံ-တို့၏၊ ပဌမဒိဝသတော-မှ၊ ပဌာယ-၍၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ မာတိကာ-မာတိကာကို၊ အာရောပေတဗ္ဗာ-တက်ရောက်စေထိုက်၏၊ (တင်ထိုက်၏၊ ကိ?)၊ အတိတဝသသာဝါသဿ-အတိတ်ဝါ၌ နေခြင်းရှိသော သံဃာ၏အတွက်၊ ပဉ္စမာသာ-ငါးလတို့သည်၊ အတိက္ကန္တာ-လွန်ကုန်ပြီ၊ အနာဂတော-အနာဂတ်ဝါသည်၊ စတုမာသစွယေန-လေးလလွန်ရာအခါ၌၊ (လေးလလွန်ခါမှ) ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ ကတရဝဿာဝါသဿ-အဘယ်ဝါ၌ နေခြင်းရှိသော သံဃာအား၊ ဒေတိ-လျှူသနည်း?၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (မာတိကာ အာရောပေတဗ္ဗာ) [“ဂိမှာနံ ပဌမဒိဝသတော” စသော စကားကိုပင် အကျဉ်းချုပ် ခေါင်းစဉ်နှစ်မျိုး ထွက်နေသောကြောင့် “မာတိကာ” ဟု ဆိုသည်။] အတိတဝသံ-အတိတ်ဝါပတ်လုံး၊ ဝုဋ္ဌာနံ-တို့အား၊ ဒမ္မိ၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ တံ-ထို သင်္ကန်းသည်၊ အန္တောဝသံ-ဝါတွင်း၌၊ ဝုဋ္ဌာနမေဝ-တို့၏(အထံသို့) သာ၊ ပါပုဏာတိ၊ ဒိသာပက္ကန္တာနမ္မိ-အရပ်တစ်ပါးသို့၊ ဖဲသွားပြီးသော ရဟန်းတို့၏(အတွက်)လည်း၊ သဘာဂါ-သဘောတူသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဂဏှိတုံ-ငှာ၊ (ယူခွင့်ကို)၊ လဘန္တိ။

အနာဂတေ-၌၊ ဝဿာဝါသိကံ-ကို၊ ဒမ္မိ၊ ဣတိ၊ သစေ ဝဒတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ တံ-ထိုသင်္ကန်းကို၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ (မဝေသေးဘဲ သိမ်းထား၍) ဝဿူပနာယိကဒိဝသေ-ဝါကပ်ရာနေ၌၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ-ယူစေထိုက်၏၊ [စာအုပ်တို့၌ “ဂဟေတဗ္ဗံ” ဟု ရှိ၏၊ “ဝါကပ်သော ရဟန်းတို့ကို ထို ဝဿာဝါသိက သင်္ကန်းကို ဝေ၍ ယူစေထိုက်၏” ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသောကြောင့် “ဂါဟေတဗ္ဗံ” ဟု ရှိသင့်သည်။] အထ-သို့မဟုတ်၊ ဝိဟာရော-ကျောင်းသည်၊ အဝုတ္တော-မလုံခြုံသည်၊ (သစေ ဟောတိ-အံ) စောရဘာယံ-ခိုးသူမှ ဘေးသည်၊ (သစေ)အတ္ထိ-အံ၊ (“အဝုတ္တော ဝိဟာရော” ကို ထပ်ဖွင့်သည်)၊ ဌမေတုံ-သိမ်းထားခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဂဏှိတွာ-သွားလေရာရာယူ၍၊ အာဟိဏှိတုံ ဝါ-လှည့်လည်ခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ (သင်္ကန်းခံယူသောရဟန်းက “အနာဂတေ ဝဿာဝါသိကံ ဒမ္မိ” ဟု လျှောက်သော

အလှူရှင်အား ပြောဆိုအပ်သော်၊ သမ္ပတ္တာနံ-ရောက်လာသော ရဟန်းတို့အား၊ ဒမ္ဗိ-၏၊ ဣတိ၊ (သစေ) ဝဒတိ-အံ၊ (ဤသို့ ပြင်၍ လျှောက်အံ၊) (ဧဝံသတိ)၊ ဘာဇေတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ [ထို လှူသော အချိန်မှာပင် ဝေဖန်၍ ယူကောင်းသည်-ဟူလို။]

သစေ ဝဒတိ-အံ၊ (ကိ?)၊ ဘန္တေ၊ မေ-တပည့်တော်သည်၊ ဣတော-ဤနစ်မ၊ တတိယေဝသေ-သုံးနှစ်မြောက်၌၊ ဝဿာဝါသိကံ-ကို၊ န ဒိန္နံ-မလှူအပ်ခဲ့ပါ၊ တံ-ထို ဝဿာဝါသိက သင်္ကန်းကို၊ ဒမ္ဗိ၊ ဣတိ၊ (သစေ ဝဒတိ-အံ၊ ဧဝံ သတိ)၊ တသ္မိံ အန္တောဝသေ-ထို ဝါတွင်း၌၊ (ထို လွန်ခဲ့ပြီးသော တတိယဝါတွင်း၌) ဝုဠဘိက္ခုနံ-နေပြီးကုန်သော ရဟန်းတို့၏(အထံသို့)၊ ပါပုဏာတိ၊ တေ-ထို ရဟန်းတို့သည်၊ (တတိယဝသံဝုဠရဟန်းတို့သည်)၊ ဒိဿာ-အရပ်မျက်နှာတို့သို့၊ ပက္ကန္တာ-ဖဲသွားပြီးကုန်သည်၊ သစေ (ဟောန္တိ)-ကုန်အံ၊ အညော-သော၊ ဝိဿာသိကော-အကျွမ်းဝင်ခြင်းရှိသော ရဟန်းသည်၊ (သစေ) ဂဏှာတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဒါတဗ္ဗံ၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ ဧကောယေဝ-တစ်ပါးတည်းသာ၊ အဝသိဋ္ဌော-ကြွင်းကျန်သည်၊ (သစေ ဟောတိ-အံ၊) သေသာ-ကြွင်းသော ရဟန်းတို့သည်၊ ကာလင်္ကတာ-ပျံလွန်တော်မူပြီးကုန်သည်၊ (သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ၊ ဧဝံ သတိ)၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော ဝဿာဝါသိက သင်္ကန်းသည်၊ ဧကသေဝ-၏(အထံသို့)သာ၊ ပါပုဏာတိ၊ ဧကောပိ-သည် လည်း၊ သစေ နတ္ထိ-အကယ်၍ မရှိတော့အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ သံဃိကံ-သည်၊ ဟောတိ၊ သမ္ပုဇိဘူတေဟိ-မျက်မှောက်ဖြစ်၍ဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ဘာဇေတဗ္ဗံ။

အာဒိဿ ဒေတီတိ-ကား၊ အာဒိသိတွာ-ရည်ညွှန်း၍၊ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ-ပိုင်းခြား၍၊ ဒေတိ-အံ၊ ယာဂုယာဝါတိအာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ အယံ-ကား၊

အာဒိသိတွာ။ ။ပါဠိတော်၌ “အာဒိဿ ဒေတီ ယာဂုယာ ဝါ ဘတ္တေ ဝါ ဓါဒနိယေ ဝါ စီဝရေ ဝါ သေနာသနေ ဝါ ဘောသန္ဓေ ဝါ”ဟု ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် “တပည့်တော်၏ ယာဂုသောကံရသော ရဟန်းအား ဤ သင်္ကန်းလျာအဝတ်ကို လှူပါ၏” စသည်ဖြင့် (ယာဂုသောကံရသော ရဟန်းဟု ညွှန်ပြ၍) သင်္ကန်းလျာ အဝတ် လှူဒါန်းခြင်း စသည်ကို “အာဒိဿ ဒေတီ”ဟု ဆိုသည်၊ [အာဒိသိတွာဖြင့် အာဒိဿ၌ တွာပစ္စယန္တပုဒ်ဟု သိစေသည်။]

အတ္ထော-တည်း၊ ယာဂုယာ ဝါ-ဌ်သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဘောသဇ္ဇေ ဝါ-
 ဆေးဌ်သော်လည်းကောင်း၊ အာဒိဿ-၍၊ ဒေတိ-အံ၊ တတြ-ထို ယာဂုယာ
 ဝါ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ အယံ-ကား၊ ယောဇနာ-အနက်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်း
 တည်း၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အဇ္ဇတနာယ ဝါ-ယနေ၌ ဖြစ်သော ကောင်းမှု
 အကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ သွာတနာယ ဝါ-နက်ဖြန်၌ ဖြစ်သော ကောင်းမှု
 အကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ ယာဂုယာ-ဖြင့်၊ နိမန္တေတွာ-ပင့်ဖိတ်ပြီး၍၊ ယရံ-
 သို့၊ ပဝိဋ္ဌာနံ-ဝင်ပြီးကုန်သော၊ တေသံ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ယာဂု-ကို၊ ဒေတိ-
 အံ၊ ယာဂု-ကို၊ ဒတွာ-၍၊ ယာဂုယာ-ကို၊ ပိတာယ-သောက်အပ်ပြီးသော်၊
 ဣမာနိ စီဝရာနိ-တို့ကို၊ (ဒမိဌ် စပ်)၊ ယေဟိ-အကြင်ရဟန်းတို့သည်၊ မယု-
 ၏၊ ယာဂု-ကို၊ ပိတာ-ပြီ၊ တေသံ-တို့အား၊ ဒမ္မိ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊
 ဒေတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ နိမန္တိတေဟိ-ပင့်ဖိတ်အပ်ပြီးကုန်သော၊ ယေဟိ-
 အကြင် ရဟန်းတို့သည်၊ ယာဂု-ကို၊ ပိတာ-ပြီ၊ တေသံယေဝ-တို့၏(အထံသို့)
 သာ၊ ပါပုဏာတိ၊ ပန-ဗျတိရိက်၊ ဘိက္ခာစာရဝတ္ထေန-ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်း
 ဟူသော ကျင့်ဝတ်ဖြင့်၊ ယရဒ္ဓါရေန-အိမ်၏ တံခါးဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တေဟိ ဝါ-
 သွားဆဲမှုလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ယရံ-သို့၊ ပဝိဋ္ဌေဟိ ဝါ-ဝင်ပြီးမှုလည်း
 ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေဟိ-အကြင် ရဟန်းတို့သည်၊ ယာဂု-ကို၊ လဒ္ဓါ-ရအပ်ပြီ၊
 (တေသံ-တို့၏ အထံသို့လည်းကောင်း၊ “န ပါပုဏာတိ”၌ စပ်)၊ ယေသံ-
 အကြင် ရဟန်းတို့၏၊ အာသနသာလတော-ဆွမ်းစားဇရပ်မှ၊ ပတ္တံ-ကို၊
 အာဟရိတွာ-၍၊ မနဿေဟိ-တို့သည်၊ (ယာဂု-ကို)၊ နိတာ-ပို့ဆောင်အပ်ပြီ၊
 (တေသံ) ဝါ-တို့၏(အထံသို့)လည်းကောင်း၊ ယေသံ-အကြင် ရဟန်းတို့၏
 (အထံသို့)၊ ထေရေဟိ-ပင့်ဖိတ်ခံရသောထေရ်တို့သည်၊ (ယာဂု-ကို)၊ ပေသိတာ-
 ပို့စေအပ်ပြီ၊ တေသံ ဝါ-တို့၏အထံသို့လည်းကောင်း၊ န ပါပုဏာတိ-မရောက်။

ပန-ဆက်၊ နိမန္တိတဘိက္ခုဟိ-ပင့်ဖိတ်အပ်သော ရဟန်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-
 ကွ၊ အညေပိ-အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဗဟူ-များစွာသော ရဟန်းတို့သည်၊
 အာဂန္တာ-၍၊ အန္တောဂေဟဉ္စ-အိမ်အတွင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဗဟိဂေဟဉ္စ-
 အိမ်ပြင်ဘက်ကိုလည်းကောင်း၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ နိသိန္နာ-ထိုင်နေကုန်သည်၊
 သစေ(ဟောန္တိ)-ကုန်အံ့၊ ဒါယကော စ-သည်လည်း၊ ဧဝံ-သို့၊ (သစေ)ဝဒတိ-
 အံ့၊ (ကိ?)၊ နိမန္တိတာ ဝါ-ပင့်ဖိတ်အပ်သည်မှုလည်း၊ ဟောန္တု-ဖြစ်ပါစေကုန်၊

အနိမန္တိတာ ဝါ-မပင့်ဖိတ်အပ်ကုန်သည်မူလည်း၊ (ဟောန္တူ)၊ ယေသံ-အကြင်
 ရဟန်းတော်တို့အား၊ မယာ-သည်၊ ယာဂ-ကို၊ ဒိန္နု-လှူအပ်ပါပြီ၊ သဗ္ဗေသံ-
 ကုန်သော၊ (တေသံ-ထို ရဟန်းတော်တို့၏အတွက်၊) ဣမာနိ-ဝတ္ထာနိ-ဤ
 သင်္ကန်းလျာ အဝတ်တို့သည်၊ ဟောန္တူ-ဖြစ်ပါစေကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ (သစေ
 ဝဒတိ-အံ၊ ဧဝံ သတိ)၊ သဗ္ဗေသံ-တို့၏ (အထံသို့)၊ ပါပုဏန္တိ-နံ၏၊
 ပန-ဗျတိရိက်၊ ယေဟိ-အကြင် ရဟန်းတို့သည်၊ ထေရာနံ-တို့၏၊ (အိမ်၌
 ယာဂ ရခဲ့သော ထေရ်တို့၏) ဟတ္ထတော-လက်မှ၊ ယာဂ-ကို၊ လဒ္ဒါ-
 ရအပ်ပြီ၊ တေသံ-တို့၏(အထံသို့)၊ န ပါပုဏန္တိ၊ [ဒါယကာ၏ တိုက်ရိုက်
 ပေးလှူအပ်ရာ မဟုတ်သောကြောင့် ထို ရဟန်းများ မကြေ]-အထ-သို့မဟုတ်၊
 သော-ထို ဒါယကာသည်၊ ယေဟိ-အကြင် ရဟန်းတို့သည်၊ မယံ-၏၊
 ယာဂ-ကို၊ ပီတာ-ပြီ၊ သဗ္ဗေသံ-ကုန်သော၊ (တေသံ-တို့၏အတွက်၊ ဟောန္တူ-
 ဖြစ်ပါစေကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ (သစေ)ဝဒတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ သဗ္ဗေသံ-
 တို့၏(အထံသို့)၊ ပါပုဏန္တိ၊ [ထေရ်တို့ လက်မှ ယာဂရသော ရဟန်းတို့နှင့်တကွ
 အားလုံးသော ရဟန်းတို့၏အထံသို့ ရောက်သည်-ဟူလို] ဘတ္တခါဒနီယေသုပိ-
 ထမင်း၊ ခဲဖွယ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း။

စီဝရေ ဝါတိ-ကာ၊ ပုဗ္ဗေပိ-ရှေး၌လည်း၊ ယေန-အကြင် ဒါယကာသည်၊
 ဝသံ-မိုးလပတ်လုံး၊ ဝါသေတွာ-နေစေပြီး၍၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ စီဝရံ-
 သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒိန္နုပုဗ္ဗံ-လှူအပ်ဖူးသည်၊ ဟောတိ၊ သော-ထို ဒါယကာသည်၊
 ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဘောဇေတွာ-ဆွမ်းကျွေးပြီး၍၊ စေ ဝဒတိ-အံ၊ (ကိ?)၊ ယေသံ-
 အကြင် ရဟန်းတို့အား၊ မယာ-သည်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ စီဝရံ-ကို၊ ဒိန္နု-ပြီ၊ တေသံ
 ယေဝ-ထို ရဟန်းတို့၏(အတွက်)သာ၊ ဣမံ စီဝရံ-သည်၊ (ဟောတု-ဖြစ်ပါစေ
 ဣတိ) ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ (ဣမံ) သုတ္တံ-ဤ ချည်သည်၊ (ဟောတု၊
 ဣတိ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ဣမာနိ) သပ္ပိမဓုဗာဏိတာဒိနိ-ဤထောပတ်၊
 ပျားရည်၊ တင်လဲ အစရှိသည်တို့သည်၊ ဟောန္တူ၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊
 (စေ ဝဒတိ-အံ၊ ဧဝံ သတိ)၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော သင်္ကန်းစသော လှူဖွယ်သည်၊
 တေသံယေဝ-တို့၏ (အထံသို့)သာ၊ ပါပုဏာတိ၊ (ထို ဒါယကာ၏ သင်္ကန်းကို

ရဖူးသော ရဟန်းတို့၏ အထံသို့သာ ရောက်၏။) [အဋ္ဌကထာ၌ “ဣမံ စိဝရံ ဝါ” စသည်ဖြင့် တစ်ပေါင်းတည်းရှိသော်လည်း ဝါကျဘေဒတ္ထ ဤ ဝါသဒ္ဒါမျိုးရှိရာ၌ ဝါကျခွဲ၍ အနက်ပေးရသည်။]

“စိဝရေ ဝါ”ကို ဖွင့်ပြပြီး၍ “သေနာသနေ ဝါ”ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “သေနာသနေ ဝါတိ” စသည်ကို မိန့်၊] သေနာသနေ ဝါတိ-ကား၊ ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ မယာ-သည်၊ ကာရိတေ-ဆောက်လုပ်စေအပ်သော၊ ဝိဟာရေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ပရိဝေဏေ ဝါ-ပရိဝုဏ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝသတိ-၏၊ တဿ-ထို ရဟန်း၏(အတွက်)၊ ဣဒံ-ဤ သင်္ကန်းလျာအဝတ်သည်၊ ဟောတု၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ တဿေဝ-ထို ရဟန်း၏အတွက်သာ၊ ဟောတိ၊ [“သေနာသနေ ဝါ”ကို ဖွင့်ပြပြီး၍ “ဘောသဇ္ဇေ ဝါ”ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “ဘောသဇ္ဇေ ဝါတိ” စသည်ကို မိန့်၊] ဘောသဇ္ဇေ ဝါတိ-ကား၊ မယံ-တို့သည်၊ ကာလေန ကာလံ-ရံဖန်ရံခါ၊ (မကြာ မကြာ) ထေရာနံ-တို့အား၊ သပ္ပိအာဒိနိ-ထောပတ် အစရှိ ကုန်သော၊ ဘောသဇ္ဇာနိ-တို့ကို၊ ဒေမ-လျှုပါကုန်၏၊ ယေဟိ-အကြင် ထေရ်တို့ သည်၊ တာနိ-ထို ဆေးတို့ကို၊ လဒ္ဒါနိ-ရအပ်ကုန်ပြီ၊ တေသံယေဝ-ထို ထေရ်တို့ ၏(အတွက်)သာ၊ ဣဒံ-ဤ သင်္ကန်းလျာအဝတ်သည်၊ ဟောတု၊ ဣတိ ဝုတ္တေ-သော်၊ တေသံယေဝ-တို့၏အတွက်သာ၊ ဟောတိ၊ [ထို ဒါယကာ၏ ဆေး ရဖူးသော ထေရ်တို့၏ အတွက်သာ ဖြစ်၏-ဟူလို။]

“အာဒိဿ ဒေတိ” ၏ အကျယ်ကို ပြပြီး၍ “ပုဂ္ဂလဿ ဒေတိ” ၏ အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် “ပုဂ္ဂလဿ ဒေတိတိ” စသည်ကို မိန့်၊] ပုဂ္ဂလဿ ဒေတိတိ-ကား၊ ဣမံ စိဝရံ-ကို၊ ဣတ္ထန္တမဿ-ဤအမည်သောရှိသော ရဟန်း အား၊ ဒမ္မိ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပရမ္ပုခါ ဝါ-မျက်ကွယ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပါဒမူလေ-ခြေ၏အနီး၌၊ ဌပေတွာ-ထားပြီး၍၊ ဘန္တေ...ဣမံ-ဤ သင်္ကန်းလျာ အဝတ်ကို၊ တုမှာကံ-တို့အား၊ ဒမ္မိ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ သမ္ပုခါ ဝါ-မျက်မှောက်၌ သော်လည်းကောင်း၊ ဒေတိ-အံ၊ ပန-ဆက်၊ ဣဒံ-ကို၊ တုမှာကံ စ-တို့အားလည်းကောင်း၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ အန္တေဝါသိကာနံ စ-အနီးနေတပည့်တို့အားလည်းကောင်း၊ ဒမ္မိ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ထေရဿ စ-၏ (အထံသို့)လည်းကောင်း၊ အန္တေဝါသိကာနံ စ-တို့၏(အထံသို့)လည်းကောင်း၊

ပါပုဏောတိ၊ ဥဒ္ဓေသံ-ပါဠိ ရွတ်ပြခြင်းကို၊ ဂဟေတုံ-သင်ယူခြင်းငှာ၊ အာဂတော-လာသော တပည့်သည်လည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ-သင်ယူပြီး၍၊ ဂစ္ဆန္တော စ-သွားသော တပည့်သည်လည်းကောင်း၊ (သစေ) အတ္ထိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ တဿာပိ-ထို တပည့်၏(အထံသို့)လည်း၊ ပါပုဏာတိ၊ တုမ္မဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ နိဗဒ္ဓစာရိကဘိက္ခုနံ-အမြဲ လှည့်လည်လေ့ရှိသော ရဟန်းတို့အား၊ ဒမ္ဗိ၊ ဣတိ၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ဥဒ္ဓေသန္တေဝါသိကာနံ-ပါဠိကို သင်ယူသော အန္တေဝါသိကတို့၏ (အထံသို့)လည်းကောင်း၊ ဝတ္တံ-ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဥဒ္ဓေသပရိပုစ္ဆာဒီနိ-ဥဒ္ဓေသပရိပုစ္ဆာ အစရှိ သည်တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူပြီး၍၊ ဝိစရန္တာနံ-လှည့်လည်သော ရဟန်းတို့၏ (အထံသို့)လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသောရဟန်းတို့၏(အထံသို့)၊ ပါပုဏာတိ၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ပုဂ္ဂလဿ ဒေတိတိ ဣမသ္မိံ ပဒေတိ-ဟူသော ဤပုဒ်၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဝါကျတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင် ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

စီရကုဗ္ဗကဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ဥဒ္ဓေသံ၊ ဇ၊ ဂစ္ဆန္တော။ ။“စာသင်မည်”ဟု ကြံ၍ လာသော ရဟန်းသည် မသင်ရသေးသော်လည်း ရှေးက တပည့် မဟုတ်စေကာမူ ယခုအခါ အန္တေဝါသိက ဖြစ်တော့၏။ ထို့ကြောင့် “ဥဒ္ဓေသံ ဂဟေတုံ အာဂတော”ဟု ဆိုသည်။ သင်ယူခြင်း ကိစ္စပြီး၍ ပြန်သွားသော တပည့်ကိုလည်း “အန္တေဝါသိက”ဟုပင် ခေါ်နိုင်သေး၏။ ထို့ကြောင့် “ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တော စ”ဟု မိန့်သည်။ [ဥဒ္ဓေသံ ဂဟေတုံ အာဂတောတိ ဥဒ္ဓေသေ အဂ္ဂဟိတေပိ အန္တေဝါသိကော ဝါတိ ဝုတ္တံ၊ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တောတိ ပရိနိဋ္ဌိတ ဥဒ္ဓေသော ဟုတွာ ဂစ္ဆန္တော-ဝိမတိ။]

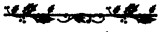
ဥဒ္ဓေသန္တေဝါသိကာနံ၊ ဇ၊ သဗ္ဗေသံ။ ။ဝိမတိ၌ “ဝတ္တံ ကတွာ ဥဒ္ဓေသ ပရိပုစ္ဆာဒီနိ ဂဟေတွာ ဝိစရန္တာနံ”ကို “ဥဒ္ဓေသန္တေဝါသိကာနံ”၏ ဝိသေသနဟု ဆို၏။ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကို ပြုလျက် ပါဠိအဋ္ဌကထာ စသည်ကို သင်ယူတုန်းသာ လာ၍ အခြား ကျောင်းတိုက်၌နေသော ရဟန်းတို့ကို တားမြစ်လိုသောကြောင့် ဤ ဝိသေသနကို ဆိုရသည်ဟု ဆိုသည်။

ဝိမတိ။ ။ဝတ္တံ ကတွာ၊ ဇ၊ ဝိစရန္တာနန္တိ ဣဒံ ဥဒ္ဓေသန္တေဝါသိကာနန္တိ ဣမဿေဝ ဝိသေသနံ၊ တေန ဥဒ္ဓေသကာလေ အာဂန္နာ ဥဒ္ဓေသံ ဂဟေတွာ ဂန္နာ

(ပြန်သွား၍) အညတ္တ နိဝသန္တေ အနိဗဒ္ဓစာရိကေ နိဝတ္တေတိ၊ ဤ ဝိမတိအလို “ဝတ္တံ ဗေ၊ ဝိရေန္တာနံ”ကို ဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့် ပေး၍ “ဥဒ္ဓေသဇ္ဇေဝါသိကာနံ”သို့ ပြန်လှည့်ပါ။ [ယောဇနာ၌လည်း “ဝတ္တံ ကတွာ ဥဒ္ဓေသပရိပုဏ္ဏာဒီနိ ဂဟေတွာ ဝိရေန္တာနံ သဗ္ဗေသံ ဥဒ္ဓေသဇ္ဇေဝါသိကာနံ ပါပုဏာတီတိ ယောဇနာ” ဟု ဝိမတိအတိုင်းပင် ဖွင့်သည်။]

သို့သော် ထို အတိုင်းမှန်လျှင် “သဗ္ဗေသံ”ပုဒ်သည် အဓိပ္ပာယ် မရှိသကဲ့သို့ ဖြစ်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် “ဥဒ္ဓေသဇ္ဇေဝါသိကာနံ”ဖြင့် ပါဠိစသည်ကို သင်ယူ၍ အနီး၌ အတူနေသော တပည့်တစ်မျိုးကို ပြ၏။ “ဝတ္တံ ကတွာ ဗေ၊ ဝိရေန္တာနံ”ဖြင့် အနီး၌ အတူ မနေဘဲ အခြားကျောင်း၌ နေ၍ ထိုကဲ့သို့ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ် ပြုလျက် ပါဠိ စသည်ကို သင်ယူသော တပည့်တစ်မျိုးကို ပြ၏။ ဤသို့ နှစ်မျိုးယူမှ “သဗ္ဗေသံ” အတွက် အဓိပ္ပာယ်ရမည် ထင်သည်။ ထိုသို့ အခြားကျောင်း၌နေ၍ စာလိုက်၍ စာတက်ရုံသာ လာသော ပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်း ယခုအခါ စာသင်တပည့် အဖြစ်ဖြင့် အသိအမှတ် ပြုကြရပါသည်။

ယောဇနာ။ ။ “ဝတ္တံ ကတွာ ဗေ၊ ဝိရေန္တာနံ”ဟု ဆိုထားသောကြောင့် “သဒ္ဓိဝိဟာရိက နှင့် နိဿရည်း ယူနေသော နိဿယဇ္ဇေဝါသိက၊ ရဟန်းပြုဇဉ်က ကမ္မဝါဓာ ရွတ်ဖတ်ပေးသော ဆရာ၏ တပည့်ဖြစ်သော ဥပသမ္ပဒဇ္ဇေဝါသိက၊ ရှင်သာမဏေ ပြုပေးသော ပဗ္ဗဇ္ဇေဝါသိကတို့ကိုလည်း ယူပါ” ဟု ယောဇနာ မိန့်သည်။

၉-စမ္မေယျက္ခန္ဓကအဖွင့်

[စမ္မာမြို့၌ဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၏ အပေါင်းကို ပြရာအခန်း။]

ကဿပဂေါတ္တဘိက္ခုဝတ္ထုကထာ

၃၈၀။ စမ္မေယျက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဂဂ္ဂရာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေတိ-ကား၊ ဂဂ္ဂရာနာမိကာယ-ဂဂ္ဂရာ အမည်ရှိသော၊ ဣတ္ထိယာ-မိဖုရားဖြစ်သော မိန်းမသည်၊ ကာရိတပေါက္ခရဏိယာ-ပြုစေအပ်သော ရေကန်၏၊ တီရေ-ကမ်းနား၌၊ (“ဝိဟရတိ” ၌ စပ်၊) တန္တိဗဒ္ဓေါတိ - ကား၊ တသ္မိ အာဝါသေ - ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ ကတ္တဗ္ဗတာတန္တိပဋိဗဒ္ဓေါ-ပြုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ကိစ္စဝယ် ကြောင့်ကြစိုက်သည်၏ အဖြစ်၌ စပ်သူသည်၊ (“ဟောတိ” ၌ စပ်၊)

ဂဂ္ဂရာယ။ ။ “ဂဂ္ဂရာ” ဟူသော အမည်သည် စမ္မာမြို့၌ မိဖုရားတစ်ယောက်၏ အမည်တည်း၊ [ဤ၌ “ဣတ္ထိယာ” ဟု သာမညဆိုသော်လည်း ဋီကာ၌ “ရာဇမဟေသိယာ” ဟု ဆို၏၊] ထို မိဖုရားသည် တူးစေအပ်သော ရေကန်ဖြစ်သောကြောင့် ရေကန်ဒါယိကာမ၏ ဂဂ္ဂရာအမည်ကို ရေကန်ပေါ်၌ တင်စား၍ ကာရဏူပစာရအားဖြင့် ရေကန်ကိုလည်း “ဂဂ္ဂရာ” ဟု ခေါ်ရသည်၊ [စကားပန်းကို “စမ္မာ” ဟု ခေါ်၏၊ ထိုစကားပန်းတွေ များစွာ ရှိသောကြောင့် ထို မြို့ကို “စမ္မာမြို့” ဟု ခေါ်သတတ်။]

တန္တိပဋိဗဒ္ဓေါ။ ။ “တန္တိ” သဒ္ဓါသည် ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်း အနက်ကိုဟောသော အနိပ္ပန္နပါဠိပဒိကပုဒ်တည်း၊ အကယ်၍ နိပ္ပန္န ကြံလိုလျှင် “တနိယတေ-ဓူထွင်ခြင်း၊ တန္တိ-ခြင်း၊ ကိစ္စတွေ မပြီးနိုင်ဘဲ တစ်မျိုးပြီး တစ်မျိုး ဓူထွင်ကာ ဗျာပါရများနေခြင်း” ဟု ကြံပါ၊ ထိုကျောင်းတိုက်၌ မဆောက်အပ်သေးသော ကျောင်းကို ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ဟောင်းနွမ်းသော ကျောင်းကို ပြုပြင်ခြင်း၊ ပြုပြင်အပ်ပြီး ကျောင်း၌လည်း အစိုးတရ အုပ်ချုပ်ခြင်း ဤသို့ စသည်ဖြင့် ကြောင့်ကြစိုက်မှု၌ စပ်ဖွဲ့နေသောကြောင့် ထိုကဿပဂေါတ္တထေရ်ကို “တန္တိဗဒ္ဓ” ဟု ဆိုသည်၊ [“ကတ္တဗ္ဗတာ တန္တိ” ၌ “ကတ္တဗ္ဗတာ” ဟူသည် ပြုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော လုပ်ငန်းကိစ္စတည်း၊ တန္တိဗဒ္ဓေါတိ တန္တိဝုစ္စတိ ဗျာပါရော၊ တတ္ထ ဗဒ္ဓေါ ပသုတော (အားထုတ်သူတည်း) ဥဿုတ္တံ အာပနောတိ အတ္ထော-ဋီကာ။]

ဥဿုက္ကမ္ပိ အကာသိ ယာဂုယာတိအာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) မနုဿေဟိ-တို့သည်၊ အာဂန္တုကေသု-က တို့သည်၊ အာဂတေသု-လာကုန်လတ်သော်၊ အာစိက္ခေယျာထ-အမိန့်ရှိတော်မူ ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တဋ္ဌာနေယေဝ-လျှောက်အပ်ရာ အရပ်၌သာ၊ ဥဿုက္က- အားထုတ်သူ၏ အဖြစ်ကို၊ (ကြောင့်ကြကို) ကာတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ အဝုတ္တဋ္ဌာနေ-မလျှောက်အပ်ရာ အရပ်၌၊ (ဥဿုက္က ကာတုံ) န (ဝဋ္ဋတိ)၊ **ဂစ္ဆ တံ ဘိက္ခုတိ-ကား၊** သတ္တာ-သည်၊ တဿ ဘိက္ခုနေ-ထို ကဿပဂေါတ္တ ရဟန်းအား၊ တတ္ထေဝ-ထို ဝါသဘရွာ၌သာ၊ သေနာသနံ-ကျောင်းအိပ်ရာနေရာ သည်၊ သပ္ပာယံ-လျှောက်ပတ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ အဒ္ဒသ-မြင်တော်မူပြီ၊ တေန- ကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ **“ဂစ္ဆ တံ ဘိက္ခု”** ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ။

၃၈၂။ အဓမ္မေန ဝဂ္ဂကမ္ပံ ကရောန္တိတိအာဒိနံ-အစရှိသော ကံတို့၏၊ ပရတော-နောက်၌၊ ပါဠိယံယေဝ-ပါဠိတော်၌ပင်၊ နာနာကရဏံ-အသီးအခြား ပြုကြောင်း အထူးသည်၊ အာဂမိဿတိ-လာလတ္တံ့၊ [ဤ ခန္ဓက၌ ဥတ္တိဝိပနု ကမ္မာဒိကထာဝယ် **“ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ အဓမ္မကမ္ပံ”** စသည်ဖြင့် အထူးကို ပြတော်မူလိမ့်မည်-ဟူလို။]

၃၈၅။ အညတြာပိ ဓမ္မာ ကမ္ပံ ကရောန္တိတိ-ကား၊ ဓမ္မံ-ဟုတ်မှန်သော သဘောကို၊ အညတြာပိ-ကြည့်၍လည်း၊ ကမ္ပံ-ကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကြကုန်၏၊ ဝါ - တစ်နည်း၊ အယမေဝ - ဤ ဓမ္မဟူသော ပါဠိသည်သာ၊ ပါဠော-

ဥဿုက္ကံ။ ။ဥ ပုဗ္ဗ+သုဓာတ်+ကို ပစ္စည်း၊ သုတ္တံ ၌ က ပစ္စည်း၊ သု ၌ ရဿ ပြုဟု ထောမနိမိဆို၏၊ ဥဿဝတိ-အားထုတ်တတ်၏၊ ဣတိ ဥဿုကော- ဥဿုကဿ ဘာဝေါ ဥဿုက္ကံ၊ ဤနေရာ၌ အာဂန္တုကများအတွက် ဒါယကာတို့အား ယာဂု စသည် ပို့ဖို့ရန် ပြောခြင်းကို **“ဥဿုက္ကံ”** ဟု ခေါ်သည်၊ [အာဂန္တုကလာလျှင် ယာဂု စသည်အတွက် ပြောကြပါဟု ဖိတ်မန်ထားမှ ပြောကောင်း၏၊ ထိုသို့ မဖိတ်သူ၊ ဉာတိ မဟုတ်သူတို့အထံ မပြောကောင်း၊ ပြောလျှင် သူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်အရ ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်၏၊ ထို ယာဂု စသည်လည်းမအပ်သောကြောင့် စားသော ရဟန်း တို့မှာ ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်၏၊ ဤ စကားအရ **“တချို့ တော ရွာကျောင်းများ၌ အာဂန္တု လာလျှင် ဆွမ်းဖိတ်ခြင်းအလေ့ကို”** သတိပြုသင့်ပါသည်။

အယမေဝ ဝါ။ ။အညတြ၊ ဝိနာ နိပါတိတို့နှင့် ယှဉ်ရာ၌ ဒတိယာ၊ တတိယာ၊ ပဉ္စမိဝိဘတ် သက်နိုင်သောကြောင့် **“ဓမ္မံ”** ဟု ဒုတိယန္တဖြင့် **“အညတြာပိ**

ပါဠိတော်ပါဠိရင်းတည်း၊ ဘူတေန-ထင်ရှားရှိသော၊ ဝတ္ထုနာ-ဖြင့်၊ (ကံပြုခြင်း၏ အကြောင်းဝတ္ထုဖြင့်) ကတံ-ပြုအပ်သော ကံသည်၊ ဓမ္မေန ကတံနာမ-ဓမ္မေနကတ မည်သည်၊ ဟောတိ၊ တထာ-ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ န ကရောန္တိ-ကုန်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အညတြာပီ၊ ပေ၊ ကမ္မန္တိ-ဟူကုန်သော၊ ဧတေသုပိ-ဤပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဒေဝေ နယော-တည်း၊ ပန-အထူးကား၊ ဧတ္ထ-ဤဝိနယ၊ သတ္ထုသာသနတို့တွင်၊ ဧဝံ ဓာဒနာ စ-အပြစ်တင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ သာရဏာ စ-အပြစ်ကို အမှတ်ရစေခြင်းသည်လည်း၊ ဝိနယောတိ-မည်၏၊ ဥတ္တိသမ္ပဒါ-ဥတ်၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (ပြည့်စုံသော ဥတ်သည်လည်းကောင်း၊) အနုသာဝနသမ္ပဒါ စ-ကမ္မဝါစာ၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (ပြည့်စုံသော ကမ္မဝါစာသည်လည်းကောင်း၊) သတ္ထုသာသနန္တိ-မည်၏၊ တာဟိ-ထို ဝိနယ၊ သတ္ထုသာသနတို့နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊

ဓမ္မံ ကမ္မံ ကရောန္တိ”ဟု ပါဠိတော်ပါဠိ ရှိသည်-ဟုလို၊ ရှေးနည်း၌ကား “ဓမ္မာ”၌ ပဉ္စမိဝိဘတ်သည် ကံအနက်၌ သက်၏ဟု သိစေလို၍ “အညတြာပီ ဓမ္မံ”ဟု ဖွင့်သည်။

ဓမ္မေန ကတံ။ ။ဤ၌ ဓမ္မ သဒ္ဒါသည် အဘိဓာန် (၇၈၄)ဂါထာလာ အနက်တို့တွင် “သဘာဝ”အနက်ဟောတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဘူတေန ဝတ္ထုနာ-ထင်ရှားရှိသော အကြောင်းဝတ္ထုဖြင့်”ဟု ဖွင့်သည်၊ ဤသို့ ထင်ရှားရှိသော ဝတ္ထုကို “ဟုတ်မှန်သော ဝတ္ထု”ဟု ခေါ်ရသည်၊ [ယောဇနာ၌ကား ဓမ္မသဒ္ဒါ “သစ္စ”အနက်ဟောဟု မိန့်သည်။]

ဧတ္ထ ပန။ ။ “ဝိနယာ (ဝိနယံ) သတ္ထုသာသနာ (သတ္ထုသာသနံ)”ဟု သဒ္ဒါသဘောအားဖြင့် နေနိုင်ပုံ၊ ကံအနက်ပေးရပုံအားဖြင့် တူကြောင်းကိုသာ “ဒေဝေ နယော”ဟု ညွှန်သည်၊ ထို့ကြောင့် အနက်အရထူးပုံကို ပြလို၍ “ဧတ္ထ ပန”စသည်ကို မိန့်သည်၊ ကံပြုသော အရာဌာနအားလျော်စွာ ဝိနယောအရ ဧဝံ ဓာဒနာခြင်း၊ အပြစ်ကို အမှတ်ရစေခြင်း (အမှတ်ရအောင် သတိပေးခြင်း)ကို ယူရ၏၊ သတ္ထုသာသနအရလည်း ဘုရားရှင်၏ သွန်သင် ပြသတော်မူကြောင်းဖြစ်သော ပြည့်စုံသော ဥတ်ကမ္မဝါစာကို ယူရသည်၊ [မပြည့်စုံသော မမှန်သော ဥတ်ကမ္မဝါစာတို့ကား သတ္ထုသာသန မဟုတ်ကြ၊ ယောဇနာ၌ သတ္ထုသာသနကို “သတ္ထုအာထာ”ဟု ဖွင့်၏၊ စဉ်းစားပါ။]

ပါဠိတော် အနက်ပေး။ ။ “ဓမ္မာ-ဟုတ်မှန်သော သဘောကို၊ အညတြာပီ-ကြည့်၍လည်း၊ ကမ္မံ ကရောန္တိ၊ ဝိနယာ-ဧဝံ ဓာဒနာ သာရဏာဟူသော ဝိနည်းကို၊ အညတြာပီ ကမ္မံ ကရောန္တိ၊ သတ္ထုသာသနာ-မြတ်စွာဘုရား၏ သွန်သင်တော်မူကြောင်း ဖြစ်သော ပြည့်စုံသော ဥတ်၊ ပြည့်စုံသော ကမ္မဝါစာကို၊ အညတြာပီ ကမ္မံ ကရောန္တိ”ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ။

ကမ္မံ ကရောန္တိ။ ဣတိ အတ္ထော၊ ပဋိကုဋ္ဌကတန္တိ-ကား၊ ပဋိကုဋ္ဌဇ္ဇေဝ-
 တားမြစ်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ကတဉ္စ-ပြုအပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊
 (“ကမ္မံ” ဌ် စပ်)၊ ယံ-အကြင် ကံကို၊ အညေသု-အခြားသော ရဟန်းတို့သည်၊
 ဖဋ္ဌိက္ကောသန္ဓေသု-တားမြစ်ကုန်စဉ်၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ တံ-ထို ကံသည်၊
 ပဋိကုဋ္ဌဇ္ဇေဝ-ပဋိကုဋ္ဌမည်သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ကတဉ္စ-ကတ မည်သည်
 လည်း၊ (ဟောတိ)၊ တာဒိသမ္ပိ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ကမ္မံ
 ကရောန္တိ၊ ဣတိ အတ္ထော။

၃၈၇။ ပန-ကား၊ ဆယံမာနိ၊ ယေ၊ အဓမ္မကမ္မန္တိအာဒိသု-အစရှိသော
 ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဓမ္မောတိ-ဓမ္မဟူသော အမည်သည်၊ ပါဠိယာ-ပါဠိတော်၏၊
 အဓိဝစနံ-အမည်တည်း၊ [“ဓမ္မေန ကတံ နာမ” တုန်းက ဓမ္မသဒ္ဒါကဲ့သို့
 ဘူတအနက်ဟော မဟုတ်-ဟူလို] တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယံ-အကြင် ကံကို၊
 ယထာဂုတ္တယ-အကြင် အကြင် ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော၊ ပါဠိယာ-
 ပါဠိတော်အားဖြင့်၊ န ကရိယတိ-မပြုအပ်၊ တံ-ထို ကံကို၊ အဓမ္မကမ္မန္တိ-
 ဟူ၍၊ ဝေဒိတမ္ပံ-၏၊ အယံ-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ အဋ္ဌကထာ၌၊ သင်္ခေပေါ-
 အကျဉ်းတည်း၊ ဝိတ္ထာရော ပန-အကျယ်သည်ကား၊ ပါဠိယံယေဝ-၌ပင်၊
 အာဂတော-လာပြီ၊ သော စ-ထို အကျယ်သည်လည်း၊ ဥတ္တိဒုတိယဥတ္တိစတုတ္ထ
 ကမ္မာနံယေဝ-ဥတ္တိဒုတိယကံ၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကံတို့၏သာ၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊
 (အာဂတော)၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဥတ္တိဒုတိယဥတ္တိစတုတ္ထေသု-
 ဥတ္တိဒုတိယကံ၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကံတို့၌၊ ဟာပနံ ဝါ-ဥတ်ကမ္မဝါစာကို ယုတ်လျော့
 စေခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အညထာ-တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊
 ကရဏံ ဝါ - ပြုခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ) ဝိယ - ရှိနိုင်သကဲ့သို့၊

ပဋိကုဋ္ဌဇ္ဇေဝ ကတဉ္စ။ ။ “ပဋိ+ပုဗ္ဗ+ကုသ ဓာတ်သည် နိဝါရဏအနက်ကို
 ဟော၏၊ ပဋိကောသိယိတ္ထ-တားမြစ်အပ်ပြီ၊ ဣတိ ပဋိကုဋ္ဌံ၊ ပဋိကုဋ္ဌ+တံ+ကတဉ္စာတိ
 ပဋိကုဋ္ဌကတံ (ကမ္မံ)” ဟု ဝိသေသနောဘယပဒကမ္မဓာရာယ် ပြု၊ ထို ကံကို
 သဘောမတူသူတို့က တားမြစ်အပ်ပါလျက် အတင်းပြုအပ်သော ကံဖြစ်သောကြောင့်
 “ပဋိကုဋ္ဌကတ” ဟု ခေါ်သည်၊ [ပဋိက္ကောသန္ဓေသုတိ နိဝါရေန္တေသု၊-ဋီကာ။]

ဟာပနံ ဝါ၊ ယေ၊ ကရဏံ ဝါ။ ။ “ဟာပနံ” ဟူသည် “ဥတ်ကိုဖြစ်စေ၊
 ကမ္မဝါစာကို ဖြစ်စေ မပါစေဘဲ၊ သို့မဟုတ် ဥတ္တိစတုတ္ထကံ၌ ကမ္မဝါစာ သုံးကြိမ်

(တထာ-တူ) ဥတ္တိကမ္မေ-ဥတ္တိကံ၌၊ (ဟာပနံ ဝါ အညထာ ကရဏံ ဝါ) နတ္ထိ၊ အပလောကနကမ္မဉ္စ-အပလောကနကံကိုလည်း၊ သာဝေတွာဝ-ကြားသိ စေပြီး၍သာ၊ ကရိယတိ-ပြုအပ်၏။ [“စေ” ဖြင့် ဥတ်ကမ္မဝါစာကို ကန့်၊ ဆိုလိုရင်း အကြောင်းအရာကို ပါဠိဘာသာဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အခြားဘာသာဖြင့် ဖြစ်စေ ပြောပြ၍သာ ပြုရသည်။ ဥတ်ကမ္မဝါစာမပါ-ဟူလို] တသ္မာ-ကြောင့်၊ တာနိ-ထို ဥတ္တိကံ၊ အပလောကနကံတို့ကို၊ ပါဠိယံ-၌၊ န ဒသိတာနိ-အကျယ် ပြတော်မမူအပ်ကုန်၊ သဗ္ဗေသမ္ဘိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တေသံ ကမ္မာနံ-ထို ကံလေးမျိုးတို့၏၊ ဝိနိစ္ဆယံ-ကို၊ ပရတော-နောက်၌၊ ဝဏ္ဏယိသာမ-ဖွင့်ကုန်အံ့၊ [နောက် ပရိဝါ၊ ကမ္မဝင်ကျမှ ဖွင့်ကုန်အံ့-ဟူလို။]

စတုဝဂ္ဂကရဏာဒိကထာ

၃၈၈။ ဣဒါနိ-၌၊ ဆဋ္ဌ-ခြောက်ခုမြောက်သော၊ (“အဓမ္မကံ” စသော ကံတို့တွင် ခြောက်ခုမြောက်ဖြစ်သော) ယဒိဒံ ဓမ္မေန သမဂ္ဂကမ္မံ နာမ-အကြင် ဓမ္မေန သမဂ္ဂကံ မည်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ-ထို ဆဋ္ဌဖြစ်သော ဓမ္မေန သမဂ္ဂကံကို၊ ယေဟိ သံဃေဟိ-အကြင် သံဃာတို့သည်၊ ကာတမ္မံ-ပြုထိုက်၏၊ တေသံ-ထို သံဃာတို့၏၊ ပဘောဒံ-အပြားကို၊ ဒဿေတု-ငှာ၊ ပဉ္စ သံဃာတိ အာဒိ-အစရှိသော-စကားကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ကမ္မပ္ပတ္တာတိ-ကား၊ ကမ္မံ-သို့၊ ပတ္တာ-ရောက်၏၊ ကမ္မယုတ္တာ-ကံအား လျှောက်ပတ်၏၊ ကမ္မာရဟော-ကံကို ပြုခြင်းငှာထိုက်၏၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကာတု-ငှာ၊

မရွတ်ဘဲ လျှောက်ထားခြင်း” တည်း။ “အညထာကရဏ” ဟူသည် ဥတ်ကို နောက်ထား၍ ကမ္မဝါစာကို ရှေ့ထားခြင်း၊ သို့မဟုတ် ဥတ်ကို နှစ်ကြိမ် ရွတ်၍ ကမ္မဝါစာကို နှစ်ကြိမ် ရွတ်ခြင်း စသည်တည်း။ ဥတ္တိကံ၊ အပလောကနကံတို့၌ ထိုကဲ့သို့ မဖြစ်နိုင် သောကြောင့် အဓမ္မကံကို အကျယ်ပြရာဝယ် ထိုက်များကို မပြဘဲ ချန်ထားတော်မူသည်။ [ဟာပနံ ဝါ အညထာ ကရဏံ ဝါ နတ္ထိတိ ဥတ္တိကမ္မဿ ဧကာယ စေ ဥတ္တိယာ ကတ္တဗ္ဗတာ တတော ဟာပနံ န သမ္ဘဝတိ၊ အနုသာဝနာယ အဘာဝတော ပစ္စာ ဥတ္တိတ္ထပနဝသေန ဒွိဟိ ဥတ္တိဟိ ကရဏဝသေန စ အညထာ ကရဏံ နတ္ထိ-ဋီကာ။]

တဉ္စ သံဃော နိဿယရေတီတိ-ကာ။ သံဃော-သည်။ တဇ္ဇနိယကမ္မာဒိ
 ဝသေန-တဇ္ဇနိယကံ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သစေ နိဿယရေတီ-
 အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ သော-ထို ရဟန်းကို၊ (သုနိဿယရိတော၌ စပ်)၊ ယသ္မာ-
 ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထို တဇ္ဇနိယ စသော ကံအရာ၌၊ (အနညာတာ၌ စပ်)၊
 တိဏ္ဍံ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ ဂိဟိသံသဂ္ဂေဟိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဧကေနကေနပိ-
 တစ်ပါး တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော၊ အင်္ဂေန-အင်္ဂါကြောင့်၊ နိဿရဏာ-နှင့်ထုတ်
 ခြင်းကို၊ အနညာတု-ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သုနိဿယရိတော-ကောင်းစွာ
 နှင်ထုတ်အပ်ပြီ၊ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ တိဏ္ဍံ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏(အပေါ်၌)၊
 အာကင်္ခမာနော-သော်၊ သံဃော-သည်၊ တဇ္ဇနိယကမ္မံ၊ ကရေယျ-ပြုနိုင်၏၊
 ဧကော-တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်၊ ဘဏ္ဍနကာရကော-မိမိတို့ အသင်းအပင်း၌
 တိုင်ပင်ခြင်းကို ပြုတတ်သည်၊ ပေ၊ သံဃေ-၌၊ အဓိကရဏကာရကော-
 အဓိကရဏ်ကို ပြုတတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဧကော-သည်၊ ဗာလော-ဝိနည်း
 သိက္ခာပုဒ်၌ မကျွမ်းကျင်သည်၊ ပေ၊ အနုပဒါနော-အာပတ် အပိုင်းအခြား
 မရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ဧကော- သည်၊ အနုနုလောမိကေဟိ - ရဟန်းတို့အား
 မလျော်ကုန်သော၊ ဂိဟိသံသဂ္ဂေဟိ - လူတို့နှင့် ရောနှောခြင်းတို့ဖြင့်၊
 ဂိဟိသံသဋ္ဌော-လူတို့နှင့် ရောနှောသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိဟရတိ-၏။]

၃၃၆။ ဩသာရဏာတိ-ကာ။ ပဝေသနာ-သွင်းခြင်းတို့သည်၊ (“ဣမာ
 ဓမ္မ-ဤ နှစ်ပါးတို့တည်း” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်)၊ [“ဩ-အတွင်းသို့+သာရဏာ-
 ရောက်စေခြင်း” ဟူသည် အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့် “သွင်းခြင်းပင်” တည်း၊ ထို့ကြောင့်
 “ပဝေသနာ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွ ဖွင့်သည်၊] တတ္ထ-ထိုဩသာရဏာဟူသောပါဠိ၌၊

တဉ္စ၊ ပေ၊ သုနိဿယရိတော။ ။ တန္တိ ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မံ-သာရတ္ထ၊ ဒသာတိ
 ဗာလောတိအာဒိနာ နိဒ္ဒိဋ္ဌပုဂ္ဂလော၊ အပ္ပတ္တောတိ သမ္ပန္နော၊ တတ္ထ ကာရဏမာဟ
 “ယသ္မာ” တိအာဒိ၊ တတ္ထ အာဝေဏိကေန လက္ခဏေနာတိ ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မံသ
 နိမိတ္တဘာဝေန ပါဠိယံ ဝုတ္တတ္တာ အသာဓာရဏဘူတေန ကုလဒုသကဘာဝေန-
 [သံဃာဒိသေသံ တေရသမသိက္ခာပုဒ်၌လာသော ကုသဒုသန အမှုသည် ပဗ္ဗာဇနိယကံ
 နှင့်သာ သက်ဆိုင်သော သီးခြားလက္ခဏာတည်း၊] ယဒိ ဟေသ တံ ကမ္မံ အပ္ပတ္တော၊
 ကထံ ပန သုနိဿယရိတောတိ အာဟ “ယသ္မာ၊ ပေ၊ သုနိဿယရိတော” တိ-
 ဝိမတိ။

တည သံဃော ဩသာရေတိတိ-ကား၊ (တံ-ထို ပဏ္ဍုက်ကို၊ “ထေယျ သံဝါသက စသူကို”) ဥပသမ္ပဒကမ္မဝဿေန - ဥပသမ္ပဒကံ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝေသေတိ - သွင်းအံ့၊ ဒေါသာရိတောတိ - ကား၊ ဒုဩသာရိတော-မကောင်းသဖြင့် သွင်းအပ်ပြီ၊ သဟဿက္ခတ္တံ-အကြိမ်ပေါင်း တစ်ထောင်၊ ဥပသမ္ပဒဒိတော - မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေအပ်သည်၊ (သမာနော)ပိ-သော်လည်း၊ အနုပသမ္ပန္နော-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ၊ [“ဒုဩသာရိတ” ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပြသည်၊ “မကောင်းသဖြင့်သွင်းအပ်” ဟူသည် “ရဟန်းမဖြစ်” ဟူလို] အာစရိယုပဇ္ဈာယာ စ-ကမ္မဝါစာဆရာ၊ ဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်လည်း၊ သာတိသာရာ-လွန်၍ဖြစ်သော အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ [“သာတိသာရာ” ပုဒ်ကို မဟာဓန္ဒက၊ န သမ္မာဝတ္တနာဒိကထာ၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ] တထာ-တူ၊ သေသော-အာစရိယုပဇ္ဈာယမှ ကြွင်းသော၊ ကာရကသံဃော-သည်၊ (သာတိသာရာ ဟောတိ)၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော ရဟန်းသည်၊ အာပတ္တိတော-မှ၊ န မုစ္စတိ-မလွတ်၊ ဣတိ-လျှင်၊ ဧကာဒသ-တစ်ကျိပ်တစ်ယောက်ကုန်သော၊ ဣမေ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလာ-ဤ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဒေါသာရိတာ-မကောင်းသဖြင့် သွင်းအပ်ကုန်ပြီ၊ ပန-ကား၊ ဟတ္ထိန္ဒာဒယော-အစရှိကုန်သော၊ ဒုတ္တိံသ-သုံးကျိပ်နှစ်ယောက် သော၊ (ပုဂ္ဂလာ)၊ သုဩသာရိတာ-ကောင်းစွာ သွင်းအပ်ကုန်ပြီ၊ ဥပသမ္ပဒဒိတာ-ကုန်သည်၊ (သမာနာ)၊ ဥပသမ္ပန္နော-ကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ [“သုဩသာရိတာ” ကို သရုပ်ဖော်သည်၊] တေ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော အပြစ် ကိုမျှ၊ ဝတ္တံ-ငှာ၊ န လဗ္ဘာ-မရအပ်ကုန်၊ ပန-ထိုသို့ပင် သုဩသာရိတ ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ စ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ကာရက သံဃော စ-သည်လည်းကောင်း၊ သာတိသာရာ (ဟောန္တိ)၊ ကောစိ-တစ်စုံ တစ်ယောက်သော ရဟန်းသည်၊ အာပတ္တိတော န မုစ္စတိ။

၃၉၇။ ဣဓ ပေါ၊ ဒဗ္ဗမ္မာတိအာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ အဘူတဝတ္ထု ဝဿေန-ထင်ရှား မရှိသော ဝတ္ထု၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အဓမ္မကမ္မံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဘူတဝတ္ထုဝဿေန-ထင်ရှား ရှိသော ဝတ္ထု၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဓမ္မကမ္မဉ္စ-ကိုလည်း ကောင်း၊ ဒသေတုံ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထို ဣဓ ပန အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ပဋိနိသန္ဓိတာတိ - ကား၊ ပဋိနိသန္ဓိတဗ္ဗာ - စွန့်ထိုက်သော၊

တဉ္စ သံဃော နိဿာရေတီတိ-ကား၊ သံဃော-သည်၊ တဇ္ဇနိယကမ္မာဒိ
 ဝသေန-တဇ္ဇနိယကံ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သစေ နိဿာရေတီ-
 အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ သော-ထို ရဟန်းကို၊ (သုနိဿာရိတော၌ စပ်)၊ ယသ္မာ-
 ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထို တဇ္ဇနိယ စသော ကံအရာ၌၊ (အနညာတာ၌ စပ်)၊
 တိဏ္ဍံ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ ဂိဟိသံသဂ္ဂေဟိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဧကေကေနပိ-
 တစ်ပါး တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော၊ အင်္ဂေန-အင်္ဂါကြောင့်၊ နိဿာရဏာ-နှင့်ထုတ်
 ခြင်းကို၊ အနညာတော-ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သုနိဿာရိတော-ကောင်းစွာ
 နှင်ထုတ်အပ်ပြီ၊ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ တိဏ္ဍံ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏(အပေါ်၌)၊
 အာကင်္ခမာနော-သော်၊ သံဃော-သည်၊ တဇ္ဇနိယကမ္မံ၊ ကရေယျ-ပြုနိုင်၏၊
 ဧကော-တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်၊ ဘဏ္ဍနကာရကော-မိမိတို့ အသင်းအပင်း၌
 တိုင်ပင်ခြင်းကို ပြုတတ်သည်၊ ပေ၊ သံဃေ-၌၊ အဓိကရဏကာရကော-
 အဓိကရဏ်ကို ပြုတတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဧကော-သည်၊ ဗာလော-ဝိနည်း
 သိက္ခာပုဒ်၌ မကျွမ်းကျင်သည်၊ ပေ၊ အနပဒါနော-အာပတ် အပိုင်းအခြား
 မရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ဧကော- သည်၊ အနနုလောမိကေဟိ - ရဟန်းတို့အား
 မလျော်ကုန်သော၊ ဂိဟိသံသဂ္ဂေဟိ - လူတို့နှင့် ရောနှောခြင်းတို့ဖြင့်၊
 ဂိဟိသံသဋ္ဌော-လူတို့နှင့် ရောနှောသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိဟရတိ-၏။]

၃၉၆။ ဩသာရဏာတိ-ကား၊ ပဝေသနာ-သွင်းခြင်းတို့သည်၊ (“ဣမာ
 ဗြဟ္မ-ဤ နှစ်ပါးတို့တည်း” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်)၊ [“ဩ-အတွင်းသို့+သာရဏာ-
 ရောက်စေခြင်း” ဟူသည် အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့် “သွင်းခြင်းပင်” တည်း၊ ထို့ကြောင့်
 “ပဝေသနာ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွ ဖွင့်သည်၊] တတ္ထ-ထိုဩသာရဏာဟူသောပါဠိ၌၊

တဉ္စ၊ ပေ၊ သုနိဿာရိတော။ ။ တန္တိ ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မံ-သာရဏ၊ ဧသာတိ
 ဗာလောတိအာဒိနာ နိဒ္ဒိဋ္ဌပုဂ္ဂလော၊ အပ္ပတ္တောတိ သမ္ပန္နော၊ တတ္ထ ကာရဏမာဟ
 “ယသ္မာ” တိအာဒိ၊ တတ္ထ အာဝေဏိကေန လက္ခဏေနာတိ ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မံသ
 နိမိတ္တဘာဝေန ပါဠိယံ ဝုတ္တတ္တာ အသာဓာရဏဘူတေန ကုလဒုသကဘာဝေန-
 [သံဃာဒိသေသံ တေရသမသိက္ခာပုဒ်၌လာသော ကုသုဒ္ဓသန အမှုသည် ပဗ္ဗာဇနိယကံ
 နှင့်သာ သက်ဆိုင်သော သီးခြားလက္ခဏာတည်း၊] ယဒိ ဟေသ တံ ကမ္မံ အပ္ပတ္တော၊
 ကထံ ပန သုနိဿာရိတောတိ အာဟ “ယသ္မာ၊ ပေ၊ သုနိဿာရိတော” တိ-
 ဝိမတိ။

တညေ သံဃော သြသာရေတိတိ-ကား၊ (တံ-ထို ပဏ္ဍိတ်ကို၊ “ထေယျ သံဝါသက စသုကို”) ဥပသမ္ပဒကမ္မဝသေန - ဥပသမ္ပဒကံ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝေသေတိ - သွင်းအံ့၊ ဒေါသာရိတာတိ - ကား၊ ဒုဩသာရိတာ-မကောင်းသဖြင့် သွင်းအပ်ပြီ၊ သဟဿက္ခတ္တု-အကြိမ်ပေါင်း တစ်ထောင်၊ ဥပသမ္ပဒိတာ - မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေအပ်သည်၊ (သမာနော)ပိ-သော်လည်း၊ အနုပသမ္ပန္နော-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ၊ [“ဒုဩသာရိတ” ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပြသည်၊ “မကောင်းသဖြင့်သွင်းအပ်” ဟူသည်၊ “ရဟန်းမဖြစ်” ဟူလို၊] အာစရိယုပဇ္ဈာယာ စ-ကမ္မဝါစာဆရာ၊ ဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်လည်း၊ သာတိသာရာ-လွန်၍ဖြစ်သော အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ [“သာတိသာရာ” ပုဒ်ကို မဟာဓန္ဒက၊ န သမ္မာဝတ္တနာဒိကထာ၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ၊] တထာ-တူ၊ သေသော-အာစရိယုပဇ္ဈာယမှ ကြွင်းသော၊ ကာရကသံဃော-သည်၊ (သာတိသာရာ ဟောတိ)၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော ရဟန်းသည်၊ အာပတ္တိတာ-မှ၊ န မုစ္စတိ-မလွတ်၊ ဣတိ-လျှင်၊ ဧကာဒသ-တစ်ကျိပ်တစ်ယောက်ကုန်သော၊ ဣမေ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလာ-ဤ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဒေါသာရိတာ-မကောင်းသဖြင့် သွင်းအပ်ကုန်ပြီ၊ ပန-ကား၊ ဟတ္ထစ္ဆိန္ဒာဒယော-အစရှိကုန်သော၊ ဒွတ္တိံသ-သုံးကျိပ်နှစ်ယောက် သော၊ (ပုဂ္ဂလာ)၊ သုဩသာရိတာ-ကောင်းစွာ သွင်းအပ်ကုန်ပြီ၊ ဥပသမ္ပဒိတာ-ကုန်သည်၊ (သမာနာ)၊ ဥပသမ္ပန္နော-ကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ [“သုဩသာရိတာ” ကို သံရုပ်ဖော်သည်၊] တေ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော အပြစ် ကိုမျှ၊ ဝတ္တု-ငှာ၊ န လဗ္ဘာ-မရအပ်ကုန်၊ ပန-ထိုသို့ပင် သုဩသာရိတ ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ စ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ကာရက သံဃော စ-သည်လည်းကောင်း၊ သာတိသာရာ (ဟောန္တိ)၊ ကောစိ-တစ်စုံ တစ်ယောက်သော ရဟန်းသည်၊ အာပတ္တိတာ န မုစ္စတိ။

၃၉၇။ ဣဓ ဟေ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာတိအာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ အဘူတဝတ္ထု ဝသေန-ထင်ရှား မရှိသော ဝတ္ထု၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အဓမ္မကမ္မ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဘူတဝတ္ထုဝသေန-ထင်ရှား ရှိသော ဝတ္ထု၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဓမ္မကမ္မ-ကိုလည်း ကောင်း၊ ဒေသေတုံ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထို ဣဓ ပန အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ပဋိနိသမ္မိတာတိ - ကား၊ ပဋိနိသမ္မိတဗ္ဗာ - စွန့်ထိုက်သော၊

“ဒိဋ္ဌိ-အယုသည်”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) [တ ပစ္စည်း၏ ကမ္မတ္တကို ယူမည် စိုး၍ “ပဋိနိသန္ဓိတဗ္ဗာ”ဟု အရဟတ္တ ဖြစ်သော တဗ္ဗ ပစ္စည်းဖြင့် ဖွင့်သည်။ ဤနေရာ၌ တ ပစ္စည်းသည် “အရဟ-အနက်ဟော”ဟူလို။]

ဥပါလိပုစ္ဆာကထာ

၄၀၀။ ဥပါလိပညေသုပိ-ဥပါလိ၏ ပြဿနာတို့၌လည်း၊ ဝတ္ထုဝသေနေဝ-ဝတ္ထု၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်၊ ဓမ္မာဓမ္မကမ္မ-ဓမ္မကံ၊ အဓမ္မကံကို၊ (ဘဂဝတာ)၊ ဝိဘတ္တံ-ဝေဖန်တော်မူအပ်ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ဥပါလိ၏ ပြဿနာတို့၌၊ ဧကမူလကော စ-ဧကမူလကနည်းလည်းကောင်း၊ ဒွိမူလကော စ-လည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့၊) ဒွေ-ကုန်သော၊ နယာ-နည်းတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဧကမူလကော-သည်၊ ဥတ္တာနောယေဝ-သည်သာ၊ ဒွိမူလကော-၌၊ သတိဝိနယော-သတိဝိနည်းကို၊ အမူဠဝိနယေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဧကာ-တစ်မျိုးသော၊ ပုစ္ဆာ-ကို၊ ကတာယထာ-ပြုအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ အမူဠဝိနယာဒယောပိ-အမူဠဝိနည်း အစရှိသည်တို့ကိုလည်း၊ တဿ ပါပိယယသိကာဒိဟိ-အစရှိသည်တို့နှင့်၊ (သဒ္ဓိ၊ ဧကော-တစ်မျိုးစီ တစ်မျိုးစီကုန်သော၊ ပုစ္ဆာ-တို့ကို၊ ကတာ-ကုန်ပြီ၊) အဝသာနေ ပန-အဆုံး၌ကား၊ ဥပသမ္ပဒါရဟံ ဥပသမ္ပဒေတီတိ-ဟူသော၊ ဧကမေဝ-တစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပဒံ-ပုဒ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပရတော-၌၊ ဘိက္ခုနမ္မိ-တို့၏လည်း၊ (ဝါရေ-၌၊) သတိဝိနယံ-ကို၊ အာဒိ၊ ကတွာ-အစပြု၍၊ ဧကောနေ-တစ်ခု တစ်ခုသော ပုဒ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ သေသပဒါနိ-ကြွင်းသော ပုဒ်တို့ကို၊ ယောဇေတဗ္ဗာနိ-ယှဉ်စေထိုက်ကုန်၏၊ [“ဘိက္ခုနမ္မိ”၌ ပိ-ဖြင့် ဥပါလိပညာကို ပေါင်း၊ “ဥပါလိပညာ၌သာ ယှဉ်စေရသည် မဟုတ်သေး၊ ဘိက္ခုတို့၏ ဝါရ၌လည်း ယှဉ်စေရသည်” ဟူလို။]

ဒွိမူလကော။ ။ “ဒွိမူလက”ဟူရာ၌ အခြား နေရာဝယ် မူလပုဒ်က နှစ်ပုဒ်ရှိ၍ မူလီပုဒ်ကို တစ်မျိုးစီ လှည့်စေရရိုးတည်း၊ ဤနေရာ၌ကား ထိုကဲ့သို့ မဟုတ်၊ သတိဝိနယနှင့် အမူဠဝိနယတွဲကို အပြန်အလှန် ပုစ္ဆာပြုခြင်း စသည်ကို ဒွိမူလကဟု ဆိုထားသည်၊ ပါဠိတော်ကို ကြည့်ပါ။

တဇ္ဇနိယကမ္မကထာ

၄၀၇။ ဣဓ ပေ၊ ဘဏ္ဍနကာရကောတိအာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ (ဝုတ္တံ၌ စပ်)၊ အဓမ္မေန ဝဂ္ဂ-အဓမ္မေနဝဂ္ဂကံလည်းကောင်း၊ အဓမ္မေနသမဂ္ဂ-လည်းကောင်း၊ ဓမ္မပဋိရူပကေန ဝဂ္ဂ-လည်းကောင်း၊ ဓမ္မပဋိရူပကေန သမဂ္ဂ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမေသံ-ဤကံတို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ စက္က-စက်ကို၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့၍၊ တဇ္ဇနိယာဒိသု-တဇ္ဇနိယ အစရှိကုန်သော၊ သတ္တသု-ကုန်သော၊ ကမ္မေသု-တို့၌လည်းကောင်း၊ ပဋိပဿဒိသု စ-ကံ၏ ငြိမ်ကြောင်းကံတို့၌လည်းကောင်း၊ ဝိပတ္တိဒဿနတ္ထံ - ပျက်ပုံကို ပြခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ [အချို့ စာအုပ်များ၌ “ဓမ္မေနဝဂ္ဂ” ၏ နောက်ဝယ် “ဓမ္မေနသမဂ္ဂ” ဟု ရှိ၏၊ “ဝိပတ္တိဒဿနတ္ထံ” ဟု ဆိုသောကြောင့် ဝိဘတ္တိအရ၌ ထိုကံ မပါနိုင်ရကား မရှိသင့်၊ ပါဠိတော်၌လည်း ဤ နေရာဝယ် ထို“ဓမ္မေနသမဂ္ဂ” ကံ မပါ။]

တတ္ထ-ထို“ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ” အစရှိသောစကားရပ်၌၊ အနပဒါနောတိ-ကား၊ အပဒါနဝိရဟိတော-ပိုင်းခြားအပ်သော အပိုင်းအခြားမှ ကင်းသည်၊ (“ဟောတိ” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်)၊ ပရိစ္ဆေဒေါ-အပိုင်းအခြားကို၊ အပဒါနံ-န ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ - ၏၊ အာပတ္တိပရိစ္ဆေဒဝိရဟိတော-အာပတ်အပိုင်းအခြားမှ ကင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ အထွော၊ တတော-ထို “ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုဘဏ္ဍနကာရကော” အစရှိသော ပါဠိရပ်မှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ ပဋိကုဋ္ဌကတ ကမ္မဗ္ဗသောဒံ-တားလည်း တားမြစ်အပ်၊ ပြုလည်း ပြုအပ်သောကံ၏ အပြားကို၊ ဒဿေတုံ- ငှာ၊ သာယေဝ ပါဠိ- ထို “ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ” အစရှိသော ပါဠိတော်ကိုပင်၊ အကတံ ကမ္မန္တိအာဒိဟိ - အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့နှင့်၊

အနပဒါနော။ ။အပ ရှေးရှိသော ဒါ ဓာတ်သည် အဝဓဏ္ဍန (ပိုင်းဖြတ်ခြင်း) အနက်ကို ဟော၏၊ အပဒိယတေ-ပိုင်းဖြတ်အပ်၏၊ ဣတိ အပဒါနံ၊ နတ္ထိ+အပဒါနံ ယဿာတိ အနပဒါနော-ပိုင်းဖြတ်အပ်သော အာပတ် အပိုင်းအခြား မရှိသော ရဟန်း၊ အာပတ် အပိုင်းအခြား မရှိအောင် သင့်နေသော ရဟန်း-ဟူလို၊ [နတ္ထိ ဧတဿ အပဒါနံ (အဝဓဏ္ဍနံ) အာပတ္တိပရိယန္တောတိ အနပဒါနော-ဋီကာ၊ အပဒါနံ ကို အဝဓဏ္ဍနံ ဟု ဖွင့်၍ ထို အဝဓဏ္ဍနံကို “အာပတ္တိပရိယန္တော” ဟု ဖွင့်သည်။]

သံသန္တိတွာ- ရောနှော၍၊ (ဘဂဝတာ)၊ ဝုတ္တာ- ပြီ၊ တတ္ထ- ထို “အကတံ
 ကမ္မံ” အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ကိဉ္စိ- တစ်စုံ တစ်ခုသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊
 ပါဠိအနုသာရေန - ပါဠိတော်ကို အစဉ်လိုက်သဖြင့်၊ ဝိဒိတုံ - သိခြင်းငှာ၊
 န သက္ကာ-မတတ်ကောင်းသည်ကား၊ န-မဟုတ်၊ (သက္ကာ ဧဝ-သည်သာ၊)
 တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝဏ္ဏနံ-ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာကို၊ န ဝိတ္တာရယိမှာ-
 မချဲ့ကုန်တော့ပြီ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

စမွေယျက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

၁၀-ကောသမ္မကက္ခန္ဓကအဖွင့်

[ကောသမ္မိမြို့၌ ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၏ အပေါင်း။]

ကောသမ္မကဝိဝါဒကထာ

၄၅၁။ ကောသမ္မကက္ခန္ဓကေ-၌၊ တံ ဘိက္ခုံ၊ ဟေ၊ ဥက္ခိပိသုတိ ဧတ္ထ-
 ၌၊ အယံ-ကား၊ အနုပုဗ္ဗိကထာ-အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော စကားတည်း၊ [ပုဗ္ဗံ+
 အနုဂတာ အနုပုဗ္ဗိ၊ အနုပုဗ္ဗိ စ + သာ + ကထာ စာတိ အနုပုဗ္ဗိကထာ၊
 တစ်နည်း၊ သမာသံပြုလျှင် “အနုပုဗ္ဗိ+ကထာ” ဟု ဤကာရန္တအတိုင်းလည်း
 ရှိနိုင်၏။] ကိရ-တစ်ဆင့်စကား ကြားရသည်ကား၊ (တစ်နည်း) ကိရ-ချဲ့၊
 ဝိနယဓရော စ-ဝိနည်းကို ဆောင်သော ရဟန်းလည်းကောင်း၊ သုတ္တန္တိကော
 စ-သုတ္တန်ကို ဆောင်သော ရဟန်းလည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့) ဒွေ-ကုန်သော၊
 ဘိက္ခုံ-တို့သည်၊ ဧကသ္မိ-သော၊ အာဝါသေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ ဝသန္တိ-နေကြ
 ကုန်၏၊ တေသု-ထို နှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့တွင်၊ သုတ္တန္တိကော-သုတ္တန်ဆောင်
 ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုံ-သည်၊ ဧကဒိဝသံ-တစ်နေ့သ၌၊ ဝစ္စကုဋီ-သို့၊ ပဝိဇ္ဇော-
 ဝင်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာစမနဥဒကာဝသေသံ-သန့်သက်ရေ အကြွင်းကို၊
 ဘာဇနေ- ခွက်ထဲ၌၊ ဌပေတွာဝ- ချန်ထားခဲ့၍သာ၊ နိက္ခမိ- ထွက်ခဲ့ပြီ၊
 (သန့်သက်ရေ ကျန်နေရစ်မှန်းကို သိ၏၊ အာပတ်သင့်မှန်းကိုကား မသိ၊)
 ဝိနယဓရော-ဝိနည်းကို ဆောင်သော ရဟန်းသည်၊ ပစ္ဆာ-မှ၊ ပဝိဇ္ဇော-သည်၊
 (သမာနော)၊ တံ ဥဒကံ-ထို ကြွင်းကျန်သော ရေကို၊ ဒိသွာ-၍၊ နိက္ခမိတွာ-
 ထွက်ခဲ့၍၊ တံ ဘိက္ခုံ-ထိုသုတ္တန်ဆောင်သော ရဟန်းကို၊ ပုစ္ဆိ-မေးပြီ၊ (ကိ?)၊
 အာဝသော-အရှင်ဘုရား၊ တယာ-အရှင်ဘုရားသည်၊ ဣဒံ ဥဒကံ-ကို၊ ဌပိတံ-
 ချန်ထားအပ်ပါသလော၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိ)၊ အာဝသော-အရှင်ဘုရား၊ အာမ-
 မှန်ပါ၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ တံ-အရှင်ဘုရားသည်၊ ဧတ္ထ-ဤ ရေကြွင်းကို
 ချန်ထားရာ၌၊ အာပတ္တိဘာဝံ-အာပတ်၏ အဖြစ်ကို၊ န ဇာနာသိ ကိ-
 မသိပါသလော?၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိ)၊ အာမ-မှန်ပါ၊ န ဇာနာမိ-မသိပါ၊ ဣတိ-
 ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ အာဝသော၊ ဧတ္ထ-ဤ ရေကြွင်းကို ချန်ထားရာ၌ အာပတ္တိ-
 သည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်ပါ၏၊ ဣတိ- ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ (အာပတ္တိ- သည်)။

သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဒေသေဿာမိ-ဒေသနာပြောပါအံ၊ ဣတိ-
 ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ အာဂုသော၊ ပန-ထိုသို့ပင် အာပတ် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊
 တေ-၏၊ (အာပတ္တိ၌ စပ်) ဝါ-သည်၊ အသဒ္ဓိစ္စ-သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့်
 မစေ့ဆော်မှု၍၊ အသတိယာ-သတိကင်းသဖြင့်၊ သစေ ကတံ-အကယ်၍
 ပြုအပ်မိသည်ဖြစ်အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အာပတ္တိ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိပါ၊ ဣတိ-ဤသို့
 လျှောက်ပြီ၊ သော-ထို သုတ္တန်ဆောင် ရဟန်းသည်၊ တဿာ အာပတ္တိယာ-
 ၌၊ အနာပတ္တိဒိဋ္ဌိ-အနာပတ်ဟု အယူရှိပြန်သည်၊ အဟောသိ-ပြီ။

ဝိနယဓရောပိ-သည်လည်း၊ အတ္တနော-၏၊ နိဿိတကာနံ-မှီနေသော
 ရဟန်းတို့အား၊ အယံ သုတ္တန္တိကော-သည်၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇမာနောပိ-
 ရောက်ပါသော်လည်း၊ န ဇာနာတိ-အာပတ်မှန်းမသိ၊ ဣတိ-သို့၊ အာရောစေသိ-
 ပြောပြီ၊ တေ-ထို ဝိနည်းဆောင်ရဟန်း၏ တပည့်တို့သည်၊ တံဿ-ထို
 သုတ္တန်ဆောင် ရဟန်း၏၊ နိဿိတကေ-မှီနေသော ရဟန်းတို့ကို၊ ဒိသွာ-
 ၍၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့၏၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ အာပတ္တိ-သို့၊
 အာပဇ္ဇိတွာပိ-ရောက်ပြီး၍လည်း၊ အာပတ္တိဘာဝံ-ကို၊ န ဇာနာတိ၊ ဣတိ
 အာဟံသု-ကုန်ပြီ၊ တေ-ထို သုတ္တန်ဆောင် ရဟန်း၏ တပည့် တို့သည်၊
 ဂန္ဓာ- ၍ အတ္တနော- ၏၊ ဥပဇ္ဈာယဿ- အား၊ အာရောစေသု- ကုန်ပြီ။

ဒေသေဿာမိ။ ။ဝိနည်းမိုရ်၏ စကားအရ အာပတ်ဟု အယူရှိသောကြောင့်
 (ပြောဆို၍ လွယ်ကူသော၊ သိက္ခာကို လိုလားသူ ဖြစ်သည့်အတွက်) အာပတ်ဖြစ်လျှင်
 ကုစားပါမည်ဟု ပြောရာသည်၊ [သန့်သက်ရေကြွင်းကို ချန်ထားမှုအတွက် စူဠဝါ
 သေနာသနက္ခန္ဓက၌ “န အာစမနသရာဝေ ဥဒကံ သေသေတမ္ဘံ”ဟု ပညတ်တော်
 မူလိမ့်မည်။]

နတ္ထိ အာပတ္တိ။ ။ထိုအခါ ဝိနည်းမိုရ်က စဉ်းစားပြန်သည်မှာ လွန်ကျူးလိုသော
 စေတနာ မပါလျှင် ဤ ရေကြွင်းကို ချန်ထားရာ၌ အနာပတ်လည်း ဖြစ်နိုင်စရာ
 ရှိ၏၊ ဤသို့ စဉ်းစား၍ “အာပတ် မသင့်”ဟု ပြောပြန်သည်၊ အမှန်ကား အာပတ်
 သင့်သည်သာ၊ [ဝိနည်း ပညတ်တော်ကို မသိသော်လည်း ရေကြွင်း ချန်ထားမှုဟူသော
 အကြောင်းဝတ္ထုကို သိသောကြောင့် သစိတ္တကအာပတ် (ဝတ္ထုကို သိသော စိတ်နှင့်တကွ
 ဖြစ်သော အာပတ်)တည်း၊ သာ ပန အာပတ္တိ ဧဝါ တေနာဟ “သော တဿာ
 အာပတ္တိယာ (ထိုအာပတ် အစစ် ဖြစ်ရာ၌) အနာပတ္တိဒိဋ္ဌိ ဟောတိ”တိ-ဋီကာ။]

သော-ထို သုတ္တန်ဆောင် ရဟန်းသည်၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟ-ပြီ၊ (ကိ?)၊ အယံ
 ဝိနယဓရော-ဤ ဝိနည်းဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ အနာပတ္တိတိ-ဟူ၍၊
 ဝတ္တာ-ပြောပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ အာပတ္တိတိ-ဟူ၍၊ ဝဒတိ-ပြောပြန်၏၊ သော-
 ဤ ဝိနည်းဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မုသာဝါဒီ-မုသာ: ပြောလေ့ရှိသူတည်း၊ ဣတိ
 (အာဟ)၊ တေ-ထို သုတ္တန်ဆောင်ရဟန်း၏ တပည့်တို့သည်၊ ဂန္နာ-၍၊
 တုမှာကံ-တို့၏၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ မုသာဝါဒီ-တည်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊
 အညမည်-အချင်းချင်း၊ ကလဟံ-ခိုက်ရန်ကို၊ ဝမယိသု-တိုးပွားစေကြကုန်ပြီ၊
 တတော-ထိုမှနောက်၌၊ ဝိနယဓရော-သည်၊ ဩကာသံ-အခွင့်ကို၊ လဘိတ္တာ-
 ၍၊ တဿ-ထို သုတ္တန်ဆောင်ရဟန်း၏ (အပေါ်၌)၊ အာပတ္တိယာ-ကို၊
 အဒဿနေ-မရှုခြင်းကြောင့်၊ ဥက္ကေပနိယကမ္မံ-ကို၊ အကာသိ-ပြီ၊ တေန-
 ကြောင့်၊ တံ ဘိက္ခုံ၊ ပေ၊ ဥက္ခိပိသုတိ-ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ။

၄၅၃။ ဘိန္နော ဘိက္ခုသံဃော, ဘိန္နော ဘိက္ခုသံဃောတိ, ဧတ္ထ-၌
 (သံဃော-သည်)၊ န တာဝ ဘိန္နော-ကွဲပြီကား မဟုတ်သေး၊ အပိ စ-
 ထိုသို့ပင် ကွဲပြီးမဟုတ်သေးပါသော်လည်း၊ ဒေဝေ-မိုးသည်၊ ဝုဋ္ဌေ-ရွာပြီးလတ်
 သော်၊ ဣဒါနိ သဿ နိပ္ပန္နိ-ဟူ၍၊ (ယခုအခါ ကောက်စပါး ပြီးစီးပြီဟူ၍)၊
 ဝုစ္စတိ ယထာ-ဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ (ကသွာ-ကြောင့်၊ ဣဒါနိ သဿ နိပ္ပန္နိ-
 ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-နည်း?)၊ ဟိ (ယသွာ)-ကြောင့်၊ အဝဿံ-မချွတ်ဧကန်၊ တံ-
 ထို ကောက်စပါးသည်၊ နိပ္ပန္နိဿတိ-ပြီးစီးလတ္တံ့၊ (တသွာ ဣဒါနိ သဿ
 နိပ္ပန္နိ ဝုစ္စတိ-၏)၊ ဝေမေဝ-သာလျှင်၊ ဣမိနာ ကာရဏေန-ဤ အကြောင်း
 ကြောင့်၊ အာယတိ-နောင်အခါ၌၊ အဝဿံ၊ ဘိန္နိဿတိ-ကွဲလတ္တံ့၊ သော
 စ-ထို သံဃာသည်လည်း၊ [သော စာတိ သံဃော၊-ယောဇနာ၊] ကလဟ
 ဝဿေန-ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းကြောင့်၊ (ဘိန္နိဿတိ)၊ သံဃဘောဒဝဿေန-
 သံဃာကွဲပြားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (သံဃဘောဒကကံ၏ ကွဲခြင်းမျိုးဖြင့်)၊ န
 (ဘိန္နိဿတိ)-ကွဲလတ္တံ့၊ မဟုတ်၊ တသွာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ မချွတ်ဧကန်၊
 အမှန် ကွဲလတ္တံ့၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ ဘိန္နောတိ-ကွဲပြီဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

ဘိန္နော။ ။ဤ၌ တ ပစ္စည်းကား ကွဲပြီး အတိတ်မဟုတ်ပါဘဲလျက် မချွတ်
 ဧကန် အမှန် ကွဲလတ္တံ့ဖြစ်သော အဝဿံဘာဝိအနက်၌ အတိတ်ကဲ့သို့ တင်စား၍

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ဘိန္ဒေဝ ဘိက္ခုသံဃောဟူသော ပါဠိ၌၊ သမ္ဘမအတ္ထဝသေန-
အလျင်အမြန်ဖြစ်သော အနက်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အာမေဋိတံ-အာမေဋိတံကို၊
ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

၄၅၄။ တေမတ္ထံ လေ၊ ပက္ကမိတိ-ကာ၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧဝံ-သို့၊ (“မာ
ခေါ တုမေ” အစရှိသော စကားကို) ဘာသိတွာ-မိန့်တော်မူပြီး၍၊ ပက္ကမိ-
ဖဲကြွတော်မူသနည်း?၊ ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဥက္ခေပကေ ဝါ-
နှင့်ထုတ်တတ်သော ရဟန်းတို့ကိုမူလည်း၊ တုမေဟိ-တို့သည်၊ အကာရဏေ-
အကြောင်းမဟုတ်ဘဲ၊ (မမှန်သော အကြောင်းကြောင့်) သော ဘိက္ခု-ကို၊
ဥက္ခိတ္တာ-နှင့်ထုတ်အပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒေယျ-အကယ်၍ မိန့်တော်
မူအံ့၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တကေ ဝါ-ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တကရဟန်းတို့ကိုမူလည်း၊ တုမေ-
တို့သည်၊ အာပတ္တိံ-သို့၊ အာပန္နာ-ရောက်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ၊ (သစေ) ဝဒေယျ-
အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဧတေသံ-ဤ ဥက္ခေပကရဟန်းတို့၏၊ ဝါ-
ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တကရဟန်းတို့၏၊ ပက္ခော-အသင်းအပင်းတည်း၊ (ဘက်သား
တည်း)၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဧတေသံ-တို့၏၊ ပက္ခော-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-
ပြောပြီး၍၊ အာယာတံ-ရန်ညှိုးကို၊ ဗန္ဓေယျု-ဖွဲ့ကုန်ရာ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊
တန္တိမေဝ-ပါဠိတော်အစဉ်ကိုသာ၊ ဌပေတွာ-ထားတော်မူပြီး၍၊ တေမတ္ထံ-
ဤ အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို၊ (ပါဠိတော်၌လာသော အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို)၊
ဘာသိတွာ-၍၊ အာသနာ-မှ၊ ဥဋ္ဌာယ-၍၊ ပက္ကမိ-မူပြီ။

ဆိုထားအပ်သော တ ပစ္စည်းတည်း၊ [န တာဝ ဘိန္ဒေဝတိ ဣမိနာ ဘိန္ဒေဝတိ ဧတ္ထ
တပစ္စယဿ အဝသံဘာဝိယတ္ထေ အနာဂတကာလိကတံ ဒဿေတိ၊ တမေဝတ္ထံ
သဟ ဥပမာယ ဒဿေန္တော အာဟ အပိစာတိအာဒိ-ယောနော။]

သမ္ဘမအတ္ထဝသေန။ ။သံပုဗ္ဗ+ဩမ (ဘမ)ဓာတ်သည် ဘယာဒိဇနိတဝေဂ
အနက်နှင့်တကွ အခြားအနက်များကို ဟော၏ဟု ထောမနိမိ ဆို၏၊ ထို့ကြောင့်
ဋီကာတို့၌ “တုရိတတ္ထဝသေန”ဟု ဖွင့်ကြ၏၊ “တုရိတ”နှင့် “ဝေဂ”သည်
လျင်မြန်ခြင်း အနက်အားဖြင့် တူ၏၊ နှစ်ကြိမ်ဆိုခြင်းကို “အာမေဋိတံ”ဟု ခေါ်သည်၊
အာမေဋိတံ၏ အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို ဝေရဉ္စကဏ္ဍ အဆုံး အဘိက္ကန္တ အဖွင့်၌
ပြခဲ့ပြီ။

၄၅၅။ အတ္တနော ဝါ အတ္တာနန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ (ဥပ္ပာဒေတိ၌ စပ်)၊ သံဃေန-သည်၊ ဥက္ခေပနိယ ကမ္မကတာနံ-ပြုအပ်သော ဥက္ခေပနိယကံ ရှိကုန်သော၊ (ဥက္ခေပနိယကံ အပြုခံရကုန်သော)၊ အဓမ္မဝါဒီနံ-အဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ပက္ခေ-အဖို့၌၊ (ဘက်၌)၊ နိသိန္နော-ထိုင်နေသည်၊ (သမာနော-လျက်)၊ တုမေ-အရှင်ဘုရား တို့သည်၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ဘဏထ-ပြောကြပါကုန်သနည်း?၊ ဣတိ-ဤသို့ မေး၍၊ တေသဉ္စ- ထို ဥက္ခေပနိယကံ အပြုခံရသော အဓမ္မဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လည်းကောင်း၊ ဣတရေသဉ္စ-အခြားသော ဥက္ခေပကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်း ကောင်း၊ လဒ္ဓိ-အယူကို၊ သုတွာ-ကြားရ၍၊ ဣမေ-ဤ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ (ဥက္ခေပနိယကံ အပြုခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်)၊ အဓမ္မဝါဒီနော-အဓမ္မဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း၊ ဣတရေ-အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ (ဥက္ခေပကပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်)၊ ဓမ္မဝါဒီနော-တို့တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ စိတ္တံ-ကို၊ ဥပ္ပာဒေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ တေသံ-ထို ဥက္ခေပနိယကံ အပြုခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ မဇ္ဈေ-၌၊ နိသိန္နော-သည်၊ (သမာနော)ဝ-ဖြစ်လျက်ပင်၊ တေသံ- ထို ဥက္ခေပနိယကံ အပြုခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ နာနာသံဝါသကော-ကွဲပြား သော သံဝါသ ရှိသူသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကောပေတိ-ပျက်စေနိုင်၏။

အဓမ္မဝါဒီနံ ပက္ခေ နိသိန္နော။ ။ဤစကားသည် အဓမ္မဝါဒီပက္ခေကို မှတ်၍ပြ သော ဥပလက္ခဏနည်းမျှသာတည်း၊ ဓမ္မဝါဒီပက္ခေ၌ နေ၍ အဓမ္မဝါဒီတို့ကိုပင် ဓမ္မဝါဒီဟု အယူရှိပြန်လျှင်လည်း ဤနည်းအတိုင်း နာနာသံဝါသကဖြစ်၍ နှစ်ဖက်လုံး၏ ကံကို ပျက်စေနိုင်သည်သာ၊ [အဓမ္မဝါဒီနံ ပက္ခေ နိသိန္နောတိ ဣဒံ ဥပလက္ခဏမတ္ထံ၊ ဓမ္မဝါဒီနံ ပက္ခေ နိသိဒိတွာ အဓမ္မဝါဒီနံ လဒ္ဓိံ ဂဏုန္တောပိ ဓမ္မဝါဒီနံ နာနာသံဝါသကော ဟောတိ ဧဝါ-ဝိမတိ။]

ကမ္မံ ကောပေတိ။ ။“ကံကို ပျက်စေ၏”ဟူရာ၌ ထိုရဟန်း မပါလျှင် သံဃာ မပြည့်မှ “နာနာသံဝါသကစတုတ္ထော စေ ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ ကရေယျ၊ အကမ္မံ န စ ကရဏိယံ” စသည်ကို ဟောတော်မူသောကြောင့် ကံ အထမမြောက်ဘဲ ကံပျက်သည်ဟု ဆိုလိုသည်၊ အကယ်၍ နာနာသံဝါသကရဟန်းမှတစ်ပါး မိမိတို့ချည်း သံဃာ ပြည့်နေ လျှင်ကား ကံ မပျက်ပါ၊ [ကမ္မံ ကောပေတိတိ နာနာသံဝါသကစတုတ္ထော ပေ၊ န စ ကရဏိယန္တိအာဒိဝစနတော သစေ သံဃော တံ ဂဏပူရကံ ကတွာ ကမ္မံ ကရေယျ၊ အယံ တတ္ထ နိသိန္နောပိ ကမ္မံ ကောပေတိတိ အဓိပ္ပာယော၊-ဇီကာ။]

ဣတရေသမ္ဘိ-အခြားသော ဥက္ခေပကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်း၊ ဟတ္ထပါသံ-သို့၊ အနာဂတတ္တာ-ကြောင့်၊ (ကမ္မံ) ကောပေတိ၊ ဧဝံ-လျှင်၊ အတ္တနာ ဝါ-မိမိသည်မူလည်း၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ နာနာသံဝါသကံ-ကွဲပြားသော သံဝါသရှိသူကို၊ ကရောတိ။

သမာနသံဝါသကန္တိ ဧတ္ထာပိ-၌လည်း၊ ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ အဓမ္မဝါဒီနံ-တို့၏၊ ပက္ခေ-၌၊ နိသိန္ဒော-ထိုင်နေသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဣမေ-ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ (မိမိ ထိုင်နေရာ၌ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်)၊ အဓမ္မဝါဒီနော-တို့တည်း၊ ဣတရေ-အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ (အခြားနေရာ၌ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်)၊ ဓမ္မဝါဒီနော-တို့တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ သိ၍၊ တေသံ-ထိုဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ မဇ္ဈံ-အလယ်သို့၊ ပဝိသတိ-ဝင်သွား၏၊ ပန-သို့မဟုတ်၊ ယတ္ထ ဝါ တတ္ထ ဝါ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးလည်းဖြစ်သော၊ ပက္ခေ-၌၊ နိသိန္ဒော-သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဣမေ-ဤ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ (မိမိ ထိုင်နေရာ၌ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်)၊ ဓမ္မဝါဒီနော-တို့တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဂဏှာတိ-ယူ၏၊ အယံ-ဤရဟန်းကို၊ အတ္တနာ ဝါ၊ ပေ၊ ကရောတိတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

၄၅၆။ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ ကာယေန-ကိုယ်ဖြင့်၊ ပဟရန္တာ-ပုတ်ခတ်ကုန်လျက်၊ (ပုတ်ခတ်သော ရဟန်းတို့ကို)၊ ကာယကမ္မံ ဥပဒံသေန္တိတိ-ကာယကံကို ပြကြသော ရဟန်းတို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကာယကံကို ဖြစ်စေကြသော ရဟန်းတို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဖရသံ-ကြမ်းတမ်းသောစကားကို၊ ဝဒန္တာ-ပြောဆိုကုန်လျက်၊ (ပြောဆိုသောရဟန်းတို့ကို)၊ ဝစီကမ္မံ ဥပဒံသေန္တိတိ-ဝစီကံကို ပြကြသော ရဟန်းတို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဝစီကံကို ဖြစ်စေကြသော ရဟန်းတို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-ကုန်၏၊ [“ဒံသ” ဓာတ်သည်

ယတ္ထ ဝါ တတ္ထ ဝါ။ ။ဓမ္မဝါဒီပက္ခေ၌ နေ၍ဖြစ်စေ၊ အဓမ္မဝါဒီပက္ခေ၌ နေ၍ ဖြစ်စေ မိမိနေရာပက္ခေ၌ ပါဝင်သော ရဟန်းတို့ကို ဓမ္မဝါဒီဟု ယူအံ့၊ ထိုသို့ ယူခြင်းကလည်း မှန်သည်ဖြစ်စေ၊ မမှန်သည်ဖြစ်စေ ထို ပက္ခေတွင် ပါဝင်သော ရဟန်းများနှင့် မိမိမှာ သမာနသံဝါသက ဖြစ်တော့၏။ [ယတ္ထ ဝါ တတ္ထ ဝါတိ ဓမ္မဝါဒီနံ ပက္ခေ ဝါ အဓမ္မဝါဒီနံ ပက္ခေ ဝါတိ အတ္ထော၊ ဣမေ ဓမ္မဝါဒီနောတိ ဂဏှာတိတိ တံ တံ ပက္ခဂတော ဘိက္ခုယာထာဝတော ဝါ အယာထာဝတော ဝါ “ဣမေ ဓမ္မဝါဒီနော”တိ ဂဏှာတိ၊ အယံ တံ တံ ပက္ခဂတာနံ အတ္တာနံ သမာနသံဝါသကံ ကရောတိ-ဝိမတိ။]

ဒဿနအနက်ကို ဟောသော်လည်း ဥပ ရှေးရှိသောကြောင့် ပဝတ္တနအနက် ကိုလည်း ဟောနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “ဥပဒံသေန္တိတိ ပဝတ္တန္တိ” ဟု ဝိမတိ ဖွင့်သည်။] ဟတ္ထပရာမာသံ ကရောန္တိတိ-ကား၊ ကောဓဝသေန-ကောဓ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဟတ္ထေဟိ-လက်တို့ဖြင့်၊ အညမည်-ချင်း၊ ပရာမသနံ-သုံးသတ်ခြင်း ကို၊ ကရောန္တိ၊ အဓမ္မိယာယမာနေတိ-ကား၊ အဓမ္မိယာနိ-တရားနှင့် မလျော် ကုန်သော၊ ကိစ္စာနိ-တို့ကို၊ ကုရမာနေ-ပြုလတ်သော်၊ (နိသီဒိတဗ္ဗံ၌ စပ်)၊ [“အဓမ္မိယ” ဟူသော နာမ်ပုဒ်နောင် ကရဓာတ်၏ အနက်၌ အာယ ပစ္စည်း သက်သောကြောင့် “အဓမ္မိယာယမာနေ” ဟု ပါဠိတော်၌ ပါ၍ရှိပါစေ။]

အသမ္မောဒိကာ ဝတ္တမာနာယာတိ-ကား၊ အသမ္မောဒိကာယ-ဝမ်းမြောက် ခြင်းကို မဖြစ်စေတတ်သော စကားသည်၊ ဝတ္တမာနာယ-ဖြစ်လတ်သော်၊ (နိသီဒိတဗ္ဗံ၌ စပ်)၊ [ဤနည်းအလို “အသမ္မောဒိကာ” ၌ ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသ၊ တစ်နည်း-ယ ကျေနေသည်ဟု ကြံပါ။] ဝါ-တစ်နည်း၊ အယမေဝ-ဤ “အသမ္မောဒိကာယ” ဟူသော ပါဠိသည်ပင်၊ ပါဠော-ပါဠိတော်ပါဠိရင်းတည်း၊ သမ္မောဒနကထာယ-ဝမ်းမြောက်ကြောင်း စကားသည်၊ အဝတ္တမာနာယ-မဖြစ် လတ်သော်၊ (နိသီဒိတဗ္ဗံ၌စပ်)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [အချို့ စာအုပ်တို့၌ သမ္မောဒန ကထာယ နေရာဝယ် သမ္မောဒမာနာယဟု ရှိသည်ကား မကောင်း၊] ဣတ္ထာဝတာ န အညမညန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ ဒွေ-နှစ်ခုကုန်သော၊ ပန္တိယော-သံဃာ အစဉ်တို့ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဥပစာရံ-ဥပစာကို၊ မုဉ္ဇိတွာ-လွတ်၍၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ-ထိုင်နေရာ၏။

ဣတ္ထာဝတာ။ ။ “ဣတ္ထာဝတာ” သဒ္ဒါသည် ရှေ့ကို ညွှန်ပြသောသဒ္ဒါ မဟုတ်၊ တစ်ဖက်နှင့် တစ်ဖက် ခိုက်ရန်ဖြစ်လျှင် ရုတ်တရက်အားဖြင့် ကိုယ်မှု နှုတ်မှု မလွန်ကျူး နိုင်လောက်အောင် ဝေးသောအရပ်၌ နေခြင်းကို ညွှန်ပြသောသဒ္ဒါ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဗွေ ပန္တိယော၊ ဝေ၊ မုဉ္ဇိတွာ” ဟု ဖွင့်သည်။ “ဣတ္ထာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဥပစာကို လွတ်၍ နေခြင်းဖြင့်” ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး၊ [ဣတ္ထာဝတာတိ ဧတ္ထကပဒေသံ မုဉ္ဇိတွာ နိသိန္ဒာ မယံ ကောဓစိတ္တေ ဥပ္ပန္နေပိ အညမညံ အနနုလောမိကံ ကာယကမ္မာဒိ ပဝတ္တေတုံ န သက္ခိဿာမာတိ သလ္လက္ခေတွာ ဒူရေ နိသီဒိတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပာယော-ဝိမတိ။]

ဗွေ ပန္တိယော၊ ဝေ၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ ။ “ဗွေ ပန္တိ” အရ တစ်ဖက်သော သံဃာ အစဉ်နှင့် အခြား တစ်ဖက်သော သံဃာ အစဉ်ကို ယူပါ။ ထို သံဃာအစဉ် နှစ်စဉ်

ပန-အနွယ၊ ဓမ္မိယာယမာနေ-တရားနှင့်လျော်သော ကိစ္စကို ပြုလတ်သော်၊ သမ္မောဒိကာယ-လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော စကားသည်၊ ဝတ္တမာနာယ-သော်၊ အာသနန္တရိကာယ-နေရာနှစ်ခုတို့၏ အကြားဖြစ်သော နေရာတစ်ခုရှိသော ထိုင်ခြင်းဖြင့်၊ နိသီဒိတဗွံ-၏၊ ဧကေကံ-တစ်ခု တစ်ခုသော၊ အာသနံ-နေရာကို၊ အန္တရံ-အကြားကို၊ ကတွာ-၍၊ နိသီဒိတဗွံ။

၄၅၇-၄၅၈။ မာ ဘဏ္ဍနန္တိ အာဒိသု - အစရှိသော ပါဠိရပ်တို၌၊ အကတ္တာတိ-ဟူသော၊ ပါဌသေသံ-ပါဌအကြွင်းကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ (တုမေ)၊ ဘဏ္ဍနံ-ရှေးအဖို့၌ တိုင်ပင်ခြင်းကို၊ မာ အကတ္တ-မပြုကြကုန်လင့်၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အတ္ထော-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏၊ အဓမ္မဝါဒီတိ-ကား၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တကေသု- ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တကရဟန်းတို့တွင်၊ အညတရော-တစ်ပါးအပါအဝင် ဖြစ်သော၊ (ဘိက္ခု၌ စပ်)၊ ပန-ဆက်၊ အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ ဘဂဝတော-၏၊ အတ္တ ကာမော-စီးပွားကို လိုလားသူတည်း၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အသမ-ထို ရဟန်း၏၊ အဓိပ္ပာယော-အလိုသည်၊ (ဟောတိ) ကိရ-သတတ်၊ (ကိ?)၊ ဣမေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ကောဓာဘိဘူတာ-ကောဓသည် လွမ်းမိုးအပ်ကုန် သည်၊ (ဟုတွာ) သတ္ထု-၏၊ ဝစနံ-စကားတော်ကို၊ န ဂဏန္တိ-မနာယူကြကုန်၊

(အစု နှစ်စု)လည်း ရတ်တရက် ဒေါသဖြစ်လျှင် ကိုယ်နှုတ် လွန်ကျူးမှုကို မပြုနိုင် လောက်အောင် ဥပစာကို လွတ်၍ အတော်ဝေးဝေး နေထိုင်ရမည်၊ [ဥပစာရ မုဗ္ဗိတ္တိတ္တာတိ ဧတ္ထ ဥပစာရော နာမ အညမညံ ဟတ္ထေန ပါပဏနဋ္ဌာနံ-လက်ဖြင့် ပုတ်ခတ်လျှင် မိလောက်သော အရပ်ကို “ဥပစာ”ဟု ဆိုသည်၊-သာရတ္ထ၊] သို့သော် နှုတ်ဖြင့်ပြောလျှင် မကြားအောင်ကား သာ၍ ဥပစာဝေးရဦးမည် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဝိမတိ၌ “ဒုရေ နိသီဒိတဗွံ”ဟု ဖွင့်သည်။

အာသနန္တရိကာယ။ ။အနန္တရသဒ္ဓါသည် အလယ် အကြားဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ “အစဉ်အတန်း နှစ်တန်းတို့၏ အလယ်အကြား”ဟုလို၊ အာသနာနံ- အရှေ့ဘက်၊ အနောက်ဘက် နေရာ နှစ်တန်းတို့၏၊ (တောင်ဘက်၊ မြောက်ဘက် နေရာနှစ်တန်းတို့၏) အန္တရံ-အကြားတည်း၊ အာသနန္တရံ၊ အာသနန္တရံ+ယသာတိ အာသနန္တရိကာ-နေရာ နှစ်ခုတို့၏ အကြားဖြစ်သော နေရာတစ်ခုရှိသော ထိုင်နေခြင်း၊ [အာသနန္တရိကာ၌ ယ အကွေရာကား ကြိယာဝိသေသန အနက်ဟော နာဝိဘတ်၏ ကာရိယတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဧကေကံ ဝေ၊ ကတွာ”ဟု ဖွင့်သည်။]

(မလိုက်နာကြကုန်) ဘဂဝါ-သည်၊ ဧတေ-ဤ ရဟန်းတို့ကို၊ ဩဒန္တော- ဆုံးမတော်မူရသည်၊ (ဟုတွာ)၊ မာ ကိလမိတ္ထ-ပင်ပန်းတော်မမူပါစေလင့်၊ ဣတိ (အယ်)-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ (အဿ-၏၊ အဓိပ္ပာယော ကိရ-သတတ်)၊ တသ္မာ-ထိုသို့ အလိုဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧဝံ-သို့၊ (“အာဂမေတု ဘန္ဓေ” အစရှိသော စကားကို၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပစ္ဆာပိ- နောက်၌လည်း၊ သည်-သညာကို၊ လဘိတွာ-၍၊ ဩရမိဿန္တိ-ရှောင်ကြဉ် ကြကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံတော်မူ၍၊ တေသံ-ထို ရဟန်းတို့၏(အပေါ်၌)၊ အနုကမ္မာယ-လျော်စွာ တုန်လှုပ်တတ်သော ကရုဏာတော်ကြောင့်၊ (သနား စောင့်ရှောက်တော်မူလိုသောကြောင့်)၊ အတိတဝတ္ထံ-အတိတ်ဝတ္ထုကို၊ (လွန်လေ ပြီးသော အကြောင်းအရာကို)၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်တော်မူ၍၊ ကထေသိ- ဟောတော်မူပြီ၊ တတ္ထ-ထို အတိတ်ဝတ္ထု၌၊ အနတ္တတောတိ-ကား၊ အတော- ဤ ယောက်ျားမှ၊ အနတ္ထော-စီးပွားမဲ့သည်၊ (အဟော-ဪ...ဖြစ်တော့မှာပါ တကား၊ ဤသို့ ပါဠိတော်မှ “အဟော”ကို ယူ၍ အနက်ပေး၊) ဧတသ္မာ ပုရိသာ-မှ၊ မေ-၏၊ အနတ္ထော-သည်၊ (အဟော-ဪ...ဖြစ်တော့မှာပါ တကား၊)၊ ဣတိ ပုတ္တံ-ဟောတိ၊ အထ ဝါ-ကား၊ အနတ္တတောတိ-ကား၊ အနတ္တဒေါ-စီးပွားမဲ့ကို ပေးမည်သူသည်၊ (အဟော-ဪ...ဖြစ်တော့မှာပါ တကား၊)၊ [အနတ္တဒေါတိ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဒကာရဿ တကာရံ ကတွာ အနတ္တတောတိ ပုတ္တန္တိ အာဟ အထ ဝါတိအာဒိ-ဋီကာ၊ သုဂဒေါမှ သုဂတော ဖြစ်သကဲ့သို့ တည်း၊] သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ပါကဋမေဝ-ထင်ရှားသည်သာ။

၄၆၄။ ပန-ဆက်၊ ပုထုသဒ္ဓေါတိအာဒိဂါတာသု-အစရှိသော ဂါတာတို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အဿ-ထို ရဟန်းအပေါင်း၏၊ ပုထု မဟာ- ကျယ်စွာသော၊ သဒ္ဓေါ - အသံသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ - ကြောင့်၊ (သော- ထို ရဟန်းအပေါင်းသည်)၊ ပုထုသဒ္ဓေါ - မည်၏၊ သမဇနောတိ - ကား၊

ပုထုသဒ္ဓေါ။ ။မဟာသည် ပုထု၏ အဖွင့်တည်း၊ “များသော အသံရှိသော ရဟန်းအပေါင်း”ဟု ပေး၊ ဋီကာ၌ကား “ဝဂ္ဂဘာဝေန ဝါ ပုထု နာနာ သဒ္ဓေါ အသာတိ ပုထုသဒ္ဓေါ”ဟု အဋ္ဌကထာမှ တစ်နည်းဖွင့်သေး၏၊ ဤ အလို ပုထုသဒ္ဓါ နာနာအနက်ဟောတည်း၊ နှစ်စု ကွဲသဖြင့် အသီးအသီးသော အသံရှိသော ရဟန်း အပေါင်း-ဟုလို။

သမာနော-ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း၌ အဇ္ဈာသယအားဖြင့် အချင်းအချင်းတူသော၊
 ဧကသဒိသော-တစ်ထပ်တည်း တူမျှသော၊ ဇနော-ရဟန်းအပေါင်းတည်း၊
 [သမကို “သမာနော” ဟု ဖွင့်၏၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း၌ အဇ္ဈာသယအားဖြင့်
 တူသည်ကို “သမ” ဟု ဆိုသည်၊ မြန်မာ၌ “အတူတူနှင့် အနုနု” ဟု ပြောကြသော
 စကားအသုံးအနှုန်းမျိုးတည်း၊] စ-ဆက်၊ သဗ္ဗော-သော၊ ဘဏ္ဍနကာရကော-
 ခိုက်ရန်ကို ပြုတတ်သော၊ အယံ ဇနော-ဤ ရဟန်းအပေါင်းသည်၊ [ဤကား
 အပိုထည့်အပ်သော ပုဒ်တည်း၊] သမန္တတော-ပတ်ဝန်းကျင်မှာ သဒ္ဒန်ဗ္ဗာရဏေန-
 အသံကို မြွက်ဆိုခြင်းအားဖြင့်၊ ပုထုသဒ္ဒေါ စေဝ-ကျယ်သော အသံရှိသည်
 လည်းကောင်း၊ သဒိသော စ-ခိုက်ရန်ဖြစ်ဖို့ရန် အဇ္ဈာသယအားဖြင့် တူသည်
 လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ န ဗာလော ကောစိ
 မညထာတိ-ကား၊ တတ္ထ-ထို ရဟန်းအပေါင်းတွင်၊ ကောစိ ဧကောပိ-
 တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်းသည်လည်း၊ အဟံ-ငါသည်၊ ဗာလော-မိုက်၏၊
 ဣတိ-သို့၊ န မညိတ္ထ-မမှတ်ထင်ချေ၊ [ကောစိကို “ဧကောပိ” ဟု ဖွင့်သည်၊]
 သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ပဏ္ဍိတမာနိနောယေဝ-
 မိမိကိုယ်ကို ပညာရှိဟုသာ မှတ်ထင်ကြကုန်၏။

နာညံ ဘိယျော အမညရန္တိ-ကား၊ ကောစိ ဧကောပိ-တစ်စုံတစ်ယောက်
 သည်လည်း၊ အဟံ-သည်၊ ဗာလော-မိုက်၏၊ ဣတိ စ-သို့လည်း၊ န မညိတ္ထ-မမှတ်
 ထင်၊ ဘိယျော စ-မိမိကိုယ်ကို ဗာလဟု မမှတ်ထင်ခြင်းထက် အလွန်လည်း၊

န ဗာလော ကောစိ မညထ။ ။မညထကို “မညိတ္ထ” ဟု ဖွင့်၏၊ “ကောစိ”
 ဟူသော ကတ္တာကို ထောက်၍ “တ ကို ချေထားသည်” ဟု မှတ်ပါ၊ မညိတ္ထ၌ကား
 အံ ကို ထွ ပြုထားသည်။

“ဒုစ္စိန္တိတဿ စိန္တာ စ၊ ဒုဗ္ဘာသိတဿ ဘာသနံ၊
 ဒုက္ကမ္မဿ ကတဓ္မေဝ၊ ဧတံ ဗာလဿ လက္ခဏံ” - အရ

ခိုက်ရန်ဖြစ်ဖို့ရန် ကြံစည်ခြင်းအားဖြင့် ဒုစ္စိန္တိတကို ကြံစည်ခြင်း၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်သော
 စကားကို ပြောဆိုခြင်းအားဖြင့် ဒုဗ္ဘာသိတကို ပြောဆိုခြင်း၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းကို
 ပြုခြင်းအားဖြင့် ဒုကမ္မကို ပြုခြင်း၊ ဤသို့လျှင် ဗာလလက္ခဏာသို့ အပြည့်အစုံ
 ရောက်နေပါလျက် တစ်ယောက်တလေကမျှ “ငါ ဗာလ” ဟု မမှတ်ထင်ကြချေ၊
 အားလုံးကပင် ပဏ္ဍိတမာနိ (ငါ ပညာရှိဟု မှတ်ထင်နေကြသည်)-ဟုလို။

နာညံ ဘိယျော အမညရုံ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ “ကောစိ ဧကောပိ အဟံ
 ဗာလောတိ စ န မညိတ္ထ” ဟု ရှေ့ဝါကျလာ စကားကို သမုစ္ဆေတဗ္ဗ အဖြစ်ဖြင့် ယူ၍

(န မညိတ္ထ၌ စပ်) သံဃသ္မိ-သည်၊ ဘိဇ္ဇမာနေ-ကွဲလတ်သော်၊ အညမ္ဘိ-
 အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ဧက-တစ်ခုသော၊ (ဣဒံ ကာရဏံ၌ စပ်) မယု
 ကာရဏာ-ငါ၏ အကြောင်းကြောင့်၊ (ငါ့ အတွက်ကြောင့်) သံဃော-
 သည်၊ ဘိဇ္ဇတိ-ကွဲရ၏၊ ဣတိ ဣဒံ ကာရဏံ-ဤ အကြောင်းကို၊ န
 မညိတ္ထ-မသိတတ်ချေ၊ ဣတိ အတ္ထော။

ပရိမုဋ္ဌာတိ-ကား၊ ပရိမုဋ္ဌဿတိနော-ထက်ဝန်းကျင် ပျောက်ကင်းသော
 သတိ ရှိကြကုန်၏။ **ဝါစာဂေါရောဘာဏီနောတိ** (ဧတ္ထ)-၌၊ ရာကာရဿ-

ထည့်ထား၏။ ထိုသို့ ထည့်ခြင်းကား **“ဘိဇ္ဈော”** ဟူသော အပါဒါနီ၏ အပါဒါနီ
 ထင်ရှားအောင် ထည့်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ **“ဘိဇ္ဈော ဇာတိ အတ္ထုနော
 ဗာလဘာဝဿ အဓာနနတော ဘိဇ္ဈော စ၊ ဘဏ္ဍနဿ ဥပရိမောရော ဝိယ သံဃ
 ဘောဒဿ အတ္ထုနော ကာရဏဘာဝဏ္ဍိ ဥပ္ပဗ္ဗမာနံ န မညိတ္ထ နာညာသိ”** ဟု ဖွင့်သည်။

ဆက်ဦးအံ- နှစ်ဖက် ငြင်းခန့်ခြင်းသည် အနာဖြစ်ခြင်းနှင့် တူ၏။ ငြင်းခန့်ရုံသာ
 မကဘဲ သံဃာ ကွဲပြားခြင်းကား အနာ၏ ဖောရောင်လာခြင်းနှင့် တူ၏။ ထိုသို့
 ဖောရောင်လာသကဲ့သို့ သံဃာ ကွဲပြားနေပါလျက် **“ငါ့ အတွက်ကြောင့် သံဃာ
 ကွဲရလေခြင်း”** ဟု တစ်ယောက်တလေကမျှ မယူဆ-ဟူလို၊ [အမညရုံ၌ မန ဓာတ်+
 ဒိဝါဒိ ယပစ္စည်းဖြင့် **“မည”** ဟု ဖြစ်၏။ ထို့နောက် ဥပိဘတ်+ရ လာ၍ **“အမညရုံ”** ဟု
 ဖြစ်သည်။ **“ကောစီ”** ဟု ကတ္တာ ထည့်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် ဥုံ ကိုလည်း အာ
 ဝိဘတ်မှ ဖောက်ပြန်သော ဝစနဝိပလ္လာသ ကြံပါ။ ယောနော၌ကား **“အာ ဝိဘတ်ကို
 နှံ ပြုထားသည်”** ဟု မိန့်လေသည်။]

ဝါစာဂေါရော ဘာဏီနော။ ။ **“ဝါစာဂေါရော”** ဟု ဆိုလိုလျက် ရာ၌ အာကို
 ရဿ ပြု၊ ဘာဏီနောကိုလည်း ကထံ ထည့်၍ **“ကထံ ဘာဏီနော”** ဟု ဖွင့်၏။
 [ကထံ ဘာဏီနောတိ ဝါစံ ဘာဏီနော၊-ယောနော၊] တစ်နည်း-**“ဘာဏီနော-
 ပြောဆိုလေ့ ရှိကြကုန်၏။ ကထံ-လျှင်၊ ဘာဏီနော-ကုန်သနည်း?”** ဟု ဝေ၊ ဤအလို
“ယာဝစ္ဆန္တိ မုခါယာမံ” သည် ကထံ ဘာဏီနော၏ အဖြေတည်း။

ဆက်ဦးအံ- **“ဝါစာဂေါရော”** ဟူရာ၌ **“ဂေါရော”** ဟူသည် နွားစားကျက်ကဲ့သို့
 အများအပြား ဖြစ်ရာဌာနတည်း။ ထို့ကြောင့် စကားများစွာ ပြောစရာ ရှိသူတို့ကို
“ဝါစာဂေါရော” ဟုလည်းကောင်း၊ ထိုသို့ ပြောစရာ ရှိသည့်အတိုင်း ပြောနေသူတို့ကို
“ဘာဏီနော” ဟုလည်းကောင်း၊ ထိုသို့ ပြောရာ၌ သတိမထားဘဲ တွေ့ကရစကားတွေ
 ပြောနေသူတို့ကို **“ပရိမုဋ္ဌာ”** ဟုလည်းကောင်း မိန့်တော်မူသည်။

ရာ အက္ခရာ၏။ ရဿာဒေသော-ရဿဟူသော အာဒေသကို၊ ကတော-
 ပြုအပ်ပြီ၊ ဝါစာဂေါစရာ-စကားဟူသော ကျက်စားရာ ရှိကုန်၏။ သတိပဋ္ဌာနာဒိ
 ဂေါစရာ-သတိပဋ္ဌာန် အစရှိသော ကျက်စားရာ ရှိကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ)-
 မဖြစ်ကုန်၊ ဘာဏိနော ကထံ ဘာဏိနော စ-စကားကိုလည်း ပြောလေ့ရှိကြ
 ကုန်၏။ တစ်နည်း-ဘာဏိနော စ-စကားကိုလည်း ပြောလေ့ရှိကြကုန်၏။
 ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ဘာဏိနော-ကုန်သနည်း?၊ ယာဝိစ္ဆန္တိ မုခါယာမန္တိ-
 ကား၊ [အချို့စာ၌ ဣတိ မပါ၊] ယာဝ-လောက်၊ မုခံ-ခံတွင်းကို၊ ဝါ-
 ပါးစပ်ကို၊ ပသာရေတုံ-ဆန့်တန်းခြင်းငှာ၊ ဣစ္ဆန္တိ-အလိုရှိကြကုန်၏။ တာဝ-
 ထို အလိုရှိသလောက်၊ ပသာရေတွာ-ဆန့်တန်း၍၊ (ပါးစပ်ဖြ၍) ဘာဏိနော-
 ပြောဆိုလေ့ ရှိကြကုန်၏။ ဧကောပိ-တစ်ယောက်တလေမျှလည်း၊ သံဃ
 ဂါရဝေန-သံဃာကို ရိုသေခြင်းကြောင့်၊ မုခသကောံစံ-နှုတ်၏ တွန့်ခြင်းကို၊
 န ကရောတိ-မပြု၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ယေန နိတာတိ-ကား၊ ယေန
 ကလဟေန-အကြင် ခိုက်ရန်ပြုခြင်းသည်၊ ဣမံ နိလ္လဒ္ဓဘာဝံ-ဤ အရှက်မရှိ
 ကုန်သူတို့၏ အဖြစ်သို့၊ နိတာ-မိမိတို့ကို ဆောင်အပ်ကုန်ပြီ၊ န တံ ဝိဒူတိ-
 ကား၊ အယံ-ဤငြင်းခုံခြင်းသည်၊ ဧဝံ-သို့၊ (သို့ကလောက်)၊ သာဒိနဝေါ-အပြစ်
 နှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ဣတိ-သို့၊ တံ-ထို ငြင်းခုံခြင်းကို၊ န ဇာနန္တိ-မသိကြကုန်။

ယာဝိစ္ဆန္တိ မုခါယာမံ။ ။အာ ရှေးရှိသော ယမု ဓာတ်သည် ဒီဃိဘာဝ-
 ရှည်လျားစွာဖြစ်ခြင်း (ဖြစ်စေခြင်း) အနက်ကို ဟော၏။ **“ရှည်လျားစွာ ဖြစ်စေခြင်း”**
 ဟူသည် ပါးစပ်ကို ဆန့်တန်းခြင်း (ဖြဲခြင်း)ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် **“ပသာရေတုံ”**ဟု
 သဒ္ဒတ္ထ ဖွင့်သည်၊ ပါးစပ်ကို ဆန့်တန်းလိုသမျှ ဆန့်တန်း၍ (ဖြဲ၍) ပြောဆိုကြသည်၊
 သံဃာကို ရိုသေခြင်းကြောင့် တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ နှုတ်မတွန့်ကြဘဲ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ပြောဆို
 ကြသည်-ဟူလို၊ **“တာဝ ပသာရေတွာ”**ဟူသော ပဓာနကို ကြည့်၍ **“မုခါယာမံ၌
 အံ ဝိဘာတ်သည် ကြိယာဝိသေသန အနက်ဟောတည်း”**ဟု သိပါ။]

ယေန နိတာ န တံ ဝိဒူ။ ။တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက် ဆဲကြ၊ ဆိုကြ၊ ရိုက်ကြ၊
 ပုတ်ကြခြင်းသည် အလွန် ရှက်စရာကောင်း၏။ သို့ပါလျက် မရှက်ကြ၊ ထိုသို့ မရှက်
 လောက်အောင် ငြင်းခုံခြင်းက ပိုဆောင်ထားသည်၊ ထို ငြင်းခုံခြင်းကို ဤမျှလောက်
 သံဃာ ကွဲပြားအောင် အပြစ်ကြီးသော အလုပ်ဟူ၍လည်း မသိကြကုန်၊ [ဝိဒူ၌
“ဓာတု ဝိဒ၊ နောင်း ဧယျမု၊ အန္တိ ဥ၊ ဝိဒူပြီးရသည်”ဟူသော နိယံနှင့်အညီ ဝိဒ
 ဓာတ်နောင် အန္တိဝိဘာတ်ကို ဥ ပြု၊ ထို့ကြောင့် **“ဇာနန္တိ”**ဟု ဖွင့်သည်။]

ယေ စ တံ ဥပနယန္တိတိ-ကား၊(အယံ-ဤသူသည်။) မံ-ကို၊ အက္ခောစ္ဆိ-ဆဲရေးဖူးပြီ၊ (အယံ)၊ မံ-ကို၊ အဝဓိ-ညှဉ်းဆဲပုတ်ခတ်ဖူးပြီ၊ ဣတိအာဒိကံ-ဤသို့ အစရှိသော၊ တံ အာကာရံ-ထို ဒေါသဖြစ်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာကို၊ ဝါ-ရန်ငြိုးဟူသောအခြင်းအရာကို၊ ယေ စ-အကြင်သူတို့သည်ကား၊ ဥပနယန္တိ-ဖွဲ့ကြကုန်၏၊ **သန္နန္တဇောတိ**-ကား၊ ပေါရာဏော-ရှေး၌ဖြစ်သော သဘောတည်း၊ ဝါ-ရှေးဟောင်းထုံးစံတည်း၊ [သနံ နိပါတ်နောင် ဘဝအနက်၌ တနပစ္စည်းသက်။]

ပရေတိ-ကား၊ ပဏ္ဍိတေ-ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ တတော-ထို ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ၊ အညေ-အခြားကုန်သော၊ ဘဏ္ဍနကာရကာ-ငြင်းခုံခြင်းကို ပြုတတ်သူတို့သည်၊ ပရေ နာမ-ပရေတို့ မည်၏၊ ဧတ္ထ သံဃမဇ္ဈေ-ဤ သံဃာ့အလယ်၌၊ ကလဟံ-ခိုက်ရန်ကို၊ ကရောန္တာ-ပြုနေကြကုန်သော၊ တေ-ထို ပရေမည်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ (န ဇာနန္တိ၌ စပ်)၊ မယံ-တို့သည်၊ ယမာမသေ ဥပရမာမ-အချင်းချင်း ရှောင်ရှား၍ ဖဲသွားနေကြကုန်၏၊ သတတံ-အမြဲ၊ သမိတံ-မပြတ်၊ မစ္စသန္တိကံ-သေမင်းအထံသို့၊ ဂစ္ဆာမ-သွားနေကြရကုန်၏၊ ဣတိ-ဤ အကြောင်းကို၊ န ဇာနန္တိ-မသိကြကုန်၊

ယေ စ တတ္ထ ဝိဇာနန္တိတိ-ကား၊ တတ္ထ-ထို သံဃာ့အလယ်၌၊ ပဏ္ဍိတာ-ကြောင်းကျိုးမြင်သိ ပညာရှိကုန်သော၊ ယေ-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ မစ္စသမိပံ-သေမင်း၏အနီးသို့၊ ဂစ္ဆာမ-ကုန်၏၊ ဣတိ-ကို၊ ဝိဇာနန္တိ-န်၏၊ **တတော သမ္ပန္နိ မေဓဂါတိ**-ကား၊ ဟိ-သိခြင်း၏ အကျိုးကို ဆိုဦးအံ့၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဇာနန္တာ-ကန်သော၊ တေ-ထို ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ယောနိသော-သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်၊ မနသိကာရံ - နှလုံးသွင်းမှုကို၊ ဥပ္ပာဒေတွာ - ဖြစ်စေ၍၊

ယမာမသေ။ ။ “ယမု-ဥပရမေ”ဟူသော ဓာတ်ကျမ်းနှင့်အညီ မ ဝိဘတ်ဖြင့် “ယမာမ”ဖြစ်သည်ဟု သိစေလို၍ “ဥပရမာမ”ဟု ဖွင့်သည်။ သေ ကား သက္ကတ၌ အာမသေဝိဘတ်ကို နည်းမှီ၍ အပိုလာထားသော နိပါတ်တည်း၊ ခိုက်ရန် ပြုနေကြသော နှစ်ဖက်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အချင်းချင်း လုံးထွေး ပုတ်ခတ်၍ နေကြသော်လည်း တရားသဘောအားဖြင့် စဉ်းစားလျှင် ထိုအချိန်၌ “သေခြင်း”ဟူသော မရဏသို့ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း သွားနေကြရသောကြောင့် တစ်ဖက်သည် တစ်ဖက်မှ (တစ်ယောက်သည် တစ်ယောက်မှ) ရှောင်သွားနေသကဲ့သို့ ဖြစ်ကြသည်-ဟုလို၊ ထို့ကြောင့် “သတတံ၊ ပေါ၊ န ဝိဇာနန္တိ”ဟု အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်သည်။

ဝါ-ဖြစ်စေခြင်းကြောင့်၊ မေဂေါနံ ကလဟာနံ-ခိုက်ရန်တို့၏၊ ဝူပသမာယ-
ငြိမ်းအေးခြင်းငှာ၊ ပဋိပစ္ဆန္တိ-ကျင့်ကြကုန်၏။

အဋ္ဌိန္ဒြိယာတိ-အဋ္ဌိန္ဒြိယာ အစရှိသော၊ အယံ ဂါထာ-ကို၊ ဗြဟ္မဒတ္တဉ္စ-
ဗြဟ္မဒတ်မင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဒိဃာဝုကုမာရဉ္စ-ဒိဃာဝုမင်းသားကိုလည်း
ကောင်း၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ (ဘဂဝတာ)၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ တေသမ္ပိ-
ထို မင်း၊ မင်းသားတို့၏ သော်မှလည်း၊ သင်္ဂတိ-ပေါင်းဆုံသင့်မြတ်ခြင်းသည်၊
ဟောတိ-ဖြစ်တုံသေး၏၊ ယေသံ ဝေါ-အကြင် သင်တို့တို့၏၊ မာတာပိတူနံ-
မိဘတို့၏၊ အဋ္ဌိနိ-အရိုးတို့ကို၊ နေဝ ဆိန္ဒာနိ-ဖြတ်လည်း မဖြတ်အပ်ကုန်၊
ပါဏာ-အသက်တို့ကို၊ န ဟတာ-သတ်လည်း မသတ်အပ်ကုန်၊ ဂဝါသ
ဓနာနိ-နွား၊ မြင်း၊ ဥစ္စာတို့ကို၊ န ဟဋ္ဌာနိ-ဆောင်လည်း မဆောင်အပ်ကုန်၊
ကသ္မာ-ကြောင့်၊ (တေသံ) တုမှာကံ-တို့၏၊ (သင်္ဂတိ-ပေါင်းဆုံ သင့်မြတ်ခြင်း
သည်)၊ န ဟောတိ-မဖြစ်နိုင်သနည်း?၊ ဣတိ-ဤကား အနက်။

သစေ လောတာတိအာဒိဂါထာ - အစရှိသော ဂါထာကို၊ ပဏ္ဍိတ
သဟာယဿ စ - လိမ္မာသော အပေါင်းအဖော်၏လည်းကောင်း၊ ဗာလ
သဟာယဿ စ-မိုက်သော အပေါင်းအဖော်၏လည်းကောင်း၊ ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏ
ဒီပနတ္ထံ-ကျေးဇူး၊ ကျေးဇူးမဲ့ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဘဂဝတာ)၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊
အဘိဘုယျ သဗ္ဗာနိ ပရိဿယာနီတိ-ကား၊ ပါကဋ္ဌပရိဿယေ စ-ထင်ရှား
သော ဘေးရန်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ (ခြေသံ၊ သစ်၊ ကျားစသော ဘေးရန်တို့ကို
လည်းကောင်း၊) ပဋိစ္ဆန္တပရိဿယေ စ-ဖုံးကွယ်အပ်သော ဘေးရန်တို့ကိုလည်း
ကောင်း၊ (ရာဂ၊ ဒေါသစသော ဘေးရန်တို့ကိုလည်းကောင်း၊) အဘိဘဝိတွာ-
လွှမ်းမိုး၍၊ တေန-ထို လိမ္မာသော အပေါင်းအဖော်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ အတ္တမနော-

---

တေသမ္ပိ သင်္ဂတိ။ ။ဤဝါကျ၌ “တေသံ” ဟု ရှိသောကြောင့် ရှေ့ဝါကျ၌
“ယေ-အကြင် မင်းတို့သည်” ဟု ထည့်၍ အနက်ပေးပါ။ ပိ သည် ဂရဟာဇောတက၊
“တစ်ဖက်က ဖြတ်တတ်၊ တစ်ဖက်က အဖြတ်ခံရခြင်းအားဖြင့် အဋ္ဌိန္ဒြိယ ဖြစ်ကြသော
ထိုသူတို့မှာ ပေါင်းဆုံ သင့်မြတ်နိုင်စရာ မရှိပါချေ။ သို့ပါလျက် ပေါင်းဆုံ သင့်မြတ်
နိုင်ကြသေး၏” ဟူလို။

မိမိစိတ် ရှိသည်။ (နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သည်။) သတိမာ-သတိရှိသည်။ (ဟုတွာ)၊ စရေယျ-လှည့်လည်နေထိုင်ရာ၏။

ရာဇာဝ ရဋ္ဌံ ဝိစိတန္တိ-ကား၊ အတ္တနော-၏။ ဝိစိတ်-အောင်နိုင်အပ်ပြီး သော၊ ရဋ္ဌံ-တိုင်းနိုင်ငံကို၊ မဟာဇနကရာဇာ စ-မဟာဇနကမင်းသည်လည်း ကောင်း၊ အရိန္ဒမမဟာရာဇာ စ-အရိန္ဒမမင်းမြတ်သည်လည်းကောင်း၊ ပဟာယ-စွန့်၍၊ ဧကကာ-တစ်ယောက်တည်းတို့သည်၊ (ဟုတွာ)၊ စရိသု ယထာ-လှည့်လည် နေထိုင်ဖူးကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ စရေယျ-၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ မာတင်္ဂရညေဝ နာဂေါတိ-ကား၊ အရညေ-တော၌၊ နာဂေါ-ကြီးမားသော၊ မာတင်္ဂေါ-ဆင်ပြောင်ကဲ့သို့၊ (စရေယျ)၊ ဟတ္ထိ-ဆင်ကို၊ မာတင်္ဂေါတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။ နာဂေါတိ ဧတံ-နာဂေါဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ မဟန္တာဓိဝစနံ-အကြီးကို ဟောသောသဒ္ဒါတည်း၊ [အခြား နေရာ၌ နာဂသဒ္ဒါသည် ဆင်ကို ဟောသော်လည်း ဤနေရာ၌ ဆင်ဟောသဒ္ဒါက “မာတင်္ဂ” ဟု ပါပြီး ဖြစ်သော ကြောင့် နာဂသဒ္ဒါသည် “မဟန္တာဓိဝစနံ” ဖြစ်ရ၏။] ဟိ-ချဲ့၊ မာတုပေါသကော-အမိကို လုပ်ကျွေးသော၊ မာတင်္ဂနာဂေါ-ဆင်ပြောင်ကြီးသည်၊ အရညေ-၌၊ ဧကော-တစ်စီးတည်းသည်၊ (ဟုတွာ)၊ စရိ ယထာ-လှည့်လည်နေထိုင်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ပါပါနိ စ-မကောင်းမှုတို့ကိုလည်း၊ န အကာသိ ယထာ-မပြုသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပါလိလေယျကော-က မည်သော၊ (မာတင်္ဂနာဂေါ-သည်၊ အရညေ ဧကော ဟုတွာ၊ စရိ ယထာ စ-လည်းကောင်း ပါပါနိ စ၊ န အကာသိ ယထာ စ-လည်းကောင်း၊) ဧဝံ-တူ၊ ဧကော-တစ်ပါးတည်းသည်၊ (ဟုတွာ)၊ စရေ-လှည့်လည် နေထိုင်ရာ၏။ ပါပါနိ စ-မကောင်းမှုတို့ကို လည်း၊ န ကယိရာ-ရာ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ပါလိလေယျကမနကထာ

၄၆၇။ ပါလိလေယျကော ဝိဟရတိ ရက္ခိတဝနသဏ္ဍေတိ - ကာ : ၊

ပါလိလေယျကံ-ပါလိလေယျကရွာကို၊ ဥပနိဿာယ-မှီ၍၊ (ဂေါစရဂါမ်အဖြစ် ဖြင့် မှီ၍) ရက္ခိတဝနသဏ္ဍေ-ရက္ခိတတောအုပ်၌၊ ဝိဟရတိ-သီတင်းသုံးတော် မူ၏။ **ဟတ္ထိနာဂေါတိ-ကား၊** မဟာဟတ္ထိ-ဆင်ပြောင်ကြီးသည်၊ (အာကိဏ္ဍော ဝိဟရတိ၌ စပ်)၊ **ဟတ္ထိကဋ္ဌဘေဟိတိ-ကား၊** ဟတ္ထိပေါတကေဟိ- ဆင်ပေါက်ကြီးတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ **ဟတ္ထိစ္ဆာပေဟိတိ-ကား၊** ခိရူပကေဟိ- နို့ရည်ရှိသော အမိသို့ ကပ်ရောက်တတ်ကုန်သော၊ ဒဟရပေါတကေဟိ- ဆင်ပေါက်လေးတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ (အာကိဏ္ဍော၌ စပ်)၊ **ဆိန္နဂ္ဂါနီတိ- ကား၊** တေဟိ-ထို ဆင်တို့သည်၊ ပုရတော ပုရတော-ရှေ့၌ ရှေ့၌၊ (ရှေ့က ရှေ့က)၊ ဂစ္ဆန္တေဟိ-သွားကုန်လျက်၊ ဆိန္နဂ္ဂါနီ-ဖြတ်အပ်ကုန်သော အဖျားရှိကုန် သော၊ ခါယိတာဝသေသာနိ-ခဲစားအပ်ပြီးမှ ကြွင်းကုန်သော၊ ခါဏုသဒိသာနိ- အငုတ်နှင့် တူကုန်သော၊ (အငုတ်ကဲ့သို့ ကြမ်းကုန်သော)၊ တိဏာနိ-မြက်တို့ကို၊ ခါဒတိ-ခဲစားရ၏။ **ဩဘဂ္ဂေါဘဂ္ဂန္တိ- ကား၊** တေန ဟတ္ထိနာဂေန- ထို ဆင်ပြောင်ကြီးသည်၊ ဥစ္စဋ္ဌာနတော-မြင့်သော အရပ်မှ၊ ဘဂ္ဂိတွာ ဘဂ္ဂိတွာ- ချိုး၍ ချိုး၍၊ ပါတိတံ - ကျစေအပ်သော၊ (သာခါဘဂံ ၌ စပ်)၊ အဿ သာခါဘဂံန္တိ-ကား၊ ဧတဿ-ဤ ဆင်ပြောင်ကြီး၏၊ သန္တကံ-ဥစ္စာဖြစ်သော၊ သာခါဘဂံ-ချိုးအပ်ပြီးသော သစ်ခက်ကို၊ တေ-ထို ဆင်တို့သည်၊ ခါဒန္တိ- န်၏။ **အာဝိလာနီတိ-ကား၊** ပဌမတရ-ရှေးဦးစွာ၊ ဩတရိတွာ-သက်ဆင်း၍၊ ပိဝန္တေဟိ-ရေသောက်ကုန်သော၊ တေဟိ-ထို ဆင်တို့သည်၊ အာလုလိတာနိ- မွှေနှောက်အပ်ကုန်သော၊ ကဒ္ဒမောဒကာနိ-ညွှန်ရေတို့ကို၊ ပိဝတိ-သောက်ရ၏။ **ဩဂါဟာတိ-ကား၊** တိတ္ထတော-ရေဆိပ်မှ၊ (ဥတ္တိဏ္ဏဿ၌ စပ်။)

ဩဘဂ္ဂေါဘဂံ။ ။ဩ၏ အစောဘာဂအနက်ကို ယူ၍ “ပါလိတံ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ဘဒ္ဒိတ္ထာတိ ဘဂ္ဂေါ၊ အစော+ဘဂ္ဂေါ ဩဘဂ္ဂေါ-အောက်သို့ ချိုးချအပ်သော သစ်ခက်၊ ဒုတိယာဝိဘတ်ဖြင့် “ဩဘဂ္ဂံ” ဟု ဖြစ်ပြီးနောက် “ဝိစ္ဆာဘိက္ခုညေသု ခွေ” ဟူသော မောဂ္ဂလ္လာန်သုတ်ဖြင့် “ဩဘဂ္ဂံ ဩဘဂ္ဂံ” ဟု ဝိစ္ဆာ နှစ်ပုဒ် ပြုပြီးမှ သန္တိစပ်။

ဩဂါဟာ။ ။အဝဂါဟန္တိ ဧတ္ထာတိ ဩဂါဟော၊ အဝ+ဂါဟု=ဝိလောဋ္ဌနေ+ ဇာပစ္စည်း၊ သက်ဝင်မွှေနှောက်၍ ကစားရာဖြစ်သော ရေဆိပ်ကို “ဩဂါဟ” ဟု ခေါ်သည်။

နာဂဿ နာဂေနာတိ-ကား၊ ဟတ္ထိနာဂဿ-ဆင်ပြောင်ကြီး၏၊ (စိတ္တံ-သည်၊) ဗုဒ္ဓနာဂေန-မြတ်စွာဘုရားတည်းဟူသော ဆင်ပြောင်ကြီးနှင့်၊ (“စိတ္တေန-စိတ်အားဖြင့်၊ သမေတိ” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) ဤသာဒန္တဿာတိ-ကား၊ ရုထဤသာသဒိသဒန္တဿ-ရထားလှည်းသန်နှင့်တူသော အစွယ်နှစ်ချောင်းရှိသော၊ (နာဂဿ၌ စပ်၊) ယဒေကော ရမတိ ဝနေတိ-ကား၊ ယသွားကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓနာဂေါ ဝိယ-ကဲ့သို့၊ အယမိ ဟတ္ထနာဂေါ-သည်လည်း၊ ဧကော-တစ်စီးတည်းသည်၊ ပဝိဝိတ္ထော-အပေါင်းအဖော်မှ ကင်းဆိတ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊

ထို့ကြောင့် သွာဝိဘတ်ဖြင့် ဩဂါဟာကို “တိတ္တတော” ဟု ဖွင့်သည်။ အချို့စာ၌ “ဩဂါဟာတိ တိတ္တံ ဂတာ” ဟု ရှိသည်ကား ပါဠိပျက်၊ ပါဠိတော်၌လည်း ဩဂါဟာ၏ စပ်ဖို့ရာ “ဥတ္တိဏ္ဍဿ” ဟု ပါဠိမှန်ရှိစေ၊ ရေဆိပ်မှတက်သော ဆင်ကြီး၏ကိုယ်ကို ဆင်မတို့က ပွတ်တိုက်လျက် သွားကြသည်-ဟူလို၊ ဝိမတိ၌ကား “ဩဂါဟိန္ဒိဝိ ပါဠော၊ နဟာနပေါက္ခရဂေါတိ အတ္ထော” ဟု ရှိ၏။ “ဩဂါဟိ-သက်ဝင် ဓမ္မနောက်၍ ကစားရာ ရေကန်သို့” ဟု ပေး၊ ထိုအလို ပါဠိတော်၌ “ဩတိဏ္ဍဿ-သက်ဆင်းသော” ဟု ပါဠိရှိရပေလိမ့်မည်။

ဤသာဒန္တဿ။ ။ဤ၌ ဤသာကို “ရုထဤသာ” ဟု ဖွင့်သော်လည်း ဗြာဟ္မဏသံယုတ် အဋ္ဌကထာ၌ “ဤသာတိ ယုဂနဂ်လံသန္ဓာရိကာ (ထမ်းပိုးနှင့် ထွန်တုံးကို ကောင်းစွာ ဆောင်ထားတတ်သော) ရုက္ခလဋ္ဌိ(သစ်သားတုတ်တံ)” ဟု ဖွင့်၏။ အဘိဓာန် (၄၉၉)၌လည်း “ဤသာနဂ်လဒဏ္ဍကော-ထွန်သန်” ဟု ရှိ၏။ သို့သော် ရထား၊ လှည်းတို့၌ ဤသာလည်း လှည်းဝင်းရိုးနှင့် ဆက်သွယ်၍ လှည်းထမ်းပိုးကို ဆောင်တတ်သောကြောင့် သဘောတူပင်ဖြစ်၍ ဤနေရာ၌ “ရုထဤသာ” ဟု ဖွင့်ဟန်တူသည်။ “ထိုလှည်းသန်(ထွန်သန်)နှစ်ချောင်းကဲ့သို့ ခိုင်မာသော အစွယ် နှစ်ချောင်းရှိသော” ဟူလို။

ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပုံ။ ။ယံ(ယသွား)-ကြောင့်၊ ဧကော-တစ်စီးတည်းသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝနေ-တော့၌၊ ရမတိ-မွေ့လျော်၏၊ (တသွား-ကြောင့်၊) နာဂဿ-ကြီးမားသော၊ ဤသာဒန္တဿ-ရထား လှည်းသန်နှင့်တူသော အစွယ်နှစ်ချောင်းရှိသော ဟတ္ထိနော-ဆင်ပြောင်၏၊ ဧတံ စိတ္တံ-ဤ စိတ်နေစိတ်ထားသည်၊ နာဂေန-ဘုရားတည်းဟူသော ဆင်ပြောင်ကြီးနှင့်၊ စိတ္တေန-စိတ်နေစိတ်ထားအားဖြင့်၊ သမေတိ-ညီညွတ်ပါပေ၏၊ [ဝိမတိ၌ “နာဂေန ဗုဒ္ဓနာဂဿ ဝိဝေကနိန္ဒစိတ္တေန သမေတိ” ဟု ရှိ၏။ ထိုအလို “နာဂေန-ဘုရားတည်းဟူသော ဆင်ပြောင်ကြီး၏၊ စိတ္တေန-ဝိဝေကသို့ ညွတ်သော စိတ်တော်နှင့်၊ သမေတိ-၏” ဟု ပါဠိတော်၌လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာ၌လည်းကောင်း ပေးပါ။]

ဝနေ-တော၌၊ ရမတိ-မွေ့လျော်၏။ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အဿ နာဂဿ-ထိုဆင်ပြောင်ကြီး၏။ စိတ္တံ-သည်၊ နာဂေန-ဘုရားတည်းဟူသော ဆင်ပြောင်ကြီးနှင့်၊ (စိတ္တေန)၊ သမေတိ-၏။ ဧကီဘာဝရတိယာ-တစ်ယောက်တည်း၏ အဖြစ်၌ မွေ့လျော်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဧကသဒိသံ - တစ်ထပ်တည်း တူသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ အတ္ထော။

ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာတိ ဧတ္ထ-၌၊ တေမာသံ-ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တတ္ထ-ထို ရက္ခိတတောအုပ်၌၊ ဝိဟာသိ-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော သုံးလလောက်ကာလဖြင့်၊ (ပတ္ထဋ္ဌာ၌ စပ်၊) ကောသမ္မဏေဟိ-ကောသမ္မိမြို့၌ နေသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဥဗ္ဗာဇ္ဇော-ထွက်ကြွတော်မူစေအပ်သည်၊ (နှိပ်စက်အပ်သည်၊ ဟုတွာ၊) ဘဂဝါ-သည်၊ တေမာသံ-ပတ်လုံး၊ အရညံ-တောသို့၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်တော်မူ၍၊ ဝသိ ကိရ-သီတင်းသုံးတော်မူရသတတ်၊ ဣတိ-သို့၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော အရပ်၌၊ ကထာ-စကားသည်၊ ပတ္ထဋ္ဌာ-ပျံ့နှံ့သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ [ဥဗ္ဗာဇ္ဇော၌ “ဥ+ဗာ+တပဉ္စည်း” ဟု ကြံကြ၏။ ဤကျမ်း၏ အကြံကို သံဃာဒိသေသံ ဆဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၌ ပြခဲ့ပြီ၊] အထ ခေါ ကောသမ္မကာ ဥပါသကာတိ-ကား၊ အထ-ကြားသိပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ ဣမံ ကထာသလ္လာပံ-ဤ အချင်းချင်း ပြောအပ်သော စကားကို၊ သုတွာ-၍၊ ကောသမ္မိဝါသိနော-ကောသမ္မိမြို့၌ နေကုန်သော၊ ဥပါသကာ-တို့သည်၊ (ဣတိ-သို့၊ မန္တေသံ-တိုင်ပင်ကြကုန်ပြီ၊) [ဤ ဥပါသကာပုဒ်၏ စပ်ပုဒ်သည် ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက် မရှိ၊ ထို့ကြောင့် “ဣတိ မန္တေသံ” ဟု ထည့်၍ စပ်ပါ။]

အဋ္ဌာရသဝတ္ထုကထာ

၄၆၈။ အဓမ္မံ ဓမ္မောတိအာဒိနိ-အစရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌာရသ-ကုန်သော၊ ဘေဒကရဝတ္ထုနိ - ဘေဒကရဝတ္ထုတို့ကို၊ သံဃဘေဒကက္ခန္ဓကေ - ၌၊ ဝဏ္ဏယိဿာမ-ဖွင့်ကုန်အံ့၊ [ဤမှ နောက်၌ “အာဒါယန္တိ လဒ္ဓိဂဟဏံ” ဟု အချို့စာ၌ ရှိသေး၏။ “အာဒါယန္တိ- ကား၊ လဒ္ဓိဂဟဏံ- ယူအပ်သော အယူကို” ဟု ပေး၍ “အာရောဓေဟိ- နှစ်သက်လော” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊]

၄၇၅။ တံ ဥက္ခိတ္တကံ ဘိက္ခုံ၊ ဩသာရေတွာတိ-ကား၊ တံ-ထိုဥက္ခိတ္တက ရဟန်းကို၊ ဂဟေတွာ-ခေါ်၍၊ သိမံ-သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဒေသာပေတွာ-ဒေသာပေတွာ-ဒေသနာပြောစေ၍၊ ကမ္မဝါစာယ-ဖြင့်၊ (စူဠဝါကမ္မက္ခန္ဓကဉ္စ လာသော ကမ္မဝါစာဖြင့်) ဩသာရေတွာ-သံဃာ့ဘောင်သို့ သွင်းပြီး၍၊ (“ယေန ယေ၊ ဥပသင်္ကမိသု” ဌှိ စပ်) တာဝဒေဝ ဥပေါသထောတိ-ကား၊ တံ ဒိဝသမေဝ-သံဃာညီညွတ်ရာ ထို နေ့၌သာလျှင်၊ ဥပေါသထက္ခန္ဓကေ-ဌှိ၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်ပင်၊ သာမဂ္ဂိ ဥပေါသထော-သာမဂ္ဂိဥပုသ်ကို၊ ကာတဗ္ဗော-ပြုထိုက်၏။

၄၇၆။ အမူလာ မူလံ ဂန္ဓာတိ-ကား၊ မူလာ-အခြေအမြစ်မှ၊ မူလံ-အခြေအမြစ်သို့၊ န ဂန္ဓာ-မလိုက်မူ၍၊ တံ ဝတ္ထု-ထို ဝတ္ထုကို၊ (သံဃာ ကွဲပြားကြောင်း ဝတ္ထုကို) အဝိနိစ္ဆိနိတွာ-မဆုံးဖြတ်မူ၍၊ (“သံဃသာမဂ္ဂိ ကရောတိ” ဌှိ စပ်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [အမူလာ မူလံ ဂန္ဓာဝယ် အမူလာဌှိ အ ကို ဂန္ဓာနှင့် အနက်အားဖြင့် တွဲရသည်၊ ထို့ကြောင့် “အမူလာ”ကို အယုတ္တ သမာသ်ဟု မှတ်ပါ။] အယံ ယေ၊ ဗျဉ္ဇနပေတာတိ-ကား၊ အတ္တတော-အနက် အဓိပ္ပာယ်မှ၊ အပဂတာ-ကင်းသော၊ သံဃသာမဂ္ဂိတိ-ဟူသော၊ ဣမံ ဗျဉ္ဇနမတ္တံ ပန-ဤ၊ သဒ္ဓါမျှသို့ကား၊ ဥပေတာ-ကပ်ရောက်သော၊ (“သံဃသာမဂ္ဂိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏” ဌှိ စပ်။)

၄၇၇။ သံဃဿ ကိစ္ဆေသုတိ- ကား၊ သံဃဿ- သံဃာတော်၏၊ ကရဏိယေသု-ပြုဖွယ်ကိစ္စတို့သည်၊ ဥပနေသု-ဖြစ်ကုန်သော်လည်းကောင်း၊ မန္တနာသုတိ-ကား၊ ဝိနယမန္တနာသု-ဝိနည်းကို တိုင်ပင် ဆွေးနွေးခြင်းတို့သည်၊

အတ္တာပေတာ၊ ဗျဉ္ဇနပေတာ။ ။ “အတ္တ”ဟူသည် “သံဃသာမဂ္ဂိ”ဟူသော သဒ္ဓါနှင့် လိုက်လျောသော တကယ် ညီညွတ်ခြင်းဟူသော အနက်အဓိပ္ပာယ်တည်း၊ ထို အနက်အဓိပ္ပာယ်မှ ကင်းသော သံဃသာမဂ္ဂိကို “အတ္တာပေတာ”ဟု ဆိုသည်၊ “အတ္တတော+အပေတာ အတ္တာပေတာ”ဟု ပြု၊ ဗျဉ္ဇနံ သံဃသာမဂ္ဂိဟူသော သဒ္ဓါသို့+ ဥပေတာ-ကပ်ရောက်သော သံဃသာမဂ္ဂိတည်း၊ ဗျဉ္ဇနပေတာ၊ ဆိုလိုရင်းကား တကယ် မညီညွတ်ဘဲ ညီညွတ်၏ဟု စကားအဖြစ်ဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော သံဃသာမဂ္ဂိ-ဟူလို၊ အနက်အဓိပ္ပာယ် မပါသော ထို သံဃသာမဂ္ဂိများသည် နောက်တစ်နေ့၌ ပြန်၍ မညီမညွတ် ဖြစ်တတ်ကြပေသည်။

(ဥပ္ပန္နသု-ဖြစ်ကုန်သော်လည်းကောင်း၊) [ပါဠိတော်၌ “ဇာတာသု” ဟု ထည့်ပါ။] အတ္ထေသု ဇာတေသုတိ-ကား၊ ဝိနယအတ္ထေသု-ဝိနည်း၏ အနက်အဓိပ္ပာယ် တို့သည်၊ ဥပ္ပန္နေသု-ကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိနိစ္ဆယေသုတိ-ကား၊ တေသံ ယေဝ အတ္တာနံ-ထိုဝိနည်း၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်တို့ကိုပင်၊ ဝိနိစ္ဆယေသု-ဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကားတို့သည်၊ (ဥပ္ပန္နေသု-ကုန်သော်လည်းကောင်း၊) မဟတ္ထိကောတိ-ကား၊ (ကထံပကာရော-အဘယ်သို့ အပြားရှိသော၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းဟူသော၊ နရော-လူသည်၊ မဟာဥပကာရော-များသော လျော်သောကျေးဇူးကို ပြုတတ်ပါ သနည်း?၊ ပဂ္ဂဟာရဟောတိ-ကား၊ ပဂ္ဂဏှိတုံ-ချီးမြှောက်ခြင်းငှာ၊ ယုတ္တော-သင့်လျော်ပါနည်း?။

အနာနုဝဇ္ဇော ပဌမေန သီလတောတိ-ကား၊ တာဝ-နောက်နောက် ဂုဏ်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ အာဒိမိယေဝ-အစ၌ပင်၊ သီလတော-သီလအားဖြင့်၊ န ဥပဝဇ္ဇော-မကဲ့ရဲ့ထိုက်၊ အဝေက္ခိတာစာရောတိ-ကား၊ အဝေက္ခိတာစာရော-ရှုဆင်ခြင်အပ်သော အကျင့်ရှိသည်၊ (အာလောကိတ စသည်တို့၌ သမ္ပဇေဖြင့် ဆင်ခြင်လေ့ရှိသည်၊) အာလောကိတေ သမ္ပဇာနကာရိတိ အာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဥပပရိက္ခိတာစာရော-စူးစမ်းဆင်ခြင်အပ် သော အကျင့်ရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ဝါဒန္တရ၊ အဋ္ဌကထာသု-ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌၊ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာ စာရော-မဖုံးကွယ်အပ်သော အကျင့်ရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဝုတ္တံ-ပြီ။

ဝိသယှာတိ- ကား၊ အဘိဘဝိတွာ- လွမ်းမိုး၍၊ (“ဘာသတိ” ၌ စပ်၊) အနုယျုတံ ဘဏန္တိ - ကား၊ အနုညာတံ - ခွင့်ပြုအပ်သော စကားကို၊ အနုပဂတံ- အကြောင်းမှ မကင်းသော စကားကို၊ ဘဏန္တော- ပြောဆိုလျက်၊ (“အတ္ထံ န ဟာပေတိ” ၌ စပ်၊) ဟိ-ချဲ့၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သော-ထို ရဟန်းသည်၊ အနုယျုတံ-ခွင့်ပြုအပ်သော စကားကို၊ ဘဏတိ-ပြောဆို၏။

အနုယျုတံ ဘဏံ။ ။ “အနုယျုတံ” ၌ အနု ရှေးရှိသောကြောင့် ယုံ ဓာတ်သည် အနုညာတံ အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “အနုညာတံ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ဆန်းကြောင့် ယ ဒွေဘော်လာ၊ ဝိနည်းတော်အရ ခွင့်ပြုအပ်သော စကားကိုသာ ပြောဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိနည်းဆိုင်ရာ အဆုံးအဖြတ်၌ အကျိုးကို မယုတ်လျောစေတတ်ပါ- ဟူလို၊ “ယသ္မာ ဟိ” စသည်ကား အကျယ်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း။

ဥဿယာယ ဝါ-ဠုရုခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ [ဤ စကားဖြင့် ဒေါသာဂတိကို ပြသည်] အဂတိဂမနဝသေန ဝါ-ကြွင်းသော အဂတိသို့ လိုက်ခြင်း၏ အစွမ်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကာရဏာပဂတံ-အကြောင်းမှ ကင်းသော စကားကို၊ န ဘဏဏတိ-မပြောဆို၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အတ္ထံ-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ န ဟာပေတိ-မယုတ်လျောစေ၊ ပန-ဗျတိရိက်၊ ဥဿယာယ-ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အဂတိဂမနဝသေန ဝါ-ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဘဏဏန္တော-ပြောသော ရဟန်းသည်၊ အတ္ထံ-ကို၊ ဟာပေတိ-ယုတ်လျောစေ၏၊ ကာရဏံ-မှန်သော အကြောင်းကို၊ န ဒေတိ-မပေးနိုင်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ပရိသဂတော-ပရိသတ်၌ ရောက်သည်၊ (သမာနော)၊ ဆမ္ဘတိ စေတော-တောင့်တင်းခိုင်မာ၍လည်း နေတတ်၏၊ ပေ၊ ဝေဝေတိ စ-တုန်လှုပ်လည်း တုန်လှုပ်တတ်၏၊ [အချို့စာအုပ်၌ “ပ”မပါ] ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ ဤဒိသော-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သူသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ အယံ-ဤ ရဟန်းသည်၊ ပဂ္ဂဟာရဟော-ချီးမြှောက်ခြင်းကို ထိုက်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒသေတိ-ပြ၏။

ဘိယျော-ထို့ထက်အလွန်၊ (ဝတ္ထဗွံ-ဆိုဖွယ်ကား၊) ကိဗ္ဗ-အဘယ်နည်း?၊ (ဘိယျော ဝတ္ထဗွံ-ကား၊) တထေဝ ပဉ္စန္ဒိ ဂါထာ-တထေဝ ပဉ္စ အစရှိသော ဂါထာတည်း၊ တဿာ-ထို ဂါထာ၏၊ အတ္ထော-ကို၊ (ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) အနုယျုတ်-ခွင့်ပြုအပ်သော စကားကို၊ ဘဏဏန္တော-ပြောဆိုသော ရဟန်းသည်၊ အတ္ထံ-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ န ဟာပေတိ ယထာ-မယုတ်လျောစေသကဲ့သို့၊ တထေဝ-သာလျှင်၊ ပရိသာယ-၏၊ မဇ္ဈေ-၌၊ ပဉ္စ-ပြဿနာကို၊ ပုစ္ဆိတော-

ဆက်ဦးအံ- အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်များသည် သူတစ်ပါးကို ဠုရုခြင်းဟူသော ဒေါသာဂတိကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ဠုရုခြင်းမှတစ်ပါး အခြားဂတိကြောင့်ဖြစ်စေ ခွင့်ပြုအပ်သော အကြောင်းမှ တစ်ပါးသော အကြောင်းကို ပြောဆိုတတ်ကြ၏၊ ထိုသို့ ပြောဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အကျိုးကို ဆုတ်ယုတ်စေရသာမက ပရိသတ်ထံ၌ သူတစ်ပါးက မေးမြန်းသောအခါ ဘာကိုမျှ မဖြေဆိုနိုင်ဘဲ ထမ္မ-တစ်ကိုယ်လုံး တောင့်၍လည်း နေတတ်၏၊ ဝေဝေ-တုန်တုန်လှုပ်လှုပ်လည်း ဖြစ်တတ်ပါသည်။ ခွင့်ပြုအပ်သော စကားကို ပြောဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကား ထို အားလုံးကို မဖြစ်စေတတ်ပါ။ ဤကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ သံဃကိစ္စတို့၌ ချီးမြှောက်ထိုက်ပါသည်။

မေးအပ်သည်။ သမာနော-သော်၊ န စေဝ ပဇ္ဈာယတိ-တောင်တောင် ဤဤ၊ ကြံစည်လျက်၊ မှိုင်၍လည်း မနေရ၊ မကို စ-မျက်နှာ မသာယာသူ၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်လည်း၊ (မျက်နှာပျက်သည်လည်း၊) န ဟောတိ-မဖြစ်ရ၊ ဟိ-မှန်၊ ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အတ္တံ-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ သော-ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဇ္ဈာယတိ-တောင်တောင်ဤဤ၊ ကြံစည်လျက်၊ မှိုင်၍လည်း နေရ၏၊ ယော-သည်၊ ဝတ္ထု-ဖြေဆိုခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ သော-သည်၊ မကို-မျက်နှာ မသာယာသူ၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်ရ၏၊ ယော ပန-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား၊ အတ္ထု-ကိုလည်း၊ ဇာနာတိ-၏၊ ဝတ္ထု စ-ငှာလည်း၊ သက္ကောတိ-၏၊ သော-သည်၊ န ပဇ္ဈာယတိ၊ မကို န ဟောတိ၊ ကာလာဂတန္တိ-ကား၊ ကထေတဗ္ဗယုတ္တကာလေ-ဖြေဆိုခြင်း နှင့် သင့်လျော်ရာ ကာလ၌၊ (ဖြေဆိုထိုက်ဖြေဆိုသင့်ရာကာလ၌) အာဂတံ-ရောက်လာသော၊ ဗျာကရဏာရဟန္တိ - ကား၊ ပဉ္စဿ - ပြဿနာ၏၊ (ပြဿနာက)၊ အတ္ထာနုလောမတာယ-အနက်အဓိပ္ပာယ်အား လျော်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗျာကရဏာနုစ္ဆဝိကံ - ဖြေဆိုခြင်းအား လျောက်ပတ်သော စကားကို၊ ဝဇ္ဇောတိ-ကား၊ ဝဒန္တော-ပြောဆိုလျက်၊ ဧဝရူပံ-သော၊ ဝစနံ-စကားကို၊ ဘဏန္တော-ပြောဆိုလျက်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [“ဝဇ္ဇော-စကား သည်”ဟု ပေးမည်စိုးသောကြောင့် “ဝဒန္တော”ဟု ဖွင့်သည်၊ “ဝစတီတိ ဝဇ္ဇော”ဟု ပြု၊] ရဇ္ဇေတီတိ-ကား၊ တောသေတိ-နှစ်သက်စေနိုင်၏၊ ဝိညျပရိသန္တိ-ကား၊ ဝိညျနံ-ပညာရှိတို့၏၊ ပရိသံ-ကို၊ (“ရဇ္ဇေတီ”၌ စပ်၊)

အာစေရကမိ စ သကေတိ-ကား၊ အတ္တနော-၏၊ အာစရိယဝါဒေ-ဆရာ၏ ဝါဒ၌၊ (“ဝိသာရဒေါ”၌ စပ်၊) အလံ ပမေတန္တိ-ကား၊ ဝိမံသိတုံ-စူးစမ်းဆင်ခြင်ခြင်းငှာ၊ တံ တံ ကာရဏံ-ထိုထို အကြောင်းကို၊ ပညာယ-ဖြင့်၊ တုလယိတုံ-နှိုင်းချိန်ခြင်းငှာ၊ သမတ္ထော-စွမ်းနိုင်သည်လည်းကောင်း၊ ပဂုဏောတိ-ကား၊ ကတပရိစယော-ပြုအပ်ပြီးသော အလှေအကျက်ရှိသည် လည်းကောင်း၊ လဒ္ဓါသေဝနော-ရအပ်ပြီးသော အဖန်ဖန် မှီဝဲခြင်းရှိသည်လည်း ကောင်း၊ ကထေတဓေတိ-ကား၊ ကထေတဗ္ဗ-ပြောဆိုထိုက်သော အကြောင်း အရာ၌၊ (“ပဂုဏော”၌ စပ်၊) [“တဓေ”ပစ္စည်း၏ ကံအနက်ကို ပြသည်၊] ဝိရန္တိကာဝိဒေါတိ-ကား၊ ဝိရန္တဋ္ဌာနကုသလော-ချွတ်ယွင်းရာ ဋ္ဌာန၌ ကျွမ်းကျင် သည်လည်းကောင်း၊ (ချွတ်ယွင်းချက်ကို သိသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏။)

ပစ္စတ္တိကာ ယေန ဝဇ္ဇိတိ-အစရှိသော၊ အယံ ဂါထာ-ကို၊ ယာဒိသေ-အကြင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ကထေတဗ္ဗေ-ပြောဆိုထိုက်သောစကား၌၊ ပဂုဏော-အဝါးဝစွာ လေ့လာပြီးသည်၊ (ကျွမ်းကျင်သည်၊ ဟောတိ၊) တံ-ထို စကားကို၊ ဒဿေတံ-ငှာ၊ (ဘဂဝတာ)၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဟိ-ချဲ့၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ ဂါထာ၌၊ အတ္ထော-တည်း၊ ယာဒိသေန-သော၊ ကထိတေန-ပြောဆိုအပ်သော စကားကြောင့်၊ ပစ္စတ္တိကာ စ-ဆန့်ကျင်ဘက်ကို အလိုရှိသော ရန်သူတို့သည်လည်း၊ နိဂ္ဂဟံ-နှိပ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-ရောက်ကုန်၏၊ မဟာဇေနော စ-များစွာသော လူအပေါင်းသည်လည်း၊ သညာပန-နားလည်စေအပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ သညတ္ထိ-နားလည်စေအပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ အဝဗောဓနံ-ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ယဉ္ဇ-အကြင် စကားကိုလည်း၊ ကထေန္တော-ပြောဆိုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သကံ-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ အာဒါယံ-ယူအပ်သော အယူဝါဒကို၊ အတ္တဇနော-၏၊ အာစရိယဝါဒံ-ဆရာ၏ ဝါဒကို၊ န ဟာပေတိ-မယုတ်လျော့စေ၊ [“သကံ အာဒါယံ” ကို “အတ္တဇနော အာစရိယဝါဒံ” ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊] ယသ္မံ ဝတ္ထုသ္မံ-အကြင် ဝတ္ထုကြောင့်၊ အဓိကရဏံ-အဓိကရိုဏ်းသည်၊ ဥပ္ပန္နံ-ပြီ၊ တဒနုရူပံ-ထို ဝတ္ထုအားလျောက်ပတ်သော၊ အနုပဿာတကရံ-ကပ်၍ နှိပ်စက်ခြင်းကို မပြုတတ်သော၊ ပဉ္စ-ကို၊ ဗျာကရမာဏော-ဖြေဆိုလတ်သော်၊ တာဒိသေ-သော၊ ကထေတဗ္ဗေ-၌၊ ပဂုဏော ဟောတိ၊ ဣတိ (အတ္ထော)။

ဒုတေယျကမ္မေသု အလန္တိ-ကား၊ အဋ္ဌဟိ-ကုန်သော၊ ဒုတင်္ဂေဟိ-တမန်သည်၏ အင်္ဂါတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတတ္တာ-ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သံဃဿ-၏၊ ဒုတေယျကမ္မေသု-တမန်သည်၏ အလုပ်တို့၌၊ သမတ္ထော-

အဋ္ဌဟိ ဒုတင်္ဂေဟိ။ ။အဋ္ဌဟိ ဒုတင်္ဂေဟိတိ သောတာ စ ဟောတိ၊ သာဝေတာ စ၊ ဥဂ္ဂဟေတာ စ၊ ဓာရေတာ စ၊ ဝိညာတာ စ၊ ဝိညာပေတာ စ၊ ကုသလော စ သဟိတာ သဟိတဿ၊ နော စ ကလဟကာရကောတိ (နှုတ်မှာ စကားကို ကောင်းစွာ နားထောင်တတ်၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း ပြောတတ်၊ သင်ယူတတ်၊ မှတ်သားတတ်၊ ကိုယ်တိုင်လည်း သိတတ်၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း သိစေတတ်၊ ပြေပြစ် မပြေပြစ်၌ ကျွမ်းကျင်၊ ရန်မဖြစ်တတ်) ဧဝံ ဝုတ္တေဟိ အဋ္ဌဟိ ဒုတင်္ဂေဟိ-ဋီကာ။

စွမ်းနိုင်၏။ သုဠ-ကောင်းစွာ၊ ဥဂ္ဂဏှာတိ-သင်ယူတတ်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ သမုဂ္ဂဟော-မည်၏။ [“သံ+ဥဂ္ဂဟော” ဟု ခွဲ၊ သံကို “သုဠ” ဟု ဖွင့်သည်။] ဣဒံ-ဤ အနက်သည်။ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ (ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ) ယထာ နာမ-ဥပမာ မည်သည်ကား၊ အာဟုနံ-ပေးလှူအပ်သော ဆွမ်းကို၊ အာဟုတိပိဏ္ဍံ-ပေးလှူအပ်သော ဆွမ်းကို၊ သမုဂ္ဂဏှန္တိ (ယထာ)-ကောင်းစွာ ခံယူကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ပီတိသောမနဿဇာတောနေဝ-ဖြစ်သော နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ စေတသာ-စိတ်ဖြင့်၊ သံဃဿ-၏၊ ကိစ္စေသု-ကိစ္စတို့၌၊ ဝါ-တို့ကို၊ သမုဂ္ဂဟော-ကောင်းစွာ ခံယူတတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ သံဃဿ-၏၊ ကိစ္စေသု-တို့တွင်၊ တဿ တဿ ကိစ္စဿ-ထိုထို ကိစ္စကို၊ ပဋိဂ္ဂါဟကော-ခံယူတတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [လှူလာသော ဆွမ်းကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ခံယူသကဲ့သို့ သံဃာ၏ ကိစ္စကို ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူတတ်သည်။] ကရံ ဝဇောတိ-ကား၊ ဝစနံ-ကို၊ ကရောန္တော-လိုက်နာရသည်၊ (ဟုတွာ)၊ န တေန မညတိတိ-ကား၊ တေန ဝစနကရဏေန-ထိုသို့ စကားကို လိုက်နာရခြင်းကြောင့်၊ အဟံ-သည်၊ ကရောမိ-ပြုရ၏။ သံဃဘာရံ-သံဃာ့တာဝန်ကို၊ နိတ္ထရာမိ-ထုတ်ဆောင်ရ၏။ ဣတိ-သို့၊ မာနာတိ မာနံ-မာန၊ အတိမာနကို၊ (မာန၊ လွန်ကဲသောမာနကို) န ပေတိ-မဖြစ်စေ။

အာပဇ္ဇတိ ယာဝတကေသု ဝတ္ထုသုတိ - ကား၊ အာပတ္တိံ - သို့၊ အာပဇ္ဇမာနော-ရောက်လတ်သော်၊ (ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်) ယတ္ထကေသု-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဝတ္ထုသု-တို့ကြောင့်၊ (မေထုန်မှီဝဲခြင်း စသော ဝတ္ထုတို့ကြောင့်) အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏။ အာပတ္တိယာ ဟောတိ ယထာ စ ဝုဋ္ဌိတိ-ကား၊ တဿာ စ အာပတ္တိယာ-ထို အာပတ်မှလည်း၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (လူဝတ်လဲခြင်း၊ ပရိဝါသ်ဆောက်တည်ခြင်း၊ ဒေသနာပြောခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်)၊ ဝုဋ္ဌာနံ-ထမြောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ [“ဝုဋ္ဌိတိ”ကို “ဝုဋ္ဌာနံ” ဟု ဖွင့်သည်။ အချို့ စာအုပ်၌ အာပတ္တိယာ မပါဘဲ “ဟောတိ ယထာ စ ဝုဋ္ဌိတိ” ဟု ရှိ၏။ ပါဠိတော်ရင်း၌ အာပတ္တိယာ ပါသောကြောင့် ပါမှ ကောင်းသည်။] ဧတေ ဝိဘင်္ဂါတိ- ကား၊ ယေသု ဝတ္ထုသု-အကြင် ဝတ္ထုတို့ကြောင့်၊ အာပဇ္ဇတိ-အာပတ်သို့ ရောက်၏။ ယထာ စ - အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ ဝုဋ္ဌာနံ - အာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဣမေသံ အတ္ထာနံ-

ဤအနက်တို့ကို၊ (အာပတ်သင့်ခြင်း၏အကြောင်း၊ အာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့ကို၊) ဇောတကာ-ထွန်းပြတတ်ကုန်သော၊ (ထိုအနက်ကို ပြတတ် ကုန်သော၊) ဧတေ ဝိဘင်္ဂါ-ဤ ဝိဘင်းတို့သည်၊ (“သွာဂတာ”၌ စပ်၊) ဥဘယဿာတိ-ကား၊ ဥဘယေ-နှစ်ပါးစုံကုန်သော၊ (ဧတေ ဝိဘင်္ဂါ-တို့သည်၊) အဿ-ထို ရဟန်း၏ (နှုတ်၌၊) (သံဃာ့အလယ်ဝယ် ချီးမြှောက်ထိုက်သော ရဟန်း၏ နှုတ်၌၊) သွာဂတာတိ- ကား၊ သုဠ- ကောင်းစွာ၊ အာဂတာ- လာကုန် သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ အာပတ္တိဝုဠာနပဒဿ ကောဝါဒေါတိ - ကား၊ အာပတ္တိဝုဠာနကာရဏကုသလော-အာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်း၏ အကြောင်း၌ ကျွမ်းကျင်သည်၊ (ဟောတိ)၊ [“ပဒ”ကို “ကာရဏ”ဟု ဖွင့်သည်။]

ယာနိ စာစရန္တိ-ကား၊ ယာနိ စ ဘဏ္ဍနကရဏာဒိနိ-အကြင် ငြင်းခုံမှု ကို ပြုခြင်း အစရှိသော အမှုတို့ကိုလည်း၊ အာစရန္တော-ပြုကျင့်လတ်သော်၊ (ပြုကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) တဇ္ဇနိယကမ္မာဒိဝသေန-တဇ္ဇနိယကံ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ နိဿာရဏံ-သံဃာ့ဘောင်မှ ထွက်သွားစေအပ် သည်၏အဖြစ်သို့၊ (နှင်ထုတ်ခံရခြင်းသို့၊) ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ [“ကာရဏာဒိနိ” ဟု အချို့ စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏၊ ဘဏ္ဍနနှင့် တွဲရာ၌ “ကရဏာဒိနိ”ရှိမှ ကောင်းသည်၊] ဩသာရဏံ တံ ဝုသိတဿ ဇန္တုနောတိ-ကား၊ တံ ဝတ္တံ- ထို ကျင့်ဝတ်ကို၊ ဝုသိတဿ-ကျင့်သုံးသော၊ ဇန္တုနော-သတ္တဝါကို၊ (ရဟန်းကို) ယာ ဩသာရဏာ - အကြင် သံဃာ့ဘောင်သို့ သွင်းခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗာ - ပြုထိုက်၏၊ ဧတမ္ဘိ-ဤ နှစ်မျိုးသော နိဿာရဏ၊ ဩသာရဏကံကိုလည်း၊ (ဝိဘင်္ဂါကောဝါဒေါ-ဝိနည်း၌ ကျွမ်းကျင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ဇာနာတိ-၏၊ သဗ္ဗတ္ထံ-အလုံးစုံသော ဝါကျတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ကောသမ္ပကက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

သမန္တပါသာဒိကာယ-သော၊ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ-၌၊
မဟာဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ-မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော်၏အဖွင့် အဋ္ဌကထာသည်၊
သမတ္တာ-ပြီးပြီ။

ဘာသာဋီကာနိဂုံး

သိဒ္ဓိတ္ထ ဘော ဘာသာဋီကာ၊ ဒေသဘာသာယ သင်္ခတာ၊
မဟာဝဂ္ဂဋ္ဌကထာယ၊ ဝါစနာမဂ္ဂဝဏ္ဏနာ။

မဟာဝဂ္ဂဋ္ဌကထာယ-မဟာဝါခေါ၊ ဝိနည်းတော်၏၊ ဟောဖော်မြွက်ဟ၊
အနက်ပြသည်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ကျမ်းရွှေစာ၏။ ဝါစနာမဂ္ဂဝဏ္ဏနာ-အစဉ်အလာ၊
ပို့ချကာဖြင့်၊ သေချာစနစ်၊ ဖွင့်ရိုးဖြစ်သော၊ ဒေသဘာသာယ-တိုင်းရင်းမြန်မာ၊
အမိဘာသာဖြင့်၊ သင်္ခတာ-တစ်သန့် တစ်သန့်၊ အကန့် ကန့်လျက်၊ ခုံခုံ
စီရရီ၊ တည်ကြည်စွာ ဖွင့်ပြအပ်သော၊ ဘာသာဋီကာ-ဘာသာဋီကာ၊ အမည်သာ
သည်၊ မှီရာသိပ်သည်း၊ နိဿရည်းသည်လည်း၊ သိဒ္ဓိတ္ထ ဘော-ထောင့်သုံးရာ
ဝယ်၊ ခုနစ်ခုကြွယ်သည်၊ နှစ်ဆယ်နှစ်တွင်း၊ ကျွတ်သီတင်၏၊ လမင်းပေါ်ထွက်၊
ဆန်းသုံးရက်၌၊ နှစ်သက်ဖွယ်ရာ၊ ပြီးမြောက်ပြန်ပြီတကား။

ဤကျမ်းစာကို ပို့ချမပြီးမီ လေးရက်လောက်က အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာနှင့်
မူလဋီကာလည်း ပို့ချ၍ ပြီးစီးခဲ့ပါပြီ။ ဤ ကျမ်းကြီး သုံးကျမ်းကို နေ့စဉ်
မှန်မှန် ဇွဲသန်သန်ဖြင့် စိတ်မာန် မကျအောင် ကြိုးစားရသော ဝီရိယမှာ အခြေခံ
ဉာဏ်အမြော်အမြင် မပါလျှင် မည်သည့် နည်းနှင့်မျှ အပြီးရောက်အောင်
ထောက်ကူမည် မဟုတ်ပါ။ အမြော်အမြင်မှာလည်း သာသနာတော်တစ်သက်
နောက်ထပ် မပေါ်ထွက်သမျှ အမှီပြုရစ်ကြဖို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်...

ယဒိ အညာ ဥပ္ပဇ္ဇေထ၊ ဣတောပိ သုခသမ္ပတာ၊
တသောကာသံ ပဒါနာယ၊ အယံ အန္တရဓာယတံ။

ဣတောပိ-အများစိုးလောက်၊ ခရီးရောက်၍၊ ပြီးမြောက်ခဲ့ရာ၊ ဤ ဘာသာ
ဋီကာထက်လည်း၊ သုခသမ္ပတာ-ကြည့်ရှုပို့ချ၊ လွယ်ကူလှသဖြင့်၊ အားရဖွယ်
တောင်း၊ အကောင်းဟု သမုတ်အပ်သော၊ အညာ-ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ဋ္ဌကထာ၏၊
မှီရာကျစ်လစ်၊ ဋီကာသစ်တစ်မျိုးသည်။ ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇေထ-ပညာလိုလား၊ နောက်
နောက်သားတို့၊ ကြိုးစားရစ်သော်၊ အကယ်၍ဖြစ်ပေါ်လာအံ့၊ တဿာ-ထိုသို့
ဖြစ်ရစ်၊ ဋီကာသစ်၏။ ဩကာသံ ပဒါနာယ-ထွန်းတောက်တင့်ရေး၊ အခွင့်ပေး
ခြင်းငှာ၊ အယံ - လပေါင်း များမြောက်၊ ငွေအားဆောက်မှ၊ ထွန်းတောက်
ထွက်လာ၊ ဤ ဋီကာသည်။ အန္တရဓာယတံ-ရိုးရာမတူ၊ တိုးကာင့်၍၊ ကပ်ဖဲ့
မနေ၊ ကွယ်ပျောက်ရစ်ပါစေသတည်း။

အကျိုးရှိမှ ကျေးဇူးသိ။ ။ လောက၌ မိဘ ဆရာနှင့် မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်းတို့သည် သားသမီးနှင့် တပည့် မိတ်ဆွေတို့ကို ကောင်းစားစေလို ကြီးပွားစေလိုသော ဆန္ဒရှိကြသည်အားလျော်စွာ မိမိတို့ တတ်နိုင်သမျှ ကျေးဇူး ပြုကြပေသည်။ ထိုသို့ ကျေးဇူးပြုပေးကြသော်လည်း ထို ကျေးဇူးကို သူတို့ ညံ့သည်အတွက် မခံစားရသော သားသမီး တပည့် မိတ်ဆွေများသည် ထို မိဘ ဆရာ မိတ်ကောင်းများ၏ ကျေးဇူးကို မသိကြ၊ ကျေးဇူးရှင်ဟု သဘော မထားနိုင်ကြ၊ မိမိကား ဆရာသမားတို့၏ ကျေးဇူးတော်ကို အပြည့်အစုံ ခံစားရသဖြင့် ကျေးဇူးကြီးမားကြောင်းကို သိရပေသည်။ ထို ကျေးဇူးတော်များကို ပြန်၍ ဆပ်ဖို့ရန်မှာ ဆရာတော်များ၏ အနှစ်သက်ဆုံးဖြစ်သော စာပေပို့ချ ကျမ်းစာရေးသားခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

**သမ္မုဇယာမိ ထေရာနံ၊ ယေသာဟံ သမ္မဂ္ဂဟိတော၊
သိက္ခိတော ဂန္ထကာရေပိ၊ ပတ္တောမိ ပကတညုတံ။**

ယေသံ ထေရာနံ-အထက်ပေဟင်၊ နေအသွင်သို့၊ မြေပြင်ထင်ရှား၊ အကြင် ဆရာတော်ဘုရားတို့သည်၊ သမ္မဂ္ဂဟိတော-အထူး စောင့်ရှောက်၊ ချီးမြှောက် အပ်သော၊ အဟံ-ငါသည်၊ သိက္ခိတော-ရေးနည်းသားနည်း၊ ပို့ချနည်း၌၊ သိပ်သည်းသေသပ်၊ သင်ယူအပ်သော အတတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဂန္ထကာရေပိ- ခုခေတ်နောင်သား၊ အကျိုးများဖို့၊ ရေးသားကြီးကုတ်၊ ကျမ်းပြုခြင်း အလုပ်၌ လည်း၊ ပကတညုတံ-သဘောသက်၊ ရှေးထုံးစံကို၊ အမှန်သိမြင်၊ ကျွမ်းကျင် သူ၏ အဖြစ်သို့၊ ပတ္တော+အမိ-ခေတ်ခါအလျောက်၊ လေးစားလောက်အောင်၊ မဖောက်မသွေ၊ ရောက်ရပေ၏။ တေသံ ထေရာနံ-ကျေးဇူးတော်ရင်၊ ဂုဏ်အင် ကြီးမား၊ ထို ဆရာတော်ဘုရားတို့အား၊ သမ္မုဇယာမိ-ကျမ်းစာရေးသား၊ ကောင်းမှုများဖြင့်၊ လေးစားကော်ရော်၊ ပူဇော်ပါသတည်း။

**စတုစ္စက္ကံ ဝတ္တိယာန၊ ယာနံ ဗလပရိဂ္ဂဟံ၊
ယာနာယ အမတံ ပါရံ၊ ကသံ ပုရိသကာရိယံ။**

စတုစ္စက္ကံ-သမ္မုတ္တိစက်၊ လေးချက်စုပေါင်း၊ စက်ခေါင်းလေးခုလည်း ပါရှိ ထသော၊ ဗလပရိဂ္ဂဟံ-ရန်ပေါင်းခွင်းဖြူ၊ ငါးဦးမိုလ်တို့၊ ကိုယ်စီစောင့်ကြပ်၊

အုပ်ချုပ်အပ်ထသော၊ ယာနံ-အသွားလျင်လျင်၊ အများတင်လည်း၊ အားအင်
 ခိုင်ဖြိုး၊ မဂ္ဂင်တည်းဟူသော ယာဉ်ပျံတော်ကြီးကို၊ ဝတ္ထိယာန-မတိမ်းမစောင်း၊
 လည်စေကြောင်းဖြင့်၊ ကောင်းစွာအစဉ်၊ မောင်းကာနှင်၍၊ အမတ် ပါရ်-
 ဤ ဘက်မှာနေ၊ အားလုံးသေလျက်၊ ဟိုပြေရောက်မှ၊ ဘေးကင်းရမည့်၊
 အမတခေါ်၊ နေပြည်တော်သို့၊ ယာနာယ-ကီလေသာဟူ၊ ရန်သူပစ်ဖောက်၊
 ဗုံးအမြောက်တို့၊ မကြောက်မနား၊ အရောက်သွားခြင်းငှာ၊ ပုရိသကာရိယံ-
 ယောက်ျားမှန်က၊ ပြုရဲရမည့်၊ ကမ္ဘာလက်ရိုး၊ လုံ့လမျိုးကို၊ ကသံ-ငါးဦး
 ဗိုလ်ချုပ်၊ အဖော်လုပ်၍၊ မဆုတ်ရစေ၊ ပြုလုပ်ရပေအံ့သတည်း။

မဟာဝါအဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာ

ပြီးပြီ။

ဝိနယပိဋက မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော်နိဿယ

၃-ဝဿူပနာယိကက္ခန္ဓက

၁၀၇-ဝဿူပနာယိကာနုဇာနနာ

၁၈၄။ တေန သမယေန၊ ပေ၊ ကလန္တကနိဝါပေ-ရှဉ္စိတို့အား အစာ ပေးရာဖြစ်သော၊ (အစာကျွေးလျက် ဘေးမဲ့ထားပေးရာဖြစ်သော၊) ဝေဠုဝန်-ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်၌၊ ဝိဟရတိ၊ (ကလန္တကနိဝါပ-၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ စတုတ္ထအုပ် ပထမဒုဋ္ဌဒေါသ သိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ၊) တေန သမယေန-၌၊ (မြတ်စွာဘုရား၏ ရာဇဂြိုဟ်မြို့အနီး ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက် ကြီးဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူရာ ထိုအခါ၌၊) ဘဂဝတာ-သည်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဝဿာဝါသော-မိုးအခါ၌ နေခြင်းသည်၊ (ဝါဆိုခြင်းသည်၊) ဝါ-ကို၊ အပညတ္တော-ပညတ်တော်မမူအပ်သေးသည်၊ ဟောတိ၊ တေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ (“တေ”၌ ဣဓ-ပုဒ်သည် အနက်မရှိ၊) ဟေမန္တမ္ပိ-ဆောင်းဥတု၌လည်းကောင်း၊ ဂိမ္မမ္ပိ-နေဥတု၌လည်းကောင်း၊ ဝဿမ္ပိ-မိုးဥတု၌လည်းကောင်း၊ စာရိကံ စရန္တိ၊ ပေ။

ကထံ ဟိ-ကြောင့်၊ သကျပုတ္တိယာ၊ သမဏာ-တို့သည်၊ ဟရိတာနိ-စိမ်းစိုကုန်သော၊ တိဏာနိ-မြက်တို့ကို၊ သမ္ပဒန္တာ-နင်းချေကုန်လျက်၊ ဧကိန္ဒြိယံ-တစ်ခုသော ကာယိန္ဒြေရှိသော၊ (ဧကိန္ဒြိယန္တိ “ကာယိန္ဒြိယံ အတ္ထိတိ” မညမာနာ ဝဒန္တိ၊ ပထဝီဓဏနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၊ သာရတ္ထ၊) ဧဝံ-သတ္တဝါကို၊ ဝိဟေဋ္ဌန္တာ-ညှဉ်းဆဲကုန်လျက်၊ ဗဟူ ခုဒ္ဒကော-သေးငယ်ကုန်သော၊ ပါဏေ-သတ္တဝါတို့ကို၊ သဗ္ဗာတံ-ညှဉ်းဆဲနိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ အာပါဒေန္တာ-ရောက်စေကုန်လျက်၊ ဟေမန္တမ္ပိ၊ ပေ၊ စရိဿန္တိ နာမ၊ လှည့်လည်ရကုန် သနည်း၊ (လှည့်လည်ကြပါလိမ့်၊) ဒုရက္ခာတဓမ္မာ-မကောင်းသဖြင့် ဟောအပ်သောတရား ရှိကုန်သော၊ ဣမေ အညတိတ္ထိယာ-တို့သည်၊ ဝဿာဝါသံ-မိုးအခါ၌ နေခြင်းကို၊ ဝါ-မိုးခိုခြင်းကို၊ ဝါ-သို့၊ အလ္လိယိဿန္တိ နာမ-ငြိကပ်ကြကုန်သေး၏၊ သင်္ကံသာ ယိဿန္တိ နာမ-နေကြကုန်သေး၏၊ (အချို့နေရာ၌ “ဝဿံ-မိုးလပတ်လုံး နေခြင်းသို့” ဟု အစွန္တသံယောဂ အနက်ဆိုပါ။)

ဣမေ သက္ခန္ဓကာ-ဤငှက်တို့သည်၊ ရက္ခဂ္ဂေသု-သစ်ပင်ဖျားတို့၌၊ ကုလာဝကာနိ-အသိုက်တို့ကို၊ ကရိတ္တာ၊ ဝဿာဝါသံ-ကို၊ ဝါ-သို့၊ ပေ၊ ဣမေ ပန သမဏာ-တို့သည်ကား၊ ပေ၊ စရန္တိ၊ ဣတိ (ဥဇ္ဈာယန္တိ) ပေ။

ဝဿံ-မိုးအခါ၌ နေခြင်းသို့၊ ဝါ-မိုးခိုခြင်းသို့၊ ဥပဂန္တု-ကပ်ရောက်ခြင်းငှာ၊ ပေ၊ ကဒါ-ဘယ်အခါ၌၊ ပေ၊ ဥပဂန္တု န ခေါ-နည်း၊ ပေ၊ ဝဿာနေ-မိုးအခါ၌၊ ပေ၊ ဝဿူပနာယိကာ-မိုးအခါ၌ နေခြင်းသို့ ကပ်ရောက်ခြင်းတို့သည်၊ (ဝါကပ်ခြင်းတို့သည်) ကတိ န ခေါ၊ ပေ၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ဣမာ ဝဿူပနာယိကာ (ဟောန္တိ) ပုရိမိကာ-ပုရိမဝါကပ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပစ္ဆိမိကာ-ပစ္ဆိမဝါကပ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ အာသဠိယာ-ဝါဆိုလပြည့်နေ့သည်၊ အပရဇ္ဈဂတာယ-လွန်သွားပြီးသော ဝါဆိုလပြည့်နေ့၏ နောက်တစ်ရက် ရှိလသော်၊ (ဝါဆိုလပြည့်နေ့ကို လွန်သွားပြီး၍ နောက်တစ်ရက် ရှိလသော်)၊ (ဝါဆိုလပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့၌-ဟူလို) ပုရိမိကာယ-ပုရိမဝါသို့၊ ဥပဂန္တုဗ္ဗာ-ကပ်ထိုက်၏၊ အာသဠိယာ-သည်၊ မာသဂတာယ-လွန်သွားပြီးသော ဝါဆိုလပြည့်နေ့၏ နောက်တစ်လ ရှိလသော်၊ (ဝါဆိုလပြည့်နေ့ကို လွန်သွားပြီး၍ နောက်တစ်လ ရှိလသော်)၊ (ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့၌-ဟူလို) ပစ္ဆိမိကာ ဥပဂန္တုဗ္ဗာ၊ ပေ၊ ဣမာ ဒွေ-တို့တည်း၊ ဣတိ-ပြီ။

၁၀၈-ဝဿာနေစာရိကာပဋိက္ခေပါဒိ

၁၈၅။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ ဝဿံ ဥပဂန္တု၊ အန္တရဝဿံ-မိုးလ၏ အတွင်း၌၊ ဝါ-ဝါ၏အတွင်း၌၊ စာရိကံ စရန္တိ၊ (ဝဿ-သဒ္ဒါ၏ “မိုးကာလ” အနက်ဟောကြောင်းကို ခုဒ္ဒသိက္ခာဘာသာဋီကာ၊ ဝဿူပနာယိကာနိဒ္ဒေသ၌ ပြထားပြီ)၊ ပေ၊ ဝဿံ ဥပဂန္တု၊ ပုရိမံ-ရှေး၌ဖြစ်သော၊ တေမာသံ ဝါ-သုံးလပတ်လုံးသော် လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆိမံ-နောက်၌ဖြစ်သော၊ တေမာသံ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အဝသိတွာ-မနေမူ၍၊ စာရိကာ-ကို၊ န ပက္ကမိတဗ္ဗာ-ဖဲမသွားထိုက်၊ ပေ။

၁၈၆။ ဝဿံ-မိုးလပတ်လုံး နေခြင်းသို့၊ ဝါ-ဝါသို့၊ ဥပဂန္တု-ကပ်ရောက်ခြင်းငှာ၊ န ဣစ္ဆိသု-အလိုမရှိကုန်၊ ပေ၊ ဝဿံ-သို့၊ န န ဥပဂန္တုဗ္ဗာ-မကပ်ထိုက် မဟုတ်၊ ကပ်ထိုက်သည်သာ၊ ပေ၊ ဝဿူပနာယိကာယ-ဝါကပ်ရာ ဖြစ်သော၊ တဒဟံ-ထိုနေ့၌၊ ဝဿံ-သို့၊ အနုပဂန္တုကာမာ-ကပ်ခြင်းငှာ

အလိုမရှိကုန်၊ (ဟုတွာ၊) သဗ္ဗိစ္စ-(ဝါကပ်ရာနေ့ဟု သိသော) သညာနှင့်တကွ (ဝါမကပ်လိုသော) စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍၊ အာဝါသံ-မိမိနေရာ ကျောင်းတိုက်ကို၊ အတိက္ကမန္တိ-လွန်သွားကုန်၏၊ ပေ။

ရာဇာ မာဂဓော၊ ပေ၊ ဝသံ-ဝါဆိုလကို၊ (ဝါကပ်ရာ လကို၊) ဥက္ကမိတုကာမော-အထက်သို့ ငင်ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ၊) ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဝါ-သို့၊ ဒူတံ-တမန်ကို၊ ပါဟေသိ-စေလွှတ်ပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း?)၊ အယျာ-အရှင်တို့သည်၊ အာဂမေ-လာလတ္တံ့ဖြစ်သော၊ ဇုဏှေ-လဆန်းပက္ခ၌၊ (ဝါ-ဝါခေါင်လ၌) ဝသံ-သို့၊ ယဒိ ပန ဥပဂစ္ဆေယျ-အကယ်၍ ကပ်ရောက်ကြပါမူ ကောင်းလေစွ၊ ဣတိ-ဤသို့မှာ၍ စေလွှတ်ပြီ၊ ပေ၊ ရာဇနံ-မင်းတို့၏ (အလိုသို့) အနုဝတ္တိတု-လိုက်ခြင်းငှာ၊ ပေ။

၁၀၉-သတ္တာဟကရဏီယာနုဇာနနာ

၁၈၇။ အထ၊ ပေ၊ တဒဝသရိ၊ (မဟာဝါဓန္ဓကပုဒ်စဉ်၌ ၁၀၅-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ) ဘဂဝါ၊ တတြ သာဝတ္ထိယံ-ထို သာဝတ္ထိမြို့၌၊ ဝါ-၏ အနီး ဖြစ်သော၊ ဇေတဝနေ-ဇေတဝန်မည်သော၊ အနာထပိဏ္ဍိကဿ-အနာထပိဏ် သူဌေး၏၊ အာရာမေ-အရံ၌ (ကျောင်းတိုက်၌) ဝိဟရတိ၊ တေန သမယေန-၌၊ (မြတ်စွာဘုရား၏ သာဝတ္ထိမြို့အနီး ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်ကြီးဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူရာ ထိုအခါ၌) ကောသလေသု-ကောသလာမည်သော၊ (“ကောသလာ”ဟု ဗဟုဝုဏ်နာမည်ဖြင့် ထင်ရှားသော) ဇနပဒေ-ဇနပုဒ်၌၊ (တိုင်း၌) ဥဒေနေန-ဥဒေနေမည်သော၊ ဥပါသကေန-သည်၊ သံဃံ-ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-ရည်စူး၍၊ ဝိဟာရော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကာရာပိတော-ပြုစေအပ်သည်၊ (ဆောက်လုပ်စေအပ်သည်) ဟောတိ၊ ပေ၊ ပါဟေသိ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း?)၊ ဘဒန္တာ-အရှင်မြတ်တို့သည်၊ အာဂစ္ဆန္တိ-ကြွလာ တော်မူကြပါကုန်၊ ဒါနဉ္စ-အလှူကိုလည်း၊ ဒါတု-ပေးလှူ ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဓမ္မဉ္စ-ကိုလည်း၊ သောတု-နာခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခု စ-တို့ကိုလည်း၊

ပသိတုံ-ဖူးမြင်ခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ ဣစ္ဆာမိ-အလိုရှိပါ၏။ ဣတိ-ဤသို့ မှာ၍ စေလွှတ်ပြီ၊ ပေ၊ အာဂုသော-ဒါယကာ၊ ဘဂဝါတာ-သည်၊ န ဝဿံ၊ ပေ၊ စာရိကာ ပက္ကမိတဗ္ဗာတိ-ဟူ၍၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ယာဝ-လောက်၊ ဘိက္ခု။ ဝဿံ-မိုးလပတ်လုံး၊ ဝဿန္တိ-နေကြကုန်၏၊ (တာဝ-ထို မိုးလပတ်လုံး နေပြီးသည်တိုင်အောင်၊) ဥဒေနေော၊ ဥပါသကော-သည်၊ အာဂမေတု-ဆိုင်းငံ့ ပါဦး၊ ဝဿံ-ပတ်လုံး၊ ဝုဠာ-နေပြီးကုန်သည်၊ (တစ်နည်း) ဝဿံ ဝုဠာ-ဝါကျွတ်ကုန်သည်၊ (သမာနာ-ဖြစ်ကုန်လသော်၊) အာဂမိဿန္တိ-လိမ့်မည်၊ အစွာယိကံ-အဆောတလျင် ဖြစ်စေထိုက်သော၊ (လျင်လျင်မြန်မြန် ပြုထိုက် သော၊) ကရဏီယံ-ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်၊ သစေ အဿ-အံ၊ (စေံ သတိ၊) တတ္ထေဝ-ထို အရပ်၌ပင်၊ အာဝါသိကာနံ၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဝိဟာရံ-ကို၊ ပတိဋ္ဌာပေတု-တည်စေပါလော၊ ဣတိ (အာဟံသု။)

ဥဒေနေော၊ ပေ၊ ကထံ ဟိ-ကြောင့်၊ ဘဒန္တာ-တို့သည်၊ မယာ-သည်၊ (ဒူတေ-ကို)၊ ပဟိတေ-စေလွှတ်အပ်ပါလျက်၊ (အပင့်လွှတ်အပ်ပါလျက်) န အာဂမိဿန္တိ နာမ-မကြွလာကြရကုန်သနည်း?၊ (မကြွလာကြပါလိမ့်၊) (ရှေးနိဿယ၌ “မယာ-သည်၊ ပဟိတေ-ပင့်ဖိတ်အပ်လျက်”ဟု ပေး၏၊ “ပဟိတေ ဂန္တံ”ဟူသော သိက္ခာပုဒ်၌ “ပဟိတေ”၏ ကံ-ကို “ဒူတေ”ဟု ထည့်၍ ဖွင့်လိမ့်မည်၊) ဟိ-ကြွလာသင့်၏၊ အဟံ-သည်၊ ဒါယကော-ပစ္စည်း လေးပါးကို ပေးလှူတတ်သူတည်း၊ ကာရကော-သံဃာ၏ကိစ္စကို ပြုတတ်သူ တည်း၊ သံဃုပဋ္ဌာကော-သံဃာကို ပြုစုလုပ်ကျွေးတတ်သူတည်း၊ ဣတိ (ဥဇ္ဈာယတိ)၊ ပေ၊ သတ္တန္တံ-ခုနစ်ယောက်တို့သည်၊ သတ္တာဟကရဏီယေန- ခုနစ်ရက်အတွင်းဝယ် ပြုဖွယ်ကိစ္စဖြင့်၊ (ဒူတေ-ကို)၊ ပဟိတေ-အပ်သော်၊ ဂန္တံ၊ အနုဇာနာမိ-ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ (ဒူတေ-ကို)၊ အပ္ပဟိတေ-မစေလွှတ်အပ် သော်၊ (ဂန္တံ)၊ န တေဝ (အနုဇာနာမိ)-ခွင့်ပြုတော်မမူသည်သာ၊ ဘိက္ခုဿ- သည်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဥပါသိကာယ-ဥပါသိကာမသည်လည်းကောင်းတည်း၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဣမေသံ သတ္တန္တံ-ဤ ခုနစ်ယောက်တို့သည်၊ ပေ၊ (ဣမေ ဟိ သတ္တဟိ ဘိက္ခုအာဒိဟိ ဒူတေ ပဟိတေယေဝ ဂန္တံ၊ အနုဇာနာမိတိ အတ္ထော၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ ကတ္တားပေးသည်၊ သမ္ပဒါန်လည်း ဖြစ်နိုင် ပါ၏၊) သတ္တာဟံ-ခုနစ်ရက်အတွင်း၌၊ သန္တိဝတ္ထော-ပြန်နစ်ခြင်းကို၊ (ပြန်လာခြင်း ကို)၊ ကာတဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ (အဋ္ဌကထာ အလိုတည်း၊ ဝိမတိအလို အနက် ပေးပုံကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။)

[“အနုစာနာမိ ဘိက္ခဝေ သတ္တန္တံ”စသော စကားတော်ကို အကျယ်ချဲ့တော်မူလိုသောကြောင့် “ဣဓ ပန”စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။]

၁၈၈။ ဣဓ-ဤ သာသနာတော်၌၊ ပေ၊ စေ ပဟိဏေယျ-အကယ်၍ စေလွှတ်အံ့၊ (ကိ-အဘယ်သို့ မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း?၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ခးပါ။) အနုယောဂေါ-စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို မဟာခန္ဓကပုဒ်စဉ် ၇၃-၌ ရေးခဲ့ပြီ၊ ကောဋ္ဌကော-တံခါးမုခ်၊ ဥပဋ္ဌာနသာလာ-ကပ်၍ တည်ရာဇရပ်၊ (ဆည်းကပ်ရာ တန်ဆောင်းဝန်း၊) အဂ္ဂိသာလာ-မီးတင်းကုပ် (မီးဖိုချောင်၊) ကပ္ပိယကုဋီ-ကပ္ပိယကုဋီ၊ (ကပ္ပိယကုဋီ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဘောသဇ္ဇက္ခန္ဓက၌ သိရလိမ့်မည်)၊ ဝစ္စကုဋီ-ကျင်ကြီးစွန်ရာ အိမ်၊ စင်္ဂမော-စင်္ကြံ၊ စင်္ဂမသာလာ-စင်္ကြံတည်ရာ ဇရပ်၊ ဥဒပါနော-ရေတွင်း၊ ဥဒပါနံသာလာ-ရေတွင်း၏ တည်ရာ ဇရပ်၊ ပေါက္ခရဏီ-ရေကန်၊ မဏ္ဍပေါ-မဏ္ဍပ်၊ အာရာမော-အရံ၊ အာရာမာ ဝတ္ထု-အရံ၏တည်ရာ မြေ၊ (ကြွင်း ဝါကျတို့၌ အနက်လွယ်ပြီ။)

၁၈၉။ အတ္တနော-၏၊ အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊ နိဝေသနံ-အိမ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကာရာပိတံ ဟောတိစသည် ပေးပါ၊ ထူးသောပုဒ်တို့ကား... “သယနိဃရံ-အိပ်ရာခန်းဆောင်၊ ဥဒေါသိတော-ဘဏ္ဍာတိုက်၊ အဋ္ဌော-စင်၊ မာဋ္ဌော-တန်ဆောင်း၊ အာပဏော-ဈေးဆိုင်၊ အာပဏသာလာ-ဈေးဆိုင် တည်ရာ ဇရပ်၊ ရသာဝတီ-အမဲ၊ သား၊ ငါးစသော အရသာရှိရာ အိမ်၊ ဝါ-ထမင်းချက်ရာ အိမ်၊ (စဖိုအိမ်ဟု ရှေးကပေးကြ၏)၊ ပုတ္တဿ ဝါ-သား၏ သော်လည်း၊ ဝါရေယျ-လက်ထပ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ စိတုယာ ဝါ-သမီး၏ သော်လည်း၊ ဝါရေယျ-လက်ထပ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ”၊ (ဝါရေယျန္တိ အာဝါဟ ဝိဝါဟမင်္ဂလံ၊ ဋီကာ၊ ပါရာဇိကဋ္ဌကထာ၊ သဉ္စရိတ္တသိက္ခာပုဒ်၌မူ “ဝါရေယျံ၊ လက်ထပ်ဖို့ရာ နေ့ကောင်းရက်သာ အခါရွေးခြင်း”ဟု ဖွင့်၏။) ပေ။

အဘိညာတံ-အလွန်ထင်ရှားသော၊ သုတ္တန္တံ ဝါ-သုတ္တန်ကိုသော်လည်း၊ ဘဏတံ-ရွတ်၏၊ (နှုတ်တက်ရ၏။) သော-ထို ဥပါသကာသည်၊ ပေ၊ စေ ပဟိဏေယျ၊ (ကိ)၊ အယံ သုတ္တန္တော-သည်၊ ပုရာ ပလုဇ္ဇတိ-မကြာမီ ပျက်စီးလိမ့်မည်၊ ဝါ-မပျက်စီးမီ၊ ဘဒန္တာ-တို့သည်၊ အာဂစ္ဆန္တု-လာပါကုန်၊ ဣမံ သုတ္တန္တံ-ကို၊ ပရိယာပုဏိဿန္တိ-သင်ယူရပါကုန်လိမ့်မည်၊ ဣတိ-၍၊

(စေ ပဟိဏေယျ၊)ပေ၊ ဝါ ပန-သည်သာမကသေး၊ အဿ-ထို ဥပါသကာ၏၊ အညတရံ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ကိစ္စံ-မပြုမနေ ပြုလုပ်ရမည့် ကိစ္စသည်သော်လည်းကောင်း၊ ကရဏီယံ ဝါ-ပြုခွင့်ကြိုက ပြုလုပ်ရမည့် ပြုဖွယ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ (ကြွင်းဝါကျတို့၌ အနက်လွယ်ပြီ၊ ပုဒ်စဉ် ၁၉၀-မှ ၁၉၂-အထိ အနက်ထူး မရှိပါ။)

၁၁၀-ပဉ္စနံအပ္ပဟိတေပိအနုဇာနနာ.

၁၉၃။ အညတရော၊ ပေ၊ ပါဟေသိ (ကိံ) အဟံ-သည်၊ ဂိလာနော-မကျန်းမမာပါ၊ (“ဟိ” အနက် မရှိ၊) ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အာဂစ္ဆန္တု-ကုန်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ အာဂတံ-ကြွလာခြင်းကို၊ ဣစ္ဆာမိ-ပါ၏၊ ပေ၊ ပဉ္စနံ-ငါးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သတ္တာဟကရဏီယေန-ဖြင့်၊ (ဒူတေ၊) အပ္ပဟိတေပိ-မစေလွှတ်အပ်ပါသော်လည်း၊ ဂန္တု၊ ပေ၊ ပဟိတေ-သော်၊ ပဂေဝ-အဘယ်မှာဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း၊ ဘိက္ခုဿ-သည်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ သာမဏေရိယာ-သာမဏေမသည်လည်းကောင်းတည်း၊ ပေ။

[“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စနံ”စသော သိက္ခာပုဒ်ကို အကျယ် ချဲ့၍ မိန့်တော်မူလိုသောကြောင့် “ဣဓ ပန”စသော စကား တော်ကို မိန့်တော်မူသည်။]

ဂိလာနဘတ္တံ ဝါ-ဂိလာနအတွက် ဆွမ်းကိုလည်း၊ ပရိယေသိဿာမိ-ရှာအံ့၊ ဂိလာနပဋ္ဌာကဘတ္တံ ဝါ-ဂိလာနပြုစုသူအတွက် ဆွမ်းကိုလည်း၊ ပရိယေသိဿာမိ-အံ့၊ ပုစ္ဆိဿာမိ ဝါ-လူမမာကိုသော်လည်း မေးအံ့၊ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ ဝါ-လူမမာကိုသော်လည်း ပြုစုလုပ်ကျွေးအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍ (သွားထိုက်၏၊) (“အနဘိရတိ” စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို မဟာခန္ဓက၊ ဥပဇ္ဈာယဝတ္ထကုထာ၌ ရေးခဲ့ပြီ၊) ပေ။

ဣဓ၊ ပေ၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဂရုဓမ္မံ-အလေးပြုထိုက်သော သံဃာ ဒိဿေသံ အာပတ်သို့၊ အဇ္ဈာပန္နော-ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ပရိဝါသာရဟော-

ပရိဝါသ်ကို ထိုက်သည်။ (ပရိဝါသ် ကျင့်သုံးထိုက်သည်။) ဟောတိ၊ ပေ၊
 ပရိဝါသဒါနံ-ပရိဝါသ်ပေးခြင်းကို၊ ဥသုက္ကံ-အားထုတ်သူ၏ အဖြစ်ကို၊
 (ကြောင့်ကြကို)၊ ကရိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့ ကြံ၍သော်လည်းကောင်း၊
 အနုဿာဝေဿာမိ-လျော်စွာ ကြားသိစေအံ့၊ (ကမ္မဝါစာရွတ်အံ့)၊ ဣတိ ဝါ-
 သော်လည်းကောင်း၊ ဂဏပူရကော-ဂိုဏ်းကိုပြည့်စေတတ်သော ရဟန်းသည်။
 ဘဝိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ဂန္ထဗ္ဗံ) (နောက်နောက်
 ဝါကျတို့၌ “မူလာယ ပဋိကဿနာရဟော”စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို
 ဥပဇ္ဈာယဝတ္တကထာ၌ ရေးခဲ့ပြီ) ။ပေ။

၁၉၄။ လွယ်ပြီ။

၁၉၅။ (ထူးရာ၌) သိက္ခမာနာယ-သိက္ခမာန်၏၊ သိက္ခာ-သိက္ခာ
 ပုဒ်သည်။ ကုပိတာ-ပျက်သည်။ ဟောတိ၊ (သိက္ခမာန်များသည် ပါဏာတိပါတ
 အစ ဝိကာလဘောဇနအဆုံးရှိသော သိက္ခာပုဒ်ခြောက်ပါးကို မပေါက်ကျားအောင်
 နှစ်နှစ်ပတ်လုံး ဆောက်တည်ရ၏။ ထိုသို့ ဆောက်တည်ထားအပ်သော
 သိက္ခာပုဒ် တစ်ပါးပါးပျက်သည်ကို “သိက္ခာ ကုပိတာ”ဟု မိန့်သည်။) ပေ၊
 သိက္ခမာနာ-သည်။ ဥပသမ္ပန္နိတုကာမာ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့
 ရောက်ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။ ဟောတိ၊ ပေ။

၁၉၆။ လွယ်ပြီ။

၁၉၇။ သာမဏေရီ-သည်။ ဝသံ-ဝါကို၊ ပုစ္ဆိတုကာမော-မေးခြင်းငှာ
 အလိုရှိသည်။ ဟောတိ၊ (သာမဏေမများသည် သိက္ခမာန်အဖြစ်ဖြင့် နှစ်နှစ်
 နေပြီးမှ ဘိက္ခုနီပြုလုပ်ခွင့် ရှိ၏။ သိက္ခမာန် မဖြစ်ခင် သံဃာက သင့်ဘော်
 သောအချိန်ဝယ် သာမဏေမများအား သိက္ခမာနသမ္ပုတိ ပေးရသေး၏။ ထို
 “သိက္ခမာနသမ္ပုတိရဖို့ရန် မည်မျှ လိုပါသေးသနည်း”ဟု မိမိ၏ ဝါကို
 (နှစ်ကို) မေးကြသည်) ။ပေ။

၁၁၁-သတ္တဗ္ဗံ အပ္ပဟိတေပိ အနုဇာနနာ

၁၉၈။ အညတရဿ၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ မာတာ-အမိသည်၊ (မယ်တော်သည်)၊ ဂိလာနာ ဟောတိ၊ ပေ၊ မေ-၏၊ အယဉ္ဇ မာတာ-ဤ မယ်တော်သည်လည်း၊ ဂိလာနာ-၏၊ သာ.စ-ထို မယ်တော်သည်လည်း၊ အနုပါသိကာ-ဥပါသိကာမ မဟုတ်၊ (ရတနာသုံးပါး၌ ဆည်းကပ်တတ်သူမ မဟုတ်)၊ ပေ၊ (သီတင်းသုံးဖော် ငါးဦးတွင် မာတာ-ပိတုနှစ်ဦးကို ထည့်လျှင် သတ္တ-အရ ဖြစ်၏)၊ ပေ။

၁၁၂-ပဟိတေယဝအနုဇာနနာ

၁၉၉။ ဘာတာ-ညိ (အစ်ကို)၊ ဘဂိနိ-နမ၊ (အစ်မ)၊ ဉာတကော-ဆွေမျိုး၊ ဘိက္ခုဂတိကော-ရဟန်းတို့၏ဖြစ်ခြင်းနှင့် တူသောဖြစ်ခြင်းရှိသူ၊ (ရဟန်းများကို မှီခိုနေသူ၊ ကျောင်းသား-ဖိုးသူတော်စသူ)၊ အပ္ပဟိတေ-အပ်သော်၊ န တွေဝ ဂန္တဗ္ဗံ-မသွားထိုက်သည်သာ-ဟု ပေးပါ၊ ပေ၊ သံဃဿ-၏၊ ဝိဟာရေ-သည်၊ ဥန္တိယတိ-ပြု၏၊ ပေ၊ ဘဏ္ဍံ-သစ်အဆောက်အဦသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဆေဒါပိတံ-ဖြစ်စေအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ သစေ အဝဟာပေယျ-အကယ်၍ ဆောင်ယူစေကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သန္တေ သု) အဟံ၊ တံ ဘဏ္ဍံ-ကို၊ ဒဇ္ဇေ-လျှူပါအံ့၊ ပေ၊ (ဤပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။)

ဝဿာဝါသဘာဏဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

ဂန္တဗ္ဗံ။ ။ဂန္တဗ္ဗန္တိ သံဃကရဏိယေန အပ္ပဟိတေပိ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ဧတ္ထ စ အနုပါသကေဟိပိ (“ဝိ”ဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသော “အနုပါသိကာမ”ကို ပေါင်းပါ။) သာသနဘာဝံ ဉာတုကာမေဟိ (သာသနာဝေတံ၏အလိုကို သိလိုကုန်သော ဥပါသကာမဟုတ်သူ ဘာသာခြားတို့သည်။) ပဟိတေ တေသံ ပသာဒဝနိ သမ္ပဿန္တေဟိပိ (မြော်မြင်သော ရဟန်းတို့သည်လည်း။) သတ္တာဟကရဏိယေန ဂန္တံ ဝဋ္ဋတိတံ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဝိမတိ။

၁၁၃-အန္တရာယောအနာပတ္တိဝဿန္ဓေဒဝါရ

၂၀၀။ ဝဿုပဂတာ-ဝါသိုကပ်ရောက်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဝါဠေဟိ-ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျားစသော ရဲရင့်သော သားကောင်တို့သည်၊ ဥဗ္ဗဇ္ဇာ-ထွက်သွားစေအပ်ကုန်သည်၊ (နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၊) ဟောန္တိ၊ ဂဏီသုပိ-ဖမ်းလည်းဖမ်းယူကြကုန်ပြီ၊ ပရိပါတိ-သုပိ-လဲလည်းလဲကျစေကြကုန်ပြီ၊ (“ဥဗ္ဗဇ္ဇာ ဟောန္တိ”ကို ထပ်ဖွင့်သည်)၊ ပေ၊ ပရိပါတေန္တိပိ၊ ဒေသေ (ဒေသာ+ေ)-ဤ သားရဲတို့နှိပ်စက်ခြင်းသည်ပင်၊ အန္တရာယော-တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ (နှလုံးသွင်း၍)၊ ပက္ကမိတဗ္ဗ-ဖဲသွားရာ၏၊ (ဖဲသွားနိုင်၏)၊ (နောက်၌လည်း “ဒေသေ”ကို လျှော်သလို စွဲပါ)၊ ဝဿန္ဓေဒဿ-ပြတ်သောဝါရှိသော ရဟန်း၏၊ (ဝါပြတ်သော ရဟန်း၏)၊ အနာပတ္တိ၊ (ဟောတိ။)

နောက်နောက်ဝါရတို့၌ ထူးသောပုဒ်တို့ကား “သရိသပ-မြွေ-ကင်း၊ ဥသန္တိပိ-ကိုက်လည်းကိုက်ကုန်၏၊ စောရ-ဓားပြ-သူပုန်း၊ ဝိလုမ္ဘန္တိပိ-လှယက်လည်းလှယက်ကြကုန်၏၊ အာကောဋေန္တိပိ-ရိုက်နှက်လည်းရိုက်နှက်ကြကုန်၏၊ ပိသာစ-တစ္ဆေ၊ သရဲ၊ မြေဘုတ်၊ ဘီလူး၊ အာဝိသန္တိပိ-ပူးဝင်လည်းပူးဝင်ကြကုန်၏၊ ဟန္တန္တိပိ-ညှဉ်းဆဲလည်းညှဉ်းဆဲကြကုန်၏”ဟု ပေးပါ၊ ဘိက္ခုန-တို့၏၊ ဂါမော-(ဆွမ်းခံ)ရွာသည်၊ အဂ္ဂိနာ-မီးသည်၊ ဒဗျော-လောင်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဘိက္ခု၊ ပိဏ္ဏကေန-ဆွမ်းဖြင့်၊ ကိလမန္တိ-ပင်ပန်းကြကုန်၏၊ ပေ၊ ဂါမော၊ ဥဒကေန-သည်၊ ဝုဠော-မျှောအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ။

၂၀၁။ ဂါမော-သည်၊ စောရေဟိ-တို့ကြောင့်၊ ဝုဠာသိ-ထရပြီ၊ (ပြောင်းရွှေ့ရပြီ)၊ ပေ၊ ယေန-အကြင်အရပ်၌၊ ဂါမော (ဝုဠာတိ-ပြောင်းရွှေ့၏)၊ တေန-ရွာပြောင်းရွှေ့ရာ ထိုအရပ်သို့၊ ဂန္တု-လိုက်သွားခြင်းငှာ၊ ပေ၊

ဂဏီသုပိ ပရိပါတိသုပိ။ ။ဤနှစ်ပုဒ်ဖြင့် “ဥဗ္ဗဇ္ဇာ ဟောန္တိ”ကို ထပ်၍ ဖွင့်ပြတော်မူ၏၊ ဂဏီသုတိ ဂဟေတွာ ခါဒိသု၊ ပရိပါတိသုတိ ပလာပေသု၊ အနုဗန္တိသုတိ အတ္ထော၊ ဝိမတိ၊ ခြင်္သေ့စသည်တို့က လိုက်သောအခါ ရဟန်းများသည် ထွက်ပြေးကြရ၊ တချို့လည်း ပြေးရင်း လဲကျကြကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် “ပရိပါတိသု-လဲကျစေ”ကို “ပလာပေသု-ထွက်ပြေးစေ”ဟု ဖွင့်၍ “အနုဗန္တိသု-လိုက်ကြကုန်ပြီ”ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွက် ဖွင့်သည်။

ဂါမော၊ ဒွေစာ-နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့်၊ (နှစ်ဖြာနှစ်ဘက်၊) ဘိဇ္ဇိတ္ထ-ကွဲပြား၊ ပေ၊ ယေန-အကြင်ဘက်၌၊ ဗဟုတရာ-သာ၍များကုန်၏၊ (လူတွေ သာ၍များကုန်၏) တေန-ထို များရာဘက်သို့၊ ပေ၊ ဗဟုတရာ-သာ၍များသော လူတို့သည်၊ အသဒ္ဓါ-သဒ္ဓါမရှိကုန်သည်၊ အပ္ပသန္နာ-သာသနာတော်၌ မကြည်ညိုကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ပေ။

လူခဿ ဝါ-ကြမ်းသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ပဏီတဿ ဝါ-မွန်မြတ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ဘောဇနဿ-ဘောဇဉ်၏၊ ဝါ-ကို၊ ယာဝဒတ္တံ-အလိုရှိတိုင်း၊ ပါရိပူရိ-ပြည့်စုံလုံလောက်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ-ပြည့်စုံလုံလောက်အောင်၊ န လဘိသု-မရကြကုန်၊ ပေ၊ ဒေဝေဝ-ဤဘောဇဉ်၏ မပြည့်စုံ မလုံလောက်ခြင်းသည်ပင်၊ အန္တရာယော-အန္တရာယ်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့နလုံးသွင်း၍၊ ပေ၊ (နောက်နောက်ဝါကျတို့၌ “ဒေဝေဝ”ကို လျော်သလို စွဲပါ။) သပ္ပာယာနိ-လျှောက်ပတ်ကုန်သော၊ ဘောဇနာနိ-တို့ကို၊ န လဘန္တိ၊ ပေ၊ (ဘောသဇ္ဇံ-ဆေး၊ ပတိရူပံ-သင့်လျော်သော၊ ဥပဋ္ဌာကံ-အလုပ်အကျွေး) ပေ။

ဝဿူပဂတံ၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဣတ္ထိ၊ နိမန္တေတိ-ဖိတ်မန်၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ဖိတ်မန်သနည်း?) ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ဟေ-ကြွပါ၊ (လိုက်ခဲ့ပါ။) တေ-အား၊ ဟိရညံ-ငွေကို၊ ဒေမိ-လျှူပါအံ့၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ (သုဝဏ္ဏံ-ရွှေ၊ ခေတ္တံ-လယ်၊ ဝတ္ထိ-ယာ၊ ဂါဝံ-နွားထီး၊ ဂါဝံ-နွားမ၊ ဒါသံ-ကျွန်ယောက်ျား၊ ဒါသိ-ကျွန်မ) တေ-၏၊ ဘရိယတ္ထာယ-မယားအလိုငှာ၊ ဓိတရံ-သမီးကို၊ ဒေမိ-အံ့၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အဟံ၊ တေ-၏၊ ဘရိယာ-သည်၊ ဟောမိ-အံ့၊ ဣတိ ဝါ-လည်းကောင်း၊ တေ-ဖို့၊ အညံ-တပည့်တော်မှ တစ်ပါးသော၊ ဘရိယံ ဝါ-ကိုသော်လည်း၊ အာနေမိ-ဆောင်ပေးပါအံ့၊ ဣတိ (ဝါ)-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ (နိမန္တေတိ) တတြ-ထိုသို့ ဖိတ်မန်ရာ၌၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဧဝံ-ဤသို့သော အကြံသည်၊ (စဉ်းစားခြင်းသည်)၊ စေ ဟောတိ (ကိ)၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ စိတ္တံ-ကို၊ လဟုပရိဝတ္တံ-လျင်မြန်သော ပြောင်းလဲခြင်းရှိ၏ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ မေ-၏၊ ဗြဟ္မစရိယဿ-မြတ်သောအကျင့်၏၊ အန္တရာယော-သည်၊ သိယာပိ-ဖြစ်မူလည်းဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ဖြစ်အံ့၊ ပက္ကမိတဗ္ဗံ၊ ပေ။

(“ဝေသီ-ပြည့်တန်ဆာမ၊ ထုလ္လကုမာရီ-စသည်တို့ကို ပုဒ်စဉ် ၈၆-၌ အနက် ပေးခဲ့ပြီ၊ ခဲ့တ္ထ-သေသောက်ကြူး၊ အဿာမိကံ-ပိုင်ရှင်မရှိသော၊ နိဝိ-ရွှေအိုးကို၊ ပဿတိ-မြင်၏၊ တတြ-ထိုသို့ မြင်ရာ၌”ဟု ဆိုပါ) ။ပေ။

၁၁၄-သံဃဘောဒေအနာပတ္တိဝဿန္တဒဝါရ

၂၀၂။ သမ္မဟုလေ၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ သံဃဘောဒါယ-သံဃာကွဲပြား ခြင်းငှာ၊ (သံဃာ ကွဲပြားအောင်) ပရက္ကမန္တေ-အားထုတ်နေသည်တို့ကို၊ ပဿတိ၊ ပေ၊ သံဃဘောဒါ-သံဃာ ကွဲပြားခြင်းကို၊ (သံဃာသင်း ခွဲခြင်းကို) ဂရုကော-ကြီးလေး၏ဟူ၍၊ (အဖြစ်ကြီးလေး၏ဟူ၍) ဘဂဝတာ ဝုတ္တော၊ မယိ-သည်၊ သမ္မုခိဘူတေ-မျက်မှောက်ဖြစ်၍ဖြစ်စဉ်၊ သံဃော-သည်၊ မာ ဘိဇ္ဇိ-မကွဲပါစေနှင့်၊ (မကွဲစေချင်ပါ) ဣတိ-၍၊ ပေ၊ သုဏာတိ (ကိံ)၊ အသုကသ္မိ-ထိုမည်သော၊ အာဝါသေ-၌၊ သမ္မဟုလာ ဘိက္ခု၊ သံဃဘောဒါယ- ငှာ၊ ပရက္ကမန္တိ ကိရ-အားထုတ်နေကုန်သတဲ့၊ ဣတိ (သုဏာတိ) ။ပေ။

တတိယဝါရ၌။ ။စေ ဟောတိ (ကိံ)၊ တေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ (သံဃာကွဲပြားအောင် အားထုတ်နေသော ထို ရဟန်းတို့သည်) မေ-၏၊ မိတ္တာ-မိတ်ဆွေတို့တည်း၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့ကို၊ အဟံ-သည်၊ ဝက္ခာမိ- ပြောမည်၊ (ကိံ-အဘယ်သို့ ပြောမည်နည်း?)၊ အာဝုသော၊ ပေ၊ ဝုတ္တော၊ အာယသ္မန္တာနံ-တို့အား၊ သံဃဘောဒေါ-သံဃာကွဲပြားခြင်းသည်၊ မာ ရစ္မိတ္ထ- မနှစ်သက်ပါနှင့်၊ ဣတိ (ဝက္ခာမိ) မေ-၏၊ ဝစနံ-ကို၊ ကရိသန္တိ-ပြုကြ လိမ့်မည်၊ (လိုက်နာကြလိမ့်မည်)၊ သုဿုသိသန္တိ-နားထောင်ခြင်းငှာ အလို ရှိကြလိမ့်မည်၊ (နားထောင်ချင်ကြလိမ့်မည်)၊ သောတံ-နားကို၊ ဩဒဟိသန္တိ- ရှေးရှုထားကြလိမ့်မည်၊ (နားထောင်ကြလိမ့်မည်)၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်အံ့၊ ။ပေ။

စတုတ္ထဝါရ၌။ ။တေ ဘိက္ခု မေ၊ န မိတ္တာ-မိတ်ဆွေ မဟုတ်ကုန်၊ အပိ စ-သို့သော်လည်း၊ ယေ-အကြင်ရဟန်းတို့သည်၊ တေသံ-ထိုရဟန်း တို့၏၊ (သံဃာကွဲပြားအောင် အားထုတ်သော ထိုရဟန်းတို့၏) မိတ္တာ-

တို့တည်း၊ တေ-ထို ရဟန်းတို့သည်၊ (သံဃာကွဲပြားအောင် အားထုတ်နေသော ရဟန်းတို့၏ မိတ်ဆွေဖြစ်သော ထိုရဟန်းတို့သည်၊) မေ-၏၊ မိတ္တာတို့တည်း၊ တေ-ထို မိတ်ဆွေရဟန်းတို့ကို၊ အဟံ ဝက္ခာမိ၊ တေ-တို့သည်၊ ဝုတ္တာ-ပြောဆိုအပ်ကုန်သည်၊ (ငါက ပြောဆိုအပ်ကုန်သည်၊) (သမာနာကုန်လသော်၊) တေ-ထို ရဟန်းတို့ကို၊ (သံဃာကွဲပြားအောင် အားထုတ်နေသော ထို ရဟန်းတို့ကို၊) ဝက္ခန္တိ-တစ်ဆင့်ပြောကြလိမ့်မည်၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ပြောကုန်လိမ့်မည်နည်း?)၊ ဂရုကော၊ ပေ၊ ရုစုံတ္တာတိ-ဟူ၍၊ (ဝက္ခန္တိ၊) ပေ။

ပဉ္စမဝါရဉ်။ ။ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ သံဃော-ကို၊ ဘိန္နော-ခွဲအပ်ပြီ၊ ဝါ-ဧကန်ခွဲအပ်တော့မည်၊ (ဤပုဒ်၏အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီးကောသံဗ္ဗကက္ခန္ဓက၌ “အဝသံဘာဝ-အနက်ဝယ် အနာဂတကာလ၌ရှိသော တ-ပစ္စည်း”ဟု ဋီကာ ဖွင့်လိမ့်မည်၊ ထို၌ ကတ္တုသာဓကဖြစ်၍ ဤ၌ ကမ္မသာဓကဖြစ်ခြင်းသာ ထူး၏) ပေ၊ ဘိက္ခုနီနှင့်စပ်သော ဝါရတို့၌ “ဘဂိနိယော-နှမတို့”ဟု ပေးပါ၊ “ဘိက္ခုနီဟိ သံဃော ဘိန္နော”၌ မှတ်ဖွယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ၊ ပေ။

၁၁၅-ဝဇာဒိသု ဝဿူပဂမနံ

၂၀၃။ ။ ဝဇေ-နွားကျောင်းသားတို့ နေရာအရပ်၌၊ (နွားကျောင်းသားရွာ၌) (“နွားခြံ”ဟု မပေးပါနှင့်၊) ဝသံ-သို့၊ ဥပဂန္တုကာမော-ကပ်ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဝဿူပနာယိကာယ-သည်၊ ဥပကဋ္ဌာယ-နီးလသော်၊ သတ္ထေန-လှည်းကုန်သည် အပေါင်းနှင့်၊ ဂန္တုကာမော ဟောတိ၊ ပေ။

၁၁၆-ဝဿအနုပဂန္တဗ္ဗဋ္ဌာနာနိ

၂၀၄။ (ထူးရာ၌သာ ရေးပါမည်။) ရုက္ခသုသိရေး-သစ်ခေါင်း၌၊
ပေ၊ ပိသာစိလ္လိကာ သေယျထာပိ-တစ္ဆေ မြေဘုတ်တို့ကဲ့သို့ပါတကား၊
(ဤပုဒ်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။) ရုက္ခဝိဋ္ဌဘိ-သစ်ခွ၊ (သစ်ပင်ခွ၊) မိဂလုဒ္ဒက-
သားမုဆိုး၊ ပေ။

အဇ္ဈောကာသေ-လွင်တီးခေါင်၌၊ (လွင်ပြင်၌) ပေ၊ ဒေဝေ-မိုးသည်၊
ဝဿန္တေ-ရွာလသော်၊ ရုက္ခမူလမ္ဗိ-သို့လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗကောသမ္ဗိ-
တံစက်မြိတ်သို့လည်းကောင်း၊ ဥပစာဝန္တိ-ပြေးသွားကြရကုန်၏၊ ပေ၊ အသေနာ
သနိကာ-ကျောင်းမရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ပေ၊ သိတေနပိ-အအေးကြောင့်လည်း၊
ပေ၊ (နောက်၌ “ဆဝကုဋီကာယ-သူသေကောင်ထားရာ ညောင်စောင်း
(ခုတင်)၌၊ ဆဝဉာဟကာ သေယျထာပိ-သူသေကောင်ကို မီးဖုတ်သူ (မီးရှို့သူ)
တို့ ကဲ့သို့ပါတကား၊ ဆတ္တေ-ထီး၌၊ ဂေါပါလကာ သေယျထာပိ-နွား
ကျောင်းသားတို့ ကဲ့သို့ပါတကား၊ စာဋီယာ-အိုးစရည်း၌ (အိုးထဲ၌)”ဟု
ပေးပါ။)

၁၁၇-အဓမ္မိကကတိကာ

၂၀၅။ သာဝတ္ထိယာ-သာဝတ္ထိမြို့၌၊ သံဃေန-သည်၊ ဧဝရူပါ၊
ကတိကာ-ကတိကဝတ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတာ ဟောတိ၊ (ကိ-အဘယ်သို့
ပြုထားအပ်သနည်း?)၊ အန္တရာဝဿ-မိုးလ၏အတွင်း၌၊ (ဝါတွင်း၌) န
ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗ-ထိုက်၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြုထားအပ်၏၊ မိဂါရမာတုယာ-
မိကာရသူဌေး၏ အမိအရာ၌တည်သော၊ ပိသာခါယ-ပိသာခါ၏၊ နတ္တာ-
မြေးသည်၊ ပေ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇိတော-ရဟန်းပြုပြီးသည်၊ သစေ အသံ-အကယ်၍
ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ၊) အဟံ၊ အဘိရမေယျာမိ-အလွန်မွေ့လျော်ရာပါ၏၊ ပေ၊
ကံ ကာလံ-အဘယ်အခါ၌၊ ဓမ္မော၊ န စရိတဗ္ဗော-ထိုက်သနည်း၊ ပေ၊
(ကြွင်းပုဒ်တို့၌ အနက်လွယ်ပြီ။)

၁၁၈-ပဋိဿဝဒုက္ကဋ္ဌာပတ္တိ

၂၀၆။ သကျပုတ္တေန-သာကီဝင်မင်းသားဖြစ်သော၊ အာယသ္မတာ ဥပနန္ဒေန-အရှင်ဥပနန္ဒသည်၊ ကောသလဿ-ကောသလတိုင်း၏ အရှင် ဖြစ်သော၊ (ကောသလတိုင်း၏ ရှင်ဘုရင်ဖြစ်သော၊) ပသေနဒိဿ- ပသေနဒိမည်သော၊ ရညော-အား၊ ပုရိမိကာယ-ပုရိမဝါဠိ၊ ဝဿာဝါသော- မိုးလပတ်လုံး နေခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ (ဝါဆိုခြင်းကို) ပဋိဿုတော-ရှေးရှု နားထောင်အပ်သည်၊ ဝါ-ဝန်ခံအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဒွေ-နှစ်ကျောင်းကုန် သော၊ ဗဟုစီဝရဏေ-များသောသင်္ကန်းရှိကုန်သော၊ အာဝါသေ-တို့ကို၊ အဒ္ဓသာ၊ ၊ပေ၊ ဝဿ-မိုးလပတ်လုံး၊ ယန္တုနဝသေယျ-စွ၊ ဧဝံ-ဤသို့ နေလသော်၊ မေ-၏၊ ဗဟု စီဝရံ ဥပ္ပဋိဿတိ-ဖြစ်လိမ့်မည်၊ (ရလိမ့်မည်) ၊ပေ။

ကထံ ဘိ-ကြောင့်၊ ပေ၊ ဝိသံဝါဒေဿတိ နာမ-ချွတ်လွဲစေရသနည်း?၊ (ချွတ်လွဲစေရပါလိမ့်) ဘဂဝတာ-သည်၊ အနေကပရိယာယေန-ဖြင့်၊ မုသာဝါဒေါ-မုသားပြောခြင်းကို၊ (မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောခြင်းကို) ဂရဟိတော နန-ကဲ့ရဲ့တော်မူအပ်သည် မဟုတ်ပါလော၊ မုသာဝါဒါ-မှ၊ ဝေရမဏိ-ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကို၊ ပသတ္တာ (နန)-ချီးမွမ်းတော်မူအပ်သည် မဟုတ်ပါလော၊ (အကြွင်းလွယ်ပြီ။)

၂၀၇။ ဣဓါ ပေ၊ ဝသတိ၊ တဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ ပုရိမိကာ စ- ပုရိမဝါသည်လည်း၊ ဝါ-ပုရိမကျောင်းခံခြင်းသည်လည်း၊ (ပထမကျောင်း ခံယူခြင်းသည်လည်း) န ပညာယတိ-မထင်ရှား၊ ပဋိဿဝေ စ-ဝန်ခံခြင်း ကြောင့်လည်း၊ (ဝန်ခံချက် ပျက်ခြင်းကြောင့်လည်း) ဒုက္ကဋ္ဌဿ-သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ (ဤ သိက္ခာပုဒ်ကား ဝတ္ထုကြောင်းနှင့် တိုက်ရိုက်ဆိုင်သော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ အဓိပ္ပာယ်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။)

သော တံ အာဝါသံ၊ ဂစ္ဆန္တော-လသော်၊ ဝါ-စဉ်၊ ဗဟိဒ္ဓါ-ပြင်ဘက်၌၊ (မိမိ ဝါဆိုမည်ဟု ဝန်ခံထားအပ်ရာ ကျောင်းတိုက်၏ ပြင်ဘက်၌) ဥပေါသထံ ကရောတိ၊ ပါဠိပဒေ-ဥပုသ်ကျော်တက် အထွက်တစ်ရက်နေ့၌၊ (ဝါဆိုလပြည့် ကျော် တစ်ရက်နေ့၌) ဝိဟာရံ-သို့၊ ဥပေတိ-ကပ်ရောက်၏၊ (ဤ၌ အာဝါသ-ဟူသည် (အကာအရံရှိလျှင်) အကာရံဖြင့် (အကာအရံ မရှိလျှင် ဝိဟာရူပစာရ ပြင်ဘက် ခဲတစ်ကျ အရပ်ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ကျောင်းတိုက်

တစ်ခုလုံးတည်း၊ “ဝိဟာရ”ဟူသည် ထို အာဝါသ-၌ ဆောက်ထားအပ်သော ကျောင်းတည်း) ၊ပေ၊ သော-ထို ရဟန်းသည်၊ တဒဟေဝ-ထို နေ့၌ပင်၊ အကရဏီယော-ပြုဖွယ်ကိစ္စ မရှိသည်၊ (သမာဓော-လျက်)၊ ပက္ကမတိ၊ ပေ။

ဗဟိဒ္ဓါ ဥပေါသထံ ကရောတိ၊ ပေ၊ သော တဒဟေဝ၊ သကရဏီယော-ပြုဖွယ်ကိစ္စနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ) ပက္ကမတိ၊ ပေ။

ဗဟိဒ္ဓါ၊ ပေ၊ သော၊ ဒွိဟ တိဟံ-နှစ်ရက်၊ သုံးရက်ပတ်လုံး၊ ဝသိတွာ-နေပြီး၍၊ အကရဏီယော ပက္ကမတိ။

ဗဟိဒ္ဓါ၊ ပေ၊ ဒွိဟ တိဟံ ဝသိတွာ သကရဏီယော ပက္ကမတိ ၊ပေ။

ဤ လေးဝါရအထူး။ ။ဧတ္ထ စ အာဒိမိ စတ္တာရော ဝါရာ နိရုပေက္ခမနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တာ၊ တတ္ထာပိ ပုရိမာ ဒွေ ဝါရာ ဝဿ အနုပဂတဿ ဝသေန ဝုတ္တာ၊ ပစ္ဆိမာ ပန ဒွေ ဝါရာ ဝဿ ဥပဂတဿ ဝသေန၊ ဋီကာ။

ဗဟိဒ္ဓါ၊ ပေ၊ သော ဒွိဟ တိဟံ ဝသိတွာ၊ သတ္တာဟကရဏီယေန-ခုနစ်ရက်အတွင်းဝယ် ပြုဖွယ်ကိစ္စဖြင့်၊ ပက္ကမတိ၊ သော၊ တံ သတ္တာဟံ-ထို ခုနစ်ရက်ကို၊ ဗဟိဒ္ဓါ-၌၊ ဝိတိနာမေတိ-လွန်စေ၏၊ ပေ။

ဗဟိဒ္ဓါ၊ ပေ၊ ပက္ကမတိ၊ သော၊ တံ သတ္တာဟံ-၏၊ အန္တော-၌၊ သန္တိဝတ္တံ-ပြန်လှည့်ခြင်းကို၊ (ပြန်လာခြင်းကို) ကရောတိ၊ ပေ၊ ပုရိမိကာ စ ပညာယတိ၊ ပဋိသဝေ အနာပတ္တိ။

ဗဟိဒ္ဓါ၊ ပေ၊ သော၊ ပံဝါရဏာယ-ပဝါရဏာနေ့သည်၊ သတ္တာဟာ နာဂတာယ-မရောက်လာသေးသော ပဝါရဏာနေ့၏ ခုနစ်ရက်ရှိလသော်၊ သကရဏီယော (ဟုတွာ) ပက္ကမတိ၊ (ပဝါရဏာယ-သည်၊ သတ္တာဟံ-ခုနစ် ရက်ဖြင့်၊ အနာဂတာယ-မရောက်လာသေးလသော်၊ ဤသို့၊ ယောဇနာအလို ပေးပါ၊ “သတ္တာဟာနာဂတာယ”ဟု သမာသ်ရှိသင့်ပုံကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ) ၊ပေ၊ အာဂစ္ဆေယျ ဝါ-ပြန်လာမူလည်း ပြန်လာပစေ၊ န အာဂစ္ဆေယျ ဝါ-ပြန်မလာမူလည်း ပြန်မလာပစေ၊ ပေ၊ အနာပတ္တိ။

ဝါရအထူး။ ။ တတော ပရံ ဒွေ ဝါရာ သာပေက္ခမနံ သန္တာယ ဝုတ္တာ၊ တတ္ထာပိ ပဋ္ဌမဝါရော (ငါးနံပါတ် ဝါရကို ဆိုသည်။) သာပေက္ခဿပိ သတ္တာဟကရဏိယေန ဂန္ဓာ တံ သတ္တာဟံ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဝိတိနာမေန္တဿ ဝဿန္တေဒဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တာ၊ ဣတရော (ခြောက်နံပါတ် ဝါရကို ဆိုသည်။) ဝုတ္တနယေနေ ဂန္ဓာ အန္တောသတ္တာဟေ နိဝတ္တန္တဿ ဝဿန္တေဒါဘာဝ ဒဿနတ္ထံ။

၇-နံပါတ်ဝါရ။ ။ သော သတ္တာဟာနာဂတာယ၊ ပေ၊ ပက္ကမတိတိ အယံ ပန ဝါရော နဝမိတော ပဋ္ဌာယ ဂန္ဓာ သတ္တာဟံ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဝိတိ နာမေန္တဿပိ ဝဿန္တေဒါဘာဝဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တာ၊ (ဤ၌ ပါဠိတော်ကိုပင် ရည်ရွယ်၍ “လဆန်း ကိုးရက်၊ ဝါဖန်ထွက်၊ ပြန်ရက် မရှိပြီ”ဟု စပ်ဆို တော်မူကြသည်။) စတ္တ စ “အကရဏိယော ပက္ကမတိ”တိ ဒုတိယဝါရဿ အနာဂတတ္တာ နဝမိတော ပဋ္ဌာယ ဂစ္ဆန္တေနပိ သထိဇယဝ ကရဏိယေ ဂန္တဗ္ဗံ၊ နာသတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဣမေ စ သတ္တ ဝါရာ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ကတဥပေါသထိကဿ ဝသေန အာဂတာ၊ ဋီကာ။

အမှာ။ ။ ဤနေရာ၌ “သော တံ အာဝါသံ ဂန္ဓာ ဥပေါသထံ ကရောတိ”သာ ဖူး၏။ ဤ၌လည်း “အာဂစ္ဆေယျ ဝါ၊ ပေ၊ န ဝါ အာဂစ္ဆေယျ”အထိ ခုနစ်ဝါ ရရှိ၏။ ဤ ခုနစ် ဝါရတို့ကို မိမိ ဝါဆိုမည်ဟု ဝန်ခံအပ်သော ကျောင်းတိုက် တွင်းသို့ သွား၍ ဥပုသ်ပြုပြီးမှ အထွက်တစ်ရက်နေ့၌ ဖဲသွားသော ရဟန်းနှင့်စပ်သဖြင့် ဆယ့်လေးဝါရတို့ကို ဟောတော်မူအပ်သည်။

ထို့နောက် “ဣဓ၊ ပေ၊-မစ္ဆိမိကာယ-ပစ္ဆိမဝါ၌၊ ဝဿာဝါသော ပဋိသုတော ဟောတိ၊ ပေ၊ (သတ္တမဝါရ၌) သော၊ ကောမုဒိယာ-ကုမုဒြာ ကြာအပေါင်း ရှိရာဖြစ်သော၊ စါ-ကုမုဒြာကြာတို့ ရှိရာဖြစ်သော၊ စာတု မာသိနိယာ-မိုးလေးလတို့၏အဆုံး တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့သည်၊ သတ္တာဟာ နာဂတာယ-မရောက်လာသေးသော တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့၏ ခုနစ်ရက် ရှိလသော်၊ ဝါ-ရှိရာအခါ၌၊ ပေ၊ ပက္ကမတိ၊ ပေ၊ န ဝါ အာဂစ္ဆေယျ”၊ (ဤသို့ ပစ္ဆိမဝါနှင့် စပ်၍ ဆယ့်လေးဝါတို့ကို ဟောတော်မူအပ်သည်။ “ကောမုဒီ” စသော ပုဒ်တို့၏ ဝိဂ္ဂဟကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။)

တတိယော-သော၊ ဝဿုပနာယိကက္ခန္ဓကော-တည်း။

၁၁၉-တဿုဒ္ဓါနံ

(ဤ ဥဒ္ဓါနံ၌ အကျဉ်းမျှ ပေးအပ်သော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဝတ္ထု အကျယ်အတိုင်း ဆိုပါ။)

တဿ-ထို ဝဿူပနာယိကက္ခန္ဓက၏၊ ဥဒ္ဓါနံ-ကား။

ဥပဂန္တု-ဝါကပ်ခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ) ကဒါ စေဝ-အဘယ်အခါ၌၊ (ဝါကပ်ရမည်နည်း?)၊ ကတိ-ဝါကပ်ခြင်း အဘယ်မျှလောက်တို့ပါနည်း?၊ အန္တရာဝဿ စ-ဝါတွင်း၌ သွားခြင်း၊ န ဣစ္ဆန္တိ စ-ဝါမကပ်လိုကုန်၊ သဉ္စိစ္စ-၍၊ (အာဝါသကို ကျော်လွန်ခြင်း)၊ ဥက္ကမိတုံ ကာမော-၏၊ (“ကာမော”ကို ထည့်ပါ)၊ ဥဒေနော-ဥဒေနဥပါသကာ၊ (ပုဒ်စဉ် ၁၈၇-မှ ၁၉၂-အထိ ညွှန်းသည်)၊ ဂိလာနော-ဟန်း၊ (ပုဒ်စဉ် ၁၉၃-မှ ၁၉၇-အထိ ညွှန်းသည်)၊ မာတာ၊ ပေ၊ ဘိက္ခုဂတိကော၊ (လွယ်ပြီ)၊ ဝိဟာရော-ကျောင်းပြိုခြင်း၊ ဝါဠာစာပိ၊ ပေ၊ ပိသာစ၊ (လွယ်ပြီ)၊ တဒုဘယေန စ-ထို ရွာကိုလောင်ခြင်း၊ ကျောင်းကိုလောင်ခြင်းဟူသော နှစ်ပါးစုံအားဖြင့်၊ ဥမာ-မီးလောင်အပ်ကုန်၏၊ ဥဒကေန-သည်၊ ဝုဠော-၏၊ ဝုဠာသိ-ပြီ၊ ဗဟုတရာ စ-တို့၊ ဒါယကာ-ဒါယကာ။

လူခ-ကြမ်းသောဘောဇဉ်၊ ပဏိတ-ဇဉ်၊ သပ္ပာယ-ဇဉ်၊ ဘောသဇ္ဇ၊ ပေ၊ နိမိ၊ (သိက္ခာပုဒ်အတိုင်း ပေးပါ)၊ ဘောဒ-သံဃာကွဲပြားခြင်း၊ အဋ္ဌဝိဓေန စ-ရှစ်ပါးအပြားရှိသော ကြားခြင်း၊ (“ဘောဒ”ပုဒ်ဖြင့် “မယိ သမ္ပုဓိဘူတေ” ပါသော ဝါရနှစ်ပါးကို ယူပါ၊ “အဋ္ဌဝိဓေန”ပုဒ်ဖြင့် ကြွင်းသော ဝါရရှစ်ပါး တို့ကို ယူပါ၊ တစ်နည်း သံဃာကွဲပြားခြင်းနှင့် စပ်၍ ကြားပုံကို ပြရာဝါရ သည် (“သုဏာတိ”ပုဒ်ပါသော ဝါရသည်) ကိုးဝါရရှိသောကြောင့် “ဘောဒ နဝ ဝိဓေန စ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည် ထင်ပါသည်၊ “ဘောဒ”ဖြင့် ပထမဝါရ ကို ယူ၍ “နဝ ဝိဓေန စ”ဖြင့် ကြွင်း ဝါရကိုးပါးကို ယူပါ။)

ဝဇ၊ ပေ၊ ဝိဇ္ဇဘိယာ၊ (လွယ်ပြီ)၊ အဇ္ဈောကာသေ-၌၊ ဝဿာဝါသော-ခြင်း၊ အသေနာသနိကေန စ-ကျောင်းမရှိဘဲ ဝါကပ်ခြင်း၊ တေ-ထို ရဟန်းတို့ သည်၊ ဆဝကုဋိကာ-၌လည်းကောင်း၊ ဆတ္တေ စ-၌လည်းကောင်း၊ စဏ္ဍိယာ စ-

၌လည်းကောင်း၊ ဥပေက္ခိ-ဝါကပ်ကုန်၏၊ ကတိကာ-ဝတ်၊ ပဋိသုဏိတွာ-၍၊
 (ရွတ်လွှဲစေခြင်း၊) ဗဟိဒ္ဓါ စ-အပ၌ ဥပုသ်ပြုခြင်း၊ (“ဗဟိဒ္ဓံ ဥပေါသထံ
 ကရောတိ”ပါသော ဝါရတို့ကို ညွှန်းသည်၊) ဥပေါသထာ-ကျောင်းတိုက်တွင်း၌
 ဥပုသ်ပြုခြင်း၊ (နောက် ခုနစ်ဝါရကို ညွှန်းသည်၊) ပုရိမိကာ-ပုရိမဝါ၊
 ပဋိမိကာ-ပဋိမဝါ၊ ယထာဉာဏေက-သင့်လျော်သော နည်းအားဖြင့်၊ ယောဇယေ-
 ယှဉ်စေရာ၏။

ပြအပ်ပြီးသော ဝါရတို့ကိုပင် ထူးသောပုဒ်ဖြင့် အကျဉ်းချုံး
 လိုသောကြောင့် “အကရဏီ”စသော နှစ်ဂါထာကို မိန့်တော်
 မူသည်။

အကရဏီ-ပြုဖွယ်ကိစ္စ မရှိသည်(ဖြစ်၍၊) ပက္ကမတိ၊ သကရဏီ
 ပက္ကမတိ၊ တထေဝ-ပင်၊ ဒွိဟတိဟာ စ-နှစ်ရက် သုံးရက်၊ (ဒွိဟတိဟံ
 ဝသိတွာ အကရဏီယော၊ ဒွိဟတိဟံ ဝသိတွာ သကရဏီယောဟူသော
 နှစ်ဝါရကို ညွှန်းသည်၊) ပုန စ-လည်း၊ သတ္တာဟကရဏီယေန-ဖြင့်
 သွားခြင်း၊ (ဒွိဟတိဟံ ဝသိတွာ သတ္တာဟကရဏီယေန၊ ပေ၊ ဗဟိဒ္ဓါ
 ဝိတိနာမေတိ၊ ဒွိဟတိဟံ ဝသိတွာ သတ္တာဟကရဏီယေန၊ ပေ၊ အန္တော
 သန္တိဝတ္တံ ကရောတိ ဟူသော နှစ်ဝါရကို ညွှန်းသည်။)

သတ္တာဟာနာဂတာယ စေဝ-ပဝါရဏာနေသို့ မရောက်မီ ရှစ်ရက်၌
 ဖဲသွားခြင်း၊ အာဂစ္ဆေယျ ဝါ-လာမူလည်းလာပစေ၊ န ဇယျ ဝါ-မလာမူလည်း
 မလာပစေ၊ ဝတ္ထုဒ္ဓါနေ- ဝတ္ထု၏ ဥဒါန်း၌၊ အန္တရိကံ-အထူးရှိသော၊
 တန္တိမဂ္ဂံ-ပါဠိတော်အစဉ်ကို၊ နိဿယမေ-ဉာဏ်ဖြင့်ထင်ထင် ဆင်ခြင်ရာ၏၊
 (ရှေး နိဿယ၌ ပါဠိတစ်မျိုး ရှိ၏၊) ဣတိ-တသုဒ္ဓါနစကားရပ် အပြီး
 သတ်တည်း။

ဣမိ ဓန္ဒကေ-၌၊ ဝတ္ထုနိ-တို့သည်၊ ဒွေ ပဏ္ဍာသ-ငါးဆယ့်နှစ်ဝတ္ထု
 တည်း။

ဝဿူပနာယိကက္ခန္ဓကော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၄ - ပဝါရဏာက္ခန္ဓက

၁၂၀-အဗာသုကဝိဟာရ

၂၀၉။ (ယေန သမယေန ဘဂဝတာ ပဝါရဏာ အပညတ္တာ၊
 ဟောတိ၊ အနိယမ ထည့်ပါ။) တေန၊ ပေ၊ အာရာမေ၊ တေန ခေါ ပန
 သမယေန-၌၊ သမ္ပဟုလာ-သုတ္တန်နည်းလာ များစွာကုန်သော၊ သန္နိဋ္ဌာ-
 ထိုဤအရပ် ပေါင်းစုံလတ်၍ မြင်အပ်ဖူးကုန်သော၊ သမ္ပတ္တာ-အာမိသသမ္ဘောဂ၊
 ဓမ္မသမ္ဘောဂတို့ဖြင့် ကောင်းစွာ ဆည်းကပ်ဖော် ဆည်းကပ်ဖက်ဖြစ်ကုန်သော၊
 ဘိက္ခု၊ ပေ၊ ဝဿ ဥပဂစ္ဆိံသု၊ (သန္နိဋ္ဌ၊ သမ္ပတ္တပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်
 ဘာသာဋီကာ၊ ဒုတိယပါရာဇိက၌ ပြထားပြီ) ။ပေ၊ မယံ၊ ကေန ဥပါယေန-
 ဖြင့်၊ သမဂ္ဂါ-ညီညွတ်ကုန်သည်၊ အဝိဝေဒမာနာ-ဆန့်ကျင်ဘက် မပြောဆိုကြ
 ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဖာသုကံ-ချမ်းသာစွာ၊ ဝဿ-မိုးလပတ်လုံး၊ ဝသေယျာမ
 န ခေါ-နေနိုင်ကုန်ရာပါအံ့နည်း!၊ ပိဏ္ဏကေန စ-ဆွမ်းဖြင့်လည်း၊ န ကိလ
 မေယျာမ န ခေါ-မပင်ပန်းကုန်ရာပါအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အကြံဖြစ်ပြီ။

အထ၊ ပေ၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြန်ပြီ၊ (ကိ)၊ မယံ၊ အညမည်-
 အချင်းချင်း၊ သစေ နေဝ အာလာပေယျာမ-အကယ်၍ စပြီး စကားမပြောကုန်အံ့၊
 (အကယ်၍ ရှေးဦးစွာ စကားမပြောကုန်အံ့)၊ (သစေ) န သလ္လပေယျာမ-
 အကယ်၍ ပြန်လှန်ပြီး စကားမပြောကုန်အံ့၊ (အတုံပြန်၍ စကားမပြောကုန်အံ့)၊
 (ဤသို့ စကားမပြောဘဲ နေနိုင်ရန် ကျင့်ရမည့်ဝတ်များကို “ယော ပဌမံ”
 စသည်ဖြင့် ကြံစည်ကြပြန်သည်။) ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ ပဌမံ-စွာ၊
 ဂါမတော-မှ၊ ပိဏ္ဏာယ-ငှာ၊ (စရိတွာ-လှည့်လည်ပြီး၍)၊ ပဋိက္ကမေယျ-
 ပြန်လာရာ၏၊ (ပါဠိယံ “ပိဏ္ဏာယ ပဋိက္ကမေယျာ”တိ ပိဏ္ဏာယ စရိတွာ
 ပဋိက္ကမေယျ၊ ဝိမတိ)၊ သော-သည်၊ ပဌမံ အာသနံ၊ ပညပေယျ-ရာ၏၊ ပေ၊
 ဥပနိက္ခိပေယျ-ရာ၏၊ (မဟာဓန္ဒကပုဒ်စဉ် ၆၆-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။)

အဝက္ကာရပါတိ-ဆွမ်းပို (ဆွမ်းကျန်) ထည့်စရာခွက်ကို၊ ဓောဝိတွာ-
 ဆေး၍၊ ဥပဋ္ဌာပေယျ-တည်စေရာ၏၊ (ထားရာ၏)၊ (အဝက္ကာရပါတိ၏
 အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊ ရှေးနိဿယ၌ “ဆွမ်းဦးထည့်စရာခွက်
 ဟု ပေး၏) ။ပေ၊ ဘုတ္တာဝသေသော-စားအပ်ပြီးမှ အကြွင်းသည်၊ သ စဿ

(သစေ+အဿ)-အကယ်၍ ရှိငြားအံ့၊ (ဧဝံ သတိ ဘုဒ္ဓိတုံ၊) သစေ အာကဓေယျ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ၊) ဘုဇ္ဇေယျ၊ နော စေ အာကဓေယျ၊ အပ္ပဟရိတေ ဝါ-စိမ်းစိုသော မြက်သစ်ပင်မရှိရာ အရပ်၌သော်လည်း၊ ဆဇ္ဇေယျ-စွန့်ပစ်ရာ၏၊ အပ္ပာဏကေ-ပိုးကောင်မရှိသော၊ ဥဒကေ ဝါ-၌သော်လည်း၊ ဩပိလာပေယျ-နှစ်မြုပ်စေရာ၏၊ (သွန်းလောင်းစေရာ၏၊) (ဩပိလာပေယျတိ နိမုဇ္ဇာပေယျ၊ ဋီကာ၊) သော-(နောက်မှ ဆွမ်းခံပြန်လာသော) ထို ရဟန်းသည်၊ အာသနံ-ကို၊ ဥဒ္ဒရေယျ-ရုပ်သိမ်းရာ၏၊ ပေ၊ ပဋိသာပေယျ-သိမ်းဆည်းရာ၏၊ ပေ၊ ဘတ္တဂုံ-ဆွမ်းစားကျောင်းကို၊ သမ္ပဇ္ဇေယျ-ရာ၏။

ယော၊ ရိတ္တံ-ရေမှ ကင်းဆိတ်သော၊ တုစ္ဆံ-ရေမှ အချိုးနီးသော၊ (ရေ မရှိသော၊) ပါနီယဃဋ္ဌံ ဝါ-သောက်ရေအိုးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပရိ ဘောဇနီယဃဋ္ဌံ ဝါ-သုံးရေအိုးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝစ္စယဋ္ဌံ ဝါ-သန့်သက် ရေအိုးကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ကုဋိ၌ သုံးစွဲအပ်သော အိုးတည်း၊) ပဿေယျ-မြင်အံ့၊ သော၊ ဥပဋ္ဌာပေယျ-တည်စေရာ၏၊ (တည်ထားရာ၏၊) အဿ-ထို ရဟန်းသည်၊ အဝိသယံ-ချီမြှောက်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သော အိုးသည်၊ သစေ ဟောတိ (ဧဝံ သတိ၊) ဘတ္တဝိကာရေန-လက်၏ ထူးခြားသောအမူအရာဖြင့်၊ (လက်ယပ်သဖြင့်၊) ဒုတိယံ-နှစ်ပါးမြှောက်အဖော်ကို၊ အာမန္တေတွာ-ခေါ်၍၊ ဟတ္တဝိလဃံကေန-လက်တို့ဖြင့် မြှောက်ယူခြင်းဖြင့်၊ တစ်နည်း-ဟတ္တဝိလဃံ ကေန-လက်ချင်းယှက်သဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌာပေယျ၊ (ဤပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ဘာသာ ဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊) တပစ္စယာ-ထို မမနိုင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဝါစံ-စကားကို၊ န တေဝ ဘိန္ဒေယျ-မမြွက်ဆိုရာသည်သာ၊ ဧဝံ-ဤသို့ နေကုန်လသော်၊ (စကား မပြောဘဲ ဤကျင့်ဝတ်များအတိုင်း နေကုန်လသော်၊) မယံ၊ ပေ၊ န ကိလမေယျာမ-ကုန်ရာ၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြန်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ပေ၊ ဘိန္ဒတိ၊ ဝဿံ-ပတ်လုံး၊ ဝုဋ္ဌာနံ-နေပြီးကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဒဿနာယ-ဖူးမြင်ခြင်းငှာ၊ (ယံ) ဥပသင်္ကမိတုံ-အကြင် သွားခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ၊) ဧတံ-ဤ သွားခြင်းသည်၊ ဝဿံ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ အာစိဏ္ဏံ ခေါ-လေ့ကျက်အပ်သော အကျင့်တည်း၊ (ထုံးတမ်း စဉ်လာ ဓမ္မတာတည်း၊) (ဝဿံ ဝုဋ္ဌာနံ ဘိက္ခုနံ နှစ်ပုဒ်သည် ဥဘယာပေက္ခ တည်း) ပေ၊ တေမာသစ္စယေန-သုံးလလွန်ရာ အခါ၌၊ သေနာသနံ-အိပ်ရာနေရာကို၊ (ခုတင်၊ ထိုင်ခုံ စသည်ကို) သံသာမေတွာ-သိုမှီးသိမ်းဆည်း၍၊

ပေ၊ ယေန-၌၊ သာဝတ္ထိ-သည်လည်းကောင်း၊ ဇေတဝန်၊ သော၊ အနာထ ပိတ္တိကဿ-၏၊ အာရာမော-သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ၊) ယေန ဘဂဝါ (အတ္ထိ၊) တေန-သာဝတ္ထိဗြူ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်ဝယ် မြတ်စွာဘုရားရှိရာ ထို အရပ်သို့၊ ဥပသင်္ကမိသု အာစိတ္တံ၊ ပေ၊ ပညပေသာမာတိ၊ (မဟာဓန္ဓက ပုဒ်စဉ် ၅၅-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ) ပေ။

“ယော ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ တုဗျေ-တို့သည်၊ ပေ၊ ဝသိတ္ထ- နေ့ခွဲကြကုန်သနည်း?၊ ပေ၊ န ကိလမိတ္ထ-မပင်ပန်းခဲ့ကြကုန်သနည်း?”၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ ဣဓ-ဤနှစ်၌၊ ပေ၊ ဥပဂစ္ဆိမ္မာ-ကပ်ခဲ့ပါကုန်ပြီ၊ ဘန္ဓေ၊ တေသံ နော-ထို တပည့်တော်တို့၏၊ ဧတံ၊ အဟောသိ-ပါပြီ၊ ပေ၊ ဧဝံ-လျှင်၊ မယံ၊ ပေ၊ န ကိလမိမ္မာ-ခဲ့ပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ကြ ကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ဣမေ မောယပုရိသာ-ဤ ဈာန်၊ မဂ်၊ ပိုလ် မမိုး အချီးနှီးသော ယောက်ျားတို့သည်၊ အဖာသုကညေဝ (အဖာသံ+ဝေ)-မချမ်းသာစွာသာလျှင်၊ (မချမ်းသာဘဲသာလျှင်၊) ဝုဋ္ဌာ-နေခဲ့ရကုန်သည်၊ (သမာနာ-ကုန်လျက်၊) ဖာသု-စွာ၊ ဝုဋ္ဌာ-ကုန်သည်၊ အမ္မာ-ဖြစ်ပါကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပဋိဇာနန္တိ ကိရ-ဝန်ခံကြကုန်သတဲ့၊ (ကိရသဒ္ဓါသည် “မနှစ်သက်ခြင်း” အနက်ကို ဟော၏၊) ဘိက္ခဝေ ဣမေ မောယပုရိသာ၊ ပသုသံဝါသညေဝ-သားကောင်းတို့၏ ပေါင်းသင်းနေထိုင်ခြင်းနှင့် တူစွာသာလျှင်၊ ဝုဋ္ဌာ (သမာနာ) ပေ၊ ပဋိဇာနန္တိ ကိရ၊ (ဤပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊ နောက်၌ “ဓဋ္ဌကသံဝါသညေဝ-သိုးတို့၏ ပေါင်းသင်းနေ ထိုင်ခြင်းနှင့် တူစွာသာလျှင် သပတ္တသံဝါသညေဝ-ရန်သူတို့၏ ပေါင်းသင်း နေထိုင်ခြင်းနှင့် တူစွာ သာလျှင်” ဟု ဆိုပါ။)

ကထံ ဟိ-ကြောင့်၊ ဣမေ မောယပုရိသာ-တို့သည်၊ မူဂဗ္ဗတံ-စကား မပြောနိုင်သူ လူအ-တို့၏ အကျင့်ဖြစ်သော၊ တိတ္ထိယသမာဒါနံ-တိတ္ထိတို့သည်

ဝတ္ထုဗျတ်ချက်။ ။ ဤဝတ္ထု၌ စကားမပြောဘဲ နေရုံမျှကို “မူဂဗ္ဗတံ-အကျင့်” ဟု မိန့်တော်မူလိုရင်း မဟုတ်ပါ။ “လုံးဝ စကားမပြောကြစေမိး”ဟု ကတိကဝတ် ပြု၍ နေခြင်းကိုသာ “မူဂဗ္ဗတံ”ဟု မိန့်တော်မူလိုပါသည်။

ဆောက်တည်အပ်သော အကျင့်ကို၊ သမာဒိဿန္တိ နာမ-ဆောက်တည်ကြရ၊ ကုန်သနည်း?၊ (ဆောက်တည်ကြပါလိမ့်)၊ ပေ၊ န သမာဒိယိတဗ္ဗ-မဆောက်တည် ထိုက်၊ ပေ၊ ဝုဿံဝုဋ္ဌာနံ၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ တိဟိ-ကုန်သော၊ ဋ္ဌာနေဟိ- အကြောင်းတို့ဖြင့်၊ ဒိဋ္ဌေန ဝါ-မြင်ခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သုတေန ဝါ-ကြားခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပရိသင်္ကာယ ဝါ-ယုံမှားခြင်းအားဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ ပဝါရေတု-(အပြစ်ရှိက ပြောဆိုဖို့ရန် မိမိကိုယ်ကို) အပ်နှံခြင်းငှာ၊ ဝါ-အပြစ်ရှိက ပြောဆိုဖို့ရန် မိမိကိုယ်ကို ဖိတ်မန်ခြင်းငှာ၊ အနဇာနာမိ၊ သာ-ထို ပဝါရဏာသည်၊ ဝေါ-သင်တို့၏၊ အညမညာ နုလောမတာ-အချင်းချင်း ပြောဆိုဖို့ရာ လျော်သည်၏အဖြစ် သည်လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနတာ-အာပတ်မှ ထမြောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝိနယပုရေက္ခတာ-ဝိနည်းကို ရှေ့သွားပြုသည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဘဝိဿတိ၊ ပေ။

၂၁၀။ ။ အဇ္ဇ-ယနေ၊ ပဝါရဏာ-ပဝါရဏာနေပါတည်း၊ ပေ၊ သံဃော၊ ပဝါရေယျ-ပဝါရဏာပြုရာပါ၏၊ ဣတိ (ဉာပေတဗ္ဗော) ထေရေန၊ ပေ၊ အာဝုဿော-ငါ့ရှင်တို့၊ သံဃံ-ကို၊ ဒိဋ္ဌေန ဝါ-မြင်ခြင်းအားဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ပဝါရေမိ-(အပြစ်ရှိက ပြောဆိုဖို့ရန် အပ်နှံပါ၏)၊ ဝါ-

(အဋ္ဌကထာ ကြည့်ပါ။) အမှန်မှာ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ မတိုးပွား အကျိုးမရှိသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းထက် မပြောဘဲ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းကပင် အကျိုးရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် နှစ်ပါး၊ သုံးပါး စုဝေးမိသောအခါ အကျိုးရှိသော စကားကို ပြောဖို့ရန် (သို့မဟုတ်) ဆိတ်ဆိတ်နေကြဖို့ရန် “သန္နိပတိတာနံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဒွယံ ကရဏီယံ ဓမ္မိ ဝါ ကထာ အရိယော ဝါ တုဏှိဘာဝေါ” ဟု သုတ္တန်ပါဠိတော်များ၌ မိန့်တော် မူပါသည်။

ထို့ပြင် ဤဝတ္ထု၌ “ယော ပဋ္ဌမံ ဂါမတော”မှ စ၍ “န တွေဝ တပ္ပစ္စယာ ဝါစံ ဘိန္နေယျ”တိုင်အောင်သော ကျင့်ဝတ်များလည်း အပြစ်ရှိသော ကျင့်ဝတ်များ မဟုတ်ပါ။ ဧကန်ကျင့်ထိုက်သည့် အပြစ်ကင်းသော ကျင့်ဝတ်များသာ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ဤကျင့်ဝတ်များကို ကောသမ္မကက္ခန္ဓက၌ အရှင်အနုရုဒ္ဓါတို့ သီတင်း သုံးတော်မူရာ တောကျောင်းဝယ် ကျင့်သုံးတော်မူကြပုံကို တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

အပြစ်ရှိက ပြောဆိုဖို့ရန် ဖိတ်မန်ပါ၏။ အာယသ္မန္တော-အရှင်တို့သည်။ မံ-
 တပည့်တော်ကို၊ အနုကမ္ပံ-လျော်စွာတုန်လှုပ်တတ်သော ကရုဏာကို၊ ဝါ-
 ချီးမြှောက်မှုကို၊ ဥပါဒါယ-ဉာဏ်ဖြင့်ယူ၍၊ (စွဲ၍)၊ ဝဒန္တ-အပြစ်ရှိက ပြောဆို
 ကြပါကုန်၊ ပဿန္တော-အပြစ်ကိုမြင်လသော်၊ ပဋိကရိဿာမိ-ကုစားပါမည်၊
 ဒုတိယမ္ပိ၊ ပေ၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောဆိုထိုက်၏။ ပေ။

၂၁၁။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ထေရေသု၊ ဘိက္ခုသု-တို့သည်၊
 ဥက္ကဋ္ဌိကံ၊ နိသိန္နေသု-ထိုင်ကုန်လျက်၊ ပဝါရယမာနေသု-ပဝါရဏာ ပြုကုန်
 လသော် (ပြုကုန်စဉ်)၊ အာသနေသု-နေရာတို့၌၊ အစ္ဆန္တိ-ထိုင်နေကြကုန်၏။
 (ဆောင့်ကြောင့်မထိုင်ဘဲ နေကြသည်-ဟူလို)၊ ပေ၊ န အစ္စတမ္ပံ-ထိုင် မနေ
 ရာ၊ ပေ၊ သဗ္ဗဟေဝ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်ပင်၊ ဥက္ကဋ္ဌိကံ၊ နိသိန္နေဟိ-
 ကုန်လျက်၊ ပဝါရေတုံ၊ ပေ၊ အညတရော ထေရော၊ ဇရာဒုဗ္ဗလော-ဇရာ
 ကြောင့် အားမရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ယာဝ-လောက်၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော
 ရဟန်းတို့သည်၊ ပဝါရေန္တိ-ပဝါရဏာပြုကုန်၏။ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊
 (တာဝ-ထို ရဟန်းအားလုံး ပဝါရဏာပြုပြီးရာ ကာလတိုင်အောင်)၊ ဥက္ကဋ္ဌိကံ၊
 နိသိန္နော-လျက်၊ အာဂမယမာနော-ဆိုင်းငံ့ရသော်၊ မုစ္ဆိတော-လွန်စွာဖြစ်သော

ဝဒန္တ မံ အာယသ္မန္တော။ ။ ဖိတ်မန်တုန်းက “သံဃံ ဘန္တေ ပဝါရေမိ”
 ဟု သံဃာကို ဖိတ်မန်ခဲ့သော်လည်း အကြောင်းရှိ၍ ပြောဆိုဆုံးမသောအခါ သံဃာ
 စည်းဝေးပြီးမှ သံဃာက ဆုံးမရမည် မဟုတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးချင်း၊ နှစ်ပါးချင်းက
 ဆုံးမရသောကြောင့် “ဝဒန္တ မံ အာယသ္မန္တော”ဟု လျှောက်သည်။ အချို့ကား
 တစ်ပါးမှာ “သ္မာ”၊ နှစ်ပါးမှာ “န္တာ”၊ သုံးပါးမှာ “န္တော”၊ လေးပါး “ယော”ဟု
 စပ်ဆို၍ လေးပါးဖြစ်လျှင် “ဝဒတု မံ သံဃော”ဟု ဆိုရမည်ဟု ပြောကြသေး၏။
 ထို စကားသည် ခုဒ္ဒသိက္ခာ ဂါထာနှင့် ပဝါရဏာဒါနာနုဇာနနကထာ-အဖွင့် ဤ
 အဋ္ဌကထာ၌လာသော “ဝဒတု တံ သံဃော”ဟူသောစကားကို နည်းမှီထားဟန်
 တူ၏။ ထိုနေရာတို့၌ “ဝဒတု တံ သံဃော”ဟု ရှိရခြင်းမှာ ပဝါရဏာဆောင်သော
 ရဟန်းက ပဝါရဏာ ပေးလိုက်သော ရဟန်း၏ကိုယ်စား လျှောက်ထားသောအရာ
 ဖြစ်၍ “ဝဒတု တံ သံဃော=သံဃာက ထို တိဿရဟန်းကို ပြောဆိုဆုံးမတော်မူပါ”
 ဟု သံဃာကို သိမ်းကျုံး၍ လျှောက်ထားခြင်းသာတည်း။ အခြားနေရာ၌ကား “ဝဒတု
 မံ သံဃော”ဟု မရှိပါ။

တွေဝေခြင်းရှိသည်။ (မူးမိုက်သည်။ ဟုတွာ)။ ပပတိ-လဲကျပြီ။ ပေ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ယာဝ-လောက်၊ ပဝါရေတိ-မိမိ ပဝါရဏာ ပြုနေသေး၏။ တဒမန္တရာ-ထို မိမိ ပဝါရဏာပြုပြီးသည်၏ အခြားမဲ့တိုင်အောင်၊ ဥက္ကဋ္ဌိကံ၊ နိသီဒိတုံ- ငှာလည်းကောင်း၊ ပဝါရေတွာ-ပဝါရဏာ ပြုပြီး၍ (မိမိ ပဝါရဏာပြုပြီး၍) အာသနေ၊ နိသီဒိတုံ-ငှာလည်းကောင်း၊ အနဇာနာမိ၊ ဣတိ-ပြီ။

တဒမန္တရာ၊ ပေ၊ ယာဝပဝါရေတိ။ ။ (“တဒမန္တရာ”၏ အဖွင့်ကို အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။) “ယာဝ ပရေဝါတိ”ဝယ် “ပဝါရေတိ”၏ ကတ္တာကို ဤ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌ အထူးထည့်၍ မပြကြ။ မိမိမှတစ်ပါး အခြား ဖြစ်သော ရဟန်း (မိမိနေရာ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ရဟန်း)ကို (“အညော”ဟု) ကတ္တာထည့်လျှင် “ယာဝ ပဝါရေတိ-အကြင်မျှလောက် မိမိ၏ အခြားမဲ့ရဟန်းသည် ပဝါရဏာပြုနေသေး၏။ တဒမန္တရာ-ထို မိမိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ရဟန်း ပဝါရဏာ ပြုပြီးသည်၏ အခြားမဲ့တိုင်အောင် ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်နေရမည်။ ပဝါရေတွာ အာသနေ နိသီဒိတုံ-ထို အခြားမဲ့ရဟန်း ပဝါရဏာပြုပြီးမှ နေရာ၌ ထိုင်ရမည်”ဟု အဓိပ္ပာယ် ယူရပါမည်။

“သယံ”ဟု ကတ္တာထည့်ပုံ။ ။ ဤ ပါဠိတော်ကို မှီသော ခုဒ္ဒသိက္ခာ ၄၃၇-ဂါထာ၌လည်းကောင်း၊ ဝိနယဝိနိစ္ဆယ ပဝါရဏကုန္ဒကကထာ ၂၆၃၆-ဂါထာ၌ လည်းကောင်း၊ “သယံ”ဟု ကတ္တာထည့်၏။ ထိုအလို “ယာဝ ပဝါရေတိ-အကြင် မျှလောက် မိမိသည် ပဝါရဏာပြုနေ၏။ တဒမန္တရာ ဥက္ကဋ္ဌိကံ နိသီဒိတုံ-ထိုမျှ လောက် ထို မိမိ ပဝါရဏာပြုပြီးသည်၏ အခြားမဲ့တိုင်အောင် ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်နေ ရမည်။ ပဝါရေတွာ အာသနေ နိသီဒိတုံ-မိမိ ပဝါရဏာပြုပြီးဖြစ်လျှင် နေရာ၌ ထိုင်နိုင်သည်”ဟု အဓိပ္ပာယ် မှတ်ရပါမည်။ (ဘာသာဋီကာ၌လည်း ဤ နောက်နည်း ကို ရေးထားသည်။)

၁၂၁-ပဝါရဏာဘောဒ

၂၁၂။ အမှာ။ ။ ဤ ပဝါရဏာဘောဒမှ စ၍ ပုဒ်စဉ်နိပါတ် ၂၃၃- အထိ အဓိပ္ပာယ်များကို ပါဠိတော်အတိုင်း သိပါ။ နိဿယကား ဥပေါသထကုန္ဒက ဆိုင်ရာအခန်း၌ ရေးခဲ့ပြီ။ “ဥပေါသထ”ပုဒ်၏ နေရာဝယ် “ပဝါရဏာ”ပုဒ်

ပြောင်းလွဲရခင်းသာ ထူး၏။ စတုသော နေရာ၌လည်း အနက်လွယ်၏။ စာချ
သော ပုဂ္ဂိုလ်ကမူ တပည့်များကို နှုတ်တက်အောင် မခုန်ကျော်စေဘဲ အနက်
ပေးခိုင်းပါလေ။

ဒုတိယဘာဏဝါရော-သည်၊ နိဗ္ဗတော-ပြီ။

၁၄၀-ဒွေဝါစိကာဒိပဝါရဏာ

၂၃၄။ ။ (ဥပေါသထက္ခန္ဓက၊ ပုဒ်စဉ်နံပါတ် ၁၅၀-၌ အနက်
ပေးခဲ့ပြီ။) တေဝါစိကံ-သုံးခွန်းသော ဖိတ်မန်ကြောင်း စကားရှိသော-ပဝါရဏာ
ကို၊ ပဝါရေတုံ-ဖိတ်မန်ခြင်းငှာ၊ နာသက္ခိံ-သု၊ ပေ၊ ဒွေဝါစိကံ-နှစ်ခွန်းသော
ဖိတ်မန်ကြောင်းရှိသော ပဝါရဏာကို၊ ပေ၊ ဗာဠတရံ-သာ၍ ပြင်းထန်သော၊
ပေ၊ ဧကဝါစိကံ-ကို၊ ပေ၊ သမာနဝဿိကံ-တူသောဝါရှိသော ရဟန်းတို့သည်
ပြုထိုက်သော ပဝါရဏာကို၊ ပေ၊ (ဤပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌
ပြထားပြီ။)

ဒါနံ-ကို၊ ဒေန္တေဟိ-ကုန်သော၊ မနုဿေဟိ-တို့သည်၊ ယေဘုယျေန-
များသောအားဖြင့်၊ ရတ္တိံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဓေပိတာ-ကုန်စေအပ်သည်၊ ဟောတိ၊
ပေ၊ ရတ္တိံ-ကို၊ ဓေပိတာ-အပ်ပြီ၊ သံဃော၊ တေဝါစိကံ-တေဝါစိကပဝါရဏာကို၊
သစေ ပဝါရေဿတိ-အကယ်၍ ပဝါရဏာပြုအံ့၊ (ဧဝံ သတိ၊) သံဃော၊
အပ္ပဝါရိတောဝ-ပဝါရဏာပြုပြီး မဟုတ်တော့သည်သာ၊ (ပဝါရဏာပြု၍
မပြီးတော့သည်သာ) ဘဝိဿတိ၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ အယံ ရတ္တိံ-သည်၊
ဝိဘာယိဿတိ-မိုးလင်းလိမ့်မည်၊ (မပြီး ပြီးအောင် ပြုနေလျှင်လည်း မိုးလင်း
သွားလိမ့်မည်ဟူလို) ပေ၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ န ခေါ-နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံ
ဖြစ်ပြီ၊ ပေ၊ (ဥတ်၌လွယ်ပြီ၊ “သံဃော ဒွေဝါစိကံ ပဝါရေယျ၊ သံဃော ဧက
ဝါစိကံ ပဝါရေယျ” စသည်ဖြင့် တစ်ခုစီခွဲ၍ ဥတ်ထား::ရသည်၊ ပါဠိတော်၌
ပေယျာလနည်းဖြင့် ရှိနေသည်။)

အမှာ။ ။ ဤမှနေ၍ “ဓမ္မံ-ကို၊ ဘဏန္တေဟိ-ရွတ်ဆိုနေကုန်သော၊
ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ သုတ္တန္တံ-ကို၊ သင်္ဂါယန္တေဟိ-စုပေါင်း၍ ရွတ်ဆိုနေကုန်သော၊

သုတ္တန္တိကေဟိ-သုတ္တန်ဆောင် ရဟန်းတို့သည်၊ ဝိနယ-ကို၊ ဝိနိစ္ဆိနန္တေဟိ-ဆုံးဖြတ်ကုန်သော၊ ဝိနယဓရေဟိ-ဝိနည်းမိရ်ရဟန်းတို့သည်၊ ဓမ္မ-ကို၊ သာကစ္ဆန္တေဟိ-အတူပြောဆိုနေကုန်သော၊ ဝါ-ဆွေးနွေးကုန်သော၊ ဓမ္မကထိကေဟိ-ဓမ္မကထိကတို့သည်၊ ကလဟံ-မိုက်ရန်ကို၊ ကရောန္တေဟိ-ပြုကုန်သော၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်”ဟု ပေးပါ။

မဟာဘိက္ခုသံဃော-များစွာသော ရဟန်းအပေါင်းသည်၊ သန္နိပတိတော-စည်းဝေးနေသည်၊ ဟောတိ၊ ပရိတ္တံ-အနည်းငယ်သော၊ အနောဝဿကဉ္စ-မိုးမစွပ်အပ်သော အရပ်သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ မဟာ-ကြီးစွာသော၊ မေယောစ-မိုးသည်လည်း၊ ဥဂ္ဂတော-တက်လာသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ အယံ မေယော-သည်၊ ပဝဿိဿတိ-ရွာလိမ့်မည်၊ ပေ၊ (လွယ်ပြီ၊ ရာဇန္တရာယောစသည်တို့၏ အနက်ကို ဥပေါသထကုန္တကပုဒ်စဉ် ၁၅၀-၌ ရေးခဲ့ပြီ။)

၁၄၁-ပဝါရဏာဌပန

၂၃၅။ ။ ပေ၊ သာပတ္တိကာ-အာပတ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ပဝါရေန္တိ-ပဝါရဏာပြုကုန်၏၊ ပေ၊ သာပတ္တိကေန-အာပတ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော ရဟန်းသည်၊ န ပဝါရေတဗ္ဗံ-ရာ၊ ပေ၊ တံသု-အား၊ ဩကာသံ-အခွင့်ကို၊ (စောဒနာခွင့်ကို)၊ ကာရာပေတွာ-ပြုစေ၍၊ အာပတ္တိယာ-ဖြင့်၊ စောဒေတုံ-စောဒနာခြင်းငှာ၊ ပေ၊ ဩကာသံ-ကို၊ ကာရာပိယမာနာ-ပြုစေအပ်ကုန်လသော်၊ (အခွင့်တောင်းမှုကို ပြုအပ်ကုန်လသော်)၊ ဩကာသံ၊ ကာတုံ-ငှာ၊ န ဣစ္ဆန္တိ၊ ပေ၊ ဩကာသံ၊ အကရောန္တဿ-မပြုသော ရဟန်း၏၊ ပဝါရဏံ-ကို၊ ဌပေတုံ-ဟန့်တားခြင်းငှာ၊ ပေ။

ပဝါရဏာယ-ပဝါရဏာနေ့ဖြစ်သော၊ တဒဟု-၌၊ စာတုဒ္ဒသေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ပန္နရသေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ-သည်၊ (စောဒနာခွင့်ကို မပြုသော ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်)၊ သမ္မုခိဘုတေ-မျက်မှောက်ဖြစ်၍ ဖြစ်လသော်၊ သံဃမဇ္ဈေ-၌၊ ဥဒါဟရိတဗ္ဗံ-ထုတ်ဖော်ပြောဆိုရာ၏၊ (ကိံ) သုဏာတု၊ ပေ၊ ဣတ္ထန္နာမော၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊

သာပတ္တိကော-ပါ၏။ တဿ-၏။ ပဝါရဏံ-ကို၊ ဌပေမိ-ဟန့်တားပါ၏။ တသ္မိ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သမ္ပုဗ္ဗိဘူတေ-သော်၊ န ပါရေတဗ္ဗာ-ရာပါ၊ ဣတိ (ဥဒါဟရိတဗ္ဗံ) ပဝါရဏာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဌပိတာ-တန့်တားအပ်သည်။ (တန့်တားရာရောက်သည်။) ဟောတိ၊ ပေ၊ (“ပုရုမ္မာကံ”စသော ဝါကျကို တပေါသထက္ခန္ဓက၊ ပုဒ်စဉ် ၁၅၃-ကို နည်းမှီပေးပါ။)

၂၃၆။ ဘိက္ခဝေ၊ ဧဝံ-သို့၊ (တန့်တားအပ်သော်၊) ပဝါရဏာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဌပိတာ-အပ်သည်၊ (တန့်တားရာရောက်သည်။) ဟောတိ၊ ဧဝံ၊ အဌပိတာ-မတန့်တားအပ်သည်၊ (တန့်တားရာ မရောက်သည်။) ဟောတိ၊ (နိဒါန်းဝါကျ၊) ဘိက္ခဝေ၊ ကထဉ္စ-လျှင်၊ (တန့်တားအပ်သော်၊) ပဝါရဏာ အဌပိတာ၊ ဟောတိ-နည်း၊ (“အဌပိတ”ကို ရှေးဦးစွာ မေးတော်မူ၏။) တေဝါစိကာယ-သော၊ ပဝါရဏာယ-ကို၊ ဘာသိတာယ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ လပိတာယ-ရွတ်ဆိုအပ်ပြီးသော်၊ ပရိယောသိတာယ-ပြီးဆုံးစေအပ်ပြီးသော်၊ (ပြီးဆုံးစေအပ်ပြီးမှ၊) ပဝါရဏံ စေ ဌပေတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ၊) ပဝါရဏာ အဌပိတာ ဟောတိ၊ (ဒွေဝါစိကာယစသည် လွယ်ပြီ၊) ဘိက္ခဝေ၊ ဧဝံ ခေါ-လျှင်၊ (တန့်တားအပ်သော်၊) အဌပိတာ ဟောတိ ပဝါရဏာ၊ (နိဂုံးဝါကျ၊ ဌပိတ-၌ “ဘသိတာယ-အပ်သော်၊ ပေ၊ အပရိယောသိတာယ-မပြီးဆုံးစေအပ် သေးမီ”ဟု ပေးပါ၊ ဤ ဝါကျတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။)

၂၃၇။ ။ ဣဓ၊ ပေ၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းတစ်ပါးသည်၊ ဘိက္ခုဿ-ရဟန်းတစ်ပါး၏၊ ပဝါရဏံ ဌပေတိ၊ တံ ဘိက္ခု-ကို၊ (ပဝါရဏာ တန့်တား သော ထို ရဟန်းကို၊) အညေ ဘိက္ခု၊ သစေ ဇာနန္တိ-အံ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ သိကုန်သနည်း?) “အယံ အာယသွာ-ဤ အရှင်သည်၊ အပရိသုဒ္ဓကာယ သမာစာရော-မစင်ကြယ်သော ကိုယ်အကျင့် ရှိ၏၊ အပရိသုဒ္ဓဝစိ သမာစာရော-မစင်ကြယ်သော နှုတ်အကျင့် ရှိ၏၊ အပရိသုဒ္ဓါဇီဝေါ-မစင်ကြယ်သော အသက်မွေးမှု ရှိ၏၊ ဗာလော-ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မကျွမ်းကျင်၊ အဗျတ္တာ-ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မထက်မြက်၊ အနုယုဒ္ဓိယမာနာ-အဖန်ဖန်မေးစိစစ်အပ်သော်၊ အနုယောဂံ-မေးစိစစ်ခြင်းကို၊ (မေးစိစစ်ချက်ကို၊) ဒါတု-ပေးခြင်းငှာ၊ (အဖြေ ပေးခြင်းငှာ) န ပဋိဗလော-နိုင်”။ ဣတိ-ဤသို့ သိကုန်အံ၊ ဧဝံ သန္တေ၊)

“ဘိက္ခု-ရဟန်း၊ အလံ-မသင့်၊ ဘဏ္ဍနံ-မိမိတို့ဘက်တွင် တိုင်ပင်ခြင်းကို၊ မာ (အကာသိ)-မပြုနှင့်၊ ကလဟံ-ခိုက်ရန်ကို၊ မာ (အကာသိ)၊ ဝိဂ္ဂဟံ-ဆန့်ကျင်ဘက် ယူခြင်းကို၊ မာ (အကာသိ)၊ ဝိဝါဒံ-ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုခြင်းကို၊ မာ (အကာသိ)”။ ဣတိ-သို့၊ ဩမဒ္ဒိတွာ-စကားဖြင့် နှိပ်၍၊ သံဃေန၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ (ဘဏ္ဍန စသည်တို့၏ အထူးကို ပါစိတ် ဘာသာဋီကာ၊ ပေသုည သိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ) ။ပေ။

(“အပရိသုဒ္ဓသမာစာရာ” စသောပုဒ်တို့ကို ပြောင်းပြန်အားဖြင့် သိပါ။) ။ပေ။

သော ဧဝမဿ ဝစနိယော၊ (ကိံ) “အာဂုသော၊ တွံ-သည်၊ ဣမဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ ယံ ပဝါရဏံ-ကို၊ ဌပေသိ-တန့်တား၏၊ ကိမိ-အဘယ်ကြောင့်၊ နံ-ထို ပဝါရဏာကို၊ ဌပေသိ-နည်း၊ သီလဝိပတ္တိယာ ဝါ-သီလ၏ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်မူလည်း၊ ဌပေသိ-တန့်တားပါသလော၊ အာစာရဝိပတ္တိယာ ဝါ-အကျင့်၏ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်မူလည်း၊ ပေ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာ ဝါ-အယူ၏ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်မူလည်း၊ ဌပေသိ-လော”။ ဣတိ-ဤသို့ ပြောဆိုထိုက်၏၊ ။ပေ၊ စေ ဝဒေယျ-အံ့၊ (ကိံ-အဘယ်သို့ ပြောသနည်း?)၊ “သီလဝိပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ ဌပေမိ-ပါ၏၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာ ဌပေမိ”။ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (သစေ ဝဒေယျ)၊ (ဧဝံ သတိံ) ။ပေ၊ အဿ (ကိံ) “အာယသ္မာ-သည်၊ သီလဝိပတ္တိ-ကို၊ ဇာနာသိ ပန-သိပါ၏လော”။ ပေ၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောဆိုထိုက်၏၊ ပေ၊ ဇာနာမိ-ပါ၏၊ ဣတိ (စေ ဝဒေယျ) ။ပေ၊ “သီလဝိပတ္တိ-ဟူသည်၊ ကတမာ ပန-နည်း?၊ ။ပေ၊ ဣတိ-ထိုက်၏၊ ပေ၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ ပါရာဇိကာနိ-တို့သည် လည်းကောင်း၊ တေရသ-တစ်ဆယ့်သုံးပါးကုန်သော၊ သံဃာဒိသေသာ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ အယံ-ဤ အာပတ်နှစ်ပါး အပေါင်းသည်၊ သီလဝိပတ္တိ-ပါတည်း၊ ပေ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-သည်လည်းကောင်း၊ အန္တဂ္ဂါဟိကာ-သဿတအဖို့၊ ဥစ္ဆေဒအဖို့တို့ကို ယူတတ်သော၊ ဒိဋ္ဌိ-သည်လည်းကောင်း၊ အယံ-ဤ ဒိဋ္ဌ နှစ်ပါး အပေါင်းသည်၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ-ပါတည်း”။ ဣတိ (စေ ဝဒေယျ)၊ (ဧဝံ သတိံ။)

သော၊ ပေ၊ အဿ (ကိံ) “အာဂုသော တွံ၊ ဣမဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ ယံ ပဝါရဏံ-ကို၊ ဌပေသိ၊ (တံ-ထို ပဝါရဏာကို)၊ ဒိဋ္ဌေန ဝါ-

မြင်ခြင်းကြောင့်မူလည်း၊ ဌပေသိ-လော၊ (“ယံ ခေါ တွံ”တိ အာဒိသု ယံ ပဝါရဏံ ဌပေသိ၊ တံ ဒိဋ္ဌေန ဌပေသိ”တိ တံ သဒ္ဓံ အဇ္ဈာဟရိတွာ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ဝိမတိ)။ ပေ၊ “ဣတိ-ထိုက်၏၊ ပေ၊ ဒိဋ္ဌေန-ကြောင့်၊ ဌပေမိ-ပါ၏၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း”။ (စေ ဝဒေယျ)။ ပေ၊ “ယံ ပဝါရဏံ-ကို၊ ဒိဋ္ဌေန-ကြောင့်၊ ဌပေသိ-၏၊ တေ-သည်၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ဒိဋ္ဌ-မြင်အပ်သနည်း?၊ (ကိန္တိ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ကဒါ-အဘယ်အခါ၌၊ ကတ္ထ-အဘယ်အရပ်၌၊ ပေ၊) ပါရာဇိကံ-သို့၊ အဇ္ဈာပဋ္ဌော-လွန်ကျူး၍ ရောက်နေသည်ကို၊ ဒိဋ္ဌော-မြင်အပ်သလော၊ ပေ၊ ကတ္ထ စ-အဘယ်အရပ်၌လည်း၊ တွံ၊ အဟောသိ-ဖြစ်သနည်း?၊ (နေသနည်း?၊) ကတ္ထ စ-၌လည်း၊ အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ (အသင် ပဝါရဏာ တန့်တားအပ်သော ဤရဟန်းသည်၊) အဟောသိ-နည်း?၊ ပေ၊ ကရေတိ-နည်း?”။ ဣတိ-ဤသို့ ပြောဆိုထိုက်၏။

(ထိုသို့ ပြောလျှင်) “အာဂုသော၊ ပေ၊ ဒိဋ္ဌေန-ကြောင့်၊ ပဝါရဏံ-ကို၊ န ဌပေမိ-တန့်တားသည် မဟုတ်ပါ၊ အပိ စ-ကား၊ သုတေန-ကြောင့်၊ ပဝါရဏံ ဌပေမိ”။ (ဤသို့ စကားလွဲ၍ ပြောအံ့၊) (ကိံ တေ သုတံစသည် လွယ်ပြီ၊) ဘိက္ခုဿ-၏ (အထံမှ၊) သုတံ-ကြားအပ်သလော၊ (ရာဇမဟာမတ္ထ-မင်းအမတ်ကြီး၊ တိတ္ထိယာသာဝက-တိတ္ထိတို့၏တပည့်)။ ပေ၊ (ဤသို့ မေးသောအခါ၊) “အပိစ ပရိသင်္ကာယ ပဝါရဏံ ဌပေမိ”ဟု (စကားလွဲ၍ ပြောလျှင်၊) “ကိံ-အဘယ်ကို၊ ပရိသင်္ကံသိ-ယုံမှားသနည်း?၊ ပေ၊ ဘိက္ခုဿ-၏ (အထံမှ၊) သုတွာ-၍၊ ပရိသင်္ကံသိ-လော”။ (စကားဖြင့် မေးရမည်၊ ထိုသို့ မေးသောအခါ၊) “အဟံ၊ ပေ၊ ပရိသင်္ကာယ ပဝါရဏံ န ဌပေမိ”။ အပိ စ-ကား၊ ကေန-အဘယ်ကြောင့်၊ အဟံ၊ ပေ၊ ဌပေမိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ အဟန္တိ န ဇာနာမိ-ပါ၊ ဣတိ (စေ ဝဒေယျ။)

ဘိက္ခဝေ၊ စောဒကော-စောဒကဖြစ်သော၊ (စောဒနာတတ်သော၊) သော ဘိက္ခု-သည်၊ အနုယောဂေန-အဖန်ဖန်မေးစိစစ်ခြင်းဖြင့်၊ ဝိညူနံ-ပညာရှိကုန်သော၊ သဗြဟ္မစာရီနံ-သီတင်းသုံးဖော်တို့၏၊ စိတ္တံ-ကို၊ စေ န အာရာဇေတိ-အကယ်၍ မနစ်သံကံစေနိုင်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ၊) “စုဒ္ဓိတော-စောဒနာအပ်သော၊ (စောဒနာခံရသော၊) ဘိက္ခု-သည်၊ အနုနုဝါဒေါ-စွပ်စွဲဖွယ် အပြစ်မရှိ”။ ဣတိ-သို့၊ ဝစနာယ-ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ အလံ-သင့်၏၊

စောဒကော၊ ပေ၊ စေ အာရာဓေတိ၊ (ဧဝံ သတိ၊) “စုဒိတော ဘိက္ခု၊ သာနုဝါဒေါ-စွပ်စွဲဖွယ်အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်၏”။ ဣတိ-သို့၊ အလံ ဝစနာယ။

စောဒကော၊ ပေ၊ အမူလကေန-အခြေအမြစ်မရှိသော၊ ပါရာဇိကေန-ဖြင့်၊ အနုဒ္ဓံသိတံ-စွပ်စွဲဖျက်ဆီးအပ်ပါပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ စေ ပဋိဇာနာတိ-အံကယ်၍ ဝန်ခံအံ၊ (ဧဝံ သတိ၊) သံဃာဒိသေသံ-သို့၊ အာရောပေတွာ-တက်ရောက်စေ၍၊ (တင်၍၊) သံဃေန၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-ပဝါရဏာပြုရာ၏၊ (“အနုဒ္ဓံသိတန္တိ ပဋိဇာနာတိ” ဟု ပါဠိရှိပါစေ၊ နောက်နောက်ဝါကျတို့၌ နည်းတူ၊ ဤသို့ရှိမှ စုဒိတကပက္ခဝါကျတို့နှင့် စာသွားတူမည်) ။ပေ၊ အမူလကေန၊ သံဃာဒိသေသေန-ဖြင့်၊ အနုဒ္ဓံသိတံ-ပြီ၊ ဣတိ စေ ပဋိဇာနာတိ (ဧဝံ သတိ၊) ယထာဓမ္မံ-အကြင် တရားအတိုင်း၊ ကာရာပေတွာ-ပြုစေပြီး၍၊ (ဆုံးဖြတ်ပြီး၍) ။ပေ၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ၊ (ပါရာဇိကဖြင့် စွပ်စွဲလျှင် သံဃာဒိသေသံ အာပတ် သင့်၏၊ သံဃာဒိသေသံဖြင့် စွပ်စွဲလျှင် ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏၊ ကြွင်းသော အာပတ်ငါးပုံဖြင့် စွပ်စွဲလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်၏) ။ပေ၊ စုဒိတော ဘိက္ခု၊ “ပါရာဇိကံ-သို့၊ အဇ္ဈာပန္နော-ပါပြီ”။ ဣတိ-သို့၊ စေ ပဋိဇာနာတိ၊ နာသေတွာ-အသွင်ကိုဖျက် လူထွက်စေ၍၊ သံဃေန ပဝါရေတဗ္ဗံ၊ ပေ။

၁၄၂-ထုလ္လစွယ်ဝတ္ထုကာဒိ

၂၃၈။ ဣဓ၊ ပေ၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ပေ၊ ထုလ္လစွံ အဇ္ဈာပန္နော ဟောတိ၊ ဧကစွေ-အချို့ကုန်သော၊ ဘိက္ခု၊ ထုလ္လစွယ်ဒိဋ္ဌိနော-ထုလ္လစွည်းဟု အယူရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဧကစွေ၊ ပေ၊ သံဃာဒိသေသ ဒိဋ္ဌိနော-ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ယေ တေ ဘိက္ခု-အကြင်ရဟန်းတို့သည်၊ ထုလ္လစွယ်ဒိဋ္ဌိနော-ကုန်၏၊ တေဟိ-တို့သည်၊ (ဝစနိယော-၌ စပ်၊) သော ဘိက္ခု-သည်၊ (အဿ-၌ စပ်၊) ဝါ-ကို၊ (ဝစနိယော-၌ စပ်၊) ဧကမန္တံ-သို့၊ အပနေတွာ-ဖယ်ရှား၍၊ (ဖယ်ဆောင်၍) ယထာ ဓမ္မံ-ဝိနည်းတရားအားလျော်စွာ၊ ကာရာပေတွာ-ပြုစေ၍၊ (ကုစားစေ၍) သံဃံ၊ ပေ၊ ဝစနိယော အဿ (ကိံ)

“အာဝုသော-အရှင်ဘုရားတို့၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ ယံ အာပတ္တိံ၊ အာပဇ္ဇော-ပါပြီ၊ အဿ-ထို ရဟန်း၏၊ သာ-ထို အာပတ်ကို၊ ယထာ ဓမ္မံ၊ ပဋိကတာ-ကုစားအပ်ပါပြီ၊ ပေ၊ ပဝါရေယျ၊” ဣတိ-ဤသို့ ပြောဆိုထိုက်၏၊ (နောက် ဝါကျတို့၌ လွယ်ပြီ) ။ပေ။

၁၄၃-ဝတ္ထုဋ္ဌပနာဒိ

၂၃၉။ ဥဒါဟရေယျ-ထုတ်ဖော်ပြောဆိုအံ့၊ (ကိံ) သုဏာတု၊ ပေ၊ ဣဒံ ဝတ္ထု-ဤ ဝတ္ထုသည်၊ (ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ်၌ ယုံမှားသံသယ ဖြစ်ဖို့ရန် ဤ အကြောင်းသည်၊) ပညာယတိ-ထင်ရှားပါ၏၊ ပုဂ္ဂလော၊ န (ပညာယတိ)-ပါ၊ ပေ၊ ဝတ္ထု၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ (မစိစစ်ဘဲ ချန်ထား၍၊) ပဝါရေယျ၊ ဣတိ (ဥဒါဟရေယျ) ။ပေ၊ “အာဝုသော၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဝိသုဒ္ဓါနံ-စင်ကြယ်သော ရဟန်းတို့၏ (အတွက်)၊ ပဝါရဏာ ပညတ္တာ၊ ပေ၊ ဣဒါနေဝ-ဤ ယခုပင် လျှင်၊ နံ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (အရှင် ယုံမှားအပ်သော ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို)၊ ဝဒေဟိ-ပြောပါလော့”၊ ဣတိ (ဝစနိယော အဿ၊) (ဒုတိယဝါရ-၌ “သမဂ္ဂါနံ-ညီညွတ်သော ရဟန်းတို့၏ (အတွက်)” ဟု ဆိုပါ၊ တတိယဝါရ လွယ်ပြီ။)

ဘိက္ခဝေ၊ ပဝါရဏာယ-ပဝါရဏာပြုရာအခါမှာ၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝတ္ထု စေ ပညာယတိ၊ ပစ္စာ-မှ၊ ပုဂ္ဂလော စေ ပညာယတိ၊ (ဧဝံ သတိံ)၊ ဝစနာယ-ငှာ၊ ကလ္လံ-သင့်၏၊ ပေ၊ ပဝါရဏာယ၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝတ္ထု စ ပုဂ္ဂလော စ ပညာယတိ၊ (ဧဝံ သတိံ)၊ တံ-(ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသော) ထို ဝတ္ထု၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပဝါရဏာတ-ကို၊ ကတာယ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ (ပြုအပ်ပြီးမှ)၊ စေ ဥက္ကောဋ္ဌေတိ-အကယ်၍ လှုပ်ရှားစေအံ့၊ (လှုံ့ဆော်ပေးအံ့)၊ ဥက္ကောဋ္ဌနကံ-လှုပ်ရှားစေခြင်း ကြောင့် ဖြစ်သော၊ ပါစိတ္တိယံ၊ (ဟောတိ)၊ (ဤ သိက္ခာပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ၊ “ဥက္ကောဋ္ဌေတိ”၌ လှုံ့ဆော်ပေးပုံကို သပ္ပာဏကဝဂ်၊ ဥက္ကောဋ္ဌနကသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ၌ ကြည့်ပါ) ။ပေ။

၁၄၄-ဘဏ္ဍနကာရကဝတ္ထု

၂၄၀။ သမ္မဟုလာ၊ ပေ၊ ဥပဂစ္ဆိံသု၊ (ပုဒ်စဉ် ၂၀၉-၌ အနက်ပေး ခဲ့ပြီ) တေသံ-တို့၏၊ သာမန္တာ-အနီး၌၊ အညေ-ကုန်သော၊ ဘဏ္ဍနကာရကာ- မိမိတို့ဘက်တွင် တိုင်ပင်ခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ကလဟကာရကာ- ခိုက်ရန်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဝိဝါဒကာရကာ-ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုမှုကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဘဿကာရကာ-ပြောဆိုအပ်သော စကားကို (စကားများ မှုကို) ပြုတတ်ကုန်သော၊ သံဃေ-၌၊ အဓိကရဏကာရကာ-အဓိကရဏ်းကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု၊ ဝသံ ဥပဂစ္ဆိံသု၊ (ကိ်-အဘယ်သို့ ကြံ၍ ဝါကပ် ကြကုန်သနည်း?) “မယံ-တို့သည်၊ ဝသံဝုဋ္ဌာနံ၊ တေသံ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ပဝါရဏာယ-ပဝါရဏာနေ၌၊ ပဝါရဏံ၊ ဌပေသာမ-တန့်ထားကြကုန်စို့”၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍ ဝါကပ်ကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ကထံ-လျှင်၊ (အဘယ်နည်း ဖြင့်) “မယံ၊ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ-တို့ထက်၊ (ထို ဘဏ္ဍနကာရက ရဟန်းတို့ ထက်) ပဌမတရံ-ရှေးဦးစွာ၊ ပဝါရေယျာမ-ပဝါရဏာ ပြုနိုင်ပါကုန်အံ့နည်း?”၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဒွေ တယော (ဒွတ္တယော)-နှစ်ဥပုသ် သုံးဥပုသ် ဟူကုန်သော၊ ဥပေါသထေ-တို့ကို၊ စာတုဒ္ဒသိကေ-စာတုဒ္ဒသိဥပုသ် တို့ကို၊ ကာတုံ အနုဇာနာမိ။

ဒွတ္တယော။ ။ ဝါဆိုလကွယ် ဥပုသ်မှ စ၍ တော်သလင်းလကွယ် ဥပုသ် အထိ ငါးဥပုသ် ရှိ၏။ ထိုတွင်၊ တတိယမြောက် ဝါခေါင်လကွယ် ဥပုသ်နှင့် စတုတ္ထ မြောက် တော်သလင်းလပြည့် ဥပုသ်ကို (သို့မဟုတ်) တတိယမြောက် ဝါခေါင်လကွယ် ဥပုသ်နှင့် ပဉ္စမမြောက် တော်သလင်းလကွယ် ဥပုသ်ကို ရည်ရွယ်တော်မူ၍ “ဒွေ” ဟု လည်းကောင်း၊ ထို တတိယ၊ စတုတ္ထ၊ ပဉ္စမ သုံးဥပုသ်လုံးကို ရည်ရွယ်တော်မူ၍ “တယော” ဟု လည်းကောင်း မိန့်တော်မူသည်။

စာတုဒ္ဒသိကေ ကာတုံ။ ။ ဝါခေါင်လကွယ် ဥပုသ်သည် ထုံးစံအတိုင်းပင် “ဆယ့်လေးရက်” ဖြစ်သောကြောင့် စာတုဒ္ဒသိဖြစ်အောင် အထူးပြုဖွယ် မလိုတော့၊ တော်သလင်းလပြည့် ဥပုသ်ကား ပန္နရသိဖြစ်သောကြောင့် ထုံးစံအတိုင်းဆိုလျှင် တော်သလင်းလဆန်း ဆယ့်ငါးရက်နေ့ကျမှ ဥပုသ်ပြုရမည်၊ ယခုကား (ဘဏ္ဍနကာရက- ရဟန်းတို့၏ ရှေးဦးစွာ ပဝါရဏာပြုနိုင်ဖို့ရန်) တော်သလင်းလဆန်း ဆယ့်လေးရက် နေ့၌ စာတုဒ္ဒသိဥပုသ် ပြုပါ၊ ဤ ဥပုသ်ကို စာတုဒ္ဒသိ မပြုလျှင်လည်း တော်သလင်း လပြည့်ကျော် ဆယ့်ငါးရက် (ပန္နရသိ)နေ့သို့ မရောက်မီ ထို လပြည့်ကျော် ဆယ့်လေးရက်နေ့၌ စာတုဒ္ဒသိဥပုသ် ပြုပါ၊ နှစ်ဥပုသ်လုံးကို စာတုဒ္ဒသိ ပြုလိုလျှင်လည်း

ဘဏ္ဍနကာရကာ၊ ပေ၊ တေ ဘိက္ခု၊ တံ အာဝါသံ-ထို ကျောင်းတိုက်သို့၊
 စေ အာဂစ္ဆန္တိ၊ (ဧဝံ သတိ၊) ဘိက္ခဝေ အာဝါသိကေဟိ၊ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ-
 တို့သည်၊ (ထို သန္နိဋ္ဌ သမ္ဘတ္တ ရဟန်းတို့သည်၊) လဟုံ လဟုံ-လျင်စွာ
 လျင်စွာ၊ သန္နိပတိတွာ၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ပဝါရေတွာ-ပဝါရဏာ ပြုပြီး၍၊
 ဝတ္တဗ္ဗာ-ပြောဆိုထိုက်ကုန်၏၊ (ကိံ) “အာဂုသော-အရှင်ဘုရားတို့၊ မယံ၊
 ပဝါရိတာ-ပဝါရဏာ ပြုပြီးပါကုန်ပြီ၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊
 အာယသန္ဓန္တာ-တို့သည်၊ မညန္တိ-မှတ်ထင်ကုန်၏၊ တထာ-အားဖြင့်၊ (ထင်သည့်
 အတိုင်း၊) ကရောန္တု-ကုန်သော”၊ ဣတိ (ဝတ္တဗ္ဗာ။)

တော်သလင်းလဆန်း ဆယ့်လေးရက်၊ ၎င်း လပြည့်ကျော် ဆယ့်သုံးရက်တို့၌
 စာတုဒ္ဒသီဥပုသ် ပြုပါ၊ ဤသို့ ခွင့်ပြုတော်မူသည်။

စာတုဒ္ဒသီပြုရကျိုး။ ။ ဝါခေါင်လကွယ်နှင့် တော်သလင်းလပြည့်ကို
 စာတုဒ္ဒသီ ပြုရာ၌၊ (တော်သလင်းလဆန်း ဆယ့်လေးရက်နေ့ဝယ် ဥပုသ်ပြုခဲ့သော
 ကြောင့်) ထို လဆန်း ဆယ့်ငါးရက်သည် (သန္နိဋ္ဌ သမ္ဘတ္တ ရဟန်းတို့၏ အတွက်)
 တော်သလင်းလပြည့်ကျော် တစ်ရက်ဖြစ်၏၊ ထိုရက်မှ ရေတွက်သောအခါ တော်သလင်း
 လပြည့်ကျော် ဆယ့်လေးရက်နေ့၌ ပန္နရသီဥပုသ်ပြု၍ ဝါဆိုလဆန်း ဆယ့်လေးရက်နေ့၌
 ပန္နရသီပဝါရဏာ ပြုနိုင်တော့၏၊ (ဝါခေါင်လကွယ်နှင့် တော်သလင်းလကွယ်ကို
 စာတုဒ္ဒသီပြုရာ၌လည်း ဝါဆိုလဆန်း ဆယ့်လေးရက်နေ့ဝယ် ပန္နရသီပဝါရဏာ
 ပြုနိုင်၏၊ တွက်ကြည့်ပါ။

သုံးဥပုသ်လုံးကို စာတုဒ္ဒသီပြုရာ၌ကား (တော်သလင်းလပြည့်ကျော် ဆယ့်သုံး
 ရက်နေ့ဝယ် ဥပုသ်ပြုခဲ့သောကြောင့်) ထို လပြည့်ကျော် (၁၄-၁၅)ရက်များသည်
 (သန္နိဋ္ဌ သမ္ဘတ္တ ရဟန်းတို့၏အတွက်) ဝါဆိုလဆန်း (၁-၂)ရက် ဖြစ်သောကြောင့်
 ထို ဝါဆိုလဆန်း ဆယ့်သုံးရက်နေ့၌ ပန္နရသီပဝါရဏာ ပြုနိုင်တော့၏၊ စာတုဒ္ဒသီ
 ပြုခြင်းသည် ဤသို့ ဘဏ္ဍနကာရကရဟန်းတို့၏ ရှေးဦးစွာ ပဝါရဏာပြုနိုင်ခြင်း
 အကျိုး ရှိပါသည်။

လဟုံ လဟုံ၊ ပေ၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ။ ။ သီတင်းကျွတ်လဆန်း ဆယ့်သုံးရက်
 (သို့မဟုတ်) ဆယ့်လေးရက်နေ့၌ (ပန္နရသီ) ပဝါရဏာပြုသောအခါ ဘဏ္ဍနကာရက
 ရဟန်းတို့ လာ၊ မလာကို ကြိုတင်၍သိနိုင်ရန် ကျောင်းတိုက်ပြင်ဘက်၌ သာမဏေ
 တို့ကို အစောင့်အရှောက်ထားပါ၊ ပဝါရဏာပြုရန် စီစဉ်နေစဉ် (သို့မဟုတ်) ပြု၍
 မပြီးသေးခင် ဘဏ္ဍနကာရကရဟန်းတို့ လာကြောင်းကို (သာမဏေတို့ အထံမှ)
 သိရလျှင် လျင်လျင်မြန်မြန် စည်းဝေး၍ ပဝါရဏာပြုရမည်-ဟူလို။

ဘိက္ခဝေ၊ ဘဏ္ဍနကာရကာ၊ ပေ၊ တေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အသံဝိဟိတာ-မစီစဉ်အပ်ကုန်သည်၊ (ဘဏ္ဍနကာရကရဟန်းတို့၏ လာခြင်းကို သိဖို့ရန် သန္တိဋ္ဌ သမ္ပတ္တရဟန်းတို့က အစောင့်အရှောက် မချထားအပ်ကုန်သည်၊) (ဟုတွာ၊) တစ်နည်း-အသံဝိဟိတာ-မစီစဉ်အပ်ကုန်သည်၊ (ဘဏ္ဍနကာရကရဟန်းတို့က မိမိတို့၏ လာခြင်းကို သိဖို့ရာ မစီစဉ်အပ်၊ အသိ မပေးအပ်ကုန်သည်၊) (ဟုတွာ) ပေ၊ စေ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ပေ၊ အာဝါသိကေဟိ၊ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ အာသနံ၊ ပညပေတဗ္ဗ-ရာ၏၊ ပေ၊ ပရိပုစ္ဆိတဗ္ဗာ-မေးထိုက်ကုန်၏၊ တေသံ-ထို ဘဏ္ဍနကာရကရဟန်းတို့၏၊ (စိတ်ကို၊) ဝိက္ခိတွာ (ဝိက္ခိပိတွာ)-အထူးထူးအပြားပြား ပစ်လွှတ်၍၊ (ပျံ့လွင့်အောင် ပြု၍) နိဿိမံ-ဥပစာရသိမ်၏ အပြင်ဘက်သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ၊ (အခြားကျောင်းတိုက်သို့ သွား၍ ပဝါရဏာ ပြုပါ-ဟုလို) ပေ၊ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဧဝံ-ဤသို့ ဥပစာရသိမ်၏ အပြင်ဘက်သို့ သွား၍၊ ဧတံ-ဤ ပဝါရဏာ ပြုခွင့်ကို၊ စေ လဘေထ-အကယ်၍ ရအံ၊ (ဧဝံ သတိ၊) အာဝါသိကေန-သော၊ ဗျတ္တေန၊ ပေ၊ အာဝါသိကာ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဉာပေတဗ္ဗာ-သိစေထိုက်ကုန်၏၊ (ကိံ) “အာဝါသိကာ-အာဝါသိက ဖြစ်ကုန်သော၊ အာယသ္မန္တော-အရှင်တို့သည်၊ မေ (ဝစနံ) သုဏန္တူ၊ အာယသ္မန္တာနံ-တို့၏၊ (ကမ္မံ-ဥပုသ်ကံသည်၊) ပတ္တကလ္လံ၊ ယဒိ (သိယာ၊ ဧဝံ သတိ၊) ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ (သီတင်းကျွတ်လဆန်း ဆယ့်သုံးရက်၊ သို့မဟုတ် ဆယ့်လေးရက်ဟူသော ယခုအခါ၌) ဥပေါသထံ-ကို၊ ကရေယျာမ-ပြုကုန်ရာပါ၏၊ ပါတိမောက္ခံ-ကို၊ ဥဒ္ဒိသေယျာမ-ရွတ်ပြုကုန်ရာပါ၏၊ အာဂမေ-လာ လတ္တံဖြစ်သော၊ ကာဠေ-လဆုတ်ပက္ခ၌၊ (သီတင်းကျွတ်လကွယ်၌) ပဝါရေယျာမ-ပဝါရဏာ ပြုကုန်ရာပါ၏”၊ ဣတိ (ဉာပေတဗ္ဗာ) (“ကာဠေ”အရ သီတင်းကျွတ်လကွယ် ဟူရာ၌ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ဆယ့်ငါးရက် မဟုတ်၊ ဆယ့်သုံးရက်၊ သို့မဟုတ် ဆယ့်လေးရက် ဖြစ်ရမည်။)

ဘိက္ခဝေ ဘဏ္ဍနကာရကာ၊ ပေ၊ တေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ တေ ဘိက္ခု-ထို အာဝါသိက ရဟန်းတို့ကို၊ (သန္တိဋ္ဌ သမ္ပတ္တရဟန်းတို့ကို) ဧဝံ၊ စေ ဝဒေယျ-ကုန်အံ၊ (ကိံ) “အာဂုသော-တို့၊ သာဓု-တောင်းပန်ပါ၏၊ ဣဒါနေဝ-ယခုအခါ၌ပင်၊ (ယနေ၌ပင်) နော-တပည့်တော်တို့ (အထံ၌) ပဝါရေထ-ပဝါရဏာ ပြုကြပါကုန်”၊ ဣတိ (စေ ဝဒေယျ)၊ (ရှေးနိဿယ၌ “နော အမှေ-တို့ကို၊ ပဝါရေထ-ပဝါရဏာ ပြုကြကုန်လော့”ဟု ပေး၏၊ ဘိက္ခုနိ ပါစိတ်ပါဠိတော်၊ အာရာမဝဂ်၊ သတ္တမသိက္ခာပုဒ်၌ “ဥဘတော သံဃေ၊ ပေ၊

ပဝါရေတမ္ဘိ”ဟု အာဓာရထားပုဒ်ကို ထည့်၍ အထက်ပါအတိုင်း ပေးလိုက်ပါသည်။) တေ-ထို ဘဏ္ဍနကာရကရဟန်းတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ပေ၊ ဝစနိယာ အဿု (ကိံ) “အာဂုသော၊ တုမေ-တို့သည်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ပဝါရဏာယ-ပဝါရဏာ၌၊ အနိဿရာ-အစိုးမရပါကုန်၊ မယံ၊ န တာဝ ပဝါရေယျာမ-ပဝါရဏာ မပြုကုန်သေးပါ”။ ဣတိ (ဝစနိယာ အဿု။)

ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ တေ ဘိက္ခူ၊ တံ ကာဠ-ထို လဆုတ်ပက္ခသို့၊ စေ အနဝသေယျု-အကယ်၍အစဉ်လိုက်၍ နေကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိံ) ၊ပေ၊ “အာဂမေ-သော၊ ဇုဏှေ-လဆန်းပက္ခ၌၊ (တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့၌) ပဝါရေယျာမ”။ ပေ၊ တံ ပိ ဇုဏှံ-သို့လည်း၊ စေ အနဝသေယျု၊ (ဧဝံ သတိံ) ဘိက္ခဝေ၊ သဗ္ဗေဟေဝ-အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ တေဟိ ဘိက္ခူဟိ-တို့သည်၊ (သန္တိဋ္ဌ သမ္ဘတ္တရဟန်းတို့သည်) အာဂမေ၊ ဇုဏှေ-၌၊ ကောမုဒိယာ-ကုမုဒြာကြာတို့ ရှိရာဖြစ်သော၊ (ကုမုဒြာကြာတို့ ပွင့်ဆဲဖြစ်သော) စာတု မာသိနိယာ-မိုးလေးလအဆုံး တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့၌၊ အကာမာ-အလို မရှိသဖြင့်၊ (အလို မရှိဘဲ) ပဝါရေတမ္ဘိ၊ (“တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်” ဟူသည် တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ဆယ့်သုံးရက်၊ သို့မဟုတ် ဆယ့်လေးရက် တည်း။)

တေဟိ၊ ပေ၊ ပဝါရိယမာနေ-ပဝါရဏာ ပြုအပ်သော်၊ ဂိလာနော-သည်၊ (ဘဏ္ဍနကာရကဖြစ်သော ဂိလာနရဟန်းသည်) အဂိလာနဿ-၏၊ (သန္တိဋ္ဌ သမ္ဘတ္တဖြစ်သော အဂိလာနရဟန်း၏) ပဝါရဏံ စေ ဌပေတိ (ဧဝံ သတိံ) ၊ပေ၊ အဿ (ကိံ) “အာယသ္မာ-အရှင်သည်၊ ဂိလာနော-ပါတည်း၊ ဂိလာနော စ-ကိုလည်း၊ အနနယောက္ခမော-မေးစိစစ်ခြင်း၌ မခံသူဟူ၍၊ (မေးစိစစ်ခြင်းကို မခံနိုင်သူဟူ၍) ဘဂဝတာ ဝုတ္တော၊ အာဂုသော၊ ယာဝ-လောကံ၊ အရောဂေါ-ရောဂါမရှိသူသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ (တာဝ-ထို ရောဂါပျောက်သည့်တိုင်အောင်၊ အာဂမေဟိ-စောင့်ဆိုင်းပါဦး၊ အရောဂေါ၊ (သမာနော-သင်္ဘော)၊ (စောဒေတုံ-ငှာ)၊ အာကင်္ခမာနော-အလိုရှိလသော်၊ စောဒေဿသိ-စောဒနာရပါလိမ့်မည်”။ ဣတိ (ဝစနိယော အဿ)၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုစ္စမာနော-ပြောဆိုအပ်ပါလျက်၊ စေ စောဒေတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိံ) အနာ ဒရိယေ-ပုဂ္ဂလဓမ္မကို မရှိသေခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ၊ (ဟောတိ)၊ (“အဂိလာနော ဂိလာနဿ”ဝါရ လွယ်ပြီ၊ “အဂိလာနော အဂိလာနဿ”ဝါရ၌ “ဥဘော-နှစ်ပါးလုံးတို့ကို၊ သံဃေန-သည်၊ သမနုယုဉ္ဇိတွာ-အကြောင်းကို

မေးစိစစ်၍၊ သမနုဂါဟိတွာ-အယူကို မေးစိစစ်၍၊ ယထာ ဓမ္မ-ဇ္ဈာ၊ ကာရာ ပေတွာ-ပြုစေ၍၊ (ဆုံးဖြတ်၍၊) သံဃေန ပဝါရေတမ္ဘံ”။ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

၁၄၅-ပဝါရဏာသင်္ဂဟ

၂၄၁။ ။ သမ္မဟုလော၊ ပေ၊ ဥပဂစ္ဆိံသာ၊ တေသံ-ထို သန္တိဋ္ဌ သမ္ဘတ္တတို့၏၊ (ဖာသုဝိဟာရောဋ္ဌံ စပ်၊) ဝါ-တို့သည်၊ (ဝိဟာရတံဋ္ဌံ စပ်၊) သမဂ္ဂါနံ- ကုန်သည် (ဖြစ်၍၊) သမ္မောဒမာနာနံ-ကုန်သည် (ဖြစ်၍၊) အဝိဝဒမာနာနံ- ကုန်သည် (ဖြစ်၍၊) ဝိဟရတံ-နေကုန်လသော်၊ (တစ်နည်း၊) သမဂ္ဂါနံ- ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ပေ၊ ဝိဟရတံ-ကုန်သော၊ တေသံ-တို့၏၊ အညတရော- တစ်မျိုးသော၊ ဖာသုဝိဟာရော-ချမ်းသာစွာနေကြောင်းဖြစ်သော နုသောသမထ၊ ဝိပဿနာသည်၊ ဝါ-ကို၊ အဓိဂတော-ရအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ “အမှာကံ၊ ပေ၊ အဓိဂတော-ပြီ၊ မယံ၊ ဣဒါနိ-၌၊ (ဤ သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့၌၊) သဓေ ပဝါရေသာမ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ၊) သိယာပိ-အချို့လည်း၊ ဘိက္ခု ပဝါရေတွာ၊ စာရိကံ-သို့၊ ပက္ကမေယျံ-ဖဲသွားကုန်ရာ၏၊ ဧဝံ-ဤသို့ ဖဲသွားကုန် လတ်သော်၊ မယံ၊ ဣမမှာ ဖာသုဝိဟာရာ-မှ၊ ပရိဗာဟိရာ-ပြင်ပတို့သည်၊ ဘဝိသာမ-ကုန်လိမ့်မည်၊ ပေ။”

တေဟိ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ ပဝါရဏာသင်္ဂဟံ-ပဝါရဏာကို ချီးမြှောက် ခြင်းကို၊ ကာတုံ၊ ပေ၊ သဗ္ဗေဟေဝ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်ပင်၊ ဧကန္တံ-တစ်ပေါင်းတည်း၊ သန္နိပတိတမ္ဘံ-စည်းဝေးရာ၏၊ (ကမ္မဝါစာဋ္ဌံ အနက် လွယ်ပြီ) ပေ၊ ပဝါရဏာသင်္ဂဟေ-ကို၊ ကတေ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ အညတရော၊ ပေ၊ ဧဝံ ဝဒေယျ (ကိံ)၊ “အာဂုသော-တို့၊ အဟံ-သည်၊ ဇနပဒစာရိကံ- ဇနပုဒ်၌ လှည့်လည်ခြင်းကို၊ (တစ်နည်း၊) ဇနပဒစာရိကံ-ဇနပုဒ်ဝယ် လှည့်လည် ထိုက်သော အရပ်သို့၊ ပက္ကမိတုံ-ဖဲသွားခြင်းငှာ၊ ဣစ္ဆာမိ”။ ဣတိ (ဝဒေယျ၊) (ဤမှနောက်၌ “တံ ကရဏိယံ-ထို ပြုဖွယ်ကိစ္စကို၊ တိရေတွာ-ပြီးဆုံးစေပြီး၍၊ ပုနဒေဝ-တစ်ဖန်သာလျှင်၊ ကောမုဒိယာ-သော၊ စာတုမာသိနိယာ-၏၊ အန္တော- အတွင်း၌”ဟု ပေးပါ၊ လွယ်ပြီ) ပေ။

စတုတ္ထော-လေးခုမြောက်သော၊ ပဝါရဏက္ခန္ဓကော-တည်း။

၁၄၆-တသုဒ္ဓါနံ

(ဤ၌ အကျဉ်းမျှ ပေးအပ်သော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဝတ္ထုအကျယ် အတိုင်း ဆိုပါ။)

တသု-ထို ပဝါရဏက္ခန္ဓက၏ ဥဒ္ဓါနံ-ကား-

ကောသလေသု-ကောသလမည်သော ဇနပုဒ်၌၊ ဝသံပုဋ္ဌာ-တို့သည်၊ (ဝါဏျတ်သော ရဟန်းတို့သည်) သတ္ထု-မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဒဿနံ-ဖူးမြင်ခြင်းငှာ၊ အဂမံ-သာဝတ္ထိသို့ သွားကြကုန်ပြီ၊ အဖာသု-မချမ်းသာစွာ (နေရခြင်းကို) ပသုသံဝါသံ-ကို၊ (ပဋိဇာနန္တိ) အညမညာနုလောမတာ-အဖြစ်။

ပဝါရေန္တာ-ပဝါရဏာပြုသော ရဟန်းတို့သည်၊ အပဏာမဉ္စ-မညွတ်ခြင်း၊ ကမ္မံ-ပဝါရဏာကံလေးပါး၊ ဂိလာန-ဟန်း၊ ဉာတကာ၊ ပေ၊ တထာ-မှတစ်ပါး၊ ဘိက္ခုပစ္စတ္တိကာ-တို့။

ပဉ္စ-ငါးပါးသော ရဟန်းတို့၊ ပေ၊ ဒွေ-တို့၊ ဧကော-ဟန်း၊ အာပန္နော-အာပတ်သင့်သော ရဟန်း၊ ဝေမတီ-အာပတ်၌ ယုံမှားခြင်းရှိသော ရဟန်း၊ သရိ-အာပတ်ကို အမှတ်ရပြီ၊ သဗ္ဗော-သော၊ သံဃော-သဘာဝအာပတ်သင့်သော သံဃာ၊ ဗဟူ-များစွာသော ရဟန်းတို့၊ သမာ စ-တို့၊ ထောကိကာ-နည်းသော ရဟန်းတို့။

အာဝါသိကာ-အာဝါသိကပေယျာလ၊ စာတုဒ္ဓသ-အာဝါသိက စာတုဒ္ဓသိ ဖြစ်ခြင်း၊ လိဂံ-အာဝါသိကလိဂံစသည်၊ ဥဘော-ကုန်သော၊ သံဝါသကာ-

ပဝါရေန္တာ ပဏာမဉ္စ။ ။ ရှေးနိဿယ၌ “ပဝါရေန္တာ+အပဏာမဉ္စ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ အထက်ပါအတိုင်း အနက်ပေးထားသည်။ “အပဏာမဉ္စ”ပုဒ်ဖြင့် မည်သည့် ဝတ္ထုကို ယူရမည်ဟု မသိပါ။ ထို ပါဠိ၏ နေရာဝယ် သီဟိုဠ်မူ၌ “ပဝါရေန္တာသနေ ဒွေ စ”ဟု ရှိ၏။ ထိုအလို “ပဝါရေန္တာ-ကုန်လသော်၊ အာသနေ-၌၊ (အဗ္ဗန္တိ-ထိုင်နေကြကုန်၏) ဒွေ-ပဝါရဏာနှစ်ပါးတို့”ဟု ပေးပါ။ “ပဝါရေန္တာသနေ”ဖြင့် ပုဒ်စဉ် ၂၁၁-ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း၊ “ဒွေ”ဖြင့် ၂၁၂-ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း ယူရသော ကြောင့် သီဟိုဠ်မူက ကောင်းပါသည်။

သမာနသံဝါသက၊ နာနာသံဝါသကတို့၊ ဂန္ထဗ္ဗံ ဂန္ထဗ္ဗော၊ အညတရ သံဃေန
ဝါရ၊ နိသိန္ဒာယ-ဘိက္ခုနီစသည်တို့ ထိုင်နေရာ ပရိသတ်၌၊ န-ပဝါရဏာ
မပြုရ၊ ဆန္ဒဒါနေ-ပါရိဝါသိက ပဝါရဏာဟူသော ဆန္ဒပေးခြင်း၊ အပဝါရဏာ-
ပဝါရဏာနေ မဟုတ်ရာ၌ ပဝါရဏာ မပြုရခြင်း။

သဝရေဟိ-လူရိုင်းတို့၊ ခေပိကာ၊ ရတ္တိခေပိတာဝါရ၊ မေယော၊ မဟာ
မေယ၊ အန္တရာ စ-မင်းအန္တရာယ်စသည်တို့၊ ပဝါရဏာ-ဒွေဝါစိကစသော
ပဝါရဏာ၊ န ဣစ္ဆန္တိ-စောဒနာခွင့်ကို မပြုလိုကြကုန်၊ ပုရဗ္ဗာကံ-ပုရဗ္ဗာကံဝါရ၊
အဋ္ဌပိတာ စ-အဋ္ဌပိတာဝါရ၊ ဘိက္ခုနော-ရဟန်း၏ (ပဝါရဏာကို တန့်ထား
ခြင်း။)

ကိမ္ပိဝါတိ-ကိမ္ပိစသော ပုစ္ဆာ၊ ကတမဉ္စ-ကတမာ သီလဝိပတ္တိစသော
ပုစ္ဆာ၊ ဒိဋ္ဌေ-ကြောင့်၊ (ထပေသိ-လော၊) သုတသင်္ကာယ-ကြောင့်၊ (ထပေသိ၊)
စောဒကော-စောဒကရဟန်း၊ စုဒိတကော စ-ဟန်း၊ ထုလ္လစွယ-ထုလ္လစွယ
အာပတ္တိဝါရ၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုဋ္ဌပန၊ ဘဏ္ဍနံ-ဘဏ္ဍနကလဟစသည်၊ ပဝါရဏာ
သင်္ဂဟော စ၊ ပဝါရဏာသင်္ဂဟ၊ အနိဿရော-ပဝါရဏာကို အစိုးမရ၊ ပဝါရ
ယေ-(သံဃာက ဆုံးဖြတ်၍) ပဝါရဏာ ပြုရာ၏၊ ဣတိ-တသဒ္ဓါနစကားရပ်
အပြီးသတ်တည်း။

ဣမမိ ခန္ဓကေ-၌၊ ဝတ္ထုနိ-တို့သည်၊ ဆ စတ္တာရိသ-လေးဆယ်ခြောက်
ဝတ္ထု၊ ဣတိ-ဤသည်တို့တည်း။

ပဝါရဏက္ခန္ဓကော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၅-စမ္မက္ခန္ဓကပါဠိတော်နိဿယ

၁၄၇-သောဏကောဠိဝိသဝတ္ထု

၂၄၂။ ။ (ယေန သမယေန ဘဂဝတာ ဥပါဟနာ အနနညာတာ ဟောတိ) တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ၊ ပေ၊ ရာဇဂဟေ-၌၊ ဝါ-၏အနီးဖြစ်သော၊ ဂိဇ္ဈကုဋေ-ဂိဇ္ဈကုဋ်မည်သော၊ ပဗ္ဗတေ-တောင်၌၊ ဝိဟရတိ၊ တေန သမယေန ရာဇာ မာဂဓော၊ ပေ၊ (မဟာဓန္ဓကပုဒ်စဉ် ၅၅-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ)၊ အသီတိ ယာ-ရှစ်ဆယ်သော၊ ဂါမသဟဿေသု-ရွာအထောင်တို့၌၊ တစ်နည်း- အသီတိယာ ဂါမသဟဿေသု-ရှစ်သောင်းသော ရွာတို့၌၊ ဣဿရိယာမိပစ္စံ- အစိုးရသူ၏အဖြစ်၊ အကြီးအကဲ၏အဖြစ်ရှိသော၊ ရစ္စံ-မင်း၏အဖြစ်ကို၊ (မင်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဘုရင်မြှောက်မူစသည့်ကို)၊ ကာရေတိ-(တိုင်းသူပြည်သား လူအများကို) ပြုစေ၏၊ (“ကာရေ”၌ ကရဓာတ်+ကာရိကံ ဣပစ္စည်း)၊ တစ်နည်း-ရစ္စံ-မင်း၏အမှုကိစ္စကို၊ ကာရေတိ-ပြု၏၊)“ကာရေ”၌ “ဧက” သည် ကာရိကံ မဟုတ်၊ စုရာဒိ “ဧက”တည်း၊ အကျယ်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။)

တေန၊ ပေ၊ စမ္မာယံ-စမ္မာဖြို၌၊ သောဏော နာမ-သောဏမည်သော၊ ကောဠိဝိသော-အနွယ်အားဖြင့် ကောဠိဝိသမည်သော၊ သေဋ္ဌိပုတ္တော-သူဌေးသား သည်၊ သုဓမ္မာလော-သိမ်မွေ့နုနယ်ခြင်း ရှိသည်၊ (သိမ်မွေ့နုနယ်သည်)၊ ဟောတိ၊ တဿ-ထို သောဏသူဌေးသား၏၊ ပါဒတလေသု-(နိမြန်းသော) ခြေဖဝါးအပြင်တို့၌၊ လောမာနိ-(မျက်စဉ်းညိုအဆင်းရှိသော နူးညံ့သော) အမွှေးတို့သည်၊ ဇာတာနိ-ပေါက်နေကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ အထ ခေါ် ရာဇာ၊ ပေ၊ တာနိ အသီတိဂါမိကသဟဿာနိ-ထို ရှစ်သောင်းသော ရွာ၌နေသူ အမျိုးသားတို့ကို၊ သန္နိပါတာပေတွာ-စည်းဝေးစေပြီး၍၊ ကေနစိဒေဝ-တစ်စုံ တစ်ခုသာလျှင် ဖြစ်သော၊ ကရဏီယေန-ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်ကဲ့သို့၊ (အဋ္ဌကထာ ၌ ဝိယထည့်၍ ဖွင့်သည်)၊ သောဏဿ၊ ပေ၊ သန္တိကော၊ ဒုတံ ပါဟေသိ၊ ပေ၊ (ဂါမပ္ပမုခါဂါမိကာ၊တေသံ သဟဿာနိ၊ ဝစီရ၊ ဤအလို “တာနိ အသီတိ ဂါမိကသဟဿာနိ-ထို ရှစ်သောင်းသော ရွာ၌နေသူ အကြီးအကဲတို့ကို”ဟု ပေးပါ။)

အထ ခေါ၊ ပေ၊ အဝေါစုံ (ကိံ) တာတ သောဏ-ချစ်သားသောဏ၊ ရာဇာ-သည်၊ တေ-သင် သား၏၊ ပါဒေ-တို့ကို၊ ဒက္ခိတုကာမော-ကြည့်ရှုခြင်းငှာ အလိုတော်ရှိ၏၊ တာတ သောဏ၊ တံ-သည်၊ ယေန-အကြင်ဘက်၌၊ ရုဇာ (အတ္ထိ) တေန-၌၊ ပါဒေ-တို့ကို၊ မာ အဘိပသာရေယျာ သိ-မဆန့်တန်းနှင့်၊ ရညော-၏၊ ပုရတော-ရှေ့တော်၌၊ ပလ္လင်္ကေန-ထက်ဝယ် ပလ္လင်ဖြင့်၊ နိသီဒ-လော၊ နိသီဒ္ဓဿ-သော၊ တေ-၏၊ ရာဇာ ပါဒေ၊ ဒက္ခိဿ တိ-လိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောကြကုန်ပြီ၊ (သွန်သင်ကြကုန်ပြီ၊) အထ ခေါ သောဏံ၊ ပေ၊ သိဝိကာယ-ထမ်းစင်ဖြင့်၊ အာနေသု-ဆောင်ကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ဇာတာနိ အဒ္ဓသာ၊ ပေ၊ တာနိ အသီတိ ဂါမိက သဟဿာနိ-တို့ကို၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကေ-မျက်မှောက်ဘဝ၌ ယှဉ်ကုန်သော၊ အတ္ထေ-အစီးအပွားတို့ကို၊ အနုသာသိတာ-သွန်သင်ပြီး၍၊ ဥယျောဇေသိ-ပြန်လွတ်ပြီ၊ (ကိံ-အဘယ်သို့ မှာ၍ ပြန်လွတ်သနည်း?)၊ ဘဏေ-အမောင်တို့၊ တုမေ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ မယာ-သည်၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကေ၊ အတ္ထေ-တို့ကို၊ အနုသာသိတာ-သွန်သင် အပ်ပြီးကုန်သည်၊ အတ္ထ-ကုန်၏၊ ဂစ္ဆထ-ကုန်လော့၊ တံ ဘဂဝန္တံ-သို့၊ ပယိရူပါသထ-ဆည်းကပ်ကြကုန်လော့၊ နော-ငါတို့၏၊ သော ဘဂဝါ-သည်၊ သမ္ပရာယိကေ-တမလွန်ဘဝ၌ ယှဉ်ကုန်သော၊ အတ္ထေ-တို့ကို၊ အနု သာသိဿတိ-သွန်သင်တော်မူလိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့မှာ၍ (ဥယျောဇေသိ။)

အထ၊ ပေ၊ အာယသ္မာ သာဂတော-သည်၊ ဘဂဝတော-၏၊ ဥပဋ္ဌာ ဂော-အလုပ်အကျွေးသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ဣမာနိ အသီတိ ဂါနိက သဟဿာနိ-တို့သည်၊ ဣဓ-ဤ အရပ်သို့၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဒဿနာယ-ဖူးမြင်ခြင်းငှာ၊ ဥပသင်္ကန္တာနိ-ရောက်လာပါကုန်ပြီ၊ (ချဉ်းကပ် လာပါကုန်ပြီ၊) ဘန္တေ၊ သာဓု-တောင်းပန်ပါ၏၊ ပေ၊ ဒဿနာယ-ငှာ၊ (ဖူးမြင်ခွင့်ကို) လဘေယျာမ-ရလိုပါကုန်၏၊ ဣတိ (အဝေါစုံ၊) အာယသ္မန္တော-ဒါယကာတို့၊ တေန ဟိ-ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ (ထိုသို့ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်လို လျှင်) ယာဝ-လောက်၊ အဟံ၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ပဋိဝေဒေမိ-သိစေသေး၏၊ (သိဖို့ရန် လျှောက်ထားသေး၏၊) တာဝ-ထို လျှောက်ထားရာ၊ ကာလတိုင်အောင်၊ တုမေ၊ မုဟုတ္ထံ-မျှ၊ ဣဓေဝံ-ဤအရပ်၌ပင်၊ တာဝ ဟောထ-ဖြစ်ရစ်ကြကုန် လော့၊ ဣတိ (အဝေါ စ။)

အထ ခေါ-၌၊ (ပြောပြီးရာ ထို အခါ၌၊) အာယသ္မာ သာဂတော-သည်၊ တေသံ အသီတိယာ ဂါမိကသဟဿာနိ-တို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊

ပုရတော-ရှေ့၌၊ မက္ခေမာနာနံ-ကြည့်နေကုန်စဉ်၊ ပါဠိကာယ-လှေကားဦးဝယ်
 ခင်းထားအပ်သော လ-ထက်ဝက်သဏ္ဍာန်ရှိသော ကျောက်ဖျာ၌၊ (လ-
 ထက်ဝက် သဏ္ဍာန်ရှိပုံကို ဘာသာဠိကာ၌ ပြထားပြီ။) နိမ္မဇ္ဈိတွာ-ငုတ်၍၊
 အဂတော-၏၊ ပုရတော-၌၊ ဥမုဒ္ဓိတွာ-ဖော်၍၊ ပေ၊ အဝေါ စ၊ (ကိံ)
 ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ ပေ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဒါနိ-ယခု၊ ယဿ-အကြင်
 ကြွတော်မူခြင်း၏၊ ဝါ-အကြင်စီးပွားကို ပြုတော်မူခြင်းဟူသော ကိစ္စ၏၊
 ကာလံ-အချိန်ကို၊ မညတိ-သိတော်မူ၏၊ (တံ-ထို အချိန်ကို၊ ကရောတု-
 ပြုတော်မူပါ။) ဣတိ-ပြီ၊ သာဂတ-တ၊ တေန ဟိ-လျှင်၊ တွံ-သည်၊ ဝိဟာရ
 ပစ္စယာယံ-ကျောင်း၏အစွန်ဖြစ်သော အရိပ်၌၊ အာသနံ ပညပေသိ-လော၊
 ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ ပေ၊ ဝိဟာရာ-ကျောင်းမှ၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်တော်
 မူ၍၊ ပေ၊ နိသီဒိ၊ အထ ခေါ-၌၊ (မြတ်စွာဘုရား၏ ထိုင်နေတော်မူရာ ထို
 အခါ၌) တာနိ အသီတိ ဂါမိကသဟဿာနိ-တို့သည်၊ အာယသ္မန္တံ ယေဝ
 သာဂတံ-ကိုသာ၊ သမန္နာဟရန္တိ-ကောင်းစွာ စိတ်၌ဆောင်ကုန်၏၊ (စိတ်
 ဝင်စားကြကုန်၏)၊ တထာ-ထို အရှင်သာဂတကို စိတ်ဝင်စားသလောက်၊
 တထာဂတံ-ကို၊ နော (သမန္နာဟရန္တိ)-ကုန်၊ ပေ။

(ထို အမျိုးသားတို့၏စိတ်ကို ဘုရားရှင် သိတော်မူသောအခါ) သာဂတ၊
 တေန ဟိ-တိုက်တွန်းတော်မူ၏၊ တွံ-သည်၊ ဘိယျောသော-လွန်ကဲသော၊
 မတ္တာယ-အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်၊ တစ်နည်း-မတ္တာယ-အတိုင်းအရှည်ထက်၊
 ဘိယျောသော-လွန်စွာ၊ ဥတ္တရိမနုဿမေဓံ-လူတို့၏ ကုသလကမ္မပထတရား
 ဆယ်ပါးထက် လွန်မြတ်သော၊ ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယံ-တန်ခိုးပြာဠိဟာကို၊
 ဒဿေဟိ-ပြလော၊ ဣတိ (အာမန္တေသိ)၊ ပေ၊ ဝေဟာသံ-ကောင်းကင်သို့၊
 အဗ္ဗဂန္ဓာ-ရှေ့ရှုတက်သွား၍၊ (ပျံတက်၍)၊ အန္တလိက္ခေ-ဆီးတားမထင် ကြား
 အပြင်ဖြင့် ရှုမြင်အပ်သော၊ အာကာသေ-ကောင်းကင်၌၊ စင်္ဂမတိပိ-စင်္ကြံလည်း
 ကြွ၏၊ တိဋ္ဌတိပိ-ရပ်လည်း ရပ်၏၊ နိသီဒတိပိ-ထိုင်လည်း ထိုင်တော်မူ၏၊
 သေယျမ္မိ-အိပ်ခြင်းကိုလည်း၊ ကပ္ပေတိ-ပြု၏၊ ဓူမာယတိပိ-အခိုးကိုလည်း
 ပြု၏၊ (အခိုးလည်း လွှတ်၏)၊ ပဇ္ဇလတိပိ-အလျှံလည်း လွှတ်၏၊ အန္တရ
 ဓာယတိပိ-ကွယ်လည်း ကွယ်ပျောက်၏၊ ပေ၊ အာကာသေ-၌၊ အနေကဝိဟိတံ-
 တစ်ပါးမက များသောအပြားရှိသော၊ ပေ၊ ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယံ-ကို၊ ဒဿေတွာ-
 ပြ၍၊ ပေ၊ သာဝကော ဟမသ္မိတိ၊ (မဟာဓန္ဓကပုဒ်စဉ် ၅၆-၌ ရေးခဲ့ပြီ။)

အထ-၌၊ (အရှင်သာဂတက မိမိ၏-သာဝကအဖြစ်ကို လျှောက်ရာ ထိုအခါ၌)၊ တာနိ အသံတိ ဂါမိကသဟဿာနိ-တို့သည်၊ (သမန္နာဟရန္တိ၌ စပ်)၊ ဘော-အမောင်တို့၊ အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော-လက်ဖြောက်ခတ်တီး အံ့ချီးထိုက်ပါပေစွ-ဪ၊ အဗ္ဗုတံ ဝတ ဘော-မဖြစ်စဖူး ထူးဆန်းပါပေစွ-ဪ၊ သာဝကောပိ-သာဝကသော်မှလည်း၊ (တပည့်သော်မှလည်း၊) ဧဝံ-ဤသို့၊ (သို့ကလောက်)၊ မဟိဒ္ဓိကော-ကြီးသော တန်ခိုးရှိသည်၊ ဧဝံ-သို့၊ မဟာနဘာဝေါ-ကြီးသော အာနုဘော်ရှိသည်၊ ဘဝိဿတိ နာမ-ဖြစ်သေး၏၊ သတ္တာ-ဆရာဖြစ်တော်မူသော ဘုရားရှင်သည်၊ အဟော နူန-ဪ-အလွန်တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးတော်မူပေလိမ့်မယ်နော်၊ ဣတိ-ဤသို့ တွေး၍၊ ဘဂဝန္တံ ယေဝ၊ ပေ၊ သာဂတံ။

အမှာ။ ။ ထို့နောက် ရှစ်သောင်းသော အမျိုးသားတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အနုပုဗ္ဗိကထာကို ဟောတော်မူပြီးသည်၏ အဆုံး၌ သောတာပန်ဖြစ်၍ ဥပါသကာအဖြစ်ကို လျှောက်ထားကြသည်။ ထို ဝါကျတို့ကို မဟာဓန္ဒက ဆိုင်ရာအခန်းတို့၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။

သောဏဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာ

၂၄၃။ ။ အထ ခေါ၊ ပေ၊ သောဏဿ-၏၊ ဧဝံ-ဤ အကြံသည်၊ အဟောသိ၊ (ကိံ)၊ ယထာ ယထာ-အကြင် အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အဟံ-သည်၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဒေသိတံ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဓမ္မ-ကို၊ အာဇာနာမိ-သိ၏၊ (တထာ တထာ-ထိုထို အခြင်းအရာအားဖြင့်)၊ ဥပပရိက္ခတော-စူးစမ်းဆင်ခြင်သော၊ မေ-ငါ၏၊ ဝါ-ငါ့မှာ၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဟောတိ-ဖြစ်လာ၏၊ (စိတ်ထဲမှာ ထင်လာ၏-ဟူလို)၊ (ကိံ-အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း?)၊ ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယံ-သိက္ခာသုံးရပ်ဖြင့် သိမ်းယူအပ်သော ဤ မြတ်သောအကျင့်ကို၊ အဂါရံ-အိမ်၌၊ (အိမ်ရာတည်ထောင် လှူဘောင်၌)၊ အဇ္ဈာဝသဗ္ဗာ-နေသူသည်၊ ဧကန္တ ပရိပုဏ္ဏံ-ဧကန် ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံစွာ၊ ဝါ-အောင်၊ ဧကန္တ ပရိသုဒ္ဓံ-ဧကန် ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်စွာ၊ ဝါ-အောင်၊ သင်္ခလိခိတံ-

ပွတ်အပ် တိုက်အပ်သော ခရုသင်းနှင့်တူစွာ၊ ဝါ-ပွတ်သစ်စ ခရုသင်းနှင့်တူ
 အောင်၊ စရိတုံ-ကျင့်ခြင်းငှာ၊ န သုကရ်-လွယ်ကူစွာ မပြုအပ်၊ (မလွယ်ကူ၊)
 ဧဝံ-သို့၊ (ဟောတိ) အဟံ၊ ပေ၊ ယန္တုန ပဗ္ဗဇ္ဇေယျံ-စွ၊ (မဟာဓန္ဒက၌ ရေးခဲ့
 ပြီ) ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ (ဤ ပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်
 ဘာသာဋီကာ၊ ဒုတိယအုပ်၊ သုဒိန္နကဏ္ဍ၌ ပြထားပြီ။)

အမှာ။ ။ ဤမှနောက်၌ မြတ်စွာဘုရားထံ ရဟန်းပြုခွင့် တောင်းသော
 အခါ ရဟန်းပြုခွင့်ပေးတော်မူ၏။ “တေသု အသီတိယာ
 ဂါမိကသဟဿေသု-တို့သည်၊ အစိရပက္ကန္တေသု-ဖဲသွား
 ပြီးသော ရှစ်သောင်းသော အမျိုးသားတို့၏ ကြာမြင့်သော
 ကာလ မရှိကုန်သေးမီ၊ ဝါ-ဖဲသွားပြီး၍ မကြာမြင့်သေးမီ၊
 ပဗ္ဗဇ္ဇံ-ကို၊ အလတ္တ-ရပြီ” ဟု ပေးပါ။

အစိရပသမ္ပန္နော စ-မကြာမြင့်သောကာလ၌ မြင့်မြတ်သော ရဟန်း
 အဖြစ်သို့ ရောက်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဝါ-ရဟန်းပြုပြီး၍ မကြာသေးသည်
 လည်း ဖြစ်သော၊ အာယသ္မာ သောဏော-သည်၊ သီတဝနေ-ဖင်း တိုက်
 တော၌၊ ဝိဟရတိ၊ တဿ-ထို အရှင်သောဏ၏၊ (ပါဒါ-၌ စပ်၊) ဝါ-သည်၊
 (စင်္ဂမတော-၌ စပ်၊)-အစွာရဒ္ဒဝီရိယဿ-အလွန်အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယ
 ရှိသည်၊ (ဖြစ်၍)၊ စင်္ဂမတော-စင်္ကြံသွားလသော်၊ ပါဒါ-ခြေတို့သည်၊ ဘိဇ္ဇံသု-
 ပေါက်ကွဲကုန်ပြီ၊ စင်္ဂမော-စင်္ကြံသည်၊ ဂဝါဃာတနံ သေယျထာပိ-နွားတို့ကို
 သတ်ရာ အရပ်ကဲ့သို့၊ လောဟိတေန-သွေးဖြင့်၊ ဖုဠော-ပျံ့နှံ့သည်၊ တစ်နည်း-
 လောဟိတေန-သည်၊ ဖုဠော-ထိအပ်-လိမ်းကြံအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ။

(ထိုအခါ တစ်ပါးကိန်းအောင်းနေသော အရှင်သောဏမှာ) ယေကေစိ-
 အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥသံ့ အလုံးစုံကုန်သော၊ ဘဂဝတော-၏၊ သာဝကာ-တို့
 သည်၊ အာရဒ္ဒဝီရိယာ-အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊)
 ဝိဟရန္တိ၊ အဟံ-သည်၊ တေသံ-ထို သာဝကတို့ဖွင့်၊ အညတရော-တစ်ပါး
 အပါအဝင်တည်း၊ အထ စ-ပန-ထိုသို့ ဖြစ်ပါလျက်၊ မေ-ငါ၏၊ အနုပါဒါယ-
 တစ်စုံတစ်ခုသော သင်္ခတတရားကို တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် ငါ-ငါ့ဥစ္စာဟု မယူ
 မူ၍၊ အာသဝေတိ-အာသဝေါတို့မှာ စိတ္တံ-သည်၊ န ဝိမုစ္စတိ-မလွတ်မြောက်၊
 မေ-၏၊ ကုလေ-အိမ်၌၊ ဘောဂါ-စိမ်းစိမ်တို့သည်၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ-ရှိကုန်၏၊

ဘောဂေ စ-တို့ကိုလည်း၊ ဘုဒ္ဓိတုံ-သုံးဆောင်ခံစားခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ပုညာနိ စ-ကောင်းမှုတို့ကိုလည်း၊ ကာတုံ-ပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ သက္ကာ-တတ်နိုင်၏၊ (စွမ်းနိုင်၏၊ ဖြစ်နိုင်၏-ဟူလို) (“ဘောဂါတိ ဥပယောဂတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ”ဟု ဖွင့်သော ဝိမတိအလို “ဘောဂါ စ ဘုဒ္ဓိတုံ”ဟု ရှေးပါဌ် ရှိဟန်တူသည်။) အဟံ-သည်၊ ဟိနာယ-ငှာ၊ အာဝတ္တိတွာ-၍၊ ဘောဂေ စ-တို့ကိုလည်း၊ ယန္တုန ဘုဉ္ဇေယျံ-စွ၊ ယန္တုန ကရေယျံ-စွ၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ၊ ပေ၊ ပါတုရဟောသိ၊ (မဟာခန္ဓကပုဒ်စဉ် စ-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊ သမ္မဟုလေဟိ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ၊ သေနာသနစာရိကံ-ကျောင်း၌ လှည့်လည်တော်မူခြင်းကို၊ (ကျောင်းစဉ် လှည့်လည်တော်မူခြင်းကို) အာဟိဏ္ဏန္တော-လှည့်လှည့်တော်မူလသော်။ ပေ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဂဝါဃာတနံ သေယျထာပိ-သို့၊ လောဟိတေန-ဖြင့်၊ ဖုဇ္ဇော-သော၊ အယံ စကံမော-သည်၊ ကဿ-အဘယ်သူ၏၊ (စကံမော) နန-နည်း?၊ ဣတိ (အာမန္တေသိ) (ရဟန်းများက အရှင်သောဏအကြောင်း ကို လျှောက်ကြသည်၊ တဿ-ထို အရှင်သောဏ၏၊ စကံမော-ပါတည်းဟု ပေးပါ) ။ပေ။

မြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်သောဏ၏ အကြံဖြစ်ပုံကို မေးတော်မူပြီး နောက်-“သောဏ၊ တွံ-သည်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ အဂါရိကဘူတော-လူဝတ်ကြောင် ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၊ (သမာနော) ဝိဏာယ-စောင်း၏၊ တန္တိဿရေ-ညှို့၏ အသံ၌၊ (ကြိုး၏အသံ၌) ကုသလော-ကျွမ်းကျင်သည် မဟုတ်လော၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးတော်မူပြီ၊ ဘန္တေ-ရား၊ ဧဝံ-ဤအတိုင်းမှန်ပါ”၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

တံ ကိံ မညသိ သောဏ၊ (အနတ္တလက္ခဏသုတ်၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ)၊ ယဒါ-၌၊ တေ-၏၊ ဝိဏာယ-၏၊ တန္တိယော-ညှို့တို့သည်၊ (ကြိုးတို့သည်) အစွာယတာ (အတိ+အာယတာ)-အလွန်ဆွဲဆန့်အပ်ကုန်သည်၊ ဝါ-အလွန် တင်းကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ (စောင်းကြိုးတို့၏ အလွန်တင်းရာ ထိုအခါ၌) တေ-၏၊ ဝိဏာ-သည်၊ သရဝတိ ဝါ-ကောင်းသော အသံရှိသည် လည်းကောင်း၊ ကမ္မညာ ဝါ-တီးခြင်းအမှု၌ ခံသည်လည်းကောင်း၊ (တီး၍

ကောင်းသည်လည်းကောင်း၊) ဟောတိ အဝိ န-ဖြစ်သလော၊ ဣတိ-ပြီ၊ ဘန္တေ၊ ဧဝံ-ဤသို့ ကောင်းသော အသံရှိခြင်း၊ တီး၍ ကောင်းခြင်းသည်၊ နော ဟိ-မဖြစ်ပါ၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေါ တန္တိယော-တို့သည်၊ အတိသိထိလာ-အလွန်လျော့ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ပေါ တန္တိယော-တို့သည်၊ အစွာယတာ၊ နေဝ ဟောန္တိ-ကုန်၊ အတိသိထိလာ န (ဟောန္တိ) သမေ-ညီမျှသော၊ (မတင်း မလျော့သော) ဂုဏေ-ဂုဏ်၌၊ ပတိဋ္ဌိတာ-တည်ကုန်ပြီ၊ (ရှေးနိဿယ၌ ဂုဏေ-အသံ၌ဟု ပေး၏) ၊ပေါ ကမ္မညာ ဝါ- သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ အဝိ န-ဖြစ်သည် မဟုတ်လော၊ ပေါ ဘန္တေ၊ ဧဝံ-ဤအတိုင်း မှန်ပါ၊ ဣတိ-ပြီ၊ (ဤ ပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊ ဤ ပါဠိတော်ကို ထောက်၍ အလယ်အလတ် ကြိုးစားခြင်းကို “မေလျော့မတင်း၊ စောင်းကြိုးညှင်းသို့”ဟု ပြောစမှတ် ပြုကြရသည်။)

သောဏ၊ ဧဝမေဝ-သာလျှင်၊ အစွာရဒ္ဒဝိရိယံ-အလွန်အားထုတ်အပ်သော ဝိရိယသည်၊ ဥဒ္ဓစ္စယ-ဥဒ္ဓစ္စအကျိုးငှာ၊ (စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်းငှာ) သံဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ အတိလိနဝိရိယံ-အလွန်လျော့သော ဝိရိယသည်၊ ကောသဇ္ဇာယ-ကောသဇ္ဇအကျိုးငှာ၊ (ပျင်းရိသူ၏အဖြစ် အကျိုးငှာ) သံဝတ္တတိ၊ သောဏ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣဟ-ဤ သာသနာတော်၌၊ တံ-သည်၊ ဝိရိယသမထံ-ဝိရိယနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကို၊ အဓိဋ္ဌဟ-ဆောက်တည်လော၊ (ဝိရိယသမထန္တိ ဝိရိယသမ္ပယုတ္တသမထံ၊ ဝိမတိ၊ သမထသဒ္ဓါသည် သမာဓိဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ စာအုပ်များ၌ “ဝိရိယသမထံ”ဟု တွေ့ရ၏၊ “ဝိရိယသမထံ ဘာဝံ-ဝိရိယနှင့်သမာဓိ ညီမျှသည်၏အဖြစ်ကို”ဟု ပေးပါ၊) ဣန္ဒြိယာနဉ္စ-သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့၏လည်း၊ သမတံ-ညီမျှကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ပဋိဝိဇ္ဈတံ-ထိုးထွင်း၍ သိလော၊ (သဒ္ဓါကို ပညာနှင့်၊ ဝိရိယကို သမာဓိနှင့် ညီမျှအောင် ပြုပါ-ဟူလို၊ သတိကား ပိုသည် မရှိပါ၊) တတ္ထ စ-ထို သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့၏ ညီမျှကုန်သည်၏ အဖြစ်၌လည်း၊ တစ်နည်း-အဖြစ်သည်လည်း၊

တတ္ထ စ၊ ပေါ ဂဏှာတိ။ ။ တတ္ထ စ နိမိတ္တံ ဂဏှာဟိဟိ တသ္မိံ စ သမဘာဝေ သတိ၊ (အဋ္ဌကထာ၌ကား “တသ္မိံ သမထေ သတိ”ဟု ရှိ၏။

(သတိ-ဖြစ်လသော်၊) နိမိတ္တံ-မှန်၌ မျက်နှာရိပ်ပမာ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် သမထဝိပဿနာ၊ မဂ် ဖလာဟု သုံးဖြာသော နိမိတ်ကို၊ ဂဏှာဟိ-ယူလော့၊ (ဖြစ်စေလော့၊) ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ ပေ။

ဣမိနာ သြဝါဒေန-ဤ သြဝါဒတော်ဖြင့်၊ (ဤ ဝိဏောပမ သြဝါဒ တော်ဖြင့်၊) သြဝဒိတ္တာ-ဆုံးမတော်မူပြီး၍၊ ပေ၊ အပရေန-တစ်ပါးသော၊ သမယေန-အခါ၌၊ (နောက်အခါ၌) ၊ပေ၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ အဂ္ဂဟေသိ-ယူပြီ၊ အထ ခေါ၊ အာယသ္မာ သောဏော-သည်၊ ဧကော-တစ်ပါးတည်းသည်၊ ဝုပကဋ္ဌော-ဝတ္ထု၊ ကိလေသာနှစ်ဖြာသော ကာမတို့မှ ကင်း၍ ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်သို့ ချဉ်းကပ်ပြီးသည်၊ ဝါ-အပေါင်းအဖော် ကိလေသာတို့မှ ကင်း၍ ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်သို့ ချဉ်းကပ်ပြီးသည်၊ အပ္ပမတ္တော-မမေ့မလျော့သည်၊ အာတာပိ-ကိလေသာတို့ကို လွန်စွာ လောင်မြိုက်တတ်သော သမ္ပပ္ပဓာန် ဝီရိယရှိသည်၊ ပဟိတတ္တော-ကိုယ်နှင့်အသက် မငဲ့ကွက်ဘဲ စွန့်လွှတ်အပ်ပြီးသော အတ္တဘော ရှိသည်၊ တစ်နည်း-ပဟိတတ္တော-ကိုယ်နှင့်အသက် မငဲ့ကွက်ဘဲ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ၊) ဝိဟရန္တော-သော်၊ န စိရဿေဝ၊ ပေ၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ (မဟာခန္ဓကပုဒ်စဉ် ၁၂-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊) ဝိဟာသိ-နေနိုင်ပြီ၊ ခိဏာ ဇာတိ၊ ပေ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အဘိညာသိ-သိပြီ၊ (ပုဒ်စဉ် ၂၂-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊) အာယသ္မာ သောဏော-သည်၊ အရဟတံ- ရဟန္တာတို့တွင်၊ အညတရော စ-တစ်ပါးအူပါအဝင်သည်လည်း၊ အဟောသိ- ပြီ၊ (“ဝုပကဋ္ဌော”စသည်တို့၏ အဖွင့်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ၊ စတုတ္ထအုပ်၊ မဟာသီဟနာဒသုတ် အဆုံး၌ ပြထားပြီ၊ “ပဟိတတ္တော”ကို သီလက္ခန္ဓာ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့၌ နောက်တစ်နည်းကိုသာ ဖွင့်၍ ဤဋီကာ၌ နှစ်နည်း ဖွင့်ပြထားသည်။)

၂၄၄။ ။ အထ ခေါ-၌၊ အရဟတ္တပ္ပတ္တဿ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက် ပြီးသော၊ အာယသ္မတော သောဏဿ-၏၊ ဧတ ဒဝေါသိ (ကိ) ၊ပေ၊ အည-

ယံ အာဒါဿေ မုခနိမိတ္တံ ဝိယ နိမိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ သမထနိမိတ္တံ ဝိပဿနာနိမိတ္တံ မဂ္ဂနိမိတ္တံ ဖလနိမိတ္တဉ္စ ဂဏှာတိ နိဗ္ဗတ္တေဟိဟိ၊ ဝိမတိ၊ (“နိမိတ္တံ”အမည်ရထားပုံကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။)

အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ယန္တရ ဗျာကရေယျံ-အတယ်၍ ဖြေရပါမူကား ကောင်းလေ
စွ၊ ဣတိ-ပြီ၊ (မြတ်စွာဘုရားထံ သွားပြီးနောက်၊) ဘန္တေ၊ ယော သော
ဘိက္ခု-အကြင်ရဟန်းသည်၊ အရဟံတံ--ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာပါ၏၊
ခိဏာသဝေါ-ကုန်ပြီးသော အာသဝေါ၊ ရှိပါ၏၊ ဝုသိတဝါ-ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော
မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ ရှိပါ၏၊ ဩဟိတဘာရော-ချထားအပ်ပြီးသော ခန္ဓ၊ ကိလေသ၊
အဘိသင်္ခါရယ သုံးခုသော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး ရှိပါ၏၊ (ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို ချထား
ပြီး ဖြစ်၏၊) အနုပုတ္တသဒတ္တော-အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော မိမိ၏စီးပွားကို
ရှောက်ပါပြီ၊ တစ်နည်း-ရောက်အပ်ပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော မိမိ၏
စီးပွား ရှိပါ၏၊ ပရိက္ခိဏသံယောဇနော-ကုန်ပြီးသော ဘဝသံယောဇဉ်
ရှိပါ၏၊ (ကုန်ပြီးသော ဘဝအနှောင်အဖွဲ့ ရှိပါ၏၊) သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ဝါ-
သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်၊ အညာ-သိပြီး၍၊ ဝိမုတ္တော-ကိလေသာတို့မှ
လွတ်မြောက်ပါပြီ၊ (ဤပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို သာရတ္ထဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။)

သော-ထို ရဟန်းသည်၊ ဆ-ခြောက်ပါးကုန်သော၊ ဌာနာနိ-အကြောင်း
တို့သို့၊ (အရာတို့သို့၊) အဓိမုတ္တော-စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-
ဖြစ်ပါ၏၊ နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တော-ကိလေသာတို့မှ တွက်မြောက်တတ်သော အရဟတ္တ
ဖိုလ်သို့ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-ပါ၏၊ (ပဝိဝေက-ကိလေသာ
တို့မှ အပြားအားဖြင့် ကင်းဆိတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်၊ အဗျာပဇ္ဇ-ဒေါသဗျာပါဒ
မရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်၊ ဥပါဒါနက္ခယ-ဥပါဒါန်တို့၏
ကုန်ကြောင်း အရဟတ္တဖိုလ်၊ “ကုန်ကြောင်း”သည် “အရဟတ္တမဂ်” ဖြစ်သော်
လည်း ထို မဂ်၏ “ခယ”အမည်ကို ဖိုလ်၌ တင်စား၍ ဖိုလ်ကိုလည်း “ဥပါဒါ
နက္ခယ၊ တဏှက္ခယ”ဟု ခေါ်ရသည်၊) အသမ္မောဟာဓိမုတ္တော-တွေဝေတတ်
သော မောဟမရှိသော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်ပြီးသည်၊ ဝါ-
တွေဝေတတ်သော မောဟ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ စွဲစွဲ
မြဲမြဲ သက်ဝင်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-ပါ၏၊ (“နေက္ခမ္မ”စသည်တို့၏ အဖွင့်ကို
ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။)

ဘန္တေ၊ သိယာ-ရံခါ၊ ဣဓ-ဤ သာသနာတော်၌၊ ဧကစ္စဿ-အချို့
သော၊ အာယသ္မတော-အရှင်၏၊ ဧဝံ-ဤ အကြံသည်၊ အဿ-ဖြစ်ရာပါ၏၊

(ကိ-အဘယ်သို့ ဖြစ်ရာသနည်း?) အယ် အာယသ္မာ-ဤ အရှင်သည်၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ (အရဟတ္တမဂ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော ပညာနှင့် မဖက် သက်သက်၊) သဒ္ဓါမတ္တကံ-သဒ္ဓါမျှကို၊ (ယုံကြည်ခြင်း၊ ထင်နေခြင်း မျှကို) နိဿာယ-မှီ၍၊ နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တော-နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တသည်၊ (ဟောတိ) နန-ဖြစ်လေရောသလား၊ ဣတိ-ဤသို့ ဖြစ်ရာပါ၏၊ ဘန္တေ၊ ဧတံ-ဤ နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တကို၊ ဧဝံ-ဤသို့ ကြံဆအပ်သည့်အတိုင်း၊ (အချို့သော အရှင်များ ထင်ကြသည့်အတိုင်း) န ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မမှတ်ထိုက်ပါ၊ ဘန္တေ၊ ဧကာသုဝေါ-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဝုသိတံဝါ-သည်၊ ကတံကရဏီယော-သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊) အတ္တနော-မိမိ၏၊ ကရဏီယံ-ပြုသင့်ပြုထိုက်သော် မဂ္ဂကိစ္စကို၊ အသမနုပ သန္တော-ကောင်းစွာ မမြင်သည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊) ကတဿ ဝါ- ပြုအပ်ပြီးသော မဂ္ဂကိစ္စ၏လည်း၊ ပဋိစယံ-တစ်ဖန်တိုးပွားစေဖွယ်ကို၊ အသမနုပသန္တော (ဟုတွာ)-သော်လည်းကောင်း၊ ရာဂဿ-၏၊ ဓယာ- ကုန်ခြင်းကြောင့်၊ (ကုန်သည့်အတွက်) ဝိတရာဂတ္တာ-ကင်းသော ရာဂ ရှိသည့်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တော ဟောတိ၊ ဒေါသဿ-၏၊ ဓယာ- ကြောင့်၊ ပေ၊ ဟောတိ။

အမှာ။ “ကရဏီယံ အတ္တနော”ဟု ပါဠိရှိသော ဆက္ကရုံတ္တရ၊ သောဏသုတ်အတိုင်း အနက်ပေးလိုက်ပါသည်။ ရှေးနိဿယ၌ကား “ကရဏီယ မတ္တာနံ”ဟု ရှိသောပါဠိကို အတည်ယူ၍ “ကရဏီယံ-ပြုအပ်သော၊ အတ္တာနံ ဝါ-သဘောကိုလည်းကောင်း၊ ကတဿ-၏၊ ပဋိစယံ ဝါ-ပွားခြင်းကို လည်းကောင်း”ဟု ပေး၏။ နောက်နောက် ဝါကျတို့၌ အထက်ပါအတိုင်း အပြည့်အစုံပေးပါ။ “လာဘသက္ကာရသိလောကံ-ပစ္စည်းလေးပါးဟူသော သာမညလာဘ်၊ ကောင်းစွာ ပြုစီမံအပ်သော ပစ္စည်းလေးပါးဟူသော ဝိသေသ လာဘ်၊ ချီးမွမ်းခံရခြင်းကို၊ တစ်နည်း-ပစ္စည်းလေးပါးဟူသော လာဘ်၊ အရှိအသေပြုခြင်း ပူဇော်ခြင်းဟူသော သက္ကာရ၊ ချီးမွမ်းခံရခြင်းကို၊ နိကာမယ မာနော-လိုလားသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသံ-အလေ့အကျင့်ကို မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းကို၊ ဝါ-မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်အပ်သော အလေ့အကျင့်ကို၊ သာရတော-အနှစ်အားဖြင့်၊ ပစ္စာဂစ္ဆန္တော-ရှေးရှုကပ်ရောက် သည်၊ ဝါ-သည်၊ (ဟုတွာ)”သာ ထူး၏။

ဘန္တေ၊ ဧဝံ-သိ၊ သမ္မာ-စွာ၊ ဝိမုတ္တစိတ္တဿ-ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီး
 သော စိတ်ရှိသော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဘုသာ-ပြင်းထန်ကုန်သော၊ (နတ်၌
 ဖြစ်သော အာရုံနှင့်တူစွာ ဆွဲဆောင်နိုင်ကုန်သော၊) စက္ခုဝိညေယျာ-စက္ခုဝိညာဉ်
 ဖြင့် သိထိုက်ကုန်သော၊ ရူပါ-ရူပါရုံတို့သည်၊ စက္ခုဿ-စက္ခုပသာဒသို့၊
 အာပါတံ-ရှေ့ရှုကျရောက်ခြင်းသို့၊ (ထင်ခြင်းသို့၊) စေပိ အာဂစ္ဆန္တိ-အကယ်၍
 မူလည်း ရောက်လာစဉ်းတော့၊ (ဧဝံ သတိ ပိ-ဤသို့ပင် ရောက်လာပါကုန်
 သော်လည်း၊) အဿ-ထို ရဟန်း၏၊ စိတ္တံ-ကို၊ နေဝ ပရိယာဒိယန္တိ-
 ထက်ဝန်းကျင် မယူပါကုန်၊ အဿ-ထို ရဟန်း၏၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊
 အမိသ္မိကတမေဝ-ကိလေသာတို့က အာရုံနှင့်၊ ရောနှောအောင်းမပြုအပ်သည်
 သာ၊ ဟောတိ-ပါ၏၊ ဌိတံ-(အာရုံကောင်း၌) စွဲမြဲတည်တံ့သည်၊ အာနေဉ္စ
 ပတ္တံ-တုန်လှုပ်ခြင်း၊ မရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်၊ ဟောတိ၊ အဿ-
 ထို စိတ်၏၊ ဝယဉ္စ-ပျက်ခြင်းကိုလည်း၊ ဝါ-ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းကိုလည်း၊
 အနုပဿတိ-အဖန်ဖန်ရှု၏၊ (ဤပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊
 နောက်ဝါကျတို့၌ ဤသို့ အပြည့်အစုံ ပေးပါ၊ “မနောဝိညေယျာ-မနောဝိညာဉ်
 ဖြင့် သိထိုက်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-ဓမ္မာရုံတို့သည်” ဟု ဆိုပါ၊ လွယ်ပြီ။)

ဘန္တေ၊ သေယျထာပိ-ဥပမာမည်သည်ကား၊ သေလော-ကျောက်အတိ
 ပြီးသော၊ အစ္စဒ္ဓေါ-အပေါက်အကြား မရှိသော၊ အသုသိရော-အခေါင်း မရှိ
 သော၊ ဧကဋ္ဌနော-တစ်ခဲနက်သော၊ ပဗ္ဗတော-တောင်သည်၊ ပုရတ္ထိမာယ-
 အရှေ့ဖြစ်သော၊ ဒိသာယ-အရပ်မျက်နှာမှ၊ ဘုသာ-ပြင်းထန်သော၊ ဝါတဝုဋ္ဌိ-
 လေအစုသည်၊ ဝါ-မိုးသက်လေပြင်းသည်၊ (ဘုသာ ဝါတဝုဋ္ဌိတိ ဗလဝါ
 ဝါတက္ခန္ဓော၊ ဋီကာ၊) စေပိ အာဂစ္ဆေယျ-အကယ်၍မူလည်း လာစေဉ်းတော့၊
 (ဧဝံ သတိပိ-ဤသို့ပင် ရောက်လာပါသော်လည်း၊) နံ-ထို ကျောက်တောင်ကို၊
 နေဝ သင်္ကမ္မေယျ သေယျထာပိ-အထက်သို့ တက်ကာတက်ကာ ပြင်းစွာ
 မတုန်လှုပ်စေနိုင်သကဲ့သို့၊ န သမ္မကမ္မေယျ သေယျထာပိ-အထက် အောက်
 နိမ့်တုံမြင့်တုံ အပြားအားဖြင့် ပြင်းစွာ မတုန်လှုပ်စေနိုင်သကဲ့သို့၊ န သမ္မဝေဓေ
 ယျ သေယျထာပိ-အရပ်လေးမျက်နှာ ယိမ်းထိုး၍ အမျိုးမျိုး အပြားအားဖြင့်
 မတုန်လှုပ်စေနိုင်သကဲ့သို့၊ (“ပစ္ဆိမာယ-အနောက်ဖြစ်သော၊ ဥတ္တရာယ-
 မြောက်ဖြစ်သော၊ ဒက္ခိဏာယ-တောင်ဖြစ်သော” ဟု ဆိုပါ၊) ပေ၊ ဧဝမေဝ-ဤ
 အတူသာလျှင်၊ ပေ၊ အနုပဿတိ၊ ဣတိ (အဝေါ စ။)

ဂါထာအနက်။ ။(၁) နေက္ခမ္ဘံ-ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်
 တတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ အဓိမုတ္တဿ-စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်ပြီးထသော၊
 စေတသော-စိတ်၏၊ ပဝိဝေကံ-သို့၊ (အဓိမုတ္တဿ) စ-သော၊ အဗျာပဇ္ဇံ-
 သို့၊ အဓိမုတ္တဿ-ထသော၊ ဥပါဒါနက္ခယဿ-သို့၊ (အဓိမုတ္တဿ) စ-
 ထသော၊ (ဥပါဒါနက္ခယဿ စာတိ ဥပယောဂတ္ထေ သာမိဝစနံ၊ ဋီကာ။)

(၂) တဏှာက္ခယံ-ကို၊ အဓိမုတ္တဿ-ထသော၊ စေတသော-၏၊
 အသမ္မောဟံ-တွေဝေတတ်သော မောဟမရှိသော အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ဝါ-
 တွေဝေတတ်သော မောဟ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊
 (အဓိမုတ္တဿ) စ-ထသော၊ (ဘိက္ခုနော-ရဟန်း၏) အယတနပုပ္ဖိဒံ-စက္ခု
 စသား ခြောက်ပါးသော အာယတနတို့၏ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို၊ ဒိသ္မာ-
 မြင်၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊ သမ္မာ-စွာ၊ ဝါ-သင့်လျော်သော ဝိပဿနာပဋိပတ်
 အကျင့်မြတ်ဖြင့်၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဝိမုစ္စတိ-နိဗ္ဗာနဓာတ် အာရုံမြတ်၌ မပြတ်နေစဉ်
 စွဲမြဲသက်ဝင်၏၊ တစ်နည်း-စိတ္တံ-သည်၊ ဝိမုစ္စတိ-ကိလေသာတို့မှ လွတ်၏၊
 (သမ္မာ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ၏ အဖွင့်ကို ဋီကာမှ ၅။)

(၃) သမ္မာ-စွာ၊ ဝိမုတ္တဿ-ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးသော၊ သန္တ
 စိတ္တဿ-ငြိမ်းအေးပြီးသော စိတ်ရှိသော၊ ဓာဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ ကတဿ-
 ပြုအပ်ပြီးသော မဂ်ကိစ္စ၏၊ ပဋိစယော-တစ်ဖန် တိုးပွားစေဖွယ်သည်၊ နတ္ထိ-
 တော့၊ ကရဏီယံ-ပြုသင့်ပြုထိုက်သော မဂ်ကိစ္စသည်၊ န ဝိဇ္ဇတိ-တော့။

(၄) ဧကဝ္ဋနော-သော၊ သေလော-ကျောက်တောင်သည်၊ ဝါတေန-
 လေကြောင့်၊ န သမိရတိ ယထာ-မတုန်လှုပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ရူပါ-ရူပါရုံ
 တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဖဿာ စ-ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့သည်လည်းကောင်း၊
 (ဓမ္မာ-ဓမ္မာရုံတို့သည်လည်းကောင်း)၊ ကေဝလာ-အလုံးစုံကုန်သော။

(၅) ဣဋ္ဌာ-အလိုရှိအပ် နှစ်သက်အပ်သော အာရုံတို့သည်လည်း
 ကောင်း၊ အနိဋ္ဌာ စ-အလိုမရှိအပ် မနှစ်သက်အပ်သော အာရုံတို့သည်လည်း
 ကောင်း၊ (ရူပ၊ သဒ္ဓ စသည်တို့ကို “ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌ”အားဖြင့် ခွဲပြသည်)၊ တာဒိ
 နော-ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌ ထိုနှစ်ဝကို လုံးဝအတူ ရှုတော်မူနိုင်သော၊ ဝါ-ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌ

ထိုနှစ်ဝကြောင့် လုံးဝမတုန် တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော (ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏) ဌိတိ-စွဲမြဲနိုင်ခန့် တည်တံ့သော၊ ဝိပုဗ္ဗတ္တ-ကိလောတို့မှ လွတ်ပြီး သော၊ စိတ္တ-ကို၊ နပုဝေဓန္တိ-မတုန်လှုပ်စေနိုင်ကြကုန်၊ အဿ-ထို စိတ်၏၊ ဝယဉ္ဇ-ကိုလည်း၊ အနုပဿတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ (တာဒိပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ပါစိတ်ဘာသာဋီကာ၊ သေခိယအစဉ် ပြထားပြီ။)

၁၄၈-ဒီဂုဏာဒိဥပါဟနပဋိက္ခေပ

၂၄၅။ ။ အထ-အရှင်သောဏ၏ လျှောက်ပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ ပေ၊ အာမန္တေသိ-(ကိ)၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဧဝံ ခေါ-လျှင်၊ (အရှင်သောဏ လျှောက် သကဲ့သို့ပင်) ကုလပုတ္တာ-အမျိုးကောင်းသားတို့သည်၊ အည-ကို၊ ဗျာကရောန္တိ- ဖြေဆိုကြကုန်၏၊ အတ္ထော-စ-အနက် အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း၊ (မိမိ ရဟန္တာဖြစ်ပြီ ဟူသော အနက် အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း၊) ဝုတ္ထော-ဆိုအပ်ပြီး ဖြစ်တော့၏၊ အတ္တာ စ-မိမိကိုလည်း၊ အနုပနီတော-ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မသို့ မကပ်ဆောင်အပ်၊ အထ စ ပန-ထိုသို့ ဖြစ်ပါလျက်၊ ဣဓ ဧကစ္စေ မောဃပုရိသာ၊ ဟသမာနကံ (ဟသမာနကံ) မညေ-ရယ်ဖွယ်ကဲ့သို့၊ (အဋ္ဌကထာ၌ကား “ဟသမာနာ ဝိယ-ပြောင်လှောင်ကုန်သကဲ့သို့” ဟု ဗဟုဝုစံဖြင့် ပါ၌တစ်မျိုး ရှိ၏၊) အည ဗျာကရောန္တိ၊ တေ-ထို မောဃပုရိသာတို့သည်၊ ပစ္စာ-၌၊ ဝိဃာတ-စိတ်၏ ပင်ပန်းခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇန္တိ-ရောက်ကြရကုန်၏၊ (စတုတ္ထပါရာဇိကကျသည် ဟူလို) ဣတိ-ပြီ။

(ထို့နောက် ဘုရားရှင်က) “သောဏ တွံ သုခုမာလော အသိ၊ တေ- အား၊ ဧကပလာသိကံ-တစ်ထပ် တစ်လွှာရှိသော၊ ဥပါဟနံ-ဖိနပ်ကို၊ အနု ဇာနာမိ” ဟု မိန့်တော်မူ၏၊ ဘန္တေ အဟံ၊ အသိတိသကဋ္ဌဝါဟေ-လှည်းနှစ်စီး နှစ်စီးတို့ဖြင့် တိုက်အပ်သော ဝါဟရုစိဆယ် ရှိကုန်သော၊ ဝါ-လှည်းအစီး

အသိတိသကဋ္ဌဝါဟေ။ ။ လှည်း နှစ်စီးဖြင့် တိုက်အပ်သော ဝန်ကို “တစ်ဝါဟ” ဟု ခေါ်၏၊ ထို့ကြောင့် “အသိတိသကဋ္ဌဝါဟ” ဟူရာ၌ လှည်း နှစ်စီး

၁၆၀-ဖြင့် တိုက်အပ်သော ဝါဟရှစ်ဆယ် ရှိကုန်သော၊ ဟိရည-ရွှေကို လည်းကောင်း၊ သတ္တဟတ္ထိကံ-ဆင်မခြောက်စီး၊ ဆင်ထီးတစ်စီးအားဖြင့် ခုနစ်စီးသော ဆင်ရှိသော၊ အနီကဉ္စ-ဆင်အနီက ခုနစ်ခုကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ဆင်လေးဆယ့်ကိုးစီးကိုလည်းကောင်း၊ ဩဟာယ-ပယ်စွန့်၍၊ ပေ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇိ တော-ပါပြီ၊ ဘန္တေ၊ အထ-ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက်၊ အဟံ-သည်၊ ဧကပလာသိကံ၊ ဥပါဟနံ-ကို၊ စေ ပရိဟရိဿာမိ-အကယ်၍ ဆောင်ပါအံ့၊ (ဧဝံ သတိ၊) တဿ မေ-ထို တပည့်တော်ကို၊ ဝတ္တာရော-ပြောဆိုမည့်သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ- ရှိပါကုန်လိမ့်မည်၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ပြောဆိုကြလိမ့်မည်နည်း?)၊ ကောလိ ဝိသော၊ ပေ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇိတော-၏၊ ဒါနိ-ယခု၊ သော အယံ-ထို သောဏသည်၊ ဧကပလာသိကာသု၊ ဥပါဟနာသု-တို့သည်၊ သတ္တော-ငြိကပ် (တွယ်တာ) နေ၏၊ ဣတိ (ဝတ္တာရော ဘဝိဿန္တိ) ဘဂဝါ၊ ဘိက္ခု ခံဃဿ-ရဟန်း အပေါင်းအား၊ သစေ အနုဇာနိဿတိ-အကယ်၍ ခွင့်ပြုတော်မူအံ့၊ (ဧဝံ သတိ) အဟမ္ပိ၊ ပရိဘုဒ္ဓိဿာမိ-သုံးစွဲပါမည်၊ ပေ၊ န ပရိဘုဒ္ဓိဿာမိ-သုံးစွဲ လိမ့်မည် မဟုတ်ပါ၊ ဣတိ-ပြီ၊ (နောက်၌ “ဒီဂုဏာ-နှစ်ထပ်နှစ်လွှာရှိကုန် သော၊ ဥပါဟနာ-တို့ကို၊ န ဓာရေတဗ္ဗာ-မဆောင်ထိုက်ကုန်၊ တိဂုဏာ- သုံးထပ်သုံးလွှာရှိကုန်သော၊ ပေ၊ ဂုဏဂုံဏုပါဟနာ-လေးထပ်စာ၊ အထပ်ထပ် အလွှာရှိသော ဖိနပ်တို့ကို”ဟု ပေးပါ၊ (ဖိနပ် နှစ်ဖက်ဖြစ်သောကြောင့် ဗဟုဝစ်ဖြင့် ထားသည်) ပေ။

နှစ်စီးဖြင့် တိုက်အပ်သော ဝါဟပေါင်း ၈၀-ရှိသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ “ရွှေသည် ဝါဟ ရှစ်ဆယ်ရှိ၍ (လည်းဖြင့်တိုက်လျှင်) လည်းအစီးပေါင်း ၁၆၀-ဖြင့် တိုက်ရမည်” ဟုလို၊ ဤ “ဝါဟ”ဟူသော ဗဟုဝစ်နန္ဒပုဒ်သည် “ဟိရည”၏ ဝိသေသန ဖြစ်၏။ သို့သော် “ရွှေ” သာမညကို ငဲ့၍ ဝိသေသဖြစ်သော “ဟိရည”ပုဒ်ကို ဧကဝစ်ဖြင့် ဆိုထားသည်။ (သကဋဝါဟေတိ ဒွိဟိ သကဋေဟိ ပရိစ္ဆိန္နေ ဝါဟေ၊ “ဝါဟ”တိ ဗဟုဝစ်နဿ ဟိရညဝိသေသနတ္ထေဝိ သာမညာပေက္ခာယ “ဟိရည” တိ ဧကဝစ်နံ ကတံ၊ ဝိမတိ။)

၁၄၉-သဗ္ဗနိလိကာဒိပဋိက္ခေပ

၂၄၆။ ။ သဗ္ဗနိလိကာ-အလုံးစုံ ညှိသောအဆင်း ရှိကုန်သော၊ ဥပါ
 ဟနာယော-တို့ကို၊ ဓာရေန္တိ၊ ပေ၊ “သဗ္ဗပီတိကာ-အလုံးစုံ ရွှေသောအဆင်း
 ရှိကုန်သော၊ လောဟိတိကာ-နီသောအဆင်း ရှိကုန်သော၊ မဉ္ဇိဒ္ဓိကာ-မောင်းသော
 အဆင်း ရှိကုန်သော၊ ဝါ-ထန်းကျင့် နီပဆေးနှင့် တူသောအဆင်း ရှိကုန်သော၊
 ကဏှာ-မည်းနက်သောအဆင်း ရှိကုန်သော၊ မဟာရင်္ဂရတ္တာ-များသောဆိုးရည်
 ဖြင့် အထပ်ထပ် ဆိုးအပ်ကုန်သော၊ ဝါ-ကင်းခြေများ၏ ကျောက်ကုန်းအဆင်း
 နှင့် တူသောအဆင်း ရှိကုန်သော၊ မဟာနာမရတ္တာ-များစွာသော အမည်ရှိသော
 ဆိုးရည်ဖြင့် ဆိုးအပ်ကုန်သော၊ ဝါ-ဆိုးရည် အမျိုးမျိုးဖြင့် ဆိုးအပ်သည့်အတွက်
 အရောင်အမျိုးမျိုး ထွက်နေကုန်သော” ဟု ပေးပါ။ ပေ။

နီလကဝဒ္ဓိကာ-ညှိသောအဆင်းရှိသော သဲကြိုးရှိကုန်သော၊ ပေ၊ မဟာ
 ရင်္ဂရတ္တဝဒ္ဓိကာ-များစွာသောဆိုးရည်ဖြင့် အထပ်ထပ်ဆိုးအပ်သော သဲကြိုး
 ရှိကုန်သော၊ ဝါ-ကုန်သော၊ မဟာနာမရတ္တဝဒ္ဓိကာ-များစွာသောအမည်ရှိသော
 ဆိုးရည်ဖြင့် ဆိုးအပ်သော သဲကြိုးရှိကုန်သော၊ ဝါ-ဆိုးရည်အမျိုးမျိုးဖြင့်
 ဆိုးအပ်သောကြောင့် အရောင်အမျိုးမျိုး ထွက်နေသော သဲကြိုးရှိကုန်သော၊
 ပေ၊ (ဤ ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို အဋ္ဌကထာဘာသာသင်္ဃီကာ၌ ပြထားပြီ။)

ခလ္လကဗဒ္ဓါ-ဖွဲ့အပ်သော ဖနောင်ဖုံး ရှိကုန်သော၊ ပေ၊ ပုဋ္ဌဗဒ္ဓါ-
 အထုပ်ကဲ့သို့ ခြေသလုံးအထိ ဖွဲ့အပ်သော အဖုံးရှိကုန်သော၊ (စစ်သားများ
 စီးသော ဘွတ်ရည်ဖိနပ်တည်း၊) ပါလိဂုဏ္ဍိမာ-ခြေထောက်၏ ထက်ဝန်းကျင်
 (ခြေဖမိုး)ရပ်၌ ရစ်ပတ်ဖုံးအုပ်ခြင်းဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သော၊ ဝါ-ဖမိုးအရပ်၌
 အဖုံးပါကုန်သော၊ (ယခုအခါ “ခြေနင်းရှူးဖိနပ်” ဟု ခေါ်ကြသည်၊) တူလ
 ပုဏ္ဍိကာ-ပြည့်သော လဲ ဝါဂွမ်းရှိကုန်သော၊ တိတ္ထိရပတ္တိကာ-ခါ၏ အတောင်နှင့်
 တူသော သဲကြိုးရှိကုန်သော၊ မေဏ္ဍဝိသာဏဝဒ္ဓိကာ-သိုး၏ ဦးချိုနှင့်တူသော
 သဲကြိုးရှိကုန်သော၊ အဇေဝိသာဏဝဒ္ဓိကာ-ဆိတ်၏ ဦးချိုနှင့်တူသော သဲကြိုး
 ရှိကုန်သော၊ ဝိစ္ဆိကာဋ္ဌိကာ-ကင်းပုစွန်၏ လက်မနှင့်တူသော သဲကြိုးရှိကုန်သော၊
 (ရှေးနိဿယ၌ “ကင်းမြီးကောက်လက်မ” ဟု ပေး၏၊) မောရပိဉ္စပရိသိဗ္ဗိတာ-

ဥဒေါင်းမြီးတို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ချုပ်အပ်ကုန်သော၊ စိတြာ-ပုံသဏ္ဍာန်အားဖြင့် ဆန်းကြယ်ကုန်သော၊ ပေ၊ သီဟစမ္ပပရိက္ခဏ-ခြင်္သေ့ရေဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ပြုအပ်ကုန်သော၊ ဝါ-ခြင်္သေ့ရေဖြင့် ကွပ်အပ် ကုန်သော၊ ပေ၊ (ဗျဿ-ကျား၊ ဒီပိ-သစ်၊ အဇိန-သစ်နက်၊ ဥဒ္ဒ-ပျံ၊ ဝါ-ကုလားအုပ်၊ မဇ္ဇာရ-ကြောင်၊ ကာဠက-ရှဉ့်၊ လုဝက-ရှူးပျံ၊ ဝါ-ခင်ပုပ်ကြီး၊ ပေ။

၁၅၀-ဩမုက္ကံဂုဏဂုံဏူပါဟနာနုဇာနန

၂၄၇။ အထ ခေါ ဘဂဝါ၊ ပေ၊ အညတရေန-သော၊ ပစ္ဆာသမဏေန-နောက်ပါရဟန်းဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနာ-နှင့်အတူ၊ ပိဏ္ဍာယပါဝိသိ၊ အထ ခေါ၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ ခဉ္စမာနော-ခွင်လျက်၊ (ထောနဲ့ ထောနဲ့ ဖြစ်လျက်၊) ဘဂဝန္တံ-၏၊ ဝါ-သို့၊ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော-နောက်၌ နောက်၌၊ (နောက်က နောက်က၊) အနုဗန္ဓိ-အစဉ်လိုက်ပြီး၊ အညတရော၊ ဥပါသကော-သည်၊ ဂုဏဂုံဏူပါဟနာ-တို့ကို၊ အာရောဟိတွာ-စီး၍၊ ပေ၊ ဥပါဟနာ-မှ၊ ဩရောဟိ တွာ-သက်ဆင်း၍၊ ပေ၊ အဝေါ စ (ကိံ) ဘန္တေ၊ ကိဿ-ကြောင့်၊ အယျော-သည်၊ ခဉ္စတိ-ခွင်ပါ သနည်း?၊ ဣတိ-ပြီး၊ အာဂုသော-ဒါယကာ၊ မေ-၏၊ ပါဒါ-တို့သည်၊ ဖလိတာ-လွန်စွာဖြစ်သော ကွဲခြင်းရှိကုန်၏၊ ဣတိ-ပြီး၊ ဘန္တေ၊ ဟန္တ-ရော၊ ဥပါဟနာယော-တို့ပါတည်း၊ ဣတိ-ပြီး၊ ပေ၊ အလံ-တော်ပြီး၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဂုဏဂုံဏူပါဟနာ-တို့ကို၊ ပဋိက္ခိတ္တာ-ပယ်အပ် ကုန်ပြီး၊ ပေ၊ ဧတာ ဥပါဟနာယော-တို့ကို၊ ဂဏှ-ယူလော၊ ဣတိ-ပြီး၊ ပေ၊ ဩမုက္ကံ-စွပ်အပ်ပြီးသော၊ (စီးအပ်ပြီး၍ အဟောင်းဖြစ်သော) ဂုဏဂုံဏူပါဟန-ကို၊ အနုဇာနာမိ၊ ပေ။

၁၅၁-အဇ္ဈာရာမေ ဥပါဟနပဋိကောပ

၂၄၈။ ။ ဘဂဝါ၊ အဇ္ဈောကာသေ-၌၊ အနုပါဟနော-ဖိနပ်ရိတော် မမူသည်၊ (ဖိနပ် မပါ၊ ဖိနပ်စီးတော် မမူသည်၊ ဟုတွာ) စက်မတိ၊ သတ္တာ၊ ပေ၊ စက်မတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့သိ၍၊ ထေရာ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခုပိ-တို့ သည်လည်း၊ ပေ၊ စက်မန္တိ၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ၊ ဘိက္ခု (စက်မန္တိ၌ စပ်)၊ သတ္တရိ- သည်၊ အနုပါဟနော-ဖိနပ် မရှိသည်ဖြစ်၍၊ စက်မမာနေ-ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ စက်မမာနေသု-စင်္ကြံကြွနေတော်မူပါလျက်၊ ထေရေသု၊ ဘိက္ခုသု ပိ-တို့ သည်လည်း၊ အနုပါဟနောသု-စင်္ကြံ ကြွနေကုန်လျက်၊ သဥပါဟနော-ဖိနပ် နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) စက်မန္တိ၊ ပေ။

ဘိက္ခဝေ၊ သြဒါတဝတ္ထဝသနကာ-ဖြူသောအဝတ်ကို ဝတ်ခြင်းရှိကုန် သော၊ ဣမေ ဂိဟိ-ဤ အိမ်ရာတည်ထောင် လူဝတ်ကြောင်တို့သည်၊ အဘိ ဇီဝနိကဿ-အသက်မွေးကြောင်း ဖြစ်သော၊ သိပ္ပဿ-အတတ်၏၊ ကာရဏာ- အကြောင်းကြောင့်၊ အာစရိယေသု-တို့၌၊ သဂါရဝါ၊ ပေ၊ သဘာဂ ဝုတ္တိကာ၊ (မဟာဓန္ဒကပုဒ်စဉ် ၆၅-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ)၊ ဝိဟရိဿန္တိ နာမ-နေကြ ကုန်သေး၏၊ ဘိက္ခဝေ၊ ယံ (ယေ) တုမေ-အကြင် သင်တို့သည်၊ (“ယံ”သည် လိင်္ဂဝိပလ္လာသ၊ ဝစနဝိပလ္လာသ) ဧဝံ-သို့၊ သွာက္ခာတေ-ကောင်းစွာဟောတော် မူအပ်သော၊ ဓမ္မဝိနယေ-တရားသဖြင့် ဆုံးမရာ သာသနာတော်၌၊ ပဗ္ဗဇိတာ- ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သည်၊ (သမာနာ-ကုန်လျက်)၊ အာစရိယေသု- ဆရာတို့၌လည်းကောင်း၊ (ဆရာတို့အပေါ်၌လည်းကောင်း)၊ အာစရိယမတ္တေသု- ဆရာ၏အတိုင်းအရှည် ရှိသူတို့၌လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဆရာလောက်ရှိသူ (ကြီးသူ) တို့၌လည်းကောင်း၊ ဥပဇ္ဈာယေသု-တို့၌လည်းကောင်း၊ ဥပဇ္ဈာယမတ္တေသု- ဥပဇ္ဈာယ်၏ အတိုင်းအရှည် ရှိသူတို့၌လည်း ကောင်း၊ ဝါ-ဥပဇ္ဈာယ်လောက်ရှိသူ (ကြီးသူ)တို့၌လည်းကောင်း၊ အဂါရဝါ-ရိုသေလေးစားခြင်း မရှိကုန်သည်၊ အပတိဿာ-ရှေ့ရှုနားထောင်ခြင်း မရှိကုန်သည်၊ အသဘာဂဝုတ္တိကာ-သဘော တူသော အသက်မွေးမှု မရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ဝိဟရေယျာထ-နေကုန်ရာ၏၊ ဣမေ-ဤ သာသနာတော်၌၊ (တံသည် အနက်မရှိသော နိပါတ်)၊ (တေ၊

တုမေ-ထို သင်တို့သည်။) သောဘောထ ခေါ-တင့်တယ်ကုန်ရာအံ့လော၊ (တင့်တယ်စရာ ရှိကြ၏လော။)

တစ်နည်း-တုမေ-တို့သည်၊ ဧဝံ သွာက္ခာတေ၊ ပေ၊ အသဘာဂဝုတ္တိကာ (ဟုတွာ၊) ယံ (ယဒိ) ဝိဟရေယျာထ-အကယ်၍ နေကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သန္တေ သု-ဤသို့ ဖြစ်ကုန်လသော်၊) ဣဓ-ဌံ၊ သောဘောထ ခေါ-တင့်တယ်ကုန်ရာအံ့လော၊ (တင့်တယ်စရာ ရှိကြ၏လော၊) (“ယံ”သဒ္ဒါသည် “ယဒိ”အနက်ကို ဟောသော နိပါတ်တည်း၊ “ယေ-တုမေ”ဟု အနိယမ မရှိသောကြောင့် “တေ-တုမေ” ဟု နိယမလည်း မထည့်ရတော့။)

၂၄၉။ အညတရဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ ပါဒါခိလာဗာဓေ-ခြေမှ ထွက်သော အသားငုတ်ရှိသောအနာသည်၊ ဟောတိ၊ တံ-ထို ရဟန်းကို၊ ဘိက္ခု။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ-ထက်ဝန်းကျင်ယူ၍၊ (ပေ့ချီ၍၊) ဥစ္စာရမ္ဗိ-ကျင်ကြီးစွန့်ရာ အရပ်သို့လည်းကောင်း၊ ပဿာဝမ္ဗိ-ကျင်ငယ်စွန့်ရာ အရပ်သို့လည်းကောင်း၊ နိက္ခာမေန္တိ-ထွက်စေကြရကုန်၏၊ (ပိုကြရကုန်၏၊) (ပါဒါခိလာဗာဓေ၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊ ရှေးနိဿယ၌ “ဖဝါးမှ တံသင်းကဲ့သို့ အသားထွက်သောအနာသည်”ဟု ပေး၏၊) ပေ၊ ယဿ-အကြင် ရဟန်း၏၊ ပါဒါ-တို့သည်၊ ဒုက္ခာ ဝါ-ဆင်းရဲကုန်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပါဒါ-တို့သည်၊

ဣဓ ခေါ တံ သောဘောထ စသည်။ ။ ဤ ဝါကျတို့၌ အဋ္ဌကထာဖွင့် အတိုင်း အနက်နှစ်နည်း ပေးထားပါသည်။ “သောဘောထ”၌ “သောဘောယျာထ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် သတ္တမိ ဧယျာထ ဝိဘတ်မှ “ယျာ”ကို ချေထားသည်ဟု မှတ်ပါ။ တစ်နည်း-“သောဘောထ”၌ သတ္တမိ “ဧထ”ဝိဘတ်ဟု လည်းကောင်း၊ ယံကို ကြိယာပရာမသနအနက်၊ တံပုဒ်ကိုလည်း အနက်ရှိ၏ဟု ကြံ၍လည်းကောင်း အောက်ပါအတိုင်း အနက်တစ်နည်း ပေးလျှင်လည်း သင့်မြတ်ရာ၏။

အနက်တစ်နည်း ပေးပုံ။ ။ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ တုမေ-တို့သည်၊ ဧဝံ သွာက္ခာ တေ၊ ပေ၊ အသဘာဂဝုတ္တိကာ (ဟုတွာ၊) ယံ ဝိဟရေယျာထ-အကြင် နေကုန်ရာ၏၊ တံ-ထိုသို့ နေခြင်းသည်၊ ဣဓ-ဌံ၊ သောဘောထ-တင့်တယ်ရာ၏လော၊ (တင့်တယ် စရာ ရှိ၏လော၊) (ရှေးနိဿယ၌ကား “သဂါရဝါ သပ္ပတိဿာ သဘာဂဝုတ္တိကာ” ဟူသော မူကွဲကို အတည်ပြု၍ “ယံ (ယဒိ)-အကယ်၍၊ တုမေ၊ ပေ၊ သဘာဂဝုတ္တိကာ-တူသောအသက်မွေးမှု ရှိကုန်လျက်၊ ဝိဟရေယျာထ-နေကုန်မှုကား၊ သောဘောထ-တင့်တယ်ကုန်ရာ၏”ဟု ပေးထား၏။)

ဖလိတာ ဝါ-လွန်စွာဖြစ်သော ကွဲခြင်းရှိကုန်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပါဒ
ခိလော-မြေမှထွက်သော အသားငုတ်ရှိသော၊ အာဗာဓော ဝါ-သည်သော်
လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ) (တေန-သည်) ဥပါဟနံ ဓာရေတုံ၊ ပေ။

ဘိက္ခု။ အဓောတေဟိ-မဆေးအပ်ကုန်သော၊ ပါဒေဟိ-တို့ဖြင့်၊ မဉ္ဇမ္ဗိ-
သို့လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အဘိရူဟန္တိ-တက်ကုန်၏၊ စိဝရမ္ဗိ-သည်လည်းကောင်း၊
ပေ၊ ဒုဿတိ-ပျက်စီး၏၊ ပေ၊ ဣဒါနိ-၌၊ မဉ္ဇံ ဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊
ပေ၊ အဘိရူပဟိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ ဆိုထိုက်ရာအခါ၌၊ ဥပါဟနံ
ဓာရေတုံ၊ ပေ၊ ရတ္တိယာ-၌၊ ဥပေါသထဂ္ဂမ္ဗိ-ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်သို့လည်း
ကောင်း၊ သန္နိသဇ္ဇမ္ဗိ-အတူတကွ ထိုင်ရာအရပ်သို့လည်းကောင်း၊ (စည်းဝေးရာ
အရပ်သို့လည်းကောင်း၊) ဂစ္ဆန္တာ-ကုန်လသော်၊ အန္ဓကာရေ-အမိုက်မှောင်၌၊
ခါဏုမ္ဗိ-သစ်ငုတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကဏ္ဍကမ္ဗိ-ဆူးကိုလည်းကောင်း၊ အက္က
မန္တိ-နင်းမိကြကုန်၏၊ ပေ၊ အဇ္ဈာရာမေ-၌၊ ဥပါဟနံ-ကိုလည်းကောင်း၊
ဥက္ကံ-မီးရှူးကိုလည်းကောင်း၊ ပဒီပံ-ဆီမီးကိုလည်းကောင်း၊ ကတ္တရဒဏ္ဍံ-
တောင်စောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဓာရေတုံ၊ ပေ။

၁၅၂-ကဋ္ဌပါဒုကာဒိပဋိက္ခေပ

၂၅၀။ ။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ရတ္တိယာ-၏၊ ပစ္စုသသမယံ-
မိုးသောက်အခါ၌၊ ပစ္စုဋ္ဌာယံ-တစ်ဖန်ထ၍၊ (စောစောထ၍)၊ ကဋ္ဌပါဒုကာယော-
သစ်သားဖိနပ်တို့ကို၊ (ခုံဖိနပ်တို့ကို)၊ အဘိရူဟိတွာ-စီး၍၊ အဇ္ဈောကာသေ-
၌၊ ဥစ္စာသဒ္ဓါ-အထက်သို့ မြင့်တက်သော အသံရှိကုန်သည်၊ မဟာသဒ္ဓါ-
ဘေးသို့ကျယ်ပြန့်သော အသံရှိကုန်သည်၊ ခဋ္ဌခဋ္ဌသဒ္ဓါ-ခဋ္ဌ ခဋ္ဌဟူသော
အသံရှိကုန်သည်၊ (ခဋ္ဌခဋ္ဌ=ခွပ်ခွပ်ဟူသော အသံမြည်ကုန်သည်၊ ဟုတွာ)၊
အနေကဝိဟိတံ-တစ်ပါးမက များသောအပြားရှိသော၊ တိရစ္ဆာနကထံ-
သုဂတိလမ်း နိဗ္ဗာန်လမ်း၏ ဖီလာကန်လန်ဖြစ်သော စကားကို၊ ကထေန္တော-
ပြောကုန်လျက်၊ စင်္ဂမန္တိ၊ သေယျထိဒံ-အဘယ် တိရစ္ဆာနကထာတို့နည်း?၊
တစ်နည်း-“သေယျထိဒံ-ကို၊ ကထေန္တော၊ စင်္ဂမန္တိ-ကုန်သနည်း?”ဟု အကျယ်
ပေးပါ။)

ရာဇကေထံ-မင်းနှင့်စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ (ရာဇပဋိ သံယုတ္တာ+ကထာ=ရာဇကထာ၊ ပါစိတ်၊ ဝိကာလဂါမပ္ပဝေသနသိက္ခာပုဒ် အဖွင့်၊) ဝါ-မင်းကိုအကြောင်းပြု၍ ပြောဆိုအပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ (နောက်နောက်ပုဒ်တို့၌ ဤနည်းအတိုင်း ပေးပါ။) စောရ-ခိုးသူ၊ ဓားပြ၊ သူပုန်၊ မဟာမတ္တ-အမတ်ကြီး၊ သေနာ-စစ်တပ်၊ ဘယ-ဘေးကြီး၊ ဘေးငယ် အသွယ်သွယ်၊ ယုဒ္ဓ-စစ်တိုက်ခြင်း၊ အနု-စားဖွယ်၊ ပါန-သောက်ဖွယ်၊ ဝတ္ထ-အံဝတ်၊ သယန-အိပ်ရာနေရာ၊ မာလာ-ပန်း၊ ဂန္ဓ-နံ့သာ၊ ဉာတိ-ဆွေမျိုး၊ ယာန-ယာဉ်၊ ဂါမ၊ ပေ၊ ဣတ္ထိ၊ (လွယ်ပြီ၊) သူရ-သူရဲကောင်း၊ ဝိသိခါ-လမ်းဆုံ၊ လမ်းမ၊ (လမ်းခွ၊) ကုမ္ဘဋ္ဌာနကထံ--အိုး၏တည်ရာ ရေရှိ သော အရပ်၊ (ရေတွင်း၊ ရေကန်၊ မြစ်၊ ချောင်း)နှင့်စပ်သော စကားကို လည်းကောင်း၊ ဝါ-အိုးလုပ်ရာ ဌာန၌တည်သော အိုးထိန်းသည်၏ ကျွန်မနှင့် စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ (“ကုမ္ဘဋ္ဌာန”၏ အဖွင့်ကို သိလက္ခန် ဘာသာဋီကာ၊ ဗြဟ္မဇာလသုတ်၊ မဇ္ဈိမသီလ၌ ပြထားပြီ။)

ပုဗ္ဗပေတကထံ-ရှေးရှေး၌ သေလွန်ပြီးသော ဆွေမျိုးတို့နှင့်စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ နာနတ္တကထံ-ဆိုအပ်ပြီး ဆိုအပ်လတ္တံ့မှ တစ်ပါး အမျိုးမျိုးအစားစား များသောသဘောရှိသော စကားကိုလည်းကောင်း၊ လောက္ခာယိကံ-လောကကို ပြောဆိုကြောင်း စကားကိုလည်းကောင်း၊ သမုဒ္ဒက္ခာယိကံ-သမုဒ္ဒရာကို ပြောဆိုကြောင်း စကားကိုလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဘဝါဘဝကထံ-ဤ အကြောင်းကြောင့် တိုးပွား၏ ဤ အကြောင်းကြောင့် ဆုတ်ယုတ်၏ဟု ပြောဆိုအပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့ အလားတူဖြစ်သော အခြားစကားကိုလည်းကောင်း၊ တစ်နည်း-ဣတိ ဝါ-ဤသို့အစရှိသော အခြား စကားကိုလည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း-ဣတိ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ကထေန္တာ စင်္ကမန္တိ၊) ကိဋကမ္ပိ-ပိုးငယ်ကိုလည်း၊ (ပေါက်ဖတ်ကိုလည်း၊) အက္ကမိတွာ-

ဣတိ ဝါ။ ။ ဣတိ ဝါတိ ဟိ ဧတ္ထ ဣတိ သဒ္ဓေါ ပကာရတ္ထေ၊ ဝါ သဒ္ဓေါ ဝိကပ္ပတ္ထေ၊ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဧဝံ ပကာရံ ဣတော အညံ ဝါ တာဒိသံ နိရတ္တက ကထံ ကထေန္တိတိ၊ အာဒိအတ္ထေ ဝါ ဣတိ သဒ္ဓေါ၊ “ဣတိ ဝါ၊ ဣတိ ဧဝရူပါ နန္ဒဂီတဝါဒိတဝိသုကဒဿနာ ပဋိဝိရတော”တိ အာဒိသု ဝိယ၊ ဧဝမာဒိ အညမ္ပိ တာဒိသံ ကထံ ကထေန္တိတိ အတ္ထော၊ ပါစိတ်၊ ဝိကာလဂါမပ္ပဝေသနသိက္ခာပုဒ် အဖွင့်၊ သာရတ္ထ။

နင်းမိ၍၊ မာရေန္တိ-သေစေကြကုန်၏။ ဘိက္ခုပိ-တို့ကိုလည်း၊ သမာဓိမှာ-
သမာဓိမှာ၊ စာဝေန္တိ-ရွေ့လျောစေကြကုန်၏။ (သမာဓိ ပျက်စေကြကုန်၏)
၊ပေ။

အထ ခေါ၊ ပေ၊ မိဂဒါယေ၊ (မဟာခန္ဓကပုဒ်စဉ် ၁၀၅-၌ အနက်
ပေးခဲ့ပြီ၊ “တတြ ဗာရာဏသီယံ-ထို ဗာရာဏသီမြို့၌”ဟု ဆိုပါ) ၊ပေ၊
ဘဂဝတာ-သည်၊ ကဋ္ဌပါဒုကာ-တို့ကို၊ ပဋိက္ခိတ္တာ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ကုန်
ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ တာလတရဏေ-ထန်းပင်ငယ်တို့ကို၊ ဆေဒါပေတွာ-
ဖြတ်စေ၍၊ တာလပတ္တပါဒုကာယော-ထန်းရွက်ဖြင့်ပြုအပ်သော ခြေနင်းတို့ကို၊
မာရေန္တိ၊ တာနိ တာလတရဏာနိ-တို့သည်၊ ဆိန္ဒာနိ-ဖြတ်အပ်ကုန်သည်၊
(ဟုတွာ) မိလာယန္တိ-ညှိုးနွမ်းကုန်၏၊ ပေ၊ ဧကိန္ဒြိယံ ဒီဝံ၊ ဝိဟေဠေန္တိ-
ညှင်းဆဲကုန်၏၊ ပေ၊ ဘိက္ခဝေ၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ရက္ခသ္မိ-သစ်ပင်၌၊ ဇီဝ
သညိနော-သတ္တဝါဟုဖြစ်သော သညာရှိကုန်၏၊ ပေ၊ (နောက်ဝတ္ထု၌ “ဝေဠု
တရဏေ-ဝါးပင်ငယ်တို့ကို၊ ဝေဠုပတ္တပါဒုကာယော-ဝါးရွက်ဖြင့်ပြုအပ်သော
ခြေနင်းတို့ကို”ဟု ပေးပါ။)

၂၅၁။ အထ၊ ပေ၊ ယေန-၌၊ ဘဒ္ဒိယံ-ဘဒ္ဒိယမြို့သည်၊ (အတ္ထိ၊)
၊ပေ၊ တတြ ဘဒ္ဒိယေ-၌၊ ဇာတိယာ ဝနေ-မြတ်လေးတော၌၊ ဝါ-စပါယ်
တော၌၊ ဝိဟရတိ၊ ပေ၊ ဘဒ္ဒိယာ-ဘဒ္ဒိယမြို့၌ နေကြကုန်သော၊ ဘိက္ခု၊
အနေဝိဟိတံ-သော၊ ပါဒုကမဏ္ဍနာနုယောဂံ-ခြေနင်းတို့ကို တန်ဆာဆင်ခြင်း၌
အဖန်ဖန်အားထုတ်မှုကို၊ အနုယုတ္တာ-အားထုတ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ဝိဟရန္တိ၊
တိဏပါဒုကံ-မြက်ဖြင့်ပြုအပ်သော ခြေနင်းကို၊ ကရောန္တိပိ-ကိုယ်တိုင်လည်း
ပြုကြကုန်၏၊ ကာရာပေန္တိပိ-သူတစ်ပါးကိုလည်း ပြုစေကြကုန်၏၊ (နောက်၌
ဤသို့ချည်း ပေးပါ၊ မုဇ္ဇပါဒုက-ဖြူဆံမြက်ဖြင့် ပြုအပ်သော ခြေနင်း၊ ပဗ္ဗဇ-
ပြိန်းမြက်၊ ဟိန္ဒ္ဒာလ-သင်ပေါင်းရွက်၊ (စွန်ပလွန်ရွက်)၊ ဝါ-ခနန်းရွက်၊ ကမလ-
ကမလမည်သော မြက်၊ ဝါ-တောင်ကြာမြက်၊ (ပန်းရင်းမြက်)၊ ကမ္မလပါဒုက-
သားမွေးဖြင့် ပြုအပ်သော ခြေနင်း၊ ဝါ-ကမ္မလာ (သက္ကလပ်) ခြေနင်း။)

ဥဒ္ဓေသံ-ရွတ်ပြုအပ်သော ပါဠိတော်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ပါဠိတော်ကို
ရွတ်ပြုခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပရိပုစ္ဆံ-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အဖန်ဖန်မေးခြင်းကို
လည်းကောင်း၊ ဝါ-အဋ္ဌကထာကို ပို့ချခြင်း၊ သင်ယူခြင်းကိုလည်းကောင်း၊
အဓိသီလံ-အဓိသီလသိက္ခာကိုလည်းကောင်း၊ အဓိစိတ္တံ-ကိုလည်းကောင်း၊

အဓိပည-အဓိပညာသိက္ခာကိုလည်းကောင်း၊ ရိဉ္စန္ဒိ-စွန့်လွှတ်ကြကုန်၏။ ဝါ-အားထုတ်ခွင့် မရကြကုန်၊ (ရိဉ္စန္ဒိ၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကအဋ္ဌကထာ၊ ဧဋ္ဌကလောမဓောဝါပနသိက္ခာပုဒ်၌ ကြည့်ပါ။) တစ်နည်း-ရိဉ္စန္ဒိ-ကင်းဆိတ်စေကြကုန်၏။ (ကာရိတ်ပစ္စည်း အကျေကြပ်ပါ။)

သောဝဏ္ဏမယာ-ရွှေဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သော၊ ပါဒုကာ န ဓာရေတဗ္ဗာ၊ ပေ၊ ရူပိယမယာ-ငွေဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သော၊ ပေ၊ (မဏိ-ပတ္တမြား၊ ဝေဠုရိယ-ကျောက်မျက်ရွဲ၊ ဖလိက-ဖန်၊ ကံသ-ကြေးဖြူ၊ ကြေးဝါ၊ ကာစ-စဉ်း-ချက်ကျောက်၊) တိပု-သလွဲမည်း၊ (ခဲမပုပ်၊) သီသ-သလွဲဖြူ၊ (ခဲမဖြူ၊) တမ္မမယာ-ကြေးနီဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သော၊ ပေ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ကာစိ-တစ်စုံတစ်ခုကုန်သော၊ သင်္ကာမနိယာ-အရပ်တစ်ပါးသို့ ပြောင်းသွားစေအပ်၊ ပြောင်းသွားစေနိုင်ကုန်သော၊ (ပြောင်းရွှေ့အပ်၊ ပြောင်းရွှေ့နိုင်ကုန်သော၊ ပြောင်းရွှေ့၍ ရကောင်းကုန်သော) ပေ၊ ဓုဝဋ္ဌာနိယာ-မြဲသောတည်ရာဌာန ရှိကုန်သော၊ အသင်္ကာမနိယာယော-အရပ်တစ်ပါးသို့ မပြောင်းသွားစေအပ်၊ မပြောင်းသွားစေနိုင်ကုန်သော၊ (မပြောင်းရွှေ့အပ်၊ မပြောင်းရွှေ့နိုင်ကုန်သော၊) တိဿော-ကုန်သော၊ ပါဒုကာ-တို့ကို၊ ဝစ္စပါဒုကံ-ကျင်ကြီးအိမ်၌ ထားအပ်သော ခြေနင်းခုံကိုလည်းကောင်း၊ ပဿာဝပါဒုကံ-ကျင်ငယ်အိမ်၌ ထားအပ်သော ခြေနင်းခုံကိုလည်းကောင်း၊ အာစမနပါဒုကံ-သန့်သက်ရေဆေးရာ၌ ထားအပ်သော ခြေနင်းခုံကိုလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ၊ (“အသင်္ကာမနိယာယော” ဟု ပါဠိသင့်ပုံကို ဘာသာဠိကာ၌ ပြထားပြီ။)

၂၅၂။ အစိရဝတိယာ-အစိရဝတီမည်သော၊ နဒိယာ-၌၊ တရန္တိနံ-ကူးကုန်သော၊ ဂါဝိနံ-နွားမတို့၏၊ ဝိသာဏေသုပိ-ဦးချိုတို့၌လည်း၊ ဂဏ္ဍန္တိ-ကိုင်ကြကုန်၏၊ ကဏ္ဍေသုပိ-နားရွက်တို့၌လည်း၊ ပေ၊ ဂိဝါယပိ-လည်ပင်း၌လည်း၊ ပေ၊ ဆေပွာပိ-မြီးထူး၌လည်း၊ ဂဏ္ဍန္တိ၊ (“ဆေပွာယပိ” ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊ သိက္ခာပုဒ်၌လည်း “ဆေပွာယပိ” ဟုပင် ရှိ၏၊) ပိဋိမ္ပိ-ကျောက်ကုန်းသို့လည်း၊ အဘိရူဟန္တိ-တက်စီးကုန်၏၊ ရတ္တစိတ္တာ-တပ်မက်သောစိတ် ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)ပိ-၍လည်း၊ အင်္ဂဇာတံ-အင်္ဂါဇာတ်ကို၊ ဆုပန္တိ-တို့ကြကုန်၏၊ ဝစ္စတရိမ္ပိ-နွားငယ်မကိုလည်း၊ ဩဂါယောတွာ-ရေသို့သက်ဝင်စေ၍ (နှစ်၍) မာရေန္တိ-သေစေကြကုန်၏၊ ပေ။

၁၅၃-ယာနာဒိ ပဋိက္ခေပ

၂၅၃။ ဣတ္ထိယုတ္တေန-နွားမစသည်ဖြင့် ကပ်ယှဉ်အပ်သော၊ ပုရိသန္တရေန-မိန်းမမှတစ်ပါး ယောက်ျားဟူသော မောင်းနှင့်သူရှိသော၊ ယာနေနပိ-ယာဉ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ယာယန္တိ-သွားကြကုန်၏။ (ယာဓာတ်သည် ဒိဝါဒိ-လည်း ရှိ၏။ ဓာတွတ္ထသင်္ဂဟ ကြည့်ပါ။) ဂင်္ဂါမဟိယာယ သေယျထာပိ-ဂင်္ဂါမြစ်ပူဇော်ပွဲကို ကစားရာအခါ၌ ကဲ့သို့ပါတကား၊ (ဤပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။)

အညတတြဘိက္ခုဝတ္ထု၌။ ။ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဒဿနာယ-ဖူးမြင်ခြင်းငှာ၊ သာဝတ္ထိ-သို့၊ ဂစ္ဆန္တော-သွားလသော်၊ ပေ၊ ကဟံ-အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂမိဿသိ-ကြမလို့ပါနည်း?၊ ပေ၊ ဧဟိ-ကြပါ၊ ယာနံ-သို့၊ အဘိရူဟ-တက်ပါလော၊ ပေ၊ အလံ-တော်ပါပြီ၊ ဘဂဝတာ၊ ယာနံ-ကို၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-ပယ်အပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ ကုက္ကုစ္စာယန္တော-ကုက္ကုစ္စကို ပြုသည်၊ (ဟုတွာ) ယာနံ-သို့၊ နာဘိရူဟိ-မတက်စီး၊ ပေ၊ ဣတ္ထိယုတ္တံ-နွားမစသည်ဖြင့် ကပ်ယှဉ်အပ်သော ယာဉ်ကို၊ (အနုဇာနာတိ)နု ခေါ-ခွင့်ပြုတော်မူလေသလော၊ ပုရိသယုတ္တံ၊ (အနုဇာနာတိ)နု ခေါ-လော၊ ပေ၊ ပုရိသယုတ္တံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဟတ္ထဝဋ္ဋကံ-လက်ဖြင့် လည်စေတတ်သော ယာဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ (လက်တွန်းယာဉ်၊ လက်ဆွဲယာဉ်ကိုလည်းကောင်း၊) အနုဇာမာမိ၊ (ဘိက္ခုတို့အတွက် ဂီလာနဖြစ်လျှင် ပုရိယုတ္တံ၊ ဟတ္ထဝဋ္ဋကနစ်မျိုးကို ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ ဣတ္ထိယုတ္တံကို ခွင့်ပြုတော်မမူ၊ ဘိက္ခုနီတို့အတွက်ကား သုံးမျိုးလုံးကို ခွင့်ပြုတော်မူ၏)၊ ပေ၊ ယာနုဂ္ဂါတေန-ယာဉ်၏ (ထက်သို့) ကြွမြောက်ခြင်းကြောင့်၊ (ယာဉ်ဆောင်ခြင်းကြောင့်) ဗာဠတရံ-သာ၍ပြင်းစွာ၊ အဖာသု-မချမ်းသာမှုသည်၊ အဟောသိ၊ ပေ၊ သိဝိကံ-ထမ်းစင်ကိုလည်းကောင်း၊ ပါဠကီ-အဝတ်သံလျှင်းကိုလည်းကောင်း၊ (အဝတ်ပုခက်ကိုလည်းကောင်း)၊ အနုဇာနာမိ၊ ပေ။

၁၅၄-ဥစ္စာသယနမဟာသယနပဋိက္ခေပ

၂၅၄။ ဥစ္စာသယနမဟာသယနနာနိ-မြင့်သောနေရာ၊ ကြီးကျယ်ခမ်းနား ဆန်းပြားသောနေရာတို့ကို၊ ဓာရေန္တိ၊ သေယျထိဒံ-အဘယ် ဥစ္စာသယန၊ မဟာသယနတို့ကို၊ (ဓာရေန္တိ-ကုန်သနည်း?)၊ အာသန္တိ-ဘုံရားရှင်၏ လက်ရှစ်သစ် ပမာဏထက် လွန်သောအခြေရှိသော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် (ခုတင်ထိုင်ခုံ)ကိုလည်းကောင်း၊ ပလ္လင်္ကံ-အခြေ၌ ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျားစသော သားရဲရုပ်ရှိသော ပလ္လင်ကိုလည်းကောင်း၊ ဂေါနကံ-လက်လေးသစ်ထက် ရှည်သော အမွှေးရှိသော သားမွှေးကော်ဇောနက်ကြီးကိုလည်းကောင်း၊ စိတ္တကံ-ဆန်းကြယ်စွာ ရက်အပ်သော သားမွှေးအခင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိကံ-အဖြူသက်သက် ရက်အပ်သော သားမွှေးအခင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌလိကံ-တစ်ခဲနက်ပန်းပြောက်ရှိသော သားမွှေးအခင်းကိုလည်းကောင်း၊ တူလိကံ-သစ်၊ နွယ်၊ မြက်ဟု သုံးခုသော လဲရှိသော အခင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝိကဋိကံ-ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျားစသော သားရဲရုပ်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်စွာပြုအပ်သော သားမွှေးအခင်းကိုလည်းကောင်း။

ဥဒ္ဒလောမိ-တစ်ဖက်၌ ပေါ်ထွက်သောအမွှေးရှိသော တစ်ဖက်ချော သားမွှေးအခင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဧကန္တလောမိ-နှစ်ဖက်၌ ပေါ်ထွက်သော အမွှေးရှိသော နှစ်ဖက်ချော သားမွှေးအခင်းကိုလည်းကောင်း၊ (ဤကား ဤမဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာအလိုတည်း၊ သီလက္ခန္ဓာ၊ ဗြဟ္မဇာလသုတ္တဋ္ဌကထာ၌ကား ပြောင်းပြန် ဖွင့်၏)၊ ကဋ္ဌိယံ-ရွှေချည်ငွေချည်တို့ဖြင့် ချုပ်အပ်သော ပိုးချည်အကြမ်းခင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ပိုးချည်တိုင်လျောက် ရွှေချည်ဖောက်၍ ရက်အပ်သော အခင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကောသေယျံ-ရွှေချည်ငွေချည်တို့ဖြင့် ချုပ်အပ်သော ပိုးချည်ချော အခင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ပိုးချည်တိုင်လျောက် ပိုးချည်ဖောက်၍ ရက်အပ်သော အခင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကုတ္တကံ-တစ်ကျိပ်ခြောက်ယောက် ကပြလောက်သော သားမွှေးအခင်းကိုလည်းကောင်း။

ဟတ္ထတ္ထရဏံ-ဆင့်ကျောက်ကုန်း၌ ခင်းထိုက်သော သားမွှေးအခင်းကိုလည်းကောင်း၊ အဿတ္ထရဏံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ရထတ္ထဏံ-ရထားပေါ်၌ ခင်းထိုက်သော သားမွှေးအခင်းကိုလည်းကောင်း၊ အဓိနပ္ပဝေဏံ-ညောင်စောင်း (ခုတင်) ပမာဏရှိအောင် အထပ်ထပ်ချုပ်အပ်သော သစ်နက်ရေအခင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္တဏံ-ဝံပိုင်မည်သော သားကောင်၏

အရေဖြင့် ပြုအပ်သော မြတ်သော အပေါ်လွှမ်း အခင်းကိုလည်းကောင်း၊ သဥတ္တရစ္ဆဒံ- အထက်၌ဗိတာန်နီနှင့်တကွဖြစ်သော အခင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနံ-ခြေရင်း၊ ခေါင်းရင်းနှစ်ဖက်ဝယ် နိသောအုံးကို လည်းကောင်း၊ (ဓာရေန္တိ) (ရှေးနိဿယ၌ “သဥတ္တရစ္ဆဒံ-အထက်ဗိတာန်နီနှင့် တကွ၊ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနံ-ခြေရင်း၊ ခေါင်းရင်းနှစ်ဖက်၌ နိသော အုံးရှိသော အိပ်ရာနေရာကိုလည်းကောင်း၊” ဟု ပေး၏။ ထိုသို့ မပေးသင့်ကြောင်း ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ ပထမအုပ်၊ မဇ္ဈိမသီလ၌ ပြထားပြီ။) မနုဿာ- တို့သည်၊ ဝိဟာရစာရိကံ-ကျောင်းတိုက်ဝယ် လှည့်လည်ခြင်းကို၊ အာဟိဏ္ဏန္တာ- လှည့်လည်ကုန်လသော်၊ ပဿိတွာ-၍၊ ဥဇ္ဈာယန္တိ (ကိံ)၊ ကာမဘောဂိနော- ကာမဂုဏ်ကို ခံစားလေ့ရှိကုန်သော၊ ဂိဟိ သေယျထာပိ-လူတို့ကဲ့သို့ပါတကား၊ ပေ၊ (သိက္ခာပုဒ်၌ “သေယျထိဒံ-ထို ဥစ္စာသယန၊ မဟာသယနဟူသည် အဘယ်နည်း?၊ အာသန္နိ-လည်းကောင်း၊ ပလ္လင်္ကာ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနံ-လည်းကောင်းတည်း” ဟု ပေးပါ။)

၁၅၅-သဗ္ဗစမ္မပဋိကောပ

၂၅၅။ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဥစ္စာသယနမဟာသယနာနိ-တို့ကို၊ ပဋိ ကိတ္တာနိ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ မဟာစမ္မာနိ- ကြီးကျယ်သော သားကောင်တို့၏ အရေတို့ကို၊ သီဟစမ္မံ-ခြင်္သေ့ရေကို လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဒီပိစမ္မံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဓာရေန္တိ၊ တာနိ-ထို အရေတို့ သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ မဉ္ဇူပမာဏေနပိ-ညောင်စောင်း၏ ပမာဏအားဖြင့်လည်း၊ ဆန္ဒာနိ-ဖြတ်အပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ပေ၊ အန္ဓောပိ-ကျောင်း၏ အတွင်း၌လည်း၊ မဉ္ဇူ-ညောင်စောင်းပေါ်၌၊ ပညတ္တာနိ-ခင်းအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဗဟိဝိ- ကျောင်း၏ အပြင်ဘက်၌လည်း၊ ပညတ္တာနိ၊ မဉ္ဇူ၊ ပေ၊ ဟောန္တိ၊ (ရှေးနိဿယ၌ “အန္ဓောပိ မဉ္ဇူ-ညောင်စောင်း၏ အတွင်း၌လည်း၊ ဗဟိမဉ္ဇူ-ညောင်စောင်း၏ အပြင်၌လည်း” ဟု ပေး၏။ ဒုတိယဝတ္ထု၌ “ဂေါစမ္မာနိ-နွားရေတို့ကို” ဟု ဆိုပါ။)

အညတရောပိ-တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော၊ ပါပဘိက္ခု-ယုတ်မာသော
 ရဟန်းသည်၊ အညတရဿ-တစ်ယောက်သော၊ ပါပပါဒကဿ-ယုတ်မာသော
 ဥပါသကာ၏၊ ကုလူပကော-အိမ်သို့ ကပ်တတ်သော ရဟန်းသည်၊ ဟောတိ၊
 ပေ၊ တဿ ပါပပါသကဿ-၏၊ တရုဏကော-ငယ်သော၊ (နုနယ်သော၊)
 အဘိရူပေါ-လွန်ကဲသောအဆင်း ရှိသော၊ (အလွန် အဆင်းလှသော၊) ဒဿနိ
 ယော-ကြည့်ရှုသင့် ကြည့်ရှုထိုက်သော၊ (ကြည့်ရှုစဖွယ် တင့်တယ်သော၊)
 ပါသာဒိကော-စိတ်၏ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ စိတြော-အမွှေး
 အားဖြင့် ဆန်းကျယ်သော၊ (ပျောက်ကျားသော၊) ဝစ္ဆကော-နွားကလေးသည်၊
 ဟောတိ-ရှိ၏၊ ဒိပိစ္ဆာပေါ သေယျထာပိ-သစ်ပေါက်စ ကလေးကဲ့သို့တည်း။

အထ၊ ပေ၊ တံ ဝစ္ဆကံ-ကို၊ သက္ကစွံ-ကောင်းစွာပြု၍၊ (ဂရုတစိုက်၊)
 ဥပနိဇ္ဈာယတိ-ကပ်၍ကြည့်ရှု၏၊ (စူးစိုက်၍ ကြည့်ရှု၏)၊ ပေ၊ ဘန္တေ၊
 အယျော-အရှင်သည်၊ ကိဿ-ကြောင့်၊ ဥပနိဇ္ဈာယတိ-နည်း?၊ ဣတိ-ပြီ၊
 အာဝုသော-ဒါယကာ၊ မေ-အား၊ ဣမဿ ဝစ္ဆကဿ-၏၊ စမ္ပေန-အရေ
 ဖြင့်၊ အတ္ထော-အလိုရှိသည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်၏၊) ဣတိ၊ ပေ၊ တံ ဝစ္ဆကံ-
 ကို၊ ဝဓိတွာ-သတ်၍၊ စမ္ပံ-ကို၊ ဝိဓုနိတွာ-ခွာ၍၊ တဿ ပါပဘိက္ခုနော-
 အား၊ ပါဒါသိ-လှူပြီ၊ ပေ၊ တံ စမ္ပံ၊ သံဃာဋီယာ-သင်္ကန်းကြီးဖြင့်၊ ပဋိစ္ဆာ
 ဒေတွာ-ဖုံးလွှမ်း၍၊ (အုပ်၍၊) အဂမာသိ-သွားပြီ၊ အထ ခေါ-၌၊ သာ ဂါဝိ-
 ထို(မိခင်) နွားမကြီးသည်၊ ဝစ္ဆဂိဒ္ဓိနိ-(သားဖြစ်သော) နွားကလေး၌ တပ်မက်
 တွယ်တာသည်၊ (ဟုတွာ၊) တံ ပါပဘိက္ခု-သို့၊ ဝါ-၏၊ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော-
 နောက်၌ နောက်၌၊ (နောက်က နောက်က၊) အနုဗန္ဓိ-အစဉ်လိုက်ပြီ။

ဘိက္ခု၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟံသု-ပြောကြကုန်ပြီ၊ (ကို)၊ အာဝုသော-ရှင်၊
 ကိဿ-ကြောင့်၊ အယံ ဂါဝိ-ဤ၊ နွားမကြီးသည်၊ တေ-၏၊ ပိဋ္ဌိတော၊ ပိဋ္ဌိ
 တော၊ အနုဗန္ဓိ-နည်း?၊ ဣတိ-ကုန်ပြီ၊ အာဝုသော-တို့၊ ဧကေန-အဘယ့်ကြောင့်၊
 အယံ ဂါဝိ၊ မေ-၏၊ ပေ၊ အနုဗန္ဓိ-လိုက်သနည်း၊ (လိုက်သလဲ)၊ ဣတိ-သို့၊
 အဟမ္မိ၊ န ဇာနာမိ-ပါ၊ ပေ၊ တဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ သံဃာဋီ-သည်၊ ဝါ-
 ကို၊ လောဟိတေန-သွေးဖြင့်၊ မက္ခိတာ-လိမ်းကျအပ်သည်၊ (လူးနေသည်၊)
 ဟောတိ၊ ပေ၊ တေ-သည်၊ အယံ သံဃာဋီ-ကို၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ကတာ-
 ပြုအပ်သနည်း?၊ ပေ၊ ပါဏာတိပါတော-ပါဏာတိပါတ၌၊ သမာဒါပေသိ

ကိ-ဆောက်တည်စေသလော၊ ပေ၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ အနေက ပရိယာယေန-
 ဖြင့်၊ ပါဏာတိပါတာ-ကို၊ ဂရဟိတော နန-ကဲ့ရဲ့တော်မူအပ်သည် မဟုတ်
 ပါလော၊ ပါဏာတိပါတာ-မှ၊ ဝေရမဏိ-ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကို၊ ပသတ္တာ နန-
 ချီးမွမ်းတော်မူအပ်သည် မဟုတ်ပါလော၊ (သိက္ခာပုဒ်၌ ဂေါစမ္မ-နွားသားရေကို၊
 ပေ၊ ကိဉ္ဇိ--တစ်စုံတစ်ခုသော၊ စမ္မ စ-သားရေကိုလည်း၊ န ဓာရေတဗ္ဗ-
 ထိုက်) ပေ။

၁၅၆-ဂိဟိဝိကတာနုညာတာဒိ

၂၅၆။ မနုဿာနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ မဇ္ဇမ္ဗိ-သည်လည်းကောင်း၊
 ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌမ္ဗိ၊ စမ္မောနဒ္ဓါနိ-သားရေဖြင့် ဖွဲ့ကြက်အပ်ကုန်သည်၊
 စမ္မဝိနဒ္ဓါနိ-သားရေဖြင့် အထူးတလည် ဖွဲ့ကြက်အပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊
 ပေ၊ နာဘိနိသီဒန္တိ-ဖိ၍၊ မထိုင်ကြကုန်၊ (မိ၍ မထိုင်ကြကုန်) ပေ၊ ဂိဟိ
 ဝိကတံ-လူတို့ အထူးတလည်ပြုအပ်သော ညောင်စောင်းအင်ပျဉ်ကို၊ အဘိ
 နိသီတံ-ဖိ၍ထိုင်ခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ၊ အဘိနိပုဇ္ဇိတံ-ဖိ၍အိပ်ခြင်းငှာ၊ န
 တွေဝ အနုဇာနာမိ-ခွင့်ပြုတော်မမူသည်သာ၊ ဣတိ-ပြီ၊ (ဂိဟိဝိကတန္တိ
 ဂိဟိဟိ+ကတံ ပညတ္တံ=ဂိဟိသန္တကန္တိ အတ္ထော၊ သေနသနက္ခန္ဓက၊ ဝိမတိ)
 ပေ၊ ဝိဟာရာ-တို့ကို၊ စမ္မဝဒ္ဓေဟိ-သားရေကြိုးတို့ဖြင့်၊ ဩဂုမ္ဗိယန္တိ-ဖွဲ့ချည်
 အပ်ကုန်၏၊ (အဝ+ဂုဖိ-ဓာတ်=ဗန္ဓနအနက်ဟော၊ နံရံတုတ်တန်း စသည်တို့၌
 ဖွဲ့ချည်၍ တန်းလုပ်ထားကြကုန်၏) ပေ၊ ဗန္ဓနမတ္တံ-ဖွဲ့ချည်အပ်သော
 ကြိုးမျှကို၊ အဘိနိသီတံ-မိ၍ထိုင်ခြင်းငှာ၊ (မိစရာပျဉ်ကဲ့သို့ သဘောထား၍
 မှီထိုင်ခြင်းငှာ) ပေ။

သဥပါဟနာ-ဖိနပ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်၊ (ဖိနပ် စီးကုန်သည်၊
 ဟုတွာ၊) ဂါမံ၊ ပဝိသန္တိ-ဝင်ကြကုန်၏၊ ပေ၊ သဥပါဟနေန-ဖြစ်သည်၊
 (ဟုတွာ၊) ဂါမော-သို့၊ န ပဝိသိတဗ္ဗော-မဝင်ထိုက်၊ ပေ၊ ဥပါဟနေန-နှင့်၊
 ဝိနာ-ကင်း၍၊ ဂါမံ၊ ပဝိသိတံ၊ န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ ပေ၊ ဂိလာနေန-
 သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ သဥပါဟနေန-ဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ဂါမံ ပဝိသိတံ၊
 ပေ။

၁၅၇-သောဏကုဋ်ကဏ္ဍဝတ္ထု

၂၅၇။ အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော-အရှင်မဟာကစ္စာနသည်။ အဝန္တိ သု-အဝန္တိမည်သော ဇနပုဒ်၌၊ ကုရရယရေ-ကုရရမြို့၌၊ ဝါ-၏ အနီးဖြစ်သော၊ ပပတကေ-ပပတကမည်သော၊ ပဗ္ဗတေ-တောင်၌၊ ဝိဟရတိ၊ (“ပပတကေ” နေရာ၌ ပဝတ္ထေဟုလည်း ရွတ်ဆိုကြကြောင်းကို ဋီကာမိန့်၏၊) တေန သမယေန-၌၊ ကုဋီကဏ္ဍော-တစ်ကုဋေထိုက်တန်သော နားတန်ဆာရှိသော၊ သောဏော-သောဏမည်သော၊ ဥပါသကော-ဥပါသကာသည်၊ (ရတနာသုံးပါးကို ဆည်းကပ်တတ်သူသည်၊) အာယသ္မတော မဟာကစ္စာနဿ-၏၊ ဥပဋ္ဌာကော-အလုပ်အကျွေး (ဒါယကာ)သည်၊ ဟောတိ၊ (ဤ ဝတ္ထုအကျယ်ကို ဋီကာ၌ ရှုပါ။)

(ထို့နောက် သောဏဥပါသကာသည် အရှင်ကစ္စာနထံ သွား၍ လူ့ဘောင်၌ နေ၍ တရားကျင့်ဖို့ရန် မလွယ်ကူဟု စိတ်ဖြစ်မိကြောင်း၊ ရဟန်းပြုပေးစေလိုပါကြောင်း လျှောက်သည်။)

အထ ခေါ၊ ပေ၊ မဟာကစ္စာနောတိ၊ (အနက်လွယ်ပြီ၊) (ထိုအခါ အရှင်ကစ္စာနက) “သောဏ၊ ယာဝဇီဝံ-အသက်ထက်ဆုံး၊ ဧကသေယျ-အဖော်မပါ တစ်ပါးတည်းသာ အိပ်ရ နေခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ (ဤစကားဖြင့် ဣရိယာပုထံ လေးပါးလုံး၌ ကိုယ်အားဖြင့် အပေါင်းအဖော်တို့မှ ကင်းခြင်း ဟူသော ကာယဝိဝေကအကျင့်ကို ပြသည်၊) ဧကဘတ္တံ-တစ်ထပ်တည်းသော ဆွမ်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-တစ်ထပ်တည်းသော ဆွမ်းကို စားခြင်းလည်းကောင်း၊ (ဤ စကားဖြင့် ဝိကာလဘောနေ ဝိရတိအကျင့်ကို ပြသည်၊ ဗြဟ္မစရိယံ-မေထုန်မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဟူသော အကျင့်ကိုလည်းကောင်း”၊ တစ်နည်း-ဗြဟ္မစရိယံ-သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာသုံးရပ် အကျင့်မြတ် ဟူသော သာသနဗြဟ္မစရိယကိုလည်းကောင်း၊ စရိတုံ-ငှာ၊ ဒုက္ကရံ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်၏၊ (မလွယ်ကူ။)

သောဏ၊ ဣဃံ-တိုက်တွန်းပါ၏၊ တွံ-သည်၊ တတ္ထေဝ-ထို အိမ်၌ သာလျှင်၊ (တတ္ထေဝါတိ ဂေဟေယေဝ၊ ဋီကာ၊) အဂါရိကဘူတော-လူဝတ်ကြောင် ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ သာသနံ-

အဆုံးအမတော်ဖြစ်သော ငါးပါးသီလ စသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ကာလယုတ္တံ-
 စာတုဒ္ဒသီစသော ကာလနှင့်ယှဉ်သော၊ ဝါ-ကာလ၌ သင့်လျော်သော၊ ဧက
 သေယျ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဧကဘတ္တံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မစရိယံ-ကိုလည်း
 ကောင်း၊ ဝါ-သီလ၊ သမာဓိ၊ ဝိပဿနာ သုံးဖြာသော အကျင့်မြတ်ကို
 လည်းကောင်း၊ အနုယုဉ္ဇ-အားထုတ်ပါလော့၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြီး၊ (ဤ
 ပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။)

အထံ၊ ပေ၊ ဥပါသကဿ-၏၊ ယော ပဗ္ဗဇ္ဇာဘိသင်္ခါရော-အကြင် ရှင်
 ရဟန်းအဖြစ်အကျိုးငှာ ပြုစီမံကြောင်း ကောင်းသောလုံ့လသည်၊ အဟောသိ-
 ပြီ၊ သော-ထို ပဗ္ဗဇ္ဇာဘိသင်္ခါရသည်၊ ပဋိပဿဒ္ဓိ-ငြိမ်းအေးပြီ၊ (သဒ္ဓါစသော
 ဣန္ဒြေတို့၏ မရင့်ကျက်ကုန်သေးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သံဝေဂ၏
 အလွန် မထက်မြက်သေးသောကြောင့်လည်းကောင်း ငြိမ်း၏ဟု ဋီကာ
 မိန့်၏၊ အရှင်ကစ္စာနက ဒုက္ကရံ ခေါ သောဏ စသောစကားကို ပြောခြင်း
 မှာလည်း ရဟန်းပြုဖို့ရန် ဆန္ဒကို တားမြစ်လို၍ ပြောသည် မဟုတ်၊ သောဏ
 ဥပါသကာ၏ သံဝေဂဉာဏ် မရင့်ကျက်သေးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊
 ကာမဂုဏ်တို့၏ ခဲခဲယဉ်းယဉ်း ပယ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း
 ကောင်း ပဋိပတ်အကျင့်၌ ကောင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို ပြုစေလိုသောကြောင့်
 ပြောသည်၊ ဋီကာ။)

ဒုတိယမ္ပိ၊ ပေ၊ တတိယမ္ပိ၊ ပေ၊ ပဗ္ဗာဇေသိ-ရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်စေပြီ၊
 ပေ၊ အဝန္တိဒက္ခိဏာပေထော-အဝန္တိဒက္ခိဏာပထတိုင်းသည်၊ (အဝန္တိမည်သော
 ဂင်္ဂါမြစ်၏ တောင်ဘက်ကမ်းသည်၊) အပ္ပဘိက္ခကော-နည်းသော ရဟန်း
 ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ တိဏ္ဍိ ဝဿာနံ-သုံးနှစ်တို့၏၊ အစွယေန-လွန်ရာ
 အခါ၌၊ ကိစ္ဆေန-ဆင်းရဲသဖြင့်၊ ကသိရေန-ပင်ပန်းသဖြင့်၊ (ကသိကအောက်
 ဖြင့်၊) (ကိစ္ဆေနာတိ ဒုက္ခေန၊ ကသိရေနာတိ အာယာသေန၊ ဋီကာ၊) တတော
 တတော-ထိုထို အရပ်မှာ ဒသဝဂ္ဂ-ဆယ်ပါးအစုရှိသော၊ ဘိက္ခုသံဃံ၊ သန္နိပါတာ
 ပေတွာ၊ ပေ၊ ဥပသမ္မာဒေသိ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေပြီ။

၁၅၈-မဟာကဗ္ဗာယနဿပဉ္စဝရပရိဒဿနာ

အထ-၌၊ ဝဿံဝုဋ္ဌဿ-သော၊ အာယသ္မတော သောဏဿ-၏၊ ပေ၊ ဥဒပါဒိ (ကိံ) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဒေသော စ-ဤကဲ့သို့လည်း ရှုတော် မူအပ်ပါပေ၏၊ (ဤကဲ့သို့ ရူပကာယသမ္ပတ္တိနှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူပါပေ၏၊) ဒေသော စ-ပါပေ၏၊ (ဤကဲ့သို့ ဓမ္မကာယသမ္ပတ္တိနှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူပါ ပေ၏၊) ဣတိ-သို့၊ မေ-သည်၊ သုတောယေဝ-ကြားအပ်သည်သာ၊ (ကြားရုံ ကြားဖူးသည်သာ)၊ မယာ-သည်၊ သမ္မုခါ-၌၊ န စ ဒိဋ္ဌော-မဖူးမြင်အပ်ဘူး၊ မံ-ကို၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ သစေ အနုဇာနေယျ၊ (ဧဝံ သတိ၊) အဟံ-သည်၊ အရဟန္တံ-ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ-မဖောက်မပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင် အလုံးစုံသောတရားကို သိတော်မူသော၊ တံ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဒဿနာယ-ငှာ၊ ဂစ္ဆေယျံ-သွားလို၏၊ ဣတိ (ဥဒပါဒိ၊) (ထိုနောက် မိမိ အကြံဖြစ်ပုံကို လျှောက်၍ ဘုရားရှင်ကို ဖူးမြင်ဖို့ရန် ခွင့်တောင်းလေသည်) ပေ။

သောဏ၊ သာဓု သာဓု-သာဓု သာဓု၊ သောဏ...တွံ အရဟန္တံ၊ ပေ၊ ဒဿနာယ-ငှာ၊ ဂစ္ဆ-သွားလော၊ သော၊ တွံ၊ ပါသာဒိကံ-စိတ်၏ကြည်လင် ခြင်းကို ဖြစ်စေတော်မူတတ်သော၊ ပသာဒနိယံ-ကြည်ညိုသင့် ကြည်ညိုထိုက် ထသော၊ (ကြည်ညိုစဖွယ် တင့်တယ်တော်မူထသော၊) သန္တိန္ဒြိယံ-ငြိမ်သက်သော စက္ခုစသား ငါးပါးသောဣန္ဒြေ ရှိတော်မူထသော၊ သန္တိမာနသံ-ငြိမ်သက်သော မနိန္ဒြေ ရှိတော်မူထသော၊ ဥတ္တမဒမထသမထံ-မြတ်သော ဆုံးမကြောင်း လောကုတ္တရာပညာ၊ ငြိမ်သက်ကြောင်း လောကုတ္တရာသမာဓိသို့၊ အနုပ္ပတ္တိ- အစဉ်ရောက်တော်မူထသော၊ (ဤပုဒ်၏ အဖွင့်ကို အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။)

ဒန္တံ-ကိုယ်အားဖြင့် ယဉ်ကျေးတော်မူထသော၊ ဂုတ္တံ-နှုတ်အားဖြင့် လုံခြုံတော်မူထသော၊ ယတိန္ဒြိယံ-စောင့်စည်းအပ်သော မနိန္ဒြေရှိတော်မူထသော၊ နာဂံ-မကောင်းမှု ရှိတော်မမူထသော၊ တံ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဒက္ခိဿသိ-ဖူးမြင်ရ လိမ့်မည်၊ (“ဒန္တံ”စသော သုံးပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဋီကာဖွင့်အတိုင်း အကျဉ်း ပေးထားပါသည်၊ အကျယ်ပေးပုံကို အောက်၌ ပြထားပြီ။)

ဋီကာအတိုင်း အနက်အကျယ်။ ။ ဒန္တ-(အလွန် ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်စွာဘိ ကိုယ်အကျင့် ရှိတော်မူသည့်အတွက်) ဟတ္ထပါဒ ကုက္ကုစ္စနှင့် ဒဝစသည် အလီလိကင်းဝေး ကိုယ်အားဖြင့် ယဉ်ကျေးတော်မူထသော၊ ဂုတ္တံ-(အလွန် ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်စွာဘိ နှုတ်အကျင့် ရှိတော်မူသည့် အတွက်) ကျိုးမဲ့ပျက်ချော် မလျော်စကား လွန်ရှောင်ရှား၍ နှုတ်အားဖြင့် လုံခြုံတော်မူထသော၊ ယတိန္ဒြိယံ-(အလွန် ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်စွာဘိ စိတ်အကျင့် ရှိတော်မူသည့်အတွက်) တွေးမိရာတွေး ငေးမိငေးသည့် အသေး အဖွား စိတ်နေစိတ်ထားနှင့် စဉ်းစားသမှု ဉာဏ်မပြုဘဲ ဥပေက္ခာပြု လျစ်လျူ မနေ စောင့်စည်းအပ်သော မနိန္ဒြေရှိတော်မူထသော၊ (အဗျာဝဋ္ဌ၊ အပ္ပဋိသင်္ခါ ပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို ခန္ဓဝိဘင်္ဂမူလဋီကာ ပမာဏအဖွင့်၌ ကြည့်ပါ။)

သောဏ၊ တေန ဟိ-ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ တံ၊ မမ-ငါ၏၊ ဝစနေန-စကား ဖြင့်၊ တစ်နည်း-မမ ဝစနေန-ငါ့အလျောက်ဖြင့်၊ ဘဂဝတော-၏၊ ပါဒေ-ခြေတော်တို့ကို၊ သိရသာ-ဦးခေါင်းဖြင့်၊ ဝန္တ-ရှိခိုးလေလော့၊ (ကိ-အဘယ်သို့ လျှောက်၍ ရှိခိုးရမည်နည်း?)၊ ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ မေ-၏၊ ဥပဇ္ဈာယော-သော၊ အာယသ္မာ မဟာကစ္ဆာနော-သည်၊ ဘဂဝတော၊ ပေ၊ ဝန္တတိ-ရှိခိုး လိုက်ပါ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ (ဝန္တ-လော့၊) ဝေဉ္စ-ဤသို့လည်း၊ ဝဒေဟိ-လျှောက်လေဦးလော့၊ (ကိ-အဘယ်သို့ လျှောက်ရမည်နည်း?)၊ ဘန္တေ-ရား၊ အဝန္တိ ဒက္ခဏာထော-သည်၊ အပ္ပတိက္ခကော-ပါ၏၊ မေ-၏၊ (ပဗ္ဗဇ္ဇာဒိဝသတော-ရှင်ဖြစ်ရာနေ့မှာ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊) (အဋ္ဌကထာ၌ပြအပ်သော ပါဠိသေသ၊) တိဏ္ဏံ၊ ဝဿာနံ အစွယေန၊ ပေ၊ (အဟံ) ဥပသမ္ပဒံ၊ အလတ္တံ-ရပါပြီ၊ ဘဂဝါ၊ အဝန္တိဒက္ခဏာပထေ-၌၊ အပ္ပတရေန-(ဆယ်ပါးအောက်) သာ၍နည်းသော၊ ဂဏေန-ဂိုဏ်းဖြင့်၊ ဥပသမ္ပဒံ-ကို၊ အပ္ပေဝ နာမ အနု ဇာနေယျ-အကယ်၍ ခွင့်ပြုတော်မူပါမူ ကောင်းရာပါ၏။

ဘန္တေ၊ အဝန္တိဒက္ခဏာပထေ-၌၊ ဘူမိ-မြေသည်၊ ကဏျတ္တရာ-အထက်၌တက်သော မည်းနက်သော မြေညက်ရှိပါ၏၊ ခရာ-ကြမ်းထမ်းပါ၏၊ ဂေါကဏ္ဍကဟတာ-နွားခြေရာခွက် ဆူးတို့ဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်ပါ၏၊ ဘဂဝါ၊ အဝန္တိဒက္ခဏာပထေ-၌၊ ဂဏဂုံဏျပါဟနံ-အထပ်အထပ် အလွှာလွှာရှိသော ဖိနပ်ကို၊ အပ္ပေဝ နာမ အနုဇာနေယျ-စွ၊ ပေ၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ နဟာန ဂရုကာ-ရေချိုးခြင်း၌ အလေးအမြတ်ပြုကြပါကုန်၏၊ ဥဒကသုဒ္ဓိကာ-

ရေချိုးခြင်းဖြင့် စင်ကြယ်ကြပါကုန်၏။ ပေ၊ ဓုဝနာနံ-အမြဲရေချိုးခြင်းကို၊ အပ္ပေဝ နာမ အနုဇာနေယျ။

ဘန္တေ၊ အဝန္တိဒက္ခိဏာပထေ-၌၊ စမ္မာနိ-သားရေဖြစ်ကုန်သော၊ အတ္ထရဏာနံ-အခင်းတို့သည်၊ ဇဋ္ဌကစမ္မံ-သိုးရေသည်လည်းကောင်း၊ အစေမ္မံ-ဆိတ်ရေသည်လည်းကောင်း၊ မိဂစမ္မံ-သားကောင်မျိုးတို့၏ အရေသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သမင် မျိုးတို့၏ အရေသည်လည်းကောင်း၊ (သန္တိ-ရိပါကုန်၏။) (မိဂစမ္မံနှင့်စပ်၍ သမင်မျိုးတို့ကို အဋ္ဌကထာဝယ် နောက်နား၌ ဖွင့်လတ္တံ့)၊ ဘန္တေ၊ သေယျထာပိ-ဥပမာမည်သည်ကား၊ မဇ္ဈိမေသု-မဇ္ဈိမဖြစ်ကုန်သော၊ (အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ အလယ်ဖြစ်ကုန်သော၊) ဇနုပဒေသု-တို့၌၊ ဧရု-ပြိန်းမြက်သည်လည်းကောင်း၊ မောရု-မြာမြက်သည်လည်းကောင်း၊ မဇ္ဇာရု-သင်မြက်သည်လည်းကောင်း၊ ဇန္တု-ပိတ်မြက်သည်လည်းကောင်း၊ (သန္တိ သေယျထာပိ-ကုန်သကဲ့သို့)၊ ဘန္တေ၊ ဧဝမေဝ-သာလျှင်၊ ပေ၊ မိဂစမ္မံ အပ္ပေဝ နာမ အနုဇာနေယျ။

ဘန္တေ၊ ဧတရဟိ-ယခုအခါ၌၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ နိဿိမဂတာနံ-ဥပစာရသိမ်၏ အပြင်ဘက်၌ ရောက်နေကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ စီဝရံ၊ ဒေန္တိ-လျှိုကြပါကုန်၏။ (ကိ-အဘယ်သို့လျှောက်၍ လျှိုကြပါကုန်သနည်း?)၊ ဣမံ စီဝရံ-ကို၊ ဣတ္ထန္နာမဿ-ဤ မည်ရှိသော ရဟန်းအား၊ ဒေမ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ (ဒေန္တိ) တေ-ထို ရဟန်းတို့ကို၊ အာဂန္နာ-ပြန်လာ၍၊ (ပြန်လာလသော်)၊ အာရောစေန္တိ-ပြောကြကုန်၏။ (ကျောင်း၌ ကျန်ရစ်ကြသော ရဟန်းများက ပြောပြကြကုန်၏။ ကိ-အဘယ်သို့ ပြောကုန်သနည်း?)၊ အာဝုသော၊ တေ-အရှင်အား၊ ဣတ္ထန္နာမေဟိ မနုဿေဟိ-တို့သည်၊ စီဝရံ-ကို၊ ဒိန္နံ-လျှိုအပ်ပါပြီ၊ ဣတိ (အာရောစေန္တိ) တေ-ထို ရဟန်းတို့သည်၊ (နိဿိမမှ ပြန်လာကြသော ထို ရဟန်းတို့သည်)၊ ကုက္ကုစ္စာယန္တာ-ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ န သာဒိယန္တိ-မသာယာကြပါကုန်၊ (ကိ-အဘယ်သို့ကြံ၍ မသာယာကြပါကုန်သနည်း?)၊ နော-တို့၏။ ဝါ-မှာ၊ နိဿဂ္ဂိယံ-နိဿဂ္ဂိပါစိတ်သည်၊ မာ အဟောသိ-မဖြစ်ပါစေလင့်၊ ဣတိ-၍၊ (န သာဒိယန္တိ)၊ ဘဂဝါ၊ စီဝရေ-၌၊ ပရိယာယံ-(အာပတ်မသင့်အောင် ရှောင်လွှဲကြောင်း)နည်းကို၊ အပ္ပေဝနာမ အာစိက္ခေယျ-အကယ်၍ မိန့်တော်မူပါမူ ကောင်းရာပါ၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ (ဝဒေဟိ) -ဣတိ-သို့ ပြောပြီ၊ ပေ။

(အရှင်သောဏ သာဝတ္ထိမြို့ ဘုရားရှင်ထံရောက်၍ ဝပ်ချပြီးနောက် ထိုင်နေသောအခါ) “အာနန္ဒ၊ အာဂန္တုကဿ-အာဂန္တုကဖြစ်သော၊ ဣမဿ ဘိက္ခုနော-၏(အတွက်၊) သေနာသနံ၊ ပညပေဟိ-ခင်းပေးလိုက်လော့”။ ဣတိ-ပြီ၊ (ထိုအခါ အရှင်အာနန္ဒာက၊) ယဿ-ကြင် ရဟန်းအတွက်၊ မ-ကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဣမဿ အာနန္ဒ၊ ပေ၊ ပညပေဟိ တိ-ဟူ၍၊ အာဏာပေတိ-စေခိုင်းတော်မူ၏၊ ဘဂဝါ၊ တေန ဘိက္ခုနာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ ဧက ဝိဟာရေ-တစ်ခုတည်းသော (ဂန္ဓကုဋ်)ကျောင်းတော်၌၊ ဝတ္ထု-သီတင်းသုံးတော်မူခြင်းငှာ၊ ဣစ္ဆတိ-အလိုတော်ရှိ၏၊ ဘဂဝါ၊ အာယသ္မတာ သောဏေန၊ ပေ၊ ဣစ္ဆတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ သိ၍၊ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝိဟရတိ၊ တသ္မိံ ဝိဟာရေ၊ အာယသ္မ တော သောဏဿ-၏(အတွက်၊) သေနာသနံ၊ ပညပေသိ-ပြီ၊ (မြတ်စွာဘုရား ၏ ဂန္ဓကုဋ်ကျောင်းတော်၌ အရှင်သောဏအတွက် ညောင်စောင်း (ခုတင်) ခင်းပေးဖို့ရန် မလျော်သောကြောင့် ဘုံလျှို၊ (သို့မဟုတ်) ဖျာ (သင်ဖြူး) ခင်းပေးကြောင်းကို အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်သည်။)

၂၅၈။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ၊ ဗဟုဒေဝ-များစွာသာလျှင် ဖြစ်သော၊ ရတ္တိ-ပတ်လုံး၊ အဇ္ဈောကာသေ-၌၊ ဝိတိနာမေတွာ-လွန်စေတော်မူ၍၊ ဝိဟာရံ၊ ပါဝိသိ-ဝင်တော်မူပြီ၊ အာယသ္မာပိ သောဏော၊ ပေ၊ ပါဝိသိ-ဝင်ပြီ၊ ပေ၊ အာယသ္မန္တံ သောဏံ-ကို၊ အဇ္ဈေသိ-တိုက်တွန်းတော်မူပြီ၊ (ကိံ) ဘိက္ခု၊ ဓမ္မော-သည်၊ (ပဋိဘာတု၌ စပ်၊) ဝါ-ကို၊ ဘာသိတုံ-ရွတ်ပြခြင်းငှာ၊ (ဟော ခြင်းငှာ၊) တံ-သင်၏၊ ပဋိဘာတု-ဉာဏ်အားထင်စေလော့၊ ဣတိ (အဇ္ဈေသိ၊) ပေ၊ သဗ္ဗာနေဝ-အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ အဋ္ဌကဝဂ္ဂိကာနိ-သုတ္တန်ပါတ် အဋ္ဌကဝဂ်တို့ကို၊ သရေန-အသံဖြင့်၊ အဘာသိ-ရွတ်ဆိုပြီ၊ (ပါဠိယံ အဋ္ဌက ဝဂ္ဂိကာနိတိ သုတ္တန်ပါတေ၊ အဋ္ဌကဝဂ္ဂဘူတာနိ သောဠသသုတ္တာနိ၊ ဝိမတိ) အာယသ္မတော သောဏဿ-၏၊ သရဘညပရိယောသာနေ-အသံဖြင့် ရွတ်ဆို ခြင်း၏ အဆုံး၌၊ အဗ္ဘာနုမောဒိ-လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်တော်မူပြီ၊ (ဝမ်းမြောက် နုမော် သာဓုခေါ်တော်မူပြီ ဟူလို။)

ဘိက္ခု-ရဟန်း၊ သာဓု သာဓု-သာဓု သာဓု၊ ဘိက္ခု၊ တေ-သည်၊ အဋ္ဌကဝဂ္ဂိကာနိ-တို့ကို၊ သုဂ္ဂဟိတာနိ၊ (ဆရာအထံ၌) ကောင်းစွာ သင်ယူ အပ်ကုန်ပြီ၊ သုမနသိကတာနိ-(သင်ယူအပ်ခဲ့သည့်အတိုင်း) ကောင်းစွာ စိတ်၌

ပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ (နှလုံးသွင်းအပ်ကုန်ပြီ၊) (ပုဒ်များမလွဲအောင် စိတ်ထဲ၌ သွင်းထားအပ်သည် ဟူလို၊) သူပဓာရိတာနိ-ကောင်းစွာ ဆောင်ထားအပ်ကုန်ပြီ၊ (ပါဠိအနက် မပျက်ရအောင် ကောင်းစွာ ဆောင်ထားအပ်သည် ဟူလို၊) ကုလျာဏိယာ-ကောင်းသော၊ (သိထိလ၊ ဓနိတစသော ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိဆယ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံ၍ အဖြတ်အတောက် အသံမှန်ကန်စွာ ရွတ်ဆိုနိုင်သော၊) ဝိသဋ္ဌာယ-သလိပ်သည်းခြေစသော အပြစ်တို့သည် စွန့်လွတ်အပ်သော၊ အနေလဂဋ္ဌာယ-လျှောကျသော တံတွေးမရှိသော၊ (သွားရည်မယိုသော၊) အတ္တဿ-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဝိညာပနိယာ-သိစေအပ်၊ သိစေနိုင်သော၊ ဝါစာယပိ-စကားလုံးနှင့်လည်း၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံပါပေ၏၊ (ဤပုဒ်တို့ကို ပါစိတ် ဩဝါဒသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ဋီကာအတိုင်း ပေးထားပါသည်၊ ဤ စမ္မက္ခန္ဓကဋီကာ၌ကား “အနေလဂဏာယ-တံထွေးဟူသော အပြစ်၊ ကျကျန်ရစ်သောအပြစ် မရှိသောပုဒ်ဗျည်း မရှိသော” ဟု တစ်နည်း ဖွင့်သေး၏၊) ဘိက္ခု၊ တွံ-သည်၊ ကတိဝသော-အဘယ်မျှ လောက်သော ဝါရှိသည်၊ အသိ-နည်း?၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးတော်မူပြီ၊ ဘန္တေ၊ အဟံ-သည်၊ ဧကဝသော-တစ်ဝါသာ ရှိပါ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

ဘိက္ခု၊ ကဿ-ကြောင့်၊ တွံ၊ ဧဝံ-သို့၊ စိရံ-ကြာမြင့်စွာ၊ အကာသိ-ပြုသနည်း?၊ ဣတိ-ပြီ၊ (အသက်နှင့်ဝါ မတန်သောကြောင့် ဤသို့ မေးတော်မူသည်၊ အရှင်သောဏသည် မဇ္ဈိမအရွယ်ရောက်မှ ရှင်ဖြစ်သတတ်၊) ဘန္တေ၊ မေ-သည်၊ ကာမေသု-ကာမဂုဏ်တို့၌၊ အာဒိနဝေ-အပြစ်ကို၊ စိရံ-ကြာမြင့်စွာ၊ က၊ ဒိဋ္ဌော-မြင်အပ်ပါပြီ၊ အပိ စ-သို့ပါသော်လည်း (ထိုသို့ မြင်ပါသော်လည်း၊) ဃရာဝါသာ-အိမ်ဟူသော အာဝါသတို့သည်၊ သမ္မာဓာ-ကျဉ်းမြောင်းကျပ်တည်းပါကုန်၏၊ ဗဟုကိစ္စာ-များသောကိစ္စ ရှိပါကုန်၏၊ ဗဟုကရဏိယာ-များသော ပြုဖွယ် ရှိပါကုန်၏၊ ဣတိ-ပြီ၊ အထ ခေါ ဘဂဝါ၊ ပေ၊ ဣမံ ဥဒါနံ-ကို၊ ဥဒါနေသိ-ပြီ၊ (ကို) ဒိသ္မာ အာဒိနဝံ လောကေ၊ ပေ၊ ပါပေ န ရမတိသုစိတိ ဟူ၍ (ဥဒါနေသိ။)

ဂါထာအနက်။ ။ လောကေ-ကြွင်းမဲ့ဥသယံ အလုံးစုံသော သင်္ခါရလောက၌၊ အာဒိနဝံ-အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ ဝိပရိနာမဓမ္မဟူသော အပြစ်ကို၊ ဒိသ္မာ-ဉာဏ်ဖြင့်ထင်ထင် သိမြင်ခြင်းကြောင့်၊ နိရူပဓိ-ကာမုပဓိ စရှိလေးဖြာ ဥပဓိ

မရှိရာဖြစ်သော၊ ဓမ္မံ-ဒုက္ခခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေးရာမှန် မြတ်နိဗ္ဗာန်ကို၊ ဥတ္တာ-
 မဂ်ဖြင့်ထင်ထင် သိမြင်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အရိယော-ကိလေသာဝေးကွာ
 အရိယာသည်၊ ပါပေ-အဏုမြူသဖွယ် သေးငယ်သော အကုသိုလ်၌ (သော်မှ
 လည်း၊) န ရမတိ-မမွေ့မလျော် မပျော်နိုင်ချေ၊ သုစိ-မြင့်မြတ်ဖြူစင်
 သူတော်စင်သည်၊ ပါပေ၊ န ရမတိ-ချေ၊ (ဆန်းကြောင့် ရမတိဟု ဒီသရီနေ
 သည်၊ ဂါထာ၏ အဖွင့်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။)

အထ ခေါ၊ အာယသ္မာ သောဏော-သည်၊ (အဝေါစ၌ စပ်၊) ဘဂဝါ-
 သည်၊ ဓံ-ကို၊ ပဋိသမ္မောဒတိ-ဝမ်းမြောက်တော်မူ၏၊ ယံ-အကြင် အကြောင်း
 အရာကို၊ မေ-၏၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ ပရိဒဿိ-ညွှန်ပြပြီ၊ အယံ-ဤအခါ
 သည်၊ အဿ-ထို အကြောင်းအရာ၏၊ ကာလော-အခါတည်း၊ (လျှောက်ဖို့ရန်
 အခါတည်း၊) ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ပေ၊ အဝေါစ၊ (ကိံ) ဘန္တေ၊ မေ-၏၊
 ဥပဇ္ဈာယော-သော၊ အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော၊ ပေ၊ ဝန္တတိ-ရှိခိုးလိုက်ပါ၏၊
 ဝေဉ္ဇ-ဤသို့လည်း၊ ဝဒေတိ-လျှောက်လိုက်ပါသေး၏၊ (ကိံ) အဝန္တိဒက္ခိဏာ
 ပထော၊ ပေ၊ စီဝရေ ပရိယာယံ အပ္ပေဝ နာမ အစိက္ခေယျ၊ ဣတိ-ဤသို့
 လျှောက်လိုက်ပါသေး၏၊ ဣတိ (အဝေါစ) ပေ။

၂၅၉။ (ထိုအခါ ဘုရားရှင်က) ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗပစ္စန္ဒိမေသု-အလုံးစုံ
 မဇ္ဈိမဒေသ၏ အစွန်အဖျား၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ (ပစ္စန္ဒရာဇံ ဖြစ်ကုန်သော၊)
 ဇနပဒေသု-တို့၌၊ ဝိနယဓရပဉ္စမေန-ဝိနည်းခိုရ်ဟူသော ငါးပါးမြောက်ရှိသော၊
 (ကမ္မဝါစာဆရာဟူသော ငါးပါးမြောက်ရှိသော၊) ဂဏေန-ဂိုဏ်းဖြင့်၊ ဥပသမ္ပဒံ
 အနုဇာနာမိ၊ တတြ-ထို ပစ္စန္ဒိမေသု ဇနပဒေသုဟူသော စကားရပ်၌၊ ဣမေ-
 ဤသည်တို့ကား၊ [ပစ္စန္ဒိမာ-(မဇ္ဈိမဒေသ၏) အစွန်အဖျား ဖြစ်ကုန်သော၊
 ဇနပဒါ-တို့တည်း၊ ပုရတ္ထိမာယ-အရှေ့ဖြစ်သော၊ ဒိသာယ-အရပ်၌၊ ဇင်္ဂလံ
 နာမ-ဇင်္ဂလမည်သော၊ နိဂမော-နိဂုံးသည်၊ (အတ္ထိ) တဿ-ထို နိဂုံး၏၊
 ပရေန-ပြင်ဘက်၌၊ မဟာသာလာ-အင်ကြင်းပင်ကြီးတို့သည်၊ (သန္တိ) တတော-
 ထို အင်ကြင်းပင်ကြီးတို့မှ၊ ပရာ-အပြင်ဘက်တို့သည်၊ ပစ္စန္ဒိမာ-ကုန်သော၊
 ဇနပဒါ-တို့တည်း၊ ဩရတော-ဤမှာဘက်၌၊ မဇ္ဈေ-အလယ်တည်း၊ (မဇ္ဈိမ
 ဒေသတည်း။)

ပုရတ္ထိမဒက္ခိဏာယ-အရှေ့တောင်ဖြစ်သော၊ ဒိသာယ-၌၊ သလ္လဝတီ
 နာမ-သလ္လဝတီမည်သော၊ နဒိ (အတ္ထိ) တတော-ထို မြစ်မှာ ပေ၊ ဒက္ခိဏာ
 ယ-တောင်ဘက်ဖြစ်သော၊ ဒိသာယ-၌၊ သေတကဏ္ဍိကံ နာမ-သေတ
 ကဏ္ဍိကမည်သော၊ နိဂမော (အတ္ထိ) တတော-ထို နိဂုံးမှာ ပေ၊ ပစ္ဆိမာယ-
 အနောက်ဖြစ်သော၊ ဒိသာယ-၌၊ ထူဏံ နာမ-ထူဏမည်သော၊ ဗြာဟ္မဏ
 ဂါမော-ဗြာဟ္မဏရွာသည်၊ (အတ္ထိ) ပေ၊ ဥတ္တရာယ-မြောက်ဖြစ်သော၊
 ဒိသာယ-၌၊ ဥသိရဒ္ဒဇော နာမ-ဥသိရဒ္ဒဇမည်သော၊ ပဗ္ဗတော (အတ္ထိ)
 တတော-ထို ဥသိရဒ္ဒဇတောင်မှာ ပေ၊ ယာဝ-လောက်၊ ဟတ္ထံ-သို့၊ န ဂစ္ဆတိ-
 မရောက်သေး၊ တာဝ-ထို မရောက်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး၊ တံ-ထို
 သင်္ကန်းသည်၊ ဂဏနူပဂံ-ရအပ်ပြီဟူသော အရေအတွက်သို့ ရောက်သည်၊ န
 (ဟောတိ)၊ (တံ-ထို သင်္ကန်းကို၊) သာဒိတံ-သာယာခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ၊
 ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ (ကြွင်း သိက္ခာပုဒ်တို့၌ အနတ်လွယ်ပြီ၊
 အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။)

ပဉ္စမော-သော၊ စမ္မက္ခန္ဓကော-တည်း။

၁၅၉-တဿုဒ္ဓါနံ

(ဤ ဥဒ္ဓါနံ၌ အကျဉ်းမျှပေးအပ်သော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဝတ္ထုအကျယ်
 အတိုင်း ဆိုပါ။)

တဿ-ထို စမ္မက္ခန္ဓက၏၊ ဥဒ္ဓါနံ-ဥဒ္ဓါနံကား-

အသီတိသဟဿိဿရော-ရှစ်သောင်းသော ရွာတို့၏ အရှင်ဖြစ်သော၊
 မာဂဓော-သော၊ ရာဇာ စ-မင်း၊ သောဏော-သောဏ၊ သာဂတော-သည်၊
 ဂဇ္ဈကုဋသ္မိ-၌၊ ဗဟံ-စွာ၊ ဥတ္တရိ-ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို၊ ဒဿေသိ။

ပဗ္ဗဇာ-သောဏ၏ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်၊ အာရဒ္ဓ-လွန်စွာ အားထုတ်၍၊
ဘိဇ္ဇိသု-ခြေတို့ကွဲကုန်ပြီ၊ ဝိဏံ-စောင်းပမာ၊ ဧကပလာသိကံ-ဖိနပ်။

နီလာ-အလုံးစုံ ညှိုသောအဆင်းရှိသော ဖိနပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊
(ပိတာစသည် လွယ်ပြီ။)

ဝဒ္ဓိကာ စ-ထို နီသောသဲကြိုး စသည်ရှိသော ဖိနပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊
ပဋိက္ခိပိ-ပယ်တော်မူပြီ၊ ခလ္လကာ-ဖနောင့်ဖုံးရှိသော ဖိနပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊
ပုဋ္ဌပါလိ စ-ခြေသလုံးအထိဖုံးသော အဖုံးရှိသောဖိနပ်၊ ခြေဖမိုးအထိ အဖုံး
ရှိသော ဖိနပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ တူလတိတ္တရမေဏ္ဍဇာ (မေဏ္ဍ+အဇာ)-
လဲရှိသောဖိနပ်၊ ခါ၏အတောင်နှင့်တူသော သဲကြိုးရှိသော ဖိနပ်၊ သိုး၏
ဦးချို ဆိတ်၏ဦးချိုနှင့်တူသော သဲကြိုးရှိသော ဖိနပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊
(ပဋိက္ခိပိ။)

ဝိစ္ဆိကာ-ကင်းပုစွန်၏ လက်မနှင့်တူသော သဲကြိုးရှိသော ဖိနပ်တို့ကို
လည်းကောင်း၊ မောရစိတြာ စ-ဥဒေါင်းမြီးဖြင့် ချုပ်အပ်သော ဖိနပ်၊
ဆန်းကြယ်သော ဖိနပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သီဟဗျုတ္တိ စ-ခြသေ့ရေ၊ ကျားရေ
တို့ဖြင့် အနားကွပ်အပ်သော ဖိနပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ (“ဒိပိကာ” စသည်
နည်းတူ ပေးပါ။) ကာဠုလူဝကပရိက္ခဋ္ဌာ-ရှဉ့်ရေ၊ ရှူးပျံရေတို့ဖြင့် အနား
ကွပ်အပ်သော ဖိနပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ (ပဋိက္ခိပိ။)

ဖလိတ-ခြေကွဲသော ရဟန်း၊ ဥပါဟနာ-သဥပါဟနစင်္ကမနဝတ္ထု၊
ခိလာ-ပါဒခိလာဗာဓ၊ အဓောတ-ခြေမဆေးဘဲ ညောင်စောင်းသို့တက်ခြင်း၊
ခါဏု-သစ်ငုတ်ကို နင်းမိခြင်း၊ ခဋ္ဌဓဋ္ဌာ၊ ခဋ္ဌဓဋ္ဌာယန္တ စင်္ကမနဝတ္ထု၊ တာလ-
ထန်းရွက် (ထန်းလက်) နေခြင်း၊ ဝေဠု၊ ပေ။

ကမ္မလာ၊ (လွယ်ပြီ) သောဝဏ္ဏာ-ရွှေဖြင့်ပြုအပ်သော ခြေနင်း၊ ပေ၊
တမ္မကာ-ကြေးနီခြေနင်းတို့။

ဂါဝိ-နွားမတို့၊ ယာနံ-ယာဉ်၊ ဂိလာနော စ-ဟန်း၊ (ပုရိသာယုတ္တ
သိဝိကာ၊ သက္ကာပုဒ်အတိုင်း ဆိုပါ။) သယနာနိ-ဥစ္စာသယန၊ မဟာသယနတို့၊
မဟာစမ္မာ-တို့၊ ဂေါစမ္မေဟိ စ-တို့နှင့်တကွ၊ ပါပကော၊ ပါပဘိက္ခုဝတ္ထု။

ဂိဟိန်-တို့၏ (ဥစ္စာဖြစ်သော သားရေ၊) စမ္မဝဒ္ဓေဟိ-တို့ဖြင့်၊ (ဩဂုပ္ပိယန္တိ၊) ပဝိသန္တိ-ဖိနပ်စီးလျက် ရွာသို့ဝင်ကုန်၏။ ဂိလာယနော-ဟန်း၊ (ဂိလာနပုဒ်နှင့် ဂိလာယနပုဒ်သည် အနက်တူ၏။) မဟာကစ္စာယနော-ထောရ်၊ သောဏော-သောဏဥပါသကာ၊ သရေန အဋ္ဌဝဂ္ဂိကံ (အဘာသိ။)

ပဉ္စဟိ-ရဟန်းငါးပါးတို့ဖြင့်၊ ဥပသမ္ပန္တံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဓုဝသိနာ-အမြဲရေချိုးခြင်းလည်းကောင်း၊ ပစ္စတ္ထရဏံ-ကိုလည်းကောင်း၊ တာဝ-လောက်၊ န ဂဏနူပဂံ-ရအပ်ပြီဟူသော အရေအတွက်သို့ မရောက်သော သင်္ကန်းကိုလည်းကောင်း၊ အနညာသိ၊ ပဉ္စ ဣမေ ဝရေ-ဤ ဆုတို့ကို၊ သောဏတ္ထေ ရဿ-အား၊ နာယကော-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဒါသိ-ပေးတော်မူပြီ၊ ဣတိ၊ တဿုဒ္ဓါနစကားရပ် အပြီးသတ်တည်း။

ဣမသ္မိံ ခက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဝတ္ထုနိ-တို့သည်၊ တေသဋ္ဌိ-ခြောက်ဆယ့်သုံး ဝတ္ထုတည်း။

စမ္မက္ခန္ဓကော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၆-ဘောသဇ္ဇာနက္ခန္ဓကာ

၁၆၀-ပဉ္စဘောသဇ္ဇာနက္ခန္ဓာ

၂၆၀။ ။ (ယေန သမယေန ဘဂဝတာ ဘိက္ခုနံ ပဉ္စ ဘောသဇ္ဇာနိ အနနညာတာနိ ဟောန္တိ၊ အနိယမဝါကျ ထည့်သည်) ၊ပေ၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ (ယာဂု၊ ဘတ္တံတို့၌ စပ်)၊ ဝါ-တို့သည်၊ (ပီတာ၊ ဘုတ္တံတို့၌ စပ်)၊ သာရဒိ ကေန-သာရဒဥတု၌ဖြစ်သော၊ အာဗာဓေန-သည်းခြေနာသည်၊ ဖုဋ္ဌာနံ-တွေ့ထိနှိပ်စက်အပ်ကုန်သည် (ဖြစ်၍)၊ ပီတာ-သောက်အပ်သော၊ ယာဂုပိ-ယာဂုသည်လည်း၊ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ-အထက်သို့တက်၏၊ (ပျို့အန်၏)၊ ဘုတ္တံ-စားအပ်သော၊ ဘတ္တံဓိ-ဆွမ်းသည်လည်း၊ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ-(တော်သလင်းလပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်မှန်းလပြည့်နေ့အထိ နှစ်လကို “သာရဒဥတု”ဟု ခေါ်၏)၊ တေ-ထို ရဟန်းတို့သည်၊ တေန-ထို အနာကြောင့်၊ ကိသာ၊ ပေ၊ ဟောန္တိ၊ (မဟာခန္ဓကပုဒ်စဉ်၌ ၆၉-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊ ဧကဝုဗ္ဗ ဗဟုဝုဗ္ဗမျှသာ ထူး၏။)

အာနန္ဒ၊ ကိ န-ကြောင့်၊ ဧတရဟိ ဘိက္ခု၊ ကိသာ-ကြံလို့ ပိန်ချုံး ကုန်သနည်း?၊ ပေ၊ ယံ-အကြင်ဆေးသည်၊ ဘောသဇ္ဇာနက္ခန္ဓာ-ဆေးအစစ်သည် လည်းကောင်း၊ လောကဿ-လူအပေါင်းသည်၊ ဘောသဇ္ဇာသမ္မတဉ္စ-ဆေးဟု သမုတ်အပ်သည်လည်းကောင်း၊ (အသိအမှတ် ပြုအပ်သည်လည်းကောင်း)၊ အဿ-ရာ၏၊ အာဟာရတ္ထဉ္စ-အာဟာရကိုစွဲကိုလည်း၊ ဖရေယျ-ပြီးစေရာ၏၊ ဩဋ္ဌာရိကော-ကြမ်းတမ်းသော၊ အာဟာရော စ-သည်လည်း၊ န ပညာယေယျ-မထင်ရှားရာ၊ အဟံ-သည်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ကိ-အဘယ်မည်သော၊ (တံ) ဘောသဇ္ဇာ-(ထို) ဆေးမျိုးကို၊ အနုဇာနေယျ နုခေါ-နည်း၊ ဣတိ (ဥဒပါဒိ) ၊ပေ။

ပဉ္စ-ငါးမျိုးကုန်သော၊ ဣမာနိ ဘောသဇ္ဇာနိ-ဤ ဆေးတို့သည်၊ (သန္တိ)၊ သေယျထိဒံ-ထို ဆေးတို့ဟူသည် အဘယ်နည်း?၊ သပ္ပိ-ထောပတ်လည်းကောင်း၊ နဝနီတံ-ဆီဦးလည်းကောင်း၊ တေလံ-ဆီလည်းကောင်း၊ မရ-ပျားရည် လည်းကောင်း၊ ဖာဏိတံ-တင်လဲလည်းကောင်းတည်း၊ (ဣမာနိ-တို့သည်)

ဘောသဇ္ဇာနိ စေဝ-ဆေးလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ လောကဿ-သည်၊ ဘောသဇ္ဇ
 သမ္မတာနိ စ-အပ်ကုန်၏။ ပေ၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ဣမာနိ ဘောသဇ္ဇာနိ-တို့ကို၊
 ကာလေ-နံနက်အခါ၌၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံ၍၊ ကာလေ-၌၊ ပရိဘုဉ္စိတုံ-
 သုံးဆောင်ခြင်းငှာ၊ ယန္တူန အနုဇာနေယျ-စွ၊ ဣတိ (အဟောသိ) ပေ။

၂၆၁။ တေသံ-တို့၏။ ပါကတိကာနိ-ပင်ကိုယ်သဘော ရှိကုန်သော၊
 (စားနေကျ ဖြစ်ကုန်သော) လူခါနိ-ကြမ်းကုန်သော၊ ယာနိပိ တာနိ ဘောဇ
 နာနိ--အကြင် ဘောဇဉ်တို့သည်လည်း၊ (သန္တိ) တာနိပိ-ထို ဘောဇဉ်တို့သော်
 မှလည်း၊ နစ္ဆာဒေန္တိ-မနှစ်သက်စေနိုင်ကုန်၊ (နစ္ဆာဒေန္တိတိ ရုစိံ န ဥပ္ပါဒေန္တိ၊
 ဋီကာ) ဝါ-အစာမကြေကုန်၊ (န ဇီရန္တိ၊ အဋ္ဌကထာ) သေနေဟိ တာနိ-
 ဖြစ်သော အဆီအစေးရှိသော ဘောဇဉ်တို့သည်၊ (အဆီအစေးများသဖြင့်
 စေးကပ်သော ဘောဇဉ်တို့သည်) ပဂေဝ-ရှေးဦးမဆွ အစကပင်၊ (နစ္ဆာဒေန္တိ)
 (သေနေဟိ တာနိ၏ ဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ) တေ သာရဒိကေန၊
 ပေ၊ ဖုဋ္ဌာ-ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) စေဝ-၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-ခြင်းကြောင်း
 လည်းကောင်း၊ ဣမိနာ ဘတ္တစ္ဆာဒကေန စ-ဤ ထမင်းကို မနှစ်သက်စေ
 တတ်သော ဆေးကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ထမင်း မဆာစေတတ်သော ဆေး
 ကြောင့်လည်းကောင်း) တဒုဘယေန-ထိုနှစ်ပါးစုံကြောင့်၊ ဘိယျေသော၊
 ပေ၊ ကိလာပေန္တိ၊ ပေ၊ ကာလေပိ-နံနက်အခါ၌လည်းကောင်း၊ ဝိကာလေပိ-
 နေလွဲအခါကလည်းကောင်း၊ ပေ။

၂၆၂။ ဂိလာနာနံ၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏။ (တို့မှာ) ဝသေဟိ-အဆီ
 ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘောသဇ္ဇေဟိ-တို့ဖြင့်၊ အတ္တော-အလိုရှိသည်၊ ဟောတိ-
 ဖြစ်၏။ ပေ၊ ဝသာနိ၊ ဘောသဇ္ဇာနိ-တို့ကို၊ အစ္စဝသံ-အောင်းဆီကိုလည်းကောင်း၊
 မစ္စာဝသံ-ငါးဆီကိုလည်းကောင်း၊ သုသုကာဝသံ-လင်းပိုင်ဆီကိုလည်းကောင်း၊
 (မိကျောင်းဆီကိုလည်းကောင်း) သူကရဝသံ-ဝက်ဆီကိုလည်းကောင်း၊ ဂဒြဘ
 ဝသံ-မြည်းဆီကိုလည်းကောင်း၊ ကာလေ-၌၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-အကပ်ခံအပ်သည်၊
 (ဟုတွာ-၍လည်းကောင်း) ကာလေ၊ နိပက္ကံ-ချက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ-၍
 လည်းကောင်း) ကာလေ၊ သံသဋ္ဌံ-စစ်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ-၍လည်းကောင်း)၊
 (သံသဋ္ဌန္တိ ပရိဿာဝိတံ၊ ဋီကာ) တေလပရိဘောဇေန-သတ္တာဟကာလိကဆီကို
 သုံးဆောင်ခြင်းနှင့်တူသော သုံးဆောင်ခြင်းဖြင့်၊ (သတ္တာဟကာလိကဆီကို

သုံးဆောင်နည်းဖြင့်၊) ပရိဘု၌တုံ၊ ပေ၊ (“ကာလေ ပဋိဂ္ဂဟိတံ” စသည်၌ မှတ်ဖွယ်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ) ။ပေ၊ (ယံ-အကြင် ဆီသည်၊ ဝါ-ကို)၊ ဝိကာလေ၌၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-သည်၊ ပေ၊ သံသဋ္ဌံ-သည်၊ စေ (ဟောတိ)-အံ၊ (စဝံ သတိ၊) တံ-ထို ဆီကို၊ (ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊) စေ ပရိဘု၌ယျ-အံ၊ (တဿ-၏၊) တိတ္ထံ-သုံးချက်ကုန်သော၊ ဒုက္ကဋ္ဌာနံ-တို့သို့၊ အာပတ္တိံ (ဟောတိ) ။ပေ။

၁၆၁-မူလာဒီဘောသဇ္ဇကထာ

၂၆၃။ မူလေဟိ-အမြစ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ပေ၊ မူလာနိ၊ ဘောသဇ္ဇာနိ-တို့ကို၊ ဟလိဒ္ဓံ-နန္ဒင်-ကိုလည်းကောင်း၊ သီဂီဝေရံ-ချင်းကိုလည်းကောင်း၊ (အဆာမပါသော ချင်းသက်သက်တည်း၊) ဝစံ-လင်းနေကိုလည်းကောင်း၊ ဝတ္တံ-ဆိတ်ဖူးကိုလည်းကောင်း၊ အတိဝိသံ-တိဂုတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကဋ္ဌကရောဟိဏီ-ကုလားဆောင်းမေးခါးကိုလည်းကောင်း၊ ဥသီရံ-ပန်းရင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဘဒ္ဒမုတ္တကံ-နွားမြေရင်းကိုလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ၊ ဝါ ပန-သည်သာမကသေး၊ အညာနိပိ-သရုပ်အရ ထုတ်ပြအပ်ပြီးသော ဆေးတို့မှ တစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ မူလာနိ၊ ယာနိ ဘောသဇ္ဇာနိ-အကြင် ဆေးတို့သည်၊ အတ္ထိ-ရှိကုန်၏၊ (ယာနိ-အကြင် အမြစ်ဖြစ်သော ဆေးတို့သည်၊) ခါဒနိယေ-ခဲဖွယ်၏အရာ၌၊ ခါဒနိယတ္တံ-ခဲဖွယ်၏ကိစ္စကို၊ နေဝ ဖရန္တိ-မပြီးစေနိုင်ကုန်၊ ဘောဇနိယေ ဘောဇနိယတ္တံ၊ န ဖရန္တိ-ကုန်၊ တာနိ-ထို အမြစ်ဖြစ်သော ဆေးတို့ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-ခံယူ၍၊ (အကပ်ခံ၍)၊ ယာဝဇီဝံ၊ ပရိဟရိတုံ-ထက်ဝန်းကျင် ဆောင်ယူခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ (သွားလေရာရာ ဆောင်ယူခြင်းငှာလည်းကောင်း၊) ပစ္စယေ-ဂေလညအကြောင်းသည်၊ သတိ-သော်၊ ပရိဘု၌တုံ-ငှာလည်းကောင်း၊ (အနုဇာနာမိ) ပစ္စယေ-သည်၊ အသတိ-မရှိလသော်၊ (မရှိဘဲ)၊ ပရိဘု၌န္တဿ-သုံးဆောင်သော ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿ၊ ။ပေ၊ (နောက်နောက်ဆေးတို့၌ “ယာနိ ဝါ ပနညာနိ”စသော ဝါကျကို ဤနည်းမှီ၍ ပေးပါ။)

မူလေဟိ၊ ပိဋေဟိ-ကြိတ်အပ်ကုန်သော၊ (အမှုန်၊ ဖြစ်ကုန်သော၊) ဘောသဇ္ဇေဟိ၊ (ပိဋေဟိဟိ ပိသိတေဟိ၊ ဋီကာ) ၊ပေ၊ နိသဒံ-ကြိတ်ရာ ကျောက်ပျဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ (ဆေးကြိတ်စရာ ကျောက်ပျဉ်ကိုလည်းကောင်း၊) နိသဒပေါတကံ-ကြိတ်ကြောင်းဖြစ်သော ကျောက်တုံးကိုလည်းကောင်း၊ (ဆေး ကြိတ်ကျောက်တုံးကိုလည်းကောင်း) ၊ပေ။

ကသာဝေဟိ-အဖန်ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဖန်ရည်ဖြစ်ကုန်သော၊) ကသာဝေဟိ တိ တစာဒိနိ-(အခေါက်အစရှိသည်တို့ကို)၊ ဥဒကေ တာပေတွာ ဂဟိတဉ္စိသရေ ဟိ၊ ဝိမတိ၊ (ဤသို့ ဖွင့်သော်လည်း ဖန်ရည်မှ မဟုတ်၊ အဖတ်လည်း အပ် သည်သာ) ၊ပေ၊ နိမ္မကသာဝံ-တမာအဖန်ကိုလည်းကောင်း၊ (ကုဋေ-လက်ထုတ်၊ ပဋေလ-ဗြူတား၊ ဖဂ္ဂဝ-ခွေးတောက်၊) နတ္တမာလကသာဝံ-သင်းဝင်အဖန်ကို လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ပဏ္ဍေဟိ-အရွက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ပေ၊ နိမ္မပဏ္ဍံ-ရုံးရွက် ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ သူလသိပဏ္ဍံ-ရုံးရွက်ကိုလည်းကောင်း၊ ကပ္ပိသိကပဏ္ဍံ- ဝါရွက်ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဖလေဟိ-အသီးဖြစ်ကုန်သော၊ ပေ၊ ဗိလင်္ဂံ- အိပ်မွေ့သီးကိုလည်းကောင်း၊ (ပိပ္ပလိ-ပိတ်ချင်းသီး၊ မရိစ-ငရပ်သီး၊ ဟရိတက- ဖန်းခါးသီး၊ ဝိဘိတက-သစ်ဆိပ်သီး၊ အာမလက-သျှိသျှားသီး၊) ဂေါတ္ထဖလံ- သမင်စာသီးကိုလည်းကောင်း၊ ပေ။

ဇတူဟိ-ချိတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ပေ၊ ဟိဂုံ-ဟိဂုံအစစ်ကိုလည်းကောင်း၊ (ရှိန်းခိုအစစ်ကိုလည်းကောင်း၊) ဟိဂုံဇတု-ဟိန်းဂုံချိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ (ဟိန်းခို အစေးကိုလည်းကောင်း၊) ဟိဂုံသိပါဠိကံ-ဟိန်းခိုလွှာကိုလည်းကောင်း၊ တကံ- ချိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ တကပတ္တိံ-ချိတ်နှစ်ကိုလည်းကောင်း၊ တကပတ္တိံ- ချိတ်လွှာကိုလည်းကောင်း၊ သဇ္ဇုလသံ-ပွဲလျက်ကိုလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ၊ ၊ပေ၊ လောဏေဟိ-ဆားဖြစ်ကုန်သော၊ ပေ၊ သာမုဒံ-သမုဒ္ဒရာ၌ဖြစ်သော ဆားကိုလည်းကောင်း၊ ကာလလောဏံ-မည်းနက်သောအဆင်းရှိသော ဆားကို လည်းကောင်း၊ (ယခုခေတ်၌ ဆားပုပ်ခဲဟု ခေါ်သည်၊) သိန္ဒဝံ-သိန္ဒုတောင်၌ ပေါက်သော ဆားကိုလည်းကောင်း၊ (သိန္ဒောဆားကိုလည်းကောင်း၊) ဥဒ္ဓိဒံ- မြေမှပေါက်သောဆားကိုလည်းကောင်း၊ (ဆစ်ပြာပေါက်သကဲ့သို့ မြေပေါ်၌ ပေါ်ထွက်နေသောဆားဟု လို)၊ ဗိလံ-ချက်ဆားကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ (ဤ ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။)

၂၆၄။ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ-၏၊ ဥပဇ္ဈာယဿ၊ အာယသ္မ
 တော ဗေလဋ္ဌသီသဿ-အရင်ဗေလဋ္ဌသီသ၏။ ထုလ္လကစ္ဆာဗာဓော-ဝဲကြီး
 အနာသည်၊ ဟောတိ၊ (ထုလ-ထုပြစ်နေသော+ကစ္ဆ-ဝဲ+အာဗာဓ-အနာ၊)
 တဿ-ထို ဝဲကြီးနာ၏။ လသိကာယ-အစေးဖြင့်၊ စီဝရာနိကာယေ၊ လဂ္ဂန္တိ-
 ငြိကပ်ကုန်၏။ တာနိ-တို့ကို၊ ဘိက္ခု။ ဥဒကေန-ဖြင့်၊ တေမေတွာ တေမေတွာ-
 စိုစေ၍ စိုစေ၍၊ (နုး၍နုး၍) အပကမုန္တိ-ခွာကြကုန်၏။ (“အပ=ဖဲ၍+
 ကမုန္တိ=ငင်ကြကုန်၏”ဟု သဒ္ဓတ္ထ ဖြစ်၏)။ ပေ၊ ဣမဿ ဘိက္ခုနော-၏။
 အာဗာဓော-သည်၊ ကိ-အဘယ်နည်း?၊ တစ်နည်း-ကိ အာဗာဓော-
 အဘယ်အနာနည်း?၊ ပေ၊ ယဿ-အကြင် ရဟန်း၏၊ ကဏ္ဍဝါ-ယားနာသည်
 မူလည်း ဖြစ်သော၊ ပိဋကော ဝါ-အိုင်းအနာသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ (အဖုအလုံး
 များ ထွက်နေသော အနာသည်မူလည်း ဖြစ်သော)၊ အဿာဝေါ ဝါ-အရိယို
 သော အနာသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ထုလ္လကစ္ဆ ဝါ-ဝဲကြီးမူလည်း ဖြစ်သော၊
 အာဗာဓော-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ကာယော ဝါ-ကိုယ်သည်မူလည်း၊ ဒုဂ္ဂန္ဓော-
 မကောင်းသော အနံ့ရှိ၏။ (တဿ-အား)၊ စုဏ္ဏာနိ-အမှုန်ဖြစ်ကုန်သော၊
 (ကုက္ကိုခေါက်၊ ဝတ်ပန်း စသည်တို့၏အမှုန်၊ နံ့သာမှုန် အစရှိကုန်သော)၊
 ဘောသဇ္ဇာနိ အနုဇာနာမိ၊ အဂိလာနဿ-အား၊ ဆဏကံ-နွားချေးကို
 လည်းကောင်း၊ မတ္တိကံ-မြေညက်ကိုလည်းကောင်း၊ ရဇနနိပ္ပက္ကံ-ကြိုအပ်ပြီး
 သော ဆိုးရည်ခေါက်ကိုလည်းကောင်း၊ (ဆိုးရည်အဖတ်ကိုလည်းကောင်း)၊
 အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ ဥဒကုလံ-ဆုံငယ်ကိုလည်းကောင်း၊ မုသလံ-ကျည်ပွေ့ကို
 လည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ၊ ပေ။

စာလိတေဟိ-လှုပ်စေအပ်ကုန်သော၊ (ဆင့်အပ်ကုန်သော)၊ စုဏ္ဏေဟိ၊
 ပေ၊ စုဏ္ဏစာလိနိ-ဆင့်အပ်ပြီးသော အမှုန်ကို၊ ပေ၊ သဏေဟိ-သိမ်မွေ့
 (ညက်ညော)သော အမှုန်တို့ဖြင့်၊ ပေ၊ ဒုဿစာလိနိ-အဝတ်၌ ဆင်းအပ်ပြီးသော
 အမှုန်ကို၊ ပေ၊ အညတရဿ၊ ဘိက္ခုနော-၏။ အမနုဿိ ကာဗာဓော-ဘိလူး
 သရဲ ပူးဝင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော အနာသည်၊ ဟောတိ၊ တံ-ထို ရဟန်းကို၊
 အာစရိယုပဇ္ဈာယာ၊ ဥပဋ္ဌဟန္တာ-ပြုစုလုပ်ကျွေးကုန်လသော်၊ (ပြုစုလုပ်ကျွေး
 ကုန်ပါလျက်)၊ အရောဂံ-အနာမရှိသူကို၊ ကာတံ၊ နာသက္ခိသု-မစွမ်းနိုင်ကြကုန်
 သော၊ သူကရသုနံ-ဝက်သတ်ရာ အရပ်သို့၊ (ဝက်သတ်ရုံသို့)၊ ဂန္ဓာ၊
 အာမကမံသံ-အသားစိမ်းကို၊ ခါဒိ-ခဲစားပြီ၊ အာမက လောဟိတံ-သွေးစိမ်းကို၊
 ပိဝိ-သောက်ပြီ၊ ပေ၊ ပဋိပဿဒ္ဓိ-ငြိမ်းအေးပြီ၊ (အသားစိမ်း၊ သွေးစိမ်းကို

ရဟန်း မစားမသောက်၊ ဘီလူးသားရဲ့ စားသောက်သည်) ၊ပေ၊ အမနုဿိ ကာဗာဓေ-ဘီလူးသားရဲ့ ပူးဝင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော အနာရီရာအခါ၌၊ ၊ပေ။

၁၆၂။ စက္ခုရောဂါဗာဓေ-မျက်စိ၌ဖြစ်သော ရောဂါအနာသည်၊ (မျက်စိရောဂါသည်၊) ဟောတိ၊ ပေ၊ ပရိဂ္ဂဟေတွာ-ထက်ဝန်းကျင်ဟူ၍၊ (ပွေးချို၍) ဥစ္စာရမ္ဗိ-ကျင်ကြီးစွန့်ရာ အရပ်သို့လည်းကောင်း၊ ပဿာဝမ္ဗိ-သို့လည်းကောင်း၊ နိက္ခာမေန္တိ-ထွက်စေကြရကုန်၏၊ (လိုက်ပို့ကြရကုန်၏) ၊ပေ၊ အဉ္စနံ-မျက်စဉ်းကို၊ (သာမညကံ၊) ကာဠုဉ္စနံ-မည်းနက်သော မျက်စဉ်းကိုလည်းကောင်း၊ သောတဉ္စနံ-မြစ်ရေအယဉ်စသည်၌ဖြစ်သော မျက်စဉ်းကိုလည်းကောင်း၊ ဂေရကံ-ဂွေ့နီမျက်စဉ်းကိုလည်းကောင်း၊ (ဋီကာ၌ “ရွှေဆင်းရှိသော ဒုတ္တအဝါမျက်စဉ်း”ဟု မိန့်၏၊) ကပလ္လံ-မင်မျက်စဉ်းကိုလည်းကောင်း၊ (ဆီမီးစသည်တို့မှ ယူအပ်သော မင်တည်း၊) အနဇာနာမိ၊ ပေ၊ အဉ္စနူပပိသ နေဟိ-မျက်စဉ်းနှင့်တကွ ကြိတ်ထိုက်သော ဆေးတို့ဖြင့်၊ အဉ္စနေန သဒ္ဓိံ ဧကတော ပိသိတဗ္ဗဟိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ရှေးနိဿယ၌ကား “မျက်စဉ်းကြိတ်စရာ အမှုန့်တို့ဖြင့်”ဟု ပေး၏၊ သာရတ္ထအလိုဟု မှတ်ပါ၊ ၊ပေ၊ စန္ဒနံ-စန္ဒကူးကိုလည်းကောင်း၊ တဂရံ-တောင်လေပ်လိုလည်းကောင်း၊ ကာဠာနုသာရိယံ-အကျော်ကိုလည်းကောင်း ၊ တာလိသံ-ကရမက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဒ္ဒမုတ္တကံ-နွားမြေရင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပေ။

ပိဋ္ဌာနိ-ကြိတ်အပ်ပြီးကုန်သော၊ အဉ္စနာနိ-မျက်စဉ်းဆေးမှုန့်တို့ကို၊ စရကေသုပိ-အိုးငယ်တို့၌လည်းကောင်း၊ သရာဝကေသုပိ-ခွက်ငယ်တို့၌လည်းကောင်း၊ နိက္ခိပန္တိ-ထားကြကုန်၏၊ တိဏစုဏ္ဍေဟိပိ-မျက်စဉ်းမှုန့်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပံသုကေဟိပိ-မြေမှုန့်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဩကိရိယန္တိ-ရောပြုန်းအပ်ကုန်၏၊ အဉ္စနိ-မျက်စဉ်းကျည်တောက်ကို၊ (မျက်စဉ်းထည်စရာ ကျည်တောက်ကို) ၊ပေ၊ ဥစ္စာဝစာ-အမြတ်အယုတ် ဖြစ်ကုန်သော၊ (အကောင်းအဆိုး ဖြစ်ကုန်သော)၊ အဉ္စနိယော-တို့ကို၊ သောစဏ္ဍမယံ-ရွှေဖြင့်ပြုအပ်သော မျက်စဉ်းကျည်ကိုလည်းကောင်း၊ ရူပိယမယံ-ငွေဖြင့် ပြုအပ်သော မျက်စဉ်းကျည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဓာရေန္တိ၊ ပေ၊ အဋ္ဌိမယံ-လူ၏ အရိုးမှကြွင်းသော အရိုးဖြင့်ပြုအပ်သော မျက်စဉ်းကျည်ကိုလည်းကောင်း၊ (ဒန္တံ-ဆင်စွယ်စသော အစွယ်၊ ပိသာဏ-ဦးချို၊ နဠ-ကျူ၊ ဝေဠု-ဝါး၊ ကဠ-

သစ်သား၊ ဇတု-ချိတ်၊ ဖလ-သစ်သီး၊ လောဟ-သံ ကြေး၊) သင်္ခနာဘိမယံ-
ခရသင်းချက်ဖြင့် ပြုအပ်သော မျက်စဉ်းကျည်ကိုလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ၊
၊ပေ။

အဉ္ဇနိယော-တို့သည်၊ အပါရတာ-မပိတ်ပင်အပ်ကုန်သည်၊ (အပိတ်
မရှိကုန်သည်၊) ဟောန္တိ၊ အပိဓာနံ-အပိတ်ကို၊ ပေ၊ နိပတတိ-ကျွတ်ကျ၏၊
သုတ္တကေန-ချည်ငယ်ဖြင့်၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့ချည်၍၊ အဉ္ဇနိယာ-၌၊ ဗန္ဓိတုံ-ဖွဲ့ချည်
ခြင်းငှာ၊ ပေ၊ အဉ္ဇနိ-သည်၊ ဖလတိ-ကွဲ၏၊ သုတ္တကေန၊ သိဗ္ဗေတုံ-ချုပ်ထား
(တုပ်ထား)ခြင်းငှာ၊ ပေ၊ အင်္ဂုလိယာ-လက်ချောင်းဖြင့်၊ အဉ္ဇန္တိ-သုတ်လိမ်းကြ
ကုန်၏၊ (မျက်ရေးကွင်းကြကုန်၏၊) အဉ္ဇ၊ မက္ခနေ ဟူသောဓာတ်၊ (မြန်မာ
လူမျိုးတို့က မျက်စဉ်းကို မျက်စိထဲ၌ အရည်လုပ်၍သာ ခတ်ကြသော်လည်း
အိန္ဒိယလူမျိုးတို့ကား မျက်စိအေးအောင် မျက်စိ ပတ်ပတ်လည်၌ သုတ်လိမ်း
၍လည်း ထားကြသည်၊) အက္ခိနိ-မျက်စိတို့သည်၊ ဒုက္ခာနိ-ဆင်းရဲကုန်သည်၊
ဟောန္တိ၊ အဉ္ဇနိသလာကံ-မျက်စဉ်းတံကို၊ ပေ၊ အဉ္ဇနိသလာကာ-သည်၊
ဘူမိယံ-၌၊ ပတိတာ-ကျသည်၊ (ဟုတွာ) ဖရသာ-ကြမ်းသည်၊ ဟောတိ၊
သလာကဋ္ဌာနိယံ-မျက်စဉ်းတံ၏တည်ရာ အခေါင်းရှိသော တုတ်တံကို၊
(အိမ်ငယ်ကို)၊ (မျက်စဉ်းတံထားစရာ တစ်မျိုးတည်း)၊ ပေ။

အဉ္ဇနိမ္မိ-ကိုလည်းကောင်း၊ အဉ္ဇနိသလာကမ္မိ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဟတ္ထ
န-ဖြင့်၊ ပရိဟရန္တိ-သွားလေရာရာ ဆောင်ကြကုန်၏၊ အဉ္ဇနိတ္ထဝိကံ-မျက်
စဉ်းကျည် ထည့်စရာအိတ်ငယ်ကို၊ ပေ၊ အံသဗန္ဓကော-ဖုန်း၌ ဖွဲ့ချည်ကြောင်း
ကြိုးသည်၊ (ပုန်းလွယ်သည်)၊ န ဟောတိ၊ ပေ၊ အံသဗန္ဓကံ-ကိုလည်းကောင်း၊
ဗန္ဓနသုတ္တကံ-ဖွဲ့ချည်ကြောင်း ကြိုးကိုလည်းကောင်း၊ (မျက်စဉ်းကျည်အိတ်
ငယ်နှင့် ပုန်းလွယ်ကြိုးကို ဖွဲ့ချည်ကြောင်း ကြိုးကို)၊ မျက်စိကျည်အိတ်သည်
ယခုခေတ် လွယ်အိတ်များကဲ့သို့ လွယ်စရာ မပါသောကြောင့် “အံသဗန္ဓက
ကို ခွင့်ပြုတော်မူသည်”၊ ထို “အံသဗန္ဓက” ဟူသည် ယခုခေတ် လွယ်အိတ်တို့၌
ပါသော အဝတ်ပြားကဲ့သို့ လွယ်စရာ တစ်မျိုးတည်း၊ ထို လွယ်စရာ အဝတ်
ပြားနှင့် မျက်စဉ်းကျည်အိတ်ကို ပူးတွဲ၍ ချုပ်ဖို့ရာ “ဗန္ဓနသုတ္တ” ကို ခွင့်ပြုတော်
မူသည်)၊ ပေ။

၂၆၆။ အာယသ္မတော ပိလိန္ဒဝစ္ဆဿ-အရှင်ပိလိန္ဒဝစ္ဆ၏။ သီသာဘိ
 တာပေါ-ဦးခေါင်း၏ ပူလောင်ကြောင်း ရောဂါသည်။ ဟောတိ၊ (ရှေးနိဿယ
 ၌ “ဦးရင်းအနာသည်” ဟု ပေး၏။) မုဒ္ဒနိ-ဦးထိပ်၌၊ တေလကံ-ဆီကို၊ ပေ၊
 နိက္ခမနိယော-မအံအပ်၊ မအံနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ နတ္ထုကမ္မံ-နာနပ်မှုကို၊ ပေ၊
 နတ္ထု-နာနပ်ကြောင်းဆီသည်။ ဂလတိ-လျော့ကျ၏။ နတ္ထုကရဏိ-နာနပ်မှုကို
 ပြုကြောင်း နာနပ်တံကို၊ ပေ၊ နတ္ထု-နာနပ်ကြောင်းဆီကို၊ ဝိသမံ-မညီ
 မညွတ်၊ အာသိဉ္စန္ဒိ-သွန်းကြောင်းကြကုန်၏။ ယမကနတ္ထုကရဏိ-အစုံ
 ဖြစ်သော နာနပ်တံကို၊ ပေ၊ ခူမံ-အခိုးကို၊ ပါတံ-သောက်ခြင်းငှာ၊ ပေ၊
 တညေဝ ဝဋ္ဋိ-ထို အခိုးလိပ်ကိုပင်၊ (ထို ဆေးလိပ်ကိုပင်၊) အာလိမ္မေတွာ-
 မီးလိမ်းကျံ၍၊ (မီးညှိ၍)၊ ပိဝန္တိ-သောက်ကြကုန်၏။ (“ခူမဝဋ္ဋိ=ဆေးလိပ်”
 ဟူရာ၌ ယခုခေတ် သောက်နေကြသော ဆေးလိပ်မျိုး မဟုတ်၊ ရောဂါနှင့်
 သင့်လျော်သောဆေးကို ဖက်စသည်ဖြင့် လိပ်၍ ထားအပ်သော “ဆေးအလိပ်”
 တည်း၊ ရှေးနိဿယ၌ “တညေဝ ဝဋ္ဋိ-ထို ဆေးလုံးကိုပင်” ဟု ပေး၏။)
 ကဏ္ဍော-လယ်ပင်းသည်၊ ဒဟတိ-လောင်၏။ (ဒဟဓာတ်သည် သကမ္မက
 ဖြစ်သောကြောင့် ကဏ္ဍောသည် ဒဟတိ၏ ကတ္တာ မဖြစ်နိုင်ပါ။ ထိုကြောင့်
 “ကဏ္ဍော ဒဟတိ” ဟု ဖြစ်စေ၊ “ကဏ္ဍံ ဒဟတိ” ဟု ဖြစ်စေ ရှိသင့်ပါသည်။)
 ခူမနေတ္ထံ-အခိုးကို ဆောင်ယူကြောင်း ဆေးတံကို၊ (ရှေးနိဿယ၌ “အခိုး
 သောက်စရာ ပန်းတူကို” ဟု ပေး၏)၊ ပေ၊ ပါဏကာ-ပိုးကောင်ငယ်တို့သည်၊
 ပိဝန္တိ-ဝင်ကုန်၏။ ပေ၊ ခူမနေတ္ထထဝိကံ-ဆေးတံထည့်စရာအိတ်ကို၊ ပေ၊
 ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ (ထပိတာနိ-ထားအပ်ကုန်သည်။ ဟုတွာ၊)
 ဗံသိယန္တိ-ပွတ်တိုက်အပ်ကုန်၏။ (ဆေးအလိပ်နှင့် ဆေးတံကို အတူထား
 သောကြောင့် ပွတ်တိုက်မိကြသည်။) ယမကံထဝိတံ-အစုံဖြစ်သော အိတ်ငယ်
 ကို၊ ပေ။

၂၆၇။ ဝါဇာဗာဓော-လေကြောင့်ဖြစ်သော အနာသည်။ (လေနာ
 သည်။) ဟောတိ၊ ဝေဇ္ဇာ-ဆေးဆရာတို့သည်၊ တေလံ-ကို၊ ပစိတဗ္ဗံ-ချက်
 ထိုက်၏။ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အာဟံသု၊ ပေ၊ ဇာလပါကံ-ဆီကိုချက်ခြင်းကို၊
 (ချက်အပ်သော ဆီကို)၊ (ဆီချည့်သက်သက် ချက်အပ်သည် မဟုတ်၊ ဆေး
 ထည့်၍ ချက်အပ်သော ဆီတည်း)၊ ပေ၊ တသ္မိံ တေလပါကေ-၌၊ မဇ္ဇံ-
 အရက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပက္ခိပိတဗ္ဗံ-ထည့်ထိုက်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ။

ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ အတိပက္ခိတ္တမဇ္ဇာန်-အလွန်ထည့်အပ်သော အရက်
 ရှိကုန်သော၊ (အရက်များများ ထည့်ထားအပ်ကုန်သော) တေလာနိ ပစန္ဒိ၊
 တာနိ-တို့ကို၊ ပိဝိတွာ၊ မဇ္ဇန္တိ-မူးကြကုန်၏၊ ပေ၊ န ပါတဗ္ဗ-မသောက်ထိုက်၊
 ပေ၊ ယသ္မိံ တေလပါကေ-၌၊ မဇ္ဇဿ-၏၊ ဝဏ္ဏော-အဆင်းသည်၊ န
 ပညယတိ-မထင်ရှား၊ ဂန္ဓော န (ပညာယတိ) ရသော-အရသာသည်၊ န
 (ပညာယတိ) ဧဝ ရူပံ-သော၊ မဇ္ဇပက္ခိတ္တံ-အရက်ထည့်အပ်သော၊ တေလံ
 ပါတံ၊ ပေ၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဗဟံ-သော၊ အတိပက္ခိတ္တမဇ္ဇံ၊ တေလံ-သည်၊
 ပက္ကံ-ချက်အပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ (ဘုရားရှင်က အတိပက္ခိတ္တမဇ္ဇကို မသောက်ရ
 ဟု ပညတ်တော်မမူခင်က ချက်ပြီးသား ရှိနေသည်ဟူ လို) ပေ၊ အဗ္ဗန္ဓနံ-
 လိမ်းကျကြောင်းဆီကို၊ ဝါ-ဆီဟူ၍၊ အဓိဋ္ဌာတံ-အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းငှာ၊ ပေ၊
 (ရှေးက “**ခြေနယ်ဆီ**”ဟု ပေးကြ၏၊ ခြေကိုသာမက တစ်ကိုယ်လုံးကို သုတ်
 လိမ်းနိုင်ပါသည်။) တေလဘာဇနံ-ဆီထည့်စရာ ခွက်သည်၊ (ဆီဗူးသည်) န
 ဝိဇ္ဇတိ-မရှိ၊ တီဏီ-သုံးမျိုးကုန်သော၊ တုမ္ဗာနိ-ဗူးတို့ကို၊ လောဟတုမ္ဗံ-သံ
 (ကြေး)ဗူးကိုလည်းကောင်း၊ ကဋတုမ္ဗံ-လည်းကောင်း၊ ဖလတုမ္ဗံ-လည်းကောင်း၊
 အနုဇာနာမိ၊ ပေ။

အင်္ဂါတော-လက်ခြေအင်္ဂါတို့၌ လေသည်၊ (လေနာသည်) ဟောတိ၊
 သေဒကမ္မံ-နှူးနှပ်မှုကို၊ ဝါ-ချွေးထုတ်မှုကို၊ ပေ၊ နက္ခမနိယော-မခံအပ်၊ မခံ
 နိုင်သည်၊ (ချွေးမထွက်သဖြင့် ရောဂါတိုးသောကြောင့် မခံနိုင်သည်) ဟောတိ၊
 သမ္ဘာရသေဒံ-အမျိုးမျိုးသော သစ်ရွက်အဆောက်အဦတို့ဖြင့် ချွေးထုတ်မှုကို၊
 ပေ၊ မဟာသေဒံ-ကြီးကျယ်သော ချွေးထုတ်မှုကို၊ (သမ္ဘာရသေဒံ-ထက်ပင်
 ကြီးကျယ်သော ချွေးထုတ်မှုကို) (ဤ ချွေးထုတ်နည်းတို့ကို ဘာသာဋီကာ၌
 ပြထားပြီ) ပေ၊ ဘင်္ဂေါဒကံ-ချိုးအပ်သော သစ်ရွက်ရေကို၊ (ပွက်ပွက်ဆူသော
 ရေထဲဝယ် မယ်လေရွက်စသော သစ်ရွက်တို့ကို ချိုး၍ထည့်ပြီးလျှင် ထို
 သစ်ရွက်တို့ဖြင့် ကိုယ်ကို ပွတ်တိုက်၍လည်းကောင်း၊ ရေနွေးဖြင့် လောင်း၍
 လည်းကောင်း ချွေးထုတ်ခြင်းတည်း) ပေ၊ ဥဒကကောဋ္ဌကံ-ရေချိုးအိမ်၌
 ချွေးထုတ်မှုကို၊ (ဥဒကကောဋ္ဌကေ သေဒကမ္မကရဏံ၊ အဋ္ဌကထာ) ပေ။

ပဗ္ဗဝါတော-လက်ဆစ်ခြေဆစ် စသည်၌ လေသည်၊ (လေနာသည်)၊
 ပေ၊ လောဟိတံ-သွေးကို၊ မောစေတံ-လွတ်စေခြင်းငှာ၊ (ထုတ်ခြင်းငှာ)

ပေ၊ လောဟိတံ မောစေတွာ၊ ဝိသာဏေန-ဦးချိုဖြင့်၊ ဂါဟေတုံ-ယူစေခြင်း
 ငှာ၊ (ယခုအခါ “တွင်စုတ်သည်”ဟု ခေါ်ကြ၏) ပေ၊ ပါဒါ၊ ဖလိတာ-
 လွန်စွာဖြစ်သော ကွဲခြင်းရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ပါဒဗ္ဗန္ဓနံ-ခြေကိုလိမ်းကြောင်း
 ဆီကို၊ (ခြေနယ်ဆီကို) ပေ၊ နက္ခမ္မနိယော-မခံအပ်၊ မခံနိုင်သည်၊ (ရောဂါ
 မပျောက်ဘဲ တိုးလာသဖြင့် သည်းမခံနိုင်သည်) ပေ၊ ပဇ္ဇ-ခြေ၏အစီးအပွား
 ဖြစ်သော ဆေးကို၊ အဘိသင်္ခရိတုံ-ပြုစီမံခြင်းငှာ၊ (ဤပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ဘာသာ
 ဋီကာ၌ ပြထားပြီ) ပေ။

အညတရဿ၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဂဏ္ဍာဗာဓော-အဖုဖြစ်သော အနာသည်၊
 ဟောတိ၊ သတ္တကမ္မံ-ဓားအမှုကို၊ (ဓားခွဲမှုကို) ပေ၊ ကသာဝေါဒကေန-
 ဖန်ရည်ဖြင့်၊ ပေ၊ တိလကက္ကေန-နှမ်းမှုန့်ဖြင့်၊ ပေ၊ (ကက္ကသဒ္ဓါ အမှုန့်အနက်
 ဟော၊) ကဗဠိကာယ-ထမင်းဆုတ်နှင့်တူသော မုန့်မှုန့်အဆုပ်ဖြင့်၊ (ဤမုန့်မှုန့်
 အဆုပ်ကား အနာဝဉ္ဇ်ထည့်ဖို့ရာ (အံထားဖို့ရာတည်း)၊ ပေ၊ ဝဏဗန္ဓန
 စောဠေန-အနာကိုဖွဲ့ချည်ကြောင်း (ကြပ်စီးကြောင်း) အဝတ်ဖြင့်၊ ပေ၊
 ဝဏော-သည်၊ ဂဏ္ဍဝတိ-ယား၏၊ သာသပက္ခဋေန-မှုန့်ညင်းမှုန့်ဖြင့်၊ ဖော
 သိတုံ-ဖြူးခြင်းငှာ၊ ပေ၊ ဝဏော၊ ကိလိဇ္ဇိတ္ထ-စိုနေပြီ၊ (ကိလိဒဓာတ်+ဒိဝါဒိ
 ယပစ္စည်း+အဇ္ဈတ္တနီ (အာ) ဝိဘတ်ကို ထွ ပြု၊) ဓူမံ ကာတုံ၊ (ချောက်သွား
 အောင် မီးခိုးဖြင့် မှုတ်ပေးခြင်းတည်း) ပေ။

ဝမုခံသံ-တိုးပွားသော အသားသည်၊ (အသားပိုသည်) ဝုဠာတိ-ပေါ်
 ထွက်နေ၏၊ လောဏသက္ခရိကာယ-ဆားပွင့်မှဖြစ်သော အရေဖြင့်၊ (ဆားငံ
 ရေဖြင့်) ဆိန္ဒိတုံ-ဖြတ်ခြင်းငှာ၊ ပေ၊ (ဆားငံရေဖြင့် အသားပိုကို တို့၍တို့၍
 ပေးသောအခါ စား၍ အသားကြွေကျသွားအောင် ခွင့်ပြုတော်မူခြင်းတည်း၊
 ရှေးနိဿယ၌ကား “လောဏသက္ခရိကာယ-သင်ဓုန်းဖြင့်”ဟု ပေး၏၊) ဝဏော၊
 န ရဟတိ-မဖြစ်၊ (အသားနုမတက်)၊ (ရဟ=နေနေ၊ ဓာတ်နက်)၊ ဝဏ
 တေလံ-အနာ၌သုတ်လိမ်းကြောင်းဆီကို၊ ပေ၊ တေလံ၊ ဂလတိ-လျှောကျ၏၊
 (စီးကျ၏)၊ ဝိကာသိကံ-စီးကျလာသောဆီကို ပိတ်ဆို့ကြောင်း အဝတ်ကို
 လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ဝဏပဋိကမ္မံ-အနာ၌ အဖန်ဖန်ပြုထိုက်သော
 အမှုကိုလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ။

၂၆၈။ အညတရော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အဟိနာ-မြေသည်၊ ဒဋ္ဌော-ကိုက်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ စတ္တာရိ၊ မဟာဝိကဇ္ဇာနိ-မဟာဝိကဇ္ဇဆေးတို့ကို၊ ဂူထံ-ကျင်ကြီးကိုလည်းကောင်း၊ မုတ္တံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဆာရိကံ-သစ်စိမ်းပြာကိုလည်းကောင်း၊ မတ္တိကံ-မြေညက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒါတု-ပေးခြင်းငှာ၊ (“အဟိ” ဟု ဆိုသော်လည်း အဆိပ်ရှိသောသတ္တဝါတို့ ကိုက်အပ်ရာ၌လည်း အသုံးပြုနိုင်သည်သာ) ၊ပေ၊ (မဟာဝိကဇ္ဇာနိ-တို့ကို) အပ္ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာနိ (န ခေါ်)-အကပ်မခံအပ်ကုန်သလော၊ ဥဒါဟု၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာနိ (န ခေါ်)-အကပ်ခံထိုက်ကုန်သလော၊ (အကပ်ခံရမလား၊ အကပ်မခံဘဲအပ်သလား ဟူလို) ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ကပ္ပိယကာရကေ-ကပ္ပိယကာရကသည်၊ (အပ်စပ်အောင် ပြုမည့်သူသည်)၊ သတိ-သော်၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟာပေတု-တစ်ဖန်ယူစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ (အကပ်ခံစေခြင်း၊ အကပ်ခိုင်းခြင်းငှာလည်းကောင်း)၊ အသတိသာမံ ဂဟေတွာ၊ ပရိဘုဒ္ဓိတု-ငှာလည်းကောင်း၊ ပေ။

ဝိသံ-အဆိပ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပီတံ-သောက်အပ်သည်၊ (သောက်မိသည်)၊ ဟောတိ၊ ဂူထံ-ကို၊ ပါယေတု-သောက်စေခြင်းငှာ၊ (တိုက်ခြင်းငှာ) ၊ပေ၊ အပ္ပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတံ န ခေါ်-အကပ်မခံအပ်လေသလော၊ ဥဒါဟု၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ (န ခေါ်)-အကပ်ခံထိုက်လေသလော၊ (စာအုပ်တို့၌ “အပ္ပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတံ န ခေါ် ဥဒါဟု ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ” ဟု တွေ့ရ၏၊ ဂူထသဒ္ဓါသည် ပုလ္လိင် နပုလ္လိင် ဖြစ်သောကြောင့် “အပ္ပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတာ” ဟု ဖြစ်စေ၊ နှစ်ပုဒ်လုံး “အပ္ပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတံ န ခေါ် ဥဒါဟု ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ” ဟု နပုလ္လိင်နှင့်ချည်း ဖြစ်စေ ရှိသင့်ပါသည်) ၊ပေ၊ ယံ-အကြင် ကျင်ကြီးကို၊ ကရောဇ္ဈော-ပြုစဉ်၊ (စွန့်စဉ်)၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှာတိ-ခံယူ၏၊ သွေဝ-ထို ခံယူခြင်းသည်ပင်၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟော-အကပ်ခံမှုကို၊ ကတော-ပြုအပ်ပြီ၊ (ပြုအပ်ရာရောက်ပြီ)၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ န ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ-ထိုက်၊ (အကပ်ခံဖွယ်မလို)၊ (ကျင်ကြီးစွန့်နေစဉ် မြေ၊ သို့မဟုတ် တည်ရာခွက်သို့ မရောက်သေးသော ကျင်ကြီးကို ကိုယ်အင်္ဂါမှ မလွတ်သေးသောကြောင့် အကပ်ခံဖွယ်မလို၊ လက်ဖြင့် ခံယူ၍ သုံးစွဲနိုင်၏ ဟူလို။)

တစ်နည်း-သွေဝ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟော၊ ကတော ပန ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာဟု ပါ၌ ရှိသေး၏၊ ထိုအလို “ယံ-ကို၊ ပေ၊ ဂဏှာတိ၊ သွေဝ-သည်ပင်၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟော-

ခြင်းတည်း၊ ကတော-ပြုအပ်ပြီးသော ကျင်ကြီးသည်၊ (စွန့်အပ်ပြီးသော ကျင်ကြီး၊) (သမာနော) ပန-သော်ကား၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော-ထိုက်၏”ဟု ပေးပါ၊ (ကျင်ကြီး စွန့်အပ်ပြီး ဖြစ်လျှင်ကား မြေသို့၊ သို့မဟုတ် ခွက်သို့ ရောက်သွားလျှင် အကပ်ခံရမည်ဟူလို။)

၂၆၉။ ဃရဒိန္နကာဗာဓော-အိမ်ရှင်မပေးအပ်သော ပီယဆေးကြောင့် ဖြစ်သော ရောဂါသည်၊ ဟောတိ၊ သီတာလောဠိ-ထွန်သွား၌ကပ်ငြိသော မြေဖြင့် မွေနှောက်ခြင်းရှိသော ရေကို၊ (ထွန်းသွား၌ကပ်သော မြေညက် ရေကို) ပါယေတုံ၊ ပေ၊ (ဤပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ) ဒုဋ္ဌဂဟဏိကော-ပျက်သောဝမ်း ရှိသည်၊ (ပျက်သောအစာအိမ် ရှိသည်) ဟောတိ၊ (ဝမ်းလျှော မဟုတ်၊ ဓာတ်ချုပ်ခြင်းကို ဆိုသည်) အာမိသခါရံ-ထမင်းချောက် ပြာငန်ရည်ကို၊ ပေ၊ ပဏ္ဍုရောဂါဗာဓော-အသားဖျော့တော့ ဝါဝင်းသော အနာရောဂါသည်၊ ဟောတိ၊ မုတ္တဟရီတကံ-နွားကျင်ငယ်ဖြင့် ထုံအပ် (စိမ်အပ်)သော သျှိသျှားသီးရေကို၊ ပေ၊ ဆဝိ ဒေါသာဗာဓော-အရေ၏အပြစ်ကြောင့်ဖြစ်သော အနာသည်၊ ဟောတိ၊ ဂန္ဓလေပ-နံ့သာဖြင့် လိမ်းမှုကို၊ ပေ။

အဘိသန္နကာယော-များသော သလိပ်၊ သည်းခြေစသော အပြစ်ရှိသော ကိုယ်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ဝိရေစနံ-ဝမ်းလျှောဆေးကို၊ (ဝမ်းနှုတ်ဆေးကို) (ဝိရိစ္စတိ ဧတေနာတိ-ဝိရေစနံ=သလိပ်၊ သည်းခြေစသော အပြစ်တို့၏ ကင်းဆိတ်ကြောင်းဆေး)၊ ပေ၊ အစ္စကဉ္စိယာ-ကြည်သော ဆန်ဆေးရေဖြင့်၊ (ရှေးနိဿယ၌ “ရက်သန်းရေကြည်ဖြင့်”ဟု ပေး၍ “ရက်သန်းရည်ဟူသည်ကား ဆန်ဆေးရေဖြင့်တည်သော ပအုံးရေကြည်တည်း”ဟုလည်း မှာထား၏)၊ ပေ။ အကဋ္ဌယူသေန-မပြုပြင်အပ်သော ပဲနောက်ရည်ဖြင့်၊ (အကဋ္ဌယူသေနာတိ အနဘိသင်္ခတေန မုဂ္ဂသူပေန၊ ဋီကာ၊ အဋ္ဌကထာအလို “အကဋ္ဌယူသေန-မပြုပြင်အပ်သဖြင့် မညက်ညာသော ပဲနောက်ရည်ဖြင့်”ဟု ပေးပါ)၊ ပေ၊ ကဋ္ဌာကဋ္ဌေန-လှုပ်ရှားမှုကို မပြုအပ်ဘဲ စစ်ယူမှုကိုပြုအပ်သော ပဲနောက်ရည် ဖြင့် (ဋီကာအလိုတည်း၊ အဋ္ဌကထာအလိုကား “စစ်အပ်သည်ဖြစ်၍ ညက်ညာ သော ပဲနောက်ရည်ဖြင့်”ဟု ပေးပါ)၊ ပေ၊ ပဋိစ္ဆာဒနိယေန-အသားရည်ဖြင့်၊ (ဤပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။)

၁၆၂-ပိလိန္ဒဝစ္ဆာ

၂၇၀။ အာယသ္မာ ပိလိန္ဒဝစ္ဆာ-သည်၊ ရာဇဂဟေ-၌၊ လေဏံ-
 လိုဏ်ကို၊ ကတ္ထုကာမော-ပြုခြင်းငှာအလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ၊) ပဗ္ဗာရံ-တောင်
 ဝှမ်းကို၊ သောဓာပေတိ-စင်ကြယ်ပစေဟု စေခိုင်း၏၊ (သုတ်သင်ရှင်လင်း
 ခိုင်း၏)၊ ပေ၊ ထေရော-သည်၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ကရာပေသိ-ပြုစေပါသနည်း?၊
 ဣတိ (အဝေါစ)၊ ပေ၊ အယျဿ-အရှင်အား၊ အာရာမိကေန-အရံ၌နေသူဖြင့်၊
 (အရံစောင့်ဖြင့်)၊ အတ္ထော-အလိုရှိပါသလော၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ ဝိဿရိတွာ-
 မေ့၍၊ စိရေန-ကြာမြင့်မှ၊ သတိ-ကို၊ ပဋိလဘိတွာ-ရ၍၊ အညတရံ-တစ်
 ယောက်သော၊ သဗ္ဗတ္ထကံ-အလုံးစုံသောကိစ္စ၌ အလိုရှိထိုက်သော၊ (အလုံးစုံ
 သောကိစ္စ၌ ပါဝင်နိုင်သော)၊ မဟာမတ္တံ-အမတ်ကြီးကို၊ အာမန္တေသိ (ကိံ)
 ဘဏေ-အမတ်ကြီး၊ မယာ-သည်၊ အယျဿ-အရှင်ပိလိန္ဒဝစ္ဆအား၊ ယော
 အာရာမိကော-ကို၊ ပဋိဿုတော-ဝန်ခံအပ်ပြီ၊ သော အာရာမိကော-ကို၊
 ဒိန္နော-လှူအပ်ပြီလော၊ ဣတိ-ပြီ၊ ဒေဝ-မင်းမြတ်၊ ပေ၊ န ဒိန္နော-မလှူ
 အပ်သေးပါ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သံတော်ဦးတင်ပြီ။

ဘဏေ၊ ဣတော-ဤနေ့မှ၊ တံ-ထို ဝန်ခံရာနေ့သည်၊ ကိဝစိရံ-
 အဘယ်မျှလောက်ကြာမြင့်သည်၊ ဟောတိ နုခေါ-ဖြစ်သနည်း?၊ ဣတိ-ပြီ၊
 ပေ၊ ရတ္တိယော-ညဉ့်တို့ကို၊ ဂဏေတွာ-ရေတွက်၍၊ ပေ၊ ဒေဝ၊ (ဣတော-
 မှ၊ တံ-သည်)၊ ပဉ္စ ရတ္တိသတာနိ-ငါးရာသော ညဉ့်တို့ပါတည်း၊ ဣတိ-ပြီ၊
 ပေ၊ ပဉ္စ အာရာမိကသတာနိ-တို့ကို၊ ပါဒါသိ-လှူပြီ၊ ပါဠိယေက္ကာ-အသီး
 အခြားတစ်ခုသော၊ ဂါမော-သည်၊ နိဝိသိ-တည်ပြီ၊ အာရာမိကဂါမတောတိပိ-
 အာရာမိကရွာငယ်ဟူ၍လည်း၊ (အရံစောင့်တို့၏ ရွာငယ်ဟူ၍လည်း)၊ နံ-ထို
 ရွာကို၊ အာဟံသု-ပြောကြကုန်၏၊ (ခေါ်ကြကုန်ပြီ)၊ ပိလိန္ဒဂါမကောတိပိ-
 ပိလိန္ဒရွာငယ်ဟူ၍လည်း၊ ပေ။

၂၇၁။ ကုလူပကော-အိမ်သို့ ကပ်ရောက်တတ်သော ဆရာသည်၊
 ဟောတိ၊ ပေ၊ ဥဿဝေါ-ပွဲသဘင်သည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ ဒါရကာ-တို့
 သည်၊ အလင်္ကာတာ-တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်သည်၊ မာလာကတာ-ပြုအပ်သော
 ပန်းကုံးရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ကိဋ္ဌန္တိ-မြူးတူးပျော်ပါး ကစားကြကုန်၏၊

(ကဉ္စ အကို ဣပြု၍ “မာလာကီတာ” ဟုလည်း ပါဌ်ရှိ၏။ ဤပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ၊ စတုတ္ထအုပ်၊ ဘောသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။) ၊ပေ။ သပဒါနံ-ပိုင်းဖြတ်ခြင်းမှ ကင်းသည်၏အဖြစ်နှင့်တကွ လှည့်လည်ခြင်း ရှိအောင်၊ ဝါ-အစဉ်အတိုင်း၊ ပိဏ္ဍာယ စရမာနော၊ ပေ၊ တဿာ အာရာမိ ကိနိယာ-ထို အရံစောင့်မိန်းမ၏၊ ဝိဟာ-သမီးသည်၊ အညော၊ ပေ၊ မာလာကီ တေ-ကုန်သော၊ ဒါရကေ-တို့ကို၊ ပသယိတွာ-မြင်၍၊ ရောဒတိ-ငိုနေ၏၊ ပေ၊ ဒုဂ္ဂတာနံ-ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်ကုန်သော၊ အမှာကံ-တပည့်တော်တို့၏၊ မာလာ-ပန်းကုံးသည်၊ ကုတော-အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း?၊ အလင်္ကာရေ-တန်ဆာသည်၊ ကုတော-နည်း၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ။

အညတရံ-တစ်ခုသော၊ တိဏဏ္ဍပကံ-မြက်အခွေကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ၊ပေ၊ ဟန္တ-ရော၊ ဣမံ တိဏဏ္ဍပကံ-ကို၊ တဿာ ဒါရိကာယ-၏၊ သီသေ-ဦးခေါင်း၌၊ ပဋိမုဇ္ဇ-စွပ်လော့၊ (ထားလိုက်လော့၊) ဣတိ (အဝေါစ) ၊ပေ၊ သာ-ထို မြက်အခွေသည်၊ အဘိရူပါ-သော၊ ပေ၊ သုဝဏ္ဏမာလာ-ရွှေပန်းကုံး သည်၊ အဟောသိ၊ တာဒိသာ-ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော၊ သုဝဏ္ဏမာလာ-သည်၊ ရညောပိ-၏လည်း၊ အန္တေပုရေ-နန်းတော်တွင်း၌၊ နတ္ထိ၊ ပေ၊ တဿ ဒုဂ္ဂတ သ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ ကုတော-အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း?၊ နိသံသယံ-သံသယမဲ့၊ (မချွတ်ဧကန်၊) စောရိကာယ-ခိုးသူ၏အလုပ်ဖြင့်၊ (ခိုးမှုဖြင့်၊) အာဘတာ-ဆောင်အပ်ပါပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ဗန္ဓာပေသိ-ချုပ်နှောင်စေပြီ။

ဒုတိယမ္ဗိ-နှစ်ရက်မြောက်နေ့၌လည်း၊ ပေ၊ ပဋိဝိဿဧကေ-အိမ်နီးချင်း တို့ကို၊ ပုစ္ဆိ၊ (ကံ၊) ဣမံ အာရာမိကကုလံ-ဤ အရံစောင့်မျိုးသည်၊ ကဟံ-အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂတံ-သွားသနည်း?၊ ဣတိ-ပြီ၊ ဘန္တေ၊ ဧတိဿာ၊ သုဝဏ္ဏမာလာယ-၏၊ ကာရဏာ-အကြောင်းကြောင့်၊ ရညာ-သည်၊ ဗန္ဓာပိတံ-ချုပ်နှောင်စေအပ်ပါပြီ၊ ဣတိ-လျှောက်ပြီ၊ ပါသာဒံ-ပြာသာဒ်ကို၊ သုဝဏ္ဏန္တိ-ရွှေဟူ၍၊ (ရွှေဖြစ်စေသတည်းဟူ၍၊) အဓိမုတ္တိ-စွဲစွဲမြဲမြဲ နှလုံးသွင်းပြီ၊ (အဓိဋ္ဌာန်ပြီ၊) သော-ထို ပြာသာဒ်သည်၊ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏမယော-အလုံးစုံ ရွှေဖြင့်ပြုအပ်သည်၊ (ရွှေအတိပြီးသည်၊) အဟောသိ၊ ပေ၊ တာဝ ဗဟံ-ထိုမျှ လောက် များသော၊ ဣဒံ သုဝဏ္ဏံ-သည်၊ ကုတော-အဘယ်မှာ၊ လဒ္ဓံ-ရအပ် သနည်း?၊ ဣတိ-ပြီ၊ ဘန္တေ အညာတံ-သိအပ်ပါပြီ၊ (နားလည်ပါပြီ၊)

သော-ဤ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏမယပြာသာဒ်သည်၊ အယျဿေဝ-၏သာ၊ ဣဒ္ဓါနု
ဘာဝေါ-တန်းခိုးအာနုဘော်ပါတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ပေ၊ မုဗ္ဗာပေသိ-
လွတ်စေပြီ။

မနုဿာ-တို့သည်၊ အယျေန ပိလိန္ဒဝစ္ဆေန-သည်၊ သရာဇိကာယ-
မင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ ပရိသာယ-၌၊ ပေ၊ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ-ကို၊ ဒသိတံ
ကိရ-ပြအပ်ပြီတဲ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြား၍၊ အတ္တမနာ-မိမိစိတ်ရှိကုန်သည်၊
အဘိပ္ပသန္နာ-အလွန်ကြည်ညိုကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊) အာယသ္မတော ပိလိန္ဒ
ဝစ္ဆဿ-၏(အတွက်၊) ပဉ္စဘောသဇ္ဇာနိ-တို့ကို၊ အဘိဟရိသု-ရှေ့ရှုဆောင်ကုန်
ပြီ၊ (ပို့ကုန်ပြီ)၊ ပေ၊ ပကတိယာပိ-ပင်ကိုယ်အားဖြင့်လည်း၊ ပေ၊ ဘောသဇ္ဇာနံ-
တို့ကို၊ လာဘီ-ရခြင်းရှိသည်၊ ဟောတိ၊ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ-ရအပ် ရအပ်တိုင်းသော
ဆေးကို၊ ပရိသာယ-အား၊ ဝိဿဇေသိ-စွန့်လှူ၏၊ အဿ-၏၊ ပရိသာ စ-
သည်ကား၊ ဗာဟုလ္လိကော-ပစ္စည်းလေးပါးတို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
အကျိုးငှာ ကျင့်သည်၊ ဟောတိ၊ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ-ကို၊ ကောလဗ္ဗေပိ-အိုးကြီးတို့ကို
လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓေပိ-အိုးငယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊
ပဋိသာမေတိ-သိုမှီးသိမ်းထား၏၊ ပရိသာဝနာနိပိ-ရေစစ်တို့ကို လည်းကောင်း၊
ထဝိကာယောပိ-အိတ်ငယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပူရေတွာ၊ ဝါတပါနေသု-
လေသောက်ပြတင်းတို့၌၊ လဂ္ဂေတိ-ဆွဲချိတ်ထား၏။

တာနိ-ထို ဆေးတို့သည်၊ ဩလိနဝိလိနာနိ-အောက်၌လည်း လျှော
ကျကုန်၊ ဘေးနှစ်ဖက်တို့၌လည်း လျှောကျကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) တိဋ္ဌန္တိ၊ ဥန္နု။
ရေဟိပိ-ကြွက်တို့ဖြင့်လည်း၊ ဝိဟာရာ-တို့သည်၊ ဩကိဏ္ဏဝိကိဏ္ဏာ-ရော
ပြန်းအပ်ကုန်၊ အထူးသဖြင့် ရောပြန်းအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ပေ၊ အန္တော
ကောဋ္ဌာဂါရိကာ-ကျောင်းတွင်း၌ စီမံအပ်သောကျိ (ဂိုဒေါင်) ရှိကုန်၏၊ ပေ၊
ဧဝရူပါယ-သော၊ ဗာဟုလ္လာယ-ပစ္စည်းလေးပါးတို့၏ များကုန်သည်၏
အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ၊ စေတေဿန္တိ နာမ-စေ့ဆော်ကြိုးကုတ် အားထုတ်
ကြရကုန်သနည်း?။ (“ယာနိ ဓေါ ပန” စသော သိက္ခာပုဒ်ကို ပါတိမောက်၊
နိဿဂ္ဂိယ၊ ဘောသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်အတိုင်း အနက်ပေးပါ။) ပဌမော-သော၊
ဘောသဇ္ဇာနညာတဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၁၆၃-ဂုဠာဒိအနုဇာနနာ

၂၇၂။ အထ၊ ပေ၊ အာယသ္မာ ကင်္ခါရေဝတော-အရှင်ကင်္ခါရေဝတ
 သည်၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-ခရီးအကြား၌၊ ဂုဠကရဏံ-တင်လဲပြုရာအရပ်သို့၊
 (ထန်းလျက်၊ ကြံသကာ ချက်ရာအရပ်သို့၊) (ဂုဠကရဏန္တိ ဂုဠကရဏဋ္ဌာနံ၊
 ဥစ္ဆာသာလန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဋီကာ၊) ဩက္ကမိတွာ-သက်ရောက်၍၊ ဂုဠေ-
 တင်လဲ၌၊ ပိဋ္ဌမ္မိ-မုန့်မုန့်ကိုလည်းကောင်း၊ ဆာရိကမ္မိ-ပြာကိုလည်းကောင်း၊
 ပက္ခိပန္တေ-ထည့်နေသည်တို့ကို၊ အဒ္ဒဿ၊ ဒိသ္မာန-ကြောင့်၊ ဂုဠော-သည်၊
 အကမ္မိယော-သတ္တာဟကာလိကအဖြစ်ဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်းငှာ မအပ်၊
 သာမိသော-မုန့်မုန့်ဟူသော ယာဝကာလိက အာမိသနှင့် တကွဖြစ်၏၊
 ဂုဠော-သည်၊ ဝိကာလေ-၌၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ကပ္ပတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊
 သပရိသော-ပရိသတ်နှင့် တကွဖြစ်၏၊ (ဟုတွာ) ဂုဠံ၊ န ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ယေပိ-
 အကြင် ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ အဿ-ထို အရှင်ကင်္ခါရေဝတ၏ (စကားကို၊)
 သောတဗ္ဗ-နားထောင်ထိုက်၏ဟူ၍၊ မညန္တိ-မှတ်ထင်ကြကုန်၏၊ ပေ၊ ကိ
 မတ္တာယ-အဘယ်အကျိုးငှာ၊ ပေ၊ ပက္ခိပန္တိ-ထည့်ကုန်သနည်း?၊ ဣတိ-ပြီ၊
 ဘဂဝါ၊ ထဒ္ဒတ္တာယ-ခက်မာသည်၏ အဖြစ်ဟူသောအကျိုးငှာ၊ (ပက္ခိပန္တိ၊)
 ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ သော စ-ထို မုန့်မုန့်သည်လည်း၊
 ဂုဠောတွေဝ-တင်လဲဟူ၍သာ၊ သံခဲ-ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-
 ရောက်၏၊ ပေ။

ဝစ္စေ-ကျင်ကြီးစွန့်ရာ အရပ်၌၊ မုဂ္ဂံ-ပဲနောက်ကို၊ ဇာတံ-ပေါက်နေသည်
 ကို၊ ပေ၊ မဂ္ဂါ-တို့သည်၊ ပက္ကာ-ချက်အပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာ) ပိ၊ ဇာယန္တိ-
 ပေါက်ကုန်၏၊ ပေ၊ သစေပိ ဇာယန္တိ-အကယ်၍မူလည်း ပေါက်ကုန်ဦးတော့၊
 (ဧဝံ သတိပိ) ပေ။

၂၇၃။ ဥဒရဝါတာဗာဓော-ဝမ်း၌ လေနာသည်၊ ပေ၊ လောဏသော
 ဝိရကံ-လောဏသောဝိရကဆေးရည်ကို၊ အပါယိ-သောက်ပြီ၊ ပေ၊ ဂိလာနဿ-
 အား၊ ဥဒကသမ္ပန္တံ-ရေနှင့် ရောစပ်အပ်သော လောဏသောဝိရကဆေးရည်ကို၊
 ပါနပရိဘောဂေန-အပျော်ကို သုံးဆောင်နည်းဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ-ပေ၊ (ဤ
 လောဏသောဝိရကဆေး ဖော်စပ်နည်းသည် တတိယပါရာဇိက အဋ္ဌကထာ၌
 ပါ၏။)

၁၆၄-အန္တောဝုဋ္ဌာဒိပဋိက္ခေပကထာ

၂၇၄။ (ဝေဠုဝနေ ကလန္တကနိဝါပေတို့ကို ပုဒ်စဉ် ၁၈၄-၌ အနက် ပေးခဲ့ပြီ) ဘဂဝတော-၏၊ ဥဒရဝါတာဗာဓော ဟောတိ၊ ပေ၊ ပုဗ္ဗေပိ- ရှေး၌လည်း၊ ပေါ၊ တေကဋ္ဌုလယာဂုယာ-နှမ်း၊ ဆန်၊ ပဲနောက် သုံးပါးလှောက်၍ ပြုအပ်သော ယာဂုဖြင့်၊ ဖာသု-ချမ်းသာသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ သာမံ-ကိုယ်တိုင်၊ တိလမ္ဗိ-နှမ်းကိုလည်းကောင်း၊ တဏှုလမ္ဗိ-ဆန်ကို လည်းကောင်း၊ မုဂ္ဂမ္ဗိ-ပဲနောက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိညာပေတွာ-မိမိ၏အလို ရှိကြောင်းကို သိစေ၍၊ (တောင်း၍) အန္တော-ကျောင်းတွင်း၌၊ (အကပ္ပိယကုဋိ အတွင်း၌) ဝါသေတွာ-တည်နေစေ၍၊ (ထား၍) အန္တော-၌၊ သာမံ၊ ပစိတွာ-ကြံ၍၊ ပေ၊ ဥပနာမေသိ-ဆက်ကပ်ပြီ၊ ပေ၊ အယံ ယာဂု-ကို၊ ကုတော-မှ၊ (လဒ္ဓါ-ရအပ်သနည်း?)၊ ပေ၊ ယဒပိ (ယံ+အပိ)-အကြင် အာမိသကိုလည်း၊ အန္တော-၌၊ ဝုဋ္ဌံ-တည်စေအပ်ပြီ၊ တဒပိ (တံ+အပိ)-ထို အာမိသသည်လည်း၊ အကပ္ပိယံ-မအပ်၊ ယဒပိ အန္တော၊ ပက္ကံ-ချက်အပ်ပြီ၊ ပေ၊ သာမံ-ကိုယ်တိုင်၊ ပက္ကံ-အပ်ပြီ၊ တဒပိ အကပ္ပိယံ၊ ပေ။

အန္တော-၌၊ ဝုဋ္ဌံ-တည်နေစေအပ်သော၊ အန္တော-၌၊ ပက္ကံ-ချက်အပ်သော၊ သာမံ၊ ပက္ကံ-ချက်အပ်သော အာမိသကို၊ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ပေ၊ (ယံ-အကြင် အာမိသသည်)၊ အန္တော-၌၊ ဝုဋ္ဌံ-အပ်သည်၊ ပေ၊ ပက္ကံ-အပ်သည်၊ စေ (ဟောတိ၊ ဧဝံ သတိ)၊ တံ-ထို အာမိသကို၊ စေ ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊ တိဏှံ-သုံး ချက်ကုန်သော၊ ဒုက္ကဋ္ဌာနံ-တို့သို့၊ အာပတ္တိံ (ဟောတိ)၊ ပေ၊ အညေဟိ- ရဟန်းမှတစ်ပါး အခြားသူတို့သည်၊ (လူ၊ သာမဏေ စသူတို့သည်)၊ ပက္ကံ စေ (ဟောတိ)၊ ပေ၊ ဗဟိ-ကျောင်းပြင်ဘက်၌၊ (အကပ္ပိယကုဋိ အပြင်ဘက်၌)၊ ပေ၊ (အကပ္ပိယကုဋိ၏ အဓိပ္ပာယ်သည် နောက်၌ ထင်ရှားလတ္တံ့)၊ ပုနပါဏေ- တစ်ဖန်ချက်ခြင်း၌၊ (နွေးခြင်း၌)၊ ပေ၊ ပုန ပါကံ-ကို၊ ပစိတံ-ငှာ၊ ပေ။

ရာဇဂဟံ-သည်၊ ဒုဗ္ဘိက္ခံ-မပြည့်စုံသောထမင်း ရှိသည်၊ (ငတ်မွတ် ခေါင်းပါး အစာရှားသည်)၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ တာနိ-ထို ဆန်အစရှိသည်တို့ကို၊ ဘိက္ခု၊ ဗဟိ-၌၊ ဝါသေန္တိ-နေစေကြကုန်၏၊ (ထားကြကုန်၏)၊ ဥက္ကပိဏှကာဝိ-

ကြောင်စသော သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်လည်း၊ ခါဒန္တိ၊ စောရာပိ၊ ဟရန္တိ-
 ဆောင်ယူကြကုန်၏။ ပေ၊ ဒမကာ-စားကြွင်းစားတို့သည်၊ ပရိဝါရေန္တိ-ဝိုင်း
 အုံကြကုန်၏။ ဘိက္ခု၊ အဝိသဋ္ဌာ-စွန့်လွှတ်အပ်သောစိတ် မရှိကုန်သည်၊
 (စိတ်မရှင်းကြ၊ စား၍ မဖြောင့်ကြကုန်သည်၊ ဟုတွာ) ပရိဘူဠိ၊ ပေ၊
 ကပ္ပိယကာရကာ၊ ဗဟုတရံ-များစွာသော အာမိသကို၊ ဟရန္တိ၊ ပေ။

၁၆၅-ဥဂ္ဂဟိတပဋိဂ္ဂဏာ

၂၇၅။ ဘဂဝန္တိ၊ ဒဿနာယ-ငှာ၊ ဂစ္ဆန္တာ-ကုန်လသော်၊ ပေ၊ န
 လဘိသု ပါရိပူရိ၊ (ပုဒ်စဉ် ၂၀၁-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊ ဖလခါဒနိယံ-သစ်သီး
 ခဲဖွယ်သည်၊ အဟောသိ၊ ပေ၊ ကိလန္တရူပါ-ပင်ပန်းသူ၏ အဖြစ်ဟူသော
 သဘောရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ယေန-၌၊ ရာဇဂဟံ-သည်လည်းကောင်း၊
 ဝေဠုဝန်-သော၊ ကလန္ဒနိဝါပေါ-သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ၊) ယေန-၌၊
 ဘဂဝါ (အတ္ထိ၊) တေန-ရာဇဂြိုဟ်မြို့၊ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်၊ မြတ်စွာဘုရား
 ရှိတော်မူရာ ထိုအရပ်သို့၊ ဥပသင်္ကမိသု၊ ပေ၊ ကစ္စိ၊ ပေ၊ အာဂတာ-ကုန်၏
 လော၊ (မဟာခန္ဓကပုဒ်စဉ် ၅၅-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ) ကုတော စ-အဘယ်အရပ်မှ
 လည်း၊ အာဂစ္ဆထ-လာခဲ့ကြသနည်း?၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ။

ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ဖလခါဒနိယံ-ကို၊ ပဿတိ-တွေ့မြင်၏။
 (တတ္ထ-၌) သာမံ၊ ဂဟေတွာ-ကောက်ယူ၍၊ ပရိဟရိတွာ-ယူဆောင်၍၊
 ကပ္ပိယကာရကေ-တို့ကို၊ ပဿိတွာ-တွေ့၍၊ ဝါ-လသော်၊ ဘူမိယံ-မြေ၌၊
 (တည်ရာအပြင်၌) နိက္ခိပိတွာ-ချ၍၊ ပဋိဂ္ဂါဟာပေတွာ-တစ်ဖန် ယူစေ၍၊
 (အကပ်ခိုင်း၍) ပရိဘူဠိတုံ၊ ပေ၊ ဥဂ္ဂဟိတံ-(အကပ် မခံဘဲ) ကောက်ယူအပ်ပြီး
 သော စားဖွယ်ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟိတုံ-တစ်ဖန် ယူခြင်းငှာ (အကပ် ခံခြင်းငှာ) ပေ။

၂၇၆။ ဗြာဟ္မဏဿ-၏၊ နဝါ-အသစ်ဖြစ်သော၊ တိလာ စ-နှမ်း တို့သည်လည်းကောင်း၊ နဝံ-သော၊ မဇ္ဇ-ပျားရည်သည်လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပန္နာ- ဖြစ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ (ကြွင်းပုဒ်တို့ကို မဟာခန္ဓက ဆိုင်ရာအခန်းတို့၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ) တဿ ဗြာဟ္မဏဿ-၏၊ (စေ၌ စပ်) ဘဂဝတော-၏၊ အစိရပက္ကန္တဿ-ဖဲသွားတော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရား၏ ကြာမြင့်သောကာလ မရှိသေးမီ၊ (ဖဲသွားတော်မူပြီး၍ မကြာမြင့်သေးမီ) ဧတံ အဟောသိ (ကိံ) နဝေ၊ ပေ၊ ဒဿာမိ-လှူအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ယေသံ-အကြင် လှူဖွယ် ပစ္စည်းတို့၏၊ အတ္တာယ-ငှာ၊ မယာ-သည်၊ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခေါ-သော၊ ဘိက္ခုသံဃော- ကို၊ နိမန္တိတော-ပင့်ဖိတ်အပ်ပြီ၊ တေ-ထို လှူဖွယ်ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဝါ- တို့ကို၊ မယာ၊ ဒါတု-ငှာ၊ ပမုဋ္ဌာ-မေနေကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ကောလဓမ္မဟိ စ- တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဃဋ္ဌေဟိ စ-တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာရာမံ-သို့၊ ယန္တုန ဟရာပေယျံ-အကယ်၍ ဆောင်ယူစေရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ပေ။

ဘိက္ခု၊ ဒုဗ္ဗိက္ခေ-၌၊ အပ္ပမတ္တကေဟိ-နည်းသောအတိုင်းအရှည်ရှိသော ပစ္စည်းကိုလည်း၊ (ဂဟိတေ-ခံယူအပ်ပြီးသော) ပဝါရေန္တိ၊ (တော်ပြီဟု) ပယ်မြစ်ကုန်၏၊ (ရှေးနိဿယ၌ကား “အပ္ပမတ္တကေပိ-အနည်းငယ်ခံယူ၍ လည်း”ဟု ပေး၏၊) ပဋိသင်္ခါပိ-ဉာဏ်ဖြင့်ဆင်ခြင်၍လည်း၊ ပဋိက္ခိပန္တိ-ပယ် မြစ်ကုန်၏၊ သဗ္ဗော စ-အလုံးစုလည်း ဖြစ်သော၊ သံဃော-သည်၊ ပဝါရိ တော-(တော်ပြီဟု) ပယ်မြစ်စေအပ်ပြီးသည်၊ (ပဝါရိတ် သင့်ပြီးသည်) ဟောတိ၊ ပေ၊ တတော-ထို ပင့်ဖိတ်ရာ အရပ်မှ၊ နိဟဋ္ဌံ-ဆောင်ယူအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ ဘုတ္တာပိနာ-တစ်ချို့တစ်ဝက် စားပြီးသော၊ ပဝါရိတေန-

အပ္ပမတ္တကေပိ စသည်။ ။ အပ္ပမတ္တကေပိ ပဝါရေန္တိတိ အပ္ပမတ္တကေပိ ပဟိတေ ပဝါရေန္တိ၊ “ဗဟုဗ္ဗိ ဂဟိတေ အညေသံ နပ္ပဟောတိတိ မညမာနာ အပ္ပမတ္တံ ဂဟေတွာ ပဝါရေန္တိတိ အဓိပ္ပာယော၊ ပဋိသင်္ခါပိ ပဋိက္ခိပန္တိတိ ဒိဝါ ဘောဇနတ္ထာယ ဘဝိဿတိ”တိ သလ္လက္ခေတွာပိ ပဋိက္ခိပန္တိ၊ သာရတ္ထ။

အပ္ပမတ္တကေပိ ပဝါရေန္တိတိ အပ္ပမတ္တကေ ဒိန္နေ ဒါယကာနံ ပိဋ္ဌာတိ ပဋိက္ခိ ပန္တိ၊ ပဋိသင်္ခါပိတိ ဧတ္ထကေနပိ ယာပေတံ သက္ကာ၊ “အဝေသသံ အညေသံ ဟေတု” တိ သလ္လက္ခေတွာပိ ပဋိက္ခိပန္တိ၊ ဝိမတိ။

ပဝါရိတ်သင့်သော ရဟန်းသည်၊ အနတိရိတ္တံ-အနတ္တိရိတ်ဝိနည်းကံလည်း မပြုအပ်၊ ဂိလာန၏ အပိုအလျှံလည်း မဟုတ်ဘဲ၊ ပရိဘူဒ္ဓိတုံ၊ ပေ။

၁၆၆-ပဋိဂ္ဂဟိတာဒိအနဇာနနာ

၂၇၇။ ဥပဋ္ဌာကကုလံ-အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော အမျိုးသည်၊ သံဃဿ၊ အတ္ထယ-ငှာ၊ ခါဒနိယံ၊ ပါဟေသိ-ပို့စေပြီ၊ (ကိံ-အဘယ်သို့ မှာ၍ ပို့စေသနည်း?၊) အယျဿ၊ ဥပနန္ဒဿ-အား၊ ဒဿေတွာ-ပြု၍၊ သံဃဿ-အား၊ ဒါတဗ္ဗံ-လှူထိုက်၏၊ (လှူပါလေ၊) ဣတိ-ဤသို့ မှာ၍ ပို့စေပြီ၊ ပေ၊ ပဝိဇ္ဇော-ဝင်ပြီးသည်၊ (ဝင်နေသည်) ပေ၊ ယာဝ-လောက်၊ ဥပနန္ဒော၊ အာဂစ္ဆတိ-ပြန်လာ၏၊ (တာဝ-ထို ဥပနန္ဒ ပြန်လာသည့်တိုင်အောင်၊) ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ နိက္ခိပထ-ထားကြကုန်လော၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ ပုရောတ္တံ-ဆွမ်း၏ ရှေ့အဖို့၌၊ (ဆွမ်းစားရာကာလ၏ ရှေ့အဖို့၌)၊ ကုလာနိ-တို့သို့၊ (အမျိုးအိမ်တို့သို့)၊ ပယိရုပါသိတွာ-ကပ်ဝင်၍၊ ဒိဝါ-နေ့အခါ၌၊ (နေ့မြင့်မှ)၊ အာဂစ္ဆတိ၊ ပေ။

၂၇၈။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ-၏၊ ကာယဗျာဟာဗာဓော-ကိုယ်၌ဖြစ်သော ပူသောအနာသည်၊ (ကိုယ်ပူနာသည်)၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ အာဝုသော သာရိပုတ္တ၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ပေ၊ ကေန-အဘယ်ဆေးဖြင့်၊ ဖာသု၊ ဟောတိ-ဖြစ်ပါသနည်း?၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးပြီ၊ အာဝုသော (ပုဗ္ဗေ) မေ-၏၊ (ကာယဒါဟာဗာဓော) ဘိသေဟိ စ-ကြာစွယ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မုဋ္ဌာလိကာဟိ စ-ကြာရင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ဖာသု၊ ဟောတိ)၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ မဏ္ဍာကိနိယာ-မဏ္ဍာကိနိမည်သော၊ ပေါက္ခရဏိယာ-ရေကန်၏၊ တိရေ-ကမ်း၌၊ ပေ၊ အညတရော-တစ်စီးသော၊ နာဂေါ-ဆင်ပြောင်ကြီးသည်၊ (နာဂေါတိ=ဟတ္ထိ၊ ဝဇီရဗုဒ္ဓိ)၊ ပေ၊ ဘန္တေ၊ အယျော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော-သည်၊ ဧတု-ကြွတော်မူပါ၊ အယျဿ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ-၏၊ (အာဂတံ-ကြွလာတော်မူခြင်းသည်)၊ သွာဂတံ-ကောင်းသောလာခြင်းပါတည်း၊ ပေ၊ ကိံ-အဘယ်ကို၊ ဒမ္မိ-လှူရပါမည်နည်း?၊ ဣတိ (အဝေါစ) ပေ။

သော နာဂေါ-သည်၊ အညတရ် နာဂံ အာဏာပေသိ၊ ပေ၊ ပေါက္ခရဏိ-
သို့၊ ဩဂါဟေတွာ-သက်ဆင်း၍၊ သောဏ္ဍာယ-နာမောင်းဖြင့်၊ ဘိသဉ္စ-ကို
လည်းကောင်း၊ မုဠာလိကဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ အဗ္ဗဟိတွာ-နတ်၍၊ သုဝိက္ခာ
လိတံ-ကောင်းစွာခါအပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ ဝိက္ခာလေတွာ-ခါ၍၊
ဘဏ္ဍိကံ-အထုပ်ကို၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့၍၊ ပေ၊ အဝသိဋ္ဌာ-ကြွင်းကျန်နေကုန်သည်၊
ဟောန္တိ၊ ပေ၊ ဝနဋ္ဌံ-တော၌တည်သော၊ ပေါက္ခရဋ္ဌံ-ပဒုမ္မာကြာရံ၌တည်
သော ခဲဖွယ်ကို၊ အဗိဇံ-အစေ့ မရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ဝါ-နသောအစေ့
ရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗတ္တဗိဇံ-ထုတ်အပ်သောအစေ့ ရှိသည်မူလည်း
ဖြစ်သော၊ အကတကပ္ပံ-မပြုအပ်သော ကပ္ပိယမှုရှိသော၊ (ကပ္ပိမှုကို မပြုအပ်
သော၊) ဖလံ-ကို၊ ဘုဉ္ဇိတံ၊ ပေ။

၁၆၇-သတ္တကမ္မပဋိက္ခေပကထာ

၂၇၉။ ။ ဘဂန္ဓလာဗာဓော-ဘဂန္ဓိလ်နာသည်၊ (ဂရင်ဂျီနာသည်၊)
ဟောတိ၊ (ရှေးနိဿယ၌ “မြင်းသရိုက်နာ” ဟု ပေး၏၊) အာကာသဂေါတ္ထော-
အာကာသဂေါတ္တမည်သော၊ ဝေဇ္ဇော-သည်၊ သတ္တကမ္မံ-ဓားဖြင့် ပြုထိုက်သော
အမှုကို၊ (ဓားခွဲမှုကို)၊ ကရောတိ၊ ပေ၊ ဘဝံဂေါတမော-သည်၊ အာဂစ္ဆတု-
ကြွပါ၊ ဣမဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဝစ္စမဂ္ဂံ-ဝစ္စမဂ်ကို၊ ပဿတု-ကြည့်လှည့်ပါ၊
ဂေါဓာမုခံ သေယျထာပိ-ဖွတ်၏ပါးစပ်ကဲ့သို့ပါဘုရား၊ ပေ၊ “သော အယံ
မောဃပုရိသော-သည်၊ မံ-ကို၊ ဥပ္ပဏ္ဍေတိ-ပြောင်လှောင်၏”၊ ဣတိ-
ဤသို့ သိတော်မူ၍၊ တတောဝ-ထို အရပ်မှပင်၊ ပဋိနိဝတ္တိတွာ-ပြန်လှည့်
တော်မူ၍၊ ပေ။

ဘိက္ခဝေ၊ သမ္မာဓေ-ကျည်းမြောင်းသော အရပ်၌၊ ဆဝိ-အရေသည်၊
သုခုမာ-သိမ်မွေ့ (နူးညံ့)၏၊ ဝဏော-အနာကို၊ ဒူရောပယော-ခဲယဉ်းသဖြင့်
အသားနုတက်စေအပ်၏၊ (အသားနုတက်ခဲ၏၊) သတ္ထံ-ကို၊ ဒုပ္ပရိဟာရိယံ-
ခဲယဉ်းသဖြင့် ဆောင်ယူအပ်၏၊ ပေ၊ ဝတ္ထိကမ္မံ-စည်ဖောင်းကို ဖိနှိပ်မှုကို၊
(ဆီစသော ဆေးရည်ပါသော စည်ဖောင်း၏ပြန်တံကို ဖိနှိပ်မှုကို၊ ဤပုဒ်၏

အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊ ရှေးနိဿယ၌ကား “စည်းသောအမှုကို” ဟု ပေး၏။ ကြပ်စီးမှုကို ဆိုလိုဟန်တူသည်။ ပေါ့သမ္မာဓိဿ-၏။ သာမန္တာ-အနီးဖြစ်သော၊ ဒွဂ္ဂလာ-လက်နှစ်သစ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်၌၊ သတ္တကမ္မံ ဝါ၊ ပေါ န ကာရာပေတမ္ပံ၊ ပေ။

၁၆၈-မနုဿမံသပဋိက္ခေပကတာ

၂၈၀ သုပ္ပိယော-သုပ္ပိယမည်သော၊ ဥပါသကော စ-သည်လည်းကောင်း၊ သုပ္ပိယာ-မည်သော၊ ဥပါသိကာ စ-သည်လည်းကောင်း၊ ဥဘတော-နှစ်ယောက်လုံးအားဖြင့်၊ ပသန္နာ-သာသနာတော်၌ ကြည်ညိုကုန်သည်၊ ဒါယကာ-ပစ္စည်းလေးပါးကို ပေးလှူတတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ (ဥဘတော ပသန္နာတိ ဥဘယတော ပသန္နာ၊ ဋီကာ)၊ ပေါ၊ ဝိဟာရေန-ကျောင်းတစ်ကျောင်းဖြင့်၊ ဝိဟာရ-ကျောင်းတစ်ကျောင်းသို့၊ ပရိဝေဏေန-ပရိဝေဏ်တစ်ခုဖြင့်၊ ပရိဝေဏံ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-သွား၍၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ပုစ္ဆတိ-လျှောက်၏၊ (ကိံ)၊ ဘန္တေ-တို့၊ ကော-အဘယ်ရဟန်းသည်၊ ဂိလာနော-မကျန်းမမာပါသနည်း?၊ ကဿ-အဘယ်ရဟန်းကို၊ ကိံ-အဘယ်ကို၊ အာဟရိယတု-ဆောင်အပ်စေလိုပါသနည်း?၊ (ဆောင်ခဲ့စေလိုပါသနည်း?)၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေါ၊ အာဟရိယိဿတိ-ဆောင်အပ်ပါလိမ့်မည်၊ (ဆောင်ယူခဲ့ပါမည်)၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ ပေါ၊ အန္တေဝါသိ-အနီးနေတပည့်ကို၊ အာဏာပေသိ-စေခိုင်းပြီ၊ (ကိံ)၊ “ဘဏေ-အမောင်၊ ဂစ္ဆ-ချေ၊ ပဝတ္တမံသံ-ဖြစ်နှင့်ပြီး၊ (သေနှင့်ပြီးသော) အသားကို၊ ဇာနာဟိ-သိချေလော့”၊ ဣတိ-ပြီ၊ (ပဝတ္တမံသံနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။)

“အယျ-အရှင်မ၊ ပဝတ္တမံသံ-သည်၊ နတ္ထိ-ပါ၊ အန္တ-နေ၊ မာဃာတော-မာဃာတနေ့ပါတည်း၊ (မသတ်ရဟု ကြွေးကြော်ထားရာ နေ့ပါတည်း”၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေါ၊ ဂိလာနဿ-သော၊ တဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ (အာဗာဓော၌စပ်)၊ ဝါ-သည်၊ ပဋိစ္ဆာဒနိယံ-ကို၊ အလဘန္တဿ-မရသော်၊ အာဗာဓော ဝါ-

သည်လည်းကောင်း၊ အဘိဝနိဿတိ-တိုးပွားလိမ့်မည်၊ ကာလံ ကိရိယာ
ဝါ-သေခြင်းကို ပြုခြင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လိမ့်မည်၊
ယာဟံ-အကြင် ငါသည်၊ ပဋိသုဏိတွာ-ဝန်ခံပြီး၍၊ (ယံ) န ဟရာပေယျ-
အကြင် မဆောင်ယူနိုင်စေရာ၊ (တဿာ) မေ-၏၊ ဧတံ-ဤသို့ မဆောင်ယူ
စေနိုင်ခြင်းသည်၊ န ပတိရူပံ-မလျောက်ပတ်ချေ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံပြီ၊
(ဣတိ-ဤသို့ ကြံပြီး၍) ပေါတ္တနိကံ-ဓားငယ်ကို၊ ဂဟေတွာ၊ ဥရမံသံ-
ပေါင်းသားကို၊ ဥက္ကန္တိတွာ-လှီးဖြတ်၍၊ ဒါသိယာ-အား၊ အဒါသိ၊ (ကိ-
အဘယ်သို့ ပြော၍ ပေးသနည်း?)၊ ဧ-ကျွန်မ၊ ဟန္တု-ရော၊ ဣမံ မံသံ-ကို၊
သမ္မာဒေတွာ-ပြီးစီးစေ၍၊ (စိမံ၍) ၊ပေ၊ ဒဇ္ဇာဟိ-လှူပါချေ၊ ယော စ-
အကြင် ရဟန်းသည်လည်း၊ မံ ပုစ္ဆံ၊ တဿ-အား၊ ဂိလာနာတိ-မကျန်းမမာ
နေပါ၏ဘုရားဟူ၍၊ ပဋိဝေဒေဟိ-သိစေလော့၊ (လျှောက်လိုက်လော့) ဣတိ-
ဤသို့မှာ၍ ပေးပြီ။

(ဣတိ-ဤသို့ မှာပြီး၍) ဥတ္တရာသင်္ဂေန-အပေါ်ခြံဖြင့်၊ ဦရံ-ပေါင်ကို၊
ဝေဋ္ဌေတွာ-ရစ်ပတ်၍၊ ဩဝရကံ-အခန်းသို့၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ မဉ္ဇကေ-
ညောင်စောင်းငယ်၌၊ နိပဇ္ဇိ-လဲလျောင်းပြီ၊ (အိပ်ပြီ) ၊ပေ၊ သုပ္ပိယော ဥပါသ
ကော-သည်၊ (အဝေါစ၌ စပ်)၊ အစ္စရိယံ၊ ပေ၊ ဘော၊ (စမ္ပက္ခန္ဓက အစ၌
အနက်ပေးခဲ့ပြီ) အယံ သုပ္ပိယာ-ဤ သုပ္ပိယသည်၊ ယာဝ-အလွန်အကဲသာလျှင်၊
သဒ္ဓါ-သဒ္ဓါရှိပါပေစွ၊ ပသန္နာ-သာသနာတော်၌ ကြည်ညိုပါပေစွ၊ ယတြ
(ယာယ)-အကြင် သုပ္ပိယာသည်၊ (“ဟိ”အနက် မရှိ)၊ အတ္တနောပိ-၏
လည်း၊ မံသာနိ-တို့ကို၊ ပရိစ္စတ္တာနိ နာမ-စွန့်အပ်၊ စွန့်နိုင်ပါပေ၏၊ ကိမ္ပိမာ
ယ-(ကိမ္ပိ+ဣမာယ)=ဣမာယ-ဤ သုပ္ပိယာသည်၊ အညံ-မိမိအသားမှ အခြား
သော၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကိမ္ပိ-အဘယ်သည်လည်း၊ (ဝါ-အဘယ်ကို
လည်း)၊ အဒေယျံ-မပေးအပ်၊ မပေးနိုင်သည်၊ ဘဝိဿတိ နာမ-ဖြစ်လိမ့်မည်
နည်း?၊ (ရှိတော့မှာနည်း?)၊ (ယောနောအလိုကား “ဣမာယ-သည်၊ အညံ-
သော၊ ကိဉ္စိ-သော၊ အဒေယျံ-မပေးအပ်၊ မပေးနိုင်သော ဥစ္စာသည်၊ ကမ္ပိ
ဘဝိဿတိ-အဘယ်မှာ ရှိနိုင်တော့မည်”ဟု ပေးပါ၊ ရှေးနိဿယ၌လည်း
တစ်မျိုးပေးထားသေး၏)၊ ဣတိ-ဣသို့ ပြော၍၊ ဟဇ္ဇော-ရွှင်လန်းသည်၊
ဥဒဂ္ဂေါ-တက်ကြွသော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ၊ပေ၊ အဝေါစ၊ ပေ။

တေန ဟိ-လျှင်၊ (ထိုသို့ မကျန်းမမာလျှင်၊) အာဂစ္ဆတု-လာပါစေ၊
 ပေ၊ န ဥဿဟတိ-မစွမ်းနိုင်ပါ၊ (မလာနိုင်ပါ၊) ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ ပရိဂ္ဂဟေ
 တွာပိ-ထက်ဝန်းကျင် ယူ၍လည်း၊ (ပွေ့ချီ၍လည်း၊) အာနေထ-
 ဆောင်ယူခဲ့ကုန်လော၊ ပေ၊ တဿာ-ထို သုပ္ပိယာ၏၊ ဘဂဝတော-ကို၊
 ဒဿနေန-ဖူးမြင်ရခြင်းနှင့်၊ သဟ-တကွ၊ တစ်နည်း-သဟ ဒဿနေန-
 ဖူးမြင်ရသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက်၊ တာဝ-ထိုမျှလောက်၊ မဟာ-ကြီးသော၊ ဝဏော-
 သည်၊ ရုဋ္ဌော-အသားနုတက်သည်၊ သုစ္ဆဝိ-ကောင်းသော အရေရှိသည်၊
 လောမဇာတော-ပေါက်သော အမွှေးရှိသည်၊ အဟောသိ၊ ပေ၊ ယတြ
 (ယသွာ)-ကြောင့်၊ ပေ၊ လောမဇာတော-သည်၊ ဘဝိဿတိ နာမ-ဖြစ်ပါ
 ပေ၏၊ (တသွာ၊) တထာဂတဿ-၏၊ မဟိဒ္ဓိကတာ-ကြီးသောတန်ခိုး
 ရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်သည်၊ မဟာနဘာဝတာ-ကြီးသောအာနုဘော် ရှိသည်၏
 အဖြစ်သည်၊ အစ္စရိယံ ဝတ ဘော-ဪ၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ ပေ၊ နိသီဒိ
 သု၊ ပေ။

ကော-အဘယ်ရဟန်းသည်၊ သုပ္ပိယံ ဥပါသိကံ-ကို၊ မံသံ-ကို၊ ဝိညာ
 ပေသိ-တောင်းသနည်း?၊ ပေ၊ ဝိညာပေသိ-တောင်းပါပြီ၊ ပေ၊ အာဟရိယိတ္ထ-
 ဆောင်ပို့အပ်ပြီလော၊ ပေ၊ ပရိဘုဒ္ဓိ-စားလိုက်သလော၊ ပေ၊ ပဋိဝေက္ခိ-
 (မည်သည့်အသားဟု) စည်းစားဆင်ခြင်လိုက်၏လော၊ ပေ၊ န ပဋိဝေက္ခိ-
 မစည်းစား၊ မဆင်ခြင်မိပါ၊ (ပဋိ+အဝ-ရှေးရှိသော ဣက္ခဓာတ်သည် ပစ္စ
 ဝေက္ခဏာပုဒ်ကဲ့သို့ ဆင်ခြင်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊) အပ္ပဋိဝေက္ခိတွာ-
 မစည်းစား၊ မဆင်ခြင်မှု၍၊ မံသံ ပရိဘုဒ္ဓိဿတိ နာမ-(စည်းစားဆင်ခြင်ရုံမျှ
 ဖြင့် မည်သည့်အသားဟု မသိလျှင် မေးရမည်ဖြစ်သောကြောင့် “အပ္ပဋိဝေက္ခိ
 တွာတိ အပ္ပဋိပုစ္ဆိတွာ”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်)၊ ပေ၊ ပရိဘုတ္တံ-
 စားအပ်ပြီ၊ ပေ။

၁၆၉-ဟတ္ထိမံသာဒိပဋိက္ခေပကတာ

၂၈၁။ ရညော-၏၊ ဟတ္ထိ-ဆင်တို့သည်၊ မရန္တိ-သေကုန်၏၊ ပေ၊
 ပိဏ္ဏာယ စရန္တာနံ၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဟတ္ထိမံသံ-ဆင်၏အသားကို၊ ဒေန္တိ၊
 ပေ၊ ဟတ္ထိ၊ ရာဇင်္ဂ-မင်း၏အင်္ဂါတည်း၊ ရာဇာ သစေ ဇာနေယျ (ဧဝံ သတိ၊)
 နေသံ-ထို ရဟန်းတို့ (အပေါ်၌) အတ္တမနော-သည်၊ န အဿ-မဖြစ်ရာ၊

ဣတိ (ဥဇ္ဈာယန္တိ) ၊ပေ၊ သုနခေါ-ခွေးသည်၊ ဧဝေဏ္ဍော-စက်ဆုပ်ထိုက်၏၊
 (စက်ဆုပ်ဖွယ် ကောင်း၏)၊ ပဋိကူလော-ရုံရှာထိုက်၏၊ (ရုံရှာဖွယ် ကောင်း၏)၊
 ၊ပေ၊ အဟိမံသံ-မြွေသားကို၊ ပေ၊ သုပသော-သုပဿမည်သော၊ နာဂရာဇာ
 ပိ-နဂါးမင်းသည်လည်း၊ ပေ၊ သန္တိ ဘန္တေ၊ ပေ၊ ဝိဟေဋ္ဌေယျံ၊ (မဟာခန္ဓက
 ပုဒ်စဉ် ၉၀-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ)၊ ဘန္တေ၊ သာဓု-တောင်းပန်ပါ၏၊ အယျာ
 အဟိမံသံ၊ န ပရိဘုဠေယျံ-မစားကုန်ရာပါ၊ တစ်နည်း-ဘန္တေ၊ ပေ၊ န ပရိ
 ဘုဠေယျံ-ကုန်မှု၊ သာဓု-ကောင်းရာပါ၏၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ လုဒ္ဒကာ-မုဆိုး
 တို့သည်၊ သီဟံ-ခြင်္သေ့ကို၊ ဟန္တာ-သတ်၍၊ ပေ၊ သီဟာ၊ သီဟမံသဂန္ဓေန-
 ခြင်္သေ့အသား၏အနံ့ကြောင့်၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ပရိပါတေန္တိ-လည်း ကျစေ
 ကုန်၏၊ (လိုက်ကြကုန်၏) ၊ပေ၊ ဗျုပ္ပ-ကျားကို၊ ဒီပိ-သစ်ကို၊ ပေ၊ အစ္စ-
 ဝံကို၊ တရစ္စ-အောင်းကို၊ ပေ။

ဒုတိယော-သော၊ သုပ္ပိယဘာဏဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၁၇၀-ယာဝုမဂုဂေါဠကာနုဇာနနာ

၂၈၂။ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန-နှင့်၊ အမုတေလသေဟိ-အခွဲ
 အားဖြင့် တစ်ဆယ့်သုံးလီရိုကုန်သော၊ ဘိက္ခုသတေဟိ-ရဟန်းအရာတို့နှင့်၊
 တစ်နည်း-အမုတေလသေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ-အခွဲအားဖြင့် တစ်ထောင့်သုံး
 ရာသော ရဟန်းတို့နှင့်၊ ဝါ-တစ်ထောင့်နှစ်ရာငါးဆယ်သော ရဟန်းတို့နှင့်၊
 သဒ္ဓိစာရိကံ ပက္ကမိ၊ ပေ၊ ဇာနပဒါ-ဇနပုဒ်၌ နေကုန်သော၊ မနုဿာ၊ ပေ၊
 သကဋေသု-လှည်းတို့၌၊ အာရောပေတွာ-တက်ရောက်စေ၍၊ (တင်၍)၊ ဗုဒ္ဓ
 ပုမုခဿ ဘက္ခုသံဃဿ-၏၊ ပိဋိတော ပိဋိတော-နောက်၌ နောက်၌၊
 (နောက်က နောက်က)၊ အနုဗန္ဓာ-လိုက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ (ကိ-အဘယ်သို့
 ကြံ၍ လိုက်ကုန်သနည်း?၊ ယဒါ-၌၊ ပဋိပါဠိ-ဆွမ်းလှည့်အစဉ်ကို၊ လဘိဿာ
 မ-အံ့၊ ပေ၊ ကရိဿာမ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍ လိုက်ကုန်၏၊ ပဉ္စမတ္တာနိ
 ဝိဃာသာဒသတာနိ စ (အနုဗန္ဓာ ဟောန္တိ) ၊ပေ။

အညတရဿ ဗြာဟ္မဏဿ-၏၊ (ဧတံ၌ စပ်)၊ ဝါ-သည်၊ ပဋိပါဠိ၊
 အလဘန္တဿ-မရသော်၊ ဧတဒဟောသိ (ကိ)၊ ယဒါ၊ ပေ၊ ကရိဿာမိ၊

ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဗုဒ္ဓပုဗ္ဗမံ၊ ဘိက္ခုသံသံ-သို့၊ အနုဗန္တိဿ-လိုက်သော၊
 မေ-၏၊ ဒွေ မာသာနိ-နှစ်လတို့သည်၊ အတိတာနိ-ကျော်လွန်ကုန်ပြီ၊ မေ-
 သည်၊ ပဋိပါဠိ စ-ကိုလည်း၊ န လဗ္ဘတိ-မရအပ်၊ အဟဉ္ဇ-သည်လည်း၊
 ဧကတ္တကော-တစ်ယောက်တည်းသည်၊ အမှီ၊ (ဧကတ္တကော၌ တွက်ပစ္စည်း
 အနက်သီးခြား မရှိ၊) မေ-၏၊ ဗဟု-သော၊ ဃရာဝါသတ္ထော စ-အိမ်ဟူသော
 အာဝါသ၏ စီပွားသည်လည်း၊ (အိမ်ဟူသော အာဝါသ၏ ကိစ္စသည်လည်း၊)
 ဟာယတိ-ဆုတ်ယုတ်၏၊ အဟံ၊ ဘတ္တဂ္ဂံ-ဆွမ်းစားကျောင်းကို၊ (ဆွမ်းစားရာ
 အရပ်ကို)၊ ယန္တုန ဩလောကေယျံ-အကယ်၍ ကြည့်ရပါမူကား ကောင်းလေ
 စွ၊ ယံ-အကြင် ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်၊ ဘတ္တဂ္ဂေ-၌၊ န အဿ-မရှိရာ၊ တံ-
 ကို၊ (ယန္တုန) ပဋိယာဒေယျံ-အကယ်၍ စီရင်ရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊
 ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ပေ၊ ဩလောကေန္တော-လသော်၊ ဒွေ-နှစ်မျိုးသော
 စားဖွယ်တို့ကို၊ ယာဂုဉ္ဇ-ကိုလည်းကောင်း၊ မဓဂေါဠကဉ္ဇ-ချိုသောအရသာနှင့်
 ရောစပ်သော မုန့်လုံးကိုလည်းကောင်း၊ (မုန့်ခဲကိုလည်းကောင်း၊) (မဓဂေါဠကန္တိ
 သက္ကရာဒိသံယုတ္တပူပံ၊ ဋီကာ၊) န အဒ္ဓဿ-မမြင်၊ ပေ၊ မေ-၏၊ (ယာဂုနှင့်
 မဓဂေါဠကကို)၊ ဘဝံ ဂေါတမော-သည်၊ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ-ခံယူရာပါ၏လော၊
 ပေ၊ တေန ဟိ-ထိုသို့ လှူလိုလျှင်၊ ပဋိယာဒေတု-စီရင်စေလော့၊ ဣတိ-
 ပြီ၊ ပေ။

ယာဂုအကျိုးဆယ်မျိုး

ဗြာဟ္မဏ-ဗြာဟ္မဏ၊ ယာဂုယာ-၏၊ အာနိသံသာ-အာနိသင်တို့သည်၊
 (အကျိုးတို့သည်၊) ဣမေ ဒသ-ဤ ဆယ်ပါးတို့တည်း၊ ကတမေ စသ-
 အဘယ် ဆယ်ပါးတို့နည်း?၊ ယာဂုံ-ကို၊ ဒေန္တော-ပေးလှူသူသည်၊ အာယု-
 အသက်ကို၊ (အသက်အလှူကို)၊ ဒေတိ-ပေးလှူ၏၊ (ပေးလှူရာရောက်၏၊)
 (ဝဏ္ဏံ-အဆင်း၊ သုခံ-ကိုယ်စိတ်နှဖြာ ချမ်းသာ၊ ဗလံ-ကိုယ်အား၊) ပဋိဘာနံ-

အာယု ဒေတိ စသည်။ ။ အာယု ဒေတိတိ အာယုဒါနံ ဒေတိ၊ ဝဏ္ဏန္တိ
 သရိရဝဏ္ဏံ၊ သုခန္တိ ကာယိက စေတသိကသုခံ၊ ဗလန္တိ သရိရထာမံ၊ ပဋိဘာနန္တိ
 ယုတ္တမုတ္တ ပဋိဘာနံ၊ ဋီကာ၊ ယာဂုသည် အာဟာရတစ်မျိုး ဖြစ်သောကြောင့် အာ
 ဟာရကို မှီ၍ အသက်ရှည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ယာဂုကိုလှူလျှင် အသက်ကိုလည်း

ရှေ့ရှုထင်လာသောဉာဏ်ကို၊ ဒေတိ၊ ပီတာ-သောက်အပ်သော ယာဂုသည်၊ ခုဒ္ဒံ-ထမင်းဆာခြင်းကို၊ ပဋိဟနတိ-ပယ်ဖျောက်နိုင်၏၊ ပိပါသံ-ရေဆာခြင်းကို၊ ဝိနေတိ-ပယ်ဖျောက်နိုင်၏၊ ဝါတံ-လေကို၊ အနုလောမေတိ-လျော်အောင်ပြု၏၊ (စုန်စေ၏)၊ ဝတ္ထိံ-အူမကို၊ သောဓေတိ-စင်ကြယ်စေ၏၊ (ရှေးနိဿယ၌ “ဝတ္ထိံ-အစာဟောင်းကို” ဟု ပေး၏)၊ အာမာဝသေသံ-ကြွင်းကျန်သော အစာသစ်ကို၊ ပါစေတိ-ကြေကျက်စေ၏၊ ပေ။

ဂါထာအနက်။ ။ (၁) ယော-အကြင်သူသည်၊ သညတာနံ-စောင့်စည်းအပ်သော ကိုတ်၊ နူတ်၊ စိတ် ရှိကုန်သော၊ ပရဒတ္တဘောဇိနံ-သူတစ်ပါးတို့ လှူအပ်သောအစာကို စားလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ ကာလေန-သင့်လျော်သောအခါ၌၊ သက္ကစ္စ-ကောင်းစွာပြု၍၊ ဝါ-ရှိရှိသေသေ၊ ယာဂုံ-ကို၊ ဒဒါတိ-ပေးလှူ၏၊ (သော-ထိုသူသည်၊) အဿ-ထို အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ ဒသ-ဆယ်ပါးကုန်သော၊ ဌာနာနိ-အကျိုး၏တည်ရာ အကြောင်းတို့ကို၊ အနုပ္ပဝစ္ဆတိ-ပေးလှူ၏၊ (ပေးလှူရာ ရောက်၏)၊ အာယုဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝဏ္ဏဉ္စ-

လှူရာရောက်၏၊ ဝဏ္ဏ စသည်တို့ကို လှူရာရောက်ပုံကိုလည်း ချဲ့ထွင်သိပါ၊ အစာမစားရသေးလျှင် အားနည်း၍ ဉာဏ်လည်း မရွှင်ပြနိုင်၊ သင့်လျော်သော အစာကို စားရလျှင်ကား စိတ်ကြည်လင်၍ ဉာဏ်လည်း ရွှင်လာတတ်၏၊ ထို့ကြောင့် ယာဂုကို ပေးလှူသူသည် ပဋိဘာနကိုလည်း ပေးလှူရာရောက်ပေသည်။

ခုဒ္ဒံ ပဋိဟနတိ စသည်။ ။ ဤအကျိုးငါးမျိုးကား အလှူခံသော (ယာဂုသောက်သော) ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ရမည့်အကျိုးများ ဖြစ်၏၊ သို့သော် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်အား (သူတစ်ပါးအား) ထမင်းမဆာအောင်၊ ရေမဆာအောင် ယာဂုကိုလှူရာ ရောက်သော်ကြောင့် အလှူရှင်များလည်း၊ ထိုအကျိုးနှင့် အလားတူစွာ ဘဝသံသရာဝယ် (၁) အစားအသောက် ပြည့်စုံခြင်း၊ (၂) ရေပေါများခြင်း၊ (၃) လေရောဂါကင်းခြင်း၊ (၄) အကြောသန့်ရှင်းသဖြင့် အသွေးအသား သန့်ရှင်းကြည်လင်ခြင်း၊ (၅) အစာကြေကျက်စေနိုင်သော ဝမ်းမီးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကျိုးငါးကို ရနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဂါထာ၌ “ဒိဗ္ဗသုခ-နတ်ပြည်ချမ်းသာ၊ မနုဿသောဘဂျတာ-လူ၌ ကောင်းသောဘုန်းကံရှိသူ၏ အဖြစ်” ဟု အလှူရှင်တို့ ရရှိမည့် အကျိုးနှစ်ပါးကို အချုပ်အားဖြင့် ဟောတော်မူထားပါသည်။

ကိုလည်းကောင်း၊ သုခံ စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဗလဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ (အနုပ္ပဝစ္ဆေတိ။)

(၂) အဿ-ထို အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ပဋိဘာနံ-သည်၊ ဥပဇာယ တေ-ဖြစ်၏၊ တတော-ထိုသို့ ယာဂကို သောက်ခြင်းကြောင့်၊ တစ်နည်း-တတော (သာ ယာဂ)-ထို ယာဂသည်၊ ခုဒ္ဒံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပိပါသဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဗျပနေတိ (ဝိ+အပနေတိ)-ပယ်ရှားနိုင်၏၊ ဝါတံ-ကို၊ (ဗျပနေတိ-၏၊ ဝါ-လျော်စေ၏၊) ဝတ္ထိံ-ကို၊ သောဓေတိ-၏၊ ဘတ္တံ-မကြေကျက်သေးသော အစာကို၊ ပရိဏာမေတိ-ကြေကျက်စေ၏၊ ဧတံ-ဤ ယာဂသောက်ခြင်းကို၊ ဘောသဉ္စံ-ဆေးဟူ၍၊ သုဂတေန-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝဏ္ဏိတံ-ချီးမွမ်းတော်မူအပ်ပြီ။

(၃) တသ္မာ ဟိ-(တသ္မာ ဧဝ)-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ သုခတ္ထိကေန-ချမ်းသာကိုအလိုရှိသော၊ မနုဿေန-လူဖြစ်သော၊ ဒိဗ္ဗာနိနတ်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ သုခါနိ-တို့ကို၊ ပတ္ထယတာ ဝါ-တောင့်တသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ မနုဿသောဘောဂျတံ-လူ၌ကောင်းသော ဘုန်းကံရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၊ ဣစ္ဆတာ ဝါ-အလိုရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ နိစ္စံ-အမြဲ၊ ယာဂံ-ကို၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ အလမေဝ-သင့်လျော်သည်သာ၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ ပေ၊ တံ ဗြာဟ္မဏံ-ကို၊ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ-တို့ဖြင့်၊ အနုမောဒိတွာ-အဖန်ဖန် ဝမ်းမြောက်တော်မူပြီး၍ (အနုမောဒနာ ပြုတော်မူပြီး၍) ၊ပေ၊ ပက္ကမိ၊ ပေ။

ဂါထာအဖွင့်။ ။ ပါဠိယံ ဒသဿ ဌာနာနိတိ အဿ ပဋိဂ္ဂါဟကဿ ဒသ ဌာနာနိ ကာရဏာနိ၊ ဓမ္မေနာတိ အတ္ထော၊ အနုပ္ပဝစ္ဆေတိတိ ဒေတိ၊ ဝါတဉ္စ ဗျပနေတိတိ သမ္ပန္နော၊ ဝါတဉ္စ အနုလောမေတိတိ အတ္ထော၊ ဝိမတိ၊ (အနုပ္ပဝစ္ဆေတိ-ရုပ်ပြီးပုံကို ကစွည်းဘာသာဋီကာ ဣသုယမုနမန္တော ဣစ္စာ ဝါ-သုတ်၌ ပြထားပြီ၊ တတောကို နှစ်နည်းအနက် ပေးရာ၌ “တတော ဝါတာတပေါ ယောဇရာ”ဟူသော သေနာသနက္ခန္ဓက ပါဠိတော်၌ တတော ကတ္တား အနက်ဖွင့်ပုံကို နည်းမှီ၍ ပေးပါသည်။ “ပတ္ထယတာ၊ ဣစ္ဆတာ”ပုဒ်တို့ကို ဒါတုံ၌ အဝုတ္တကတ္တားအဖြစ်ဖြင့် စပ်ပါ။)

၁၇၁-တရုဏပသန္နမဟာမတ္တဝတ္ထု

၂၈၃။ ။ မနုဿာ၊ အသောသံ-ကြားသိကုန်ပြီ၊ (ကိံ) ဘဂဝတာ-
 သည်၊ ယာဂု-ကိုလည်းကောင်း၊ မဂုဂေါဠကဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ အနညာတာ
 ကိရ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီတဲ့၊ ဣတိ (အသောသံ)၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြားသိ၍၊
 တေ-ထို လူတို့သည်၊ ကာလသေဝ-စောစော၌ပင်၊ ဘောဇ္ဇယာဂု-လက်ဖြင့်
 စားထိုက်သော ယာဂုကိုလည်းကောင်း၊ (လက်ကော်ရ ယာဂုကိုလည်းကောင်း၊)
 မဂုဂေါဠကဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိယာဒေန္တိ-စီရင်ကြကုန်၏၊ ဘိက္ခု။ ပေ၊
 ဘောဇ္ဇယာဂုယာ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မဂုဂေါဠကေန စ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊
 ဓာတာ-ကိုယ်ကိုဆောင်ထားနိုင်ကုန်သည်၊ (ဝ နေကုန်သည်၊ ဟုတွာ) ဘတ္တဂေ-
 ဌံ၊ စိတ္တရူပ-စိတ်အားလျော်စွာ၊ (စိတ်ရှိသလောက်)၊ န ပရိဘူဇန္တိ-မစားနိုင်
 ကြကုန်၊ တေန သမယေန-၌၊ (ဘောဇ္ဇယာဂု၊ မဂုဂေါဠကဖြင့် တင်းတိမ်ထားရာ
 ထိုအခါ၌) ပေ၊ တရုဏ ပသန္နေန-နသောကြည်ညိုခြင်းခြင်းရှိသော၊ (ကြည်ညို
 ခါစဖြစ်သော) မဟာ မတ္တေန-သည်၊ ပေ၊ နိမန္တိတော-ပင့်ဖိတ်ထားအပ်သည်၊
 ဟောတိ၊ ပေ။

“အဟံ အမုတေလသန္တံ ဘိက္ခုသတာနံ-တို့၏ (အတွက်)၊ အမုတေလ
 သာနိ မံသပါတိသတာနိ-တစ်ထောင့်နှစ်ရာငါးဆယ်သော အသားဟင်းခွက်
 တို့ကို၊ ယန္တုန ပရိယာဒေယျံ-စွ၊ ဧကမေကဿ-တစ်ပါး တစ်ပါးသော၊
 ဘိက္ခုနော-ရဟန်းအား၊ ဧကမေကံ-တစ်ကွက် တစ်ခွက်သော၊ မံသပါတိ-
 အသားဟင်းခွက်ကို၊ (ယန္တုန) ဥပနာမေယျံ-အကယ်၍ ဆက်ကပ်ရပါမူကား
 ကောင်းလေစွ”၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ (ဘိက္ခုနော-၏ (အနီးသို့)၊
 ဥပနာမေယျံ-ညွတ်စေရပါမူကားဟု သဒ္ဒတ္ထ ပေးပါ) ပေ၊ ခါဒနိယံ ဘောဇေနိ
 ယံ၊ ပဋိယာဒါပေတွာ-၍၊ ပေ၊ မံသပါတိသတာနိ စ-တို့ကိုလည်း၊ (ပဋိယာ
 ဒါပေတွာ) ပေ၊ နိဋ္ဌိတံ ဘတ္တန္တိ၊ (မဟာဓန္ဒကပုဒ်စဉ် ၅၇-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ)
 ပေ၊ ပရိဝိသတိ-ပြုစုလုပ်ကျွေး၏၊ ပေ၊ အာဂုသော-ဒါယကာ၊ ထောက်-
 အနည်းငယ်၊ ဒေဟိ-လော့၊ ပေ၊ ဒေတိ၊ ဣတိ-ကုန်ပြီ။

“ဘန္တေ-တို့၊ တုမေ၊ အယံ မဟာမတ္တော-သည်၊ တရုဏပသန္နော-
 ၏”၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍ ထောက် ထောက်၊ မာ ပဋိဂ္ဂဏှထ-မခံယူကြပါ
 ကုန်နှင့်၊ ဗဟံ၊ ပေ၊ ပဋိယတ္တံ-စီရင်အပ်ပါပြီ၊ ပေ၊ ဥပနာမေသာမိ-အံ့၊

ဣတိ-၍၊ ပေ၊ ခံသပါတိသတာနိ စ-တို့ကိုလည်း၊ (ပဋိယတ္တာနိ) ဘန္တေ၊ ယာဝဒတ္ထံ-အကြင် အကြင် အလိုအတိုင်း၊ (အလိုရှိသလောက်) ပဋိဂ္ဂဏှထ-ကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ ပေ၊ ဧတံ ကာရဏာ-ဤ အကြောင်းကြောင့်၊ (အသင့် ပြောပြအပ်သော ဤ အကြောင်းကြောင့်) ၊ပေ၊ န ပဋိဂ္ဂဏှာမ၊ ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဏှာမ၊ ဣတိ-ကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ကထံ ဟိ-ကြောင့်၊ ဘဒ္ဒန္တာ-တို့သည်၊ မယာ-သည်၊ နိမန္တိတာ-ပင့်ဖိတ်အပ်ပြီးကုန်သည်၊ (သမာနာ) အညဿ-အခြားသူ၏၊ ဘောဇ္ဇယာဂုံ ပရိဘုဉ္ဇိဿန္တိ နာမ၊ ပေ၊ န စ ပဋိဗလော-မစွမ်းနိုင်ဘူးလော၊ ဣတိ (ဥဇ္ဈာယတိ) ဣတိ-ဤသို့ ကဲ့ရဲ့ပြီး၍၊ ကုပိတော-စိတ်ဆိုးသည်၊ အနတ္တမနော-မိမိစိတ် မရှိသည်၊ အာသာဒနာပေက္ခော-အပြစ်တင်ခြင်း၌ ရှင့်သည်၊ (အပြစ်တင်လိုသည်၊ ဟုတွေး)၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ပုတ္တေ-တို့ကို၊ ပူရေန္တော-ပြည့်စေလျက်၊ အဂမာသိ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ပြော၍ သွားသနည်း?)၊ “ဘုဉ္ဇထ ဝါ-စားလိုမူလည်း စားကြပေတော့၊ ဟရထ ဝါ-ကျောင်းသို့ ဆောင်ယူလိုမူလည်း ဆောင်ယူကြပေတော့”၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍ သွားပြီ၊ ပေ။

တဿ မဟာမတ္တဿ-၏၊ (ကုက္ကုစ္စံ၊ ဝိပုဋ္ဌိသာရောတို့၌ စပ်)၊ ဘဂဝတော-၏၊ အစိရပက္ကန္တဿ-ဖဲသွားပြီးသော မြတ်စွာဘုရား၏ ကြာမြင့်သော ကာလ မရှိသေးမီ၊ ဝါ-ကြားသွားပြီး၍ မကြာသေးမီ၊ ကုက္ကုစ္စံ-ကုက္ကုစ္စသည်၊ (စက်ဆုပ်အပ်စွာ အမူအရာဟု နောက်ခါတစ်ဖန် ပူပန်ခြင်းသည်)၊ အဟုဒေဝ-ဖြစ်သည်သာ၊ ဝိပုဋ္ဌိသာရော-နှလုံးမသာမယာခြင်းသည်၊ (လွန်ကျူးမှုနောက် ခွံလျှောက်၍ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် တွေးတောခြင်းသည်)၊ အဟု (ဧဝ)-သည်သာ၊ (ကိ)၊ ယောဟံ-အကြင်ငါသည်၊ ကုပိတော၊ ပေ၊ ဟရထ ဝါ-လော့၊ ဣတိ-၍၊ အဂမာသိ-သွားမိပြီ၊ (တဿ) မေ-၏၊ ဝါ-ငါ့မှာ၊ အလာဘာ-ကုသိုလ်ကောင်းမှုဟူသောဂုဏ်တို့ကို မျှခြင်းတို့သည်၊ (ဟောန္တိ) ဝတ-ဖြစ်လေကုန်စွတကား၊ လာဘာ-ကုသိုလ်ကောင်းမှုဟူသောဂုဏ်တို့ကို ရခြင်းတို့သည်၊ န (ဟောန္တိ) ဝတ-မဖြစ်လေကုန်စွတကား၊ မေ-၏၊ ဝါ-သည်၊ မနုဿတ္ထံ-ကံကောင်းထောက်မသဖြင့် ရအပ်သော လူ့အဖြစ်ကို၊ ဒုလ္လဒံ ဝတ-မကောင်းသဖြင့် ရအပ်လေစွတကား၊ မေ၊ (မနုဿတ္ထံ-ကို)၊ န ဘုလဒံ ဝတ-ကောင်းစွာ မရအပ်လေစွတကား၊ (အရမတော်လေစွတကား)၊ ကိ-

အဘယ်သို့နည်း? မယာ-သည်၊ ဗဟု-များစွာ၊ ပုည ဝါ-ကောင်းမှုကို မူလည်း၊ ပသုတံ န ခေါ-ဖြစ်စေအပ်ပြီလော၊ အပုည ဝါ-မကောင်းမှုကို မူလည်း၊ (ပသုတံ န ခေါ-လော) ဣတိ-ဤသို့ ကုက္ကစ္စ၊ ဝိပဋိသာရဖြစ်ပြီ၊ ပေ၊ (“ကုက္ကစ္စ”စသော ပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏံ ဘာသာဋီကာ ဒုတိယအုပ်၌ ပြခဲ့ပြီ၊ “အလာဘာ”စသော ဝါကျကို တတိယပါရာဇိကဋ္ဌကထာ၊ မိဂလဏ္ဍိကဝတ္ထုကို နည်းမှီ၍ အနက်ပေးထားပါသည်။)

ဣဓ-ယနေ၊ ပေ၊ အာဂုသော-ဒါယကာအမတ်ကြီး၊ ယဒဂ္ဂေန-အကြင် အစအားဖြင့်၊ (အကြင်နေ့ကို အစပြု၍) ပေ၊ နိမန္တိတော-အပ်ပြီ၊ တဒဂ္ဂေန-ထို အစအားဖြင့်၊ (ထိုနေ့ကို အစပြု၍) တေ-သည်၊ ဗဟု ပုည-ကို၊ ပသုတံ-ဖြစ်စေအပ်ပြီ၊ ပေ၊ တေ-၏၊ ဧကမေကေန-တစ်ပါး တစ်ပါး သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဧကမေကံ-တစ်လုံး တစ်လုံးသော၊ သိတ္ထံ-ဆွမ်းလုံး ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-ခံယူအပ်ပြီ၊ ပေ၊ တေ-သည်၊ သဂ္ဂါ-နတ်ပြည်တို့ကို၊ (နတ် ပြည်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမှုတို့ကို) အာရဒ္ဓါ-ပြီးစေအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ (“သဂ္ဂါ တေ အာရဒ္ဓါ”၏အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ) ပေ၊ မေ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ လာဘာ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ) ကိရ-ဖြစ်ကုန်သတဲ့၊ ပေ၊ အညတြ-အခြားအရပ်၌၊ (အခြားအိမ်၌) နိမန္တိတေန-ပင့်ဖိတ်အပ်ပြီးသော ရဟန်းသည်၊ အညဿ-အခြားသူ၏၊ ပေ၊ ကာရေတဗ္ဗော၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ။

၁၇၂-ဗေလဋ္ဌကဗျာနဝတ္ထု

၂၈၄။ အထ၊ ပေ၊ ကစ္စာနော-အနွယ်အားဖြင့် ကစ္စာနမည်သော၊ ဗေလဋ္ဌော-ဗေလဋ္ဌသည်၊ သဗ္ဗေဟေဝ-အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဂုဠ ကုမ္ပူမူရေဟိ-တင်လဲအိုးတို့ဖြင့်၊ (ကြံသကာအိုးတို့ဖြင့်) ပြည့်ကုန်သော၊ ပဉ္စမတ္တေဟိ သကဋသတေဟိ-တို့နှင့်အတူ၊ ရာဂေဟာ-မှ၊ အနွကဝိန္ဒ-သို့၊ (ဂမိဿာမိ-သွားအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍) အဒ္ဓါနမဂ္ဂုပ္ပဋိပန္နော-ရှည်သောခရီး ကို သွားနေသည်၊ ဟောတိ၊ မဂ္ဂါ-မှ၊ ဩက္ကမ္မ-ဖဲတော်မူ၍၊ ပေ၊ ဧကမေကံ-တစ်လုံး တစ်လုံးသော၊ ဂုဠကုမ္ပူ-တင်လဲအိုးကို၊ (ကြံသကာအိုးကို) ဒါတံ

ဣစ္ဆာမိ၊ ပေ၊ ဧကံ ယေဝ-တစ်လုံးသာလျှင် ဖြစ်သော၊ ဂုဠုကုမ္ဘိ-ကို၊ အာဟရ-ဆောင်ယူခဲ့လော့၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ အာဘတော-ဆောင်ယူအပ်ပါပြီ၊ “ဘန္တေ၊ အဟံ-သည်၊ ကထံ-လျှင်၊ ပဋိပဇ္ဇာမိ-ကျင့်ရပါမည်နည်း?”၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ “ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဂုဠော-ကို၊ ဒိန္နော-အပ်ပါပြီ၊ ဗဟု စ-လည်း၊ အယံ ဂုဠော-သည်၊ အဝသိဋ္ဌော-ကျန်နေပါသေး၏”၊ ပေ၊ တေန ဟိ-ထိုသို့ ကျန်နေသေးလျှင်၊ ဘိက္ခုနံ၊ ယာဝဒတ္ထံ-တိုင်း၊ ဂုဠု၊ ဒေဟိ-လော့၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ ယာဝ-လောက်၊ အတ္ထော၊ (ဟောတိ၊ တာဝ-ထို အလိုရှိ သလောက်၊) ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဂုဠော-ကို၊ ဒိန္နော၊ ပေ၊ (“ယာဝဒတ္ထော”ပုဒ်ကို ဤသို့ ပေးမှ အဓိပ္ပာယ်ရသည်၊) ယာဝဒတ္ထံပုဒ်နှင့် မတူပါ၊ ယာဝဒတ္ထံပုဒ်ကား ကြိယာဝိသေသနတည်း၊) ဂုဠေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သန္တပေဟိ-ကောင်းစွာနှစ်သက် စေလော့၊ (ရောင့်ရဲစေလော့)၊ ပေ၊ ပတ္တေပိ-တို့ကိုလည်း၊ ပူရေသံ-ပြည့်စေ ကုန်ပြီ၊ ပရိဿာဝနာနိပိ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ထဝိကာယောပိ-တို့ကို လည်းကောင်း၊ ပူရေသံ၊ ပေ။

ဘိက္ခု-တို့ကို၊ သန္တပိတာ-ကောင်းစွာ နှစ်သက်စေအပ်ပါကုန်ပြီ၊ (တင်းတိမ် ရောင့်ရဲစေအပ်ပါကုန်ပြီ)၊ ပေ၊ ဝိဃာသာဒါနံ-စားကြွင်းစားတို့ အား၊ ပေ၊ ပိဋကနိပိ-တောင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဥစ္ဆင်္ဂေပိ-ခါးပိုက်တို့ကိုလည်း ကောင်း၊ ပူရေသံ၊ ပေ၊ ကစ္စာန၊ တထာဂတဿ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ တထာဂတသာဝကဿ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အညတြ-၍၊ ယဿ-အကြင် သူ၏၊ ဝါ-သည်၊ ပရိဘုတ္တော-စားအပ်သော၊ သော ဂုဠော-သည်၊ ပရိဏာမံ-ကြေကျက်ခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆေယျ-ရောက်ရာ၏၊ သဒေဝကော၊ ပေ၊ ပဇာယ-၌လည်းကောင်း၊ (မဟာခန္ဓကပုဒ်စဉ် ၁၆-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ) တံ-ထို သူကို၊ အဟံ၊ န ပဿာမိ-မြင်တော်မမူ၊ (ကြွင်းကျန်နေသော တင်လဲခဲ၌ ဘုရားရှင် ဘုဉ်းပေးတော်မူလိမ့်မည်ဟု ထင်၍ နတ်တို့က နတ်ဩဇာထည့်ထား သောကြောင့် အစာမကြေနိုင်)၊ ပေ၊ ဩပိလ္လာပေတိ၊ (မဟာခန္ဓက၌ အနက် ပေးခဲ့ပြီ)၊ ဥဒကေ-၌၊ ပက္ခိတ္တော-ထည့်အပ်သော၊ သော ဂုဠော-သည်၊ စိစ္ဆိဋ္ဌာယတိ-စိပ်စိပ်အသံကို ပြု၏၊ စိဋ္ဌိစိဋ္ဌာယတိ-စိဋ္ဌိ-စိဋ္ဌိအသံကို ပြု၏၊ (စိဋ္ဌိ စိဋ္ဌိ အသံမည်၏)၊ ပရူပါယတိ-အခိုးကိုပြု၏၊ (အခိုးထွက်၏)၊ သမ္ပရူပါယတိ-ပြင်းစွာ အခိုးကို ပြု၏၊ (စိစ္ဆိဋ္ဌာယတိ စသည်၌ “သဒ္ဓါဒိနိ ကရောတိ”ဟူသော မောဂ္ဂလ္လာန်သုတ်ဖြင့် “စိစ္ဆိဋ္ဌ” ဒုတိယန္တနာမ်ပုဒ်နောင်

ကရဇာတ်၏ အနက်၌ အာယုပစ္စည်းသက်ပါ။) သေယျထာပိ-ကား၊ ဒိဝသ သန္တတ္ထော-တစ်နေ့ပတ်လုံး ပူလောင်အပ်သော၊ ဖာလော-ဖရင်းသည်၊ (ထယ်သွား စသည်သည်။) (ရှေးနိဿယ၌ “သံထွေ”ဟု ပေး၏။) ဥဒကေ ပက္ခိတ္ထော (သမာနော) စိစ္ဆိဋ္ဌာယတိ သေယျထာပိ-ကဲ့သို့၊ ပေ၊ စိစ္ဆိဋ္ဌာယတိ၊ ပေ။

သံဝိဂ္ဂေါ-ထိပ်လန့်သည်၊ လောမဟဋ္ဌဇာတော-ဖြစ်သောမွေးညင်းတို့၏ ရွှင်လန်းခြင်းရှိသည်၊ (ကြက်သီးမွေးညင်းထသည်၊ ဟုတွာ) ပေ၊ နိသီဒိ၊ (ဘုရားရှင်က တရားဟောတော်မူသောအခါ ဗေလဋ္ဌကစ္စာနသည် သောတာပန် တည်သည်။)

အမှာ။ ။ အနုပုဗ္ဗိ ကထံစသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို မဟာခန္ဓက ပုဒ်စဉ် ၂၆-၌လည်းကောင်း၊ ဝိရဇံ ဝိတမလံစသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဓမ္မစကြာပုဒ်စဉ် ၁၆-၌လည်းကောင်း၊ အဘိက္ကန္တံ ဘန္ဓေ စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို အရှင်ယသ ကထာ ပုဒ်စဉ် ၂၇-၌လည်းကောင်း၊ ဧသာဟံ ဘန္ဓေ စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို မဟာခန္ဓက ပုဒ်စဉ် ၆-၌လည်းကောင်း ရေးခဲ့ပြီ၊ ပေ။

ဂုဠော၊ ဥဿန္နော-ပေါများသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဂိလာနဿေဝ- အားသာ၊ ဘဂဝတာ၊ ဂုဠော-ကို၊ အနုညာတော၊ အဂိလာနဿ-အား၊ နော (အနုညာတော) ပေ၊ ဂိလာနဿ-အား၊ ဂုဠ-ကိုလည်းကောင်း၊ အဂိလာနဿ- အား၊ ဂုဠောဒကံ-တင်လဲရေကိုလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ၊ (ဂုဠောဒကနှင့် စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။)

၁၇၃-ပါဠိလိဂါမဝတ္ထု

၂၈၅။ ။ အထာ- ပေ၊ ယေန၊ ပါဠိလိဂါမော-ပါဠိလိဂ္ဂသည်၊ (အတ္ထိ) ပေ၊ ပါဠိလိဂါမိကာ-ပါဠိလိဂ္ဂ၌ နေကုန်သော၊ ဥပါသကာ- တို့သည်၊ ပေ၊ အဝေါနံ၊ (ကိံ) ဘန္ဓေ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ၊

နော-တပည့်တော်တို့၏၊ အာဝါသထာဂါရံ-ဧည့်သည်တို့ တည်းခိုရာအိမ်ကို၊
 (မင်းကွန်းစံနန်းကို) အဓိဝါသေတု-လက်ခံတော်မူပါ၊ ဣတိ-ဤသို့
 လျှောက်ကုန်ပြီ၊ သဗ္ဗသန္တရိ-အလုံးစုံ ခင်းအပ်သည်မည်လောက်အောင်၊
 တစ်နည်း-သဗ္ဗသန္တရိ-အလုံးစုံ ခင်းခြင်းရှိအောင်၊ အာဝသထာဂါရံ-ကို၊
 သန္တရိတွာ-ခင်းပြီး၍၊ အာသနာနိ-နေရာတို့ကို၊ ပညပေတွာ-ခင်း၍၊ ဥဒက
 မဏိကံ-ရေအိုးစရည်းကြီးကို၊ (ရေအိုးကြီးကို) ပတိဋ္ဌာပေတွာ-တည်စေ၍၊
 (ဥဒကမဏိန္ဒိ မဟာကုစ္ဆိကံ သမေခလံ-(ခါးစည်းကြိုးနှင့်တကွ ဖြစ်သော)
 ခါး၌ ကြိုးကဲ့သို့ အရစ်ကြောင်းပါရှိသော (ဥဒကစာဋီ၊ ဋီကာ၊) တေလပဒိပံ-
 ဆီမီးကို၊ အာရောပေတွာ-ညှိထွန်း၍၊ ပေ၊ ဘန္တေ၊ သဗ္ဗသန္တရိ-အောင်၊
 အာဝသထာဂါရံ-ကို၊ သန္တတံ-ခင်းအပ်ပါပြီ၊ (စာအုပ်တို့၌ “သဗ္ဗသန္တရိ
 သန္တကံ”ဟု တွေ့ရ၏၊ “သဗ္ဗသန္တရိ+သန္တတံ”ဟုပင် ရှိပါစေ၊ ဤပုဒ်၏
 အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ)၊ ပေ၊ ဥဒကမဏိကော-ကို၊ ပတိဋ္ဌာပိတော-
 တည်စေအပ်ပါပြီ၊ ပေ၊ ဣဒါနိ-ယခု၊ ယဿ-အကြင် ကြွတော်မူခြင်း၏၊
 ကာလံ-အချိန်ကို၊ မညတိ-သိတော်မူ၏၊ (တံ-ထို အချိန်ကို၊ ကရောတု-
 ပြတော်မူပါ)၊ ဣတိ (အဝေါစုံ)၊ ပေ။

ပါဒေ-ခြေတို့ကို၊ ပက္ခာလေတွာ-ဆေးတော်မူ၍၊ ပေ၊ မဇ္ဈိမံ-အလယ်
 ဖြစ်သော၊ ထမ္ဘံ-တိုင်ကို၊ နိဿာယ-မိုတော်မူ၍၊ ပုရတ္တာဘိမုခေါ-အရှေ့
 အရပ်၌ရှေးရှု မျက်နှာရှိတော်မူသည်၊ (ဟုတွာ)၊ နိသီဒိ၊ ပေ၊ ပစ္ဆိမံ-အနောက်
 အရပ်၌ ဖြစ်သော၊ ဘိတ္တိံ-နံရံကို၊ နိဿာယ-မို၍၊ ဘဂဝန္တယေဝ-ကိုသာ၊
 ပုရက္ခတွာ-ရှေ့၌ ပြု၍၊ (ရှေ့၌ ထား၍)၊ ပုရတ္တာဘိမုခေါ-သည်၊ (ဟုတွာ)၊
 နိသီဒိ၊ ပေ၊ ပုရတ္ထိမံ-အရှေ့အရပ်၌ ဖြစ်သော၊ ဘိတ္တိံနိဿာယိ၊ ပေ၊ ပစ္ဆိ
 မာဘိမုခေါ-အနောက်အရပ်၌ မျက်နှာရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ နိသီဒိသု၊ ပေ။

သီလမရှိသူ၏အပြစ်ငါးပါး

ဂဟပတယော-အိမ်ရှင်ဒါယကာတို့၊ ဒုဿီလဿ-သီလ မရှိသူ၏၊
 သီလဝိပတ္တိယာ-သီလ၏ ပျက်စီးခြင်း၌၊ အာဒိနဝါ-အပြစ်တို့သည်၊ ဣမေ
 ပဉ္စ-တို့တည်း၊ ကတမေ ပဉ္စ-တို့နည်း?၊ ဂဟပတယော-တို့၊ ဣဓ-ဤ

လောက၌၊ ဒုဿီလော-သော၊ သီလဝိပန္နော-ပျက်စီးသော သီလရှိသူသည်၊
 ပမာဒါဓိကရဏံ-မေ့လျော့ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ မဟာတိ-ကြီးစွာ
 သော၊ ဘောဂဇာနိ-စည်းစိမ်ဥစ္စာ၏ ဆုံးရှုံးခြင်းသို့၊ နိဂစ္ဆတိ-ရောက်ရ၏၊
 အယံ-ဤ ဥစ္စာ၏ဆုံးရှုံးခြင်းသည်၊ ဒုဿီလဿ-၏၊ သီလဝိပတ္တိယာ-၌၊
 ပဌမော-ရှေးဦးစွာသော၊ အာဒိနဝေါ-အပြစ်တည်း၊ (နောက်ဝါကျတို့၌ ဤသို့
 အပြည့်အစုံ ပေးပါ။)

ဂဟပတယော-တို့၊ ပုန စ-တစ်ဖန်လည်း၊ အပရံ-တစ်မျိုးကား၊
 (တစ်မျိုးသော အာဒိနဝကား၊) ဒုဿီလဿ၊ သီလဝိပန္နဿ-၏၊ ပါပကော-
 မကောင်းသော၊ ကိတ္တိသဒ္ဓေါ-ပြောဆိုအပ်သော ဂုဏ်သတင်းသည်၊ (ကျော်
 စောသံသည်။) အဗ္ဗဂုစ္ဆတိ-ပျံ့နှံ့၍တက်၏၊ ပေ၊ ယညဒေဝ (ယံယံ+ဒေဝ) ပရိ
 သံ-အကြင် ပရိသတ်သို့၊ (ဤပုဒ်ကို ထပ်၍ ဖွင့်ပြလို၍ “ယဒိ ခတ္တိယပရိသံ”
 စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။) ယဒိ ခတ္တိယပရိသံ-မင်းပရိသတ်သို့သော်လည်း
 ကောင်း၊ ယဒိ ဗြာဟ္မဏပရိသံ-ဗြာဟ္မဏပရိသတ်သို့သော်လည်းကောင်း၊
 ယဒိ ဂဟပတိပရိသံ-အိမ်ရှင် သူကြွယ်ပရိသတ်သို့သော်လည်းကောင်း၊ ယဒိ
 သမဏပရိသံ-ရဟန်းပရိသတ်သို့သော်လည်းကောင်း၊ ဥပသင်္ကမတိ၊ (တံတံ
 ပရိသံ-သို့၊) အဝိသာရဒေါ-ကင်းသော ကြောက်ရွံ့ခြင်းရှိသူ မဟုတ်သည်၊
 (ကြောက်ရွံ့ခြင်းကင်းသူ မဟုတ်သည်။) မင်္ဂုဘူတော-မျက်နှာ မသာမယာ
 ဖြစ်၍ဖြစ်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဥပသင်္ကမတိ၊ ပေ။

သမ္ပုဋ္ဌော-လွန်စွာတွေဝေသည်၊ (ဟုတ္တာ) ကာလံ-သေခြင်းကို၊ ဝါ-
 သေချိန်ကို၊ ကရောတိ-ပြုရ၏၊ ကာယဿ-ဥပါဒိန္နကဓန္ဓာကိုယ်၏၊ ဘောဒါ-
 ပျက်ခြင်းဟူသော၊ မရဏာ-သေခြင်းမှ၊ (သေရာအခါမှ) ပရံ-နောက်ဖြစ်သော
 အသစ်ခန္ဓာကို ယူခြင်း၌၊ (နောက်ဖြစ်သော အသစ်ခန္ဓာကို ယူ ရာအခါ၌)၊
 အပါယံ-သုခ၏ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမှုမှ ကင်းသော၊ ဒုဂ္ဂတိ-ဒုက္ခအပေါင်း၏
 လဲလျောင်းရာ ဖြစ်သော၊ ဝိနိပါတံ-ကင်းသော အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ကျရောက်
 ရာ ဖြစ်သော၊ နိရယံ-သာယာအပ်သော သုခ သောမနဿနှင့် အနိဋ္ဌာရုံတို့၏
 မရှိရာ ငရဲသို့၊ ဥပပဇ္ဇတိ-ကပ်ရောက်ရ၏၊ (ဤပုဒ်တို့၌ အနက်အမျိုးမျိုး

ပေးပုံနှင့်တကွ အဓိပ္ပာယ်ကို သီလက္ခန်ဘာသာဋီကာ၊ တတိယအုပ်၊ သာမည ဖလသုတ်ပါဠိတော် နိဿယ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏကဏ္ဍာ၌ ပြထားပြီ။ ပေ။

သီလရှိသူ၏အကျိုးငါးပါး

(ထူးရာ၌သာ အနက်ပေးပါမည်။) သီလဝတော-သီလရှိသူ၏။ သီလ သမ္ပဒါယ-သီလ၏ပြည့်စုံခြင်း၌၊ အာနိသံသာ-တို့သည်၊ ပေ၊ သီလဝါ- သော၊ သီလသမ္ပန္နော-သီလနှင့်ပြည့်စုံသူသည်၊ အပ္ပမာဒါဓိကရဏံ-မမေ့ မလျော့ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ မဟန္တံ-များစွာသော၊ ဘောဂက္ခန္ဓံ- စည်းစိမ်ဥစ္စာအစုကို၊ အဓိဂစ္ဆတိ-ရ၏။ ပေ၊ သုဂတိံ-သုခအပေါင်း၏ လဲလျောင်းရာ၊ ဝါ-ကောင်းသော ဂတိဟူသော၊ သဂ္ဂံ-ရူပါရုံ စသည်တို့ဖြင့် လွန်စွာ ကောင်းမြတ်သော၊ လောကံ-လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်သို့၊ ဥပပဇ္ဇတိ-၏။ ပေ။

ဗဟုဒေဝ-များစွာသာလျှင် ဖြစ်သော၊ ရတ္တိံ-ညဉ့်ပတ်လုံး၊ ပေ၊ ဥယျော ဇေသိ-ပြန်လွှတ်တော်မူပြီ၊ (ကိံ) “ဂဟပတယော-တို့၊ ရတ္တိံ-သည်၊ အဘိက္ကန္တာ-လွန်သွားပြီ” (အဘိက္ကန္တာတိ အဘိက္ကန္တာ၊ ဋီကာ၊) ဒါနိ တုမေ၊ ယဿ-အကြင် ပြန်သွားခြင်း၏၊ ကာလံ-ကို၊ မညထ-သိကုန်၏၊ (ယဿ ဂမနဿ၊ ပေ၊ မညထ၊ ဋီကာ၊) (တံ-ထို အချိန်ကို၊ ကရောထ-ကုန်လော၊) ဣတိ-ဤသို့၊ (ဥယျောဇေသိ) ပေ၊ သုညာဂါရံ-ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်သို့၊ ပါဝိသိ၊ (ဤ၌ “သုညာဂါရံ” အသီးအခြား မရှိပါ၊ ထို အာဝါသထာဂါရ၏ ဘေးတစ်ဖက် အဝတ်ကန်လန်ကာကို ကာရံ၍ ညောင်စောင်းကို ခင်း၍ အခန်းသဖွယ် ပြုထားအပ်သော အရပ်ကို၊ “သုညာဂါရံ”ဟု ဆိုသည်၊ ဤ ဝတ္ထုအကျယ်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။)

၁၇၄-သုနိဝဿကာရဝတ္ထု

၂၈၆။ ။ သုနိဝဿကာရာ-သုနိဝဿကာရတို့မည်သော၊ မဂဓမဟာမတ္တာ-မဂဓမင်း၏ အမတ်ကြီးတို့သည်၊ ဝဇ္ဇိန-ဝဇ္ဇိမင်းတို့၏၊ (အာယမုခ-ဝင်လာသော အခွန်အတုတ်၏အဝကို၊) ပဋိဗာဟာယ-တားမြစ်ခြင်းငှာ၊ ပါဠိလိဂါမေ-ပါဠိလိရွာ၌၊ နဂရ-ကို၊ မာပေန္တိ-တည်ထောင်ဖန်ဆင်းကြကုန်၏၊ (ပါဠိလိရွာငယ်ကို ယခု မြို့ဖြစ်အောင် တည်ထောင်ကြသည်ဟု သာရတ္ထ၌ မိန့်၏၊ ဝိမတိ၌ကား “ပါဠိလိရွာ၏အနီးဖြစ်သော တောအရပ်၌ မြို့ကိုတည်ထောင်သည်” ဟု မိန့်သည်) ၊ပေ၊ စက္ခုနာ-ဖြင့်၊ သမ္မဟုလာ-ကုန်သော၊ ဒေဝတာယော-တို့ကို၊ ဝတ္ထုနိ-အိမ်ရာတို့ကို၊ (အိမ်နေရာတို့ကို)၊ ပရိဂ္ဂဏန္တိယော-သိမ်းယူနေသည်တို့ကို၊ အဒ္ဒသာ၊ (“ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ” စသည်တို့၏အနက်ကို မဟာဓန္ဒကပုဒ်စဉ် ၁၀-၌ ရေးခဲ့ပြီ။)

ယသ္မိံ ပဒေသေ-အကြင် အရပ်၌၊ မဟေသက္ခာ-တန်ခိုးကြီးကုန်သော၊ ဒေဝတာ-တို့သည်၊ ဝတ္ထုနိ ပဋိဂ္ဂဏန္တိ၊ တတ္ထ-ထို အရပ်၌၊ မဟေသက္ခာန-ကုန်သော၊ ရာဇန-တို့၏လည်းကောင်း၊ (မင်းမျိုးတို့၏လည်းကောင်း၊) ရာဇမဟာမတ္တာ-မင်း၏အမတ်ကြီးတို့၏လည်းကောင်း၊ နိဝေသနာနိ-အိမ်တော်တို့ကို၊ မာပေတုံ-တည်ထောင်ဖန်ဆင်းခြင်းငှာ၊ စိတ္တာနိ-တို့သည်၊ နမန္တိ-ကိုင်းညွတ်ကုန်၏၊ (နောက်၌ “မဇ္ဈိမာ-တန်ကိုးအားဖြင့် အလယ်အလတ်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ နိစာ-တန်ခိုးအားဖြင့် နိမ့်ကျကုန်သော” ဟု ဇေးပါ၊ “မဟေသက္ခာ”ပုဒ်၏အဖွင့်ကို ပါစိတ်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊ “မဟေသက္ခာ-ကြီးသော အစိုးရခြင်းရှိသူတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော” ဟု သဒ္ဒတ္ထ ပေးပါ) ၊ပေ၊ အာနန္ဒ...၊ (ယေ-အကြင် သူတို့သည်၊ ပေ၊ မာပေန္တိ-ကုန်၏၊) တေ-ထိုသူတို့သည်၊ ဧက န ခေါ-အဘယ်သူတို့နည်း?၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ တာဝတိံသေဟိ-တာဝတိံသာဘုံ၌ နေကုန်သော၊ ဒေဝေဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-အတူ၊ မန္တေတွာ-တိုင်ပင်၍၊ (မာပေန္တိ) သေယျထာပိ-တည်ထောင်ဖန်ဆင်းကုန်သကဲ့သို့၊ အာနန္ဒ...၊ ဧဝမေဝ-ပင်၊ ပေ၊ မာပေန္တိ၊ (ဤ ဝါကျနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ) ၊ပေ။

အာနန္ဒ...၊ ယာဝတာ-အကြင်မျှအတိုင်းအရှည် ရှိသော၊ အရိယာယဟန-အရိယာဒေသ၌ နေကြကုန်သောလူတို့၏ သက်ရှောက်ရာအရပ်သည်၊ (အတ္ထိံ)၊ ယာဝတာ-သော၊ ဝဏိပူထော-ကုန်သည်တို့ ရောင်းဝယ်အပ်သော

ဘဏ္ဍာ၏ ရောင်းဝယ်ရာ အရပ်သည်။ တစ်နည်း-ဝဏိပုထော-ကုန်သည်တို့၏ နေရာ အရပ်သည်။ (အတ္ထိ) ဣဒံ ပါဠိလိပုတ္တံ-ဤ ပါဠိလိပုတ်မြို့သည်။ (တေသံ-ထို အရိယာယတနံ, ဝဏိပုထတို့၏၊ ဝါ-တို့တွင်) အဂ္ဂနဂရံ-အမြတ်ဆုံးမြို့သည်။ ပုဋ္ဌဘေဒံ-ကုန်ထုပ်ကို ဖြေရာမြို့သည်။ ဘဝိဿတိ-လိမ့်မည်။ (“အရိယံ+အာယတနံ”ဟု ဝါကျတွေ့ရ၏။ “အရိယာယတနံ”ဟု သမာသ် ရှိသင့်ကြောင်းကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။) အာနန္ဒ...၊ ပါဠိလိပုတ္တဿ-၏။ အဂ္ဂိတော ဝါ-မီးကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥဒကတော ဝါ-ရေကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဗ္ဘန္တရတော-အတွင်း၌ ဖြစ်သော၊ မိထုဘေဒါ ဝါ-အချင်းချင်း ခွဲခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ (အချင်းချင်း ကုန်းတိုက်ခြင်း ကြောင့်လည်းကောင်း၊) တယော-သုံးမျိုးကုန်သော၊ အန္တရာယာ-တို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဣတိ-ပြီ။ (အဂ္ဂိတော ဝါတိအာဒိသု စကာရတ္ထော ဝါ သဒ္ဓေါ၊ ဋီကာ) ။ပေ။

အဇ္ဇတနာယ-ယနေ၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော ကောင်းမှု၊ ပီတိပါမောဇ္ဇ အကျိုးငှာ၊ ပေ၊ ယေန-၌၊ ပရိဝေသနာ-ဆွမ်းလုပ်ကျွေးရာ အရပ်သည်။ (အတ္ထိ) ။ပေ၊ အနုမောဒိ-အဖန်ဖန် ဝမ်းမြောက်တော်မူပြီ။ (အနုမောဒနာ ပြုတော်မူပြီ၊ ကံ၊) ယသ္မိံ ပဒေသေ၊ ပေ၊ ပဿတိတိ-ဟူ၍။ (အနုမောဒိ။)

ဂါထာအနက်။ ။(၁) ယသ္မိံ ပဒေသေ-အကြင် အရပ်၌၊ ပဏ္ဍိတ ဇာတိယော-ပညာရှိအမျိုး၌ ဖြစ်သူသည်။ (ပဏ္ဍိတဇာတိယံ+ ဇာတော=ပဏ္ဍိတဇာတိယော၊ ဣယ ပစ္စည်း၊) တစ်နည်း-ပဏ္ဍိတ ဇာတိယော-ပညာရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသူသည်။ (ပဏ္ဍိတော ဇာတိ ယဿာတိ=ပဏ္ဍိတဇာတိယော။ သမသန္တ က ပစ္စည်း သက်၍ ကံ ကို ယ ပြု။) ဝါသံ-နေခြင်းကို၊ ကပ္ပေတိ-ပြု၏။ ဧတ္ထ-ဤအရပ်၌၊ (ဤ အိမ်သစ်၊ ရပ်ကွက်သစ်၌) သညတေ-စောင့်စည်းအပ်သော ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် ရှိကုန်သော၊ (ကာယ ဝါစာ စိတ္တေဟိ သညတေ၊ ဋီကာ) ဗြဟ္မစာရိနော-မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိကုန်သော၊ သီလဝန္တေ-သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့ကို၊ ဘောဇေတွာ-ရှေးဦးစွာ ဆွမ်းကျွေးပြီး၍။

(၂) တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ (ထို အိမ်၌သစ်၊ ရပ်ကွက်သစ်၌) ယာ ဒေဝတာ-တို့သည်။ အာသု-ရိကြကုန်ပြီ၊ တာသံ-ထို နတ်တို့အား။

ဒက္ခိဏံ-မိမိပြုအပ်သော အလှူကို၊ အာဒိသေ-ညွှန်ပြရာ၏။ ဝါ-
 အမျှပေးဝေရာ၏။ ပူဇိတာ-အိမ်ရှင်သည် (အမျှပေးဝေသောအား
 ဖြင့်) ပူဇော်အပ်ကုန်သော၊ တာ-ထို နတ်တို့သည်၊ နံ-ထို အိမ်ရှင်
 ကို၊ ပူဇယန္တိ-အတုံ့ပြန်၍ ပူဇော်ကြကုန်၏။ (ဘေးရန် မဖြစ်အောင်
 စောင့်ရှောက်ကြကုန်၏။) မာနိတာ-အိမ်ရှင်သည်၊ (ပ သမ္မ ဗလိ
 ကမ္မကို ပြုသောအားဖြင့်) မြတ်နိုးအပ်ကုန်သော၊ တာ-တို့သည်၊
 နံ-ကို၊ မာနယန္တိ-အတုံ့ပြန်၍ မြတ်နိုးကြကုန်၏။ (ဖြစ်ပေါ်လာသော
 ဘေးရန်ကို ပယ်ရှားကြကုန်၏။)

(၃) တတော-ထိုသို့ (အိမ်ရှင်က) ပူဇော်မြတ်နိုးခြင်းကြောင့်၊
 မာတာ-အမိသည်၊ ဩရသံ-ရင်၌ဖြစ်သော၊ ပုတ္တံ-သားကို၊
 (အနုကမ္မတိ) ဣဝ-စီးပွားဖြင့် စောင့်ရှောက်သကဲ့သို့၊ (တထာ-
 တူ) နံ-ထို အိမ်ရှင်ကို၊ အနုကမ္မန္တိ-စီးပွားဖြင့် စောင့်ရှောက်ကြ
 ကုန်၏။ ဒေဝတာနုကမ္မိတော-နတ်တို့သည် စောင့်ရှောက်အပ်သော၊
 ပေါသော-အိမ်ရှင်ယောက်ျားသည်၊ (အိမ်ရှင်မိန်းမသည်)၊ သဒါ-
 အခါခပ်သိမ်း၊ ဘဒြာနိ-ကောင်းကျိုးချမ်းသာ မင်္ဂလာတို့ကို၊ ပဿတိ-
 တွေ့မြင်ရ၏။ (ဤ ဂါထာ၏အဖွင့်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ) ၊ပေ။

အနုမောဒိတွာ-အဖန်ဖန် ဝမ်းမြောက်တော်မူပြီး၍၊ (အနုမောဒနာ
 ပြုတော်မူပြီး၍)၊ (တေဟိ-ထို သုနိဓ၊ ဝဿာကာရတို့သည်)၊ တဒါပသုတ
 ပုညဿ၊ (ဖြစ်စေအပ်သော ကောင်းမှုကို၊ အနုမောဒနဝသေန တေသံ ဓမ္မ
 ကထံ ကတွာ၊ ဋီကာ) ၊ပေ၊ အနုဗန္ဓာ ဟောန္တိ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ကြံ၍
 လိုက်ကုန်သနည်း?)၊ ယေန ဒွါရေန-အကြင် တံခါးဖြင့်၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊
 သမဏော ဂေါတမော-သည်၊ နိက္ခမိဿတိ-ထွက်တော်မူလိမ့်မည်၊ တံ-ထို
 တံခါးသည်၊ ဂေါတမဒွါရံ နာမ-ဂေါတမတံခါးမည်သည်၊ ဘဝိဿတိ-
 လိမ့်မည်၊ ယေန တိတ္ထေန-အကြင် ဆိပ်ဖြင့်၊ ဂင်္ဂ-ဂင်္ဂါမည်သော၊ နဒိ-ကို၊
 ဥတ္တရိဿတိ-ကူးတော်မူမည်၊ တံ-ထို ဆိပ်သည်၊ ဂေါတမတိတ္ထံ နာမ
 ဘဝိဿတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍ လိုက်ကြကုန်၏။ ပေ၊ (မြတ်စွာဘုရား
 ထွက်တော်မူရာ တံခါးသည် “ဂေါတမတံခါး”မည်၏။ ဂင်္ဂါမြစ်ကိုကား
 ဆိပ်ကမ်းဖြင့် ကူးတော်မူဘဲ တန်ခိုးဖြင့် ဖြတ်ကျော်တော်မူသောကြောင့်
 “ဂေါတမတိတ္ထ”အမည် မရတော့။)

ဂင်္ဂါနဒီ၊ ပူရာ-ရေဖြင့်ပြည့်သည်။ သမတိတ္တိကာ-ကမ်းနှင့်ညီမျှသော ရေရှိသည်။ ကာကပေယျာ-ကျီးသောက်ထိုက်သော ရေရှိသည်။ (ကမ်း၌ တည်သော ကျီးသည် သောက်နိုင်သော ရေရှိသည်။) ဟောတိ၊ မနုဿာ-တို့သည်။ သြရာ-ဤ ဘက်ကမ်းမှာ၊ ပါရ်-ဟို ဘက်ကမ်းသို့၊ ဂန္တုကာမာ-သွားခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ) အညေ-အချို့သူတို့သည်။ နာဝံ-လှေကို၊ ပရိယေသန္တိ-ရှာကြကုန်၏။ အညေ-တို့သည်။ ဥဠုမ္ပံ-သစ်ဖောင်ကို၊ ပေ၊ အညေ၊ ကုလ္လံ-ကျူဖောင်ကို၊ ပရိယေသန္တိ၊ ပေ၊ (ဥဠုမ္ပံနှင့် ကုလ္လအထူးကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။) သြရိမတိရေ-ဤ ဘက်ကမ်း၌၊ အန္တရဟိတော (ဟုတွာ) ပါရိမတိရေ-ဟို ဘက်ကမ်း၌၊ ဘိက္ခုသံဃေန၊ သဒ္ဓိံ ပစ္စုဋ္ဌာသိ-တည်တော်မူပြီ၊ ပေ၊ ဥဒါနေသိ။

ဂါထာအနက်။ ။ ယေ-အကြင် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အဏ္ဏဝံ-အစောက်လည်းနက်၊ အပြန်လည်းကျယ်သော ရေရှိသော၊ သရ်-တဏှာတည်းဟူသော မြစ်ကို၊ တရန္တိ-ကူးကြကုန်၏၊ (တေ-ထို အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။) သေတံ-အရိယာမဂ်တည်းဟူသော တံတားကို၊ ကတွာန-ပြု၍၊ ပလ္လလာနိ-ရွံ့ညွှန်တို့ကို၊ ဝိသဇ္ဇ-စွန့်လွှတ်၍၊ (တရန္တိ) ဇနော-လူအပေါင်းသည်။ (အပ္ပမတ္တကံ-နည်းသောအတိုင်း အရှည်ရှိသော) ဣမံ ဥဒကံ-ဤ ဂင်္ဂါမြစ်ရေကို၊ ဥတ္တရိတုကာမော-ကူးမြောက်လိုသည်။ (ဟုတွာ ဝိ-ဖြစ်၍လည်း၊) ကုလ္လံ-ကျူဖောင်ကို၊ (ဝါးဖောင်ကို) ဗန္ဓတိ-ဖွဲ့တုတ်နေရ၏။ (ကုလ္လံ ဟိ-၌ ဟိ ကား နိပါတ်မျှသာ။) မေဓာဝိနော-မဂ္ဂလေးဖြာ၊ ပညာရှိအစစ်၊ ဖြစ်တော် မူကြကုန်သော၊ ဇနာ-ဗုဒ္ဓ၊ ဗုဒ္ဓသာဝကဖြစ်သူ လူတို့သည်။ (ကုလ္လေန-နှင့်၊ ဝိနာ ဧဝ-ကင်း၍သာလျှင်၊) တိဏ္ဍာ-တဏှာရေယာဉ်ကို လွန်မြောက်တော်မူကုန်ပြီ၊ ဣတိ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ၊ (ဤ ဂါထာ၏အဖွင့်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။)

၁၇၅-ကောဋိဂါမေသစ္စကထာ

၂၇၇။ ။ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ ဘဂဝါ၊ ယေန-၌၊ ကောဋိဂါမော-ကောဋိရွာသည်။ (အတ္ထိ) တတြ ကောဋိဂါမေ-၌၊ ဘဂဝါ ဝိဟရတိ၊ တတြ-ကောဋိရွာဝယ် နေတော်မူရာ ထိုအခါ၌၊ ပေ၊ အာမန္တေသိ-ပြီ။ (ကိ။)

ဘိက္ခဝေ၊ စတုန္ဒ-လေးပါးကုန်သော၊ အရိယသစ္စာနံ-အရိယသစ္စာ တို့ကို၊ (အရိယာ၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော သစ္စာတို့ကို)၊ အနနဗောဓာ-လျော်စွာ မသိခြင်းကြောင့်၊ (အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် လျော်စွာ မသိခြင်းကြောင့်ဟူလို)၊ အပ္ပဋ္ဌိဝေဓာ-ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်၊ (မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်ဟူလို)၊ မမဇ္ဈေဝ-ငါဘုရားသည်လည်းကောင်း၊ တုမှာကဉ္စ-သည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (သို့ကလောက်)၊ ဒီဃံ-ရှည်လှစွာသော၊ ဣဒံ အဒ္ဓါနံ-ဤ သံသရာခရီးကို၊ သန္တာဝိတံ-အဆက်မပြတ် ပြေးသွားအပ်ခဲ့လှလေပြီ၊ တစ်နည်း-မမဇ္ဈေဝ-၏လည်းကောင်း၊ တုမှာကဉ္စ-၏လည်းကောင်း၊ ဧဝံ ဒီဃံ၊ ဣဒံ အဒ္ဓါနံ-ကို၊ သန္တာဝိတံ-အဆက်မပြတ် ပြေးသွားခဲ့ရခြင်းသည်၊ သံသရိတံ-တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်လည်ခဲ့ရခြင်းသည်၊ (အဟောသိ-ဖြစ်ခဲ့ရပြီ)၊ (ဤပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။)

ကတမေသံ စတုန္ဒ-အဘယ်လေးပါးတို့ကိုနည်း?၊ တစ်နည်း-ကတမေသံ-အဘယ်မည်ကုန်သော၊ စတုန္ဒ-ကုန်သော၊ အရိယသစ္စာနံ-တို့ကို၊ အနနဗောဓာ-ကြောင့်၊ ပေ၊ မမဇ္ဈေဝ-သည်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ သံသရိတံ-တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်လည်အပ်ခဲ့လေသနည်း?၊ တစ်နည်း-မမဇ္ဈေဝ-၏လည်းကောင်း၊ ပေ၊ သံသရိတံ-ရခြင်းသည်၊ (အဟောသိ-ဖြစ်ခဲ့သနည်း?)၊ (ဤသို့လည်း အကျယ်ပေးနိုင်၏)၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဒုက္ခဿ-ဒုက္ခဖြစ်သော၊ အရိယသစ္စဿ-ကို၊ အနနဗောဓာ-ကြောင့်၊ ပေ၊ (ရှေးနည်းအတိုင်း ပေးပါ။ “ဒုက္ခ သမုဒယ” စသည်တို့ကို ဓမ္မစကြာ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ)၊ ဒုက္ခံ-သော၊ တယံဒံ (တံ+ဣဒံ) အရိယသစ္စံ-ကို၊ အနပုဒ္ဓံ-လျော်စွာသိတော်မူအပ်ပြီ၊ ပဋိဝိဒ္ဓံ-ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူအပ်ပြီ၊ ပေ၊ ဘဝတဏှာ-ဘဝ၌တပ်မက်တတ်သော တဏှာကို၊ ဥစ္ဆန္နာ-ဖြတ်အပ်ပြီ၊ ဘဝနေတ္ထိ-ဘဝသို့ဆွဲဆောင်ကြောင်း တဏှာတည်းဟူသော ကြီးသည်၊ ဝိဏာ-ကုန်ပြီ၊ ဣဒါနိ-ခု၊ ပုနုဗ္ဗဝေ-တစ်ဖန်ဘဝသည်၊ (ဘဝသစ်သည်)၊ နတ္ထိ-တော့၊ ဣတိ (အာမန္တေသိ။)

ဂါထာအနက်။ ။(၁) စတုန္ဒ၊ အရိယသစ္စာနံ-တို့ကို၊ ယထာဘူတံ-အကြင် အကြင် ထင်ရှားဖြစ်သည့်အတိုင်း၊ (မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ)၊ အဒဿနာ-မသိမမြင်ခြင်းကြောင့်၊ တာသုတာသျှဝဇာတိသု-ထိုထို ဘဝတို့၌ပင်၊ ဒီဃံ-သော၊ အဒ္ဓါနံ-သံသရာခရီးကို၊ သံသိတံ-ကျင်လည်အပ်ခဲ့လှလေပြီ၊ (သံ-ပုဗ္ဗ+သိ-ဇာတ်=ဂတိ အနက်ဟော၊ သံသရနှင့် အနက်တူတည်း။)

(၂) တာနိ-ထိုသို့ သဘောရှိကုန်သော၊ ဧတာနိ-ဤ အရိယ
 သစ္စာတို့ကို၊ ဒိဋ္ဌာနိ-ဉာဏ်ဖြင့်ထင်ထင် မြင်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဘဝနေတ္ထိ-
 ကို၊ သမူဟတာ-ကောင်းစွာ ဖျက်ဆီးအပ်ပြီ၊ ဝါ-ကောင်းစွာ
 ဖြတ်အပ်ပြီ၊ ဒုက္ခဿ-တောဘူမက ဝဋ်ဒုက္ခ၏၊ မူလ-အမြစ်အရင်း
 ဖြစ်သော တဏှာကို၊ ဥစ္ဆိန္နံ-ဖြတ်အပ်ပြီ၊ ပေ၊ နတ္ထိ-တော့။

၁၇၆-အမ္မပါလီဝတ္ထု

၂၇၈။ ။ အမ္မပါလီ-အမ္မပါလီမည်သော၊ ဂဏိကာ-ပြည့်တန်ဆာမ
 သည်၊ ပေ၊ ဘဒြာနိ ဘဒြာနိ-ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သော၊ ယာနာနိ-
 ယာဉ်တို့ကို၊ ယောဇာပေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ ဘဒြံ ဘဒြံ-သော၊ ယာနံ-သို့၊
 အဘိရဟိတွာ-တက်စီး၍၊ ဘဒြေဟိ ဘဒြေဟိ၊ ယာနေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဝေသာလိ
 ယာ-မှ၊ ဘဂဝန္တံ၊ ဒဿနာယ-ငှာ၊ နိယျာသိ-ထွက်လာပြီ၊ ယာဝတိကာ-
 အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ယာနဿ-၏၊ ဘူမိ-သွားလောက်ရာ
 မြေအရပ်သည်၊ (အတ္ထိ၊ တာဝတိကံ-ထိုမျှလောက်သော အရပ်တိုင်အောင်၊)
 ယာနေန-ဖြင့်၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ယာနာ-မှ၊ ပစ္စောရောဟိတွာ-တစ်ဖန်သက်ဆင်း၍၊
 (ဋီကာ၌ “ကျောင်းတိုက်၏အပြင်ဘက် တံခါးမုခ်၌ ယာဉ်မှဆင်းသည်”ဟု
 မိန့်သည်၊) ပတ္တိကာဝ-ခြေဖြင့်သွားသည်သာလျှင်၊ (ခြေကျင်သွားသည်သာလျှင်၊
 ဟုတွာ) ၊ ပေ၊ ပက္ကမိ။

၁၇၇-လိစ္ဆဝိဝတ္ထု

၂၇၉။ ။ ဝေသာလိကာ-ဝေသာလီမြို့ဟူသော နေရာရှိကုန်သော၊
 ဝါ-ဝေသာလီမြို့၌ နေကုန်သော၊ လိစ္ဆဝိ-လိစ္ဆဝိမင်းတို့သည်၊ ပေ၊ နိယျာသုံ၊
 အပ္ပေကစ္ဆေ-အချို့သော လိစ္ဆဝိတို့သည်၊ နီလာ-ညိုကုန်သည်၊ နီလဝဏ္ဏာ-
 ညိုသောအဆင်း ရှိကုန်သည်၊ နီလဝဏ္ဏာ-ညိုသောအဝတ် ရှိကုန်သည်၊

နီလာလင်္ကာရာ-ညိုသောတန်ဆာ ရှိကုန်သည်။ (ညိုသောပတ္တမြားတန်ဆာ၊ ကြာညိုပန်းတန်ဆာ ရှိကုန်သည်။) ဟောန္တိ။ (“နီလဝတ္ထု” ဟူရာ၌ ထိုမင်းသား တို့၏ ပင်ကိုယ်အဆင်းသည် ညိုသည်မဟုတ်။ ညိုသောနံ့သာကို လိမ်းထား သောကြောင့် “ညိုရသည်” ဟု ဋီကာမိန့်၏။ ထို မင်းသားတို့၏ ပင်ကို အဆင်းကား ရွှေအဆင်းနှင့် တူကုန်သတတ်။ နောက်၌ “ပီတာ-ရွှေကုန်သည်၊ လောဟိတာ-နီကုန်သည်၊ သြဒါတာ-ဖြူကုန်သည်” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။)

အမ္မပါလိ၊ ဂဏိကာ-သည်။ ဒဟရာနံ ဒဟရာနံ-ငယ်ကုန် ငယ်ကုန် သော၊ လိစ္ဆဝိနံ-တို့၏။ ဤသာယ-မိမိ၏ ရထားလှည်းသံဖြင့်၊ ဤသံ- ရထားလှည့်သံကို၊ (ရှေးနိဿယ၌ “ရထားနောက်ကော်စွန်း” ဟု ပေး၏။) ယုဂေန-မိမိ၏ ရထားထမ်းပိုးဖြင့်၊ ယုဂံ-ရထားထမ်းပိုးကို၊ စက္ကေန-မိမိ၏ ရထားစက်ဘီးဖြင့်၊ စက္ကံ-ကို၊ အက္ခေန-မိမိ၏ ရထားဝင်ရိုးဖြင့်၊ အက္ခံ-ရထား ဝင်ရိုးကို၊ ပဋိဝဋ္ဋေသိ-တစ်ဖန် လိမ့်စေပြီ၊ (ပြန်လည်စေပြီ။) ဝါ-တိုက်ခတ်ပြီ၊ (ရထားချင်းတိုက်သောအခါ အနည်းငယ် ပြန်လှည့်သွားခြင်းကြောင့် “ပဋိ ဝဋ္ဋေသိ” ဟု မိန့်သည်။ “ပဟရီ” ဟု ဋီကာဖွင့်သည်ကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း။) ပေ၊ ဇေ အမ္မပါလိ-အို အမ္မပါလိ၊ ကိဿ-ကြောင့်၊ ပေ၊ ပဋိဝဋ္ဋေသိ-နည်း?၊ ဣတိ (အဝေါစုံ) အယုပုတ္တာ-အရှင့်သားတို့၊ ဟိ (ယသွား)-ကြောင့်၊ မယာ-သည်၊ ပေ၊ နိမန္တိတော-အပ်ပါပြီ၊ တုထာ-ထိုကြောင့်ပါတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြီ။

ဇေ အမ္မပါလိ...၊ အမှာကံ-တို့အား၊ ဧတံ ဘတ္တံ-ဤ ဆွမ်းကို၊ (ဤ နက်ဖြန်၌ အသင်ပင့်ဖိတ်ထားအပ်သော ဆွမ်းကို) သတသဟဿေန- တစ်သိန်းဖြင့်၊ ဒေဟိ-ပေးပါ၊ (ရောင်းပါ။) ဣတိ-ကုန်ပြီ၊ ပေ၊ မေ-အား၊ သာဟာရံ-အခွန်ကိုဆောင်ယူရာ ဇနပုဒ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ ဝေသာလိ- ဝေသာလိ တစ်မြို့လုံးကို၊ သစေပိ ဒဇ္ဇေယျာထ-အကယ်၍မူလည်း ပေးစေ ကုန်ဦးတော့၊ (ဧဝံ သတိပိ) အဟံ-သည်၊ တံ ဘတ္တံ-ကို၊ နေဝ ဒဇ္ဇံ-ပေး လိမ့်မည် မဟုတ်ပါ၊ ဣတိ-ပြီ၊ (“သာဟာရံ” အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ) ပေ၊ အင်္ဂုလိ-လက်ချောင်းကို၊ ဖောဋ္ဌေသုံ-လှုပ်စေကြကုန်ပြီ၊ တစ်နည်း-အင်္ဂုလိ ဖောဋ္ဌေသုံ-လက်ဖျားခါကြကုန်ပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့

ဖြေ၍ လက်ဖျားခါကုန်သနည်း?။) ဘော-အမောင်တို့၊ အဗ္ဗကာယ-မိန်းမသားသည်၊ ဝါ-က၊ ဇိတာ-အောင်အပ်ကုန်သည်၊ (အနိုင်ယူအပ်ကုန်သည်။) အမှဝတ-ဖြစ်လေကုန်စွ၊ ဘော-တို့၊ အဗ္ဗကာယ-မိန်းမသားမှ၊ ပရာဇိတာ-ရှုံးကုန်သည်၊ အမှ ဝတ-စွ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပြော၍ လက်ဖျားခါကြကုန်ပြီ၊ (အဗ္ဗကာယ၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ) ၊ပေ။

ဘိက္ခဝေ၊ ယေဟိ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ တာဝတိံသာ ဒေဝါ-တို့ကို၊ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ-ရှေး၌ မမြင်အပ်ကုန်၊ (မမြင်ဖူးကုန်၊) ဘိက္ခဝေ၊ (တေ တုမေ-တို့သည်။) လိစ္ဆဝိပရိသံ-လိစ္ဆဝိပရိသတ်ကို၊ ဩလောကေထ-ကြည့်လိုက်ကြကုန်၊ ပေ၊ အပလောကေထ-အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ကြည့်လိုက်ကြကုန်၊ ဘိက္ခဝေ၊ လိစ္ဆဝိပရိသံ-ကို၊ တာဝတိံသပရိသံ-တာဝတိံသာ နတ်ပရိသတ်သို့၊ ဥပသံဟရထ-ကပ်ဆောင်လိုက်ကြကုန်၊ ဣတိ (အာမန္တေသိ၊) (ဤသို့ မိန့်တော်မူရခြင်း၏ အကြောင်းကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ) ၊ပေ၊ ပတ္တိကာဝ-ခြေဖြင့်သွားကုန်သည်သာ၊ (ခြေလျင်သွားကုန်သည်သာ၊ ဟုတွာ) ၊ပေ၊ အဝေါစုံ၊ ပေ၊ လိစ္ဆဝိ-လိစ္ဆဝိမင်းသားတို့၊ သွာတနာယ-ငှာ၊ အဗ္ဗပါလိယာ၊ ဂဏိကာယ-၏၊ ဘတ္တံ-ကို၊ အဓိဝုဋ္ဌော-လက်ခံတော်မူပြီးသည်၊ အမှ၊ ဣတိ-ပြီ၊ (“အဓိဝါသေမိ”ပုဒ်ကိုပင် “အဓိဝုဋ္ဌော အမှိ”ဟု သုံးစွဲတော်မူသည်။) ၊ပေ။

ယေန-၌၊ နာတိကာ-နာတိကာရွာသည်၊ (အတ္ထိ) ၊ပေ၊ တတြ နာတိကေ-၌၊ ဂိဉ္ဇကာဝသထေ-အုတ်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော ကျောင်း၌၊ (အုတ်တိုက်ပြာသာဒ်၌) ၊ပေ၊ ဘန္တေ အဟံ၊ ဣမံ အဗ္ဗဝနံ-ဤ သရက်ဥယျာဉ်ကို၊ ဗုဒ္ဓပုဗ္ဗမုဓဿ၊ ဘိက္ခုသံဃဿ-အား၊ ဒမ္ဗိ-ပါ၏၊ ဣတိ (အဝေါစ) ၊ပေ၊ ယေန၊ မဟာဝနံ-မဟာဝန်တောသည်၊ (တောကြီးသည်၊ အတ္ထိ) ၊ပေ၊ တတြ ဝေသာလိယံ-၌၊ ဝါ-၏အနီးဖြစ်သော၊ မဟာဝနေ-၌၊ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံ-အထွတ်ရှိသော ဂန္ဓကုဋီကျောင်းတော်၌၊ ဝိဟရတိ၊ (ကုဋ္ဌာဂါရသာလာ၏ အဖွင့်ကို ပါရ်ဂဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ၊ တတိယအုပ်၊ စာမျက်နှာ ၁၄၀-၌ ပြထားပြီ။)

တတိယော-သော၊ လိစ္ဆဝိဘာဏဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၁၇၈-သီဟသေနာပတိဝတ္ထု

၂၉၀။ ။ အဘိညာတာ အဘိညာတာ-အလွန်အသိအမှတ် ပြုအပ်၊
 အလွန်အသိအမှတ် ပြုအပ်ကုန်သော၊ (အလွန်ထင်ရှားကုန်၊ အလွန်ထင်ရှား
 ကုန်သော၊) လိစ္ဆဝိ-တို့သည်၊ သန္တာဂါဇရ-မင်းကွန်းစံနန်း၌၊ (လွတ်တော်
 ရုံး၌၊) သန္နိသိန္နာ-အတူတကွ ထိုင်နေကြကုန်သည်၊ သန္နိပတိပတာ-အတူ
 တကွ ကျရောက်ကြကုန်သည်၊ (စည်းဝေးကြကုန်သည်၊ သမာနာ-ကုန်လျက်၊)
 အရနေကပ်ရိယာယေန-တစ်ပါးမက များစွာသောအကြောင်းဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓဿ-
 ၏၊ ဝဏ္ဏံ-ဂုဏ်ကို၊ ဘာသန္တိ-ပြောကြကုန်၏၊ ပေ၊ သီဟော-သီဟမည်သော၊
 နိဂဏ္ဌသာဝကော-နိဂဏ္ဌ၏တပည့်ဖြစ်သော၊ သေနာပတိ-စစ်သူကြီးသည်၊
 တဿံ ပရိသာယံ-၌၊ နိသိန္နော ဟောတိ၊ ပေ၊ နိဿံသယံ-သံသယမဲ့၊
 (စင်စစ်ဧကန်၊) သော ဘဂဝါ-သည်၊ အရဟံ-ဝါသနာနှင့်တကွ တစ်ထောင့်
 ငါးရာ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာတော်မူပြီးသည်၊ (ရဟန္တာသည်၊) သမ္မာ
 သမ္ဗုဒ္ဓေါ-သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်တော်မူလိမ့်မည်၊ တထာဟိ
 (တထာ ဝေ)-ထို့ကြောင့်ပင်၊ ဘာသန္တိ၊ အဟံ-သည်၊ အရဟန္တံ-သော၊ ပေ၊
 တံ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဒဿနာယ-ငှာ၊ ယန္တုန ဥပသင်္ကမေယျံ-အကယ်၍သွားရပါမူ
 ကောင်းလေစွ၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ။ ပေ။

ယေန၊ နာဠပုတ္တော-နာဠ၏သားဖြစ်သော၊ နိဂဏ္ဌော (အတ္ထိ) ၊ပေ၊
 ဘန္တေ သမဏံ ဂေါတမံ၊ ဒဿနာယ-ငှာ၊ ဥပသင်္ကမိတုံ-ချဉ်းကပ်ခြင်းငှာ၊
 ဣစ္ဆာမိ၊ ဣတိ (အဝေါစ၊) သီဟ၊ ကိ၊ ပန-အဘယ်ကြောင့်၊ တွံ-သည်၊
 ကိရိယဝါဒေါ-ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို ပြုထိုက်၏ဟု ပြောဆိုကြောင်း အယူ
 ရှိသည်၊ (ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို ပြုအပ်လျှင် ပြုအပ်ရာရောက်၏ဟု ပြောဆို
 ကြောင်းအယူရှိသည်၊) သမာနော-လျက်၊ အကိရိယဝါဒံ-ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို
 မပြုထိုက်ဟု ပြောဆိုကြောင်းအယူရှိသော၊ (ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို ပြုလျှင်
 ပြုအပ်ရာ မရောက်ဟု ပြောဆိုကြောင်းအယူရှိသော၊) သမဏံ ဂေါတမံ-ကို၊
 ဒဿနာယ-ငှာ၊ ဥပသင်္ကမိဿသိ-ချဉ်းကပ်မလိုနည်း?၊ ဟိ-မှန်၏၊ သီဟ-
 သီဟ၊ သမဏော ဂေါတမော-သည်၊ အကိရိယဝါဒေါ-၏၊ အကိရိယာယ-
 ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို မပြုခြင်းငှာ၊ ဓမ္မံ၊ ဒေသေတိ-ဟော၏၊ တေန စ-
 ထို အကိရိယဝါဒဖြင့်လည်း၊ သာဝကော-သာဝကတို့ကို၊ ဝိနေတိ-ဆုံးမ၏၊

ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြီ၊ ပေ၊ ဒဿနာယ၊ ယော ဂမိကာဘိသင်္ခါရော-အကြင် ခရီးသွားမည့်သူ၏ ပြင်ဆင်မှုသည်၊ (ခရီးသွားဖို့ရန် ပြင်ဆင်မှုသည်) အဟော သိ၊ သော-ထို ဂမိကာဘိသင်္ခါရသည်၊ ပဋိဿမ္ဘိ-ငြိမ်းအေးပြီ၊ (ဂမိဿတိ တိ=ဂမိကော၊ ဂမိကဿ+အဘိသင်္ခါရော=ဂမိကာဘိသင်္ခါရော၊ ဝိမတိ၌ “ဂမနေ+ဝါယာမော” ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအလို “ဂမနံ ဂမိကာ၊ ဂမု ဓာတ်+ဣ ပစ္စည်း၊ ဣတ္ထိဇောတက အာ ပစ္စည်း၊ ဣ လာ၊ ယ ကို က ပြု၊ ဂမိကာယ+ အဘိသင်္ခါရော=ဂမိကာဘိသင်္ခါရော” ဟု ပြုပါ။)

အင်္ဂါရိယဝါဒေါ။ ။ ဤပုဒ်ကို အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့၌ အထူးမဖွင့် ပါ၊ ဝေရဉ္စကဏ္ဍ၌ကား ဝေရဉ္စာဗြာဟ္မဏသည် “သမဏ ဂေါတမ သည် အဘိဝါဒန စသောအမှုကို မပြုထိုက်ဟု အယူရှိသူ” ဟု ထင်၍ အင်္ဂါရိယဝါဒဖြင့် မြတ်စွာဘုရားအား စွပ်စွဲပုံပါ၏၊ ဤ နေရာ၌ ထို အနက်ကို ဆိုလိုမည် မထင်ပါ၊ နိဂဏ္ဌနာဠပတ္တသည် (ထို အချိန်က) တွင်ကျယ်လျက်ရှိသော “အင်္ဂါရိယ-ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို မပြုထိုက်၊ ပြုသော်လည်း ပြုရာမရောက်” ဟူသော ဝါဒဖြင့် မြတ်စွာဘုရားအား စွပ်စွဲလိုက်ဟန် တူပါသည်၊ ထို့ကြောင့် အင်္ဂါရိယဝါဒေါကို အနက်တစ်မျိုး ပေးလိုက်ပါသည်၊ ရှေးနိဿယ ၌ကား “အင်္ဂါရိယဝါဒေါ-မပြုအပ်ဟု အယူရှိ၏” ဟု သာမညပင် ပေးထားပါသည်၊ (“အတ္ထိ သီဟ ပရိယာယော” စသည်၌ ပါသော အင်္ဂါရိယဝါဒေါကား ဝေရဉ္စကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာအတိုင်းပင်တည်း။)

(နှစ်ကြိမ်မြောက် အကြံဖြစ်ရာ၌လည်း တားမြစ်၏၊ သုံးကြိမ်မြောက် အကြံဖြစ်ရာ၌ကား-) ဣမေ နိဂဏ္ဌာ-တို့သည်၊ အပလောကိတာ ဝါ- ပန်ပြောအပ်သည်မူလည်း ဖြစ်စေကုန်၊ အနပလောကိတာ ဝါ-မပန်ပြောအပ် သည်မူလည်း ဖြစ်ပစေကုန်၊ မေ-၏(အပေါ်၌)၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ကရိဿန္တိ- ပြုနိုင်ကြလိမ့်မည်နည်း?၊ တစ်နည်း-ကိ ကရိဿန္တိ-ဘာတတ်နိုင်ကြလိမ့် မည်နည်း?၊ အဟံ၊ နိဂဏ္ဌေ-တို့ကို၊ အနပလောကေတွာဝ-မပန်မပြောပဲသာ၊ ပေ၊ ယန္တုန ဥပသင်္ကမေယျ၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ပေ။

ဒိဝံဿသ-နေ၏၊ ဒိဝါ-နေအခါ၌၊ (မွန်းလွဲပြီးခါစ အချိန်၌)၊ ပေ၊ အဝေစ (ကိ)၊ ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ မေ-သည်၊ ဧတံ-ဤ အကြောင်းကို၊ သုတံ-ကြားအပ်ပါပြီ၊ (ကြားဖူးပါပြီ)၊ (ကိ)၊ သမဏော ဂေါတမော-သည်၊

အကိရိယဝါဒေါ-၏။ ပေ၊ ဝိနေတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြားအပ်ပါပြီ၊ ဘန္တေ၊
 ယေ တေ-အကြင် သူတို့သည်၊ အကိရိယဝါဒေါ၊ ပေ၊ ဝိနေတိတိ-ဟူ၍၊
 ဧဝံ-သို့၊ အာဟံသု-ပြောကြပါပြီ၊ ဘန္တေ၊ ကစ္စိ-အဘယ်သို့ပါနည်း?၊ တေ-
 ထို သူတို့သည်၊ ဘဂဝတော-၏၊ ဝုတ္တဝါဒိနော-မိန့်တော်မူအပ်သော စကားကို
 ပြောလေ့ရှိပါကုန်၏လော၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ အဘူတေ-မဟုတ်မမှန်သော စကားဖြင့်၊
 န စ အပ္ပာစိက္ခန္တိ-လွမ်းမိုး၍ မပြောပါကုန်၏လော၊ (မစွပ်စွဲပါကုန်၏လော၊)
 ဓမ္မဿ စ-မြတ်စွာဘုရား မိန့်တော်မူအပ်သော် အကြောင်းအားလည်း၊
 အနုဓမ္မ-လျော်သော အကြောင်းကို၊ ဗျာကရောန္တိ-ပြောဆိုကြပါကုန်၏လော၊
 (ပြောကြပါကုန်၏လော၊) ကောစိ- တစ်စုံတစ်ခုသော၊ သဟဓမ္မိ-ကော-
 အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ဝါဒါနုဝါဒေါ-ရှေးဦးစွာ ပြောဆိုအပ်သော
 စကား၊ နောက်၌ပြောဆိုအပ်သော စကားသည်၊ ဂါရယံ-ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော၊
 ဌာနံ-အရာသို့၊ န စ ဂစ္ဆတိ-မရောက်ဘဲ ရှိပါ၏လော၊ ဟိ-မှန်ပါ၏၊ ဘန္တေ
 မယံ၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ အနုပ္ပက္ခာတုကာမာ-လွမ်းမိုး၍ ပြောဆိုခြင်းငှာ အလို
 မရှိပါကုန်၊ (မစွပ်စွဲလိုပါကုန်၊) ဣတိ-ပြီ။

သီဟ-သီဟ၊ ယေနံ-ပရိယာယေန-အကြင် အကြောင်းဖြင့်၊ မံ-ကို၊
 သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ဝဒမာနော-ပြောဆိုလသော်၊ ဝါ-ပြောဆိုသူသည်၊ ဝဒယျ-
 ပြောဆိုနိုင်ရာ၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ပြောဆိုနိုင်သနည်း?)၊ သမဏော ဂေါတ
 မော-သည်၊ အကိရိယဝါဒေါ-အကိရိယဝါဒ ရှိ၏၊ (မပြုထိုက်၏ဟု အယူ
 ရှိ၏၊) အကိရိယာယ-အကိရိယအကျိုးငှာ၊ (မပြုခြင်းငှာ၊) ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊
 တေန စ-ထို အကိရိယဝါဒဖြင့်လည်း၊ သာဝကေ-တို့ကို၊ ဝိနေတိ-ဆုံးမ၏၊
 ဣတိ-ဤသို့ ပြောဆိုနိုင်ရာ၏၊ သော ပရိယာယော-ထို အကြောင်းသည်၊
 အတ္ထိ၊ (နောက်ဝါကျတို့၌ ဤသို့ အပြည့်အစုံပေးပါ၊ ထူးရာ၌သာ ရေးပါမည်။)

သမဏော ဂေါတမော-သည်၊ ကိရိယဝါဒေါ-ပြုထိုက်၏ဟု အယူရှိ၏၊
 ကိရိယာယ-ပြုခြင်းငှာ၊ ပေ၊ ဥစ္ဆေဒဝါဒေါ-ဥစ္ဆေဒဝါဒ-ရှိ၏၊ (ဖြတ်တောက်
 ထိုက်၏ဟု အယူရှိ၏၊) ဥစ္ဆေဒါယ-ဖြတ်တောက်ခြင်းငှာ၊ ပေ၊ ဇေဂစ္ဆိ-စက်
 ဆုပ်ခြင်းအလေ့ ရှိ၏၊ ဇေဂစ္ဆိတာယ-စက်ဆုပ်ခြင်းအလေ့ ရှိသူ၏အဖြစ်
 အကျိုးငှာ၊ ပေ၊ ဝေနယျိကော-ဝေနယျိကပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ (ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ

တရားဟောတော်မူတတ်၏။) ဝိနယာယ-ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ၊ ပေ၊ တပသီ-
 တပသီပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ တပသီတာယ-တပသီအဖြစ် အကျိုးငှာ၊ ပေ၊ အပ
 ဂဗ္ဘော-ပဋိသန္ဓေမှ ကင်း၏၊ အပဂဗ္ဘတာယ-ပဋိသန္ဓေမှ ကင်းသူ၏အဖြစ်
 အကျိုးငှာ၊ ပေ၊ အသယံတ္ထော-သက်သာ၏၊ (သက်သာရာရ၏။) အသာသာ
 ယ-သက်သာခြင်းငှာ၊ (သက်သာရာရခြင်းငှာ) ပေ၊ (အာ ရှေးရှိသော သသ
 ဓာတ်သည် အသက်ရှူနိုင်ခြင်း၊ ဝါ-သက်သာခြင်း၌) ဖြစ်၏၊ အသယောဋ္ဌာ
 တ ပစ္စည်း၊ အသာသာယ၌ အသာသောဝယ် ဣ ပစ္စည်း။)

အမှာ။ ။ “အတ္တိ သီဟ ပရိယာယောတိအာဒိနံ အတ္ထော ဝေရဉ္စကဏ္ဍ
 အာဂတနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော” ဟု ဋီကာမိန့်သောကြောင့်
 အကိရိယဝါဒေါစသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဝေရဉ္စကဏ္ဍ
 အတိုင်း အနက်ပေးရပါမည်။ သို့သော် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး တစ်
 ယောက်က ဘုရားရှင်အား တိုက်ရိုက် စွပ်စွဲပြောဆိုနေကြ
 သည်။ (သီဟစစ်သူကြီးက သူတစ်ဆင့် ကြားအပ်သော
 အကြောင်းကို လျှောက်နေသည်) မဟုတ်ပါ။ မြတ်စွာဘုရား
 ကိုယ်တော်တိုင်က သီဟစစ်သူကြီးအား မိမိကို အကိရိယဝါဒ
 စသည်ရှိသူဟု ပြောလိုက ပြောနိုင်ပုံကို မိန့်တော်မူနေပါ
 သည်။ သို့ဖြစ်၍ ဝေရဉ္စကဏ္ဍအဋ္ဌကထာဝယ် ပုဏ္ဏား၏
 အလိုအတိုင်း ဖွင့်ပြအပ်သော အနက်ကိုသာ ပေးရပါမည်။
 ထို အနက်ကိုလည်း “ကတမော စ သီဟ ပရိယာယော”
 အကြောင်းပြ ဝါကျကျမှ အကျယ်ပေးပါမည်။

၂၉၂။ ။(၁) သီဟ...၊ ယေန ပရိယာယေန-ဖြင့်၊ မ-ကို၊ အကိရိယ
 ဝါဒေါ၊ ပေ၊ ဝိနေတိတိ-ဟူ၍၊ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ၊ သော ပရိယာ
 ယော-ထို အကြောင်းဟူသည်။ ကတမော စ-အဘယ်နည်း?၊ ဟိ-အဖြေကား၊
 သီဟ...၊ အဟံ၊ ကာယဒုစ္စရိတဿ-ကာယဒုစ္စရိုက်၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-
 ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ မနောဒုစ္စရိတဿ-၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကို
 လည်းကောင်း၊ အကိရိယံ-မပြုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ (အကိရိယဘာဝ်ဟု
 ဆိုလိုလျက် ဘာဝပုဓာန၊ ဘာဝလောပ ကြံပါ။) တစ်နည်း-၊ အကိရိယံ-

မပြုထိုက်ခြင်းကို၊ ဝဒါမိ-ဟောတော်မူ၏။ အနေက ဝိဟိတာနံ-တစ်ပါးမက များသောအပြား ရှိကုန်သော၊ ပါပကာနံ-ယုတ်မာကုန်သော၊ ဝါ-မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို အပါယ်လေးရွာတို့၌ ကျရောက်စေတတ်ကုန်သော၊ အကုသလာနံ- အကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ-တရားတို့၏။ ဝါ-တို့ကို၊ အကိရိယံ-မပြု ထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ-မပြုခြင်းကို၊ ဝဒါမိ၊ သီဟ၊ ယေန ပရိယာ ယေန-ဖြင့်၊ မံ-ကို၊ အကိရိယဝါဒေါ၊ ပေ၊ ဝိနေတီတိ-ဟူ၍၊ သမ္မာ ဝဒမာ နော ဝဒေယျ၊ သော ပရိယာယော-ထို အကြောင်းဟူသည်၊ အယံ ခေါ- ဤသည်ပင်တည်း၊ (ဤ ဒုစရိုက်အကုသိုလ်မှုတို့ကို မပြုထိုက်ဟု ဟောတော် မူခြင်းပင်တည်း၊) (ဤ အဖြေစကားတော်ကို ကြည့်၍ “အကိရိယဝါဒေါ- ဒုစရိုက်အကုသိုလ်အမှုကို မပြုထိုက်ဟု အယူရှိတော်မူ၏။ အကိရိယာယ- ဒုစရိုက်အကုသိုလ်အမှုကို မပြုခြင်းငှာ”ဟု ပေးပါ၊ နောက်နောက်ဝါကျတို့၌ ဤသို့ အပြည့်အစုံပေးပါ၊ ထူးရာ၌သာ ရေးပါမည်။)

(၂) ကာယသုစရိတဿ-၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ကိရိယံ-ပြုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ-ပြုခြင်းကို၊ ဝဒါမိ၊ ပေ၊ အယံ ခေါ-တည်း၊ (သုစရိုက်ကုသိုလ်အမှုကို ပြုထိုက်၏ဟု ဟောတော်မူခြင်း ပင်တည်း၊) ကိရိယဝါဒေါ-သုစရိုက်ကုသိုလ်အမှုကို ပြုထိုက်၏ဟု အယူရှိ တော်မူ၏။ ကိရိယာယ-သုစရိုက်ကုသိုလ်အမှုကို ပြုခြင်းငှာ၊ ပေ။

(၃) ရာဂဿ-၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဥစ္ဆေဒံ- ဖြတ်တောက်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ-ဖြတ်တောက်ခြင်းကို၊ ဝဒါမိ၊ ပေ၊ အယံ ခေါ-တည်း၊ (ဤ ရာဂစသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရှား ဖြတ်တောက်ထိုက်၏ဟု ဟောတော်မူခြင်းပင်တည်း၊) (ဥစ္ဆေဒဝါဒေါ-ရာဂ စသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရှားဖြတ်တောက်ထိုက်၏ဟု အယူရှိတော် မူ၏၊ ဥစ္ဆေဒါယံ-ရာဂစသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရှားဖြတ်တောက် ခြင်းငှာ။)

(၄) ကာယဒုစရိတေန-ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဇီဂုစ္ဆာမိ-စက်ဆုပ် တော်မူ၏။ (“ကာယဒုစရိတေန”စသည်၌ တတိယာဝိဘတ်ကို ဒုတိယာ

ဝိဘတ်၏အနက်၌ သက်ပါ) ပေ၊ ဓမ္မာနံ-တို့သို့၊ သမာပိတ္တိယာ-ရောက်ခြင်းကို၊ ဇီဂုစ္ဆာမိ၊ ပေ၊ အယံ ခေါ-တည်း၊ (ဤ ဒုစရိုက်အကုသိုလ်အလုပ်တို့ကို စက်ဆုပ်တော်မူခြင်းပင်တည်း၊) (ဇေဂုစ္ဆိ-ဒုစရိုက်အကုသိုလ်အလုပ်ကို စက်ဆုပ်ခြင်းအလေ့ ရှိတော်မူ၏၊ ဇေဂုစ္ဆိတာယ-ဒုစရိုက်အကုသိုလ်အလုပ်ကို စက်ဆုပ်ခြင်းအလေ့ရှိသူ၏အဖြစ် အကျိုးငှာ။)

(၅) ရာဂဿ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဝိနယာယ-ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ၊ ဓမ္မံ၊ ဒေသေမိ၊ ပေ၊ အယံ ခေါ-တည်း၊ (ဤ ရာဂစသော ကိလေသာတို့ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ တရားဟောတော်မူခြင်းပင်တည်း၊) (ဝေနယျိကော- ရာဂစသော ကိလေသာတို့ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ တရားဟောတော်မူ၏၊ ဝိနယာယ-ရာဂစသော ကိလေသာတို့ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ။)

(၆) သီဟ-သီဟ၊ ပါပကေ-ကုန်သော၊ ပေ၊ ဓမ္မေ-တို့ကို လည်းကောင်း၊ ကာယဒုစ္စရိတံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ တပနီယေ-မိမိ ကိန်းရာ သတ္တဝါကို လောင်မြိုက်တတ်ကုန်၏ဟူ၍၊ ဝဒါမိ၊ သီဟ၊ ယဿ-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (အကုသလာဓမ္မာ၌ စပ်၊) ဝါ-သည်၊ (ပဟီနာ စသည်၌ စပ်၊) တပနီယာ-ကုန်သော၊ ပေ၊ ဓမ္မာတို့ကို၊ ပဟီနာ-ပယ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဥစ္ဆိန္နမူလာ- အရိယမဂ်ဓာတ်၊ လက်နက်မြတ်ဖြင့်၊ ဖြတ်အပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ ဟူသော ဘဝအမြစ် ရှိကုန်ပြီ၊ တာလာဝတ္ထုကတာ-ထန်းပင်၏တည်ရာ မြေ ပမာကဲ့သို့ ပြုအပ်ပြီးသောတည်ရာ စိတ်အစဉ် ရှိကုန်ပြီ၊ တစ်နည်း- တာလာဝတ္ထုကတာ-လည်ဆစ်ပန်အိုး၊ ဖြတ်ချိုးအပ်ပြီး ဖြစ်၍ အရွက်အသီး စသည်တို့၏တည်ရာ မဟုတ်သော ထန်းပင်ငုတ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ အနဘာဝ- နောက်၌ဖြစ်ခြင်း မရှိအောင်၊ (နောက်တစ်ဖန် ဖြစ်ခြင်း မရှိအောင်) ကတာ- ပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ အာယတိ-နောင်အခါ၌၊ အနုပ္ပါဒဓမ္မာ-ဖြစ်ခြင်းသဘော မရှိတော့ကုန်၊ တံ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အဟံ-သည်၊ တပဿိတိ-ဟူ၍၊ ဝဒါမိ၊ သီဟ၊ တထာ ဂတဿ-၏၊ ဝါ-သည်၊ ပေ၊ အနုပ္ပါဒဓမ္မာ၊ ပေ၊ အယံ ခေါ- တည်း၊ (ဤ တပနီယ အကုသလဓမ္မတို့ကို ပယ်တော်မူပြီးခြင်းပင်တည်း၊) (တပဿိ-မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို လောင်မြိုက်တတ်သော အကုသိုလ်တရား တို့ကို ပယ်ရှားတော်မူပြီးဖြစ်၏၊ တပဿိတာယ-တပဿိအဖြစ် အကျိုးငှာ။)

(၇) သီဟ၊ ယဿ-၏။ (ဂဗ္ဘသေယျာ စသည်၌ စပ်)။ ဝါ-သည်။ (ပဟိနာ စသည်၌ စပ်)။ အာယတိ-နောင်အခါ၌။ ဂဗ္ဘသေယျာ-ဇလာဗုဇ သတ္တဝါအဖြစ်ဖြင့် အမိဝမ်း၌ ကိန်းခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပုနဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ-အနွဇ၊ သံသေဒဇ၊ ဩပပါတိက သတ္တဝါအဖြစ်ဖြင့် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ပဟိနာ-ပယ်အပ်ပြီ။ ပေ၊ အနုပ္ပါဒဓမ္မာ-၏။ ပေ၊ အယံ ခေါ-တည်း။ (ဤ) ဂဗ္ဘသေယျက ပုနတ္တဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိကို ပယ်ပြီးခြင်းပင်တည်း။ (အပင်္ဂဗ္ဘော-ပဋိသန္ဓေမှ ကင်း၏။ အပဂဗ္ဘတာယ-ပဋိသန္ဓေမှ ကင်းသူ၏အဖြစ် အကျိုးငှာ။)

(၈) သီဟ အဟံ၊ ပရမေန-လွန်မြတ်သော၊ အသာသေန-မဂ် ဖိုလ် ဟူသော သက်သာခြင်းဖြင့်၊ အဿတ္ထော-သက်သာတော်မူ၏။ (သက်သာရာ ရတော်မူ၏)။ ပေ၊ အယံ ခေါ-ဤ သက်သာခြင်းပင်တည်း။ (ဤ မဂ် ဖိုလ် ဟူသော လွန်မြတ်သော သက်သာခြင်းဖြင့် သက်သာတော်မူခြင်းပင်တည်း။)

၂၉၃။ ။ (ဤသို့ ဘုရားရှင်က ပြဿနာရှစ်ချက်ဖြင့် တရားဟော တော်မူသောအခါ သီဟသေနာပတိသည် ဥပါသကာအဖြစ်သို့ ခံယူ၏။) သီဟ၊ အနုဝိစ္စ-ဉာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်၍၊ ကာရံ-ပြုထိုက်သော အမှုကို၊ ကရောဟိ-လော့၊ (ဤ ပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။) အနုဝိစ္စ-၍၊ ကာရော-ပြုခြင်းသည်၊ တုမှာဒိသာနံ-အသင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော၊ ဉာတ မနုဿာနံ-ထင်ရှားသော လူတို့၏ (အတွက်)၊ သာဓု-ကောင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ပြီ။

ယံ-အကြင် အကြောင်းကြောင့်၊ မံ-ကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အနုဝိစ္စ၊ ပေ၊ ဟောတိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပါပြီ၊ ဘန္တေ၊ ဣမိနာပိ-ဤ အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ (ဤသို့ မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့်လည်း)၊ အဟံ၊ ဘဂဝတော-၏(အပေါ်၌)။ ပေ၊ အဘိရဒ္ဒေါ-အလွန် နှစ်သက်ပါ၏။ (အလွန် ကျေနပ်ပါ၏။) (အဘိရဒ္ဒေါ၌ ရာဓ ဓာတ်သည် “အာရာဓောဟံ ရညော”၌ ကဲ့သို့ နှစ်သက်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။) ဟိ-မှန်ပါ၏။ ဘန္တေ၊ အညတိတ္ထိယာ-တို့သည်၊ မုမံ-တပည့်တော်ဟူသော၊ (တပည့်တော်လို ဖြစ်သော)၊ သာဝကံ-

ကို၊ လဘိတွာ-၍၊ ဝါ-သော်၊ ကေဝလကပ္ပံ-အလုံးစုံ အကုန်အစင်ဖြစ်သော၊
 ဝေသာလီ-ကို၊ ပဋ္ဌာကံ-အောင်လံကို၊ ပရိဟရေယျု-ဆောင်ကုန်ရာပါ၏၊
 (လွှင့်ကုန်ရာပါ၏) (ကိ-အဘယ်သို့ ကြွေးကြော်၍ လွှင့်ကုန်ရာပါသနည်း?)၊
 သီဟောသေနာပတိ-သည်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ သာဝကတ္ထံ-သာဝကအဖြစ်သို့၊
 ဥပဂတော-ကပ်ရောက်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြွေးကြော်၍ လွှင့်ကုန်ရာပါ၏၊
 အထ စ ပန-ထိုသို့ ဖြစ်ပါလျက်၊ မံ-ကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အနုဝိစ္စ၊ ပေ၊ သာဓု
 ဟောတီတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အာဟ၊ ပေ (သီဟောသေနာပတိသည်
 နှစ်ကြိမ်မြောက် ဥပါသကာအဖြစ်ကို ခံယူသည်။)

သီဟ၊ တေ-၏၊ ကုလံ-အမျိုးသည်၊ (အိမ်သည်) ဒီဃရတ္တံ-လုံး၊
 နိဂဏ္ဌာနံ-တို့၏၊ သြပါနဘူတံ-ရေတွင်းသဖွယ် ဖြစ်၍ဖြစ်၏၊ ယေန-
 ယင်းသို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဥပဂတာနံ-အိမ်သို့ ကပ်ရောက်လာကုန်သော၊
 နေသံ-ထို နိဂဏ္ဌတို့အား၊ ပိဏ္ဏကံ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးလှူထိုက်၏ဟူ၍၊
 မညေယျာသိ-သိလော့၊ ဣတိ-ပြီ၊ (ဣမိနာပါဟံ စသောဝါကျ လွယ်ပြီ)၊
 ဘန္တေ၊ ပေ၊ သမဏော ဂေါတမော-သည်၊ မယုမေဝ-ငါ့အားသာ၊ ဒါနံ-ကို၊
 ဒါတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ အညေသံ-ငါမှတစ်ပါး အခြားသူတို့အား၊ ဒါနံ၊ န
 ဒါတဗ္ဗံ-ထိုက်၊ မယုမေဝ-၏သာ၊ သာဝကာနံ-တို့အား၊ ပေ၊ ဒိန္နံ-ပေးလှူအပ်
 သော ဒါနသည်၊ (ပေးလှူကြောင်း ဒါနစေတနာသည်)၊ မဟပ္ပလံ-များသော
 အကျိုးရှိ၏၊ ပေ၊ န မဟပ္ပလံ-မရှိ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အာဟ-၏၊ ဣတိ
 (သုတံ) အထ စ ပန-လျက်၊ မံ ဘဂဝါ၊ နိဂဏ္ဌေသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဝါ-
 တို့အားလည်း၊ ဒါနေ-ပေးလှူခြင်း၌၊ သမာဒါပေတိ-ဆောက်တည်စေတော်
 မူပါ၏၊ ဘန္တေ၊ အပိ စ-ထိုသို့ပင် ဆောက်တည်စေတော်မူပါသော်လည်း၊
 မယံ၊ ဧတ္ထ-ဤအရာ၌၊ (ဤ နိဂဏ္ဌတို့အား ပေးလှူရာ၌)၊ ကာလံ-အချိန်
 အခါကို၊ ဇာနိဿာမ၊ (ဤသို့ လျှောက်၍ သုံးကြိမ်မြောက် ဥပါသကာအဖြစ်
 ကို ခံယူ၏၊ ထိုနောက် ဘုရားရှင်က အနုပုဗ္ဗိကထာကို ဟောတော်မူသော
 အခါ သောတာပန် ဖြစ်သည်) ပေ။

၂၉၄။ ။ ဝေသာလီယာ-၌၊ ရထိကာယ-ရထားလမ်း တစ်ခုမှ၊
 ရထိကံ-ရထားလမ်း တစ်ခုသို့၊ သိဃံာဋကေန-လမ်းဆုံ တစ်ခုမှ၊ သိဃံာဋကံ-
 လမ်းဆုံ တစ်ခုသို့၊ ဗာဟာ-လက်မောင်းတို့ကို၊ ပဂ္ဂယု-ချီမြောက်၍၊ ကန္တန္တိ-

ကြွေးကြော်ကြကုန်၏။ (ကိ-အဘယ်သို့ ကြွေးကြော်ကြကုန်သနည်း?) အဇ္ဈ-
ယနေ့၊ သီဟောန၊ သေနာပတိနာ-သည်၊ ထူလံ-ဝဖြိုးသော၊ ပသံ-သားကောင်
ကို၊ ဝဒိတွာ-သတ်၍၊ သမဏဿ ဂေါတမဿ-ဖို့၊ ဘတ္တံ-ကို၊ ကတံ-
ပြုအပ်ပြီ၊ သမဏော ဂေါတမော-သည်၊ ဇာနံ-သိလျက်၊ ဥဒ္ဓိဿ-မိမိကို
ရည်စူး၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ ပဋိစ္စ-မိမိကို စွဲ၍၊ (အကြောင်းပြု၍)၊ ကမ္မံ-
ပြုအပ်သော၊ တစ်နည်း-ပဋိစ္စကမ္မံ-သတ်ဖို့ရန် အရိပ်နိမိတ်ပြုခြင်း အမှုရှိ
သော၊ တံ မံသံကို၊ ပရိဘူဇတိ၊ ဣတိ (ကန္တန္တိ)၊ ပေ၊ ဥပကဏ္ဍကေ-နား၏
အနီး၌၊ အာရောစေသိ (ကိ)၊ ဘန္တေ-အရှင်စစ်သူကြီး၊ ယဠေ-တိုက်တွန်းပါ၏၊
ဇာနေယျာသိ-သိပါလော၊ ဧတေ၊ ပေ၊ ကန္တန္တိ-ကြွေးကြော်နေပါကုန်၏၊
ဣတိ-ပြီ၊ အယျာ-အမောင်၊ အလံ-မသင့်၊ (အသာနေ ဟူလို)၊ ဒီဃရတ္တမ္ပိ-
ပတ်လုံးလည်း၊ တေ အာယသ္မန္တော-ထို အရှင်တို့သည်၊ ဗုဒ္ဓဿ-၏၊ အဝဏ္ဏ
ကာမာ-ဂုဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အပြစ်ကို အလိုရှိကုန်၏၊ ပေ၊ တံ ဘဂဝန္တံ-
ကို၊ အသတာ-ထင်ရှားမရှိသော၊ တုတ္ထာ-အချီးနှီးသော၊ မုသာ-ချွတ်ယွင်းသော၊
အဘူတေန-မဟုတ်မမှန်သော စကားဖြင့်၊ အဗ္ဘာစိက္ခန္တာ-စွပ်စွဲကုန်လသော်၊
န ဇီရိဒန္တိ-မဆွေးမြေ့နိုင်ကုန်၊ (မဆုံးနိုင်ကုန် ဟူလို)၊ မယံ၊ ဇီဝိတဟေတုပိ-
အသက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ပေ၊ န ဝေါရောပေယျာမ-မခွဲ
ပါကုန်၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ အဒိဋ္ဌံ-ကိုယ်တိုင်လည်း မမြင်အပ်သော၊ အသုတံ-
ကြားလည်း မကြားအပ်သော၊ အပရိသင်္ကိတံ-ယုံမှားလည်း မယုံမှားအပ်သော၊
တိကောဋိပရိသုဒ္ဓံ-သုံးပါးသောအကြောင်းတို့မှ စင်ကြယ်သော၊ မစ္ဆမံသံ-
ငါးအမဲကို၊ အနဇာနာမိ၊ (တိကောဋိပရိသုဒ္ဓံ ပုဒ်၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်
ဘာသာဋီကာ၊ စတုတ္ထအုပ်၊ ဒသမသံဃာဒိသေသံသိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။)

ပဋိစ္စ ကမ္မံ။ ။ ဤ ပုဒ်၏အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊ ဋီကာ၌ကား
“သမဏော ဂေါတမော-သည်၊ ပေ၊ ဥဒ္ဓိဿ ကတံ၊ တံ မံသံ-ကို၊ ပရိဘူဇတိ-၏၊
ပဋိစ္စ-ထို အသားကိုစွဲ၍၊ ကမ္မံ-ပါဏာတိပါတကံသို့၊ ဖုသတိ-ရောက်၏”၊ ဤသို့
နှစ်ဝါကျ ခွဲပြီးလျှင် “ဖုသတိ”ဟူသော ပါဌသေသကို ထည့်၍ တစ်နည်း ဖွင့်သေး
၏၊ (အထ ဝါ ပဋိစ္စကမ္မံ ဖုသတိတိ ပါဌသေသော ဒဋ္ဌဗ္ဗော သွာယံ-(ထို သမဏ
ဂေါတမ သည်)၊ ဧတံ မံသံ ပဋိစ္စ တံ ပါဏဝကေကမ္မံ ဖုသတိတိ အတ္ထော၊ တံ
ဟိ အကုသလံ ဥပနံ ဒါယကဿ ဥပနံ ပဋိဂ္ဂါဟကဿ ဟောတိတိ၊ နေသံ လဒ္ဓိ၊
ဋီကာ။)

၁၇၉-ကပ္ပိယဘူမိအနုဇာနနာ

၂၉၅။ ။ဝေသာလီ-သည်။ သုဘိက္ခာ-ပြည့်စုံသော ထမင်းရှိသည်။ (သာယာဝပြော၊ အစာပေါသည်။) သုသဿာ-ကောင်းသော ကောက်စပါး ရှိသည်။ သုလဘပိဏ္ဍာ-လွယ်ကူစွာရအပ်သော ဆွမ်းရှိသည်။ ပဂ္ဂဟေန-ပွေ့ ပိုက်အပ်သော သပိတ်ဖြင့်၊ ဝါ-ဆွမ်းကိုခံယူကြောင်း သပိတ်ဖြင့်၊ ဥဇ္ဈေန- အရိယာနည်း ဆွမ်းရှာမှီးသဖြင့်၊ ယာပေတုံ-ရှည်သောကာလသို့ ရောက်စေ ခြင်းငှာ၊ (မျှတခြင်းငှာ) သုကရာ-လွယ်ကူစွာ ပြုအပ်သည်၏အဖြစ် ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ပေ၊ မယာ-သည်။ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဒုဗ္ဗိက္ခေ-မပြည့်စုံသောထမင်း ရှိသော၊ ဒုသဿေ-မကောင်းသော ကောက်စပါးရှိသော၊ ဒုလ္လဘပိဏ္ဍေ-ခဲ ယဉ်းသဖြင့် ရအပ်သော ဆွမ်းရှိရာအခါ၌၊ အန္တေ-အကပ္ပိယကုဋိအတွင်း၌၊ ဝုဋ္ဌံ-တည်နေစေအပ်သော အာမိသကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဥဂ္ဂဟိတ ပဋိဂ္ဂဟိ တကံ-(အကပ်မခံဘဲ) ကောက်ယူအပ်သော အာမိသကို တစ်ဖန်အကပ်ခံခြင်း ကိုလည်းကောင်း၊ တတော-ထို ဖိတ်မန်အပ်ရာ အရပ်မှ၊ နိဟဋ္ဌံ-ဆောင်ယူအပ် သော အာမိသကိုလည်းကောင်း၊ (ထို အာမိသကို ပဝါရိတ်သင့်လျက်၊ စားနိုင် ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပုရောတ္တံ-၌၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-အကပ်ခံအပ်သော အာမိသကို လည်းကောင်း၊ (ထို အာမိသကို ပဝါရိတ်သင့်လျက် စားနိုင်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊) ဝနဋ္ဌံ-တော၌တည်သော၊ ပေါက္ခရဋ္ဌံ-ပဒုမ္မာကြာရုံ၌ တည်သော အာမိသကို လည်းကောင်း၊ (ထို အာမိသကို ပဝါရိတ်သင့်လျက် စားနိုင်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊) ယာနိ တာနိ-အကြင် အာမိသတို့ကို၊ အနု ညာတာနိ-အပ်ကုန်ပြီ၊ အဇ္ဇာပိ- ၌လည်း၊ (ယနေ့တိုင်အောင်လည်း၊) တာနိ-တို့ကို၊ ဘိက္ခု။ ပရိဘုဋ္ဌန္တိ န ခေါ-စားကြကုန်သေး၏လော၊ ပေ၊ တာနိ-တို့ကို၊ အဟံ၊ အဇ္ဇတဂ္ဂေ-၍၊ ပဋိက္ခိပါမိ-ပယ်တော်မူ၏၊ ပေ။

ဇာနပဒါ-ဇနပုဒ်၌နေကုန်သော၊ မနုဿာ၊ ပေ၊ ခါဒနိယမ္ပိ-ကို လည်းကောင်း၊ သကဋ္ဌေသု-တို့၌၊ အာရောပေတွာ-တင်၍၊ မဟာရာမ ကောဋ္ဌကေ (ဗဟိ+အာရာမ ကောဋ္ဌကေ)-ကျောင်းတိုက်တံခါးမုခ်၏ ပြင်ဘက် ၌၊ သကဋ္ဌပရိဝဋ္ဌံ-လှည်းဝိုင်းကြီးကို၊ ကရိတွာ၊ အစ္ဆန္တိ-နေကြကုန်၏၊ (ကိ- အဘယ်သို့ကြံ၍ နေကုန်သနည်း?)၊ ယဒါ၊ ပဋိပါဠိ-ဆွမ်းလှည့်အစဉ်ကို၊ ပေ၊ ကရိဿာမ၊ ဣတိ-၍၊ (အစ္ဆန္တိ၊) မဟာ-ကြီးစွာသော၊ မေယော စ-

သည်လည်း၊ ဥဂ္ဂတော-တက်လာသည်၊ ဟောတိ၊ (နောက်၌ “အာရောပိတာ-
 တင်ထားအပ်ပြီးကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊) တိဋ္ဌန္တိ-တည်နေကုန်၏”ဟု ပေးပါ၊)၊
 ပေ၊ သံဃော ယံ ဝိဟာရံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ (ယံ) ဂုဟံ ဝါ-
 ကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ကပ္ပိယဘူမိ-ကပ္ပိယဘူမိကို၊ သမ္ပန္နိတုံ-ငှာ၊) အာကဓံ
 တိ သံဃော၊ ပစ္စန္တိမံ-ကျောင်းတိုက်၏ အစွန်အဖျား၌ ဖြစ်သော၊ (တံ)
 ဝိဟာရံ-(ထို) ကျောင်းကို၊ သမ္ပန္နိတွာ၊ တတ္ထ-ထို ကပ္ပိယဘူမိ၌၊ ဝါသေတု-
 နေစေလော့၊ (ထားလော့၊) (ဝိဟာရစသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို မဟာဓန္ဒက
 ပုဒ်စဉ် ၇၃-၌ ရေးခဲ့ပြီ၊ ကမ္မဝါစာ၌ “ဣတ္ထန္နာမဿ၊ ဝိဟာရဿ-ကို၊
 ကပ္ပိယဘူမိယာ-ကို၊ ဝါ-ဟူ၍၊ သမ္ပတိ-သည်၊ ဓမတိ”ဟု ပေးပါ)၊ ပေ။

မနုဿာ၊ သမ္ပတိယာ-သမုတ်အပ်ပြီးသော၊ တတ္ထေဝ ကပ္ပိယဘူမိယာ-
 ၌ပင်၊ ယာဂုယော-တို့ကို၊ ပစ္စန္တိ-ကျိုကြကုန်၏၊ ဘတ္တာနိ၊ ပစ္စန္တိ-ချက်ကုန်၏၊
 သူပါနိ-ဟင်းလျာတို့ကို၊ သမ္မာဒေန္တိ-ပြီးစေကြကုန်၏၊ (စီရင်ကြကုန်၏၊)
 မံသာနိ-အသားတို့ကို၊ ကောဋေန္တိ-ခုတ်ဖြတ်ကုန်၏၊ ကဋ္ဌာနိ-ထင်းတို့ကို၊
 ဖာလေန္တိ-ကွဲစေကြကုန်၏၊ (ခွဲကြကုန်၏)၊ ပေ၊ မဟာသဒ္ဓံ-ကိုလည်းကောင်း၊
 ကာကောရဝသဒ္ဓံ-ကျီးတို့၏ စုဝေး၍ အော်မြည်သံကိုလည်းကောင်း၊ အသော
 သိ၊ ပေ၊ သော ကာကောရဝသဒ္ဓေါ-သည်၊ ကိန္နု ခေါ-နည်း?၊ ဣတိ-ပြီ၊
 ပေ၊ သော ကာကောရဝသဒ္ဓေါ-ဟူသည်၊ ဒေသော-ဤဟာပါတည်း၊ (လူတို့၏
 ယာဂုကျိခြင်း စသည်ကြောင့်ဖြစ်သော အသံပါတည်း)၊ ပေ။

တိဿော၊ ကပ္ပိယဘူမိယော-တို့ကို၊ ဥဿာဝနန္တိကံ-ဥဿာဝနန္တိကာ
 ကိုလည်းကောင်း၊ (မြောက်၍အချ၊ ကရောမဟု၊ ဆိုမှုဆုံးလျှင်၊ ညီမျှခြင်း
 ရှိသော ကပ္ပိယဘူမိကိုလည်းကောင်း၊) ဂေါနိသာဒိကံ-ဂေါနိသာဒိကကို
 လည်းကောင်း၊ (နွားတို့၏ ဝင်ရောက်နေထိုင်ရာ အကာအရံမရှိသော ကပ္ပိယ
 ဘူမိကိုလည်းကောင်း၊) ဂဟပတိ-ဂဟပတိကိုလည်းကောင်း၊ (အိမ်ရှင်
 ဒါယကာတို့ လှူအပ်သော ကပ္ပိယဘူမိကိုလည်းကောင်း၊) အနုဇာနာမိ၊
 (ဥဿာဝနန္တိကာစသော ပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ)၊ ပေ၊
 အာယသ္မာ ယသောဇော-သည်၊ ပေ၊ ဘေသဇ္ဇာနိ-တို့ကို၊ အာဟရိယန္တိ-

ဆောင်ယူအပ်ကုန်၏။ (ဥက္ကပ္ပိဏ္ဍကာပိကို ရှေး၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။ “သမ္မုတိ-
သမုတ်အပ်သော ကပ္ပိယဘူမိကိုလည်းကောင်း”ဟု ဆိုပါ) ။ပေ။

စတုတ္ထော-သော၊ သိဟဘာဏဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၁၈၀-မေဏှကဂဟပတိဝတ္ထု

၂၉၆။ ။ ဘဒ္ဒိယနဂရေ-ဘဒ္ဒိယမြို့၌၊ မေဏှကော-မေဏှကမည်
သော၊ ဂဟပတိ-အိမ်ရှင်သူကြွယ်သည်၊ ပဋိဝသတိ-အမြဲနေ၏။ တဿ-ထို
မေဏှကသူဌေး၏၊ ဧဝရူပေါ၊ ဣဒ္ဓါနုဘာဝေါ-တန်ခိုးအာနုဘော်သည်၊ ဟောတိ၊
သီသံ-ဦးခေါင်းကို၊ နဟာယိတွာ-ရေချိုး၍၊ တစ်နည်း-သီသံ နဟာယိတွာ-
ဦးခေါင်းလျှော်၍၊ ဓညာဂါရုံ-စပါးကျည်ကို၊ (စပါးထားရာအိမ်ကို) သမ္မုဇ္ဇာ
ပေတွာ-တံမြက်လှည်းစေ၍၊ ဗဟိဒ္ဓါရေ-တံခါး၏ပြင်ဘက်၌၊ နိသီဒတိ-
ထိုင်အံ့၊ အန္တလိက္ခာ-ကောင်းကင်မှ၊ ဓညဿ-စပါး၏၊ ဓာရာ-အလျဉ်တို့သည်၊
တစ်နည်း-ဓညဿဓာရာ-စပါးမိုးတို့သည်၊ ဩပတိတွာ-အောက်သို့ကျ၍၊
ဓညာဂါရုံ-ကို၊ ပူရေတိ-ပြည့်စေ၏၊ ဘရိယာယ-သူဌေးကတော်၏၊ ပေ၊
ဧကံယေဝ-တစ်လုံးသာလျှင်ဖြစ်သော၊ အာဠကထာလိကံ-တစ်ပြည်ချက်ထမင်း
တို့၏လည်းကောင်း၊ ဧကဉ္စ (ဧဝ)-သော၊ သူပဘိဉ္စနကံ-ဟင်းအိုး၏လည်း
ကောင်း၊ ဥပနိသီဒိတွာ-အနီး၌နေ၍၊ ဒါသကမ္မကရပေါရိသံ-ကျွန်အလုပ်သမား
ယောက်ျားအပေါင်းကို၊ ပရိဝိသတိ-ကျွေးမွေးအံ့၊ (“ဒါသ”ဟူသည် ဓနက္ကိတ
စသော ကျွန်လေးမျိုးတွင် တစ်မျိုးမျိုးတည်း၊ “ကမ္မကရ”ဟူသည် နေ့စဉ်၊
သို့မဟုတ် လစဉ် အခဖြင့် အလုပ်လုပ်သူတည်း၊) ယာဝ-လောက်၊ သာ-ထို
သူဌေးကတော်သည်၊ န ဝုဋ္ဌာတိ-နေရာမှ မထ၊ တာဝ-ထို မထသေးသမျှ၊
တံ-ထို ထမင်းဟင်းသည်၊ န ခိယတိ-မကုန်။

ပုတ္တဿ-သား၏၊ ပေ၊ ဧကံယေဝ-သော၊ သဟဿထဝိကံ-တစ်ထောင်
ဝင်အိတ်ကို၊ (အသပြာ တစ်ထောင်ဝင်သော အိတ်ကို) ဂဟေတွာ၊ ဒါသ
ကမ္မကရပေါရိသဿ-အား၊ ဆမာသိကံ-ခြောက်လစားထိုက်သော၊ ဝေတနံ-

ရိက္ခာကို၊ ဒေတိ၊ ယာဝ-လောကံ၊ (သာ-ထို အိတ်သည်၊) အဿ-ထိုးသူဌေး
 သား၏၊ ဟတ္ထဂတာ-လက်၌ဖြစ်၏၊ (လက်မှ မချသေး၊) တာဝ-လောကံ၊
 တံ-ထို၊ ရိက္ခာသည်၊ န-နီ ယတိ၊ (“သံဟဿထဝိကံ”ကို ထောက်၍
 “ဝေတန”ဟူသည် “အသပြာဋေတည်း”ဟု မှတ်ပါ၊) သုဏိသာယ-ချွေးမ၏၊
 ပေ၊ ဧကံယေဝ-တစ်လုံးသာလျှင်ဖြစ်သော၊ စတုဒေါဏိကံ-လေးဒေါဏ
 ရှိသော၊ (လေးစိတ်ရှိသော၊) ပိဋကံ-တောင်း၏၊ (လေးစိတ်ဝင်တောင်း၏
 ဟူလို၊ ရှေးနိဿယ၌ကား “ပိဋကံ-တို့၏”ဟု ပေး၏၊ “တစ်တောင်းခွဲ
 ဟူလိုသည်”ဟုလည်း မှား၏၊) ဥပနိသိဒိတွာ-အနီး၌ထိုင်၍၊ ပေ၊ ဆ
 မာသိကံ-သော၊ ဘတ္တံ-ကို၊ ဒေတိ၊ (“ဘတ္တံ”ဟု ဆိုသော်လည်း ဆန်စသော
 ရိက္ခာဟု မှတ်ပါ) ပေ၊ ဒါသဿကျွန်၏၊ ပေ၊ ဧကေန-တစ်ခုသော၊ နဂီလေ
 န-ထည့်ဖြင့်၊ (ထွန်ဖြင့်၊) ကသန္တဿ-ထိုးလတ်သော်၊ (ထွန်လတ်သော်၊)
 သတ္တသိတာယော-ခုနစ်ခုသော ထယ်ရာ-(ထွန်ရာ)တို့သည်၊ ဂစ္ဆန္တိ-ဖြစ်သွား
 ကုန်၏၊ (ထင်သွားကုန်၏၊) (နောက်၌ “အမှာကံ-တို့၏၊ ပိဇိတေ-နိုင်ငံ၌၊
 ပဋိဝသတိ၊ ပူရေတိ ကိရ-ပြည့်စေသတတ်” စသည်ဖြင့် ပေးပါ) ပေ၊
 ဘဏေ-အမောင်၊ ဂစ္ဆ-သွားချေ၊ ဇာနာဟိ-သိလော့၊ (သိအောင်လုပ်လော့၊)
 မယာ၊ သာမံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဒိဋ္ဌော ယထာ-တွေ့မြင်အပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တဝ-
 သင်သည်၊ ဒိဋ္ဌော-သည်၊ ဘဝိဿတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြီ၊ ပေ။

၂၉၇။ ။ စတုရဂီနိယာ-ဆင်၊ မြင်း၊ ရထား၊ ခြေလျင်အားဖြင့်
 လေးပါးသော အင်္ဂါရှိသော၊ သေနာယ-စစ်တပ်ဖြင့်၊ ပေ၊ ပါယာသိ-သွားပြီ၊
 ပေ၊ ဂဟပတိ-အိမ်ရှင်သူဌေးကြီး၊ အဟံ-ကို၊ ရညာ-သည်၊ အာဏတ္ထော-
 စေခိုင်းအပ်ပါပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ပြော၍ စေအပ်သနည်း?)၊ အမှာကံ ပေ၊
 ဘဝိဿတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍ စေခိုင်းအပ်ပါပြီ၊ ဂဟပတိ၊ တေ-၏၊
 ဣဒ္ဓါနဘာဝံ-ကို၊ ပဿာမ-ကြည့်လိုပါကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြီ၊
 (ထိုအခါ မေဏ္ဍကသူဌေးက သူ၏တန်ခိုးကို ပြသည်) ပေ၊ ဂဟပတိ၊ တေ-
 ၏၊ ဣဒ္ဓါနဘာဝေါ-ကို၊ ဒိဋ္ဌော-မြင်အပ်ပါပြီ၊ (လွယ်ပြီ) ပေ။

၂၉၈။ ။ အထ ခေါ၊ ပေ၊ အမှတေလသေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ၊
 (ပုဒ်စဉ် ၂၈၂-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ) ပေ၊ တတြ ဘဒ္ဒိယေ-ထို ဘဒ္ဒိယမြို့၌၊

ဝါ-၏အနီးဖြစ်သော၊ ဇာတိယာဝနေ-မြတ်လေးတော၌၊ (စံပယ်တော၌၊) ဝိဟရတိ၊ (ပဉ္စဂုံတ္တရဋ္ဌ၊ ပထမ-ပံ၊ ၄-ဝဂ်၊ ၃-သုတ်၌မူ “ဇာတိယာဝနေ-အလိုလိုပေါက်သော တောအုပ်၌”ဟု ဖွင့်၏၊) အသောသိ ခေါ၊ ပေ၊ ဒဿနံ ဟောတိတိ၊ (မဟာခန္ဓကပုဒ်စဉ် ၅၅-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊) အထ၊ ပေ၊ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ၊ (ပုဒ်စဉ် ၂၈၈-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ) ၊ပေ၊ ဂဟပတိ၊ တံ-သည်၊ ကဟံ-အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂစ္ဆသိ-သွားမလိုနည်း?၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးကုန်ပြီ၊ ၊ပေ၊ ဝိနေတိတိ၊ (သီဟသေနာပတိဝတ္ထ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ) ၊ပေ၊ ဧတံ အဟောသိ (ကိံ)၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဣမေ တိတ္ထိယာ-တို့သည်၊ ဥဿုယန္တိ-အပြစ်ပြောကြကုန်၏၊ တထာ-ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဥပပရိက္ခတော-စူးစမ်းဆင်ခြင်လတ်သော်၊ ဝါ-သော၊ မေ-ငါ၏၊ ဧဝံ-ဤသို့သော အသိဉာဏ်သည်၊ ဟောတိ၊ (ကိံ) နိဿံသယံ-မဲ့၊ သော ဘဂဝါ-သည်၊ အရဟံ-သည်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ ဘဝိဿတိ-လိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့သော အသိဉာဏ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ဧတံ (အဟောသိ) (ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍) ယာဝတိကာ၊ ပေ၊ ပတ္တိကောဝ (ပုဒ်စဉ် ၂၀၈-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ) ၊ပေ၊ နိသိဒိ၊ (ဘုရားရှင်က အနုပုဗ္ဗိကထာကို ဟောတော်မူသောအခါ သောတာပန် ဖြစ်သည်၊ နောက်နေ့၌ အိမ်သို့ ဆွမ်းကပ်စဉ် သူဌေးကတော်၊ သူ၏သား၊ ချွေးမ၊ ကျွန် ဤလေးယောက်တို့လည်း ဘုရားရှင်၏ တရားတော်ကို နာရ၍ သောတာပန် ဖြစ်ကြသည်) ၊ပေ။

၁၈၁-ပဉ္စဂေါရ်သာဒိ အနုဇာနနာ

၂၉၉။ ။ ယေန၊ အဂုံတ္တရာပေါ-အဂုံတ္တရာပ အရပ်သည်၊ (အတ္ထိ) ၊ပေ၊ မေဏှကော ဂဟပတိ-သည်၊ ဒါသေ စ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကမ္မကရေ စ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အာဏာပေသိ-စေခိုင်းပြီ၊ (ကိံ) ဘဏေ-တို့၊ တေန ဟိ-တိုက်တွန်း၏၊ ဗဟုံ၊ ပေ၊ အာဂစ္ဆထ-လိုက်ကြကုန်လော့၊ အမု တေလသာနိ-အခွဲအားဖြင့် တစ်ဆယ့်သုံးလီကုန်သော၊ ဂေါပါလကသတာနိ စ-နွားကျောင်းသား အရာတို့သည်လည်း၊ တစ်နည်း-အမုတေလသာနိ

ဂေါပါလကသတာနိ စ-အခွဲအားဖြင့် တစ်ထောင့်သုံးရာသော နွားကျောင်းသား
 တို့သည်လည်း၊ (တစ်ထောင့်နှစ်ရာ-ငါးဆယ်သော နွားကျောင်းသားတို့သည်
 လည်း) အမှတေလသာနိ ခေနသတာနိ-အခွဲအားဖြင့် တစ်ထောင့်သုံးရာသော
 နွားမတို့ကို၊ (တစ်ထောင့်နှစ်ရာ-ငါးဆယ်သော နွားမတို့ကို) အာဒါယ-ယူ၍၊
 အာဂစ္ဆန္တု-လိုက်လာကြကုန်လော့၊ (“အမှတေလသာနိ စ ခေနသတာနိ” ဟု
 တွေ့ရ၏။ “ဂေါပါလကသတာနိ” သည် “အာဂစ္ဆန္တု” ၏ ကတ္တာပုဒ်၊ ခေန
 သတာနိသည် “အာဒါယ” ၏ ကံပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် စသဒ္ဒါ မပါသင့်ပါ။
 “ဂေါပါလကသတာနိ” ဌိသာ စသဒ္ဒါ ပါရသည်။ ထို စသဒ္ဒါဖြင့် ရှေးဝါကျကို
 ပေါင်းပါ။) ယထာ-အကြင် အရပ်၌၊ ဘဂဝန္တံ ပသယိသာမ၊ တထာ-၌၊
 တရုဏေန-နုသော၊ (လတ်ဆတ်သော)၊ ခီရေန-နီရည်ဖြင့်၊ ဘောဇေသာမ-
 ဆွမ်းကပ်ကုန်အံ့၊ ဣတိ-(အာဏာပေသိ)၊ ပေ၊ ကန္တာရေ-ခရီးခဲ၌၊ သမ္ဘာဝေသိ-
 ကောင်းစွာရောက်ပြီ၊ ဝါ-မိပြီ၊ (ပါဠိယံ ကန္တာရေ သမ္ဘာဝေသိတိ အပ္ပဘက္ခ
 ကန္တာရေ (အစာရေစာမရှိသော ခရီးခဲ၌၊ သမ္ဘာပုဏိ၊ ဝိမတိ)၊ ပေ၊ ဧကမေ
 ကံ-တစ်ကောင်စီ တစ်ကောင်စီသော၊ ခေန-နွားမကို၊ ဂဟေတွာ၊ ဧကမေကသ-
 တစ်ပါးတစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုဇော-၏၊ ဥပတိဋ္ဌ-အနီး၌ တည်နေကြကုန်လော့၊
 ပေ၊ ဣတိ (အာဏာပေသိ)၊ ပေ။

ဘန္တေ၊ ကန္တာရ-ခရီးခဲဖြစ်ကုန်သော၊ အပ္ပောဒကာ-ရေ မရှိကုန်သော၊
 အပ္ပဘက္ခာ-အစာ မရှိကုန်သော၊ မဂ္ဂါ-တို့သည်၊ သန္တိ-ပါကုန်၏၊ အပါ
 ထေယျေန-(လမ်း၏ စီးပွားဖြစ်သော) လမ်းစာရိက္ခာ မရှိသူသည်၊ ဂန္တု၊ န
 သုကရာ-လွယ်ကူစွာ မပြုအပ်ပါကုန်၊ သာဓု-တောင်းပန်ပါ၏၊ ပေ၊ ပါထေယျ-
 လမ်းစာရိက္ခာကို၊ အနုဇာနာတု-မူပါ၊ ဣတိ-(အဝေါစ)၊ ပေ၊ ပဉ္စ-ငါးမျိုး
 ကုန်သော၊ ဂေါရသေ-နွားမှဖြစ်သော အရသာတို့ကို၊ ခီရ-နီရည်ကိုလည်း
 ကောင်း၊ ဒမိ-နို့ခမ်းကိုလည်းကောင်း၊ (နို့ချဉ် ဒိန်ခဲကိုလည်းကောင်း)၊
 တက္ကံ-ရက်တက်ရည်ကိုလည်းကောင်း၊ နဝနိတံ-ဆီဦးကိုလည်းကောင်း၊
 (ထောပေး မသကာကိုလည်းကောင်း) သပ္ပိ-ထောပတ်ကိုလည်းကောင်း၊
 အနုဇာနာမိ၊ ပေ။

ပါထေယျ-ကို၊ (ပရိယေသိတုံ၌ စပ်)၊ တဏှာလတ္တိကေန-ဆန်ဖြင့်
 အလိုရှိသော ရဟန်းသည်၊ တဏှာလံ-ဆန်းကိုလည်းကောင်း၊ မုဂ္ဂတ္တိကေန-

ပဲနောက်ဖြင့် အလိုရှိသော ရဟန်းသည်၊ မုဂ္ဂံ-ပဲနောက်ကိုလည်းကောင်း၊
 မာသတ္ထိကေန-ပဲကြီးဖြင့် အလိုရှိသော ရဟန်းသည်၊ မာသံ-ပဲကြီးကို
 လည်းကောင်း၊ လောဏတ္ထိကေန-ဆားဖြင့် အလိုရှိသော ရဟန်းသည်၊
 လောဏံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ သပ္ပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပရိယေသိတု-
 ရှာခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ၊ (“ပါထေယျံ”ကို ထပ်၍ ဖွင့်သောစကား ဖြစ်သော
 ကြောင့်၊ “တဏှုလံ၊ မုဂ္ဂံ” စသည်ဖြင့် ဒုတိယန္တ ရှိပါစေ၊ ရှေးနိဿယ၌ကား
 “တဏှုလတ္ထိကေန-သည်၊ တဏှုလော-ကို၊ ပရိယေသိတဗ္ဗော-ရှာထိုက်၏”
 ဟု ပေးလေ၏၊ စာသွား ထုံးစံမကျပါ။)

မနုဿာ၊ ပေ၊ သန္တိ၊ တေ-ထို လူတို့သည်၊ ကပ္ပိယကာရကာနံ-တို့၏၊
 (အပ်အောင် ပြုတတ်သူတို့၏၊) ဟတ္ထေ-၌၊ ဟိရညံ-ငွေကို၊ ဥပနိက္ခိပန္နိ-
 အပ်နှံထားတတ်ကြကုန်၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့မှာ၍ အပ်နှံထားကုန်သနည်း?)၊
 ဣမိနာ-ဤ ငွေဖြင့်၊ အယျဿ-အား၊ ယံ-အကြင် ဝတ္ထုသည်၊ ကပ္ပိယံ-
 အပ်၏၊ တံ-ထို ဝတ္ထုကို၊ ဒေထ-လှူပါကုန်၊ ဣတိ-၍၊ (ဥပနိက္ခိပန္နိ၊)
 ဘိက္ခဝေ၊ တတော-ထို ငွေမှ၊ (နိဗ္ဗတ္တံ-ဖြစ်သော၊) ယံ-အကြင် ဝတ္ထုသည်၊
 ကပ္ပိယံ၊ တံ-ကို၊ သာဒိတု-သာယာခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ကေနစိ-
 တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ပရိယာယေန-အကြောင်းဖြင့်၊ (မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ၊)
 ဇာတရူပရဇေတံ-ရွေ့ ငွေကို၊ သာဒိတဗ္ဗံ-သာယာထိုက်ကုန်၏ဟူ၍၊ ပရိ
 ယေသိတဗ္ဗံ-ရှာထိုက်၏ (အလှူခံထိုက်၏ ဟူ၍)၊ နတွေဝ ဝဒါမိ-မိန့်တော်
 မမူအပ်သည်သာ၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ (သန္တိ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော
 ဤ သိက္ခာပုဒ်တော်သည် “မေဏှကသိက္ခာပုဒ်”ဟူသော နာမည်ဖြင့် နိဿဂ္ဂိယ
 ရာဇသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့၌ ထင်ရှားလျက် ရှိပါသည်။)

၁၈၂-ကေဏိယဇဋိလဝတ္ထု

၃၀၀။ ။ အထ၊ ပေ၊ ယေန၊ အာပဏံ-အာပဏမည်သော နိဂုံးသည်၊
 (အတ္ထိ၊) (အာပဏအမည်ရပုံကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ထို
 နိဂုံး၏အနီး မြစ်ကမ်း၌ တောအုပ်ကြီးဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူသတတ်) ။ ပေ၊

ကေကိယော-ကေကိယမည်သော၊ ဇဉ်လော-သည်၊ ပေ၊ သမဏဿ ဂေါတမဿ-၏(အတွက်)၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ဟရာပေယျံ န ခေါ-ဆောင်ယူစေရပါအံ့နည်း?၊ ပေ၊ ဗြာဟ္မဏာနံ-ဗြာဟ္မဏတို့၏၊ ပုဗ္ဗကာ-ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေ တေ ဣသယော-အကြင် ရသေးတို့သည်၊ (“ယေဝီ”၌ ပိသဒ္ဒါကို နိယမဝါကျရောက်မှ အနက်ပေးမည်)၊ မန္တာနံ-ဝေဒကျမ်းဂန် မန္တန်တို့ကို၊ ကတ္တာရော-ပြုစီရင်တတ်ကုန်၏၊ မန္တာနံ-တို့ကို၊ ပဝတ္တာရော-ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏၊ (ပဝတ္တာရောတိ ပဝတ္တယိတာရော၊ ဋီကာ။)

ယေသံ-ယင်း ရသေ့တို့၏၊ (သန္တကံ-ဥစ္စာဖြစ်သော)၊ (ဣဒံ မန္တပဒံ၌ စပ်)၊ တစ်နည်း- ယေသံ-တို့သည်၊ (ဂိတံ စသည်၌ စပ်)၊ ပေါရာဏံ-ရှေး၌ဖြစ်သော၊ ဂိတံ-သီဆိုအပ်သော၊ (အသံအနိမိဒံအမြင့် ပြည့်စုံအောင် ဂိတ ရွတ်သလို သီဆိုအပ်သော)၊ ပဝုတ္တံ-အခြားသူတို့အား ရွတ်ပြအပ်သော၊ (ပို့ချအပ်သော)၊ သမိဟိတံ-ပေါင်းစုအပ်သော၊ (သင်္ဂါယနာတင်သကဲ့သို့ စုပေါင်းထားအပ်သော)၊ ဣဒံ မန္တပဒံ-ဤ မန္တန်ပုဒ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ (“မန္တပဒန္တိ မန္တသဒ္ဓေ ဗဟိ ကတ္တာ ရဟော ဘာသိတဗ္ဗဋ္ဌေန မန္တာ ဧဝ တံ တံ အတ္ထပဋိပတ္တိဟေတုတယ ပဒန္တိ ပန္တပဒံ”ဟု ဋီကာ၌ ပဌမန္တဖြင့် ဖွင့်သောကြောင့် “အတ္ထိ”ဟု ထည့်လိုက်ပါသည်၊ သီလက္ခန္ဓံ အဗ္ဗဋ္ဌသုတ္တဋ္ဌကထာ၌ကား ဒုတိယန္တနှင့် ဖွင့်ထားသည်။)

တေရဟိ-ယခု အခါ၌၊ (ယခု လက်ထက်၌)၊ ဗြာဟ္မဏာ-ဗြာဟ္မဏတို့သည်၊ တံ-ထို ရှေးရသေ့တို့ ပြောပြအပ်သော မန္တန်ပုဒ်ကို၊ အနုဘာသန္တိ-အတုလိုက်၍ ပြောကြကုန်၏၊ ဘာသိတံ-ရှေးရသေ့တို့ ရွတ်ဆိုအပ်သော မန္တန်ပုဒ်ကို၊ အနုဘာသန္တိ-အတုလိုက်၍ ရွတ်ဆိုကြကုန်၏၊ ဝါစိတံ-ရှေးရသေ့တို့ ပို့ချအပ်သော မန္တန်ပုဒ်ကို၊ အနုဝါစေန္တိ-အတုလိုက်၍ ပို့ချကုန်၏၊ သေယျထိဒံ-ထို ရသေ့တို့ဟူသည် အဘယ်နည်း?၊ အဋ္ဌကော-အဋ္ဌကရသေ့လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဘဂု-ဘဂုရသေ့လည်းကောင်းတည်း။

ရတ္ထုပရတာ-ညဉ့်အခါ၌စားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏၊ (ရတ္တိ ဘောဇနံ ရတ္တိ၊ တတော+ဥပရတာတိ ရတ္ထုပရတာ၊ ဋီကာ)၊ ဝိကာလဘောဇနာ-မ၊

ဝိရတာ-ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ တေပိ-ထို ရသေ့တို့သည်လည်း၊ (ယေပိ-မှ ပိ ကို ယူသည်။) ဧဝရူပါနိ၊ ပါနာနိ-သောက်ဖွယ် ဖျော်ရည်တို့ကို၊ သာဒိယိ-သု-
 သာယာကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ သာဒိယိတုံ အရဟတိ-ထိုဇာတိ၏၊ ဣတိ-ဤသို့
 ကြံ၍၊ ပဟူတံ-များစွာသော၊ ပါနံ ပဋိယာဒါပေတွာ၊ ကာဇေဟိ-ထမ်းပိုးတို့
 ဖြင့်၊ ဂါဟာပေတွာ-ယူစေပြီး၍၊ (ဖျော်ရည်အိုးပေါင်းတစ်ထောင်ကို ထမ်းပိုး
 ငါးရားဖြင့် ထမ်းယူစေပြီး၍)၊ ပေ၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဓောတဟတ္ထံ-ဆေးအပ်ပြီးသော
 လက်တော်ရှိသည် ဖြစ်၍၊ ဩနိတပတ္တပါဏံ-သပိတ်တော်မှ ဖဲအပ်ပြီးသော
 (ဖယ်အပ်ပြီးသော) လက်တော်ရှိသည်၊ (ဥတွာ)၊ ပေ၊ (နောက်ဝါကျတို့
 အနက်လွယ်ပြီ။)

အဖျော်ရည်ရှစ်မျိုး

အဋ္ဌ-ရှစ်မျိုးကုန်သော၊ ပါနာနိ-တို့ကို၊ အမ္မပါနံ-သရက်သီးဖြင့် ပြုအပ်
 သော ဖျော်ရည်ကိုလည်းကောင်း၊ (သရက်သီး ဖျော်ရည်ကိုလည်းကောင်း၊)
 (ဇေမ္ဗု-သပြေသီး၊ စောစ-အစေ့ပါသော ငှက်ပျောသီး၊ (တောငှက်ပျောသီး၊)
 မောစ-အစေ့မပါသော ငှက်ပျောသီး၊ (အိမ်ငှက်ပျောသီး၊) မရူက-သစ်မည်စည်
 သီး၊ (မယ်ဇယ်သီး၊) မုဒ္ဒိက-မုဒရက် (စပျစ်)သီး၊ သာလူက-ကြာစွယ်၊)
 ဖာလုသကပါနံ-ဖက်သက်သီးဖြင့် ပြုအပ်သော ဖျော်ရည်ကိုလည်းကောင်း၊
 အနုဇာနာမိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဓညဖလရသံ-စပါးသီး၏အရည်ကို၊ (ထမင်းရည်၊
 သို့မဟုတ် ဆန်ဆေးရည်ကို၊) ထပေတွာ-ချန်ထား၍၊ သဗ္ဗံ၊ ဖလရသံ-
 သစ်သီး၏အရည်ကို၊ ပေ၊ ဒုကရသံ-ဟင်းရွက်၏အရည်ကို၊ (ဟင်းချက်
 စားသောက်သော အရွက်တို့၏ အရည်ကို၊) ထပေတွာ သဗ္ဗံ၊ ပတ္တရသံ-
 အရွက်၏အရည်ကို၊ ပေ၊ မရူကပုပ္ဖရသံ-သစ်မည်စည်အဖွင့်ရည်ကို၊ (မယ်ဇယ်
 အပွင့်ရည်ကို၊) ထပေတွာ၊ သဗ္ဗံ၊ ပုပ္ဖရသံ-အပွင့်တို့၏အရည်ကို၊ ပေ၊
 ဥစ္ဆရသံ-ကြံရည်ကို၊ ပေ၊ (နောက်၌-“သကေ-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ အဿမေ-
 သင်္ခမ်းကျောင်း၌”ဟု ပေးပါ။) ပေ။

ဥစ္ဆရသံ။ ။ ဤ ဥစ္ဆရသသည် အဖတ်ပါလျှင် ယာဝကာလိက ဖြစ်၏။
 အဖတ်မပါလျှင် သတ္တာဟကာလိကပင် ဖြစ်၏။ သို့သော် ညနေသောက်ကောင်းသော
 အနေအားဖြင့် အရည်ချင်း (ရသချင်းတူသောကြောင့် ယာမကာလိကသောက်ဖွယ်၌

ဂါထာအနက်။ ။(၁) ယညာ-ယဇ်တို့သည်၊ အဂ္ဂိဟုတ္တမုခါ-မိး
 ပူဇော်ခြင်းဟူသော ပဓာနရှိကုန်၏၊ (ရှေ့သွားရှိကုန်၏၊) အာဓိတ္တိ-
 သာဝိတ္တိဂါထာသည်၊ ဆန္ဒသော-ဆန်းကျမ်း၏၊ (ဝေဒကျမ်း၏၊)
 မုခံ-အစတည်း၊ (ပဓာနကား မဟုတ်၊ ရှေးဦးစွာ ရွတ်ထိုက်သော
 ဂါထာသာဖြစ်သည်၊) ရာဇာ-သည်၊ မနုဿာနံ-တို့၏၊ မုခံ-
 ပဓာနတည်း၊ (ရှေ့သွားတည်း၊) သာဂရော-သမုဒ္ဒရာသည်၊ နဒီနံ-
 မြစ်တို့၏၊ မုခံ-ပဓာနတည်း။

(၂) စန္ဒော-လမင်းသည်၊ နက္ခတ္တာနံ-နက္ခတ်တာရာတို့၏၊ မုခံ-
 ပဓာနတည်း၊ အာဒိစ္စော-နေမင်းသည်၊ တပတံ-အရောင်တောက်ပ
 သော အရာဝတ္ထုတို့၏၊ မုခံ-ပဓာနတည်း၊ သံဃော-အရိယာ
 သံဃာတော်သည်၊ ဝေ-စင်စစ်၊ ပုညံ-ကောင်းမှုကို၊ အာကင်္ခမာနာနံ-
 အလိုရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ယဇေ-ပေးလှူပူဇော်ကြသူတို့၏၊ မုခံ-
 ပဓာနတည်း၊ (ပါဠိယံ အဂ္ဂိဟုတ္တမုခါတိ အဂ္ဂိဇုဟနပုဗ္ဗကာ-
 သာဝိတ္တိ မုခံ၊ ပဌမံ သဇ္ဈာယိတဗ္ဗာတိ အတ္ထော၊ တပတန္တိ ဝိဇော
 တန္တာနံ၊ ဝိမတိ၊ သာရတ္ထဋ္ဌိကား ကျယ်ဝန်းစွာ ဖွင့်ထား၏) ။ပေ။

ရော၍ ဟောတော်မူထားသည်၊ ဝိမတိ) ကြံရည်သည် သတ္တာဟကာလိက ဖြစ်သော်
 လည်း “အဂီလာနဿ ဂုဠောဒကံ”ဟူသော သီးခြား ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော စကား
 တော်ကြောင့် ဆာရုံမျှဖြင့် ညနေအခါ၌ သောက်ကောင်းပါသည်။

၁၈၃-ရောမလ္လဝတ္ထု

၃၀၁။ ။ပေ၊ ယေနံ ကုသိနာရာ-ကုသိနာရုံမြို့သည်၊ (အတ္ထိ၊)
 ။ပေ၊ ကောသိနာရကာ-ကုသိနာရုံမြို့၌ နေကုန်သော၊ မလ္လာ-မလ္လာမင်းတို့သည်၊
 ။ပေ၊ သင်္ကရံ-ကတိကဝတကို၊ (တညီတညွတ်တည်း ပြုအပ်သော ကတိက
 ဝတ်ကို၊) အကံသု (ကိံ)၊ (“သင်္ကရံ”ဟု ရှိသည်ကား မကောင်းပါ၊) ယော-

အကြင် သူသည်။ ဘဂဝတော-ကို၊ ပစ္စုဂ္ဂမနံ-ခရီးဦး ကြိုဆိုမှုကို၊ န ကရိဿ တိ၊ အဿ-ထို သူ၏၊ ပဉ္စသတာနိ-အသပြာငါးရာတို့သည်၊ ဒဏ္ဍော-ဒဏ် တည်း၊ ဣတိ (အကံသု) ပေ၊ ရောဇော-ရောဇေမည်သော၊ မလ္လော-သည်၊ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ-၏၊ သဟာယော-သူငယ်ချင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ပစ္စုဂ္ဂမနံ-ကို၊ ယံ အကာသိ-အကြင် ပြုပြီ၊ တေ-၏၊ ဣဒံ-ဤသို့ ပြုခြင်းသည်၊ ဥဠာရံ ခေါ-မွန်မြတ်ပါပေ၏၊ (ကောင်းပါပေ၏၊) ဣတိ-ပြီ။

ဘန္တေ အာနန္ဒ၊ အဟံ-အကျွန်ုပ်သည်၊ (သူငယ်ချင်း ဖြစ်သောကြောင့် “ကျွန်ုပ်”ဟု ပေးလိုက်ပါသည်။) ဗုဒ္ဓေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ (မြတ်စွာ ဘုရားအပေါ်၌သော်လည်းကောင်း) ပေ၊ န ဗဟုကတော-များစွာပြုအပ် သော မြတ်နိုးမှု မရှိပါ၊ (ဤပုဒ်၏အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ) အပိ စ-သို့သော်လည်း၊ ဉာတိဟိ-ဆွေမျိုးတော်တို့သည်၊ ယော၊ ပေ၊ ဒဏ္ဍောတိ- ဟူ၍၊ သကံရော-ကို၊ ကတော-ပြုအပ်ပါပြီ၊ ဘန္တေ အာနန္ဒ၊ သောဟံ (သော+အဟံ)-သည်၊ ဉာတိနံ-တို့၏၊ ဒဏ္ဍာဘယတဇ္ဇိတော-ဒဏ်တည်း ဟူသော ဘေးဖြင့်ခြိမ်းခြောက်အပ်သည်၊ (အဟောသိ-ပါပြီ) ဒဏ္ဍာဘယာ ဧဝ-ဒဏ်တည်းဟူသော ဘေးကြောင့်သာ၊ (ဒဏ်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်သာ) အဟံ-သည်၊ ပေ၊ အကာသိ၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ (သော ခေါ အဟံ ဘန္တေ အာနန္ဒ ဉာတိနံ ဒဏ္ဍာဘယ တဇ္ဇိတော အဟောသိန္တိ သေသော၊ ဧဝံ သတိ “ဝေါဟံ”တိ ပုန အဟံ ဂဟဏံ ယုဇ္ဇတိ၊ ဝိမတိ။)

ဘန္တေ ရောဇော၊ အယံ မလ္လော-သည်၊ အဘိညာတော-အထူးသဖြင့် အသိအမှတ် ပြုအပ်သူပါတည်း၊ (အလွန် ထင်ရှားသူပါတည်း) ဉာတ မနုဿော-ထင်ရှားသော လူပါတည်း၊ ဝါ-ထင်ရှားသူတို့တွင် ပါဝင်သော လူပါတည်း၊ ဧဝရူပါနံ၊ ဉာတမနုဿာနံ-တို့၏၊ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ-၌၊ ပသာဒေါ-ကြည်ညိုခြင်းသည်၊ မဟတ္ထိကော-များသောအကျိုး ရှိပါ၏၊ ဘန္တေ၊ သာဓု-တောင်းပန်ပါ၏၊ ဘဂဝါ၊ ယထာ-အားဖြင့် (ပြုတော်မူလတ်သော) ပေ၊ ပသီဒယျ-ရာပါ၏၊ တထာ-ထို ကြည်ညိုနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ကရောတု-ပါ၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ ပေ၊ တံ- ထို အခြင်းအရာကို၊ တထာဂတေန-သည်၊ န ဒုက္ကရံ-ခဲယဉ်းသဖြင့် မပြု အပ်၊ (မခဲယဉ်း) ဣတိ-ဣသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ ပေ။

မေတ္တေန-မေတ္တာရှိသော၊ (မေတ္တာ+ယဿ+အတ္ထိတိ=မေတ္တံ) စိတ္တေန-
 ဖြင့်၊ ဖရိတွာ-ဖြန့်တော်မူ၍၊ ဝိဟာရံ-ဂန္ဓကုဋိကျောင်းတော်သို့၊ ပါဝိသိ၊ ပေ၊
 မလ္လော-သည်၊ (ပုစ္ဆတိ၌ စပ်)၊ ပေ၊ ဖုဋ္ဌော-တွေ့ထိအပ်သည်၊ (ဟုတွာ၊)
 သေယျထာပိ နာမ-ကား၊ ဂါဝိ-အမိနွားမသို့၊ တရုဏဝတ္ထော-နို့စို့နွားကလေး
 သည်၊ (ဥပသံကံမိ) သေယျထာပိ-ချည်းကပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ၊ ဝိဟာရေန-
 ကျောင်းတစ်ကျောင်းဖြင့်၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ပရိဝေဏေန-ပရိဝေဏ်တစ်ခုဖြင့်၊
 ပရိဝေဏံ-သို့၊ ဥပသကံမိတွာ ဘိက္ခု ပုစ္ဆတိ၊ ပေ၊ ဧသော ဝိဟာရော-အဲဟို
 ကျောင်းတော်သည်၊ သံဝုတဒ္ဓါရော-ပိတ်အပ်သော တံခါးရှိ၏၊ တေန-ထို
 ကျောင်းတော်သို့၊ အပ္ပသဒ္ဓေါ-တိုးသော အသံရှိသည်၊ (ခြေသံ မကြားအောင်၊)
 ဥပသကံမိတွာ၊ (“ယေန ဘဂဝါ တေနုပသကံမိ”၌ကဲ့သို့ “တေန၊ ပေ၊
 ဥပသကံမိတွာ” ဟု သုံးစွဲထားသည်။) အတရမာနော-အဆောတလျင် မဟုတ်ဘဲ၊
 (ပျာယိပျာယာ မဟုတ်ဘဲ)၊ အာဠိန္ဒ-အဦးစမှန်သို့၊ (ကျောင်း၏ဆင်ဝင်သို့)၊
 ပဝိသိတွာ၊ ဥကာသိတွာ-ချောင်းဟန်၍၊ အဂ္ဂဋ္ဌ-တံခါးရွက်ကို၊ အာကောဋ္ဌေဟိ-
 ခေါက်လိုက်လော့၊ တေ-သင့်ဖို့၊ (သင်ဝင်ဖို့)၊ ဘဂဝါ ဒွါရံ၊ ဝိဟရိဿတိ-
 ဖွင့်ပေးတော်မူလိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ဝိဝရိ-ဖွင့်တော်မူပြီ၊
 (ထိုနောက် ဘုရားရှင်၏ အနုပုဗ္ဗိကထာကို နာရ၍ သောတာပန် ဖြစ်သည်။)

ဘန္တေ၊ အယျာ-တို့သည်၊ မမညေဝ (မမံ+ဧဝ)-တပည့်တော်၏သာ၊
 စိဝရပိဏ္ဍာပါတသေနာသန ဂိလာနပစ္စယဘောသဇ္ဇပရိက္ခာရံ-သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊
 ကျောင်း၊ ဂိလာန၏ ရောဂါအတွက် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ အသက်၏အရံ
 အကာ အဆောက်အဦဖြစ်သော ဆေးကို၊ ပဋိဂ္ဂဏှေယျျ-ခံယူပါကုန်မူကား၊
 သာဓု-ကောင်းရာပါ၏၊ အညေသံ-အခြားသူတို့၏၊ (စိဝရ၊ ပေ၊ ပရိက္ခာရံ၊)
 နော (ပဋိဂ္ဂဏှေယျျ)-မခံယူပါကုန်မူ၊ (သာဓု) ဣတိ-ပြီ၊ ရောဇ၊ တယာ-
 သည်၊ (သေက္ခေန-သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဉာဏေန-ဉာဏ်ဖြင့်၊
 သေက္ခေန-သော၊ ဒဿနေန-အမြင်ဖြင့်၊ ဓမ္မော-သစ္စာလေးပါးတရားကို၊
 ဒိဋ္ဌော) သေယျထာပိ-မြင်အပ်သကဲ့သို့၊ (ဧဝံ) ယေသံ-အကြင် သူတို့၏၊
 ဝါ-တို့သည်၊ သေက္ခေန၊ ပေ၊ ဒိဋ္ဌော-အပ်ပြီ၊ တေသမ္ပိ-တို့၏လည်း၊ ဧဝံ-
 ဤသို့သော အကြံသည်၊ ဟောတိ (ကံ)၊ ပေ၊ နော (ပဋိဂ္ဂဏှေယျျ)-ပါကုန်
 မူကား၊ အဟော နူန-ဪ...ကောင်းလေစွ၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊

ပေ၊ တဝ စေဝ-၏လည်းကောင်း၊ အညေသဉ္စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ (စီဝရ၊ ပေ၊ ပရိက္ခာရံ ပဋိဂ္ဂဟိဿန္တိ၊ ဣတိ-ပြီ။

၃၀၂။ ။ ကုသိနာရာယံ-၌၊ ပဏီတာနံ၊ ပေ၊ အဋ္ဌိတာ ဟောတိ၊ (မဟာခန္ဓကပုဒ်စဉ်-၇၃-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ၊) အထ၊ ပေ၊ ဩရောကေန္တော၊ ညာကဉ္စ-ဟင်းရွက်ကျက်ကိုလည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌခါဒနိယဉ္စ-အမှုန်ခဲဖွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒွေ-နှစ်မျိုးတို့ကို၊ နာဒဒသ-(ကြွင်းသောပုဒ်တို့ကို ပုဒ်စဉ်-၂၈၂-၌လည်းကောင်း၊ ရှေးရှေးဝတ္ထုတို့၌လည်းကောင်း အနက်ပေးခဲ့ပြီ) ပေ။

၁၈၄-ဝုဗပဗ္ဗဇိတဝတ္ထု

၃၀၃။ ။ ယေန၊ အာတုမာ-အာတုမာမြို့သည်၊ (အတ္ထိ) ပေ၊ အညတရော-သော၊ နဟာပိတပုဗ္ဗော-ရှေး၌ ဆတ္တာသည်ဖြစ်သော၊ (ဆတ္တာသည် ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော၊) ဝုဗပဗ္ဗဇိတော-ကြီးသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သူသည်၊ (ကြီးမှ ရဟန်းပြုခဲ့သူသည်၊) အာတုမာယံ ပဋိဝသတိ၊ တဿ-ထို ရဟန်းကြီး၏၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ မဉ္ဇူကာ-ကောင်းသောစကားသံ ရှိကုန်သော၊ ပဋိဘာနေယျကာ-ရှေးရှုထင်လာသော ဉာဏ်နှင့်ပြည့်စုံကုန်သော၊ ဒက္ခာ-ကျွန်းကျင်ကုန်သော၊ သကေ-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ အာစရိယကေ-ဆရာ၏ဥစ္စာဖြစ်သော၊ နဟာပိတကမ္မေ-ဆတ္တာသည်တို့၏ အလုပ်၌၊ ပရိယောဒါတသိပ္ပာ-ထက်ဝန်းကျင်ဖြူစင်သောအတတ် ရှိကုန်သော၊ ဒါရကာ-ကလေးတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊ (ဤပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကိုဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊ ဤ ကလေးနှစ်ယောက်တို့အား ထို ရဟန်းကြီး၏သား ဖြစ်၍ သာမဏေဝတ်ထားကြသတ်) ပေ။

တာတာ-ချစ်သားတို့၊ ဘဂဝါ၊ ပေ၊ တုမေ၊ ဂစ္ဆထ-ကုန်လော့၊ ခုရဘဏ္ဍံ-သင်ဓုန်းဘဏ္ဍာကို၊ (ဓားငယ်ကို၊) အာဒါယ၊ နာဋိယာ-ကွမ်းစားခွက်ငယ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (စလယ်တောင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊) အာဝါပကေန စ-အိပ်ငယ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနုဃရကံ-အိမ်တိုင်း အိမ်တိုင်းသို့၊ အာဟိဏ္ဏထ-လှည့်လည်ကြကုန်လော့၊ (စာအုပ်တို့၌ “အနုဃရတံ၊ အနုဃရတံ” ဟု

နှစ်ပုဒ် တွေ့ရ၏။ တစ်ပုဒ်တည်း ရှိသင့်ကြောင်းကို မောဂ္ဂလ္လာန်နိဿယ၊ ခါဒိကဏ္ဍ ၆၃-သုတ်၌ ကြည့်ပါ။) လောဏမ္ပိ၊ ပေ၊ သံဟရထ-စုဆောင်း ကြကုန်လော့၊ အာဂတဿ-ကြွလာတော်မူသော၊ ဘဂဝတော-အား၊ ယာဂ ပါနံ-ယာဂသောက်ဖွယ်ကို၊ ကရိဿာမ၊ ဣတိ၊ (အဝေါစ)၊ ပေ၊ သံဟရန္တာ- စုဆောင်းကုန်လျက်၊ အာဟိဏ္ဏန္တိ၊ မနုဿာ မဉ္ဇူကော၊ ပေ၊ တေ ဒါရကေ- တို့ကို၊ ပဿိတွာ၊ ယေပိ-အကြင် သူတို့သည်လည်း၊ န ကာရာပေတုကာမာ- ပြုစေခြင်းငှာ အလိုမရှိကုန်၊ (ဆံပင်ရိတ်ဖြတ်မှု စသည်ကို မပြုစေလိုကုန်၊ မခိုင်းလိုကုန်)၊ တေပိ-ထို သူတို့သည်လည်း၊ ကာရာပေန္တိ-ပြုစေကြကုန်၏။ ပေ။

တကြ အာတုမာယံ-၌၊ ဝါ-၏အနီးဖြစ်သော၊ ဘုသာဂါရေ-ကောက်ရိုး အိမ်၌၊ ဝိဟရတိ-(ကောက်ရိုးပုံကြီးထဲမှ အလယ်က ကောက်ရိုးကို ထုတ်လိုက် လျှင် နေစရာ ဖြစ်၏၊ အကျယ်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ)၊ ပေ၊ အကပ္ပိယေ- မအပ်သော အရာ၌၊ သမာဒါပေဿသိ နာမ-ဆောက်တည်စေရဘိနည်း?၊ ပေ၊ နဟာပိတပုဗ္ဗေန-ရှေး၌ ဆတ္တာသည်ဖြစ်သော ရဟန်းသည်၊ (ဆတ္တာသည် ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော ရဟန်းသည်)၊ ခုရဘဏ္ဍံ-သင်စုန်းဘဏ္ဍာကို၊ (ခေါင်းရိတ်ဓား ဘဏ္ဍာကို)၊ န ပရိဟရိတဗ္ဗံ-သွားလေရာရာ မဆောင်ယူထိုက်၊ (ကိုယ်ပိုင် မထားထိုက်)၊ ပေ။

၃၀၄။ ။ သံဃိကာနိ-သံဃာ၏ဥစ္စာ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဗိဇာနိ-မျိုးစေ တို့ကို၊ ပုဂ္ဂလိကာယ-ပုဂ္ဂိုလ်၏ဥစ္စာ ဖြစ်သော၊ ဘူမိယာ-မြေ၌၊ ရောပိယန္တိ- ပေါက်စေအပ်ကုန်၏၊ (စိုက်ပျိုးအပ်ကုန်၏)၊ ပေ၊ ရောပိတာနိ-အပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိ)၊ ဘာဂံ-ဆယ်ဖို့တစ်ဖို့ကို၊ ဒတွာ-မြေရှင်တို့အား ပေး၍၊ ပရိဘုဉ္စိ တဗ္ဗာနိ၊ ပေ။

၁၈၅-စတုမဟာပဒေသကထာ

၃၀၅။ ။ ဘိက္ခူနံ-တို့၏၊ ကိသ္ဗိဉ္စိ ကိသ္ဗိဉ္စိ ဌာနေ-အချို့၊ အချို့ သော အရာ၌၊ ကုက္ကုစ္ဆံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ (ကိ)၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ဘဂဝတာ-သည်။

အနညာတံ န ခေါ-ခွင့်ပြုတော်မူထားအပ်သနည်း?၊ (ခွင့်ပြုတော်မူပြီး ဖြစ်သနည်း?)၊ ကိ-ကို၊ အနညာတံ (န ခေါ)-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သည်သနည်း?၊ ဣတိ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ ပေ၊ ယံ-အကြင် ဝတ္ထုကို၊ မယာ-သည်၊ ဣဒံ-ဤ ဝတ္ထုသည်၊ န ကပ္ပတိ-မအပ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အပ္ပဋိက္ခိတ္တံ-ပယ်မြစ်တော်မမူအပ်၊ တံ-ထို ဝတ္ထုသည်၊ အကပ္ပိယံ-အကပ္ပိယကို၊ စေ အနုလောမေတိ-အကယ်၍ လျော်စွာပြုအံ့၊ ကပ္ပိယံ-ကို၊ (စေ) ပဋိဗာဟတိ-အကယ်၍ တားမြစ်အံ့၊ (ဧဝံ သတိံ) တံ-ထို ဝတ္ထုသည်၊ ဝေါ-တို့အား၊ န ကပ္ပတိ-မအပ်၊ (ကြွင်း၊ ဝါကျ တို့၌ နည်းမှီ၍ အနက်ပေးပါ)၊ ပေ။

ယာဝကာလိကေန-ယာဝကာလိကနှင့်၊ (သံသဋ္ဌံ-ရောနှောအပ်သော၊) ယာမကာလိကံ-ယာမကာလိကသည်၊ ကပ္ပတိ န ခေါ-လော၊ န ကပ္ပတိ န ခေါ-လော၊ ပေ၊ ယာဝကာလိကေန-နှင့်၊ (သံသဋ္ဌံ)၊ ယာမကာလိကံ-သည်၊ တဒဟု-ထို နေ၌၊ (ရအပ်ရာနေ၌)၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-အကပ်ခံအပ်သည်၊ (သမာနံ-သော်)၊ ကာလေ-နံနက်အခါ၌၊ ကပ္ပတိ၊ ဝိကာလေ-နေလွဲအခါ၌၊ န ကပ္ပတိ၊ (နောက်၌ “ယာမေ-ညဉ့်ယံကာလ၌၊ ယာမာတိက္ကန္တေ-ညဉ့်ယံကာလကို လွန်ရာအခါ၌၊ သတ္တာဟံ-ပတ်လုံး၊ သတ္တာဟာတိက္ကန္တေ-ခုနစ်ရက်ကို လွန်ရာ အခါ၌” ဟု ပေးပါ)၊ ပေ၊ (ယဝကာလိက စသောပုဒ်တို့၏ ဝိဂ္ဂဟနှင့် တကွ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါစိတျာဒိအဋ္ဌကထာ၊ သန္နိမိကာရကသိက္ခာပုဒ်၌လည်း ကောင်း၊ ကာလိကလေးပါး ရောနှောရာ၌ မှတ်ဖွယ်ကို နိဿဂ္ဂိယ ဘောသဇ္ဇ သိက္ခာပဒအဋ္ဌကထာနှင့် ဤ အဋ္ဌကထာ၌လည်းကောင်း ကြည့်ပါ။)

ဆဋ္ဌော-သော၊ ဘောသဇ္ဇန္တကော-တည်း။

၁၈၆-တဿုဒ္ဓါနံ

(ဤ ဥဒ္ဓါန်း၌ အကျဉ်းမျှ ပေးအပ်သော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဝတ္ထု အကျယ်အတိုင်း ဆိုပါ။) တဿ-ထို ဘောသဇ္ဇက္ခန္ဓက၏၊ ဥဒ္ဓါနံ-ကား၊

သာရဒိကေ-သရဒဥတု၌ဖြစ်သော အနာ၊ ဝိကာလေပိ-၌လည်း၊
 (အနဇာနိ) ဝသံ-သားဆီ၊ မူလေ-ဆေးမြစ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊
 ပိဋေဟိ စ-ဆေးမှုန့်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကသာဝေဟိ-တို့ဖြင့်
 လည်းကောင်း၊ (အတ္ထော ယောတိ) ပဏ္ဏံ၊ ပေါ၊ လောဏံ၊ (လွယ်ပြီ၊)
 ဆကဏံ စ-နွားချော၊ (“၂၆၄”ဝတ္ထုကို ချုံးထားသည်။)

စုဏ္ဏံ-အမှုန့်၊ စာလိနိ-ဆင့်ခြင်း၊ (ဆင်းခြင်း၊) မံသဉ္စ-သားစိမ်း၊
 အဉ္စနံ-မျက်စဉ်း၊ ဥပပိသနီ-မျက်စဉ်းနှင့်တကွ ကြိတ်ထိုက်သော ဆေး၊
 အဉ္စနီ-မျက်စဉ်းကျည်၊ ဥစ္စာ-ကြီးကြီးငယ်ငယ်သော မျက်စဉ်းကျည်၊
 အပါရတာ-အပိတ်မရှိ၊ သလာကာ-မျက်စဉ်းတံ၊ သလာကဋ္ဌာနိ-
 မျက်စဉ်းတံ ထားစရာ။

ထဝိက-မျက်စဉ်းကျည်အိတ်၊ အံသဗဒ္ဒကံ၊ သုတ္တံ၊ (လွယ်ပြီ၊)
 မုဒ္ဒနိတေလ-ဦးတိပ်၌ လိမ်းစရာဆီ၊ နတ္ထု စ-မှုန့်၊ နတ္ထုကရဏီ၊ ပေ၊
 နေတ္ထု၊ (သိက္ခာပုဒ်အတိုင်း ပေးပါ။) အပိဓာန-အပိတ်၊ ထဝိ၊ ဓူမ
 နေတ္ထ-ထည့်စရာအိတ်၊ (ဂါထာဖြစ်၍ “အပိဓာန”ဟု ရှိသည်။)

တေလပါကေသု-တို့၌၊ မဇ္ဇေ-သေရည်ထည့်ခြင်း၊ အတိက္ခိတ္တံ-
 အလွန်ထည့်အပ်သော သေရည်ရှိသော ဆီချက်၊ အပ္ပဉ္စနံ၊ ပေ၊ သမ္ဘာ
 ရဉ္စ၊ (သိက္ခာပုဒ်အတိုင်း ပေးပါ။) မဟာ-ကြီးကျယ်သော ချွေးထုတ်မှု၊
 ကင်္ဂေါဒကံ၊ ပေ၊ ဒကကောဋ္ဌံ၊ (သိက္ခာပုဒ်အတိုင်း ပေးပါ။) လောဟိတဉ္စ-
 သွေးထုတ်ခြင်း၊ ဝိသာဏ-ဦးချိုဖြင့် သွေးယူခြင်း၊ ဝါဒပ္ပဉ္စနံ၊ ပဇ္ဇံ၊
 (သိက္ခာပုဒ်အတိုင်း ပေးပါ။) သတ္တံ-ဓားခွဲမှု၊ ကသာဝဉ္စ-ဖန်ဆေးခြင်း၊
 တိလကဏ္ဍံ၊ ကဗဠိကံ၊ (သိက္ခာပုဒ်အတိုင်း ပေးပါ။)

စောဋ္ဌံ-အနာကိုဖွဲ့ချည်ကြောင်းအဝတ်၊ သာသပကုဋ္ဌု၊ ပေ၊ ဝိကာ
 သိကံ၊ (သိက္ခာပုဒ်အတိုင်း ပေးပါ။) ဝိကဋ္ဌု-မဟာဝိကဋ္ဌဆေးကိုလည်း
 ကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂဟံ-လက်ဖြင့် သုံးဆောင်နိုင်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊
 (အနဇာနိ။)

ဝှေ့-ကို၊ ကရောဇ္ဈာ-စဉ်၊ (“ပဋိဂ္ဂဏှာတိ”ဟု သိက္ခာပုဒ်၌ ပါ၏။) လောဠိဉ္ဇ-ထွန်သွား၌ကပ်သော မြေညက်ရေ၊ ခါရံ-ထမင်း ခြောက်ပြာငန်ရည်၊ မတ္တဟရီတကံ၊ ပေ၊ (လွယ်ပြီ) အစ္ဆ-ဆန်ဆေး ရေကြည်၊ အကဋံ၊ ပေ။

ပဋိစ္ဆာဒနိ၊ (သိက္ခာပုဒ်အတိုင်း ပေးပါ) ပဗ္ဗာရာ-တောင်ဝှမ်း၊ ပေ၊ သတ္တာဟောန စ-ခုနစ်ရက်၊ (“သတ္တာဟပရမံ သန္နိမိကာရံ”စသော သိက္ခာပုဒ်ကို ရှုံးသည်) ဝုဋ္ဌံ၊ ပေ၊ သာမံပါကာ၊ (လွယ်ပြီ) ပုနပစေ- တစ်ဖန်ချက်ခြင်း၊ (နွေးခြင်း။)

ဒုဗ္ဘိက္ခေ-၌၊ ပုန၊ အနညာသိ-ပြီ၊ (“အဇ္ဈာဝုဋ္ဌ”စသည်ကို ပြန်၍ ခွင့်ပြုတော်မူသည် ဟုလို)၊ ဖလဉ္ဇ-သစ်သီး၊ (“၂၇၅”ဝတ္ထုကို ရှုံးသည်)၊ တိလ-နှမ်း၊ ခါဒနိ-ခဲဖွယ်၊ (“၂၇၆”ဝတ္ထုကို ရှုံးသည်)၊ ပုရောတ္တံ- ခါ၊ (“ပုရောတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဘုတ္တာဝိနာ”စသော သိက္ခာပုဒ်ကို ရှုံးသည်)၊ ကာယသာဟော-ကိုယ်ပူနာ၊ နိဗ္ဗတ္တဉ္ဇ၊ နိဗ္ဗတ္တဗီဇ၊ ဘဂန္တလံ၊ ဘဂန္တိလ်နာ။

ဝတ္ထိကမ္မဉ္ဇ-မူ၊ သုပ္ပိယဉ္ဇ-သုပ္ပိယာဥပါသိကာ၊ မနုဿမံသမေဝ စ၊ ပေ။

တရစ္ဆမံသဉ္ဇ၊ (လွယ်ပြီ) ပဋိပါဠိ စ-ဆွမ်းလှည့်အကြိမ်၊ ယာဝ စ-ယာဝ၊ တရုဏံ-တရုဏပသန္နအမတ်၊ အညတြ-ပင့်ဖိတ်အပ်ရာမှ အခြားအိမ်၌၊ (ဘုဉ္ဇန္တိ) ဝုဋ္ဌံ-တင်လဲ၊ (“၂၈၄”ဝတ္ထုကို ရှုံးသည်)၊ သုနိဓာ-သုနိဓ၊ ဝဿကာရတို့၊ အာဝသထာဂါရံ-စရပ်၊ (“၂၈၅” ဝတ္ထုကို ရှုံးသည်၊ ပါဠိတော် အကျယ်၌ကား အာဝသထာဂါရဝတ္ထု သည် သုနိဓဝတ္ထု၏ ရှေ့က ရှိသည်။)

ဂဂါ-ဂဂါမြစ်၊ ကောဠိ-ကောဠိရွာ၊ သစ္စကထာ-သစ္စာတရား၊ အမ္မ ပါလိ စ-လိ၊ လိစ္ဆဝိ-တို့၊ ဥဒ္ဓိဿ ကတံ-ဥဒ္ဓိဿကတမံသ၊ သုဘိက္ခံ-၌၊ ပုနဒေဝ-လျှင်၊ ပဋိက္ခိပိ-ပယ်တော်မူပြီ၊ (“အဇ္ဈာဝုဋ္ဌ”စသည်ကို ပယ်တော်မူသည်။)

မေဃော-မိုး (တက်လာခြင်း)၊ ယသော-အရှင်ယသော၊ ပေ၊ ပါထေယျေန စ၊ (လွယ်ပြီ)၊ ကေဏိ-ကေဏိယရသော၊ အဗ္ဗော၊ ပေ။

ဟရသကာ၊ (သိက္ခာပုဒ်အတိုင်း ပေးပါ။) ညာက-ဟင်းရွက်ကျက်၊
 ပိဋ-အမှုန့်ခဲဖွယ်၊ (“၃၀၂”ဝတ္ထုကို ချုံးသည်။) အာတုမာယံ-၌၊
 နဟာပိတော-အတ္တာသည်ဖြစ်ဖူးသော ရဟန်းကြီး၊ သာဝတ္ထိယံ-၌၊
 ဖလံ-သစ်သီး (ပေါများခြင်း၊) ဝိဇံ-သံဃိကဗီဇ၊ ပုဂ္ဂလိကဗီဇ၊ ကိသ္ဗိ
 ဌာနေ စ-အချို့သော အရာ၌ (ကုက္ကုစွဖြစ်ခြင်း၊) ကာလိကာ-
 ကာလိကလေးပါးတို့၊ ဣတိ-တသျှဒ္ဓါနစကားရပ် အပြီးသတ်တည်း။

ဣမမိ ခန္ဓကေ-၌၊ ဝတ္ထု-တို့သည်၊ ဧကသတံ ဆဝတ္ထု-တစ်ရာ
 တစ်ဆယ့်ခြောက်ဝတ္ထုတည်း။

ဘောသဇ္ဇခန္ဓကော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၇-ကထိနက္ခန္ဓာ

၁၈၇-ကထိနာနုဇာနနာ

၂၀၆။ ။ တေန သမယေန၊ ပေ၊ အာရာမေ၊ (ဝဿူပနာယိကိက္ခန္ဓက ပုဒ်စဉ် ၁၈၇-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။) တေန ခေါ ပန သမယေန-၌၊ တိံသ မတ္တာ-သုံးကျိပ်အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကုန်သော၊ အာရညိ ကာ-တော၌နေခြင်းအလေ့ ရှိကုန်သော၊ ဝါ-အာရညတင်ဓုတင် ဆောင်ကုန် သော၊ သဗ္ဗေ၊ ပိဏ္ဏပါတိကာ-အပေါင်းအာမိသ၏ သပိတ်၌ကျခြင်းကို ရှာခြင်းအလေ့ ရှိကုန်သော၊ ဝါ-ဆွမ်းအလိုငှာ လှည့်လည်ခြင်းအလေ့ ရှိကုန်သော၊ (ပိဏ္ဏပါတ်ဓုတင် ဆောင်ကုန်သော) သဗ္ဗေ၊ ပံသုကူလိကာ-မြေပုံမှာလွှား မြေမှုန့်အားနှယ် စက်ဆုပ်ဖွယ်သို့ ရောက်သောသင်္ကန်းကို ဆောင်ခြင်းအလေ့ ရှိကုန်သော၊ ဝါ-ပံသုကူဓုတင် ဆောင်ကုန်သော၊ တေစီဝရိကာ-သုံးထည်သော သင်္ကန်းကို ဆောင်ခြင်းအလေ့ ရှိကုန်သော၊ ဝါ-တိစီဝရိတ်ဓုတင် ဆောင်ကုန် သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဒဿနာယ-ဖူးမြင်ခြင်းငှာ၊ သာဝတ္ထိ- သို့၊ အာဂစ္ဆန္တာ-လာကုန်စဉ်၊ ဝဿူပနာယိကာယ-ဝါကပ်ရာနေသည်၊ ဥပ ကဋ္ဌာယ-နီးလတ်သော်၊ သာဝတ္ထိယံ-၌၊ ဝဿူပနာယိကံ-ကို၊ သမ္ဘာဝေတုံ- ကောင်းစွာရောက်ခြင်းငှာ၊ ဝါ-ဝါမိခြင်းငှာ၊ နာသက္ခိသု-မစွမ်းနိုင်ကြကုန်၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-ခရီးအကြား၌၊ သာကေတေ-သာကေတမြို့၌၊ ဝဿံ-မိုးအခါ၌ နေခြင်းသို့၊ (ဝါသို့) ဥပဂစ္ဆိသု-ကပ်ရောက်ကြကုန်ပြီ။

တေ-ထို ရဟန်းတို့သည်၊ ဥက္ကဏ္ဍိတရူပါ-ပျင်းသူ၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ဝဿံ-မိုလပတ်လုံး၊ ဝသိသု-နေကြကုန်ပြီ၊ (ကိံ-အဘယ်သို့ ကြံ၍ နေကြရသနည်း?)၊ နော-ငါတို့၏၊ အာသန္ဓေနေဝ- အနီး၌ပင်၊ ဣတော-ဤ သာကေတမြို့မှ၊ ဆသု ယောဇာနေသု-ခြောက် ယူနောတို့၌၊ (အာသန္ဓေနေဝကို ထပ်ဖွင့်သည်။) ဘဂဝါ-သည်၊ ဝိဟရတိ၊ စ-ထိုသို့ပင်နေပါသော်လည်း၊ မယံ-တို့သည်၊ ဘဂဝန္တံ၊ ဒဿနာယ-ငှာ၊ ဝါ-ခွင့်ကို၊ န လဘာမ-မရကြကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ (ဝဿံ သိသု။)

အထ ခေါ-၌၊ တေ ဘိက္ခု။ ဝသံ-ပတ်လုံး၊ ဝုဋ္ဌာ-နေပြီးကုန်သည်၊
 (သမာနာ၊) တေမာသစ္စယေန-သုံးလလွန်ရာ အခါ၌၊ ပဝါရဏာယ-ကို၊
 ကတာယ-အပ်ပြီးသော်၊ ဒေဝေ-မိုးသည်၊ ဝသန္တေ-ရွာလတ်သော်၊ ဥဒကသင်္ဂ
 ဟေ-ရေသည် သိမ်းယူအပ်သော၊ (ရေပြင်ကြီး ဖြစ်နေသော၊) ဥဒကစိက္ခလ္လေ-
 ရေနှင့်ရောအပ်သော ညွှန်၌၊ (ထို ညွှန်များသည် နင်းလိုက်သောအခါ
 တင်ပါးကျအောင် စင်သတတ်၊) သြဒကပုဏ္ဏေဟိ-ရေဖြင့် ပြည့်နေကုန်သော၊
 စိဝရေဟိ-သင်္ကန်းတို့ဖြင့်၊ (ဣတ္ထိမျှတလက္ခဏာ၊) ကိလန္တရူပါ-ပင်ပန်းသူ၏
 အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ယေန-၌၊ သာဝတ္ထိ-သည်
 လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ၊) ယေန-၌၊ ဘဂဝါ (အတ္ထိ၊) တေန-သာဝတ္ထိမြို့၊
 ဇေတဝန်မည်သော အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဝယ် မြတ်စွာဘုရားရှိရာ ထို
 အရပ်သို့၊ ဥပသင်္ကမိ-သု၊ ပေ။

အာစိဏ္ဏံ ခေါ ပနေတံ၊ ပေ၊ န စ ကိလမိတ္တ-ကုန်၏လော၊ ဣတိ-
 ပြီး (ဤ) ဝါကျများ၏ အနက်ကို မဟာဓန္ဒက ပုဒ်စဉ်နံပါတ် ၇၅-၌ ရေးခဲ့ပြီ၊
 ဧကဝုဇ်-ဗဟုဝုဇ်သာ ထူး၏၊) ဘန္တေ၊ ဣဓ-ယခု၊ တိသမတ္တာ-ကုန်သော၊
 ပါဝေယျကာ ဘိက္ခု-ကုန်သော၊ မယံ-တို့သည်၊ ပေ၊ နာသက္ခိမှာ-မစွမ်းနိုင်
 ခဲ့ပါကုန်၊ ပေ၊ အာဂတာ-ပါကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ကုန်ပြီ၊ ပေ၊
 အာမန္တေသိ၊ (ကိံ၊) ဘိက္ခဝေ ဝသံ ဝုဋ္ဌာနံ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊
 ကထိနံ-ကို၊ အတ္ထရိတု-ခင်းခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ။

ဘိက္ခဝေ၊ အတ္တတကထိနာနံ-ခင်းအပ်ပြီးသော ကထိနံရှိကုန်သော
 ရဟန်းတို့အား၊ (၏အတွက်၊) (ဝေါ-သည် အနက်မရှိ၊ နိပါတ်၊) ပဉ္စ-ငါးမျိုး
 သော အာနိသင်တို့သည်၊ ကပ္ပိဿန္တိ-အပ်ကုန်လိမ့်မည်၊ အနာမန္တစာရော-
 ထင်ရှားရှိမှန်၊ ရဟန်းထံဝယ်၊ မပန်ကြားဘဲ၊ ရွာတွင်းသို့ သွားနိုင်ခြင်း
 လိည်းကောင်း၊ အသမာဒါနစာရော-မိဋ္ဌာန်တင်အပ်၊ သင်္ကန်းမြတ်ကို၊ အရပ်
 တစ်ပါး၊ မယူဘဲ သွားနိုင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဂဏဘောနေ-လေးပါးမှစ၊
 ဂိုဏ်းဂဏအား၊ အကပ္ပိယဝစနဖြင့်၊ လျှူကြပိတ်ငြား၊ ဘောဇဉ်များကို၊
 လေးပါးအတူ၊ ခံယူနိုင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ယာဝဒတ္တစီဝရံ-မိဋ္ဌာန်ဝိကပ်၊
 မပြုလတ်ဘဲ၊ လိုအပ်အများ၊ သင်္ကန်းကို ထားနိုင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ တတ္ထ-
 ထို ကထိနံခင်းရာ ကျောင်းတိုက်၌၊ ယော စိဝရူပါဒေါ-အကြင် သင်္ကန်း၏
 ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ၊) သော စသည်လည်း၊ နေသံ-ထို ခင်းအပ်ပြီးသော
 ကထိနံရှိသော ရဟန်းတို့အတွက်၊ ဘဝိဿတိ-လိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤ ငါးမျိုး
 တို့တည်း၊ ပေ၊ ဣမာနိ ကပ္ပိဿန္တိ။

အတ္တတ ကထိနာနံ ဝေါ။ ။ တစ်နည်း-ဝေါကို အနက်ရှိသော သာမိဝစနန္တပုဒ်ကြံ၍ အနက်တစ်နည်း ပေးပုံကား-အတ္တတကထိနာနံ-ကုန်သော၊ ဝေါ-သင်တို့၏အတွက်၊ ပဉ္စ ကပ္ပိဿန္တိ၊ ပေါသော-သည်၊ နေသံ-ခင်းအပ်ပြီးသော ကထိန်ရှိသော (အသင်တို့နှင့် တကွ ဖြစ်သော) ရဟန်းတို့အတွက်၊ ဘဝိဿတိ၊ ဤသို့ ပေးပါ၊ အကျယ်ကို အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊ ကပ္ပိဿန္တိကို ငဲ့၍ အတ္တတကထိနာနံ ဝေါ-ကို “အား” ဟု သမ္ပဒါန်းလည်း ပေးကြ၏။)

ဘိက္ခဝေါ ဧဝဉ္စ ပန-လျှင်၊ ကထိနံ-ကို၊ အတ္ထရိတဗ္ဗံ-ခင်းထိုက်၏၊ ပေါ၊ ဉာပေတဗ္ဗော၊ (ကိ။)

၃၀၇။ ။ သိဏာတု၊ ပေါ သံဃဿ-၏၊ ဣဒံ ကထိနဒုဿံ-ဤ ကထိန်လျာအဝတ်သည်၊ (ဤ ကတိန်ခင်းဖို့ အဝတ်သည်၊) ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်ပါပြီ၊ (ရပါပြီ)၊ ပေါ၊ ဣမံ ကတိနဒုဿံ-ကို၊ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော-အား၊ ကထိနံ-ကို၊ အတ္ထရိတံ-ငှာ၊ ဒဒေယျ-ပေးရာပါ၏၊ ပေါ၊ ယဿာယသ္မတော-အား၊ ဣမဿ ကထိနဒုဿဿ-ကို၊ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော-အား၊ ကထိနံ၊ အတ္ထရိတံ-ငှာ၊ ဒါနံ--ပေးခြင်းသည်၊ ဓမတိ၊ ပေ။

၃၀၈။ ။ ဘိက္ခဝေါ ဧဝံ ခေါ-လျှင်၊ (ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းအားဖြင့်) ကတိနံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အတ္ထတံ-ခင်းအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဧဝံ၊ အနတ္ထတံ-မခင်းအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ကထဉ္စ-လျှင်၊ (အဘယ် နည်းဖြင့်) အနတ္ထတံ၊ ဟောတိ-နည်း၊ ဥလ္လိခိတမတ္ထေန-လက်သည်းစသည် တို့ဖြင့် အဝတ်ပေါ်၌ခြစ်ခြင်း စသည်မျှဖြင့်၊ ဝါ-အလျားအနံ၏ အတိုင်း အရှည်ကို ယူခြင်းမျှဖြင့်၊ ကထိနံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အတ္ထတံ န ဟောတိ၊ ဓောဝနမတ္ထေန-ကထိလျာအဝတ်ကို ဖွပ်ခြင်းမျှဖြင့်၊ ပေါ န ဟောတိ၊ (စီဝရ ဝိစာရဏ-ကတိန်လျာသကဇ္ဇန်းကို ငါးခန်း၊ ခုနစ်ခန်းစသည် စီရင်ခြင်း၊ ဆေဒန-စီရင်အပ်ပြီးသော ကထိန်လျာသင်္ကန်းကို ဖြတ်ခြင်း၊ ဗန္ဓန-ဖြတ်အပ် ပြီးသော အစကို ဖွဲ့စပ်ခြင်း၊ ဝါ-ချုပ်ဖို့ရန် ကြိုးငယ်ဖြင့် တည်း (တဲ)ထားခြင်း၊ (ယခုခေတ်၌ အပ်၊ သို့မဟုတ် အပ်ချိပ်ဖြင့် တည်း (တဲ)ကြသည်၊) သြဝဋ္ဌိယ ကရဏ-တည်း (တဲ)ထားအပ်ပြီးသော အစနှစ်ခုကို လုံး၍ ချုပ်မှုကို ပြုခြင်း၊ ဝါ-အလျားချုပ်ခြင်း၊ ကဏ္ဍုသကရဏ-တရုတ်မြောင်းဖွဲ့မှုကို ပြုခြင်း၊ ဝါ-တရုတ်အပ်၊ ချုပ်ခြင်း။)

ဒဠိကမ္မကရဏမတ္တေန-ခိုင်မြဲအောင် ပြုခြင်းမျှဖြင့်၊ ဝါ-ခိုင်သော ကထိန်လျာအဝတ်သစ်နှင့် ဟောင်နှမ်းသော မူလရှိပြီးသော အဝတ်ကို တစ်ပေါင်းတည်း ချုပ်ခြင်းမျှဖြင့်၊ ပေ၊ န ဟောတိ၊ (အနုဝါတကရဏ-အလျားအနားပတ်ကို ပြုခြင်း၊ ပရိဘဏ္ဍကရဏ-အနံအနားပတ်ကို ပြုခြင်း၊ ဩဝဒ္ဓေယျကရဏ-အာဂန္တုကရဏအလွှာကို တင်ခြင်း၊ (နဂိုက စာရတ်မြောင်းပေါ်ဝယ် နောက်ထပ်အလွှာတစ်ခု တင်ခြင်း၊) ကမ္မလမဒ္ဒန-ဆိုးရည်၌ တစ်ကြိမ်သာ ထည့်အပ်သော ဆင်စွယ်ရောင် အဆင်းရှိသော သင်္ကန်း၊ (“ကမ္မလမဒ္ဒန-ကမ္မလာရောင်အဆင်းရှိသော ဆိုးရည်ဝယ် တစ်ကြိမ်သာ နယ်အပ်သော သင်္ကန်း” ဟု သဒ္ဒတ္ထ ကြံသင့်၏။) နိမိတ္တကတေန-ပြုအပ်သော အရိပ်နိမိတ်ရှိသော သင်္ကန်းဖြင့်၊ ပေ၊ န ဟောတိ၊ (ပရိကထာကတ-ပြုအပ်သော ပရိယာယ် ပြောဆိုမှုရှိသော သင်္ကန်း၊ ကုက္ကုကတ-ပြုအပ်သော တာဝကာလိကရှိသော သင်္ကန်း၊ ဝါ-ကထိန်ခင်းရာ ကာလမျှ သုံးစွဲဖို့ရန် ငှားအပ်သော သင်္ကန်း၊ သန္နိမိကတ-ပြုအပ်သော သိုမှီးသိမ်းဆည်းမှုရှိသော သင်္ကန်း၊ နိဿဂ္ဂိယ-ညဉ့်ကိုစွန့်လွှတ်ခြင်းရှိသော သင်္ကန်း၊ အကပ္ပကတ-ပြုအပ်သော ကပ္ပဗိန္နုမရှိသော သင်္ကန်း။)

သံဃာဠိယာ-သင်္ကန်းကြီးကို၊ အညတြ-ကြည့်၍၊ ပေ၊ န ဟောတိ၊ (ဥတ္တရာသင်္ဂ-အပေါ်ရုံဧကသီ၊ အန္တရဝါသက-သင်းပိုင်၊) တဒဟေဝ-ထို ရအပ်သော နေ့၌ပင်၊ သဉ္စိန္နေန-ကောင်းစွာ ဖြတ်အပ်သော၊ သမဏ္ဍလိကတေန-အိမ်ဝန်းကြီး၊ အိမ်ဝန်းငယ်နှင့်တကွဖြစ်အောင် ပြုအပ်သော၊ ပဉ္စကေန ဝါ-ငါးခန်းရှိသော သင်္ကန်းကိုလည်းကောင်း၊ အတိရေကပဉ္စကေန ဝါ-ငါးခန်းထက် ပိုလွန်သော အခန်းရှိသော သင်္ကန်းကိုလည်းကောင်း၊ အညတြ၊ ပေ၊ ပုဂ္ဂလဿ-၏၊ အတ္တာရော-ခင်းခြင်းကို၊ ပေ၊ သမ္မာ ကထိန် အတ္ထတံ၊ စေ ဟောတိ၊ တံ-ထို ကထိန်ကို၊ နိဿိမဇ္ဈော-ဥပစာရသိမ်ပြင်ပ၌ တည်သည်၊ (ကျောင်းတိုက်၏ ပြင်ဘက်၌ တည်သည်၊ ဟုတွာ၊) စေ အနုမောဒတိ-အကယ်၍ အနုမောဒနာပြုအံ့၊ ဧဝမ္ပိ-ဤသို့ အနုမောဒနာ ပြုပြန်သော်လည်း၊ ကထိန် အနတ္တတံ ဟောတိ၊ ဧဝံ ခေါ၊ ပေ၊ အနတ္တတံ ဟောတိ၊ (“ဥဏ္ဏိဓိတမတ္တေန” စသော ပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို ဘာသာဠိကာ၌ ပြထားပြီ။)

၃၀၉။ ။ ကထဉ္စ၊ ပေ၊ အတ္တတံ ဟောတိ၊ အဟတေန-မဖွပ်မလျှော် အပ်သေးသော အဝတ်သစ်ဖြင့်၊ ကထိန် အတ္တတံ ဟောတိ၊ (အဟတကပ္ပ-

မဖွပ်မလျှော်အပ်သေးသော အဝတ်သစ်နှင့်တူသော အဝတ်၊ ဝါ-တစ်ကြိမ်၊ နှစ်ကြိမ် ဖွပ်လျှော်အပ်ပြီးသော အဝတ်၊ ပိလောတိကာ-အဝတ်ဟောင်း၊ ပေ၊ ပါပဏိက-အိမ်ဈေး၌ ကျန်ရစ်သော အဝတ်၊ အနိမိတ္တတက-ပြုအပ်သော အရိပ်နိမိတ်မရှိသော အဝတ်၊ ကြွင်းသောပုဒ်တို့၌ ပြုအပ်ပြီးသောအနက်၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့် သိပါ။ အဖွင့်ကို ဘာသာဇီကား၌ (ပြထားပြီ) သံဃာဋီယာ-ဖြင့်၊ ပေ၊ အတ္တတံ ဖောတိ၊ ပေ။

၃၁၀။ ။ကထဉ္စ၊ ပေ၊ ဥဗ္ဘတံ-နတ်အပ်သည်၊ ဟောတိ-နည်း၊ ပေ၊ ကထိနဿ-၏၊ ဥဗ္ဘာရာယ-နတ်ခြင်း၏၊ မာတိကာ-မာတိကာတို့သည်၊ ဣမာ အဋ္ဌ-တို့တည်း၊ ပက္ကမနန္ဒိကာ-ဥပစာရသိမ်ပြင်ပသို့ ဖဲသွားခြင်း ဟူသော အဆုံးရှိသော မာတိကာလည်းကောင်း၊ (နိဋ္ဌာနန္ဒိကာ-သင်္ကန်းပြီးဆုံးခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော၊ သန္နိဋ္ဌာနန္ဒိကာ-ဆုံးဖြတ်ခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော၊ နာသန္ဒိကာ-သင်္ကန်းပျောက်ခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော၊ သဝနန္ဒိကာ-ကြားခြင်း ဟူသော အဆုံးရှိသော၊ အာသာဝဇ္ဇဒိကာ-သင်္ကန်း၌ဖြစ်သော အာသာပြတ်ခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော၊ သီမာတိက္ကန္တိကာ-ဥပစာရသိမ်ပြင်ပ၌ သင်္ကန်းကာလကို လွန်ခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော၊ ဝါ-တပေါင်းလပြည့်ဟူသော သင်္ကန်းကာလ အပိုင်းအခြားကို လွန်ခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော၊) သဗ္ဗတ္တာရာ-ရဟန်းတို့နှင့်အတူ နတ်ခြင်းဟူသော မာတိကာလည်းကောင်းတည်း။

၁၈၈-အာဒါယသတ္တက

၃၁၁။ ။ (မာတိကာရှစ်ပါးကိုပင် အကျယ်ချဲ့တော်မူလို၍ “ဘိက္ခု အတ္တတကထိနော” စသော ဝါရတို့ကို မိန့်တော်မူသည်၊) ဘိက္ခု-သည်၊ အတ္တတကထိနော-ခင်းအပ်ပြီးသောကထိန် ရှိသည်၊ (ဟုတွာ၊) ကတစီဝရ်-ရုံပျံဆိုးသမှု ပြုအပ်ပြီးသော သင်္ကန်းကို၊ အာဒါယ-ယူ၍၊ န ပစ္စေသံ-တစ်ဖန် မပြန်တော့အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကြံ၍၊ ပက္ကမတိ-ဖဲသွား၏၊ တဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ ပက္ကမနန္ဒိကော-ဖဲသွားခြင်း အဆုံးရှိသော၊ ကထိနဒ္ဓါရာ-ကတိန်နတ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ။) (၁)

ဘိက္ခု-သည်၊ အတ္တတကထိနော (ဟုတွာ) စီဝရံ-ချုပ်ဆိုးသမှု မပြု
 အပ်သေးသော သင်္ကန်းကို၊ အာဒါယ ပက္ကမတိ၊ (နောက်နောက် စီရတို့၌
 “စီဝရံ” ဟု ဆိုလျှင် ချုပ်ဆိုးသမှု မပြုအပ်စားသော သင်္ကန်း၊ ဝါ-သင်္ကန်း
 လျာအဝတ်ဟုလည်းကောင်း၊ “ကတစီဝရံ” ဟု ဆိုလျှင် ချုပ်ဆိုးသမှု ပြုအပ်
 ပြီးသော သင်္ကန်းဟုလည်းကောင်း မှတ်ပါ။) ဗဟိသီမာဂတဿ-ဥပစာရသိမ်
 ပြင်ပ၌ ရောက်ပြီးသော၊ (အခြားကျောင်းတိုက်သို့ ရောက်ပြီးသော၊) တဿ-
 ထို ရဟန်း၏၊ ဧဝံ-ဤ အကြံသည်၊ (ဤ အဆုံးအဖြတ်သည်၊) ဟောတိ
 (ကို)၊ ဣဓေဝ-ဤ အရပ်၌ပင်၊ (ဤ ကျောင်းတိုက်၌ပင်)၊ ဣမံ စီဝရံ-ကို၊
 ကာရေသယံ-ချုပ်ဆိုးသမှု ပြုစေတော့အံ့၊ န ပစ္စေသယံ-အံ့၊ (မိမိ နေခဲ့ရာ
 ကျောင်းတိုက်သို့ မပြန်တော့အံ့ ဟုလို)၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်၏၊ တဿ
 ဘိက္ခုနော-၏၊ နိဋ္ဌာနန္တိကော ကထိနဒ္ဓါရော (ဟောတိ။) (၂)

(နိဋ္ဌာနန္တိကော စသည်တို့၏အနက် မာတိကာအတိုင်း ပေးပါ။)
 ထူးရာ၌သာ အနက်ပေးပါမည်။ ဣမံ စီဝရံ-ကို၊ နေဝ ကာရေသယံ-ချုပ်ဆိုး
 သမှု မပြုစေတော့အံ့၊ န ပစ္စေသယံ-တစ်ဖန်လည်း မပြန်တော့အံ့၊ ပေ၊ သန္တိဋ္ဌာ
 နန္တိကော။ (၃)

သော တံ စီဝရံ၊ ကာရေတိ-ချုပ်ဆိုးသမှု ပြုစေ၏၊ တဿ-၏၊ တံ
 စီဝရံ-သည်၊ ကရိယမာနံ-ချုပ်ဆိုးသမှု ပြုအပ်စဉ်၊ နဿတိ-ပျောက်၏၊
 (ပျက်စီး၏)၊ နာသနန္တိကော။ (၄)

ပစ္စေသယံ-တစ်ဖန် ပြန်ဦးအံ့၊ ဣတိ ပက္ကမတိ၊ သော ဗဟိသီမာ
 ဂတော (သမာနော) တံ စီဝရံ ကာရေတိ၊ သော၊ ကတစီဝရော-
 ပြုအပ်ပြီးသော သင်္ကန်းရှိသည်၊ (သမာနော-သော်)၊ သုဏာတိ-ကြား၏၊
 (ကို)၊ တသ္မိံ အာဝါသေ-ထို ကျောင်းတိုက်၌၊ (ထို မိမိ နေခဲ့ရာကျောင်း
 တိုက်၌)၊ ကထိနံ-ကို၊ ဥဗ္ဘတံ ကိရ-နတ်အပ်ပြီတဲ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြား၏၊
 ပေ၊ သဝနန္တိကော။ (၅)

သော ကတစီဝရော (သမာနော) ပစ္စေသယံ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊
 ဗဟိဒ္ဓါ-အပ၌၊ (ဥပစာရသိမ်ပြင်ပ၌) ကထိနဒ္ဓါရံ-ကို၊ ဝီတိနာမေတိ-
 လွန်စေ၏၊ (တပေါင်းလပြည့်ဟူသော သင်္ကန်းကာလကို လွန်စေသည်
 ဟုလို)၊ ပေ၊ သီမာတိက္ကန္တိကော။ (၆)

သော ကတစိဝရော၊ ပစ္စေသံ-အံ၊ ဣတိ-၍၊ ကထိနဒ္ဓါရုံ-ကို၊ သမ္ပဏာတိ-မိ၏၊ (မိမိ နေခဲ့ရာကျောင်းတိုက်၌ ကထိနနတ်ခြင်းကို မိ၏၊) တဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ သဟ-အတူ၊ ကထိနဒ္ဓါရော (ဟောတိ။) (၇)

အာဒါယသတ္တကံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

၁၈၉-သမာဒါယသတ္တက

၃၁၂။ ။ အာဒါယသတ္တကနှင့် တူ၏။ “သံ”ဟူသော ဥပစာရပုဒ် ပါခြင်းသာ ထူး၏။ “သမာဒါယ-ယူ၍”ဟု ပေးပါ။ မိမိ၏ ပရိက္ခရာ အားလုံးကို မချန်ဘဲ ယူ၍ ဖဲသွားခြင်းကို “သမာဒါယ-ကောင်စွာယူ၍၊ ပုက္ကမတိ”ဟု ကေစိပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဆိုကြသတတ်။

၁၉၀-အာဒါယဆက္က

၃၁၃။ ။ “ဝိပွကတစိဝရံ-အပြားအားဖြင့် ပြုအပ်ပြီး မဟုတ်သော သင်္ကန်းကို၊ (ပြုတုန်းပြုဆဲ သင်္ကန်းကို)။”ဟူသော ပုဒ်သာ ထူး၏။ “ဝိပွကတ စိဝရံ”ဟု မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့် အာဝါသပရိဗောဓ ပြတ်ရုံမျှဖြင့် ကထိနဒ္ဓါရ မဖြစ်နိုင်ရကား ပက္ကမနန္ဒိကဝါရ မပါတော့ချေ။

၁၉၁-သမာဒါယဆက္က

၃၁၄။ ။ ဤ ဆက္က၌လည်း တူပြီ။

၁၉၂-အာဒါယပန္နရသက

၃၁၅။ ။ ပဌမတိက။ ။ ဤ၌ နိဋ္ဌာနန္တိက၊ သန္နိဋ္ဌာနန္တိက၊ နာသ
 နိဋ္ဌာနန္တိကအားဖြင့် သုံးဝါရရှိ၏။ အာဒါယသတ္တက စသည်၌ ဟောတော်မူ
 အပ်ပြီးသော ဝါရများနှင့် တူ၏။ (ပါဠိတော် ကြည့်ပါ။) “ပက္ကမတိ”ဟု
 (ပစ္စေသံ န ပစ္စေသံ မပါဘဲ) သာမည ဟောတော်မူသောကြောင့် မိမိ
 ဝါကပ်ရာ ကျောင်းတိုက်အတွင်းတုန်းက “ပြန်လာမည်၊ မပြန်လာမည်”ဟု
 မဆုံးဖြတ်ဘဲ ကျောင်းတိုက်ပြင်ဘက်ရောက်မှ “ပြန်မလာတော့အံ့”ဟု ဆုံးဖြတ်
 သည်ဟု မှတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ပက္ကမနန္တိက၊ သဟုဗ္ဗာရဝါရတို့ မပါတော့ချေ။
 (ဋီကာ ကြည့်ပါ။)

ဒုတိယတိက။ ။ ပက္ကမတိ “န ပစ္စေသ”န္တိဟု ဟောတော်မူသော
 ကြောင့် ကျောင်းတိုက်တွင်းကပင် “ပြန်မလာတော့အံ့”ဟု ဆုံးဖြတ်သည်။
 အနက်လွယ်ပြီ။

တတိယတိက။ ။ အနဓိဋ္ဌိတေန-ပြန်လာမည်၊ မပြန်လာမည်ဟု အဓိ
 ဋ္ဌာန်ခြင်း မရှိသဖြင့်၊ (ဆုံးဖြတ်ခြင်း မရှိသဖြင့်) ပက္ကမတိ၊ အဿ-ထို
 ရဟန်း၏၊ ပစ္စေသံ-အံ့၊ ဣတိ-ဤ အကြံသည်၊ နေဝ ဟောတိ-မဖြစ်
 သည်သာ၊ အဿ-၏၊ န ပစ္စေသံ-အံ့၊ ဣတိ-သည်၊ န ပန ဟောတိ-
 သည်သာ၊ (ဤ နှစ်ဝါကျဖြင့် ပက္ကမတိ အနဓိဋ္ဌိတေနကို ထပ်၍ ဖွင့်သည်။)
 ပေ၊ ဤ တတိယတိကသည် အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့် ပဌမတိကနှင့် တူ၏။
 (ဋီကာ ကြည့်ပါ။)

ဆက္က။ ။ နိဋ္ဌာနန္တိကမှ စ၍ သဟုဗ္ဗာရတိုင်အောင် ခြောက်ဝါရ
 ဟောတော်မူ၏။ အနက်ထူး မရှိပါ။ (တိကသုံးခုနှင့် ဆက္ကပေါင်းလျှင်
 “ပန္နရသက=ဆယ့်ငါးဝါရ” ဖြစ်သည်။) ထို့နောက် ၁၉၃-သမာဒါယ
 ပန္နရသက၊ (စီဝရ်၏ နေရာဝယ် “ဝိပွကတစိဝရ်”ဟု လဲလှယ်၍
 ဟောတော်မူအပ်သော) ဝိပွကတအာဒါယပန္နရသက ၁၉၄-ဝိပွကတ
 သမာဒါယပန္နရသကတို့ကို ဟောတော်မူသည်။ ဝါရအားလုံး “အာဒါယ
 ပန္နရသက”နှင့် တူ၏။

အာဒါယဘာဏဝါရော-တည်း။

၁၉၅-အနာသာဒေါဠသက

၃၁၈။ ။ ပဌမစတုက္က။ ။ ဘိက္ခု အတ္တတကထိနော (ဟုတွာ) စီဝရာသာယ-သင်္ကန်း၌ဖြစ်သော အာသာရိရာ အရပ်သို့၊ (သင်္ကန်းရမည်ဟု မျှော်လင့်ချက်ရှိရာ အရပ်သို့) ပက္ကမတိ၊ သော၊ ဗဟိသီမဂတော-ဥပစာရ သိမ်ပြင်ပ၌ ရောက်ပြီးသည်၊ (သမာနော) တံ စီဝရာသံ-ထို သင်္ကန်း၌ ဖြစ်သော အာသာရိရာ အရပ်သို့၊ ပယိရူပါသတိ-ချဉ်းကပ်၏၊ အနာသာယ- အာသာမရှိရာ အရပ်၌၊ (အရပ်က) န လဘတိ၊ (ဌာနီ=အာသာ၏အမည် ကို ဌာန=အရပ်ပေါ်၌ တင်စား၍ ဌာန=အရပ်ကို ဌာနျူပစာရအားဖြင့် “အာသာယ”ဟု ဟောတော်မူထားသည်) ။ပေ။

အာသာဝစ္ဆေဒိကာဝါရ၌ “ဣဓေဝ-၌ပင်၊ ဣမံ စီဝရာသံ-ဤ သင်္ကန်း၌ ဖြစ်သော အာသာရိရာ အရပ်သို့၊ ပယိရူပါသိသံ-ချဉ်းကပ်တော့အံ့၊ န ပစ္စေသံ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်၏၊ ပေ၊ ပယိရူပါသတိ၊ တဿ-၏၊ သာ စီဝရာသာ-ထို သင်္ကန်း၌ဖြစ်သော အာသာသည်၊ ဥပစ္စိန္တတိ-ပြတ်၏” ။ ဤသို့ ပေးပါ၊ ဒုတိယစတုက္က၊ တတိယစတုက္ကတို့၌ လွယ်ပြီ၊ (ဒွေ စ+ဒသ စ=ဒွါဒသ၊ ဒွါဒသနံ+သမူဟော=ဒွါဒသကံ၊ ဒွိကို ဒေါ၊ တစ်နည်း-ဒွါ၌ အာကို ဩ၊ ဒကို ဋပြု၍ “ဒေါဠက”ဟု ဖြစ်သည်။)

၁၉၆-အာသာဒေါဠသက

၃၁၉။ ။ “အာသာယ လဘတိ၊ အနာသာယ န လဘတိ”ဟု ဟော တော်မူ၏၊ ပါဠိတော် ကြည့်ပါ၊ ဒုတိယစတုက္က၌ “ယတော-အကြင်ကြောင့်၊ တသ္မိ အာဝါသေ-၌၊ (ထို မိမိနေခဲ့ရာ ကျောင်းတိုက်၌) ကထိနံ-ကို၊ ဥပ္ပတံ-နုတ်အပ်ပြီ၊ (တတော-ကြောင့်) ဣဓေဝ-၌ပင်၊ ဣမံ စီဝရာသံ-သို့၊ ပယိရူပါသိသံ-အံ့”ဟု ပေးပါ၊ တတိယစတုက္က၌ အနက်ထူး မရှိပါ။

၁၉၇-ကရုဏိယဒေါဠသက

၃၂၀။ ။ ကေနစိ ဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင် ဖြစ်သော၊ ကရုဏိ
ယေန-ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ ပက္ကမတိ၊ ဗဟိသီမာဂတဿ-သော၊ တဿ-
၏၊ စိဝရာသာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဤ ဝါကျသာ ထူး၏၊ ပါဠိတော် ကြည့်ပါ။

ကရုဏိယဒေါဠသကံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

၁၉၈-အပဝိလာယနနဝက

၃၂၁။ ။ အတ္တတကထိနော-သော၊ ဒိသံဂမိကော-အရပ်တစ်ပါးသို့
သွားလတ္တံ့ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ စိဝရပဋိဝီသံ-မိမိရထိုက်သော သင်္ကန်း
အဖို့ကို၊ အပဝိလာယမာနော-အလိုရှိလျက်၊ ပက္ကမတိ၊ (အပဝိလာယမာနော
တိ အာကင်္ခမာနော၊ ဋီကာ၊) ဒိသံဂတံ-အရပ်တစ်ပါးသို့ ရောက်ပြီးသော၊
တမေနံ-ထို ရဟန်းကို၊ ဘိက္ခု ပုစ္ဆန္တိ (ကိံ) အာဂုသော၊ တံ-သည်၊ ကဟံ-
၌၊ ဝသံဂုဏ္ဍော-နည်း?၊ ကတ္ထ စ-အဘယ်အရပ်လည်း၊ (အဘယ်ကျောင်းတိုက်၌
လည်း?)၊ တေ-၏၊ စိဝရပဋိဝီသော၊ (ဟောတိ-နည်း?)၊ ဣတိ-ကုန်၏၊
သော ဧဝံ၊ ဝဒေတိ-ပြော၏၊ (ကိံ) အမုကသ္မိ အာဝါသေ-၌၊ ပေ၊ စိဝရ
ပဋိဝီသော (ဟောတိ)၊ ဣတိ-၏၊ တေ-ထို အာဝါသိကရဟန်းတို့သည်၊ ပေ၊
ဂစ္ဆ၊ တံ စိဝရံ-ကို၊ (အသင်ရထိုက်သော ထို သင်္ကန်းကို)၊ အာဟရ-ဆောင်
ယူချေလော့၊ ပေ၊ ကရိသာမ-ချုပ်ဆိုသမှု ပြုပေးကြပါကုန်အံ့၊ ဣတိ
(ဝဒန္တိ။)

သော၊ တံ အာဝါသံ-သို့၊ (မိမိနေခဲ့ရာ ထို ကျောင်းတိုက်သို့)၊ ဂန္ဓာ၊
၊ပေ၊ စိဝရပဋိဝီသော-သည်၊ ကဟံ-အဘယ်ပါနည်း?၊ ဣတိ (ပုစ္ဆတိ)၊ ပေ၊
အယံ-ကား၊ တေ-၏၊ စိဝရပဋိဝီသော-တည်း၊ ကဟံ-သို့၊ ဂမိဿသိ-
သွားလတ္တံ့နည်း?၊ (သွားမလိုနည်း?)၊ ဣတိ (ဝဒန္တိ)၊ ပေ၊ အလံ-မသင်၊

မာ ဂမာသိ-မသွားလင့်၊ ပေါ၊ ကရိဿာမ ဣတိ (ဝဒန္တိ) ပေါ၊ နိဋ္ဌာနန္တိ ကော၊ ပေါ၊ ဒုတိယတိကဉ္စ “အန္တရာမဂ္ဂေ ဘိက္ခု၊ ပုစ္ဆန္တိ၊ တတိယတိကဉ္စ “တဿ တံ အာတသံ ဂတဿ ဧဝံ ဟောတိ” ဟူသော ပုဒ်တို့သာ ထူး၏။

အပဝိလာယနနဝကံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

ဝါရအခွဲ။ ။ တဿ-(ထို ရဟန်း၏) စိဝရလာဘော သုတိ ဝသံ ပုဋ္ဌဝါသေ (မိမိ နေခဲ့ရာကျောင်းတိုက်၌) နိဋ္ဌာနသန္နိဋ္ဌာနနာသ နန္တိကာနံ ဝသေန ဧကံ တိကံ တေသံယေဝ ဝသေန အန္တရာမဂ္ဂေ ဧကံ, ဂတဋ္ဌာနေ ဧကန္တိ တိဏ္ဍံ တိကာနံ ဝသေန ဧကံ နဝကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဋီကာ။

၁၉၉-ဖာသုဝိဟာရပဉ္စက

၃၂၄။ ။ အတ္တတကထိနော-သော၊ ဖာသုဝိဟာရိကော-ချမ်းသာစွာ နေလေ့ရှိသော၊ (ချမ်းသာစွာ နေလိုသော) ဘိက္ခု၊ ပေါ၊ ပက္ကမတိ၊ (ကိ- အဘယ်သို့ ကြံ၍ ဖဲသွားသနည်း?) အမုကံ နာမ အာဝါသံ-ထိုမည်သော ကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂမိဿာမိ-မည်၊ တတ္ထ-ထို ကျောင်းတိုက်၌၊ မေ-၏၊ ဖာသု-ချမ်းသာသည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်မှုကား၊ ဝသိဿာမိ-နေမည်၊ ပေါ၊ နော စေ ဘဝိဿတိ၊ (ဧဝံ သတိ) အမုကံ နာမ အာဝါသံ ဂမိဿာမိ၊ ပေါ၊ ပစ္စေသံ-မည်၊ ဣတိ-၍၊ ပက္ကမတိ၊ (အာဝါသသုံးခုကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု မချမ်းသာလျှင် ပြောင်းရွှေ့ရန် ရည်ရွယ်သည်၊ တဿ ဗဟိသီမာဂတဿမှ စ၍ ရှေးရှေးဝါရတို့နှင့် တူပြီ။)

ဖာသုဝိဟာရပဉ္စကံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

၂၀၀-ပလိဗောဓာပလိဗောဓကထာ

၃၂၅။ ။ ကထနဿ-၏၊ ပလိဗောဓာ-ပလိဗောဓတို့သည်၊ (အာနိသင်ငါးပါး ပြယ်မဲသွားအောင် မြစ်တားစောင့်ရှောက်တတ်သော အရာတို့သည်) ဣမေ ဒွေ၊ ပေ၊ ပလိဗောဓာ-တို့ဟူ၍၊ ကတမေ-နည်း?၊ အာဝါသပလိဗောဓော စ-လည်းကောင်း၊ စီဝရပလိဗောဓော စ-လည်းကောင်းတည်း၊ ပေ၊ ဣမေ-ဤ သာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခု၊ တသ္မိံ အာဝါသေ-၌၊ (မိမိ ဝါကပ်ရာ ကျောင်းတိုက်၌) ဝသတိ ဝါ-နေမူလည်း နေအံ့၊ ဝါ-နေဆဲသော်လည်း ဖြစ်အံ့၊ ပစ္စေသံ-အံ့၊ ဣတိ-၍၊ သာပေက္ခော-ရှုငဲ့ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပက္ကမတိ ဝါ-ဖဲမူလည်း ဖဲသွားအံ့၊ ပေ။

ဘိက္ခုနော-၏၊ စီဝရံ-သည်၊ အကတံ ဝါ-ချုပ်ဆိုသမှု၊ မပြုအပ်သေးသည်သော်လည်းကောင်း၊ ပိပ္ပကတံ ဝါ-အပြားအားဖြင့် ချုပ်ဆိုသမှု၊ ပြုအပ်ပြီး မဟုတ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ (ချုပ်ဆိုသမှု၊ ပြု၍ မပြီးသေးသည်သော်လည်းကောင်း၊) ဟောတိ၊ စီဝရာသာ-သည်မူလည်း၊ အနုပစ္ဆိန္နာ-မပြတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ။

ဘိက္ခု၊ န ပစ္စေသံ-အံ့၊ ဣတိ-၍၊ တမှာ အာဝါသာ-မှာ၊ (ပက္ကမတိ၌ စပ်)၊ စတ္ထေန-စွန့်ကြောင်း စိတ်ဖြင့်၊ (ထို အာဝါသကို စွန့်ကြောင်း စိတ်ဖြင့်)၊ ဝန္တေန-ထွေးအန်ကြောင်း စိတ်ဖြင့်၊ မုတ္တေန-လွတ်ကြောင်း စိတ်ဖြင့်၊ အနပေက္ခော-ရှုငဲ့ခြင်း မရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပက္ကမတိ၊ ပေ၊ စီဝရံ-သည်၊ ကတံ ဝါ-ချုပ်ဆိုသမှု ပြုအပ်ပြီးသည်သော်လည်းကောင်း၊ နဋ္ဌံ ဝါ-ပျောက်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိနဋ္ဌံ ဝါ-ပျက်စီးသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒမံ ဝါ-မီးလောင်အပ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ စီဝရာသာ ဥပစ္ဆိန္နာ ဟောတိ၊ ပေ။

သတ္တမော-ခုနစ်ခုမြောက်သော၊ ကထိနကုန္ဒကော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၂၀၁-တသုဒ္ဒါနံ

(ဤ ဥဒ္ဒါန်း၌ အကျဉ်းမျှပေးအပ်သော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဝတ္ထုအကျယ် အတိုင်း ပေးပါ။)

တဿ-ထို ကထိနက္ခန္ဓက၏၊ ဥဒ္ဓါနံ-ကား-

တိသ-သုံးကျိပ်သော၊ ပါဝေယျကာ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ သာဓကေ တေ-၌၊ ဥက္ကဏ္ဍိတာ-ဇာန်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ဝသံ-နေကြရကုန်ပြီ၊ ဝသံဝုဋ္ဌာ (သမာနာ၊) သြကပုဏ္ဏေဟိ-ရေဖြင့်ပြည့်သော သင်္ကန်း တို့ဖြင့်၊ ဇိနဒဿနံ-မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ခြင်းငှာ၊ အဂမု-သွားကြ ကုန်ပြီ။

ဣဒံ-ဤသည်ကား၊ ကထိနဿ-၏၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုတည်း၊ ပဉ္စကာ- ငါးပါးသော အာနိသင်တို့သည်၊ ကပ္ပိဿန္တိ၊ နာမန္တာ၊ ပေ၊ သိက္ခာ ပုဒ်အတိုင်း ဆိုပါ။

ဥပ္ပါဒေါ-ဖြစ်သော သင်္ကန်းသည်၊ အတ္တတာနံ-ကင်းအပ်ပြီးသော ကထိနိရှိသော ရဟန်းတို့၏ (အတွက်၊) ဘဝိဿတိ၊ ဥတ္တိ-ဥတ်၊ ဧဝံ-ဤသို့ (ခင်းအပ်သော်၊) အတ္တတဉ္စေဝ-ခင်းအပ်၏၊ ဧဝံ၊ အနတ္ထတံ- မခင်းအပ်။

ဥလ္လိခိ-အလျား အနံတိုင်းကာမျှ၊ ဓောဝနာ၊ ပေ၊ သြဝဒ္ဓေယျံ၊ (သိက္ခာပုဒ်အတိုင်း ဆိုပါ။)

မဒ္ဒနာ-ဆင်စွယ်ရောင်ကဲ့သို့ တစ်ကြိမ်သာဆိုးကာမျှ၊ နိမိတ္တံ- အရပ်နိမိတ် ပြုအပ်သော သင်္ကန်း၊ ကထာ၊ ပေ၊ နိဿဂ္ဂိ၊ (သိက္ခာပုဒ် အတိုင်း ဆိုပါ၊) န ကပ္ပ-ကပ္ပဗိန္န၊ မပြုအပ်သော သင်္ကန်း၊ တေ တယော-ထို သုံးထည်သော သင်္ကန်းတို့ကို၊ အညတြ-၍။

သဉ္စိန္နေန-သော၊ သမဏ္ဍာလီ-အိမ်ဝန်းကြီး အိမ်ဝန်းငယ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ ပဉ္စာတိရေကေ-ငါးခန်း၊ ငါးခန်းထက် ပိုလွန်သော အခန်း ရှိသော သင်္ကန်းကို၊ အညတြ၊ (ဝတ္ထုအကျယ်အတိုင်း ပေးပါသည်၊ ရှေးနိဿယ၌ တစ်မျိုးပေးထား၏၊) ပုဂ္ဂလာ-ကို၊ အညတြ-၍၊ န- မခင်းအပ်၊ သမ္မာ-စွာ (ခင်းအပ်သော်လည်း၊) နိဿိမဋ္ဌော၊ အနမော ဒတိ-အံ့။

ကထိနံ အနတ္ထကံ ဟောတိ၊ ဧဝံ-သို့၊ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတံ၊ အဟတ- မဖွပ်မလျော်ရသေးသော အဝတ်သစ်၊ ကပ္ပ-အဝတ်သစ်နှင့်တူသော အဝတ်၊ ပိလောတိ၊ ပေ။

ကပ္ပတေ၊ (သိက္ခာပုဒ်အတိုင်း ဆိုပါ။) တထာ-ပါး၊ တိစီဝရေန စ-
ဖြင့်လည်းကောင်း။

ဆိန္ဓေ-အပ်သော၊ သမဏ္ဍာလိကတေ-အပ်သော၊ ပဉ္စကေ ဝါ-ဖြင့်
လည်းကောင်း၊ အတိရေကေ ဝါ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလဿ-၏၊
အတ္ထာရာ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ခင်းအပ်၏)၊ သမ္မာ-စွာ၊ (ခင်းအပ်
သည်ကို)၊ သီမဠော၊ အနုမောဒတိ-အံ့။

ဧဝံ-သို့၊ ကထိနတ္ထရဏံ-ကတိန်ခင်းခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဥဗ္ဘာ
ရဿ-၏၊ မာတိကာ-တို့သည်၊ အဋ္ဌ-တို့တည်း၊ ပက္ကမနန္တိ၊ ပေ။

သီမာ၊ (သိက္ခာပုဒ်အတိုင်း ဆိုပါ။) အဋ္ဌမိ-ရစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော၊
သဟုဗ္ဘာရာ-လည်းကောင်းတည်း၊ (ယော-အကြင် ရဟန်းသည်)၊
ကတစီဝရံ အာဒါယ၊ နပစ္စေသံ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကြံ၍၊ ဂစ္ဆတိ။

တဿ-ထို ရဟန်း၏၊ တံ (သော) ကထိနုဒ္ဓါရော-သည်၊ ပက္ကမ
နန္တိကော-သည်၊ ဟောတိ၊ (ယော)၊ စီဝရံ-ချုပ်ဆိုးသမှု မပြုအပ်သေး
သော သင်္ကန်းကို၊ အာဒါယ၊ ယာတိ-သွား၏၊ နိဿီမေ-ဥပစာရ
သိမ်ပြင်ပ၌၊ (ကျောင်းတိုက်ပြင်ဘက်၌)၊ ဣဒံ-ဤ သင်္ကန်းကို။

ကာရေသံ-အံ့၊ န ပစ္စေသံ-အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ စိန္တယိ-ကြံပြု၊
(တဿ)၊ နိဋ္ဌာနေ-သင်္ကန်းပြီးဆုံးရာ အခါ၌၊ ကထိနုဒ္ဓါရော (ဟောတိ)၊
(ယော စီဝရံ) အာဒါယ၊ နိဿီမံ-၌၊ နေဝ (ကာရေသံ)-အံ့၊ န
ပစ္စေသံ-အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ မာနသော-စိတ်သည်၊ (ဟောတိ။)

တဿ၊ ပေ၊ ဘဝေ၊ (ယော) စီဝရံ အာဒါယ ယာတိ၊ နိဿီမေ-
၌၊ ဣဒံ-ကို။

ကာရေသံ၊ န ပစ္စေသံ-အံ့၊ ဣတိ စိန္တယိ၊ တဿ-၏၊ ကရိယံ-
ပြုအပ်စဉ်၊ နဿတိ၊ တဿ၊ ပေ၊ ဘဝတိ၊ (ဂါထာဖြစ်၍ “ကရိယံ”
ဟု ဆိုသည်။)

(ယော စီဝရံ) အာဒါယ ပစ္စေသံ (ဣတိ) ယာတိ၊ ဗဟိ-သိမ် ပြင်ပ၌၊ စီဝရံ ကာရေတိ၊ ကတစီဝရော (သမာနော၊) တဟိ-ထို ကျောင်းတိုက်၌၊ (ထို မိမိနေခဲ့ရာ ကျောင်းတိုက်၌) ကထိနံ ဥဗ္ဘတံ (ဣတိ) သုဏာတိ။

တဿ၊ ပေ၊ ဘဝတိ၊ (ယော) စီဝရံ အာဒါယ၊ ပေ၊ ကာရေတိ။

ကတစီဝရော (သမာနော၊) ဗဟိဒ္ဓါ-၌၊ ကထိနုဒ္ဓါရုံ-ကို၊ နာမေတိ-လွန်စေ၏၊ (ဝီတိနာမေတိဟု ဆိုလိုလျက် ဂါထာဖြစ်၍ “နာမေတိ”ဟု ဆိုသည်) ၊ပေ၊ ဘဝေ။

(ယော စီဝရံ) အာဒါယ၊ ပေ၊ ကာရေတိ၊ ကတစီဝရော (သမာနော) ပစ္စေသံ၊ (ဣတိ-၍)၊ ကထိနုဒ္ဓါရုံ၊ သမ္ဘောတိ-မိ၏။

တဿ တံ (သော) ကထိနုဒ္ဓါရော ဘိက္ခုဟိ သဟ၊ ဇာယတိ-ဖြစ်၏၊ အာဒါယ စ-အာဒါယဝါရသည်လည်းကောင်း၊ သမာဒါယ-သည်လည်းကောင်း၊ သတ္တ သတ္တဝိဓာ-ခုနစ်ဝါရ ခုနစ်ဝါရ အပြား ရှိသော၊ ဂတိ-ဖြစ်ပုံသည်၊ (ပါဠိတော်အသွားသည်၊ ဟောတိ။)

ဆက္ကေ ဝိပ္ပကတေ-ဝိပ္ပကတဆက္ကံ၌၊ ဂတိ-သည်၊ ပက္ကမနန္တိကာ-ကာဝါရသည်၊ နတ္ထိ။

နိဋ္ဌာနံ-နိဋ္ဌာနန္တိကသည်လည်းကောင်း၊ သန္နိဋ္ဌာနဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ နာသနဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ ဣမေ တယော-ဤ သုံးဝါရ တို့သည်၊ အာဒါယ နိဿိမံ ဂတံ ကာရေသံ ဣတိ၊ အာဒါယ၊ ၊ပေ၊ ကာရေသံဟူသောပုဒ်ဖြင့်၊ ဇာယတိ၊ (ရှေးနိဿယ၌ တစ်မျိုးပေး၏၊ ပါဠိတစ်မျိုး ရှိဟန်တူသည်၊ ဤဂါထာဖြင့် အာဒါယပန္နရသက ပထမတိုက်ကို ချုံးသည်။)

နိဋ္ဌာနံ-သည်လည်းကောင်း၊ သန္နိဋ္ဌာနဓိ-သည်လည်းကောင်း၊ နာသနဓိ-သည်လည်းကောင်း၊ ဣဒံ (ဣမေ) တယော-တို့သည်။

အာဒါယ န ပစ္စေသန္တိ-သံဟူသော ပုဒ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊
 ဗဟိသီမေ ကရောမိတိ-ဟူသော ပုဒ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ဇာယတိ၊)
 (ဒုတိယတိက်ကို ချိုးသည်။ “ဗဟိသီမေ ကရောမိ”ဖြင့် “ဗဟိသီမာ
 ဂတဿ၊ ပေ၊ ကာရေသန္တိ”ဟူသော စကားကို ချိုးသည်။) တိဏိ-
 နောက် သုံးဝါရတို့သည်၊ အနဓိဋ္ဌိတေန-ပုဒ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊
 နေဝဿ-နေဝဿ ပုဒ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဟေဋ္ဌာ-ဌှိ၊ နယာဝိမိ-
 ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင် ရှိ၏။ (တတိယတိက်ကို ချိုးသည်။)

(ယော) အာဒါယ ပစ္စေသံ (ဣတိ) ယာတိ၊ ဗဟိသီမေ-ဌှိ၊
 ကရောမိတိ-ချုပ်ဆိုသမှု ပြုအံ့ဟု၊ န ပစ္စေသန္တိ-မပြန်တော့အံ့ဟု၊
 ကာရေတိ၊ (တဿ) နိဋ္ဌာနေ-ဌှိ၊ ကထိနုဒ္ဓါရော-(ဟောတိ၊) (အာဒါယ
 ပန္နရသကဋ္ဌ်ပါသော ဆက္ကဝယ် ပထမဝါရကို ချိုးသည်။) သန္နိဋ္ဌာနံ-
 သည်လည်းကောင်း၊ မေ၊ ဘိက္ခုဟိ-နှင့်၊ သဟ-တကုနုတ်ခြင်းသည်
 လည်းကောင်း၊ ဇာယတေ-ဖြစ်၏။ (ဤ ဝါရတို့ကိုလည်း ထို ပန္နရ
 သကဋ္ဌ် ဟောတော်မူသည် ဟူလို၊) ဧဝံ-လျှင်၊ ပန္နရသံ-အာဒါယပန္နရ
 သကသည်၊ ဂတိ-ဖြစ်ခြင်း ရှိ၏။

သမာဒါယ-သမာဒါယဝါရသည်လည်းကောင်း၊ ဝိပွကတာ-ဝိပွ
 ကတအာဒါယဝါရသည်လည်းကောင်း၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ တထာ-ထို ဝိပွ
 ကတဖြစ်သော၊ သမာဒါယ-လည်းကောင်း၊ စတုရော-ကုန်သော၊
 သဗ္ဗေ-ကုန်သော၊ ဣမေ တေ ဝါရာ-ဤ ဝါရတို့သည်၊ ပန္နရသဝိမိ-
 တစ်ဆယ့်ငါးဝါရ အစီအရင် ရှိ၏။

အနာသာယ စ-အနာသာဝါရသည်လည်းကောင်း၊ အာသာယ စ-
 လည်းကောင်း၊ ကရဏီယော စ-ကရဏီယဝါရသည်လည်းကောင်း၊
 တေ-ထို ဝါရတို့သည်၊ တယော-တို့တည်း၊ နယတော-နည်းအား
 ဖြင့်၊ တံ-ထို ဝါရသုံးပါး အပေါင်းကို၊ ဝိဇာနေယျ၊ တယော-ထို
 သုံးဝါရတို့သည်၊ ဒွါဒသ ဒွါဒသ-တစ်ဆယ့်နှစ်ဝါရ တစ်ဆယ်နှစ်ဝါရ
 တို့တည်း။

ဧတ္ထ-ဤ ခန္ဓကဋ္ဌံ၊ အပဝိလာနာ-အပဝိလာယန ဝါရတို့သည်၊
နဝ-တို့တံည်း၊ တဟိ-ထို ခန္ဓကဋ္ဌံ၊ ဖာသု-ဖာသုဝိဟာရ ဝါရတို့သည်၊
ပဉ္စဝိဓာ-ကုန်၏၊ ပလိဗောဓာပလိဗောဓာ-ပလိဗောဓနှစ်ပါး၊ အပလိ
ဗောဓနှစ်ပါးတို့၊ ဥဒ္ဓါနံ-ကို၊ နယတော၊ ကတံ-အပ်ပြီ၊ ဣတိ၊
တဿုဒ္ဓါန စကားရပ် အပြီးသတ်တည်း။

ဣမမိ ခန္ဓကေ-၌၊ ဝတ္ထု-တို့သည်၊ ဒေါဠသကပေယျာလမုခါနိ-
ဒေါဠသကပေယျာလဟူသော အဦးရှိကုန်သော၊ (ဟုတွာ၊) ဧကသတံအဋ္ဌာ
ရသ-တစ်ရာတစ်ဆယ့်ရှစ်ဝတ္ထုတို့တံည်း။

ကထိနက္ခန္ဓကော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၈- စိဝရက္ခန္ဓကာ

၂၀၂- ဇီဝကဝတ္ထု

၃၂၆။ ။ (ယေန သမယေန ဘဂဝတာ ဘိက္ခုနံ၊ ဂဟပတိ စီဝရံ- အိမံရှင်ဒါယကာတို့ လှူဒါန်းအပ်သော သင်္ကန်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ အနနညာတံ ဟောတိ၊ အနိယမ ဝါကျ၊) တေန သမယေန၊ ပေ၊ ကလန္တကနိဝါပေ၊ (ပုဒ်စဉ်နိပါတ် ၁၈၄-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊) တေန ခေါ် ပန သမယေန-၌၊ ဝေသာလီ-သည်၊ ဣဒ္ဓါ စေဝ-ပြည့်စုံသည်လည်းကောင်း၊ ဖိတာ စ-စည်ပင် သည်လည်းကောင်း၊ ဗဟုဇနာ စ-များသော လူရှိသည်လည်းကောင်း၊ အာကိဏ္ဏ မနဿာ စ-ရောပြွန်းသော လူရှိသည်လည်းကောင်း၊ သုဘိက္ခာ စ-ပြည့်စုံသော ထမင်း ရှိသည်လည်းကောင်း၊ (သာယာဝပြော အစာပေါသည်လည်းကောင်း၊) ဟောတိ၊ သတ္တ စ ပါသာဒသဟဿာနိ-ခုနစ်ထောင်သော ပြာသာဒ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ သတ္တ စ ပါသာဒသတာနိ-ခုနစ်ရာသော ပြာသာဒ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ သတ္တ စ ပါသာဒါနိ-ခုနစ်ဆောင်သော ပြာသာဒ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ၊) (ပြာသာဒ်ပေါင်း ခုနစ်ထောင်ခုနစ်ရာခုနစ်ဆောင် ရှိသည် ဟူလို၊) သတ္တ စ ကုဠာဂါရသဟဿာနိ-ခုနစ်ထောင်သော အထွတ် ရှိသော (အထွတ်တပ်အပ်သော) အိမ်တော်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ သတ္တ စ အာရာမသဟဿာနိ-ခုနစ်ထောင်သော အရံ (ဝင်းခြံ)တို့သည် လည်းကောင်း၊ ပေ၊ သတ္တ စ ပေါက္ခရဏီသဟဿာနိ-ခုနစ်ထောင်သော ရေကန်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ (ဟောန္တိ။)

အမ္မပါလီ-မည်သော၊ ဂဏိကာ စ-ပြည့်တန်ဆာမသည်လည်း၊ အဘိ ရူပါ-လွန်ကဲသော အဆင်းရှိသည်၊ (အလွန်အဆင်းလှသည်၊) ဒဿနိယာ- ကြည့်ရှုသင့် ကြည့်ရှုထိုက်သည်၊ (ကြည့်ရှုစဖွယ် တင့်တယ်သည်၊) ပါသာ ဒိကာ-မြင်သူ၏ စိတ်ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၊ ပရမာယ- လွန်ကဲသော၊ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ-အဆင်း၏ကောင်းသည်၏ အဖြစ်နှင့်၊ (ပေါက္ခရသဒ္ဓါသည် သုန္ဒရ အနက်ဟော၊) တစ်နည်း-ပရမာယ-သော၊ ဝဏ္ဏ ပေါက္ခရတာယ-အဆင်းနှင့်ပြည့်စုံသော ကိုယ်ရှိသူ၏အဖြစ်နှင့်၊ သမန္နာဂတာ- ပြည့်စုံသည်၊ ဟောတိ၊ နစ္စေ စ-က ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဂီတေ စ-သီချင်း

ဆိုခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဝါဒိတေ စ-တီးမူတ်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ပဒက္ခိ
 ဏာ-ကျမ်းကျင်သည်၊ ဟောတိ၊ (ဂတဿ+သန္တကာ=ဂဏိကာ-အပေါင်း၏
 (အများ၏)+ဥစ္စာဖြစ်သော (အများဆိုင်ဖြစ်သော မိန်းမ) အတ္ထိကာနံ-အလို
 ရှိကုန် အလိုရှိကုန်သော၊ မနုဿာနံ-တို့သည်၊ အဘိသဇ္ဇာ-ရှေ့ရှုရောက်အပ်၊
 ရောက်နိုင်၏၊ (သွားလာအပ်၊ သွားလာနိုင်၏၊) ပညာသာယ စ-အသပြာ
 ငါးဆယ်ဖြင့်လည်း၊ ရတ္တိ-၌၊ (တစ်ည၌အတွက်၊) ဂစ္ဆတိ-သွားနိုင်၏၊
 တာယ စ-ထို အဗ္ဗပါလီကြောင့်လည်း၊ ဝေသာလီ၊ ပေ၊ ဥပသောဘတိ-
 တင့်တယ်၏၊ ပေ။

ရာဇဂဟကော-ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌နေသော၊ နေဂမော-နိဂုံးသူဌေးသည်၊
 (ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ နေသော်လည်း နိဂုံးသူဌေးမျိုးဖြစ်သောကြောင့် “နေဂမော”
 ဟု ဆိုသည်) ကေနစိ ဒေဝ ကရဏီယေန-ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ ဝေသာလီ
 အဂမာသိ၊ ပေ၊ နေဂမော၊ ဝေသာလီ-ကို၊ ဣဒ္ဓုဇ္ဈေဝ-ပြည့်စုံသည်ကို
 လည်းကောင်း၊ ပေ၊ သတ္တ စ ပေါက္ခရဏီယော-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဗ္ဗ
 ပါလီ-သော၊ အဘိရူပံ-သော၊ ပေ၊ ပဒက္ခိဏံ-သော၊ ဂဏိကံ စ-ကိုလည်း
 ကောင်း၊ အတ္ထိကာနံ၊ ပေ၊ အဘိသဇ္ဇ-ရှေ့ရှုရောက်အပ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊
 (သွားလာနိုင်သည်ကိုလည်းကောင်း၊) ဂစ္ဆန္တိ-သွားအပ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊
 တာယ စ၊ ဝေသာလီ-ကို၊ ပေ၊ ဥပသောဘန္တိ-တင့်တယ်နေသည်ကိုလည်း
 ကောင်း၊ အဒ္ဓုသာ၊ ပေ။

၃၂၇။ ။ တံ ကရဏီယံ-ကို၊ တိရေတွာ-ပြီးဆုံးစေပြီး၍၊ ပေ၊ အဝေါစ
 (ကိံ) ဒေဝ-မင်းမြတ်၊ ဝေသာလီ၊ ဣဒ္ဓါ စေဝ-ပါ၏၊ ပေ၊ ဥပသောဘတိ-
 ပါ၏၊ ဒေဝ...သာဓု မယမ္ဗိ ဂဏိကံ၊ ဝုဠာပေသာမ-ဖြစ်ပေါ်စေကြပါကုန်စို့၊

ဂစ္ဆန္တိ။ ။ “ပညာသာယ စ ရတ္တိံ ဂစ္ဆန္တိ”ဟု တွေ့ရ၏။ “ပညာသာယ
 စ ရတ္တိံ ဂစ္ဆတိ”၌ ဂစ္ဆတိ၏ ကတ္တာသည် အဗ္ဗပါလီ မဟုတ်၊ လူအပေါင်း
 (မဟာဇနော) ဖြစ်သောကြောင့် ဤ၌လည်း “ဂစ္ဆန္တိ”ပုဒ်အရ အဗ္ဗပါလီကို
 မကောက်နိုင်ပါ၊ ထိုကြောင့်၊ “ဂစ္ဆန္တိ-သွားနေသည်ကိုလည်းကောင်း”ဟု ရှိသင့်ပါ
 သည်။ သို့မဟုတ် “ဂစ္ဆန္တိ”ပုဒ်ကို အမှန်ယူလျှင် အဗ္ဗပါလီကို အရကောက်သော
 ကြောင့် ကံဟော မာနမှ အန္တ ပြန်ထားသော “ဂစ္ဆန္တိ”ပုဒ်နောင် ဣတ္ထိဇောတက ဤ
 ပစ္စည်းသက်၍ “ဂစ္ဆန္တိ-သွားလာအပ်သည်ကိုလည်းကောင်း”ဟု ပေးပါ။

(ထူထောင်ကြပါကုန်စို့၊) ဣတိ (အဝေါစ၊) တုမေ၊ ပေ၊ ယံ-အကြင် သတို့ သမီးကို၊ ဂဏိကံ-ကို (ဟူ၍၊) ဝုဇ္ဇာပေယျာထ-ဖြစ်ပေါ်စေလိုကြကုန်၏။ ဝံာဒိသိ-ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော၊ (ထိုကဲ့သို့ ပြည့်တန်ဆာမ ဖြစ်ထိုက်သော၊) ကုမာရိ-ကို၊ ဇာနာထ-သိကြကုန်လော့၊ (ရှာကြကုန်ရလော့၊) (နောက်၌ “သာလာဝတီ နာမ-သာလာဝတီမည်သော၊ ပဋိသတေန စ-အသီးသီးသော တစ်ရာသော အသပြာဖြင့်လည်း” ဟု အနက်ဆိုပါ) ၊ပေ၊ ဂတ္တိနိ-ကိုယ်ဝန်ရှိသည်၊ အဟောသိ၊ ပေ၊ ဂတ္တိနိ-သော၊ ဣတ္ထိ-ကို၊ ပုရိသာနံ-တို့သည်၊ အမနာပါ-စိတ်ဖြင့်မရောက်အပ်၊ (မမြတ်နိုးအပ်) ၊ပေ၊ သက္ကာရော-ကောင်းစွာပြုအပ်သော လာဘ်သည်၊ ဘဗ္ဗိဿတိ-ပျက်လိမ့်မည်၊ (“ပရိဟာယိဿတိ-ဆုတ်ယုတ်လိမ့်မည်” ဟု သီဟိုဠ်မှု ရှိ၏၊) အဟံ၊ ဂိလာနံ-မကျန်းမမာသူကို၊ ဝါ-မကျန်းမမာသူ၏ အဖြစ်ကို၊ ယန္တုန ပဋိဝေဒေယျ-အကယ်၍ သိစေရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ပေ။

ဒေါဝါရိကံ-တံခါးစောင့်ကို၊ ပေ၊ ဂဗ္ဘဿ-၏၊ ပရိပါကံ-ရင့်ကျက်ခြင်းကို၊ အန္ဓာယ-စွဲ၍၊ ပုတ္တံ-ကို၊ ဝိဇာယိ-ပြီး၊ ပေ၊ ဣမံ ဒါရကံ-ကို၊ ကတ္တရ သုပ္ပေ-ဟောင်းနွမ်းသော စကော၌၊ (စကောစုတ်၌) (ကတ္တရသဒ္ဓါ ဇိဏ္ဏအနက်ဟော၊) ပက္ခိပိတွာ နိဟရိတွာ၊ သင်္ကာရကုဋေ-အမှိုက်ပုံပေါ်၌၊ ဆဇ္ဇေဟိ-စွန့်ပစ်ချေလော့၊ ဣတိ (အာဏာပေသိ) ၊ပေ။

၃၂၈။

။ အဘယော နာမ-အဘယမည်သော၊ ရာဇကုမာရော-မင်းသားသည်၊ ကာလဿေဝ-စောစော၌ပင်၊ ရာဇပဋ္ဌာနံ-မင်းကိုခစားရာ အရပ်သို့၊ တစ်နည်း-ရာဇပဋ္ဌာနံ-မင်းကိုခစားခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဂစ္ဆန္တော-သော်၊ တံ ဒါရကံ-ကို၊ ကာကေဟိ-ကျီးတို့သည်၊ သမ္ပရိကိဏ္ဏံ-ထက်ဝန်းကျင် ရောပြွန်းအပ်သည်ကို၊ အဒ္ဓသ၊ ပေ၊ သမ္ပရိကိဏ္ဏံ-အပ်သော၊ ဧတံ-ဤ အရာကား၊ ကိ-အဘယ်နည်း?၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိ) ဒေဝ-အရှင်မင်းသား၊ ဒါရကော-ကလေးပါတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ဇီဝတိ-အသက်ရှင်သေး၏လော၊ ပေ၊ တေန ဟိ-ထိုသို့ အသက်ရှင်သေးလျှင်၊ ပေ၊ အန္တေပုရ်-နန်းတော်တွင်းသို့၊ နေတွာ-ဆောင်၍၊ ဓာတိနံ-အထိမ်းတော်တို့အား၊ ပေါသေတံ-မွေးမြူစေခြင်းငှာ၊ ဒေဝ-ကုန်လော့၊ ဣတိ-ဤသို့ အမိန့်ပေးပြီ၊ ပေ။

တဿ-ထို ကလေး၏ (နာမံ၌ စပ်)၊ ဇီဝတိ-လော၊ ဣတိ-ဤ အမေး စကားကြောင့်၊ ဇီဝကောတိနာမ-ဇီဝကဟူသော အမည်ကို၊ အကံသု၊ ကုမာ ရေန-မင်းသားသည်၊ ပေါသာပိတော-မွေးမြူစေအပ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ကောမာရဘဇ္ဇောတိ နာမံ အကံသု၊ (ဘရိယတေတိ=ဘတော၊ ကုမာရေန+ဘတော=ကုမာရဘတော၊ ကုမာရဘတော ယေဝ ကောမာရဘဇ္ဇော) ၊ပေ၊ ကောမာရဘဇ္ဇော-အဘယမင်းသားသည် မွေးစားအပ်သော၊ ဇီဝကော-သည်၊ န စိရဿေဝ၊ ဝိညုတံ-တတ်သိ နားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပါပုဏိ၊ ပေ၊ ဒေဝ-အရှင်မင်းသား၊ မေ-ကျွန်တော်၏၊ မာတာ-မယ်တော်သည်၊ ကာ-အဘယ်သူပါနည်း?၊ ပိတာ၊ ကော-အဘယ်သူပါနည်း?၊ ဣတိ (အဂေါစ၊) ၊ပေ၊ အဟံ၊ တေ-၏၊ ပိတာ-တည်း၊ မယာ၊ ပေါသာပိတော-သည်၊ အသိ၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြီ၊ ပေ၊ ဣမာနိ ရာဇကုလာနိ-ဤ မင်းမျိုးတို့သည်၊ အသိပေန-အတတ်ပညာ မရှိသူသည်၊ ဥပဇီဝိတုံ-မှီ၍ အသက်မွေးခြင်းငှာ၊ န သုကရာနိ-လွယ်ကူစွာ မပြုအပ်ကုန်၊ (မလွယ်ကူကုန်) ၊ပေ၊ ယန္တုန သိက္ခေယျံ-အကယ်၍ သင်ယူရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ ပေ။

၃၂၉။ ။ တက္ကသီလာယံ-တက္ကသိုလ်မြို့တော်၌၊ ဒိသာပါမောက္ခော- အရပ်မျက်နှာတို့၌ ကျော်စောထင်ရှားသော၊ တစ်နည်း-ဒိသာပါမောက္ခော- အရပ်မျက်နှာတို့၌ ပဓာနဖြစ်သော၊ ဝေဇ္ဇော-သမားတော်ကြီးသည်၊ ပဋိဝသတိ၊ (ဒိသာပါမောက္ခော၏အဖွင့်ကို၊ အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ) ၊ပေ၊ အနာပုစ္ဆာ-ခွင့်မပန်ဘဲ၊ ပေ၊ ဇီဝကော၊ ဗဟုဉ္စ-များစွာလည်း၊ ဂဏှာတိ-သင်ယူ၏၊ လဟုဉ္စ-လျင်မြန်စွာလည်း၊ ဂဏှာတိ၊ သုဋ္ဌ၊ စ-ကောင်းစွာလည်း၊ ဥပဓာရေ တိ-ဆောင်ရွက်မှတ်သား၏၊ အဿ-ထို ဇီဝက၏၊ ဝါ-သည်၊ ဂဟိတံ စ-သင်ယူအပ်ပြီးသော အတတ်သည်လည်း၊ န သမ္ဗုဿတိ-မပျောက်ပျက်၊ (မမေ့) ၊ပေ၊ သတ္တန္တံ ဝဿာနံ-ခုနစ်နှစ်တို့၏၊ အစ္စယေန-၌၊ ပေ၊ မေ-သည်၊ သတ္တ စ ဝဿာနိ-ပတ်လုံးလည်း၊ အဓိယန္တဿ-သင်ယူအပ်သော၊ ဣမဿ သိပ္ပဿ-၏၊ အန္တော-အဆုံးအပိုင်းအခြားသည်၊ န ပညာယတိ-မထင်ရှား၊ ၊ပေ၊ ပညာယိဿတိ=လတ္တံ့နည်း?၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ပေ။

ခဏိတ္ထံ-တူးရှင်းကို၊ အာဒါယ၊ တက္ကသီလာယ-၏၊ သမန္တာ-ပတ်ဝန်း ကျင်၌၊ ယောဇနံ-တစ်ယူဇနာတိုင်တိုင်၊ အာဟိဏ္ဍိတွာ-လှည့်လည်၍၊ ကိဉ္စိ- တစ်ဖင်တလေသော၊ ယံ အဘောဘဒ္ဒံ-အကြင် ဆေးမဟုတ်သော သစ်ပင်ကို၊

(ဆေးဖက်မဝင်သော သစ်ပင်ကို) ပသေယျာသိ-တွေ့ရာ၏။ တံ-ထို သစ်ပင်ကို၊ အာဟရ-လော၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ သုသိက္ခိတော-ကောင်းစွာသင်ယူ အပ်ပြီးသော အတတ်ရှိသည်၊ အသိ၊ တေ-အား၊ (အလမတ္ထသမ္ပဒါန်၊) ဝါ- ၏၊ (ဇီဝိကာယ၌ စပ်၊) ဇတ္တကံ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော အတတ်ပညာ သည်၊ ဇီဝိကာယ-အသက်မွေးခြင်းငှာ၊ အလံ-စွမ်းနိုင်လောက်ပြီ၊ ဣတိ- ဤသို့ ပြော၍၊ ဇီဝကဿ၊ ပေ၊ ပရိတ္တံ-အနည်းငယ်သော၊ ပါထေယျ-ကို၊ ပါဒါသိ-မေးလိုက်ပြီ၊ (“လမ်း၌ ရိက္ခာကုန်သော် ဆေးကု၍ ဆေးဖို့ရလျှင် ဆရာ၏ကျေးဇူးနှင့် ဆေးပညာ၏ကျေးဇူးကို သိလိမ့်မည်”ဟု ရည်ရွယ်၍ ရိက္ခာအနည်းငယ်ကိုသာ ပေးလိုက်သည်) ။ပေ၊ သာဓကေတေ-၌၊ ပရိက္ခယံ- ကုန်ခြင်းသို့၊ အဂမာသိ၊ ဣမေ မဂ္ဂါ-ဤ ခရီးတို့သည်၊ ကန္တာရာ-ကန္တာရ တို့တည်း၊ ဝါ-ခရီးခဲတို့တည်း၊ အပေါဒကာ-ကုန်၊ အပ္ပဘက္ခာ-ကုန်၊ အပါ ထေယျေန-သည်၊ ဂန္တံ၊ န သုကရာ၊ ပေ၊ ယန္တုန ပရိယေသေယျ-စွ၊ ဣတိ- ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ (ကန္တာရာ၊ အပေါဒကာစသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဘေသဇ္ဇကုန္ဒကပုဒ်စဉ် ၂၉၉-၌ ရေးခဲ့ပြီ) ။ပေ။

၂၀၃-သေဋ္ဌိဘရိယာဝတ္ထု

၃၃၀။ ။ သာဓကေတေ၊ သေဋ္ဌိဘရိယာယ-သူဌေးကတော်၏၊ (သူဌေး ကတော်မှာ) သတ္တဝသိကော-ခုနစ်နှစ်ရှိသော၊ (ခုနစ်နှစ်ကြာနေသော) သိသာဗာဓော-ဦးခေါင်း၌ဖြစ်သော အနာသည်၊ (ခေါင်းကိုက်နာသည်)၊ ဟောတိ၊ ။ပေ၊ မဟန္တာ မဟန္တာ-ကြီးကုန် ကြီးကုန်သော၊ ပေ၊ အရောဂံ-ရောဂါ မရှိ သည်ကို၊ (ရောဂါပျောက်အောင်)၊ ကာတံ နာသက္ခိသု၊ ဗဟံ၊ ဟိရည-ငွေကို၊ အာဒါယ အာဂမံသု၊ ပေ၊ ကံ-အဘယ်သူ့ကို၊ တိကိစ္ဆမိ-ဆေးကုရပါမည်နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိ၊ ပေ၊ ဒေါဝါရိကံ-တံခါးစောင့်ကို၊ အာဏာပေသိ၊ (ကိ) ။ပေ၊ သေဋ္ဌိဘရိယာယ-အား၊ ပါဝဒ-ပြောပေးပါ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ပြောရမည် နည်း?)၊ အယျေ-ရှင်မ၊ ဝေဇ္ဇော-သမားတော်သည်၊ အာဂတော-လာနေပါ၏၊ သော၊ တံ-အရှင်မကို၊ ဒဗ္ဗုကာမော-ကြည့်ခြင်းငှာ အလိုရှိပါသတဲ့၊ ဣတိ- ဤသို့ ပြောပေးပါ၊ ဣတိ၊ (အာဏာပေသိ) ။ပေ။

ဝေဇ္ဇော-ကို၊ ကိဒိသော-အဘယ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သနည်း?၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးပြီ၊ အယျေ၊ ဒဟရကော-ငယ်ပါသေး၏၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ အလံ-တော်ပြီ၊ မေ-၏ (ရောဂါကို)၊ ဒဟရကော ဝဇ္ဇော၊ ကိံ ကရိဿတိ၊ ပေ၊ အဂမံသု၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြီ၊ ပေ၊ သေဋ္ဌိဘရိယာယ-အား၊ ပါဝဒ-ချေ၊ (ကိံ) အယျေ၊ ကိဋ္ဌိ-ဘာကိုမျှ၊ မာ အဒါသိ ကိရ-မပေးပါနှင့်တဲ့၊ (မပေးရဘူးတဲ့)၊ ယဒါ အရောဂေါ-ရောဂါ မရှိသူသည်၊ အဟောသိ၊ တဒါ-ရောဂါပျောက်ရာ ထိုအခါ၌၊ ယံ-အကြင် ပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ (ပေးချင်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို)၊ ဒဇ္ဇေယျာသိ ကိရ-ပေးပါလော့တဲ့၊-ဣတိ (အာဟ) ဣတိ (ပါဝဒါ) ဣတိ-ဤသို့ ပြောခိုင်းပြီ၊ ပေ၊ ဝေဇ္ဇော-သည်၊ အာဂစ္ဆတု-လာလော့၊ (လာပါစေ)၊ ပေ၊ ပက္ကောသတိ-ခေါ်နေ၏၊ ဣတိ (အဝေါစ)၊ ပေ။

သေဋ္ဌိဘရိယာယ-၏၊ ဝိကာရံ-ထူးခြားသော အမှုအရာကို၊ (ဖောက်ပြန်ပုံကို)၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်သား၍၊ ပေ၊ ပသတေန-တစ်လက်ဖက်မျှသော၊ သပ္ပိနာ-ဖြင့်၊ အတ္ထော-အလိုရှိပါ၏၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ တံ သပ္ပိ-ကို၊ နာနာ ဘောသဇ္ဇေဟိ-အမျိုးမျိုးသော ဆေးတို့ဖြင့်၊ နိပစ်တွာ-ချက်၍၊ သေဋ္ဌိဘရိယံ၊ ပဉ္စကေ-ညောင်စောင်းငယ်၌၊ ဥတ္တာနံ-ပက်လက်၊ နိပါတေတွာ-လဲကျစေ၍၊ (လဲလျောင်းစေ၍)၊ နတ္ထုတော-နာနတ်တံမှ၊ အဒါသိ-သွင်းပေးပြီ၊ အထ ခေါ-၌၊ တံ သပ္ပိ-သည်၊ နတ္ထုတော ဒိန္နံ (သမာနံ) မုခတော၊ ဥဂ္ဂန္ဓိ-အန် ထွက်ပြီ၊ ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဟေ-ထွေးခံ၌၊ နိဋ္ဌုဘိတွာ-ထွေး၍၊ ပေ၊ ပိစုနာ-ဝါဂွမ်း ဖြင့်၊ ဂဏှာဟိ-သုတ်ယူလော့၊ ဣတိ (အာဏာပေသိ)၊ ပေ။

အစ္စရိယံ-စွ၊ ယတြ ဟိ (ယာ)-အကြင် သူဌေးကတော်သည်၊ ဆဉ္စ နိယဓမ္မံ-စွန့်ပစ်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော၊ ဣမံ သပ္ပိ ပိစုနာ၊ ဂါဟာပေသတိ နာမ-ယူစေသေး၏၊ (ယူစေတယ်ဟု ရှိရသေး၏)၊ အယံ ဃရဏီ-ဤ အိမ်ရှင်သူဌေးကတော်သည်၊ ယာဝ-အလွန်အကဲသာလျှင်၊ လူခါ-ခေါင်းပါးလေစွတကား၊ (နှမြောလေစွတကား)၊ မေ-၏၊ ဗဟုကာနိ မဟက္ကနိ-များသောအဖိုး ရှိကုန်သော၊ ဘောသဇ္ဇာနိ စ-တို့သည်လည်း၊ ဥပ ဂတာနိ-ကပ်ရောက်ကုန်ပြီ၊ (ထောပတ်ထဲ၌ တန်ဖိုးများစွာရှိသော ဆေးများ ထည့်ထားရ၏ ဟုလို)၊ အယံ-ဤ အိမ်ရှင်သူဌေးကတော်သည် မေ-အား၊ (“မာယံ”ကို “မေ+အယံ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်)၊ ကိဋ္ဌိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဒေယျဓမ္မံ-

ပေးတိုက်သော သဘောရှိသော ပစ္စည်းကို၊ ကိမ္ဘီ ဒုဿတိ-အဘယ်မှာ ပေးလိမ့်မည်နည်း?၊ တစ်နည်း-မေ-အား၊ ကိဉ္စိ-သော၊ ဒေယျဓမ္မ-သော၊ ကိမ္ဘီ-ဘာကိုမျှလည်း၊ ဒုဿတိ-နည်း?၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ။

အာစရိယ-ဆရာကလေး၊ ကိဿ-ကြောင့်၊ တံ၊ ဝိမနော-ဖောက်ပြန် သော စိတ်ရှိသည်၊ (စိတ်ပျက်သည်၊) အသိ-နည်း?၊ ပေ၊ ဣဓ-ယခု၊ ပေ၊ မယံ အာဂါရိကာ နာမ-အဒေါ်တို့ အိမ်၌တည်သူ လူဝတ်ကြောင်တို့မည်သည်၊ ဧတဿ သံယမဿ-ဤ အကျိုးကို၊ (ထောပတ်ကို ဝါဂွမ်းဖြင့် တို့ယူစေ ခြင်း၏ အကျိုးကို) ဥပဇာနာမ-သိပါကုန်၏၊ တစ်နည်း-မယံ အာဂါရိကာ နာမ-တို့မည်သည်၊ ဧတဿ သံယမဿ-ဤ ထောပတ်ကို မစွန့်မပစ်ဘဲ သိမ်းယူထားခြင်း၏၊ (ဖလံ-အကျိုးကို) ဥပဇာနာမ၊ (ဤသို့ အနက်ပေးရုပ်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ) ဧတံ သပ္ပိ-သည်၊ ဒါသာနံ ဝါ-တို့၏သော် လည်းကောင်း၊ ကမ္မကရာနံ ဝါ-အလုပ်သမားတို့၏သော်လည်းကောင်း၊ ပါဒဘဉ္စနံ-သည်၊ (သမာနံ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပဒီပကရဏေ-ဆီမီး ကို ပြုရာ၌၊ (မီးထွန်းရာ မီးမွှေးရာ၌) အာသိတ္တံ-သွန်းလောင်းအပ်သည်၊ (သမာနံ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝရံ-ကောင်းပါသေး၏၊ (အသုံးကျပါ သေး၏) ၊ပေ၊ တေ-အား၊ ဒေယျဓမ္မော-သည်၊ န ဟာယိဿတိ-ယုတ် လျော့လိမ့်မည် မဟုတ်ပါ၊ ဣတိ (အဝေါစ) ၊ပေ။

ဧကေနော-တစ်ကြိမ်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ နတ္ထုကမ္မေန-နာနတ်မှုဖြင့်၊ အပကနိ-ဆွဲငင်လိုက်ပြီ၊ ပေ၊ စတ္တာရိ သဟဿာနိ-လေးတောင်တို့ကို၊ ပါဒါသိ၊ ပေ၊ တာနိ သောဠသသဟဿာနိ-ထို တစ်သောင်းခြောက်ထောင် သော အသပြာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ အဿရထဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ အာဒါယ၊ ပေ၊ ဒေဝ-ခမည်းတော်မင်းသား၊ သောဠသသဟဿာနိ-တို့သည် လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အဿရထော စ-သည်လည်းကောင်း၊ ဣဒံ-ဤအလုံးစုံ သည်၊ မေ-၏၊ ပဌမကမ္မံ-ပထမအလုပ်ပါတည်း၊ (ပထမ ဆေးကုမှုပါတည်း)၊ ဒေဝေါ၊ မေ-၏၊ ပေါသာဝနီကံ-မွှေးစားခြင်း၏ ကျေးဇူးကို၊ (မွှေးကျေးဇူး ကို) ပဋိဂ္ဂဏှာတု-လက်ခံတော်မူပါ၊ ဣတိ (အဝေါစ)၊ (ပေါသာပီတေ ပေါသာပနံ၊ ပေါသာပနဿ-ဥပကာရော=ပေါသာပနိကော၊ ပကို ဝပြုလျှင် "ပေါသာဝနိကော"ဟု ဖြစ်၏၊ တစ်နည်း-ပေါသာပနဿ+ဖလံ=ပေါသာ ပနိကံ) ၊ပေ။

၂၀၄-ဗိမ္ဗိသာရရာဇဝတ္ထု

၃၃၁။ ။ ရညော၊ ပေ၊ ဗိမ္ဗိသာရဿ-၏၊ ဘဂန္ဒလာဗာဓော ဟောတိ၊ သာဠကာ-ဝတ်လဲတော်တို့ကို၊ လောဟိတေန-သွေးသည်၊ မက္ခိယန္တိ-လိမ်းကျ အပ်ကုန်၏၊ (လူးနေကုန်၏) ဒေဝိယော-မိဖုရားတို့သည်၊ ဒိသ္မာ၊ ဥပ္ပဏ္ဍေန္တိ-ပြောင်လှောင်ကြကုန်၏၊ (ကိံ) ၊ပေ၊ ဥတုနိ-ဥတုရှိ၏၊ (ဥတုလာနေ၏) ဒေဝဿ-၏၊ ပုပ္ဖံ-ဥတုပန်းသည်၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်ပြီ၊ (ပွင့်ပြီ)၊ န စိရံ-မကြာမီ၊ ဒေဝေါ၊ ဝိဇာယိဿတိ-မွေးဖွားလိမ့်မည်၊ ဣတိ-ကုန်၏၊ တေန-ထိုသို့ ပြောင်လှောင်ခြင်းကြောင့်၊ ရာဇာ၊ မင်္ဂ-မျက်နှာ မသာမယာသည်၊ ဟောတိ၊ ၊ပေ၊ ဘဏေ အဘယ-သားတော် အဘယ၊ မယံ-ခမည်းတော်၏၊ တာဒိသော-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ အာဗာဓော (အတ္ထိ) ၊ပေ၊ ဣဗ္ဗံ-တိုက်တွန်း၏၊ ယော-အကြင် သမားတော်သည်၊ မံ-ကို၊ တိကိစ္ဆေယျ-ဆေးကုရာ၏၊ တာဒိသံ ဝေဇ္ဇံ ဇာနာဟိ-လော့၊ (ရှာလော့)၊ ဣတိ (အဝေါစ)၊ ဒေဝ-အရှင် မင်းမြတ်၊ အမှာကံ-သားတော်တို့၏၊ ဇီဝကော ဝေဇ္ဇော၊ တရုဏော-အရွယ် လည်း ငယ်ပါ၏၊ ဘဒြော-ပညာလည်း တော်ပါ၏၊ ပေ၊ ပဿာမ-ကြည့်လို ပါကုန်၏၊ ပေ၊ ဧကေနေဝ-တစ်ကြိမ်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အာလေပေန-ဆေး လိမ်းပေးသဖြင့်၊ (လိမ်းကျကြောင်း ဆေးဖြင့်) အပကမိ၊ ပေ။

ပဉ္စဣတ္ထိသတာနိ-တို့ကို၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရံ-အလုံးစုံသော တန်ဆာကို၊ ဘူသာပေတွာ-တန်ဆာဆင်စေပြီး၍၊ ဩမုက္ကာပေတွာ-ချွတ်စေ၍၊ ပုဉ္ဇံ-အပုံကို၊ ကာရာပေတွာ-ပြုစေပြီး၍၊ ပေ၊ ဧတံ သဗ္ဗာလင်္ကာရံ-သည်၊ တုယံ-သင်၏အတွက်၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေ၊ ဣတိ (အဝေါစ)၊ ဒေဝ၊ အလံ-တော်ပါပြီ၊ ပေ၊ အဓိကာရံ-အလွန်အကဲ ပြုအပ်သောကျေးဇူးကို၊ သရတု-အမှတ်ရတော်မူပါ၊ ဣတိ-ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ပြီ၊ ပေ။

၂၀၅-ရာဇဂဟသေဋ္ဌိဝတ္ထု

၃၃၂။ ။ ရာဇဂဟဿ-ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌နေသော၊ သေဋ္ဌိဿ-၏၊ ပေ၊ အဂမံသု၊ (ပုဒ်စဉ် ၃၃၀-ဝတ္ထု၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ) အပိ စ-စင်စစ်တော့၊

ဝေဇ္ဇေဟိ-တို့သည်။ ပစ္စက္ခာတော-စွန့်လွှတ်အပ်ပြီးသည်။ (လက်လွှတ်အပ်ပြီးသည်။) ဟောတိ၊ ပေ၊ ပဉ္စမံ ဒိဝသံ-ငါးရက်မြောက် နေ့၌၊ ဂဟပတိသေဋ္ဌိကာလံ ကရိဿတိ၊ ဣတိ (အာဟံသု)၊ ပေ၊ ရာဇဂဟဿ-သော၊ နေဂမဿ-နိဂုံးသူဌေး၏၊ (ရာဇဂြိုဟ်မြို့၏အနီးဖြစ်သော နိဂုံး၌နေသောကြောင့် “ရာဇဂဟဿ”ဟု ဝိသေသပြုနေသည်)၊ ပေ၊ အယံ သေဋ္ဌိ၊ ရညော စေဝ-အားလည်းကောင်း၊ နေဂမဿ စ-နိဂုံး၌နေသူ လူအပေါင်းတို့အားလည်းကောင်း၊ ဗဟူပကာရော-များသော လျော်သောကျေးဇူးကို ပြုတတ်၏၊ (ဤပုဒ်၏အဖွင့်ကို ဘေဒစိန္တာဘာသာဋီကာ၊ သာသနသုပကာရတ္တာစသော ဂါထာအဖွင့်၌ ပြထားပြီး၊ ရှေးနိဿယ၌ “ဗဟူပကာရော-များသောကျေးဇူးရှိ၏”ဟု ပေး၏)၊ ပေ၊ ရာဇာနံ-ကို၊ ဂဟပတိ သေဋ္ဌိ-ကို၊ တိကိစ္ဆိတုံ-ငှာ၊ ဇိဝကံ၊ ဝေဇ္ဇံ-ကို၊ ယန္တုနယာစေယျာမ-အကယ်၍ တောင်းရပါကုန်မူ ကောင်းလေစွ၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ပေ။

ဂဟပတိ...တို့ အရောဂေါ၊ သစေ ဘဝေယျာသိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ မေ-အား၊ ကိ-အဘယ်မည်သော၊ ဒေယျဓမ္မော-ပေးထိုက်သော သဘောရှိသော ပစ္စည်းသည်။ အဿ-ဖြစ်ရာသနည်း?၊ ပေ၊ ဧကေန-တစ်ဖက်သော၊ ပဿေန-နံပါးဖြင့်၊ သတ္တမာသေ-တို့ပတ်လုံး၊ နိပဇ္ဇိတုံ-အိပ်ခြင်းငှာ၊ သက္ခိဿသိပန-စွမ်းနိုင်လိမ့်မည်လော၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးပြီ၊ ပေ၊ ပဉ္စကေ-၌၊ သမ္ပန္နိတွာ-ဖွဲ့စပ်၍၊ (သူဌေးကြီးကို ညောင်စောင်း (ခုတင်)၌ ကြိုးဖြင့်ဖွဲ့ချည်၍)၊ သိသစ္စဝံ-ဦးခေါင်းရေကို၊ ဥပ္ပာဇေတွာ-ခွာ၍၊ သိဗ္ဗိနိ-ချုပ်စပ်ကို၊ (ဦးခေါင်းအစပ်=ဦးဆက်ကို)၊ ဝိနာမေတွာ-အောက်သို့ ညွတ်စေ၍၊ (ဖွင့်၍)၊ ဒွေ-နှစ်ကောင်ကုန်သော၊ ပါဏကေ-ပိုးကောင်တို့ကို၊ နိဟရိတွာ၊ မဟာနေဿ-အား၊ ဒဿေသိ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ပြော၍ ပြသနည်း?)၊ အယျေ-တို့၊ ဒွေ၊ ဣမေ ပါဏကေ-တို့ကို၊ ခုဒ္ဒကံ-ငယ်သော၊ ဧကံ-တစ်ကောင်ကိုလည်းကောင်း၊ မဟလ္လကံ၊ ဧကံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပဿထ-ကြည့်ကြစမ်းပါ၊ ပေ၊ တေဟိ-ထို ဆရာတို့သည်။ (ငါးရက်မြောက်နေ့၌ သေလိမ့်မည်ဟု ပြောကြသော ထိုဆရာတို့သည်)၊ မဟလ္လကော၊ အယံ ပါဏကော-ကို၊ ဒိဋ္ဌော-အပ်ပြီ၊ ပေ၊ မတ္တလုဂံ-ဦးဇောကံသည်။ ပရိယာဒိယိဿတိ-ကုန်ခမ်းလိမ့်မည်။ (ထိုပိုးကစားသောကြောင့် ကုန်လိမ့်မည် ဟူလို)၊ မတ္တလုဂံဿ-၏၊ ပရိယာဒိနာ-ကုန်ခြင်းကြောင့်၊ ပေ၊ သုဒိဋ္ဌော၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြပြီ။

(ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြပြီး၍) သိဗ္ဗိနိ-ကို၊ သမ္ပဋိပါဠေတွာ-ကောင်းစွာ တစ်ဖန်ဆက်စပ်စေ၍၊ သီသစ္စဝိ-၊ သမ္ပိနိတွာ-ချုပ်၍၊ အာလေပံ-လိမ်းကျံ ကြောင်းဆေးကို၊ (လိမ်းဆေးကို) အဒါသိ၊ ပေ၊ ပဋိဿုဏီ နန-ဝန်ခံခဲ့သည် မဟုတ်ပါလော၊ ပေ၊ ပဋိဿုဏီ-ဝန်ခံခဲ့သည်မှာ၊ သစ္စံ-မှန်ပါ၏၊ (အပါဟံ= အပိ+အဟံ) အပိ-ထိုသို့ ဝန်ခံခဲ့ပါသော်လည်း၊ အဟံ၊ မရိဿာမိ-သေရပါ လိမ့်မည်၊ ပေ၊ တံ-သင့်ကို၊ သစေ န ဝဒေယျ-အကယ်၍ မပြောအံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဧတ္တကမ္ပိ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ရက်ပတ်လုံးလည်း၊ တံ၊ န နိပဇ္ဇေယျာသိ-မအိပ်ရာ၊ ပေ၊ ဇာနာသိ-သိ၏လော၊ မေ-၏(အတွက်)၊ ဒေယျမေဗ္ဗော-သည်၊ ကိ-အဘယ်ပါနည်း?၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြ၊ ပေ၊ သတသဟသံ-တစ်သိန်းကို၊ ဒေဟိ-လော့၊ ပေ။

၂၀၆-သေဋ္ဌိပုတ္တဝတ္ထု

၃၃၃။ ။ ဗာရာဏသေယျကဿ-ဗာရာဏသီမြို့၌နေသော၊ သေဋ္ဌိ ပုတ္တဿ-၏၊ ဝါ-သည်၊ မောက္ခစိကာယ-ဦးစိုက်ပြောင်းပြန် ကစားခြင်းဖြင့်၊ (ကျွန်းထိုးခြင်းဖြင့်)၊ ကီဠန္တဿ-ကစားလတ်သော်၊ အန္တဂဏ္ဍဗာဓေ-အူ၌ ဖွဲ့ထုံးကြောင်း အနာသည်၊ (အူထုံး အနာသည်)၊ ဟောတိ၊ ယေန-ယင်း အနာကြောင့်၊ ပီတာ-သောက်အပ်သော၊ ယာဂုပိ-သည်လည်း၊ သမ္မာ ပရိဏာမံ- ကြေကျက်ခြင်းသို့၊ န ဂစ္ဆတိ-မရောက်၊ ဘုတ္တံ-စားအပ်သော၊ ဘတ္တမ္ပိ- သည်လည်း၊ ပေ၊ ဥစ္စာရောပိ-သည်လည်းကောင်၊ ပဿာဝေါပိ၊ န ပဂုဏော- မဖြောင့်မှန်၊ ပေ၊ ဓမနိသန္တတဂတ္တာ၊ (မဟာခန္ဓကပုဒ်စဉ် ၆၉-၌ အနက် ပေးခဲ့ပြီ၊ အထ ခေါ-မှစ၍ ဝိကာရံ သလ္လက္ခေတွာ-တိုင်အောင် လွယ်ပြီ)။ ဇနံ-ကို၊ ဥဿာရေတွာ-ဘေးသို့သွားစေ၍၊ (ဖယ်ရှား၍)၊ တိရောကရဏိယံ- ထက်ဝန်းကျင်ပြုကြောင်း၊ (ကာရန်ကြောင်း)၊ အဝတ်ကို၊ (ကန့်လန့်ကာကို)၊ ပရိက္ခိပိတွာ-ထက်ဝန်းကျင်ချ၍၊ (ကာရန်၍)၊ ထမ္ဗေ-တိုင်၌၊ ဥဗ္ဗန္တိတွာ- ဖွဲ့ချည်၍၊ (အထက်ပိုင်းကိုယ်ကို ချန်ထား၍ ဟူလို)၊ ဘရိယံ ပုရတော၊ ပေ၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ ဥဒရစ္ဆဝိ-ဝမ်းရေကို၊ ဥပ္ပာဠေတွာ၊ အန္တဂဏ္ဍိ-အူအထုံးကို၊

နိဟရိတွာ၊ ပေ၊ အန္တဂဏ္ဍိံ၊ ဝိနိဝေဋ္ဌေတွာ-ဖြေ၍၊ အန္တာနိ-တို့ကို၊ ပဋိ
ပဝေသေတွာ-တစ်ဖန်သွင်း၍၊ ဥဒရစ္ဆဝိံ သိဗ္ဗိတွာ၊ ပေ၊ အာလေပံ အဒါသိ၊
၊ပေ။

၂၀၇--ပဇ္ဇောတရာဇဝတ္ထု

၃၃၄။ ။ ပဇ္ဇောတဿ-ပဇ္ဇောတမည်သော၊ ရညော-၏၊ ပဏ္ဍုရော
ဂါဗာဓော-ဖျော့တော့ဝင်းဝါသော အနာရောဂါသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ သပ္ပိံ၊
နိပစိဿာမိ-ဆေးဖြင့်ချက်ပါအံ့၊ တံ-ထို ထောပတ်ကို၊ ဒေဝေါ၊ ပိဝိဿတိ-
သောက်တော်မူပါလိမ့်မည်၊ ဣတိ (အဝေါစ)၊ ဘဏေ ဇီဝကာ၊ အလံ-မသင့်၊
တေ-၏၊ ယံ-အကြင် ဆေးသည်၊ သပ္ပိနာ-နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ အရောဂံ
ကာတုံ သက္ကာ၊ တံ-ထို ဆေးကို၊ ကရောဟိ၊ မေ-သည်၊ သပ္ပိ-ကို၊ ဇေဂုစ္ဆံ-
စက်ဆုပ်အပ်၏၊ ပဋိကူလံ-ရွံရှာအပ်၏၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ သပ္ပိ-ကို၊ ကသာဝ
ဝဏ္ဏံ-ဖန်ရည်အဆင်း ရှိအောင်၊ ကသာဝဂန္ဓံ-အောင်၊ ကသာဝရသံ-အောင်၊
ယန္နုန နိပစေယျံ-စွ၊ ပေ၊ ပိတံ၊ သပ္ပိ-သည်၊ ပရိဏာမေန္တံ-ကြေညက်လတ်
သော်၊ ဥဒ္ဓေကံ-ကြိုထိုးခြင်းကို၊ ဒဿတိ-ပေးလိမ့်မည်၊ အယံ ရာဇာ
စဏ္ဍော-ကြမ်းထမ်း၏၊ မံ-ကို၊ ဃာတာပေယျပိ-သတ်မူလည်း သတ်စေရာ၏၊
အဟံ၊ ပဋိကစ္ဆေဝ-ကြိုတင်၍ပင်၊ (ဆေးမတိုက်မီကပင်)၊ ယန္နုန အာပုစ္ဆေယျံ၊
ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ပေ၊ တာဒိသေန မုဟုတ္တေန-ဖြင့်၊ ဝါ-၌၊
မူလာနိ-ဆေးမြစ်တို့ကို၊ ဥဒ္ဓရာမ-နုတ်ကြရပါကုန်၏၊ ဘောသဇ္ဇာနိ၊ သံဟရာမ-
စုဆောင်းကြရပါကုန်၏၊ သာဓု-တောင်းပန်ပါ၏၊ ဒေဝေါ၊ ဝါဟနာဂါရေသု
စ-ယာဉ်ထားရာ အိမ်တော်တို့၌လည်းကောင်း၊ ဒွါရေသု စ-တို့၌လည်းကောင်း၊
အာဏာပေတု-အမိန့်ပေးထားတော်မူပါ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ အမိန့်ပေးတော်
မူရမည်နည်း?၊ ယေန ဝါဟနေန-အကြင် ယာဉ်ဖြင့်၊ ဇီဝကော (ဂန္တံ)
ဣစ္ဆတိ၊ တေ ဝါဟနေန၊ ဂစ္ဆတု-သွားနိုင်စေ၊ ပေ၊ ယံ ကာလံ-၌၊ ပေ၊
ပဝိသတု-ဝင်နိုင်စေ၊ ဣတိ (အာဏာပေတု) ဣတိ (အဝေါစ) ၊ပေ။

ဘဒ္ဒဝတိကာ နာမ-ဘဒ္ဒဝတိကာမည်သော၊ ဟတ္ထိနိကာ-ဆင်မဲယာဉ်သာသည်၊ ပညာသယောဇနိကာ-ယူဇနာငါးဆယ်တိုင်တိုင် သွားနိုင်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ပါယေတွာ-သောက်စေ၍၊ ဟတ္ထိသာလံ-ဆင်တော်ထားရာ ရေပ်သို့၊ (ဆင်တင်းကုပ်သို့) ဂန္ဓာ ဘဒ္ဒဝတိကာယ၊ ဟတ္ထိနိကာယ-ဖြင့်၊ နဂရမှာ-မှ၊ နိပ္ပတိ-ထွက်သွားပြီ၊ ပေ။

၂ ပေ၊ ဒုဋ္ဌေန-ပျက်စီးသော၊ (ညစ်ပတ်သော) ဇီဝကေန-သည်၊ သပ္ပိ-ကို၊ ပါယိတော-ညောက်စေအပ်သည်၊ (တိုက်အပ်သည်)၊ အမှီ၊ ပေ၊ ဝိစိနထ-ရှာကြကုန်၊ ဣတိ (အဝေါစ)၊ ပေ၊ ကာကော နာမ-ကာကမည်သော၊ ဒါသော-သည်၊ သဋ္ဌိယောဇနိကာ-ယူဇနာခြောက်ဆယ် သွားနိုင်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ အမနုဿေန-ဘီလူးကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ဇာတော-မွေးဖွား၏၊ ပေ၊ နိဝတ္ထေဟိ-ပြန်နစ်စေလော့၊ (ကိ)၊ ပေ၊ နိဝတ္ထေတိ-၏၊ ဣတိ- (နိဝတ္ထေဟိ)၊ ပေ၊ ဗဟုမာယာ-များသောမယာ-ရှိကုန်၏၊ အဿ-ထို ဇီဝက၏၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော ပစ္စည်းကို၊ မာ ပဋိဂ္ဂဟေသိ-လက်မခံနှင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ မှာ၍၊ (အာဏာပေသိ)၊ ပေ။

၃ ပေ၊ ကောသမ္ဗိယံ-၌၊ ဝါတရာသံ-နံနက်စာကို၊ ကရောန္တံ-ပြုနေစဉ်၊ (စားနေစဉ်)၊ သမ္ဘာဝေသိ-ကောင်းစွာရောက်ပြီ၊ (မိပြီ)၊ ပေ၊ ဘဏေကာကာယာဝ-လောက်၊ ဘုဉ္ဇာမ-စားနေကုန်သေး၏၊ (တာဝ-လောက်)၊ အာဂမေဟိ-စောင့်ဆိုင်းဦးလော့၊ ဘဏေကာကာယာန္တ-ရော့၊ ဘုဉ္ဇသု-စားပါဦး၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြီ၊ ပေ၊ ရညော၊ အာဏတ္ထော-စေခိုင်းအပ်သည်၊ (မှာထားအပ်သည်)၊ အမှီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ မှာထားအပ်သနည်း?)၊ မာ ပဋိဂ္ဂဟေသိ-ဣတိ-ဤသို့ မှာထားအပ်ပါပြီ၊ ပေ၊ နန္ဒေန-လက်သည်းဖြင့်၊ ဘောသန္တံ-ကို၊ ဩလုဓမ္မေတွာ-ယုံ၍၊ (ရှေးနိဿယ၌ "ထည့်၍" ဟု ပေး၏)၊ အာမိလကဉ္စ-သို့သွားသီးကိုလည်း၊ ခါဒတိ-ခဲစားနေ၏၊ ပေ၊ ကိဉ္စိ-မပါပက်-မကောင်းကျိုးသည်၊ နဟောတု-ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ နရဟတိ-မထိုက်၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဥပ္ပမ္ဘာမလကဉ္စ-ထက်ဝက်သော သို့သွားသီးကိုလည်း၊ ခါဒိ-ပြီ၊ ဩနိယဉ္စ-အပါယိ-သော၏ပြီ၊ တဿ-ထို ကာကသည်၌၊ ခါဒိတု-ခဲစားအပ်သော၊ တဥပမာမလကံ-သည်၊ တတ္ထေဝ-ထို အရပ်၌ပင်၊ နိစ္ဆာရေသိ-ဝမ်းလျှောစေပြီ။

(နိပုဗ္ဗ+စရဘတ်+ကာရိတ် ဣပစ္စည်း=ဝိရေစန အနက်ဟော) ပေ၊ နိယျာ
ဒေတွာ-အပ်နှင်း၍၊ ပေ၊ ယမ္ပိ န နိဝတ္ထော-အကြင် မပြန်လှည့်၊ တံ-ထို
မပြန်လှည့်ခြင်းကို၊) သုဗ္ဗု အကာသိ၊ ပေ။

၂၀၈-သိဝေယျကဒုဿယုဂကတာ

၃၃၅။ ။ ဗဟူနံ၊ ဒုဿာနံ-အဝတ်တို့ထက်လည်းကောင်း၊ ဗဟူနံ၊
ဒုဿယုဂါနံ-အဝတ်အစုံတို့ထက်လည်းကောင်း၊ ဗဟူနံ၊ ဒုဿယုဂသတာနံ-
အဝတ်အစုံ တစ်ရာတို့ထက်လည်းကောင်း၊ ဗဟူနံ- ဒုဿယုဂသဟဿာနံ-
အဝတ်အစုံ တစ်ထောင်တို့ထက်လည်းကောင်း၊ ဗဟူနံ၊ ဒုဿယုဂသတ
သဟဿာနံ-အဝတ်အစုံ တစ်သိန်းတို့ထက်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂဉ္စ-ကောင်း
မြတ်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ သေဋ္ဌဉ္စ-ချီးမွမ်းအပ်သည်လည်း ဖြစ်သော၊
မောက္ခဉ္စ-ပဓာနလည်း ဖြစ်သော၊ ဥတ္တမံဉ္စ-သာလွန်သည်လည်း ဖြစ်သော၊
ပဝရဉ္စ-အပြားအားဖြင့် အလိုရှိအပ်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ (အလွန်အလို
ရှိအပ်သည်လည်း ဖြစ်သော၊) သိဝေယျကံ-သိဝိတိုင်း၌ ဖြစ်သော၊ (မြောက်
ကျွန်းသင်္ချိုင်း၌ ဖြစ်သော၊) ဒုဿယုဂံ၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သည်၊ (ရသည်၊) ဟောတိ၊
ပေ၊ ဇီဝကဿ-၏(အထံသို့၊) ပါဟေသိ-ပို့စေပြီ၊ ပေ၊ ဣဒံ-ဤ သိဝေယျက
အဝတ်ကို၊ အရဟတာ-သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန-သော၊ တေန ဘဂဝတာ-
ကိုလည်းကောင်း၊ မာဂဓေန၊ ပေ၊ ရညာ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ အညတြ-
ကြဉ်ထား၍၊ ရညော၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ န ပစ္စာဟရတိ-
မသုံးစွဲဆိုက်၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ပေ။

၂၀၉-သမတိသဝိရေစနကတာ

၃၃၆။ ။ ဘဂဝတော၊ ကာယော-ကိုယ်တော်သည်၊ ဒေါသာဘိ
သန္ဓော-များသော သလိပ်၊ သည်းခြေဟူသော အပြစ်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊
ကာယံ-ကို၊ ကတိပါဟံ-အနည်းငယ်သော ရက်ပတ်လုံး၊ သိနေဟေထ-စိုစို
ပြည်ပြည် ဖြစ်ပါစေကုန်ဦး (စိုစိုဖတ်ဖတ်ဖြစ်အောင် ချွေးထုတ်ပါကုန်ဦး၊)

(ဤ ပုဒ်၏အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီး၊ ရှေးနိဿယ၌ “သိနေဟေထ-
 ဆိနျှူးတော်မူစဉ်းလော့” ဟု ပေး၏။ “ဆိသုံးတော်မူစဉ်းလော့-ဟူလိုသတတ်”
 ဟုလည်း မှာထား၏) ၊ပေ၊ ကာယော၊ သိနိဒ္ဓေါ-စိုစိုပြည်ပြည် ဖြစ်တော်
 မူပြီ၊ ဒါနိ၊ ယဿ-အကြင် ဆေးကပ်တော်မူခြင်း၏၊ ကာလံ၊ မညသိ-သိ၏၊
 (တံ-ထို ဆေးကပ်သင့်ရာ အချိန်အခါကို၊ ကရောဟိ-လော့) ၊ပေ၊ ယောဟံ-
 အကြင် ငါသည်၊ ဘဂဝတော-အား၊ သြဠာရိကံ-ကြမ်းသော၊ ဝိရေစနံ-
 ဝမ်းလျှောဆေးကို၊ ဒဒေယျံ-ရာ၏၊ မေ-၏၊ ဧတံ-ဤ ကြမ်းသောဆေးကို
 ဆက်ကပ်ခြင်းသည်၊ န ပတိရူပံ-မလျှောက်ပတ်၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊
 (ဧတံ-သည်၊ မေ-အား၊ န ပတိရူပံ-ပတ်၊ ဤသို့ သမ္ပဒါန်းလည်း
 ပေးနိုင်၏။)

(ဣတိ-ဤသို့ ကြံပြီး၍) တီဏိ-သုံးလက်ကုန်သော၊ ဥပ္ပလဟတ္တာ
 နိ-ကြာလက်တို့ကို၊ နာနာဘောသဇ္ဇေဟိ၊ ပရိဘာဝေတွာ-ထုံမွမ်း၍၊ ပေ၊ ဥပ
 နာမေသိ-ဆက်ပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့လျှောက်၍ ဆက်ကပ်သနည်း?)၊ ဘန္တေ
 ဘဂဝါ ပဌမံ၊ ဣမံ ဥပ္ပလဟတ္တံ-ကို၊ ဥပသိဗံတု-နမ်းရှူတော်မူပါ၊ ဣဒံ-
 ဤ ကြာလက်သည်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဒသက္ခတ္တံ-ဆယ်ကြိမ်၊ ဝိရေစေဿတိ-
 ဝမ်းသက်စေပါလိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍ ဆက်ကပ်ပြီ၊ ပေ။

ဧဝံ-လျှင်၊ ဘဂဝတောံ-၏၊ သမတ္တိံ-သာယ-အတိအကျ အကြိမ်
 သုံးဆယ်အားဖြင့်၊ ဝိရေစနံ-ဝမ်းသက်တော်မူခြင်းသည်၊ ဘဝိဿတိ၊ ဣတိ-
 ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ ပေ၊ ဗဟိဒ္ဓါရကောဋ္ဌကာ-ကျောင်းတိုက်၏အပြင်ဘက်
 တံခါးမုခ်မှ၊ နိက္ခန္တဿ-ထွက်လတ်သော်၊ (ထွက်စဉ်) ၊ပေ၊ ဝိရိတ္တော-သလိပ်
 သည်းခြေတို့မှ ကင်းဆိတ်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ နဟာယိဿတိ-ရေချိုးတော်
 မူလိမ့်မည်၊ နဟာတံ-ရေချိုးတော်မူပြီးသော၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ သကိံ၊ ဝိရေစေဿ
 တိ၊ ပေ၊ နဟာယတု-ရေချိုးတော်မူပါ၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ ပေ၊
 ဥဏှောဒကံ-ရေနွေးကို၊ နဟာယိ-ချိုးတော်မူပြီ၊ ပေ၊ ဘန္တေ၊ ယာဝ-
 လောက်၊ ဘဂဝတော ကာယော၊ ပကတတ္ထော-ပင်ကိုယ်သဘော ရှိတော်
 မူသည်၊ ဟောတိ၊ (တာဝါ) ယူသပိဏ္ဍပါတေန-ပဲပြုတ်ရည်ဟူသော ဆွမ်းဖြင့်၊
 အလံ-သင့်လျော်ပါ၏၊ ဣတိ (အဝေါစ၊) (ရှေးနိဿယ၌ “ယူသပိဏ္ဍပါတေန-
 ဆေးရည်နှင့်ယှဉ်သော ဆွမ်းဖြင့်” ဟု ပေး၏) ၊ပေ။

၂၁၀-ဝရယာစနကထာ

၃၃၇။ ။ ကောဟံ၊ ပေ၊ ဝိဒေဟိ ဇီဝကာတိ၊ (မဟာဓန္ဒကပုဒ်စဉ် ၁၀၅-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ) ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုသံဃဿ စ-သည်လည်းကောင်း၊ ပံသုကူလိကော-ပံသုကူသင်္ကန်းကို ဆောင်ခြင်းအလေ့ ရှိပါ၏၊ ဘန္တေ၊ မေ-၏၊ သိဝေယျကံ-သော၊ ဣဒံ ဒုဿယုဂံ-ကို၊ ရုညော ပဇ္ဇောတေန၊ ပဟိတံ-ပို့အပ်ပါပြီ၊ ပဗဟူနံ-ကုန်သော၊ ဒုဿာနံ-တို့ထက်၊ ပေ၊ အဂ္ဂဉ္စ-ကောင်းမြတ်သလည်း ကောင်းမြတ်ပါ၏၊ ပေ၊ ပဝရဉ္စ-ပါ၏၊ ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတု-ပါ၊ ဘိက္ခုသံဃဿ စ-အားလည်း၊ ဂဟပတိစီဝရံ-အိမ်ရှင်ဒါယကာတို့ လှူအပ်သော သင်္ကန်းကို၊ အနုဇာနာတု-ပါ၊ ဣတိ (အဝေါစ) ပေ၊ ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ (ပံသုကူလိကော ဟောတုံ) ဣစ္ဆတိ၊ (သော) ပံသုကူလိကော၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ ယော (ဂဟပတိစီဝရံ သာဒိယိတုံ) ဣစ္ဆတိ၊ (သော) ဂဟပတိစီဝရံ၊ သာဒိယတု-စေ၊ ဘိက္ခဝေ အဟံ၊ ဣတရိတရေနပိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော သင်္ကန်းဖြင့်လည်း၊ (ရအပ်သမျှသော သင်္ကန်းဖြင့်လည်း၊) သန္တဋ္ဌိ-နှစ်သက်ရောင့်ရဲခြင်းကို၊ ဝဏ္ဏေမိ-ချီးမွမ်းတော်မူ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ (“ဣတရိတရေန”၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ)။ ပေ။

ဟဋ္ဌာ-ရွှင်လန်းကုန်သည်၊ ဥဒဂ္ဂါ-တက်ကြွသောကိုယ်စိတ် ရှိကုန်သည်၊ အဟေသု၊ (ကိ-အဘယ်သို့ကြံ၍ ရွှင်လန်းတက်ကြွကုန်သနည်း?)၊ ယတော-အကြင်ကြောင့်၊ ပေ၊ အနုညာတံ၊ (တတော) ပေ၊ ကရိဿာမ-ပြုကြရကုန် တော့အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံပြီး၍ ရွှင်လန်းတက်ကြွကုန်ပြီ၊ ဧကာဟေနေဝ-တစ်ရက်တည်းဖြင့်ပင်၊ (ကြိယာပဝဂ္ဂပုဒ်တည်း) ပေ၊ စီဝရသဟဿာနိ ဥပ္ပဇ္ဇိသု၊ ပေ၊ ဇာနပဒါ-ပေး၌နေကုန်သော၊ ပေ၊ ပါဝါရော-ခြံထည်သည်၊ ပေ၊ ကောသေယျပါဝါရော-ပိုးချည်ဖြင့် ရက်အပ်သော ခြံထည်သည်၊ ပေ၊ ကောဇံ-ကော်ဇောသည်၊ ပေ။

ပဌမဘာဏဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၂၁၁-ကမ္မလာနုဇာနနာဒိကထာ

၃၃၈။ ။ ကာသိရာဇာ-ကာသိမင်းသည်၊ (ကာသိမည်သောတိုင်း၏ မင်းသည်၊) ကောမာရာဇာစွဿ၊ ဇီဝကဿ-၏(အထံသို့၊) အမုကာသိကံ- တစ်ထောင်ထက်ဝက် ထိုက်တန်သော၊ (ငါးရာထိုက်တန်သော၊) ဥပမုကာသိနံ- တစ်ထောင်ထက်ဝက်ကို၊ ခမမာနံ-ခံနိုင်သော၊ (ထိုက်တန်သော၊) (“အမုကာ သိကံ”ကို ထပ်၍ဖွင့်သည်၊) ကမ္မလံ ပါဟေသိ၊ ပေ။

၃၃၉။ ။ ဥစ္စာဝစာနိ-အကောင်း အဆိုးဖြစ်ကုန်သော၊ (အကောင်း အညံ့ဖြစ်ကုန်သော၊) စီဝရာနိ ဥပ္ပန္နာနိ ဟောန္တိ၊ ပေ၊ ကိ-အဘယ်သို့သော၊ စီဝရံ-သင်္ကန်းမျိုးကို၊ ဘဂဝတော၊ အနုညာတံ န ခေါ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သ နည်း?၊ ကိ-အဘယ်သင်္ကန်းမျိုးကို၊ အနုညာတံ (န ခေါ)-ခွင့်ပြုတော်မူ အပ်သနည်း?၊ ပေ၊ ဆ-ခြောက်မျိုးကုန်သော၊ စီဝရာနိ-တို့ကို၊ ခေါမံ-ကို လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဘင်္ဂံ-လိုလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ၊ (“ခေါမံ” စသည် တို့၏အနက်ကို မဟာခန္ဓကပုဒ်စဉ် ၇၃-၌ ရေးခဲ့ပြီ။)

၃၄၀။ ။ ဤ၌ “ကေယေဝ-တစ်ထည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ စီဝရံ အနုညာတံ၊ ဒွေ-နှစ်ထည်တို့ကို”၊ န (အနုညာတာနိ) ၊ပေ၊ တဒုဘယေနပိ- ထို နှစ်ပါးစုံသော သင်္ကန်းဖြင့်လည်း၊ ပေ။

၂၁၂-ပံသုကူလပရိယေသနကထာ

၃၄၁။ ။ သုသာနံ-သုသာန်သို့၊ ပံသုကူလာယ-ပံသုကူအဝတ် အကျိုး ငှာ၊ ဩက္ကမိံသု-သက်ဝင်ကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ နာဂမေသု-မစောင့်ဆိုင်းကြကုန်၊ ၊ပေ၊ အမှာကမ္မိ-တို့အားလည်း၊ ဘာဂံ-အဖို့ကို၊ ဒေထ၊ ပေ၊ န ဒဿာမ- မပေးနိုင်ပါကုန်၊ ပေ၊ ကိဿ-ကြောင့်၊ တုမှေ၊ နာဂမိတ္ထ-မစောင့်ဆိုင်းကြ ကုန်သနည်း?၊ ပေ၊ နာဂမေန္တာနံ-မစောင့်ဆိုင်းသော ရဟန်းတို့အား၊ အကာမာ-

အလိုမရှိသဖြင့်၊ (အလိုမရှိဘဲ) ဘာဂံ-ကို၊ န ဒါတုံ-မပေးခြင်းငှာ၊ (မပေးဘဲ နေခြင်းငှာ) အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ (တတိယဝါရ၌ “ပစ္ဆာ-မှ၊ ဩက္ကန္တာနံ- သက်ဝင်သော ရဟန်းတို့အား” ဟု ဆိုပါ) ၊ပေ။

တေ-ထို ရဟန်းတို့သည်၊ သဒိသာ-(ဆန္ဒအားဖြင့်) တူကုန်သည်၊ တစ်နည်း-သဒိသာ-တူသောအရပ် ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) သုသာနံ ပံသုကု- လာယ ဩက္ကမိသု၊ (“သဒိသာ”၏အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊ သဒိသာနံ-(ဆန္ဒအားဖြင့်) တူကုန်သည်ဖြစ်၍၊ တစ်နည်း-သဒိသာနံ-တူသော အရပ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဩက္ကန္တာနံ-တို့အား၊ ပေ၊ (ဆဋ္ဌဝါရ၌) ကတိကံ- ကတိကဝတ်ကို (“ပုံသကူရလျှင် အတူခွဲ၍ ယူကြစုတမ်း” ဟူသော ကတိကဝတ် ကို) ကတွာ၊ ပေ။

၂၁၃-စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကသမ္ပတိကထာ

၃၄၂။ ။ ပဋိဂ္ဂါဟကံ-သင်္ကန်းကို ခံယူမည့် ရဟန်းကို၊ (သင်္ကန်း လက်ခံမည့် ရဟန်းကို) အလဘမာနာ-ကုန်လတ်သော်၊ ပဋိဟရန္တိ-တစ်ဖန် ဆောင်ကြကုန်၏၊ (မိမိတို့အိမ်သို့ ပြန်ယူသွားကြကုန်သည် ဟုလို) ၊ပေ၊ ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ ဆန္ဒာဂတိ-ဆန္ဒာဂတိသို့၊ န ဂစ္ဆေယျ- မလိုက်ရာ၊ ပေ၊ ဂဟိတာဂဟိတဉ္စ-ခံယူအပ်ပြီးသော သင်္ကန်း၊ မခံယူအပ် သေးသော သင်္ကန်းကိုလည်း၊ ဇာနေယျ-ရာ၏၊ ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ၊ (တံ) ဘိက္ခူ-ကို၊ စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကံ-စီဝရပဋိဂ္ဂါဟက ရဟန်းဟူ၍၊ သမ္ပနိတုံ၊ အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ (ကမ္မဝါစာ လွယ်ပြီ) ၊ပေ၊ စီဝရ ပဋိဂ္ဂါဟေတွာ တထောဝ- ထို (သင်္ကန်းအလျှောက်ရာ) အရပ်၌ပင်လျှင်၊ ဥဇ္ဈိတွာ-စွန့်ပစ်၍၊ ပက္ကမန္တိ၊ ပေ၊ နိဂ္ဂဟိတာနိဂ္ဂဟိတဉ္စ-သိမ်းထားအပ်ပြီးသော သင်္ကန်း၊ မသိမ်းထားအပ်သေး သော သင်္ကန်းကိုလည်း၊ ဇာနေယျ၊ ပေ၊ စီဝရနိဒဟကံ-သင်္ကန်းကို သိုမှီး သိမ်းထားတတ်သော ရဟန်းဟူ၍၊ ပေ၊ (ကမ္မဝါစာ လွယ်ပြီ) ၊ပေ။

၂၁၄-ဘဏ္ဍာဂါရုသမ္ပတိအာဒိကထာ

၃၄၃။ ။ မဏ္ဍပေပိ-၌လည်းကောင်း၊ ရုက္ခမူလေပိ၊ နိမ္မကောသေပိ-
 တံစက်မြိတ်၌လည်းကောင်း၊ စီဝရံ၊ နိဒဟတိ-သိုမှီးသိမ်ထား၏။ ပေ၊
 ဘဏ္ဍာဂါရုံ-ဘဏ္ဍာထားရာ ကျောင်းဆောင်ကို၊ (ယံ သံဃော အာကင်္ခတိ
 စသောဝါကျကို ဥပေါသထက္ခန္ဓကပုဒ်စဉ် ၁၄၁-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ) ။ ပေ၊
 ဘဏ္ဍာဂါရေ-၌၊ စီဝရံ၊ အဂုတ္တံ-မလုံခြုံသည်။ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဂုတ္တာဂုတ္တဉ္စ-
 လုံခြုံသောကျောင်း၊ မလုံခြုံသောကျောင်းကိုလည်း၊ ဇာနေယျ၊ ပေ၊ ဘဏ္ဍာ
 ဂါရိကံ-ဘဏ္ဍာတိုက်၌ယှဉ်သော ရဟန်းဟူ၍၊ (ဘဏ္ဍာစိုး ရဟန်းဟူ၍)၊
 သမ္မနိတုံ၊ ပေ၊ (ကမ္မဝါစာ လွယ်ပြီ) ။ ပေ၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကံ၊ ဂုဠာပေန္တိ-နေရာမှ
 ထစေကြကုန်၏။) သံဃိကနေရာမှ ထစေကြ၊ အဖယ်ခိုင်းစေကြ ဟူလို၊
 အကျယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ) ။ ပေ။

ဘဏ္ဍာဂါရေ စီဝရံ ဥဿန္တံ ဟောတိ ။ ပေ၊ သမ္ပုခိဘူတေန-
 မျက်မှောက် ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ (ဥပစာရသိမ်ဟု ခေါ်အပ်သော ကျောင်းတွင်း၌
 ရှိဆဲဖြစ်သော) သံဃေန-သည်၊ ဘာဇေတုံ-ဝေဖန်ခြင်းငှာ၊ ပေ၊ ကောလာ
 ဟလံ-ဆူဆူညံညံအသံကို၊ အကာသိ၊ ပေ၊ ဘာဇိတာဘာဇိတဉ္စ-ဝေဖန်အပ်ပြီး
 သော ရဟန်း၊ မဝေဖန်အပ်သေးသောရဟန်းကိုလည်း၊ ဇာနေယျ၊ ပေ၊
 စီဝရဘာဇကံ-သင်္ကန်းကို၊ ဝေဖန်တတ်သော ရဟန်းဟူ၍၊ သမ္မနိတုံ၊ ပေ။

ပဌမံ၊ ဥစ္စိနိတွာ-အဝတ်ကို ရွေးချယ်၍၊ တုလယိတွာ-အဖိုးကို နှိုင်းချိန်
 ၍၊ ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏံ-ငယ်သောအဆင်းရှိ၊ ကြီးသောအဆင်းရှိသည်ကို၊ ကတွာ-
 (အဖိုးများသော ပစ္စည်းအတွက် အဆင်းကြီး၊ အဖိုးနည်းသော ပစ္စည်းအတွက်
 အဆင်းငယ်များကို ပြုလုပ်မှတ်သား၍ ဟူလို)၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဂဏေတွာ-
 ရေတွက်၍၊ ဝဂ္ဂံ-အစုကို၊ (ဆယ်ပါးတစ်စု၊ ဆယ်ပါးတစ်စု စသည်ကို)၊ ဗန္တိ
 တွာ-ဖွဲ့၍၊ စီဝရပဋိဝိသံ-သင်္ကန်းအဖို့ကို၊ ထပေတုံ-ထားခြင်းငှာ၊ ပေ၊
 သာမဏေရာနံ-တို့အား၊ ဥပနုပဋိဝိသံ-ထက်ဝက်သောအဖို့ကို၊ ဒါတုံ-ငှာ၊
 (ရဟန်းများ ရသလို အပြည့်မပေးဘဲ တစ်ဝက်သာ ပေးရမည် ဟူလို၊
 အကျယ်မှတ်ဖွယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ) ။ ပေ။

သကေန-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဘာဂေန-အဖို့ဖြင့်၊ ဥတ္တရိတုကာမော-
 လွန်မြောက်လိုသည်၊ (ခရီးသွားလိုသည်)၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ အတိရေက
 ဘာဂေန-အပိုအလွန်ဖြစ်သော အဖို့ဖြင့်၊ ပေ၊ အနုက္ခေပေ-နောက်ထပ်
 ထည့်အပ်သော အဖို့ကို၊ ဒိန္နေ-ပေးအပ်ပြီးသော်၊ အတိရေကဘာဂံ ဒါတုံ၊
 (အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ ကြည့်ပါ)၊ ပေ၊ အာဂတပဋိပါဠိယာ-ရောက်လာ
 သောရဟန်း၏ အစဉ်အားဖြင့်၊ (ဒါတဗ္ဗော) န ခေါ၊ ပေ၊ ဝိကလကေ-ချို့တဲ့
 သောသင်္ကန်းရှိသော ရဟန်းတို့ကို၊ တောသေတွာ-နှစ်သက်စေ၍၊ ကုသပါတံ-
 မဲချခြင်းကို၊ ကာတုံ၊ (အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ)၊ ပေ။

၂၁၅-စီဝရရဇနကထာ

၃၄၄။ ။ ဆကဏေနပိ-နွားချေးဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍုမတ္တိကာ
 ယပိ-မြေနီဖြင့်လည်းကောင်း၊ စီဝရံ၊ ရဇန္တိ-ဆိုးကြကုန်၏၊ စီဝရံ၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဍံ-
 မကောင်းသော အဆင်းရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဆ-ခြောက်မျိုးကုန်သော၊
 ရဇနာနိ-ဆိုးရည်တို့ကို၊ မူလရဇနံ-အမြစ် ဆိုးရည်ကိုလည်းကောင်း၊ ခန္ဓရဇနံ-
 ပင်စည်ဆိုးရည်ကိုလည်းကောင်း၊ တစရဇနံ-အခွန် (အခေါက်)ဆိုးရည်ကို
 လည်းကောင်း၊ ဗတ္တရဇနံ-အရွက် ဆိုးရည်ကိုလည်းကောင်း၊ ပုပ္ဖရဇနံ-အပွင့်
 ဆိုးရည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဖလရဇနံ-အသီး ဆိုးရည်ကိုလည်းကောင်း၊ အနု
 ဇာနာမိ၊ ပေ၊ သီတုဒကာယ-အေးသော ဆိုးရည်ဖြင့်၊ (မကျက်သေးသော
 ဆိုးရည်ဖြင့်)၊ (“သီတုဒကေန”ဟု ရှိသင့်လျက် နပုလ္လိင်မှ ဣတ္ထိလိင်ပြန်နေ
 သော လိင်ပိပလ္လာသ)၊ ပေ၊ ဒုဂန္ဓံ-မကောင်းသောအနံ့ ရှိသည်၊ ဟောတိ၊
 ပေ၊ ရဇနံ-ကို၊ ပစိတုံ-ကျိုခြင်းငှာ၊ စုလ္လံ-ငယ်သော၊ (အဝကျဉ်းသော)၊
 ရဇနကုမ္ဘိ-ဆိုးရည်အိုးကို၊ အနုဇာနာမိ၊ (“စုလ္လံ” “စုဋ္ဌံ”နှင့် အနက်တူ
 ပုဒ်တည်း၊ တချို့ကား စုလ္လံ နေရာဝယ် “စုဒ္ဓံ”ဟု ပါ၍မြင်ကြသတတ်)၊ ပေ။

ရဇနံ၊ ဥတ္တရိယတိ-အထက်သို့ တက်၏၊ (ဝေ့ကျ၏)၊ (ဥတ္တရဟု
 နောက်ပုဒ်နောင် ကရဓာတ်၏ အနက်၌ ဣယ ပံစွည်းသက်၊ အဋ္ဌကထာ၌ကား
 ဥတ္တရိဟု သုံးစွဲထား၏)၊ ပေ၊ ဥတ္တရာဠုမ္ပံ-လျှံတက်လာသော ရေကို

စောင့်ရှောက်တတ်သော ခွေဝိုင်းကို၊ ဗန္ဓိတုံ-ဖွဲ့ခြင်းငှာ၊ (အိုးအတွင်း၌ ထည့်ထားခြင်းငှာ၊) (အဓိပ္ပာယ်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊) ၊ပေ၊ ရဇနံ-ကို၊ ပက္ကဝါ-ကျက်ပြီးသည်ကိုလည်းကောင်း၊ အပက္ကံ ဝါ-မကျက်သေးသည်ကိုလည်းကောင်း၊ န ဇာနန္တိ၊ ပေ၊ ဥဒကေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ နခဝိဋ္ဌိကာယ ဝါ-လက်သည်း ကျောက်ကုန်း၌သော်လည်းကောင်း၊ (လက်သည်းခွဲပေါ်၌ သော်လည်းကောင်း၊ ထေဝကံ-ဆိုးရည်ပေါက်ကို၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ (ထည့်ခြင်း၊ တင်ထားခြင်းငှာ၊) (အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ) ၊ပေ။

ရဇနံ-ဆိုးရည်ကို၊ သြရောပေန္တော-အောက်သို့ချကုန်လတ်သော်၊ ကုမ္ဘိ၊ အာဝိဇ္ဇိန္တိ-စောင့်ငဲ့ကြကုန်၏၊ ကုမ္ဘိ၊ ဘိဇ္ဇတိ-ကွဲ၏၊ ပေ၊ ရဇနုဠာကံ-ဆိုးရည်ခတ်ကြောင်း မှုတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒဏ္ဍကထာလကံ-အရိုးတပ်အပ်သော ခွက်ငယ်ကိုလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ၊ (မှုတ်သည် ပင်ကိုယ်ကပင် အရိုးပါပြီး ဖြစ်၍ “ဒဏ္ဍကထာလကံ”ဟု မဆိုရ၊ ထို့ကြောင့် ဥဠာကံမှ ကြွင်းသော အရိုးပါသမျှ ခွက်ကို “ဒဏ္ဍကထာလကံ”ဟု မှတ်ပါ) ၊ပေ၊ ရဇနဘာဇနံ-ဆိုးရည်ထည့်စရာ အိုးသည်၊ န သံဝိဇ္ဇတိ-မရှိ၊ ပေ၊ ရဇနကောလမ္ဗ-ဆိုးရည်ထည့်ရာ (ထည့်စရာ) အိုးကြီးကိုလည်းကောင်း၊ ရဇနဃဋံ-ဆိုရည်ထည့်စရာ အိုးငယ်ကိုလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ ပါတိယာပိ-ခွက်၌လည်းကောင်း၊ ပတ္တေပိ-သပိတ်၌လည်းကောင်း၊ စီဝရံ၊ သြမဒ္ဒန္တိ-နယ်ကြကုန်၏၊ စီဝရံ၊ ပရိဘိဇ္ဇတိ-ပျက်စီး၏၊ ပေ၊ ရဇနဒေါဏိကံ-ဆိုးရည်ထည့်စရာ စကျင်း (ဇလား)ကို၊ ပေ။

ဆမာယ-မြေပေါ်၌၊ စီဝရံ၊ ပတ္တရန္တိ-ဖြန့်ကြဲကုန်၏၊ (လှန်းကြဲကုန်၏) ၊ပေ၊ ပံသုကီတံ-မြေမှုန့်တို့ဖြင့် ရောပြွန်းအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ တိဏသန္တာရကံ-မြက်အခင်းကို၊ ပေ၊ စီဝရဝံသံ-သင်္ကန်းလှန်းရာ (လှန်းစရာ) ဝါးတန်းကိုလည်းကောင်း၊ စီဝရရဇ္ဈံ-သင်္ကန်းလှန်းရာ ကြိုးကိုလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ မဇ္ဈေန-ဖြင့်၊ လဂ္ဂန္တိ-ငြိကပ်စေကြကုန်၏၊ ရဇနံ၊ ဥဘတော-နှစ်ဘက်လုံးမှ၊ ဂလတိ-စီးကျ၏၊ ပေ၊ ကဏ္ဍေ-သင်္ကန်းနား၌၊ ဗန္ဓိတုံ-ငှာ၊ (သင်္ကန်းအနား နှစ်စုဖြင့် သင်္ကန်းတန်းကို ဖွဲ့ချည်ခြင်းငှာ ဟူလို၊ ယခုကာလ သင်္ကန်းလှန်းပုံလည်း “မဇ္ဈေ လဂ္ဂန္တိ”ပင်တည်း၊ သို့သော် ဤ သိက္ခာပုဒ်တော်က တားမြစ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်တော် မဟုတ်ပါ၊ အနုညာတ သိက္ခာပုဒ်တော် ဖြစ်သောကြောင့် အာပတ်မသင့်ပါ။)

ကဏ္ဍော-သင်္ကန်း၏အနား (အဖျား)သည်၊ ဇီရတိ-ဆွေး၏၊ ကဏ္ဍ
 သုတ္တကံ-အနား၌ဖွဲ့ချည်အပ်သော ကြိုးငယ်ကို၊ (အနာပတ်သီး မဟုတ်သော
 သင်္ကန်းလှန်းရာ၌ အသုံးပြုရန်) ဖွဲ့ချည်အပ်သော အပိုကြိုးတစ်မျိုးတည်း၊
 ယခု သင်္ကန်းများ၌ ထိုကြိုး မရှိတော့၊ ရှေးနိဿယ၌ “ကဏ္ဍသုတ္တကံ-နား
 သံကွင်းကို” ဟု ပေး၏၊ ၊ပေ၊ ရဇနံ ဧကတော ဂလတိ၊ သမ္ပရိဝတ္တကံ
 သမ္ပရိဝတ္တကံ-ပြန်လှန်၍ ပြန်လှန်၍၊ ရဇေတုံ-ဆိုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊
 ထေဝေ-ဆိုရည် ဆိုးပေါက်သည်၊ အစ္စန္ဒေ-မပြတ်စွဲသေးမိ၊ န စ ပက္ကမိတုံ-
 ဖဲမသွားခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ၊ (ဆိုးရည်ပေါက် မကုန်သေးလျှင်
 ထပ်ကာထပ်ကာ စောင့်၍ ညှစ်ပေးဖို့ရာ ဤနေရာ၌ နေပါ၊ အခြားသို့ မသွား
 ပါနှင့် ဟူလို) ၊ပေ၊ ပတ္တိန္ဒ-တောင့်မာနေသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဥဒကေ-၌၊
 ဩသာရေတုံ-သက်ရောက်စေခြင်းငှာ၊ (နှစ်ထားခြင်းငှာ) ၊ပေ၊ ဖရုသံ-
 ကြိမ်တမ်းသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ပါဏိနာ-လက်ဖဝါးဖြင့်၊ အာကောဇ္ဇေတုံ-
 ပုတ်ပေးခြင်းငှာ၊ ၊ပေ၊ အစ္စန္ဒကာနိ-မဖြတ်အပ်ကုန်သော၊ ဒန္တကာသာဝါနိ-
 ဆင်စွယ်ရောင်အဆင်း ရှိကုန်သော၊ စိဝရာနိ ဓာရေန္တိ၊ ပေ။

၂၁၆-ဆိန္ဒကစိဝရာနုဇာနနာ

၃၄၅။ ။ ဘဂဝါ၊ အစ္စဗဒ္ဒ-မျက်လုံးပေါက်ကဲ့သို့ လေးထောင့်သဏ္ဍာန်
 ရှိအောင် ဖွဲ့အပ်သော၊ ပါဠိဗဒ္ဒ-ရှည်သောလယ်ကသင်း (လယ်ကစင်း)
 ရှိအောင် ဖွဲ့အပ်သော၊ မရိယာဒဗဒ္ဒ-တိုသောလယ်ကသင်းရှိအောင် ဖွဲ့အပ်
 သော၊ သိဃိယူဇကဗဒ္ဒ-လမ်းဆုံသဏ္ဍာန်ရှိအောင် ဖွဲ့အပ်သော၊ မဂဓေတ္တံ-
 မဂဓတိုင်း၌ဖြစ်သော လယ်ကို၊ အဒ္ဒသာ-ပြီ၊ ပေ၊ ပဿသိနော-မြင်၏လော၊
 ၊ပေ၊ ဝေဂူပါနိ စိဝရာနိ-တို့ကို၊ သံဝိဒဟိတုံ-ကောင်စွာပြုလုပ်ခြင်းငှာ၊
 (စီရင်ခြင်းငှာ) ဥဿဟတိ-စွန့်နိုင်မည်လော၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးတော်မူပြီ၊
 ၊ပေ၊ ယတြ (ယော) အာနန္ဒော-သည်၊ မယာ၊ သံခိတ္တေန-အကျဉ်းချုပ်
 အားဖြင့်၊ ဘာသိတဿ-မန့်အပ်သော စကား၏၊ အတ္ထံ-ကို၊ ဝိတ္တာရေန-
 အကျယ်အားဖြင့်၊ အာဇာနိဿတိ နာမ-သိနိုင်ပါပေ၏၊ ဘိက္ခဝေ (သော)
 အာနန္ဒော-သည်၊ ပဏ္ဍိတော-ကြောင်းကျိုးမြင်သိ ပင်ကိုယ်ဉာဏ် ရှိပါပေစွ၊
 ၊ပေ၊ မဟာပညော-ကြီးသော ပညာရှိပါပေစွ။

ကုသိမ္မိ-အလျားအနားပတ်, အနံအနားပတ် အရှည်ကိုလည်း၊ ကရိဿတိ နာမ-ပြုနိုင်ပါပေစွ၊ အမုကုသိမ္မိ-အလျားအနားပတ်, အနံအနားပတ် အတိုတို့ကိုလည်း၊ ပေ၊ မဏ္ဍလမ္မိ-အိမ်ဝန်းကြီးကိုလည်း၊ ပေ၊ အမုမဏ္ဍလမ္မိ-အိမ်ဝန်းငယ်ကိုလည်း၊ ဝိဝဋ္ဌမ္မိ-ခေါင်ခန်းကိုလည်း၊ ပေ၊ အနုဝိဝဋ္ဌမ္မိ-ခေါင်ရံခန်းကိုလည်း၊ ပေ၊ ဂီဝေယျကမ္မိ-လည်ပင်းနေရာ၌ ချုပ်အပ်သော အလွှာကိုလည်း၊ ပေ၊ (လည်ဖုံးကိုလည်း)၊ ပေ၊ ဇပေယျကမ္မိ-ခြေသလုံးနေရာ၌ ချုပ်အပ်သော အလွှာကိုလည်း၊ (ခြေသလုံးဖုံးကိုလည်း)၊ ပေ၊ ဗာဟန္တမ္မိ-ခေါင်ရံနှစ်ခန်း၏ အပြင်ဘက် အစွန်၌ဖြစ်သော အခန်းကိုလည်း၊ ကရိဿတိ နာမ-စွ၊ (“ကုသိ” စသည်တို့၏အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ) ဆိန္နက-ဖြတ်အပ်သည်လည်းကောင်း၊- သတ္တလုခ-ဓားဖြင့် ခေါင်းပါးခြင်းရှိသည်လည်းကောင်း၊ သမဏသာရပွဲ-ရဟန်းတို့အား လျှောက်ပတ်သည်လည်းကောင်း၊ ပစ္စတ္တိကာန-ဆန့်ကျင်ဘက်ကို အလိုရှိသော ခိုးသူတို့သည်၊ အနဘိစ္ဆိတံ စ-အလို မရှိအပ်သည်လည်းကောင်း၊ (လိုချင်စရာ မကောင်းသည်လည်းကောင်း၊) ဘဝိဿတိ၊ ပေ၊ ဆိန္နက-ဖြတ်အပ်သော၊ သံဃာဋီ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ အနုဇာနာမိ၊ ပေ။

၂၁၇-တိစီဝရာနုဇာနနာ

၃၄၆။ ။ စီဝရေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဥပ္ပဏ္ဍိဂေ (ဥပ္ပဏ္ဍိတေ)-မြောက်ချီအပ်သောဘဏ္ဍာ ရှိကုန်သော၊ (ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏပုဒ်)၊ သီသေပိ-၌လည်း၊ စီဝရဘိသိ-သင်္ကန်းဘုံလျှိုကို၊ (ဘုံလျှိုပုံသဏ္ဍာန်ဖြင့် ထပ်အပ်သော သင်္ကန်းတို့ကို)၊ ကရိတွာ-၍၊ (ထမ်း၍)၊ ခန္ဓေပိ-ပရုံး၌လည်း၊ ပေ၊ ကဋိယာပိ-ခါး၌လည်း၊ စီဝရဘိသိ၊ ကရိတွာ-၍၊ (သင်္ကန်း ခါးစောင်းတင်၍)၊ အာဂစ္ဆန္တေ-လာနေသည်တို့ကို၊ အဒ္ဒသ၊ ပေ၊ အတိလဟု-အလွန်လျင်စွာ၊ ဣမေ မောဃပုရိသာ၊ စီဝရေ-၌၊ ဗာဟုလ္လာယ-များသည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ၊ အာဝတ္တာ-လည်ကြကုန်ပြီ၊ (ကျင့်ကြကုန်ပြီ)၊ ပေ၊ သီမံ-အပိုင်းအခြားကို၊ ယန္တူန ဗန္ဓေယျ-စွ၊ မရိယာဒံ-စည်းကမ်းအပိုင်းအခြားကို၊ (ယန္တူန ထပ်ယျ-အကယ်၍ ထားရပါမူကား ကောင်းလေစွ)၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်တော်မူပြီ၊ ပေ။

ဂေါတမကေ-ဂေါတမကမည်သော၊ စေတိယေ-စေတီ၌၊ (နတ်ကွန်း
 ၌) ဝိဟရတိ၊ ပေ၊ ဟိမပါတသမယေ၊ (မဟာခန္ဓကပုဒ်စဉ် ၄၉-၌ အနက်
 ပေးခဲ့ပြီ) ။ပေ၊ ဧကစိဝရော-တစ်ထည်တည်းသော သင်္ကန်းရှိတော်မူသည်၊
 (ဟုတွာ) နိသီဒိ၊ ဘဂဝန္တံ-မြတ်စွာဘုရား၏ (ကိုယ်တော်၌) သီတံ၊ န
 အဟောသိ၊ (ဘဂဝန္တံကို ဘဂဝတောဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်ထား၏၊) ပဌမေ
 ယာမေ-သည်၊ နိက္ခန္ဓေ-လွန်သွားလတ်သော်၊ အရုဏေ-သည်၊ ဥဒ္ဒမ္ဘေ-
 တက်လတ်သော်၊ ပေ၊ ရတ္တိယာ-သည်၊ နန္ဒိမုခိယာ-နှစ်သက်ဖွယ်အရပ်
 မျက်နှာ ရှိလတ်သော်၊ ပေ၊ သီတာလုကာ-များသောအချမ်း ရှိကြကုန်၏၊
 (အချမ်းမခံနိုင်ကြ ဟုလို)၊ သီတဘီရကာ-အချမ်းမှ ကြောက်ကြကုန်၏၊ ပေ၊
 တိစိဝရံ-သုံးထည်သော သင်္ကန်းကို၊ ဒုဂုဏံ-နှစ်ထပ် နှစ်လွှာရှိသော၊ ဥတ္တရာ
 သင်္က-အပေါ်ရုံဧကသီကိုလည်းကောင်း၊ ဧကစိယံ-သော၊ အန္တရဝါသကံ-
 သင်းပိုင်ကိုလည်းကောင်း၊ အနဇာနာမိ၊ ပေ။

၂၁၈-အတိရေကစိဝရကထာ

၃၄၇။ ။ အညေနေဝ-ကျောင်း၌ဝတ်အပ်သော တိစိဝရိတ်မှ အခြား
 သာလျှင်ဖြစ်သော၊ တိစိဝရေန-ဖြင့်၊ ဂါမံ ပဝိသန္တိ၊ အညေန (ဧဝံ)-ရွာ၌
 ဝတ်အပ်သော တိစိဝရိတ်မှ အခြားသာလျှင်ဖြစ်သော၊ တိစိဝရေန အာရာမေ၊
 အစ္ဆန္တိ-နေကုန်၏၊ အညေန (ဧဝံ)-ကျောင်း၌ဝတ်အပ်သော တိစိဝရိတ်၊
 ရွာ၌ဝတ်အပ်သော တိစိဝရိတ်မှ အခြားသာလျှင်ဖြစ်သော၊ တိစိဝရေန၊
 နဟာနံ-ရေချိုးရာ အရပ်သို့၊ (ရေချိုးဆိပ်သို့) ဩတရန္တိ-သက်ရောက်ကြကုန်
 ၏၊ ပေ၊ အတိရေကစိဝရံ-အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်သော သင်္ကန်းမှ အပိုအလွန်ဖြစ်
 သော သင်္ကန်းကို၊ ပေ၊ (ဤ သိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်မူချိန်၌ ဝိပွနာကို
 ခွင့်ပြုတော်မမူအပ်သေးသောကြောင့် “အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်၊ ဝိကပ္ပနပြုအပ်သော
 သင်္ကန်းမှ အပိုအလွန်ဖြစ်သော သင်္ကန်း” ဟု မပေးရ၊ ဝိကပ္ပနာကို နောက်၌
 ခွင့်ပြုတော်မူလိမ့်မည်၊ အဓိဋ္ဌာန်ကား ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီး ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့်
 “န ဘိက္ခဝေ အတိရေကစိဝရံ၊ ပေ၊ ယထာ ဓမ္မော ကာရေတဗ္ဗော” ဟု
 မိန့်သည်။)

နဝမံ-ကိုးရက်မြောက်သော၊ ဒိဝသံ ဝါ-နေ့၌သော်လည်းကောင်း၊
 ဒသမံ (ဒိဝသံ) ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ (အာဂစ္ဆိဿတိ-လာပါလိမ့်
 မည်၊) ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ ပေ၊ ဒသာဟပရမံ-ဆယ်ရက်အလွန်
 အပိုင်းအခြားရှိသော ကာလပတ်လုံး၊ အတိရေကစီဝရံ၊ ဓာရေတုံ၊ ပေ၊
 အတိရေကစီဝရံ-အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်သော သင်္ကန်းမှ အပိုအလွန်ဖြစ်သော
 သင်္ကန်းကို၊ ဝိကပ္ပေတုံ-ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းငှာ၊ (ကိုယ့်ဟာအမှတ် ကင်းစင်
 လတ်အောင် ပြုခြင်းငှာ။)

ဒသာဟပရမံ စသည်၌ မှတ်ချက်။ ။ “ဒသာဟပရမံ အတိရေက
 စိဝရံ ဓာရေတုံ”ဖြင့် အသစ်ရအပ်သော သင်္ကန်းကို အဓိဋ္ဌာန်မတင်
 ဘဲ ဆယ်ရက်အထိ ထားနိုင်၏ဟု ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ “အတိရေက
 စိဝရံ ဝိကပ္ပေတုံ”ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ရာ၌ တစ်ထည်စီကိုသာ တင်ရ
 သောကြောင့် ကြွင်းသမျှ သင်္ကန်းများကို ဝိကပ္ပနာ ပြုထားဖို့ရန်
 ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ အဋ္ဌကထာတို့၌ကား ဝိကပ္ပနာ မပြုလိုလျှင်
 ပရိက္ခရာစောဠ အဓိဋ္ဌာန်လည်း ပြုနိုင်၏ဟု မိန့်ကြသည်၊ အကျယ်ကို
 ပထမကထိနသိက္ခာပဒ အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။

၃၄၈။ ။ အန္တရဝါသကော-သည်၊ ဆီဒွေး-အပေါက် ရှိသည်၊
 (ပေါက်နေသည်၊) ဟောတိ၊ ပေ၊ အဂ္ဂဠ-အဝတ်ပိုင်းကို၊ (အဖာကို၊) ယန္တုန
 အစ္ဆုပေယျံ-အကယ်၍ ငြိကပ်စေရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ (ဖာရပါမူကား
 ကောင်းလေစွ၊) (ဧဝံ-ဤသို့ ဖြစ်လတ်သော်၊) သမန္တတော-၌၊ ဒုပဠ-
 နှစ်ထပ်နှစ်လွှာ ရှိသည်လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈေ-၌၊ ဧကစွိယံ-တစ်ထပ်တစ်လွှာ
 ရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဘဝိဿတိ၊ ပေ၊ အဟတာနံ-ထုရိုက်ဖွတ်လျှော်အပ်
 ပြီး မဟုတ်ကုန်သော၊ ဝါ-အစာ မချေအပ်ကုန်သေးသော၊ (အသစ်စက်စက်
 ဖြစ်ကုန်သော၊) ဒုဿာနံ-အဝတ်တို့၏လည်းကောင်း၊ အဟတကပ္ပာနံ-
 ထုရိုက်ဖွတ်လျှော်အပ်ပြီး မဟုတ်သော အဝတ်နှင့်တူသော၊ (အစာ မချေအပ်သေး
 သော အဝတ်နှင့်တူသော) ဒုဿာနံ-တို့၏လည်းကောင်း၊ (တစ်ပတ်ရစ်အဝတ်
 မျိုးတည်း၊) ဒိဂုဏံ၊ သံဃာဠိ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဥတုဒ္ဓဠာနံ-ဥတုများစွာ
 ရှည်ကြာသောကာလ၌ ထုတ်ဆောင်အပ်ကုန်ပြီးသော၊ ဒုဿာနံ-အဝတ်ဟောင်း
 တို့၏၊ စတုဂ္ဂုဏံ-လေးထပ်ရှိသော၊ သံဃာဠိ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ပံသု
 ကူလေ-ပံသုကူအဝတ်၌၊ ယာဝဒတ္ထံ-အလိုရှိတိုင်းသော အထပ်အလွှာကို
 လည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ၊ ပါပဏိကေ-ဈေးဆိုင်မှကျရစ်သော အဝတ်၌။

ဥဿာဟော-(ရှာသောအားဖြင့်) အားထုတ်မှုကို၊ ကရဏီယော၊ ဘိက္ခဝေ၊ အဂ္ဂဋ္ဌံ-အဖာကိုလည်းကောင်း၊ တုန္နံ-နှစ်လွှာထပ်၍ အပ်ဖြင့် ချုပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ သြဝဋ္ဋိကံ-လုံး၍ ချုပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကဏ္ဍုသကံ-တရုတ်မြောင်း ချုပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဒဋ္ဌိကမ္မံ-ခိုင်မြဲအောင် ပြုခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ၊ (“အဟတာနံ”စသော ပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ) ။ပေ။

၂၁၉-ဝိသာခါဝတ္ထု

၃၄၉။ ။ မိဂါရမာတာံ-မိဂါရသူဋ္ဌေး၏ အမိအရာ၌ တည်သော ဝိသာခါသည်၊ ပေ၊ စာတုဒ္ဓိပိကော-လေးကျွန်းလုံး၌ရွာသော၊ မဟာမေဃော-ကြီးစွာသော မိုးသည်၊ ပါဝဿိ-ရွာပြီ၊ ပေ၊ ဇေတဝနေ-၌၊ ဝဿတိ ယထာ-ရွာသကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ စတုသု ဒိပေသု ဝဿတိ၊ ဘိက္ခဝေ ကာယံ-ကို၊ သြဝဿာပေထ-မိုးစွတ်စေကြကုန်လော့၊ (မိုးရေခံကြကုန်လော့)၊ အယံ-ဤ မိုးသည်၊ ပစ္ဆိမကော-နောက်ဆုံး၌ ဖြစ်သော၊ စာတုဒ္ဓိပိကော-သော၊ မဟာမေဃော-တည်း၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ နိက္ခိတ္တစိဝရာ-ချထားအပ်သော သင်္ကန်းရှိ ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ကာယံသြဝဿာပေန္တိ၊ ပေ၊ မိဂါရမာတုယာ-သော၊ ပဏ္ဍိတာယ-ကြောင်းကျိုးမြင်သိ ပင်ကိုယ်ဉာဏ်ရှိသော၊ ဝိယတ္တာယ-ထက်မြက်သော၊ မေဓာဝိနိယာ-အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပညာရှိသော၊ ဝိသာခါယ-၏၊ ပေ၊ ဂတ္တာနိ-ကိုယ်တို့ကို၊ သိတိ-အေးအောင်၊ ကတွာ၊ ကလ္လကာယာ-ခုံကျန်းသောကိုယ် ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) စိဝရာနိ၊ ဂဟေတွာ-၍၊ (ဝတ်ရုံသောအားဖြင့် ယူ၍) ယထာ ဝိဟာရံ-အကြင်အကြင် မိမိကျောင်းအို့၊ ပဝိသိသု၊ ပေ၊ (ကလ္လကာယာတိ အင်္ဂါလန္တကာယာ၊ ပီတိသောမနဿတိ ဖုဋ္ဌသရီရာ၊ ဋီကာ။)

၃၅၀။ ။ ပတ္တစိဝရံ၊ သန္တဟထ-ကောင်းစွာ ဆောင်ကြကုန်လော့၊ (ယူကြ ပြင်ကြကုန်လော့)၊ ဘတ္တဿ-၏၊ ကာလော-တည်း၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ၊ ပေ၊ ကောဋကေ-(တံခါးမုခ်၌)၊ ပါတုရဟောသိ၊

(မဟာဓန္ဒကပုဒ်စဉ် ၈-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ) ၊ပေ၊ ယတြ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဇဏ္ဍုမကတ္တေသုပိ-ဒူးပုဆစ် အတိုင်းအရှည်ရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဒုလောကံ နက်ကုန်သော၊) ဩဃေသု-ရေအယဉ်တို့သည်၊ ပဝတ္တမာနေသု-ဖြစ်နေပါကုန်လျက်၊ (စီးနေပါကုန်လျက်၊) ကဋိမတ္တေသုပိ-ခါးအတိုင်းအရှည် ရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ (ခါးလောကံနက်ကုန်သော၊) ဩဃေသု ပဝတ္တ မာနေသု၊ ဧကဘိက္ခုဿပိ-၏သော်မှလည်း၊ ပါဒါ ဝါ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ စီဝရာနိ ဝါ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ အလ္လာနိ-စွတ်စိုကုန်သည်၊ န ဘဝိဿန္တိ နာမ-မဖြစ်ပါပေကုန်၊ (တသ္မာ၊) တထာဂတဿ-၏၊ မဟိဒ္ဓိကတာ-ကြီးသော တန်ခိုး ရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်သည်၊ (တန်ခိုးကြီးတော်မူသည်၏ အဖြစ် သည်၊) မဟာနုဘာဝတာ-ကြီးသောအာနုဘော် ရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်သည်၊ အစ္စရိယံ ဝတ ဘော-လက်ဖျောက်ခတ်တီး အံ့ချိုးထိုက်ပါပေစွ-ဪ၊ အဗ္ဗတံ ဝတ ဘော-မဖြစ်စဖူး ထူးဆန်းပါပေစွ-ဪ၊ ဣတိ-ဤသို့ တွေး၍၊ ဟဋ္ဌာ၊ ပေ၊ အဝေါစ (ကိံ)၊ ဘန္တေ အဟံ၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ အဋ္ဌ- ရှစ်မျိုးကုန်သော၊ ဝရာနိ-ဆုတို့ကို၊ ယာစာမိ-တောင်းလိုပါ၏၊ ဣတိ-ပြီ၊ အဘိက္ကန္တံဝရာ၊ ပေ၊ ဝိသာဓေတိ၊ (မဟာဓန္ဒကပုဒ်စဉ် ၁၀၅-၌ အနက်ပေးခဲ့ သည့်အတိုင်း နည်းမှီပေးပါ။)

၄၀၆။ ။ဘန္တေ အဟံ၊ သံဃဿ-အား၊ ယာဝဇီဝံ-အသက်၏ အပိုင်းအခြားအတိုင်း၊ (အသက်ရှည်သမျှ၊) ဝဿိကသာဠိကံ-မိုးရေခံသင်္ကန်း ကို၊ ဒါတု-ငှာလည်းကောင်း၊ အာဂန္တုကတတ္ထံ-အာဂန္တုကရဟန်း၏အတွက် ဆွမ်းကို၊ ပေ၊ ဂိလာနဘောသဇ္ဇံ-ဂိလာနရဟန်း၏အတွက် ဆေးကို၊ ပေ၊ ဓုဝ ယာဂုံ-အမြဲလျှူအပ်သော ယာဂုကို၊ ပေ၊ ဣစ္ဆာမိ၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ ၊ပေ၊ ကိံ-အဘယ်သို့သော၊ အတ္ထဝသံ-စီးပွားအထူးကို၊ သမ္ပဿမာနာ- ကောင်းစွာမြော်မြင်သည်၊ (ဟုတွာ) ၊ပေ၊ ယာစတိ-နည်း?၊ ပေ။

နဂ္ဂိယံ-အဝတ်မဆည်း အချည်းနှီး၏ အဖြစ်သည်၊ အသုစိ-မစင်ကြယ် ပါ၊ ဇေဂစ္ဆံ-စက်ဆုပ်ထိုက်ပါ၏၊ (စက်ဆုပ်ဖွယ် ကောင်းပါ၏၊) ပဋိကူလံ-

ရွံရှာထိုက်ပါ၏။ (ရွံရှာဖွယ် ကောင်းပါ၏) ၊ပေ၊ အာဂန္တုကော ဘိက္ခု၊ န
 ဝိထိကုသလော-ဆွမ်းခံလမ်း၌ မကျွမ်းကျင်သည်၊ န ဂေါစရကုသလော-
 ဆွမ်းခံရွာ၌ မကျွမ်းကျင်သည်၊ (ဟုတွာ) ကိလန္တော-ပင်ပန်းလျက်၊ ပိဏ္ဍာယ၊
 စရတိ-လှည့်လည်ရပါ၏။ ပေ၊ သတ္တာ ဝါ-အဖော်ကုန်သည် အပေါင်းမှ
 လည်း၊ ဝိဟာယိဿတိ-ကျန်ရစ်ပါလိမ့်မည်၊ ယတ္ထ ဝါ-အကြင် အရပ်၌
 မူလည်း၊ ဝါသံ-နေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဂန္တုကာမော ဘဝိဿတိ၊ တတ္ထ-သို့၊
 ဝိကာလေ-အချိန်မဲ့ အခါမဲ့၌၊ ဥပဂစ္ဆိဿတိ-ကပ်ရောက်ရပါလိမ့်မည်၊ ပေ၊
 ဥဿူရေ-အထက်၌နေရှိရာ အခါ၌၊ (အလွန်နေမြင့်ရာ အခါမှ) ဘတ္တံ-ကို၊
 နိဟရိဿတိ-ပို့ဆောင်ပါလိမ့်မည်၊ ဘတ္တစ္ဆေဒံ-(မွန်းလွဲသည့်အတွက်) ဆွမ်း
 ပြတ်ခြင်းကို၊ ကရိဿတိ၊ ပေ။

ဘိက္ခုနီယော၊ အစိရဝတိယာ-သော၊ နဒိယာ-၌၊ ဝေသိယာဟိ-ပြည့်
 တန်ဆာမတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ နဂ္ဂါ (ဟုတွာ) ဧကတိတ္ထေ-တစ်ခုတည်းသော
 ဆိပ်ကမ်း၌၊ နဟာယန္တိ၊ တာ ဘိက္ခုနီယော-တို့ကို၊ ဝေသိယာ-တို့သည်၊
 ဥပ္ပဏ္ဍေသု-ပြောင်လှောင်ကြကုန်ပြီ၊ (ကိံ) အယျေ-အရှင်မတို့၊ ဒဟရာနံ-
 ငယ်ကုန်သော၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ စိဏ္ဍေန-ကျင့်အပ်သော၊ ဗြဟ္မစရိယံ-
 မြတ်သောအကျင့်ဖြင့်၊ ကိံ န ခေါ နာမ-အဘယ်အကျိုး ရှိသနည်း?၊ (နာမ
 သဒ္ဓါသည် ဂရဟာအနက်ကို ဟော၏၊ “ဗြဟ္မစရိယံ စိဏ္ဍေန”၏အဖွင့်ကို
 ပါစိတ္တျဒိအဋ္ဌကထာ၊ ဘိက္ခုနီဝိဘင်္ဂံ၊ နဂ္ဂဝဂ်၊ ပထမသိက္ခာပုဒ်၌ ကြည့်ပါ၊
 ထို၌ တစ်ခြားနည်းလည်း ရှိသေး၏၊) ကာမာ-တို့ကို၊ ပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗံ နန
 နာမ-သုံးဆောင် ခံစားထိုက်ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ယဒါ၊ ဇိဏ္ဏာ-အို
 ကုန်သည်၊ (အမယ်အိုကြီးတို့သည်)၊ ဘဝိဿထ-ကုန်လိမ့်မည်၊ တဒါ ဗြဟ္မ
 စရိယံ၊ စရိဿထ-ကျင့်ကြရပါလိမ့်မည်၊ (ကျင့်ကြပါတော့)၊ ဧဝံ-သို့၊ (အိုမှ
 ရဟန်းပြုကုန်လတ်သော်) တုမှာကံ-တို့သည်၊ ဥဘော၊ အတ္တာ-စီးပွားတို့သည်၊
 (လောကီစီးပွား၊ လောကုတ္တရာစီးပွားတို့သည်)၊ ပရိဂ္ဂဟိတာ-သိမ်းပိုက်အပ်
 ကုန်သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောင်လှောင်ကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ဥပ္ပဏ္ဍိယ
 မာနာ-ပြောင်လှောင်အပ်ကုန်လတ်သော်၊ (အပြောင်အလှောင် ခံရကုန်လတ်
 သော်) မက္ခံ-မျက်နှာ မသာမယာသူတို့သည်၊ အဟောသု၊ ပေ။

၃၅၁။ ။ (ဝဿိကသာဠိကာဒါနစသည်ကို ပြုခွင့်ရရန် ဆုရှစ်ပါးကို တောင်းရခြင်း၌ အကျိုးတစ်မျိုးစီကို လျှောက်ပြီး၍ ယခုအခါ ထို ဆုရှစ်ပါးကို တောင်းရခြင်း၌ တစ်ပေါင်းတည်းသောအကျိုးကို မေးတော်မူလိုသောကြောင့် “ကိံ ပန တွံ၊ ပေ၊ အဋ္ဌဝရပနိ ယာစသိ” ဟု မိန့်တော်မူသည်) ၊ ပေ၊ တဿ-ထို ရဟန်း၏၊ ဂတိ-ဉာဏဂတိသည်၊ (ဉာဏ်၏ဖြစ်ပုံသည်)၊ ကာ-အဘယ်ပါနည်း?၊ အတိသမ္ပရာယော-ရှေးရှုရောက်ထိုက်သော ဘဝအထူးတည်း၊ ကော-နည်း?၊ ပေ၊ ဘဂဝါ၊ သောတပတ္တိဖလေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ၊ ပေ၊ အရဟတ္တေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ဗျာကရိဿတိ-ဖြေဆိုပါလိမ့်မည်၊ တေ-ထို ရဟန်းတို့ကို၊ ပေ၊ ပုစ္ဆိဿာမိ၊ (ကိံ) ဘန္တေ၊ တေန အယျေန-ထို အရှင်သည်၊ (ပျံလွန်တော်မူသော ထို အရှင်သည်)၊ သာဝတ္ထိ-သို့၊ အာဂတပုဗ္ဗာ န ခေါ-ရှေး၌လာအပ်ပါသလော၊ (လာအပ်ဖူးပါသလော)၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးပါအံ့၊ ပေ၊ ဝက္ခန္တိ-ပြောပါကုန်လိမ့်မည်၊ ဧတ္ထ-ဤသို့ ပြောရာ၌၊ နိဋ္ဌ-ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆိဿာမိ-ရောက်ရပါလိမ့်မည်၊ (ကိံ) နိဿံသယံ တေန အယျေန၊ မေ-၏၊ ဝဿိကသာဠိကာ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဓုဝယာဂု ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပရိဘုတ္တံ-သုံးဆောင်အပ်ပြီ၊ (သုံးဆောင် အပ်သောဝတ္ထုက မသေချာသောကြောင့် သာမညအရာ ဖြစ်၍ နပုလ္လိင်ဖြင့် “ပရိဘုတ္တံ” ဟု ထားသည်)၊ ဣတိ-ဤသို့ ဆုံးဖြတ်ရပါလိမ့်မည်။

တဿာ မေ-၏၊ (ပီတိ၌ စပ်)၊ ဝါ-သည်၊ တံ-ထို အကြောင်းအရာကို၊ (တရားထူးရသော ပျံလွန်တော်မူသော ထို အရှင်သည် ငါ၏ဆွမ်းစသည်ကို စားဖူးပေမည်ဟူသော အကြောင်းအရာကို)၊ အနုဿရန္တိယာ-အဖန်ဖန် အမှတ်ရလတ်သော်၊ ပါမောဇ္ဇ-ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်၊ (တရုဏပီတိသည်)၊ ဇာယိဿတိ-ဖြစ်ပါလိမ့်မည်၊ ပမုဒိတာယ-ဝမ်းမြောက်သော တပည့်တော်မ၏၊ ပီတိ-ဗလဝပီတိသည်၊ ပေ၊ ပီတိမနာယ-ပီတိနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ရှိသော တပည့်တော်မ၏၊ ကာယော-နာမကာယ၊ ရူပကာယသည်၊ ပဿမ္ဘိဿတိ-ငြိမ်းအေးပါလိမ့်မည်၊ ပဿဒ္ဒကာယာ-ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ရှိသည်။

ဂတိ အဘိသမ္ပရာယော။ ။ ဂတိတိ ဉာဏဂတိ အဓိဂမော၊ အဘိသမ္ပရာယောတိ “သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္နာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရောတီ”တိ အာဒိနာ ဝုတ္တော ဉာဏအဘိသမ္ပရာယော၊ မဂ္ဂဉာဏယုတ္တေဟိ ဂန္တဗ္ဗာတိ ဝိသေသောတိ အတ္ထော၊ ဝိမတိ။

(သမာနာ) သုခံ-ကို၊ ဝေဒယိဿာမိ-ခံစားရပါလိမ့်မည်၊ သုခိနိယာ-
 ချမ်းသာခြင်းရှိသော တပည့်တော်မ၏၊ စိတ္တံ-စိတ်သည်၊ သမာဓိယိဿတိ-
 သမာဓိဖြစ်ပါလိမ့်မည်၊ (သမာဓိရပါလိမ့်မည်)၊ သာ-ထို သမာဓိသည်၊
 (ဣန္ဒြိယဘာဝနာစသော နောက်ပုဒ်လိင်ကို၌ “သာ” ဟု ဣတ္ထိလိင်ရှိသည်)၊
 မေ-၏၊ ဣန္ဒြိယဘာဝနာ-သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေငါးပါးကို တိုးပွားစေခြင်းသည်၊
 ဗလဘာဝနာ-သဒ္ဓါစသော ဗိုလ်ငါးပါးကို တိုးပွားစေခြင်းသည်၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂ
 ဘာဝနာ-သတိစသော ဗောဇ္ဈင်္ဂခုနစ်ပါးကို တိုးပွားစေခြင်းသည်၊ ဘဝိဿတိ-
 မည်၊ ပေ၊ ယာစာမိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ ပေ။

ဂါထာအနက်။ ။(၁) ယာ-အကြင် ဒါယိကာမသည်၊ ပမောဒိ
 တာ-လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်သည်၊ (ဟုတွာ) အနုပါနံ-စားဖွယ်
 သောက်ဖွယ်ကို၊ ဒဒါတိ-ပေးလှူ၏၊ (ဒဒါတိပမောဒိတာဟု ရှိသင့်
 လျက် ဆန်းဂိုဏ်းတည့်အောင် ဒါ-၌ ရဿပြု၍ ဒဒတိပမောဒိတာ
 ဟု ရှိသည်)၊ သီလူပပန္နာ-သီလနှင့်ပြည့်စုံသော၊ သုဂတဿ-၏၊
 သာဝိကာ-တပည့်မသည်၊ မစ္ဆရံ-မစ္ဆေရကို၊ အဘိဘုယျ-လွမ်းမိုး၍၊
 သောဝဂ္ဂိကံ-နတ်ပြည်ကိုထိုက်သော၊ (အဋ္ဌကထာအလို) တစ်နည်း-
 သောဝဂ္ဂိကံ-နတ်ပြည်အကျိုးငှာ ဖြစ်သော၊ (ဋီကာအလို) သောက
 နုဒံ-သောကကို ပယ်ဖျောက်နိုင်သော၊ သုခါဝဟံ-ချမ်းသာကိုဆောင်
 နိုင်သော၊ ဒါနံ-ကို၊ ဒဒါတိ။

(၂) သာ-ထို မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်မသည်၊ ဒိဗ္ဗံ-နတ်ပြည်
 ၌ဖြစ်သော၊ အာယံ-အသက်ကို၊ လဘာတေ-ရ၏၊ ပုညကာမာ-
 ကောင်းမှုကို အလိုရှိသော ထို မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်မသည်၊
 ဝရဇံ-ကိလေသာဟူ မြူမရှိသော၊ အနဂံဏံ-ကိလေသာအင်္ဂဏ
 မရှိသော၊ မဂ္ဂံ-မဂ်သို့၊ အာဂမ္မ-ရှေ့ရှုရောက်၍၊ သုခိနိ-ချမ်းသာ
 ခြင်းရှိသည်၊ အနာမယာ-အနာရောဂါ မရှိသည်၊ (ဟုတွာ) သဂ္ဂမ္ပိ-
 နတ်ပြည်၌ ဖြစ်သော၊ ကာယမ္ပိ-ကိုယ်၌၊ တစ်နည်း-သဂ္ဂမ္ပိ ကာယမ္ပိ-
 နတ်အပေါင်း၌၊ စိရံ-ကြာမြင့်စွာ၊ ပမောဒတိ-ဝမ်းမြောက်ရ၏။

(ပုဒ်စဉ် ၃၅၂-လွယ်ပြီ) ။ပေ။

ဝိသာခါဘာရဏဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၂၂၀-နိသီဒနာဒိအနုဇာနနာ

၃၅၃။ ။ ဘိက္ခု။ ပေ၊ မုဋ္ဌဿတီ-ပျောက်ကင်းသော သတိရှိကုန်သည်၊ အသမ္မဇနာ-ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် မသိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) နိဒ္ဒံ ဩက္ကမန္တိ၊ တေသံ-တို့၏၊ (အသုစိဋ္ဌံ စပ်) ဝါ-တို့သည်၊ မုဋ္ဌဿတီနံ-ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ အသမ္မဇာနာနံ-ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ နိဒ္ဒံ၊ ဩက္ကမန္တာနံ-ကုန်လတ်သော်၊ သုပိနန္တေန-အိပ်မက်၌၊ အသုစိ-သုက်သည်၊ မုစ္စတိ-လွတ်၏၊ သေနာသနံ-ကို၊ အသုစိနာ-သည်၊ မက္ခိယတိ-လိမ်းကျအပ်၏၊ ပေ၊ အာယသ္မတာ အာနန္တေန-အရှင်အာနန္ဒာ ဟူသော၊ ပစ္စာသမဏေန-နောက်ပါရဟန်းနှင့် (အတူ) အာဟိဏ္ဏန္တော၊ ပေ၊ အာနန္ဒ၊ မက္ခိတံ-လိမ်းကျအပ်သော၊ (ညစ်ပေနေသော) ဧတံ သေနာသနံ-သည်၊ ကိ-နည်း?၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ အာနန္ဒ၊ ဧတံ-ဤစကားသည်၊ (ဧတရဟိ ဘန္တေ စသော စကားသည်)၊ ဧဝံ ဤ သင်လျှောက်သည့်အတိုင်း မှန်၏၊ ပေ ယေ တေ ဘိက္ခု။ ဥပဋ္ဌိတဿတီ-အာရုံကောင်း၌ ကပ်၍တည်သော သတိ ရှိကုန်သည်၊ သမ္မဇနာ (ဟုတွာ) နိဒ္ဒံ ဩက္ကမန္တိ၊ ပေ၊ ယေပိ-တေ ပုထုဇနာ-တို့သည်လည်း၊ ကာမေသု-တို့သည်၊ ဝီတရာဂါ-ကင်းသောရာဂ ရှိကုန်၏၊ ပေ၊ ယံ-အကြင် အကြောင်းကြောင့်၊ ဝါ-အကြင် အခွင့်အလမ်းကြောင့်၊ အရဟတော-၏၊ အသုစိ မုစ္စေယျ၊ ဧတံ-ဤ အကြောင်းသည်၊ အဋ္ဌာနံ-သင့်သောအကြောင်း မဟုတ်၊ (ဧသော-ဤ အခွင့်အလမ်းသည်)၊ အနဝ ကာသော-သင့်သောအခွင့်အလမ်း မဟုတ်၊ (ဖြစ်နိုင်သောအကြောင်း မရှိ၊ အခွင့်အလမ်း မရှိ ဟူလို။)

သတိသမ္ပဇေမရှိဘဲ အိပ်သူ၏အပြစ်ငါးပါး

ဒုက္ခံ-ဆင်းဆင်းရဲရဲ၊ သုပတိ-အိပ်ရ၏၊ ဒုက္ခံ၊ ပဋိပုဇ္ဈတိ-နီးရ၏၊ ပါပကံ-မကောင်းသော၊ သုပိနံ-အိပ်မက်ကို၊ ပဿတိ-မြင်မက်ရ၏၊ ဒေဝတာ၊ န ရက္ခန္တိ-မစောင့်ရှောက်ကုန်၊ အသုစိ မုစ္စတိ၊ ပေ၊ (သုက္ကပက္ခ လွယ်ပြီ)၊ ပေ၊ ကာယဂုတ္တိယာ-ကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ၊ စိဝရဂုတ္တိယာ၊ ပေ၊ နိသီဒနံ-နိသီဒိုင်ကို၊ အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ န သံဂေါပတိ-မလုံခြုံစေနိုင်၊ ယာဝ-လောက်၊ မဟန္တံ-ကြီးသော၊ ပစ္စတ္ထရဏံ-အပေါ်လွှမ်းအခင်းကို၊ (ခုတင် စသည်တို့၏အပေါ်၌ ခင်းထိုက်သောအခင်းကို)၊ (ကာတုံ) အာကင်္ခတိ၊ ပေ။

၃၅၄။ ။ (ဤ ဝတ္ထုသည် ဘေသဇ္ဇကုန္ဒက ၂၆၄-ဝတ္ထုနှင့် တူ၏။) ပေ၊ ယဿ ကဏ္ဍဝ ဝါ၊ ပေ၊ ထုလ္လကဏ္ဍ-သော၊ အာဗာဓေ ဝါ (အတ္ထိ၊ တဿ-အား၊) ကဏ္ဍ၊ ပဋိစ္ဆာဒိ-အနာလွမ်းသင်္ကန်းကို၊ (အနာကို ဖုံးလွှမ်းကြောင်း သင်္ကန်းကို) အနုဇာနာမိ၊ ပေ။

၃၅၅။ ။ မုခပုဋ္ဌနစောဠ-မျက်နှာကို သုတ်ကြောင်း အဝတ်ကို၊ (မျက်နှာသုတ်ပဝါကို) ပေ။

၃၅၆။ ။ ခေါမဝိလောတိကာ-ခေါမတိုင်းဖြစ် ဟောင်းနွမ်းသော အဝတ်သည်၊ အာယသ္မတော၊ အာနန္ဒဿ-၏၊ ဟတ္ထေ-၌၊ နိက္ခိတ္တာ-ထား အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟိ၊ သမန္နာဂတဿ-ပြည့်စုံသူအား၊ (အနုဇာနာမိ၌ သမ္ပဒါနံ) ဝါ-၏၊ (သန္တကံ-ကို)၊ ဝိဿာသံ-အကျွမ်းဝင်သဖြင့်၊ ဂဟေတုံ-ယူခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ၊ သန္တိဋ္ဌော စ-ထိုဤအရပ် ပေါင်းဆုံလတ်၍ မြင်အပ်ဖူးသော မိတ်ဆွေသည်လည်းကောင်း၊ သမ္ပတ္တော စ-အာမိသသမ္မောဂ၊ ဓမ္မသမ္မောဂတို့ဖြင့် အတူဆည်းကပ်ဖော်၊ ဆည်းကပ်ဖက်ဖြစ်သော မိတ်ဆွေ သည်လည်းကောင်း၊ အာလပိတော စ-(အလိုရှိရာ ယူပါဟု) ပြောထားအပ် သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ ဇီဝတိ စ-အသက်ရှင်ဆဲလည်း ဟုတ်၏၊ မေ-သည်၊ ဂဟိတေ-ယူအပ်သော်၊ အတ္တမနော-မိမိစိတ် ရှိသည်၊ (ကျေနပ် သည်) ဘဝိဿတိ-လိမ့်မည်၊ ဣတိ-သို့၊ ဇာနာတိ စ-သိလည်းသိ၏၊ ပေ၊ (အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။)

၃၅၇။ ။ ပရိက္ခာရစောဠကံ-ပရိက္ခရာအဝတ်ကို၊ ပေ။

၂၂-ပစ္စိမဝိကပ္ပနပဂစိဝရာဒိကထာ

၃၅၈။ ။ တိစိဝရန္တိ ဝါ-တိစိဝရိတ်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ပေ၊ ပရိက္ခရာ စောဠန္တိ ဝါ-မူလည်းဖြစ်သော၊ ယာနိ တာနိ-အကြင် သင်္ကန်းတို့ကို၊ ဘဂဝ တာ အနညာတာနိ၊ တာနိ-တို့ကို၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ န ခေါ-အဓိဋ္ဌာန်တင်ထိုက် ကုန်သလော၊ ဥဒါဟု၊ ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာနိ (န ခေါ)-ဝိကပ္ပနာ ပြုထိုက်ကုန်သလော၊

ဣတိ-ဤသို့ အကြံ ဖြစ်ပြီ၊ ပေ၊ တိစီဝရ-ကို၊ အဓိဋ္ဌာတုံ-သံဃာဋီ၊ စသော နာမည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ၊ ဝိကပ္ပေတုံ-သံဃာဋီ စသော နာမည်ဖြင့် ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းငှာ၊ န (အနုဇာနာမိ)-မမူ၊ ဝဿိကသာဋီကံ-ကို၊ ဝဿာနံ-မိုးလတို့၏၊ စာတုမာသံ-လေးလပတ်လုံး၊ အဓိဋ္ဌာတုံ-ဝဿိက သာဋီကာနာမည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်းငှာ၊ တတော-ထို မိုးလေးလမှ၊ ပရံ- နောက်၌၊ ဝိကပ္ပေတုံ-စီဝရ နာမည်သာမညဖြင့် ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းငှာ၊ (အနု ဇာနာမိ) နိသီဒနံ-ကို၊ အဓိဋ္ဌာတုံ-နိသီဒန နာမည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ) ဝိကပ္ပေတုံ-နိသီဒန နာမည်ဖြင့် ဝိကပ္ပနာပြုကြောင်းငှာ၊ န (အနုဇာနာမိ) (ပစ္စတ္တရဏံ အဓိဋ္ဌာတုံ န ဝိကပ္ပေတုံ၊ လွယ်ပြီ)၊ ကဏ္ဍုပဋိစ္ဆာဒိ- ကို၊ ယာဝ အာဗာဓာ-အနာရှိရာ ကာလတိုင်အောင်၊ အဓိဋ္ဌာတုံ-ကဏ္ဍုပဋိစ္ဆာဒိ ဟူသောနာမည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်းငှာ၊ တတော-ထို အနာရှိရာ ကာလမှ၊ ပရံ-၌၊ (အနာပျောက်ရာ ကာလ၌)၊ ဝိကပ္ပေတုံ-စီဝရ နာမည်သာမညဖြင့် ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ) ကြွင်း နှစ်ဝါကျ၌ နည်းမှီ ဆိုပါ၊ ဤ ပါဠိတော်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပထမကထိနသိက္ခာပဒဋ္ဌကထာနှင့် တွဲစပ်ကြည့် ပါ-)၊ ပေ။

ကိတ္တကံ-အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပစ္ဆိမံ-နောက်ဆုံး၌ ဖြစ်သော၊ စီဝရ-ကို၊ ဝိကပ္ပေတဗ္ဗံ န ခေါ်-နည်း?၊ ပေ၊ အာယာမေန-အလျားအားဖြင့်၊ သုဂတဂုံလေန-ဘုရားရှင်၏ လက်သစ်တော်အားဖြင့်၊ အဋ္ဌဂုံလံ-လက်ရှစ်သစ် ရှိသော၊ စတုရဂုံလဝိတ္ထတံ-လက်လေးသစ် ပြန့်ကျယ်သော၊ (လက်လေးသစ် အနံရှိသော)၊ ပစ္ဆိမံ၊ ပေ။

၃၅၉။ ။ ပံသုကူလကတော-ပြုအပ်ပြီးသော ပံသုကူအဖြစ် ရှိသော အဝတ်သည်၊ (ပံသုကူအဖြစ်ကို ပြုပြီးသော အဝတ်သည်)၊ ဂရုကော-လေး သည်၊ ဟောတိ၊ (ဤပုဒ်၏အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ)၊ ပေ၊ သုတ္တ လူခံ-ချည်ဖြင့် ခေါင်းပါးအောင်၊ ကာတုံ-(အဝတ်စသည်ဖြင့် မဖာဘဲ ချည်ဖြင့် ဖာခြင်းငှာ ဟူလို)၊ ပေ၊ ဝိကဏ္ဍော-မညီမညွတ်သော အထောင့်ရှိသည်၊ (ရှည်သော အထောင့်ရှိသည်)၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဝိကဏ္ဍကံ၊ ဥဒ္ဓရိတုံ-ထုတ်ပစ် ခြင်းငှာ၊ (ဖြတ်ပစ်ခြင်းငှာ)၊ ပေ၊ သုတ္တာ-တို့သည်၊ ဩကိရိယန္တိ-ပြန်ကျ ကုန်၏၊ (လျောကျကုန်၏)၊ ပေ၊ အနုဝါတံ-အလျား အနားပတ်ကိုလည်း ကောင်း၊ ပရိဘုဏ္ဍံ-အနံ အနားပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ အာရောပေတုံ၊ ပေ၊ သံဃာဋီယာ-၏၊ ပတ္တာ-အနားတို့သည်၊ လုဇ္ဇန္တိ-ပျက်စီးကုန်၏၊ ပေ၊ အဋ္ဌ

ပဒကံ-ရှစ်ကွက်ကျား သဏ္ဍာန်ရှိအောင်-ချုပ်ခြင်းကို၊ ကာတုံ၊ (ဤ သိက္ခာ ပုဒ်၏အဓိပ္ပာယ်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ) ။ပေ။

၃၆၀။ ။ တိစိဝရေ-ကို၊ ကရိယမာနေ-သော်၊ (ချုပ်ဖို့ရန် စီစဉ်အပ် သော်)၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသည်၊ (သုံးထည်လုံးသည်)၊ ဝါ-ကို၊ ဆိန္နကံ-ဖြတ် အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ နပ္ပဟောတိ-မလောက်၊ (ဆိန္နမေဝ-ဆိန္နကံ) ။ပေ၊ ဒွေ-နှစ်ထည်ထို့ကို၊ ဆိန္နကာနိ-ဖြတ်အပ်သည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဧကံ-ကို၊ အဆိန္နကံ-မဖြတ်အပ်သည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ ဒွေ ဆိန္နကာနိ (သမာနာနိ) ။ပေ၊ နပ္ပဟောတိ၊ ဖေ၊ အနွာဓိကမ္ပိ-နောက်ထပ် တင်အပ်သော အာဂန္တုကအလ္လာကိုလည်း၊ အာရောပေတုံ၊ (အနွာဓိက တင်ပုံ ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ) ။ပေ။

၃၆၁။ ။ သဒ္ဓါဒေယျံ-သဒ္ဓါဖြင့်လျှူအပ်သော ပစ္စည်းကို၊ န ဝိနိပါတေ တဗ္ဗံ-ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် မကျစေထိုက်၊ (မတော်မလျော် မသုံးစွဲထိုက်)၊ ။ပေ။

၃၆၂။ ။ အန္ဓဝနေ-သူကန်းတော၌၊ စိဝရံ-သင်္ကန်းကြီးကို၊ နိက္ခိပိ တွာ-ထားခဲ့၍၊ သန္တရတ္တရေန-သင်းပိုင်နှင့်တကွဖြစ်သော ဧကသီဖြင့်၊ ဂါမံ ပါဝိသိ၊ (သန္တရတ္တရေနသည် ဣတ္ထမ္မုတလက္ခဏ) ။ပေ၊ အဝဟရိသု-ခိုး ဆောင်ကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ဒုစ္စောဠော-ဖောက်ပြန်သော သင်္ကန်းရှိသည်၊ (ဟောင်း နွမ်းသော သင်္ကန်းရှိသည်)၊ လူခစိဝရော-ခေါင်းပါးသော သင်္ကန်းရှိသည်၊ (ရှားပါးသော သင်္ကန်းရှိသည်)၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ အသတိယာ-သတိကင်းသဖြင့်၊ ပဝိဠော၊ ပေ။

သံဃာဋီယာ-ကို၊ နိက္ခေပါယ-ချထားခြင်းငှာ၊ ပစ္စယာ-အကြောင်း တို့သည်၊ ဣမေ ပဉ္စ-တို့တည်း၊ ဂိလာနော ဝါ ဟောတိ၊ ဝဿိကသင်္ကေတံ ဝါ-မိုးဥတု၌ဖြစ်သော လတို့ဟူ၍ အသိအမှတ် ပြုအပ်သည်မူလည်း၊ ဟောတိ၊ နဒိပါရံ-မြစ်၏ တစ်ဖက်ကမ်းသို့၊ ဂန္တံ ဝါ-သွားကြို ဌာမူလည်း၊ ဟောတိ၊ (ဝိမတိ ကြည့်ပါ)၊ အဂ္ဂဋ္ဌတိဝိဟာရော ဝါ-တံ ချက်ဖြင့် လုံခြုံစေအပ် သော ကျောင်းသည်မူလည်း၊ ဟောတိ၊ အတ္တတကဏံ ဝါ-ကထိန်ခင်းအပ်ပြီး သည်သော်လည်း၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ (ဝဿိကသား ဝ အတွက်)၊ ဝဿိက သာဋီကာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အကတာ ဝါ-မပြုအပ် သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ ။ပေ။

၂၂၂-သံဃိကစိဝရပ္ပါဒကထာ

၃၆၃။ ။ အညတရော ဘိက္ခု ဧကော (ဟုတွာ) ဝသံ-မိုးလတ်လုံး၊ ဝသိ-နေပြီ၊ တတ္ထ-ထိုသို့ နေရာ၌၊ ပေ၊ စတုဝဂ္ဂေါ-လေးပါးအစုရှိသော ရဟန်းအပေါင်းသည်၊ ပစ္ဆိမော-နောက်ဆုံး၌ ဖြစ်သော၊ သံဃော-တည်း၊ ။ ပေ၊ သံဃိကာနိ-သံဃာ့ဥစ္စာ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမာနိ စိဝရာနိ-တို့ကို၊ သာဝတ္ထိ-သို့၊ ယန္တူန ဟရေယျ-အကယ်၍ ယူဆောင်ရပါမူကား၊ ကောင်းလေ စွ၊ ပေ၊ ဘိက္ခု-ဘိက္ခု၊ တာနိ စိဝရာနိ-တို့သည်၊ ကထိနဿ-ကို၊ ယာဝ ဥဗ္ဘာ ရာယ-နတ်ရာ ကာလတိုင်အောင်၊ တုယေဝ-သင်၏ (ဥစ္စာ)သာတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ (ဤ သိက္ခာပုဒ်၏အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ၊ ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေစသော စကားတော်ကို နောင်အခါဝယ် ကုက္ကုစ္စ မရှိဘဲ သင်္ကန်းကို ခံယူနိုင်ဖို့ရာ မိန့်တော်မူသည်) ။ ပေ။

ဥတုကာလ-ဆောင်း၊ နေ့ ဥတုဟူသော ကာလပတ်လုံး၊ ပေ၊ သမ္မုခိ ဘူတေန-မျက်မှောက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ သံဃေန-သည်၊ (ဥပစာရသိမ်၏ အတွင်း၌ရှိသော သံဃာသည်၊) ဘာဇေတု-ဝေဖန်ခြင်းငှာ၊ ပေ၊ တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ တာနိ စိဝရာနိ-တို့ကို၊ ဣမာနိ စိဝရာနိ-တို့သည်၊ မယု-၏(သင်္ကန်းတို့တည်း၊) ဣတိ-သို့၊ အဓိဋ္ဌာတု-မိမိဥစ္စာဟု ဆောက်တည်ခြင်း ငှာ၊ ပေ၊ (ဤ သိက္ခာပုဒ်၏အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။)

တံ စိဝရံ-ကို၊ အနဓိဋ္ဌိတော-မိမိဥစ္စာဟု မဆောက်တည်အပ်သေးမီ၊ ။ ပေ၊ (တသ္မိံ စိဝရေဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊ သို့မဟုတ် တံ စိဝရံ၌ ပထမာ ဝိဘတ်ကို သတ္တမိဝိဘတ်၏ လက္ခဏအနက်၌ သက်ပါ၊ ဘိက္ခုဿ သေဝန စိတ္တံ ဥပဋ္ဌိတောဟူသော ပထမပါရာဇိက ပဒဘာဇနီယံ၌ ကဲ့သို့တည်း၊) သမကော-အညီအမျှဖြစ်သော၊ ဘာဂေါ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗော၊ ပေ၊ တံ စိဝရံ-ကို၊ ဘာဇိယမာနေ-ဝေဖန်အပ်သော်၊ ကုသေ-မဲကို၊ အပါတိတေ-မကျစေအပ် သေးမီ၊ (မဲ မချရသေးမီ) ။ ပေ၊ ကုသေ-ကို၊ ပါတိတေ-ကျစေပြီးသော်၊ (ချအပ်ပြီးသော်) ။ ပေ၊ (အဓိပ္ပာယ်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊ ဒွေဘာတိက ဝတ္ထု၊ တယောဇနဝတ္ထုတို့ လွယ်ပြီ၊ ဂါမကာဝါသံ-ရွာငယ်ကျောင်းသို့ဟု ဆိုပါ၊ ဤ နှစ်ဝတ္ထုကား မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးမှ ဖြစ်သည်ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်သည်) ။ ပေ။

၂၂၃-ဥပနန္ဒသကျပုတ္တဝတ္ထု

၃၆၄။ ။ ဣမာနိ စီဝရာနိ-တို့ကို၊ ဘာဇိယိဿန္တိ-ဝေဖန်အပ်ပါကုန် လိမ့်မည်၊ ဘာဂံ-ကို၊ သာဒိယိဿသိ-သာယာမည်လော၊ ပေ၊ တတော-ထို ရွာငယ်ကျောင်းမှ၊ ပေ၊ စီဝရာဏှိကံ-သင်္ကန်းဘဏ္ဍာရှိသော အထုပ်ကို၊ (သင်္ကန်းထုပ်ကို)၊ ပေ၊ အညတြ-တစ်ပါးသော ကျောင်းတိုက်၌၊ ဝဿံဂုဋ္ဌော၊ (သမာနော-လျက်)၊ အညတြ-၌၊ (ကျောင်းတိုက်က)၊ စီဝရာဘာဂံ၊ သာဒိ ယိဿာမိ နာမ-သာယာရသနည်း?၊ (ခံယူရသနည်း?)၊ ပေ၊ အညတြ-၌၊ ဝဿံဂုဋ္ဌေန-နေပြီးသော ရဟန်းသည်၊ ပေ။

ဧကာဓိပ္ပာယံ-အလိုရှိအပ်ရာ တစ်ခုသောအဖို့ကို၊ ဒေထ၊ (ဧကာဓိပ္ပာယံ၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ)၊ ပေ၊ အမုတြ-ထို မည်သောကျောင်းတိုက်၌၊ ဥပနံ-ထက်ဝက်၊ အမုတြ၊ ဥပနံ-ဝက်၊ သစေ ဝသတိ (စေံ သတိ)၊ အမုတြ-၌၊ ဥပဖော-ထက်ဝက်ဖြစ်သော၊ ပေ၊ စီဝရပဋိဝိသော ဒါတဗ္ဗော၊ ဝါ ပန- သို့မဟုတ်၊ ယတ္ထ-အကြင် ကျောင်းတိုက်၌၊ ဗဟုတရံ ဝသတိ၊ ပေ။

၂၂၄-ဂိလာနဝတ္ထုကထာ

၃၆၅။ ။ ကုစ္ဆိဝိကာရာဗာဓော-ဝမ်း၌ဖောက်ပြန်သော အနာသည်၊ (ဝမ်းပျက်ရောဂါသည်)၊ ဟောတိ၊ သော-ထို ရဟန်းသည်၊ သကေ-မိမိဥစ္စာ ဖြစ်သော၊ မုတ္တကရိသေ-ကျင်ငယ်၊ ကျင်ကြီး၌၊ ပလိပန္နော-နစ်မြုပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သေတိ-အိပ်နေရ၏၊ (နစ်မြုပ်ဟူရာ၌ တကယ်နစ်မြုပ်သည် မဟုတ်၊ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်များ ပေနေသည်ကိုပင် သုံးစွဲရိုးစကားဖြင့် ပလိ ပန္နောဟု ဆိုသည်)၊ ပေ၊ ကိဿ-ကြောင့်၊ တံ-သင့်ကို၊ ဘိက္ခု၊ န-ဥပဋ္ဌန္တိ- မပြုစု မလုပ်ကျွေးကုန်သနည်း?၊ ပေ၊ အဟံ၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏ (ဝေယျာဝစ္စကို)၊ အကာရကော-မပြုတတ်ပါ၊ ပေ၊ နဟာပေဿာမ-ရေချိုးစေကြကုန်စို့၊ (ရေချိုး

ပေးကြကုန်စို့) ၊ပေ၊ ဘဂဝါ ဥဒကံ၊ အာသိဉ္စိ-လောင်းတော်မူပြီ၊ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ ပရိဓောပိ-ဆေးပြီ၊ ဘဂဝါ၊ သီသတော-မှ၊ (ဦးခေါင်းဘက်မှ) အဂ္ဂေဟေသိ-ကိုင်တော်မူပြီ၊ ပေ၊ ဥစ္စာရေတွာ-မြောက်၍၊ မဇ္ဈကော၊ နိပါတေသု-လဲကျစေကြကုန်ပြီ၊ (အိပ်စေကြကုန်ပြီ) ၊ပေ။

ဘိက္ခုဝေ၊ ယေ-အကြင် မိဘတို့သည်၊ ဝေါ-တို့ကို၊ ဥပဋ္ဌဟေယျ-ပြုစု လုပ်ကျွေးကုန်ရာ၏၊ ဝေါ-တို့၏၊ (တို့မှာ) (သာ) မာတာ နတ္ထိ၊ (သော) ပိတာ နတ္ထိ၊ ပေ၊ အညမညံ၊ စေ န ဥပဋ္ဌဟိဿထ-အကယ်၍ မပြုစု မလုပ်ကျွေးကုန်အံ့၊ အထ-ထိုသို့ မပြုစု မလုပ်ကျွေးကုန်လတ်သော်၊ ကော-သည်၊ ဥပဋ္ဌဟိဿတိ-နည်း?၊ ပေ၊ ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ မ-ငါဘုရားကို၊ ဥပဋ္ဌဟေယျ-ရာ၏၊ “သော ဂိလာနံ၊ ဥပဋ္ဌဟေယျ-ရာ၏၊ ဝါ-ပြုစု လုပ်ကျွေးရာပြီ” (ဤ ဝါကျ၏အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ၊ သစေ ဥပဇ္ဈာယော စသောဝါကျတို့ကို မဟာဓန္ဒက၊ ဝတ္ထကထာကို နည်းမှီ၍ အနက်ပေးပါ) ၊ပေ။

၃၆၆။ ။ ဒူပဋ္ဌော (ဒု+ဥပဋ္ဌော)-ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုစု လုပ်ကျွေးအပ်သည်၊ (ပြုစု လုပ်ကျွေးရခက်သည်၊) ဟောတိ၊ အသပ္ပာယကာရီ-မလျောက်ပတ်သောအမှုကို ပြုသည်၊ ဟောတိ၊ သပ္ပာယေ-လျောက်ပတ်သော အရာ၌၊ မတ္တံ-အတိုင်းအရှည်ကို၊ န ဇာနာတိ၊ ဘောသဇ္ဇံ၊ ပဋိသေဝိတာ-မှီဝဲသုံးဆောင်တတ်သည်၊ န ဟောတိ၊ အတ္တကာမဿ-စီးပွားကိုလိုလားသော၊ ဂိလာနပဋ္ဌာကဿ-အား၊ (အာဝိကတ္တာ၌ စပ်)၊ အဘိက္ကမန္တံ-ရှေ့ရှုတိုးတက်လာသော ရောဂါကို၊ (တိုးပွားလာသော ရောဂါကို)၊ အဘိက္ကမတိ-၏၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိက္ကမန္တံ-နောက်ဆုတ်လာနေသော -ရောဂါကို၊ (သက်သာလာသော ရောဂါကို)၊ ပဋိက္ကမတိ၊ ဣတိ ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဌိတံ-မတိုးမဆုတ် ရပ်တန့်နေသော ရောဂါကို၊ ဌိတော-၏၊ ဣတိ ဝါ-လည်းကောင်း၊ ယထာဘူတံ အာဗာဓံ၊ အာဝိကတ္တာ-ထင်စွာပြုတတ်သည်၊ (ပြောပြတတ်သည်)၊ န ဟောတိ၊ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ပေ၊ အနဓိဝါသကဇာတိကော ဟောတိ၊ (မဟာဓန္ဒကပုဒ်စဉ် ၉၉-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ) ၊ပေ၊ (သုက္ကပက္ခ၌) သူပဋ္ဌော-လွယ်ကူစွာ ပြုစု လုပ်ကျွေးအပ်သည်ဟု ဆိုပါ။

ပဉ္စဟိ၊ ပေ၊ နာလံ-မလိုက်၊ ဘောသန္ဓံ၊ သံဝိဓာတုံ-စီမံခြင်းငှာ၊ ပဋိ
 ဗလော-စွမ်းနိုင်သည်၊ န ဟောတိ၊ သပ္ပာယာသပ္ပာယံ-လျှောက်ပတ်သော
 ဆေး၊ မလျှောက်ပတ်သော စေး စသည်ကို၊ န ဇာနာတိ၊ ပေ၊ ဥပနာမေတိ-
 ကပ်၏၊ (ကျေး၏)၊ ပေ၊ အပနာမေတိ-ဖယ်ရှား၏၊ အာမိသန္တရော-အာမိသ
 ဟူသော အကြောင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ဥပဋ္ဌာတိ၊ မေတ္တစိတ္တော-မေတ္တာနှင့်
 ယှဉ်သော စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) နော (ဥပဋ္ဌာတိ)-ပြုစု လုပ်ကျွေးသည်
 မဟုတ်၊ ဥစ္စာရုံ-ဝါ၊ ပေ၊ ခေဋ္ဌံ ဝါ-တံထွေးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝန္တံ ဝါ-
 ထွေးအန်ဖတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ နိဟာတုံ-ထုတ်ဆောင်ခြင်းငှာ၊ (စွန့်ပစ်
 ခြင်းငှာ) ဇေဂုစ္ဆိ-စက်ဆုတ်ခြင်းရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ (သုက္ကပက္ခ လွယ်ပြီ)၊
 ပေ။

၂၂၅-မတသန္တကကထာ

၃၆၇။ ။ (ထူးရာဌ်သာ အနက်ပေးပါမည်)၊ ဂိလာနုပဋ္ဌာနံ-ဂိလာနကို
 ပြုစုခြင်းကို၊ ဝဏ္ဏိတံ-ချီးမွမ်းတော်မူအပ်ပြီ၊ ပေ၊ ဥပဋ္ဌိယမာနော-ပြုစု
 လုပ်ကျွေးအပ်စဉ်၊ ကာလမကာသိ၊ ပေ၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ ကာလင်္ဂတေ-
 သေခြင်းကို ပြုခြင်းကြောင့်၊ (ကာလင်္ဂတေတိ ကာလင်္ဂရိယာယ၊ အဋ္ဌကထာ)၊
 ပတ္တစိဝရေ-၌၊ သံဃော၊ သာမိ-ဥစ္စာရှင်တည်း၊ (ပိုင်ဆိုင်၏)၊ ပေ၊ (ကမ္မဝါစာ၌)
 ဘိက္ခု၊ ကာလင်္ဂတော-ပြုအပ်ပြီးသော သေခြင်းရှိပါပြီ၊ (ကွယ်လွန်ပါပြီ)၊
 ဣဒံ-ဤသည်ကား၊ တဿ-၏၊ စိဝရဉ္စ-သင်္ကန်းပါတည်း၊ ပတ္တော စ-
 ပါတည်း၊ ပေ။

၃၆၈။ ။ ဝတ္ထု လွယ်ပြီ။

၃၆၉။ ။ (ဘိက္ခုသာမဏေရဝတ္ထု လွယ်ပြီ)၊ ဗဟုဘဏ္ဍော-များသော
 ဘဏ္ဍာရှိသည်၊ ဗဟုပရိက္ခာရော-သည်၊ (ဟုတွာ) ကာလင်္ဂတော ဟောတိ၊
 ပေ၊ တတ္ထ-ထို ဘဏ္ဍာ၊ ပရိက္ခရာတို့တွင်၊ ယံ လဟုဘဏ္ဍံ-အကြင်
 ပေါသော ဘဏ္ဍာသည်လည်းကောင်း၊ (ယံ) လဟုပရိက္ခာရံ-သည်လည်းကောင်း၊
 (အတ္ထိ) တံ-ထို လဟုဘဏ္ဍာ၊ လဟုပရိက္ခရာကို၊ သမ္ပုဗ္ဗိဘူတေန သံဃေန

ဘာဇေတုံ (အနုဇာနာမိ) တတ္ထ-တို့တွင်၊ ယံ ဂရဘဏ္ဍံ-အကြင် အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဘဏ္ဍာသည်လည်းကောင်း၊ (ယံ) ဂရပရိက္ခာရံ (အတ္ထိံ) တံ-ကို၊ အာဂတာနာဂတဿ-ရောက်လာပြီး၊ မရောက်လာသေးသော၊ စာတုဒ္ဓိသဿ-မေတ္တာဘာဝနာဖြင့် လှည့်လည်အပ်ရာ အရပ်လေးမျက်နှာရှိသော၊ ဝါ-အရပ်လေးမျက်နှာ၌နေသော၊ သံဃဿ-၏(အတွက်)၊ အဝိသဇ္ဇိကံ-မစွန့်အပ်၊ မစွန့်ထိုက်၊ အဝေဘိဂီကံ-မဝေဖန်အပ်၊ မဝေဖန်ထိုက်၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ (စူဠဝဂ္ဂ၊ သေနာသနက္ခန္ဓက၌ အဝိသဇ္ဇိယ၊ အဝေဘိဂီယ ဟု ရှိ၏၊ ဤ၌ ယ-ကို က-ပြုဟု ကြံပါ။ ပေ။

၂၂၆-နဂ္ဂိယပဋိက္ခေပကထာ

၃၇၀။ ။ အနေကပရိယာယေန၊ ပေ၊ ဝီရိယာရမ္ဘဿ၊ ဝဏ္ဏဝါဒီ-ဂုဏ်ကို ပြောလေ့ရှိပါ၏၊ ဘန္တေ၊ ဣဒံ နဂ္ဂိယံ-ဤ အတ်မဆည်း အချည်းနီးသူ၏ အဖြစ်သည် ၊ပေ၊ ဝီရိယာရမ္ဘာယ-ငှာ၊ သံဝတ္တတိ၊ (အပ္ပိစ္ဆဿ စသည်တို့၏ အနက်ကို မဟာခန္ဓကပုဒ်စဉ် ၆၄-၌ ရေးခဲ့ပြီ) ၊ပေ၊ တိတ္ထိယ သမာဒါနံ-တိတ္ထိတို့သည် ဆောက်တည်အပ်သော၊ နဂ္ဂိယံ-နဂ္ဂိယကျင့်ကို၊ သမာဒိယိဿသိ နာမ-ဆောက်တည်ရဘိသနည်း?၊ ပေ။

၂၂၇-ကုသစီရာဒိပဋိက္ခေပကထာ

၃၇၁။ ။ ကုသစီရံ-သမန်းမျက်ဖြင့် ပြုအပ်သောအဝတ်ကို၊ နိဝါသေတွာ-ဝတ်၍၊ ပေ၊ ဝါကစီရံ-လျော်တေအဝတ်ကို၊ ပေ၊ ဖလကစီရံ-ပျဉ်ချပ်ငယ် (အပြားငယ်)တို့ဖြင့် ပြုအပ်သောအဝတ်ကို၊ ပေ၊ ကေသကမ္မလံ-လူ့ဆံပင်ဖြင့် ပြုအပ်သောကမ္မလာကို၊ ပေ၊ ဝါဠကမ္မလံ-(စရမ) စာမရီသားကောင်၏ အမြီးဆံတို့ဖြင့် ပြုအပ်သောအဝတ်ကို၊ ပေ၊ ဥလူကပက္ခံ-ခင်ပုတ်ငှက်၏အတောင်ဖြင့် ပြုအပ်သောအဝတ်ကို၊ အဇိနက္ခိပံ-သမင်ရေဖြင့်

ပြုအပ်သောအဝတ်ကို၊ (သစ်နက်ရေဖြင့် ပြုအပ်သောအဝတ်ဟု ရှေးက ပေးကြ၏။ ဤ ပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ၊ ဒုတိယအုပ်၊ စာမျက်နှာ ၄၅၂-၌ ပြထားပြီ) ။ပေ၊ တိတ္ထိယဇေ-တိတ္ထိတို့၏တံခွန် ဖြစ်သော၊ အဇိနကိပ်-ကို၊ ဓာရေဿသိ နာမ၊ ပေ၊ အက္ကနာဠ-မုရိုးပင်၏ အတံဖြင့် ပြုအပ်သောအဝတ်ကို၊ ပေ၊ ပေါတ္တကံ-သင်ပေါင်းလျှော်ဖြင့် ပြုအပ်သောအဝတ်ကို၊ ပေ၊ (အက္ကနာဠ၊ ပေါတ္တကတို့အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။)

၂၂၈-သဗ္ဗနိလကာဒိပဋိက္ခေပကထာ

၃၇၂။ ။ သဗ္ဗနိလကာနိ-အလုံးစုံညီသော အဆင်းရှိကုန်သော၊ (ဤသို့ စသည်ဖြင့် စမ္မက္ခန္ဓကပုဒ်စဉ် ၂၄၆-ဝတ္ထုကို နည်းမှီ၍ ပေးပါ။ ထို၌ “ဖိနပ်” ဖြစ်၍ ဤ၌ သင်္ကန်းဖြစ်ခြင်းသာ ထူး၏။) အစ္စန္ဒဒသာနိ-မဖြတ်အပ်သော အမြိတ်အဆာရှိကုန်သော၊ ပေ၊ ဖဏဒသာနိ (ဖလဒသာနိ)-အသီး အမြိတ် အဆာ ရှိကုန်သော၊ ပေ၊ (ဖဏဒသာနိဟု ပါဠိရှိ၏။ ဤ ပါဠိတော်ကို မိုးထား သော ခုဒ္ဒသိက္ခာဂါထာ ၅၇-၌ကား “အစ္စန္ဒဒိဗဒသကေ၊ ဖလပုပဒေ တထာ”ဟု ရှိ၏။) ကဉ္စကံ-သင်တိုင်း (အင်္ဂါ)ကို၊ တိရိဇ္ဇကံ-သစ်ခွံဖြင့် ပြုအပ်သောအဝတ်ကို၊ ပေ၊ ဝေဋ္ဌနံ-ဦးရစ်ခေါင်းပေါင်းကို၊ ပေ၊ (တိရိဇ္ဇက၏ အဖွင့်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။)

၂၂၉-ဝသံ ဝုဋ္ဌာနံ အနုပုဋ္ဌစီဝရကထာ

၃၇၃။ ။ စီဝရေ အနုပုဋ္ဌေ-မဖြစ်သေးမီ၊ (သံဃာအား မရသေးမီ) ပက္ကမန္တိပိ-အချို့လည်း အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားကုန်၏။ ဝိဗ္ဗမန္တိပိ-အချို့လည်း လူထွက်ကြကုန်၏။ ကာလံပိ-သေခြင်းကိုလည်း၊ ကရောန္တိ-အချို့ ပြုကြကုန်၏။ သာမရာပိ-သာမဏေတို့ဟူ၍လည်း၊ ပဋိဇာနန္တိ-ဝန်ခံကြကုန်၏။ သာမဏေရာ ပိ-သာမဏေတို့ဟူ၍လည်း၊ ပဋိဇာနန္တိ-ဝန်ခံကြကုန်၏။ (သိက္ခံ ပစ္စုက္ခာတကာပိ

စသည်တို့၏အနက်ကို ဥပေါသထက္ခန္ဓကပုဒ်စဉ် ၁၆၄-၌ လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိယာ အဒဿနေ စသည်တို့အနက်ကို မဟာခန္ဓက ပုဒ်ဆိုင်ရာအခန်းတို့၌လည်းကောင်း အနက်ပေးခဲ့ပြီ) ။ပေ။

၃၇၄။ ။ ပဋိရူပေ-လျောက်ပတ်သော၊ ဂါဟကေ-အစားယူမည့်သူသည်၊ သန္တေ-ရှိလတ်သော၊ ပေ။

၃၇၅။ ။ စိဝရေ-သည်၊ ဥပ္ပန္နေ-သော်၊ (သံဃာအား ရပြီးလတ်သော်၊) အဘာဇိတေ-မဝေဖန်အပ်သေးမီ၊ ပေ။

၂၃၀-သံဃောဘိန္ဒူစိဝရုပ္ပါဒကထာ

၃၇၆။ ။ စိဝရေ အနုပ္ပန္နေ သံဃော၊ ဘိဇ္ဇတိ-ကွဲ၏၊ ဣတ္ထ-ထိုသို့ကွဲရာ၌၊ မနုဿာ၊ ဧကသ္မိံ ပက္ခေ-တစ်ခုသော အသင်းအပင်း၌၊ (တုစိဖက်၌)၊ ဥဒကံ-အလှူရေကို၊ ဒေန္တိ၊ ဧကသ္မိံ ပက္ခေ စိဝရံ ဒေန္တိ၊ (ကိ-အဘယ်သို့လျှောက်၍ လှူကုန်သနည်း?)၊ သံဃဿ ဒေမ၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍ လှူကုန်အံ့၊ ဧတံ-ဤ သင်္ကန်းသည်၊ သံဃဿေဝ-သံဃာ၏ဥစ္စာသာတည်း၊ ပေ။

၂၃၁-ဒုဂ္ဂဟိတသုဂ္ဂဟိတာဒိကထာ

၃၇၇။ ။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ-၏(အထံသို့)၊ ပါဟေသိ-ပို့စေပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ မှာ၍ ပို့စေသနည်း?)၊ ဣမံ၊ ပေ၊ ဒေဟိ၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ အာယသ္မတော ရေဝတဿ-၏၊ (တံ စိဝရံ စပ်)၊ ဝါ-နှင့်၊ ဝိဿာသာ-အကျွမ်းဝင်ခြင်းကြောင့်၊ တံ စိဝရံ၊ အဂ္ဂဟေသိ-ယူထားပြီ၊ ပေ၊ အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တေန-နှင့်၊ သမာဂန္တာ-ပေါင်းဆုံ၍၊ (ဆုံမိ၍)၊ ပေ၊ တံ စိဝရံ-သည်၊ သမ္ပတ္တံ-ရောက်ပါ၏လော၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိ)၊ ပေ။

၃၇၈။ ။ ဣဓ၊ ပေ၊ ပဟိဏတိ-ပို့လိုက်၏။ ပေ၊ ယော ပဟိဏတိ၊ တဿ-ထို ပေးပို့သောရဟန်း၏။ ဝါ-နှင့်၊ ဝိဿာသာ-ကြောင့်၊ ဂဏှာတိ-အံ့၊ သုဂ္ဂဟိတံ-ကောင်းစွာယူအပ်ပြီ၊ (အယူမြောက်၏။ အပြစ်လည်း မရှိ ဟူလို)၊ ယဿ-အကြင် ရဟန်း၏(အတွက်)၊ ပဟိယျတိ-ပို့အပ်၏။ တဿ-ထို ပို့အပ်ရာ ရဟန်း၏။ ဝါ-နှင့်၊ ဝိဿာသာ ဂဏှာတိ၊ ဒုဂ္ဂဟိတံ-မကောင်းသဖြင့် ယူအပ်ပြီ၊ (အယူမမြောက် ဟူလို) ၊ ပေ၊ တဿ-ထို ပို့လိုက် သော ရဟန်း၏။ မတကစိဝရံ-မတကသင်္ကန်းဟူ၍၊ အဓိဋ္ဌာတိ-၏။ သွာ မိဋ္ဌိတံ-ကောင်းစွာ အဓိဋ္ဌာန်အပ်ပြီ၊ (သေပြီးသူ၏ သင်္ကန်းဟူ၍)၊ (အဓိဋ္ဌာန် မြောက်၏ ဟူလို)၊ (နောက်နောက် ဝါကျတို့၌ အနက်လွယ်ပြီ။)

၂၃၂-အဋ္ဌစိဝရမာတိကာ

၃၇၉။ ။ ဘိက္ခဝေ၊ စိဝရဿ-၏။ ဥပ္ပါဒါယ-ဖြစ်ခြင်း၏။ (ရခြင်း၏) မာတိကာ-မာတိကာတို့သည်၊ ဣမာ အဋ္ဌ-တို့တည်း၊ သီမာယ-သိမ်အား၊ ဒေတိ၊ ကတိကာယ-(တူသောလားဘိရီအောင် ပြုအပ်သော) ကတိကဝတ် အား၊ ပေ၊ ဘိက္ခာပညတ္တိယာ-ဆွမ်းဝတ် တည်ထားအပ်ရာ ကျောင်းတိုက်၌၊ ၊ ပေ၊ (ဤ ပုဒ်၏အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ)၊ သံဃဿ-အား၊ (ဤ၌ ဘိက္ခုနီသံဃာ မပါ) ၊ ပေ၊ ဥဘတောသံဃဿ-ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီအား ဖြင့် နှစ်ဖက်သော သံဃာအား၊ ပေ၊ အာဒိဿ-ရည်စူး၍၊ ပေ၊

(ထို မာတိကာရှစ်ပါးကို အကျယ်ချဲ့၍ ပြတော်မူလိုသောကြောင့် သီမာယ ဒေတိ စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်)၊ သီမာယ၊ ဒေတိ-အံ့၊ ယာဝ တိကာ ဘိက္ခု၊ အန္တောသီမာဂတာ-သိမ်၏အတွင်း၌ ရောက်နေကုန်၏။ တေဟိ-

အန္တောသီမာဂတာ။ ။ သီမာယ ဒေတိ၌ သိမ်အမျိုးမျိုး ရှိပုံ၊ ထို သိမ်တို့၌ လှူပုံကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။ ထိုတွင် ခဏ္ဍသိမ် စသောသိမ်ကို ရည်ရွယ်၍ “အန္တော သီမာဂတာ-သိမ်၏အတွင်း၌ ရောက်နေကုန်” ဟု ပေးပါသည်။ (ဝေမေတာသု သီမာသု၊ ပေ၊ အန္တော ခဏ္ဍသီမာဂတာ စသော အဋ္ဌကထာကို ထောက်)၊ တစ်နည်း-

ထို ရဟန်းတို့သည်၊ ဘာဇေတဗွံ-ဝေဖန်ရာ၏၊ ကတိကာယ၊ ဒေတိ-အံ၊ သမ္ပဟုလာ၊ အာဝါသာ-ကျောင်းတိုက်တို့သည်၊ သမာနလာဘာ-တူသောလာဘ် ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ (တေသု-ထို ကျောင်းတိုက်တို့တွင်၊) ဧကသ္မိံ အာဝါသေ- ဌံ၊ ဒိန္နေ-အပ်သော်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ကျောင်းတိုက်တို့၌၊ ဒိန္နံ-လှူ အပ်သည်၊ (လှူအပ်ရာ ရောက်သည်၊) ဟောတိ။

ဘိက္ခောပညတ္တိယာ၊ ဒေတိ-အံ၊ ယတ္ထ-အကြင် ကျောင်းတိုက်၌၊ သံဃ သု-၏(အတွက်၊) ဓုဝကာရာ-အမြဲပြုအပ်သော ကောင်းမှုတို့ကို၊ ကိရိယန္တိ- ပြုအပ်ကုန်၏၊ တတ္ထ-၌၊ ဒေတိ-၏၊ (လှူသည်မည်၏၊) သံဃဿ၊ ဒေတိ- အံ၊ သမ္ပုဓိဘူတေန သံဃေန-(ဥပစာသိမ်၌ တည်သော) သံဃာသည်၊ ဘာဇေတဗွံ၊ (ဥဘတော သံဃဿ ဒေတိ စသည်တို့၏အကျယ်၌ အနက် လွယ်ပြီ၊) အာဒိဿ ဒေတိ-အံ၊ ယာဂုယာ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ သေနာသနေ ဝါ-ကျောင်းပရိဂုဏ်၌သော်လည်းကောင်း၊ (ကျောင်းပေါင်း များစွာရှိသော ကျောင်းတိုက်ကြီးဝယ် ပရိဂုဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ကျောင်း တစ်ကျောင်း၌ ဟုလို၊) ဘောသဇ္ဇေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ (အာဒိဿတိ ဒေတိ၊) (ပုဂ္ဂလဿ ဒေတိ၏ အကျယ် လွယ်ပြီ၊) ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော် မူပြီ။

အဋ္ဌမော-ရှစ်ခုမြောက်သော၊ စီဝရက္ခန္ဓကော-တည်း။

သိမ်အကြောင်းကို နားမလည်သော အလှူရှင် ဖြစ်၍ သီမာယ ဒမ္မိဟု သာမည လျှောက်လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ သီမဋ္ဌကသံဃဿ ဒမ္မိဟု လျှောက်လျှင်သော် လည်းကောင်း ဥပစာသိမ်ဟု ဆိုပုံသော ကျောင်းတိုက်အတွင်းရှိ ရဟန်းအားလုံး ဝေဖန်၍ ယူနိုင်သောကြောင့် “အဇ္ဈော သီမာဂတာ-ဥပစာရသိမ်၏ အတွင်းသို့ ရောက်နေကုန်၏”ဟု ပေးပါ၊ (ယော ပန အသုကသီမာယာတိ ဝတ္ထုံ န ဇာနာတိ စသော အဋ္ဌကထာကို ထောက်။)

၂၃၃-တသုဒ္ဒါနံ

(ဤ ဥဒ္ဒါန်း၌ အကျဉ်းမျှပေးအပ်သော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဝတ္ထုအကျယ် အတိုင်း အနက်ဆိုပါ။) (၂၂-ဂါထာ ရှိသည်။)

တဿ-ထို စီဝရကွန္ဒက၏၊ ဥဒ္ဒါနံ-ကား-

ရာဇဂဟကော-သော၊ နေဂမော-သည်၊ ဝေသာလိယံ-၌၊ ဂဏိ-
ပြည့်တန်ဆာမကို၊ ဒိသ္မာ ပုန ရာဇဂဟံ ဂန္ဓာ၊ ရညော-ဗိမ္ဗိသာရ
မင်းအား၊ တံ-ထို အကြောင်းကို၊ ပဋိဝေဒယိ-သိစေပြီ၊ (သံတော်ဦး
တင်ပြီ။)

သာလာဝတိကာယ-၌၊ အဘယဿ-၏၊ အတြဇော-ကိုယ်မှ
ဖြစ်သော၊ ပုတ္တော-သည်၊ ဇီဝတီတိ-အသက်ရှင်သေး၏လောဟု၊
ကုမာရေန-သည်၊ သင်္ခါတော-ပြောဆိုအပ်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ဇီဝကော
ဣတိ-ဇီဝကမည်၏၊ (ဣတိသဒ္ဒါ နာမဝါစက။)

သော-ထို ဇီဝကသည်၊ တက္ကသီလံ ဂန္ဓာ၊ ဥဂ္ဂဟေတွာ-
ဆေးပညာကို သင်ယူ၍၊ မဟာဘိသော-သမားတော်ကြီးသည်၊
(သမာဓံနာ၊) သတ္တဝသိကာဗာဓံ-(သာဓကတသူဌေးကတော်၏)
ခုနစ်နှစ်ရှိသော ဦးခေါင်းနာကို၊ နတ္ထုကမ္မေန-နာနတ်မှုဖြင့်၊ နာသယိ-
ပျောက်စေပြီ။

ရညော-ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏၊ ဘဂန္ဓလာဗာဓံ-ကို၊ အာလေပေန-
ဆေးလိမ်းသဖြင့်၊ အပါကမိ(အပ+အာကမိ)-ပယ်ရှားပြီ၊ မမဉ္ဇ-
ကိုလည်းကောင်း၊ ဣတ္ထာလင်္ကာရဉ္ဇ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုသံဃဉ္ဇ-
ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌဟိ-ပြုစုလုပ်ကျွေးလော့၊ ဣတိ-ဤသို့
ပြောပြီ၊ (ဥပဋ္ဌဟဟု ဆိုလိုလျက် အပါကမိနှင့် လိုက်လျောအောင်
ဥပဋ္ဌဟိဟု ဆိုထားသည်။)

ရာဇဂဟကော-သော၊ သေဋ္ဌိ စ-ကိုလည်းကောင်း၊ (ပုဒ်စဉ်
၃၃၂-ဝတ္ထုကို ညွှန်းသည်။) အန္တဂဏ္ဍိ-ကိုလည်းကောင်း၊ (ပုဒ်စဉ်
၃၃၃-ဝတ္ထုကို ညွှန်းသည်။) တိကိစ္ဆိတံ-ဆေးကုအပ်ပြီ၊ (ရှေးနိဿယ
၌ တိကိစ္ဆိတံဟု ပါ၌ရှိသောကြောင့် အနက်တစ်မျိုး ပေးထား၏။)
ပဇ္ဇောတဿ-၏၊ မဟာရောဂံ-ကို၊ ဃတပါနေန-ထောပတ်တိုက်
သဖြင့်၊ နာသယိ-ပြီ။

အဓိကာရဉ္စ-ကိုလည်း၊ (သရိတွာ) သိဝေယျ-ကို၊ (ပါဟေသိ) အဘိသန္ဓံ-သလိပ်, သည်းခြေစသော များသောအပြစ်ရှိသော ဘုရားရှင်၏ ကိုယ်တောကို၊ သိနေဟတိ-စိုစိုပြည်ပြည် ဖြစ်စေတော်မူ၏။ (သိနေဟေတိဟု ဆိုလိုလျက် ဂါထာဖြစ်၍ သိနေဟတိဟု ဆိုထားသည်။) တိဟိ ဥပ္ပလဟတ္ထေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သမတ္တိံ သဝိရေစနံ-အတိအကျ အကြိမ်သုံးဆယ် ဝမ်းလျှောကြောင်းဆေး (ကပ်ခြင်း၊) (ရှေးနိဿယ၌ တိဏိံ ဥပ္ပလဟတ္ထေနဗ္ဗု ရှိသောပါဌ်ကို တွေ့၍ ဤ၌ ဝုဏ်, ဝိဘတ် နှစ်ပါးစုံ ပြန်၏ဟု မှာထား၏။)

ပကတတ္ထံ-ပင်ကိုယ်သဘောရှိသော မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဝရံ ယာစိ၊ (တထာဂတော) သိဝေယျဉ္စ၊ ပဋိဂ္ဂဟိ-ခံယူတော်မူပြီ၊ ဂိဟိ ဒါနံ-လူဂဟပတိတို့၏ ဒါနဖြစ်သော၊ စီဝရဉ္စ အနုညာသိ။

ရာဇဂဟေ-၌လည်းကောင်း၊ ဇနပဒေ-၌လည်းကောင်း၊ ဗဟုံ စီဝရံ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ပါဝါရော-ခြုံသည်၊ ကောသိယဉ္စေဝ-ကောသိယ ပါဝါရ၊ ကောဇဝေါ-ကော်ဇော၊ အမုကာသိကံ-အမုကာသိက ကမ္မလာ။

ဥစ္စာဝစာ စ-အကောင်းအညံ့ဖြစ်သော သင်္ကန်းတို့၊ သန္တုဋ္ဌိ-ဂဟပတိစီဝရ၊ ပံသုကူလစီဝရဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်း၊ နာဂမေသု-ကုန်ပြီ၊ အာဂမေသု စ-ကုန်ပြီ၊ ပထမံ-စွာ၊ ပစ္ဆာ-မှ၊ သဒိသာ (ဟုတွာ) ကတိကာ စ-ကတိကဝတ်ဖြင့်၊ (ဩက္ကမိံသု) (ပုဒ်စဉ် ၃၄၁-ဝတ္ထုတို့ကို ညွှန်းသည်။) ပဋိဟရံ-တစ်ဖန်ဆောင်ကုန်ပြီ၊ (ပုဒ်စဉ် ၃၄၂-ဝတ္ထုကို ညွှန်းသည်။)

ဘဏ္ဍာဂါရံ-တိုက်၊ အဂုတ္တဉ္စ-သင်္ကန်းမလုံခြုံ၊ ဝုဋ္ဌာပေန္တိ-ဘဏ္ဍာစိုးကို ထစေကြကုန်၏၊ တထေဝ စ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ဥဿန္ဓံ-များသော သင်္ကန်း၊ ကောလာဟလဉ္စ-ဆူဆူညံညံ၊ ကထံ ဘာဇေ-အဘယ်သို့ ဝေဖန်ရအံ့နည်း?၊ (ကတံ န ခေါ် ဘာဇေတဗ္ဗံကို ညွှန်းသည်။) ကတံ ဒဒေ-နည်း?၊ (ကထံ န ခေါ် သာမဏေရာနံ စီဝရ ပဋိဝိသော ဒါတဗ္ဗောကို ညွှန်းသည်။)

သကာတိရေကဘာဂေန-သကာဘာဂ, အတိရေကဘာဂဖြင့်၊ (ဥတ္တရိတုကာမော-၏) ပဋိဝိသော-ကို၊ ကထံ ဒဒေ-နည်း?၊

(စီဝရပဋိဝိသောသည် ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသ၊ ကထံ န ခေါ စီဝရပဋိ
 ဝိသော ဒါတဗ္ဗော၊ ပေ၊ ယထာဝုမံကို ညွှန်းသည်။) ဆကဏေန-
 ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သီတုဒကာ (သီတုဒကာယ)-ဖြင့်လည်းကောင်း၊
 (ရဇန္တိ) ဥတ္တရိ-ဝေကျပြီ၊ တု-ထိုမှတစ်ပါး၊ န ဇာနရေ-ကျက်၊
 မကျက်ကို မသိကုန်၊ (ဇာနရေ၌ အန္တိဝိဘတ်ကို ရေ ပြု။)

ဩရောပေန္တော-ကုန်လတ်သော်၊ (အာဝိဉ္ဇန္တိ) ဘာဇေန-ကို
 လည်း၊ (အနုဇာနိ) ပါတိယာ စ-၌လည်း၊ (ဩမဒ္ဒန္တိ) ဆမာယ
 စ-၌လည်း၊ (ပတ္တရန္တိ) ဥပစိကာ-ချကိုက်ခြင်း၊ မဇ္ဈေ (လဂ္ဂန္တိ)
 ဇီရန္တိ-အနားဆွေးကုန်၏၊ ဧကတော-တစ်ဖက်မှ (လျောကျခြင်း)၊
 ပတ္တိန္နေန စ-သင်္ကန်းတောင့်မာခြင်း။

ဗရုသာ-ကြမ်းသော သင်္ကန်း၊ အစ္ဆိန္ဒ-အဆာမပြတ်သော
 သင်္ကန်း၊ အစ္ဆိဗန္ဓာ-လေးထောင့်ဖွဲ့အပ်သော လယ်တို့ကိုလည်း
 ကောင်း၊ ဥပ္ပဏှိတေ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဒ္ဒသာသိ-မြင်တော်
 မူပြီ၊ (အဒ္ဒသာသံဟူသော ဗဟုဝစ်ကို နည်းမှီ၍ အဒ္ဒသာသိဟု
 ထားသည်၊ ရုပ်ပြီးပုံကို ဒိသဿ ပဿ ဒိသဿ စသောသုတ်အဖွင့်
 ရူပသိဒ္ဓိဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ) သကျမုနိ-သာကိန္ဓယ်ဖွား
 ငါဘုရားသည်၊ ဝိမံသိတွာ-၍၊ တိစီဝရံ အနုညာသိ။

အညေန-အခြားသော တိစီဝရိတ်၊ အတိရေကေန-(အရှင်
 အာနန္ဒာ၏) အတိရေကသင်္ကန်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ-ရဟန်းတို့အား အတိရေက
 သင်္ကန်းဖြစ်ပြီ၊ ဆိဒ္ဓမေဝ-ပေါက်သော သင်္ကန်း၊ (၃၄၈-ဝတ္ထုကို
 ညွှန်းသည်) စာတုဒ္ဓိပေါ-အရပ်လေးမျက်နှာ၌ ရွာသောမိုးကြီး၊
 ဝဿိကသာဋီကံ-ကိုလည်းကောင်း။

အာဂန္တုကရဂမိကဂိလာနံ-အာဂန္တုကဘတ်၊ ဂမိကဘတ်၊ ဂိလာန
 ဘတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာကဉ္စ-ဂိလာနပဋ္ဌာကဘတ်ကိုလည်း
 ကောင်း၊ ဘောသန္တံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဓုဝံ-ဓုဝယာဂုကိုလည်းကောင်း၊
 ဥဒကသာဋီဉ္စ-(ဘိက္ခုနီသံဃာ၏အတွက်) မိုးရေခဲသင်္ကန်းကိုလည်း
 ကောင်း၊ ဒါတံ၊ ဝရံ-ဆုကို၊ ယံစိ၊ ပဏိတံ-ပဏိတဘောဇဉ်၊
 (၃၅၃-ဝတ္ထုကို ညွှန်းသည်) အတိဓုဒ္ဒကံ-အတိဓုဒ္ဒကနိသီဒိုင်။

ထုလ္လကစ္ဆ-ထုလ္လကစ္ဆဗာဓ၊ မုခံ-မုခပုဉ္ဇနစောဠ၊ ခေါမံ-
 ခေါမပိလောတိကာ၊ ပရိပုဏ္ဏံ-တိစိရိတ်ပြည်စုံ၏၊ (ပုဒ်စဉ် ၃၅၇-
 ဝတ္ထုကို ညွှန်းသည်။) အဓိဋ္ဌာန်-အဓိဋ္ဌာန်၊ ပစ္ဆိမံ-ဝိကပ္ပနာ ပြုထိုက်
 သော နောက်ဆုံးသင်္ကန်း၊ ကတော-ပံသုကူအဝတ်အဖြင့် ပြုအပ်
 သော သင်္ကန်းသည်။ ဂရုကော-လေး၏၊ ဝိကဏ္ဍော-အနားမညီ၊
 သုတ္တံ-သည်။ ဩကိရိ-လျောကျပြီ။

လုဇ္ဇန္တိ-အနားပျက်စီးကုန်၏၊ နပ္ပဟောန္တိ စ-မလောကံကုန်၊
 အန္ဓာဓိကံ-နောက်ထပ် တင်အပ်သောအလွှာ၊ ဗဟူနိ စ-များသော
 သင်္ကန်းတို့ (ဖြစ်ခြင်း၊) (ပုဒ်စဉ် ၃၆၁-ဝတ္ထုကို ညွှန်းသည်။) အန္ဓ
 ဝနေ-၌ (သင်္ကန်းထားခဲ့ခြင်း၊) အသတိယာ-သတိမရှိဘဲ (ရွာသို့
 ဝင်ခြင်း၊) ဧကော-တစ်ပါးတည်း၊ ဝသံ-မိုးလပတ်လုံးလည်း
 ကောင်း၊ ဥတုမိ စ-ဆောင်း၊ နေ့ဟူသော ဥတု၌လည်းကောင်း၊
 (ဝသိ-နေပြီ။)

ဒွေ ဘာတုကာ-တို့၊ ရာဇဂဟေ-၌၊ (ရဟန်းသုံးပါး ဝါကပ်
 ခြင်း၊) ဥပနန္ဒော-ဥပနန္ဒ၊ (ပုဒ်စဉ် ၃၆၄-ဝတ္ထုကို ညွှန်းသည်။)
 ပုန-ဖန်၊ ဒွိသု-နှစ်ကျောင်းတို့၌ (ဝါကပ်ခြင်း၊) ကုစ္ဆိဝိကာရော-
 ကုစ္ဆိဝိကာရာဗာဓ၊ ဂိလာနော-ပဉ္စဂံသမန္နာဂတဂိလာန စသည်၊
 ဥဘော စေဝ-နှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့၊ (ဒွေ ဘိက္ခု ကောသလေသု
 ဇနပဒေစသော ပုဒ်စဉ် ၃၆၇-ဝတ္ထုကို ညွှန်းသည်။) ဂိလာနကာ-
 ဂိလာနပဋ္ဌကတို့၊ (ကြွင်းသော ဂိလာနပဋ္ဌကဆိုင်ရာ ဝတ္ထုတို့ကို
 ယူပါ၊ ရှေးနိဿယ၌ကား-ဥဘော စေဝ-နှစ်ပါးသော ရဟန်း
 တို့သည်၊ ဂိလာနကာ-ဂိလာနကို ပြုစု လုပ်ကျွေးကုန်၏ဟု
 ပေး၏။

နဂ္ဂါ-နဂ္ဂရဟန်း၊ ကုသာ-ကုသစီရ (ဝါကစီရံမှ စ၍ ပေါထွက်
 တိုင်အောင် ဝတ္ထုအကျယ်အတိုင်း အနက်ဆိုပါ။) နီလ-အလုံးစုံ
 ညိုသောအဆင်းရှိသော သင်္ကန်း၊ (ပိတဉ္စမှ စ၍ ကဏှာတိုင်အောင်
 လွယ်ပြီ။) မဟာရဂံ နာမ-မဟာရဂံရတ္တစီဝရ၊ မဟာနာမရတ္တစီဝရ၊
 တံထာ-မှတစ်ပါး၊ အစ္ဆိန္ဒဒသိကာ-မဖြတ်အပ်သော အမြိတ်အဆာ
 ရှိသော သင်္ကန်း။

ဒီဃပုပ္ဖဏ(ဖလ)ဒသာ-ရှည်သော အမြိတ်အဆာရှိသော သင်္ကန်း၊ ပန်းပွင့် အမြိတ်အဆာရှိသော သင်္ကန်း၊ အသီး အမြိတ် အဆာရှိသော သင်္ကန်းတို့၊ (ကဉ္စုတိရိဋ္ဌဝေဋ္ဌနံကို ဝတ္ထုအကျယ် အတိုင်း အနက်ဆိုပါ။) အနုပုဏ္ဏေ-သင်္ကန်းမဖြစ်မီ၊ ပက္ကမတိ၊ တာဝဒေ-ထို မဖြစ်သေးမီကာလ၌၊ သံဃော ဘိဇ္ဇတိ။

ပက္ခေ-၌၊ သံဃဿ- ဒဒန္တိ၊ အာယသ္မာ ရေဝတော-သည်၊ ပဟိ-သင်္ကန်းပို့ပြီ၊ ဝိဿာသဂ္ဂါဟာ-အကျွမ်းဝင်သောအားဖြင့် ယူခြင်း၊ အဓိဋ္ဌဟိ-ပြီ၊ စိဝရမာတိကာ-တို့သည်၊ အဋ္ဌ-တို့တည်း၊ ဣတိ-တသုဒ္ဓါနစကားရပ် အပြီးသတ်တည်း။

ဣမမှိ ခန္ဓကေ-၌၊ ဝတ္ထု-တို့သည်၊ ဆန္ဒုတိ-၉၆-ဝတ္ထုတည်း၊ (၂၂-ဂါထာ။)

စိဝရကွန္ဓကော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၉ - စမ္မေယျကုန္ဒက

၂၃၄-ကဿပဂေါတ္တဘိက္ခုဝတ္ထု

၃၈၀။ ။ (ယေန သမယေန အာဂန္တုကာ ဘိက္ခု ကဿပဂေါတ္တဘိက္ခု ဥက္ခိပိံသု၊ (အနိယမဝါကျ) ၊ပေ၊ စမ္မာယံ-စမ္မာမြို့၌၊ ဂဂ္ဂရာယ-ဂဂ္ဂရာမည်သော၊ (ဂဂ္ဂရာမည်သော မိဖုရားသည် တူးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဝဂ္ဂရာမည်သော၊) ပေါက္ခရဏီယာ-ရေကန်၏၊ တီရေ-ကမ်းနား၌၊ ဝိဟရတိ၊ ၊ပေ၊ ကာသီသု-ကာသီမည်သော၊ ဇနပဒေ-၌၊ (တိုင်း၌၊) ဝါသဘာဂါမော နာမ-ဝါသဘာရွာမည်သည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ တတ္ထ-ထို ဝါသဘာရွာ၌၊ ကဿပဂေါတ္တာ နာမ-ကဿပဂေါတ္တမည်သော၊ ဘိက္ခုသည်၊ အာဝါသိကော-နေရာကျောင်း ရှိသည်၊ (ကျောင်းထိုင်ဖြစ်သည်၊) တန္တိဗဒ္ဓေါ-ကြောင့်ကြ၌ စပ်ဖွဲ့သူသည်၊ ဥဿုက္ကံ-အားထုတ်သူ၏ အဖြစ်သို့၊ အာပန္နော-သည်၊ ဟောတိ၊ (ဥဿုက္ကံ အာပန္နောဖြင့် တန္တိဗဒ္ဓေါကို ထပ်၍ဖွင့်သည်၊) (ကိ-အဘယ်သို့ ရောက်သနည်း?၊) ကိန္တိ-လျှင်၊ အနာဂတာ-မရောက်သေးကုန်သော၊ ပေသလာ ဘိက္ခု၊ စ၊ အာဂစ္ဆေယျု-လာကုန်ရာပါအံ့နည်း?၊ အာဂတာ၊ ၊ပေ၊ ဝိဟရေယျု-နည်း?၊ အယဉ္ဇသိ၊ အာဝါသော-သည်လည်း၊ ဝုဒ္ဓိ-ကြီးပွားခြင်း သို့၊ ဝိရုဠိ-စည်ပင်ခြင်းသို့၊ ဝေပုလ္လံ-ပြန်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇေယျ-ရောက်ရာပါအံ့နည်း?၊ ဣတိ (ဥဿုက္ကံ အာပန္နော ဟောတိ) ၊ပေ။

အဒ္ဒသာ၊ ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဟေသိ၊ (မဟာဓန္ဒကပုဒ်စဉ် ၁၂-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊) ပါနိယေန-သောက်ရေဖြင့်၊ အာပုစ္ဆိ-ပန်လျှောက်ပြီ၊ နဟာနေ-ရေချိုးရာ၌၊ ဥဿုက္ကံ-ကို၊ (ကြောင့်ကြကို)၊ အကာသိ၊ ပေ၊ အယံ ဘိက္ခု၊ ဘဒ္ဒကော-ကောင်း၏၊ (သဘောကောင်း၏) ၊ပေ၊ နိဝါသံ-အမြဲနေခြင်းကို၊ ကပ္ပေမ-ပြုကြကုန်စို့၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ပေ။

အာဂန္တုကာနံ၊ ဣမေသံ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ယော အာဂန္တုကကိလမထော-အရကင် အာဂန္တုကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပင်ပန်းခြင်းသည်၊ (အတ္ထိံ) သော-ထို အာဂန္တုက ကိလမထသည်၊ ပဋိပဿဒ္ဓေါ-ငြိမ်းအေးပြီ၊ ယေပိ မေ (ယေပိ+ဣမေ)-အကြင်ကဲ့သို့သော ဤ ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဂေါစရေ-ဆွမ်းခံရာ အရပ်၌၊ (ဆွမ်းခံရွာ၌)၊ အပကတညုနော-အပြားအားဖြင့် ပြုအပ်သောသဘောကို မသိကြကုန်၊ ဣဒါနိ တေ ဣမေ၊ ပေ၊ ပကတညုနော-

ကုန်ပြီ၊ ပရကုလေသု-သုတစ်ပါးအိမ်တို့၌၊ ယာဝဇီဝံ ဥသုက္ကံ ကာတုံ၊ ဒုက္ခရုံ-၏၊ (မလွယ်ကူ၊) ဝိညတ္တိ စ-မိမိအလိုကို သိစေခြင်းကိုလည်း၊ (တောင်းခြင်းကိုလည်း၊) မနုဿာနံ-တို့သည်၊ အမနာပါ-မမြတ်နိုးအပ်၊ ပေ၊ ဒါနိ၊ သော အယံ-ထို အာဝါသိကရဟန်းသည်၊ ပေ၊ ဒုဋ္ဌော-ပျက်စီးပြီ၊ ပေ၊ ဥက္ခိပါမ-နှင့်ထုတ်ကြကုန်စို့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကြံစည်ကြကုန်ပြီ၊ (တိုင်ပင်ကြကုန်ပြီ) ပေ။

အဟံ၊ ဧတံ-ဤ အကြောင်းကို၊ န ဇာနာမိ၊ (ကံ၊) သော-ဤဟာသည်၊ (အာဂန္တုကဝတ်ကို မပြုထိုက်တော့ဟု ယူဆ၍ မပြုဘဲနေခြင်းသည်၊) အာပတ္တိ-တည်း၊ (ဣတိ) ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ-အာပတ် မဟုတ်၊ (ဣတိ) ဝါ-လည်းကောင်း၊ အာပန္နော စ-အာပတ်သို့ ရောက်သည်လည်း၊ အမှီ၊ (ဣတိ) ဝါ-လည်းကောင်း၊ အနာပန္နော-အာပတ်သို့ မရောက်၊ (ဣတိ) ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဥက္ခိတ္ထော စ-နှင့်ထုတ်အပ်သည်လည်း၊ (နှင့်ထုတ်ရာ ရောက်သည်လည်း၊) အမှီ၊ (ဣတိ) ဝါ-လည်းကောင်း၊ အနုက္ခိတ္ထော-မနှင့်ထုတ်အပ်၊ (နှင့်ထုတ်ရာ မရောက်၊) (ဣတိ) ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဓမ္မိကေန-တရားနှင့်ယှဉ်သော ကံဖြင့်၊ (ဓမ္မကံဖြင့်၊) (ဥက္ခိတ္ထော-အပ်၏၊) (ဣတိ) ဝါ-လည်းကောင်း၊ အဓမ္မိကေန-တရား၌မယှဉ်သော ကံဖြင့်၊ (အဓမ္မကံဖြင့်၊) (ဥက္ခိတ္ထော၊) (ဣတိ) ဝါ-လည်းကောင်း၊ ကုပ္ပေန-ဖျက်ဆီးအပ်သော ကံဖြင့်၊ (ဥက္ခိတ္ထော၊) ဣတိ ဝါ-လည်းကောင်း၊ အကုပ္ပေန-မဖျက်ဆီးအပ်သော ကံဖြင့်၊ (ဥက္ခိတ္ထော၊) ဣတိ ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဌာနာရဟေန-ဥတ်ကမ္မဝါစာဟူသော အကြောင်းအား ထိုက်တန်သော ကံဖြင့်၊ (ဥက္ခိတ္ထော၊) ဣတိ ဝါ-လည်းကောင်း၊ အဌာနာရဟေန-ဥတ်ကမ္မဝါစာဟူသော အကြောင်းအား မထိုက်တန်သော ကံဖြင့်၊ (ဥက္ခိတ္ထော၊) ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ (န ဇာနာမိ၊) (အာစိန္တံ ခေါ် ပနေတံ စသောဝါကျ၊ ကစ္စိ ဘိက္ခု ခမနိယံ စသောဝါကျတို့ကို မဟာဓန္ဒကပုဒ်စဉ် ၅၅-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊ ကြွင်း ဝါကျတို့၌ အနက်လွယ်ပြီ။)

၃၈၁။ ။ အထ (ကဿပဂေါတ္တရဟန်း၏ ပြန်လာရာ) ထို အခါ၌၊ အာဂန္တုကာနံ၊ တေသံ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ (တို့မှာ၊) ကုက္ကုန္တံ-ကုက္ကုစ္စသည်၊ (စက်ဆုတ်အပ်စွာ အမူအရာဟု နောင်ခါတစ်ဖန် ပူပန်ခြင်းသည်၊) အဟုဒေဝ-ဖြစ်သည်သာ၊ ဝိပုဋိသာရေ-နှလုံးမဲသာယာခြင်းသည်၊ (လွန်ကျူးမှုနောက်

စွဲလျှောက်၍ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် တွေးတောခြင်းသည်။ အဟု (ဝေ)-
 သည်သာ၊ (ကံ)၊ ယေ မယံ-အကြင် ငါတို့သည်၊ သုဒ္ဓံ-စင်ကြယ်သော၊
 အနာပတ္တိကံ-အာပတ်မရှိသော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ အဝတ္ထုသ္မိံ-(အာပတ်တည်ရာ)
 ဝတ္ထုမရှိဘဲ၊ အကာရဏေ-အကြောင်းမရှိဘဲ၊ ဥက္ခိပိမှာ-နှင့်ထုတ်မိကုန်ပြီ၊
 (တေသံ) နော-ထို ငါတို့၏၊ အလာဘာ-ဟိတသုခကို မရခြင်းတို့သည်၊
 (ဟောန္တိ) ဝတ-ဖြစ်လေကုန်စွ တကား၊ (တေသံ) နော-တို့သည်၊ ဣဒံ
 သာသနံ-ဤ သာသနာတော်ကို၊ ဒုလ္လဒ္ဓံ ဝတ-မကောင်းသဖြင့် ရအပ်လေစွ
 တကား၊ (တေသံ) နော-တို့သည်၊ (ဣဒံ သာသနံ) န သုလဒ္ဓံ ဝတ-
 ကောင်းစွာ မရအပ်လေစွ တကား၊ (အရမတော်လေစွ တကား)၊ ဟန္ဒ-ယခု၊
 ပေ၊ အစွယံ-အပြစ်ကို၊ အစွယတော-အပြစ်အားဖြင့်၊ ဒေသေမ-လျှောက်ကြ
 ပါကုန်စို့၊ (ဖုံးမထားဘဲ ဒေသနာပြောသကဲ့သို့ ဖွင့်ဖော်၍ လျှောက်ကြပါကုန်
 စို့ ဟူလို)၊ ဣတိ-ဤသို့ ကုက္ကုစ္စံ၊ ဝိပုဋ္ဌိသာရ ဖြစ်ပြီ၊ (ကုက္ကုစ္စံ စသောပုဒ်
 တို့၏ အဖွင့်ကို တတိယပါရာဇိက၊ သိက္ခာပဒအဋ္ဌကထာနှင့် ဘာသာဋီကာ၌
 ကြည့်ပါ) ပေ။

ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ ယေ မယံ၊ ပေ၊ ဥက္ခိပိမှာ၊ ယထာ ဗာလေ-
 အကြင်အကြင် မိုက်ကုန်သော၊ ယထာ မူဠေ-အကြင်အကြင် မသိ နားမလည်
 ကုန်သော၊ ယထာ အကုသလေ-အကြင်အကြင် မသိ မလိုမ္မာကုန်သော၊
 (တေ) နော-ထို တပည့်တော်တို့ကို၊ အစွယော-အပြစ်သည်၊ အစွဂမာ-
 ကျော်လွန်၍ သွားပါပြီ၊ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ (တေသံ) နော-တို့၏၊ အစွယံ၊
 အစွယတော-အားဖြင့်၊ အာယတိ-နောင်အခါ၌၊ သံဝရာယ-စောင့်စည်းခြင်း
 ငှာ၊ ပဋိဂ္ဂဏှာဝံ-လက်ခံတော်မူပါ၊ ဣတိ (အဝေါစုံ)၊ ဘိက္ခဝေ ယေ တုမေ၊
 ပေ၊ ဥက္ခိပိတ္ထ၊ တဏှ-စင်စစ်၊ (တေ) တုမေ-တို့ကို၊ ပေ၊ အစွဂမာ၊ ယတော
 စ-အကြင် အခါ၌ကား၊ ပေ၊ ယထာ ဓမ္မ-တရားအားလျော်စွာ၊ ပဋိကရောထ-
 ကုစားကြကုန်၏၊ (တတော-၌)၊ ဝေါ-တို့၏၊ တံ-ထို အပြစ်ကို၊ မယံ
 ပဋိဂ္ဂဏှာမ၊ ဟိ-မှန်၏၊ (ခံယူသင့်၏)၊ ဘိက္ခဝေ၊ ယော-အကြင် သူသည်၊
 ပေ၊ ပဋိကရောတိ၊ အာယတိ-၌၊ သံဝရံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ဒေသာ-ဤအပြစ်
 ကို မြင်၍ ကုစားခြင်း၊ နောင်အခါ၌ စောင့်စည်းခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသည်၊
 အရိယဿ-အရိယာဖြစ်သော ငါဘုရား၏၊ ဝိနယေ-ဆုံးမရာ သာသနာတော်
 ၌၊ ဝုဒ္ဓိ-ကြီးပွားကြောင်းတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

၂၃၅-အဓမ္မေနဝဂ္ဂါဒိကမ္မကထာ

၃၈၂။ ။ စမ္မာယံ၊ ပေ၊ အဓမ္မေန-ဓမ္မမဟုတ်သောအားဖြင့်၊ ဝဂ္ဂကမ္မ-
ဝဂ်ဖြစ်သောကံကို၊ ကရောန္တိ၊ အဓမ္မေန-ဖြင့်၊ သမဂ္ဂဓမ္မံ-သမဂ္ဂဖြစ်သော
ကံကို၊ ပေ၊ ဓမ္မေန-ဓမ္မအားဖြင့်၊ ဝဂ္ဂကမ္မံ-ကို၊ ပေ၊ ဓမ္မပဋိရူပကေန-သမဂ္ဂ
ကမ္မံ ကရောန္တိ၊ (ကံငါးမျိုးရှိသည်ကို သတိပြုပါ။) ဧကောပိ-တစ်ပါးသော
ရဟံန်းသည်လည်း၊ ဧကံ-ကို၊ ဥက္ခိပတိ-နှင်ထုတ်၏၊ ပေ။

၃၈၃။ ။ ဘိက္ခဝေ၊ အဓမ္မေန-ဖြင့်၊ ဝဂ္ဂကမ္မံ-သည်၊ တစ်နည်း-
အဓမ္မေန ဝဂ္ဂကမ္မံ-အဓမ္မေန ဝဂ္ဂကံသည်၊ စေ (ဟောတိ၊ ဧဝံ သတိ၊)
အကမ္မံ-ဓမ္မကံမဟုတ်၊ (ကံမမြောက်၊) န စ ကရဏီယံ-ပြုလည်း မပြုထိုက်၊
(လွယ်ပြီ) ပေ။

၃၈၄။ ။ ကမ္မာနိ၊ ဣမာနိ စတ္တာရိ-တို့တည်း၊ အဓမ္မေန-ဖြင့်၊ ဝဂ္ဂ
ကမ္မံ-လည်းကောင်း၊ တစ်နည်း-အဓမ္မေန ဝဂ္ဂကမ္မံ-အဓမ္မေန ဝဂ္ဂကံလည်း
ကောင်း၊ အဓမ္မေန-ဖြင့်၊ သမဂ္ဂကမ္မံ-လည်းကောင်း၊ တစ်နည်း-အဓမ္မေန
သမဂ္ဂကမ္မံ-အဓမ္မေန သမဂ္ဂကံလည်းကောင်း၊ ဓမ္မေန-ဖြင့်၊ ဝဂ္ဂကမ္မံ-လည်း
ကောင်း၊ တစ်နည်း-ဓမ္မေန ဝဂ္ဂကမ္မံ-ဓမ္မေန ဝဂ္ဂကံလည်းကောင်း၊ ဓမ္မေန-
ဖြင့်၊ သမဂ္ဂကမ္မံ-လည်းကောင်း၊ တစ်နည်း-ဓမ္မေန သမဂ္ဂကမ္မံ-လည်းကောင်း
တည်း၊ ဘိက္ခဝေ၊ တတြ-ထို လေးပါးသော ကံတို့တွင်၊ ယဒိဒံ အဓမ္မေန ဝဂ္ဂ
ကမ္မံ-အကြင် အဓမ္မေန ဝဂ္ဂကံသည်၊ (အတ္ထိ၊) ဘိက္ခဝေ၊ ဣဒံ ကမ္မံ-ဤ
အဓမ္မေန ဝဂ္ဂကံသည်၊ အဓမ္မတ္တာ-ဓမ္မ မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ပါဠိတော်
ဓမ္မမှ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ဝဂ္ဂတ္တာ-ဝဂ်ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
ကုပ္ပံ-ပျက်၏၊ အဋ္ဌာနာရဟံ-(ကံ၏တည်ရာ) ဥတိကမ္မဝါစာဟူသော အကြောင်း
အား မထိုက်တန်၊ (ကြွင်းပုဒ်တို့ကို ဥပေါသထက္ခန္ဓကပုဒ်စဉ် ၁၄၉-ကို
နည်းမှီ၍ အနက်ပေးပါ) ပေ။

၂၃၆-ဥတ္တိဝိပုန္နကမ္မာဒိကံထာ

၃၈၅။ ။ ဥတ္တိဝိပုန္နမိ-ပျက်စီးသောဥတ် ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ အနုဿာဝနသမ္ပန္န-ကမ္မဝါစာနှင့်သာ ပြည့်စုံသော၊ ကမ္မံ ကရောန္တိ၊ (ဥတ္တိဝိပုန္န စသည်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပရိဝါရပါဠိ၊ ကမ္မဝဂ်နှင့် ၎င်းအဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ) ၊ပေ၊ ဓမ္မာ-ဟုတ်မှန်သော သဘောကို၊ အညတြာပိ-ကြည့်၍လည်း၊ ကမ္မံ ကရောန္တိ၊ ဝိနယာ-စောဒနာ သာရဏာဟူသော ဝိနည်းကို၊ အညတြာ ပိ၊ ပေ၊ သတ္ထုသာသနာ-ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမတော်ဖြစ်သော ပြည့်စုံသော ဥတ်၊ ကမ္မဝါစာကို၊ ပေ၊ ပဋိကုဋ္ဌကတမ္မိ-တားမြစ်လည်း တားမြစ်အပ်၊ ပြုလည်း ပြုအပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ (သဘောမတူသူတို့က တားမြစ်အပ် ပါလျက် အတင်းပြုအပ်သော) အဓမ္မိကံ-ဝိနည်းပါဠိတော်တရား၌ မယှဉ်သော၊ ကုပွံ-သော၊ အဋ္ဌာနာရဟံ-သော၊ ကမ္မံ ကရောန္တိ၊ (ဓမ္မ၊ ဝိနယ စသည်တို့၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ) ၊ပေ။

၃၈၆။ ။ ဤ၌ လွယ်ပြီ။

၃၈၇။ ။ ဆ ယိမာံနိ၊ ပေ၊ အဓမ္မကမ္မံ-အဓမ္မကံဟူသည်၊ (ပါဠိတော် အတိုင်း မပြုအပ်သော ကံဟူသည်။)

ကတမဉ္စ-နည်း?၊ (ဤ၌ ဓမ္မသဒ္ဓါသည် ပါဠိတော်၏အမည်တည်း၊ သဘာဝအနက်ဟော မဟုတ်)၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဥတ္တိဒုတိယေ-ဥတ်ဟူသော နှစ်ကြိမ် မြောက်ရှိသော ကမ္မဝါစာဖြင့် ပြုထိုက်သော၊ ကမ္မေ-၌၊ ဧကာယ-တစ်ကြိမ်သော၊ ဥတ္တိယာ-ဖြင့်၊ ကမ္မံ၊ စေ ကရောတိ-အံ၊ ကမ္မဝါစံ စ-ကိုလည်း၊ (စေ) န အနုဿာဝေတိ-အကယ်၍ မကြားသိစေအံ၊ (ဝေံ သတိ)၊ အဓမ္မကမ္မံ-တည်း၊ (နောက်၌ ဥတ္တိ-ကို၊ န စ ထပေတိ-မထားအံ စသည်ဖြင့် ဆိုပါ၊ လွယ်ပြီ) ၊ပေ၊ ဣဒံ-ဤ ကံအားလုံးကို၊ အဓမ္မကမ္မံ-အဓမ္မကံဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။ (၁)

ဘိက္ခဝေ၊ ဝဂ္ဂကမ္မံ-ဟူသည်၊ ကတမဉ္စ-နည်း?၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဥတ္တိဒုတိ ယေ-သော၊ ကမ္မေ-၌၊ ယာဝတိကာ-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခု။ ကမ္မပ္ပတ္တာ-ကံအားလျောက်ပတ်ကုန်၏၊ တေ၊ အနာဂတာ-မလာရောက် ကုန်သည်၊ စေ ဟောန္တိ၊ ဆန္ဒာရဟာနံ-ဆန္ဒကိုထိုက်သော ရဟန်းတို့၏၊

(ဆန္ဒပေးထိုက်သော ရဟန်းတို့၏) ဆန္ဒော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အနာဟဇ္ဇော-
မဆောင်ယူအပ်သည်၊ (စေ) ဟောတိ၊ သမ္ပုဗ္ဗိဘူတာ-မျက်မှောက်ဖြစ်၍
ဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ (စေ) မဋိက္ခောသန္တိ-အကယ်၍ တားမြစ်ကုန်အံ့၊
(ဧဝံ သတိ) ဝဂ္ဂကမ္ပံ-တည်း၊ ပေ။ (၂)

(သမဂ္ဂကမ္ပံ) (၃)

ဓမ္မပဋိရူပကေန ဝဂ္ဂကမ္ပံ။ (၄)

ဓမ္မပဋိရူပကေန သမဂ္ဂကမ္ပံ။ (၅)

ဓမ္မေန သမဂ္ဂကမ္ပံ။ (၆) တို့၌ အနက်ထူး မရှိပါ။

၂၃၇-စတုဝဂ္ဂကရုဏာဒီကထာ

၃၈၈။ ။ သံဃာ-တို့သည်၊ ပဉ္စ-ငါးမျိုးတို့တည်း၊ စတုဝဂ္ဂေါ-လေးပါး
အစုရှိသော၊ ဘိက္ခုသံဃော-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အတိရေကဝီသတိဝဂ္ဂေါ-
နှစ်ကျိပ်ထက်ပိုလွန်သော အစုရှိသော၊ ဘိက္ခုသံဃော-လည်းကောင်းတည်း၊
ဘိက္ခဝေ၊ တတြ-ထို ငါးမျိုးသော သံဃာတို့တွင်၊ စတုဝဂ္ဂေါ ယွာဟံ ဘိက္ခု
သံဃော (အတ္ထိ) (သော-ထို စတုဝဂ္ဂသံဃာသည်)၊ တီဏိ ကမ္မာနိ-တို့ကို၊
ဥပသမ္ပဒံ-ဥပသမ္ပဒကံကိုလည်းကောင်း၊ ပဝါရုဏံ-သံဃပဝါရုဏကံကို
လည်းကောင်း၊ အတ္တနံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတွာ-၍၊ ဓမ္မေန-ဓမ္မအားဖြင့်၊
(ပါဠိတော်ဓမ္မအားဖြင့်)၊ သမဂ္ဂေါ (သမာနော)၊ သဗ္ဗကမ္မေသု-တို့၌၊ ကမ္မုပ္ပတ္တာ-
၏၊ ပေ၊ ဧကံ-သော၊ အတ္တနံ-ဟူသော၊ ကမ္ပံ-ကို၊ ပေ၊ (လွယ်ပြီ။)

၃၈၉။ ။ စတုဝဂ္ဂကရုဏံ-စတုဝဂ္ဂသံဃာသည် ပြုထိုက်သော၊ (လေး
ပါးအစုရှိသော သံဃာသည် ပြုထိုက်သော)၊ ကမ္ပံ-ကို၊ ဘိက္ခုနီစတုတ္ထော-
ဘိက္ခုနီဟူသော လေးယောက်မြောက်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ကမ္ပံ စေ ကရေယျ၊
(ဧဝံ သတိ)၊ အကမ္ပံ-ဓမ္မကံ မဟုတ်၊ န စ ကရဏီယံ-ပြုလည်း မပြုထိုက်၊
ပေ၊ နာနာသံဝါသကစတုတ္ထော-နာနာသံဝါသကရဟန်းဟူသော လေးပါး
မြောက်ရှိသည်၊ ပေ၊ နာနာသီမာယ-အမျိုးမျိုးသော သိမ်၌၊ ဋ္ဌိတစတုတ္ထော-

တည်သောရဟန်းဟူသော လေးပါးမြောက်ရှိသည်။ ပေ၊ ဣဒ္ဓိယာ-တန်ခိုးဖြင့်၊ ဝေဟာသေ-ကောင်းကင်၌၊ ဌိတစတုတ္ထော-သည်၊ ပေ၊ ယဿ-အကြင် ရဟန်း၏ (အကြင် သာမဏေစသူ၏) အပေါ်၌၊ သံဃော ကမ္မံ ကရောတိ၊ တံ စတုတ္ထော-ထို ကမ္မာရဟပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော လေးပါးမြောက်ရှိသည်။ (ဟုတွာ)၊ ပေ၊ န စ ကရဏီယံ၊ စတုဝဂ္ဂကရဏံ-စတုဝဂ္ဂကရဏကံတည်း၊ (ကြွင်း ဝါကျတို့၌ လွယ်ပြီ။)

၃၉၀။ ။ ဘိက္ခုနိပဉ္စမော-ဘိက္ခုနိဟူသော ငါးပါးမြောက်ရှိသည်။ ပေ၊ န စ အကရဏီယံ။ ။ ပဉ္စဝဂ္ဂကရဏံ-တည်း။

၃၉၁။ ။ ဘိက္ခုနိဒသမော-ဘိက္ခုနိဟူသော ဆယ်ပါးမြောက် ရှိသည်။ ။ ဒသဝဂ္ဂကရဏံ-တည်း။

၃၉၂။ ။ (ဤ၌ ဘိက္ခုနိဝိသော-ဘိက္ခုနိဟူသော နှစ်ဆယ်မြောက် ရှိသည်ဟု ဆိုပါ။) ။ ဝိသတိဝဂ္ဂကရဏံ-တည်း။

၂၃၈-ပါရိဝါသိကာဒိကထာ

၃၉၃။ ။ ဘိက္ခဝေ၊ ပါရိဝါသိကစတုတ္ထော-ပါရိဝါသိကျင့်သုံးသော ရဟန်းဟူသော လေးပါးမြောက်ရှိသော သံဃာသည်၊ ပါရိဝါသံ-ကို၊ စေ ဒဒေယျ၊ မူလာယ (စေ) ပဋိကဿေယျ၊ မာနတ္တံ (စေ) ဒဒေယျ၊ တံ ဝိသော- ထို ပါရိဝါသိက ရဟန်းဟူသော နှစ်ဆယ်မြောက်ရှိသော သံဃာသည်၊ (စေ) အတ္တေယျ၊ (ခံဝံ သတိ)၊ အကမ္မံ၊ ပေ၊ (နောက်၌ တံ ဝိသော-ထို မူလာယ ပဋိကဿံနာရဟ ရဟန်းဟူသော နှစ်ဆယ်မြောက်ရှိသော သံဃာသည် စသည်ဖြင့် လျော်သလို ဆိုပါ။ မူလာယပဋိကဿေယျစသော ပုဒ်တို့၏အနက် ကို မဟာဓန္ဒက၊ ဥပဇ္ဈာယဝတ္ထကထာ၌ ရေးခဲ့ပြီ။)

၃၉၄။ ။ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စဿ-အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သံဃမဇ္ဈေ-၌၊ ပဋိက္ခောသနာ-တားမြစ် (ကန့်ကွက်)ခြင်းသည်၊ ရဟတိ-တက်ရောက်၏၊ (အထမြောက်၏)၊ ဧကစ္စဿ (သံဃမဇ္ဈေ ပဋိက္ခောသနာ) န ရဟတိ၊ ကဿ စ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း၊ ပေ၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ ပေ၊ ပကတတ္ထဿ-

ပင်ကိုယ်သဘောရှိသော (သီလ မပျက်သေးဘဲ ပင်ကိုယ်သဘောရှိသော) သမာနသံဝါသကဿ-တူသော ကံကြီးကံငယ်ဟူသော သံဝါသရှိသော၊ သမာန သီမာယ-တူသောသိမ်၌ (တစ်သိမ်တည်း၌) ဌတဿ-သော၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ အနန္တရိကဿာပိ-အခြားမဲ့နေရာ၌ နေသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနော-ကို၊ ဝိညာပေန္တဿ-(မိမိ သဘောမတူကြောင်းကို) သိစေသော၊ (သိအောင်ပြောပြသော) ဘိက္ခုနော-၏၊ သံဃမဇ္ဈေ ပဋိက္ကောသနာ ရူပာတိ၊

ပေ။

၂၃၉-ဒွေနိဿာရဏာဒိကထာ

၃၉၅။ ။ နိဿာရဏာ-သံဃာမှ ထွက်သွားစေခြင်းတို့သည်၊ (နှင့် ထုတ်ခြင်းတို့သည်) ဣမာ ဒွေ-တို့တည်း၊ ဘိက္ခဝေ၊ နိဿာရဏံ-ထွက်သွား စေအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ (နှစ်ထုတ်ခြင်းသို့) အပ္ပတ္တော-မရောက်သော၊ ပုဂ္ဂလော အတ္ထိ၊ တံ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ သံဃော၊ စေ နိဿာရေတိ-တန္ဒနိယ ကံကို ပြုသောအားဖြင့် အကယ်၍ ထွက်သွားစေအံ့၊ (နှင့်ထုတ်အံ့) (ဧဝံ သတိ) ဧကစ္စော-အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ သုနိဿာရိတော-ကောင်းစွာ ထွက်သွားစေအပ်ပြီ၊ ဧကစ္စော-ကို၊ ဒုနိဿာရိတော-မကောင်းသဖြင့် ထွက်သွား စေအပ်ပြီ၊ ပေ၊ ဒုနိဿာရိတော-နည်း?၊ ပေ၊ ဘိက္ခု၊ သုဒ္ဓေါ-သည်၊ အနာ ပတ္တိကော-သည်၊ ဟောတိ၊ အယံ-ကို၊ နိဿာရဏံ အပ္ပတ္တော၊ ပုဂ္ဂလော- ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ပေ၊ ဒုနိဿာရိတော-ပြီ၊ ပေ။

ဘိက္ခု၊ ဗာလော-ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မကျွမ်းကျင်သည်၊ အဗျတ္တော- ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မထက်မြက်သည်၊ အာပတ္တိဗဟုလော-များသော အာပတ် ရှိသည်၊ အနပဒါနော-(ပိုင်းဖြတ်အပ်သော) အာပတ်အပိုင်းအခြား မရှိသည်၊ ဟောတိ၊ အနနုလောမိကေဟိ-ရဟန်းတို့အား မသင့်လျော်ကုန်သော၊ ဂိဟိ သံသဂ္ဂေဟိ-လူတို့နှင့် ရောနှောခြင်းတို့ဖြင့်၊ ဂိဟိသံသဂ္ဂော-လူတို့နှင့်ရောနှော သည်၊ (ဟုတွာ) ဝိဟရတိ၊ (အနပဒါနောအဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ)၊

ပေ။

၃၉၆။ ။ ဩသာရဏာ-သံဃာအတွင်းသို့ သက်ရောက်စေခြင်းတို့သည်၊ (သံဃာ့ဘောင်သို့ သွင်းခြင်းတို့သည်) ၊ပေ၊ သောသာရိတော-ကောင်းစွာ သွင်းအပ်ပြီ၊ ပေ၊ ဒေါသာရိတော-မကောင်းသဖြင့် သွင်းအပ်ပြီ၊ (ဟတ္ထန္တိန္ဒောစသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို မဟာဓန္ဓကပုဒ်စဉ် ၁၁၉-၌ ရေးခဲ့ပြီ) ၊ပေ။

ပထမော-သော၊ ဝါသဘဂါမဘာဏဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌတော-ပြီ။

၂၄၀-အဓမ္မကမ္မာဒိကထာ

၃၇၉။ ။ ဣဓ၊ ပေ၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ (ရဟန်းမှာ)၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-ရှုထိုက်သော၊ အာပတ္တိ၊ န ဟောတိ-မရှိ၊ တမေန-ထို ရဟန်းကို၊ သံဃော ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ သမ္မဟုလာ ဝါ-များစွာသော ရဟန်းတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဧကပုဂ္ဂလော ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ စောဒေတိ-စောဒနာ၏၊ (ကိံ) အာဂုသော တံ၊ အာပတ္တိံ-သို့၊ အာပန္နော-ပြီ၊ ဧတံ အာပတ္တိံ-ကို၊ ပဿသိ-ရှု၏လော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ စောဒနာ၏၊ သော ဧဝံ၊ ဝဒေတိ-ပြော၏၊ (ကိံ) အာဂုသော အဟံ၊ ယံ-အကြင် အာပတ်ကို၊ ပဿေယျံ-ရှုရာပါ၏၊ မေ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ (သာ) အာပတ္တိံ-သည်၊ နတ္ထိံ-ပါ၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၏၊ တံ-ထို ရဟန်းကို၊ သံဃော၊ အာပတ္တိယာ-ကို၊ အဒဿနေ-ကြောင့်၊ ဥက္ခိပတိ-အံ၊ အဓမ္မကမ္မံ-တည်း၊ (နောဏ်နောဏ် ဝါကျတို့၌ ပဋိကာတဗ္ဗာ-ကုစားထိုက်သော၊ ပါပိကာ-ယုတ်မာသော၊ (မကောင်းသော)၊ ပဋိနိဿဇ္ဇေတာ-စွန့်ထိုက်သော၊ ဒိဋ္ဌိ-မိစ္ဆာအယူသည်ဟု ပေးပါ၊ ပဋိနိဿဇ္ဇေတာ၌ တပစ္စည်းသည် အရဟာနက်ဟောတည်း၊ ဒွိမူ၊ တိမူတို့၌လည်းကောင်း၊ သုက္ကပက္ခ၌လည်းကောင်း လွယ်ပြီ။)

၂၄၁-ဥပါလိပုစ္ဆာကထာ

၄၀၀။ ။ အထ၊ ပေ၊ အဝေါစ (ကိံ) ဘန္တေ...ဥမဂ္ဂါ၊ ယော သံဃော-သည်၊ သမ္မုခါကရဏီယံ-မျက်မှောက်၌ ပြုထိုက်သော၊ (သံဃ၊ ဓမ္မ၊ ဝိနယ၊ ပုဂ္ဂလတို့၏မျက်မှောက်၌ ပြုထိုက်သော) ကမ္မံ-ကို၊ အသမ္မု ခါ-(သံဃ၊ ဓမ္မ၊ ဝိနယ၊ ပုဂ္ဂလတို့၏) မျက်ကွယ်၌၊ ကရောတိ၊ (တဿ-ထို သံဃာ၏) တံ-ထို ကံသည်၊ ဓမ္မကမ္မံ န ခေါ-ဓမ္မကံပါလော၊ (ဟုတ်မှန်သော သဘောအတိုင်း ပြုအပ်သောကံပါလော) ဝိနယကမ္မံ န ခေါ-လော၊ (ဝိနည်းပါဠိတော်အတိုင်း ပြုအပ်သောကံပါလော) ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ ဥပါလိ၊ တံ-သည်၊ အဓမ္မကမ္မံ-ဓမ္မကံ မဟုတ်၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

အမှာ။ ။ ဤမှနောက်၌ ပဋိပုစ္ဆာ-(စုဒဒိတက၊ စောဒကတို့ကို) မေး၍၊ အပုဋိပုစ္ဆာ-(စုဒဒိတက၊ စောဒကတို့ကို) မမေးမူ၍၊ ပဋိညာယ-(စုဒဒိတက၏) ဝန်ခံခြင်းဖြင့်၊ သတိဝိနယာရဟဿ-သတိဝိနယကို ထိုက်သူအား၊ အမူဠဝိနယံ ဒေတိ၊ အမူဠဝိနယာရဟဿ-၏(အပေါ်၌) တဿပါပိယသိကာကမ္မံ ကရောတိ၊ တဇ္ဇနိယကမ္မံ-တဇ္ဇနိယကံကို စသည်ဖြင့် ပေးပါ၊ (သမ္မုခါကရဏီယံ စသည်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို စုဠဝဂ္ဂ၊ ကမ္မက္ခန္ဓာကဋကထာ၌ ကြည့်ပါ။) သံဃော၊ သာတိသာရော-လွန်၍ဖြစ်သော အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည် (အပြစ်ရှိသည်) ဟောတိ။

၄၀၁။ ။ ဤ၌ အနတိသာရော-လွန်၍ဖြစ်သော အပြစ် မရှိသည်၊ ဟောတိဟု ပေးပါ။

၄၀၂-မှ ၄၀၆-တိုင်အောင် အနက်လွယ်ပြီ။

ဒုတိယော-သော၊ ဥပါလိပုစ္ဆာဘာဏဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌတော-ပြီ။

ဝါရရှင်းလင်းချက်။ ။ တဿုဒ္ဒါနနှင့်တိုက်ဆိုင်၍ ဝါရကို ရှင်းပြပါမည်။) သမဂ္ဂေါ သံဃော သမ္မုခါကရဏီယံ ကမ္မံ အသမ္မုခါကရောတိ၊ ပေ၊ ပဋိပုစ္ဆာ ကရဏီယံ ကမ္မံ အပုဋိပုစ္ဆာ ကရောတိ၊ ပေ၊ သတိဝိနယာရဟဿ အမူဠဝိနယံ ဒေတိ-ဤသို့ စသည်ဖြင့် တစ်ပါးသော ကံကို ထိုက်သူ၏အပေါ်၌ တစ်ပါးသော ကံကို ပြုလျှင် အဓမ္မကံ၊ အဝိနယကံ ဖြစ်ကြောင်းကို ဟောတော်မူ၏။ ဤပုဒ်ရေ ၄၀၀-ဝါရကို ရည်ရွယ်၍ တဿုဒ္ဒါန၌ သမ္မုခါပဋိစ္ဆာ စ၊ ပေ၊ အညံ ကရေယျ အညဿ၊ သောဠသေ တေ အဓမ္မိကာ ဟု မိန့်သည်။

သမဂ္ဂေါ သံဃော သမ္မုခါကရဏီယံ ကမ္မံ သမ္မုခါ ကရောတိ၊ ပေ၊ သတိဝိနယာရဟဿ သတိဝိနယံ ဒေတိ-ဤသို့ စသည်ဖြင့် ထိုထို (ဆိုင်ရာ)ကံကို ထိုက်သူ၏အပေါ်၌ ထိုထို (ဆိုင်ရာ)ကံကို ပြုလျှင် ဓမ္မကံ၊ ဝိနယကံဖြစ်ကြောင်းကို ဟောတော်မူ၏။ ဤ (၄၀၁) ဝါရကို ရည်ရွယ်၍ တဿုဒ္ဒါန၌ “တံ တံ ကရေယျ တံ တဿ၊ သောဠသေ တေသု ဓမ္မိကာ”ဟု မိန့်သည်။

သမဂ္ဂေါ သံဃော သတိဝိနယာရဟဿ အမူဠဝိနယံ ဒေတိ၊ အမူဠဝိနယာရဟဿ သတိဝိနယံ ဒေတိ-ဤသို့ စသည်ဖြင့် ထိုထို ကံကို ထိုက်သူ၏အပေါ်သို့ ထိုထို (အခြား) ကံကို တင်လျှင် (ပြုလျှင်) အဓမ္မ၊ အဝိနယကံ ဖြစ်ကြောင်းကို ဟောတော်မူ၏။ ဤ (၄၀၂) ဝါရကို ရည်ရွယ်၍ တဿုဒ္ဒါန၌ “ပစ္စာရောပေယျ အညညံ၊ သောဠသေ တေ အဓမ္မိကာ”ဟု မိန့်သည်။ (သောဠသဟု ဆိုသော်လည်း သမ္မုခါ၊ ပဋိပုစ္ဆာ၊ ပဋိညာယ သုံးပါး မပါသောကြောင့် ဆယ့်သုံးပါးသာ ရှိပါသည်။)

ဆက်ဦးအံ့။ ။ ဤဝါရကို ဟောတော်မူရာ၌ အပြန်အလှန် မူတည်သောအားဖြင့် နှစ်ပုဒ် နှစ်ပုဒ်ကို မူတည်၍ ဟောတော်မူထားသောကြောင့် တဿုဒ္ဒါန၌ “ဒွေ ဒွေ တမ္မုလကံ တဿ”ဟု မိန့်သည်။

သမဂ္ဂေါ သံဃော သတိဝိနယာရဟဿ သတိဝိနယံ ဒေတိ၊ အမူဠဝိနယာရဟဿ အမူဠဝိနယံ ဒေတိ-ဤသို့ စသည်ဖြင့်

ဟောတော်မူအပ်သော ပုဒ်စဉ် (၄၀၃) ၊ ဝါရကို ရည်ရွယ်၍ တဿုဒ္ဓါနံ၌ “တေပိ သောဠသ ဓမ္မိကာ” ဟု မိန့်သည်။ ထို တဿုဒ္ဓါနံ၌ “တတော ပရံယေ တေ သောဠသ ကမ္မာ ဟောန္တိ” ဟု ပါဠိသေသ ထည့်ပါ။ ရှေးနိဿယ၌လည်း ထည့်ထားပါသည်။

သမဂ္ဂေါ သံဃော သတိဝိနယာရဟဿ အမူဠဝိနယံ ဒေတိ၊ သတိဝိနယာရဟဿ တဿပိပိယသိကကမ္မံ ကရောတိ၊ သတိဝိနယာရဟဿ တဇ္ဇနိယကမ္မံ ကရောတိ-ဤသို့ စသည်ဖြင့် တစ်ပုဒ် တစ်ပုဒ်ကို မူတည်၍ ကျန်ပုဒ်တို့ကို မူလီလုပ်ပြီးလျှင် ဟောတော်မူအပ်သော ၄၀၄-၅-၆-ဝါရတို့ကို ရည်ရွယ်၍ တဿုဒ္ဓါနံ၌ “ဧကေကမူလကံ စက္ကံ အဓမ္မန္တိ ဇီနော ဗြဝိ” ဟု မိန့်သည်။ (တဿုဒ္ဓါနံ ပါဠိရုပ်တို့၏နိဿယကို တဿုဒ္ဓါနံ နိဿယ၌ ကြည့်ပါ။)

၂၂-တဇ္ဇနိယကမ္မကထာ

၄၀၇။ ။ ဣဓ၊ ပေ၊ အဓိကရဏကာရကော ဟောတိ၊ (ပဝါ ရဏက္ခန္ဓကပုဒ်စဉ် ၂၄၀-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊ ဧကဝုဗ်၊ ဗဟုဝုဗ်သာ ထူးသည်။) တကြ-ထိုသို့ ဖြစ်ရာ၌၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဧဝံ-ဤ အကြံသည်၊ စေ ဟောတိ-အံ၊ (ကိံ) အာဝုသော အယံ ဘိက္ခု၊ ပေ၊ ဟန္တု-ယခု၊ အဿ-ဤ ရဟန်း၏(အပေါ်၌)၊ မယံ တဇ္ဇနိယ ကမ္မံ၊ ကရောမ-ပြုကြစို့၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်အံ၊ (ဣတိ-ဤသို့ ကြံပြီး၍)၊ တေ-ထို ရဟန်းတို့သည်၊ အဓမ္မေန-အားဖြင့်၊ ဝဂ္ဂါ-အစုအစုတို့သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တဿ-၏(အပေါ်၌) တဇ္ဇနိယကမ္မံ ကရောန္တိ၊ ပေ၊ အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ (တဇ္ဇနိယ ကမ္မကတော၌ စပ်)၊ သံဃေန-သည်၊ (သာမညကတ္တာ၊) အဓမ္မေန-ဖြင့်၊ ဝဂ္ဂေပိ-အစုအစုဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ (ဝိသေသကတ္တာ၊) (ဤ ပုဒ်တို့ကို တဇ္ဇနိယကမ္မကတောဝယ် ကတော၌ စပ်) တဇ္ဇနိယကမ္မကတော-ပြုအပ်ပြီးသော တဇ္ဇနိယကံ ရှိ၏၊ (ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးပါ) ပေ။

တရားဟောတော်မူတတ်၏။) ဝိနယာယ-ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ၊ ပေ၊ တပဿီ-
 တပဿီပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ တပဿီတာယ-တပဿီအဖြစ် အကျိုးငှာ၊ ပေ၊ အပ
 ဂဗ္ဘော-ပဋိသန္ဓေမှ ကင်း၏၊ အပဂဗ္ဘတာယ-ပဋိသန္ဓေမှ ကင်းသူ၏အဖြစ်
 အကျိုးငှာ၊ ပေ၊ အသယံတ္ထော-သက်သာ၏၊ (သက်သာရာရ၏။) အသာသာ
 ယ-သက်သာခြင်းငှာ၊ (သက်သာရာရခြင်းငှာ) ၊ပေ၊ (အာ ရှေးရှိသော သသ
 ဓာတ်သည် အသက်ရှူနိုင်ခြင်း၊ ဝါ-သက်သာခြင်း၌ ဖြစ်၏၊ အသယတ္ထော၌
 တ ပစ္စည်း၊ အသာသာယ၌ အသာသောဝယ် ဏ ပစ္စည်း။)

အမှာ။ ။ “အတ္ထိ သီဟ ပရိယာယောတိအာဒိနံ အတ္ထော ဝေရဉ္စကဏ္ဍ
 အာဂတနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော” ဟု ဋီကာမိန့်သောကြောင့်
 အင်္ဂါရိယဝါဒေါစသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဝေရဉ္စကဏ္ဍ
 အတိုင်း အနက်ပေးရပါမည်။ သို့သော် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး တစ်
 ယောက်က ဘုရားရှင်အား တိုက်ရိုက် စွပ်စွဲပြောဆိုနေကြ
 သည်။ (သီဟစစ်သူကြီးက သူတစ်ဆင့် ကြားအပ်သော
 အကြောင်းကို လျှောက်နေသည်) မဟုတ်ပါ။ မြတ်စွာဘုရား
 ကိုယ်တော်တိုင်က သီဟစစ်သူကြီးအား မိမိကို အင်္ဂါရိယဝါဒ
 စသည်ရှိသူဟု ပြောလိုက ပြောနိုင်ပုံကို မိန့်တော်မူနေပါ
 သည်။ သို့ဖြစ်၍ ဝေရဉ္စကဏ္ဍအဋ္ဌကထာဝယ် ပုဏ္ဏား၏
 အလိုအတိုင်း ဖွင့်ပြအပ်သော အနက်ကိုသာ ပေးရပါမည်။
 ထို အနက်ကိုလည်း “ကတမော စ သီဟ ပရိယာယော”
 အကြောင်းပြ ဝါကျကျမှ အကျယ်ပေးပါမည်။

၂၉၂။ ။(၁) သီဟ...၊ ယေန ပရိယာယေန-ဖြင့်၊ ဓံ-ကို၊ အင်္ဂါရိယ
 ဝါဒေါ၊ ပေ၊ ဝိနေတိတိ-ဟူ၍၊ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ၊ သော ပရိယာ
 ယော-ထို အကြောင်းဟူသည်။ ကတမော စ-အဘယ်နည်း?၊ ဟိ-အဖြေကား၊
 သီဟ...၊ အဟံ၊ ကာယဒုစ္စရိတဿ-ကာယဒုစ္စရိုက်၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-
 ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ မနောဒုစ္စရိတဿ-၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကို
 လည်းကောင်း၊ အင်္ဂါရိယံ-မပြုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ (အင်္ဂါရိယဘာဝ်ဟု
 ဆိုလိုလျက် ဘာဝပ္ပဓာန၊ ဘာဝုလောပ ကြံပါ။) တစ်နည်း-၊ အင်္ဂါရိယံ-

မပြုထိုက်ခြင်းကို၊ ဝဒါမိ-ဟောတော်မူ၏။ အနေက ဝိဟိတာနံ-တစ်ပါးမက
 များသောအပြား ရှိကုန်သော၊ ပါပကာနံ-ယုတ်မာကုန်သော၊ ဝါ-မိမိကိန်းရာ
 သတ္တဝါကို အပါယ်လေးရွာတို့၌ ကျရောက်စေတတ်ကုန်သော၊ အကုသလာနံ-
 အကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ-တရားတို့၏။ ဝါ-တို့ကို၊ အကိရိယံ-မပြု
 ထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ-မပြုခြင်းကို၊ ဝဒါမိ၊ သီဟ၊ ယေန ပရိယာ
 ယေန-ဖြင့်၊ မံ-ကို၊ အကိရိယဝါဒေါ၊ ပေ၊ ဝိနေတိတိ-ဟူ၍၊ သမ္မာ ဝဒမာ
 နော ဝဒေယျ၊ သော ပရိယာယော-ထို အကြောင်းဟူသည်၊ အယံ ခေါ-
 ဤသည်ပင်တည်း၊ (ဤ ဒုစရိုက်အကုသိုလ်မှုတို့ကို မပြုထိုက်ဟု ဟောတော်
 မူခြင်းပင်တည်း၊) (ဤ အဖြေစကားတော်ကို ကြည့်၍ “အကိရိယဝါဒေါ-
 ဒုစရိုက်အကုသိုလ်အမှုကို မပြုထိုက်ဟု အယူရှိတော်မူ၏။ အကိရိယာယ-
 ဒုစရိုက်အကုသိုလ်အမှုကို မပြုခြင်းငှာ”ဟု ပေးပါ၊ နောက်နောက်ဝါကျတို့၌
 ဤသို့ အပြည့်အစုံပေးပါ၊ ထူးရာ၌သာ ရေးပါမည်။)

(၂) ကာယသုစရိတဿ-၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊
 ပေ၊ ကိရိယံ-ပြုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ-ပြုခြင်းကို၊ ဝဒါမိ၊ ပေ၊ အယံ
 ခေါ-တည်း၊ (သုစရိုက်ကုသိုလ်အမှုကို ပြုထိုက်၏ဟု ဟောတော်မူခြင်း
 ပင်တည်း၊) ကိရိယဝါဒေါ-သုစရိုက်ကုသိုလ်အမှုကို ပြုထိုက်၏ဟု အယူရှိ
 တော်မူ၏။ ကိရိယာယ-သုစရိုက်ကုသိုလ်အမှုကို ပြုခြင်းငှာ၊ ပေ။

(၃) ရဂဿ-၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဥစ္ဆေဒံ-
 ဖြတ်တောက်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ-ဖြတ်တောက်ခြင်းကို၊ ဝဒါမိ၊ ပေ၊
 အယံ ခေါ-တည်း၊ (ဤ ရဂစသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရှား
 ဖြတ်တောက်ထိုက်၏ဟု ဟောတော်မူခြင်းပင်တည်း၊) (ဥစ္ဆေဒဝါဒေါ-ရဂ
 စသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရှားဖြတ်တောက်ထိုက်၏ဟု အယူရှိတော်
 မူ၏။ ဥစ္ဆေဒါယံ-ရဂစသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရှားဖြတ်တောက်
 ခြင်းငှာ။)

(၄) ကာယဒုစရိတေန-ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဇိဂုစ္ဆာမိ-စက်ဆုပ်
 တော်မူ၏။ (“ကာယဒုစရိတေန”စသည်၌ တတိယာဝိဘတ်ကို ဒုတိယာ

အမှာ။ ။ ဤမှနောက်၌ ပုဒ်စဉ် ၄၃၃-တိုင်အောင် လွယ်ပြီ၊ ဤ
 တဇ္ဇနိယကမ္မဝိဝါဒကထာ၌ စက်ငါးခု ရှိ၏။ နိဿယကမ္မ
 ဝိဝါဒကထာမှ စ၍ အပုဋိနိဿယဂ္ဂေ ဥက္ခေပနိယကမ္မဝိဝါဒ
 ကထာတိုင်အောင် အနက်လွယ်ပြီ၊ ထို ကတို့၌လည်း စက်
 ငါးခုစီပင် ရှိ၏။ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ဣမေ ဝါရာ-တို့ကို၊
 သံခိတ္တာ-အကျဉ်းချုံးအပ်ကုန်ပြီ။

နဝမော-သော၊ စမ္ပေယျဓန္ဒကော-တည်း။

၂၇၀-တဿုဒ္ဓါနံ

(ဤ ဥဒ္ဓါနံ၌ အကျဉ်းမျှပေးအပ်သော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဝတ္ထုအကျယ်
 အတိုင်း အနက်ဆိုပါ။ ၄၄-ဂါထာ ရှိသည်။)

တဿ-ထို စမ္ပေယျဓန္ဒက၏၊ ဥဒ္ဓါနံ-ကား-

စမ္မာယံ-၌၊ ဘဂဝါ၊ အာသိ-နေတော်မူပြီ၊ (အစ္စတိ၌ ကဲ့သို့
 အာသဓာတ်၊) ဝတ္ထု-ဝတ္ထု-ကား၊ ဝါသဘဂါမကေ-၌၊ (ကဿပ
 ဂေါတ္ထော ဘိက္ခု) အာဂန္တုကာနံ-တို့၏(အတွက်၊) ဣစ္ဆိတဗ္ဗကေ-
 အလိုရှိထိုက်သော ကိစ္စ၌၊ (ရဟန်းတို့ပြုသင့်သော ကိစ္စ၌ ဟုလို၊)
 ဥဿုတ္တံ အကာသိ၊ (ဣစ္ဆိတဗ္ဗကောဟု ပထမန္တ ရှိသောပါဌ်အတိုင်း
 ရှေးနိဿယ၌ အနက်တစ်မျိုး ပေး၏။)

ပကတညုနော-ဆွမ်းခံလမ်း၌ သဘောကို သိကုန်၏၊ ဣတိ-
 သို့၊ ဥတ္တာဥဿုတ္တံ၊ န ကရိ-မပြုတော့၊ တဒါ-မပြုတော့ရာ ထို
 အခါ၌၊ န ကရောတိတိ-မပြုတကားဟု၊ (မပြုရမည်လားဟု၊)
 ဥက္ခိတ္ထော-နှင်ထုတ်အပ်သည်၊ (နှင်ထုတ်ခံရသည်၊ ဟုတွာ၊) သော-
 ထို ကဿပဂေါတ္ထရဟန်းသည်၊ ဇိနသန္တိကေ-သို့၊ အဂမာ-
 သွားပြီ၊ (သာဂမာကို သော+အဂမာဟု ပုဒ်ခွဲ။)

အဓမ္မေန ဝဂ္ဂကမ္မံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ပဋိရူပကေန သမဂ္ဂံ-
 ကိုလည်းကောင်း၊ (ကရောန္တိ၊) ဧကော၊ ဧကကံ-တစ်ပါးသော

ရဟန်းကို၊ ဥက္ခိပတိ၊ ဧကော၊ ဒွေ စ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သမ္မဟု
လေ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ (ဥက္ခိပတိ) ဧကကော-သည်၊ သံဃံ
ဥက္ခိပတိ။

ဒုဝေပိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ သမ္မဟုလောပိ-တို့သည်လည်း
ကောင်း၊ သံဃော-သည်လည်းကောင်း၊ သံဃဉ္စ-ကိုလည်း၊ ဥက္ခိပိ၊
(ဒုဝေပိစသော ကတ္တားတစ်ပုဒ်၌ ဧကံ၊ ဒွေ၊ သမ္မဟုလေ၊ သံဃံ
ဟု ကံလေးပုဒ် ရှိရမည်၊ ဧကံ၊ ဒွေ၊ သမ္မဟုလေတို့ကို သံဃဉ္စ၌
စသဒ္ဒါဖြင့် ဆည်းယူပါ။) သဗ္ဗညုပဝရော-သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရား
သည်၊ ဥတော၊ အဓမ္မန္တိ-အဓမ္မကံဟူ၍၊ ပဋိက္ခိပိ။

ယံ ကမ္မံ-သည်၊ ဥတ္တိဝိပန္နံ-ပျက်သော ဥတ်ရှိ၏၊ အနုဿာဝနံ-
နှင့်၊ သမ္ပန္နံ-၏၊ (အနုဿာဝနံ၌ ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသ၊) ယံ-အကြင်
ကံသည်၊ အနုဿာဝနဝိပန္နံ-၏၊ ဥတ္တိယာ စ-နှင့်ကား၊ သမ္ပန္နံ-
၏၊ (ယံ) စ-ကား၊ ဥဘယေန-ဥတ်၊ ကမ္မဝါစာ နှစ်ပါး
စုံအားဖြင့်၊ ဝိပန္နံ-ပျက်၏၊ ဓမ္မမေဝ စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိနယာ-
ကိုလည်းကောင်း၊ သတ္တု-သတ္တုသာသနကိုလည်းကောင်း၊ အညတြ-
၍၊ (ကတံ-ပြုအပ်သော ကံ) ပဋိကုဋ်-ပဋိကုဋကတဖြစ်သော ကံ၊
ကုပ္ပံ-သော၊ အဋ္ဌာနာရဟိကံ-ဥတ်ကမ္မဝါစာဟူသော အကြောင်း
အား မထိုက်သော ကံ။

အဓမ္မဝဂ္ဂံ-အဓမ္မဝဂ္ဂကံ၊ သမဂ္ဂံ-အဓမ္မသမဂ္ဂကံ၊ ဓမ္မပဋိရူပါနိ-
ကုန်သော၊ ယေ ဒုဝေ-ယင်း ကံနှစ်ပါးတို့၊ (ဓမ္မပဋိရူပကဝဂ္ဂ၊
ဓမ္မပဋိရူပကသမဂ္ဂ ကံနှစ်ပါး ဟူလို၊) ဓမ္မေနေဝ စ-ဖြင့်သာ၊
သာမဂ္ဂံ-ညီညွတ်ခြင်းကို၊ (သမဂ္ဂကံကို) တထာဂတော အနုညာသိ။

စတုဝဂ္ဂေါ-စတုဝဂ္ဂသံဃာလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ပရောဝီသတိ
ဝဂ္ဂေါ-နှစ်ကျိပ်ထက်ကျော်လွန်သော အစုရှိသော၊ သံဃော စ-
လည်းကောင်း၊ (ဣတိ) ပဉ္စဝိစော-၏။

ဥပသမ္ပဒံ-ကိုလည်းကောင်း၊ အတ္တာနကမ္မေန သဟ၊ ပဝါရဏံ-
ဟူသော၊ ယဉ္စ ကမ္မံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတွာ (သဗ္ဗကမ္မေသု၊)
စတုဝဂ္ဂေဟိ-စတုဝဂ္ဂရဟန်းတို့ဖြင့်၊ ကမ္မိကော-ကံအားလျောက်
ပတ်၏။

မဇ္ဈဒေသ-မဇ္ဈိမဒေသ၌၊ ဥပသမ္ပဒံ အတ္တာနံ ဒုဝေ ကမ္မေ ထပေတွာန၊ ပဉ္စဝဂ္ဂိကော-ပဉ္စဝဂ္ဂိကသံဃာသည်။ သဗ္ဗကမ္မေသု ကမ္မိကော။

ဒသဝဂ္ဂိကာ-ကုန်သော၊ ယေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဧကံ အတ္တာနံ ထပေတွာန၊ သဗ္ဗကမ္မကရော-အလုံးစုံသောကံကို ပြုနိုင်ကုန်၏။ (ဝစနဝိပလ္လာသ၊) ဝိသော သံဃော၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ကံတို့၌၊ ကမ္မိကော-၏။

ဘိက္ခုနီ၊ ပေ၊ နာနာသံဝါသံ၊ (လွယ်ပြီ၊) နာနာသိမာယ-နာနာ သိမာယဋ္ဌိတရဟန်း၊ ဣဒ္ဓိယာ-ဣဒ္ဓိယာဝေဟာသဋ္ဌိတရဟန်း။

ယဿ-၏(အပေါ်၌၊) သံဃော ကမ္မံ၊ ကရေ-၏၊ (သော-ထို ကမ္မာရဟပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ဧတေ-ဤ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ စတုဝိသတိ ဟောန္တိ၊ သမ္ဗုဒ္ဓေန-သည်၊ ပဋိက္ခိတ္တာ-ပယ်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဟိ-မှန်၏၊ ဧတေ-တို့သည်၊ န ဂဏပူရတာ-ဂိုဏ်းကို မပြည့်စေ နိုင်ကုန်၊ (ဘိက္ခုနီ သိက္ခာမာနာစသော ဂါထာတို့ဖြင့် ပုဒ်စဉ် ၃၈၉-မှ စ၍ ၃၉၂-တိုင်အောင် ဝါရတို့ကို ညွှန်းသည်။)

ပါရိဝါသိကစတုတ္ထော (ဟုတွာ) ပရိဝါသံ၊ ဒဒေယျ ဝါ-ပေးမူ လည်း ပေးအံ့၊ မူလာ-သို့၊ (ပဋိကဿေယျ၊) (မူလာ၌ ယသဒ္ဓါ ကျေသည်၊) မာနတ္ထံ (ဒဒေယျ၊) အဗ္ဗေယျ အကမ္မံ၊ န စ ကရဏံ- ပြုလည်း မပြုထိုက်၊ ကရဏံ၌ ယုပစ္စည်းသည် ကံ အနက်ဟော။)

မူလာအရဟ-မူလာယပဋိကဿနာရဟ၊ မာနတ္တာ-မာနတ္တာရဟ၊ မာနတ္တစာရိက၊ အတ္တာနာရဟမေဝ စ-အတ္တာနာရဟ၊ ပဉ္စ-ဤ ငါးယောက်တို့ကို၊ န ကမ္မကာရကာ-ကံကို မပြုတတ်သူတို့ဟူ၍၊ သမ္ဗုဒ္ဓေန ပကာသိတာ၊ (ပဉ္စ-အရ၌ ပါရိဝါသိကကိုပါ ထည့်ပါ၊ ဤ နှစ်ဂါထာဖြင့် ပုဒ်စဉ် ၃၉၃-ဝါရကို ညွှန်းသည်။)

ဘိက္ခုနီ၊ ပေ၊ နာနာသံဝါသကာ၊ (လွယ်ပြီ၊) သိမာ-နာနာသိမာ ယဋ္ဌိတရဟန်း၊ ဝေဟာသံ-ဣဒ္ဓိယာဝေယာသဋ္ဌိကရဟန်း၊ ယဿ- ၏(အပေါ်၌၊) ကမ္မံ ကရောတိ၊ (သော) စ-ထို ကံပြုခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်။

အဋ္ဌရသန္တံ၊ ဒေတေသံ-ဤ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ပဋိပက္ခောသံ-တားမြစ် (ကန့်ကွက်)ခြင်းသည်၊ န ရဟတံ၊ (ပဋိက္ခောသံ၌ ပဋိပုဗ္ဗ+ကုသ ဓာတ်+ဏပစ္စည်း)၊ ပကတဿ ဘိက္ခုဿ ပဋိပက္ခောသနာ ရဟတံ၊ (ဤ ဂါထာတို့ဖြင့် ပုဒ်စဉ် ၃၉၄-ဝါရကို ညွှန်းသည်။)

သုဒ္ဓဿ-ကို၊ ဒုန္နိဿာရိတော-အပ်ပြီ၊ ဗာလောဟိ (ဗာလော ဝေ)-ကိုသာ၊ သုနိဿာရိတော-အပ်ပြီ၊ (ပုဒ်စဉ် ၃၉၅-ဝါရကို အကျဉ်းချုံးသည်)၊ ပဏှကော၊ ပေ။

လောဟိတုပ္ပါဒကော ဝေဝ၊ (လွယ်ပြီ)၊ ယော ဥဘတောဗျဉ္စ နော စ-အကြင် ဥဘတောဗျည်း။

ဧကာဒသန္တံ၊ ဒေတေသံ-တို့ကို၊ ဩသာရဏံ-သည်၊ န ယုဇ္ဇတိ-မသင့်၊ ဟတ္ထ-ဟတ္ထစ္ဆိန္ဒပုဂ္ဂိုလ်၊ ပေ။

၊ပေ၊ အန္တမူဂဗဓိရော စ၊ (မဟာဓန္ဒကပုဒ်စဉ် ၁၁၉-အတိုင်း ပေးပါ)၊ ဒေတေ-ဤ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဒွတ္ထိံသ-သုံးဆယ့်နှစ်ယောက် တည်း၊ အနုနကာ-မယုတ် မလျော့ကုန်။

တေသံ-တို့ကို၊ ဩသာရဏံ-သည်၊ (သောသာရဏံ-သည်)၊ ဟောတံ၊ (ဣတိ) သမ္ပုဒ္ဓေန-ပကာသိတံ-အပ်ပြီ၊ (ပုဒ်စဉ် ၃၉၆-ဝါရကို ညွှန်းသည်)၊ (ယဿ-အကြင် ရဟန်း၏)၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-ရှုထိုက် သော အာပတ်သည်လည်းကောင်း၊ ပဋိကာတဗ္ဗာ-ကုစားထိုက်သော အာပတ်သည်လည်းကောင်း၊ နိသဇ္ဇေတာ-စွန့်ထိုက်သော မိစ္ဆာအယူ သည်လည်းကောင်း၊ န ဝိဇ္ဇတိ-မရှိ။

တဿ-ထို ရဟန်းကို၊ ဥက္ခေပနာ-နှင့်ထုတ်ကြောင်း ဖြစ်ကုန် သော၊ သတ္တကမ္မာ-တို့သည်၊ အဓမ္မိကာ-အဓမ္မကံတို့သည်၊ ဟောန္တိ။

အဋ္ဌရသန္တံ။ ။ ဤ တဿဒွါန၌ ဘိက္ခုနီမှ စ၍ ပဏှကာပိ စ တိုင်အောင် ဆယ့်သုံးယောက်၊ ဗျဉ္စနာမှ စ၍ ယဿကမ္မ စ တိုင်အောင် ငါးယောက် ပေါင်း ဆယ့်ရှစ်ယောက် ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌရသန္တမေတေသံဟု ဆိုသည်။ ပါဠိတော် ၃၉၄-ဝါရ၌ကား ပဏှကနောင် ထေယျသံဝါသက၊ တိတ္ထိယပက္ကန္တက၊ တိရစ္ဆာနဂတ၊ မာတုဃာတကစသော ငါးယောက်၊ ဘိက္ခုနီဒုသက ပေါင်း ကိုးယောက် ပါနေ၍ နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ယောက် ဖြစ်နေ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ရာ၌ တဿဒွါနဂါထာအတိုင်းသာ မှတ်သင့်ကြောင်းကို ရှေးနိဿယ၌ မှာထားသည်။

(ပုဒ်စဉ် ၃၉၇-ကို ညွှန်းသည်။) အာပန္နံ-အာပတ်သို့ ရောက်သော၊ အနဝတ္တန္တံ-သံဃာ၏အလိုသို့ လိုက်သော၊ (မငြင်းဆန်၊ အလိုသို့ လိုက်၍ ဝန်ခံသော) ရဟန်းကို၊ (ဥက္ကေပနာ သတ္တံ) တေပိ-ထို ကံတို့သည်လည်း၊ အဓမ္မိကာ-တို့တည်း၊ (ပုဒ်စဉ် ၃၉၈-ဝါရကို ညွှန်းသည်။)

အာပန္နံ-သော၊ နာနဝတ္တန္တံ-ကို၊ (ဥက္ကေပနာ) သတ္တံ၊ ကမ္မာ- တို့သည်၊ သုဓမ္မိကာ-ကောင်းစွာပြုအပ်သော ဓမ္မကံတို့တည်း၊ (ပုဒ်စဉ် ၃၉၉-ကို ညွှန်းသည်။) သမ္မုခါ-၌၊ ပဋိပုစ္ဆာ စ-၍၊ ပဋိ ညာယ စ-အားဖြင့်၊ ကာရဏာ-ပြုခြင်း။

သတိ-သတိဝိနယ၊ (အမုဋ္ဌစသည် လွယ်ပြီ၊) ပရိဝါသ စ- ပရိဝါသံ၊ ပေ။

မူလာ-အရင်းသို့ ငင်ခြင်း၊ ပေ၊ တဏှိယ-တူ၊ ဥပသမ္ပဒါ-ကံ၊ အညဿ-တစ်ပါးသောကံကို ထိုက်သူ၏(အပေါ်၌)၊ အညံ- တစ်ပါးသော ကံကို၊ ကရေယျ၊ သောဠသ-တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး ကုန်သော၊ ဧတေ-ဤ ကံတို့သည်၊ အဓမ္မိကာ-တို့တည်း။

တံ တဿ-ထိုထိုကံကို ထိုက်သူ၏(အပေါ်၌)။ တံ တံ-ထိုထို ကံကို၊ ကရေယျ၊ သောဠသ၊ ဧတေသု၊ ဓမ္မိကာ-တို့တည်း၊ အညံ- အခြားသောကံကို ထိုက်သူ၏အပေါ်သို့၊ အညံ-အခြားသော ကံကို၊ ပစ္စာရောပေယျ-တင်အံ့၊ သောဠသ ဧတေ၊ အဓမ္မိကာ-တို့တည်း။

တဿ-ထို ဝါရ၏၊ တမ္မူလကံ-ထို ဝါရ၏မူလကား၊ ဒွေ ဒွေ-နှစ်ပုဒ် နှစ်ပုဒ်တို့တည်း၊ (သုဂတဿ သုဂတစိဝရပုမာဏံ၌ ကဲ့သို့ တမ္မူလကံ တဿဟု ဆိုသည်၊ အဓိပ္ပာယ်ကို ဥပါလိပုစ္ဆာ ကထာ၌ ရေးခဲ့ပြီ၊ ဒွေ ဒွေ မူလာ ကတာ တဿဟု ရှိသော သျာမ (ယိုးဒယား)မူကို ကြည့်၍ ဤသို့ အနက်ပေးလိုက်ပါသည်၊ ရှေး နိဿယ၌ကား-တဿထို တစ်ပါးသောကံကို ထိုက်သူအား၊ တမ္မူ လကံ-ထို ကံ၏မူလကား၊ ဒွေ ဒွေ-နှစ်ပုဒ် နှစ်ပုဒ်တို့တည်းဟု ပေးထား၏၊ (တတော ပရ-ထိုမှ နောက်၌၊ ယေ သောဠသ ကမ္မာ၊ အတ္ထိ-ရှိကုန်၏)၊ တေပိ သောဠသ-တို့သည်လည်း၊ ဓမ္မိကာ- တို့တည်း၊ ဧကေကမူလကံ-တစ်ပုဒ်စီ တစ်ပုဒ်စီ မူလရှိသော၊ စက္ကံ-စက်ကို၊ (စက်လှည့်ရာ ဝါရကို)၊ အဓမ္မန္တိ-အဓမ္မကံဟူ၍၊ ဇိနော-ဘုရားရှင်သည်၊ အဗြဝိ-ဟောတော်မူပြီ။

(ယော ဘိက္ခု)၊ ဘဏ္ဍနကာရကော-၏၊ (တဿ) သံဃော၊ အဓမ္မေန-ဖြင့်၊ ဝဂ္ဂကမ္ပံ-ဝဂ္ဂကံဖြစ်သော၊ တဇ္ဇနိယံ ကမ္ပံ အကာသိ၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ အညံ၊ အာဝါသံ-သို့၊ ဂစ္ဆိ-သွားပြီ။

တတ္ထ-ထို အာဝါသ၌၊ အဓမ္မေန၊ သမဂ္ဂါ-သမဂ္ဂဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ တဿ-ထို ရဟန်း၏(အပေါ်၌)၊ တဇ္ဇနိယံ၊ ကရံ-ပြုကုန်ပြီ၊ အညတ္ထ-တစ်ပါးသော အာဝါသ၌၊ အဓမ္မေန၊ ဝဂ္ဂါ-ဝဂ်ဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ တဿ တဇ္ဇနိယံ ကရံ။

ပတိရူပကေန-ဓမ္မပတိရူပကဖြင့်၊ သမဂ္ဂါပိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝဂ္ဂါပိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ တထာ-ထို တဇ္ဇနိယကံကို၊ ကရံ၊ (တဇ္ဇနိယကမ္မကထာ ပုဒ်စဉ် ၄၀၇-၌ပါသော ပထမ စက်ကို ညွှန်းသည်)၊ အဓမ္မေန၊ သမဂ္ဂါ စ-သမဂ္ဂရဟန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မေန-ဖြင့်၊ ဝဂ္ဂမေဝ စ-ဝဂ္ဂကံကိုလည်းကောင်း။

ပတိရူပကေန-ဓမ္မပတိရူပကဖြင့်၊ ဝဂ္ဂါ စ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ သမဂ္ဂါပိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ တထာ ကရံ၊ (ဤ စကားဖြင့် ပုဒ်စဉ် ၄၀၈-၌ပါသော ဒုတိယစက်ကို ညွှန်းသည်)၊ သို့သော် အဓမ္မေန ဝဂ္ဂပုဒ်ကား မပါပါ။ ဣမေ ပဒါ-ဤ ပုဒ်တို့ကို၊ (ဤ ငါးပုဒ်တို့ကို)၊ ဧကေကံ-တစ်ပုဒ် တစ်ပုဒ်ကို၊ မူလကံ-မူလကို၊ ကတွံ၊ ဝိစက္ခဏော-ပညာရှိသည်၊ စက္ကံ၊ ဗန္ဓေ-ဖွဲ့ရာ၏၊ (ဣမေ ပဒါ-အရ အဓမ္မေန ဝဂ္ဂါ၊ အဓမ္မေန သမဂ္ဂါ၊ ဓမ္မေန ဝဂ္ဂါ၊ ဓမ္မပတိ ရူပကေန-ဝဂ္ဂါ၊ ဓမ္မပတိရူပကေန သမဂ္ဂါတည်း၊ ဤ ငါးပုဒ်တွင် တစ်ပုဒ်စီ တစ်ပုဒ်စီ မူတည်၍ ကျန်လေးပုဒ်ကို မူလီလုပ်ပြီးလျှင် စက်လှည့်ပါ ဟူလို။)

ဗာလာ၊ ဗျတ္တဿ-၏(အပေါ်၌)၊ နိယဿံ၊ (ကရံ-ပြုကုန်ပြီ)၊ ကုလဒူသကံ-ကို၊ ပဗ္ဗာဇေ-နှင့်ထုတ်ရာ၏၊ အက္ခောသကဿ စ-၏(အပေါ်၌)ကား၊ ပဋိသာရဏိယံ ကမ္ပံ ကရေ။

အဒဿနာ-အာပတ်ကို မရှုခြင်း၊ အပဋိကမ္မေန-မကုစားခြင်း၊
 ယော စ-အကြင် ရဟန်းသည်လည်း၊ ဒိဋ္ဌိံ၊ န နိဿဇ္ဇေ-မစွန့်၊
 တေသံ-ထို ရဟန်းတို့၏(အပေါ်၌)၊ ဥက္ကေပနိယကမ္မံ-ကို၊ သတ္တ
 ဝါဟေန-ကုန်သည်မျိုးကြီးနှင့် တူတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊
 ဘာသိတံ၊ (နိဿယကမ္မကထာ စသည်တို့ကို ညွှန်းသည်။)

ဥပရိ-အထက်၌၊ ဝါ-အထက်ဖြစ်သော၊ ကမ္မာနံ-တို့၏(အတွက်)၊
 နယံ-နည်းကို၊ ပညော-ပညာရှိသည်၊ တဇ္ဇနိယံ-တဇ္ဇနိယကံကို၊
 (တဇ္ဇနိယကံ၌လာသော နည်းကို)၊ နယေ-ဆောင်ယူရာ၏၊ (နိဿယ
 ကမ္မကထာ စသည်တို့၌ တဇ္ဇနိယကံကဲ့သို့ စက်လှည့်ပါဟု ညွှန်း
 သည်၊ ရှေးနိဿယ၌ ဥက္ကေပနိယကမ္မာနံဟု ရှိသောပါဌ်အတိုင်း
 အနက်တစ်မျိုး ပေးထား၏၊) တေသံယေဝ-တို့အားသာ၊ အနုလောမံ-
 သင့်လျော်သော ကျင့်ဝတ်ကို၊ သမ္မာ ဝတ္တတိ၊ ယာစိတေ-ကံငြိမ်း
 ဖို့ရန် တောင်းပန်အပ်သော်။

ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ကမ္မနယေနေဝ-ကံပြုသော နည်းဖြင့်ပင်၊ တေသံ
 ကမ္မာနံ-တို့ကို၊ ပဿဒ္ဓိံ-ငြိမ်းစေခြင်း၊ (တဇ္ဇနိယကမ္မပဋိပဿဒ္ဓိ
 ကထာ စသည်၌လာသော ဝါရတို့ကို ညွှန်းသည်)၊ တသ္မိံ တသ္မိံ
 တု ကမ္မေသု-ထိုထို ကံတို့၌၊ (တသ္မိံ တသ္မိံကား ဝစနဝိပလ္လာသ)၊
 တတြေဋ္ဌော စ ဝိဝဒတိ၊ (ကိံ။)

အကတံ၊ ပေ၊ ကာတမ္ပံ၊ ဣတိ စ-ဤသို့လည်း ငြင်းခုံ၏၊
 (ပုဒ်စဉ်နံပါတ် ၄၂၉-၌လာသော တဇ္ဇနိယကမ္မဝိဝါဒကထာ စသည်
 ကို ညွှန်းသည်)၊ ကမ္မေ-သည်၊ ပဿဒ္ဓိယာ စာပိ-ငြိမ်းပါသော်
 လည်း၊ (ငြိမ်းရာ အခါ၌လည်း)၊ (ထို့အတူ ငြင်းခုံ၏)၊ တေ
 ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဓမ္မဝါဒိနော-တို့တည်း၊ (ပုဒ်စဉ်နံပါတ် ၄၄၀-
 ၌လာသော တဇ္ဇနိယကမ္မပဋိပဿဒ္ဓိကထာ စသည်ကို ညွှန်းသည်။)

သလ္လကတ္တော-ဆေးဆရာသည်၊ (သမားတော်သည်)၊ (ရောဂီနံ-
 ရောဂါရှိသူတို့အား)၊ ဩသမံ-ဆေးကို၊ (အက္ခာတိ) ဣဝ-ညွှန်ကြား

သကဲ့သို့၊ (ဧဝံ) ဝိပတ္တိဗျာဓိတေ-သီလပျက်ခြင်းဟူသော အနာ
 ရောဂါ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ကမ္မပ္ပတ္တေ-ကံသို့ ရောက်ကုန်သော၊
 (ကံအပြု ခံရကုန်သော) ရဟန်းတို့ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ မဟာမုနိ-
 မုနိထွတ်တင် ဘုရားရှင်သည်၊ ကမ္မပ္ပဋိပဿဒ္ဓိ-ကံ၏ငြိမ်းအေးခြင်း
 ကို၊ (ငြိမ်းအေးကြောင်း အစီအရင်ကို) အက္ခာသိ-ညွှန်ပြတော်မူပြီ၊
 ဣတိ၊ တဿုဒ္ဒါနစကားရပ် အပြီးသတ်တည်း။

ဣမမှိ ခန္ဓကေ-၌၊ ဝတ္ထုနိ-တို့သည်၊ ဆတ္တိသ-သုံးဆယ့်
 ခြောက်ပါးတည်း၊ ဣတိ-စမ္မေယျကုန္ဒကအပြီးတည်း။

စမ္မေယျကုန္ဒကော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၁၀ - ကောသမ္မိကက္ခန္ဓက

၂၇၁-ကောသမ္မကဝိဝါဒကထာ

၄၅၁။ ။ (ယေန သမယေန ဘိက္ခု-ကို၊ အာပတ္တိယာ-ကို၊ အဒဿ
 နေ-ကြောင့်၊ ဘိက္ခု-အခြားရဟန်းတို့သည်၊ ဥက္ကိပိံ-သု၊) (အနိယမဝါကျ။)
 ပေ၊ ကောသမ္မိယံ-၌၊ ဝါ-၏ အနီးဖြစ်သော၊ ယောသိတာရာမေ-ယောသိတ
 သူဌေး၏ အရံ၌၊ ဝါ-ယောသိတာရုံကျောင်းတိုက်၌၊ ဝိဟရတိ၊ ပေ၊ အည
 တရော၊ ဘိက္ခု-သုတ္တန်ဆောင်ရဟန်းသည်၊ အာပတ္တိ အာပန္နော ဟောတိ၊
 သော၊ တဿာ အာပတ္တိယာ-၌၊ အာပတ္တိဒိဋ္ဌိ-အာပတ်ဟု အယူရှိသည်၊
 ဟောတိ၊ အညေ၊ ဘိက္ခု-ဝိနည်းမိုရ်ရဟန်းတို့သည်၊ ပေ၊ အနာပတ္တိဒိဋ္ဌိနော-
 အာပတ် မဟုတ်ဟု အယူရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ပေ၊ ဥက္ကိပိံ-သု၊ (စမ္ပေယျက္ခန္ဓက
 ပုဒ်စဉ် ၃၈၀-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။) သော စ ဘိက္ခု၊ ပေ၊ သိက္ခာကာမော၊
 (ဥပေါသထက္ခန္ဓကပုဒ်စဉ် ၁၆၃-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ) ပေ။

အာဂုသော၊ ဒဿ-ဤ ခွက်ထဲ၌ သန့်သက်ရေကို ချန်ထားမိခြင်းသည်၊
 အနာပတ္တိ-တည်း၊ သော၊ အာပတ္တိ-သည်၊ န-မဟုတ်ပါ၊ ပေ၊ အနာပန္နော-
 အာပတ်သို့ မရောက်သည်၊ အမိ-ဖြစ်ပါ၏၊ အာပန္နော-သို့ရောက်သည်၊ န
 အမိ-မဖြစ်ပါ၊ အာယသ္မန္တော-တို့၊ (တုမေ၊) မေ-၏၊ ဓမ္မတော-ဓမ္မအားဖြင့်၊
 ဝိနယတော-အားဖြင့်၊ ပက္ခာ-အသင်းအပင်းတို့သည်၊ ဟောထ-ဖြစ်ပါကုန်လော့၊
 ဣတိ (အဝေါစ) ပေ၊ ဇာနပဒါနံ-ဇနပုဒ်၌နေကုန်သော၊ ပေ၊ ဘိက္ခုနဓိ-
 တို့၏လည်း၊ ပေ၊ ဥက္ကိတ္တာနုတ္တကာ-ဥက္ကိတ္တကရဟန်းသို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သော၊
 (နှင့်ထုတ်အပ်သော ရဟန်း၏ နောက်လိုက်ဖြစ်ကုန်သော၊) တေ ဘိက္ခု၊
 ယေန-၌၊ ဥက္ခေပကာ-နှင့်ထုတ်တတ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု (သန္တိ) ပေ၊
 ဥက္ကိတ္တကံ-သော၊ ဧတံ ဘိက္ခု-ကို၊ ဝါ-သို့၊ မာ အနုတ္တိတ္ထ-အစဉ် မလိုက်
 ကြပါကုန်လင့်၊ (မာ) အနုဝါရေထ-အစဉ် မမြဲရုံကြပါကုန်လင့်၊ ဣတိ
 (အဝေါစ) ပေ၊ (ပုဒ်ရေ ၄၅၂-၌ အနက်ထူး မရှိပါ၊ ရဟန်းတစ်ပါးက
 မြတ်စွာဘုရားထံ သွား၍ ဖြစ်ပုံကို လျှောက်သည်။)

၄၅၃။ ။ အထ ခေါ် ၁၈၀၊ ဘိက္ခု-ရဟန်း၊ သံယော-သည်၊
 ဘိန္နော-ကွဲပြီ၊ (စင်စစ်ဧကန် ကွဲတော့မည် ဟူလို၊) ဘိက္ခု ... ၊ သံယော

ဘိနော-ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ ပေ၊ အဝေါစ (ကိံ) (ရှေးနိဿယ၌ ဘိက္ခုသံဃော-သည်ဟု သမာသ်ပုဒ် တစ်ပုဒ်တည်းအဖြစ်ဖြင့် အနက်ပေး၏။ ဘိက္ခု-သည် အာလုပ်ပုဒ်သာ ဖြစ်သင့်ပါသည်။ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။) ဘိက္ခဝေ တုမော၊ (မညိတ္တ၌ စပ်)၊ နော-ငါတို့၏ (ဉာဏ်၌)၊ ပဋိဘာတိ-ရှေ့ရှုထင်လာ၏။ နော ပဋိဘာတိ-၏။ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ယသ္မိံ ဝါ တသ္မိံ ဝါ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဥက္ခိပိတမ္မ-နှင့်ထုတ်ထိုက်၏ဟူ၍၊ မာ မညိတ္တ-မမှတ်ထင်ကြကုန်လင့်၊ ပေ။

သစေ ဥက္ခိပိသာမ-အကယ်၍ နှင်ထုတ်ကုန်အံ့၊ မယံ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထံ၊ (သစေ) န ကရိသာမ-အကယ်၍ မပြုကုန်အံ့၊ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ-နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ ဥပေါသထံ (သစေ) ကရိသာမ၊ (ဧဝံ သတိံ) တတော နိဂါန-ထို အကြောင်းကြောင့်၊ (နှင်ထုတ်ခြင်း၊ ဥပုသ်ကို အတူမပြုဘဲ ခွဲ၍ပြုခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်) သံဃဿ-၏။ ဘဏ္ဍနံ-မိမိတို့ အသင်းအပင်းတွင် တိုင်ပင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ကလဟော-ကိုယ်ထိလက်ရောက် လွန်ကျူးခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝိဂ္ဂဟော-ဆန့်ကျင်ဘက် ယူခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝိဝါဒေါ-ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ သံဃဘောဒေါ-သံဃာ၏ ကွဲခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ သံဃရာဇိ-သံဃ၏(ကွဲဖို့ရာ) အရေးအကြောင်းသည်လည်းကောင်း၊ သံဃဝဝတ္ထာနံ-သံဃာ၏ အသီးအသီးပိုင်းခြား၍ တည်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (ကိုယ့်အပိုင်းနှင့်ကိုယ် တည်နေခြင်းသည်လည်းကောင်း)၊ ဘဝိဿတိ-လိမ့်မည်၊ ဣတိ (စေ ဇာနန္တိ) (ဧဝံ သတိံ) ဘိက္ခဝေ၊ ဘောဒဂရုဏေဟိ-သံဃာကွဲခြင်း၌ အလေးပြုကုန်သော၊ ဘိက္ခု ဟိ-တို့သည်၊ သော ဘိက္ခု-ကို၊ ပေ၊ န ဥက္ခိပိ တဗ္ဗော-ထိုက်၊ ပေ။

(သစေ) န ပဝါရေသာမ-ပဝါရဏာ မပြုကုန်အံ့၊ ပေ၊ သံဃကမ္မံ- (ဥပုသ်ပဝါရဏာမှ ကြွင်းသော) သံဃာကံကို၊ (သစေ) န ကရိသာမ၊ ပေ၊ အာသနေ-၌၊ ဘတ္တဂ္ဂေ-ဆွမ်းစားကျောင်း၌၊ (ဇရပ်၌)၊ ပေ၊ ဧကစ္ဆန္ဓေ-တစ်ခု တည်းသောအမိုးရှိသော ကျောင်း၌၊ ပေ၊ ယထာဝုဗ္ဗံ-အကြင်အကြင် ကြီးသူတို့ အတိုင်း၊ ဝါ-ကြီးသူတို့၏ အစဉ်အားဖြင့်၊ အဘိဝါဒနံ-ရှိခိုးမှုကိုလည်းကောင်း၊

ပစ္စုဋ္ဌာနံ-နေရာမှ ရှေ့ရှုထခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ (ခရီးဦး ကြိုဆိုမှုကိုလည်းကောင်း၊) အဉ္စလိကမ္ဘံ-လက်အုပ်ချီမှုကိုလည်းကောင်း၊ (သစေ) နကရိသာမ၊ ပေ။

၄၅၄။ ။ အာပန္နာ-အာပတ်သို့ ရောက်ကုန်သည်။ နာမှ (န+အမှ)-မဟုတ်ကုန်၊ အာပန္နာ၊ နာမှ-ကုန်၊ ဣတိ-ဣသို့ ကြံ၍၊ အာပတ္တိ-ကို၊ နပဋိကာတမ္ဘံ-မကုစားထိုက်ဟူ၍၊ မာ မညိတ္တ၊ ပေ၊ မမံ ဝါ-၏သော်လည်း၊ ကာရဏာ-အကြောင့် ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အညေသံ ဝါ-ငါမှတစ်ပါး အခြားသူတို့၏ သော်လည်း၊ ကာရဏာ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဆန္ဒာ-ချစ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဘယာ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဂတိ-အဂတိသို့၊ ဂန္တံ-ရောက်ခြင်းငှာ၊ (လိုက်ခြင်းငှာ၊) နာလံ-မထိုက်ကုန်၊ ပေ၊ ဘောဒဂရကေန ဘိက္ခုနာ၊ ပရေသမ္ပိ-တို့၏(အပေါ်၌)လည်း၊ သဒ္ဓါယ-ယုံကြည်ခြင်းဖြင့်၊ အာပတ္တိ ဒေသေတဗ္ဗာ၊ ပေ။

၄၅၅။ ။ တတ္ထေဝ-ထို(ယောသိတာရုံ) ကျောင်းတိုက်၌ပင်၊ အန္တောသီမာယ-သိမ်၏အတွင်း၌၊ ပေ၊ နိသီမံ-သိမ်ပြင်ဘက်သို့၊ ပေ၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ မယာ-ငါဘုရားသည်၊ ဥတ္တိ စ အနုဿာဝနာ စ၊ ပညတ္တာ-အပ်ပြီ၊ (တထာ-ထို အခြင်းအရာကြောင့်၊) တေသံ-ထိုဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တက ရဟန်းတို့၏၊ တာနိ ကမ္မာနိ-တို့သည်၊ ဓမ္မိကာနိ အကုပ္ပာနိ၊ ဌာနာရဟာနိ-ကုန်သော၊ ကမ္မာနိ-တို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ပေ၊ တံ-ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ကိဿ ဟေတု-အဘယ် အကြောင်းကြောင့်နည်း?၊ (ယသ္မာ-ကြောင့်၊) ဧတေ ဘိက္ခု-ဤ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တကရဟန်းတို့သည်၊ တုမေဟိ-အသင် (ဥက္ခေပကရဟန်း)တို့နှင့်၊ နာနာသံဝါသကာ-မတူ ထူးခြားကွဲပြားသောသံဝါသ ရှိကုန်၏၊ တုမေ စ၊ တေဟိ-တို့နှင့်၊ နာနာသံဝါသကာ၊ (တသ္မာ-ကြောင့်တည်း။)

ဘိက္ခု...၊ ဒွေ၊ နာနာသံဝါသကဘူမိယော-နာနာသံဝါသက၏ ဖြစ်ရာ အခိုက်အတန့်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊) အတ္တနာ ဝါ-မိမိသည်မူလည်း၊ နံ-ထို ရဟန်းကို၊ အဒဿနေ ဝါ-အာပတ်ကို မရှုခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဥက္ခိပတိ၊ ဘိက္ခု...၊ နာနာသံဝါသကဘူမိယော၊ ဣမာ ဒွေ-တို့တည်း၊ (သုက္ကပက္ခ၌ သမာနသံဝါသကဘူမိယော-တူသော သံဝါသရှိသူ၏ ဖြစ်ရာ အခိုက်အတန့်တို့သည်ဟု ပေး၊ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။) ပေ။

၄၅၆။ ။ ဘတ္တဂေ-ရွာတွင်း ဆွမ်းစားရေပိဉ်၊ အန္တရယရေ-ရွာတွင်း၌၊ ဘဏ္ဍနဇာတာ-ဖြစ်သော မိမိတို့အသင်းအပင်းတွင် တိုင်ပင်ခြင်း ရှိကုန်သည်။ ကလဟဇာတာ-ဖြစ်သောခိုက်ရန် ရှိကုန်သည်။ ဝိဝါဒါပဇ္ဇော-ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ) အညမည်၊ အနုလောမိက-ရဟန်းတို့အား မလျောက်ပတ်သော၊ ကာယကမ္မ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝစီကမ္မ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပဒံသေန္တိ-ဖြစ်စေကြကုန်၏။ (ဥပဒံသေန္တိ၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။) ဟတ္ထပရာမာသံ-လက်တို့ဖြင့် အချင်းချင်း သုံးသပ် (ဆွဲကိုင်)ခြင်းကို၊ ကရောန္တိ-(စိတ်ဆိုးလွန်း၍ တစ်ပါးတစ်ပါး လက်တို့ဖြင့် ဆွဲကုန်လျက် ရန်ဖြစ်ကြသည် ဟူလို။)

ဘိက္ခဝေ၊ သံဃေ-သည်။ ဘိန္နု-ကွဲလတ်သော်၊ အဓမ္မိယာယမာနေ-တရားမရှိသောအမှုကို ပြုလတ်သော်၊ (မတရားမှုကို ပြုလတ်သော်)၊ အသမ္မောဒိ ကာယ-ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို မဖြစ်စေတတ်သော စကားသည်၊ ဝတ္တမာနာယ-ဖြစ်လတ်သော်၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော (ဥပစာကို လွှတ်၍) နေခြင်းဖြင့်၊ အညမည်၊ ပေ၊ န ကရိသာမ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်သား၍၊ အာသနေ-နေရာ၌၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ-(ဥပစာကို လွှတ်၍) ထိုင်ရာ၏၊ ပေ၊ ဓမ္မိယာယမာနေ-တရားရှိသောအမှုကို ပြုလတ်သော်၊ သမ္မောဒိကာယ၊ ဝတ္တမာနာယ-သော်၊ အာသနန္တရိကာယ-နေရာနှစ်ခုတို့၏ အကြား၌ဖြစ်သော နေရာရှိသော ထိုင်ခြင်းဖြင့်၊ (တစ်နေရာခြား ထိုင်းခြင်းဖြင့်)၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ (ဤ) ပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။ ပေ။

၄၅၇။ ။ မုခသတ္တိဟိ-နှုတ်သီးတည်းဟူသော လှံတို့ဖြင့်၊ ဝိတုဒန္တာ-ထိုးကုန်လျက်၊ ဝိဟရန္တိ၊ တေ-ထို ရဟန်းတို့သည်၊ တံ အဓိကရဏံ-ကို၊ ဝူပသမေတု-ငြိမ်းစေခြင်းငှာ၊ န သက္ကောန္တိ၊ ပေ၊ ဘဏ္ဍနံ-ကို၊ မာ (အကတ္ထ)-မပြုကြကုန်လင့်၊ ပေ၊ ဝိဝါဒံ မာ (အကတ္ထ)၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ ပေ၊ ဘန္တေ၊ မေဿာမိ-တရား၏ အရှင်ဖြစ်တော်မူသော၊ ဘဂဝါ၊ အာဂမေတု-ဆိုင်းငံ့တော်မူပါ၊ ပေ၊ အပ္ပောသုက္ကော-(အဓိကရဏ်း ငြိမ်းအေးဖို့ရန်) အားထုတ်ခြင်း ရှိတော်မူသည်၊ (ကြောင့်ကြမဲ့သည်)၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရံ-မျက်မှောက်ဘဝ၌ ချမ်းသာစွာနေကြောင်း သမာပတ်ကို၊ အနုယုတ္တော-အားထုတ်တော်မူသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိဟရတု-ပါ၊ မယံ၊ ဧတေန ဘဏ္ဍနေန-ဖြင့်၊ ပေ၊ (ဧတေန)၊ ဝိဝါဒေန-ဖြင့်၊ ပညာယိသာမ-ထင်ရှား ပါကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ ပေ။

၂၇၂-ဒိဃာဝုတ္တု

၄၅၈။ ။ ဘူတပုဗ္ဗံ-ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသော အကြောင်းကား၊ ဗာရာဏသီယံ-၌၊ ဗြဟ္မဒတ္တော နာမ-ဗြဟ္မတ္ထမည်သော၊ ကာသိရာဇော-ကာသိမင်းသည်၊ (ကာသိတိုင်း၏မင်းသည်။) အဖော-(သုံးဆောင် ခံစားအပ်သော ကာမဂုဏ်၊ ထို ကာမဂုဏ်၏အဆောက်အဦတို့နှင့်) ပြည့်စုံကြွယ်ဝသည်။ မဟဒ္ဒနော-(မြေဝယ်မြှုပ်ထား) များသောဥစ္စာ ရှိသည်။ မဟာဘောဂေါ-(နေ့စဉ်အမြဲ သုံးစွဲအပ်သော) များသောအသုံးအဆောင် ရှိသည်။ မဟဗ္ဗလော-များသော စစ်အင်အား၊ ကိုယ်အင်အားရှိသည်။ မဟာဝါဟနော-များသော ဆင်၊ မြင်းစသောယာဉ် ရှိသည်။ မဟာဝိဇိတော-ကျယ်ဝန်းသောနိုင်ငံ ရှိသည်။ ပရိပုဏ္ဏကောသကောဋ္ဌာဂါရော-ပြည့်စုံသော (ဥစ္စာထားရာ) ဘဏ္ဍာတိုက်၊ (ကောက်ပဲသီးနှံထားရာ)ကျိကျ ရှိသည်။ အဟောသိ၊ ဒီဃီတိ နာမ-မည်သော၊ ကောသလရာဇာ-သည်။ ဒလိဒ္ဒေါ-ဆင်းရဲသည်။ အပ္ပမနော-နည်းသောဥစ္စာ ရှိသည်။ ပေ၊ အဟောသိ၊ ပေ၊ (အဖောစသော သုံးပုဒ်ကို သုဒိန္နကဏ္ဍဋ္ဌကထာအတိုင်း ပေးပါသည်။ ဤ ဒီကာ၌ကား အကျဉ်းမျှ ဖွင့်၏။ ကြွင်း ပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို ဒီကာ၌ ကြည့်ပါ) ။ပေ။

စတုရဂီနိ-ဆင်၊ မြင်း၊ ရထား၊ ခြေလျင်အားဖြင့် လေးပါးသော အင်္ဂါရှိသော၊ သေနံ-စစ်တပ်ကို၊ သန္နယိတွာ-ကောင်းစွာဖွဲ့၍၊ ဒီဃီတိ၊ ကောသလရာဇာနံ-သို့၊ အဗ္ဗယျာသိ-ရှေ့ရှုထွက်လာပြီ၊ ပေ၊ အဟံ ဗြဟ္မဒတ္တေန၊ ကာသိရညာ-သည်။ (သံဃာတ၌ စပ်)၊ ဧကသံဃာတမ္ပိ-တစ်ကြိမ် တိုက်ခိုက်ခြင်းမျှကိုလည်း၊ သဟိတံ-သည်းခံခြင်းငှာ၊ န ပဋိဗလော-မစွမ်းနိုင်၊ ပေ၊ ယန္တုန နိပ္ပတေယျ-အကယ်၍ ထွက်ပြေးရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ပေ။

မဟေသိ-မိဖုရားကို၊ အာဒါယ၊ ပေ၊ ဗလဉ္စ-ဗိုလ်ပါအပေါင်းကို လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ကောဋ္ဌာဂါရဉ္စ၊ အဘိဝိဇိယ-လွမ်းမိုးအောင်နိုင်၍၊ အဇ္ဈာဝသတိ-အုပ်စိုး၍နေ၏၊ ပေ၊ သပဇာပတိကော-ဇနီးနှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ) ။ပေ၊ ကုမ္ဘကာရနိဝေသနေ-အိုးလုပ်သူ၏အိမ်၌၊ အညာတကဝေသေန-မထင်ရှားသူ၏ အသွင်ဖြစ်သော၊ ပရိဗ္ဗာဏေစ္ဆန္နေန-ပရဗိုဇ်တို့၏ အဝတ်ဖြင့်၊ ပဋိဝသတိ၊ ပေ။

စေရူပေါ၊ ဒေါဟဋ္ဌော-ချစ်ခြင်းသည်၊ ဥပ္ပန္နော ဟောတိ၊ သူရိယသံ-
 ၏၊ ဥဂ္ဂမနကာလေ-ထွက်ရာအချိန်၌၊ သန္တဒ္ဓံ-ဖွဲ့စပ်အပ်သော-လက်နက်ရှိသော၊
 (လက်နက်အပြည့်အစုံ တပ်ဆင်ထားသော) ဝမ္ဘိကံ-ချပ်ဝတ်တန်ဆာရှိသော၊
 (စစ်ဝတ်တန်ဆာ ဝတ်ဆင်ထားသော) သုဘူမေ-ကောင်းသော မြေ၌၊
 (ညီညွတ်သော မြေ၌) ဌိတံ-တည်သော၊ စတုရဂီနိ၊ သေနံ-ကို၊ ပဿိတုံ-
 ကြည့်ရှုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ခဂ္ဂါနံ-သန်လျက်တို့၏၊ (ဘုရင်ကိုင်သော
 ဓားလွယ်တို့၏) ဓောဝနံ-ဆေးကြောင်းရေကို၊ (ဆေးရေကို) ပါတုံ စ-
 သောက်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဣစ္ဆတိ-၏၊ (ချင်ခြင်းဖြစ်ပုံကို ပြသည်)၊
 ပေ၊ ဒေဝီ-မိဖုရား၊ ဒုဂ္ဂတာနံ-ဆင်းရဲကုန်သော၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ပေ၊
 သေနာ-သည်၊ ကုတော-အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း?၊ ပေ။

၄၅၉။ ။ ပုရောဟိတော-ပုရောဟိတ်ဖြစ်သော၊ ဗြာဟ္မဏော-သည်၊
 ပေ၊ သမ္မ-မိတ်ဆွေပုရောဟိတ်၊ တေ-၏၊ သခိ-မိတ်ဆွေမသည်၊ ဂမ္ဘိနိ-၏၊
 ပေ၊ ကုစ္ဆိဂတော-ဝမ်း၌တည်သော သတို့သားသည်၊ ကောသလရာဇာ ဝဇာ
 ဘော-ကောသလမင်း အစစ်ပါတကား၊ ပေ၊ ဒေဝီ-ဒေဝီ၊ အတ္တမနာ-သည်၊
 ဟောဟိ-လော့၊ ပေ၊ ပါတုံ၊ လစ္ဆသိ-ရပါလိမ့်မည်၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ တထာ-
 ထို သံတော်ဦး တင်အပ်လတ္တံ့သည့်အတိုင်း၊ နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ဒိဿန္တိ-
 တွေ့မြင်အပ်ပါကုန်၏၊ သွေ-နက်ဖြန်၌၊ ပေ၊ သေနာ-သည်၊ သုဘူမေ-၌၊
 တိဋ္ဌတု-တည်ပါစေလော့၊ ခဂ္ဂါ စ-တို့ကိုလည်း၊ ဓောဝိယန္တု-ဆေးအပ်ပါစေ
 ကုန်လော့၊ ဣတိ (အဝေါစ၊) (ပုရောဟိတ်က မညှိကဲ့သို့ နိမိတ်ထင်သည်ဟု
 သံတော်ဦးတင်ပုံကား လျှို့ဝှက်အပ်သောအရာ ဖြစ်၍ ပါဠိတော်၌ မပါ) ပေ၊
 တဿ-ထို သား၏၊ ဒိဃာဝုတိ-ဟူသော၊ နာမံ အကံသု၊ ပေ၊ ဝိညုတံ-
 တတ်သိနားလည်သူ၏ အဖြစ်သို့၊ ပါပုဏိ၊ ပေ၊ ကာသိရာဇော၊ အမှာကံ-
 တို့၏၊ ဗဟုဇနော-သော၊ အနတ္တဿ-စီးပွားမဲ့ကို၊ ကာရကော-ပြုတတ်သူ
 တည်း၊ ပေ၊ အစ္ဆန္တံ-လုယူအပ်ပြီ၊ ပေ၊ သုဗ္ဗသိပ္ပာနိ-အလုံးစုံသော (မင်းသား
 တို့ တတ်အပ်သော) အတတ်တို့ကို၊ သိက္ခိ၊ ပေ။

၄၆၀။ ။ ကပ္ပကော-ဆတ္တာသည်သည်၊ (ဆံပင်မှတ်ဆိတ် စသည်
 တို့ကို ပြုပြင်ပေးရသူသည်) ပေ၊ တေန ဟိ-ထိုသို့ ဖမ်းမိလျှင်၊ သပဇာ
 ပတိကံ ဒီဃီတိ၊ ကောသလရာဇာနံ-ကောသလနန်းကျမင်းကို၊ ဒဠာယ-

ခိုင်မြဲသော၊ ရဇ္ဈုယာ-ဖြင့်၊ ပစ္စာဗာဟံ-နောက်၌ လက်မောင်းရှိအောင်၊
 (လက်မောင်း နောက်ပြန်၊) ဂါဠုဗန္ဓနံ-တင်းကျပ်စွာ ဖွဲ့ချည်အပ်သည်
 မည်လောက်အောင်၊ ဗန္ဓိတွာ၊ ခုရမုဏ္ဍံ-သင်ခုန်းဖြင့် ဦးခေါင်းတုံးမှုကို၊
 ကရိတွာ၊ ခရဿရေန-ကြမ်းတမ်းသော အသံရှိသော၊ ပဏဝေန-ထက်စည်ဖြင့်၊
 ၊ပေ၊ ပရိနေတွာ-လှည့်ပတ်ခေါ်ဆောင်၍၊ ဒက္ခိဏေန ဒွါရေန-တောင်ဘက်
 တံခါးဖြင့်၊ နိက္ခာမေတွာ-ထွက်စေ၍၊ (ထုတ်၍)၊ နဂရဿ-၏၊ ဒက္ခိဏတော-
 တောင်အရပ်၌၊ စတုဓာ-လေးပိုင်းအားဖြင့်၊ ဆိန္ဒိတွာ-၍၊^{၁၁} စတုဒ္ဒိသာ-
 လေးပါးသော အရပ်မျက်နှာတို့၌၊ (သတ္တမီအနက်၌ ပထမာသက်ပါ၊) ဗိလာနိ-
 အသားစု၊ အသားတုံးတို့ကို၊ နိက္ခိပထ-ပစ်ချကုန်လော့၊ ဣတိ-ဤသို့ အမိန့်
 ပေးပြီ၊ ပေ။

မေ-သည်၊ မာတာပိတရော-တို့ကို၊ စီရံ ဒိဋ္ဌာ-ကြာမြင့်သော ကာလ၌
 (ကာလက) မြင်အပ်ကုန်ပြီ၊ (မမြင်ရတာ ကြာလှပြီ ဟူလို) ၊ပေ၊ တာတ
 ဒီဃာဝု-ချစ်သားဒီဃာဝု၊ တံ၊ ဒီဃံ-အရှည်ကို၊ မာ ပဿ-မကြည့်ပဲနှင့်၊
 ရဿံ-အတိုကို၊ မာ (ပဿ၊) (ဤသို့ သာမည အနက်ပေးမှ နောက်၌
 ရှင်ဘုရင်က ဒီဃာဝုအား မေးသောအခါ ဖြေဆိုအပ်သော စကားနှင့်
 သင့်လျော်မည်၊) ဟိ-မှန်၏၊ တာတ ဒီဃာဝု၊ ဝေရေန-ရန်တုံ့မှုသဖြင့်၊
 ဝေရာ-ရန်တို့သည်၊ န သမ္ဘန္တိ-မငြိမ်းအေးနိုင်ကုန်၊ ပေ၊ ဣတိ (အဝေါစ၊)
 ၊ပေ၊ အယံ ဒီဃီတိကောသလရာဇာ-သည်၊ ဥမ္မတ္တကော (ဟုတွာ၊) ဝိပ္ပလ
 ပတိ-အထူးထူးအပြားပြားအားဖြင့် ပြော၏၊ (ရောင်ရမ်း ပြောဆို၏) ဣမဿ-
 ဤ ကောသလမင်း၏၊ ဒီဃာဝု-ဒီဃာဝုသည်၊ ကော-အဘယ်သူနည်း?၊
 ကံ-အဘယ်သူကို၊ မာ ခေါ၊ ပေ၊ သမ္ဘန္တိ တံ၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟ-နည်း?၊ ဣတိ
 (အဝေါစံ) ၊ပေ။

ယော၊ ဝိညျ-တတ်သိနားလည်၏၊ သော၊ ဝိဘာဝေဿတိ-အနက်ကို
 ထင်စွာ ဖြစ်စေလိမ့်မည်၊ (ယခု ငါပြောအပ်သော “မာ ဒီဃံ”စသော
 စကား၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဉာဏ်ရှိသူဖြစ်က သိပါလိမ့်မည် ဟူလို) ၊ပေ၊
 ဂုမ္မံ-အစောင့်အရှောက်ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ ပက္ကမိံ-သူ၊ ပေ၊ သူရံ နိဟရိ
 တွာ၊ ဂုမ္မိယေ-စောင့်ရှောက်မှု၌ယှဉ်သူ လူတို့ကို၊ (အစောင့်အရှောက်လူတို့ကို၊)
 ပါယေသိ-သောက်စေပြီ၊ (တိုက်ပြီ) ၊ပေ၊ ပမတ္တာ-မူးကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊)

ပတိတာ-လဲနေကုန်သည်။ အဟောသုံ၊ အထ၊ ကဋ္ဌာနိ-ထင်းတို့ကို၊ သံကမိ
တွာ-စုရုံး၍၊ စိတကံ-ထင်းပုံကို၊ ကရိတွာ၊ ပေ၊ ပဉ္စလိကော-ချီအပ်သော
လက်အုပ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ) ပေ၊ ပဒက္ခိဏံ အကာသိ၊ ပေ။

၄၆၁။ ။ ဥပရိပါသာဒဝရဂတော-မြတ်သောပြာသာဒ်၏ အထက်၌
ရောက်နေသည်။ ဟောတိ၊ ပေ၊ သော မနုဿော ဒီဃီတိဿ၊ ကောသလ
ရညော-၏၊ ဉာတိ ဝါ-ဆွေမျိုးသည်သော်လည်းကောင်း၊ သာလောဟိတော
ဝါ-သွေးသား တော်စပ်သူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဘဝိဿတိ၊) (အနတ္တ
တော=အနတ္တော+အတော၊) အတော-ဤ လူမှ၊ မေ-၏၊ အနတ္တော-စီးပွား
မဲ့သည်။ အဟော၊ ဪ...ဖြစ်တော့မှာပါတကား၊ တစ်နည်း?၊... (အနတ္တ
တော=အနတ္တဒေါ၊) (အယံ-ဤ လူသည်၊) မေ-အား၊ အနတ္တဒေါ-စီးပွား
မဲ့ကို ပေးမည့်သူသည်။ အဟော-တကား၊ မေ-အား၊ ကောစိ-တစ်စုံ
တစ်ယောက်သည်။ (တစ်ဦးတစ်လေကမျှ၊) န ဟိ အာရောစေဿတိ နာမ-
သံတော်ဦး မတင်ရသနည်း?၊ (သံတော်ဦး မတင်ပါလိမ့်နော်၊) ဣတိ-ဤသို့
အကြံဖြစ်ပြီ၊ ပေ။

ကန္တိတွာ-မြည်တမ်း၍၊ ရောဒိတွာ-ငို၍၊ ဓပွံ-မျက်ရည်တို့ကို၊ ပုစ္ဆိတွာ-
သုတ်၍၊ ပေ၊ မဉ္ဇူနာ-သာယာသော၊ သရေန-ဖြင့်၊ ဂါယိ-သီချင်းဆိုပြီ၊
ဝိဏဉ္ဇ-စောင်းကိုလည်း၊ ဝါဒေသိ-မြည်စေပြီ၊ (တီးပြီ) ပေ၊ သရေန၊ ဂိတံ-
သီဆိုအပ်သော အသံကိုလည်းကောင်း၊ ဝါဒိတံ-တီးအပ်သော၊ ဝိဏဉ္ဇ-ကို
လည်းကောင်း၊ (စောင်းသံကိုလည်းကောင်း၊) အသောသိ၊ ပေ၊ အာရာဓာ
ပေက္ခော-နှစ်သက်ခြင်း၌ ရှုငဲ့ခြင်းရှိသည်။ (နှစ်သက်ဖို့ရန် မျှော်လင့်သည်၊)
(ဟုတွာ) ပေ၊ ပုဗ္ဗဋ္ဌာယိ-ရှေးဦးစွာ ထလေ့ရှိသည်။ ပစ္စာနိပါတိ-နောက်မှ
အိပ်လေ့ရှိသည်။ ကိံ ကာရပဋိဿာဝိ-ပြုထိုက်သောမှုကား အဘယ်ပါနည်း?
ဟု ရှေးရှုနားထောင်ခြင်း ရှိသည်။ ဝါ-ကြားသိစေလေ့ရှိသည်။ (အဘယ်
အမှုကို ပြုရပါမည်နည်း?ဟု မေးမြန်းလေ့ရှိသည် ဟုလို၊) မနာပစာရီ-
မြတ်နိုးဖွယ်ကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ပိယဝါဒီ-ချစ်ဖွယ်သော စကားကို ပြောလေ့ရှိသည်။
အဟောသိ၊ ပေ၊ အပ္ပန္နရိမေ-အတွင်း၌ဖြစ်သော၊ ဝိဿာသိကဋ္ဌာနေ-အကျွမ်းဝင်
သူတို့၏အရာ၌၊ ထပေသိ-ထားပြီ၊ (ဝိဿာသေ-အကျွမ်းဝင်ခြင်း၌+နိယုတ္တော-
ယှဉ်သူတည်း၊ ဝိဿာသိကော-သူ၊ ဝိဿာသိကဿ+ဋ္ဌာနံ=ဝိဿာသိကဋ္ဌာနံ၊)
ပေ။

၄၆၂။ ။ ဘဏေ မာဏဝက၊ တေန ဟိ-တိုက်တွန်းကုန်၏။ ရထံ-ကို၊ ယောဗေဟိ-မြင်းနှင့်ယှဉ်စေလော၊ မိဂဝံ-(သားကောင်တို့ကို ညွှန်းဆဲရာ) တောသို့၊ ဂမိဿာမ၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ ရထော-ကို၊ ယုတ္တော-ဖြစ်၊ နနိကပ်ယှဉ် အပ်ပါပြီ၊ ဣဒါနိ၊ ယဿ-အကြင် ကြွတော်မူခြင်း၏၊ ကာလံ၊ မညသိ-သိ၏၊ (တံ-ထို ကြွချိန်ကို၊ ကရောဟိ-ပါ) ၊ ပေ၊ ယထာ ယထာ-အကြင် အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် (မောင်းနှင်အပ်သော်)၊ အညေနေဝ-အခြား လမ်းဖြင့်သာ၊ သေနာ-သည်လည်းကောင်း၊ အညေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ရထော-သည်လည်းကောင်း၊ အဂမာသိ၊ တထာ တထာ-ထိုထို အခြင်းအရာအား ဖြင့်၊ ရထံ၊ ပေသေသိ-စေလွှတ် (မောင်းနှင်)ပြီ၊ ပေ၊ ရထံ၊ မုဉ္ဇဿု-မြင်းမှ လွတ်လော့၊ (ရထားကို ချွတ်လော့ ဟူလို)၊ ကိလန္တော-ပင်ပန်းသည်၊ အမှီ၊ နိပဇ္ဇိဿာမိ-စက်တော်ခေါ်ဦးမည်၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ ဥစ္ဆင်္ဂေ-ရင်ခွင်၌၊ သီသံ-ဦးခေါင်းကို၊ ကတွာ၊ ပေ၊ နိဒ္ဒါ၊ သြက္ကမိ၊ (သြက္ကမိ၏ ကတ္တာသည် ကာသိရာဇာ ဖြစ်သောကြောင့် “နိဒ္ဒ” ဟု ဒုတိယန္တ ရှိသင့်၏၊ စီဝရက္ခန္ဓက ပုဒ်စဉ် ၃၅၃-ဝတ္ထု၌လည်း “နိဒ္ဒ သြက္ကမန္တိ” ဟု ရှိခဲ့သည်) ၊ ပေ။

ဣမိနာ-ဤမင်းသည်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဗလဉ္စ-စစ်သည်ဗိုလ်ပါကို လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ကောသော စ-ဘဏ္ဍာထားရာ တိုက်ကိုလည်းကောင်း၊ ကောဠာဂါရဉ္စ-စပါးထားရာ ကျိုကိုလည်းကောင်း၊ အစ္စိန္တံ-လုယူအပ်ပြီ၊ ပေ၊ ဟတာ-သတ်အပ်ကုန်ပြီ။

ယော အဟံ-သည်၊ ဝေရံ-ရန်ကို၊ (ယံ) အပ္ပေယျံ-အကြင် ပြီးစေရာ ၏၊ (လက်စားချေရာ၏)၊ အယံ-ဤ အခါကား၊ အဿ-ထို ရန်ကို ပြီးစေ ခြင်း၏၊ ကာလော-တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ (ဣတိ-ကြံပြီး၍)၊ ကောသိယာ-သန်လျက်အိမ်မှ၊ (ဓားအိမ်မှ)၊ ခဂ္ဂံ-သန်လျက်ကို၊ (ဓားလွယ်ကို)၊ နိဗ္ဗာဟိ-ဆွဲထုတ်ပြီ၊ ပေ၊ ပိတာ၊ မံ-ကို၊ မရဏကာလေ-သေခါနီးအခါ၌၊ မာ ခေါ တံ၊ ပေ၊ သမ္မန္တိတိ-ဟူ၍၊ အဝစ-ပြောပြီ၊ (မှာခဲ့ပြီ)၊ ယွာဟံ (ယော+ အဟံ)၊ ပိတုဝစနံ-ကို၊ (ယံ) အတိက္ကမေယျံ-အကြင် ကျော်လွန်ရာ၏၊ မေ- ၏၊ ဧတံ-ဤ ကျော်လွန်ခြင်းသည်၊ န ပဋိရူပံ-မလျှောက်ပတ်ချေ၊ ဣတိ- ပြီ၊ (ဣတိ-၍)၊ ပုန ဒေဝ၊ ကောသိယာ-၌၊ ခဂ္ဂံ၊ ပဝေသေသိ-သွင်းပြီ၊ (ဤသို့ သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် သန်လျက်ကို နုတ်လိုက်၊ သွင်းလိုက် လုပ်သည်) ၊ ပေ၊ ကာသိရာဇာ၊ ဘိတော-ကြောက်သည်၊ ဥဗ္ဗိဂ္ဂေါ-ထိတ်လန့်သည်။

ဥဿကီ-ယုံမှားခြင်း ရှိသည်၊ (မသင်္ကာခြင်း ရှိသည်၊) ဥတြေတ္တာ-တဖျပ်ဖျပ်လန့်သည်၊ (ဟုတွာ၊) သဟသာ-အဆောတလျင်၊ (ပျာယီးပျာယာ၊) ဝုဋ္ဌာသိ-ထပြီ၊ ပေ၊ ဣဓ-ယနေ၊ ပေ၊ သုပိနန္တေန-၌၊ ဓဂ္ဂေန-ဖြင့်၊ ပရိပါတေသိ-လဲကျစေပြီ၊ (သတ်ပြီ၊) တေန-ထိုသို့ အိပ်မက်မက်ခြင်းကြောင့်၊ ပေ၊ ဝုဋ္ဌာသိ၊ ပေ၊ အဟံ-သည်၊ ကိ-အဘယ့်ကြောင့်၊ ပေ၊ ဒါတုံ၊ ဥဿဟာမိ-စွန့်နိုင်ပါအံ့နည်း၊ ပေ၊ ပါဏိဉ္စ-လက်ကိုလည်း၊ အဂ္ဂဟေသု-ဆွဲကိုင်ကြကုန်ပြီ၊ အဒ္ဓါဘာယ-မပြစ်မှားခြင်းငှာ၊ သပထဉ္စ-ကြိမ်စာကိုလည်း၊ အကံသု၊ ပေ။

ပါရိသစ္စေ-ပရိသတ်၌ ပါဝင်ကုန်သော၊ အမစ္စေ-အမတ်တို့ကို၊ ပေ၊ အဝေါစ (ကိ) ပေ၊ ဒီဃာဝု ကုမာရံ၊ သစေ ပသေယျာထ-အကယ်၍ တွေ့ကုန်အံ့၊ (စဝံ သတိ၊) ကိန္တိ-အဘယ်သို့လျှင်၊ နံ-ထို ဒီဃာဝုမင်းသားကို၊ ကရေယျာထ-ပြုကြကုန်မည်နည်း?၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ ဒီဃာဝု ကုမာရော-ဟူသည်၊ အယံ ခေါ-ဤ သူပင်တည်း၊ အယံ-ကို၊ ကိဉ္စ-တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ၊ ကာတုံ၊ န လတ္တာ-မရအပ်၊ ပေ။

၄၆၃။

။တာတ ဒီဃာဝု၊ တေ-၏၊ ပိတာ၊ မရဏကာလေ-၌၊ မာ ခေါ တွံ၊ ပေ၊ သမ္ပန္နိတိ-ဟူသော၊ ယံ-အကြင် စကားကို၊ အဝစ-ပြောခဲ့ပြီ၊ (တံ-ထို စကားကို၊) တေ-၏၊ ပိတာ-သည်၊ ကိ-အဘယ် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ အဝစ-ပြောခဲ့သနည်း?၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးပြီ၊ ဒေဝ၊ မေ-၏၊ ပိတာ၊ မရဏကာလေ-၌၊ မာ ဒီဃန္တိ-မာဒီဃံဟူသော၊ ယံ-အကြင် စကားကို၊ အဝစ-ပြီ၊ စီရံ-ရည်ကြာစွာ၊ ဝေရံ-ကို၊ မာ အကာသိ-လင့်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမံ-ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ (သန္ဓာယ) မေ ပိတာ၊ မရဏကာလေ-၌၊ မာ ဒီဃန္တိ-ဟူသော၊ (တံ-ထို စကားကို၊) အဝစ-ပြောခဲ့ပါပြီ၊ (နောက်ဝါကျတို့၌ ဤသို့ အပြည့်အစုံ ပေးပါ) ပေ။

နိပ္ပံ-လျင်စွာ၊ မိတ္တေဟိ-မိတ်ဆွေတို့နှင့်၊ မာ ဘိဇ္ဇိတ္ထ-မကွဲရစ်နှင့်၊ ပေ၊ ယေ-အကြင် သူတို့သည်၊ ဒေဝဿ-၏၊ အတ္တကာမာ-စီးပွားကို လိုလားကုန်၏၊ တေ-တို့သည်၊ မံ-အကျွန်ုပ်ကို၊ ဇိပိတာ-ဇိပိတိဋ္ဌေမှ၊ (အသက်မှ) ဝေါရော ပေယျံ-ခွဲကုန်ရ၏၊ ပေ၊ စဝံ-ဤ နည်းအားဖြင့်၊ တံ ဝေရံ-သည်၊ ဝေရေန-

ရန်တုံ့မူသဖြင့်၊ န ရူပသမေယျ-မငြိမ်းတော့ရပါ။ ပေ၊ အစ္စရိယံ ဝတ ဘော-
 ဩော်၊ ပေ၊ ယတြ (ယော)-အကြင် ဒီဃာဝုမင်းသားသည်၊ ပိတုနော-၏၊
 သံခိတ္တေန-အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်၊ ဘာသိတံဿ-ပြောဆိုအပ်သော စကား၏၊
 အတ္ထံ-ကို၊ ဝိတ္တာရေန-အကျယ်အားဖြင့်၊ အာဇာနိဿတိ-နာမ-သိနိုင်ပါပေ၏၊
 (နာမသဒ္ဓါ ဝိမှယ အနက်ဟော၊ တစ်နည်း-သမ္ဘာဝနာ အနက်ဟော၊)
 ဒီဃာဝု၊ အယံ ကုမာရော-သည်၊ ယာဝ-အလွန်အက်သာလျှင်၊ ပဏ္ဍိတော-
 ဉာဏ်ရှိပါပေစွ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပြော၍၊ ပေတ္တိကံ-အဖု၏ ဥစ္စာဖြစ်သော၊
 ဗလဉ္စ-စစ်သည်အပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ကောဋ္ဌာဂါရဉ္စ-ကို
 လည်းကောင်း၊ ပဋိပါဒေသိ-အပ်နှင်းပြီ၊ (ပြန်ပေးပြီ) ဝိတရဉ္စ အဒါသိ။

ဘိက္ခဝေ၊ အာဒိန္နဒဏ္ဍာနံ-ယူအပ်သော တုတ်လက်နက် ရှိကုန်သော၊
 အာဒိန္နသတ္တာနံ-ယူအပ်သော တုတ်မှတစ်ပါး ဓားစသော အခြားလက်နက်
 ရှိကုန်သော၊ တေသံ ရာဇဇနံ-ထို မင်းတို့၏သော်မှလည်း၊ (ပိသဒ္ဓါ အကျေ
 ကြံပါ။) ဧဝရူပံ၊ ခန္တိသောရဇ္ဇံ-သည်းခံခြင်း၊ ကောင်းသောအမှု၌ မွေ့လျော်
 ခြင်းသည်၊ ဘဝိဿတိ နာမ-ဖြစ်နိုင်သေး၏၊ (နာမသဒ္ဓါ သမ္ဘာဝနာ အနက်
 ဟော၊) ဘိက္ခဝေ၊ ယံ (ယေ) တုမေ-အကြင် သင်တို့သည်၊ ဧဝံ၊ သွာက္ခာ
 တေ-ကောင်းစွာ ဟောပြအပ်သော၊ ဓမ္မဝိနယေ-တရားအားဖြင့်ဆုံးမရာ သာသ
 နာတော်၌၊ ပဗ္ဗဇ္ဇိတာ၊ သမာနာ-ကုန်လျက်၊ ခမာ၊ စ-သည်းခံသူတို့သည်
 လည်းကောင်း၊ သောရတာ စ-ကောင်းသောအမှု၌ မွေ့လျော်သူတို့သည်လည်း
 ကောင်း၊ ဘဝေယျာထ-ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ (တေ တုမေ-ထို သင်တို့သည်၊)
 ဣမ-ဤ သာသနာတော်၌၊ သောဘေထ-တင့်တယ်ကုန်ရာ၏၊ ဣတိ-
 ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ ပေ၊ (ဣမ ခေါ် တံ စသည်၌ မှတ်ဖွယ်ကို စမ္မက္ခန္ဓက၌
 ပြခဲ့ပြီ။)

ဣမေ မောဃပုရိသာ၊ ပရိယာဒိန္နရူပါ-ကောဓသည် ထက်ဝန်းကျင်
 ယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိကုန်၏၊ (ပရိယာဒိန္နရူပါတိ
 ကောဓစိတ္တေန ပရိဂ္ဂဟိတသဘာဝါ၊ ဝိမတိ၊) ဣမေ-တို့ကို၊ သညာပေတု-
 သိစေခြင်းငှာ၊ (သိအောင်ပြောပြခြင်းငှာ) န သုကရာ-လွယ်ကူစွာ မပြု
 အပ်ကုန်၊ ပေ၊ ပက္ကမိ။

ပဋ္ဌမော-သော၊ ဒီဃာဝုဘာဏဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၄၆၄။ ။ အထံ ပေ၊ သံဃမဇ္ဈေ၊ ဋ္ဌိတကောဝ-မတ်မတ်ရပ်တော်မူလျက်သာ၊ ဣမာ ဂါထာယော-တို့ကို၊ အဘာသိ-ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ၊ (ကိ)၊ ပုထုသဒ္ဓေါ၊ ပေ၊ နာဂေါတိ-ဟူ၍၊ (အဘာသိ။)

(၁) (အယံ-ဤ ရဟန်းအပေါင်းသည်။) ပုထုသဒ္ဓေါ-ကျယ်သော အသံ ရှိ၏၊ (အဋ္ဌကထာနည်း၊) တစ်နည်း-ပုထုသဒ္ဓေါ-နှစ်စကွဲသဖြင့် အသီးသီးသောအသံ ရှိ၏၊ (ဋီကာနည်း၊) သမဇ္ဈော-ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း၌ အဇ္ဈာသယအားဖြင့် (အချင်းချင်း) တူမျှသော ရဟန်းအပေါင်းလည်း ဖြစ်၏၊ (တတ္ထ-ထို ရဟန်းအပေါင်းတွင်၊) ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်းမျှလည်း၊ ဗာလော-ငါ့မိုက်၏ ဟူ၍၊ န မညထ-မမှတ်ထင်ချေ၊ သံဃသ္မိ-သည်၊ ဘိဇ္ဇမာနသ္မိ-ကွဲလတ်သော်၊ အည-မမှတ်ထင်ခြင်းမှ တစ်ပါးသော၊ (မယံကာရဏာ သံဃော ဘိဇ္ဇတိတိ ဣဒံ ကာရဏံ-ငါ့အတွက်ကြောင့် သံဃာကွဲပြား၏ဟူသော ဤ အကြောင်းကို၊) ဘိယျော-မိမိကိုယ်ကို ဗာလဟု မမှတ်ထင်ခြင်းထက်အလွန်၊ န မညရုံ-မသိတတ်၊ (ဤ ဂါထာ၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။)

(၂) (ဣမေ ဘိက္ခု။) ပရိမုဋ္ဌာ-ထက်ဝန်းကျင် ပျောက်ကင်းသော သတိရှိကြကုန်၏၊ ပဏ္ဍိတာဘာသာ-မိမိကိုယ်ကို ပညာရှိဟု ပြောဆိုကြကုန်၏၊ ဝါစာဂေါစရာ-စကားသာလျှင် ကျက်စားရာ အာရုံရှိကြကုန်၏၊ (တရားကို အာရုံမပြုကြ ဟူလို၊) ယာဝ-လောက်၊ (မှခံ-ပါးစပ်ကို၊ ပသာရေတုံ-ဆန့်တန်းခြင်းငှာ၊) ဣစ္ဆန္တိ၊ တာဝ-ထို ပါးစပ်ဖြူချင်သလောက်၊ မုခါယာမံ-ပါးစပ်ကို ဆန့်တန်း၍၊ (ပါးစပ်ဖြူ၍) (ကြိယာဝိသေသန၊) ဘာဏီဇော-သံဃာအများမာလေးစားဘဲ ရွံရှာခြင်းကင်း ရဲတင်းစွာ ပြောလေ့ရှိကြကုန်၏၊ ယေန-အကြင် ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း၊ ငြင်းခုံခြင်းသည်၊ (သယံ-မိမိတို့ကို၊ ဣမံ နိလ္လုဇ္ဇဘာဝံ-ဤအရှက် မရှိသူတို့၏ အဖြစ်သို့၊) နိတာ-ပို့ဆောင်အပ်ကုန်ပြီ၊ တံ-ထို (အရှက်မဲ့အဖြစ်သို့ ပို့ဆောင်ကြောင်းဖြစ်သော) ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း၊ ငြင်းခုံခြင်းကို၊ န ဝိဒု-ဤမျှ သံဃာကွဲပြားလောက်အောင် အပြစ်ရှိ၏ဟု မသိကြကုန်၊ (ဤ ဂါထာ၏အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။)

(၃) (အယံ-ဤ အကောင်သည်။) မံ-ငါ့ကို၊ အက္ခောန္တိ-ဆဲရေးဖူးပြီ၊ (အယံ) မံ-ကို၊ အဝဇိ-ညှင်းဆဲ၊ ပုတ်ခတ်ဖူးပြီ၊

(အယံ) မံ၊ အဓိနိ-အောင်နိုင်ဖူးပြီ၊ (အယံ) မေ-၏။ (ဥစ္စာကို) အဟာသိ-ခိုးဆောင်ဖူးပြီ၊ (ဣတိ-ဤသို့ တွေး၍) ယေစ-အကြင် သူတို့သည်ကား၊ တံ-ထို ကောဓေ၊ (ထို ရန်ငြိုးကို) ဥပနယန္တိ-ဖွဲ့ကြကုန်၏၊ တေသံ-ထို ရန်ငြိုးဖွဲ့သူတို့၏၊ (ရန်ငြိုးဖွဲ့သူတို့မှာ) ဝေရံ-ရန်သည်၊ န သမ္မတိ-မငြိမ်းအေးနိုင်။

(၄) ဤ ဂါထာ၌ န ဥပနယန္တိ-မဖွဲ့ကြကုန်၊ တေသံ-ထို ရန်ငြိုး မဖွဲ့သူတို့၏၊ ဝေရံ၊ သမ္မတိ-ငြိမ်းအေး၏ဟု ဆိုပါ။

(၅) ဣစ-ဤလောက၌၊ ဝေရေန-ရန်တုံ့မှုသဖြင့်၊ ဝေရာနိ-ရန်တို့သည်၊ ကုဒါစနံ-အဘယ်အခါ၌၊ (ဘယ်အခါမှာ) န သမ္မန္တိ-မငြိမ်းအေးနိုင်ကုန်၊ အဝေရေန စ-ရန်တုံ့မှုသဖြင့်သာ၊ (ဝေရာနိ) သမ္မန္တိ-ကုန်၏၊ ဒေသ (ဒေသာ) ဓမ္မော-ရန်ကိုရန်ချင်း မတုံ့လျှင်းမှ ငြိမ်းအေးနိုင်ခြင်းဟူသော ဤ သဘောသည်၊ သန္တန္တနော-ရှေး၌ ဖြစ်သော သဘောတည်း၊ (ရှေးဟောင်းထုံးစံတည်း။)

(၆) ဧတ္ထ-ဤ သံဃာ့အလယ်၌၊ ပရေ-ပညာရှိမှတစ်ပါး အခြား ဘဏ္ဍနကာရကရဟန်းတို့သည်၊ (န ဝိဇာနန္တိ၌ စပ်) မယံ-ငါတို့သည်၊ ယမာမသေ-အချင်းချင်းရှောင်ရှား၍ သေမင်း အထံသို့ သွားနေကြရကုန်၏၊ (ဣတိ-ဤ အကြောင်းကို) န ဝိဇာနန္တိ-မသိကြကုန်၊ တတ္ထ-ထို သံဃာ့အလယ်၌၊ ယေ စ-အကြင် ပညာရှိတို့သည်ကား၊ (မယံ) ယမာမသေ-ကုန်၏၊ (ဣတိ-ဤအကြောင်းကို) ဝိဇာနန္တိ-သိကြကုန်၏၊ တတော-ထိုသို့ သိခြင်းကြောင့်၊ (တေသံ-ထို ပညာရှိတို့၏) မေဂေါ-ခိုက်ရန်တို့သည်၊ သမ္မန္တိ၊ (ဤဂါထာ သုံးပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာ၊ ယမကဝဂ်၌ ကြည့်ပါ၊ ဋီကာ၌လည်း ပါ၏။)

(၇) (ယေ-အကြင် မင်းတို့သည်)၊ အဋ္ဌိစ္ဆိနော-ဖြတ်အပ်ပြီးသော မိဘတို့အရိုးလည်း ရှိကုန်ပြီ၊ (မိဘတို့အရိုးကိုလည်း အဖြတ်ခံရဖူး ကုန်ပြီ) ပါဏဟရာ-ဆောင်အပ်သော မိဘတို့အသက်လည်း ရှိကုန် ပြီ၊ (မိဘတို့အသတ်လည်း ခံရဖူးကုန်ပြီ) ဂဝါဿ ဓနဟာရိနော-ဆောင်ယူအပ်သော နွား၊ မြင်း၊ ဥစ္စာကိုလည်း ဆောင်ယူဖူးကုန်ပြီ။

တစ်နည်း-ယေ-အကြင် မင်းတို့သည်၊ အဋ္ဌိစ္ဆန္နာ-မိဘတို့၏ အရိုးကိုလည်း ဖြတ်ကုန်ပြီ၊ ပါဏဟရာ-မိဘတို့၏အသက်ကိုလည်း ဆောင်ယူကုန်ပြီ၊ ဂဝါဿနေဟာရိနော-နွား၊ မြင်း၊ ဥစ္စာတို့ကို လည်း ဆောင်ယူကုန်ပြီ၊ (ရှေးနည်းသည် အဋ္ဌကထာနှင့်၊ နောက် နည်းသည် ဋီကာနှင့်ညီသည်ဟု ထင်ပါသည်။) ရန္တ-ကို၊ ဝိလုမ္မ မာနာနံ-လုယက်ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်သော၊ တေသမ္ဘိ-ထို ရန်သူ မင်းတို့၏သော်မှလည်း၊ သင်္ဂတိ-ပေါင်းဆုံသင်းမြတ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်နိုင်သေး၏။

ကသ္မာ-ကြောင့်၊ တုမှာကံ-သင် (ရဟန်း)တို့၏၊ (သင်္ဂတိ) နော သိယာ-မဖြစ်နိုင်ရာသနည်း?၊ (ဤ ဂါထာ၏အဖွင့်ကို အဋ္ဌ ကထာ၌ ကြည့်ပါ။)

(၈) နိပကံ-ရင့်ကျက်သော ပညာရှိသော၊ သဒ္ဓိံ စရံ-အတူ တက လှည့်လည်သွားလာဖက်ဖြစ်သော၊ သာဓုဝိဟာရိ-ကောင်းစွာ နေလေ့ရှိသော၊ ဝီရံ-ပညာရှိဖြစ်သော၊ သဟာယံ-အပေါင်းအဖော် ကို၊ သစေ လဘောထ-အကယ်၍ ရအံ့၊ (ဧဝံ သတိ၊) သဗ္ဗာနိ- အလုံးစုံကုန်သော၊ ပရိဿယာနိ-(ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျားစသော ထင်ရှားသော၊ ရာဂ၊ ဒေါသစသော မထင်ရှားသော) ဘေးရန်တို့ကို၊ အဘိဘုယျ-လွမ်းမိုး၍၊ (နှိပ်စက်ရမည် မဟုတ်၊ မဖြစ်မတွေ့အောင် စောင့်စည်း၍ ဖြစ်ပြန်တွေ့ပြန်လျှင်လည်း လွမ်းမိုးသည်ခံ၍ ဟုလို) တေန-ထို အပေါင်းအဖော်သူတော်ကောင်းနှင့် (အတူ) အတ္တမနော- မိမိစိတ်ရှိသည်၊ (နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သည်)၊ သတိမာ-သတိရှိသည်၊ (ဟုတွာ) စရေယျ-လှည့်လည်သွားလာနေထိုင်ရာ၏။

(၉) နိပကံ-သော၊ ပေါးသဟာယံ-ကို၊ နော စေ လဘောထ- အကယ်၍ မရအံ့၊ (ဧဝံ သတိ၊) ရာဇာ-မဟာနေကစသော မင်းသည်၊ ဝိဇိတံ-အောင်အပ်ပြီးသော၊ ရန္တ-တိုင်းနိုင်ငံကို၊ ပဟာယံ- ပယ်စွန့်၍၊ (ဧကော-တစ်ပါးတည်းသည်၊ ဟုတွာ၊ အစရိ) ဣဝ- လှည့်လည်သွားလာဖူးသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ (မာတင်္ဂရဗညဝ=

မာတင်္ဂီ+အရညေ+ဣဝ) အရညေ-တော-၌၊ နာဂေါ-ကြီးမားသော၊ မာတင်္ဂီ-ဆင်ပြောင်သည်၊ (ဧကော-တစ်စီးတည်းသည်၊ ဟုတွာ၊ အစရိ) ဣဝ-သို့လည်းကောင်း၊ (ဧဝံ-တူ၊) ဧကော-တစ်ယောက်တည်းသည်၊ (ဟုတွာ၊) စရေ-လှည့်လည်သွားလာ နေထိုင်ရာ၏။

(၁၀) ဧကဿ-တစ်ယောက်တည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ စရိတံ-လှည့်လည်သွားလာ နေထိုင်ခြင်းသည်၊ သေယျော-မြတ်သေး၏၊ တစ်နည်း-ဧကဿ-တစ်ယောက်တည်းသည်၊ (ဟုတွာ၊) စရိတံ-သည်၊ (သေယျော-၏၊) ဗာလေ-လူမိုက်၌၊ သဟာယတာ-အပေါင်းအဖော်၏ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းသောအကျင့်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိချေ၊ အရညေ-၌၊ နာဂေါ-သော၊ မာတင်္ဂီ-သည်၊ ဧကော-သည်၊ အပ္ပေယျာ-အားထုတ်ခြင်း မရှိသည်၊ (ကြောင့်ကြမဲ့သည်၊ ဟုတွာ၊ စရိ) ဣဝ-သို့လည်းကောင်း၊ (ပါပါနိ စ-မကောင်းမှုတို့ကိုလည်း၊ န အကာသိ) ဣဝ-မပြုသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ (ဧဝံ-တူ၊) ဧကော-သည်၊ အပ္ပေယျာ-သည်၊ (ဟုတွာ၊) စရေ-ရာ၏၊ ပါပါနိ စ-တို့ကိုလည်း၊ န ကယိရာ-မပြုရာ၊ (ဤ ဂါထာ သုံးပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ နာဂဝဂ်၊ သမ္မဟုလဘိက္ခုဝတ္ထု၌ ကြည့်ပါ။ ဤ အဋ္ဌကထာ၌လည်း အကျဉ်းမျှပါသေး၏။

၂၇၃-ဗာလကလောဏကဂမနကထာ

၄၆၅။ ။ အထံ၊ ပေ၊ ယေန၊ ဗာလကလောဏကဂါမော-ဗာလကလောဏကရွာသည်၊ (အတ္ထိ) ၊ပေ၊ ပါစိနဝံသဒါယော-အရှေ့ဝါးတောသည်၊ (အတ္ထိ) ၊ပေ၊ (ကြွင်း ပုဒ်တို့၌ အနက်လွယ်ပြီ) ၊ပေ။

၂၇၄-ပါစိနဝံသဒါယဂမနကထာ

၄၆၆။ ။ ဒါယပါလော-တောစောင့်သည်။ ပေ၊ (အရှင်အနုရုဒ္ဓါတို့ ချမ်းချမ်းသာသာ တရားကိုကြိုးစားနိုင်ရန် တောအတွင်းသို့ လူမဝင်အောင် စောင့်ရှောက်ပေးနေသော ဒါယကာတည်း။) သမဏ-ရဟန်း၊ ဧတံ ဒါယံ- ဤ တောသို့၊ မာ ပါဝိသိ-မဝင်ပါနှင့်၊ ဧတ္ထ-ဤ တော၌၊ တယော ကုလ ပုတ္တာ သန္တိ၊ (တေ-ထို အမျိုးသားကောင်းတို့သည်။) အတ္တကာမရူပါ-မိမိ၏ စီးပွားကို လိုလားသူတို့၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ဝိဟရန္တိ၊ (အတ္တကာမရူပါတိ အတ္တနော ဟိတကာမယနသဘာဝါ၊ ဝိမတိ) တေသံ-တို့၏၊ အဖာသု-မချမ်းသာမှုကို၊ မာ အကာသိ-နှင့်၊ ဣတိ (အဝေါစ) ပေ။

အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ၊ ဒါယပါလဿ-၏၊ ဝါ-သည်၊ ဘဂဝတာ- နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ မန္တယမာနဿ-စကားပြောစဉ်၊ အသောသိ၊ (မန္တယမာနဿ၌ မန္တဓာတ်၏ ဂုတ္တဘာသနအနက် မဖြစ်သင့်၊ ရိုးရိုးပြောဆိုခြင်းသာ ဖြစ်သင့် သည်) ပေ၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ မာ ဝါရေသိ-မတားမြစ်နှင့် ပေ၊ အာယသ္မန္တော- တို့၊ အဘိက္ကမထ-ကြွကြပါကုန်၊ ပေ၊ အနုရုဒ္ဓါ-အနုရုဒ္ဓါတို့၊ ကစ္စိ-နည်း?၊ ဝေါ-တို့၏၊ (သရီရံ-ကိုယ်ကို)၊ ခမနိယံ-သည်းခံအပ်၊ သည်းခံနိုင်၏လော၊ (ကျန်းမာ၏လော)၊ ကစ္စိ၊ (ဇီဝိတံ-အသက်ကို)၊ ယာပနိယံ-ရှည်သောကာလသို့ ရောက်စေအပ်၊ ရောက်စေနိုင်၏လော၊ (မျှတ၏လော)၊ (ခမနိယံ သရီရံ၊ ယာပနိယံ ဇီဝိတံ၊ ကစ္စိ ဝေါ သရီရံ စ ဓာရေတုံ၊ ဇီဝိတဉ္စ ယာပေတုံ သက္ကာတိ ပုစ္ဆတိ၊ ဝိမတိ၊ မဟာဓန္ဒက ပုဒ်စဉ် ၇၅-၌လည်း အနက်တစ်နည်း ပေးခဲ့ပြီ) ပေ။

သမဂ္ဂါ-ညီညွတ်ကြကုန်သည်၊ သမ္မောဒမာနာ-လွန်စွာဝမ်းမြောက်ကြ ကုန်သည်၊ အဝိဝဒမာနာ-ဆန့်ကျင်ဘက် မပြောဆိုရကုန်သည်၊ ခီရောဒကီ ဘူတာ-နိရည်နှင့်ရေကဲ့သို့ ဖြစ်ကြကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အညမညံ၊ ပိယစက္ခူဟိ- ချစ်ဖွယ်သော မျက်လုံးတို့ဖြင့်၊ (ချစ်ဖွယ်ကိုပြတတ်သော မျက်လုံးတို့ဖြင့်)၊ သမ္ပဿန္တာ-ကောင်းစွာကြည့်ရှုကြကုန်လျက်၊ ဝိဟရထ-နေကြကုန်၏လော၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးတော်မူပြီ၊ ပေ၊ တဠ-စင်စစ်၊ (တဠိတိ ဧကံသတ္ထေ နိပါတော၊ ဋီကာ) ပေ၊ ဝိဟရာမ၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ကုန်ပြီ၊ ပေ။

ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ တုမေ သမဂ္ဂါ၊ ပေ၊ ဝိဟရထ-ကုန်သနည်း?၊
 (ယထာကထံ၌ ယထာကား နိပါတ်မျှသာတည်း၊ ယထာတိ နိပါတမတ္တံ၊
 ဝိမတိ) တစ်နည်း-ယထာ ကထံ-အဘယ်သို့သော အပြားအားဖြင့်၊ (အဘယ်
 သို့လျှင်) ပေ၊ ဝိဟရထ-ကုန်သနည်း?၊ (ယထာ ကထန္တိ ဝါ ဧကော
 နိပါတော ကာရဏပုစ္ဆနတ္ထော၊ ကေန ပကာရေနာတိ အတ္ထော၊ ဝိမတိ) ပေ၊
 ဧဝံ-ဤ အကြံသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်ပါ၏၊ (ကိံ) ယောဟံ၊ ပေ၊ ဝိဟရာမိ-
 နေရ၏၊ (တဿ) မေ-၏၊ လာဘာ-ဟိတသုခကို ရခြင်းတို့သည်၊
 (ဟောန္တိ) ဝတ-ဖြစ်လေကုန်စွ၊ (တဿ) မေ-သည်၊ (ဣဒံ သာသနံ-ကို)၊
 သုလဒ္ဓံ ဝတ-ကောင်းစွာရအပ်လေစွ၊ ပေ၊ ဣမေသု အာယသုန္ဓေသု-တို့၌၊
 မေတ္တံ-မေတ္တာရှိသော၊ ကာယကမ္မံ-သည်၊ အာဝိ စေဝ-မျက်မှောက်၌လည်း
 ကောင်း၊ ရဟော စ-မျက်ကွယ်၌လည်းကောင်း၊ ပစ္စုပဋိတံ-ရှေ့ရှုတည်ပါ၏၊
 ပေ၊ သကံ-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ စိတ္တံ၊ နိက္ခိပိတွာ-ချထား၍၊ (ဖယ်ထား၍)၊
 ဣမေသံယေဝ အာယသုန္ဓာနံ-တို့၏သာ၊ စိတ္တဿ-၏၊ ဝသေန-အလိုအား
 ဖြင့်၊ ယန္တုန ဝတ္ထေယျံ-အကယ်၍ ဖြစ်ရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ ပေ၊ နော-
 တပည့်တော်တို့၏၊ ကာယာ ဟိ-ကိုယ်တို့သည်သာ၊ နာနာ-ကွဲပြားပါကုန်၏၊
 စိတ္တံ ပန-သည်ကား၊ ဧကဉ္စ မညေ-တစ်စိတ်တည်းကဲ့သို့ ဖြစ်ပါ၏၊ ဣတိ-
 ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

ပေ၊ (အပ္ပမတ္တာစသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို စမ္ပက္ခန္ဓကပုဒ်ရေ ၂၄၃-
 ၌လည်းကောင်း၊ ယော ပဌမံ ဂါမတောစသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ပဝါရ
 ဏက္ခန္ဓကပုဒ်ရေ ၂၀၉-၌လည်းစာကင်း ရေးခဲ့ပြီ) ပဉ္စာဟိကံ-ငါးရက်
 တစ်ကြိမ်၊ သဗ္ဗရတ္တိံ-ပတ်လုံး၊ ဓမ္မိယာ ကထာယ-ဖြင့်၊ သနိသိဒါမ-အတူ
 နေပါကုန်၏၊ ပေ။

ပဉ္စာဟိကံ။ ။ ပဉ္စာဟိကံ ခေါ် ပနာတိ စာတုဒ္ဒသေ အဋ္ဌမိယန္တိ
 ဣဒံ တာဝ ပကတိဓမ္မဿဝနမေဝ၊ တံ အဇ္ဈောံ ကတွာ ပဉ္စမေ
 ပဉ္စမေ ဒိဝသေ ဒွေ ထေရာ နာတိဝိကာလေ နာဟာယိတွာ အနု
 ရဒ္ဒဝတ္ထေရဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တတ္ထ တယောပိ နိသိဒိတွာ
 တိတ္ထံ ပိဋကနံ အညတရသ္မိံ အညမညံ ပဉ္စံ ပုစ္ဆန္တိ၊ အညမညံ
 ဝိသဇ္ဇန္တိ၊ တေသံ ဧဝံ ကရောန္တာနံယေဝ အရဏံ ဥဂ္ဂန္တိ၊ တံ
 သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ၊ ဋီကာ။

၂၇၅-ပါလိလေယျကဂမနကထာ

၄၆၇။ ။ ယေန-၌၊ ပါလိလေယျက-ပါလိလေယကရွာသည်၊ (အတ္ထိ) (ပါလိလေယျကောဟု ပထမာဝိဘတ်ဖြင့် ရှိသင့်လျက် ပါလိလေယျကဟု ဒုတိယာဝိဘတ်ဖြင့် ရှိနေသောကြောင့် ပထမာဝိဘတ်၏အနက်၌ ဒုတိယာဝိဘတ်သက်ပါ၊ ယေန ပါလိလေယျကန္တိ ပစ္စုတ္တေ ဥပယောဂဝစနံ၊ ဝိမတိ၊) ။ ပေ၊ပါလိလေယျကေ-ပါလိလေယျကရွာ၌၊ ရက္ခိတဝနသဏ္ဍေ-ရက္ခိတတောအုပ်၌၊ ဘဒ္ဒသာလမူလေ-အင်ကြင်းပင်၏ အနီးအောက်၌၊ ဝိဟရတိ- (ဆင်မင်းသည် စောင့်ရှောက်အပ်သောကြောင့် ထို တောအုပ်ကို ရက္ခိတဝနသဏ္ဍဟု ခေါ်သည်၊ အထ ခေါ် ဘဂဝတော စသောဝါကျ၌ အနက်လွယ်ပြီ၊) ။ ပေ။

အညတရောပိ-တစ်စီးလည်းဖြစ်သော၊ ဟတ္ထိနာဂေါ-ဆင်ပြောင်ကြီးသည်၊ (နာဂသဒ္ဒါသည် မဟန္တဝါစက၊) ဟတ္ထိဟိ-ဆင်ထီးကြီးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထိနိဟိ-ဆင်မကြီးတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထိကလဘောဟိ-ဆင်ပေါက်တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထိစ္စာပကေဟိ-ဆင်ကလေးတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ အာကိဏ္ဍော-ရောပြွန်းသည်၊ (ဟုတွာ) ဝိဟရတိ၊ (ရှေးနိဿယ၌ ဟတ္ထိကလဘောဟိ-ဆင်ရွေတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထိစ္စာပကေဟိ-နိစိုဆင်ငယ်တို့နှင့်လည်းကောင်းဟု ပေး၏၊ အဓိပ္ပာယ် အတူတူပင်။)

ဆိန္ဒုဂါနိ-ဖြတ်အပ်သော အဖျားရှိကုန်သော၊ တိဏာနိ စေဝ-မြက်တို့ကိုလည်း၊ ဓါဒတိ-ခဲစားရ၏၊ အဿ-ထို ဆင်ပြောင်ကြီးသည်၊ ဩဘဂ္ဂေါဘဂ္ဂံ-အောက်သို့ချိုးအပ်၊ အောက်သို့ချိုးအပ်သော၊ (ချိုးချအပ်၊ ချိုးချအပ်သော၊) သာခါဘင်္ဂံ စ-ချိုးအပ်သော သစ်ခက်ကိုလည်း၊ (သစ်ခက်ချိုးကိုလည်း၊) ဓါဒန္တိ-ကုန်၏၊ (မိမိစားဖို့အတွက် ချိုးချအပ်သော သစ်ကိုင်းများကို ထိုဆင်များက လှ၍စားကြသည် ဟုလို၊) အာဝိလာနိ-နောက်ကျူကုန်သော၊ ပါနိယာနိ စ ဝိဝတိ၊ (ဩဂါဟာစဿ ဥတ္တိဏ္ဍဿဟု ပါဠိရှိပါစေ၊ သီဟိုဠ်မူ၌လည်း ဤအတိုင်းပင် ရှိ၏၊) ဩဂါဟာ-ရေဆိပ်မှ၊ ဥတ္တိဏ္ဍဿ စ-တက်လာသည်လည်း ဖြစ်သော၊ အဿ-ထို ဆင်ပြောင်ကြီး၏၊ ကာယံ-ကို၊ ဟတ္ထိနိယော-ဆင်မတို့သည်၊ ဥပနိဗသန္တိယော-ပွတ်တိုက်ကုန်လျက်၊ (တိုးရှေ့ကုန်လျက်၊) ဂစ္ဆန္တိ၊ (တစ်နည်း-ဩဂါဟိံ စဿ ဩတိဏ္ဍဿဟု ပါဠိရှိပါစေ၊) ဩဂါဟိံ-ရေကန်သို့၊ (ရေဆိပ်သို့၊) ဩတိဏ္ဍဿ စ-သက်ဆင်းသည်လည်းဖြစ်သော၊ အဿ၊ ပေ၊ ဂစ္ဆန္တိ၊ (ဤသို့ နှစ်နည်းပေးရပုံကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊) ။ ပေ။

ဂဏသွာ-ဆင်ပေါင်းမှ၊ ဂူပကဋ္ဌော-ဖဲခွာသည်၊ (ဟုတွာ) ယန္တုန ဝိဟရေယျ-စွ၊ ပေ၊ ယူထာ-ဆင်အပေါင်းမှ၊ အပက္ကမ္မ-ဖဲခွာ၍၊ ယေန-၌၊ ပါလိလေယျကံ-သည်လည်းကောင်း၊ ရက္ခိတဝနသဏ္ဍော-သည်လည်းကောင်း၊ ဘဒ္ဒသာလမူလံ-သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ) ယေန ဘဂဝါ (အတ္ထိ) တေန-ပါလိလေယျကရော၊ ရက္ခိတတောအုပ်၊ အင်ကြင်းပင်၏အနီးအောက် ဝယ် မြတ်စွာဘုရားရှိရာ ထို အရပ်သို့၊ ဥပသင်္ကံမိ၊ ပေ၊ အပ္ပဟရိတဉ္စ-စိမ်းစို သော မြက်သစ်ပင် မရှိအောင်လည်း၊ ကရောတိ၊ ပေ၊ သုခံ-စိတ်ချမ်းသာစွာ၊ ဖာသု-ကိုယ်ချမ်းသာစွာ၊ ဝိဟရာမိ၊ ပေ၊ အတ္တနော-ကိုယ်တော်၏၊ ပဝိဇ္ဇေကံ- အပေါင်းအဖော်မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းကို၊ ဝိဒိတွာ စ-လည်းကောင်း၊ တဿ ဟတ္ထိနာဂဿ၊ ပေ၊ စေတောပရိပိတက္ကံ၊ အညာယ စ-သိတော့မူ၍လည်း ကောင်း၊ ပေ၊ ဥဒါနေသိ (ကိ။)

ဂါထာအနက်။ ။ ဤသာဒန္တဿ-ရထားလှည်းသန်နှင့်တူသော အစွယ် နှစ်ချောင်းရှိသော၊ နာဂဿ-ကြီးမားသော၊ ဟတ္ထိနော-ဆင်ပြောင်၏၊ ဧတံ စိတ္တံ-ဤ စိတ်နေစိတ်ထားသည်၊ နာဂေန-ဘုရားတည်းဟူသော ဆင်ပြောင်ကြီး၏၊ စိတ္တေန-စိတ်နေစိတ်ထားနှင့်၊ သမေတိ-ညီညွတ် ပါပေ၏၊ (ကသွာ-နည်း?)၊ ယံ (ယသွာ)-ကြောင့်၊ ဧကော- တစ်စီးတည်းသည်၊ (ဟုတွာ) ဝနေ-တော၌၊ ရမတိ-မွေ့လျော်၏၊ (တသွာ-ထို့ကြောင့်တည်း) ဣတိ (ဥဒါနေသိ) (ဝိမတိအဖွင့် အတိုင်း ပေးထားပါသည်) ။ပေ။

ကောသမ္ဗကာ-ကောသမ္ဗိမြို့၌ နေကုန်သော၊ ဥပါသကာ-တို့သည်၊ (မန္တေသု-တိုင်ပင်ကြကုန်ပြီ) (ကိ)၊ (ပါဠိတော်၌ စပ်ပုဒ်မပါသောကြောင့် မန္တေသုဟု ထည့်ပါသည်)၊ အယျာ-အရှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ကောသမ္ဗကာ ဣမေ ဘိက္ခု၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဗဟုနော-များစွာသော၊ အနတ္ထဿ-စီးပွား မဲ့ကို၊ ကာရကာ-ပြုတတ်ကုန်၏၊ ဣမေဟိ၊ ဥဗ္ဗာဇ္ဇော-ထွက်သွားစေအပ်သည်၊ (နှိပ်စက်အပ်သည်၊ ဟုတွာ) ဘဂဝါ၊ ပက္ကန္တော-ဖဲသွားတော်မူရပြီ၊ ပေ၊ နေဝ အဘိဝါဒေယျာမ-ရှိမခိုးကြကုန်စို့၊ ပေ၊ အသက္ကရိယမာနာ-အရိုအသေ မပြုအပ်ကုန်လတ်သော်၊ ပေ၊ အသက္ကာရပကတာ-အရိုအသေ ပြုခြင်းသည် ပင်ကိုယ်သဘောမှ ကင်းအောင် ပြုအပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ပက္ကမိဿန္တိ ဝါ၊ ပေ၊ ဘဂဝန္တံ၊ ပသာဒေန္တိ ဝါ-ကျေနပ်မူလည်း ကျေနပ်စေကုန်လိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့ တိုင်ပင်ကြကုန်ပြီ၊ ပေ။

၂၇၆-အဋ္ဌာရသဝတ္ထုကထာ

၄၆၈။ ။ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဓမ္မော-ဓမ္မ၊ ဝိနယ၊ သည်၊ (ဋီတော-တည်ရှိ၏၊) တထာ-ဖြင့်၊ တိဋ္ဌာဟိ-တည်လော့၊ (ယထာ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ ဋီတော၊ တထာ တိဋ္ဌ၊ ဓမ္မဝါဒိပက္ခေ တိဋ္ဌာတိ အတ္ထော၊ ဝိမတိ) ၊ ပေ၊ အဋ္ဌာရသဟိ၊ ဝတ္ထုဟိ-အကြောင်းဝတ္ထုတို့ဖြင့်၊ အဓမ္မဝါဒိ- အဓမ္မဝါဒိပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏၊ ပေ၊ အဓမ္မံ-အဓမ္မကို၊ (ဓမ္မ မဟုတ်သော အရာကို)၊ ဓမ္မောတိ-ဓမ္မဟူ၍၊ ဒီပေတိ-ပြ၏၊ ပေ၊ အဝိ နယံ- အဝိနယကို၊ (ဝိနယမဟုတ်သော အရာကို) ၊ ပေ၊ တထာဂတေန-သည်၊ အဘာသိတံ-ဟောတော်မမူအပ်သော၊ အလပိတံ-မိန့်မြွက်တော်မမူအပ်သော သတိပဋ္ဌာန်သုံးပါး စသည်ကို၊ တထာဂတေန-သည်၊ ဘာသိတံ-ဟောတော် မူအပ်၏၊ လပိတံ-မိန့်မြွက်တော်မူအပ်၏၊ ပေ၊ တထာဂတေန၊ ဘာသိတံ- အပ်သော၊ လပိတံ-အပ်သော သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး စသည်ကို၊ တထာဂတေန၊ အဘာသိတံ-အပ်၊ ပေ။

အနာစိတ္တံ-လေ့ကျက်တော်မမူအပ်သော အရာကို၊ ပေ၊ အပညတ္တံ- ပညတ်တော်မမူအပ်သော အရာကို၊ ပေ၊ လဟုကံ-လဟုကဖြစ်သော၊ (ပေါ့သော) အာပတ္တိ-ကို၊ ပေ၊ သာဝသေသံ-သိက္ခာဟူသော အကြွင်းအကျန် နှင့် တကွဖြစ်သော အာပတ္တိ၊ ပေ၊ ဒုဋ္ဌုလ္လံ-ရုန်းရင်းကြမ်းထမ်းသော၊ ပေ၊ အဒုဋ္ဌုလ္လံ-ဒုဋ္ဌုလ္လ မဟုတ်သော၊ ပေ၊ (အဓမ္မ စသည်တို့၏ အရကောက်ကို သံဃဘောဒကက္ခန္ဓက၊ ဥပါလိပဉာကထာ အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။)

၄၆၉။ ။ ဤပုဒ်ရေ လွယ်ပြီ။

၄၇၀။ ။ မဟာပဇာပတိ-မဟာပဇာပတိမည်သော၊ ဂေါတမိ-ဂေါတမိ သည်၊ ပေ၊ ဥဘယတ္ထ-နှစ်ဘက်သော သံဃာ၌၊ ဓမ္မံ၊ သုဏ-နာလော့၊ ပေ၊ တတ္ထ-တို့ ရဟန်းတို့တွင်၊ ယေ ဘိက္ခု၊ ဓမ္မဝါဒိနော-တို့တည်း၊ တေသံ- တို့၏၊ ဒိဋ္ဌိဉ္စ-အယူကိုလည်းကောင်း၊ ခန္တိဉ္စ-နှစ်သက်အပ်သော အယူကိုလည်း ကောင်း၊ ရုစိဉ္စ-ကြိုက်အပ် (သဘောကျအပ်)သော အယူကိုလည်းကောင်း၊ အာဒါယဉ္စ-စွဲမြဲစွာယူအပ်သော အယူကိုလည်းကောင်း၊ ရောစေဟိ-နှစ်သက် လော့၊ (ဤ၌ ခန္တိ၊ ရုစိ၊ အာဒါယပုဒ်တို့သည် အယူချည်း အရကောက်ရသော ကြောင့် ကမ္မသာဓန ဖြစ်သင့်သည်၊) ယဉ္စ ကိဉ္စိ-အကြင် အမှတ်မထား

တစ်ပါးပါးသော အရာကိုလည်း၊ (ဥပေါသထပုစ္ဆက၊ သြဝါဒုပသင်္ကမန စသည်ကိုလည်း၊) ဘိက္ခုနီသံဃေန-သည်၊ ဘိက္ခုသံဃတော-မှ၊ ပစ္စာသီသီ တဗွဲ-တောင့်တထိုက်၏၊ သဗ္ဗံ၊ တံ-ထို အရာကို၊ ဓမ္မဝါဒိတောဝ-ဓမ္မဝါဒိ ဘိက္ခုသံဃာ (အထံ)မှသာ၊ ပစ္စာသီတဗ္ဗံ၊ ပေ။

၄၇၁-၄၇၂ တို့၌ လွယ်ပြီ။

၄၇၃။ ။ ဤ၌ ဝိဝိတ္ထံ-ကင်းဆိတ်အောင်၊ ကတွာပိ၊ ပေ၊ အဟံ၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ပရိယာယေန-အကြောင်းကြောင့်၊ ဝုမုတရဿ-မိမိထက်ကြီးသော၊ (သီတင်းကြီးဖြစ်သော၊) ဘိက္ခုနော-၏၊ သေနာသနံ-ကို၊ ပဋိဗာဟိတဗ္ဗန္တိ-တားမြစ်ထိုက်၏ ဟူ၍၊ န တွေဝ ဝဒါမိ-ဟောတော် မမူသည်သာ၊ ပေ၊ (ဤနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို ဝိမတိ၌ ကြည့်ပါ။)

၂၇၇-ဩသာရဏာနုစာနနာ

၄၇၄။ ။ ဧတံ-ဤ အသိဉာဏ်သည်၊ အဟောသိ၊ (ကိံ) သော-ဤ ခွက်ထဲ၌ သနံသင်္ကရေကို ချန်ထားမိခြင်းသည်၊ အာပတ္တိ-တည်း၊ (လွယ်ပြီ) ပေ။

၂၇၈-သံဃသာမဂ္ဂိကထာ

၄၇၅။ ။ ယသ္မိ ဝတ္ထုသ္မိ-ကြောင့်၊ (အာပတ်ကို မရှုခြင်းဟူသော အကြင် အကြောင်းကြောင့်) ပေ၊ သံဃနာနာကရဏံ အဟောသိ၊ သော သော ဘိက္ခု-ဘဏ္ဍာန စသည်တို့၏အကြောင်းဖြစ်သော ထို ရဟန်းသည်၊ အာပနော စ-အာပတ်သို့လည်း ရောက်ပြီ၊ ဥက္ခိတ္တာ စ-(ထို အာပတ်ကို မရှုသည့်အတွက်) နှင်ထုတ်အပ်ပြီးသည်လည်း ဖြစ်၏၊ ပဿိ စ-(ယခုအခါ၌) အာပတ်ကိုလည်း ရှုပြီ၊ သြသာရိတော စ-(အာပတ် ရှုသည့်အတွက်) သံဃာ အတွင်းသို့လည်း သက်ရောက်စေအပ်ပြီ၊ ပေ၊ တဿ ဝတ္ထုဿ-၏၊ ဝုပ သမာယ-ငြိမ်းခြင်းငှာ၊ သံဃသာမဂ္ဂိ ကရောမ၊ ပေ၊ ယတော-ကြောင့်၊ ပေ၊ သြသာရိတော စ-အပ်ပြီ၊ ဘိက္ခဝေ၊ တေန-ကြောင့်၊ ပေ၊ သာမဂ္ဂိ ကရောတု၊ ပေ၊ ကမ္မဝါစာ၌ သံဃဇောဒေါ-ကို၊ နိဟတော-ပယ်နုတ်အပ်ပါပြီ၊ (ပယ်ဖျက် အပ်ပါပြီ) ပေ။

တာဝဒေဝ-ထို သံဃာညီညွတ်ရာ နေ့၌ပင်၊ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော၊ (ဤ ဥပုသ်ကား တာဝဒေဝဟု ဆိုသောကြောင့် မည်သည့်နေ့၌မဆို ပြုကောင်း ၏။ သံဃာညီညွတ်ရာနေ့၌ ပြုအပ်သော ဥပုသ်ဖြစ်သောကြောင့် ဤ ဥပုသ်ကို သာမဂ္ဂိဥပုသ်ဟု ခေါ်ရသည်) ၊ပေ။

၂၇၉-ဥပါလိသံဃသာမဂ္ဂိပုစ္ဆာ

၄၇၆။ ။ဘန္တေ ...ယသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ ပေ၊ သံဃနာနာကရဏံ အဟောသိ၊ သံဃော တံ ဝတ္ထု၊ အဝိနိစ္ဆိနိတွာ-မဆုံးဖြတ်မှု၍၊ မူလာ-အခြေ အမြစ်မှ၊ မူလံ-ကို၊ အဂန္နာ-မလိုက်မှု၍၊ သံဃသာမဂ္ဂိ ကရောတိ၊ ပေ၊ ဥပါလိ၊ သံဃသာမဂ္ဂိယော-တို့သည်၊ ဣမာ ဒွေ-တို့တည်း၊ ဥပါလိ၊ အတ္တာ ပေတာ-(သံဃာ၏ တကယ်ညီညွတ်ခြင်းဟူသော) အနက် အဓိပ္ပာယ်မှ ကင်းသော၊ ဗျဉ္ဇနပေတာ-သဒ္ဓါသို့သာ ကပ်ရောက်သော၊ (သံဃာညီညွတ်၏ ဟူသော စကားလုံးမျှသို့ ကပ်ရောက်သော၊) (ယာ) သံဃသာမဂ္ဂိ-သည်၊ အတ္ထိ၊ (သာ စ-ထို သံဃသာမဂ္ဂိလည်းကောင်း၊) ဥပါလိ၊ အတ္ထုပေတာ စ- အနက် အဓိပ္ပာယ်သို့လည်း ကပ်ရောက်သော၊ ဗျဉ္ဇနာနပေတာ စ-သော၊ (ယာ) သံဃသာမဂ္ဂိ အတ္ထိ၊ သာ စ-ထို သံဃသာမဂ္ဂိလည်းကောင်းတည်း၊ ၊ပေ၊ (ဤ ဝါကျတို့၏အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။)

၄၇၇။ ။အထ၊ ပေ၊ တေန-ထို မြတ်စွာဘုရားရှိရာ ဘက်သို့၊ အဉ္စ လိ-လက်အုပ်ကို၊ ပဏာမေတွာ-ညွတ်စေ၍၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဂါထာယ-ဖြင့်၊ အဗ္ဗဘာသိ-(အလိုရှိအပ်သောအနက်ကို ရည်ရွယ်၍) လျှောက်ပြီ၊ (ကိ။)

(၁) (ဘန္တေ) သံဃဿ-၏၊ ကိစ္စေသု-ပြုဖွယ်ကိစ္စတို့သည်၊ (ဇာတေသု) စ-ဖြစ်ကုန်သော်လည်းကောင်း၊ မန္တနာသု-ဝိနည်းကို တိုင်ပင် ဆွေးနွေးခြင်းတို့သည်၊ (ဇာတာသု) စ-ကုန်သော်လည်းကောင်း၊ အတ္ထေသု- ဝိနည်း၏အနက် အဓိပ္ပာယ်တို့သည်၊ ဇာတေသု-ကုန်သော်လည်းကောင်း၊

ဝိနိစ္ဆယေသု-ဝိနည်း၏အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းတို့သည်၊ (ဝိနည်းအဆုံးအဖြတ်တို့သည်၊) (ဇာတေသု) စ-ကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ဣဓ-ဤသာသနာတော်၌၊ ကထံ ပကာရော-အဘယ်သို့ အပြားရှိသော၊ နရော-လူသည်၊ (ရဟန်းသည်၊) မဟတ္ထိကော-များသော အကျိုးရှိပါသနည်း?၊ ဣဓ-၌၊ ကထံ (ပကာရော)-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ပဂ္ဂဟာရဟော-ချီးမြှောက်ခြင်းကို ထိုက်သည်၊ (ချီးမြှောက်ခြင်းမှာ ထိုက်သည်၊) ဟောတိ-ပါသနည်း?၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ (ဤ အမေး၏အဖြေကို ၁၀-နပါတ် ဂါထာကျမှ တွေ့ရလိမ့်မည်။)

(၂) (ဥပါလိ၊) (ယော ဘိက္ခု-သည်၊) ပဌမေန-ရှေးဦးစွာ၊ သီလတော-အားဖြင့်၊ အနာနုဝဇ္ဇော (န+အနုဝဇ္ဇော)-မကဲ့ရဲ့ထိုက်၊ (ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော အပြစ်မရှိ၊) အဝေက္ခိတာစာရော-စူးစမ်းဆင်ခြင်အပ်သော အကျင့်ရှိ၏၊ (အာလောကိတ စသည်၌ သမ္ပစဉ်ဖြင့် ဆင်ခြင်လေ့ရှိ၏၊) သုသံဝုတိန္ဒြိယော-ကောင်းစွာစောင့်စည်းအပ်သော ဣန္ဒြိရှိ၏၊ (တံ ဘိက္ခု-ကို၊) ပစ္စတ္ထိကာ-ဆန်ကျင်ဘက်ကိုအလိုရှိသော ရန်သူရဟန်းတို့သည်၊ ဓမ္မတော-ဟုတ်မှန်သော သဘောအားဖြင့်၊ နပဝဒန္တိ-မစွပ်စွဲနိုင်ကုန်၊ ဟိ-မှန်၏၊ ယေန-အကြင်အပြစ်ကြောင့်၊ နံ-ထို ရဟန်းကို၊ (ပစ္စတ္ထိကာ၊) ဝဒေယျူ-စွပ်စွဲပြောဆိုနိုင်ကုန်ရာ၏၊ အဿ-ထို ရဟန်း၏၊ ဝါ-မှာ၊ တံ-ထို စွပ်စွဲပြောဆိုကြောင်း အပြစ်သည်၊ န ဟောတိ-မရှိ။

(၃) တာဒိသော-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ သော-ထို ရဟန်းသည်၊ သီလဝိသုဒ္ဓိယာ-သီလ၏စင်ကြယ်ခြင်း၌၊ ဌိတော-တည်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊) ဝိသာရဒေါ-ကင်းသော ရွံရှာခြင်းရှိသည်၊ (ရွံရှာခြင်းကင်း ရဲတင်းသည်၊) ဟောတိ၊ ဝိသယု-မိမိကလွမ်းမိုး၍၊ ဘာသတိ-ရဲရဲဝံ့ ပြောဆိုနိုင်၏၊ ပရိသဂတော-ပရိသတ်၌ရောက်သည်၊ (သမာနော-သော်၊) နစ္ဆန္တတိ-မတောင့်တင်း၊ မခိုင်မာ၊ (တောင့်တင်း၊ ခိုင်မာ၍လည်း မနေ၊) န ဝေဓတိ-မတုန်လှုပ်၊ (တုန်၍လည်း မနေ၊) အနုယူတံ-ခွင့်ပြုအပ်သော စကားကို၊ ဘဏံ (ဘဏန္တော)-ပြောဆိုလျက်၊ အတ္ထံ-အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို၊ န ပှာပေတိ-မယုတ်လျော့စေ၊ (အနုယူတံ၏အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။)

(၄) တထေဝ-ထို့ အတူပင်၊ (ခွင့်ပြုအပ်သောစကားကို ပြောဆိုလျက် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို မယုတ်လျော့စေသကဲ့သို့ပင်၊) ပရိသာသ-ပရိသတ်တို့၌၊ (ပရိသတ်အလယ်၌) ပဉ္စ-ပြဿနာကို၊ ပုစ္ဆိတော-မေးအပ်သည်၊ (သမာဓော-သော်)၊ န စေဝ ပဇ္ဇာယတိ-တောင်တောင်ဤဤ ကြံစည်လျက် မှိုင်၍လည်း မနေရ၊ မကံ-မျက်နှာ မသာမယာသူသည်လည်း၊ (မျက်နှာ ပျက်သည်လည်း၊) (စသဒ္ဓါ အကျေကြပ်ပါ)၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဝိစက္ခဏော-ကြောင်းကျိုးမြင်သိ ပညာရှိဖြစ်သော၊ သော-ထို ရဟန်းသည်၊ ကာလာဂတံ-ပြောဆိုသင့်ရာ ချိန်အခါ၌ ရောက်လာသော၊ ဗျာကရဏာရဟံ-ပြောဆိုခြင်းကိုထိုက်သော ပြဿနာကို၊ ဝစော (ဝစန္ဒော)-ပြောဆိုလျက်၊ ဝိညုပရိသံ-ပညာရှိ ပရိသတ်ကို၊ ရဇ္ဇတိ-နှစ်သက်စေနိုင်၏။

(၅) ဝုဗ္ဗတရေသု-မိမိထက်ကြီးကုန်သော၊ ဘိက္ခုသု-ရဟန်းတို့ (အပေါ်)၌၊ သဂါရဝေါ-ရိုသေလေးစားခြင်းနှင့် တကွဖြစ်၏၊ သကေ-မိမိ ဥစ္စာဖြစ်သော၊ အာစေရကမိ စ-ဆရာ၏အယူဝါဒ၌လည်း၊ ဝိသာရဒေါ-၏၊ ပမေတု-ထိုထို အကြောင်းကို နှိုင်းချိန်ခြင်းငှာ၊ အလံ-စွမ်းနိုင်၏၊ ကထေတေ-ပြောဆိုအပ်သော အကြောင်းအရာ၌၊ ပဂုဏော-အဝါးဝစ္စာ လှေလာပြီး ဖြစ်၏၊ (ကျွမ်းကျင်၏)၊ ပစ္စတ္တိကာနံ-တို့၏၊ ဝိရဒ္ဓိကောဝိဒေါ စ-ချွတ်ယွင်း ချက်၌လည်း ကျွမ်းကျင်၏၊ (ချွတ်ယွင်းချက်ကိုလည်း သိ၏။)

(၆) (ထို ကထေတေဝ ပဂုဏ ဖြစ်ပုံကို ပြတော်မူလိုသောကြောင့် ပစ္စတ္တိကာ ယေန စသောဂါထာကို မိန့်တော်မူသည်၊) ပစ္စတ္တိကာ-တို့သည်၊ ယေန-အကြာင် ပြောဆိုအပ်သော စကားကြောင့်၊ နိဂ္ဂဟံ-နှိပ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဝဇ္ဇိ-ရောက်ကုန်၏၊ မဟာဇနော စ-များစွာသော ရဟန်းအပေါင်း သည်လည်း၊ သညာပနံ-နားလည်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ (နားလည်ခြင်းသို့) ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ အယံ-ဤ ရဟန်းသည်၊ သကံ-သော၊ အာဒါယဉ္ဇ-အယူကိုလည်း၊ (အာစရိယဝါဒကိုလည်း)၊ န ရိဇ္ဇတိ-မကင်းဆိတ်စေ၊ (မယုတ် လျော့စေ)၊ အနုပယာတိကံ-ကပ်၍ နှိပ်စက်ခြင်းကို မပြုတတ်သော၊ (သူတစ်ပါး အား မထိခိုက်သော)၊ ပဉ္စ-ကို၊ ဝိယာကရံ (ဝိယာကရောဇ္ဇော)-ပြောဆိုလျက်၊ (ကထေတေဝ ပဂုဏော ဟောတိ။)

(၇) ဒုတေယျကမ္မေသု-(သံဃာ့အတွက်) တမန်သည်၏အလုပ်တို့၌၊ အလံ-စွမ်းနိုင်၏။ အာဟုနံ-ပေးလှူအပ်သော ဆွမ်းကို၊ (သမုဂ္ဂဏန္တိ) ယထာ-နှစ်သက်ကြည်ဖြူ ခံယူကုန်သကဲ့သို့၊ (ဧဝံ-တူ၊) သံဃဿ-၏။ ကိစ္စေသု စ-ကိစ္စတို့၌လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ သမုဂ္ဂဟော-ကောင်းစွာခံယူတတ်၏။ (လှူလာသောဆွမ်းကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ခံယူသကဲ့သို့ သံဃာ၏ကိစ္စကိုလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လက်ခံတတ်သည် ဟူလို၊) ဘိက္ခုဂဏေန-ရဟန်းအပေါင်းသည်၊ ပေသိတော-စေခိုင်းအပ်သည်၊ (သမာဇော-သော်၊) ဝစော-စကားကို၊ (ဝစော၌ အံဝိဘတ်ကို သြ ပြု၊) ကရံ (ကရောဇ္ဈော)-ပြုလုပ်လိုက်နာတတ်၏။ တေန-ထိုသို့ ပြုလုပ်လိုက်နာခြင်းကြောင့်၊ အဟံ ကရောမိတိ-ငါ ပြုလုပ်နိုင်၏။ (ငါ ပြုလုပ်ရ၏) ဟူ၍၊ န မညတိ-မမှတ်ထင်၊ (ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်မကြီး၊ စိတ်ကြီးမဝင် ဟူလို။)

(၈) ယာဝတကောသု-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဝတ္ထုသု-(မေထုန်မှီဝဲမှု စသော) ဝတ္ထုတို့ကြောင့်၊ အာပဇ္ဇတိ-အာပတ်သို့ ရောက်၏။ ယထာ စ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ (လူဝတ်လဲခြင်း၊ ပရိဝါသ်မာန ဆောက်တည်ခြင်း၊ ဒေသနာပြောခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊) အာပတ္တိယာ-မှ၊ ဝုဠိတိ-ထမြောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ (ဥာယဿ=ဥာယေ+အဿ၊) အဿ-ထို (ပဂ္ဂဟာရဟဖြစ်သော) ရဟန်း၏(နှုတ်၌၊) ဥာယေ--ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီအားဖြင့် နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဧတေ ဝိဘာဂါ-ဤဝိဘာင်းတို့သည်၊ (အာပတ်သင့်ခြင်း၏အကြောင်း၊ အာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်း၏အကြောင်းကို ထွန်းပြတတ်သော ဤ ဝိဘာင်းတို့သည်၊) သွာဂတာ-ကောင်းစွာလာကုန်ပြီ၊ (နှုတ်တက်ရကုန်ပြီ၊) အာပတ္တိဝုဠာနပဒဿ-အာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်း၏အကြောင်း၌၊ ကောဝိဒေါ-ကျွမ်းကျင်၏။

(၉) ယာနိ စ-အကြင် ငြင်းခုံမှုကို ပြုပြင်ခြင်း စသည်တို့ကိုလည်း အာစရံ (အာစရေဇ္ဈော)-ပြုကျင့်လတ်သော်၊ (ပြုကျင့်သော ရဟန်းသည်၊) နိဿာရဏံ-သံဃာမှ ထွက်သွားစေအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ (နှင်ထုတ်ခံရခြင်းသို့၊) ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏။ နိဿာရိတော-နှင်ထုတ်အပ်သည်၊ (နှင်ထုတ်ခံရသည်၊) ဟောတိ၊ (နိဿာရဏံ ဂစ္ဆတိကို ထပ်ဖွင့်သည်၊) ယထာ စ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ ဝတ္တနာ-ကျင့်ရခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ တံ-ထို ကျင့်ဝတ်ကို၊ ဝုသိတဿ-ကျင့်သုံးသော၊ ဇန္တုနော-သတ္တဝါကို၊

(ရဟန်းကို) ဩသာရဏံ-သံဃာအတွင်းသို့ သွင်းခြင်းကို၊ (ကာတဗ္ဗ-ထိုက်၏) ဧတမ္ဘိ-ဤနှစ်မျိုးသော နိဿာရဏကံ၊ ဩသာရဏကံကိုလည်း၊ ဝိဘာဝ်ကောဝိဒေါ-ဥဘတောဝိဘင်း၌ ကျမ်းကျင်သော ရဟန်းသည်၊ ဇာနာတိ-၏၊ (နားလည်၏။)

(၁၀) ဣဓ-ဤ သာသနာတော်၌၊ ပဏ္ဍိတော-ပညာရှိသော ရဟန်းသည်၊ (ဝိနည်းကျမ်းကျင် စိတ်ကောင်းဝင်သည့် သူတော်စင်ဖြစ်သော ရဟန်းသည်)၊ ဝုမုတရေသု-မိမိထက်ကြီးကုန်သော၊ ဘိက္ခုသု-တို့ (အပေါ်)၌ လည်းကောင်း၊ နဝကေသု-သီတင်းငယ် ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဘိက္ခုသု-တို့၌ လည်းကောင်း)၊ ထေရေသု-ထေရ်ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဘိက္ခုသု) စ-တို့၌လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈိမေသု-သီတင်းလတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဘိက္ခုသု) စ-တို့၌လည်းကောင်း၊ သဂါရဝေါ-ရိသေလေးစားခြင်းနှင့် တကွဖြစ်၏၊ မဟာဇေယျ-များစွာသော လူအပေါင်း၏၊ အတ္ထစရော-စီးပွားကို ကျင့်တတ်၏၊ တာဒိသော-တိုက်သို့ ရှုအပ်သော၊ (အနာနုဝလ္လသီလဂုဏ်မှ စ၍ မဟာဇေယျ အတ္ထစရဂုဏ်တိုင်အောင်သော ဂုဏ်အပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံသော)၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ ဣဓ-ဤ သာသနာတော်၌၊ ပဂ္ဂဟာရဟော-ချီးမြှောက်ခြင်းကို ထိုက်၏၊ (ချီးမြှောက်ခြင်းငှာ ထိုက်၏)၊ (ထို ပဂ္ဂဟာရဟောရဟန်းသည်ပင် သံဃာ၏အတွက် ကျေးဇူးများပေသည်)၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ဒသမော-ဆယ်ခုမြောက်သော၊ ကောသမ္မကက္ခန္ဓကော-တည်း။

၂၈၀-တသုဒ္ဒါနိ

တသ-ထို ကောသမ္မကက္ခန္ဓက၏၊ ဥဒ္ဒါနိ-ကား-

ကောသမ္ဘိယံ ဇိနဝရော (ဝိဟရတိ) ဝိဝါဒေါ-ခြင်း၊ (တေန ခေါ ပန သမဇယန အညတရော ဘိက္ခု စသောဝတ္ထုကို ညွှန်းသည်)၊ အာပတ္တိ အဒဿနေ-ကြောင့် (နှင်ထုတ်ခြင်း)၊ ယသ္မိ တသ္မိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အကြောင်းကြောင့်၊ နက္ခိပေယျ-နှင့်မထုတ်ရာ၊ သဒ္ဒါယ-ဖြင့်လည်း၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဒေသယေ-ဒေသနာပြောရာ၏။

မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော်နိဿယ

တတ္ထေဝ-ထို အာဝါသ၌ပင်၊ အန္တောသီမာယ-၌၊ (ဥပုသ် ပြုခြင်း၊) ဗာလကဗ္ဗေဝ-ဗာလကလောဏဂါမ၊ ဝံသဒါ-ပါစီနဝံသ ဒါယ၊ (ဤ ဂါထာတို့၌ ရှေးနိဿယဝယ် ပါ၌တစ်မျိုးဖြင့် အနက် တစ်မျိုး ပေးထားသည်။) ပါလိလေယျာ စ-ရွာ၊ သာဝတ္ထိ-မြို့၊ (အထ-ခေါ် ဘဂဝါ၊ ပေ၊ ယေန သာဝတ္ထိ စသောဝတ္ထုကို ညွှန်းသည်။) သာရိပုတ္တော စ၊ ပေ။

အနာထပိဏ္ဍိကော၊ (လွယ်ပြီ၊) သေနာသနံ၊ ဝိဝိတ္တံ-အောင်၊ (ဒါတဗွံ) အာမိသံ သမကမ္ပိ စ (ဘာဇေတဗွံ၊) (ဤမှ နောက်၌ ရှေးနိဿယဝယ် ဥဒ္ဓါန်း မပါတော့ပါ။)

ကေဟိ (စိ)-အချို့သော ရဟန်းတို့သည်၊ (မည်သူမဆို၊) ဆန္ဒော န ဒါတဗ္ဗော၊ ဥပါလိ-သည်၊ ပရိပုစ္ဆိတော-မေးအပ်ပြီ၊ သီလေန-ဖြင့်၊ အနာနဝဇ္ဇော-မရှိ၊ (အနာနဝဇ္ဇော ပဌမေန သီလတော စသောဂါထာကို ညွှန်းသည်။) ဖိနသာသနေ-၌၊ သာမဂ္ဂိ-ညီညွတ် သူတို့၏အဖြစ်၊ (သဂါရဝေါ ဝုမ္မတရေသု ဘိက္ခုသု စသောဂါထာကို ညွှန်းသည်။) ဣတိ-တသုဒ္ဓါနစကားရပ် အပြီးသတ်တည်း။ (ဤ တသုဒ္ဓါန၏အဆုံး၌ ဝတ္ထုအရေအတွက် ပါရိုးဖြစ်သော်လည်း ဤ ခန္ဓက၌ မပါတော့ပါ။)

ကောသမ္ပကက္ခန္ဓကော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

မဟာဝဂ္ဂပါဠိ-မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော်နိဿယ ပြီးပြီ။

